॥ ನಮೋ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ॥

ಖುದ್ದಕನಿಕಾಯೇ

ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಮಗ್ಗಪಾಳಿ

೧. ಮಹಾವಗ್ಗೋ

ಮಾತಿಕಾ

೧. ಸೋತಾವಧಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಸುತಮಯೇ ಞಾಣಂ।

೨. ಸುತ್ವಾನ ಸಂವರೇ ಪಞ್ಞಾ ಸೀಲಮಯೇ ಞಾಣಂ।

೩. ಸಂವರಿತ್ವಾ ಸಮಾದಹನೇ ಪಞ್ಞಾ ಸಮಾಧಿಭಾವನಾಮಯೇ ಞಾಣಂ।

೪. ಪಚ್ಚಯಪರಿಗ್ಗಹೇ ಪಞ್ಞಾ ಧಮ್ಮಟ್ಠಿತಿಞಾಣಂ।

೫. ಅತೀತಾನಾಗತಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಸಙ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ವವತ್ಥಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಸಮ್ಮಸನೇ ಞಾಣಂ।

೬. ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ವಿಪರಿಣಾಮಾನುಪಸ್ಸನೇ ಪಞ್ಞಾ ಉದಯಬ್ಬಯಾನುಪಸ್ಸನೇ ಞಾಣಂ।

೭. ಆರಮ್ಮಣಂ ಪಟಿಸಙ್ಖಾ ಭಙ್ಗಾನುಪಸ್ಸನೇ ಪಞ್ಞಾ ವಿಪಸ್ಸನೇ ಞಾಣಂ।

೮. ಭಯತುಪಟ್ಠಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಆದೀನವೇ ಞಾಣಂ।

೯. ಮುಞ್ಚಿತುಕಮ್ಯತಾಪಟಿಸಙ್ಖಾಸನ್ತಿಟ್ಠನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಸು ಞಾಣಂ।

೧೦. ಬಹಿದ್ಧಾ ವುಟ್ಠಾನವಿವಟ್ಟನೇ ಪಞ್ಞಾ ಗೋತ್ರಭುಞಾಣಂ।

೧೧. ದುಭತೋ ವುಟ್ಠಾನವಿವಟ್ಟನೇ ಪಞ್ಞಾ ಮಗ್ಗೇ ಞಾಣಂ।

೧೨. ಪಯೋಗಪ್ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿ ಪಞ್ಞಾ ಫಲೇ ಞಾಣಂ ।

೧೩. ಛಿನ್ನವಟುಮಾನುಪಸ್ಸನೇ [ಛಿನ್ನಮನುಪಸ್ಸನೇ (ಸ್ಯಾ॰), ಛಿನ್ನವಟ್ಟಮನುಪಸ್ಸನೇ (ಸೀ॰ ಅಟ್ಠ॰)] ಪಞ್ಞಾ ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣಂ।

೧೪. ತದಾ ಸಮುದಾಗತೇ [ಸಮುಪಾಗತೇ (ಸ್ಯಾ॰)] ಧಮ್ಮೇ ಪಸ್ಸನೇ ಪಞ್ಞಾ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣೇ ಞಾಣಂ।

೧೫. ಅಜ್ಝತ್ತವವತ್ಥಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ವತ್ಥುನಾನತ್ತೇ ಞಾಣಂ।

೧೬. ಬಹಿದ್ಧಾವವತ್ಥಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಗೋಚರನಾನತ್ತೇ ಞಾಣಂ।

೧೭. ಚರಿಯಾವವತ್ಥಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಚರಿಯಾನಾನತ್ತೇ ಞಾಣಂ।

೧೮. ಚತುಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಭೂಮಿನಾನತ್ತೇ ಞಾಣಂ।

೧೯. ನವಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಧಮ್ಮನಾನತ್ತೇ ಞಾಣಂ।

೨೦. ಅಭಿಞ್ಞಾಪಞ್ಞಾ ಞಾತಟ್ಠೇ ಞಾಣಂ।

೨೧. ಪರಿಞ್ಞಾಪಞ್ಞಾ ತೀರಣಟ್ಠೇ ಞಾಣಂ।

೨೨. ಪಹಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಪರಿಚ್ಚಾಗಟ್ಠೇ ಞಾಣಂ।

೨೩. ಭಾವನಾಪಞ್ಞಾ ಏಕರಸಟ್ಠೇ ಞಾಣಂ।

೨೪. ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಪಞ್ಞಾ ಫಸ್ಸನಟ್ಠೇ [ಫುಸನಟ್ಠೇ (ಕ॰)] ಞಾಣಂ।

೨೫. ಅತ್ಥನಾನತ್ತೇ ಪಞ್ಞಾ ಅತ್ಥಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ।

೨೬. ಧಮ್ಮನಾನತ್ತೇ ಪಞ್ಞಾ ಧಮ್ಮಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ।

೨೭. ನಿರುತ್ತಿನಾನತ್ತೇ ಪಞ್ಞಾ ನಿರುತ್ತಿಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ।

೨೮. ಪಟಿಭಾನನಾನತ್ತೇ ಪಞ್ಞಾ [ಪಟಿಭಾಣನಾನತ್ತೇ (ಸ್ಯಾ॰)] ಪಟಿಭಾನಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ।

೨೯. ವಿಹಾರನಾನತ್ತೇ ಪಞ್ಞಾ ವಿಹಾರಟ್ಠೇ ಞಾಣಂ।

೩೦. ಸಮಾಪತ್ತಿನಾನತ್ತೇ ಪಞ್ಞಾ ಸಮಾಪತ್ತಟ್ಠೇ ಞಾಣಂ।

೩೧. ವಿಹಾರಸಮಾಪತ್ತಿನಾನತ್ತೇ ಪಞ್ಞಾ ವಿಹಾರಸಮಾಪತ್ತಟ್ಠೇ ಞಾಣಂ।

೩೨. ಅವಿಕ್ಖೇಪಪರಿಸುದ್ಧತ್ತಾ ಆಸವಸಮುಚ್ಛೇದೇ ಪಞ್ಞಾ ಆನನ್ತರಿಕಸಮಾಧಿಮ್ಹಿ ಞಾಣಂ।

೩೩. ದಸ್ಸನಾಧಿಪತೇಯ್ಯಂ ಸನ್ತೋ ಚ ವಿಹಾರಾಧಿಗಮೋ ಪಣೀತಾಧಿಮುತ್ತತಾ ಪಞ್ಞಾ ಅರಣವಿಹಾರೇ ಞಾಣಂ।

೩೪. ದ್ವೀಹಿ ಬಲೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತತ್ತಾ ತಯೋ ಚ ಸಙ್ಖಾರಾನಂ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿಯಾ ಸೋಳಸಹಿ ಞಾಣಚರಿಯಾಹಿ ನವಹಿ ಸಮಾಧಿಚರಿಯಾಹಿ ವಸಿಭಾವತಾ ಪಞ್ಞಾ ನಿರೋಧಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಞಾಣಂ।

೩೫. ಸಮ್ಪಜಾನಸ್ಸ ಪವತ್ತಪರಿಯಾದಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನೇ ಞಾಣಂ।

೩೬. ಸಬ್ಬಧಮ್ಮಾನಂ ಸಮ್ಮಾ ಸಮುಚ್ಛೇದೇ ನಿರೋಧೇ ಚ ಅನುಪಟ್ಠಾನತಾ ಪಞ್ಞಾ ಸಮಸೀಸಟ್ಠೇ ಞಾಣಂ।

೩೭. ಪುಥುನಾನತ್ತತೇಜಪರಿಯಾದಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಸಲ್ಲೇಖಟ್ಠೇ ಞಾಣಂ।

೩೮. ಅಸಲ್ಲೀನತ್ತಪಹಿತತ್ತಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇ ಪಞ್ಞಾ ವೀರಿಯಾರಮ್ಭೇ ಞಾಣಂ।

೩೯. ನಾನಾಧಮ್ಮಪ್ಪಕಾಸನತಾ ಪಞ್ಞಾ ಅತ್ಥಸನ್ದಸ್ಸನೇ ಞಾಣಂ।

೪೦. ಸಬ್ಬಧಮ್ಮಾನಂ ಏಕಸಙ್ಗಹತಾನಾನತ್ತೇಕತ್ತಪಟಿವೇಧೇ ಪಞ್ಞಾ ದಸ್ಸನವಿಸುದ್ಧಿಞಾಣಂ।

೪೧. ವಿದಿತತ್ತಾ ಪಞ್ಞಾ ಖನ್ತಿಞಾಣಂ।

೪೨. ಫುಟ್ಠತ್ತಾ ಪಞ್ಞಾ ಪರಿಯೋಗಾಹಣೇ [ಪರಿಯೋಗಾಹನೇ (ಸ್ಯಾ॰)] ಞಾಣಂ।

೪೩. ಸಮೋದಹನೇ ಪಞ್ಞಾ ಪದೇಸವಿಹಾರೇ ಞಾಣಂ।

೪೪. ಅಧಿಪತತ್ತಾ ಪಞ್ಞಾ ಸಞ್ಞಾವಿವಟ್ಟೇ ಞಾಣಂ।

೪೫. ನಾನತ್ತೇ ಪಞ್ಞಾ ಚೇತೋವಿವಟ್ಟೇ ಞಾಣಂ।

೪೬. ಅಧಿಟ್ಠಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಚಿತ್ತವಿವಟ್ಟೇ ಞಾಣಂ।

೪೭. ಸುಞ್ಞತೇ ಪಞ್ಞಾ ಞಾಣವಿವಟ್ಟೇ ಞಾಣಂ।

೪೮. ವೋಸಗ್ಗೇ [ವೋಸ್ಸಗ್ಗೇ (ಬಹೂಸು)] ಪಞ್ಞಾ ವಿಮೋಕ್ಖವಿವಟ್ಟೇ ಞಾಣಂ।

೪೯. ತಥಟ್ಠೇ ಪಞ್ಞಾ ಸಚ್ಚವಿವಟ್ಟೇ ಞಾಣಂ।

೫೦. ಕಾಯಮ್ಪಿ ಚಿತ್ತಮ್ಪಿ ಏಕವವತ್ಥಾನತಾ ಸುಖಸಞ್ಞಞ್ಚ ಲಹುಸಞ್ಞಞ್ಚ ಅಧಿಟ್ಠಾನವಸೇನ ಇಜ್ಝನಟ್ಠೇ ಪಞ್ಞಾ ಇದ್ಧಿವಿಧೇ ಞಾಣಂ।

೫೧. ವಿತಕ್ಕವಿಪ್ಫಾರವಸೇನ ನಾನತ್ತೇಕತ್ತಸದ್ದನಿಮಿತ್ತಾನಂ ಪರಿಯೋಗಾಹಣೇ ಪಞ್ಞಾ ಸೋತಧಾತುವಿಸುದ್ಧಿಞಾಣಂ।

೫೨. ತಿಣ್ಣನ್ನಂ ಚಿತ್ತಾನಂ ವಿಪ್ಫಾರತ್ತಾ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಪಸಾದವಸೇನ ನಾನತ್ತೇಕತ್ತವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ ಪರಿಯೋಗಾಹಣೇ ಪಞ್ಞಾ ಚೇತೋಪರಿಯಞಾಣಂ।

೫೩. ಪಚ್ಚಯಪ್ಪವತ್ತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ನಾನತ್ತೇಕತ್ತಕಮ್ಮವಿಪ್ಫಾರವಸೇನ ಪರಿಯೋಗಾಹಣೇ ಪಞ್ಞಾ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಾನುಸ್ಸತಿಞಾಣಂ।

೫೪. ಓಭಾಸವಸೇನ ನಾನತ್ತೇಕತ್ತರೂಪನಿಮಿತ್ತಾನಂ ದಸ್ಸನಟ್ಠೇ ಪಞ್ಞಾ ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುಞಾಣಂ।

೫೫. ಚತುಸಟ್ಠಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ತಿಣ್ಣನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ವಸೀಭಾವತಾ ಪಞ್ಞಾ ಆಸವಾನಂ ಖಯೇ ಞಾಣಂ।

೫೬. ಪರಿಞ್ಞಟ್ಠೇ ಪಞ್ಞಾ ದುಕ್ಖೇ ಞಾಣಂ।

೫೭. ಪಹಾನಟ್ಠೇ ಪಞ್ಞಾ ಸಮುದಯೇ ಞಾಣಂ।

೫೮. ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಟ್ಠೇ ಪಞ್ಞಾ ನಿರೋಧೇ ಞಾಣಂ।

೫೯. ಭಾವನಟ್ಠೇ ಪಞ್ಞಾ ಮಗ್ಗೇ ಞಾಣಂ।

೬೦. ದುಕ್ಖೇ ಞಾಣಂ।

೬೧. ದುಕ್ಖಸಮುದಯೇ ಞಾಣಂ।

೬೨. ದುಕ್ಖನಿರೋಧೇ ಞಾಣಂ।

೬೩. ದುಕ್ಖನಿರೋಧಗಾಮಿನಿಯಾ ಪಟಿಪದಾಯ ಞಾಣಂ।

೬೪. ಅತ್ಥಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ।

೬೫. ಧಮ್ಮಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ।

೬೬. ನಿರುತ್ತಿಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ।

೬೭. ಪಟಿಭಾನಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ।

೬೮. ಇನ್ದ್ರಿಯಪರೋಪರಿಯತ್ತೇ ಞಾಣಂ।

೬೯. ಸತ್ತಾನಂ ಆಸಯಾನುಸಯೇ ಞಾಣಂ।

೭೦. ಯಮಕಪಾಟಿಹೀರೇ ಞಾಣಂ।

೭೧. ಮಹಾಕರುಣಾಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಞಾಣಂ।

೭೨. ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞಾಣಂ।

೭೩. ಅನಾವರಣಞಾಣಂ ।

ಇಮಾನಿ ತೇಸತ್ತತಿ ಞಾಣಾನಿ। ಇಮೇಸಂ ತೇಸತ್ತತಿಯಾ ಞಾಣಾನಂ ಸತ್ತಸಟ್ಠಿ ಞಾಣಾನಿ ಸಾವಕಸಾಧಾರಣಾನಿ; ಛ ಞಾಣಾನಿ ಅಸಾಧಾರಣಾನಿ ಸಾವಕೇಹಿ।

ಮಾತಿಕಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧. ಞಾಣಕಥಾ

೧. ಸುತಮಯಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ

೧. ಕಥಂ ಸೋತಾವಧಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಸುತಮಯೇ ಞಾಣಂ?

“ಇಮೇ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ”ತಿ ಸೋತಾವಧಾನಂ, ತಂಪಜಾನನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸುತಮಯೇ ಞಾಣಂ।

“ಇಮೇ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ”ತಿ ಸೋತಾವಧಾನಂ, ತಂಪಜಾನನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸುತಮಯೇ ಞಾಣಂ।

“ಇಮೇ ಧಮ್ಮಾ ಪಹಾತಬ್ಬಾ”ತಿ ಸೋತಾವಧಾನಂ, ತಂಪಜಾನನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸುತಮಯೇ ಞಾಣಂ।

“ಇಮೇ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ”ತಿ ಸೋತಾವಧಾನಂ, ತಂಪಜಾನನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸುತಮಯೇ ಞಾಣಂ।

“ಇಮೇ ಧಮ್ಮಾ ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬಾ”ತಿ ಸೋತಾವಧಾನಂ, ತಂಪಜಾನನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸುತಮಯೇ ಞಾಣಂ।

“ಇಮೇ ಧಮ್ಮಾ ಹಾನಭಾಗಿಯಾ”ತಿ ಸೋತಾವಧಾನಂ, ತಂಪಜಾನನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸುತಮಯೇ ಞಾಣಂ।

“ಇಮೇ ಧಮ್ಮಾ ಠಿತಿಭಾಗಿಯಾ”ತಿ ಸೋತಾವಧಾನಂ, ತಂಪಜಾನನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸುತಮಯೇ ಞಾಣಂ।

“ಇಮೇ ಧಮ್ಮಾ ವಿಸೇಸಭಾಗಿಯಾ”ತಿ ಸೋತಾವಧಾನಂ, ತಂಪಜಾನನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸುತಮಯೇ ಞಾಣಂ।

“ಇಮೇ ಧಮ್ಮಾ ನಿಬ್ಬೇಧಭಾಗಿಯಾ”ತಿ ಸೋತಾವಧಾನಂ, ತಂಪಜಾನನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸುತಮಯೇ ಞಾಣಂ।

“ಸಬ್ಬೇ ಸಙ್ಖಾರಾ ಅನಿಚ್ಚಾ”ತಿ ಸೋತಾವಧಾನಂ, ತಂಪಜಾನನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸುತಮಯೇ ಞಾಣಂ।

“ಸಬ್ಬೇ ಸಙ್ಖಾರಾ ದುಕ್ಖಾ”ತಿ ಸೋತಾವಧಾನಂ, ತಂಪಜಾನನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸುತಮಯೇ ಞಾಣಂ।

“ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ ಅನತ್ತಾ”ತಿ ಸೋತಾವಧಾನಂ, ತಂಪಜಾನನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸುತಮಯೇ ಞಾಣಂ।

“ಇದಂ ದುಕ್ಖಂ ಅರಿಯಸಚ್ಚ”ನ್ತಿ ಸೋತಾವಧಾನಂ, ತಂಪಜಾನನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸುತಮಯೇ ಞಾಣಂ।

“ಇದಂ ದುಕ್ಖಸಮುದಯಂ [ದುಕ್ಖಸಮುದಯೋ (ಸ್ಯಾ॰)] ಅರಿಯಸಚ್ಚ”ನ್ತಿ ಸೋತಾವಧಾನಂ, ತಂಪಜಾನನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸುತಮಯೇ ಞಾಣಂ।

“ಇದಂ ದುಕ್ಖನಿರೋಧಂ [ದುಕ್ಖನಿರೋಧೋ (ಸ್ಯಾ॰) ಅಟ್ಠಕಥಾ ಓಲೋಕೇತಬ್ಬಾ] ಅರಿಯಸಚ್ಚ”ನ್ತಿ ಸೋತಾವಧಾನಂ, ತಂಪಜಾನನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸುತಮಯೇ ಞಾಣಂ।

“ಇದಂ ದುಕ್ಖನಿರೋಧಗಾಮಿನೀ ಪಟಿಪದಾ ಅರಿಯಸಚ್ಚ”ನ್ತಿ ಸೋತಾವಧಾನಂ, ತಂಪಜಾನನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸುತಮಯೇ ಞಾಣಂ।

೨. ಕಥಂ “ಇಮೇ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ”ತಿ ಸೋತಾವಧಾನಂ, ತಂಪಜಾನನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸುತಮಯೇ ಞಾಣಂ?

ಏಕೋ ಧಮ್ಮೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ – ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾ ಆಹಾರಟ್ಠಿತಿಕಾ। ದ್ವೇ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ – ದ್ವೇ ಧಾತುಯೋ। ತಯೋ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ – ತಿಸ್ಸೋ ಧಾತುಯೋ। ಚತ್ತಾರೋ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ – ಚತ್ತಾರಿ ಅರಿಯಸಚ್ಚಾನಿ। ಪಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ – ಪಞ್ಚ ವಿಮುತ್ತಾಯತನಾನಿ। ಛ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ – ಛ ಅನುತ್ತರಿಯಾನಿ। ಸತ್ತ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ – ಸತ್ತ

ನಿದ್ದಸವತ್ಥೂನಿ। ಅಟ್ಠ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ - ಅಟ್ಠ ಅಭಿಭಾಯತನಾನಿ। ನವ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ - ನವ ಅನುಪುಬ್ಬವಿಹಾರಾ। ದಸ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ - ದಸ ನಿಜ್ಜರವತ್ಥೂನಿ।

೩. "ಸಬ್ಬಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಕಿಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಬ್ಬಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ? ಚಕ್ಖು [ಚಕ್ಖುಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)], ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ರೂಪಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಚಕ್ಖುವಿಞ್ಞಾಣಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಚಕ್ಖುಸಮ್ಫಸ್ಸೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಯಮ್ಪಿದಂ [ಯಮಿದಂ (ಕ॰) ಸಂ॰ ನಿ॰ ೪.೫೨ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬೋ] ಚಕ್ಖುಸಮ್ಫಸ್ಸಪಚ್ಚಯಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ವೇದಯಿತಂ ಸುಖಂ ವಾ ದುಕ್ಖಂ ವಾ ಅದುಕ್ಖಮಸುಖಂ ವಾ, ತಮ್ಪಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಸೋತಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಸದ್ದಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ...ಪೇ॰... ಘಾನಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಗನ್ಧಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ... ಜಿವ್ಹಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ರಸಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ... ಕಾಯೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ... ಮನೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಮನೋವಿಞ್ಞಾಣಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ, ಮನೋಸಮ್ಫಸ್ಸೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಯಮ್ಪಿದಂ ಮನೋಸಮ್ಫಸ್ಸಪಚ್ಚಯಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ವೇದಯಿತಂ ಸುಖಂ ವಾ ದುಕ್ಖಂ ವಾ ಅದುಕ್ಖಮಸುಖಂ ವಾ, ತಮ್ಪಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ।"

ರೂಪಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ವೇದನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಸಞ್ಞಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಸಙ್ಖಾರಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ।

ಚಕ್ಖು ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಸೋತಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಘಾನಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಜಿವ್ಹಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಕಾಯೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಮನೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ। ರೂಪಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಸದ್ದಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಗನ್ಧಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ರಸಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ। ಚಕ್ಖುವಿಞ್ಞಾಣಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಸೋತವಿಞ್ಞಾಣಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಘಾನವಿಞ್ಞಾಣಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಜಿವ್ಹಾವಿಞ್ಞಾಣಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಕಾಯವಿಞ್ಞಾಣಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಮನೋವಿಞ್ಞಾಣಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಚಕ್ಖುಸಮ್ಫಸ್ಸೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ ; ಸೋತಸಮ್ಫಸ್ಸೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಘಾನಸಮ್ಫಸ್ಸೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಜಿವ್ಹಾಸಮ್ಫಸ್ಸೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಕಾಯಸಮ್ಫಸ್ಸೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಮನೋಸಮ್ಫಸ್ಸೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಚಕ್ಖುಸಮ್ಫಸ್ಸಜಾ ವೇದನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಸೋತಸಮ್ಫಸ್ಸಜಾ ವೇದನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಘಾನಸಮ್ಫಸ್ಸಜಾ ವೇದನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ ; ಜಿವ್ಹಾಸಮ್ಫಸ್ಸಜಾ ವೇದನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಕಾಯಸಮ್ಫಸ್ಸಜಾ ವೇದನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಮನೋಸಮ್ಫಸ್ಸಜಾ ವೇದನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ। ರೂಪಸಞ್ಞಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಸದ್ದಸಞ್ಞಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಗನ್ಧಸಞ್ಞಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ ; ರಸಸಞ್ಞಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಸಞ್ಞಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಧಮ್ಮಸಞ್ಞಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ। ರೂಪಸಞ್ಚೇತನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಸದ್ದಸಞ್ಚೇತನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಗನ್ಧಸಞ್ಚೇತನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ರಸಸಞ್ಚೇತನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಸಞ್ಚೇತನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಧಮ್ಮಸಞ್ಚೇತನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ। ರೂಪತಣ್ಹಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಸದ್ದತಣ್ಹಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಗನ್ಧತಣ್ಹಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ರಸತಣ್ಹಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಫೋಟ್ಠಬ್ಬತಣ್ಹಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಧಮ್ಮತಣ್ಹಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ। ರೂಪವಿತಕ್ಕೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಸದ್ದವಿತಕ್ಕೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಗನ್ಧವಿತಕ್ಕೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ರಸವಿತಕ್ಕೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಫೋಟ್ಠಬ್ಬವಿತಕ್ಕೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಧಮ್ಮವಿತಕ್ಕೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ। ರೂಪವಿಚಾರೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಸದ್ದವಿಚಾರೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ ; ಗನ್ಧವಿಚಾರೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ರಸವಿಚಾರೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಫೋಟ್ಠಬ್ಬವಿಚಾರೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಧಮ್ಮವಿಚಾರೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ।

೪. ಪಥವೀಧಾತು ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಆಪೋಧಾತು ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ತೇಜೋಧಾತು ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ವಾಯೋಧಾತು ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಆಕಾಸಧಾತು ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ವಿಞ್ಞಾಣಧಾತು ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ।

ಪಥವೀಕಸಿಣಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಆಪೋಕಸಿಣಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ತೇಜೋಕಸಿಣಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ವಾಯೋಕಸಿಣಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ನೀಲಕಸಿಣಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಪೀತಕಸಿಣಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಲೋಹಿತಕಸಿಣಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಓದಾತಕಸಿಣಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಆಕಾಸಕಸಿಣಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ವಿಞ್ಞಾಣಕಸಿಣಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ।

ಕೇಸಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಲೋಮಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ನಖಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ದನ್ತಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ತಚೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ, ಮಂಸಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ನ್ಹಾರೂ [ನಹಾರೂ (ಸ್ಯಾ॰)] ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಅಟ್ಠೀ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಅಟ್ಠಿಮಿಞ್ಜಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ [ಅಟ್ಠಿಮಿಞ್ಜಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)]; ವಕ್ಕಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಹದಯಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಯಕನಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಕಿಲೋಮಕಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಪಿಹಕಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಪಪ್ಫಾಸಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಅನ್ತಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ ಅನ್ತಗುಣಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಉದರಿಯಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಕರೀಸಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಪಿತ್ತಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಸೇಮ್ಹಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಪುಬ್ಬೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಲೋಹಿತಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಸೇದೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಮೇದೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಅಸ್ಸು ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ವಸಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಖೇಳೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಸಿಙ್ಘಾಣಿಕಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಲಸಿಕಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಮುತ್ತಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಮತ್ಥಲುಙ್ಗಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ।

ಚಕ್ಖಾಯತನಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ರೂಪಾಯತನಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಸೋತಾಯತನಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಸದ್ದಾಯತನಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ । ಘಾನಾಯತನಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಗನ್ಧಾಯತನಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಜಿವ್ಹಾಯತನಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ರಸಾಯತನಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಕಾಯಾಯತನಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಾಯತನಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಮನಾಯತನಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಧಮ್ಮಾಯತನಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ।

ಚಕ್ಖುಧಾತು ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ರೂಪಧಾತು ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಚಕ್ಖುವಿಞ್ಞಾಣಧಾತು ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ। ಸೋತಧಾತು ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಸದ್ದಧಾತು ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಸೋತವಿಞ್ಞಾಣಧಾತು ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ। ಘಾನಧಾತು ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಗನ್ಧಧಾತು ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಘಾನವಿಞ್ಞಾಣಧಾತು ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ। ಜಿವ್ಹಾಧಾತು ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ ; ರಸಧಾತು ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಜಿವ್ಹಾವಿಞ್ಞಾಣಧಾತು ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ। ಕಾಯಧಾತು ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಧಾತು ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಕಾಯವಿಞ್ಞಾಣಧಾತು ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ। ಮನೋಧಾತು ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಧಮ್ಮಧಾತು ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಮನೋವಿಞ್ಞಾಣಧಾತು ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ।

ಚಕ್ಖುನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಸೋತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಘಾನಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಜಿವ್ಹಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಕಾಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಮನಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಜೀವಿತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಇತ್ಥಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಪುರಿಸಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಸುಖಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ದುಕ್ಖಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಸೋಮನಸ್ಸಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ದೋಮನಸ್ಸಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಉಪೇಕ್ಖಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ [ವಿರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ (ಸ್ಯಾ॰)] ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಅನಞ್ಞಾತಞ್ಞಸ್ಸಾಮೀತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಅಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಅಞ್ಞಾತಾವಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ।

೫. ಕಾಮಧಾತು ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ರೂಪಧಾತು ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಅರೂಪಧಾತು ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ। ಕಾಮಭವೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ರೂಪಭವೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ ; ಅರೂಪಭವೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ। ಸಞ್ಞಾಭವೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಅಸಞ್ಞಾಭವೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಭವೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ। ಏಕವೋಕಾರಭವೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಚತುವೋಕಾರಭವೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಪಞ್ಚವೋಕಾರಭವೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ।

೬. ಪಠಮಂ ಝಾನಂ [ಪಠಮಜ್ಝಾನಂ (ಸ್ಯಾ॰) ಏವಮೀದಿಸೇಸು ಠಾನೇಸು] ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ದುತಿಯಂ ಝಾನಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ತತಿಯಂ ಝಾನಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಕರುಣಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಮುದಿತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಉಪೇಕ್ಖಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ। ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ।

ಅವಿಜ್ಜಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಸಙ್ಖಾರಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ನಾಮರೂಪಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಸಳಾಯತನಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಫಸ್ಸೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ವೇದನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ತಣ್ಹಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಉಪಾದಾನಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಭವೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಜಾತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಜರಾಮರಣಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ।

೭. ದುಕ್ಖಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ದುಕ್ಖಸಮುದಯೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ದುಕ್ಖನಿರೋಧೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ದುಕ್ಖನಿರೋಧಗಾಮಿನೀ ಪಟಿಪದಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ। ರೂಪಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ರೂಪಸಮುದಯೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ರೂಪನಿರೋಧೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ರೂಪನಿರೋಧಗಾಮಿನೀ ಪಟಿಪದಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ। ವೇದನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ…ಪೇ॰… ಸಞ್ಞಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ…ಪೇ॰… ಸಙ್ಖಾರಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ…ಪೇ॰… ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಚಕ್ಖು ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ…ಪೇ॰… ಜರಾಮರಣಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಜರಾಮರಣಸಮುದಯೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಜರಾಮರಣನಿರೋಧೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಜರಾಮರಣನಿರೋಧಗಾಮಿನೀ ಪಟಿಪದಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ।

ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಪರಿಞ್ಞಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ದುಕ್ಖಸಮುದಯಸ್ಸ ಪಹಾನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ದುಕ್ಖನಿರೋಧಸ್ಸ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ದುಕ್ಖನಿರೋಧಗಾಮಿನಿಯಾ ಪಟಿಪದಾಯ ಭಾವನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ। ರೂಪಸ್ಸ ಪರಿಞ್ಞಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ರೂಪಸಮುದಯಸ್ಸ ಪಹಾನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ರೂಪನಿರೋಧಸ್ಸ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ರೂಪನಿರೋಧಗಾಮಿನಿಯಾ ಪಟಿಪದಾಯ ಭಾವನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ। ವೇದನಾಯ…ಪೇ॰… ಸಞ್ಞಾಯ… ಸಙ್ಖಾರಾನಂ… ವಿಞ್ಞಾಣಸ್ಸ… ಚಕ್ಖುಸ್ಸ…ಪೇ॰… ಜರಾಮರಣಸ್ಸ ಪರಿಞ್ಞಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಜರಾಮರಣಸಮುದಯಸ್ಸ ಪಹಾನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಜರಾಮರಣನಿರೋಧಸ್ಸ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಜರಾಮರಣನಿರೋಧಗಾಮಿನಿಯಾ ಪಟಿಪದಾಯ ಭಾವನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ।

ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಪರಿಞ್ಞಾಪಟಿವೇಧಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ದುಕ್ಖಸಮುದಯಸ್ಸ ಪಹಾನಪಟಿವೇಧಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ದುಕ್ಖನಿರೋಧಸ್ಸ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಪಟಿವೇಧಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ದುಕ್ಖನಿರೋಧಗಾಮಿನಿಯಾ ಪಟಿಪದಾಯ ಭಾವನಾಪಟಿವೇಧಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ। ರೂಪಸ್ಸ ಪರಿಞ್ಞಾಪಟಿವೇಧಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ರೂಪಸಮುದಯಸ್ಸ ಪಹಾನಪಟಿವೇಧಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ರೂಪನಿರೋಧಸ್ಸ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಪಟಿವೇಧಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ರೂಪನಿರೋಧಗಾಮಿನಿಯಾ ಪಟಿಪದಾಯ ಭಾವನಾಪಟಿವೇಧಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ। ವೇದನಾಯ…ಪೇ॰… ಸಞ್ಞಾಯ… ಸಙ್ಖಾರಾನಂ… ವಿಞ್ಞಾಣಸ್ಸ… ಚಕ್ಖುಸ್ಸ…ಪೇ॰… ಜರಾಮರಣಸ್ಸ ಪರಿಞ್ಞಾಪಟಿವೇಧಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಜರಾಮರಣಸಮುದಯಸ್ಸ ಪಹಾನಪಟಿವೇಧಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಜರಾಮರಣನಿರೋಧಸ್ಸ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಪಟಿವೇಧಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಜರಾಮರಣನಿರೋಧಗಾಮಿನಿಯಾ ಪಟಿಪದಾಯ ಭಾವನಾಪಟಿವೇಧಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ।

೮. ದುಕ್ಖಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ದುಕ್ಖಸಮುದಯೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ದುಕ್ಖನಿರೋಧೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಸಮುದಯನಿರೋಧೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಛನ್ದರಾಗನಿರೋಧೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಅಸ್ಸಾದೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಆದೀನವೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ದುಕ್ಖಸ್ಸ ನಿಸ್ಸರಣಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ರೂಪಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ರೂಪಸಮುದಯೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ರೂಪನಿರೋಧೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ರೂಪಸ್ಸ ಸಮುದಯನಿರೋಧೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ರೂಪಸ್ಸ ಛನ್ದರಾಗನಿರೋಧೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ರೂಪಸ್ಸ ಅಸ್ಸಾದೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ರೂಪಸ್ಸ ಆದೀನವೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ರೂಪಸ್ಸ ನಿಸ್ಸರಣಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ವೇದನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ…ಪೇ॰… ಸಞ್ಞಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ… ಸಙ್ಖಾರಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ… ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ… ಚಕ್ಖು ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ…ಪೇ॰… ಜರಾಮರಣಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಜರಾಮರಣಸಮುದಯೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಜರಾಮರಣನಿರೋಧೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಜರಾಮರಣಸ್ಸ ಸಮುದಯನಿರೋಧೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಜರಾಮರಣಸ್ಸ

ಛನ್ದರಾಗನಿರೋಧೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಜರಾಮರಣಸ್ಸ ಅಸ್ಸಾದೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಜರಾಮರಣಸ್ಸ ಆದೀನವೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಜರಾಮರಣಸ್ಸ ನಿಸ್ಸರಣಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ।

ದುಕ್ಖಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ದುಕ್ಖಸಮುದಯೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ ; ದುಕ್ಖನಿರೋಧೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ದುಕ್ಖನಿರೋಧಗಾಮಿನೀ ಪಟಿಪದಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಅಸ್ಸಾದೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಆದೀನವೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ದುಕ್ಖಸ್ಸ ನಿಸ್ಸರಣಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ರೂಪಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ರೂಪಸಮುದಯೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ರೂಪನಿರೋಧೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ರೂಪನಿರೋಧಗಾಮಿನೀ ಪಟಿಪದಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ರೂಪಸ್ಸ ಅಸ್ಸಾದೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ರೂಪಸ್ಸ ಆದೀನವೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ರೂಪಸ್ಸ ನಿಸ್ಸರಣಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ವೇದನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ...ಪೇ॰... ಸಞ್ಞಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ... ಸಙ್ಖಾರಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ... ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ... ಚಕ್ಖು ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ...ಪೇ॰... ಜರಾಮರಣಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಜರಾಮರಣಸಮುದಯೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಜರಾಮರಣನಿರೋಧೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಜರಾಮರಣನಿರೋಧಗಾಮಿನೀ ಪಟಿಪದಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಜರಾಮರಣಸ್ಸ ಅಸ್ಸಾದೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಜರಾಮರಣಸ್ಸ ಆದೀನವೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಜರಾಮರಣಸ್ಸ ನಿಸ್ಸರಣಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ।

೯. ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ನಿಬ್ಬಿದಾನುಪಸ್ಸನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ವಿರಾಗಾನುಪಸ್ಸನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ನಿರೋಧಾನುಪಸ್ಸನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ। ರೂಪೇ ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ರೂಪೇ ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ರೂಪೇ ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ರೂಪೇ ನಿಬ್ಬಿದಾನುಪಸ್ಸನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ರೂಪೇ ವಿರಾಗಾನುಪಸ್ಸನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ರೂಪೇ ನಿರೋಧಾನುಪಸ್ಸನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ರೂಪೇ ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ। ವೇದನಾಯ...ಪೇ॰... ಸಞ್ಞಾಯ... ಸಙ್ಖಾರೇಸು... ವಿಞ್ಞಾಣೇ... ಚಕ್ಖುಸ್ಮಿಂ...ಪೇ॰... ಜರಾಮರಣೇ ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಜರಾಮರಣೇ ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಜರಾಮರಣೇ ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಜರಾಮರಣೇ ನಿಬ್ಬಿದಾನುಪಸ್ಸನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಜರಾಮರಣೇ ವಿರಾಗಾನುಪಸ್ಸನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ ; ಜರಾಮರಣೇ ನಿರೋಧಾನುಪಸ್ಸನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಜರಾಮರಣೇ ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ।

೧೦. ಉಪ್ಪಾದೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಪವತ್ತಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ನಿಮಿತ್ತಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಆಯೂಹನಾ [ಆಯುಹನಾ (ಸ್ಯಾ॰) ಏವಮುಪರಿಪಿ] ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಪಟಿಸನ್ಧಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಗತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ನಿಬ್ಬತ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಉಪಪತ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಜಾತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಜರಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಬ್ಯಾಧಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ , ಮರಣಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಸೋಕೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಪರಿದೇವೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಉಪಾಯಾಸೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ।

ಅನುಪ್ಪಾದೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಅಪ್ಪವತ್ತಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಅನಿಮಿತ್ತಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಅನಾಯೂಹನಾ [ಅನಾಯುಹನಾ (ಸ್ಯಾ॰) ಏವಮುಪರಿಪಿ] ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಅಪ್ಪಟಿಸನ್ಧಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಅಗತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಅನಿಬ್ಬತ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಅನುಪಪತ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಅಜಾತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಅಜರಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಅಬ್ಯಾಧಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಅಮತಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಅಸೋಕೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಅಪರಿದೇವೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಅನುಪಾಯಾಸೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ।

ಉಪ್ಪಾದೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಅನುಪ್ಪಾದೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಪವತ್ತಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಅಪ್ಪವತ್ತಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ನಿಮಿತ್ತಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಅನಿಮಿತ್ತಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಆಯೂಹನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಅನಾಯೂಹನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ। ಪಟಿಸನ್ಧಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಅಪ್ಪಟಿಸನ್ಧಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ। ಗತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಅಗತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ। ನಿಬ್ಬತ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಅನಿಬ್ಬತ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ। ಉಪಪತ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಅನುಪಪತ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ । ಜಾತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಅಜಾತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ। ಜರಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಅಜರಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ। ಬ್ಯಾಧಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಅಬ್ಯಾಧಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ। ಮರಣಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಅಮತಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಸೋಕೋ

ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಅಸೋಕೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ। ಪರಿದೇವೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಅಪರಿದೇವೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ। ಉಪಾಯಾಸೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಅನುಪಾಯಾಸೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ।

ಉಪ್ಪಾದೋ ದುಕ್ಖನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಪವತ್ತಂ ದುಕ್ಖನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ನಿಮಿತ್ತಂ ದುಕ್ಖನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಆಯೂಹನಾ ದುಕ್ಖನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಪಟಿಸನ್ಧಿ ದುಕ್ಖನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಗತಿ ದುಕ್ಖನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ನಿಬ್ಬತ್ತಿ ದುಕ್ಖನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಉಪಪತ್ತಿ ದುಕ್ಖನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಜಾತಿ ದುಕ್ಖನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಜರಾ ದುಕ್ಖನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಬ್ಯಾಧಿ ದುಕ್ಖನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಮರಣಂ ದುಕ್ಖನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಸೋಕೋ ದುಕ್ಖನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಪರಿದೇವೋ ದುಕ್ಖನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಉಪಾಯಾಸೋ ದುಕ್ಖನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ।

ಅನುಪ್ಪಾದೋ ಸುಖನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಅಪ್ಪವತ್ತಂ ಸುಖನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಅನಿಮಿತ್ತಂ ಸುಖನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಅನಾಯೂಹನಾ ಸುಖನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಅಪ್ಪಟಿಸನ್ಧಿ ಸುಖನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಅಗತಿ ಸುಖನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಅನಿಬ್ಬತ್ತಿ ಸುಖನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಅನುಪಪತ್ತಿ ಸುಖನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಅಜಾತಿ ಸುಖನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಅಜರಾ ಸುಖನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಅಬ್ಯಾಧಿ ಸುಖನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಅಮತಂ ಸುಖನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಅಸೋಕೋ ಸುಖನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಅಪರಿದೇವೋ ಸುಖನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಅನುಪಾಯಾಸೋ ಸುಖನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ।

ಉಪ್ಪಾದೋ ದುಕ್ಖಂ, ಅನುಪ್ಪಾದೋ ಸುಖನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಪವತ್ತಂ ದುಕ್ಖಂ, ಅಪ್ಪವತ್ತಂ ಸುಖನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ನಿಮಿತ್ತಂ ದುಕ್ಖಂ, ಅನಿಮಿತ್ತಂ ಸುಖನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಆಯೂಹನಾ ದುಕ್ಖಂ, ಅನಾಯೂಹನಾ ಸುಖನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಪಟಿಸನ್ಧಿ ದುಕ್ಖಂ, ಅಪ್ಪಟಿಸನ್ಧಿ ಸುಖನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಗತಿ ದುಕ್ಖಂ, ಅಗತಿ ಸುಖನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ನಿಬ್ಬತ್ತಿ ದುಕ್ಖಂ, ಅನಿಬ್ಬತ್ತಿ ಸುಖನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಉಪಪತ್ತಿ ದುಕ್ಖಂ, ಅನುಪಪತ್ತಿ ಸುಖನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಜಾತಿ ದುಕ್ಖಂ, ಅಜಾತಿ ಸುಖನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಜರಾ ದುಕ್ಖಂ, ಅಜರಾ ಸುಖನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಬ್ಯಾಧಿ ದುಕ್ಖಂ, ಅಬ್ಯಾಧಿ ಸುಖನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಮರಣಂ ದುಕ್ಖಂ, ಅಮತಂ ಸುಖನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಸೋಕೋ ದುಕ್ಖಂ, ಅಸೋಕೋ ಸುಖನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಪರಿದೇವೋ ದುಕ್ಖಂ, ಅಪರಿದೇವೋ ಸುಖನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಉಪಾಯಾಸೋ ದುಕ್ಖಂ, ಅನುಪಾಯಾಸೋ ಸುಖನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ।

ಉಪ್ಪಾದೋ ಭಯನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಪವತ್ತಂ ಭಯನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ನಿಮಿತ್ತಂ ಭಯನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಆಯೂಹನಾ ಭಯನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಪಟಿಸನ್ಧಿ ಭಯನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಗತಿ ಭಯನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ನಿಬ್ಬತ್ತಿ ಭಯನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಉಪಪತ್ತಿ ಭಯನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಜಾತಿ ಭಯನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಜರಾ ಭಯನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಬ್ಯಾಧಿ ಭಯನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಮರಣಂ ಭಯನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಸೋಕೋ ಭಯನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಪರಿದೇವೋ ಭಯನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಉಪಾಯಾಸೋ ಭಯನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ।

ಅನುಪ್ಪಾದೋ ಖೇಮನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಅಪ್ಪವತ್ತಂ ಖೇಮನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಅನಿಮಿತ್ತಂ ಖೇಮನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಅನಾಯೂಹನಾ ಖೇಮನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಅಪ್ಪಟಿಸನ್ಧಿ ಖೇಮನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಅಗತಿ ಖೇಮನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಅನಿಬ್ಬತ್ತಿ ಖೇಮನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಅನುಪಪತ್ತಿ ಖೇಮನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಅಜಾತಿ ಖೇಮನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ । ಅಜರಾ ಖೇಮನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಅಬ್ಯಾಧಿ ಖೇಮನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಅಮತಂ ಖೇಮನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಅಸೋಕೋ ಖೇಮನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಅಪರಿದೇವೋ ಖೇಮನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಅನುಪಾಯಾಸೋ ಖೇಮನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ।

ಉಪ್ಪಾದೋ ಭಯಂ, ಅನುಪ್ಪಾದೋ ಖೇಮನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಪವತ್ತಂ ಭಯಂ, ಅಪ್ಪವತ್ತಂ ಖೇಮನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ನಿಮಿತ್ತಂ ಭಯಂ, ಅನಿಮಿತ್ತಂ ಖೇಮನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಆಯೂಹನಾ ಭಯಂ, ಅನಾಯೂಹನಾ ಖೇಮನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಪಟಿಸನ್ಧಿ ಭಯಂ, ಅಪ್ಪಟಿಸನ್ಧಿ ಖೇಮನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಗತಿ ಭಯಂ, ಅಗತಿ ಖೇಮನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ನಿಬ್ಬತ್ತಿ ಭಯಂ, ಅನಿಬ್ಬತ್ತಿ ಖೇಮನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಉಪಪತ್ತಿ ಭಯಂ, ಅನುಪಪತ್ತಿ ಖೇಮನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಜಾತಿ ಭಯಂ, ಅಜಾತಿ ಖೇಮನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಜರಾ

ಭಯಂ, ಅಜರಾ ಖೇಮನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಬ್ಯಾಧಿ ಭಯಂ, ಅಬ್ಯಾಧಿ ಖೇಮನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಮರಣಂ ಭಯಂ, ಅಮತಂ ಖೇಮನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಸೋಕೋ ಭಯಂ, ಅಸೋಕೋ ಖೇಮನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಪರಿದೇವೋ ಭಯಂ, ಅಪರಿದೇವೋ ಖೇಮನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಉಪಾಯಾಸೋ ಭಯಂ, ಅನುಪಾಯಾಸೋ ಖೇಮನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ।

ಉಪ್ಪಾದೋ ಸಾಮಿಸನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಪವತ್ತಂ ಸಾಮಿಸನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ । ನಿಮಿತ್ತಂ ಸಾಮಿಸನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಆಯೂಹನಾ ಸಾಮಿಸನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಪಟಿಸನ್ಧಿ ಸಾಮಿಸನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಗತಿ ಸಾಮಿಸನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ನಿಬ್ಬತ್ತಿ ಸಾಮಿಸನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಉಪಪತ್ತಿ ಸಾಮಿಸನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಜಾತಿ ಸಾಮಿಸನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಜರಾ ಸಾಮಿಸನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಬ್ಯಾಧಿ ಸಾಮಿಸನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಮರಣಂ ಸಾಮಿಸನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಸೋಕೋ ಸಾಮಿಸನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಪರಿದೇವೋ ಸಾಮಿಸನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಉಪಾಯಾಸೋ ಸಾಮಿಸನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ।

ಅನುಪ್ಪಾದೋ ನಿರಾಮಿಸನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಅಪ್ಪವತ್ತಂ ನಿರಾಮಿಸನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಅನಿಮಿತ್ತಂ ನಿರಾಮಿಸನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಅನಾಯೂಹನಾ ನಿರಾಮಿಸನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಅಪ್ಪಟಿಸನ್ಧಿ ನಿರಾಮಿಸನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಅಗತಿ ನಿರಾಮಿಸನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಅನಿಬ್ಬತ್ತಿ ನಿರಾಮಿಸನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಅನುಪಪತ್ತಿ ನಿರಾಮಿಸನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಅಜಾತಿ ನಿರಾಮಿಸನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಅಜರಾ ನಿರಾಮಿಸನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಅಬ್ಯಾಧಿ ನಿರಾಮಿಸನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಅಮತಂ ನಿರಾಮಿಸನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಅಸೋಕೋ ನಿರಾಮಿಸನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಅಪರಿದೇವೋ ನಿರಾಮಿಸನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಅನುಪಾಯಾಸೋ ನಿರಾಮಿಸನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ।

ಉಪ್ಪಾದೋ ಸಾಮಿಸಂ, ಅನುಪ್ಪಾದೋ ನಿರಾಮಿಸನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಪವತ್ತಂ ಸಾಮಿಸಂ, ಅಪ್ಪವತ್ತಂ ನಿರಾಮಿಸನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ನಿಮಿತ್ತಂ ಸಾಮಿಸಂ, ಅನಿಮಿತ್ತಂ ನಿರಾಮಿಸನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಆಯೂಹನಾ ಸಾಮಿಸಂ, ಅನಾಯೂಹನಾ ನಿರಾಮಿಸನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಪಟಿಸನ್ಧಿ ಸಾಮಿಸಂ, ಅಪ್ಪಟಿಸನ್ಧಿ ನಿರಾಮಿಸನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ । ಗತಿ ಸಾಮಿಸಂ, ಅಗತಿ ನಿರಾಮಿಸನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ನಿಬ್ಬತ್ತಿ ಸಾಮಿಸಂ, ಅನಿಬ್ಬತ್ತಿ ನಿರಾಮಿಸನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಉಪಪತ್ತಿ ಸಾಮಿಸಂ, ಅನುಪಪತ್ತಿ ನಿರಾಮಿಸನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಜಾತಿ ಸಾಮಿಸಂ, ಅಜಾತಿ ನಿರಾಮಿಸನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಜರಾ ಸಾಮಿಸಂ, ಅಜರಾ ನಿರಾಮಿಸನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಬ್ಯಾಧಿ ಸಾಮಿಸಂ, ಅಬ್ಯಾಧಿ ನಿರಾಮಿಸನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಮರಣಂ ಸಾಮಿಸಂ, ಅಮತಂ ನಿರಾಮಿಸನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಸೋಕೋ ಸಾಮಿಸಂ, ಅಸೋಕೋ ನಿರಾಮಿಸನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಪರಿದೇವೋ ಸಾಮಿಸಂ, ಅಪರಿದೇವೋ ನಿರಾಮಿಸನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಉಪಾಯಾಸೋ ಸಾಮಿಸಂ, ಅನುಪಾಯಾಸೋ ನಿರಾಮಿಸನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ।

ಉಪ್ಪಾದೋ ಸಙ್ಖಾರಾತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಪವತ್ತಂ ಸಙ್ಖಾರಾತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ನಿಮಿತ್ತಂ ಸಙ್ಖಾರಾತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಆಯೂಹನಾ ಸಙ್ಖಾರಾತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಪಟಿಸನ್ಧಿ ಸಙ್ಖಾರಾತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಗತಿ ಸಙ್ಖಾರಾತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ನಿಬ್ಬತ್ತಿ ಸಙ್ಖಾರಾತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಉಪಪತ್ತಿ ಸಙ್ಖಾರಾತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಜಾತಿ ಸಙ್ಖಾರಾತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಜರಾ ಸಙ್ಖಾರಾತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಬ್ಯಾಧಿ ಸಙ್ಖಾರಾತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಮರಣಂ ಸಙ್ಖಾರಾತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಸೋಕೋ ಸಙ್ಖಾರಾತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಪರಿದೇವೋ ಸಙ್ಖಾರಾತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಉಪಾಯಾಸೋ ಸಙ್ಖಾರಾತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ।

ಅನುಪ್ಪಾದೋ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಅಪ್ಪವತ್ತಂ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಅನಿಮಿತ್ತಂ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಅನಾಯೂಹನಾ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಅಪ್ಪಟಿಸನ್ಧಿ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಅಗತಿ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಅನಿಬ್ಬತ್ತಿ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಅನುಪಪತ್ತಿ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಅಜಾತಿ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಅಜರಂ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಅಬ್ಯಾಧಿ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಅಮತಂ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ । ಅಸೋಕೋ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಅಪರಿದೇವೋ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಅನುಪಾಯಾಸೋ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ।

ಉಪ್ಪಾದೋ ಸಙ್ಖಾರಾ, ಅನುಪ್ಪಾದೋ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಪವತ್ತಂ ಸಙ್ಖಾರಾ, ಅಪ್ಪವತ್ತಂ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ನಿಮಿತ್ತಂ ಸಙ್ಖಾರಾ, ಅನಿಮಿತ್ತಂ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಆಯೂಹನಾ ಸಙ್ಖಾರಾ, ಅನಾಯೂಹನಾ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಪಟಿಸನ್ಧಿ ಸಙ್ಖಾರಾ, ಅಪ್ಪಟಿಸನ್ಧಿ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಗತಿ ಸಙ್ಖಾರಾ, ಅಗತಿ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ನಿಬ್ಬತ್ತಿ ಸಙ್ಖಾರಾ, ಅನಿಬ್ಬತ್ತಿ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಉಪಪತ್ತಿ ಸಙ್ಖಾರಾ, ಅನುಪಪತ್ತಿ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಜಾತಿ ಸಙ್ಖಾರಾ, ಅಜಾತಿ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಜರಾ ಸಙ್ಖಾರಾ, ಅಜರಾ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಬ್ಯಾಧಿ ಸಙ್ಖಾರಾ, ಅಬ್ಯಾಧಿ ನಿಬ್ಬಾನ"ನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಮರಣಂ ಸಙ್ಖಾರಾ, ಅಮತಂ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಸೋಕೋ ಸಙ್ಖಾರಾ, ಅಸೋಕೋ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಪರಿದೇವೋ ಸಙ್ಖಾರಾ, ಅಪರಿದೇವೋ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಉಪಾಯಾಸೋ ಸಙ್ಖಾರಾ, ಅನುಪಾಯಾಸೋ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ।

ಪಠಮಭಾಣವಾರೋ।

೧೧. ಪರಿಗ್ಗಹಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಪರಿವಾರಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಪರಿಪೂರಟ್ಠೋ [ಪರಿಪೂರಣಟ್ಠೋ (ಕ॰), ಪರಿಪೂರಿಟ್ಠೋ (ಸೀ॰ ಅಟ್ಠ॰)] ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಏಕಗ್ಗಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ ; ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಅವಿಸಾರಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಅನಾವಿಲಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಅನಿಞ್ಜನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಏಕತ್ತುಪಟ್ಠಾನವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಠಿತಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಆರಮ್ಮಣಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಗೋಚರಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಪಹಾನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಪರಿಚ್ಚಾಗಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ವುಟ್ಠಾನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ವಿವಟ್ಟನಟ್ಠೋ [ನಿವತ್ತನಟ್ಠೋ (ಕ॰)] ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಸನ್ತಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಪಣೀತಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ವಿಮುತ್ತಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಅನಾಸವಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ತರಣಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಅನಿಮಿತ್ತಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಅಪ್ಪಣಿಹಿತಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಸುಞ್ಞತಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಏಕರಸಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ ; ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಯುಗನದ್ಧಟ್ಠೋ [ಯುಗನನ್ಧನಟ್ಠೋ (ಕ॰)] ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ನಿಯ್ಯಾನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಹೇತುಟ್ಠೋ [ಹೇತಟ್ಠೋ (ಸ್ಯಾ॰)] ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ದಸ್ಸನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ।

೧೨. ಸಮಥಸ್ಸ ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; **ವಿಪಸ್ಸನಾಯ ಅನುಪಸ್ಸನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ;** ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಾನಂ ಏಕರಸಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಯುಗನದ್ಧಸ್ಸ ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಸಿಕ್ಖಾಯ ಸಮಾದಾನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಆರಮ್ಮಣಸ್ಸ ಗೋಚರಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಲೀನಸ್ಸ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಉದ್ಧತಸ್ಸ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ನಿಗ್ಗಹಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಉಭೋವಿಸುದ್ಧಾನಂ ಅಜ್ಝುಪೇಕ್ಖನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ವಿಸೇಸಾಧಿಗಮಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಉತ್ತರಿ ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಸಚ್ಚಾಭಿಸಮಯಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ನಿರೋಧೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪಕಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ ।

ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅಧಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ದಸ್ಸನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ।

ಸದ್ಧಾಬಲಸ್ಸ ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ವೀರಿಯಬಲಸ್ಸ ಕೋಸಜ್ಜೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಸತಿಬಲಸ್ಸ ಪಮಾದೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಸಮಾಧಿಬಲಸ್ಸ ಉದ್ಧಚ್ಚೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಪಞ್ಞಾಬಲಸ್ಸ ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಅಕಮ್ಪಿಯಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ।

ಸತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಧಮ್ಮವಿಚಯಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಸ್ಸ ಪವಿಚಯಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ವೀರಿಯಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಸ್ಸ ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಪೀತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಸ್ಸ ಫರಣಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಪಸ್ಸದ್ಧಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಸ್ಸ ಉಪಸಮಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಸಮಾಧಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಸ್ಸ ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಉಪೇಕ್ಖಾಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಸ್ಸ ಪಟಿಸಙ್ಖಾನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ।

ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಯಾ ದಸ್ಸನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪಸ್ಸ ಅಭಿನಿರೋಪನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಸಮ್ಮಾವಾಚಾಯ ಪರಿಗ್ಗಹಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತಸ್ಸ ಸಮುಟ್ಠಾನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಸಮ್ಮಾಆಜೀವಸ್ಸ ವೋದಾನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ ; ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮಸ್ಸ ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಸಮ್ಮಾಸತಿಯಾ ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ।

೧೩. ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಬಲಾನಂ ಅಕಮ್ಪಿಯಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾನಂ ನಿಯ್ಯಾನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಮಗ್ಗಸ್ಸ ಹೇತುಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾನಂ ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನಾನಂ ಪದಹನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಇದ್ಧಿಪಾದಾನಂ ಇಜ್ಝನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಸಚ್ಚಾನಂ ತಥಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಪಯೋಗಾನಂ [ಮಗ್ಗಾನಂ (ಸಬ್ಬತ್ಥ) ಅಟ್ಠಕಥಾ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಾ] ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಫಲಾನಂ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ।

ವಿತಕ್ಕಸ್ಸ ಅಭಿನಿರೋಪನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ವಿಚಾರಸ್ಸ ಉಪವಿಚಾರಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಪೀತಿಯಾ ಫರಣಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಸುಖಸ್ಸ ಅಭಿಸನ್ದನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ। ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ। ಆವಜ್ಜನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ವಿಜಾನನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಪಜಾನನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಸಞ್ಜಾನನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಏಕೋದಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ । ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ಞಾತಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಪರಿಞ್ಞಾಯ ತೀರಣಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಪಹಾನಸ್ಸ ಪರಿಚ್ಚಾಗಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಭಾವನಾಯ ಏಕರಸಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ ಫಸ್ಸನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಖನ್ಧಾನಂ ಖನ್ಧಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಧಾತೂನಂ ಧಾತುಟ್ಠೋ [ಧಾತಟ್ಠೋ (ಸ್ಯಾ॰)] ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಆಯತನಾನಂ ಆಯತನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಸಙ್ಖತಾನಂ ಸಙ್ಖತಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಅಸಙ್ಖತಸ್ಸ ಅಸಙ್ಖತಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ।

೧೪. ಚಿತ್ತಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಚಿತ್ತಾನನ್ತರಿಯಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಚಿತ್ತಸ್ಸ ವುಟ್ಠಾನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಚಿತ್ತಸ್ಸ ವಿವಟ್ಟನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಹೇತುಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಪಚ್ಚಯಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಚಿತ್ತಸ್ಸ ವತ್ಥುಟ್ಠೋ [ವತ್ಥಟ್ಠೋ (ಸ್ಯಾ॰)] ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಭೂಮಟ್ಠೋ [ಭುಮ್ಮಟ್ಠೋ (ಸ್ಯಾ॰ ಸೀ॰ ಅಟ್ಠ॰) (ಏಕತ್ತೇ ಉಪನಿಬನ್ಧನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ) (ಕ॰) ಅಟ್ಠಕಥಾ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಾ] ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಆರಮ್ಮಣಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಗೋಚರಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಚರಿಯಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಗತಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಭಿನೀಹಾರಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಚಿತ್ತಸ್ಸ ನಿಯ್ಯಾನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಚಿತ್ತಸ್ಸ ನಿಸ್ಸರಣಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ।

೧೫. ಏಕತ್ತೇ ಆವಜ್ಜನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಏಕತ್ತೇ ವಿಜಾನನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ ; ಏಕತ್ತೇ ಪಜಾನನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಏಕತ್ತೇ ಸಞ್ಜಾನನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಏಕತ್ತೇ ಏಕದಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಏಕತ್ತೇ ಉಪನಿಬನ್ಧಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಏಕತ್ತೇ ಪಕ್ಖನ್ದನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಏಕತ್ತೇ ಪಸೀದನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ ; ಏಕತ್ತೇ ಸನ್ತಿಟ್ಠನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಏಕತ್ತೇ ವಿಮುಚ್ಚನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಏಕತ್ತೇ "ಏತಂ ಸನ್ತ"ನ್ತಿ ಪಸ್ಸನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಏಕತ್ತೇ ಯಾನೀಕತಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಏಕತ್ತೇ ವತ್ಥುಕತಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಏಕತ್ತೇ ಅನುಟ್ಠಿತಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಏಕತ್ತೇ ಪರಿಚಿತಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಏಕತ್ತೇ ಸುಸಮಾರದ್ಧಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ ; ಏಕತ್ತೇ ಪರಿಗ್ಗಹಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಏಕತ್ತೇ ಪರಿವಾರಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಏಕತ್ತೇ ಪರಿಪೂರಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಏಕತ್ತೇ ಸಮೋಧಾನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಏಕತ್ತೇ ಅಧಿಟ್ಠಾನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಏಕತ್ತೇ ಆಸೇವನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಏಕತ್ತೇ ಭಾವನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಏಕತ್ತೇ ಬಹುಲೀಕಮ್ಮಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಏಕತ್ತೇ ಸುಸಮುಗ್ಗತಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಏಕತ್ತೇ ಸುವಿಮುತ್ತಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ ; ಏಕತ್ತೇ ಬುಜ್ಝನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಏಕತ್ತೇ ಅನುಬುಜ್ಝನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಏಕತ್ತೇ ಪಟಿಬುಜ್ಝನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಏಕತ್ತೇ ಸಮ್ಬುಜ್ಝನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಏಕತ್ತೇ ಬೋಧನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಏಕತ್ತೇ ಅನುಬೋಧನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಏಕತ್ತೇ

ಪಟಿಬೋಧನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಏಕತ್ತೇ ಸಮ್ಬೋಧನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಏಕತ್ತೇ ಬೋಧಿಪಕ್ಖಿಯಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಏಕತ್ತೇ ಅನುಬೋಧಿಪಕ್ಖಿಯಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಏಕತ್ತೇ ಪಟಿಬೋಧಿಪಕ್ಖಿಯಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಏಕತ್ತೇ ಸಮ್ಬೋಧಿಪಕ್ಖಿಯಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಏಕತ್ತೇ ಜೋತನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಏಕತ್ತೇ ಉಜ್ಜೋತನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಏಕತ್ತೇ ಅನುಜೋತನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಏಕತ್ತೇ ಪಟಿಜೋತನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಏಕತ್ತೇ ಸಞ್ಜೋತನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ।

೧೭. ಪತಾಪನಟ್ಠೋ [ಪಕಾಸನಟ್ಠೋ (ಕ॰)] ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ವಿರೋಚನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಕಿಲೇಸಾನಂ ಸನ್ತಾಪನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಅಮಲಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ವಿಮಲಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ನಿಮ್ಮಲಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಸಮಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಸಮಯಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ವಿವೇಕಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ವಿವೇಕಚರಿಯಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ವಿರಾಗಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ವಿರಾಗಚರಿಯಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ನಿರೋಧಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ನಿರೋಧಚರಿಯಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ವೋಸಗ್ಗಟ್ಠೋ [ವೋಸ್ಸಗ್ಗಟ್ಠೋ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ವೋಸಗ್ಗಚರಿಯಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ವಿಮುತ್ತಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ವಿಮುತ್ತಿಚರಿಯಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ।

ಛನ್ದಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಛನ್ದಸ್ಸ ಮೂಲಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಛನ್ದಸ್ಸ ಪಾದಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಛನ್ದಸ್ಸ ಪಧಾನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಛನ್ದಸ್ಸ ಇಜ್ಝನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಛನ್ದಸ್ಸ ಅಧಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಛನ್ದಸ್ಸ ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಛನ್ದಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಛನ್ದಸ್ಸ ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಛನ್ದಸ್ಸ ದಸ್ಸನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ।

ವೀರಿಯಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ವೀರಿಯಸ್ಸ ಮೂಲಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ವೀರಿಯಸ್ಸ ಪಾದಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ವೀರಿಯಸ್ಸ ಪಧಾನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ವೀರಿಯಸ್ಸ ಇಜ್ಝನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ವೀರಿಯಸ್ಸ ಅಧಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ವೀರಿಯಸ್ಸ ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ವೀರಿಯಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ವೀರಿಯಸ್ಸ ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ವೀರಿಯಸ್ಸ ದಸ್ಸನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ।

ಚಿತ್ತಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಮೂಲಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಪಾದಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಪಧಾನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಇಜ್ಝನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಧಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಚಿತ್ತಸ್ಸ ದಸ್ಸನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ।

ವೀಮಂಸಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ವೀಮಂಸಾಯ ಮೂಲಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ವೀಮಂಸಾಯ ಪಾದಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ವೀಮಂಸಾಯ ಪಧಾನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ವೀಮಂಸಾಯ ಇಜ್ಝನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ವೀಮಂಸಾಯ ಅಧಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ವೀಮಂಸಾಯ ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ವೀಮಂಸಾಯ ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ವೀಮಂಸಾಯ ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ವೀಮಂಸಾಯ ದಸ್ಸನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ।

೧೮. ದುಕ್ಖಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಪೀಳನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಸಙ್ಖತಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಸನ್ತಾಪಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ದುಕ್ಖಸ್ಸ ವಿಪರಿಣಾಮಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ। ಸಮುದಯಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಸಮುದಯಸ್ಸ ಆಯೂಹನಟ್ಠೋ [ಆಯುಹನಟ್ಠೋ (ಸ್ಯಾ॰)] ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಸಮುದಯಸ್ಸ ನಿದಾನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಸಮುದಯಸ್ಸ ಸಞ್ಞೋಗಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಸಮುದಯಸ್ಸ ಪಲಿಬೋಧಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ನಿರೋಧಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ ; ನಿರೋಧಸ್ಸ ನಿಸ್ಸರಣಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ನಿರೋಧಸ್ಸ ವಿವೇಕಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ನಿರೋಧಸ್ಸ ಅಸಙ್ಖತಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ನಿರೋಧಸ್ಸ ಅಮತಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ। ಮಗ್ಗಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಮಗ್ಗಸ್ಸ ನಿಯ್ಯಾನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಮಗ್ಗಸ್ಸ ಹೇತುಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಮಗ್ಗಸ್ಸ ದಸ್ಸನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಮಗ್ಗಸ್ಸ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ।

ತಥಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಅನತ್ತಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಸಚ್ಚಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಅಭಿಜಾನನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಪರಿಜಾನನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಧಮ್ಮಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಧಾತುಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಞಾತಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಫಸ್ಸನಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಅಭಿಸಮಯಟ್ಠೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ।

೧೮. ನೇಕ್ಖಮ್ಮಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಅಬ್ಯಾಪಾದೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಞಾಣಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಪಾಮೋಜ್ಜಂ [ಪಾಮುಜ್ಜಂ (ಸ್ಯಾ॰)] ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ।

ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ದುತಿಯಂ ಝಾನಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ತತಿಯಂ ಝಾನಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ।

ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ನಿಬ್ಬಿದಾನುಪಸ್ಸನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ವಿರಾಗಾನುಪಸ್ಸನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ನಿರೋಧಾನುಪಸ್ಸನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಖಯಾನುಪಸ್ಸನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ವಯಾನುಪಸ್ಸನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ವಿಪರಿಣಾಮಾನುಪಸ್ಸನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಅನಿಮಿತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಅಪ್ಪಣಿಹಿತಾನುಪಸ್ಸನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಸುಞ್ಞತಾನುಪಸ್ಸನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಅಧಿಪಞ್ಞಾಧಮ್ಮವಿಪಸ್ಸನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಆದೀನವಾನುಪಸ್ಸನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಪಟಿಸಙ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ವಿವಟ್ಟನಾನುಪಸ್ಸನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ।

೧೯. ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಸಮಾಪತ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಸಕದಾಗಾಮಿಮಗ್ಗೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲಸಮಾಪತ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಅನಾಗಾಮಿಮಗ್ಗೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ ; ಅನಾಗಾಮಿಫಲಸಮಾಪತ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಅರಹತ್ತಫಲಸಮಾಪತ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ।

ಅಧಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಾಬಲಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಕೋಸಜ್ಜೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಬಲಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಪಮಾದೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಟ್ಠೇನ ಸತಿಬಲಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಉದ್ಧಚ್ಚೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿಬಲಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಅಕಮ್ಪಿಯಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾಬಲಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಪವಿಚಯಟ್ಠೇನ ಧಮ್ಮವಿಚಯಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಫರಣಟ್ಠೇನ ಪೀತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ ; ಉಪಸಮಟ್ಠೇನ ಪಸ್ಸದ್ಧಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಪಟಿಸಙ್ಖಾನಟ್ಠೇನ ಉಪೇಕ್ಖಾಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ।

ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಅಭಿನಿರೋಪನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಪರಿಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾವಾಚಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಸಮುಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ವೋದಾನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಆಜೀವೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಸತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ।

ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ಇನ್ದ್ರಿಯಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಅಕಮ್ಪಿಯಟ್ಠೇನ ಬಲಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ನಿಯ್ಯಾನಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಹೇತುಟ್ಠೇನ ಮಗ್ಗೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಪದಹನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನಾ

ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಇಜ್ಝನಟ್ಠೇನ ಇದ್ಧಿಪಾದಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ತಥಟ್ಠೇನ ಸಚ್ಚಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮಥೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಅನುಪಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ವಿಪಸ್ಸನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಯುಗನದ್ಧಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ।

ಸಂವರಟ್ಠೇನ ಸೀಲವಿಸುದ್ಧಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಚಿತ್ತವಿಸುದ್ಧಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ದಿಟ್ಠಿವಿಸುದ್ಧಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಮುತ್ತಟ್ಠೇನ ವಿಮೋಕ್ಖೋ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೇನ ವಿಜ್ಜಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ ; ಪರಿಚ್ಚಾಗಟ್ಠೇನ ವಿಮುತ್ತಿ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಸಮುಚ್ಛೇದಟ್ಠೇನ ಖಯೇ ಞಾಣಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಟ್ಠೇನ ಅನುಪ್ಪಾದೇ ಞಾಣಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ।

೧೦. ಛನ್ದೋ ಮೂಲಟ್ಠೇನ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಮನಸಿಕಾರೋ ಸಮುಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಫಸ್ಸೋ ಸಮೋಧಾನಟ್ಠೇನ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ವೇದನಾ ಸಮೋಸರಣಟ್ಠೇನ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಸಮಾಧಿ ಪಮುಖಟ್ಠೇನ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಸತಿ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಪಞ್ಞಾ ತತುತ್ತರಟ್ಠೇನ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ವಿಮುತ್ತಿ ಸಾರಟ್ಠೇನ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಅಮತೋಗಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪರಿಯೋಸಾನಟ್ಠೇನ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ।

ಯೇ ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿಞ್ಞಾತಾ ಹೋನ್ತಿ ತೇ ತೇ ಧಮ್ಮಾ ಞಾತಾ ಹೋನ್ತಿ। ತಂ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ, ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಇಮೇ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾತಿ ಸೋತಾವಧಾನಂ, ತಂಪಜಾನನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸುತಮಯೇ ಞಾಣ"ನ್ತಿ।

ದುತಿಯಭಾಣವಾರೋ।

೧೧. ಕಥಂ "ಇಮೇ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ"ತಿ ಸೋತಾವಧಾನಂ, ತಂಪಜಾನನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸುತಮಯೇ ಞಾಣಂ?

ಏಕೋ ಧಮ್ಮೋ ಪರಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ - ಫಸ್ಸೋ ಸಾಸವೋ ಉಪಾದಾನಿಯೋ। ದ್ವೇ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ - ನಾಮಞ್ಚ ರೂಪಞ್ಚ। ತಯೋ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ - ತಿಸ್ಸೋ ವೇದನಾ। ಚತ್ತಾರೋ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ - ಚತ್ತಾರೋ ಆಹಾರಾ। ಪಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ - ಪಞ್ಚುಪಾದಾನಕ್ಖನ್ಧಾ। ಛ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ - ಛ ಅಜ್ಝತ್ತಿಕಾನಿ ಆಯತನಾನಿ। ಸತ್ತ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ - ಸತ್ತ ವಿಞ್ಞಾಣಟ್ಠಿತಿಯೋ। ಅಟ್ಠ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ - ಅಟ್ಠ ಲೋಕಧಮ್ಮಾ। ನವ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ - ನವ ಸತ್ತಾವಾಸಾ। ದಸ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ - ದಸಾಯತನಾನಿ।

"ಸಬ್ಬಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪರಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಕಿಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಬ್ಬಂ ಪರಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ? ಚಕ್ಖು, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪರಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ರೂಪಾ ಪರಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ಚಕ್ಖುವಿಞ್ಞಾಣಂ ಪರಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಚಕ್ಖುಸಮ್ಫಸ್ಸೋ ಪರಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಯಮ್ಪಿದಂ ಚಕ್ಖುಸಮ್ಫಸ್ಸಪಚ್ಚಯಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ವೇದಯಿತಂ ಸುಖಂ ವಾ ದುಕ್ಖಂ ವಾ ಅದುಕ್ಖಮಸುಖಂ ವಾ, ತಮ್ಪಿ ಪರಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಸೋತಂ ಪರಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಸದ್ದಾ ಪರಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ... ಪೇ॰... ಘಾನಂ ಪರಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ, ಗನ್ಧಾ ಪರಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ... ಜಿವ್ಹಾ ಪರಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ; ರಸಾ ಪರಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ... ಕಾಯೋ ಪರಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಾ ಪರಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ...ಪೇ॰... ಮನೋ ಪರಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ... ಮನೋವಿಞ್ಞಾಣಂ ಪರಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ; ಮನೋಸಮ್ಫಸ್ಸೋ ಪರಿಞ್ಞೇಯ್ಯೋ; ಯಮ್ಪಿದಂ ಮನೋಸಮ್ಫಸ್ಸಪಚ್ಚಯಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ವೇದಯಿತಂ ಸುಖಂ ವಾ ದುಕ್ಖಂ ವಾ ಅದುಕ್ಖಮಸುಖಂ ವಾ, ತಮ್ಪಿ ಪರಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ।" ರೂಪಂ ಪರಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ...ಪೇ॰... ವೇದನಾ ಪರಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ... ಸಞ್ಞಾ ಪರಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ... ಸಙ್ಖಾರಾ ಪರಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ... ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಪರಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ... ಚಕ್ಖು ಪರಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ...ಪೇ॰... ಜರಾಮರಣಂ ಪರಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ... ಅಮತೋಗಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪರಿಯೋಸಾನಟ್ಠೇನ ಪರಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ। ಯೇಸಂ ಯೇಸಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ವಾಯಮನ್ತಸ್ಸ ತೇ ತೇ ಧಮ್ಮಾ ಪಟಿಲದ್ಧಾ ಹೋನ್ತಿ, ಏವಂ ತೇ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಞ್ಞಾತಾ ಚೇವ ಹೋನ್ತಿ ತೀರಿತಾ ಚ।

೨೨. ನೇಕ್ಖಮ್ಮಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ವಾಯಮನ್ತಸ್ಸ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಂ ಪಟಿಲದ್ಧಂ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಸೋ ಧಮ್ಮೋ ಪರಿಞ್ಞಾತೋ ಚೇವ ಹೋತಿ ತೀರಿತೋ ಚ। ಅಬ್ಯಾಪಾದಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ವಾಯಮನ್ತಸ್ಸ ಅಬ್ಯಾಪಾದೋ ಪಟಿಲದ್ಧೋ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಸೋ ಧಮ್ಮೋ ಪರಿಞ್ಞಾತೋ ಚೇವ ಹೋತಿ ತೀರಿತೋ ಚ। ಆಲೋಕಸಞ್ಞಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ವಾಯಮನ್ತಸ್ಸ ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾ ಪಟಿಲದ್ಧಾ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಸೋ ಧಮ್ಮೋ ಪರಿಞ್ಞಾತೋ ಚೇವ ಹೋತಿ ತೀರಿತೋ ಚ। ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ವಾಯಮನ್ತಸ್ಸ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಪಟಿಲದ್ಧೋ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಸೋ ಧಮ್ಮೋ ಪರಿಞ್ಞಾತೋ ಚೇವ ಹೋತಿ ತೀರಿತೋ ಚ। ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ವಾಯಮನ್ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನಂ ಪಟಿಲದ್ಧಂ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಸೋ ಧಮ್ಮೋ ಪರಿಞ್ಞಾತೋ ಚೇವ ಹೋತಿ ತೀರಿತೋ ಚ। ಞಾಣಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ವಾಯಮನ್ತಸ್ಸ ಞಾಣಂ ಪಟಿಲದ್ಧಂ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಸೋ ಧಮ್ಮೋ ಪರಿಞ್ಞಾತೋ ಚೇವ ಹೋತಿ ತೀರಿತೋ ಚ। ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ವಾಯಮನ್ತಸ್ಸ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಪಟಿಲದ್ಧಂ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಸೋ ಧಮ್ಮೋ ಪರಿಞ್ಞಾತೋ ಚೇವ ಹೋತಿ ತೀರಿತೋ ಚ।

ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ವಾಯಮನ್ತಸ್ಸ ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಪಟಿಲದ್ಧಂ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಸೋ ಧಮ್ಮೋ ಪರಿಞ್ಞಾತೋ ಚೇವ ಹೋತಿ ತೀರಿತೋ ಚ। ದುತಿಯಂ ಝಾನಂ…ಪೇ॰… ತತಿಯಂ ಝಾನಂ… ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ವಾಯಮನ್ತಸ್ಸ ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ ಪಟಿಲದ್ಧಂ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಸೋ ಧಮ್ಮೋ ಪರಿಞ್ಞಾತೋ ಚೇವ ಹೋತಿ ತೀರಿತೋ ಚ। ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ವಾಯಮನ್ತಸ್ಸ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿ ಪಟಿಲದ್ಧಾ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಸೋ ಧಮ್ಮೋ ಪರಿಞ್ಞಾತೋ ಚೇವ ಹೋತಿ ತೀರಿತೋ ಚ। ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ವಾಯಮನ್ತಸ್ಸ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿ ಪಟಿಲದ್ಧಾ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಸೋ ಧಮ್ಮೋ ಪರಿಞ್ಞಾತೋ ಚೇವ ಹೋತಿ ತೀರಿತೋ ಚ। ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ವಾಯಮನ್ತಸ್ಸ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿ ಪಟಿಲದ್ಧಾ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಸೋ ಧಮ್ಮೋ ಪರಿಞ್ಞಾತೋ ಚೇವ ಹೋತಿ ತೀರಿತೋ ಚ। ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ವಾಯಮನ್ತಸ್ಸ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿ ಪಟಿಲದ್ಧಾ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಸೋ ಧಮ್ಮೋ ಪರಿಞ್ಞಾತೋ ಚೇವ ಹೋತಿ ತೀರಿತೋ ಚ।

ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ವಾಯಮನ್ತಸ್ಸ ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾ ಪಟಿಲದ್ಧಾ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಸೋ ಧಮ್ಮೋ ಪರಿಞ್ಞಾತೋ ಚೇವ ಹೋತಿ ತೀರಿತೋ ಚ। ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ವಾಯಮನ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ ಪಟಿಲದ್ಧಾ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಸೋ ಧಮ್ಮೋ ಪರಿಞ್ಞಾತೋ ಚೇವ ಹೋತಿ ತೀರಿತೋ ಚ। ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ವಾಯಮನ್ತಸ್ಸ ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾ ಪಟಿಲದ್ಧಾ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಸೋ ಧಮ್ಮೋ ಪರಿಞ್ಞಾತೋ ಚೇವ ಹೋತಿ ತೀರಿತೋ ಚ। ನಿಬ್ಬಿದಾನುಪಸ್ಸನಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ವಾಯಮನ್ತಸ್ಸ ನಿಬ್ಬಿದಾನುಪಸ್ಸನಾ ಪಟಿಲದ್ಧಾ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಸೋ ಧಮ್ಮೋ ಪರಿಞ್ಞಾತೋ ಚೇವ ಹೋತಿ ತೀರಿತೋ ಚ। ವಿರಾಗಾನುಪಸ್ಸನಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ವಾಯಮನ್ತಸ್ಸ ವಿರಾಗಾನುಪಸ್ಸನಾ ಪಟಿಲದ್ಧಾ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಸೋ ಧಮ್ಮೋ ಪರಿಞ್ಞಾತೋ ಚೇವ ಹೋತಿ ತೀರಿತೋ ಚ। ನಿರೋಧಾನುಪಸ್ಸನಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ವಾಯಮನ್ತಸ್ಸ ನಿರೋಧಾನುಪಸ್ಸನಾ ಪಟಿಲದ್ಧಾ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಸೋ ಧಮ್ಮೋ ಪರಿಞ್ಞಾತೋ ಚೇವ ಹೋತಿ ತೀರಿತೋ ಚ। ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸನಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ವಾಯಮನ್ತಸ್ಸ ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸನಾ ಪಟಿಲದ್ಧಾ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಸೋ ಧಮ್ಮೋ ಪರಿಞ್ಞಾತೋ ಚೇವ ಹೋತಿ ತೀರಿತೋ ಚ। ಖಯಾನುಪಸ್ಸನಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ವಾಯಮನ್ತಸ್ಸ ಖಯಾನುಪಸ್ಸನಾ ಪಟಿಲದ್ಧಾ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಸೋ ಧಮ್ಮೋ ಪರಿಞ್ಞಾತೋ ಚೇವ ಹೋತಿ ತೀರಿತೋ ಚ। ವಯಾನುಪಸ್ಸನಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ವಾಯಮನ್ತಸ್ಸ ವಯಾನುಪಸ್ಸನಾ ಪಟಿಲದ್ಧಾ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಸೋ ಧಮ್ಮೋ ಪರಿಞ್ಞಾತೋ ಚೇವ ಹೋತಿ ತೀರಿತೋ ಚ। ವಿಪರಿಣಾಮಾನುಪಸ್ಸನಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ವಾಯಮನ್ತಸ್ಸ ವಿಪರಿಣಾಮಾನುಪಸ್ಸನಾ ಪಟಿಲದ್ಧಾ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಸೋ ಧಮ್ಮೋ ಪರಿಞ್ಞಾತೋ ಚೇವ ಹೋತಿ ತೀರಿತೋ ಚ। ಅನಿಮಿತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ವಾಯಮನ್ತಸ್ಸ ಅನಿಮಿತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾ ಪಟಿಲದ್ಧಾ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಸೋ ಧಮ್ಮೋ ಪರಿಞ್ಞಾತೋ ಚೇವ ಹೋತಿ ತೀರಿತೋ ಚ। ಅಪ್ಪಣಿಹಿತಾನುಪಸ್ಸನಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ವಾಯಮನ್ತಸ್ಸ ಅಪ್ಪಣಿಹಿತಾನುಪಸ್ಸನಾ

ಪಟಿಲದ್ಧಾ ಹೋತಿ । ಏವಂ ಸೋ ಧಮ್ಮೋ ಪರಿಞ್ಞಾತೋ ಚೇವ ಹೋತಿ ತೀರಿತೋ ಚ। ಸುಞ್ಞತಾನುಪಸ್ಸನಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ವಾಯಮನ್ತಸ್ಸ ಸುಞ್ಞತಾನುಪಸ್ಸನಾ ಪಟಿಲದ್ಧಾ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಸೋ ಧಮ್ಮೋ ಪರಿಞ್ಞಾತೋ ಚೇವ ಹೋತಿ ತೀರಿತೋ ಚ।

ಅಧಿಪಞ್ಞಾಧಮ್ಮವಿಪಸ್ಸನಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ವಾಯಮನ್ತಸ್ಸ ಅಧಿಪಞ್ಞಾಧಮ್ಮವಿಪಸ್ಸನಾ ಪಟಿಲದ್ಧಾ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಸೋ ಧಮ್ಮೋ ಪರಿಞ್ಞಾತೋ ಚೇವ ಹೋತಿ ತೀರಿತೋ ಚ। ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ವಾಯಮನ್ತಸ್ಸ ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನಂ ಪಟಿಲದ್ಧಂ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಸೋ ಧಮ್ಮೋ ಪರಿಞ್ಞಾತೋ ಚೇವ ಹೋತಿ ತೀರಿತೋ ಚ। ಆದೀನವಾನುಪಸ್ಸನಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ವಾಯಮನ್ತಸ್ಸ ಆದೀನವಾನುಪಸ್ಸನಾ ಪಟಿಲದ್ಧಾ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಸೋ ಧಮ್ಮೋ ಪರಿಞ್ಞಾತೋ ಚೇವ ಹೋತಿ ತೀರಿತೋ ಚ। ಪಟಿಸಙ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ವಾಯಮನ್ತಸ್ಸ ಪಟಿಸಙ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ ಪಟಿಲದ್ಧಾ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಸೋ ಧಮ್ಮೋ ಪರಿಞ್ಞಾತೋ ಚೇವ ಹೋತಿ ತೀರಿತೋ ಚ। ವಿವಟ್ಟನಾನುಪಸ್ಸನಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ವಾಯಮನ್ತಸ್ಸ ವಿವಟ್ಟನಾನುಪಸ್ಸನಾ ಪಟಿಲದ್ಧಾ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಸೋ ಧಮ್ಮೋ ಪರಿಞ್ಞಾತೋ ಚೇವ ಹೋತಿ ತೀರಿತೋ ಚ।

ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ವಾಯಮನ್ತಸ್ಸ ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗೋ ಪಟಿಲದ್ಧೋ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಸೋ ಧಮ್ಮೋ ಪರಿಞ್ಞಾತೋ ಚೇವ ಹೋತಿ ತೀರಿತೋ ಚ। ಸಕದಾಗಾಮಿಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ವಾಯಮನ್ತಸ್ಸ ಸಕದಾಗಾಮಿಮಗ್ಗೋ ಪಟಿಲದ್ಧೋ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಸೋ ಧಮ್ಮೋ ಪರಿಞ್ಞಾತೋ ಚೇವ ಹೋತಿ ತೀರಿತೋ ಚ। ಅನಾಗಾಮಿಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ವಾಯಮನ್ತಸ್ಸ ಅನಾಗಾಮಿಮಗ್ಗೋ ಪಟಿಲದ್ಧೋ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಸೋ ಧಮ್ಮೋ ಪರಿಞ್ಞಾತೋ ಚೇವ ಹೋತಿ ತೀರಿತೋ ಚ। ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ವಾಯಮನ್ತಸ್ಸ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೋ ಪಟಿಲದ್ಧೋ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಸೋ ಧಮ್ಮೋ ಪರಿಞ್ಞಾತೋ ಚೇವ ಹೋತಿ ತೀರಿತೋ ಚ।

ಯೇಸಂ ಯೇಸಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ವಾಯಮನ್ತಸ್ಸ ತೇ ತೇ ಧಮ್ಮಾ ಪಟಿಲದ್ಧಾ ಹೋನ್ತಿ। ಏವಂ ತೇ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಞ್ಞಾತಾ ಚೇವ ಹೋನ್ತಿ ತೀರಿತಾ ಚ। ತಂ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ, ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಇಮೇ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾತಿ ಸೋತಾವಧಾನಂ, ತಂಪಜಾನನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸುತಮಯೇ ಞಾಣ"ನ್ತಿ।

೧೩. ಕಥಂ "ಇಮೇ ಧಮ್ಮಾ ಪಹಾತಬ್ಬಾ"ತಿ ಸೋತಾವಧಾನಂ, ತಂಪಜಾನನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸುತಮಯೇ ಞಾಣಂ?

ಏಕೋ ಧಮ್ಮೋ ಪಹಾತಬ್ಬೋ - ಅಸ್ಮಿಮಾನೋ। ದ್ವೇ ಧಮ್ಮಾ ಪಹಾತಬ್ಬಾ - ಅವಿಜ್ಜಾ ಚ ಭವತಣ್ಹಾ ಚ। ತಯೋ ಧಮ್ಮಾ ಪಹಾತಬ್ಬಾ - ತಿಸ್ಸೋ ತಣ್ಹಾ। ಚತ್ತಾರೋ ಧಮ್ಮಾ ಪಹಾತಬ್ಬಾ - ಚತ್ತಾರೋ ಓಘಾ। ಪಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾ ಪಹಾತಬ್ಬಾ - ಪಞ್ಚ ನೀವರಣಾನಿ। ಛ ಧಮ್ಮಾ ಪಹಾತಬ್ಬಾ - ಛ ತಣ್ಹಾಕಾಯಾ। ಸತ್ತ ಧಮ್ಮಾ ಪಹಾತಬ್ಬಾ - ಸತ್ತಾನುಸಯಾ। ಅಟ್ಠ ಧಮ್ಮಾ ಪಹಾತಬ್ಬಾ - ಅಟ್ಠ ಮಿಚ್ಛತ್ತಾ। ನವ ಧಮ್ಮಾ ಪಹಾತಬ್ಬಾ - ನವ ತಣ್ಹಾಮೂಲಕಾ। ದಸ ಧಮ್ಮಾ ಪಹಾತಬ್ಬಾ - ದಸ ಮಿಚ್ಛತ್ತಾ।

೧೪. ದ್ವೇ ಪಹಾನಾನಿ - ಸಮುಚ್ಛೇದಪ್ಪಹಾನಂ, ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿಪ್ಪಹಾನಂ। ಸಮುಚ್ಛೇದಪ್ಪಹಾನಞ್ಚ ಲೋಕುತ್ತರಂ ಖಯಗಾಮಿಮಗ್ಗಂ ಭಾವಯತೋ; ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿಪ್ಪಹಾನಞ್ಚ ಫಲಕ್ಖಣೇ। ತೀಣಿ ಪಹಾನಾನಿ - ಕಾಮಾನಮೇತಂ ನಿಸ್ಸರಣಂ ಯದಿದಂ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಂ; ರೂಪಾನಮೇತಂ ನಿಸ್ಸರಣಂ ಯದಿದಂ ಆರುಪ್ಪಂ; ಯಂ ಖೋ ಪನ ಕಿಞ್ಚಿ ಭೂತಂ ಸಙ್ಖತಂ ಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಂ, ನಿರೋಧೋ ತಸ್ಸ ನಿಸ್ಸರಣಂ। ನೇಕ್ಖಮ್ಮಂ ಪಟಿಲದ್ಧಸ್ಸ ಕಾಮಾ ಪಹೀನಾ ಚೇವ ಹೋನ್ತಿ ಪರಿಚ್ಚತ್ತಾ ಚ। ಆರುಪ್ಪಂ ಪಟಿಲದ್ಧಸ್ಸ ರೂಪಾ ಪಹೀನಾ ಚೇವ ಹೋನ್ತಿ ಪರಿಚ್ಚತ್ತಾ ಚ। ನಿರೋಧಂ ಪಟಿಲದ್ಧಸ್ಸ ಸಙ್ಖಾರಾ ಪಹೀನಾ ಚೇವ ಹೋನ್ತಿ ಪರಿಚ್ಚತ್ತಾ ಚ। ಚತ್ತಾರಿ ಪಹಾನಾನಿ ದುಕ್ಖಸಚ್ಚಂ ಪರಿಞ್ಞಾಪಟಿವೇಧಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝನ್ತೋ ಪಜಹತಿ; ಸಮುದಯಸಚ್ಚಂ ಪಹಾನಪಟಿವೇಧಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝನ್ತೋ ಪಜಹತಿ; ನಿರೋಧಸಚ್ಚಂ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಪಟಿವೇಧಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝನ್ತೋ ಪಜಹತಿ; ಮಗ್ಗಸಚ್ಚಂ ಭಾವನಾಪಟಿವೇಧಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝನ್ತೋ ಪಜಹತಿ। ಪಞ್ಚ ಪಹಾನಾನಿ - ವಿಕ್ಖಮ್ಭನಪ್ಪಹಾನಂ, ತದಙ್ಗಪ್ಪಹಾನಂ, ಸಮುಚ್ಛೇದಪ್ಪಹಾನಂ, ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿಪ್ಪಹಾನಂ, ನಿಸ್ಸರಣಪ್ಪಹಾನಂ। ವಿಕ್ಖಮ್ಭನಪ್ಪಹಾನಞ್ಚ ನೀವರಣಾನಂ ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಭಾವಯತೋ; ತದಙ್ಗಪ್ಪಹಾನಞ್ಚ ದಿಟ್ಠಿಗತಾನಂ

ನಿಬ್ಬೇಧಭಾಗಿಯಂ ಸಮಾಧಿಂ ಭಾವಯತೋ; ಸಮುಚ್ಛೇದಪ್ಪಹಾನಞ್ಚ ಲೋಕುತ್ತರಂ ಖಯಗಾಮಿಮಗ್ಗಂ ಭಾವಯತೋ; ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿಪ್ಪಹಾನಞ್ಚ ಫಲಕ್ಖಣೇ; ನಿಸ್ಸರಣಪ್ಪಹಾನಞ್ಚ ನಿರೋಧೋ ನಿಬ್ಬಾನಂ।

"ಸಬ್ಬಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಹಾತಬ್ಬಂ। ಕಿಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಬ್ಬಂ ಪಹಾತಬ್ಬಂ? ಚಕ್ಖು, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಹಾತಬ್ಬಂ; ರೂಪಾ ಪಹಾತಬ್ಬಾ; ಚಕ್ಖುವಿಞ್ಞಾಣಂ ಪಹಾತಬ್ಬಂ; ಚಕ್ಖುಸಮ್ಫಸ್ಸೋ ಪಹಾತಬ್ಬೋ; ಯಮ್ಪಿದಂ ಚಕ್ಖುಸಮ್ಫಸ್ಸಪಚ್ಚಯಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ವೇದಯಿತಂ ಸುಖಂ ವಾ ದುಕ್ಖಂ ವಾ ಅದುಕ್ಖಮಸುಖಂ ವಾ, ತಮ್ಪಿ ಪಹಾತಬ್ಬಂ। ಸೋತಂ ಪಹಾತಬ್ಬಂ; ಸದ್ದಾ ಪಹಾತಬ್ಬಾ...ಪೇ॰... ಘಾನಂ ಪಹಾತಬ್ಬಂ; ಗನ್ಧಾ ಪಹಾತಬ್ಬಾ... ಜಿವ್ಹಾ ಪಹಾತಬ್ಬಾ; ರಸಾ ಪಹಾತಬ್ಬಾ... ಕಾಯೋ ಪಹಾತಬ್ಬೋ; ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಾ ಪಹಾತಬ್ಬಾ... ಮನೋ ಪಹಾತಬ್ಬೋ; ಧಮ್ಮಾ ಪಹಾತಬ್ಬಾ... ಮನೋವಿಞ್ಞಾಣಂ ಪಹಾತಬ್ಬಂ;... ಮನೋಸಮ್ಫಸ್ಸೋ ಪಹಾತಬ್ಬೋ; ಯಮ್ಪಿದಂ ಮನೋಸಮ್ಫಸ್ಸಪಚ್ಚಯಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ವೇದಯಿತಂ ಸುಖಂ ವಾ ದುಕ್ಖಂ ವಾ ಅದುಕ್ಖಮಸುಖಂ ವಾ, ತಮ್ಪಿ ಪಹಾತಬ್ಬಂ।" ರೂಪಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಜಹತಿ, ವೇದನಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಜಹತಿ, ಸಞ್ಞಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಜಹತಿ, ಸಙ್ಖಾರೇ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಜಹತಿ, ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಜಹತಿ। ಚಕ್ಖುಂ...ಪೇ॰... ಜರಾಮರಣಂ...ಪೇ॰... ಅಮತೋಗಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪರಿಯೋಸಾನಟ್ಠೇನ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಜಹತಿ। ಯೇ ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಪಹೀನಾ ಹೋನ್ತಿ ತೇ ತೇ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಚ್ಚತ್ತಾ ಹೋನ್ತಿ। ತಂ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ, ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಇಮೇ ಧಮ್ಮಾ ಪಹಾತಬ್ಬಾತಿ ಸೋತಾವಧಾನಂ, ತಂ ಪಜಾನನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸುತಮಯೇ ಞಾಣ"ನ್ತಿ।

ತತಿಯಭಾಣವಾರೋ।

೧೫. ಕಥಂ "ಇಮೇ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ"ತಿ ಸೋತಾವಧಾನಂ, ತಂಪಜಾನನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸುತಮಯೇ ಞಾಣಂ?

ಏಕೋ ಧಮ್ಮೋ ಭಾವೇತಬ್ಬೋ - ಕಾಯಗತಾಸತಿ ಸಾತಸಹಗತಾ। ದ್ವೇ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ - ಸಮಥೋ ಚ ವಿಪಸ್ಸನಾ ಚ। ತಯೋ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ - ತಯೋ ಸಮಾಧೀ। ಚತ್ತಾರೋ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ - ಚತ್ತಾರೋ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾ। ಪಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ - ಪಞ್ಚಙ್ಗಿಕೋ ಸಮಾಧಿ [ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧೀ (ಸ್ಯಾ॰)]। ಛ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ - ಛ ಅನುಸ್ಸತಿಟ್ಠಾನಾನಿ। ಸತ್ತ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ - ಸತ್ತ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಅಟ್ಠ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ - ಅರಿಯೋ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕೋ ಮಗ್ಗೋ। ನವ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ - ನವ ಪಾರಿಸುದ್ಧಿಪಧಾನಿಯಙ್ಗಾನಿ। ದಸ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ - ದಸ ಕಸಿಣಾಯತನಾನಿ।

೧೬. ದ್ವೇ ಭಾವನಾ - ಲೋಕಿಯಾ ಚ ಭಾವನಾ, ಲೋಕುತ್ತರಾ ಚ ಭಾವನಾ। ತಿಸ್ಸೋ ಭಾವನಾ - ರೂಪಾವಚರಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಭಾವನಾ, ಅರೂಪಾವಚರಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಭಾವನಾ, ಅಪರಿಯಾಪನ್ನಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಭಾವನಾ। ರೂಪಾವಚರಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಭಾವನಾ ಅತ್ಥಿ ಹೀನಾ, ಅತ್ಥಿ ಮಜ್ಝಿಮಾ, ಅತ್ಥಿ ಪಣೀತಾ। ಅರೂಪಾವಚರಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಭಾವನಾ ಅತ್ಥಿ ಹೀನಾ , ಅತ್ಥಿ ಮಜ್ಝಿಮಾ, ಅತ್ಥಿ ಪಣೀತಾ। ಅಪರಿಯಾಪನ್ನಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಭಾವನಾ ಪಣೀತಾ।

೧೭. ಚತಸ್ಸೋ ಭಾವನಾ - ದುಕ್ಖಸಚ್ಚಂ ಪರಿಞ್ಞಾಪಟಿವೇಧಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝನ್ತೋ ಭಾವೇತಿ, ಸಮುದಯಸಚ್ಚಂ ಪಹಾನಪ್ಪಟಿವೇಧಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝನ್ತೋ ಭಾವೇತಿ, ನಿರೋಧಸಚ್ಚಂ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಪಟಿವೇಧಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝನ್ತೋ ಭಾವೇತಿ, ಮಗ್ಗಸಚ್ಚಂ ಭಾವನಾಪಟಿವೇಧಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝನ್ತೋ ಭಾವೇತಿ। ಇಮಾ ಚತಸ್ಸೋ ಭಾವನಾ।

ಅಪರಾಪಿ ಚತಸ್ಸೋ ಭಾವನಾ - ಏಸನಾಭಾವನಾ, ಪಟಿಲಾಭಾಭಾವನಾ, ಏಕರಸಾಭಾವನಾ, ಆಸೇವನಾಭಾವನಾ। ಕತಮಾ ಏಸನಾಭಾವನಾ? ಸಬ್ಬೇಸಂ ಸಮಾಧಿಂ ಸಮಾಪಜ್ಜನ್ತಾನಂ ತತ್ಥ ಜಾತಾ ಧಮ್ಮಾ ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತೀತಿ - ಅಯಂ ಏಸನಾಭಾವನಾ। ಕತಮಾ ಪಟಿಲಾಭಾಭಾವನಾ? ಸಬ್ಬೇಸಂ ಸಮಾಧಿಂ ಸಮಾಪನ್ನಾನಂ ತತ್ಥ ಜಾತಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನಾತಿವತ್ತನ್ತೀತಿ - ಅಯಂ ಪಟಿಲಾಭಾಭಾವನಾ। ಕತಮಾ ಏಕರಸಾಭಾವನಾ? ಅಧಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಭಾವಯತೋ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಚತ್ತಾರಿ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತೀತಿ - ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಭಾವಯತೋ

ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಚತ್ತಾರಿ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತೀತಿ - ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ । ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಭಾವಯತೋ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಚತ್ತಾರಿ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತೀತಿ - ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಭಾವಯತೋ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಚತ್ತಾರಿ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತೀತಿ - ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಭಾವಯತೋ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಚತ್ತಾರಿ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತೀತಿ - ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ।

ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಾಬಲಂ ಭಾವಯತೋ ಸದ್ಧಾಬಲಸ್ಸ ವಸೇನ ಚತ್ತಾರಿ ಬಲಾನಿ ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತೀತಿ - ಬಲಾನಂ ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಕೋಸಜ್ಜೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಬಲಂ ಭಾವಯತೋ ವೀರಿಯಬಲಸ್ಸ ವಸೇನ ಚತ್ತಾರಿ ಬಲಾನಿ ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತೀತಿ - ಬಲಾನಂ ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಪಮಾದೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಟ್ಠೇನ ಸತಿಬಲಂ ಭಾವಯತೋ ಸತಿಬಲಸ್ಸ ವಸೇನ ಚತ್ತಾರಿ ಬಲಾನಿ ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತೀತಿ - ಬಲಾನಂ ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಉದ್ಧಚ್ಚೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿಬಲಂ ಭಾವಯತೋ ಸಮಾಧಿಬಲಸ್ಸ ವಸೇನ ಚತ್ತಾರಿ ಬಲಾನಿ ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತೀತಿ - ಬಲಾನಂ ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಅಕಮ್ಪಿಯಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾಬಲಂ ಭಾವಯತೋ ಪಞ್ಞಾಬಲಸ್ಸ ವಸೇನ ಚತ್ತಾರಿ ಬಲಾನಿ ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತೀತಿ - ಬಲಾನಂ ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ।

ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಂ ಭಾವಯತೋ ಸತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಸ್ಸ ವಸೇನ ಛ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾನಂ ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಪವಿಚಯಟ್ಠೇನ ಧಮ್ಮವಿಚಯಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಂ ಭಾವಯತೋ ಧಮ್ಮವಿಚಯಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಸ್ಸ ವಸೇನ ಛ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾನಂ ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಂ ಭಾವಯತೋ ವೀರಿಯಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಸ್ಸ ವಸೇನ ಛ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾನಂ ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಫರಣಟ್ಠೇನ ಪೀತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಂ ಭಾವಯತೋ ಪೀತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಸ್ಸ ವಸೇನ ಛ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾನಂ ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಉಪಸಮಟ್ಠೇನ ಪಸ್ಸದ್ಧಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಂ ಭಾವಯತೋ ಪಸ್ಸದ್ಧಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಸ್ಸ ವಸೇನ ಛ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾನಂ ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಂ ಭಾವಯತೋ ಸಮಾಧಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಸ್ಸ ವಸೇನ ಛ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾನಂ ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಪಟಿಸಙ್ಖಾನಟ್ಠೇನ ಉಪೇಕ್ಖಾಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಂ ಭಾವಯತೋ ಉಪೇಕ್ಖಾಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಸ್ಸ ವಸೇನ ಛ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾನಂ ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ।

ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಂ ಭಾವಯತೋ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಯಾ ವಸೇನ ಸತ್ತ ಮಗ್ಗಙ್ಗಾ ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತೀತಿ - ಮಗ್ಗಙ್ಗಾನಂ ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಅಭಿನಿರೋಪನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪಂ ಭಾವಯತೋ ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪಸ್ಸ ವಸೇನ ಸತ್ತ ಮಗ್ಗಙ್ಗಾ ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತೀತಿ - ಮಗ್ಗಙ್ಗಾನಂ ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಪರಿಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾವಾಚಂ ಭಾವಯತೋ ಸಮ್ಮಾವಾಚಾಯ ವಸೇನ ಸತ್ತ ಮಗ್ಗಙ್ಗಾ ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತೀತಿ - ಮಗ್ಗಙ್ಗಾನಂ ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಸಮುಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತಂ ಭಾವಯತೋ ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತಸ್ಸ ವಸೇನ ಸತ್ತ ಮಗ್ಗಙ್ಗಾ ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತೀತಿ - ಮಗ್ಗಙ್ಗಾನಂ ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ವೋದಾನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಆಜೀವಂ ಭಾವಯತೋ ಸಮ್ಮಾಆಜೀವಸ್ಸ ವಸೇನ ಸತ್ತ ಮಗ್ಗಙ್ಗಾ ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತೀತಿ - ಮಗ್ಗಙ್ಗಾನಂ ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ । ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮಂ ಭಾವಯತೋ ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮಸ್ಸ ವಸೇನ ಸತ್ತ ಮಗ್ಗಙ್ಗಾ ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತೀತಿ - ಮಗ್ಗಙ್ಗಾನಂ ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಸತಿಂ ಭಾವಯತೋ ಸಮ್ಮಾಸತಿಯಾ ವಸೇನ ಸತ್ತ ಮಗ್ಗಙ್ಗಾ ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತೀತಿ - ಮಗ್ಗಙ್ಗಾನಂ ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿಂ ಭಾವಯತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿಸ್ಸ ವಸೇನ ಸತ್ತ ಮಗ್ಗಙ್ಗಾ ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತೀತಿ - ಮಗ್ಗಙ್ಗಾನಂ ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಅಯಂ ಏಕರಸಾಭಾವನಾ।

ಕತಮಾ ಆಸೇವನಾಭಾವನಾ? ಇಧ ಭಿಕ್ಖು ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ಆಸೇವತಿ, ಮಜ್ಝನ್ಹಿಕಸಮಯಮ್ಪಿ [ಮಜ್ಝನ್ತಿಕಸಮಯಮ್ಪಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] ಆಸೇವತಿ, ಸಾಯನ್ಹಸಮಯಮ್ಪಿ ಆಸೇವತಿ, ಪುರೇಭತ್ತಮ್ಪಿ ಆಸೇವತಿ, ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಮ್ಪಿ ಆಸೇವತಿ, ಪುರಿಮೇಪಿ ಯಾಮೇ ಆಸೇವತಿ, ಮಜ್ಝಿಮೇಪಿ ಯಾಮೇ ಆಸೇವತಿ, ಪಚ್ಛಿಮೇಪಿ ಯಾಮೇ ಆಸೇವತಿ, ರತ್ತಿಮ್ಪಿ ಆಸೇವತಿ, ದಿವಾಪಿ ಆಸೇವತಿ, ರತ್ತಿನ್ದಿವಾಪಿ [ರತ್ತಿದಿವಾಪಿ (ಕ॰)] ಆಸೇವತಿ, ಕಾಳೇಪಿ ಆಸೇವತಿ, ಜುಣ್ಹೇಪಿ ಆಸೇವತಿ, ವಸ್ಸೇಪಿ ಆಸೇವತಿ, ಹೇಮನ್ತೇಪಿ ಆಸೇವತಿ, ಗಿಮ್ಹೇಪಿ ಆಸೇವತಿ, ಪುರಿಮೇಪಿ ವಯೋಖನ್ಧೇ ಆಸೇವತಿ, ಮಜ್ಝಿಮೇಪಿ ವಯೋಖನ್ಧೇ ಆಸೇವತಿ, ಪಚ್ಛಿಮೇಪಿ ವಯೋಖನ್ಧೇ ಆಸೇವತಿ - ಅಯಂ ಆಸೇವನಾಭಾವನಾ। ಇಮಾ ಚತಸ್ಸೋ ಭಾವನಾ।

೨೮. ಅಪರಾಪಿ ಚತಸ್ಸೋ ಭಾವನಾ - ತತ್ಥ ಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ, ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ, ತದುಪಗವೀರಿಯವಾಹನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ, ಆಸೇವನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಕಥಂ ತತ್ಥ ಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ? ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಂ ಪಜಹತೋ ನೇಕ್ಖಮ್ಮವಸೇನ ಜಾತಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನಾತಿವತ್ತನ್ತೀತಿ - ತತ್ಥ ಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಬ್ಯಾಪಾದಂ ಪಜಹತೋ ಅಬ್ಯಾಪಾದವಸೇನ ಜಾತಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನಾತಿವತ್ತನ್ತೀತಿ - ತತ್ಥ ಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಥಿನಮಿದ್ಧಂ [ಥೀನಮಿದ್ಧಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಸೀ॰ ಅಟ್ಠ॰)] ಪಜಹತೋ ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾವಸೇನ ಜಾತಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನಾತಿವತ್ತನ್ತೀತಿ - ತತ್ಥ ಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ಪಜಹತೋ ಅವಿಕ್ಖೇಪವಸೇನ ಜಾತಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನಾತಿವತ್ತನ್ತೀತಿ - ತತ್ಥ ಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಂ ಪಜಹತೋ ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನವಸೇನ ಜಾತಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನಾತಿವತ್ತನ್ತೀತಿ - ತತ್ಥ ಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಅವಿಜ್ಜಂ ಪಜಹತೋ ಞಾಣವಸೇನ ಜಾತಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನಾತಿವತ್ತನ್ತೀತಿ - ತತ್ಥ ಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ । ಅರತಿಂ ಪಜಹತೋ ಪಾಮೋಜ್ಜವಸೇನ ಜಾತಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನಾತಿವತ್ತನ್ತೀತಿ - ತತ್ಥ ಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ನೀವರಣೇ ಪಜಹತೋ ಪಠಮಜ್ಝಾನವಸೇನ ಜಾತಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನಾತಿವತ್ತನ್ತೀತಿ - ತತ್ಥ ಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ವಿತಕ್ಕವಿಚಾರೇ ಪಜಹತೋ ದುತಿಯಜ್ಝಾನವಸೇನ ಜಾತಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನಾತಿವತ್ತನ್ತೀತಿ - ತತ್ಥ ಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಪೀತಿಂ ಪಜಹತೋ ತತಿಯಜ್ಝಾನವಸೇನ ಜಾತಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನಾತಿವತ್ತನ್ತೀತಿ - ತತ್ಥ ಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಸುಖದುಕ್ಖೇ ಪಜಹತೋ ಚತುತ್ಥಜ್ಝಾನವಸೇನ ಜಾತಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನಾತಿವತ್ತನ್ತೀತಿ - ತತ್ಥ ಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ।

ರೂಪಸಞ್ಞಂ ಪಟಿಘಸಞ್ಞಂ ನಾನತ್ತಸಞ್ಞಂ ಪಜಹತೋ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿವಸೇನ ಜಾತಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನಾತಿವತ್ತನ್ತೀತಿ - ತತ್ಥ ಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ । ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞಂ ಪಜಹತೋ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿವಸೇನ ಜಾತಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನಾತಿವತ್ತನ್ತೀತಿ - ತತ್ಥ ಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞಂ ಪಜಹತೋ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿವಸೇನ ಜಾತಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನಾತಿವತ್ತನ್ತೀತಿ - ತತ್ಥ ಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞಂ ಪಜಹತೋ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿವಸೇನ ಜಾತಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನಾತಿವತ್ತನ್ತೀತಿ - ತತ್ಥ ಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ।

ನಿಚ್ಚಸಞ್ಞಂ ಪಜಹತೋ ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾವಸೇನ ಜಾತಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನಾತಿವತ್ತನ್ತೀತಿ - ತತ್ಥ ಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಸುಖಸಞ್ಞಂ ಪಜಹತೋ ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾವಸೇನ ಜಾತಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನಾತಿವತ್ತನ್ತೀತಿ - ತತ್ಥ ಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಅತ್ತಸಞ್ಞಂ ಪಜಹತೋ ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾವಸೇನ ಜಾತಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನಾತಿವತ್ತನ್ತೀತಿ - ತತ್ಥ ಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ನನ್ದಿಂ ಪಜಹತೋ ನಿಬ್ಬಿದಾನುಪಸ್ಸನಾವಸೇನ ಜಾತಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನಾತಿವತ್ತನ್ತೀತಿ - ತತ್ಥ ಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ

ಭಾವನಾ। ರಾಗಂ ಪಜಹತೋ ವಿರಾಗಾನುಪಸ್ಸನಾವಸೇನ ಜಾತಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನಾತಿವತ್ತನ್ತೀತಿ - ತತ್ಥ ಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಸಮುದಯಂ ಪಜಹತೋ ನಿರೋಧಾನುಪಸ್ಸನಾವಸೇನ ಜಾತಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನಾತಿವತ್ತನ್ತೀತಿ - ತತ್ಥ ಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ । ಆದಾನಂ ಪಜಹತೋ ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸನಾವಸೇನ ಜಾತಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನಾತಿವತ್ತನ್ತೀತಿ - ತತ್ಥ ಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಘನಸಞ್ಞಂ ಪಜಹತೋ ಖಯಾನುಪಸ್ಸನಾವಸೇನ ಜಾತಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನಾತಿವತ್ತನ್ತೀತಿ - ತತ್ಥ ಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಆಯೂಹನಂ ಪಜಹತೋ ವಯಾನುಪಸ್ಸನಾವಸೇನ ಜಾತಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನಾತಿವತ್ತನ್ತೀತಿ - ತತ್ಥ ಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಧುವಸಞ್ಞಂ ಪಜಹತೋ ವಿಪರಿಣಾಮಾನುಪಸ್ಸನಾವಸೇನ ಜಾತಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನಾತಿವತ್ತನ್ತೀತಿ - ತತ್ಥ ಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ನಿಮಿತ್ತಂ ಪಜಹತೋ ಅನಿಮಿತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾವಸೇನ ಜಾತಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನಾತಿವತ್ತನ್ತೀತಿ - ತತ್ಥ ಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಪಣಿಧಿಂ ಪಜಹತೋ ಅಪ್ಪಣಿಹಿತಾನುಪಸ್ಸನಾವಸೇನ ಜಾತಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನಾತಿವತ್ತನ್ತೀತಿ - ತತ್ಥ ಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಅಭಿನಿವೇಸಂ ಪಜಹತೋ ಸುಞ್ಞತಾನುಪಸ್ಸನಾವಸೇನ ಜಾತಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನಾತಿವತ್ತನ್ತೀತಿ - ತತ್ಥ ಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಸಾರಾದಾನಾಭಿನಿವೇಸಂ ಪಜಹತೋ ಅಧಿಪಞ್ಞಾ ಧಮ್ಮವಿಪಸ್ಸನಾವಸೇನ ಜಾತಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನಾತಿವತ್ತನ್ತೀತಿ - ತತ್ಥ ಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಸಮ್ಮೋಹಾಭಿನಿವೇಸಂ ಪಜಹತೋ ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನವಸೇನ ಜಾತಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನಾತಿವತ್ತನ್ತೀತಿ - ತತ್ಥ ಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಆಲಯಾಭಿನಿವೇಸಂ ಪಜಹತೋ ಆದೀನವಾನುಪಸ್ಸನಾವಸೇನ ಜಾತಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನಾತಿವತ್ತನ್ತೀತಿ - ತತ್ಥ ಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಅಪ್ಪಟಿಸಙ್ಖಂ ಪಜಹತೋ ಪಟಿಸಙ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾವಸೇನ ಜಾತಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನಾತಿವತ್ತನ್ತೀತಿ - ತತ್ಥ ಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಸಞ್ಞೋಗಾಭಿನಿವೇಸಂ ಪಜಹತೋ ವಿವಟ್ಟನಾನುಪಸ್ಸನಾವಸೇನ ಜಾತಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನಾತಿವತ್ತನ್ತೀತಿ - ತತ್ಥ ಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ।

ದಿಟ್ಠೇಕಟ್ಠೇ ಕಿಲೇಸೇ ಪಜಹತೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗವಸೇನ ಜಾತಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನಾತಿವತ್ತನ್ತೀತಿ - ತತ್ಥ ಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಓಳಾರಿಕೇ ಕಿಲೇಸೇ ಪಜಹತೋ ಸಕದಾಗಾಮಿಮಗ್ಗವಸೇನ ಜಾತಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನಾತಿವತ್ತನ್ತೀತಿ - ತತ್ಥ ಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಅನುಸಹಗತೇ ಕಿಲೇಸೇ ಪಜಹತೋ ಅನಾಗಾಮಿಮಗ್ಗವಸೇನ ಜಾತಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನಾತಿವತ್ತನ್ತೀತಿ - ತತ್ಥ ಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇ ಪಜಹತೋ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗವಸೇನ ಜಾತಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನಾತಿವತ್ತನ್ತೀತಿ - ತತ್ಥ ಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಏವಂ ತತ್ಥ ಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ।

ಕಥಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ? ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಂ ಪಜಹತೋ ನೇಕ್ಖಮ್ಮವಸೇನ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತೀತಿ - ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಬ್ಯಾಪಾದಂ ಪಜಹತೋ ಅಬ್ಯಾಪಾದವಸೇನ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತೀತಿ - ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ...ಪೇ॰... ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇ ಪಜಹತೋ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗವಸೇನ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತೀತಿ - ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಏವಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ।

ಕಥಂ ತದುಪಗವೀರಿಯವಾಹನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ? ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಂ ಪಜಹತೋ ನೇಕ್ಖಮ್ಮವಸೇನ ವೀರಿಯಂ ವಾಹೇತೀತಿ - ತದುಪಗವೀರಿಯವಾಹನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಬ್ಯಾಪಾದಂ ಪಜಹತೋ ಅಬ್ಯಾಪಾದವಸೇನ ವೀರಿಯಂ ವಾಹೇತೀತಿ - ತದುಪಗವೀರಿಯವಾಹನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ...ಪೇ॰... ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇ ಪಜಹತೋ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗವಸೇನ ವೀರಿಯಂ ವಾಹೇತೀತಿ - ತದುಪಗವೀರಿಯವಾಹನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಏವಂ ತದುಪಗವೀರಿಯವಾಹನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ।

ಕಥಂ ಆಸೇವನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ? ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಂ ಪಜಹನ್ತೋ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಂ ಆಸೇವತೀತಿ - ಆಸೇವನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಬ್ಯಾಪಾದಂ ಪಜಹನ್ತೋ ಅಬ್ಯಾಪಾದಂ ಆಸೇವತೀತಿ - ಆಸೇವನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ...ಪೇ॰... ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇ ಪಜಹನ್ತೋ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಂ ಆಸೇವತೀತಿ - ಆಸೇವನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಏವಂ ಆಸೇವನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ।

ಇಮಾ ಚತಸ್ಸೋ ಭಾವನಾ ರೂಪಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಭಾವೇತಿ, ವೇದನಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಭಾವೇತಿ, ಸಞ್ಞಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಭಾವೇತಿ, ಸಙ್ಖಾರೇ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಭಾವೇತಿ, ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಭಾವೇತಿ, ಚಕ್ಖುಂ...ಪೇ॰... ಜರಾಮರಣಂ...ಪೇ॰... ಅಮತೋಗಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪರಿಯೋಸಾನಟ್ಠೇನ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಭಾವೇತಿ। ಯೇ ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವಿತಾ ಹೋನ್ತಿ ತೇ ತೇ ಧಮ್ಮಾ ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತಿ। ತಂ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ, ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಇಮೇ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾತಿ ಸೋತಾವಧಾನಂ, ತಂಪಜಾನನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸುತಮಯೇ ಞಾಣ"ನ್ತಿ।

ಚತುತ್ಥಭಾಣವಾರೋ।

೧೯. ಕಥಂ "ಇಮೇ ಧಮ್ಮಾ ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬಾ"ತಿ ಸೋತಾವಧಾನಂ, ತಂಪಜಾನನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸುತಮಯೇ ಞಾಣಂ?

ಏಕೋ ಧಮ್ಮೋ ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬೋ - ಅಕುಪ್ಪಾ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ। ದ್ವೇ ಧಮ್ಮಾ ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬಾ - ವಿಜ್ಜಾ ಚ ವಿಮುತ್ತಿ ಚ। ತಯೋ ಧಮ್ಮಾ ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬಾ - ತಿಸ್ಸೋ ವಿಜ್ಜಾ। ಚತ್ತಾರೋ ಧಮ್ಮಾ ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬಾ - ಚತ್ತಾರಿ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಾನಿ। ಪಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾ ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬಾ - ಪಞ್ಚ ಧಮ್ಮಕ್ಖನ್ಧಾ। ಛ ಧಮ್ಮಾ ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬಾ - ಛ ಅಭಿಞ್ಞಾ। ಸತ್ತ ಧಮ್ಮಾ ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬಾ - ಸತ್ತ ಖೀಣಾಸವಬಲಾನಿ। ಅಟ್ಠ ಧಮ್ಮಾ ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬಾ - ಅಟ್ಠ ವಿಮೋಕ್ಖಾ। ನವ ಧಮ್ಮಾ ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬಾ - ನವ ಅನುಪುಬ್ಬನಿರೋಧಾ। ದಸ ಧಮ್ಮಾ ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬಾ - ದಸ ಅಸೇಕ್ಖಾ ಧಮ್ಮಾ।

"ಸಬ್ಬಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬಂ। ಕಿಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಬ್ಬಂ ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬಂ? ಚಕ್ಖು, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬಂ; ರೂಪಾ ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬಾ; ಚಕ್ಖುವಿಞ್ಞಾಣಂ ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬಂ; ಚಕ್ಖುಸಮ್ಫಸ್ಸೋ ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬೋ ; ಯಮ್ಪಿದಂ ಚಕ್ಖುಸಮ್ಫಸ್ಸಪಚ್ಚಯಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ವೇದಯಿತಂ ಸುಖಂ ವಾ ದುಕ್ಖಂ ವಾ ಅದುಕ್ಖಮಸುಖಂ ವಾ, ತಮ್ಪಿ ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬಂ। ಸೋತಂ ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬಂ; ಸದ್ದಾ ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬಾ... ಪೇ॰... ಘಾನಂ ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬಂ; ಗನ್ಧಾ ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬಾ... ಜಿವ್ಹಾ ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬಾ; ರಸಾ ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬಾ... ಕಾಯೋ ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬೋ; ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಾ ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬಾ... ಮನೋ ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬೋ; ಧಮ್ಮಾ ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬಾ; ಮನೋವಿಞ್ಞಾಣಂ ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬಂ; ಮನೋಸಮ್ಫಸ್ಸೋ ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬೋ ; ಯಮ್ಪಿದಂ ಮನೋಸಮ್ಫಸ್ಸಪಚ್ಚಯಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ವೇದಯಿತಂ ಸುಖಂ ವಾ ದುಕ್ಖಂ ವಾ ಅದುಕ್ಖಮಸುಖಂ ವಾ, ತಮ್ಪಿ ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬಂ"। ರೂಪಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸಚ್ಛಿಕರೋತಿ, ವೇದನಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸಚ್ಛಿಕರೋತಿ, ಸಞ್ಞಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸಚ್ಛಿಕರೋತಿ, ಸಙ್ಖಾರೇ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸಚ್ಛಿಕರೋತಿ, ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸಚ್ಛಿಕರೋತಿ। ಚಕ್ಖುಂ...ಪೇ॰... ಜರಾಮರಣಂ... ಪೇ॰... ಅಮತೋಗಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪರಿಯೋಸಾನಟ್ಠೇನ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸಚ್ಛಿಕರೋತಿ। ಯೇ ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಸಚ್ಛಿಕತಾ ಹೋನ್ತಿ ತೇ ತೇ ಧಮ್ಮಾ ಫಸ್ಸಿತಾ [ಫುಸಿತಾ (ಸ್ಯಾ॰)] ಹೋನ್ತಿ। ತಂ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ, ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಇಮೇ ಧಮ್ಮಾ ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬಾತಿ ಸೋತಾವಧಾನಂ, ತಂಪಜಾನನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸುತಮಯೇ ಞಾಣ"ನ್ತಿ।

೨೦. ಕಥಂ "ಇಮೇ ಧಮ್ಮಾ ಹಾನಭಾಗಿಯಾ, ಇಮೇ ಧಮ್ಮಾ ಠಿತಿಭಾಗಿಯಾ, ಇಮೇ ಧಮ್ಮಾ ವಿಸೇಸಭಾಗಿಯಾ, ಇಮೇ ಧಮ್ಮಾ ನಿಬ್ಬೇಧಭಾಗಿಯಾ"ತಿ ಸೋತಾವಧಾನಂ, ತಂಪಜಾನನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸುತಮಯೇ ಞಾಣಂ?

ಪಠಮಸ್ಸ ಝಾನಸ್ಸ ಲಾಭಿಂ ಕಾಮಸಹಗತಾ ಸಞ್ಞಾಮನಸಿಕಾರಾ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ - ಹಾನಭಾಗಿಯೋ ಧಮ್ಮೋ। ತದನುಧಮ್ಮತಾ ಸತಿ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ - ಠಿತಿಭಾಗಿಯೋ ಧಮ್ಮೋ। ಅವಿತಕ್ಕಸಹಗತಾ ಸಞ್ಞಾಮನಸಿಕಾರಾ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ -

ವಿಸೇಸಭಾಗಿಯೋ ಧಮ್ಮೋ। ನಿಬ್ಬಿದಾಸಹಗತಾ ಸಞ್ಞಾಮನಸಿಕಾರಾ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ ವಿರಾಗೂಪಸಂಹಿತಾ - ನಿಬ್ಬೇಧಭಾಗಿಯೋ ಧಮ್ಮೋ।

ದುತಿಯಸ್ಸ ಝಾನಸ್ಸ ಲಾಭಿಂ ವಿತಕ್ಕಸಹಗತಾ ಸಞ್ಞಾಮನಸಿಕಾರಾ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ - ಹಾನಭಾಗಿಯೋ ಧಮ್ಮೋ। ತದನುಧಮ್ಮತಾ ಸತಿ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ - ಠಿತಿಭಾಗಿಯೋ ಧಮ್ಮೋ। ಉಪೇಕ್ಖಾಸುಖಸಹಗತಾ ಸಞ್ಞಾಮನಸಿಕಾರಾ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ - ವಿಸೇಸಭಾಗಿಯೋ ಧಮ್ಮೋ। ನಿಬ್ಬಿದಾಸಹಗತಾ ಸಞ್ಞಾಮನಸಿಕಾರಾ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ ವಿರಾಗೂಪಸಂಹಿತಾ - ನಿಬ್ಬೇಧಭಾಗಿಯೋ ಧಮ್ಮೋ।

ತತಿಯಸ್ಸ ಝಾನಸ್ಸ ಲಾಭಿಂ ಪೀತಿಸುಖಸಹಗತಾ ಸಞ್ಞಾಮನಸಿಕಾರಾ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ - ಹಾನಭಾಗಿಯೋ ಧಮ್ಮೋ। ತದನುಧಮ್ಮತಾ ಸತಿ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ - ಠಿತಿಭಾಗಿಯೋ ಧಮ್ಮೋ। ಅದುಕ್ಖಮಸುಖಸಹಗತಾ ಸಞ್ಞಾಮನಸಿಕಾರಾ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ - ವಿಸೇಸಭಾಗಿಯೋ ಧಮ್ಮೋ। ನಿಬ್ಬಿದಾಸಹಗತಾ ಸಞ್ಞಾಮನಸಿಕಾರಾ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ ವಿರಾಗೂಪಸಂಹಿತಾ - ನಿಬ್ಬೇಧಭಾಗಿಯೋ ಧಮ್ಮೋ।

ಚತುತ್ಥಸ್ಸ ಝಾನಸ್ಸ ಲಾಭಿಂ ಉಪೇಕ್ಖಾಸಹಗತಾ ಸಞ್ಞಾಮನಸಿಕಾರಾ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ - ಹಾನಭಾಗಿಯೋ ಧಮ್ಮೋ। ತದನುಧಮ್ಮತಾ ಸತಿ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ - ಠಿತಿಭಾಗಿಯೋ ಧಮ್ಮೋ। ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಹಗತಾ ಸಞ್ಞಾಮನಸಿಕಾರಾ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ - ವಿಸೇಸಭಾಗಿಯೋ ಧಮ್ಮೋ। ನಿಬ್ಬಿದಾಸಹಗತಾ ಸಞ್ಞಾಮನಸಿಕಾರಾ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ ವಿರಾಗೂಪಸಂಹಿತಾ - ನಿಬ್ಬೇಧಭಾಗಿಯೋ ಧಮ್ಮೋ।

ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸ್ಸ ಲಾಭಿಂ ರೂಪಸಹಗತಾ ಸಞ್ಞಾಮನಸಿಕಾರಾ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ - ಹಾನಭಾಗಿಯೋ ಧಮ್ಮೋ। ತದನುಧಮ್ಮತಾ ಸತಿ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ - ಠಿತಿಭಾಗಿಯೋ ಧಮ್ಮೋ। ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಹಗತಾ ಸಞ್ಞಾಮನಸಿಕಾರಾ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ - ವಿಸೇಸಭಾಗಿಯೋ ಧಮ್ಮೋ। ನಿಬ್ಬಿದಾಸಹಗತಾ ಸಞ್ಞಾಮನಸಿಕಾರಾ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ ವಿರಾಗೂಪಸಂಹಿತಾ - ನಿಬ್ಬೇಧಭಾಗಿಯೋ ಧಮ್ಮೋ।

ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸ್ಸ ಲಾಭಿಂ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಹಗತಾ ಸಞ್ಞಾಮನಸಿಕಾರಾ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ - ಹಾನಭಾಗಿಯೋ ಧಮ್ಮೋ। ತದನುಧಮ್ಮತಾ ಸತಿ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ - ಠಿತಿಭಾಗಿಯೋ ಧಮ್ಮೋ। ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಹಗತಾ ಸಞ್ಞಾಮನಸಿಕಾರಾ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ - ವಿಸೇಸಭಾಗಿಯೋ ಧಮ್ಮೋ। ನಿಬ್ಬಿದಾಸಹಗತಾ ಸಞ್ಞಾಮನಸಿಕಾರಾ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ ವಿರಾಗೂಪಸಂಹಿತಾ - ನಿಬ್ಬೇಧಭಾಗಿಯೋ ಧಮ್ಮೋ।

ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸ್ಸ ಲಾಭಿಂ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಹಗತಾ ಸಞ್ಞಾಮನಸಿಕಾರಾ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ - ಹಾನಭಾಗಿಯೋ ಧಮ್ಮೋ। ತದನುಧಮ್ಮತಾ ಸತಿ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ - ಠಿತಿಭಾಗಿಯೋ ಧಮ್ಮೋ। ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಹಗತಾ ಸಞ್ಞಾಮನಸಿಕಾರಾ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ - ವಿಸೇಸಭಾಗಿಯೋ ಧಮ್ಮೋ। ನಿಬ್ಬಿದಾಸಹಗತಾ ಸಞ್ಞಾಮನಸಿಕಾರಾ ಸಮುದಾಚರನ್ತಿ ವಿರಾಗೂಪಸಂಹಿತಾ - ನಿಬ್ಬೇಧಭಾಗಿಯೋ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ, ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಇಮೇ ಧಮ್ಮಾ ಹಾನಭಾಗಿಯಾ, ಇಮೇ ಧಮ್ಮಾ ಠಿತಿಭಾಗಿಯಾ, ಇಮೇ ಧಮ್ಮಾ ವಿಸೇಸಭಾಗಿಯಾ, ಇಮೇ ಧಮ್ಮಾ ನಿಬ್ಬೇಧಭಾಗಿಯಾತಿ ಸೋತಾವಧಾನಂ, ತಂಪಜಾನನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸುತಮಯೇ ಞಾಣಂ"।

೩೧. ಕಥಂ "ಸಬ್ಬೇ ಸಙ್ಖಾರಾ ಅನಿಚ್ಚಾ, ಸಬ್ಬೇ ಸಙ್ಖಾರಾ ದುಕ್ಖಾ, ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ ಅನತ್ತಾ"ತಿ ಸೋತಾವಧಾನಂ, ತಂಪಜಾನನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸುತಮಯೇ ಞಾಣಂ? "ರೂಪಂ ಅನಿಚ್ಚಂ ಖಯಟ್ಠೇನ, ದುಕ್ಖಂ ಭಯಟ್ಠೇನ, ಅನತ್ತಾ ಅಸಾರಕಟ್ಠೇನಾ"ತಿ ಸೋತಾವಧಾನಂ, ತಂಪಜಾನನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸುತಮಯೇ ಞಾಣಂ। "ವೇದನಾ…ಪೇ॰… ಸಞ್ಞಾ… ಸಙ್ಖಾರಾ… ವಿಞ್ಞಾಣಂ… ಚಕ್ಖು…

ಪೇ॰… ಜರಾಮರಣಂ ಅನಿಚ್ಚಂ ಖಯಟ್ಠೇನ, ದುಕ್ಖಂ ಭಯಟ್ಠೇನ, ಅನತ್ತಾ ಅಸಾರಕಟ್ಠೇನಾ"ತಿ ಸೋತಾವಧಾನಂ, ತಂಪಜಾನನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸುತಮಯೇ ಞಾಣಂ। ತಂ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ, ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – "ಸಬ್ಬೇ ಸಙ್ಖಾರಾ ಅನಿಚ್ಚಾ, ಸಬ್ಬೇ ಸಙ್ಖಾರಾ ದುಕ್ಖಾ, ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ ಅನತ್ತಾ"ತಿ ಸೋತಾವಧಾನಂ, ತಂಪಜಾನನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸುತಮಯೇ ಞಾಣಂ।

೩೨. ಕಥಂ "ಇದಂ ದುಕ್ಖಂ ಅರಿಯಸಚ್ಚಂ, ಇದಂ ದುಕ್ಖಸಮುದಯಂ ಅರಿಯಸಚ್ಚಂ, ಇದಂ ದುಕ್ಖನಿರೋಧಂ ಅರಿಯಸಚ್ಚಂ, ಇದಂ ದುಕ್ಖನಿರೋಧಗಾಮಿನೀ ಪಟಿಪದಾ ಅರಿಯಸಚ್ಚ"ನ್ತಿ ಸೋತಾವಧಾನಂ, ತಂಪಜಾನನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸುತಮಯೇ ಞಾಣಂ?

೩೩. ತತ್ಥ ಕತಮಂ ದುಕ್ಖಂ ಅರಿಯಸಚ್ಚಂ? ಜಾತಿಪಿ ದುಕ್ಖಾ, ಜರಾಪಿ ದುಕ್ಖಾ, ಮರಣಮ್ಪಿ ದುಕ್ಖಂ, ಸೋಕಪರಿದೇವದುಕ್ಖದೋಮನಸ್ಸುಪಾಯಾಸಾಪಿ ದುಕ್ಖಾ, ಅಪ್ಪಿಯೇಹಿ ಸಮ್ಪಯೋಗೋ ದುಕ್ಖೋ, ಪಿಯೇಹಿ ವಿಪ್ಪಯೋಗೋ ದುಕ್ಖೋ, ಯಮ್ಪಿಚ್ಛಂ ನ ಲಭತಿ ತಮ್ಪಿ ದುಕ್ಖಂ; ಸಙ್ಖಿತ್ತೇನ ಪಞ್ಚುಪಾದಾನಕ್ಖನ್ಧಾ [ಪಞ್ಚುಪಾದಾನಕ್ಖನ್ಧಾಪಿ (ಕ॰) ಸತಿಪಟ್ಠಾನಸುತ್ತೇ ಸಚ್ಚವಿಭಙ್ಗೇ ಚ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಂ] ದುಕ್ಖಾ।

ತತ್ಥ ಕತಮಾ ಜಾತಿ? ಯಾ ತೇಸಂ ತೇಸಂ ಸತ್ತಾನಂ ತಮ್ಹಿ ತಮ್ಹಿ ಸತ್ತನಿಕಾಯೇ ಜಾತಿ ಸಞ್ಜಾತಿ ಓಕ್ಕನ್ತಿ ಅಭಿನಿಬ್ಬತ್ತಿ ಖನ್ಧಾನಂ ಪಾತುಭಾವೋ ಆಯತನಾನಂ ಪಟಿಲಾಭೋ – ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ ಜಾತಿ।

ತತ್ಥ ಕತಮಾ ಜರಾ ಯಾ ತೇಸಂ ತೇಸಂ ಸತ್ತಾನಂ ತಮ್ಹಿ ತಮ್ಹಿ ಸತ್ತನಿಕಾಯೇ ಜರಾ ಜೀರಣತಾ ಖಣ್ಡಿಚ್ಚಂ ಪಾಲಿಚ್ಚಂ ವಲಿತ್ತಚತಾ ಆಯುನೋ ಸಂಹಾನಿ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಪರಿಪಾಕೋ – ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ ಜರಾ।

ತತ್ಥ ಕತಮಂ ಮರಣಂ? ಯಾ ತೇಸಂ ತೇಸಂ ಸತ್ತಾನಂ ತಮ್ಹಾ ತಮ್ಹಾ ಸತ್ತನಿಕಾಯಾ ಚುತಿ ಚವನತಾ ಭೇದೋ ಅನ್ತರಧಾನಂ ಮಚ್ಚು ಮರಣಂ ಕಾಲಕಿರಿಯಾ [ಕಾಲಂಕಿರಿಯಾ (ಕ॰)] ಖನ್ಧಾನಂ ಭೇದೋ ಕಳೇವರಸ್ಸ ನಿಕ್ಖೇಪೋ ಜೀವಿತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸುಪಚ್ಛೇದೋ – ಇದಂ ವುಚ್ಚತಿ ಮರಣಂ।

ತತ್ಥ ಕತಮೋ ಸೋಕೋ? ಞಾತಿಬ್ಯಸನೇನ [ಯೋ ಞಾತಿಬ್ಯಸನೇನ (ಸ್ಯಾ॰) ಪಸ್ಸ ಸಚ್ಚವಿಭಙ್ಗೇ] ವಾ ಫುಟ್ಠಸ್ಸ, ಭೋಗಬ್ಯಸನೇನ ವಾ ಫುಟ್ಠಸ್ಸ, ರೋಗಬ್ಯಸನೇನ ವಾ ಫುಟ್ಠಸ್ಸ, ಸೀಲಬ್ಯಸನೇನ ವಾ ಫುಟ್ಠಸ್ಸ, ದಿಟ್ಠಿಬ್ಯಸನೇನ ವಾ ಫುಟ್ಠಸ್ಸ, ಅಞ್ಞತರಞ್ಞತರೇನ ಬ್ಯಸನೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಸ್ಸ, ಅಞ್ಞತರಞ್ಞತರೇನ ದುಕ್ಖಧಮ್ಮೇನ ಫುಟ್ಠಸ್ಸ ಸೋಕೋ ಸೋಚನಾ ಸೋಚಿತತ್ತಂ ಅನ್ತೋಸೋಕೋ ಅನ್ತೋಪರಿಸೋಕೋ ಚೇತಸೋ ಪರಿಜ್ಝಾಯನಾ ದೋಮನಸ್ಸಂ ಸೋಕಸಲ್ಲಂ – ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ ಸೋಕೋ।

ತತ್ಥ ಕತಮೋ ಪರಿದೇವೋ? ಞಾತಿಬ್ಯಸನೇನ ವಾ ಫುಟ್ಠಸ್ಸ, ಭೋಗಬ್ಯಸನೇನ ವಾ ಫುಟ್ಠಸ್ಸ, ರೋಗಬ್ಯಸನೇನ ವಾ ಫುಟ್ಠಸ್ಸ, ಸೀಲಬ್ಯಸನೇನ ವಾ ಫುಟ್ಠಸ್ಸ, ದಿಟ್ಠಿಬ್ಯಸನೇನ ವಾ ಫುಟ್ಠಸ್ಸ, ಅಞ್ಞತರಞ್ಞತರೇನ ಬ್ಯಸನೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಸ್ಸ, ಅಞ್ಞತರಞ್ಞತರೇನ ದುಕ್ಖಧಮ್ಮೇನ ಫುಟ್ಠಸ್ಸ ಆದೇವೋ ಪರಿದೇವೋ ಆದೇವನಾ, ಪರಿದೇವನಾ ಆದೇವಿತತ್ತಂ ಪರಿದೇವಿತತ್ತಂ ವಾಚಾ ಪಲಾಪೋ ವಿಪ್ಪಲಾಪೋ ಲಾಲಪ್ಪೋ ಲಾಲಪ್ಪನಾ ಲಾಲಪ್ಪಿತತ್ತಂ – ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ ಪರಿದೇವೋ।

ತತ್ಥ ಕತಮಂ ದುಕ್ಖಂ? ಯಂ ಕಾಯಿಕಂ ಅಸಾತಂ ಕಾಯಿಕಂ ದುಕ್ಖಂ ಕಾಯಸಮ್ಫಸ್ಸಜಂ ಅಸಾತಂ ದುಕ್ಖಂ ವೇದಯಿತಂ, ಕಾಯಸಮ್ಫಸ್ಸಜಾ ಅಸಾತಾ ದುಕ್ಖಾ ವೇದನಾ – ಇದಂ ವುಚ್ಚತಿ ದುಕ್ಖಂ।

ತತ್ಥ ಕತಮಂ ದೋಮನಸ್ಸಂ? ಯಂ ಚೇತಸಿಕಂ ಅಸಾತಂ ಚೇತಸಿಕಂ ದುಕ್ಖಂ, ಚೇತೋಸಮ್ಫಸ್ಸಜಂ ಅಸಾತಂ ವೇದಯಿತಂ, ಚೇತೋಸಮ್ಫಸ್ಸಜಾ ಅಸಾತಾ ದುಕ್ಖಾ ವೇದನಾ – ಇದಂ ವುಚ್ಚತಿ ದೋಮನಸ್ಸಂ।

ತತ್ಥ ಕತಮೋ ಉಪಾಯಾಸೋ? ಞಾತಿಬ್ಯಸನೇನ ವಾ ಫುಟ್ಠಸ್ಸ, ಭೋಗಬ್ಯಸನೇನ ವಾ ಫುಟ್ಠಸ್ಸ, ರೋಗಬ್ಯಸನೇನ ವಾ ಫುಟ್ಠಸ್ಸ, ಸೀಲಬ್ಯಸನೇನ ವಾ ಫುಟ್ಠಸ್ಸ, ದಿಟ್ಠಿಬ್ಯಸನೇನ ವಾ ಫುಟ್ಠಸ್ಸ, ಅಞ್ಞತರಞ್ಞತರೇನ ಬ್ಯಸನೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಸ್ಸ, ಅಞ್ಞತರಞ್ಞತರೇನ ದುಕ್ಖಧಮ್ಮೇನ ಫುಟ್ಠಸ್ಸ ಆಯಾಸೋ ಉಪಾಯಾಸೋ ಆಯಾಸನಾ ಉಪಾಯಾಸನಾ ಆಯಾಸಿತತ್ತಂ ಉಪಾಯಾಸಿತತ್ತಂ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ ಉಪಾಯಾಸೋ।

ತತ್ಥ ಕತಮೋ ಅಪ್ಪಿಯೇಹಿ ಸಮ್ಪಯೋಗೋ ದುಕ್ಖೋ? ಇಧ ಯಸ್ಸ ತೇ ಹೋನ್ತಿ ಅನಿಟ್ಠಾ ಅಕನ್ತಾ ಅಮನಾಪಾ ರೂಪಾ ಸದ್ದಾ ಗನ್ಧಾ ರಸಾ ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಾ, ಯೇ ವಾ ಪನಸ್ಸ ತೇ ಹೋನ್ತಿ ಅನತ್ಥಕಾಮಾ ಅಹಿತಕಾಮಾ ಅಫಾಸುಕಾಮಾ ಅಯೋಗಕ್ಖೇಮಕಾಮಾ, ಯಾ ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸಙ್ಗತಿ ಸಮಾಗಮೋ ಸಮೋಧಾನಂ ಮಿಸ್ಸೀಭಾವೋ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ ಅಪ್ಪಿಯೇಹಿ ಸಮ್ಪಯೋಗೋ ದುಕ್ಖೋ।

ತತ್ಥ ಕತಮೋ ಪಿಯೇಹಿ ವಿಪ್ಪಯೋಗೋ ದುಕ್ಖೋ? ಇಧ ಯಸ್ಸ ತೇ ಹೋನ್ತಿ ಇಟ್ಠಾ ಕನ್ತಾ ಮನಾಪಾ ರೂಪಾ ಸದ್ದಾ ಗನ್ಧಾ ರಸಾ ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಾ, ಯೇ ವಾ ಪನಸ್ಸ ತೇ ಹೋನ್ತಿ ಅತ್ಥಕಾಮಾ ಹಿತಕಾಮಾ ಫಾಸುಕಾಮಾ ಯೋಗಕ್ಖೇಮಕಾಮಾ ಮಾತಾ ವಾ ಪಿತಾ ವಾ ಭಾತಾ ವಾ ಭಗಿನೀ ವಾ ಮಿತ್ತಾ ವಾ ಅಮಚ್ಚಾ ವಾ ಞಾತೀ ವಾ ಸಾಲೋಹಿತಾ ವಾ, ಯಾ ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಅಸಙ್ಗತಿ ಅಸಮಾಗಮೋ ಅಸಮೋಧಾನಂ ಅಮಿಸ್ಸೀಭಾವೋ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ ಪಿಯೇಹಿ ವಿಪ್ಪಯೋಗೋ ದುಕ್ಖೋ।

ತತ್ಥ ಕತಮಂ ಯಮ್ಪಿಚ್ಛಂ ನ ಲಭತಿ ತಮ್ಪಿ ದುಕ್ಖಂ? ಜಾತಿಧಮ್ಮಾನಂ ಸತ್ತಾನಂ ಏವಂ ಇಚ್ಛಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ - "ಅಹೋ ವತ ಮಯಂ ನ ಜಾತಿಧಮ್ಮಾ ಅಸ್ಸಾಮ, ನ ಚ ವತ ನೋ ಜಾತಿ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾ"ತಿ। ನ ಖೋ ಪನೇತಂ ಇಚ್ಛಾಯ ಪತ್ತಬ್ಬಂ - ಇದಮ್ಪಿ ಯಮ್ಪಿಚ್ಛಂ ನ ಲಭತಿ ತಮ್ಪಿ ದುಕ್ಖಂ। ಜರಾಧಮ್ಮಾನಂ ಸತ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ಬ್ಯಾಧಿಧಮ್ಮಾನಂ ಸತ್ತಾನಂ... ಮರಣಧಮ್ಮಾನಂ ಸತ್ತಾನಂ... ಸೋಕಪರಿದೇವದುಕ್ಖದೋಮನಸ್ಸುಪಾಯಾಸಧಮ್ಮಾನಂ ಸತ್ತಾನಂ ಏವಂ ಇಚ್ಛಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ - "ಅಹೋ ವತ ಮಯಂ ನ ಸೋಕಪರಿದೇವದುಕ್ಖದೋಮನಸ್ಸುಪಾಯಾಸಧಮ್ಮಾ ಅಸ್ಸಾಮ, ನ ಚ ವತ ನೋ ಸೋಕಪರಿದೇವದುಕ್ಖದೋಮನಸ್ಸುಪಾಯಾಸಾ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯು"ನ್ತಿ। ನ ಖೋ ಪನೇತಂ ಇಚ್ಛಾಯ ಪತ್ತಬ್ಬಂ - ಇದಮ್ಪಿ ಯಮ್ಪಿಚ್ಛಂ ನ ಲಭತಿ ತಮ್ಪಿ ದುಕ್ಖಂ।

ತತ್ಥ ಕತಮೇ ಸಙ್ಖಿತ್ತೇನ ಪಞ್ಚುಪಾದಾನಕ್ಖನ್ಧಾ ದುಕ್ಖಾ? ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ [ಸೇಯ್ಯಥೀದಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಸೀ॰ ಅಟ್ಠ॰)] - ರೂಪುಪಾದಾನಕ್ಖನ್ಧೋ, [ರೂಪೂಪಾದಾನಕ್ಖನ್ಧೋ (ಸ್ಯಾ॰) ಏವಮುಪರಿಪಿ], ವೇದನುಪಾದಾನಕ್ಖನ್ಧೋ ಸಞ್ಞುಪಾದಾನಕ್ಖನ್ಧೋ, ಸಙ್ಖಾರುಪಾದಾನಕ್ಖನ್ಧೋ, ವಿಞ್ಞಾಣುಪಾದಾನಕ್ಖನ್ಧೋ - ಇಮೇ ವುಚ್ಚನ್ತಿ ಸಙ್ಖಿತ್ತೇನ ಪಞ್ಚುಪಾದಾನಕ್ಖನ್ಧಾ ದುಕ್ಖಾ। ಇದಂ ವುಚ್ಚತಿ ದುಕ್ಖಂ ಅರಿಯಸಚ್ಚಂ।

೨೪. ತತ್ಥ ಕತಮಂ ದುಕ್ಖಸಮುದಯಂ ಅರಿಯಸಚ್ಚಂ? ಯಾಯಂ ತಣ್ಹಾ ಪೋನೋಭವಿಕಾ [ಪೋನೋಬ್ಭವಿಕಾ (ಸ್ಯಾ॰)] ನನ್ದಿರಾಗಸಹಗತಾ ತತ್ರತತ್ರಾಭಿನನ್ದಿನೀ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಕಾಮತಣ್ಹಾ ಭವತಣ್ಹಾ ವಿಭವತಣ್ಹಾ , ಸಾ ಖೋ ಪನೇಸಾ ತಣ್ಹಾ ಕತ್ಥ ಉಪ್ಪಜ್ಜಮಾನಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಕತ್ಥ ನಿವಿಸಮಾನಾ ನಿವಿಸತಿ? ಯಂ ಲೋಕೇ ಪಿಯರೂಪಂ ಸಾತರೂಪಂ, ಏತ್ಥೇಸಾ ತಣ್ಹಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜಮಾನಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಏತ್ಥ ನಿವಿಸಮಾನಾ ನಿವಿಸತಿ। ಕಿಞ್ಚ ಲೋಕೇ ಪಿಯರೂಪಂ ಸಾತರೂಪಂ? ಚಕ್ಖು ಲೋಕೇ ಪಿಯರೂಪಂ ಸಾತರೂಪಂ, ಏತ್ಥೇಸಾ ತಣ್ಹಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜಮಾನಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಏತ್ಥ ನಿವಿಸಮಾನಾ ನಿವಿಸತಿ। ಸೋತಂ ಲೋಕೇ...ಪೇ॰... ಘಾನಂ ಲೋಕೇ... ಜಿವ್ಹಾ ಲೋಕೇ... ಕಾಯೋ ಲೋಕೇ... ಮನೋ ಲೋಕೇ ಪಿಯರೂಪಂ ಸಾತರೂಪಂ, ಏತ್ಥೇಸಾ ತಣ್ಹಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜಮಾನಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಏತ್ಥ ನಿವಿಸಮಾನಾ ನಿವಿಸತಿ। ರೂಪಾ ಲೋಕೇ ಪಿಯರೂಪಂ ಸಾತರೂಪಂ, ಏತ್ಥೇಸಾ ತಣ್ಹಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜಮಾನಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಏತ್ಥ ನಿವಿಸಮಾನಾ ನಿವಿಸತಿ। ಸದ್ದಾ ಲೋಕೇ ಪಿಯರೂಪಂ ಸಾತರೂಪಂ...ಪೇ॰... ಧಮ್ಮಾ ಲೋಕೇ... ಚಕ್ಖುವಿಞ್ಞಾಣಂ ಲೋಕೇ...ಪೇ॰... ಮನೋವಿಞ್ಞಾಣಂ ಲೋಕೇ... ಚಕ್ಖುಸಮ್ಫಸ್ಸೋ ಲೋಕೇ...ಪೇ॰... ಮನೋಸಮ್ಫಸ್ಸೋ ಲೋಕೇ... ಚಕ್ಖುಸಮ್ಫಸ್ಸಜಾ ವೇದನಾ ಲೋಕೇ...ಪೇ॰... ಮನೋಸಮ್ಫಸ್ಸಜಾ ವೇದನಾ ಲೋಕೇ... ರೂಪಸಞ್ಞಾ ಲೋಕೇ...ಪೇ॰... ಧಮ್ಮಸಞ್ಞಾ ಲೋಕೇ...

ರೂಪಸಞ್ಚೇತನಾ ಲೋಕೇ...ಪೇ॰... ಧಮ್ಮಸಞ್ಚೇತನಾ ಲೋಕೇ... ರೂಪತಣ್ಹಾ ಲೋಕೇ...ಪೇ॰... ಧಮ್ಮತಣ್ಹಾ ಲೋಕೇ... ರೂಪವಿತಕ್ಕೋ ಲೋಕೇ...ಪೇ॰... ಧಮ್ಮವಿತಕ್ಕೋ ಲೋಕೇ... ರೂಪವಿಚಾರೋ ಲೋಕೇ...ಪೇ॰... ಧಮ್ಮವಿಚಾರೋ ಲೋಕೇ ಪಿಯರೂಪಂ ಸಾತರೂಪಂ, ಏತ್ಥೇಸಾ ತಣ್ಹಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜಮಾನಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಏತ್ಥ ನಿವಿಸಮಾನಾ ನಿವಿಸತಿ। ಇದಂ ವುಚ್ಚತಿ ದುಕ್ಖಸಮುದಯಂ ಅರಿಯಸಚ್ಚಂ।

೩೫. ತತ್ಥ ಕತಮಂ ದುಕ್ಖನಿರೋಧಂ ಅರಿಯಸಚ್ಚಂ? ಯೋ ತಸ್ಸಾಯೇವ ತಣ್ಹಾಯ ಅಸೇಸವಿರಾಗನಿರೋಧೋ ಚಾಗೋ ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗೋ ಮುತ್ತಿ ಅನಾಲಯೋ, ಸಾ ಖೋ ಪನೇಸಾ ತಣ್ಹಾ ಕತ್ಥ ಪಹೀಯಮಾನಾ ಪಹೀಯತಿ, ಕತ್ಥ ನಿರುಜ್ಝಮಾನಾ ನಿರುಜ್ಝತಿ? ಯಂ ಲೋಕೇ ಪಿಯರೂಪಂ ಸಾತರೂಪಂ, ಏತ್ಥೇಸಾ ತಣ್ಹಾ ಪಹೀಯಮಾನಾ ಪಹೀಯತಿ, ಏತ್ಥ ನಿರುಜ್ಝಮಾನಾ ನಿರುಜ್ಝತಿ। ಕಿಞ್ಚ ಲೋಕೇ ಪಿಯರೂಪಂ ಸಾತರೂಪಂ? ಚಕ್ಖುಲೋಕೇ ಪಿಯರೂಪಂ ಸಾತರೂಪಂ, ಏತ್ಥೇಸಾ ತಣ್ಹಾ ಪಹೀಯಮಾನಾ ಪಹೀಯತಿ, ಏತ್ಥ ನಿರುಜ್ಝಮಾನಾ ನಿರುಜ್ಝತಿ...ಪೇ॰... ಧಮ್ಮವಿಚಾರೋ ಲೋಕೇ ಪಿಯರೂಪಂ ಸಾತರೂಪಂ, ಏತ್ಥೇಸಾ ತಣ್ಹಾ ಪಹೀಯಮಾನಾ ಪಹೀಯತಿ, ಏತ್ಥ ನಿರುಜ್ಝಮಾನಾ ನಿರುಜ್ಝತಿ। ಇದಂ ವುಚ್ಚತಿ ದುಕ್ಖನಿರೋಧಂ ಅರಿಯಸಚ್ಚಂ।

೩೬. ತತ್ಥ ಕತಮಂ ದುಕ್ಖನಿರೋಧಗಾಮಿನೀ ಪಟಿಪದಾ ಅರಿಯಸಚ್ಚಂ? ಅಯಮೇವ ಅರಿಯೋ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕೋ ಮಗ್ಗೋ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ ಸಮ್ಮಾವಾಚಾ ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತೋ ಸಮ್ಮಾಆಜೀವೋ ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮೋ ಸಮ್ಮಾಸತಿ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ। ತತ್ಥ ಕತಮಾ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ? ದುಕ್ಖೇ ಞಾಣಂ, ದುಕ್ಖಸಮುದಯೇ ಞಾಣಂ, ದುಕ್ಖನಿರೋಧೇ ಞಾಣಂ, ದುಕ್ಖನಿರೋಧಗಾಮಿನಿಯಾ ಪಟಿಪದಾಯ ಞಾಣಂ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ।

ತತ್ಥ ಕತಮೋ ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ? ನೇಕ್ಖಮ್ಮಸಙ್ಕಪ್ಪೋ, ಅಬ್ಯಾಪಾದಸಙ್ಕಪ್ಪೋ, ಅವಿಹಿಂಸಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ।

ತತ್ಥ ಕತಮಾ ಸಮ್ಮಾವಾಚಾ? ಮುಸಾವಾದಾ ವೇರಮಣೀ [ವೇರಮಣಿ (ಕ॰)], ಪಿಸುಣಾಯ ವಾಚಾಯ ವೇರಮಣೀ, ಫರುಸಾಯ ವಾಚಾಯ ವೇರಮಣೀ, ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪಾ ವೇರಮಣೀ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ ಸಮ್ಮಾವಾಚಾ।

ತತ್ಥ ಕತಮೋ ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತೋ? ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವೇರಮಣೀ, ಅದಿನ್ನಾದಾನಾ ವೇರಮಣೀ, ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರಾ ವೇರಮಣೀ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತೋ।

ತತ್ಥ ಕತಮೋ ಸಮ್ಮಾಆಜೀವೋ? ಇಧ ಅರಿಯಸಾವಕೋ ಮಿಚ್ಛಾಆಜೀವಂ ಪಹಾಯ ಸಮ್ಮಾಆಜೀವೇನ ಜೀವಿಕಂ [ಜೀವಿತಂ (ಕ॰)] ಕಪ್ಪೇತಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ ಸಮ್ಮಾಆಜೀವೋ।

ತತ್ಥ ಕತಮೋ ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮೋ? ಇಧ ಭಿಕ್ಖು ಅನುಪ್ಪನ್ನಾನಂ ಪಾಪಕಾನಂ ಅಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನುಪ್ಪಾದಾಯ ಛನ್ದಂ ಜನೇತಿ ವಾಯಮತಿ ವೀರಿಯಂ ಆರಭತಿ ಚಿತ್ತಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ ಪದಹತಿ, ಉಪ್ಪನ್ನಾನಂ ಪಾಪಕಾನಂ ಅಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಪಹಾನಾಯ...ಪೇ॰... ಅನುಪ್ಪನ್ನಾನಂ ಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಉಪ್ಪಾದಾಯ ...ಪೇ॰... ಉಪ್ಪನ್ನಾನಂ ಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಠಿತಿಯಾ ಅಸಮ್ಮೋಸಾಯ ಭಿಯ್ಯೋಭಾವಾಯ ವೇಪುಲ್ಲಾಯ ಭಾವನಾಯ ಪಾರಿಪೂರಿಯಾ ಛನ್ದಂ ಜನೇತಿ ವಾಯಮತಿ ವೀರಿಯಂ ಆರಭತಿ ಚಿತ್ತಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ ಪದಹತಿ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮೋ।

ತತ್ಥ ಕತಮಾ ಸಮ್ಮಾಸತಿ? ಇಧ ಭಿಕ್ಖು ಕಾಯೇ ಕಾಯಾನುಪಸ್ಸೀ ವಿಹರತಿ ಆತಾಪೀ ಸಮ್ಪಜಾನೋ ಸತಿಮಾ ವಿನೇಯ್ಯ ಲೋಕೇ ಅಭಿಜ್ಝಾದೋಮನಸ್ಸಂ। ವೇದನಾಸು...ಪೇ॰... ಚಿತ್ತೇ...ಪೇ॰... ಧಮ್ಮೇಸು ಧಮ್ಮಾನುಪಸ್ಸೀ ವಿಹರತಿ ಆತಾಪೀ ಸಮ್ಪಜಾನೋ ಸತಿಮಾ ವಿನೇಯ್ಯ ಲೋಕೇ ಅಭಿಜ್ಝಾದೋಮನಸ್ಸಂ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ ಸಮ್ಮಾಸತಿ।

ತತ್ಥ ಕತಮೋ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ? ಇಧ ಭಿಕ್ಖು ವಿವಿಚ್ಚೇವ ಕಾಮೇಹಿ ವಿವಿಚ್ಚ ಅಕುಸಲೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸವಿತಕ್ಕಂ ಸವಿಚಾರಂ ವಿವೇಕಜಂ ಪೀತಿಸುಖಂ ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ವಿತಕ್ಕವಿಚಾರಾನಂ ವೂಪಸಮಾ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಸಮ್ಪಸಾದನಂ ಚೇತಸೋ ಏಕೋದಿಭಾವಂ ಅವಿತಕ್ಕಂ ಅವಿಚಾರಂ ಸಮಾಧಿಜಂ ಪೀತಿಸುಖಂ ದುತಿಯಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಪೀತಿಯಾ ಚ ವಿರಾಗಾ ಉಪೇಕ್ಖಕೋ ಚ ವಿಹರತಿ **ಸತೋ ಚ ಸಮ್ಪಜಾನೋ** ಸುಖಞ್ಚ ಕಾಯೇನ ಪಟಿಸಂವೇದೇತಿ, ಯಂ ತಂ ಅರಿಯಾ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತಿ - "ಉಪೇಕ್ಖಕೋ ಸತಿಮಾ ಸುಖವಿಹಾರೀ"ತಿ ತತಿಯಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಸುಖಸ್ಸ ಚ ಪಹಾನಾ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಚ ಪಹಾನಾ ಪುಬ್ಬೇವ ಸೋಮನಸ್ಸದೋಮನಸ್ಸಾನಂ ಅತ್ಥಙ್ಗಮಾ ಅದುಕ್ಖಮಸುಖಂ ಉಪೇಕ್ಖಾಸತಿಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ। ಇದಂ ವುಚ್ಚತಿ ದುಕ್ಖನಿರೋಧಗಾಮಿನೀ ಪಟಿಪದಾ ಅರಿಯಸಚ್ಚಂ। ತಂ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ, ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಇದಂ ದುಕ್ಖಂ ಅರಿಯಸಚ್ಚಂ, ಇದಂ ದುಕ್ಖಸಮುದಯಂ ಅರಿಯಸಚ್ಚಂ, ಇದಂ ದುಕ್ಖನಿರೋಧಂ ಅರಿಯಸಚ್ಚಂ, ಇದಂ ದುಕ್ಖನಿರೋಧಗಾಮಿನೀ ಪಟಿಪದಾ ಅರಿಯಸಚ್ಚ"ನ್ತಿ ಸೋತಾವಧಾನಂ, ತಂಪಜಾನನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸುತಮಯೇ ಞಾಣಂ। ಏವಂ ಸೋತಾವಧಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಸುತಮಯೇ ಞಾಣಂ।

ಸುತಮಯಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ ಪಠಮೋ।

೨. ಸೀಲಮಯಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ

೩೭. ಕಥಂ ಸುತ್ವಾನ ಸಂವರೇ ಪಞ್ಞಾ ಸೀಲಮಯೇ ಞಾಣಂ? ಪಞ್ಚ ಸೀಲಾನಿ - ಪರಿಯನ್ತಪಾರಿಸುದ್ಧಿಸೀಲಂ, ಅಪರಿಯನ್ತಪಾರಿಸುದ್ಧಿಸೀಲಂ, ಪರಿಪುಣ್ಣಪಾರಿಸುದ್ಧಿಸೀಲಂ, ಅಪರಾಮಟ್ಠಪಾರಿಸುದ್ಧಿಸೀಲಂ, ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿಪಾರಿಸುದ್ಧಿಸೀಲನ್ತಿ।

ತತ್ಥ ಕತಮಂ ಪರಿಯನ್ತಪಾರಿಸುದ್ಧಿಸೀಲಂ? ಅನುಪಸಮ್ಪನ್ನಾನಂ ಪರಿಯನ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಂ - ಇದಂ ಪರಿಯನ್ತಪಾರಿಸುದ್ಧಿಸೀಲಂ। ಕತಮಂ ಅಪರಿಯನ್ತಪಾರಿಸುದ್ಧಿಸೀಲಂ? ಉಪಸಮ್ಪನ್ನಾನಂ ಅಪರಿಯನ್ತಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಂ - ಇದಂ ಅಪರಿಯನ್ತಪಾರಿಸುದ್ಧಿಸೀಲಂ। ಕತಮಂ ಪರಿಪುಣ್ಣಪಾರಿಸುದ್ಧಿಸೀಲಂ? ಪುಥುಜ್ಜನಕಲ್ಯಾಣಕಾನಂ ಕುಸಲಧಮ್ಮೇ ಯುತ್ತಾನಂ ಸೇಕ್ಖಪರಿಯನ್ತೇ [ಸೇಖಪರಿಯನ್ತೇ (ಕ॰)] ಪರಿಪೂರಕಾರೀನಂ ಕಾಯೇ ಚ ಜೀವಿತೇ ಚ ಅನಪೇಕ್ಖಾನಂ ಪರಿಚ್ಚತ್ತಜೀವಿತಾನಂ - ಇದಂ ಪರಿಪುಣ್ಣಪಾರಿಸುದ್ಧಿಸೀಲಂ। ಕತಮಂ ಅಪರಾಮಟ್ಠಪಾರಿಸುದ್ಧಿಸೀಲಂ? ಸತ್ತನ್ನಂ ಸೇಕ್ಖಾನಂ - ಇದಂ ಅಪರಾಮಟ್ಠಪಾರಿಸುದ್ಧಿಸೀಲಂ। ಕತಮಂ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿಪಾರಿಸುದ್ಧಿಸೀಲಂ? ತಥಾಗತಸಾವಕಾನಂ ಖೀಣಾಸವಾನಂ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾನಂ ತಥಾಗತಾನಂ ಅರಹನ್ತಾನಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಾನಂ - ಇದಂ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿಪಾರಿಸುದ್ಧಿಸೀಲಂ।

೩೮. ಅತ್ಥಿ ಸೀಲಂ ಪರಿಯನ್ತಂ, ಅತ್ಥಿ ಸೀಲಂ ಅಪರಿಯನ್ತಂ। ತತ್ಥ ಕತಮಂ ತಂ ಸೀಲಂ ಪರಿಯನ್ತಂ? ಅತ್ಥಿ ಸೀಲಂ ಲಾಭಪರಿಯನ್ತಂ, ಅತ್ಥಿ ಸೀಲಂ ಯಸಪರಿಯನ್ತಂ, ಅತ್ಥಿ ಸೀಲಂ ಞಾತಿಪರಿಯನ್ತಂ, ಅತ್ಥಿ ಸೀಲಂ ಅಙ್ಗಪರಿಯನ್ತಂ, ಅತ್ಥಿ ಸೀಲಂ ಜೀವಿತಪರಿಯನ್ತಂ।

ಕತಮಂ ತಂ ಸೀಲಂ ಲಾಭಪರಿಯನ್ತಂ? ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಲಾಭಹೇತು ಲಾಭಪಚ್ಚಯಾ ಲಾಭಕಾರಣಾ ಯಥಾಸಮಾದಿನ್ನಂ [ಯಥಾಸಮಾದಿಣ್ಣಂ (ಕ॰)] ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ವೀತಿಕ್ಕಮತಿ - ಇದಂ ತಂ ಸೀಲಂ ಲಾಭಪರಿಯನ್ತಂ। ಕತಮಂ ತಂ ಸೀಲಂ ಯಸಪರಿಯನ್ತಂ? ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಯಸಹೇತು ಯಸಪಚ್ಚಯಾ ಯಸಕಾರಣಾ ಯಥಾಸಮಾದಿನ್ನಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ವೀತಿಕ್ಕಮತಿ - ಇದಂ ತಂ ಸೀಲಂ ಯಸಪರಿಯನ್ತಂ। ಕತಮಂ ತಂ ಸೀಲಂ ಞಾತಿಪರಿಯನ್ತಂ? ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಞಾತಿಹೇತು ಞಾತಿಪಚ್ಚಯಾ ಞಾತಿಕಾರಣಾ ಯಥಾಸಮಾದಿನ್ನಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ವೀತಿಕ್ಕಮತಿ - ಇದಂ ತಂ ಸೀಲಂ ಞಾತಿಪರಿಯನ್ತಂ। ಕತಮಂ ತಂ ಸೀಲಂ ಅಙ್ಗಪರಿಯನ್ತಂ? ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಅಙ್ಗಹೇತು ಅಙ್ಗಪಚ್ಚಯಾ ಅಙ್ಗಕಾರಣಾ ಯಥಾಸಮಾದಿನ್ನಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ವೀತಿಕ್ಕಮತಿ - ಇದಂ ತಂ ಸೀಲಂ ಅಙ್ಗಪರಿಯನ್ತಂ। ಕತಮಂ ತಂ ಸೀಲಂ ಜೀವಿತಪರಿಯನ್ತಂ? ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಜೀವಿತಹೇತು ಜೀವಿತಪಚ್ಚಯಾ ಜೀವಿತಕಾರಣಾ ಯಥಾಸಮಾದಿನ್ನಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ವೀತಿಕ್ಕಮತಿ - ಇದಂ ತಂ ಸೀಲಂ ಜೀವಿತಪರಿಯನ್ತಂ। ಏವರೂಪಾನಿ ಸೀಲಾನಿ ಖಣ್ಡಾನಿ ಛಿದ್ದಾನಿ

ಸಬಲಾನಿ ಕಮ್ಮಾಸಾನಿ ನ ಭುಜಿಸ್ಸಾನಿ ನ ವಿಞ್ಞುಪ್ಪಸತ್ಥಾನಿ [ನ ವಿಞ್ಞೂಪಸತ್ಥಾನಿ (ಕ॰)] ಪರಾಮಟ್ಠಾನಿ ಅಸಮಾಧಿಸಂವತ್ತನಿಕಾನಿ [ನ ಸಮಾಧಿಸಂವತ್ತನಿಕಾನಿ (ಕ॰)] ನ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರವತ್ಥುಕಾನಿ ನ ಪಾಮೋಜ್ಜವತ್ಥುಕಾನಿ ನ ಪೀತಿವತ್ಥುಕಾನಿ ನ ಪಸ್ಸದ್ಧಿವತ್ಥುಕಾನಿ ನ ಸುಖವತ್ಥುಕಾನಿ ನ ಸಮಾಧಿವತ್ಥುಕಾನಿ ನ ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನವತ್ಥುಕಾನಿ ನ ಏಕನ್ತನಿಬ್ಬಿದಾಯ ನ ವಿರಾಗಾಯ ನ ನಿರೋಧಾಯ ನ ಉಪಸಮಾಯ ನ ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ನ ಸಮ್ಬೋಧಾಯ ನ ನಿಬ್ಬಾನಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ - ಇದಂ ತಂ ಸೀಲಂ ಪರಿಯನ್ತಂ।

ಕತಮಂ ತಂ ಸೀಲಂ ಅಪರಿಯನ್ತಂ? ಅತ್ಥಿ ಸೀಲಂ ನ ಲಾಭಪರಿಯನ್ತಂ , ಅತ್ಥಿ ಸೀಲಂ ನ ಯಸಪರಿಯನ್ತಂ, ಅತ್ಥಿ ಸೀಲಂ ನ ಞಾತಿಪರಿಯನ್ತಂ, ಅತ್ಥಿ ಸೀಲಂ ನ ಅಙ್ಗಪರಿಯನ್ತಂ, ಅತ್ಥಿ ಸೀಲಂ ನ ಜೀವಿತಪರಿಯನ್ತಂ।

ಕತಮಂ ತಂ ಸೀಲಂ ನ ಲಾಭಪರಿಯನ್ತಂ? ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಲಾಭಹೇತು ಲಾಭಪಚ್ಚಯಾ ಲಾಭಕಾರಣಾ ಯಥಾಸಮಾದಿನ್ನಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ವೀತಿಕ್ಕಮಾಯ ಚಿತ್ತಮ್ಪಿ ನ ಉಪ್ಪಾದೇತಿ, ಕಿಂ ಸೋ ವೀತಿಕ್ಕಮಿಸ್ಸತಿ! ಇದಂ ತಂ ಸೀಲಂ ನ ಲಾಭಪರಿಯನ್ತಂ। ಕತಮಂ ತಂ ಸೀಲಂ ನ ಯಸಪರಿಯನ್ತಂ? ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಯಸಹೇತು ಯಸಪಚ್ಚಯಾ ಯಸಕಾರಣಾ ಯಥಾಸಮಾದಿನ್ನಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ವೀತಿಕ್ಕಮಾಯ ಚಿತ್ತಮ್ಪಿ ನ ಉಪ್ಪಾದೇತಿ , ಕಿಂ ಸೋ ವೀತಿಕ್ಕಮಿಸ್ಸತಿ! ಇದಂ ತಂ ಸೀಲಂ ನ ಯಸಪರಿಯನ್ತಂ। ಕತಮಂ ತಂ ಸೀಲಂ ನ ಞಾತಿಪರಿಯನ್ತಂ? ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಞಾತಿಹೇತು ಞಾತಿಪಚ್ಚಯಾ ಞಾತಿಕಾರಣಾ ಯಥಾಸಮಾದಿನ್ನಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ವೀತಿಕ್ಕಮಾಯ ಚಿತ್ತಮ್ಪಿ ನ ಉಪ್ಪಾದೇತಿ, ಕಿಂ ಸೋ ವೀತಿಕ್ಕಮಿಸ್ಸತಿ! ಇದಂ ತಂ ಸೀಲಂ ನ ಞಾತಿಪರಿಯನ್ತಂ। ಕತಮಂ ತಂ ಸೀಲಂ ನ ಅಙ್ಗಪರಿಯನ್ತಂ? ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಅಙ್ಗಹೇತು ಅಙ್ಗಪಚ್ಚಯಾ ಅಙ್ಗಕಾರಣಾ ಯಥಾಸಮಾದಿನ್ನಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ವೀತಿಕ್ಕಮಾಯ ಚಿತ್ತಮ್ಪಿ ನ ಉಪ್ಪಾದೇತಿ, ಕಿಂ ಸೋ ವೀತಿಕ್ಕಮಿಸ್ಸತಿ! ಇದಂ ತಂ ಸೀಲಂ ನ ಅಙ್ಗಪರಿಯನ್ತಂ। ಕತಮಂ ತಂ ಸೀಲಂ ನ ಜೀವಿತಪರಿಯನ್ತಂ? ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಜೀವಿತಹೇತು ಜೀವಿತಪಚ್ಚಯಾ ಜೀವಿತಕಾರಣಾ ಯಥಾಸಮಾದಿನ್ನಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ ವೀತಿಕ್ಕಮಾಯ ಚಿತ್ತಮ್ಪಿ ನ ಉಪ್ಪಾದೇತಿ, ಕಿಂ ಸೋ ವೀತಿಕ್ಕಮಿಸ್ಸತಿ! ಇದಂ ತಂ ಸೀಲಂ ನ ಜೀವಿತಪರಿಯನ್ತಂ। ಏವರೂಪಾನಿ ಸೀಲಾನಿ ಅಖಣ್ಡಾನಿ ಅಚ್ಛಿದ್ದಾನಿ ಅಸಬಲಾನಿ ಅಕಮ್ಮಾಸಾನಿ ಭುಜಿಸ್ಸಾನಿ ವಿಞ್ಞುಪ್ಪಸತ್ಥಾನಿ ಅಪರಾಮಟ್ಠಾನಿ ಸಮಾಧಿಸಂವತ್ತನಿಕಾನಿ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರವತ್ಥುಕಾನಿ ಪಾಮೋಜ್ಜವತ್ಥುಕಾನಿ ಪೀತಿವತ್ಥುಕಾನಿ ಪಸ್ಸದ್ಧಿವತ್ಥುಕಾನಿ ಸುಖವತ್ಥುಕಾನಿ ಸಮಾಧಿವತ್ಥುಕಾನಿ ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನವತ್ಥುಕಾನಿ ಏಕನ್ತನಿಬ್ಬಿದಾಯ ವಿರಾಗಾಯ ನಿರೋಧಾಯ ಉಪಸಮಾಯ ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ಸಮ್ಬೋಧಾಯ ನಿಬ್ಬಾನಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ - ಇದಂ ತಂ ಸೀಲಂ ಅಪರಿಯನ್ತಂ।

೩೯. ಕಿಂ ಸೀಲಂ? ಕತಿ ಸೀಲಾನಿ? ಕಿಂ ಸಮುಟ್ಠಾನಂ ಸೀಲಂ? ಕತಿ ಧಮ್ಮಸಮೋಧಾನಂ ಸೀಲಂ?

ಕಿಂ ಸೀಲನ್ತಿ ಚೇತನಾ ಸೀಲಂ, ಚೇತಸಿಕಂ ಸೀಲಂ, ಸಂವರೋ ಸೀಲಂ, ಅವೀತಿಕ್ಕಮೋ ಸೀಲಂ। **ಕತಿ ಸೀಲಾನೀ**ತಿ ತೀಣಿ ಸೀಲಾನಿ - ಕುಸಲಸೀಲಂ, ಅಕುಸಲಸೀಲಂ, ಅಬ್ಯಾಕತಸೀಲಂ।**ಕಿಂ ಸಮುಟ್ಠಾನಂ ಸೀಲ**ನ್ತಿ ಕುಸಲಚಿತ್ತಸಮುಟ್ಠಾನಂ ಕುಸಲಸೀಲಂ , ಅಕುಸಲಚಿತ್ತಸಮುಟ್ಠಾನಂ ಅಕುಸಲಸೀಲಂ, ಅಬ್ಯಾಕತಚಿತ್ತಸಮುಟ್ಠಾನಂ ಅಬ್ಯಾಕತಸೀಲಂ। **ಕತಿ ಧಮ್ಮಸಮೋಧಾನಂ ಸೀಲ**ನ್ತಿ ಸಂವರಸಮೋಧಾನಂ ಸೀಲಂ, ಅವೀತಿಕ್ಕಮಸಮೋಧಾನಂ ಸೀಲಂ, ತಥಾಭಾವೇ ಜಾತಚೇತನಾಸಮೋಧಾನಂ ಸೀಲಂ।

೪೦. ಪಾಣಾತಿಪಾತಂ ಸಂವರಟ್ಠೇನ ಸೀಲಂ, ಅವೀತಿಕ್ಕಮಟ್ಠೇನ ಸೀಲಂ। ಅದಿನ್ನಾದಾನಂ ಸಂವರಟ್ಠೇನ ಸೀಲಂ, ಅವೀತಿಕ್ಕಮಟ್ಠೇನ ಸೀಲಂ। ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರಂ ಸಂವರಟ್ಠೇನ ಸೀಲಂ, ಅವೀತಿಕ್ಕಮಟ್ಠೇನ ಸೀಲಂ। ಮುಸಾವಾದಂ ಸಂವರಟ್ಠೇನ ಸೀಲಂ, ಅವೀತಿಕ್ಕಮಟ್ಠೇನ ಸೀಲಂ। ಪಿಸುಣಂ ವಾಚಂ [ಪಿಸುಣಾವಾಚಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰) ದೀ॰ ನಿ॰ ೧.೯ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಾ] ಸಂವರಟ್ಠೇನ ಸೀಲಂ, ಅವೀತಿಕ್ಕಮಟ್ಠೇನ ಸೀಲಂ। ಫರುಸಂ ವಾಚಂ [ಫರುಸವಾಚಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] ಸಂವರಟ್ಠೇನ ಸೀಲಂ, ಅವೀತಿಕ್ಕಮಟ್ಠೇನ ಸೀಲಂ। ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪಂ ಸಂವರಟ್ಠೇನ ಸೀಲಂ, ಅವೀತಿಕ್ಕಮಟ್ಠೇನ ಸೀಲಂ । ಅಭಿಜ್ಝಂ ಸಂವರಟ್ಠೇನ ಸೀಲಂ, ಅವೀತಿಕ್ಕಮಟ್ಠೇನ ಸೀಲಂ। ಬ್ಯಾಪಾದಂ ಸಂವರಟ್ಠೇನ ಸೀಲಂ, ಅವೀತಿಕ್ಕಮಟ್ಠೇನ ಸೀಲಂ। ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಂ ಸಂವರಟ್ಠೇನ ಸೀಲಂ, ಅವೀತಿಕ್ಕಮಟ್ಠೇನ ಸೀಲಂ।

೪೧. ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇನ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಂ ಸಂವರಟ್ಠೇನ ಸೀಲಂ, ಅವೀತಿಕ್ಕಮಟ್ಠೇನ ಸೀಲಂ। ಅಬ್ಯಾಪಾದೇನ ಬ್ಯಾಪಾದಂ ಸಂವರಟ್ಠೇನ ಸೀಲಂ, ಅವೀತಿಕ್ಕಮಟ್ಠೇನ ಸೀಲಂ। ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾಯ ಥಿನಮಿದ್ಧಂ...ಪೇ॰... ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಉದ್ಧಚ್ಚಂ... ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನೇನ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಂ... ಞಾಣೇನ ಅವಿಜ್ಜಂ... ಪಾಮೋಜ್ಜೇನ ಅರತಿಂ...।

ಪಠಮೇನ ಝಾನೇನ [ಪಠಮಜ್ಝಾನೇನ (ಸ್ಯಾ॰) ಏವಮೀದಿಸೇಸು ಠಾನೇಸು] ನೀವರಣೇ...ಪೇ॰... ದುತಿಯೇನ ಝಾನೇನ ವಿತಕ್ಕವಿಚಾರೇ... ತತಿಯೇನ ಝಾನೇನ ಪೀತಿಂ... ಚತುತ್ಥೇನ ಝಾನೇನ ಸುಖದುಕ್ಖಂ... ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ರೂಪಸಞ್ಞಂ ಪಟಿಘಸಞ್ಞಂ ನಾನತ್ತಸಞ್ಞಂ... ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞಂ... ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞಂ... ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞಂ।

ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ನಿಚ್ಚಸಞ್ಞಂ...ಪೇ॰... ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಸುಖಸಞ್ಞಂ... ಅನತ್ತಾ ಅನುಪಸ್ಸನಾಯ ಅತ್ತಸಞ್ಞಂ... ನಿಬ್ಬಿದಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ನನ್ದಿಂ... ವಿರಾಗಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ರಾಗಂ... ನಿರೋಧಾ ಅನುಪಸ್ಸನಾಯ ಸಮುದಯಂ... ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಆದಾನಂ... ಖಯಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಘನಸಞ್ಞಂ... ವಯಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಆಯೂಹನಂ.. ವಿಪರಿಣಾಮಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಧುವಸಞ್ಞಂ... ಅನಿಮಿತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ನಿಮಿತ್ತಂ.... ಅಪ್ಪಣಿಹಿತಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಪಣಿಧಿಂ... ಸುಞ್ಞತಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಅಭಿನಿವೇಸಂ... ಅಧಿಪಞ್ಞಾಧಮ್ಮವಿಪಸ್ಸನಾಯ ಸಾರಾದಾನಾಭಿನಿವೇಸಂ... ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನೇನ ಸಮ್ಮೋಹಾಭಿನಿವೇಸಂ... ಆದೀನವಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಆಲಯಾಭಿನಿವೇಸಂ... ಪಟಿಸಙ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಅಪ್ಪಟಿಸಙ್ಖಂ... ವಿವಟ್ಟನಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಸಞ್ಞೋಗಾಭಿನಿವೇಸಂ...।

ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗೇನ ದಿಟ್ಠೇಕಟ್ಠೇ ಕಿಲೇಸೇ...ಪೇ॰... ಸಕದಾಗಾಮಿಮಗ್ಗೇನ ಓಳಾರಿಕೇ ಕಿಲೇಸೇ... ಅನಾಗಾಮಿಮಗ್ಗೇನ ಅಣುಸಹಗತೇ ಕಿಲೇಸೇ... ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೇನ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇ ಸಂವರಟ್ಠೇನ ಸೀಲಂ, ಅವೀತಿಕ್ಕಮಟ್ಠೇನ ಸೀಲಂ।

ಪಞ್ಚ ಸೀಲಾನಿ - ಪಾಣಾತಿಪಾತಸ್ಸ ಪಹಾನಂ ಸೀಲಂ, ವೇರಮಣೀ ಸೀಲಂ, ಚೇತನಾ ಸೀಲಂ, ಸಂವರೋ ಸೀಲಂ, ಅವೀತಿಕ್ಕಮೋ ಸೀಲಂ। ಏವರೂಪಾನಿ ಸೀಲಾನಿ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ಪಾಮೋಜ್ಜಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ಪೀತಿಯಾ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ಪಸ್ಸದ್ಧಿಯಾ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ಸೋಮನಸ್ಸಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ಆಸೇವನಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ಭಾವನಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ಬಹುಲೀಕಮ್ಮಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ಅಲಙ್ಕಾರಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ಪರಿಕ್ಖಾರಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ಪರಿವಾರಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ಪಾರಿಪೂರಿಯಾ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ಏಕನ್ತನಿಬ್ಬಿದಾಯ ವಿರಾಗಾಯ ನಿರೋಧಾಯ ಉಪಸಮಾಯ ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ಸಮ್ಬೋಧಾಯ ನಿಬ್ಬಾನಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ।

ಏವರೂಪಾನಂ ಸೀಲಾನಂ ಸಂವರಪಾರಿಸುದ್ಧಿ ಅಧಿಸೀಲಂ, ಸಂವರಪಾರಿಸುದ್ಧಿಯಾ ಠಿತಂ ಚಿತ್ತಂ ನ ವಿಕ್ಖೇಪಂ ಗಚ್ಛತಿ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಪಾರಿಸುದ್ಧಿ ಅಧಿಚಿತ್ತಂ ಸಂವರಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮಾ ಪಸ್ಸತಿ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮಾ ಪಸ್ಸತಿ। ದಸ್ಸನಪಾರಿಸುದ್ಧಿ ಅಧಿಪಞ್ಞಾ। ಯೋ ತತ್ಥ ಸಂವರಟ್ಠೋ, ಅಯಂ ಅಧಿಸೀಲಸಿಕ್ಖಾ । ಯೋ ತತ್ಥ ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೋ, ಅಯಂ ಅಧಿಚಿತ್ತಸಿಕ್ಖಾ। ಯೋ ತತ್ಥ ದಸ್ಸನಟ್ಠೋ, ಅಯಂ ಅಧಿಪಞ್ಞಾಸಿಕ್ಖಾ।

ಇಮಾ ತಿಸ್ಸೋ ಸಿಕ್ಖಾಯೋ ಆವಜ್ಜನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ, ಜಾನನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ, ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ, ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ, ಚಿತ್ತಂ ಅಧಿಟ್ಠಹನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ, ಸದ್ಧಾಯ ಅಧಿಮುಚ್ಚನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ, ವೀರಿಯಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ, ಸತಿಂ ಉಪಟ್ಠಪೇನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ, ಚಿತ್ತಂ ಸಮಾದಹನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ, ಪಞ್ಞಾಯ ಪಜಾನನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ, ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ ಅಭಿಜಾನನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ, ಪರಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ ಪರಿಜಾನನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ, ಪಹಾತಬ್ಬಂ ಪಜಹನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ, ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬಂ ಸಚ್ಛಿಕರೋನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ, ಭಾವೇತಬ್ಬಂ ಭಾವೇನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ।

ಪಞ್ಚ ಸೀಲಾನಿ - ಅದಿನ್ನಾದಾನಸ್ಸ…ಪೇ॰… ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರಸ್ಸ… ಮುಸಾವಾದಸ್ಸ… ಪಿಸುಣಾಯ ವಾಚಾಯ… ಫರುಸಾಯ ವಾಚಾಯ… ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪಸ್ಸ… ಅಭಿಜ್ಝಾಯ… ಬ್ಯಾಪಾದಸ್ಸ… ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಯಾ… ಭಾವೇತಬ್ಬಂ ಭಾವೇನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖನ್ತಿ।

ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇನ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಸ್ಸ…ಪೇ॰… ಅಬ್ಯಾಪಾದೇನ ಬ್ಯಾಪಾದಸ್ಸ… ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾಯ ಥಿನಮಿದ್ಧಸ್ಸ… ಅವಿಕ್ಖೇಪೇನ ಉದ್ಧಚ್ಚಸ್ಸ… … ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನೇನ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾಯ… ಞಾಣೇನ ಅವಿಜ್ಜಾಯ… ಪಾಮೋಜ್ಜೇನ ಅರತಿಯಾ… ಭಾವೇತಬ್ಬಂ ಭಾವೇನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ।

ಪಠಮೇನ ಝಾನೇನ ನೀವರಣಾನಂ…ಪೇ॰… ದುತಿಯೇನ ಝಾನೇನ ವಿತಕ್ಕವಿಚಾರಾನಂ… ತತಿಯೇನ ಝಾನೇನ ಪೀತಿಯಾ… ಚತುತ್ಥೇನ ಝಾನೇನ ಸುಖದುಕ್ಖಾನಂ… ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ರೂಪಸಞ್ಞಾಯ ಪಟಿಘಸಞ್ಞಾಯ ನಾನತ್ತಸಞ್ಞಾಯ… ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞಾಯ… ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞಾಯ… ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞಾಯ… ಭಾವೇತಬ್ಬಂ ಭಾವೇನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ।

ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ನಿಚ್ಚಸಞ್ಞಾಯ…ಪೇ॰… ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಸುಖಸಞ್ಞಾಯ… ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಅತ್ತಸಞ್ಞಾಯ… ನಿಬ್ಬಿದಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ನನ್ದಿಯಾ… ವಿರಾಗಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ರಾಗಸ್ಸ… ನಿರೋಧಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಸಮುದಯಸ್ಸ… ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಆದಾನಸ್ಸ… ಖಯಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಘನಸಞ್ಞಾಯ… ವಯಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಆಯೂಹನಸ್ಸ… ವಿಪರಿಣಾಮಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಧುವಸಞ್ಞಾಯ… ಅನಿಮಿತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ನಿಮಿತ್ತಸ್ಸ… ಅಪ್ಪಣಿಹಿತಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಪಣಿಧಿಯಾ… ಸುಞ್ಞತಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಅಭಿನಿವೇಸಸ್ಸ… ಅಧಿಪಞ್ಞಾಧಮ್ಮವಿಪಸ್ಸನಾಯ ಸಾರಾಗಾಭಿನಿವೇಸಸ್ಸ… ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನೇನ ಸಮ್ಮೋಹಾಭಿನಿವೇಸಸ್ಸ… ಆದೀನವಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಆಲಯಾಭಿನಿವೇಸಸ್ಸ… ಪಟಿಸಙ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಅಪ್ಪಟಿಸಙ್ಖಾಯ… ವಿವಟ್ಟನಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಸಞ್ಞೋಗಾಭಿನಿವೇಸಸ್ಸ ಭಾವೇತಬ್ಬಂ ಭಾವೇನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ।

ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗೇನ ದಿಟ್ಠೇಕಟ್ಠಾನಂ ಕಿಲೇಸಾನಂ…ಪೇ॰… ಸಕದಾಗಾಮಿಮಗ್ಗೇನ ಓಳಾರಿಕಾನಂ ಕಿಲೇಸಾನಂ… ಅನಾಗಾಮಿಮಗ್ಗೇನ ಅನುಸಹಗತಾನಂ ಕಿಲೇಸಾನಂ… ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೇನ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸಾನಂ ಪಹಾನಂ ಸೀಲಂ, ವೇರಮಣೀ ಸೀಲಂ, ಚೇತನಾ ಸೀಲಂ, ಸಂವರೋ ಸೀಲಂ, ಅವೀತಿಕ್ಕಮೋ ಸೀಲಂ। ಏವರೂಪಾನಿ ಸೀಲಾನಿ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ಪಾಮೋಜ್ಜಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ಪೀತಿಯಾ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ಪಸ್ಸದ್ಧಿಯಾ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ಸೋಮನಸ್ಸಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ಆಸೇವನಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ಭಾವನಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ಬಹುಲೀಕಮ್ಮಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ಅಲಙ್ಕಾರಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ಪರಿಕ್ಖಾರಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ಪರಿವಾರಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ಪಾರಿಪೂರಿಯಾ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ಏಕನ್ತನಿಬ್ಬಿದಾಯ ವಿರಾಗಾಯ ನಿರೋಧಾಯ ಉಪಸಮಾಯ ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ಸಮ್ಬೋಧಾಯ ನಿಬ್ಬಾನಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ।

೪೨. ಏವರೂಪಾನಂ ಸೀಲಾನಂ ಸಂವರಪಾರಿಸುದ್ಧಿ ಅಧಿಸೀಲಂ। ಸಂವರಪಾರಿಸುದ್ಧಿಯಾ ಠಿತಂ ಚಿತ್ತಂ ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ ಗಚ್ಛತಿ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಪಾರಿಸುದ್ಧಿ ಅಧಿಚಿತ್ತಂ। ಸಂವರಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮಾ ಪಸ್ಸತಿ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮಾ ಪಸ್ಸತಿ। ದಸ್ಸನಪಾರಿಸುದ್ಧಿ ಅಧಿಪಞ್ಞಾ। ಯೋ ತತ್ಥ ಸಂವರಟ್ಠೋ, ಅಯಂ ಅಧಿಸೀಲಸಿಕ್ಖಾ। ಯೋ ತತ್ಥ ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೋ, ಅಯಂ ಅಧಿಚಿತ್ತಸಿಕ್ಖಾ। ಯೋ ತತ್ಥ ದಸ್ಸನಟ್ಠೋ, ಅಯಂ ಅಧಿಪಞ್ಞಾಸಿಕ್ಖಾ। ಇಮಾ ತಿಸ್ಸೋ ಸಿಕ್ಖಾಯೋ ಆವಜ್ಜನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ, ಜಾನನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ, ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ, ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ, ಚಿತ್ತಂ ಅಧಿಟ್ಠಹನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ, ಸದ್ಧಾಯ ಅಧಿಮುಚ್ಚನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ, ವೀರಿಯಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ, ಸತಿಂ ಉಪಟ್ಠಪೇನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ, ಚಿತ್ತಂ ಸಮಾದಹನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ, ಪಞ್ಞಾಯ ಪಜಾನನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ, ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ ಅಭಿಜಾನನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ, ಪರಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ ಪರಿಜಾನನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ ಪಹಾತಬ್ಬಂ ಪಜಹನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ, ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬಂ ಸಚ್ಛಿಕರೋನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ, ಭಾವೇತಬ್ಬಂ

ಭಾವೇನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ। ತಂ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – "ಸುತ್ವಾನ ಸಂವರೇ ಪಞ್ಞಾ ಸೀಲಮಯೇ ಞಾಣಂ"।

ಸೀಲಮಯಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ ದುತಿಯೋ।

೩. ಸಮಾಧಿಭಾವನಾಮಯಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ

೪೩. ಕಥಂ ಸಂವರಿತ್ವಾ ಸಮಾದಹನೇ ಪಞ್ಞಾ ಸಮಾಧಿಭಾವನಾಮಯೇ ಞಾಣಂ? ಏಕೋ ಸಮಾಧಿ – ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಾ। ದ್ವೇ ಸಮಾಧೀ – ಲೋಕಿಯೋ ಸಮಾಧಿ, ಲೋಕುತ್ತರೋ ಸಮಾಧಿ। ತಯೋ ಸಮಾಧೀ – ಸವಿತಕ್ಕಸವಿಚಾರೋ ಸಮಾಧಿ, ಅವಿತಕ್ಕವಿಚಾರಮತ್ತೋ ಸಮಾಧಿ, ಅವಿತಕ್ಕಅವಿಚಾರೋ ಸಮಾಧಿ। ಚತ್ತಾರೋ ಸಮಾಧೀ – ಹಾನಭಾಗಿಯೋ ಸಮಾಧಿ, ಠಿತಿಭಾಗಿಯೋ ಸಮಾಧಿ, ವಿಸೇಸಭಾಗಿಯೋ ಸಮಾಧಿ, ನಿಬ್ಬೇಧಭಾಗಿಯೋ ಸಮಾಧಿ। ಪಞ್ಚ ಸಮಾಧೀ – ಪೀತಿಫರಣತಾ, ಸುಖಫರಣತಾ, ಚೇತೋಫರಣತಾ, ಆಲೋಕಫರಣತಾ, ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾನಿಮಿತ್ತಂ [ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖನಾನಿಮಿತ್ತಂ (ಕ॰)]।

ಛ ಸಮಾಧೀ – ಬುದ್ಧಾನುಸ್ಸತಿವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಾ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಸಮಾಧಿ, ಧಮ್ಮಾನುಸ್ಸತಿವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಾ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಸಮಾಧಿ, ಸಙ್ಘಾನುಸ್ಸತಿವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಾ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಸಮಾಧಿ, ಸೀಲಾನುಸ್ಸತಿವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಾ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಸಮಾಧಿ, ಚಾಗಾನುಸ್ಸತಿವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಾ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಸಮಾಧಿ, ದೇವತಾನುಸ್ಸತಿವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಾ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಸಮಾಧಿ। ಸತ್ತ ಸಮಾಧೀ – ಸಮಾಧಿಕುಸಲತಾ, ಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಸಮಾಪತ್ತಿಕುಸಲತಾ, ಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಠಿತಿಕುಸಲತಾ, ಸಮಾಧಿಸ್ಸ ವುಟ್ಠಾನಕುಸಲತಾ , ಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಕಲ್ಲತಾಕುಸಲತಾ [ಕಲ್ಲಿತಕುಸಲತಾ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)], ಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಗೋಚರಕುಸಲತಾ, ಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಅಭಿನೀಹಾರಕುಸಲತಾ। ಅಟ್ಠ ಸಮಾಧೀ – ಪಥವೀಕಸಿಣವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಾ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಸಮಾಧಿ, ಆಪೋಕಸಿಣವಸೇನ...ಪೇ॰... ತೇಜೋಕಸಿಣವಸೇನ... ವಾಯೋಕಸಿಣವಸೇನ... ನೀಲಕಸಿಣವಸೇನ... ಪೀತಕಸಿಣವಸೇನ... ಲೋಹಿತಕಸಿಣವಸೇನ... ಓದಾತಕಸಿಣವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಾ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಸಮಾಧಿ। ನವ ಸಮಾಧೀ – ರೂಪಾವಚರೋ ಸಮಾಧಿ ಅತ್ಥಿ ಹೀನೋ, ಅತ್ಥಿ ಮಜ್ಝಿಮೋ, ಅತ್ಥಿ ಪಣೀತೋ; ಅರೂಪಾವಚರೋ ಸಮಾಧಿ ಅತ್ಥಿ ಹೀನೋ, ಅತ್ಥಿ ಮಜ್ಝಿಮೋ, ಅತ್ಥಿ ಪಣೀತೋ; ಸುಞ್ಞತೋ ಸಮಾಧಿ, ಅನಿಮಿತ್ತೋ ಸಮಾಧಿ, ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೋ ಸಮಾಧಿ। ದಸ ಸಮಾಧೀ – ಉದ್ಧುಮಾತಕಸಞ್ಞಾವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಾ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಸಮಾಧಿ, ವಿನೀಲಕಸಞ್ಞಾವಸೇನ...ಪೇ॰... ವಿಪುಬ್ಬಕಸಞ್ಞಾವಸೇನ... ವಿಚ್ಛಿದ್ದಕಸಞ್ಞಾವಸೇನ... ವಿಕ್ಖಾಯಿತಕಸಞ್ಞಾವಸೇನ... ವಿಕ್ಖಿತ್ತಕಸಞ್ಞಾವಸೇನ... ಹತವಿಕ್ಖಿತ್ತಕಸಞ್ಞಾವಸೇನ... ಲೋಹಿತಕಸಞ್ಞಾವಸೇನ... ಪುಳವಕಸಞ್ಞಾವಸೇನ [ಪುಳುವಕ ಸಞ್ಞಾವಸೇನ (ಕ॰)] ... ಅಟ್ಠಿಕಸಞ್ಞಾವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಾ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಸಮಾಧಿ। ಇಮೇ ಪಞ್ಚಪಞ್ಞಾಸ ಸಮಾಧಿ।

೪೪. ಅಪಿ ಚ, ಪಞ್ಚವೀಸತಿ ಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಸಮಾಧಿಟ್ಠಾ – ಪರಿಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿ, ಪರಿವಾರಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿ, ಪರಿಪೂರಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿ, ಏಕಗ್ಗಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿ, ಅವಿಸಾರಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿ, ಅನಾವಿಲಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿ, ಅನಿಞ್ಜನಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿ, ವಿಮುತ್ತಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿ, ಏಕತ್ತುಪಟ್ಠಾನವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಠಿತತ್ತಾ ಸಮಾಧಿ, ಸಮಂ ಏಸತೀತಿ ಸಮಾಧಿ, ವಿಸಮಂ ನೇಸತೀತಿ ಸಮಾಧಿ, ಸಮಂ ಏಸಿತತ್ತಾ ಸಮಾಧಿ, ವಿಸಮಂ ನೇಸಿತತ್ತಾ ಸಮಾಧಿ, ಸಮಂ ಆದಿಯತೀತಿ ಸಮಾಧಿ, ವಿಸಮಂ ನಾದಿಯತೀತಿ ಸಮಾಧಿ, ಸಮಂ ಆದಿನ್ನತ್ತಾ ಸಮಾಧಿ, ವಿಸಮಂ ಅನಾದಿನ್ನತ್ತಾ ಸಮಾಧಿ, ಸಮಂ ಪಟಿಪಜ್ಜತೀತಿ ಸಮಾಧಿ, ವಿಸಮಂ ನಪ್ಪಟಿಪಜ್ಜತೀತಿ ಸಮಾಧಿ, ಸಮಂ ಪಟಿಪನ್ನತ್ತಾ ಸಮಾಧಿ, ವಿಸಮಂ ನಪ್ಪಟಿಪನ್ನತ್ತಾ ಸಮಾಧಿ, ಸಮಂ ಝಾಯತೀತಿ ಸಮಾಧಿ, ವಿಸಮಂ ಝಾಪೇತೀತಿ ಸಮಾಧಿ, ಸಮಂ ಝಾತತ್ತಾ ಸಮಾಧಿ, ವಿಸಮಂ ಝಾಪಿತತ್ತಾ ಸಮಾಧಿ, ಸಮೋ ಚ ಹಿತೋ ಚ ಸುಖೋ ಚಾತಿ ಸಮಾಧಿ। ಇಮೇ ಪಞ್ಚವೀಸತಿ ಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಸಮಾಧಿಟ್ಠಾ। ತಂ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ, ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – "ಸಂವರಿತ್ವಾ ಸಮಾದಹನೇ ಪಞ್ಞಾ ಸಮಾಧಿಭಾವನಾಮಯೇ ಞಾಣಂ"।

೪. ಧಮ್ಮಟ್ಠಿತಿಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ

೪೫. ಕಥಂ ಪಚ್ಚಯಪರಿಗ್ಗಹೇ ಪಞ್ಞಾ ಧಮ್ಮಟ್ಠಿತಿಞಾಣಂ? ಅವಿಜ್ಜಾ ಸಙ್ಖಾರಾನಂ ಉಪ್ಪಾದಟ್ಠಿತಿ ಚ ಪವತ್ತಟ್ಠಿತಿ ಚ ನಿಮಿತ್ತಟ್ಠಿತಿ ಚ ಆಯೂಹನಟ್ಠಿತಿ ಚ ಸಞ್ಞೋಗಟ್ಠಿತಿ ಚ ಪಲಿಬೋಧಟ್ಠಿತಿ ಚ ಸಮುದಯಟ್ಠಿತಿ ಚ ಹೇತುಟ್ಠಿತಿ ಚ ಪಚ್ಚಯಟ್ಠಿತಿ ಚ। ಇಮೇಹಿ ನವಹಾಕಾರೇಹಿ ಅವಿಜ್ಜಾ ಪಚ್ಚಯೋ, ಸಙ್ಖಾರಾ ಪಚ್ಚಯಸಮುಪ್ಪನ್ನಾ। ಉಭೋಪೇತೇ ಧಮ್ಮಾ ಪಚ್ಚಯಸಮುಪ್ಪನ್ನಾತಿ - ಪಚ್ಚಯಪರಿಗ್ಗಹೇ ಪಞ್ಞಾ ಧಮ್ಮಟ್ಠಿತಿಞಾಣಂ। ಅತೀತಮ್ಪಿ ಅದ್ಧಾನಂ... ಅನಾಗತಮ್ಪಿ ಅದ್ಧಾನಂ ಅವಿಜ್ಜಾ ಸಙ್ಖಾರಾನಂ ಉಪ್ಪಾದಟ್ಠಿತಿ ಚ ಪವತ್ತಟ್ಠಿತಿ ಚ ನಿಮಿತ್ತಟ್ಠಿತಿ ಚ ಆಯೂಹನಟ್ಠಿತಿ ಚ ಸಞ್ಞೋಗಟ್ಠಿತಿ ಚ ಪಲಿಬೋಧಟ್ಠಿತಿ ಚ ಸಮುದಯಟ್ಠಿತಿ ಚ ಹೇತುಟ್ಠಿತಿ ಚ ಪಚ್ಚಯಟ್ಠಿತಿ ಚ। ಇಮೇಹಿ ನವಹಾಕಾರೇಹಿ ಅವಿಜ್ಜಾ ಪಚ್ಚಯೋ, ಸಙ್ಖಾರಾ ಪಚ್ಚಯಸಮುಪ್ಪನ್ನಾ। ಉಭೋಪೇತೇ ಧಮ್ಮಾ ಪಚ್ಚಯಸಮುಪ್ಪನ್ನಾತಿ - ಪಚ್ಚಯಪರಿಗ್ಗಹೇ ಪಞ್ಞಾ ಧಮ್ಮಟ್ಠಿತಿಞಾಣಂ।

ಸಙ್ಖಾರಾ ವಿಞ್ಞಾಣಸ್ಸ...ಪೇ॰... ವಿಞ್ಞಾಣಂ ನಾಮರೂಪಸ್ಸ... ನಾಮರೂಪಂ ಸಳಾಯತನಸ್ಸ... ಸಳಾಯತನಂ ಫಸ್ಸಸ್ಸ... ಫಸ್ಸೋ ವೇದನಾಯ... ವೇದನಾ ತಣ್ಹಾಯ... ತಣ್ಹಾ ಉಪಾದಾನಸ್ಸ... ಉಪಾದಾನಂ ಭವಸ್ಸ... ಭವೋ ಜಾತಿಯಾ... ಜಾತಿ ಜರಾಮರಣಸ್ಸ ಉಪ್ಪಾದಟ್ಠಿತಿ ಚ ಪವತ್ತಟ್ಠಿತಿ ಚ ನಿಮಿತ್ತಟ್ಠಿತಿ ಚ ಆಯೂಹನಟ್ಠಿತಿ ಚ ಸಞ್ಞೋಗಟ್ಠಿತಿ ಚ ಪಲಿಬೋಧಟ್ಠಿತಿ ಚ ಸಮುದಯಟ್ಠಿತಿ ಚ ಹೇತುಟ್ಠಿತಿ ಚ ಪಚ್ಚಯಟ್ಠಿತಿ ಚ। ಇಮೇಹಿ ನವಹಾಕಾರೇಹಿ ಜಾತಿ ಪಚ್ಚಯೋ, ಜರಾಮರಣಂ ಪಚ್ಚಯಸಮುಪ್ಪನ್ನಂ। ಉಭೋಪೇತೇ ಧಮ್ಮಾ ಪಚ್ಚಯಸಮುಪ್ಪನ್ನಾತಿ - ಪಚ್ಚಯಪರಿಗ್ಗಹೇ ಪಞ್ಞಾ ಧಮ್ಮಟ್ಠಿತಿಞಾಣಂ। ಅತೀತಮ್ಪಿ ಅದ್ಧಾನಂ... ಅನಾಗತಮ್ಪಿ ಅದ್ಧಾನಂ ಜಾತಿ ಜರಾಮರಣಸ್ಸ ಉಪ್ಪಾದಟ್ಠಿತಿ ಚ ಪವತ್ತಟ್ಠಿತಿ ಚ ನಿಮಿತ್ತಟ್ಠಿತಿ ಚ ಆಯೂಹನಟ್ಠಿತಿ ಚ ಸಞ್ಞೋಗಟ್ಠಿತಿ ಚ ಪಲಿಬೋಧಟ್ಠಿತಿ ಚ ಸಮುದಯಟ್ಠಿತಿ ಚ ಹೇತುಟ್ಠಿತಿ ಚ ಪಚ್ಚಯಟ್ಠಿತಿ ಚ। ಇಮೇಹಿ ನವಹಾಕಾರೇಹಿ ಜಾತಿ ಪಚ್ಚಯೋ, ಜರಾಮರಣಂ ಪಚ್ಚಯಸಮುಪ್ಪನ್ನಂ। ಉಭೋಪೇತೇ ಧಮ್ಮಾ ಪಚ್ಚಯಸಮುಪ್ಪನ್ನಾತಿ - ಪಚ್ಚಯಪರಿಗ್ಗಹೇ ಪಞ್ಞಾ ಧಮ್ಮಟ್ಠಿತಿಞಾಣಂ।

೪೬. ಅವಿಜ್ಜಾ ಹೇತು, ಸಙ್ಖಾರಾ ಹೇತುಸಮುಪ್ಪನ್ನಾ। ಉಭೋಪೇತೇ ಧಮ್ಮಾ ಹೇತುಸಮುಪ್ಪನ್ನಾತಿ - ಪಚ್ಚಯಪರಿಗ್ಗಹೇ ಪಞ್ಞಾ ಧಮ್ಮಟ್ಠಿತಿಞಾಣಂ। ಅತೀತಮ್ಪಿ ಅದ್ಧಾನಂ... ಅನಾಗತಮ್ಪಿ ಅದ್ಧಾನಂ ಅವಿಜ್ಜಾ ಹೇತು, ಸಙ್ಖಾರಾ ಹೇತುಸಮುಪ್ಪನ್ನಾ। ಉಭೋಪೇತೇ ಧಮ್ಮಾ ಹೇತುಸಮುಪ್ಪನ್ನಾತಿ - ಪಚ್ಚಯಪರಿಗ್ಗಹೇ ಪಞ್ಞಾ ಧಮ್ಮಟ್ಠಿತಿಞಾಣಂ।

ಸಙ್ಖಾರಾ ಹೇತು, ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಹೇತುಸಮುಪ್ಪನ್ನಂ...ಪೇ॰... ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಹೇತು, ನಾಮರೂಪಂ ಹೇತುಸಮುಪ್ಪನ್ನಂ... ನಾಮರೂಪಂ ಹೇತು, ಸಳಾಯತನಂ ಹೇತುಸಮುಪ್ಪನ್ನಂ... ಸಳಾಯತನಂ ಹೇತು, ಫಸ್ಸೋ ಹೇತುಸಮುಪ್ಪನ್ನೋ... ಫಸ್ಸೋ ಹೇತು, ವೇದನಾ ಹೇತುಸಮುಪ್ಪನ್ನಾ... ವೇದನಾ ಹೇತು, ತಣ್ಹಾ ಹೇತುಸಮುಪ್ಪನ್ನಾ... ತಣ್ಹಾ ಹೇತು, ಉಪಾದಾನಂ ಹೇತುಸಮುಪ್ಪನ್ನಂ... ಉಪಾದಾನಂ ಹೇತು, ಭವೋ ಹೇತುಸಮುಪ್ಪನ್ನೋ... ಭವೋ ಹೇತು, ಜಾತಿ ಹೇತುಸಮುಪ್ಪನ್ನಾ... ಜಾತಿ ಹೇತು, ಜರಾಮರಣಂ ಹೇತುಸಮುಪ್ಪನ್ನಂ। ಉಭೋಪೇತೇ ಧಮ್ಮಾ ಹೇತುಸಮುಪ್ಪನ್ನಾತಿ - ಪಚ್ಚಯಪರಿಗ್ಗಹೇ ಪಞ್ಞಾ ಧಮ್ಮಟ್ಠಿತಿಞಾಣಂ। ಅತೀತಮ್ಪಿ ಅದ್ಧಾನಂ... ಅನಾಗತಮ್ಪಿ ಅದ್ಧಾನಂ ಜಾತಿ ಹೇತು, ಜರಾಮರಣಂ ಹೇತುಸಮುಪ್ಪನ್ನಂ। ಉಭೋಪೇತೇ ಧಮ್ಮಾ ಹೇತುಸಮುಪ್ಪನ್ನಾತಿ - ಪಚ್ಚಯಪರಿಗ್ಗಹೇ ಪಞ್ಞಾ ಧಮ್ಮಟ್ಠಿತಿಞಾಣಂ।

ಅವಿಜ್ಜಾ ಪಟಿಚ್ಚಾ, ಸಙ್ಖಾರಾ ಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಾ। ಉಭೋಪೇತೇ ಧಮ್ಮಾ ಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಾತಿ - ಪಚ್ಚಯಪರಿಗ್ಗಹೇ ಪಞ್ಞಾ ಧಮ್ಮಟ್ಠಿತಿಞಾಣಂ। ಅತೀತಮ್ಪಿ ಅದ್ಧಾನಂ... ಅನಾಗತಮ್ಪಿ ಅದ್ಧಾನಂ ಅವಿಜ್ಜಾ ಪಟಿಚ್ಚಾ, ಸಙ್ಖಾರಾ ಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಾ। ಉಭೋಪೇತೇ ಧಮ್ಮಾ ಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಾತಿ - ಪಚ್ಚಯಪರಿಗ್ಗಹೇ ಪಞ್ಞಾ ಧಮ್ಮಟ್ಠಿತಿಞಾಣಂ।

ಸಙ್ಖಾರಾ ಪಟಿಚ್ಚಾ, ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಂ…ಪೇ॰… ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಪಟಿಚ್ಚಾ, ನಾಮರೂಪಂ ಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಂ… ನಾಮರೂಪಂ ಪಟಿಚ್ಚಾ, ಸಳಾಯತನಂ ಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಂ… ಸಳಾಯತನಂ ಪಟಿಚ್ಚಾ, ಫಸ್ಸೋ ಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನೋ… ಫಸ್ಸೋ ಪಟಿಚ್ಚಾ, ವೇದನಾ ಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಾ… ವೇದನಾ ಪಟಿಚ್ಚಾ, ತಣ್ಹಾ ಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಾ… ತಣ್ಹಾ ಪಟಿಚ್ಚಾ, ಉಪಾದಾನಂ ಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಂ… ಉಪಾದಾನಂ ಪಟಿಚ್ಚಾ, ಭವೋ ಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನೋ… ಭವೋ ಪಟಿಚ್ಚಾ, ಜಾತಿ ಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಾ… ಜಾತಿ ಪಟಿಚ್ಚಾ, ಜರಾಮರಣಂ ಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಂ। ಉಭೋಪೇತೇ ಧಮ್ಮಾ ಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಾತಿ - ಪಚ್ಚಯಪರಿಗ್ಗಹೇ ಪಞ್ಞಾ ಧಮ್ಮಟ್ಠಿತಿಞಾಣಂ। ಅತೀತಮ್ಪಿ ಅದ್ಧಾನಂ… ಅನಾಗತಮ್ಪಿ ಅದ್ಧಾನಂ ಜಾತಿ ಪಟಿಚ್ಚಾ, ಜರಾಮರಣಂ ಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಂ। ಉಭೋಪೇತೇ ಧಮ್ಮಾ ಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಾತಿ - ಪಚ್ಚಯಪರಿಗ್ಗಹೇ ಪಞ್ಞಾ ಧಮ್ಮಟ್ಠಿತಿಞಾಣಂ।

ಅವಿಜ್ಜಾ ಪಚ್ಚಯೋ, ಸಙ್ಖಾರಾ ಪಚ್ಚಯಸಮುಪ್ಪನ್ನಾ। ಉಭೋಪೇತೇ ಧಮ್ಮಾ ಪಚ್ಚಯಸಮುಪ್ಪನ್ನಾತಿ - ಪಚ್ಚಯಪರಿಗ್ಗಹೇ ಪಞ್ಞಾ ಧಮ್ಮಟ್ಠಿತಿಞಾಣಂ । ಅತೀತಮ್ಪಿ ಅದ್ಧಾನಂ… ಅನಾಗತಮ್ಪಿ ಅದ್ಧಾನಂ ಅವಿಜ್ಜಾ ಪಚ್ಚಯೋ, ಸಙ್ಖಾರಾ ಪಚ್ಚಯಸಮುಪ್ಪನ್ನಾ। ಉಭೋಪೇತೇ ಧಮ್ಮಾ ಪಚ್ಚಯಸಮುಪ್ಪನ್ನಾತಿ - ಪಚ್ಚಯಪರಿಗ್ಗಹೇ ಪಞ್ಞಾ ಧಮ್ಮಟ್ಠಿತಿಞಾಣಂ।

ಸಙ್ಖಾರಾ ಪಚ್ಚಯಾ, ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಪಚ್ಚಯಸಮುಪ್ಪನ್ನಂ…ಪೇ॰… ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಪಚ್ಚಯೋ, ನಾಮರೂಪಂ ಪಚ್ಚಯಸಮುಪ್ಪನ್ನಂ… ನಾಮರೂಪಂ ಪಚ್ಚಯೋ, ಸಳಾಯತನಂ ಪಚ್ಚಯಸಮುಪ್ಪನ್ನಂ… ಸಳಾಯತನಂ ಪಚ್ಚಯೋ, ಫಸ್ಸೋ ಪಚ್ಚಯಸಮುಪ್ಪನ್ನೋ… ಫಸ್ಸೋ ಪಚ್ಚಯೋ, ವೇದನಾ ಪಚ್ಚಯಸಮುಪ್ಪನ್ನಾ… ವೇದನಾ ಪಚ್ಚಯೋ, ತಣ್ಹಾ ಪಚ್ಚಯಸಮುಪ್ಪನ್ನಾ… ತಣ್ಹಾ ಪಚ್ಚಯೋ, ಉಪಾದಾನಂ ಪಚ್ಚಯಸಮುಪ್ಪನ್ನಂ… ಉಪಾದಾನಂ ಪಚ್ಚಯೋ, ಭವೋ ಪಚ್ಚಯಸಮುಪ್ಪನ್ನೋ… ಭವೋ ಪಚ್ಚಯೋ, ಜಾತಿ ಪಚ್ಚಯಸಮುಪ್ಪನ್ನಾ… ಜಾತಿ ಪಚ್ಚಯೋ, ಜರಾಮರಣಂ ಪಚ್ಚಯಸಮುಪ್ಪನ್ನಂ। ಉಭೋಪೇತೇ ಧಮ್ಮಾ ಪಚ್ಚಯಸಮುಪ್ಪನ್ನಾತಿ - ಪಚ್ಚಯಪರಿಗ್ಗಹೇ ಪಞ್ಞಾ ಧಮ್ಮಟ್ಠಿತಿಞಾಣಂ। ಅತೀತಮ್ಪಿ ಅದ್ಧಾನಂ… ಅನಾಗತಮ್ಪಿ ಅದ್ಧಾನಂ ಜಾತಿ ಪಚ್ಚಯೋ, ಜರಾಮರಣಂ ಪಚ್ಚಯಸಮುಪ್ಪನ್ನಂ। ಉಭೋಪೇತೇ ಧಮ್ಮಾ ಪಚ್ಚಯಸಮುಪ್ಪನ್ನಾತಿ - ಪಚ್ಚಯಪರಿಗ್ಗಹೇ ಪಞ್ಞಾ ಧಮ್ಮಟ್ಠಿತಿಞಾಣಂ।

೪೭. ಪುರಿಮಕಮ್ಮಭವಸ್ಮಿಂ ಮೋಹೋ ಅವಿಜ್ಜಾ, ಆಯೂಹನಾ ಸಙ್ಖಾರಾ, ನಿಕನ್ತಿ ತಣ್ಹಾ, ಉಪಗಮನಂ ಉಪಾದಾನಂ, ಚೇತನಾ ಭವೋ। ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾ ಪುರಿಮಕಮ್ಮಭವಸ್ಮಿಂ ಇಧ ಪಟಿಸನ್ಧಿಯಾ ಪಚ್ಚಯಾ। ಇಧ ಪಟಿಸನ್ಧಿ ವಿಞ್ಞಾಣಂ, ಓಕ್ಕನ್ತಿ ನಾಮರೂಪಂ, ಪಸಾದೋ ಆಯತನಂ, ಫುಟ್ಠೋ ಫಸ್ಸೋ, ವೇದಯಿತಂ ವೇದನಾ। ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾ ಇಧುಪಪತ್ತಿಭವಸ್ಮಿಂ ಪುರೇಕತಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಪಚ್ಚಯಾ। ಇಧ ಪರಿಪಕ್ಕತ್ತಾ ಆಯತನಾನಂ ಮೋಹೋ ಅವಿಜ್ಜಾ, ಆಯೂಹನಾ ಸಙ್ಖಾರಾ, ನಿಕನ್ತಿ ತಣ್ಹಾ ಉಪಗಮನಂ ಉಪಾದಾನಂ, ಚೇತನಾ ಭವೋ। ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾ ಇಧ ಕಮ್ಮಭವಸ್ಮಿಂ ಆಯತಿಂ ಪಟಿಸನ್ಧಿಯಾ ಪಚ್ಚಯಾ। ಆಯತಿಂ ಪಟಿಸನ್ಧಿ ವಿಞ್ಞಾಣಂ, ಓಕ್ಕನ್ತಿ ನಾಮರೂಪಂ, ಪಸಾದೋ ಆಯತನಂ, ಫುಟ್ಠೋ ಫಸ್ಸೋ, ವೇದಯಿತಂ ವೇದನಾ। ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾ ಆಯತಿಂ ಉಪಪತ್ತಿಭವಸ್ಮಿಂ ಇಧ ಕತಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಪಚ್ಚಯಾ। ಇತಿಮೇ ಚತುಸಙ್ಖೇಪೇ ತಯೋ ಅದ್ಧೇ ತಿಸನ್ಧಿಂ ವೀಸತಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪಾದಂ ಜಾನಾತಿ ಪಸ್ಸತಿ ಅಞ್ಞಾತಿ ಪಟಿವಿಜ್ಝತಿ। ತಂ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ, ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - ''ಪಚ್ಚಯಪರಿಗ್ಗಹೇ ಪಞ್ಞಾ ಧಮ್ಮಟ್ಠಿತಿಞಾಣಂ''।

ಧಮ್ಮಟ್ಠಿತಿಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ ಚತುತ್ಥೋ।

೫. ಸಮ್ಮಸನಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ

೪೮. ಕಥಂ ಅತೀತಾನಾಗತಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಸಙ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ವವತ್ಥಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಸಮ್ಮಸನೇ ಞಾಣಂ?

ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ರೂಪಂ ಅತೀತಾನಾಗತಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಂ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ವಾ ಬಹಿದ್ಧಾ ವಾ ಓಳಾರಿಕಂ ವಾ ಸುಖುಮಂ ವಾ ಹೀನಂ ವಾ ಪಣೀತಂ ವಾ ಯಂ ದೂರೇ ಸನ್ತಿಕೇ ವಾ, ಸಬ್ಬಂ ರೂಪಂ ಅನಿಚ್ಚತೋ ವವತ್ಥೇತಿ ಏಕಂ ಸಮ್ಮಸನಂ, ದುಕ್ಖತೋ ವವತ್ಥೇತಿ ಏಕಂ

ಸಮ್ಮಸನಂ, ಅನತ್ತತೋ ವವತ್ಥೇತಿ ಏಕಂ ಸಮ್ಮಸನಂ।

ಯಾ ಕಾಚಿ ವೇದನಾ…ಪೇ॰… ಯಾ ಕಾಚಿ ಸಞ್ಞಾ… ಯೇ ಕೇಚಿ ಸಙ್ಖಾರಾ… ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಅತೀತಾನಾಗತಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಂ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ವಾ ಬಹಿದ್ಧಾ ವಾ ಓಳಾರಿಕಂ ವಾ ಸುಖುಮಂ ವಾ ಹೀನಂ ವಾ ಪಣೀತಂ ವಾ ಯಂ ದೂರೇ ಸನ್ತಿಕೇ ವಾ, ಸಬ್ಬಂ ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಅನಿಚ್ಚತೋ ವವತ್ಥೇತಿ ಏಕಂ ಸಮ್ಮಸನಂ, ದುಕ್ಖತೋ ವವತ್ಥೇತಿ ಏಕಂ ಸಮ್ಮಸನಂ, ಅನತ್ತತೋ ವವತ್ಥೇತಿ ಏಕಂ ಸಮ್ಮಸನಂ।

ಚಕ್ಖುಂ…ಪೇ॰… ಜರಾಮರಣಂ ಅತೀತಾನಾಗತಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಂ ಅನಿಚ್ಚತೋ ವವತ್ಥೇತಿ ಏಕಂ ಸಮ್ಮಸನಂ, ದುಕ್ಖತೋ ವವತ್ಥೇತಿ ಏಕಂ ಸಮ್ಮಸನಂ, ಅನತ್ತತೋ ವವತ್ಥೇತಿ ಏಕಂ ಸಮ್ಮಸನಂ।

ರೂಪಂ ಅತೀತಾನಾಗತಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಂ ಅನಿಚ್ಚಂ ಖಯಟ್ಠೇನ, ದುಕ್ಖಂ ಭಯಟ್ಠೇನ ಅನತ್ತಾ ಅಸಾರಕಟ್ಠೇನಾತಿ ಸಙ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ವವತ್ಥಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಸಮ್ಮಸನೇ ಞಾಣಂ। ವೇದನಾ…ಪೇ॰… ಸಞ್ಞಾ…ಪೇ॰… ಸಙ್ಖಾರಾ…ಪೇ॰… ವಿಞ್ಞಾಣಂ…ಪೇ॰… ಚಕ್ಖು…ಪೇ॰… ಜರಾಮರಣಂ ಅತೀತಾನಾಗತಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಂ ಅನಿಚ್ಚಂ ಖಯಟ್ಠೇನ, ದುಕ್ಖಂ ಭಯಟ್ಠೇನ, ಅನತ್ತಾ ಅಸಾರಕಟ್ಠೇನಾತಿ ಸಙ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ವವತ್ಥಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಸಮ್ಮಸನೇ ಞಾಣಂ।

ರೂಪಂ ಅತೀತಾನಾಗತಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಂ ಅನಿಚ್ಚಂ ಸಙ್ಖತಂ ಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಂ ಖಯಧಮ್ಮಂ ವಯಧಮ್ಮಂ ವಿರಾಗಧಮ್ಮಂ ನಿರೋಧಧಮ್ಮನ್ತಿ ಸಙ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ವವತ್ಥಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಸಮ್ಮಸನೇ ಞಾಣಂ। ವೇದನಾ…ಪೇ॰… ಸಞ್ಞಾ… ಸಙ್ಖಾರಾ… ವಿಞ್ಞಾಣಂ… ಚಕ್ಖು…ಪೇ॰… ಜರಾಮರಣಂ ಅತೀತಾನಾಗತಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಂ ಅನಿಚ್ಚಂ ಸಙ್ಖತಂ ಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಂ ಖಯಧಮ್ಮಂ ವಯಧಮ್ಮಂ ವಿರಾಗಧಮ್ಮಂ ನಿರೋಧಧಮ್ಮನ್ತಿ ಸಙ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ವವತ್ಥಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಸಮ್ಮಸನೇ ಞಾಣಂ।

ಜಾತಿಪಚ್ಚಯಾ ಜರಾಮರಣಂ, ಅಸತಿ ಜಾತಿಯಾ ನತ್ಥಿ ಜರಾಮರಣನ್ತಿ ಸಙ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ವವತ್ಥಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಸಮ್ಮಸನೇ ಞಾಣಂ। ಅತೀತಮ್ಪಿ ಅದ್ಧಾನಂ… ಅನಾಗತಮ್ಪಿ ಅದ್ಧಾನಂ ಜಾತಿಪಚ್ಚಯಾ ಜರಾಮರಣಂ, ಅಸತಿ ಜಾತಿಯಾ ನತ್ಥಿ ಜರಾಮರಣನ್ತಿ ಸಙ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ವವತ್ಥಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಸಮ್ಮಸನೇ ಞಾಣಂ। ಭವಪಚ್ಚಯಾ ಜಾತಿ, ಅಸತಿ…ಪೇ॰… ಉಪಾದಾನಪಚ್ಚಯಾ ಭವೋ, ಅಸತಿ…ಪೇ॰… ತಣ್ಹಾಪಚ್ಚಯಾ ಉಪಾದಾನಂ, ಅಸತಿ…ಪೇ॰… ವೇದನಾಪಚ್ಚಯಾ ತಣ್ಹಾ, ಅಸತಿ…ಪೇ॰… ಫಸ್ಸಪಚ್ಚಯಾ ವೇದನಾ, ಅಸತಿ…ಪೇ॰… ಸಳಾಯತನಪಚ್ಚಯಾ ಫಸ್ಸೋ, ಅಸತಿ…ಪೇ॰… ನಾಮರೂಪಪಚ್ಚಯಾ ಸಳಾಯತನಂ, ಅಸತಿ…ಪೇ॰… ವಿಞ್ಞಾಣಪಚ್ಚಯಾ ನಾಮರೂಪಂ, ಅಸತಿ…ಪೇ॰… ಸಙ್ಖಾರಪಚ್ಚಯಾ ವಿಞ್ಞಾಣಂ, ಅಸತಿ…ಪೇ॰… ಅವಿಜ್ಜಾಪಚ್ಚಯಾ ಸಙ್ಖಾರಾ, ಅಸತಿ ಅವಿಜ್ಜಾಯ ನತ್ಥಿ ಸಙ್ಖಾರಾತಿ ಸಙ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ವವತ್ಥಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಸಮ್ಮಸನೇ ಞಾಣಂ। ಅತೀತಮ್ಪಿ ಅದ್ಧಾನಂ… ಅನಾಗತಮ್ಪಿ ಅದ್ಧಾನಂ ಅವಿಜ್ಜಾಪಚ್ಚಯಾ ಸಙ್ಖಾರಾ, ಅಸತಿ ಅವಿಜ್ಜಾಯ ನತ್ಥಿ ಸಙ್ಖಾರಾತಿ ಸಙ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ವವತ್ಥಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಸಮ್ಮಸನೇ ಞಾಣಂ। ತಂ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ, ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – “ಅತೀತಾನಾಗತಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಸಙ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ವವತ್ಥಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಸಮ್ಮಸನೇ ಞಾಣಂ”।

ಸಮ್ಮಸನಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ ಪಞ್ಚಮೋ।

೬. ಉದಯಬ್ಬಯಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ

೪೯. ಕಥಂ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ವಿಪರಿಣಾಮಾನುಪಸ್ಸನೇ ಪಞ್ಞಾ ಉದಯಬ್ಬಯಾನುಪಸ್ಸನೇ ಞಾಣಂ? ಜಾತಂ ರೂಪಂ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಂ, ತಸ್ಸ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಲಕ್ಖಣಂ ಉದಯೋ, ವಿಪರಿಣಾಮಲಕ್ಖಣಂ ವಯೋ, ಅನುಪಸ್ಸನಾ ಞಾಣಂ। ಜಾತಾ ವೇದನಾ…

ಪೇ॰… ಜಾತಾ ಸಞ್ಞಾ… ಜಾತಾ ಸಙ್ಖಾರಾ… ಜಾತಂ ವಿಞ್ಞಾಣಂ… ಜಾತಂ ಚಕ್ಖು…ಪೇ॰… ಜಾತೋ ಭವೋ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನೋ, ತಸ್ಸ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಲಕ್ಖಣಂ ಉದಯೋ, ವಿಪರಿಣಾಮಲಕ್ಖಣಂ ವಯೋ, ಅನುಪಸ್ಸನಾ ಞಾಣಂ।

೫೦. ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಖನ್ಧಾನಂ ಉದಯಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಕತಿ ಲಕ್ಖಣಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ, ವಯಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಕತಿ ಲಕ್ಖಣಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ, ಉದಯಬ್ಬಯಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಕತಿ ಲಕ್ಖಣಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ? ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಖನ್ಧಾನಂ ಉದಯಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಞ್ಚವೀಸತಿ ಲಕ್ಖಣಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ, ವಯಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಞ್ಚವೀಸತಿ ಲಕ್ಖಣಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ ; ಉದಯಬ್ಬಯಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಞ್ಞಾಸ ಲಕ್ಖಣಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ।

ರೂಪಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ಉದಯಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಕತಿ ಲಕ್ಖಣಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ, ವಯಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಕತಿ ಲಕ್ಖಣಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ, ಉದಯಬ್ಬಯಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಕತಿ ಲಕ್ಖಣಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ? ವೇದನಾಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ…ಪೇ॰… ಸಞ್ಞಾಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ…ಪೇ॰… ಸಙ್ಖಾರಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ…ಪೇ॰… ವಿಞ್ಞಾಣಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ಉದಯಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಕತಿ ಲಕ್ಖಣಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ, ವಯಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಕತಿ ಲಕ್ಖಣಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ, ಉದಯಬ್ಬಯಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಕತಿ ಲಕ್ಖಣಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ? ರೂಪಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ಉದಯಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಞ್ಚ ಲಕ್ಖಣಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ, ವಯಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಞ್ಚ ಲಕ್ಖಣಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ; ಉದಯಬ್ಬಯಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ದಸ ಲಕ್ಖಣಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ। ವೇದನಾಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ…ಪೇ॰… ಸಞ್ಞಾಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ… ಸಙ್ಖಾರಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ… ವಿಞ್ಞಾಣಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ಉದಯಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಞ್ಚ ಲಕ್ಖಣಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ, ವಯಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಞ್ಚ ಲಕ್ಖಣಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ; ಉದಯಬ್ಬಯಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ದಸ ಲಕ್ಖಣಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ।

ರೂಪಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ಉದಯಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಕತಮಾನಿ ಪಞ್ಚ ಲಕ್ಖಣಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ? ಅವಿಜ್ಜಾಸಮುದಯಾ ರೂಪಸಮುದಯೋತಿ - ಪಚ್ಚಯಸಮುದಯಟ್ಠೇನ ರೂಪಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ಉದಯಂ ಪಸ್ಸತಿ। ತಣ್ಹಾಸಮುದಯಾ ರೂಪಸಮುದಯೋತಿ - ಪಚ್ಚಯಸಮುದಯಟ್ಠೇನ ರೂಪಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ಉದಯಂ ಪಸ್ಸತಿ। ಕಮ್ಮಸಮುದಯಾ ರೂಪಸಮುದಯೋತಿ - ಪಚ್ಚಯಸಮುದಯಟ್ಠೇನ ರೂಪಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ಉದಯಂ ಪಸ್ಸತಿ। ಆಹಾರಸಮುದಯಾ ರೂಪಸಮುದಯೋತಿ - ಪಚ್ಚಯಸಮುದಯಟ್ಠೇನ ರೂಪಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ಉದಯಂ ಪಸ್ಸತಿ। ನಿಬ್ಬತ್ತಿಲಕ್ಖಣಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋಪಿ ರೂಪಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ಉದಯಂ ಪಸ್ಸತಿ। ರೂಪಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ಉದಯಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಚ ಲಕ್ಖಣಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ।

ವಯಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಕತಮಾನಿ ಪಞ್ಚ ಲಕ್ಖಣಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ? ಅವಿಜ್ಜಾನಿರೋಧಾ ರೂಪನಿರೋಧೋತಿ - ಪಚ್ಚಯನಿರೋಧಟ್ಠೇನ ರೂಪಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ವಯಂ ಪಸ್ಸತಿ। ತಣ್ಹಾನಿರೋಧಾ ರೂಪನಿರೋಧೋತಿ - ಪಚ್ಚಯನಿರೋಧಟ್ಠೇನ ರೂಪಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ವಯಂ ಪಸ್ಸತಿ। ಕಮ್ಮನಿರೋಧಾ ರೂಪನಿರೋಧೋತಿ - ಪಚ್ಚಯನಿರೋಧಟ್ಠೇನ ರೂಪಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ವಯಂ ಪಸ್ಸತಿ। ಆಹಾರನಿರೋಧಾ ರೂಪನಿರೋಧೋತಿ - ಪಚ್ಚಯನಿರೋಧಟ್ಠೇನ ರೂಪಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ವಯಂ ಪಸ್ಸತಿ । ವಿಪರಿಣಾಮಲಕ್ಖಣಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋಪಿ ರೂಪಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ವಯಂ ಪಸ್ಸತಿ। ರೂಪಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ವಯಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಚ ಲಕ್ಖಣಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ। ಉದಯಬ್ಬಯಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಇಮಾನಿ ದಸ ಲಕ್ಖಣಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ।

ವೇದನಾಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ಉದಯಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಕತಮಾನಿ ಪಞ್ಚ ಲಕ್ಖಣಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ? ಅವಿಜ್ಜಾಸಮುದಯಾ ವೇದನಾಸಮುದಯೋತಿ - ಪಚ್ಚಯಸಮುದಯಟ್ಠೇನ ವೇದನಾಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ಉದಯಂ ಪಸ್ಸತಿ। ತಣ್ಹಾಸಮುದಯಾ ವೇದನಾಸಮುದಯೋತಿ - ಪಚ್ಚಯಸಮುದಯಟ್ಠೇನ ವೇದನಾಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ಉದಯಂ ಪಸ್ಸತಿ। ಕಮ್ಮಸಮುದಯಾ ವೇದನಾಸಮುದಯೋತಿ - ಪಚ್ಚಯಸಮುದಯಟ್ಠೇನ ವೇದನಾಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ಉದಯಂ ಪಸ್ಸತಿ। ಫಸ್ಸಸಮುದಯಾ ವೇದನಾಸಮುದಯೋತಿ - ಪಚ್ಚಯಸಮುದಯಟ್ಠೇನ ವೇದನಾಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ಉದಯಂ ಪಸ್ಸತಿ। ನಿಬ್ಬತ್ತಿಲಕ್ಖಣಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋಪಿ ವೇದನಾಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ಉದಯಂ ಪಸ್ಸತಿ। ವೇದನಾಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ಉದಯಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಚ ಲಕ್ಖಣಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ।

ವಯಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಕತಮಾನಿ ಪಞ್ಚ ಲಕ್ಖಣಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ? ಅವಿಜ್ಜಾನಿರೋಧಾ ವೇದನಾನಿರೋಧೋತಿ - ಪಚ್ಚಯನಿರೋಧಟ್ಠೇನ ವೇದನಾಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ವಯಂ ಪಸ್ಸತಿ। ತಣ್ಹಾನಿರೋಧಾ ವೇದನಾನಿರೋಧೋತಿ - ಪಚ್ಚಯನಿರೋಧಟ್ಠೇನ ವೇದನಾಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ವಯಂ ಪಸ್ಸತಿ। ಕಮ್ಮನಿರೋಧಾ ವೇದನಾನಿರೋಧೋತಿ - ಪಚ್ಚಯನಿರೋಧಟ್ಠೇನ ವೇದನಾಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ವಯಂ ಪಸ್ಸತಿ। ಫಸ್ಸನಿರೋಧಾ

ವೇದನಾನಿರೋಧೋತಿ - ಪಚ್ಚಯನಿರೋಧಟ್ಠೇನ ವೇದನಾಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ವಯಂ ಪಸ್ಸತಿ। ವಿಪರಿಣಾಮಲಕ್ಖಣಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋಪಿ ವೇದನಾಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ವಯಂ ಪಸ್ಸತಿ। ವೇದನಾಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ವಯಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಚ ಲಕ್ಖಣಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ। ಉದಯಬ್ಬಯಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಇಮಾನಿ ದಸ ಲಕ್ಖಣಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ।

ಸಞ್ಞಾಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ...ಪೇ॰... ಸಙ್ಖಾರಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ...ಪೇ॰... ವಿಞ್ಞಾಣಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ಉದಯಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಕತಮಾನಿ ಪಞ್ಚ ಲಕ್ಖಣಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ? ಅವಿಜ್ಜಾಸಮುದಯಾ ವಿಞ್ಞಾಣಸಮುದಯೋತಿ - ಪಚ್ಚಯಸಮುದಯಟ್ಠೇನ ವಿಞ್ಞಾಣಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ಉದಯಂ ಪಸ್ಸತಿ। ತಣ್ಹಾಸಮುದಯಾ ವಿಞ್ಞಾಣಸಮುದಯೋತಿಪಚ್ಚಯಸಮುದಯಟ್ಠೇನ ವಿಞ್ಞಾಣಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ಉದಯಂ ಪಸ್ಸತಿ। ಕಮ್ಮಸಮುದಯಾ ವಿಞ್ಞಾಣಸಮುದಯೋತಿ - ಪಚ್ಚಯಸಮುದಯಟ್ಠೇನ ವಿಞ್ಞಾಣಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ಉದಯಂ ಪಸ್ಸತಿ। ನಾಮರೂಪಸಮುದಯಾ ವಿಞ್ಞಾಣಸಮುದಯೋತಿ - ಪಚ್ಚಯಸಮುದಯಟ್ಠೇನ ವಿಞ್ಞಾಣಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ಉದಯಂ ಪಸ್ಸತಿ। ನಿಬ್ಬತ್ತಿಲಕ್ಖಣಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋಪಿ ವಿಞ್ಞಾಣಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ಉದಯಂ ಪಸ್ಸತಿ। ವಿಞ್ಞಾಣಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ಉದಯಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಚ ಲಕ್ಖಣಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ।

ವಯಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಕತಮಾನಿ ಪಞ್ಚ ಲಕ್ಖಣಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ? ಅವಿಜ್ಜಾನಿರೋಧಾ ವಿಞ್ಞಾಣನಿರೋಧೋತಿ - ಪಚ್ಚಯನಿರೋಧಟ್ಠೇನ ವಿಞ್ಞಾಣಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ವಯಂ ಪಸ್ಸತಿ। ತಣ್ಹಾನಿರೋಧಾ ವಿಞ್ಞಾಣನಿರೋಧೋತಿ - ಪಚ್ಚಯನಿರೋಧಟ್ಠೇನ ವಿಞ್ಞಾಣಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ವಯಂ ಪಸ್ಸತಿ। ಕಮ್ಮನಿರೋಧಾ ವಿಞ್ಞಾಣನಿರೋಧೋತಿ - ಪಚ್ಚಯನಿರೋಧಟ್ಠೇನ ವಿಞ್ಞಾಣಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ವಯಂ ಪಸ್ಸತಿ। ನಾಮರೂಪನಿರೋಧಾ ವಿಞ್ಞಾಣನಿರೋಧೋತಿ - ಪಚ್ಚಯನಿರೋಧಟ್ಠೇನ ವಿಞ್ಞಾಣಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ವಯಂ ಪಸ್ಸತಿ। ವಿಪರಿಣಾಮಲಕ್ಖಣಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋಪಿ ವಿಞ್ಞಾಣಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ವಯಂ ಪಸ್ಸತಿ। ವಿಞ್ಞಾಣಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ವಯಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಚ ಲಕ್ಖಣಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ। ಉದಯಬ್ಬಯಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಇಮಾನಿ ದಸ ಲಕ್ಖಣಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ।

ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಖನ್ಧಾನಂ ಉದಯಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಚವೀಸತಿ ಲಕ್ಖಣಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ, ವಯಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಚವೀಸತಿ ಲಕ್ಖಣಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ, ಉದಯಬ್ಬಯಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಞಾಸ ಲಕ್ಖಣಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ। ತಂ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ, ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ವಿಪರಿಣಾಮಾನುಪಸ್ಸನೇ ಪಞ್ಞಾ ಉದಯಬ್ಬಯಾನುಪಸ್ಸನೇ ಞಾಣಂ"। ರೂಪಕ್ಖನ್ಧೋ [ರೂಪಕ್ಖನ್ಧಾ (ಸ್ಯಾ॰)] ಆಹಾರಸಮುದಯೋ । ವೇದನಾ, ಸಞ್ಞಾ, ಸಙ್ಖಾರಾ - ತಯೋ [ಸಙ್ಖಾರಾತಿ ಸೇಸಾ (ಸ್ಯಾ॰)] ಖನ್ಧಾ ಫಸ್ಸಸಮುದಯಾ। ವಿಞ್ಞಾಣಕ್ಖನ್ಧೋ ನಾಮರೂಪಸಮುದಯೋ।

ಉದಯಬ್ಬಯಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ ಛಟ್ಠೋ।

೭. ಭಙ್ಗಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ

೫೧. ಕಥಂ ಆರಮ್ಮಣಂ ಪಟಿಸಙ್ಖಾ ಭಙ್ಗಾನುಪಸ್ಸನೇ ಪಞ್ಞಾ ವಿಪಸ್ಸನೇ ಞಾಣಂ? ರೂಪಾರಮ್ಮಣತಾ ಚಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಭಿಜ್ಜತಿ। ತಂ ಆರಮ್ಮಣಂ ಪಟಿಸಙ್ಖಾ ತಸ್ಸ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಭಙ್ಗಂ ಅನುಪಸ್ಸತಿ। ಅನುಪಸ್ಸತೀತಿ, ಕಥಂ ಅನುಪಸ್ಸತಿ? ಅನಿಚ್ಚತೋ ಅನುಪಸ್ಸತಿ, ನೋ ನಿಚ್ಚತೋ। ದುಕ್ಖತೋ ಅನುಪಸ್ಸತಿ, ನೋ ಸುಖತೋ। ಅನತ್ತತೋ ಅನುಪಸ್ಸತಿ, ನೋ ಅತ್ತತೋ। ನಿಬ್ಬಿನ್ದತಿ, ನೋ ನನ್ದತಿ, ವಿರಜ್ಜತಿ, ನೋ ರಜ್ಜತಿ। ನಿರೋಧೇತಿ, ನೋ ಸಮುದೇತಿ। ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜತಿ, ನೋ ಆದಿಯತಿ।

೫೨. ಅನಿಚ್ಚತೋ ಅನುಪಸ್ಸನ್ತೋ ನಿಚ್ಚಸಞ್ಞಂ ಪಜಹತಿ। ದುಕ್ಖತೋ ಅನುಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸುಖಸಞ್ಞಂ ಪಜಹತಿ। ಅನತ್ತತೋ ಅನುಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅತ್ತಸಞ್ಞಂ ಪಜಹತಿ। ನಿಬ್ಬಿನ್ದನ್ತೋ ನನ್ದಿಂ ಪಜಹತಿ। ವಿರಜ್ಜನ್ತೋ ರಾಗಂ ಪಜಹತಿ। ನಿರೋಧೇನ್ತೋ ಸಮುದಯಂ ಪಜಹತಿ। ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜನ್ತೋ ಆದಾನಂ ಪಜಹತಿ।

ವೇದನಾರಮ್ಮಣತಾ…ಪೇ॰… ಸಞ್ಞಾರಮ್ಮಣತಾ… ಸಙ್ಖಾರಾರಮ್ಮಣತಾ… ವಿಞ್ಞಾಣಾರಮ್ಮಣತಾ… ಚಕ್ಖು…ಪೇ॰… ಜರಾಮರಣಾರಮ್ಮಣತಾ ಚಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಭಿಜ್ಜತಿ। ತಂ ಆರಮ್ಮಣಂ ಪಟಿಸಙ್ಖಾ ತಸ್ಸ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಭಙ್ಗಂ ಅನುಪಸ್ಸತಿ। ಅನುಪಸ್ಸತೀತಿ, ಕಥಂ ಅನುಪಸ್ಸತಿ? ಅನಿಚ್ಚತೋ ಅನುಪಸ್ಸತಿ, ನೋ ನಿಚ್ಚತೋ। ದುಕ್ಖತೋ ಅನುಪಸ್ಸತಿ, ನೋ ಸುಖತೋ। ಅನತ್ತತೋ ಅನುಪಸ್ಸತಿ, ನೋ ಅತ್ತತೋ। ನಿಬ್ಬಿನ್ದತಿ, ನೋ ನನ್ದತಿ। ವಿರಜ್ಜತಿ, ನೋ ರಜ್ಜತಿ। ನಿರೋಧೇತಿ, ನೋ ಸಮುದೇತಿ। ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜತಿ, ನೋ ಆದಿಯತಿ।

ಅನಿಚ್ಚತೋ ಅನುಪಸ್ಸನ್ತೋ ನಿಚ್ಚಸಞ್ಞಂ ಪಜಹತಿ। ದುಕ್ಖತೋ ಅನುಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸುಖಸಞ್ಞಂ ಪಜಹತಿ। ಅನತ್ತತೋ ಅನುಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅತ್ತಸಞ್ಞಂ ಪಜಹತಿ। ನಿಬ್ಬಿನ್ದನ್ತೋ ನನ್ದಿಂ ಪಜಹತಿ। ವಿರಜ್ಜನ್ತೋ ರಾಗಂ ಪಜಹತಿ। ನಿರೋಧೇನ್ತೋ ಸಮುದಯಂ ಪಜಹತಿ। ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜನ್ತೋ ಆದಾನಂ ಪಜಹತಿ।

ವತ್ಥುಸಙ್ಕಮನಾ ಚೇವ, ಪಞ್ಞಾಯ ಚ ವಿವಟ್ಟನಾ।
ಆವಜ್ಜನಾ ಬಲಞ್ಚೇವ, ಪಟಿಸಙ್ಖಾ ವಿಪಸ್ಸನಾ॥

ಆರಮ್ಮಣಅನ್ವಯೇನ , ಉಭೋ ಏಕವವತ್ಥನಾ [ಏಕವವತ್ಥಾನಾ (ಕ॰)]।
ನಿರೋಧೇ ಅಧಿಮುತ್ತತಾ, ವಯಲಕ್ಖಣವಿಪಸ್ಸನಾ॥

ಆರಮ್ಮಣಞ್ಚ ಪಟಿಸಙ್ಖಾ, ಭಙ್ಗಞ್ಚ ಅನುಪಸ್ಸತಿ।
ಸುಞ್ಞತೋ ಚ ಉಪಟ್ಠಾನಂ, ಅಧಿಪಞ್ಞಾ ವಿಪಸ್ಸನಾ॥

ಕುಸಲೋ ತೀಸು ಅನುಪಸ್ಸನಾಸು, ಚತಸ್ಸೋ ಚ [ಚತೂಸು ಚ (ಸ್ಯಾ॰)] ವಿಪಸ್ಸನಾಸು।
ತಯೋ ಉಪಟ್ಠಾನೇ ಕುಸಲತಾ, ನಾನಾದಿಟ್ಠೀಸು ನ ಕಮ್ಪತೀತಿ॥

ತಂ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ, ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – "ಆರಮ್ಮಣಂ ಪಟಿಸಙ್ಖಾ ಭಙ್ಗಾನುಪಸ್ಸನೇ ಪಞ್ಞಾ ವಿಪಸ್ಸನೇ ಞಾಣಂ"।

ಭಙ್ಗಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ ಸತ್ತಮೋ।

೮. ಆದೀನವಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ

೫೩. ಕಥಂ ಭಯತುಪಟ್ಠಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಆದೀನವೇ ಞಾಣಂ? ಉಪ್ಪಾದೋ ಭಯನ್ತಿ – ಭಯತುಪಟ್ಠಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಆದೀನವೇ ಞಾಣಂ। ಪವತ್ತಂ ಭಯನ್ತಿ – ಭಯತುಪಟ್ಠಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಆದೀನವೇ ಞಾಣಂ। ನಿಮಿತ್ತಂ ಭಯನ್ತಿ…ಪೇ॰… ಆಯೂಹನಾ ಭಯನ್ತಿ… ಪೇ॰… ಪಟಿಸನ್ಧಿ ಭಯನ್ತಿ… ಗತಿ ಭಯನ್ತಿ… ನಿಬ್ಬತ್ತಿ ಭಯನ್ತಿ… ಉಪಪತ್ತಿ ಭಯನ್ತಿ… ಜಾತಿ ಭಯನ್ತಿ… ಜರಾ ಭಯನ್ತಿ… ಬ್ಯಾಧಿ ಭಯನ್ತಿ … ಮರಣಂ ಭಯನ್ತಿ… ಸೋಕೋ ಭಯನ್ತಿ… ಪರಿದೇವೋ ಭಯನ್ತಿ… ಉಪಾಯಾಸೋ ಭಯನ್ತಿ – ಭಯತುಪಟ್ಠಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಆದೀನವೇ ಞಾಣಂ।

ಅನುಪ್ಪಾದೋ ಖೇಮನ್ತಿ – ಸನ್ತಿಪದೇ ಞಾಣಂ। ಅಪ್ಪವತ್ತಂ ಖೇಮನ್ತಿ – ಸನ್ತಿಪದೇ ಞಾಣಂ…ಪೇ॰… ಅನುಪಾಯಾಸೋ ಖೇಮನ್ತಿ – ಸನ್ತಿಪದೇ ಞಾಣಂ।

ಉಪ್ಪಾದೋ ಭಯಂ, ಅನುಪ್ಪಾದೋ ಖೇಮನ್ತಿ - ಸನ್ತಿಪದೇ ಞಾಣಂ। ಪವತ್ತಂ ಭಯಂ, ಅಪ್ಪವತ್ತಂ ಖೇಮನ್ತಿ - ಸನ್ತಿಪದೇ ಞಾಣಂ…ಪೇ॰… ಉಪಾಯಾಸೋ ಭಯಂ, ಅನುಪಾಯಾಸೋ ಖೇಮನ್ತಿ - ಸನ್ತಿಪದೇ ಞಾಣಂ।

ಉಪ್ಪಾದೋ ದುಕ್ಖನ್ತಿ - ಭಯತುಪಟ್ಠಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಆದೀನವೇ ಞಾಣಂ। ಪವತ್ತಂ ದುಕ್ಖನ್ತಿ - ಭಯತುಪಟ್ಠಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಆದೀನವೇ ಞಾಣಂ…ಪೇ॰… ಉಪಾಯಾಸೋ ದುಕ್ಖನ್ತಿ - ಭಯತುಪಟ್ಠಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಆದೀನವೇ ಞಾಣಂ।

ಅನುಪ್ಪಾದೋ ಸುಖನ್ತಿ - ಸನ್ತಿಪದೇ ಞಾಣಂ। ಅಪ್ಪವತ್ತಂ ಸುಖನ್ತಿ - ಸನ್ತಿಪದೇ ಞಾಣಂ…ಪೇ॰… ಅನುಪಾಯಾಸೋ ಸುಖನ್ತಿ - ಸನ್ತಿಪದೇ ಞಾಣಂ।

ಉಪ್ಪಾದೋ ದುಕ್ಖಂ, ಅನುಪ್ಪಾದೋ ಸುಖನ್ತಿ - ಸನ್ತಿಪದೇ ಞಾಣಂ। ಪವತ್ತಂ ದುಕ್ಖಂ, ಅಪ್ಪವತ್ತಂ ಸುಖನ್ತಿ - ಸನ್ತಿಪದೇ ಞಾಣಂ…ಪೇ॰… ಉಪಾಯಾಸೋ ದುಕ್ಖಂ, ಅನುಪಾಯಾಸೋ ಸುಖನ್ತಿ - ಸನ್ತಿಪದೇ ಞಾಣಂ।

ಉಪ್ಪಾದೋ ಸಾಮಿಸನ್ತಿ - ಭಯತುಪಟ್ಠಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಆದೀನವೇ ಞಾಣಂ। ಪವತ್ತಂ ಸಾಮಿಸನ್ತಿ - ಭಯತುಪಟ್ಠಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಆದೀನವೇ ಞಾಣಂ…ಪೇ॰… ಉಪಾಯಾಸೋ ಸಾಮಿಸನ್ತಿ - ಭಯತುಪಟ್ಠಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಆದೀನವೇ ಞಾಣಂ।

ಅನುಪ್ಪಾದೋ ನಿರಾಮಿಸನ್ತಿ - ಸನ್ತಿಪದೇ ಞಾಣಂ। ಅಪ್ಪವತ್ತಂ ನಿರಾಮಿಸನ್ತಿ - ಸನ್ತಿಪದೇ ಞಾಣಂ…ಪೇ॰… ಅನುಪಾಯಾಸೋ ನಿರಾಮಿಸನ್ತಿ - ಸನ್ತಿಪದೇ ಞಾಣಂ।

ಉಪ್ಪಾದೋ ಸಾಮಿಸಂ, ಅನುಪ್ಪಾದೋ ನಿರಾಮಿಸನ್ತಿ - ಸನ್ತಿಪದೇ ಞಾಣಂ। ಪವತ್ತಂ ಸಾಮಿಸಂ, ಅಪ್ಪವತ್ತಂ ನಿರಾಮಿಸನ್ತಿ - ಸನ್ತಿಪದೇ ಞಾಣಂ…ಪೇ॰… ಉಪಾಯಾಸೋ ಸಾಮಿಸಂ, ಅನುಪಾಯಾಸೋ ನಿರಾಮಿಸನ್ತಿ - ಸನ್ತಿಪದೇ ಞಾಣಂ।

ಉಪ್ಪಾದೋ ಸಙ್ಖಾರಾತಿ - ಭಯತುಪಟ್ಠಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಆದೀನವೇ ಞಾಣಂ। ಪವತ್ತಂ ಸಙ್ಖಾರಾತಿ - ಭಯತುಪಟ್ಠಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಆದೀನವೇ ಞಾಣಂ…ಪೇ॰… ಉಪಾಯಾಸೋ ಸಙ್ಖಾರಾತಿ - ಭಯತುಪಟ್ಠಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಆದೀನವೇ ಞಾಣಂ।

ಅನುಪ್ಪಾದೋ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ - ಸನ್ತಿಪದೇ ಞಾಣಂ। ಅಪ್ಪವತ್ತಂ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ - ಸನ್ತಿಪದೇ ಞಾಣಂ…ಪೇ॰… ಅನುಪಾಯಾಸೋ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ - ಸನ್ತಿಪದೇ ಞಾಣಂ।

ಉಪ್ಪಾದೋ ಸಙ್ಖಾರಾ, ಅನುಪ್ಪಾದೋ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ - ಸನ್ತಿಪದೇ ಞಾಣಂ। ಪವತ್ತಂ ಸಙ್ಖಾರಾ, ಅಪ್ಪವತ್ತಂ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ - ಸನ್ತಿಪದೇ ಞಾಣಂ…ಪೇ॰… ಉಪಾಯಾಸೋ ಸಙ್ಖಾರಾ, ಅನುಪಾಯಾಸೋ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ - ಸನ್ತಿಪದೇ ಞಾಣಂ।

ಉಪ್ಪಾದಞ್ಚ ಪವತ್ತಞ್ಚ, ನಿಮಿತ್ತಂ ದುಕ್ಖನ್ತಿ ಪಸ್ಸತಿ।
ಆಯೂಹನಂ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ, ಞಾಣಂ ಆದೀನವೇ ಇದಂ॥

ಅನುಪ್ಪಾದಂ ಅಪ್ಪವತ್ತಂ, ಅನಿಮಿತ್ತಂ ಸುಖನ್ತಿ ಚ।
ಅನಾಯೂಹನಂ ಅಪ್ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ, ಞಾಣಂ ಸನ್ತಿಪದೇ ಇದಂ॥

ಇದಂ ಆದೀನವೇ ಞಾಣಂ, ಪಞ್ಚಠಾನೇಸು ಜಾಯತಿ।
ಪಞ್ಚಠಾನೇ ಸನ್ತಿಪದೇ, ದಸ ಞಾಣೇ ಪಜಾನಾತಿ।
ದ್ವಿನ್ನಂ ಞಾಣಾನಂ ಕುಸಲತಾ, ನಾನಾದಿಟ್ಠೀಸು ನ ಕಮ್ಪತೀತಿ॥

ತಂ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ, ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – ''ಭಯತುಪಟ್ಠಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಆದೀನವೇ ಞಾಣಂ''।

ಆದೀನವಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ ಅಟ್ಠಮೋ।

೯. ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ

೫೪. ಕಥಂ ಮುಞ್ಚಿತುಕಮ್ಯತಾಪಟಿಸಙ್ಖಾಸನ್ತಿಟ್ಠನಾ [ಮುಚ್ಚಿತುಕಮ್ಯತಾಪಟಿಸಙ್ಖಾಸನ್ತಿಟ್ಠನಾ (ಕ॰)] ಪಞ್ಞಾ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಸು ಞಾಣಂ? ಉಪ್ಪಾದಂ ಮುಞ್ಚಿತುಕಮ್ಯತಾಪಟಿಸಙ್ಖಾಸನ್ತಿಟ್ಠನಾ [ಉಪ್ಪಾದಮುಞ್ಚಿತುಕಮ್ಯತಾ... (ಸ್ಯಾ॰)] ಪಞ್ಞಾ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಸು ಞಾಣಂ, ಪವತ್ತಂ ಮುಞ್ಚಿತುಕಮ್ಯತಾಪಟಿಸಙ್ಖಾಸನ್ತಿಟ್ಠನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಸು ಞಾಣಂ, ನಿಮಿತ್ತಂ ಮುಞ್ಚಿತುಕಮ್ಯತಾ...ಪೇ॰... ಆಯೂಹನಂ ಮುಞ್ಚಿತುಕಮ್ಯತಾ... ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಮುಞ್ಚಿತುಕಮ್ಯತಾ... ಗತಿಂ ಮುಞ್ಚಿತುಕಮ್ಯತಾ... ನಿಬ್ಬತ್ತಿಂ ಮುಞ್ಚಿತುಕಮ್ಯತಾ... ಉಪಪತ್ತಿಂ ಮುಞ್ಚಿತುಕಮ್ಯತಾ... ಜಾತಿಂ ಮುಞ್ಚಿತುಕಮ್ಯತಾ... ಜರಂ ಮುಞ್ಚಿತುಕಮ್ಯತಾ... ಬ್ಯಾಧಿಂ ಮುಞ್ಚಿತುಕಮ್ಯತಾ... ಮರಣಂ ಮುಞ್ಚಿತುಕಮ್ಯತಾ... ಸೋಕಂ ಮುಞ್ಚಿತುಕಮ್ಯತಾ... ಪರಿದೇವಂ ಮುಞ್ಚಿತುಕಮ್ಯತಾ... ಪೇ॰... ಉಪಾಯಾಸಂ ಮುಞ್ಚಿತುಕಮ್ಯತಾಪಟಿಸಙ್ಖಾಸನ್ತಿಟ್ಠನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಸು ಞಾಣಂ।

ಉಪ್ಪಾದೋ ದುಕ್ಖನ್ತಿ – ಮುಞ್ಚಿತುಕಮ್ಯತಾಪಟಿಸಙ್ಖಾಸನ್ತಿಟ್ಠನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಸು ಞಾಣಂ। ಪವತ್ತಂ ದುಕ್ಖನ್ತಿ – ಮುಞ್ಚಿತುಕಮ್ಯತಾಪಟಿಸಙ್ಖಾಸನ್ತಿಟ್ಠನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಸು ಞಾಣಂ...ಪೇ॰... ಉಪಾಯಾಸೋ ದುಕ್ಖನ್ತಿ – ಮುಞ್ಚಿತುಕಮ್ಯತಾಪಟಿಸಙ್ಖಾಸನ್ತಿಟ್ಠನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಸು ಞಾಣಂ।

ಉಪ್ಪಾದೋ ಭಯನ್ತಿ – ಮುಞ್ಚಿತುಕಮ್ಯತಾಪಟಿಸಙ್ಖಾಸನ್ತಿಟ್ಠನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಸು ಞಾಣಂ। ಪವತ್ತಂ ಭಯನ್ತಿ – ಮುಞ್ಚಿತುಕಮ್ಯತಾಪಟಿಸಙ್ಖಾಸನ್ತಿಟ್ಠನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಸು ಞಾಣಂ...ಪೇ॰... ಉಪಾಯಾಸೋ ಭಯನ್ತಿ – ಮುಞ್ಚಿತುಕಮ್ಯತಾಪಟಿಸಙ್ಖಾಸನ್ತಿಟ್ಠನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಸು ಞಾಣಂ।

ಉಪ್ಪಾದೋ ಸಾಮಿಸನ್ತಿ – ಮುಞ್ಚಿತುಕಮ್ಯತಾಪಟಿಸಙ್ಖಾಸನ್ತಿಟ್ಠನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಸು ಞಾಣಂ। ಪವತ್ತಂ ಸಾಮಿಸನ್ತಿ – ಮುಞ್ಚಿತುಕಮ್ಯತಾಪಟಿಸಙ್ಖಾಸನ್ತಿಟ್ಠನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಸು ಞಾಣಂ...ಪೇ॰... ಉಪಾಯಾಸೋ ಸಾಮಿಸನ್ತಿ – ಮುಞ್ಚಿತುಕಮ್ಯತಾಪಟಿಸಙ್ಖಾಸನ್ತಿಟ್ಠನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಸು ಞಾಣಂ।

ಉಪ್ಪಾದೋ ಸಙ್ಖಾರಾತಿ – ಮುಞ್ಚಿತುಕಮ್ಯತಾಪಟಿಸಙ್ಖಾಸನ್ತಿಟ್ಠನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಸು ಞಾಣಂ। ಪವತ್ತಂ ಸಙ್ಖಾರಾತಿ – ಮುಞ್ಚಿತುಕಮ್ಯತಾಪಟಿಸಙ್ಖಾಸನ್ತಿಟ್ಠನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಸು ಞಾಣಂ...ಪೇ॰... ಉಪಾಯಾಸೋ ಸಙ್ಖಾರಾತಿ – ಮುಞ್ಚಿತುಕಮ್ಯತಾಪಟಿಸಙ್ಖಾಸನ್ತಿಟ್ಠನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಸು ಞಾಣಂ।

ಉಪ್ಪಾದೋ ಸಙ್ಖಾರಾ, ತೇ ಸಙ್ಖಾರೇ ಅಜ್ಝುಪೇಕ್ಖತೀತಿ – ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾ। ಯೇ ಚ ಸಙ್ಖಾರಾ ಯಾ ಚ ಉಪೇಕ್ಖಾ ಉಭೋಪೇತೇ ಸಙ್ಖಾರಾ, ತೇ ಸಙ್ಖಾರೇ ಅಜ್ಝುಪೇಕ್ಖತೀತಿ – ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾ। ಪವತ್ತಂ ಸಙ್ಖಾರಾ...ಪೇ॰... ನಿಮಿತ್ತಂ ಸಙ್ಖಾರಾ... ಆಯೂಹನಾ ಸಙ್ಖಾರಾ... ಪಟಿಸನ್ಧಿ ಸಙ್ಖಾರಾ... ಗತಿ ಸಙ್ಖಾರಾ... ನಿಬ್ಬತ್ತಿ ಸಙ್ಖಾರಾ... ಉಪಪತ್ತಿ ಸಙ್ಖಾರಾ... ಜಾತಿ ಸಙ್ಖಾರಾ... ಜರಾ ಸಙ್ಖಾರಾ... ಬ್ಯಾಧಿ ಸಙ್ಖಾರಾ... ಮರಣಂ ಸಙ್ಖಾರಾ... ಸೋಕೋ ಸಙ್ಖಾರಾ... ಪರಿದೇವೋ ಸಙ್ಖಾರಾ...ಪೇ॰... ಉಪಾಯಾಸೋ ಸಙ್ಖಾರಾ, ತೇ ಸಙ್ಖಾರೇ ಅಜ್ಝುಪೇಕ್ಖತೀತಿ – ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾ। ಯೇ ಚ ಸಙ್ಖಾರಾ ಯಾ ಚ ಉಪೇಕ್ಖಾ ಉಭೋಪೇತೇ ಸಙ್ಖಾರಾ, ತೇ ಸಙ್ಖಾರೇ ಅಜ್ಝುಪೇಕ್ಖತೀತಿ – ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾ।

೫೫. ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಯ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಭಿನೀಹಾರೋ ಹೋತಿ? ಅಟ್ಠಹಾಕಾರೇಹಿ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಯ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಭಿನೀಹಾರೋ ಹೋತಿ। ಪುಥುಜ್ಜನಸ್ಸ ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಯ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಭಿನೀಹಾರೋ ಹೋತಿ? ಸೇಕ್ಖಸ್ಸ

ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಯ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಭಿನೀಹಾರೋ ಹೋತಿ? ವೀತರಾಗಸ್ಸ ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಯ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಭಿನೀಹಾರೋ ಹೋತಿ? ಪುಥುಜ್ಜನಸ್ಸ ದ್ವೀಹಾಕಾರೇಹಿ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಯ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಭಿನೀಹಾರೋ ಹೋತಿ। ಸೇಕ್ಖಸ್ಸ ತೀಹಾಕಾರೇಹಿ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಯ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಭಿನೀಹಾರೋ ಹೋತಿ। ವೀತರಾಗಸ್ಸ ತೀಹಾಕಾರೇಹಿ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಯ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಭಿನೀಹಾರೋ ಹೋತಿ।

ಪುಥುಜ್ಜನಸ್ಸ ಕತಮೇಹಿ ದ್ವೀಹಾಕಾರೇಹಿ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಯ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಭಿನೀಹಾರೋ ಹೋತಿ? ಪುಥುಜ್ಜನೋ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಂ ಅಭಿನನ್ದತಿ ವಾ ವಿಪಸ್ಸತಿ ವಾ। ಪುಥುಜ್ಜನಸ್ಸ ಇಮೇಹಿ ದ್ವೀಹಾಕಾರೇಹಿ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಯ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಭಿನೀಹಾರೋ ಹೋತಿ। ಸೇಕ್ಖಸ್ಸ ಕತಮೇಹಿ ತೀಹಾಕಾರೇಹಿ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಯ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಭಿನೀಹಾರೋ ಹೋತಿ? ಸೇಕ್ಖೋ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಂ ಅಭಿನನ್ದತಿ ವಾ ವಿಪಸ್ಸತಿ ವಾ ಪಟಿಸಙ್ಖಾಯ ವಾ ಫಲಸಮಾಪತ್ತಿಂ ಸಮಾಪಜ್ಜತಿ। ಸೇಕ್ಖಸ್ಸ ಇಮೇಹಿ ತೀಹಾಕಾರೇಹಿ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಯ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಭಿನೀಹಾರೋ ಹೋತಿ। ವೀತರಾಗಸ್ಸ ಕತಮೇಹಿ ತೀಹಾಕಾರೇಹಿ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಯ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಭಿನೀಹಾರೋ ಹೋತಿ? ವೀತರಾಗೋ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಂ ವಿಪಸ್ಸತಿ ವಾ ಪಟಿಸಙ್ಖಾಯ ವಾ ಫಲಸಮಾಪತ್ತಿಂ ಸಮಾಪಜ್ಜತಿ, ತದಜ್ಝುಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಸುಞ್ಞತವಿಹಾರೇನ ವಾ ಅನಿಮಿತ್ತವಿಹಾರೇನ ವಾ ಅಪ್ಪಣಿಹಿತವಿಹಾರೇನ ವಾ ವಿಹರತಿ। ವೀತರಾಗಸ್ಸ ಇಮೇಹಿ ತೀಹಾಕಾರೇಹಿ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಯ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಭಿನೀಹಾರೋ ಹೋತಿ।

೫೬. ಕಥಂ ಪುಥುಜ್ಜನಸ್ಸ ಚ ಸೇಕ್ಖಸ್ಸ ಚ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಯ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಭಿನೀಹಾರೋ ಏಕತ್ತಂ ಹೋತಿ? ಪುಥುಜ್ಜನಸ್ಸ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಂ ಅಭಿನನ್ದತೋ ಚಿತ್ತಂ ಕಿಲಿಸ್ಸತಿ, ಭಾವನಾಯ ಪರಿಪನ್ಥೋ ಹೋತಿ, ಪಟಿವೇಧಸ್ಸ ಅನ್ತರಾಯೋ ಹೋತಿ, ಆಯತಿಂ ಪಟಿಸನ್ಧಿಯಾ ಪಚ್ಚಯೋ ಹೋತಿ। ಸೇಕ್ಖಸ್ಸಪಿ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಂ ಅಭಿನನ್ದತೋ ಚಿತ್ತಂ ಕಿಲಿಸ್ಸತಿ, ಭಾವನಾಯ ಪರಿಪನ್ಥೋ ಹೋತಿ, ಉತ್ತರಿಪಟಿವೇಧಸ್ಸ ಅನ್ತರಾಯೋ ಹೋತಿ, ಆಯತಿಂ ಪಟಿಸನ್ಧಿಯಾ ಪಚ್ಚಯೋ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಪುಥುಜ್ಜನಸ್ಸ ಚ ಸೇಕ್ಖಸ್ಸ ಚ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಯ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಭಿನೀಹಾರೋ ಏಕತ್ತಂ ಹೋತಿ ಅಭಿನನ್ದನಟ್ಠೇನ।

ಕಥಂ ಪುಥುಜ್ಜನಸ್ಸ ಚ ಸೇಕ್ಖಸ್ಸ ಚ ವೀತರಾಗಸ್ಸ ಚ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಯ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಭಿನೀಹಾರೋ ಏಕತ್ತಂ ಹೋತಿ? ಪುಥುಜ್ಜನೋ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಂ ಅನಿಚ್ಚತೋಪಿ ದುಕ್ಖತೋಪಿ ಅನತ್ತತೋಪಿ ವಿಪಸ್ಸತಿ। ಸೇಕ್ಖೋಪಿ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಂ ಅನಿಚ್ಚತೋಪಿ ದುಕ್ಖತೋಪಿ ಅನತ್ತತೋಪಿ ವಿಪಸ್ಸತಿ। ವೀತರಾಗೋಪಿ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಂ ಅನಿಚ್ಚತೋಪಿ ದುಕ್ಖತೋಪಿ ಅನತ್ತತೋಪಿ ವಿಪಸ್ಸತಿ। ಏವಂ ಪುಥುಜ್ಜನಸ್ಸ ಚ ಸೇಕ್ಖಸ್ಸ ಚ ವೀತರಾಗಸ್ಸ ಚ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಯ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಭಿನೀಹಾರೋ ಏಕತ್ತಂ ಹೋತಿ ಅನುಪಸ್ಸನಟ್ಠೇನ।

ಕಥಂ ಪುಥುಜ್ಜನಸ್ಸ ಚ ಸೇಕ್ಖಸ್ಸ ಚ ವೀತರಾಗಸ್ಸ ಚ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಯ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಭಿನೀಹಾರೋ ನಾನತ್ತಂ ಹೋತಿ? ಪುಥುಜ್ಜನಸ್ಸ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾ ಕುಸಲಾ ಹೋತಿ। ಸೇಕ್ಖಸ್ಸಪಿ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾ ಕುಸಲಾ ಹೋತಿ। ವೀತರಾಗಸ್ಸ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾ ಅಬ್ಯಾಕತಾ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಪುಥುಜ್ಜನಸ್ಸ ಚ ಸೇಕ್ಖಸ್ಸ ಚ ವೀತರಾಗಸ್ಸ ಚ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಯ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಭಿನೀಹಾರೋ ನಾನತ್ತಂ ಹೋತಿ ಕುಸಲಾಬ್ಯಾಕತಟ್ಠೇನ।

ಕಥಂ ಪುಥುಜ್ಜನಸ್ಸ ಚ ಸೇಕ್ಖಸ್ಸ ಚ ವೀತರಾಗಸ್ಸ ಚ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಯ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಭಿನೀಹಾರೋ ನಾನತ್ತಂ ಹೋತಿ? ಪುಥುಜ್ಜನಸ್ಸ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾ ಕಿಞ್ಚಿಕಾಲೇ ಸುವಿದಿತಾ ಹೋತಿ, ಕಿಞ್ಚಿಕಾಲೇ ನ ಸುವಿದಿತಾ ಹೋತಿ। ಸೇಕ್ಖಸ್ಸಪಿ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾ ಕಿಞ್ಚಿಕಾಲೇ ಸುವಿದಿತಾ ಹೋತಿ, ಕಿಞ್ಚಿಕಾಲೇ ನ ಸುವಿದಿತಾ ಹೋತಿ। ವೀತರಾಗಸ್ಸ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾ ಅಚ್ಚನ್ತಂ ಸುವಿದಿತಾ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಪುಥುಜ್ಜನಸ್ಸ ಚ ಸೇಕ್ಖಸ್ಸ ಚ ವೀತರಾಗಸ್ಸ ಚ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಯ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಭಿನೀಹಾರೋ ನಾನತ್ತಂ ಹೋತಿ ವಿದಿತಟ್ಠೇನ ಚ ಅವಿದಿತಟ್ಠೇನ ಚ।

ಕಥಂ ಪುಥುಜ್ಜನಸ್ಸ ಚ ಸೇಕ್ಖಸ್ಸ ಚ ವೀತರಾಗಸ್ಸ ಚ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಯ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಭಿನೀಹಾರೋ ನಾನತ್ತಂ ಹೋತಿ? ಪುಥುಜ್ಜನೋ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಂ ಅತಿತ್ತತ್ತಾ ವಿಪಸ್ಸತಿ। ಸೇಕ್ಖೋಪಿ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಂ ಅತಿತ್ತತ್ತಾ ವಿಪಸ್ಸತಿ। ವೀತರಾಗೋ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಂ ತಿತ್ತತ್ತಾ ವಿಪಸ್ಸತಿ। ಏವಂ ಪುಥುಜ್ಜನಸ್ಸ ಚ ಸೇಕ್ಖಸ್ಸ ಚ ವೀತರಾಗಸ್ಸ ಚ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಯ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಭಿನೀಹಾರೋ ನಾನತ್ತಂ ಹೋತಿ ತಿತ್ತಟ್ಠೇನ ಚ ಅತಿತ್ತಟ್ಠೇನ ಚ।

ಕಥಂ ಪುಥುಜ್ಜನಸ್ಸ ಚ ಸೇಕ್ಖಸ್ಸ ಚ ವೀತರಾಗಸ್ಸ ಚ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಯ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಭಿನೀಹಾರೋ ನಾನತ್ತಂ ಹೋತಿ? ಪುಥುಜ್ಜನೋ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಂ ತಿಣ್ಣಂ ಸಂಯೋಜನಾನಂ ಪಹಾನಾಯ ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ವಿಪಸ್ಸತಿ। ಸೇಕ್ಖೋ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಂ ತಿಣ್ಣಂ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಂ ಪಹೀನತ್ತಾ ಉತ್ತರಿಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ವಿಪಸ್ಸತಿ। ವೀತರಾಗೋ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಂ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸಾನಂ ಪಹೀನತ್ತಾ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಸುಖವಿಹಾರತ್ಥಾಯ ವಿಪಸ್ಸತಿ। ಏವಂ ಪುಥುಜ್ಜನಸ್ಸ ಚ ಸೇಕ್ಖಸ್ಸ ಚ ವೀತರಾಗಸ್ಸ ಚ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಯ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಭಿನೀಹಾರೋ ನಾನತ್ತಂ ಹೋತಿ ಪಹೀನಟ್ಠೇನ ಚ ಅಪ್ಪಹೀನಟ್ಠೇನ ಚ।

ಕಥಂ ಸೇಕ್ಖಸ್ಸ ಚ ವೀತರಾಗಸ್ಸ ಚ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಯ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಭಿನೀಹಾರೋ ನಾನತ್ತಂ ಹೋತಿ? ಸೇಕ್ಖೋ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಂ ಅಭಿನನ್ದತಿ ವಾ ವಿಪಸ್ಸತಿ ವಾ ಪಟಿಸಙ್ಖಾಯ ವಾ ಫಲಸಮಾಪತ್ತಿಂ ಸಮಾಪಜ್ಜತಿ। ವೀತರಾಗೋ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಂ ವಿಪಸ್ಸತಿ ವಾ ಪಟಿಸಙ್ಖಾಯ ವಾ ಫಲಸಮಾಪತ್ತಿಂ ಸಮಾಪಜ್ಜತಿ, ತದಜ್ಝುಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಸುಞ್ಞತವಿಹಾರೇನ ವಾ ಅನಿಮಿತ್ತವಿಹಾರೇನ ವಾ ಅಪ್ಪಣಿಹಿತವಿಹಾರೇನ ವಾ ವಿಹರತಿ। ಏವಂ ಸೇಕ್ಖಸ್ಸ ಚ ವೀತರಾಗಸ್ಸ ಚ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಯ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಭಿನೀಹಾರೋ ನಾನತ್ತಂ ಹೋತಿ ವಿಹಾರಸಮಾಪತ್ತಟ್ಠೇನ।

೫೭. ಕತಿ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾ ಸಮಥವಸೇನ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ? ಕತಿ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾ ವಿಪಸ್ಸನಾವಸೇನ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ? ಅಟ್ಠ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾ ಸಮಥವಸೇನ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ। ದಸ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾ ವಿಪಸ್ಸನಾವಸೇನ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ।

ಕತಮಾ ಅಟ್ಠ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾ ಸಮಥವಸೇನ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ? ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ನೀವರಣೇ ಪಟಿಸಙ್ಖಾಸನ್ತಿಟ್ಠನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಸು ಞಾಣಂ। ದುತಿಯಂ ಝಾನಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ವಿತಕ್ಕವಿಚಾರೇ ಪಟಿಸಙ್ಖಾಸನ್ತಿಟ್ಠನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಸು ಞಾಣಂ। ತತಿಯಂ ಝಾನಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ಪೀತಿಂ ಪಟಿಸಙ್ಖಾಸನ್ತಿಟ್ಠನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಸು ಞಾಣಂ । ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ಸುಖದುಕ್ಖೇ ಪಟಿಸಙ್ಖಾಸನ್ತಿಟ್ಠನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಸು ಞಾಣಂ। ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ರೂಪಸಞ್ಞಂ ಪಟಿಘಸಞ್ಞಂ ನಾನತ್ತಸಞ್ಞಂ ಪಟಿಸಙ್ಖಾಸನ್ತಿಟ್ಠನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಸು ಞಾಣಂ। ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞಂ ಪಟಿಸಙ್ಖಾಸನ್ತಿಟ್ಠನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಸು ಞಾಣಂ। ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞಂ ಪಟಿಸಙ್ಖಾಸನ್ತಿಟ್ಠನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಸು ಞಾಣಂ। ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞಂ ಪಟಿಸಙ್ಖಾಸನ್ತಿಟ್ಠನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಸು ಞಾಣಂ। ಇಮಾ ಅಟ್ಠ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾ ಸಮಥವಸೇನ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ।

ಕತಮಾ ದಸ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾ ವಿಪಸ್ಸನಾವಸೇನ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ? ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ಉಪ್ಪಾದಂ ಪವತ್ತಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಆಯೂಹನಂ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗತಿಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಂ ಉಪಪತ್ತಿಂ ಜಾತಿಂ ಜರಂ ಬ್ಯಾಧಿಂ ಮರಣಂ ಸೋಕಂ ಪರಿದೇವಂ ಉಪಾಯಾಸಂ ಪಟಿಸಙ್ಖಾಸನ್ತಿಟ್ಠನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಸು ಞಾಣಂ। ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಸಮಾಪತ್ತತ್ಥಾಯ ಉಪ್ಪಾದಂ ಪವತ್ತಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಆಯೂಹನಂ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ…ಪೇ॰… ಪಟಿಸಙ್ಖಾಸನ್ತಿಟ್ಠನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಸು ಞಾಣಂ। ಸಕದಾಗಾಮಿಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ…ಪೇ॰… ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲಸಮಾಪತ್ತತ್ಥಾಯ…ಪೇ॰… ಅನಾಗಾಮಿಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ…ಪೇ॰… ಅನಾಗಾಮಿಫಲಸಮಾಪತ್ತತ್ಥಾಯ …ಪೇ॰… ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ಉಪ್ಪಾದಂ ಪವತ್ತಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಆಯೂಹನಂ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ

ಗತಿಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಂ ಉಪಪತ್ತಿಂ ಜಾತಿಂ ಜರಂ ಬ್ಯಾಧಿಂ ಮರಣಂ ಸೋಕಂ ಪರಿದೇವಂ ಉಪಾಯಾಸಂ ಪಟಿಸಙ್ಖಾಸನ್ತಿಟ್ಠನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಸು ಞಾಣಂ। ಅರಹತ್ತಫಲಸಮಾಪತ್ತತ್ಥಾಯ...ಪೇ॰... ಸುಞ್ಞತವಿಹಾರಸಮಾಪತ್ತತ್ಥಾಯ...ಪೇ॰... ಅನಿಮಿತ್ತವಿಹಾರಸಮಾಪತ್ತತ್ಥಾಯ ಉಪ್ಪಾದಂ ಪವತ್ತಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಆಯೂಹನಂ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ...ಪೇ॰... ಪಟಿಸಙ್ಖಾಸನ್ತಿಟ್ಠನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಸು ಞಾಣಂ। ಇಮಾ ದಸ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾ ವಿಪಸ್ಸನಾವಸೇನ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ।

೫೮. ಕತಿ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾ ಕುಸಲಾ, ಕತಿ ಅಕುಸಲಾ, ಕತಿ ಅಬ್ಯಾಕತಾ? ಪನ್ನರಸ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾ ಕುಸಲಾ, ತಿಸ್ಸೋ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾ ಅಬ್ಯಾಕತಾ। ನತ್ಥಿ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾ ಅಕುಸಲಾ।

ಪಟಿಸಙ್ಖಾಸನ್ತಿಟ್ಠನಾ ಪಞ್ಞಾ, ಅಟ್ಠ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಗೋಚರಾ।
ಪುಥುಜ್ಜನಸ್ಸ ದ್ವೇ ಹೋನ್ತಿ, ತಯೋ ಸೇಕ್ಖಸ್ಸ ಗೋಚರಾ।
ತಯೋ ಚ ವೀತರಾಗಸ್ಸ, ಯೇಹಿ ಚಿತ್ತಂ ವಿವಟ್ಟತಿ॥

ಅಟ್ಠ ಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಪಚ್ಚಯಾ, ದಸ ಞಾಣಸ್ಸ ಗೋಚರಾ।
ಅಟ್ಠಾರಸ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾ, ತಿಣ್ಣಂ ವಿಮೋಕ್ಖಾನ ಪಚ್ಚಯಾ॥

ಇಮೇ ಅಟ್ಠಾರಸಾಕಾರಾ, ಪಞ್ಞಾ ಯಸ್ಸ ಪರಿಚ್ಚಿತಾ।
ಕುಸಲೋ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಸು, ನಾನಾದಿಟ್ಠೀಸು ನ ಕಮ್ಪತೀತಿ॥

ತಂ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ, ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಮುಞ್ಚಿತುಕಮ್ಯತಾಪಟಿಸಙ್ಖಾಸನ್ತಿಟ್ಠನಾ ಪಞ್ಞಾ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಸು ಞಾಣಂ"।

ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ ನವಮೋ।

೧೦. ಗೋತ್ರಭುಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ

೫೯. ಕಥಂ ಬಹಿದ್ಧಾ ವುಟ್ಠಾನವಿವಟ್ಟನೇ ಪಞ್ಞಾ ಗೋತ್ರಭುಞಾಣಂ? ಉಪ್ಪಾದಂ ಅಭಿಭುಯ್ಯತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ಪವತ್ತಂ ಅಭಿಭುಯ್ಯತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ನಿಮಿತ್ತಂ ಅಭಿಭುಯ್ಯತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ಆಯೂಹನಂ ಅಭಿಭುಯ್ಯತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಅಭಿಭುಯ್ಯತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ಗತಿಂ ಅಭಿಭುಯ್ಯತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ನಿಬ್ಬತ್ತಿಂ ಅಭಿಭುಯ್ಯತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ಉಪಪತ್ತಿಂ ಅಭಿಭುಯ್ಯತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ಜಾತಿಂ ಅಭಿಭುಯ್ಯತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ಜರಂ ಅಭಿಭುಯ್ಯತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ಬ್ಯಾಧಿಂ ಅಭಿಭುಯ್ಯತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ಮರಣಂ ಅಭಿಭುಯ್ಯತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ಸೋಕಂ ಅಭಿಭುಯ್ಯತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ಪರಿದೇವಂ ಅಭಿಭುಯ್ಯತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ಉಪಾಯಾಸಂ ಅಭಿಭುಯ್ಯತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ಬಹಿದ್ಧಾ ಸಙ್ಖಾರನಿಮಿತ್ತಂ ಅಭಿಭುಯ್ಯತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ಅನುಪ್ಪಾದಂ ಪಕ್ಖನ್ದತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ಅಪ್ಪವತ್ತಂ ಪಕ್ಖನ್ದತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು...ಪೇ॰... ನಿರೋಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪಕ್ಖನ್ದತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು।

ಉಪ್ಪಾದಂ ಅಭಿಭುಯ್ಯಿತ್ವಾ ಅನುಪ್ಪಾದಂ ಪಕ್ಖನ್ದತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ಪವತ್ತಂ ಅಭಿಭುಯ್ಯಿತ್ವಾ ಅಪ್ಪವತ್ತಂ ಪಕ್ಖನ್ದತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ನಿಮಿತ್ತಂ ಅಭಿಭುಯ್ಯಿತ್ವಾ ಅನಿಮಿತ್ತಂ ಪಕ್ಖನ್ದತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು ...ಪೇ॰... ಬಹಿದ್ಧಾ ಸಙ್ಖಾರನಿಮಿತ್ತಂ ಅಭಿಭುಯ್ಯಿತ್ವಾ ನಿರೋಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪಕ್ಖನ್ದತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು।

ಉಪ್ಪಾದಾ ವುಟ್ಠಾತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ಪವತ್ತಾ ವುಟ್ಠಾತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ನಿಮಿತ್ತಾ ವುಟ್ಠಾತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ಆಯೂಹನಾ ವುಟ್ಠಾತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ಪಟಿಸನ್ಧಿಯಾ ವುಟ್ಠಾತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ಗತಿಯಾ ವುಟ್ಠಾತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ನಿಬ್ಬತ್ತಿಯಾ ವುಟ್ಠಾತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ಉಪಪತ್ತಿಯಾ ವುಟ್ಠಾತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ಜಾತಿಯಾ ವುಟ್ಠಾತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ಜರಾಯ ವುಟ್ಠಾತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ಬ್ಯಾಧಿಮ್ಹಾ ವುಟ್ಠಾತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ಮರಣಾ ವುಟ್ಠಾತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ಸೋಕಾ ವುಟ್ಠಾತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ಪರಿದೇವಾ ವುಟ್ಠಾತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ಉಪಾಯಾಸಾ ವುಟ್ಠಾತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ಬಹಿದ್ಧಾ ಸಙ್ಖಾರನಿಮಿತ್ತಾ ವುಟ್ಠಾತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ಅನುಪ್ಪಾದಂ ಪಕ್ಖನ್ದತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ಅಪ್ಪವತ್ತಂ ಪಕ್ಖನ್ದತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು...ಪೇ॰... ನಿರೋಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪಕ್ಖನ್ದತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು।

ಉಪ್ಪಾದಾ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ [ವುಟ್ಠಿತ್ವಾ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)] ಅನುಪ್ಪಾದಂ ಪಕ್ಖನ್ದತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ಪವತ್ತಾ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಅಪ್ಪವತ್ತಂ ಪಕ್ಖನ್ದತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ನಿಮಿತ್ತಾ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಅನಿಮಿತ್ತಂ ಪಕ್ಖನ್ದತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ಆಯೂಹನಾ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಅನಾಯೂಹನಂ ಪಕ್ಖನ್ದತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ಪಟಿಸನ್ಧಿಯಾ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಅಪ್ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಪಕ್ಖನ್ದತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ಗತಿಯಾ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಅಗತಿಂ ಪಕ್ಖನ್ದತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ನಿಬ್ಬತ್ತಿಯಾ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಅನಿಬ್ಬತ್ತಿಂ ಪಕ್ಖನ್ದತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ಉಪಪತ್ತಿಯಾ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಅನುಪಪತ್ತಿಂ ಪಕ್ಖನ್ದತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ಜಾತಿಯಾ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಅಜಾತಿಂ ಪಕ್ಖನ್ದತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ಜರಾಯ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಅಜರಂ ಪಕ್ಖನ್ದತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ಬ್ಯಾಧಿಮ್ಹಾ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಅಬ್ಯಾಧಿಂ ಪಕ್ಖನ್ದತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ಮರಣಾ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಅಮತಂ ಪಕ್ಖನ್ದತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ಸೋಕಾ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಅಸೋಕಂ ಪಕ್ಖನ್ದತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ಪರಿದೇವಾ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಅಪರಿದೇವಂ ಪಕ್ಖನ್ದತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ಉಪಾಯಾಸಾ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಅನುಪಾಯಾಸಂ ಪಕ್ಖನ್ದತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ಬಹಿದ್ಧಾ ಸಙ್ಖಾರನಿಮಿತ್ತಾ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ನಿರೋಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪಕ್ಖನ್ದತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು।

ಉಪ್ಪಾದಾ ವಿವಟ್ಟತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ಪವತ್ತಾ ವಿವಟ್ಟತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು...ಪೇ॰... ಬಹಿದ್ಧಾ ಸಙ್ಖಾರನಿಮಿತ್ತಾ ವಿವಟ್ಟತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ಅನುಪ್ಪಾದಂ ಪಕ್ಖನ್ದತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ಅಪ್ಪವತ್ತಂ ಪಕ್ಖನ್ದತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು...ಪೇ॰... ನಿರೋಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪಕ್ಖನ್ದತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು।

ಉಪ್ಪಾದಾ ವಿವಟ್ಟಿತ್ವಾ ಅನುಪ್ಪಾದಂ ಪಕ್ಖನ್ದತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ಪವತ್ತಾ ವಿವಟ್ಟಿತ್ವಾ ಅಪ್ಪವತ್ತಂ ಪಕ್ಖನ್ದತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು... ಪೇ॰... ಬಹಿದ್ಧಾ ಸಙ್ಖಾರನಿಮಿತ್ತಾ ವಿವಟ್ಟಿತ್ವಾ ನಿರೋಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪಕ್ಖನ್ದತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು।

೬೦. ಕತಿ ಗೋತ್ರಭೂ ಧಮ್ಮಾ ಸಮಥವಸೇನ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ? ಕತಿ ಗೋತ್ರಭೂ ಧಮ್ಮಾ ವಿಪಸ್ಸನಾವಸೇನ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ? ಅಟ್ಠ ಗೋತ್ರಭೂ ಧಮ್ಮಾ ಸಮಥವಸೇನ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ। ದಸ ಗೋತ್ರಭೂ ಧಮ್ಮಾ ವಿಪಸ್ಸನಾವಸೇನ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ।

ಕತಮೇ ಅಟ್ಠ ಗೋತ್ರಭೂ ಧಮ್ಮಾ ಸಮಥವಸೇನ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ? ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ನೀವರಣೇ ಅಭಿಭುಯ್ಯತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ದುತಿಯಂ ಝಾನಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ವಿತಕ್ಕವಿಚಾರೇ ಅಭಿಭುಯ್ಯತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ತತಿಯಂ ಝಾನಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ಪೀತಿಂ ಅಭಿಭುಯ್ಯತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ಸುಖದುಕ್ಖೇ ಅಭಿಭುಯ್ಯತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ರೂಪಸಞ್ಞಂ ಪಟಿಘಸಞ್ಞಂ ನಾನತ್ತಸಞ್ಞಂ ಅಭಿಭುಯ್ಯತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞಂ ಅಭಿಭುಯ್ಯತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞಂ ಅಭಿಭುಯ್ಯತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು । ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞಂ ಅಭಿಭುಯ್ಯತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ಇಮೇ ಅಟ್ಠ ಗೋತ್ರಭೂ ಧಮ್ಮಾ ಸಮಥವಸೇನ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ।

ಕತಮೇ ದಸ ಗೋತ್ರಭೂ ಧಮ್ಮಾ ವಿಪಸ್ಸನಾವಸೇನ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ? ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ಉಪ್ಪಾದಂ ಪವತ್ತಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಆಯೂಹನಂ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗತಿಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಂ ಉಪಪತ್ತಿಂ ಜಾತಿಂ ಜರಂ ಬ್ಯಾಧಿಂ ಮರಣಂ ಸೋಕಂ ಪರಿದೇವಂ ಉಪಾಯಾಸಂ ಬಹಿದ್ಧಾ ಸಙ್ಖಾರನಿಮಿತ್ತಂ ಅಭಿಭುಯ್ಯತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಸಮಾಪತ್ತತ್ಥಾಯ ಉಪ್ಪಾದಂ ಪವತ್ತಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಆಯೂಹನಂ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ...ಪೇ॰... ಅಭಿಭುಯ್ಯತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ಸಕದಾಗಾಮಿಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ...ಪೇ॰... ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲಸಮಾಪತ್ತತ್ಥಾಯ... ಅನಾಗಾಮಿಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ... ಅನಾಗಾಮಿಫಲಸಮಾಪತ್ತತ್ಥಾಯ... ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ಉಪ್ಪಾದಂ ಪವತ್ತಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಆಯೂಹನಂ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ ಗತಿಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಂ ಉಪಪತ್ತಿಂ ಜಾತಿಂ ಜರಂ ಬ್ಯಾಧಿಂ ಮರಣಂ ಸೋಕಂ ಪರಿದೇವಂ ಉಪಾಯಾಸಂ ಬಹಿದ್ಧಾ ಸಙ್ಖಾರನಿಮಿತ್ತಂ ಅಭಿಭುಯ್ಯತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ಅರಹತ್ತಫಲಸಮಾಪತ್ತತ್ಥಾಯ... ಸುಞ್ಞತವಿಹಾರಸಮಾಪತ್ತತ್ಥಾಯ... ಅನಿಮಿತ್ತವಿಹಾರಸಮಾಪತ್ತತ್ಥಾಯ ಉಪ್ಪಾದಂ ಪವತ್ತಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಆಯೂಹನಂ ಪಟಿಸನ್ಧಿಂ...ಪೇ॰... ಅಭಿಭುಯ್ಯತೀತಿ - ಗೋತ್ರಭು। ಇಮೇ ದಸ ಗೋತ್ರಭೂ ಧಮ್ಮಾ ವಿಪಸ್ಸನಾವಸೇನ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ।

ಕತಿ ಗೋತ್ರಭೂ ಧಮ್ಮಾ ಕುಸಲಾ, ಕತಿ ಅಕುಸಲಾ, ಕತಿ ಅಬ್ಯಾಕತಾ? ಪನ್ನರಸ ಗೋತ್ರಭೂ ಧಮ್ಮಾ ಕುಸಲಾ, ತಯೋ ಗೋತ್ರಭೂ ಧಮ್ಮಾ ಅಬ್ಯಾಕತಾ। ನತ್ಥಿ ಗೋತ್ರಭೂ ಧಮ್ಮಾ ಅಕುಸಲಾತಿ।

ಸಾಮಿಸಞ್ಚ ನಿರಾಮಿಸಂ, ಪಣಿಹಿತಞ್ಚ ಅಪ್ಪಣಿಹಿತಂ।
ಸಞ್ಞುತ್ತಞ್ಚ ವಿಸಞ್ಞುತ್ತಂ, ವುಟ್ಠಿತಞ್ಚ ಅವುಟ್ಠಿತಂ॥

ಅಟ್ಠ ಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಪಚ್ಚಯಾ, ದಸ ಞಾಣಸ್ಸ ಗೋಚರಾ।
ಅಟ್ಠಾರಸ ಗೋತ್ರಭೂ ಧಮ್ಮಾ, ತಿಣ್ಣಂ ವಿಮೋಕ್ಖಾನ ಪಚ್ಚಯಾ॥

ಇಮೇ ಅಟ್ಠಾರಸಾಕಾರಾ, ಪಞ್ಞಾ ಯಸ್ಸ ಪರಿಚ್ಚಿತಾ।
ಕುಸಲೋ ವಿವಟ್ಟೇ ವುಟ್ಠಾನೇ, ನಾನಾದಿಟ್ಠೀಸು ನ ಕಮ್ಪತೀತಿ॥

ತಂ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ, ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಬಹಿದ್ಧಾ ವುಟ್ಠಾನವಿವಟ್ಟನೇ ಪಞ್ಞಾ ಗೋತ್ರಭುಞಾಣಂ"।

ಗೋತ್ರಭುಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ ದಸಮೋ।

೧೧. ಮಗ್ಗಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ

೬೧. ಕಥಂ ದುಭತೋ ವುಟ್ಠಾನವಿವಟ್ಟನೇ ಪಞ್ಞಾ ಮಗ್ಗೇ ಞಾಣಂ? ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಕ್ಖಣೇ ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಯಾ ವುಟ್ಠಾತಿ, ತದನುವತ್ತಕಕಿಲೇಸೇಹಿ ಚ ಖನ್ಧೇಹಿ ಚ ವುಟ್ಠಾತಿ, ಬಹಿದ್ಧಾ ಚ ಸಬ್ಬನಿಮಿತ್ತೇಹಿ ವುಟ್ಠಾತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ದುಭತೋ ವುಟ್ಠಾನವಿವಟ್ಟನೇ ಪಞ್ಞಾ ಮಗ್ಗೇ ಞಾಣಂ"। ಅಭಿನಿರೋಪನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ ಮಿಚ್ಛಾಸಙ್ಕಪ್ಪಾ ವುಟ್ಠಾತಿ, ತದನುವತ್ತಕಕಿಲೇಸೇಹಿ ಚ ಖನ್ಧೇಹಿ ಚ ವುಟ್ಠಾತಿ, ಬಹಿದ್ಧಾ ಚ ಸಬ್ಬನಿಮಿತ್ತೇಹಿ ವುಟ್ಠಾತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ದುಭತೋ ವುಟ್ಠಾನವಿವಟ್ಟನೇ ಪಞ್ಞಾ ಮಗ್ಗೇ ಞಾಣಂ"।

ಪರಿಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾವಾಚಾ ಮಿಚ್ಛಾವಾಚಾಯ ವುಟ್ಠಾತಿ, ತದನುವತ್ತಕಕಿಲೇಸೇಹಿ ಚ ಖನ್ಧೇಹಿ ಚ ವುಟ್ಠಾತಿ, ಬಹಿದ್ಧಾ ಚ ಸಬ್ಬನಿಮಿತ್ತೇಹಿ ವುಟ್ಠಾತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ದುಭತೋ ವುಟ್ಠಾನವಿವಟ್ಟನೇ ಪಞ್ಞಾ ಮಗ್ಗೇ ಞಾಣಂ"।

ಸಮುಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತೋ ಮಿಚ್ಛಾಕಮ್ಮನ್ತಾ ವುಟ್ಠಾತಿ, ತದನುವತ್ತಕಕಿಲೇಸೇಹಿ ಚ ಖನ್ಧೇಹಿ ಚ ವುಟ್ಠಾತಿ, ಬಹಿದ್ಧಾ ಚ ಸಬ್ಬನಿಮಿತ್ತೇಹಿ ವುಟ್ಠಾತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – "ದುಭತೋ ವುಟ್ಠಾನವಿವಟ್ಟನೇ ಪಞ್ಞಾ ಮಗ್ಗೇ ಞಾಣಂ"।

ವೋದಾನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಆಜೀವೋ ಮಿಚ್ಛಾಆಜೀವಾ ವುಟ್ಠಾತಿ, ತದನುವತ್ತಕಕಿಲೇಸೇಹಿ ಚ ಖನ್ಧೇಹಿ ಚ ವುಟ್ಠಾತಿ, ಬಹಿದ್ಧಾ ಚ ಸಬ್ಬನಿಮಿತ್ತೇಹಿ ವುಟ್ಠಾತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – "ದುಭತೋ ವುಟ್ಠಾನವಿವಟ್ಟನೇ ಪಞ್ಞಾ ಮಗ್ಗೇ ಞಾಣಂ"।

ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮೋ ಮಿಚ್ಛಾವಾಯಾಮಾ ವುಟ್ಠಾತಿ, ತದನುವತ್ತಕಕಿಲೇಸೇಹಿ ಚ ಖನ್ಧೇಹಿ ಚ ವುಟ್ಠಾತಿ, ಬಹಿದ್ಧಾ ಚ ಸಬ್ಬನಿಮಿತ್ತೇಹಿ ವುಟ್ಠಾತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – "ದುಭತೋ ವುಟ್ಠಾನವಿವಟ್ಟನೇ ಪಞ್ಞಾ ಮಗ್ಗೇ ಞಾಣಂ"।

ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಸತಿ ಮಿಚ್ಛಾಸತಿಯಾ ವುಟ್ಠಾತಿ, ತದನುವತ್ತಕಕಿಲೇಸೇಹಿ ಚ ಖನ್ಧೇಹಿ ಚ ವುಟ್ಠಾತಿ, ಬಹಿದ್ಧಾ ಚ ಸಬ್ಬನಿಮಿತ್ತೇಹಿ ವುಟ್ಠಾತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – "ದುಭತೋ ವುಟ್ಠಾನವಿವಟ್ಟನೇ ಪಞ್ಞಾ ಮಗ್ಗೇ ಞಾಣಂ"।

ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ ಮಿಚ್ಛಾಸಮಾಧಿತೋ ವುಟ್ಠಾತಿ, ತದನುವತ್ತಕಕಿಲೇಸೇಹಿ ಚ ಖನ್ಧೇಹಿ ಚ ವುಟ್ಠಾತಿ, ಬಹಿದ್ಧಾ ಚ ಸಬ್ಬನಿಮಿತ್ತೇಹಿ ವುಟ್ಠಾತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – "ದುಭತೋ ವುಟ್ಠಾನವಿವಟ್ಟನೇ ಪಞ್ಞಾ ಮಗ್ಗೇ ಞಾಣಂ"।

ಸಕದಾಗಾಮಿಮಗ್ಗಕ್ಖಣೇ ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ ...ಪೇ॰... ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ ಓಳಾರಿಕಾ ಕಾಮರಾಗಸಞ್ಞೋಜನಾ ಪಟಿಘಸಞ್ಞೋಜನಾ ಓಳಾರಿಕಾ ಕಾಮರಾಗಾನುಸಯಾ ಪಟಿಘಾನುಸಯಾ ವುಟ್ಠಾತಿ, ತದನುವತ್ತಕಕಿಲೇಸೇಹಿ ಚ ಖನ್ಧೇಹಿ ಚ ವುಟ್ಠಾತಿ, ಬಹಿದ್ಧಾ ಚ ಸಬ್ಬನಿಮಿತ್ತೇಹಿ ವುಟ್ಠಾತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – "ದುಭತೋ ವುಟ್ಠಾನವಿವಟ್ಟನೇ ಪಞ್ಞಾ ಮಗ್ಗೇ ಞಾಣಂ"।

ಅನಾಗಾಮಿಮಗ್ಗಕ್ಖಣೇ ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ...ಪೇ॰... ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ ಅನುಸಹಗತಾ ಕಾಮರಾಗಸಞ್ಞೋಜನಾ ಪಟಿಘಸಞ್ಞೋಜನಾ ಅನುಸಹಗತಾ ಕಾಮರಾಗಾನುಸಯಾ ಪಟಿಘಾನುಸಯಾ ವುಟ್ಠಾತಿ, ತದನುವತ್ತಕಕಿಲೇಸೇಹಿ ಚ ಖನ್ಧೇಹಿ ಚ ವುಟ್ಠಾತಿ, ಬಹಿದ್ಧಾ ಚ ಸಬ್ಬನಿಮಿತ್ತೇಹಿ ವುಟ್ಠಾತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – "ದುಭತೋ ವುಟ್ಠಾನವಿವಟ್ಟನೇ ಪಞ್ಞಾ ಮಗ್ಗೇ ಞಾಣಂ"।

ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಕ್ಖಣೇ ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ...ಪೇ॰... ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ ರೂಪರಾಗಾ ಅರೂಪರಾಗಾ ಮಾನಾ ಉದ್ಧಚ್ಚಾ ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಮಾನಾನುಸಯಾ ಭವರಾಗಾನುಸಯಾ ಅವಿಜ್ಜಾನುಸಯಾ ವುಟ್ಠಾತಿ, ತದನುವತ್ತಕಕಿಲೇಸೇಹಿ ಚ ಖನ್ಧೇಹಿ ಚ ವುಟ್ಠಾತಿ, ಬಹಿದ್ಧಾ ಚ ಸಬ್ಬನಿಮಿತ್ತೇಹಿ ವುಟ್ಠಾತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – "ದುಭತೋ ವುಟ್ಠಾನವಿವಟ್ಟನೇ ಪಞ್ಞಾ ಮಗ್ಗೇ ಞಾಣಂ"।

೬೧. ಅಜಾತಂ ಝಾಪೇತಿ ಜಾತೇನ, ಝಾನಂ ತೇನ ಪವುಚ್ಚತಿ।
ಝಾನವಿಮೋಕ್ಖೇ ಕುಸಲತಾ, ನಾನಾದಿಟ್ಠೇಸು ನ ಕಮ್ಪತಿ॥

ಸಮಾದಹಿತ್ವಾ ಯಥಾ ಚೇ ವಿಪಸ್ಸತಿ, ವಿಪಸ್ಸಮಾನೋ ತಥಾ ಚೇ ಸಮಾದಹೇ।
ವಿಪಸ್ಸನಾ ಚ ಸಮಥೋ ತದಾ ಅಹು, ಸಮಾನಭಾಗಾ ಯುಗನದ್ಧಾ ವತ್ತರೇ॥

ದುಕ್ಖಾ ಸಙ್ಖಾರಾ ಸುಖೋ, ನಿರೋಧೋ ಇತಿ ದಸ್ಸನಂ [ನಿರೋಧೋತಿ ದಸ್ಸನಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)]।
ದುಭತೋ ವುಟ್ಠಿತಾ ಪಞ್ಞಾ, ಫಸ್ಸೇತಿ ಅಮತಂ ಪದಂ॥

ವಿಮೋಕ್ಖಚರಿಯಂ ಜಾನಾತಿ, ನಾನತ್ತೇಕತ್ತಕೋವಿದೋ।

ದ್ವಿನ್ನಂ ಞಾಣಾನಂ ಕುಸಲತಾ, ನಾನಾದಿಟ್ಠೀಸು ನ ಕಮ್ಪತೀತಿ॥

ತಂ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ, ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - ''ದುಭತೋ ವುಟ್ಠಾನವಿವಟ್ಟನೇ ಪಞ್ಞಾ ಮಗ್ಗೇ ಞಾಣಂ''।

ಮಗ್ಗಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ ಏಕಾದಸಮೋ।

೧೨. ಫಲಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ

೬೩. ಕಥಂ ಪಯೋಗಪ್ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿಪಞ್ಞಾ ಫಲೇ ಞಾಣಂ? ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಕ್ಖಣೇ ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಯಾ ವುಟ್ಠಾತಿ, ತದನುವತ್ತಕಕಿಲೇಸೇಹಿ ಚ ಖನ್ಧೇಹಿ ಚ ವುಟ್ಠಾತಿ, ಬಹಿದ್ಧಾ ಚ ಸಬ್ಬನಿಮಿತ್ತೇಹಿ ವುಟ್ಠಾತಿ। ತಂಪಯೋಗಪ್ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧತ್ತಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ। ಮಗ್ಗಸ್ಸೇತಂ ಫಲಂ।

ಅಭಿನಿರೋಪನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ ಮಿಚ್ಛಾಸಙ್ಕಪ್ಪಾ ವುಟ್ಠಾತಿ ತದನುವತ್ತಕಕಿಲೇಸೇಹಿ ಚ ಖನ್ಧೇಹಿ ಚ ವುಟ್ಠಾತಿ, ಬಹಿದ್ಧಾ ಚ ಸಬ್ಬನಿಮಿತ್ತೇಹಿ ವುಟ್ಠಾತಿ। ತಂಪಯೋಗಪ್ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧತ್ತಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ। ಮಗ್ಗಸ್ಸೇತಂ ಫಲಂ।

ಪರಿಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾವಾಚಾ ಮಿಚ್ಛಾವಾಚಾಯ ವುಟ್ಠಾತಿ, ತದನುವತ್ತಕಕಿಲೇಸೇಹಿ ಚ ಖನ್ಧೇಹಿ ಚ ವುಟ್ಠಾತಿ, ಬಹಿದ್ಧಾ ಚ ಸಬ್ಬನಿಮಿತ್ತೇಹಿ ವುಟ್ಠಾತಿ। ತಂಪಯೋಗಪ್ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧತ್ತಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಸಮ್ಮಾವಾಚಾ। ಮಗ್ಗಸ್ಸೇತಂ ಫಲಂ।

ಸಮುಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತೋ ಮಿಚ್ಛಾಕಮ್ಮನ್ತಾ ವುಟ್ಠಾತಿ, ತದನುವತ್ತಕಕಿಲೇಸೇಹಿ ಚ ಖನ್ಧೇಹಿ ಚ ವುಟ್ಠಾತಿ, ಬಹಿದ್ಧಾ ಚ ಸಬ್ಬನಿಮಿತ್ತೇಹಿ ವುಟ್ಠಾತಿ। ತಂಪಯೋಗಪ್ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧತ್ತಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತೋ। ಮಗ್ಗಸ್ಸೇತಂ ಫಲಂ।

ವೋದಾನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಆಜೀವೋ ಮಿಚ್ಛಾಆಜೀವಾ ವುಟ್ಠಾತಿ, ತದನುವತ್ತಕಕಿಲೇಸೇಹಿ ಚ ಖನ್ಧೇಹಿ ಚ ವುಟ್ಠಾತಿ, ಬಹಿದ್ಧಾ ಚ ಸಬ್ಬನಿಮಿತ್ತೇಹಿ ವುಟ್ಠಾತಿ। ತಂಪಯೋಗಪ್ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧತ್ತಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಸಮ್ಮಾಆಜೀವೋ। ಮಗ್ಗಸ್ಸೇತಂ ಫಲಂ।

ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮೋ ಮಿಚ್ಛಾವಾಯಾಮಾ ವುಟ್ಠಾತಿ, ತದನುವತ್ತಕಕಿಲೇಸೇಹಿ ಚ ಖನ್ಧೇಹಿ ಚ ವುಟ್ಠಾತಿ, ಬಹಿದ್ಧಾ ಚ ಸಬ್ಬನಿಮಿತ್ತೇಹಿ ವುಟ್ಠಾತಿ। ತಂಪಯೋಗಪ್ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧತ್ತಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮೋ। ಮಗ್ಗಸ್ಸೇತಂ ಫಲಂ।

ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಸತಿ ಮಿಚ್ಛಾಸತಿಯಾ ವುಟ್ಠಾತಿ, ತದನುವತ್ತಕಕಿಲೇಸೇಹಿ ಚ ಖನ್ಧೇಹಿ ಚ ವುಟ್ಠಾತಿ, ಬಹಿದ್ಧಾ ಚ ಸಬ್ಬನಿಮಿತ್ತೇಹಿ ವುಟ್ಠಾತಿ। ತಂಪಯೋಗಪ್ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧತ್ತಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಸಮ್ಮಾಸತಿ। ಮಗ್ಗಸ್ಸೇತಂ ಫಲಂ।

ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ ಮಿಚ್ಛಾಸಮಾಧಿತೋ ವುಟ್ಠಾತಿ, ತದನುವತ್ತಕಕಿಲೇಸೇಹಿ ಚ ಖನ್ಧೇಹಿ ಚ ವುಟ್ಠಾತಿ, ಬಹಿದ್ಧಾ ಚ ಸಬ್ಬನಿಮಿತ್ತೇಹಿ ವುಟ್ಠಾತಿ। ತಂಪಯೋಗಪ್ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧತ್ತಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ। ಮಗ್ಗಸ್ಸೇತಂ ಫಲಂ।

ಸಕದಾಗಾಮಿಮಗ್ಗಕ್ಖಣೇ ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ…ಪೇ॰… ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ ಓಳಾರಿಕಾ ಕಾಮರಾಗಸಞ್ಞೋಜನಾ ಪಟಿಘಸಞ್ಞೋಜನಾ ಓಳಾರಿಕಾ ಕಾಮರಾಗಾನುಸಯಾ ಪಟಿಘಾನುಸಯಾ ವುಟ್ಠಾತಿ , ತದನುವತ್ತಕಕಿಲೇಸೇಹಿ ಚ ಖನ್ಧೇಹಿ ಚ ವುಟ್ಠಾತಿ, ಬಹಿದ್ಧಾ ಚ ಸಬ್ಬನಿಮಿತ್ತೇಹಿ ವುಟ್ಠಾತಿ। ತಂಪಯೋಗಪ್ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧತ್ತಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ। ಮಗ್ಗಸ್ಸೇತಂ ಫಲಂ।

ಅನಾಗಾಮಿಮಗ್ಗಕ್ಖಣೇ ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ…ಪೇ॰… ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ ಅನುಸಹಗತಾ ಕಾಮರಾಗಸಞ್ಞೋಜನಾ ಪಟಿಘಸಞ್ಞೋಜನಾ ಅನುಸಹಗತಾ ಕಾಮರಾಗಾನುಸಯಾ ಪಟಿಘಾನುಸಯಾ ವುಟ್ಠಾತಿ,

ತದನುವತ್ತಕಕಿಲೇಸೇಹಿ ಚ ಖನ್ಧೇಹಿ ಚ ವುಟ್ಠಾತಿ, ಬಹಿದ್ಧಾ ಚ ಸಬ್ಬನಿಮಿತ್ತೇಹಿ ವುಟ್ಠಾತಿ। ತಂಪಯೋಗಪ್ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧತ್ತಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ। ಮಗ್ಗಸ್ಸೇತಂ ಫಲಂ।

ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಕ್ಖಣೇ ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ…ಪೇ॰… ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ ರೂಪರಾಗಾ ಅರೂಪರಾಗಾ ಮಾನಾ ಉದ್ಧಚ್ಚಾ ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಮಾನಾನುಸಯಾ ಭವರಾಗಾನುಸಯಾ ಅವಿಜ್ಜಾನುಸಯಾ ವುಟ್ಠಾತಿ, ತದನುವತ್ತಕಕಿಲೇಸೇಹಿ ಚ ಖನ್ಧೇಹಿ ಚ ವುಟ್ಠಾತಿ, ಬಹಿದ್ಧಾ ಚ ಸಬ್ಬನಿಮಿತ್ತೇಹಿ ವುಟ್ಠಾತಿ। ತಂಪಯೋಗಪ್ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧತ್ತಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ। ಮಗ್ಗಸ್ಸೇತಂ ಫಲಂ। ತಂ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ, ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – "ಪಯೋಗಪ್ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿಪಞ್ಞಾ ಫಲೇ ಞಾಣಂ"।

ಫಲಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ ದ್ವಾದಸಮೋ।

೧೩. ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ

೬೪. ಕಥಂ ಛಿನ್ನವಟುಮಾನುಪಸ್ಸನೇ ಪಞ್ಞಾ ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣಂ? ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗೇನ ಸಕ್ಕಾಯದಿಟ್ಠಿ, ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾ, ಸೀಲಬ್ಬತಪರಾಮಾಸೋ, ದಿಟ್ಠಾನುಸಯೋ, ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾನುಸಯೋ ಅತ್ತನೋ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಉಪಕ್ಕಿಲೇಸಾ ಸಮ್ಮಾ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ನಾ ಹೋನ್ತಿ। ಇಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಉಪಕ್ಕಿಲೇಸೇಹಿ ಸಪರಿಯುಟ್ಠಾನೇಹಿ ಚಿತ್ತಂ ವಿಮುತ್ತಂ ಹೋತಿ ಸುವಿಮುತ್ತಂ। ತಂವಿಮುತ್ತಿ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ, ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – "ಛಿನ್ನವಟುಮಾನುಪಸ್ಸನೇ ಪಞ್ಞಾ ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣಂ"।

ಸಕದಾಗಾಮಿಮಗ್ಗೇನ ಓಳಾರಿಕಂ ಕಾಮರಾಗಸಞ್ಞೋಜನಂ, ಪಟಿಘಸಞ್ಞೋಜನಂ, ಓಳಾರಿಕೋ ಕಾಮರಾಗಾನುಸಯೋ, ಪಟಿಘಾನುಸಯೋ – ಅತ್ತನೋ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಉಪಕ್ಕಿಲೇಸಾ ಸಮ್ಮಾ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ನಾ ಹೋನ್ತಿ। ಇಮೇಹಿ ಚತೂಹಿ ಉಪಕ್ಕಿಲೇಸೇಹಿ ಸಪರಿಯುಟ್ಠಾನೇಹಿ ಚಿತ್ತಂ ವಿಮುತ್ತಂ ಹೋತಿ ಸುವಿಮುತ್ತಂ। ತಂವಿಮುತ್ತಿ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ, ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – "ಛಿನ್ನವಟುಮಾನುಪಸ್ಸನೇ ಪಞ್ಞಾ ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣಂ"।

ಅನಾಗಾಮಿಮಗ್ಗೇನ ಅನುಸಹಗತಂ ಕಾಮರಾಗಸಞ್ಞೋಜನಂ, ಪಟಿಘಸಞ್ಞೋಜನಂ, ಅನುಸಹಗತೋ ಕಾಮರಾಗಾನುಸಯೋ, ಪಟಿಘಾನುಸಯೋ – ಅತ್ತನೋ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಉಪಕ್ಕಿಲೇಸಾ ಸಮ್ಮಾ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ನಾ ಹೋನ್ತಿ। ಇಮೇಹಿ ಚತೂಹಿ ಉಪಕ್ಕಿಲೇಸೇಹಿ ಸಪರಿಯುಟ್ಠಾನೇಹಿ ಚಿತ್ತಂ ವಿಮುತ್ತಂ ಹೋತಿ ಸುವಿಮುತ್ತಂ। ತಂವಿಮುತ್ತಿ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ, ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – "ಛಿನ್ನವಟುಮಾನುಪಸ್ಸನೇ ಪಞ್ಞಾ ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣಂ"।

ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೇನ ರೂಪರಾಗೋ, ಅರೂಪರಾಗೋ, ಮಾನೋ, ಉದ್ಧಚ್ಚಂ, ಅವಿಜ್ಜಾ, ಮಾನಾನುಸಯೋ, ಭವರಾಗಾನುಸಯೋ, ಅವಿಜ್ಜಾನುಸಯೋ – ಅತ್ತನೋ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಉಪಕ್ಕಿಲೇಸಾ ಸಮ್ಮಾ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ನಾ ಹೋನ್ತಿ। ಇಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ ಉಪಕ್ಕಿಲೇಸೇಹಿ ಸಪರಿಯುಟ್ಠಾನೇಹಿ ಚಿತ್ತಂ ವಿಮುತ್ತಂ ಹೋತಿ ಸುವಿಮುತ್ತಂ। ತಂವಿಮುತ್ತಿ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ, ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – "ಛಿನ್ನವಟುಮಾನುಪಸ್ಸನೇ ಪಞ್ಞಾ ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣಂ"। ತಂ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ, ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – "ಛಿನ್ನವಟುಮಾನುಪಸ್ಸನೇ ಪಞ್ಞಾ ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣಂ"।

ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ ತೇರಸಮೋ।

೧೪. ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ

೬೫. ಕಥಂ ತದಾ ಸಮುದಾಗತೇ ಧಮ್ಮೇ ಪಸ್ಸನೇ ಪಞ್ಞಾ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣೇ ಞಾಣಂ? ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಕ್ಖಣೇ ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ ತದಾ ಸಮುದಾಗತಾ। ಅಭಿನಿರೋಪನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ ತದಾ ಸಮುದಾಗತೋ। ಪರಿಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾವಾಚಾ

ತದಾ ಸಮುದಾಗತಾ। ಸಮುಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತೋ ತದಾ ಸಮುದಾಗತೋ। ವೋದಾನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಆಜೀವೋ ತದಾ ಸಮುದಾಗತೋ। ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮೋ ತದಾ ಸಮುದಾಗತೋ। ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಸತಿ ತದಾ ಸಮುದಾಗತಾ। ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ ತದಾ ಸಮುದಾಗತೋ।

ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ತದಾ ಸಮುದಾಗತೋ। ಪವಿಚಯಟ್ಠೇನ ಧಮ್ಮವಿಚಯಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ತದಾ ಸಮುದಾಗತೋ। ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ತದಾ ಸಮುದಾಗತೋ। ಫರಣಟ್ಠೇನ ಪೀತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ತದಾ ಸಮುದಾಗತೋ। ಉಪಸಮಟ್ಠೇನ ಪಸ್ಸದ್ಧಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ತದಾ ಸಮುದಾಗತೋ। ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ತದಾ ಸಮುದಾಗತೋ। ಪಟಿಸಙ್ಖಾನಟ್ಠೇನ ಉಪೇಕ್ಖಾಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ತದಾ ಸಮುದಾಗತೋ।

ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಾಬಲಂ ತದಾ ಸಮುದಾಗತಂ। ಕೋಸಜ್ಜೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಬಲಂ ತದಾ ಸಮುದಾಗತಂ। ಪಮಾದೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಟ್ಠೇನ ಸತಿಬಲಂ ತದಾ ಸಮುದಾಗತಂ। ಉದ್ಧಚ್ಚೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿಬಲಂ ತದಾ ಸಮುದಾಗತಂ। ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಅಕಮ್ಪಿಯಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾಬಲಂ ತದಾ ಸಮುದಾಗತಂ।

ಅಧಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ತದಾ ಸಮುದಾಗತಂ। ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ ತದಾ ಸಮುದಾಗತಂ। ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ತದಾ ಸಮುದಾಗತಂ। ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ತದಾ ಸಮುದಾಗತಂ। ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ತದಾ ಸಮುದಾಗತಂ।

ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ಇನ್ದ್ರಿಯಾ ತದಾ ಸಮುದಾಗತಾ। ಅಕಮ್ಪಿಯಟ್ಠೇನ ಬಲಾ ತದಾ ಸಮುದಾಗತಾ। ನಿಯ್ಯಾನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ ತದಾ ಸಮುದಾಗತಾ। ಹೇತುಟ್ಠೇನ ಮಗ್ಗೋ ತದಾ ಸಮುದಾಗತೋ। ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾ ತದಾ ಸಮುದಾಗತಾ। ಪದಹನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನಾ ತದಾ ಸಮುದಾಗತಾ। ಇಜ್ಝನಟ್ಠೇನ ಇದ್ಧಿಪಾದಾ ತದಾ ಸಮುದಾಗತಾ। ತಥಟ್ಠೇನ ಸಚ್ಚಾ ತದಾ ಸಮುದಾಗತಾ। ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮಥೋ ತದಾ ಸಮುದಾಗತೋ। ಅನುಪಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ವಿಪಸ್ಸನಾ ತದಾ ಸಮುದಾಗತಾ। ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಾ ತದಾ ಸಮುದಾಗತಾ। ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಯುಗನದ್ಧಂ ತದಾ ಸಮುದಾಗತಂ। ಸಂವರಟ್ಠೇನ ಸೀಲವಿಸುದ್ಧಿ ತದಾ ಸಮುದಾಗತಾ। ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಚಿತ್ತವಿಸುದ್ಧಿ ತದಾ ಸಮುದಾಗತಾ। ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ದಿಟ್ಠಿವಿಸುದ್ಧಿ ತದಾ ಸಮುದಾಗತಾ। ವಿಮುತ್ತಟ್ಠೇನ ವಿಮೋಕ್ಖೋ ತದಾ ಸಮುದಾಗತೋ। ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೇನ ವಿಜ್ಜಾ ತದಾ ಸಮುದಾಗತಾ। ಪರಿಚ್ಚಾಗಟ್ಠೇನ ವಿಮುತ್ತಿ ತದಾ ಸಮುದಾಗತಾ। ಸಮುಚ್ಛೇದಟ್ಠೇನ ಖಯೇ ಞಾಣಂ ತದಾ ಸಮುದಾಗತಂ।

ಛನ್ದೋ ಮೂಲಟ್ಠೇನ ತದಾ ಸಮುದಾಗತೋ। ಮನಸಿಕಾರೋ ಸಮುಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ತದಾ ಸಮುದಾಗತೋ। ಫಸ್ಸೋ ಸಮೋಧಾನಟ್ಠೇನ ತದಾ ಸಮುದಾಗತೋ। ವೇದನಾ ಸಮೋಸರಣಟ್ಠೇನ ತದಾ ಸಮುದಾಗತಾ। ಸಮಾಧಿ ಪಮುಖಟ್ಠೇನ ತದಾ ಸಮುದಾಗತೋ। ಸತಿ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ತದಾ ಸಮುದಾಗತಾ। ಪಞ್ಞಾ ತದುತ್ತರಟ್ಠೇನ ತದಾ ಸಮುದಾಗತಾ । ವಿಮುತ್ತಿ ಸಾರಟ್ಠೇನ ತದಾ ಸಮುದಾಗತಾ। ಅಮತೋಗಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪರಿಯೋಸಾನಟ್ಠೇನ ತದಾ ಸಮುದಾಗತಂ। ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖತಿ, ಇಮೇ ಧಮ್ಮಾ ತದಾ ಸಮುದಾಗತಾ।

ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಕ್ಖಣೇ ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ ತದಾ ಸಮುದಾಗತಾ। ಅಭಿನಿರೋಪನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ ತದಾ ಸಮುದಾಗತೋ…ಪೇ॰… ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಟ್ಠೇನ ಅನುಪ್ಪಾದೇ ಞಾಣಂ ತದಾ ಸಮುದಾಗತಂ। ಛನ್ದೋ ಮೂಲಟ್ಠೇನ ತದಾ ಸಮುದಾಗತೋ। ಮನಸಿಕಾರೋ ಸಮುಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ತದಾ ಸಮುದಾಗತೋ। ಫಸ್ಸೋ ಸಮೋಧಾನಟ್ಠೇನ ತದಾ ಸಮುದಾಗತೋ। ವೇದನಾ ಸಮೋಸರಣಟ್ಠೇನ ತದಾ ಸಮುದಾಗತಾ। ಸಮಾಧಿ ಪಮುಖಟ್ಠೇನ ತದಾ ಸಮುದಾಗತೋ। ಸತಿ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ತದಾ ಸಮುದಾಗತಾ। ಪಞ್ಞಾ ತದುತ್ತರಟ್ಠೇನ ತದಾ ಸಮುದಾಗತಾ। ವಿಮುತ್ತಿ ಸಾರಟ್ಠೇನ ತದಾ ಸಮುದಾಗತಾ। ಅಮತೋಗಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪರಿಯೋಸಾನಟ್ಠೇನ ತದಾ ಸಮುದಾಗತಂ। ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖತಿ, ಇಮೇ ಧಮ್ಮಾ ತದಾ ಸಮುದಾಗತಾ।

ಸಕದಾಗಾಮಿಮಗ್ಗಕ್ಖಣೇ…ಪೇ॰… ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲಕ್ಖಣೇ…ಪೇ॰… ಅನಾಗಾಮಿಮಗ್ಗಕ್ಖಣೇ…ಪೇ॰… ಅನಾಗಾಮಿಫಲಕ್ಖಣೇ…ಪೇ॰… ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಕ್ಖಣೇ ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ ತದಾ ಸಮುದಾಗತಾ…ಪೇ॰… ಸಮುಚ್ಛೇದಟ್ಠೇನ ಖಯೇ ಞಾಣಂ ತದಾ ಸಮುದಾಗತಂ। ಛನ್ದೋ ಮೂಲಟ್ಠೇನ ತದಾ ಸಮುದಾಗತೋ…ಪೇ॰… ಅಮತೋಗಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪರಿಯೋಸಾನಟ್ಠೇನ ತದಾ ಸಮುದಾಗತಂ। ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖತಿ, ಇಮೇ ಧಮ್ಮಾ ತದಾ ಸಮುದಾಗತಾ।

ಅರಹತ್ತಫಲಕ್ಖಣೇ ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ ತದಾ ಸಮುದಾಗತಾ …ಪೇ॰… ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಟ್ಠೇನ ಅನುಪ್ಪಾದೇ ಞಾಣಂ ತದಾ ಸಮುದಾಗತಂ। ಛನ್ದೋ ಮೂಲಟ್ಠೇನ ತದಾ ಸಮುದಾಗತೋ …ಪೇ॰… ಅಮತೋಗಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪರಿಯೋಸಾನಟ್ಠೇನ ತದಾ ಸಮುದಾಗತಂ। ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖತಿ, ಇಮೇ ಧಮ್ಮಾ ತದಾ ಸಮುದಾಗತಾ। ತಂ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ, ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – ''ತದಾ ಸಮುದಾಗತೇ ಧಮ್ಮೇ ಪಸ್ಸನೇ ಪಞ್ಞಾ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣೇ ಞಾಣಂ''।

ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ ಚುದ್ದಸಮೋ।

೧೫. ವತ್ಥುನಾನತ್ತಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ

೬೬. ಕಥಂ ಅಜ್ಝತ್ತವವತ್ಥಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ವತ್ಥುನಾನತ್ತೇ ಞಾಣಂ? ಕಥಂ ಅಜ್ಝತ್ತಧಮ್ಮೇ ವವತ್ಥೇತಿ? ಚಕ್ಖುಂ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ವವತ್ಥೇತಿ, ಸೋತಂ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ವವತ್ಥೇತಿ, ಘಾನಂ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ವವತ್ಥೇತಿ, ಜಿವ್ಹಂ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ವವತ್ಥೇತಿ, ಕಾಯಂ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ವವತ್ಥೇತಿ, ಮನಂ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ವವತ್ಥೇತಿ।

ಕಥಂ ಚಕ್ಖುಂ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ವವತ್ಥೇತಿ? ಚಕ್ಖು ಅವಿಜ್ಜಾಸಮ್ಭೂತನ್ತಿ ವವತ್ಥೇತಿ, ಚಕ್ಖು ತಣ್ಹಾಸಮ್ಭೂತನ್ತಿ ವವತ್ಥೇತಿ, ಚಕ್ಖು ಕಮ್ಮಸಮ್ಭೂತನ್ತಿ ವವತ್ಥೇತಿ, ಚಕ್ಖು ಆಹಾರಸಮ್ಭೂತನ್ತಿ ವವತ್ಥೇತಿ, ಚಕ್ಖು ಚತುನ್ನಂ ಮಹಾಭೂತಾನಂ ಉಪಾದಾಯಾತಿ ವವತ್ಥೇತಿ, ಚಕ್ಖು ಉಪ್ಪನ್ನನ್ತಿ ವವತ್ಥೇತಿ, ಚಕ್ಖು ಸಮುದಾಗತನ್ತಿ ವವತ್ಥೇತಿ। ಚಕ್ಖು ಅಹುತ್ವಾ ಸಮ್ಭೂತಂ, ಹುತ್ವಾ ನ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ವವತ್ಥೇತಿ। ಚಕ್ಖುಂ ಅನ್ತವನ್ತತೋ ವವತ್ಥೇತಿ, ಚಕ್ಖು ಅದ್ಧುವಂ ಅಸಸ್ಸತಂ ವಿಪರಿಣಾಮಧಮ್ಮನ್ತಿ ವವತ್ಥೇತಿ, ಚಕ್ಖು ಅನಿಚ್ಚಂ ಸಙ್ಖತಂ ಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಂ ಖಯಧಮ್ಮಂ ವಯಧಮ್ಮಂ ವಿರಾಗಧಮ್ಮಂ ನಿರೋಧಧಮ್ಮನ್ತಿ ವವತ್ಥೇತಿ । ಚಕ್ಖುಂ ಅನಿಚ್ಚತೋ ವವತ್ಥೇತಿ, ನೋ ನಿಚ್ಚತೋ; ದುಕ್ಖತೋ ವವತ್ಥೇತಿ, ನೋ ಸುಖತೋ; ಅನತ್ತತೋ ವವತ್ಥೇತಿ, ನೋ ಅತ್ತತೋ; ನಿಬ್ಬಿನ್ದತಿ, ನೋ ನನ್ದತಿ; ವಿರಜ್ಜತಿ, ನೋ ರಜ್ಜತಿ; ನಿರೋಧೇತಿ, ನೋ ಸಮುದೇತಿ; ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜತಿ, ನೋ ಆದಿಯತಿ। ಅನಿಚ್ಚತೋ ವವತ್ಥೇನ್ತೋ ನಿಚ್ಚಸಞ್ಞಂ ಪಜಹತಿ, ದುಕ್ಖತೋ ವವತ್ಥೇನ್ತೋ ಸುಖಸಞ್ಞಂ ಪಜಹತಿ, ಅನತ್ತತೋ ವವತ್ಥೇನ್ತೋ ಅತ್ತಸಞ್ಞಂ ಪಜಹತಿ, ನಿಬ್ಬಿನ್ದನ್ತೋ ನನ್ದಿಂ ಪಜಹತಿ, ವಿರಜ್ಜನ್ತೋ ರಾಗಂ ಪಜಹತಿ, ನಿರೋಧೇನ್ತೋ ಸಮುದಯಂ ಪಜಹತಿ, ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜನ್ತೋ ಆದಾನಂ ಪಜಹತಿ। ಏವಂ ಚಕ್ಖುಂ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ವವತ್ಥೇತಿ।

ಕಥಂ ಸೋತಂ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ವವತ್ಥೇತಿ? ಸೋತಂ ಅವಿಜ್ಜಾಸಮ್ಭೂತನ್ತಿ ವವತ್ಥೇತಿ…ಪೇ॰… ಏವಂ ಸೋತಂ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ವವತ್ಥೇತಿ। ಕಥಂ ಘಾನಂ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ವವತ್ಥೇತಿ? ಘಾನಂ ಅವಿಜ್ಜಾಸಮ್ಭೂತನ್ತಿ ವವತ್ಥೇತಿ…ಪೇ॰… ಏವಂ ಘಾನಂ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ವವತ್ಥೇತಿ। ಕಥಂ ಜಿವ್ಹಂ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ವವತ್ಥೇತಿ? ಜಿವ್ಹಾ ಅವಿಜ್ಜಾಸಮ್ಭೂತಾತಿ ವವತ್ಥೇತಿ, ಜಿವ್ಹಾ ತಣ್ಹಾಸಮ್ಭೂತಾತಿ ವವತ್ಥೇತಿ, ಜಿವ್ಹಾ ಕಮ್ಮಸಮ್ಭೂತಾತಿ ವವತ್ಥೇತಿ, ಜಿವ್ಹಾ ಆಹಾರಸಮ್ಭೂತಾತಿ ವವತ್ಥೇತಿ, ಜಿವ್ಹಾ ಚತುನ್ನಂ ಮಹಾಭೂತಾನಂ ಉಪಾದಾಯಾತಿ ವವತ್ಥೇತಿ, ಜಿವ್ಹಾ ಉಪ್ಪನ್ನಾತಿ ವವತ್ಥೇತಿ ಜಿವ್ಹಾ ಸಮುದಾಗತಾತಿ ವವತ್ಥೇತಿ। ಜಿವ್ಹಾ ಅಹುತ್ವಾ ಸಮ್ಭೂತಾ, ಹುತ್ವಾ ನ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ವವತ್ಥೇತಿ। ಜಿವ್ಹಂ ಅನ್ತವನ್ತತೋ ವವತ್ಥೇತಿ, ಜಿವ್ಹಾ ಅದ್ಧುವಾ ಅಸಸ್ಸತಾ ವಿಪರಿಣಾಮಧಮ್ಮಾತಿ ವವತ್ಥೇತಿ, ಜಿವ್ಹಾ ಅನಿಚ್ಚಾ ಸಙ್ಖತಾ ಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಾ ಖಯಧಮ್ಮಾ ವಯಧಮ್ಮಾ ವಿರಾಗಧಮ್ಮಾ ನಿರೋಧಧಮ್ಮಾತಿ ವವತ್ಥೇತಿ। ಜಿವ್ಹಂ ಅನಿಚ್ಚತೋ ವವತ್ಥೇತಿ, ನೋ ನಿಚ್ಚತೋ…ಪೇ॰… ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜತಿ, ನೋ ಆದಿಯತಿ। ಅನಿಚ್ಚತೋ ವವತ್ಥೇನ್ತೋ ನಿಚ್ಚಸಞ್ಞಂ ಪಜಹತಿ…ಪೇ॰… ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜನ್ತೋ ಆದಾನಂ ಪಜಹತಿ। ಏವಂ ಜಿವ್ಹಂ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ವವತ್ಥೇತಿ।

ಕಥಂ ಕಾಯಂ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ವವತ್ಥೇತಿ? ಕಾಯೋ ಅವಿಜ್ಜಾಸಮ್ಭೂತೋತಿ ವವತ್ಥೇತಿ, ಕಾಯೋ ತಣ್ಹಾಸಮ್ಭೂತೋತಿ ವವತ್ಥೇತಿ, ಕಾಯೋ ಕಮ್ಮಸಮ್ಭೂತೋತಿ ವವತ್ಥೇತಿ, ಕಾಯೋ ಆಹಾರಸಮ್ಭೂತೋತಿ ವವತ್ಥೇತಿ, ಕಾಯೋ ಚತುನ್ನಂ ಮಹಾಭೂತಾನಂ ಉಪಾದಾಯಾತಿ ವವತ್ಥೇತಿ, ಕಾಯೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋತಿ ವವತ್ಥೇತಿ, ಕಾಯೋ ಸಮುದಾಗತೋತಿ ವವತ್ಥೇತಿ। ಕಾಯೋ ಅಹುತ್ವಾ ಸಮ್ಭೂತೋ, ಹುತ್ವಾ ನ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ವವತ್ಥೇತಿ। ಕಾಯಂ ಅನ್ತವನ್ತತೋ ವವತ್ಥೇತಿ, ಕಾಯೋ ಅದ್ಧುವೋ ಅಸಸ್ಸತೋ ವಿಪರಿಣಾಮಧಮ್ಮೋತಿ ವವತ್ಥೇತಿ, ಕಾಯೋ ಅನಿಚ್ಚೋ ಸಙ್ಖತೋ ಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನೋ ಖಯಧಮ್ಮೋ ವಯಧಮ್ಮೋ ವಿರಾಗಧಮ್ಮೋ ನಿರೋಧಧಮ್ಮೋತಿ ವವತ್ಥೇತಿ। ಕಾಯಂ ಅನಿಚ್ಚತೋ ವವತ್ಥೇತಿ, ನೋ ನಿಚ್ಚತೋ; ದುಕ್ಖತೋ ವವತ್ಥೇತಿ, ನೋ ಸುಖತೋ…ಪೇ॰… ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜತಿ, ನೋ ಆದಿಯತಿ। ಅನಿಚ್ಚತೋ ವವತ್ಥೇನ್ತೋ ನಿಚ್ಚಸಞ್ಞಂ ಪಜಹತಿ, ದುಕ್ಖತೋ ವವತ್ಥೇನ್ತೋ ಸುಖಸಞ್ಞಂ ಪಜಹತಿ… ಪೇ॰… ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜನ್ತೋ ಆದಾನಂ ಪಜಹತಿ। ಏವಂ ಕಾಯಂ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ವವತ್ಥೇತಿ।

ಕಥಂ ಮನಂ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ವವತ್ಥೇತಿ? ಮನೋ ಅವಿಜ್ಜಾಸಮ್ಭೂತೋತಿ ವವತ್ಥೇತಿ, ಮನೋ ತಣ್ಹಾಸಮ್ಭೂತೋತಿ ವವತ್ಥೇತಿ, ಮನೋ ಕಮ್ಮಸಮ್ಭೂತೋತಿ ವವತ್ಥೇತಿ, ಮನೋ ಆಹಾರಸಮ್ಭೂತೋತಿ ವವತ್ಥೇತಿ, ಮನೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋತಿ ವವತ್ಥೇತಿ , ಮನೋ ಸಮುದಾಗತೋತಿ ವವತ್ಥೇತಿ। ಮನೋ ಅಹುತ್ವಾ ಸಮ್ಭೂತೋ, ಹುತ್ವಾ ನ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ ವವತ್ಥೇತಿ। ಮನಂ ಅನ್ತವನ್ತತೋ ವವತ್ಥೇತಿ, ಮನೋ ಅದ್ಧುವೋ ಅಸಸ್ಸತೋ ವಿಪರಿಣಾಮಧಮ್ಮೋತಿ ವವತ್ಥೇತಿ, ಮನೋ ಅನಿಚ್ಚೋ ಸಙ್ಖತೋ ಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನೋ ಖಯಧಮ್ಮೋ ವಯಧಮ್ಮೋ ವಿರಾಗಧಮ್ಮೋ ನಿರೋಧಧಮ್ಮೋತಿ ವವತ್ಥೇತಿ। ಮನಂ ಅನಿಚ್ಚತೋ ವವತ್ಥೇತಿ, ನೋ ನಿಚ್ಚತೋ; ದುಕ್ಖತೋ ವವತ್ಥೇತಿ, ನೋ ಸುಖತೋ; ಅನತ್ತತೋ ವವತ್ಥೇತಿ, ನೋ ಅತ್ತತೋ; ನಿಬ್ಬಿನ್ದತಿ, ನೋ ನನ್ದತಿ; ವಿರಜ್ಜತಿ, ನೋ ರಜ್ಜತಿ; ನಿರೋಧೇತಿ, ನೋ ಸಮುದೇತಿ; ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜತಿ, ನೋ ಆದಿಯತಿ। ಅನಿಚ್ಚತೋ ವವತ್ಥೇನ್ತೋ ನಿಚ್ಚಸಞ್ಞಂ ಪಜಹತಿ, ದುಕ್ಖತೋ ವವತ್ಥೇನ್ತೋ ಸುಖಸಞ್ಞಂ ಪಜಹತಿ, ಅನತ್ತತೋ ವವತ್ಥೇನ್ತೋ ಅತ್ತಸಞ್ಞಂ ಪಜಹತಿ, ನಿಬ್ಬಿನ್ದನ್ತೋ ನನ್ದಿಂ ಪಜಹತಿ, ವಿರಜ್ಜನ್ತೋ ರಾಗಂ ಪಜಹತಿ, ನಿರೋಧೇನ್ತೋ ಸಮುದಯಂ ಪಜಹತಿ, ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜನ್ತೋ ಆದಾನಂ ಪಜಹತಿ। ಏವಂ ಮನಂ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ವವತ್ಥೇತಿ। ಏವಂ ಅಜ್ಝತ್ತಧಮ್ಮೇ ವವತ್ಥೇತಿ। ತಂ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ, ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಅಜ್ಝತ್ತವವತ್ಥಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ವತ್ಥುನಾನತ್ತೇ ಞಾಣಂ"।

ವತ್ಥುನಾನತ್ತಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ ಪನ್ನರಸಮೋ।

೧೬. ಗೋಚರನಾನತ್ತಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ

೬೭. ಕಥಂ ಬಹಿದ್ಧಾ ವವತ್ಥಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಗೋಚರನಾನತ್ತೇ ಞಾಣಂ? ಕಥಂ ಬಹಿದ್ಧಾ ಧಮ್ಮೇ ವವತ್ಥೇತಿ? ರೂಪೇ ಬಹಿದ್ಧಾ ವವತ್ಥೇತಿ, ಸದ್ದೇ ಬಹಿದ್ಧಾ ವವತ್ಥೇತಿ, ಗನ್ಧೇ ಬಹಿದ್ಧಾ ವವತ್ಥೇತಿ, ರಸೇ ಬಹಿದ್ಧಾ ವವತ್ಥೇತಿ, ಫೋಟ್ಠಬ್ಬೇ ಬಹಿದ್ಧಾ ವವತ್ಥೇತಿ, ಧಮ್ಮೇ ಬಹಿದ್ಧಾ ವವತ್ಥೇತಿ ।

ಕಥಂ ರೂಪೇ ಬಹಿದ್ಧಾ ವವತ್ಥೇತಿ? ರೂಪಾ ಅವಿಜ್ಜಾಸಮ್ಭೂತಾತಿ ವವತ್ಥೇತಿ ರೂಪಾ ತಣ್ಹಾಸಮ್ಭೂತಾತಿ ವವತ್ಥೇತಿ, ರೂಪಾ ಕಮ್ಮಸಮ್ಭೂತಾತಿ ವವತ್ಥೇತಿ, ರೂಪಾ ಆಹಾರಸಮ್ಭೂತಾತಿ ವವತ್ಥೇತಿ, ರೂಪಾ ಚತುನ್ನಂ ಮಹಾಭೂತಾನಂ ಉಪಾದಾಯಾತಿ ವವತ್ಥೇತಿ, ರೂಪಾ ಉಪ್ಪನ್ನಾತಿ ವವತ್ಥೇತಿ, ರೂಪಾ ಸಮುದಾಗತಾತಿ ವವತ್ಥೇತಿ। ರೂಪಾ ಅಹುತ್ವಾ ಸಮ್ಭೂತಾ, ಹುತ್ವಾ ನ ಭವಿಸ್ಸನ್ತೀತಿ ವವತ್ಥೇತಿ। ರೂಪೇ ಅನ್ತವನ್ತತೋ ವವತ್ಥೇತಿ, ರೂಪಾ ಅದ್ಧುವಾ ಅಸಸ್ಸತಾ ವಿಪರಿಣಾಮಧಮ್ಮಾತಿ ವವತ್ಥೇತಿ । ರೂಪಾ ಅನಿಚ್ಚಾ ಸಙ್ಖತಾ ಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಾ ಖಯಧಮ್ಮಾ ವಯಧಮ್ಮಾ ವಿರಾಗಧಮ್ಮಾ ನಿರೋಧಧಮ್ಮಾತಿ ವವತ್ಥೇತಿ। ರೂಪೇ ಅನಿಚ್ಚತೋ ವವತ್ಥೇತಿ, ನೋ ನಿಚ್ಚತೋ; ದುಕ್ಖತೋ ವವತ್ಥೇತಿ, ನೋ ಸುಖತೋ; ಅನತ್ತತೋ ವವತ್ಥೇತಿ, ನೋ ಅತ್ತತೋ; ನಿಬ್ಬಿನ್ದತಿ, ನೋ ನನ್ದತಿ ; ವಿರಜ್ಜತಿ, ನೋ ರಜ್ಜತಿ; ನಿರೋಧೇತಿ, ನೋ ಸಮುದೇತಿ; ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜತಿ, ನೋ ಆದಿಯತಿ। ಅನಿಚ್ಚತೋ ವವತ್ಥೇನ್ತೋ ನಿಚ್ಚಸಞ್ಞಂ ಪಜಹತಿ, ದುಕ್ಖತೋ ವವತ್ಥೇನ್ತೋ ಸುಖಸಞ್ಞಂ ಪಜಹತಿ, ಅನತ್ತತೋ ವವತ್ಥೇನ್ತೋ ಅತ್ತಸಞ್ಞಂ ಪಜಹತಿ,

ನಿಬ್ಬಿನ್ದನ್ತೋ ನನ್ದಿಂ ಪಜಹತಿ, ವಿರಜ್ಜನ್ತೋ ರಾಗಂ ಪಜಹತಿ, ನಿರೋಧೇನ್ತೋ ಸಮುದಯಂ ಪಜಹತಿ, ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜನ್ತೋ ಆದಾನಂ ಪಜಹತಿ। ಏವಂ ರೂಪೇ ಬಹಿದ್ಧಾ ವವತ್ಥೇತಿ।

ಕಥಂ ಸದ್ದೇ ಬಹಿದ್ಧಾ ವವತ್ಥೇತಿ? ಸದ್ದಾ ಅವಿಜ್ಜಾಸಮ್ಭೂತಾತಿ ವವತ್ಥೇತಿ…ಪೇ॰… ಸದ್ದಾ ಚತುನ್ನಂ ಮಹಾಭೂತಾನಂ ಉಪಾದಾಯಾತಿ ವವತ್ಥೇತಿ, ಸದ್ದಾ ಉಪ್ಪನ್ನಾತಿ ವವತ್ಥೇತಿ, ಸದ್ದಾ ಸಮುದಾಗತಾತಿ ವವತ್ಥೇತಿ। ಸದ್ದಾ ಅಹುತ್ವಾ ಸಮ್ಭೂತಾ, ಹುತ್ವಾ ನ ಭವಿಸ್ಸನ್ತೀತಿ ವವತ್ಥೇತಿ। ಸದ್ದೇ ಅನ್ತವನ್ತತೋ ವವತ್ಥೇತಿ, ಸದ್ದಾ ಅದ್ಧುವಾ ಅಸಸ್ಸತಾ ವಿಪರಿಣಾಮಧಮ್ಮಾತಿ ವವತ್ಥೇತಿ, ಸದ್ದಾ ಅನಿಚ್ಚಾ ಸಙ್ಖತಾ ಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಾ ಖಯಧಮ್ಮಾ ವಯಧಮ್ಮಾ ವಿರಾಗಧಮ್ಮಾ ನಿರೋಧಧಮ್ಮಾತಿ ವವತ್ಥೇತಿ। ಸದ್ದೇ ಅನಿಚ್ಚತೋ ವವತ್ಥೇತಿ, ನೋ ನಿಚ್ಚತೋ…ಪೇ॰… ಏವಂ ಸದ್ದೇ ಬಹಿದ್ಧಾ ವವತ್ಥೇತಿ।

ಕಥಂ ಗನ್ಧೇ ಬಹಿದ್ಧಾ ವವತ್ಥೇತಿ? ಗನ್ಧಾ ಅವಿಜ್ಜಾಸಮ್ಭೂತಾತಿ ವವತ್ಥೇತಿ, ಗನ್ಧಾ ತಣ್ಹಾಸಮ್ಭೂತಾತಿ ವವತ್ಥೇತಿ…ಪೇ॰… ಏವಂ ಗನ್ಧೇ ಬಹಿದ್ಧಾ ವವತ್ಥೇತಿ। ಕಥಂ ರಸೇ ಬಹಿದ್ಧಾ ವವತ್ಥೇತಿ? ರಸಾ ಅವಿಜ್ಜಾಸಮ್ಭೂತಾತಿ ವವತ್ಥೇತಿ, ರಸಾ ತಣ್ಹಾಸಮ್ಭೂತಾತಿ ವವತ್ಥೇತಿ…ಪೇ॰… ಏವಂ ರಸೇ ಬಹಿದ್ಧಾ ವವತ್ಥೇತಿ। ಕಥಂ ಫೋಟ್ಠಬ್ಬೇ ಬಹಿದ್ಧಾ ವವತ್ಥೇತಿ? ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಾ ಅವಿಜ್ಜಾಸಮ್ಭೂತಾತಿ ವವತ್ಥೇತಿ, ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಾ ತಣ್ಹಾಸಮ್ಭೂತಾತಿ ವವತ್ಥೇತಿ, ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಾ ಕಮ್ಮಸಮ್ಭೂತಾತಿ ವವತ್ಥೇತಿ, ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಾ ಆಹಾರಸಮ್ಭೂತಾತಿ ವವತ್ಥೇತಿ, ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಾ ಉಪ್ಪನ್ನಾತಿ ವವತ್ಥೇತಿ। ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಾ ಸಮುದಾಗತಾತಿ ವವತ್ಥೇತಿ…ಪೇ॰… ಏವಂ ಫೋಟ್ಠಬ್ಬೇ ಬಹಿದ್ಧಾ ವವತ್ಥೇತಿ।

ಕಥಂ ಧಮ್ಮೇ ಬಹಿದ್ಧಾ ವವತ್ಥೇತಿ? ಧಮ್ಮಾ ಅವಿಜ್ಜಾಸಮ್ಭೂತಾತಿ ವವತ್ಥೇತಿ, ಧಮ್ಮಾ ತಣ್ಹಾಸಮ್ಭೂತಾತಿ ವವತ್ಥೇತಿ, ಧಮ್ಮಾ ಕಮ್ಮಸಮ್ಭೂತಾತಿ ವವತ್ಥೇತಿ, ಧಮ್ಮಾ ಆಹಾರಸಮ್ಭೂತಾತಿ ವವತ್ಥೇತಿ, ಧಮ್ಮಾ ಉಪ್ಪನ್ನಾತಿ ವವತ್ಥೇತಿ, ಧಮ್ಮಾ ಸಮುದಾಗತಾತಿ ವವತ್ಥೇತಿ। ಧಮ್ಮಾ ಅಹುತ್ವಾ ಸಮ್ಭೂತಾ , ಹುತ್ವಾ ನ ಭವಿಸ್ಸನ್ತೀತಿ ವವತ್ಥೇತಿ। ಧಮ್ಮೇ ಅನ್ತವನ್ತತೋ ವವತ್ಥೇತಿ, ಧಮ್ಮಾ ಅದ್ಧುವಾ ಅಸಸ್ಸತಾ ವಿಪರಿಣಾಮಧಮ್ಮಾತಿ ವವತ್ಥೇತಿ, ಧಮ್ಮಾ ಅನಿಚ್ಚಾ ಸಙ್ಖತಾ ಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಾ ಖಯಧಮ್ಮಾ ವಯಧಮ್ಮಾ ವಿರಾಗಧಮ್ಮಾ ನಿರೋಧಧಮ್ಮಾತಿ ವವತ್ಥೇತಿ। ಧಮ್ಮೇ ಅನಿಚ್ಚತೋ ವವತ್ಥೇತಿ, ನೋ ನಿಚ್ಚತೋ; ದುಕ್ಖತೋ ವವತ್ಥೇತಿ, ನೋ ಸುಖತೋ; ಅನತ್ತತೋ ವವತ್ಥೇತಿ, ನೋ ಅತ್ತತೋ; ನಿಬ್ಬಿನ್ದತಿ, ನೋ ನನ್ದತಿ; ವಿರಜ್ಜತಿ, ನೋ ರಜ್ಜತಿ; ನಿರೋಧೇತಿ, ನೋ ಸಮುದೇತಿ; ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜತಿ, ನೋ ಆದಿಯತಿ…ಪೇ॰… ಅನಿಚ್ಚತೋ ವವತ್ಥೇನ್ತೋ ನಿಚ್ಚಸಞ್ಞಂ ಪಜಹತಿ, ದುಕ್ಖತೋ ವವತ್ಥೇನ್ತೋ ಸುಖಸಞ್ಞಂ ಪಜಹತಿ, ಅನತ್ತತೋ ವವತ್ಥೇನ್ತೋ ಅತ್ತಸಞ್ಞಂ ಪಜಹತಿ, ನಿಬ್ಬಿನ್ದನ್ತೋ ನನ್ದಿಂ ಪಜಹತಿ, ವಿರಜ್ಜನ್ತೋ ರಾಗಂ ಪಜಹತಿ, ನಿರೋಧೇನ್ತೋ ಸಮುದಯಂ ಪಜಹತಿ, ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜನ್ತೋ ಆದಾನಂ ಪಜಹತಿ। ಏವಂ ಧಮ್ಮೇ ಬಹಿದ್ಧಾ ವವತ್ಥೇತಿ। ತಂ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ, ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – ‘‘ಬಹಿದ್ಧಾ ವವತ್ಥಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಗೋಚರನಾನತ್ತೇ ಞಾಣಂ’’।

ಗೋಚರನಾನತ್ತಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ ಸೋಳಸಮೋ।

೧೭. ಚರಿಯಾನಾನತ್ತಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ

೭೮. ಕಥಂ ಚರಿಯಾವವತ್ಥಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಚರಿಯಾನಾನತ್ತೇ ಞಾಣಂ? **ಚರಿಯಾತಿ** ತಿಸ್ಸೋ ಚರಿಯಾಯೋ – ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ, ಅಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ, ಞಾಣಚರಿಯಾ।

ಕತಮಾ ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ? ದಸ್ಸನತ್ಥಾಯ ಆವಜ್ಜನಕಿರಿಯಾಬ್ಯಾಕತಾ ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ ರೂಪೇಸು, ದಸ್ಸನಟ್ಠೋ ಚಕ್ಖುವಿಞ್ಞಾಣಂ ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ ರೂಪೇಸು, ದಿಟ್ಠತ್ತಾ ಅಭಿನಿರೋಪನಾ ವಿಪಾಕಮನೋಧಾತು [ಅಭಿನಿರೋಪನವಿಪಾಕಮನೋಧಾತು (ಸ್ಯಾ॰)] ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ ರೂಪೇಸು, ಅಭಿನಿರೋಪಿತತ್ತಾ ವಿಪಾಕಮನೋವಿಞ್ಞಾಣಧಾತು ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ ರೂಪೇಸು। ಸವನತ್ಥಾಯ ಆವಜ್ಜನಕಿರಿಯಾಬ್ಯಾಕತಾ ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ ಸದ್ದೇಸು, ಸವನಟ್ಠೋ ಸೋತವಿಞ್ಞಾಣಂ

ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ ಸದ್ದೇಸು, ಸುತತ್ತಾ ಅಭಿನಿರೋಪನಾ ವಿಪಾಕಮನೋಧಾತು ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ ಸದ್ದೇಸು, ಅಭಿನಿರೋಪಿತತ್ತಾ ವಿಪಾಕಮನೋವಿಞ್ಞಾಣಧಾತು ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ ಸದ್ದೇಸು। ಘಾಯನತ್ಥಾಯ ಆವಜ್ಜನಕಿರಿಯಾಬ್ಯಾಕತಾ ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ ಗನ್ಧೇಸು, ಘಾಯನಟ್ಠೋ [ಘಾಯನತ್ಥೋ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] ಘಾನವಿಞ್ಞಾಣಂ ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ ಗನ್ಧೇಸು, ಘಾಯಿತತ್ತಾ ಅಭಿನಿರೋಪನಾ ವಿಪಾಕಮನೋಧಾತು ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ ಗನ್ಧೇಸು, ಅಭಿನಿರೋಪಿತತ್ತಾ ವಿಪಾಕಮನೋವಿಞ್ಞಾಣಧಾತು ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ ಗನ್ಧೇಸು। ಸಾಯನತ್ಥಾಯ ಆವಜ್ಜನಕಿರಿಯಾಬ್ಯಾಕತಾ ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ ರಸೇಸು, ಸಾಯನಟ್ಠೋ ಜಿವ್ಹಾವಿಞ್ಞಾಣಂ ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ ರಸೇಸು, ಸಾಯಿತತ್ತಾ ಅಭಿನಿರೋಪನಾ ವಿಪಾಕಮನೋಧಾತು ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ ರಸೇಸು, ಅಭಿನಿರೋಪಿತತ್ತಾ ವಿಪಾಕಮನೋವಿಞ್ಞಾಣಧಾತು ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ ರಸೇಸು। ಫುಸನತ್ಥಾಯ ಆವಜ್ಜನಕಿರಿಯಾಬ್ಯಾಕತಾ ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ ಫೋಟ್ಠಬ್ಬೇಸು, ಫುಸನಟ್ಠೋ ಕಾಯವಿಞ್ಞಾಣಂ ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ ಫೋಟ್ಠಬ್ಬೇಸು, ಫುಟ್ಠತ್ತಾ ಅಭಿನಿರೋಪನಾ ವಿಪಾಕಮನೋಧಾತು ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ ಫೋಟ್ಠಬ್ಬೇಸು, ಅಭಿನಿರೋಪಿತತ್ತಾ ವಿಪಾಕಮನೋವಿಞ್ಞಾಣಧಾತು ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ ಫೋಟ್ಠಬ್ಬೇಸು। ವಿಜಾನನತ್ಥಾಯ ಆವಜ್ಜನಕಿರಿಯಾಬ್ಯಾಕತಾ ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ ಧಮ್ಮೇಸು, ವಿಜಾನನಟ್ಠೋ ಮನೋವಿಞ್ಞಾಣಂ ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ ಧಮ್ಮೇಸು, ವಿಞ್ಞಾತತ್ತಾ ಅಭಿನಿರೋಪನಾ ವಿಪಾಕಮನೋಧಾತು ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ ಧಮ್ಮೇಸು, ಅಭಿನಿರೋಪಿತತ್ತಾ ವಿಪಾಕಮನೋವಿಞ್ಞಾಣಧಾತು ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ ಧಮ್ಮೇಸು।

೬೯. **ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ**ತಿ ಕೇನಟ್ಠೇನ ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ? ನೀರಾಗಾ ಚರತೀತಿ - ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ನಿದ್ದೋಸಾ ಚರತೀತಿ - ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ನಿಮ್ಮೋಹಾ ಚರತೀತಿ - ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ನಿಮ್ಮಾನಾ ಚರತೀತಿ - ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ನಿದ್ದಿಟ್ಠಿ ಚರತೀತಿ - ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ ನಿಉದ್ಧಚ್ಚಾ ಚರತೀತಿ - ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ನಿಬ್ಬಿಚಿಕಿಚ್ಛಾ ಚರತೀತಿ - ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ನಾನುಸಯಾ ಚರತೀತಿ - ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ರಾಗವಿಪ್ಪಯುತ್ತಾ ಚರತೀತಿ - ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ದೋಸವಿಪ್ಪಯುತ್ತಾ ಚರತೀತಿ - ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ಮೋಹವಿಪ್ಪಯುತ್ತಾ ಚರತೀತಿ - ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ಮಾನವಿಪ್ಪಯುತ್ತಾ ಚರತೀತಿ - ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ದಿಟ್ಠಿವಿಪ್ಪಯುತ್ತಾ ಚರತೀತಿ - ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ಉದ್ಧಚ್ಚವಿಪ್ಪಯುತ್ತಾ ಚರತೀತಿ - ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾವಿಪ್ಪಯುತ್ತಾ ಚರತೀತಿ - ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ಅನುಸಯವಿಪ್ಪಯುತ್ತಾ ಚರತೀತಿ - ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ಕುಸಲೇಹಿ ಕಮ್ಮೇಹಿ ಸಮ್ಪಯುತ್ತಾ ಚರತೀತಿ - ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ಅಕುಸಲೇಹಿ ಕಮ್ಮೇಹಿ ವಿಪ್ಪಯುತ್ತಾ ಚರತೀತಿ - ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ಸಾವಜ್ಜೇಹಿ ಕಮ್ಮೇಹಿ ವಿಪ್ಪಯುತ್ತಾ ಚರತೀತಿ - ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ಅನವಜ್ಜೇಹಿ ಕಮ್ಮೇಹಿ ಸಮ್ಪಯುತ್ತಾ ಚರತೀತಿ - ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ಕಣ್ಹೇಹಿ ಕಮ್ಮೇಹಿ ವಿಪ್ಪಯುತ್ತಾ ಚರತೀತಿ - ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ಸುಕ್ಕೇಹಿ ಕಮ್ಮೇಹಿ ಸಮ್ಪಯುತ್ತಾ ಚರತೀತಿ - ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ಸುಖುದ್ರಯೇಹಿ ಕಮ್ಮೇಹಿ ಸಮ್ಪಯುತ್ತಾ ಚರತೀತಿ - ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ದುಕ್ಖುದ್ರಯೇಹಿ ಕಮ್ಮೇಹಿ ವಿಪ್ಪಯುತ್ತಾ ಚರತೀತಿ - ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ಸುಖವಿಪಾಕೇಹಿ ಕಮ್ಮೇಹಿ ಸಮ್ಪಯುತ್ತಾ ಚರತೀತಿ - ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ದುಕ್ಖವಿಪಾಕೇಹಿ ಕಮ್ಮೇಹಿ ವಿಪ್ಪಯುತ್ತಾ ಚರತೀತಿ - ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ವಿಞ್ಞಾತೇ ಚರತೀತಿ - ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ವಿಞ್ಞಾಣಸ್ಸ ಏವರೂಪಾ ಚರಿಯಾ ಹೋತೀತಿ - ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ಪಕತಿಪರಿಸುದ್ಧಮಿದಂ ಚಿತ್ತಂ ನಿಕ್ಕಿಲೇಸಟ್ಠೇನಾತಿ - ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ಅಯಂ ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ।

ಕತಮಾ ಅಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ? ಮನಾಪಿಯೇಸು ರೂಪೇಸು ರಾಗಸ್ಸ ಜವನತ್ಥಾಯ ಆವಜ್ಜನಕಿರಿಯಾಬ್ಯಾಕತಾ ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ; ರಾಗಸ್ಸ ಜವನಾ ಅಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ಅಮನಾಪಿಯೇಸು ರೂಪೇಸು ದೋಸಸ್ಸ ಜವನತ್ಥಾಯ ಆವಜ್ಜನಕಿರಿಯಾಬ್ಯಾಕತಾ ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ; ದೋಸಸ್ಸ ಜವನಾ ಅಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ತದುಭಯೇನ ಅಸಮಪೇಕ್ಖನಸ್ಮಿಂ ವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಮೋಹಸ್ಸ ಜವನತ್ಥಾಯ ಆವಜ್ಜನಕಿರಿಯಾಬ್ಯಾಕತಾ ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ; ಮೋಹಸ್ಸ ಜವನಾ ಅಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ವಿನಿಬನ್ಧಸ್ಸ ಮಾನಸ್ಸ ಜವನತ್ಥಾಯ ಆವಜ್ಜನಕಿರಿಯಾಬ್ಯಾಕತಾ ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ; ಮಾನಸ್ಸ ಜವನಾ ಅಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ಪರಾಮಟ್ಠಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಜವನತ್ಥಾಯ ಆವಜ್ಜನಕಿರಿಯಾಬ್ಯಾಕತಾ ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ; ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಜವನಾ ಅಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ವಿಕ್ಖೇಪಗತಸ್ಸ ಉದ್ಧಚ್ಚಸ್ಸ ಜವನತ್ಥಾಯ ಆವಜ್ಜನಕಿರಿಯಾಬ್ಯಾಕತಾ ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ; ಉದ್ಧಚ್ಚಸ್ಸ ಜವನಾ ಅಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ಅನಿಟ್ಠಙ್ಗತಾಯ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾಯ ಜವನತ್ಥಾಯ

ಆವಜ್ಜನಕಿರಿಯಾಬ್ಯಾಕತಾ ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ; ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾಯ ಜವನಾ ಅಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ಥಾಮಗತಸ್ಸ ಅನುಸಯಸ್ಸ ಜವನತ್ಥಾಯ ಆವಜ್ಜನಕಿರಿಯಾಬ್ಯಾಕತಾ ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ ; ಅನುಸಯಸ್ಸ ಜವನಾ ಅಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ।

ಮನಾಪಿಯೇಸು ಸದ್ದೇಸು…ಪೇ॰… ಮನಾಪಿಯೇಸು ಗನ್ಧೇಸು…ಪೇ॰… ಮನಾಪಿಯೇಸು ರಸೇಸು…ಪೇ॰… ಮನಾಪಿಯೇಸು ಫೋಟ್ಠಬ್ಬೇಸು…ಪೇ॰… ಮನಾಪಿಯೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ರಾಗಸ್ಸ ಜವನತ್ಥಾಯ ಆವಜ್ಜನಕಿರಿಯಾಬ್ಯಾಕತಾ ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ; ರಾಗಸ್ಸ ಜವನಾ ಅಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ಅಮನಾಪಿಯೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ದೋಸಸ್ಸ ಜವನತ್ಥಾಯ ಆವಜ್ಜನಕಿರಿಯಾಬ್ಯಾಕತಾ ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ; ದೋಸಸ್ಸ ಜವನಾ ಅಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ತದುಭಯೇನ ಅಸಮಪೇಕ್ಖನಸ್ಮಿಂ ವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಮೋಹಸ್ಸ ಜವನತ್ಥಾಯ ಆವಜ್ಜನಕಿರಿಯಾಬ್ಯಾಕತಾ ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ; ಮೋಹಸ್ಸ ಜವನಾ ಅಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ವಿನಿಬನ್ಧಸ್ಸ ಮಾನಸ್ಸ ಜವನತ್ಥಾಯ ಆವಜ್ಜನಕಿರಿಯಾಬ್ಯಾಕತಾ ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ; ಮಾನಸ್ಸ ಜವನಾ ಅಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ಪರಾಮಟ್ಠಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಜವನತ್ಥಾಯ ಆವಜ್ಜನಕಿರಿಯಾಬ್ಯಾಕತಾ ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ; ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಜವನಾ ಅಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ವಿಕ್ಖೇಪಗತಸ್ಸ ಉದ್ಧಚ್ಚಸ್ಸ ಜವನತ್ಥಾಯ ಆವಜ್ಜನಕಿರಿಯಾಬ್ಯಾಕತಾ ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ; ಉದ್ಧಚ್ಚಸ್ಸ ಜವನಾ ಅಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ; ಅನಿಟ್ಠಙ್ಗತಾಯ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾಯ ಜವನತ್ಥಾಯ ಆವಜ್ಜನಕಿರಿಯಾಬ್ಯಾಕತಾ ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ; ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾಯ ಜವನಾ ಅಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ಥಾಮಗತಸ್ಸ ಅನುಸಯಸ್ಸ ಜವನತ್ಥಾಯ ಆವಜ್ಜನಕಿರಿಯಾಬ್ಯಾಕತಾ ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ; ಅನುಸಯಸ್ಸ ಜವನಾ ಅಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ।

೭೦. **ಅಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ**ತಿ ಕೇನಟ್ಠೇನ ಅಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ? ಸರಾಗಾ ಚರತೀತಿ - ಅಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ಸದೋಸಾ ಚರತೀತಿ - ಅಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ಸಮೋಹಾ ಚರತೀತಿ - ಅಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ಸಮಾನಾ ಚರತೀತಿ - ಅಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ಸದಿಟ್ಠಿ ಚರತೀತಿ - ಅಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ಸಉದ್ಧಚ್ಚಾ ಚರತೀತಿ - ಅಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ಸವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾ ಚರತೀತಿ - ಅಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ಸಾನುಸಯಾ ಚರತೀತಿ - ಅಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ । ರಾಗಸಮ್ಪಯುತ್ತಾ ಚರತೀತಿ - ಅಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ದೋಸಸಮ್ಪಯುತ್ತಾ ಚರತೀತಿ - ಅಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ಮೋಹಸಮ್ಪಯುತ್ತಾ ಚರತೀತಿ - ಅಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ಮಾನಸಮ್ಪಯುತ್ತಾ ಚರತೀತಿ - ಅಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ । ದಿಟ್ಠಿಸಮ್ಪಯುತ್ತಾ ಚರತೀತಿ - ಅಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ಉದ್ಧಚ್ಚಸಮ್ಪಯುತ್ತಾ ಚರತೀತಿ - ಅಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾಸಮ್ಪಯುತ್ತಾ ಚರತೀತಿ - ಅಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ಅನುಸಯಸಮ್ಪಯುತ್ತಾ ಚರತೀತಿ - ಅಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ಕುಸಲೇಹಿ ಕಮ್ಮೇಹಿ ವಿಪ್ಪಯುತ್ತಾ ಚರತೀತಿ - ಅಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ಅಕುಸಲೇಹಿ ಕಮ್ಮೇಹಿ ಸಮ್ಪಯುತ್ತಾ ಚರತೀತಿ - ಅಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ಸಾವಜ್ಜೇಹಿ ಕಮ್ಮೇಹಿ ಸಮ್ಪಯುತ್ತಾ ಚರತೀತಿ - ಅಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ಅನವಜ್ಜೇಹಿ ಕಮ್ಮೇಹಿ ವಿಪ್ಪಯುತ್ತಾ ಚರತೀತಿ - ಅಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ । ಕಣ್ಹೇಹಿ ಕಮ್ಮೇಹಿ ಸಮ್ಪಯುತ್ತಾ ಚರತೀತಿ - ಅಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ಸುಕ್ಕೇಹಿ ಕಮ್ಮೇಹಿ ವಿಪ್ಪಯುತ್ತಾ ಚರತೀತಿ - ಅಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ಸುಖುದ್ರಯೇಹಿ ಕಮ್ಮೇಹಿ ವಿಪ್ಪಯುತ್ತಾ ಚರತೀತಿ - ಅಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ದುಕ್ಖುದ್ರಯೇಹಿ ಕಮ್ಮೇಹಿ ಸಮ್ಪಯುತ್ತಾ ಚರತೀತಿ - ಅಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ಸುಖವಿಪಾಕೇಹಿ ಕಮ್ಮೇಹಿ ವಿಪ್ಪಯುತ್ತಾ ಚರತೀತಿ - ಅಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ದುಕ್ಖವಿಪಾಕೇಹಿ ಕಮ್ಮೇಹಿ ಸಮ್ಪಯುತ್ತಾ ಚರತೀತಿ - ಅಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ಅಞ್ಞಾತೇ ಚರತೀತಿ - ಅಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ಅಞ್ಞಾಣಸ್ಸ ಏವರೂಪಾ ಚರಿಯಾ ಹೋತೀತಿ - ಅಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ। ಅಯಂ ಅಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ।

೭೧. ಕತಮಾ ಞಾಣಚರಿಯಾ? ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನತ್ಥಾಯ ಆವಜ್ಜನಕಿರಿಯಾಬ್ಯಾಕತಾ ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ; ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾ ಞಾಣಚರಿಯಾ। ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನತ್ಥಾಯ ಆವಜ್ಜನಕಿರಿಯಾಬ್ಯಾಕತಾ ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ; ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ ಞಾಣಚರಿಯಾ। ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸನತ್ಥಾಯ ಆವಜ್ಜನಕಿರಿಯಾಬ್ಯಾಕತಾ ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ; ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾ ಞಾಣಚರಿಯಾ। ನಿಬ್ಬಿದಾನುಪಸ್ಸನತ್ಥಾಯ…ಪೇ॰… ವಿರಾಗಾನುಪಸ್ಸನತ್ಥಾಯ… ನಿರೋಧಾನುಪಸ್ಸನತ್ಥಾಯ… ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸನತ್ಥಾಯ… ಖಯಾನುಪಸ್ಸನತ್ಥಾಯ… ವಯಾನುಪಸ್ಸನತ್ಥಾಯ… ವಿಪರಿಣಾಮಾನುಪಸ್ಸನತ್ಥಾಯ… ಅನಿಮಿತ್ತಾನುಪಸ್ಸನತ್ಥಾಯ… ಅಪ್ಪಣಿಹಿತಾನುಪಸ್ಸನತ್ಥಾಯ… ಸುಞ್ಞತಾನುಪಸ್ಸನತ್ಥಾಯ… ಅಧಿಪಞ್ಞಾಧಮ್ಮಾನುಪಸ್ಸನತ್ಥಾಯ… ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನತ್ಥಾಯ… ಆದೀನವಾನುಪಸ್ಸನತ್ಥಾಯ… ಪಟಿಸಙ್ಖಾನುಪಸ್ಸನತ್ಥಾಯ ಆವಜ್ಜನಕಿರಿಯಾಬ್ಯಾಕತಾ ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ; ಪಟಿಸಙ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ ಞಾಣಚರಿಯಾ। ವಿವಟ್ಟನಾನುಪಸ್ಸನಾ ಞಾಣಚರಿಯಾ। ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗೋ

ಞಾಣಚರಿಯಾ। ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಸಮಾಪತ್ತಿ ಞಾಣಚರಿಯಾ। ಸಕದಾಗಾಮಿಮಗ್ಗೋ ಞಾಣಚರಿಯಾ। ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲಸಮಾಪತ್ತಿ ಞಾಣಚರಿಯಾ। ಅನಾಗಾಮಿಮಗ್ಗೋ ಞಾಣಚರಿಯಾ। ಅನಾಗಾಮಿಫಲಸಮಾಪತ್ತಿ ಞಾಣಚರಿಯಾ। ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೋ ಞಾಣಚರಿಯಾ। ಅರಹತ್ತಫಲಸಮಾಪತ್ತಿ ಞಾಣಚರಿಯಾ।

ಞಾಣಚರಿಯಾತಿ ಕೇನಟ್ಠೇನ ಞಾಣಚರಿಯಾ? ನೀರಾಗಾ ಚರತೀತಿ - ಞಾಣಚರಿಯಾ। ನಿದ್ದೋಸಾ ಚರತೀತಿ - ಞಾಣಚರಿಯಾ...ಪೇ॰... ನಾನುಸಯಾ ಚರತೀತಿ - ಞಾಣಚರಿಯಾ। ರಾಗವಿಪ್ಪಯುತ್ತಾ ಚರತೀತಿ - ಞಾಣಚರಿಯಾ। ದೋಸವಿಪ್ಪಯುತ್ತಾ ಚರತೀತಿ - ಞಾಣಚರಿಯಾ। ಮೋಹವಿಪ್ಪಯುತ್ತಾ ಚರತೀತಿ - ಞಾಣಚರಿಯಾ। ಮಾನವಿಪ್ಪಯುತ್ತಾ...ಪೇ॰... ದಿಟ್ಠಿವಿಪ್ಪಯುತ್ತಾ... ಉದ್ಧಚ್ಚವಿಪ್ಪಯುತ್ತಾ... ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾವಿಪ್ಪಯುತ್ತಾ... ಅನುಸಯವಿಪ್ಪಯುತ್ತಾ... ಕುಸಲೇಹಿ ಕಮ್ಮೇಹಿ ಸಮ್ಪಯುತ್ತಾ... ಅಕುಸಲೇಹಿ ಕಮ್ಮೇಹಿ ವಿಪ್ಪಯುತ್ತಾ... ಸಾವಜ್ಜೇಹಿ ಕಮ್ಮೇಹಿ ವಿಪ್ಪಯುತ್ತಾ... ಅನವಜ್ಜೇಹಿ ಕಮ್ಮೇಹಿ ಸಮ್ಪಯುತ್ತಾ... ಕಣ್ಹೇಹಿ ಕಮ್ಮೇಹಿ ವಿಪ್ಪಯುತ್ತಾ... ಸುಕ್ಕೇಹಿ ಕಮ್ಮೇಹಿ ಸಮ್ಪಯುತ್ತಾ... ಸುಖುದ್ರಯೇಹಿ ಕಮ್ಮೇಹಿ ಸಮ್ಪಯುತ್ತಾ... ದುಕ್ಖುದ್ರಯೇಹಿ ಕಮ್ಮೇಹಿ ವಿಪ್ಪಯುತ್ತಾ... ಸುಖವಿಪಾಕೇಹಿ ಕಮ್ಮೇಹಿ ಸಮ್ಪಯುತ್ತಾ ಚರತೀತಿ - ಞಾಣಚರಿಯಾ। ದುಕ್ಖವಿಪಾಕೇಹಿ ಕಮ್ಮೇಹಿ ವಿಪ್ಪಯುತ್ತಾ ಚರತೀತಿ - ಞಾಣಚರಿಯಾ। ಞಾತೇ ಚರತೀತಿ - ಞಾಣಚರಿಯಾ । ಞಾಣಸ್ಸ ಏವರೂಪಾ ಚರಿಯಾ ಹೋತೀತಿ - ಞಾಣಚರಿಯಾ। ಅಯಂ ಞಾಣಚರಿಯಾ। ಅಞ್ಞಾ ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ, ಅಞ್ಞಾ ಅಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾ, ಅಞ್ಞಾ ಞಾಣಚರಿಯಾತಿ। ತಂ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ, ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಚರಿಯಾವವತ್ಥಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಚರಿಯಾನಾನತ್ತೇ ಞಾಣಂ"।

ಚರಿಯಾನಾನತ್ತಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ ಸತ್ತರಸಮೋ।

೧೮. ಭೂಮಿನಾನತ್ತಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ

೬೨. ಕಥಂ ಚತುಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಭೂಮಿನಾನತ್ತೇ ಞಾಣಂ? ಚತಸ್ಸೋ ಭೂಮಿಯೋ - ಕಾಮಾವಚರಾ ಭೂಮಿ, ರೂಪಾವಚರಾ ಭೂಮಿ, ಅರೂಪಾವಚರಾ ಭೂಮಿ, ಅಪರಿಯಾಪನ್ನಾ ಭೂಮಿ। ಕತಮಾ ಕಾಮಾವಚರಾ ಭೂಮಿ? ಹೇಟ್ಠತೋ ಅವೀಚಿನಿರಯಂ ಪರಿಯನ್ತಂ ಕರಿತ್ವಾ ಉಪರಿತೋ ಪರನಿಮ್ಮಿತವಸವತ್ತೀ ದೇವೇ [ಪರನಿಮ್ಮಿತವಸವತ್ತಿದೇವೇ (ಕ॰)] ಅನ್ತೋಕರಿತ್ವಾ ಯಂ ಏತಸ್ಮಿಂ ಅನ್ತರೇ ಏತ್ಥಾವಚರಾ ಏತ್ಥ ಪರಿಯಾಪನ್ನಾ ಖನ್ಧಧಾತುಆಯತನಾ ರೂಪಂ ವೇದನಾ ಸಞ್ಞಾ ಸಙ್ಖಾರಾ ವಿಞ್ಞಾಣಂ - ಅಯಂ ಕಾಮಾವಚರಾ ಭೂಮಿ।

ಕತಮಾ ರೂಪಾವಚರಾ ಭೂಮಿ? ಹೇಟ್ಠತೋ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಂ ಪರಿಯನ್ತಂ ಕರಿತ್ವಾ ಉಪರಿತೋ ಅಕನಿಟ್ಠೇ ದೇವೇ ಅನ್ತೋಕರಿತ್ವಾ ಯಂ ಏತಸ್ಮಿಂ ಅನ್ತರೇ ಏತ್ಥಾವಚರಾ ಏತ್ಥ ಪರಿಯಾಪನ್ನಾ ಸಮಾಪನ್ನಸ್ಸ ವಾ ಉಪಪನ್ನಸ್ಸ ವಾ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಸುಖವಿಹಾರಿಸ್ಸ ವಾ ಚಿತ್ತಚೇತಸಿಕಾ ಧಮ್ಮಾ - ಅಯಂ ರೂಪಾವಚರಾ ಭೂಮಿ।

ಕತಮಾ ಅರೂಪಾವಚರಾ ಭೂಮಿ? ಹೇಟ್ಠತೋ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನೂಪಗೇ ದೇವೇ ಪರಿಯನ್ತಂ ಕರಿತ್ವಾ ಉಪರಿತೋ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನೂಪಗೇ ದೇವೇ ಅನ್ತೋಕರಿತ್ವಾ ಯಂ ಏತಸ್ಮಿಂ ಅನ್ತರೇ ಏತ್ಥಾವಚರಾ ಏತ್ಥ ಪರಿಯಾಪನ್ನಾ ಸಮಾಪನ್ನಸ್ಸ ವಾ ಉಪಪನ್ನಸ್ಸ ವಾ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಸುಖವಿಹಾರಿಸ್ಸ ವಾ ಚಿತ್ತಚೇತಸಿಕಾ ಧಮ್ಮಾ - ಅಯಂ ಅರೂಪಾವಚರಾ ಭೂಮಿ।

ಕತಮಾ ಅಪರಿಯಾಪನ್ನಾ ಭೂಮಿ? ಅಪರಿಯಾಪನ್ನಾ ಮಗ್ಗಾ ಚ ಮಗ್ಗಫಲಾನಿ ಚ ಅಸಙ್ಖತಾ ಚ ಧಾತು - ಅಯಂ ಅಪರಿಯಾಪನ್ನಾ ಭೂಮಿ। ಇಮಾ ಚತಸ್ಸೋ ಭೂಮಿಯೋ।

ಅಪರಾಪಿ ಚತಸ್ಸೋ ಭೂಮಿಯೋ ಚತ್ತಾರೋ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾ ಚತ್ತಾರೋ ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನಾ, ಚತ್ತಾರೋ ಇದ್ಧಿಪಾದಾ, ಚತ್ತಾರಿ ಝಾನಾನಿ, ಚತಸ್ಸೋ ಅಪ್ಪಮಞ್ಞಾಯೋ, ಚತಸ್ಸೋ ಅರೂಪಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ, ಚತಸ್ಸೋ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ, ಚತಸ್ಸೋ ಪಟಿಪದಾ,

ಚತ್ತಾರಿ ಆರಮ್ಮಣಾನಿ, ಚತ್ತಾರೋ ಅರಿಯವಂಸಾ, ಚತ್ತಾರಿ ಸಙ್ಗಹವತ್ಥೂನಿ , ಚತ್ತಾರಿ ಚಕ್ಕಾನಿ, ಚತ್ತಾರಿ ಧಮ್ಮಪದಾನಿ - ಇಮಾ ಚತಸ್ಸೋ ಭೂಮಿಯೋ। ತಂ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ, ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಚತುಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಭೂಮಿನಾನತ್ತೇ ಞಾಣಂ"।

ಭೂಮಿನಾನತ್ತಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ ಅಟ್ಠಾರಸಮೋ।

೧೯. ಧಮ್ಮನಾನತ್ತಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ

೭೩. ಕಥಂ ನವಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಧಮ್ಮನಾನತ್ತೇ ಞಾಣಂ? ಕಥಂ ಧಮ್ಮೇ ವವತ್ಥೇತಿ? ಕಾಮಾವಚರೇ ಧಮ್ಮೇ ಕುಸಲತೋ ವವತ್ಥೇತಿ, ಅಕುಸಲತೋ ವವತ್ಥೇತಿ, ಅಬ್ಯಾಕತತೋ ವವತ್ಥೇತಿ। ರೂಪಾವಚರೇ ಧಮ್ಮೇ ಕುಸಲತೋ ವವತ್ಥೇತಿ, ಅಬ್ಯಾಕತತೋ ವವತ್ಥೇತಿ। ಅರೂಪಾವಚರೇ ಧಮ್ಮೇ ಕುಸಲತೋ ವವತ್ಥೇತಿ, ಅಬ್ಯಾಕತತೋ ವವತ್ಥೇತಿ। ಅಪರಿಯಾಪನ್ನೇ ಧಮ್ಮೇ ಕುಸಲತೋ ವವತ್ಥೇತಿ, ಅಬ್ಯಾಕತತೋ ವವತ್ಥೇತಿ।

ಕಥಂ ಕಾಮಾವಚರೇ ಧಮ್ಮೇ ಕುಸಲತೋ ವವತ್ಥೇತಿ, ಅಕುಸಲತೋ ವವತ್ಥೇತಿ, ಅಬ್ಯಾಕತತೋ ವವತ್ಥೇತಿ? ದಸ ಕುಸಲಕಮ್ಮಪಥೇ ಕುಸಲತೋ ವವತ್ಥೇತಿ, ದಸ ಅಕುಸಲಕಮ್ಮಪಥೇ ಅಕುಸಲತೋ ವವತ್ಥೇತಿ, ರೂಪಞ್ಚ ವಿಪಾಕಞ್ಚ ಕಿರಿಯಞ್ಚ ಅಬ್ಯಾಕತತೋ ವವತ್ಥೇತಿ - ಏವಂ ಕಾಮಾವಚರೇ ಧಮ್ಮೇ ಕುಸಲತೋ ವವತ್ಥೇತಿ, ಅಕುಸಲತೋ ವವತ್ಥೇತಿ, ಅಬ್ಯಾಕತತೋ ವವತ್ಥೇತಿ।

ಕಥಂ ರೂಪಾವಚರೇ ಧಮ್ಮೇ ಕುಸಲತೋ ವವತ್ಥೇತಿ, ಅಬ್ಯಾಕತತೋ ವವತ್ಥೇತಿ? ಇಧಟ್ಠಸ್ಸ ಚತ್ತಾರಿ ಝಾನಾನಿ ಕುಸಲತೋ ವವತ್ಥೇತಿ, ತತ್ರೂಪಪನ್ನಸ್ಸ ಚತ್ತಾರಿ ಝಾನಾನಿ ಅಬ್ಯಾಕತತೋ ವವತ್ಥೇತಿ - ಏವಂ ರೂಪಾವಚರೇ ಧಮ್ಮೇ ಕುಸಲತೋ ವವತ್ಥೇತಿ, ಅಬ್ಯಾಕತತೋ ವವತ್ಥೇತಿ।

ಕಥಂ ಅರೂಪಾವಚರೇ ಧಮ್ಮೇ ಕುಸಲತೋ ವವತ್ಥೇತಿ, ಅಬ್ಯಾಕತತೋ ವವತ್ಥೇತಿ? ಇಧಟ್ಠಸ್ಸ ಚತಸ್ಸೋ ಅರೂಪಾವಚರಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಕುಸಲತೋ ವವತ್ಥೇತಿ, ತತ್ರೂಪಪನ್ನಸ್ಸ ಚತಸ್ಸೋ ಅರೂಪಾವಚರಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಅಬ್ಯಾಕತತೋ ವವತ್ಥೇತಿ - ಏವಂ ಅರೂಪಾವಚರೇ ಧಮ್ಮೇ ಕುಸಲತೋ ವವತ್ಥೇತಿ, ಅಬ್ಯಾಕತತೋ ವವತ್ಥೇತಿ।

ಕಥಂ ಅಪರಿಯಾಪನ್ನೇ ಧಮ್ಮೇ ಕುಸಲತೋ ವವತ್ಥೇತಿ, ಅಬ್ಯಾಕತತೋ ವವತ್ಥೇತಿ? ಚತ್ತಾರೋ ಅರಿಯಮಗ್ಗೇ ಕುಸಲತೋ ವವತ್ಥೇತಿ, ಚತ್ತಾರಿ ಚ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಾನಿ ನಿಬ್ಬಾನಞ್ಚ ಅಬ್ಯಾಕತತೋ ವವತ್ಥೇತಿ - ಏವಂ ಅಪರಿಯಾಪನ್ನೇ ಧಮ್ಮೇ ಕುಸಲತೋ ವವತ್ಥೇತಿ, ಅಬ್ಯಾಕತತೋ ವವತ್ಥೇತಿ। ಏವಂ ಧಮ್ಮೇ ವವತ್ಥೇತಿ।

ನವ ಪಾಮೋಜ್ಜಮೂಲಕಾ ಧಮ್ಮಾ। ಅನಿಚ್ಚತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಜಾಯತಿ, ಪಮುದಿತಸ್ಸ ಪೀತಿ ಜಾಯತಿ, ಪೀತಿಮನಸ್ಸ ಕಾಯೋ ಪಸ್ಸಮ್ಭತಿ, ಪಸ್ಸದ್ಧಕಾಯೋ ಸುಖಂ ವೇದೇತಿ, ಸುಖಿನೋ ಚಿತ್ತಂ ಸಮಾಧಿಯತಿ। ಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ ಪಸ್ಸತಿ। ಯಥಾಭೂತಂ ಜಾನಂ ಪಸ್ಸಂ ನಿಬ್ಬಿನ್ದತಿ, ನಿಬ್ಬಿನ್ದಂ ವಿರಜ್ಜತಿ, ವಿರಾಗಾ ವಿಮುಚ್ಚತಿ। ದುಕ್ಖತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಜಾಯತಿ...ಪೇ॰... ಅನತ್ತತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಜಾಯತಿ...ಪೇ॰... ವಿಮುಚ್ಚತಿ।

ರೂಪಂ ಅನಿಚ್ಚತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಜಾಯತಿ...ಪೇ॰... ರೂಪಂ ದುಕ್ಖತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ...ಪೇ॰... ವೇದನಂ... ಸಞ್ಞಂ... ಸಙ್ಖಾರೇ... ವಿಞ್ಞಾಣಂ... ಚಕ್ಖುಂ...ಪೇ॰... ಜರಾಮರಣಂ ಅನಿಚ್ಚತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಜಾಯತಿ...ಪೇ॰... ಜರಾಮರಣಂ ದುಕ್ಖತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಜಾಯತಿ...ಪೇ॰... ಜರಾಮರಣಂ ಅನತ್ತತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಜಾಯತಿ, ಪಮುದಿತಸ್ಸ ಪೀತಿ ಜಾಯತಿ, ಪೀತಿಮನಸ್ಸ ಕಾಯೋ ಪಸ್ಸಮ್ಭತಿ, ಪಸ್ಸದ್ಧಕಾಯೋ

ಸುಖಂ ವೇದೇತಿ, ಸುಖಿನೋ ಚಿತ್ತಂ ಸಮಾಧಿಯತಿ। ಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ ಪಸ್ಸತಿ। ಯಥಾಭೂತಂ ಜಾನಂ ಪಸ್ಸಂ ನಿಬ್ಬಿನ್ದತಿ, ನಿಬ್ಬಿನ್ದಂ ವಿರಜ್ಜತಿ, ವಿರಾಗಾ ವಿಮುಚ್ಚತಿ। ಇಮೇ ನವ ಪಾಮೋಜ್ಜಮೂಲಕಾ ಧಮ್ಮಾ ।

೭೪. ನವ ಯೋನಿಸೋ ಮನಸಿಕಾರಮೂಲಕಾ ಧಮ್ಮಾ। ಅನಿಚ್ಚತೋ ಯೋನಿಸೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಜಾಯತಿ, ಪಮುದಿತಸ್ಸ ಪೀತಿ ಜಾಯತಿ, ಪೀತಿಮನಸ್ಸ ಕಾಯೋ ಪಸ್ಸಮ್ಭತಿ, ಪಸ್ಸದ್ಧಕಾಯೋ ಸುಖಂ ವೇದೇತಿ, ಸುಖಿನೋ ಚಿತ್ತಂ ಸಮಾಧಿಯತಿ। ಸಮಾಹಿತೇನ ಚಿತ್ತೇನ "ಇದಂ ದುಕ್ಖ"ನ್ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ, "ಅಯಂ ದುಕ್ಖಸಮುದಯೋ"ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ, "ಅಯಂ ದುಕ್ಖನಿರೋಧೋ"ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ, "ಅಯಂ ದುಕ್ಖನಿರೋಧಗಾಮಿನೀ ಪಟಿಪದಾ"ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ। ದುಕ್ಖತೋ ಯೋನಿಸೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಜಾಯತಿ, ಪಮುದಿತಸ್ಸ ಪೀತಿ ಜಾಯತಿ, ಪೀತಿಮನಸ್ಸ ಕಾಯೋ ಪಸ್ಸಮ್ಭತಿ, ಪಸ್ಸದ್ಧಕಾಯೋ ಸುಖಂ ವೇದೇತಿ, ಸುಖಿನೋ ಚಿತ್ತಂ ಸಮಾಧಿಯತಿ। ಸಮಾಹಿತೇನ ಚಿತ್ತೇನ "ಇದಂ ದುಕ್ಖ"ನ್ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ, "ಅಯಂ ದುಕ್ಖಸಮುದಯೋ"ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ, "ಅಯಂ ದುಕ್ಖನಿರೋಧೋ"ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ, "ಅಯಂ ದುಕ್ಖನಿರೋಧಗಾಮಿನೀ ಪಟಿಪದಾ"ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ। ಅನತ್ತತೋ ಯೋನಿಸೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಜಾಯತಿ…ಪೇ॰…।

ರೂಪಂ ಅನಿಚ್ಚತೋ ಯೋನಿಸೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಜಾಯತಿ…ಪೇ॰… ರೂಪಂ ದುಕ್ಖತೋ ಯೋನಿಸೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಜಾಯತಿ…ಪೇ॰… ರೂಪಂ ಅನತ್ತತೋ ಯೋನಿಸೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಜಾಯತಿ…ಪೇ॰… ವೇದನಂ… ಸಞ್ಞಂ… ಸಙ್ಖಾರೇ… ವಿಞ್ಞಾಣಂ… ಚಕ್ಖುಂ…ಪೇ॰… ಜರಾಮರಣಂ ಅನಿಚ್ಚತೋ ಯೋನಿಸೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಜಾಯತಿ…ಪೇ॰… ಜರಾಮರಣಂ ದುಕ್ಖತೋ ಯೋನಿಸೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಜಾಯತಿ…ಪೇ॰… ಜರಾಮರಣಂ ಅನತ್ತತೋ ಯೋನಿಸೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಜಾಯತಿ, ಪಮುದಿತಸ್ಸ ಪೀತಿ ಜಾಯತಿ, ಪೀತಿಮನಸ್ಸ ಕಾಯೋ ಪಸ್ಸಮ್ಭತಿ, ಪಸ್ಸದ್ಧಕಾಯೋ ಸುಖಂ ವೇದೇತಿ, ಸುಖಿನೋ ಚಿತ್ತಂ ಸಮಾಧಿಯತಿ। ಸಮಾಹಿತೇನ ಚಿತ್ತೇನ "ಇದಂ ದುಕ್ಖ"ನ್ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ, "ಅಯಂ ದುಕ್ಖಸಮುದಯೋ"ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ, "ಅಯಂ ದುಕ್ಖನಿರೋಧೋ"ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ, "ಅಯಂ ದುಕ್ಖನಿರೋಧಗಾಮಿನೀ ಪಟಿಪದಾ"ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ। ಇಮೇ ನವ ಯೋನಿಸೋ ಮನಸಿಕಾರಮೂಲಕಾ ಧಮ್ಮಾ।

ನವ ನಾನತ್ತಾ - ಧಾತುನಾನತ್ತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಫಸ್ಸನಾನತ್ತಂ, ಫಸ್ಸನಾನತ್ತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ವೇದನಾನಾನತ್ತಂ, ವೇದನಾನಾನತ್ತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಸಞ್ಞಾನಾನತ್ತಂ, ಸಞ್ಞಾನಾನತ್ತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಸಙ್ಕಪ್ಪನಾನತ್ತಂ, ಸಙ್ಕಪ್ಪನಾನತ್ತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಛನ್ದನಾನತ್ತಂ, ಛನ್ದನಾನತ್ತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಪರಿಳಾಹನಾನತ್ತಂ, ಪರಿಳಾಹನಾನತ್ತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಪರಿಯೇಸನಾನಾನತ್ತಂ, ಪರಿಯೇಸನಾನಾನತ್ತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಲಾಭನಾನತ್ತಂ - ಇಮೇ ನವ ನಾನತ್ತಾ। ತಂ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ, ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ನವಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಧಮ್ಮನಾನತ್ತೇ ಞಾಣಂ"।

ಧಮ್ಮನಾನತ್ತಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ ಏಕೂನವೀಸತಿಮೋ।

೧೦-೧೪. ಞಾಣಪಞ್ಚಕನಿದ್ದೇಸೋ

೭೫. ಕಥಂ ಅಭಿಞ್ಞಾಪಞ್ಞಾ ಞಾತಟ್ಠೇ ಞಾಣಂ, ಪರಿಞ್ಞಾಪಞ್ಞಾ ತೀರಣಟ್ಠೇ ಞಾಣಂ, ಪಹಾನೇಪಞ್ಞಾ ಪರಿಚ್ಚಾಗಟ್ಠೇ ಞಾಣಂ, ಭಾವನಾ ಪಞ್ಞಾ ಏಕರಸಟ್ಠೇ ಞಾಣಂ, ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಪಞ್ಞಾ ಫಸ್ಸನಟ್ಠೇ ಞಾಣಂ? ಯೇ ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿಞ್ಞಾತಾ ಹೋನ್ತಿ, ತೇ ತೇ ಧಮ್ಮಾ ಞಾತಾ ಹೋನ್ತಿ। ಯೇ ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಞ್ಞಾತಾ ಹೋನ್ತಿ, ತೇ ತೇ ಧಮ್ಮಾ ತೀರಿತಾ ಹೋನ್ತಿ। ಯೇ ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಪಹೀನಾ ಹೋನ್ತಿ, ತೇ ತೇ ಧಮ್ಮಾ ಪರಿಚ್ಚತ್ತಾ ಹೋನ್ತಿ। ಯೇ ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವಿತಾ ಹೋನ್ತಿ, ತೇ ತೇ ಧಮ್ಮಾ ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತಿ। ಯೇ ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಸಚ್ಛಿಕತಾ ಹೋನ್ತಿ, ತೇ ತೇ ಧಮ್ಮಾ ಫಸ್ಸಿತಾ ಹೋನ್ತಿ। ತಂ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ, ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ

ವುಚ್ಚತಿ – "ಅಭಿಞ್ಞಾ ಪಞ್ಞಾ ಞಾತಟ್ಠೇ ಞಾಣಂ, ಪರಿಞ್ಞಾ ಪಞ್ಞಾ ತೀರಣಟ್ಠೇ ಞಾಣಂ, ಪಹಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಪರಿಚ್ಚಾಗಟ್ಠೇ ಞಾಣಂ, ಭಾವನಾ ಪಞ್ಞಾ ಏಕರಸಟ್ಠೇ ಞಾಣಂ, ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾ ಪಞ್ಞಾ ಫುಸನಟ್ಠೇ ಞಾಣಂ"।

ಞಾಣಪಞ್ಚಕನಿದ್ದೇಸೋ ಚತುವೀಸತಿಮೋ।

೨೫-೨೮. ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ

೭೬. ಕಥಂ ಅತ್ಥನಾನತ್ತೇ ಪಞ್ಞಾ ಅತ್ಥಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ, ಧಮ್ಮನಾನತ್ತೇ ಪಞ್ಞಾ ಧಮ್ಮಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ, ನಿರುತ್ತಿನಾನತ್ತೇ ಪಞ್ಞಾ ನಿರುತ್ತಿಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ, ಪಟಿಭಾನನಾನತ್ತೇ ಪಞ್ಞಾ ಪಟಿಭಾನಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ? ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಧಮ್ಮೋ, ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಧಮ್ಮೋ, ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಧಮ್ಮೋ, ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಧಮ್ಮೋ, ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಧಮ್ಮೋ। ಅಞ್ಞೋ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಧಮ್ಮೋ, ಅಞ್ಞೋ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಧಮ್ಮೋ, ಅಞ್ಞೋ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಧಮ್ಮೋ, ಅಞ್ಞೋ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಧಮ್ಮೋ, ಅಞ್ಞೋ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಧಮ್ಮೋ। ಯೇನ ಞಾಣೇನ ಇಮೇ ನಾನಾ ಧಮ್ಮಾ ಞಾತಾ, ತೇನೇವ ಞಾಣೇನ ಇಮೇ ನಾನಾ ಧಮ್ಮಾ ಪಟಿವಿದಿತಾತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – "ಧಮ್ಮನಾನತ್ತೇ ಪಞ್ಞಾ ಧಮ್ಮಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ"।

ಅಧಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ, ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ, ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ, ದಸ್ಸನಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ। ಅಞ್ಞೋ ಅಧಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ, ಅಞ್ಞೋ ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ, ಅಞ್ಞೋ ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ, ಅಞ್ಞೋ ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ, ಅಞ್ಞೋ ದಸ್ಸನಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ। ಯೇನ ಞಾಣೇನ ಇಮೇ ನಾನಾ ಅತ್ಥಾ ಞಾತಾ, ತೇನೇವ ಞಾಣೇನ ಇಮೇ ನಾನಾ ಅತ್ಥಾ ಪಟಿವಿದಿತಾತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ "ಅತ್ಥನಾನತ್ತೇ ಪಞ್ಞಾ ಅತ್ಥಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ"।

ಪಞ್ಚ ಧಮ್ಮೇ ಸನ್ದಸ್ಸೇತುಂ ಬ್ಯಞ್ಜನನಿರುತ್ತಾಭಿಲಾಪಾ, ಪಞ್ಚ ಅತ್ಥೇ ಸನ್ದಸ್ಸೇತುಂ ಬ್ಯಞ್ಜನನಿರುತ್ತಾಭಿಲಾಪಾ। ಅಞ್ಞಾ ಧಮ್ಮನಿರುತ್ತಿಯೋ, ಅಞ್ಞಾ ಅತ್ಥನಿರುತ್ತಿಯೋ। ಯೇನ ಞಾಣೇನ ಇಮಾ ನಾನಾ ನಿರುತ್ತಿಯೋ ಞಾತಾ, ತೇನೇವ ಞಾಣೇನ ಇಮಾ ನಾನಾ ನಿರುತ್ತಿಯೋ ಪಟಿವಿದಿತಾತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – "ನಿರುತ್ತಿನಾನತ್ತೇ ಪಞ್ಞಾ ನಿರುತ್ತಿಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ"।

ಪಞ್ಚಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಞಾಣಾನಿ, ಪಞ್ಚಸು ಅತ್ಥೇಸು ಞಾಣಾನಿ, ದಸಸು ನಿರುತ್ತೀಸು ಞಾಣಾನಿ। ಅಞ್ಞಾನಿ ಧಮ್ಮೇಸು ಞಾಣಾನಿ, ಅಞ್ಞಾನಿ ಅತ್ಥೇಸು ಞಾಣಾನಿ, ಅಞ್ಞಾನಿ ನಿರುತ್ತೀಸು ಞಾಣಾನಿ। ಯೇನ ಞಾಣೇನ ಇಮೇ ನಾನಾ ಞಾಣಾ ಞಾತಾ, ತೇನೇವ ಞಾಣೇನ ಇಮೇ ನಾನಾ ಞಾಣಾ ಪಟಿವಿದಿತಾತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – "ಪಟಿಭಾನನಾನತ್ತೇ ಪಞ್ಞಾ ಪಟಿಭಾನಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ"।

೭೭. ಸದ್ಧಾಬಲಂ ಧಮ್ಮೋ, ವೀರಿಯಬಲಂ ಧಮ್ಮೋ, ಸತಿಬಲಂ ಧಮ್ಮೋ, ಸಮಾಧಿಬಲಂ ಧಮ್ಮೋ, ಪಞ್ಞಾಬಲಂ ಧಮ್ಮೋ। ಅಞ್ಞೋ ಸದ್ಧಾಬಲಂ ಧಮ್ಮೋ, ಅಞ್ಞೋ ವೀರಿಯಬಲಂ ಧಮ್ಮೋ, ಅಞ್ಞೋ ಸತಿಬಲಂ ಧಮ್ಮೋ, ಅಞ್ಞೋ ಸಮಾಧಿಬಲಂ ಧಮ್ಮೋ, ಅಞ್ಞೋ ಪಞ್ಞಾಬಲಂ ಧಮ್ಮೋ। ಯೇನ ಞಾಣೇನ ಇಮೇ ನಾನಾ ಧಮ್ಮಾ ಞಾತಾ, ತೇನೇವ ಞಾಣೇನ ಇಮೇ ನಾನಾ ಧಮ್ಮಾ ಪಟಿವಿದಿತಾತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – "ಧಮ್ಮನಾನತ್ತೇ ಪಞ್ಞಾ ಧಮ್ಮಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ"।

ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ। ಕೋಸಜ್ಜೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ। ಪಮಾದೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ। ಉದ್ಧಚ್ಚೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ। ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಅಕಮ್ಪಿಯಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ। ಅಞ್ಞೋ ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ, ಅಞ್ಞೋ ಕೋಸಜ್ಜೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ, ಅಞ್ಞೋ ಪಮಾದೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ, ಅಞ್ಞೋ ಉದ್ಧಚ್ಚೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ, ಅಞ್ಞೋ ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಅಕಮ್ಪಿಯಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ। ಯೇನ ಞಾಣೇನ ಇಮೇ ನಾನಾ ಅತ್ಥಾ ಞಾತಾ, ತೇನೇವ ಞಾಣೇನ ಇಮೇ ನಾನಾ ಅತ್ಥಾ ಪಟಿವಿದಿತಾತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – "ಅತ್ಥನಾನತ್ತೇ ಪಞ್ಞಾ ಅತ್ಥಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ"।

ಪಞ್ಚ ಧಮ್ಮೇ ಸನ್ದಸ್ಸೇತುಂ ಬ್ಯಞ್ಜನನಿರುತ್ತಾಭಿಲಾಪಾ, ಪಞ್ಚ ಅತ್ಥೇ ಸನ್ದಸ್ಸೇತುಂ ಬ್ಯಞ್ಜನನಿರುತ್ತಾಭಿಲಾಪಾ। ಅಞ್ಞಾ ಧಮ್ಮನಿರುತ್ತಿಯೋ, ಅಞ್ಞಾ ಅತ್ಥನಿರುತ್ತಿಯೋ। ಯೇನ ಞಾಣೇನ ಇಮಾ ನಾನಾ ನಿರುತ್ತಿಯೋ ಞಾತಾ, ತೇನೇವ ಞಾಣೇನ ಇಮಾ ನಾನಾ ನಿರುತ್ತಿಯೋ ಪಟಿವಿದಿತಾತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ನಿರುತ್ತಿನಾನತ್ತೇ ಪಞ್ಞಾ ನಿರುತ್ತಿಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ"।

ಪಞ್ಚಸು [ಪಞ್ಚ (?)] ಧಮ್ಮೇಸು ಞಾಣಾನಿ, ಪಞ್ಚಸು [ಪಞ್ಚ (?)] ಅತ್ಥೇಸು ಞಾಣಾನಿ, ದಸಸು [ದಸ (?)] ನಿರುತ್ತೀಸು ಞಾಣಾನಿ। ಅಞ್ಞಾನಿ ಧಮ್ಮೇಸು ಞಾಣಾನಿ, ಅಞ್ಞಾನಿ ಅತ್ಥೇಸು ಞಾಣಾನಿ, ಅಞ್ಞಾನಿ ನಿರುತ್ತೀಸು ಞಾಣಾನಿ। ಯೇನ ಞಾಣೇನ ಇಮೇ ನಾನಾ ಞಾಣಾ ಞಾತಾ, ತೇನೇವ ಞಾಣೇನ ಇಮೇ ನಾನಾ ಞಾಣಾ ಪಟಿವಿದಿತಾತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಪಟಿಭಾನನಾನತ್ತೇ ಪಞ್ಞಾ ಪಟಿಭಾನಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ"।

ಸತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಧಮ್ಮೋ, ಧಮ್ಮವಿಚಯಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಧಮ್ಮೋ, ವೀರಿಯಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಧಮ್ಮೋ, ಪೀತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಧಮ್ಮೋ, ಪಸ್ಸದ್ಧಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಧಮ್ಮೋ, ಸಮಾಧಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಧಮ್ಮೋ, ಉಪೇಕ್ಖಾಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಧಮ್ಮೋ। ಅಞ್ಞೋ ಸತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಧಮ್ಮೋ, ಅಞ್ಞೋ ಧಮ್ಮವಿಚಯಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಧಮ್ಮೋ, ಅಞ್ಞೋ ವೀರಿಯಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಧಮ್ಮೋ, ಅಞ್ಞೋ ಪೀತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಧಮ್ಮೋ, ಅಞ್ಞೋ ಪಸ್ಸದ್ಧಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಧಮ್ಮೋ, ಅಞ್ಞೋ ಸಮಾಧಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಧಮ್ಮೋ, ಅಞ್ಞೋ ಉಪೇಕ್ಖಾಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಧಮ್ಮೋ। ಯೇನ ಞಾಣೇನ ಇಮೇ ನಾನಾ ಧಮ್ಮಾ ಞಾತಾ, ತೇನೇವ ಞಾಣೇನ ಇಮೇ ನಾನಾ ಧಮ್ಮಾ ಪಟಿವಿದಿತಾತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಧಮ್ಮನಾನತ್ತೇ ಪಞ್ಞಾ ಧಮ್ಮಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ"।

ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ, ಪವಿಚಯಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ, ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ, ಫರಣಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ, ಉಪಸಮಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ, ಪಟಿಸಙ್ಖಾನಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ। ಅಞ್ಞೋ ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ, ಅಞ್ಞೋ ಪವಿಚಯಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ, ಅಞ್ಞೋ ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ, ಅಞ್ಞೋ ಫರಣಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ, ಅಞ್ಞೋ ಉಪಸಮಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ, ಅಞ್ಞೋ ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ, ಅಞ್ಞೋ ಪಟಿಸಙ್ಖಾನಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ। ಯೇನ ಞಾಣೇನ ಇಮೇ ನಾನಾ ಅತ್ಥಾ ಞಾತಾ, ತೇನೇವ ಞಾಣೇನ ಇಮೇ ನಾನಾ ಅತ್ಥಾ ಪಟಿವಿದಿತಾತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಅತ್ಥನಾನತ್ತೇ ಪಞ್ಞಾ ಅತ್ಥಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ"।

ಸತ್ತ ಧಮ್ಮೇ ಸನ್ದಸ್ಸೇತುಂ ಬ್ಯಞ್ಜನನಿರುತ್ತಾಭಿಲಾಪಾ, ಸತ್ತ ಅತ್ಥೇ ಸನ್ದಸ್ಸೇತುಂ ಬ್ಯಞ್ಜನನಿರುತ್ತಾಭಿಲಾಪಾ। ಅಞ್ಞಾ ಧಮ್ಮನಿರುತ್ತಿಯೋ, ಅಞ್ಞಾ ಅತ್ಥನಿರುತ್ತಿಯೋ। ಯೇನ ಞಾಣೇನ ಇಮಾ ನಾನಾ ನಿರುತ್ತಿಯೋ ಞಾತಾ, ತೇನೇವ ಞಾಣೇನ ಇಮಾ ನಾನಾ ನಿರುತ್ತಿಯೋ ಪಟಿವಿದಿತಾತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ನಿರುತ್ತಿನಾನತ್ತೇ ಪಞ್ಞಾ ನಿರುತ್ತಿಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ"।

ಸತ್ತಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಞಾಣಾನಿ, ಸತ್ತಸು ಅತ್ಥೇಸು ಞಾಣಾನಿ, ಚುದ್ದಸಸು ನಿರುತ್ತೀಸು ಞಾಣಾನಿ। ಅಞ್ಞಾನಿ ಧಮ್ಮೇಸು ಞಾಣಾನಿ, ಅಞ್ಞಾನಿ ಅತ್ಥೇಸು ಞಾಣಾನಿ, ಅಞ್ಞಾನಿ ನಿರುತ್ತೀಸು ಞಾಣಾನಿ। ಯೇನ ಞಾಣೇನ ಇಮೇ ನಾನಾ ಞಾಣಾ ಞಾತಾ, ತೇನೇವ ಞಾಣೇನ ಇಮೇ ನಾನಾ ಞಾಣಾ ಪಟಿವಿದಿತಾತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಪಟಿಭಾನನಾನತ್ತೇ ಪಞ್ಞಾ ಪಟಿಭಾನಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ"।

ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ ಧಮ್ಮೋ, ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ ಧಮ್ಮೋ, ಸಮ್ಮಾವಾಚಾ ಧಮ್ಮೋ, ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತೋ ಧಮ್ಮೋ, ಸಮ್ಮಾಆಜೀವೋ ಧಮ್ಮೋ, ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮೋ ಧಮ್ಮೋ, ಸಮ್ಮಾಸತಿ ಧಮ್ಮೋ, ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ ಧಮ್ಮೋ। ಅಞ್ಞೋ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ ಧಮ್ಮೋ, ಅಞ್ಞೋ ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ ಧಮ್ಮೋ, ಅಞ್ಞೋ ಸಮ್ಮಾವಾಚಾ ಧಮ್ಮೋ, ಅಞ್ಞೋ ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತೋ ಧಮ್ಮೋ, ಅಞ್ಞೋ ಸಮ್ಮಾಆಜೀವೋ ಧಮ್ಮೋ, ಅಞ್ಞೋ ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮೋ ಧಮ್ಮೋ, ಅಞ್ಞೋ ಸಮ್ಮಾಸತಿ ಧಮ್ಮೋ, ಅಞ್ಞೋ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ ಧಮ್ಮೋ। ಯೇನ ಞಾಣೇನ ಇಮೇ ನಾನಾ ಧಮ್ಮಾ ಞಾತಾ, ತೇನೇವ ಞಾಣೇನ ಇಮೇ ನಾನಾ ಧಮ್ಮಾ ಪಟಿವಿದಿತಾತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಧಮ್ಮನಾನತ್ತೇ ಪಞ್ಞಾ ಧಮ್ಮಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ"।

ದಸ್ಸನಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ, ಅಭಿನಿರೋಪನಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ, ಪರಿಗ್ಗಹಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ, ಸಮುಟ್ಠಾನಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ, ವೋದಾನಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ, ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ, ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ। ಅಞ್ಞೋ ದಸ್ಸನಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ, ಅಞ್ಞೋ ಅಭಿನಿರೋಪನಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ, ಅಞ್ಞೋ ಪರಿಗ್ಗಹಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ, ಅಞ್ಞೋ ಸಮುಟ್ಠಾನಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ, ಅಞ್ಞೋ ವೋದಾನಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ, ಅಞ್ಞೋ ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ, ಅಞ್ಞೋ ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ, ಅಞ್ಞೋ ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ। ಯೇನ ಞಾಣೇನ ಇಮೇ ನಾನಾ ಅತ್ಥಾ ಞಾತಾ ತೇನೇವ ಞಾಣೇನ ಇಮೇ ನಾನಾ ಅತ್ಥಾ ಪಟಿವಿದಿತಾತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಅತ್ಥನಾನತ್ತೇ ಪಞ್ಞಾ ಅತ್ಥಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ"।

ಅಟ್ಠ ಧಮ್ಮೇ ಸನ್ದಸ್ಸೇತುಂ ಬ್ಯಞ್ಜನನಿರುತ್ತಾಭಿಲಾಪಾ, ಅಟ್ಠ ಅತ್ಥೇ ಸನ್ದಸ್ಸೇತುಂ ಬ್ಯಞ್ಜನನಿರುತ್ತಾಭಿಲಾಪಾ। ಅಞ್ಞಾ ಧಮ್ಮನಿರುತ್ತಿಯೋ, ಅಞ್ಞಾ ಅತ್ಥನಿರುತ್ತಿಯೋ। ಯೇನ ಞಾಣೇನ ಇಮಾ ನಾನಾ ನಿರುತ್ತಿಯೋ ಞಾತಾ , ತೇನೇವ ಞಾಣೇನ ಇಮಾ ನಾನಾ ನಿರುತ್ತಿಯೋ ಪಟಿವಿದಿತಾತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ನಿರುತ್ತಿನಾನತ್ತೇ ಪಞ್ಞಾ ನಿರುತ್ತಿಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ"।

ಅಟ್ಠಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಞಾಣಾನಿ, ಅಟ್ಠಸು ಅತ್ಥೇಸು ಞಾಣಾನಿ ಸೋಳಸಸು ನಿರುತ್ತೀಸು ಞಾಣಾನಿ। ಅಞ್ಞಾನಿ ಧಮ್ಮೇಸು ಞಾಣಾನಿ, ಅಞ್ಞಾನಿ ಅತ್ಥೇಸು ಞಾಣಾನಿ, ಅಞ್ಞಾನಿ ನಿರುತ್ತೀಸು ಞಾಣಾನಿ। ಯೇನ ಞಾಣೇನ ಇಮೇ ನಾನಾ ಞಾಣಾ ಞಾತಾ, ತೇನೇವ ಞಾಣೇನ ಇಮೇ ನಾನಾ ಞಾಣಾ ಪಟಿವಿದಿತಾತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಪಟಿಭಾನನಾನತ್ತೇ ಪಞ್ಞಾ ಪಟಿಭಾನಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ"। ತಂ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ, ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಅತ್ಥನಾನತ್ತೇ ಪಞ್ಞಾ ಅತ್ಥಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ। ಧಮ್ಮನಾನತ್ತೇ ಪಞ್ಞಾ ಧಮ್ಮಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ। ನಿರುತ್ತಿನಾನತ್ತೇ ಪಞ್ಞಾ ನಿರುತ್ತಿಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ। ಪಟಿಭಾನನಾನತ್ತೇ ಪಞ್ಞಾ ಪಟಿಭಾನಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ"।

ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ ಅಟ್ಠವೀಸತಿಮೋ।

೨೯-೩೧. ಞಾಣತ್ತಯನಿದ್ದೇಸೋ

೭೮. ಕಥಂ ವಿಹಾರನಾನತ್ತೇ ಪಞ್ಞಾ ವಿಹಾರಟ್ಠೇ ಞಾಣಂ, ಸಮಾಪತ್ತಿನಾನತ್ತೇ ಪಞ್ಞಾ ಸಮಾಪತ್ತಟ್ಠೇ ಞಾಣಂ, ವಿಹಾರಸಮಾಪತ್ತಿನಾನತ್ತೇ ಪಞ್ಞಾ ವಿಹಾರಸಮಾಪತ್ತಟ್ಠೇ ಞಾಣಂ? ನಿಮಿತ್ತಂ ಭಯತೋ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನೋ ಅನಿಮಿತ್ತೇ ಅಧಿಮುತ್ತತ್ತಾ ಫುಸ್ಸ ಫುಸ್ಸ ವಯಂ ಪಸ್ಸತಿ - ಅನಿಮಿತ್ತೋ ವಿಹಾರೋ। ಪಣಿಧಿಂ ಭಯತೋ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನೋ ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೇ ಅಧಿಮುತ್ತತ್ತಾ ಫುಸ್ಸ ಫುಸ್ಸ ವಯಂ ಪಸ್ಸತಿ - ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೋ ವಿಹಾರೋ। ಅಭಿನಿವೇಸಂ ಭಯತೋ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನೋ ಸುಞ್ಞತೇ ಅಧಿಮುತ್ತತ್ತಾ ಫುಸ್ಸ ಫುಸ್ಸ ವಯಂ ಪಸ್ಸತಿ - ಸುಞ್ಞತೋ ವಿಹಾರೋ।

ನಿಮಿತ್ತಂ ಭಯತೋ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನೋ ಅನಿಮಿತ್ತೇ ಅಧಿಮುತ್ತತ್ತಾ ಪವತ್ತಂ ಅಜ್ಝುಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ನಿರೋಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಅನಿಮಿತ್ತಂ ಆವಜ್ಜಿತ್ವಾ ಸಮಾಪಜ್ಜತಿ - ಅನಿಮಿತ್ತಾ ಸಮಾಪತ್ತಿ। ಪಣಿಧಿಂ ಭಯತೋ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನೋ ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೇ ಅಧಿಮುತ್ತತ್ತಾ ಪವತ್ತಂ ಅಜ್ಝುಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ನಿರೋಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಅಪ್ಪಣಿಹಿತಂ ಆವಜ್ಜಿತ್ವಾ ಸಮಾಪಜ್ಜತಿ - ಅಪ್ಪಣಿಹಿತಾ ಸಮಾಪತ್ತಿ। ಅಭಿನಿವೇಸಂ ಭಯತೋ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನೋ ಸುಞ್ಞತೇ ಅಧಿಮುತ್ತತ್ತಾ ಪವತ್ತಂ ಅಜ್ಝುಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ನಿರೋಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಸುಞ್ಞತಂ ಆವಜ್ಜಿತ್ವಾ ಸಮಾಪಜ್ಜತಿ - ಸುಞ್ಞತಾ ಸಮಾಪತ್ತಿ।

ನಿಮಿತ್ತಂ ಭಯತೋ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನೋ ಅನಿಮಿತ್ತೇ ಅಧಿಮುತ್ತತ್ತಾ ಫುಸ್ಸ ಫುಸ್ಸ ವಯಂ ಪಸ್ಸತಿ, ಪವತ್ತಂ ಅಜ್ಝುಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ನಿರೋಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಅನಿಮಿತ್ತಂ ಆವಜ್ಜಿತ್ವಾ ಸಮಾಪಜ್ಜತಿ - ಅನಿಮಿತ್ತವಿಹಾರಸಮಾಪತ್ತಿ। ಪಣಿಧಿಂ ಭಯತೋ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನೋ ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೇ ಅಧಿಮುತ್ತತ್ತಾ ಫುಸ್ಸ ಫುಸ್ಸ ವಯಂ ಪಸ್ಸತಿ, ಪವತ್ತಂ ಅಜ್ಝುಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ನಿರೋಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಅಪ್ಪಣಿಹಿತಂ ಆವಜ್ಜಿತ್ವಾ

ಸಮಾಪಜ್ಜತಿ - ಅಪ್ಪಣಿಹಿತವಿಹಾರಸಮಾಪತ್ತಿ। ಅಭಿನಿವೇಸಂ ಭಯತೋ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನೋ ಸುಞ್ಞತೇ ಅಧಿಮುತ್ತತ್ತಾ ಫುಸ್ಸ ಫುಸ್ಸ ವಯಂ ಪಸ್ಸತಿ, ಪವತ್ತಂ ಅಜ್ಝುಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ನಿರೋಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಸುಞ್ಞತಂ ಆವಜ್ಜಿತ್ವಾ ಸಮಾಪಜ್ಜತಿ - ಸುಞ್ಞತವಿಹಾರಸಮಾಪತ್ತಿ।

೭೯. ರೂಪನಿಮಿತ್ತಂ ಭಯತೋ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನೋ ಅನಿಮಿತ್ತೇ ಅಧಿಮುತ್ತತ್ತಾ ಫುಸ್ಸ ಫುಸ್ಸ ವಯಂ ಪಸ್ಸತಿ - ಅನಿಮಿತ್ತೋ ವಿಹಾರೋ। ರೂಪಪಣಿಧಿಂ ಭಯತೋ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನೋ ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೇ ಅಧಿಮುತ್ತತ್ತಾ ಫುಸ್ಸ ಫುಸ್ಸ ವಯಂ ಪಸ್ಸತಿ - ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೋ ವಿಹಾರೋ। ರೂಪಾಭಿನಿವೇಸಂ ಭಯತೋ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನೋ ಸುಞ್ಞತೇ ಅಧಿಮುತ್ತತ್ತಾ ಫುಸ್ಸ ಫುಸ್ಸ ವಯಂ ಪಸ್ಸತಿ - ಸುಞ್ಞತೋ ವಿಹಾರೋ।

ರೂಪನಿಮಿತ್ತಂ ಭಯತೋ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನೋ ಅನಿಮಿತ್ತೇ ಅಧಿಮುತ್ತತ್ತಾ ಪವತ್ತಂ ಅಜ್ಝುಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ನಿರೋಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಅನಿಮಿತ್ತಂ ಆವಜ್ಜಿತ್ವಾ ಸಮಾಪಜ್ಜತಿ - ಅನಿಮಿತ್ತಾ ಸಮಾಪತ್ತಿ । ರೂಪಪಣಿಧಿಂ ಭಯತೋ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನೋ ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೇ ಅಧಿಮುತ್ತತ್ತಾ ಪವತ್ತಂ ಅಜ್ಝುಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ನಿರೋಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಅಪ್ಪಣಿಹಿತಂ ಆವಜ್ಜಿತ್ವಾ ಸಮಾಪಜ್ಜತಿ - ಅಪ್ಪಣಿಹಿತಾ ಸಮಾಪತ್ತಿ। ರೂಪಾಭಿನಿವೇಸಂ ಭಯತೋ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನೋ ಸುಞ್ಞತೇ ಅಧಿಮುತ್ತತ್ತಾ ಪವತ್ತಂ ಅಜ್ಝುಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ನಿರೋಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಸುಞ್ಞತಂ ಆವಜ್ಜಿತ್ವಾ ಸಮಾಪಜ್ಜತಿ - ಸುಞ್ಞತಾ ಸಮಾಪತ್ತಿ।

ರೂಪನಿಮಿತ್ತಂ ಭಯತೋ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನೋ ಅನಿಮಿತ್ತೇ ಅಧಿಮುತ್ತತ್ತಾ ಫುಸ್ಸ ಫುಸ್ಸ ವಯಂ ಪಸ್ಸತಿ, ಪವತ್ತಂ ಅಜ್ಝುಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ನಿರೋಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಅನಿಮಿತ್ತಂ ಆವಜ್ಜಿತ್ವಾ ಸಮಾಪಜ್ಜತಿ - ಅನಿಮಿತ್ತವಿಹಾರಸಮಾಪತ್ತಿ। ರೂಪಪಣಿಧಿಂ ಭಯತೋ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನೋ ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೇ ಅಧಿಮುತ್ತತ್ತಾ ಫುಸ್ಸ ಫುಸ್ಸ ವಯಂ ಪಸ್ಸತಿ, ಪವತ್ತಂ ಅಜ್ಝುಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ನಿರೋಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಅಪ್ಪಣಿಹಿತಂ ಆವಜ್ಜಿತ್ವಾ ಸಮಾಪಜ್ಜತಿ - ಅಪ್ಪಣಿಹಿತವಿಹಾರಸಮಾಪತ್ತಿ। ರೂಪಾಭಿನಿವೇಸಂ ಭಯತೋ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನೋ ಸುಞ್ಞತೇ ಅಧಿಮುತ್ತತ್ತಾ ಫುಸ್ಸ ಫುಸ್ಸ ವಯಂ ಪಸ್ಸತಿ, ಪವತ್ತಂ ಅಜ್ಝುಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ನಿರೋಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಸುಞ್ಞತಂ ಆವಜ್ಜಿತ್ವಾ ಸಮಾಪಜ್ಜತಿ - ಸುಞ್ಞತವಿಹಾರಸಮಾಪತ್ತಿ।

ವೇದನಾನಿಮಿತ್ತಂ ...ಪೇ॰... ಸಞ್ಞಾನಿಮಿತ್ತಂ... ಸಙ್ಖಾರನಿಮಿತ್ತಂ... ವಿಞ್ಞಾಣನಿಮಿತ್ತಂ... ಚಕ್ಖುನಿಮಿತ್ತಂ...ಪೇ॰... ಜರಾಮರಣನಿಮಿತ್ತಂ ಭಯತೋ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನೋ ಅನಿಮಿತ್ತೇ ಅಧಿಮುತ್ತತ್ತಾ ಫುಸ್ಸ ಫುಸ್ಸ ವಯಂ ಪಸ್ಸತಿ - ಅನಿಮಿತ್ತೋ ವಿಹಾರೋ। ಜರಾಮರಣಪಣಿಧಿಂ ಭಯತೋ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನೋ ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೇ ಅಧಿಮುತ್ತತ್ತಾ ಫುಸ್ಸ ಫುಸ್ಸ ವಯಂ ಪಸ್ಸತಿ - ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೋ ವಿಹಾರೋ। ಜರಾಮರಣಾಭಿನಿವೇಸಂ ಭಯತೋ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನೋ ಸುಞ್ಞತೇ ಅಧಿಮುತ್ತತ್ತಾ ಫುಸ್ಸ ಫುಸ್ಸ ವಯಂ ಪಸ್ಸತಿ - ಸುಞ್ಞತೋ ವಿಹಾರೋ।

ಜರಾಮರಣನಿಮಿತ್ತಂ ಭಯತೋ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನೋ ಅನಿಮಿತ್ತೇ ಅಧಿಮುತ್ತತ್ತಾ ಪವತ್ತಂ ಅಜ್ಝುಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ನಿರೋಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಅನಿಮಿತ್ತಂ ಆವಜ್ಜಿತ್ವಾ ಸಮಾಪಜ್ಜತಿ - ಅನಿಮಿತ್ತಾ ಸಮಾಪತ್ತಿ। ಜರಾಮರಣಪಣಿಧಿಂ ಭಯತೋ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನೋ ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೇ ಅಧಿಮುತ್ತತ್ತಾ ಪವತ್ತಂ ಅಜ್ಝುಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ನಿರೋಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಅಪ್ಪಣಿಹಿತಂ ಆವಜ್ಜಿತ್ವಾ ಸಮಾಪಜ್ಜತಿ - ಅಪ್ಪಣಿಹಿತಾ ಸಮಾಪತ್ತಿ। ಜರಾಮರಣಾಭಿನಿವೇಸಂ ಭಯತೋ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನೋ ಸುಞ್ಞತೇ ಅಧಿಮುತ್ತತ್ತಾ ಪವತ್ತಂ ಅಜ್ಝುಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ನಿರೋಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಸುಞ್ಞತಂ ಆವಜ್ಜಿತ್ವಾ ಸಮಾಪಜ್ಜತಿ - ಸುಞ್ಞತಾ ಸಮಾಪತ್ತಿ।

ಜರಾಮರಣನಿಮಿತ್ತಂ ಭಯತೋ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನೋ ಅನಿಮಿತ್ತೇ ಅಧಿಮುತ್ತತ್ತಾ ಫುಸ್ಸ ಫುಸ್ಸ ವಯಂ ಪಸ್ಸತಿ, ಪವತ್ತಂ ಅಜ್ಝುಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ನಿರೋಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಅನಿಮಿತ್ತಂ ಆವಜ್ಜಿತ್ವಾ ಸಮಾಪಜ್ಜತಿ - ಅನಿಮಿತ್ತವಿಹಾರಸಮಾಪತ್ತಿ। ಜರಾಮರಣಪಣಿಧಿಂ ಭಯತೋ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನೋ ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೇ ಅಧಿಮುತ್ತತ್ತಾ ಫುಸ್ಸ ಫುಸ್ಸ ವಯಂ ಪಸ್ಸತಿ, ಪವತ್ತಂ ಅಜ್ಝುಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ನಿರೋಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಅಪ್ಪಣಿಹಿತಂ ಆವಜ್ಜಿತ್ವಾ ಸಮಾಪಜ್ಜತಿ - ಅಪ್ಪಣಿಹಿತವಿಹಾರಸಮಾಪತ್ತಿ। ಜರಾಮರಣಾಭಿನಿವೇಸಂ ಭಯತೋ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನೋ ಸುಞ್ಞತೇ ಅಧಿಮುತ್ತತ್ತಾ ಫುಸ್ಸ ಫುಸ್ಸ ವಯಂ ಪಸ್ಸತಿ, ಪವತ್ತಂ ಅಜ್ಝುಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ನಿರೋಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಸುಞ್ಞತಂ

ಆವಜ್ಜಿತ್ವಾ ಸಮಾಪಜ್ಜತಿ - ಸುಞ್ಞತವಿಹಾರಸಮಾಪತ್ತಿ। ಅಞ್ಞೋ ಅನಿಮಿತ್ತೋ ವಿಹಾರೋ, ಅಞ್ಞೋ ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೋ ವಿಹಾರೋ, ಅಞ್ಞೋ ಸುಞ್ಞತೋ ವಿಹಾರೋ। ಅಞ್ಞಾ ಅನಿಮಿತ್ತಸಮಾಪತ್ತಿ, ಅಞ್ಞಾ ಅಪ್ಪಣಿಹಿತಸಮಾಪತ್ತಿ, ಅಞ್ಞಾ ಸುಞ್ಞತಸಮಾಪತ್ತಿ। ಅಞ್ಞಾ ಅನಿಮಿತ್ತಾ ವಿಹಾರಸಮಾಪತ್ತಿ, ಅಞ್ಞಾ ಅಪ್ಪಣಿಹಿತಾ ವಿಹಾರಸಮಾಪತ್ತಿ, ಅಞ್ಞಾ ಸುಞ್ಞತಾ ವಿಹಾರಸಮಾಪತ್ತಿ। ತಂ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ, ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ವಿಹಾರನಾನತ್ತೇ ಪಞ್ಞಾ ವಿಹಾರಟ್ಠೇ ಞಾಣಂ, ಸಮಾಪತ್ತಿನಾನತ್ತೇ ಪಞ್ಞಾ ಸಮಾಪತ್ತಟ್ಠೇ ಞಾಣಂ, ವಿಹಾರಸಮಾಪತ್ತಿನಾನತ್ತೇ ಪಞ್ಞಾ ವಿಹಾರಸಮಾಪತ್ತಟ್ಠೇ ಞಾಣಂ"।

ಞಾಣತ್ತಯನಿದ್ದೇಸೋ ಏಕತಿಂಸತಿಮೋ।

೩೨. ಆನನ್ತರಿಕಸಮಾಧಿಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ

೮೦. ಕಥಂ ಅವಿಕ್ಖೇಪಪರಿಸುದ್ಧತ್ತಾ ಆಸವಸಮುಚ್ಛೇದೇ ಪಞ್ಞಾ ಆನನ್ತರಿಕಸಮಾಧಿಮ್ಹಿ ಞಾಣಂ? ನೇಕ್ಖಮ್ಮವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಾ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಸಮಾಧಿ। ತಸ್ಸ ಸಮಾಧಿಸ್ಸ ವಸೇನ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಞಾಣಂ। ತೇನ ಞಾಣೇನ ಆಸವಾ ಖೀಯನ್ತಿ। ಇತಿ ಪಠಮಂ ಸಮಥೋ, ಪಚ್ಛಾ ಞಾಣಂ। ತೇನ ಞಾಣೇನ ಆಸವಾನಂ ಖಯೋ ಹೋತಿ । ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಅವಿಕ್ಖೇಪಪರಿಸುದ್ಧತ್ತಾ ಆಸವಸಮುಚ್ಛೇದೇ ಪಞ್ಞಾ ಆನನ್ತರಿಕಸಮಾಧಿಮ್ಹಿ ಞಾಣಂ"।

ಆಸವಾತಿ ಕತಮೇ ತೇ ಆಸವಾ? ಕಾಮಾಸವೋ, ಭವಾಸವೋ, ದಿಟ್ಠಾಸವೋ, ಅವಿಜ್ಜಾಸವೋ। ಕತ್ಥೇತೇ ಆಸವಾ ಖೀಯನ್ತಿ? ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗೇನ ಅನವಸೇಸೋ ದಿಟ್ಠಾಸವೋ ಖೀಯತಿ, ಅಪಾಯಗಮನೀಯೋ ಕಾಮಾಸವೋ ಖೀಯತಿ, ಅಪಾಯಗಮನೀಯೋ ಭವಾಸವೋ ಖೀಯತಿ, ಅಪಾಯಗಮನೀಯೋ ಅವಿಜ್ಜಾಸವೋ ಖೀಯತಿ। ಏತ್ಥೇತೇ ಆಸವಾ ಖೀಯನ್ತಿ। ಸಕದಾಗಾಮಿಮಗ್ಗೇನ ಓಳಾರಿಕೋ ಕಾಮಾಸವೋ ಖೀಯತಿ, ತದೇಕಟ್ಠೋ ಭವಾಸವೋ ಖೀಯತಿ, ತದೇಕಟ್ಠೋ ಅವಿಜ್ಜಾಸವೋ ಖೀಯತಿ। ಏತ್ಥೇತೇ ಆಸವಾ ಖೀಯನ್ತಿ। ಅನಾಗಾಮಿಮಗ್ಗೇನ ಅನವಸೇಸೋ ಕಾಮಾಸವೋ ಖೀಯತಿ, ತದೇಕಟ್ಠೋ ಭವಾಸವೋ ಖೀಯತಿ, ತದೇಕಟ್ಠೋ ಅವಿಜ್ಜಾಸವೋ ಖೀಯತಿ। ಏತ್ಥೇತೇ ಆಸವಾ ಖೀಯನ್ತಿ। ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೇನ ಅನವಸೇಸೋ ಭವಾಸವೋ ಖೀಯತಿ, ಅನವಸೇಸೋ ಅವಿಜ್ಜಾಸವೋ ಖೀಯತಿ। ಏತ್ಥೇತೇ ಆಸವಾ ಖೀಯನ್ತಿ।

ಅಬ್ಯಾಪಾದವಸೇನ ...ಪೇ॰... ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾವಸೇನ... ಅವಿಕ್ಖೇಪವಸೇನ... ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನವಸೇನ... ಞಾಣವಸೇನ... ಪಾಮೋಜ್ಜವಸೇನ... ಪಠಮಜ್ಝಾನವಸೇನ... ದುತಿಯಜ್ಝಾನವಸೇನ... ತತಿಯಜ್ಝಾನವಸೇನ... ಚತುತ್ಥಜ್ಝಾನವಸೇನ... ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿವಸೇನ... ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿವಸೇನ... ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿವಸೇನ... ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿವಸೇನ... ಪಥವೀಕಸಿಣವಸೇನ... ಆಪೋಕಸಿಣವಸೇನ ... ತೇಜೋಕಸಿಣವಸೇನ... ವಾಯೋಕಸಿಣವಸೇನ... ನೀಲಕಸಿಣವಸೇನ... ಪೀತಕಸಿಣವಸೇನ... ಲೋಹಿತಕಸಿಣವಸೇನ... ಓದಾತಕಸಿಣವಸೇನ... ಆಕಾಸಕಸಿಣವಸೇನ... ವಿಞ್ಞಾಣಕಸಿಣವಸೇನ... ಬುದ್ಧಾನುಸ್ಸತಿವಸೇನ... ಧಮ್ಮಾನುಸ್ಸತಿವಸೇನ... ಸಙ್ಘಾನುಸ್ಸತಿವಸೇನ... ಸೀಲಾನುಸ್ಸತಿವಸೇನ... ಚಾಗಾನುಸ್ಸತಿವಸೇನ... ದೇವತಾನುಸ್ಸತಿವಸೇನ... ಆನಾಪಾನಸ್ಸತಿವಸೇನ... ಮರಣಸ್ಸತಿವಸೇನ... ಕಾಯಗತಾಸತಿವಸೇನ... ಉಪಸಮಾನುಸ್ಸತಿವಸೇನ... ಉದ್ಧುಮಾತಕಸಞ್ಞಾವಸೇನ... ವಿನೀಲಕಸಞ್ಞಾವಸೇನ... ವಿಪುಬ್ಬಕಸಞ್ಞಾವಸೇನ... ವಿಚ್ಛಿದ್ದಕಸಞ್ಞಾವಸೇನ... ವಿಕ್ಖಾಯಿತಕಸಞ್ಞಾವಸೇನ... ವಿಕ್ಖಿತ್ತಕಸಞ್ಞಾವಸೇನ... ಹತವಿಕ್ಖಿತ್ತಕಸಞ್ಞಾವಸೇನ ... ಲೋಹಿತಕಸಞ್ಞಾವಸೇನ... ಪುಳವಕಸಞ್ಞಾವಸೇನ... ಅಟ್ಠಿಕಸಞ್ಞಾವಸೇನ।

೮೧. ದೀಘಂ ಅಸ್ಸಾಸವಸೇನ...ಪೇ॰... ದೀಘಂ ಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ... ರಸ್ಸಂ ಅಸ್ಸಾಸವಸೇನ... ರಸ್ಸಂ ಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ... ಸಬ್ಬಕಾಯಪಟಿಸಂವೇದೀ ಅಸ್ಸಾಸವಸೇನ... ಸಬ್ಬಕಾಯಪಟಿಸಂವೇದೀ ಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ... ಪಸ್ಸಮ್ಭಯಂ ಕಾಯಸಙ್ಖಾರಂ ಅಸ್ಸಾಸವಸೇನ... ಪಸ್ಸಮ್ಭಯಂ ಕಾಯಸಙ್ಖಾರಂ ಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ... ಪೀತಿಪಟಿಸಂವೇದೀ ಅಸ್ಸಾಸವಸೇನ... ಪೀತಿಪಟಿಸಂವೇದೀ ಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ... ಸುಖಪಟಿಸಂವೇದೀ ಅಸ್ಸಾಸವಸೇನ... ಸುಖಪಟಿಸಂವೇದೀ ಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ... ಚಿತ್ತಸಙ್ಖಾರಪಟಿಸಂವೇದೀ

ಅಸ್ಸಾಸವಸೇನ… ಚಿತ್ತಸಙ್ಖಾರಪಟಿಸಂವೇದೀ ಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ… ಪಸ್ಸಮ್ಭಯಂ ಚಿತ್ತಸಙ್ಖಾರಂ ಅಸ್ಸಾಸವಸೇನ… ಪಸ್ಸಮ್ಭಯಂ ಚಿತ್ತಸಙ್ಖಾರಂ ಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ… ಚಿತ್ತಪಟಿಸಂವೇದೀ ಅಸ್ಸಾಸವಸೇನ… ಚಿತ್ತಪಟಿಸಂವೇದೀ ಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ… ಅಭಿಪ್ಪಮೋದಯಂ ಚಿತ್ತಂ ಅಸ್ಸಾಸವಸೇನ… ಅಭಿಪ್ಪಮೋದಯಂ ಚಿತ್ತಂ ಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ… ಸಮಾದಹಂ ಚಿತ್ತಂ…ಪೇ॰… ವಿಮೋಚಯಂ ಚಿತ್ತಂ… ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸೀ … ವಿರಾಗಾನುಪಸ್ಸೀ… ನಿರೋಧಾನುಪಸ್ಸೀ… ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸೀ ಅಸ್ಸಾಸವಸೇನ… ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸೀ ಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಾ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಸಮಾಧಿ। ತಸ್ಸ ಸಮಾಧಿಸ್ಸ ವಸೇನ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಞಾಣಂ, ತೇನ ಞಾಣೇನ ಆಸವಾ ಖೀಯನ್ತಿ। ಇತಿ ಪಠಮಂ ಸಮಥೋ, ಪಚ್ಛಾ ಞಾಣಂ। ತೇನ ಞಾಣೇನ ಆಸವಾನಂ ಖಯೋ ಹೋತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – "ಅವಿಕ್ಖೇಪಪರಿಸುದ್ಧತ್ತಾ ಆಸವಸಮುಚ್ಛೇದೇ ಪಞ್ಞಾ ಆನನ್ತರಿಕಸಮಾಧಿಮ್ಹಿ ಞಾಣಂ"।

ಆಸವಾತಿ ಕತಮೇ ತೇ ಆಸವಾ? ಕಾಮಾಸವೋ, ಭವಾಸವೋ, ದಿಟ್ಠಾಸವೋ, ಅವಿಜ್ಜಾಸವೋ। ಕತ್ಥೇತೇ ಆಸವಾ ಖೀಯನ್ತಿ? ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗೇನ ಅನವಸೇಸೋ ದಿಟ್ಠಾಸವೋ ಖೀಯತಿ, ಅಪಾಯಗಮನೀಯೋ ಕಾಮಾಸವೋ ಖೀಯತಿ, ಅಪಾಯಗಮನೀಯೋ ಭವಾಸವೋ ಖೀಯತಿ, ಅಪಾಯಗಮನೀಯೋ ಅವಿಜ್ಜಾಸವೋ ಖೀಯತಿ। ಏತ್ಥೇತೇ ಆಸವಾ ಖೀಯನ್ತಿ। ಸಕದಾಗಾಮಿಮಗ್ಗೇನ ಓಳಾರಿಕೋ ಕಾಮಾಸವೋ ಖೀಯತಿ, ತದೇಕಟ್ಠೋ ಭವಾಸವೋ ಖೀಯತಿ, ತದೇಕಟ್ಠೋ ಅವಿಜ್ಜಾಸವೋ ಖೀಯತಿ। ಏತ್ಥೇತೇ ಆಸವಾ ಖೀಯನ್ತಿ। ಅನಾಗಾಮಿಮಗ್ಗೇನ ಅನವಸೇಸೋ ಕಾಮಾಸವೋ ಖೀಯತಿ, ತದೇಕಟ್ಠೋ ಭವಾಸವೋ ಖೀಯತಿ, ತದೇಕಟ್ಠೋ ಅವಿಜ್ಜಾಸವೋ ಖೀಯತಿ। ಏತ್ಥೇತೇ ಆಸವಾ ಖೀಯನ್ತಿ। ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೇನ ಅನವಸೇಸೋ ಭವಾಸವೋ ಖೀಯತಿ, ಅನವಸೇಸೋ ಅವಿಜ್ಜಾಸವೋ ಖೀಯತಿ। ಏತ್ಥೇತೇ ಆಸವಾ ಖೀಯನ್ತಿ। ತಂ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ , ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – "ಅವಿಕ್ಖೇಪಪರಿಸುದ್ಧತ್ತಾ ಆಸವಸಮುಚ್ಛೇದೇ ಪಞ್ಞಾ ಆನನ್ತರಿಕಸಮಾಧಿಮ್ಹಿ ಞಾಣಂ"।

ಆನನ್ತರಿಕಸಮಾಧಿಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ ದ್ವತ್ತಿಂಸತಿಮೋ।

೩೩. ಅರಣವಿಹಾರಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ

೮೧. ಕಥಂ ದಸ್ಸನಾಧಿಪತೇಯ್ಯಂ ಸನ್ತೋ ಚ ವಿಹಾರಾಧಿಗಮೋ ಪಣೀತಾಧಿಮುತ್ತತಾ ಪಞ್ಞಾ ಅರಣವಿಹಾರೇ ಞಾಣಂ? **ದಸ್ಸನಾಧಿಪತೇಯ್ಯ**ನ್ತಿ ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾ ದಸ್ಸನಾಧಿಪತೇಯ್ಯಂ, ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ ದಸ್ಸನಾಧಿಪತೇಯ್ಯಂ, ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾ ದಸ್ಸನಾಧಿಪತೇಯ್ಯಂ, ರೂಪೇ ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾ ದಸ್ಸನಾಧಿಪತೇಯ್ಯಂ, ರೂಪೇ ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ ದಸ್ಸನಾಧಿಪತೇಯ್ಯಂ, ರೂಪೇ ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾ ದಸ್ಸನಾಧಿಪತೇಯ್ಯಂ; ವೇದನಾಯ…ಪೇ॰… ಸಞ್ಞಾಯ… ಸಙ್ಖಾರೇಸು… ವಿಞ್ಞಾಣೇ… ಚಕ್ಖುಸ್ಮಿಂ…ಪೇ॰… ಜರಾಮರಣೇ ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾ ದಸ್ಸನಾಧಿಪತೇಯ್ಯಂ, ಜರಾಮರಣೇ ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ ದಸ್ಸನಾಧಿಪತೇಯ್ಯಂ, ಜರಾಮರಣೇ ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾ ದಸ್ಸನಾಧಿಪತೇಯ್ಯಂ।

ಸನ್ತೋ ಚ ವಿಹಾರಾಧಿಗಮೋತಿ ಸುಞ್ಞತೋ ವಿಹಾರೋ ಸನ್ತೋ ವಿಹಾರಾಧಿಗಮೋ। ಅನಿಮಿತ್ತೋ ವಿಹಾರೋ ಸನ್ತೋ ವಿಹಾರಾಧಿಗಮೋ। ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೋ ವಿಹಾರೋ ಸನ್ತೋ ವಿಹಾರಾಧಿಗಮೋ।

ಪಣೀತಾಧಿಮುತ್ತತಾತಿ ಸುಞ್ಞತೇ ಅಧಿಮುತ್ತತಾ ಪಣೀತಾಧಿಮುತ್ತತಾ। ಅನಿಮಿತ್ತೇ ಅಧಿಮುತ್ತತಾ ಪಣೀತಾಧಿಮುತ್ತತಾ। ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೇ ಅಧಿಮುತ್ತತಾ ಪಣೀತಾಧಿಮುತ್ತತಾ।

ಅರಣವಿಹಾರೋತಿ ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಅರಣವಿಹಾರೋ। ದುತಿಯಂ ಝಾನಂ ಅರಣವಿಹಾರೋ। ತತಿಯಂ ಝಾನಂ ಅರಣವಿಹಾರೋ। ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ ಅರಣವಿಹಾರೋ। ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿ ಅರಣವಿಹಾರೋ…ಪೇ॰… ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿ ಅರಣವಿಹಾರೋ।

ಅರಣವಿಹಾರೋತಿ ಕೇನಟ್ಠೇನ ಅರಣವಿಹಾರೋ? ಪಠಮೇನ ಝಾನೇನ ನೀವರಣೇ ಹರತೀತಿ - ಅರಣವಿಹಾರೋ। ದುತಿಯೇನ ಝಾನೇನ ವಿತಕ್ಕವಿಚಾರೇ ಹರತೀತಿ - ಅರಣವಿಹಾರೋ। ತತಿಯೇನ ಝಾನೇನ ಪೀತಿಂ ಹರತೀತಿ - ಅರಣವಿಹಾರೋ। ಚತುತ್ಥೇನ ಝಾನೇನ ಸುಖದುಕ್ಖೇ ಹರತೀತಿ - ಅರಣವಿಹಾರೋ। ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ರೂಪಸಞ್ಞಂ ಪಟಿಘಸಞ್ಞಂ ನಾನತ್ತಸಞ್ಞಂ ಹರತೀತಿ - ಅರಣವಿಹಾರೋ। ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞಂ ಹರತೀತಿ - ಅರಣವಿಹಾರೋ। ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞಂ ಹರತೀತಿ - ಅರಣವಿಹಾರೋ। ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞಂ ಹರತೀತಿ - ಅರಣವಿಹಾರೋ। ಅಯಂ ಅರಣವಿಹಾರೋ। ತಂ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ, ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ದಸ್ಸನಾಧಿಪತೇಯ್ಯಂ ಸನ್ತೋ ಚ ವಿಹಾರಾಧಿಗಮೋ ಪಣೀತಾಧಿಮುತ್ತತಾ ಪಞ್ಞಾ ಅರಣವಿಹಾರೇ ಞಾಣಂ"।

ಅರಣವಿಹಾರಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ ತೇತ್ತಿಂಸತಿಮೋ।

೩೪. ನಿರೋಧಸಮಾಪತ್ತಿಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ

೮೩. ಕಥಂ ದ್ವೀಹಿ ಬಲೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತತ್ತಾ ತಯೋ ಚ ಸಙ್ಖಾರಾನಂ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿಯಾ ಸೋಳಸಹಿ ಞಾಣಚರಿಯಾಹಿ ನವಹಿ ಸಮಾಧಿಚರಿಯಾಹಿ ವಸಿಭಾವತಾ ಪಞ್ಞಾ ನಿರೋಧಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಞಾಣಂ?

ದ್ವೀಹಿ ಬಲೇಹೀತಿ ದ್ವೇ ಬಲಾನಿ - ಸಮಥಬಲಂ, ವಿಪಸ್ಸನಾಬಲಂ। ಕತಮಂ ಸಮಥಬಲಂ? ನೇಕ್ಖಮ್ಮವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸೇಕಗ್ಗತಾ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಸಮಥಬಲಂ। ಅಬ್ಯಾಪಾದವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸೇಕಗ್ಗತಾ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಸಮಥಬಲಂ। ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸೇಕಗ್ಗತಾ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಸಮಥಬಲಂ। ಅವಿಕ್ಖೇಪವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸೇಕಗ್ಗತಾ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಸಮಥಬಲಂ...ಪೇ॰... ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸೀ ಅಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸೇಕಗ್ಗತಾ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಸಮಥಬಲಂ। ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸೀ ಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸೇಕಗ್ಗತಾ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಸಮಥಬಲಂ।

ಸಮಥಬಲನ್ತಿ ಕೇನಟ್ಠೇನ ಸಮಥಬಲಂ? ಪಠಮೇನ ಝಾನೇನ ನೀವರಣೇ ನ ಕಮ್ಪತೀತಿ - ಸಮಥಬಲಂ। ದುತಿಯೇನ ಝಾನೇನ ವಿತಕ್ಕವಿಚಾರೇ ನ ಕಮ್ಪತೀತಿ - ಸಮಥಬಲಂ। ತತಿಯೇನ ಝಾನೇನ ಪೀತಿಯಾ ನ ಕಮ್ಪತೀತಿ - ಸಮಥಬಲಂ। ಚತುತ್ಥೇನ ಝಾನೇನ ಸುಖದುಕ್ಖೇ ನ ಕಮ್ಪತೀತಿ - ಸಮಥಬಲಂ। ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ರೂಪಸಞ್ಞಾಯ ಪಟಿಘಸಞ್ಞಾಯ ನಾನತ್ತಸಞ್ಞಾಯ ನ ಕಮ್ಪತೀತಿ - ಸಮಥಬಲಂ। ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞಾಯ ನ ಕಮ್ಪತೀತಿ - ಸಮಥಬಲಂ। ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞಾಯ ನ ಕಮ್ಪತೀತಿ - ಸಮಥಬಲಂ। ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞಾಯ ನ ಕಮ್ಪತೀತಿ - ಸಮಥಬಲಂ। ಉದ್ಧಚ್ಚೇ ಚ ಉದ್ಧಚ್ಚಸಹಗತಕಿಲೇಸೇ ಚ ಖನ್ಧೇ ಚ ನ ಕಮ್ಪತಿ ನ ಚಲತಿ ನ ವೇಧತೀತಿ - ಸಮಥಬಲಂ। ಇದಂ ಸಮಥಬಲಂ।

ಕತಮಂ ವಿಪಸ್ಸನಾಬಲಂ? ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾ ವಿಪಸ್ಸನಾಬಲಂ। ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ ವಿಪಸ್ಸನಾಬಲಂ। ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾ ವಿಪಸ್ಸನಾಬಲಂ। ನಿಬ್ಬಿದಾನುಪಸ್ಸನಾ ವಿಪಸ್ಸನಾಬಲಂ। ವಿರಾಗಾನುಪಸ್ಸನಾ ವಿಪಸ್ಸನಾಬಲಂ । ನಿರೋಧಾನುಪಸ್ಸನಾ ವಿಪಸ್ಸನಾಬಲಂ। ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸನಾ ವಿಪಸ್ಸನಾಬಲಂ। ರೂಪೇ ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾ ವಿಪಸ್ಸನಾಬಲಂ ...ಪೇ॰... ರೂಪೇ ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸನಾ ವಿಪಸ್ಸನಾಬಲಂ। ವೇದನಾಯ...ಪೇ॰... ಸಞ್ಞಾಯ... ಸಙ್ಖಾರೇಸು... ವಿಞ್ಞಾಣೇ... ಚಕ್ಖುಸ್ಮಿಂ...ಪೇ॰... ಜರಾಮರಣೇ ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾ ವಿಪಸ್ಸನಾಬಲಂ...ಪೇ॰... ಜರಾಮರಣೇ ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸನಾ ವಿಪಸ್ಸನಾಬಲಂ।

ವಿಪಸ್ಸನಾಬಲನ್ತಿ ಕೇನಟ್ಠೇನ ವಿಪಸ್ಸನಾಬಲಂ? ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ನಿಚ್ಚಸಞ್ಞಾಯ ನ ಕಮ್ಪತೀತಿ - ವಿಪಸ್ಸನಾಬಲಂ। ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಸುಖಸಞ್ಞಾಯ ನ ಕಮ್ಪತೀತಿ - ವಿಪಸ್ಸನಾಬಲಂ। ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಅತ್ತಸಞ್ಞಾಯ ನ ಕಮ್ಪತೀತಿ - ವಿಪಸ್ಸನಾಬಲಂ। ನಿಬ್ಬಿದಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ನನ್ದಿಯಾ ನ ಕಮ್ಪತೀತಿ - ವಿಪಸ್ಸನಾಬಲಂ। ವಿರಾಗಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ರಾಗೇ ನ ಕಮ್ಪತೀತಿ - ವಿಪಸ್ಸನಾಬಲಂ। ನಿರೋಧಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಸಮುದಯೇ ನ ಕಮ್ಪತೀತಿ - ವಿಪಸ್ಸನಾಬಲಂ। ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಆದಾನೇ ನ ಕಮ್ಪತೀತಿ - ವಿಪಸ್ಸನಾಬಲಂ। ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಚ ಅವಿಜ್ಜಾ ಸಹಗತಕಿಲೇಸೇ ಚ ಖನ್ಧೇ ಚ ನ ಕಮ್ಪತಿ ನ ಚಲತಿ ನ ವೇಧತೀತಿ - ವಿಪಸ್ಸನಾಬಲಂ। ಇದಂ ವಿಪಸ್ಸನಾಬಲಂ।

ತಯೋ ಚ ಸಙ್ಖಾರಾನಂ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿಯಾತಿ ಕತಮೇಸಂ ತಿಣ್ಣನ್ನಂ ಸಙ್ಖಾರಾನಂ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿಯಾ? ದುತಿಯಂ ಝಾನಂ ಸಮಾಪನ್ನಸ್ಸ ವಿತಕ್ಕವಿಚಾರಾ ವಚೀಸಙ್ಖಾರಾ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಾ ಹೋನ್ತಿ। ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ ಸಮಾಪನ್ನಸ್ಸ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸಾ ಕಾಯಸಙ್ಖಾರಾ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಾ ಹೋನ್ತಿ। ಸಞ್ಞಾವೇದಯಿತನಿರೋಧಂ ಸಮಾಪನ್ನಸ್ಸ ಸಞ್ಞಾ ಚ ವೇದನಾ ಚ ಚಿತ್ತಸಙ್ಖಾರಾ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಾ ಹೋನ್ತಿ। ಇಮೇಸಂ ತಿಣ್ಣನ್ನಂ ಸಙ್ಖಾರಾನಂ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿಯಾ ।

೮೪. ಸೋಳಸಹಿ ಞಾಣಚರಿಯಾಹೀತಿ ಕತಮಾಹಿ ಸೋಳಸಹಿ ಞಾಣಚರಿಯಾಹಿ? ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾ ಞಾಣಚರಿಯಾ, ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ ಞಾಣಚರಿಯಾ, ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾ ಞಾಣಚರಿಯಾ, ನಿಬ್ಬಿದಾನುಪಸ್ಸನಾ ಞಾಣಚರಿಯಾ, ವಿರಾಗಾನುಪಸ್ಸನಾ ಞಾಣಚರಿಯಾ, ನಿರೋಧಾನುಪಸ್ಸನಾ ಞಾಣಚರಿಯಾ, ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸನಾ ಞಾಣಚರಿಯಾ, ವಿವಟ್ಟನಾನುಪಸ್ಸನಾ ಞಾಣಚರಿಯಾ, ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗೋ ಞಾಣಚರಿಯಾ, ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಸಮಾಪತ್ತಿ ಞಾಣಚರಿಯಾ, ಸಕದಾಗಾಮಿಮಗ್ಗೋ ಞಾಣಚರಿಯಾ, ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲಸಮಾಪತ್ತಿ ಞಾಣಚರಿಯಾ, ಅನಾಗಾಮಿಮಗ್ಗೋ ಞಾಣಚರಿಯಾ, ಅನಾಗಾಮಿಫಲಸಮಾಪತ್ತಿ ಞಾಣಚರಿಯಾ, ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೋ ಞಾಣಚರಿಯಾ, ಅರಹತ್ತಫಲಸಮಾಪತ್ತಿ ಞಾಣಚರಿಯಾ - ಇಮಾಹಿ ಸೋಳಸಹಿ ಞಾಣಚರಿಯಾಹಿ।

೮೫. ನವಹಿ ಸಮಾಧಿಚರಿಯಾಹೀತಿ ಕತಮಾಹಿ ನವಹಿ ಸಮಾಧಿಚರಿಯಾಹಿ? ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಸಮಾಧಿಚರಿಯಾ, ದುತಿಯಂ ಝಾನಂ ಸಮಾಧಿಚರಿಯಾ, ತತಿಯಂ ಝಾನಂ ಸಮಾಧಿಚರಿಯಾ, ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ ಸಮಾಧಿಚರಿಯಾ, ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿ...ಪೇ॰... ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿ... ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿ... ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿ ಸಮಾಧಿಚರಿಯಾ। ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ವಿತಕ್ಕೋ ಚ ವಿಚಾರೋ ಚ ಪೀತಿ ಚ ಸುಖಞ್ಚ ಚಿತ್ತೇಕಗ್ಗತಾ ಚ...ಪೇ॰... ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ವಿತಕ್ಕೋ ಚ ವಿಚಾರೋ ಚ ಪೀತಿ ಚ ಸುಖಞ್ಚ ಚಿತ್ತೇಕಗ್ಗತಾ ಚ - ಇಮಾಹಿ ನವಹಿ ಸಮಾಧಿಚರಿಯಾಹಿ।

ವಸೀತಿ ಪಞ್ಚ ವಸಿಯೋ। ಆವಜ್ಜನವಸೀ, ಸಮಾಪಜ್ಜನವಸೀ, ಅಧಿಟ್ಠಾನವಸೀ , ವುಟ್ಠಾನವಸೀ, ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾವಸೀ। ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಯತ್ಥಿಚ್ಛಕಂ ಯದಿಚ್ಛಕಂ ಯಾವತಿಚ್ಛಕಂ ಆವಜ್ಜತಿ; ಆವಜ್ಜನಾಯ ದನ್ಧಾಯಿತತ್ತಂ ನತ್ಥೀತಿ - ಆವಜ್ಜನವಸೀ। ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಯತ್ಥಿಚ್ಛಕಂ ಯದಿಚ್ಛಕಂ ಯಾವತಿಚ್ಛಕಂ ಸಮಾಪಜ್ಜತಿ; ಸಮಾಪಜ್ಜನಾಯ ದನ್ಧಾಯಿತತ್ತಂ ನತ್ಥೀತಿ - ಸಮಾಪಜ್ಜನವಸೀ। ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಯತ್ಥಿಚ್ಛಕಂ ಯದಿಚ್ಛಕಂ ಯಾವತಿಚ್ಛಕಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತಿ ; ಅಧಿಟ್ಠಾನೇ ದನ್ಧಾಯಿತತ್ತಂ ನತ್ಥೀತಿ - ಅಧಿಟ್ಠಾನವಸೀ। ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಯತ್ಥಿಚ್ಛಕಂ ಯದಿಚ್ಛಕಂ ಯಾವತಿಚ್ಛಕಂ ವುಟ್ಠಾತಿ; ವುಟ್ಠಾನೇ ದನ್ಧಾಯಿತತ್ತಂ ನತ್ಥೀತಿ - ವುಟ್ಠಾನವಸೀ। ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಯತ್ಥಿಚ್ಛಕಂ ಯದಿಚ್ಛಕಂ ಯಾವತಿಚ್ಛಕಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖತಿ; ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾಯ ದನ್ಧಾಯಿತತ್ತಂ ನತ್ಥೀತಿ - ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾವಸೀ।

ದುತಿಯಂ ಝಾನಂ...ಪೇ॰... ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಂ ಯತ್ಥಿಚ್ಛಕಂ ಯದಿಚ್ಛಕಂ ಯಾವತಿಚ್ಛಕಂ ಆವಜ್ಜತಿ; ಆವಜ್ಜನಾಯ ದನ್ಧಾಯಿತತ್ತಂ ನತ್ಥೀತಿ - ಆವಜ್ಜನವಸೀ। ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಂ ಯತ್ಥಿಚ್ಛಕಂ ಯದಿಚ್ಛಕಂ ಯಾವತಿಚ್ಛಕಂ ಸಮಾಪಜ್ಜತಿ...ಪೇ॰... ಅಧಿಟ್ಠಾತಿ... ವುಟ್ಠಾತಿ... ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖತಿ; ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾಯ ದನ್ಧಾಯಿತತ್ತಂ ನತ್ಥೀತಿ -

ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾವಸೀ। ಇಮಾ ಪಞ್ಚ ವಸಿಯೋ। ತಂ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ, ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – ''ದ್ವೀಹಿ ಬಲೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತತ್ತಾ ತಯೋ ಚ ಸಙ್ಖಾರಾನಂ ಪಟಿಪಸ್ಸದ್ಧಿಯಾ ಸೋಳಸಹಿ ಞಾಣಚರಿಯಾಹಿ ನವಹಿ ಸಮಾಧಿಚರಿಯಾಹಿ ವಸೀಭಾವತಾ ಪಞ್ಞಾ ನಿರೋಧಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಞಾಣಂ''।

ನಿರೋಧಸಮಾಪತ್ತಿಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ ಚತುತ್ತಿಂಸತಿಮೋ।

೩೫. ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ

೮೬. ಕಥಂ ಸಮ್ಪಜಾನಸ್ಸ ಪವತ್ತಪರಿಯಾದಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನೇ ಞಾಣಂ? ಇಧ ಸಮ್ಪಜಾನೋ ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇನ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಸ್ಸ ಪವತ್ತಂ ಪರಿಯಾದಿಯತಿ, ಅಬ್ಯಾಪಾದೇನ ಬ್ಯಾಪಾದಸ್ಸ ಪವತ್ತಂ ಪರಿಯಾದಿಯತಿ, ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾಯ ಥಿನಮಿದ್ಧಸ್ಸ ಪವತ್ತಂ ಪರಿಯಾದಿಯತಿ, ಅವಿಕ್ಖೇಪೇನ ಉದ್ಧಚ್ಚಸ್ಸ ಪವತ್ತಂ ಪರಿಯಾದಿಯತಿ, ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನೇನ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾಯ...ಪೇ॰... ಞಾಣೇನ ಅವಿಜ್ಜಾಯ... ಪಾಮೋಜ್ಜೇನ ಅರತಿಯಾ ... ಪಠಮೇನ ಝಾನೇನ ನೀವರಣಾನಂ ಪವತ್ತಂ ಪರಿಯಾದಿಯತಿ...ಪೇ॰... ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೇನ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸಾನಂ ಪವತ್ತಂ ಪರಿಯಾದಿಯತಿ।

ಅಥ ವಾ ಪನ ಸಮ್ಪಜಾನಸ್ಸ ಅನುಪಾದಿಸೇಸಾಯ ನಿಬ್ಬಾನಧಾತುಯಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯನ್ತಸ್ಸ ಇದಞ್ಚೇವ ಚಕ್ಖುಪವತ್ತಂ ಪರಿಯಾದಿಯತಿ, ಅಞ್ಞಞ್ಚ ಚಕ್ಖುಪವತ್ತಂ ನ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ। ಇದಞ್ಚೇವ ಸೋತಪವತ್ತಂ...ಪೇ॰... ಘಾನಪವತ್ತಂ... ಜಿವ್ಹಾಪವತ್ತಂ... ಕಾಯಪವತ್ತಂ... ಮನೋಪವತ್ತಂ ಪರಿಯಾದಿಯತಿ, ಅಞ್ಞಞ್ಚ ಮನೋಪವತ್ತಂ ನ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ। ಇದಂ ಸಮ್ಪಜಾನಸ್ಸ ಪವತ್ತಪರಿಯಾದಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನೇ ಞಾಣಂ। ತಂ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ, ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – ''ಸಮ್ಪಜಾನಸ್ಸ ಪವತ್ತಪರಿಯಾದಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನೇ ಞಾಣಂ''।

ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ ಪಞ್ಚತಿಂಸತಿಮೋ।

೩೬. ಸಮಸೀಸಟ್ಠಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ

೮೭. ಕಥಂ ಸಬ್ಬಧಮ್ಮಾನಂ ಸಮ್ಮಾ ಸಮುಚ್ಛೇದೇ ನಿರೋಧೇ ಚ ಅನುಪಟ್ಠಾನತಾ ಪಞ್ಞಾ ಸಮಸೀಸಟ್ಠೇ ಞಾಣಂ? **ಸಬ್ಬಧಮ್ಮಾನನ್ತಿ** – ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧಾ, ದ್ವಾದಸಾಯತನಾನಿ, ಅಟ್ಠಾರಸ ಧಾತುಯೋ , ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ, ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ, ಅಬ್ಯಾಕತಾ ಧಮ್ಮಾ, ಕಾಮಾವಚರಾ ಧಮ್ಮಾ, ರೂಪಾವಚರಾ ಧಮ್ಮಾ, ಅರೂಪಾವಚರಾ ಧಮ್ಮಾ, ಅಪರಿಯಾಪನ್ನಾ ಧಮ್ಮಾ। **ಸಮ್ಮಾ ಸಮುಚ್ಛೇದೇತಿ** ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇನ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಂ ಸಮ್ಮಾ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ದತಿ। ಅಬ್ಯಾಪಾದೇನ ಬ್ಯಾಪಾದಂ ಸಮ್ಮಾ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ದತಿ। ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾಯ ಥಿನಮಿದ್ಧಂ ಸಮ್ಮಾ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ದತಿ। ಅವಿಕ್ಖೇಪೇನ ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ಸಮ್ಮಾ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ದತಿ। ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನೇನ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಂ ಸಮ್ಮಾ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ದತಿ। ಞಾಣೇನ ಅವಿಜ್ಜಂ ಸಮ್ಮಾ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ದತಿ। ಪಾಮೋಜ್ಜೇನ ಅರತಿಂ ಸಮ್ಮಾ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ದತಿ। ಪಠಮೇನ ಝಾನೇನ ನೀವರಣೇ ಸಮ್ಮಾ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ದತಿ...ಪೇ॰... ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೇನ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇ ಸಮ್ಮಾ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ದತಿ।

ನಿರೋಧೇತಿ ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇನ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಂ ನಿರೋಧೇತಿ। ಅಬ್ಯಾಪಾದೇನ ಬ್ಯಾಪಾದಂ ನಿರೋಧೇತಿ। ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾಯ ಥಿನಮಿದ್ಧಂ ನಿರೋಧೇತಿ। ಅವಿಕ್ಖೇಪೇನ ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ನಿರೋಧೇತಿ। ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನೇನ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಂ ನಿರೋಧೇತಿ। ಞಾಣೇನ ಅವಿಜ್ಜಂ ನಿರೋಧೇತಿ। ಪಾಮೋಜ್ಜೇನ ಅರತಿಂ ನಿರೋಧೇತಿ। ಪಠಮೇನ ಝಾನೇನ ನೀವರಣೇ ನಿರೋಧೇತಿ...ಪೇ॰... ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೇನ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇ ನಿರೋಧೇತಿ।

ಅನುಪಟ್ಠಾನತಾತಿ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಂ ಪಟಿಲದ್ಧಸ್ಸ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದೋ ನ ಉಪಟ್ಠಾತಿ। ಅಬ್ಯಾಪಾದಂ ಪಟಿಲದ್ಧಸ್ಸ ಬ್ಯಾಪಾದೋ ನ ಉಪಟ್ಠಾತಿ। ಆಲೋಕಸಞ್ಞಂ ಪಟಿಲದ್ಧಸ್ಸ ಥಿನಮಿದ್ಧಂ ನ ಉಪಟ್ಠಾತಿ। ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಟಿಲದ್ಧಸ್ಸ ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ನ ಉಪಟ್ಠಾತಿ।

ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನಂ ಪಟಿಲದ್ಧಸ್ಸ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾ ನ ಉಪಟ್ಠಾತಿ। ಞಾಣಂ ಪಟಿಲದ್ಧಸ್ಸ ಅವಿಜ್ಜಾ ನ ಉಪಟ್ಠಾತಿ। ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಪಟಿಲದ್ಧಸ್ಸ ಅರತಿ ನ ಉಪಟ್ಠಾತಿ। ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಪಟಿಲದ್ಧಸ್ಸ ನೀವರಣಾ ನ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತಿ...ಪೇ॰... ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಲದ್ಧಸ್ಸ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸಾ ನ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತಿ।

ಸಮನ್ತಿ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಸ್ಸ ಪಹೀನತ್ತಾ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಂ ಸಮಂ। ಬ್ಯಾಪಾದಸ್ಸ ಪಹೀನತ್ತಾ ಅಬ್ಯಾಪಾದೋ ಸಮಂ। ಥಿನಮಿದ್ಧಸ್ಸ ಪಹೀನತ್ತಾ ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾ ಸಮಂ। ಉದ್ಧಚ್ಚಸ್ಸ ಪಹೀನತ್ತಾ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಸಮಂ। ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾಯ ಪಹೀನತ್ತಾ ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನಂ ಸಮಂ। ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಪಹೀನತ್ತಾ ಞಾಣಂ ಸಮಂ। ಅರತಿಯಾ ಪಹೀನತ್ತಾ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಸಮಂ। ನೀವರಣಾನಂ ಪಹೀನತ್ತಾ ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಸಮಂ...ಪೇ॰... ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸಾನಂ ಪಹೀನತ್ತಾ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೋ ಸಮಂ।

ಸೀಸನ್ತಿ ತೇರಸ ಸೀಸಾನಿ - ಪಲಿಬೋಧಸೀಸಞ್ಚ ತಣ್ಹಾ, ವಿನಿಬನ್ಧನಸೀಸಞ್ಚ ಮಾನೋ, ಪರಾಮಾಸಸೀಸಞ್ಚ ದಿಟ್ಠಿ, ವಿಕ್ಖೇಪಸೀಸಞ್ಚ ಉದ್ಧಚ್ಚಂ, ಸಂಕಿಲೇಸಸೀಸಞ್ಚ ಅವಿಜ್ಜಾ, ಅಧಿಮೋಕ್ಖಸೀಸಞ್ಚ ಸದ್ಧಾ, ಪಗ್ಗಹಸೀಸಞ್ಚ ವೀರಿಯಂ, ಉಪಟ್ಠಾನಸೀಸಞ್ಚ ಸತಿ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಸೀಸಞ್ಚ ಸಮಾಧಿ, ದಸ್ಸನಸೀಸಞ್ಚ ಪಞ್ಞಾ, ಪವತ್ತಸೀಸಞ್ಚ ಜೀವಿತಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ಗೋಚರಸೀಸಞ್ಚ ವಿಮೋಕ್ಖೋ, ಸಙ್ಖಾರಸೀಸಞ್ಚ ನಿರೋಧೋ। ತಂ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ, ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಸಬ್ಬಧಮ್ಮಾನಂ ಸಮ್ಮಾ ಸಮುಚ್ಛೇದೇ ನಿರೋಧೇ ಚ ಅನುಪಟ್ಠಾನತಾ ಪಞ್ಞಾ ಸಮಸೀಸಟ್ಠೇ ಞಾಣಂ"।

ಸಮಸೀಸಟ್ಠಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ ಛತ್ತಿಂಸತಿಮೋ।

೩೭. ಸಲ್ಲೇಖಟ್ಠಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ

೮೮. ಕಥಂ ಪುಥುನಾನತ್ತೇಕತ್ತತೇಜಪರಿಯಾದಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಸಲ್ಲೇಖಟ್ಠೇ [ಪುಥುನಾನತ್ತೇಕತ್ತತೇಜಪರಿಯಾದಾನೇ (ಕ॰)] ಞಾಣಂ? **ಪುಥೂ**ತಿ - ರಾಗೋ ಪುಥು, ದೋಸೋ ಪುಥು, ಮೋಹೋ ಪುಥು, ಕೋಧೋ...ಪೇ॰... ಉಪನಾಹೋ... ಮಕ್ಖೋ... ಪಳಾಸೋ... ಇಸ್ಸಾ... ಮಚ್ಛರಿಯಂ... ಮಾಯಾ... ಸಾಠೇಯ್ಯಂ... ಥಮ್ಭೋ... ಸಾರಮ್ಭೋ... ಮಾನೋ... ಅತಿಮಾನೋ... ಮದೋ... ಪಮಾದೋ... ಸಬ್ಬೇ ಕಿಲೇಸಾ... ಸಬ್ಬೇ ದುಚ್ಚರಿತಾ... ಸಬ್ಬೇ ಅಭಿಸಙ್ಖಾರಾ... ಸಬ್ಬೇ ಭವಗಾಮಿಕಮ್ಮಾ।

ನಾನತ್ತೇಕತ್ತನ್ತಿ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದೋ ನಾನತ್ತಂ, ನೇಕ್ಖಮ್ಮಂ ಏಕತ್ತಂ। ಬ್ಯಾಪಾದೋ ನಾನತ್ತಂ, ಅಬ್ಯಾಪಾದೋ ಏಕತ್ತಂ। ಥಿನಮಿದ್ಧಂ ನಾನತ್ತಂ, ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾ ಏಕತ್ತಂ। ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ನಾನತ್ತಂ, ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಏಕತ್ತಂ। ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾ ನಾನತ್ತಂ, ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನಂ ಏಕತ್ತಂ। ಅವಿಜ್ಜಾ ನಾನತ್ತಂ, ಞಾಣಂ ಏಕತ್ತಂ। ಅರತಿ ನಾನತ್ತಂ, ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಏಕತ್ತಂ। ನೀವರಣಾ ನಾನತ್ತಂ, ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಏಕತ್ತಂ... ಪೇ॰... ಸಬ್ಬೇ ಕಿಲೇಸಾ ನಾನತ್ತಂ, ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೋ ಏಕತ್ತಂ।

ತೇಜೋತಿ ಪಞ್ಚ ತೇಜಾ - ಚರಣತೇಜೋ, ಗುಣತೇಜೋ, ಪಞ್ಞಾತೇಜೋ, ಪುಞ್ಞತೇಜೋ, ಧಮ್ಮತೇಜೋ। ಚರಣತೇಜೇನ ತೇಜಿತತ್ತಾ ದುಸ್ಸೀಲ್ಯತೇಜಂ ಪರಿಯಾದಿಯತಿ। ಗುಣತೇಜೇನ ತೇಜಿತತ್ತಾ ಅಗುಣತೇಜಂ ಪರಿಯಾದಿಯತಿ। ಪಞ್ಞಾತೇಜೇನ ತೇಜಿತತ್ತಾ ದುಪ್ಪಞ್ಞತೇಜಂ ಪರಿಯಾದಿಯತಿ। ಪುಞ್ಞತೇಜೇನ ತೇಜಿತತ್ತಾ ಅಪುಞ್ಞತೇಜಂ ಪರಿಯಾದಿಯತಿ। ಧಮ್ಮತೇಜೇನ ತೇಜಿತತ್ತಾ ಅಧಮ್ಮತೇಜಂ ಪರಿಯಾದಿಯತಿ।

ಸಲ್ಲೇಖೋತಿ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದೋ ಅಸಲ್ಲೇಖೋ, ನೇಕ್ಖಮ್ಮಂ ಸಲ್ಲೇಖೋ । ಬ್ಯಾಪಾದೋ ಅಸಲ್ಲೇಖೋ, ಅಬ್ಯಾಪಾದೋ ಸಲ್ಲೇಖೋ। ಥಿನಮಿದ್ಧಂ ಅಸಲ್ಲೇಖೋ, ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾ ಸಲ್ಲೇಖೋ। ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ಅಸಲ್ಲೇಖೋ, ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಸಲ್ಲೇಖೋ। ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾ ಅಸಲ್ಲೇಖೋ, ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನಂ ಸಲ್ಲೇಖೋ। ಅವಿಜ್ಜಾ ಅಸಲ್ಲೇಖೋ, ಞಾಣಂ ಸಲ್ಲೇಖೋ। ಅರತಿ ಅಸಲ್ಲೇಖೋ, ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಸಲ್ಲೇಖೋ।

ನೀವರಣಾ ಅಸಲ್ಲೇಖೋ, ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಸಲ್ಲೇಖೋ…ಪೇ॰… ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸಾ ಅಸಲ್ಲೇಖೋ, ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೋ ಸಲ್ಲೇಖೋ। ತಂ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ, ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – ''ಪುಥುನಾನತ್ತತೇಜಪರಿಯಾದಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಸಲ್ಲೇಖಟ್ಠೇ ಞಾಣಂ''।

ಸಲ್ಲೇಖಟ್ಠಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ ಸತ್ತತಿಂಸತಿಮೋ।

೩೮. ವೀರಿಯಾರಮ್ಭಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ

೮೯. ಕಥಂ ಅಸಲ್ಲೀನತ್ತಪಹಿತತ್ತಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇ ಪಞ್ಞಾ ವೀರಿಯಾರಮ್ಭೇ ಞಾಣಂ? ಅನುಪ್ಪನ್ನಾನಂ ಪಾಪಕಾನಂ ಅಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನುಪ್ಪಾದಾಯ ಅಸಲ್ಲೀನತ್ತಪಹಿತತ್ತಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇ ಪಞ್ಞಾ ವೀರಿಯಾರಮ್ಭೇ ಞಾಣಂ। ಉಪ್ಪನ್ನಾನಂ ಪಾಪಕಾನಂ ಅಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಪಹಾನಾಯ ಅಸಲ್ಲೀನತ್ತಪಹಿತತ್ತಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇ ಪಞ್ಞಾ ವೀರಿಯಾರಮ್ಭೇ ಞಾಣಂ। ಅನುಪ್ಪನ್ನಾನಂ ಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಉಪ್ಪಾದಾಯ ಅಸಲ್ಲೀನತ್ತಪಹಿತತ್ತಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇ ಪಞ್ಞಾ ವೀರಿಯಾರಮ್ಭೇ ಞಾಣಂ। ಉಪ್ಪನ್ನಾನಂ ಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಠಿತಿಯಾ ಅಸಮ್ಮೋಸಾಯ ಭಿಯ್ಯೋಭಾವಾಯ ವೇಪುಲ್ಲಾಯ ಭಾವನಾಯ ಪಾರಿಪೂರಿಯಾ ಅಸಲ್ಲೀನತ್ತಪಹಿತತ್ತಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇ ಪಞ್ಞಾ ವೀರಿಯಾರಮ್ಭೇ ಞಾಣಂ।

ಅನುಪ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಸ್ಸ ಅನುಪ್ಪಾದಾಯ ಅಸಲ್ಲೀನತ್ತಪಹಿತತ್ತಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇ ಪಞ್ಞಾ ವೀರಿಯಾರಮ್ಭೇ ಞಾಣಂ। ಉಪ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಸ್ಸ ಪಹಾನಾಯ ಅಸಲ್ಲೀನತ್ತಪಹಿತತ್ತಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇ ಪಞ್ಞಾ ವೀರಿಯಾರಮ್ಭೇ ಞಾಣಂ। ಅನುಪ್ಪನ್ನಸ್ಸ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಸ್ಸ ಉಪ್ಪಾದಾಯ ಅಸಲ್ಲೀನತ್ತಪಹಿತತ್ತಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇ ಪಞ್ಞಾ ವೀರಿಯಾರಮ್ಭೇ ಞಾಣಂ। ಉಪ್ಪನ್ನಸ್ಸ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಸ್ಸ ಠಿತಿಯಾ ಅಸಮ್ಮೋಸಾಯ ಭಿಯ್ಯೋಭಾವಾಯ ವೇಪುಲ್ಲಾಯ ಭಾವನಾಯ ಪಾರಿಪೂರಿಯಾ ಅಸಲ್ಲೀನತ್ತಪಹಿತತ್ತಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇ ಪಞ್ಞಾ ವೀರಿಯಾರಮ್ಭೇ ಞಾಣಂ…ಪೇ॰…।

ಅನುಪ್ಪನ್ನಾನಂ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸಾನಂ ಅನುಪ್ಪಾದಾಯ ಅಸಲ್ಲೀನತ್ತಪಹಿತತ್ತಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇ ಪಞ್ಞಾ ವೀರಿಯಾರಮ್ಭೇ ಞಾಣಂ। ಉಪ್ಪನ್ನಾನಂ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸಾನಂ ಪಹಾನಾಯ ಅಸಲ್ಲೀನತ್ತಪಹಿತತ್ತಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇ ಪಞ್ಞಾ ವೀರಿಯಾರಮ್ಭೇ ಞಾಣಂ…ಪೇ॰… ಅನುಪ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಸ್ಸ ಉಪ್ಪಾದಾಯ ಅಸಲ್ಲೀನತ್ತಪಹಿತತ್ತಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇ ಪಞ್ಞಾ ವೀರಿಯಾರಮ್ಭೇ ಞಾಣಂ। ಉಪ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಸ್ಸ ಠಿತಿಯಾ ಅಸಮ್ಮೋಸಾಯ ಭಿಯ್ಯೋಭಾವಾಯ ವೇಪುಲ್ಲಾಯ ಭಾವನಾಯ ಪಾರಿಪೂರಿಯಾ ಅಸಲ್ಲೀನತ್ತಪಹಿತತ್ತಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇ ಪಞ್ಞಾ ವೀರಿಯಾರಮ್ಭೇ ಞಾಣಂ। ತಂ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ, ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – ''ಅಸಲ್ಲೀನತ್ತಪಹಿತತ್ತಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇ ಪಞ್ಞಾ ವೀರಿಯಾರಮ್ಭೇ ಞಾಣಂ''।

ವೀರಿಯಾರಮ್ಭಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ ಅಟ್ಠತಿಂಸತಿಮೋ।

೩೯. ಅತ್ಥಸನ್ದಸ್ಸನಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ

೯೦. ಕಥಂ ನಾನಾಧಮ್ಮಪ್ಪಕಾಸನತಾ ಪಞ್ಞಾ ಅತ್ಥಸನ್ದಸ್ಸನೇ ಞಾಣಂ? **ನಾನಾಧಮ್ಮಾ**ತಿ ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧಾ, ದ್ವಾದಸಾಯತನಾನಿ, ಅಟ್ಠಾರಸ ಧಾತುಯೋ, ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ, ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ, ಅಬ್ಯಾಕತಾ ಧಮ್ಮಾ, ಕಾಮಾವಚರಾ ಧಮ್ಮಾ, ರೂಪಾವಚರಾ ಧಮ್ಮಾ, ಅರೂಪಾವಚರಾ ಧಮ್ಮಾ, ಅಪರಿಯಾಪನ್ನಾ ಧಮ್ಮಾ।

ಪಕಾಸನತಾತಿ ರೂಪಂ ಅನಿಚ್ಚತೋ ಪಕಾಸೇತಿ, ರೂಪಂ ದುಕ್ಖತೋ ಪಕಾಸೇತಿ, ರೂಪಂ ಅನತ್ತತೋ ಪಕಾಸೇತಿ। ವೇದನಂ…ಪೇ॰… ಸಞ್ಞಂ… ಸಙ್ಖಾರೇ… ವಿಞ್ಞಾಣಂ… ಚಕ್ಖುಂ…ಪೇ॰… ಜರಾಮರಣಂ ಅನಿಚ್ಚತೋ ಪಕಾಸೇತಿ, ಜರಾಮರಣಂ ದುಕ್ಖತೋ ಪಕಾಸೇತಿ, ಜರಾಮರಣಂ ಅನತ್ತತೋ ಪಕಾಸೇತಿ।

ಅತ್ಥಸನ್ದಸ್ಸನೇತಿ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಂ ಪಜಹನ್ತೋ ನೇಕ್ಖಮ್ಮತ್ಥಂ ಸನ್ದಸ್ಸೇತಿ। ಬ್ಯಾಪಾದಂ ಪಜಹನ್ತೋ ಅಬ್ಯಾಪಾದತ್ಥಂ ಸನ್ದಸ್ಸೇತಿ। ಥಿನಮಿದ್ಧಂ ಪಜಹನ್ತೋ ಆಲೋಕಸಞ್ಞತ್ಥಂ ಸನ್ದಸ್ಸೇತಿ। ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ಪಜಹನ್ತೋ ಅವಿಕ್ಖೇಪತ್ಥಂ ಸನ್ದಸ್ಸೇತಿ। ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಂ ಪಜಹನ್ತೋ ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನತ್ಥಂ ಸನ್ದಸ್ಸೇತಿ। ಅವಿಜ್ಜಂ ಪಜಹನ್ತೋ ಞಾಣತ್ಥಂ ಸನ್ದಸ್ಸೇತಿ। ಅರತಿಂ ಪಜಹನ್ತೋ ಪಾಮೋಜ್ಜತ್ಥಂ ಸನ್ದಸ್ಸೇತಿ। ನೀವರಣೇ ಪಜಹನ್ತೋ ಪಠಮಜ್ಝಾನತ್ಥಂ ಸನ್ದಸ್ಸೇತಿ ...ಪೇ॰... ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇ ಪಜಹನ್ತೋ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗತ್ಥಂ ಸನ್ದಸ್ಸೇತಿ। ತಂ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ, ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ನಾನಾಧಮ್ಮಪಕಾಸನತಾ ಪಞ್ಞಾ ಅತ್ಥಸನ್ದಸ್ಸನೇ ಞಾಣಂ"।

ಅತ್ಥಸನ್ದಸ್ಸನಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ ನವತಿಂಸತಿಮೋ।

೪೦. ದಸ್ಸನವಿಸುದ್ಧಿಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ

೯೧. ಕಥಂ ಸಬ್ಬಧಮ್ಮಾನಂ ಏಕಸಙ್ಗಹತಾನಾನತ್ತೇಕತ್ತಪಟಿವೇಧೇ ಪಞ್ಞಾ ದಸ್ಸನವಿಸುದ್ಧಿಞಾಣಂ? **ಸಬ್ಬಧಮ್ಮಾನನ್ತಿ** ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧಾ...ಪೇ॰... ಅಪರಿಯಾಪನ್ನಾ ಧಮ್ಮಾ।

ಏಕಸಙ್ಗಹತಾತಿ ದ್ವಾದಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ ಏಕಸಙ್ಗಹಿತಾ। ತಥಟ್ಠೇನ, ಅನತ್ತಟ್ಠೇನ, ಸಚ್ಚಟ್ಠೇನ, ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೇನ, ಅಭಿಜಾನನಟ್ಠೇನ, ಪರಿಜಾನನಟ್ಠೇನ, ಧಮ್ಮಟ್ಠೇನ, ಧಾತುಟ್ಠೇನ, ಞಾತಟ್ಠೇನ, ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಟ್ಠೇನ, ಫುಸನಟ್ಠೇನ, ಅಭಿಸಮಯಟ್ಠೇನ - ಇಮೇಹಿ ದ್ವಾದಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ ಏಕಸಙ್ಗಹಿತಾ।

ನಾನತ್ತೇಕತ್ತನ್ತಿ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದೋ ನಾನತ್ತಂ, ನೇಕ್ಖಮ್ಮಂ ಏಕತ್ತಂ...ಪೇ॰... ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸಾ ನಾನತ್ತಂ, ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೋ ಏಕತ್ತಂ।

ಪಟಿವೇಧೇತಿ ದುಕ್ಖಸಚ್ಚಂ ಪರಿಞ್ಞಾಪಟಿವೇಧಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝತಿ। ಸಮುದಯಸಚ್ಚಂ ಪಹಾನಪಟಿವೇಧಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝತಿ। ನಿರೋಧಸಚ್ಚಂ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಪಟಿವೇಧಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝತಿ। ಮಗ್ಗಸಚ್ಚಂ ಭಾವನಾಪಟಿವೇಧಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝತಿ।

ದಸ್ಸನವಿಸುದ್ಧೀತಿ ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಕ್ಖಣೇ ದಸ್ಸನಂ ವಿಸುಜ್ಝತಿ; ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಕ್ಖಣೇ ದಸ್ಸನಂ ವಿಸುದ್ಧಂ। ಸಕದಾಗಾಮಿಮಗ್ಗಕ್ಖಣೇ ದಸ್ಸನಂ ವಿಸುಜ್ಝತಿ; ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲಕ್ಖಣೇ ದಸ್ಸನಂ ವಿಸುದ್ಧಂ। ಅನಾಗಾಮಿಮಗ್ಗಕ್ಖಣೇ ದಸ್ಸನಂ ವಿಸುಜ್ಝತಿ; ಅನಾಗಾಮಿಫಲಕ್ಖಣೇ ದಸ್ಸನಂ ವಿಸುದ್ಧಂ। ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಕ್ಖಣೇ ದಸ್ಸನಂ ವಿಸುಜ್ಝತಿ; ಅರಹತ್ತಫಲಕ್ಖಣೇ ದಸ್ಸನಂ ವಿಸುದ್ಧಂ। ತಂ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ, ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಸಬ್ಬಧಮ್ಮಾನಂ ಏಕಸಙ್ಗಹತಾನಾನತ್ತೇಕತ್ತಪಟಿವೇಧೇ ಪಞ್ಞಾ ದಸ್ಸನವಿಸುದ್ಧಿಞಾಣಂ"।

ದಸ್ಸನವಿಸುದ್ಧಿಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ ಚತ್ತಾಲೀಸಮೋ।

೪೧. ಖನ್ತಿಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ

೯೨. ಕಥಂ ವಿದಿತತ್ತಾ ಪಞ್ಞಾ ಖನ್ತಿಞಾಣಂ? ರೂಪಂ ಅನಿಚ್ಚತೋ ವಿದಿತಂ , ರೂಪಂ ದುಕ್ಖತೋ ವಿದಿತಂ, ರೂಪಂ ಅನತ್ತತೋ ವಿದಿತಂ। ಯಂ ಯಂ ವಿದಿತಂ ತಂ ತಂ ಖಮತೀತಿ - ವಿದಿತತ್ತಾ ಪಞ್ಞಾ ಖನ್ತಿಞಾಣಂ। ವೇದನಾ...ಪೇ॰... ಸಞ್ಞಾ... ಸಙ್ಖಾರಾ... ವಿಞ್ಞಾಣಂ... ಚಕ್ಖು...ಪೇ॰... ಜರಾಮರಣಂ ಅನಿಚ್ಚತೋ ವಿದಿತಂ, ಜರಾಮರಣಂ ದುಕ್ಖತೋ ವಿದಿತಂ, ಜರಾಮರಣಂ ಅನತ್ತತೋ ವಿದಿತಂ। ಯಂ ಯಂ ವಿದಿತಂ ತಂ ತಂ ಖಮತೀತಿ - ವಿದಿತತ್ತಾ ಪಞ್ಞಾ ಖನ್ತಿಞಾಣಂ। ತಂ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ, ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ವಿದಿತತ್ತಾ ಪಞ್ಞಾ ಖನ್ತಿಞಾಣಂ"।

ಖನ್ತಿಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ ಏಕಚತ್ತಾಲೀಸಮೋ।

೪೨. ಪರಿಯೋಗಾಹಣಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ

೯೩. ಕಥಂ ಫುಟ್ಠತ್ತಾ ಪಞ್ಞಾ ಪರಿಯೋಗಾಹಣೇ ಞಾಣಂ? ರೂಪಂ ಅನಿಚ್ಚತೋ ಫುಸತಿ, ರೂಪಂ ದುಕ್ಖತೋ ಫುಸತಿ, ರೂಪಂ ಅನತ್ತತೋ ಫುಸತಿ। ಯಂ ಯಂ ಫುಸತಿ ತಂ ತಂ ಪರಿಯೋಗಾಹತೀತಿ - ಫುಟ್ಠತ್ತಾ ಪಞ್ಞಾ ಪರಿಯೋಗಾಹಣೇ ಞಾಣಂ। ವೇದನಂ... ಪೇ॰... ಸಞ್ಞಂ... ಸಙ್ಖಾರೇ... ವಿಞ್ಞಾಣಂ... ಚಕ್ಖುಂ...ಪೇ॰... ಜರಾಮರಣಂ ಅನಿಚ್ಚತೋ ಫುಸತಿ, ದುಕ್ಖತೋ ಫುಸತಿ, ಅನತ್ತತೋ ಫುಸತಿ। ಯಂ ಯಂ ಫುಸತಿ ತಂ ತಂ ಪರಿಯೋಗಾಹತೀತಿ - ಫುಟ್ಠತ್ತಾ ಪಞ್ಞಾ ಪರಿಯೋಗಾಹಣೇ ಞಾಣಂ। ತಂ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ, ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಫುಟ್ಠತ್ತಾ ಪಞ್ಞಾ ಪರಿಯೋಗಾಹಣೇ ಞಾಣಂ"।

ಪರಿಯೋಗಾಹಣಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ ದ್ವೇಚತ್ತಾಲೀಸಮೋ।

೪೩. ಪದೇಸವಿಹಾರಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ

೯೪. ಕಥಂ ಸಮೋದಹನೇ ಪಞ್ಞಾ ಪದೇಸವಿಹಾರೇ ಞಾಣಂ? ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಪಚ್ಚಯಾಪಿ ವೇದಯಿತಂ, ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿವೂಪಸಮಪಚ್ಚಯಾಪಿ ವೇದಯಿತಂ। ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಪಚ್ಚಯಾಪಿ ವೇದಯಿತಂ, ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿವೂಪಸಮಪಚ್ಚಯಾಪಿ ವೇದಯಿತಂ। ಮಿಚ್ಛಾಸಙ್ಕಪ್ಪಪಚ್ಚಯಾಪಿ ವೇದಯಿತಂ, ಮಿಚ್ಛಾಸಙ್ಕಪ್ಪವೂಪಸಮಪಚ್ಚಯಾಪಿ ವೇದಯಿತಂ। ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪಪಚ್ಚಯಾಪಿ ವೇದಯಿತಂ, ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪವೂಪಸಮಪಚ್ಚಯಾಪಿ ವೇದಯಿತಂ...ಪೇ॰... ಮಿಚ್ಛಾವಿಮುತ್ತಿಪಚ್ಚಯಾಪಿ ವೇದಯಿತಂ, ಮಿಚ್ಛಾವಿಮುತ್ತಿವೂಪಸಮಪಚ್ಚಯಾಪಿ ವೇದಯಿತಂ। ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿಪಚ್ಚಯಾಪಿ ವೇದಯಿತಂ, ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿವೂಪಸಮಪಚ್ಚಯಾಪಿ ವೇದಯಿತಂ। ಛನ್ದಪಚ್ಚಯಾಪಿ ವೇದಯಿತಂ, ಛನ್ದವೂಪಸಮಪಚ್ಚಯಾಪಿ ವೇದಯಿತಂ। ವಿತಕ್ಕಪಚ್ಚಯಾಪಿ ವೇದಯಿತಂ, ವಿತಕ್ಕವೂಪಸಮಪಚ್ಚಯಾಪಿ ವೇದಯಿತಂ। ಸಞ್ಞಾಪಚ್ಚಯಾಪಿ ವೇದಯಿತಂ, ಸಞ್ಞಾವೂಪಸಮಪಚ್ಚಯಾಪಿ ವೇದಯಿತಂ।

ಛನ್ದೋ ಚ ಅವೂಪಸನ್ತೋ ಹೋತಿ, ವಿತಕ್ಕೋ ಚ ಅವೂಪಸನ್ತೋ ಹೋತಿ, ಸಞ್ಞಾ ಚ ಅವೂಪಸನ್ತಾ ಹೋತಿ, ತಪ್ಪಚ್ಚಯಾಪಿ ವೇದಯಿತಂ। ಛನ್ದೋ ಚ ವೂಪಸನ್ತೋ ಹೋತಿ, ವಿತಕ್ಕೋ ಚ ಅವೂಪಸನ್ತೋ ಹೋತಿ, ಸಞ್ಞಾ ಚ ಅವೂಪಸನ್ತಾ ಹೋತಿ, ತಪ್ಪಚ್ಚಯಾಪಿ ವೇದಯಿತಂ। ಛನ್ದೋ ಚ ವೂಪಸನ್ತೋ ಹೋತಿ, ವಿತಕ್ಕೋ ಚ ವೂಪಸನ್ತೋ ಹೋತಿ, ಸಞ್ಞಾ ಚ ಅವೂಪಸನ್ತಾ ಹೋತಿ, ತಪ್ಪಚ್ಚಯಾಪಿ ವೇದಯಿತಂ। ಛನ್ದೋ ಚ ವೂಪಸನ್ತೋ ಹೋತಿ, ವಿತಕ್ಕೋ ಚ ವೂಪಸನ್ತೋ ಹೋತಿ, ಸಞ್ಞಾ ಚ ವೂಪಸನ್ತಾ ಹೋತಿ, ತಪ್ಪಚ್ಚಯಾಪಿ ವೇದಯಿತಂ। ಅಪ್ಪತ್ತಸ್ಸ ಪತ್ತಿಯಾ ಅತ್ಥಿ ಆಸವಂ, ತಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಠಾನೇ ಅನುಪ್ಪತ್ತೇ ತಪ್ಪಚ್ಚಯಾಪಿ ವೇದಯಿತಂ। ತಂ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ, ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಸಮೋದಹನೇ ಪಞ್ಞಾ ಪದೇಸವಿಹಾರೇ ಞಾಣಂ"।

ಪದೇಸವಿಹಾರಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ ತೇಚತ್ತಾಲೀಸಮೋ।

೪೪-೪೯. ಛವಿವಟ್ಟಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ

೯೫. ಕಥಂ ಅಧಿಪತತ್ತಾ ಪಞ್ಞಾ ಸಞ್ಞಾವಿವಟ್ಟೇ ಞಾಣಂ? ನೇಕ್ಖಮ್ಮಾಧಿಪತತ್ತಾ ಪಞ್ಞಾ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದತೋ ಸಞ್ಞಾಯ ವಿವಟ್ಟತೀತಿ - ಅಧಿಪತತ್ತಾ ಪಞ್ಞಾ ಸಞ್ಞಾವಿವಟ್ಟೇ ಞಾಣಂ। ಅಬ್ಯಾಪಾದಾಧಿಪತತ್ತಾ ಪಞ್ಞಾ ಬ್ಯಾಪಾದತೋ ಸಞ್ಞಾಯ ವಿವಟ್ಟತೀತಿ - ಅಧಿಪತತ್ತಾ ಪಞ್ಞಾ ಸಞ್ಞಾವಿವಟ್ಟೇ ಞಾಣಂ। ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾಧಿಪತತ್ತಾ ಪಞ್ಞಾ ಥಿನಮಿದ್ಧತೋ ಸಞ್ಞಾಯ ವಿವಟ್ಟತೀತಿ - ಅಧಿಪತತ್ತಾ ಪಞ್ಞಾ ಸಞ್ಞಾವಿವಟ್ಟೇ ಞಾಣಂ। ಅವಿಕ್ಖೇಪಾಧಿಪತತ್ತಾ ಪಞ್ಞಾ ಉದ್ಧಚ್ಚತೋ ಸಞ್ಞಾಯ ವಿವಟ್ಟತೀತಿ - ಅಧಿಪತತ್ತಾ ಪಞ್ಞಾ ಸಞ್ಞಾವಿವಟ್ಟೇ ಞಾಣಂ। ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನಾಧಿಪತತ್ತಾ ಪಞ್ಞಾ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾಯ ಸಞ್ಞಾಯ ವಿವಟ್ಟತೀತಿ - ಅಧಿಪತತ್ತಾ ಪಞ್ಞಾ ಸಞ್ಞಾವಿವಟ್ಟೇ ಞಾಣಂ। ಞಾಣಾಧಿಪತತ್ತಾ ಪಞ್ಞಾ ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಸಞ್ಞಾಯ ವಿವಟ್ಟತೀತಿ - ಅಧಿಪತತ್ತಾ ಪಞ್ಞಾ ಸಞ್ಞಾವಿವಟ್ಟೇ

ಞಾಣಂ। ಪಾಮೋಜ್ಜಾಧಿಪತತ್ತಾ ಪಞ್ಞಾ ಅರತಿಯಾ ಸಞ್ಞಾಯ ವಿವಟ್ಟತೀತಿ - ಅಧಿಪತತ್ತಾ ಪಞ್ಞಾ ಸಞ್ಞಾವಿವಟ್ಟೇ ಞಾಣಂ। ಪಠಮಜ್ಝಾನಾಧಿಪತತ್ತಾ ಪಞ್ಞಾ ನೀವರಣೇಹಿ ಸಞ್ಞಾಯ ವಿವಟ್ಟತೀತಿ - ಅಧಿಪತತ್ತಾ ಪಞ್ಞಾ ಸಞ್ಞಾವಿವಟ್ಟೇ ಞಾಣಂ…ಪೇ॰… ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಾಧಿಪತತ್ತಾ ಪಞ್ಞಾ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇಹಿ ಸಞ್ಞಾಯ ವಿವಟ್ಟತೀತಿ - ಅಧಿಪತತ್ತಾ ಪಞ್ಞಾ ಸಞ್ಞಾವಿವಟ್ಟೇ ಞಾಣಂ । ತಂ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ, ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಅಧಿಪತತ್ತಾ ಪಞ್ಞಾ ಸಞ್ಞಾವಿವಟ್ಟೇ ಞಾಣಂ"।

೯೭. ಕಥಂ ನಾನತ್ತೇ ಪಞ್ಞಾ ಚೇತೋವಿವಟ್ಟೇ ಞಾಣಂ? ಕಾಮಚ್ಛನ್ದೋ ನಾನತ್ತಂ, ನೇಕ್ಖಮ್ಮಂ ಏಕತ್ತಂ। ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇಕತ್ತಂ ಚೇತಯತೋ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದತೋ ಚಿತ್ತಂ ವಿವಟ್ಟತೀತಿ - ನಾನತ್ತೇ ಪಞ್ಞಾ ಚೇತೋವಿವಟ್ಟೇ ಞಾಣಂ। ಬ್ಯಾಪಾದೋ ನಾನತ್ತಂ, ಅಬ್ಯಾಪಾದೋ ಏಕತ್ತಂ। ಅಬ್ಯಾಪಾದೇಕತ್ತಂ ಚೇತಯತೋ ಬ್ಯಾಪಾದತೋ ಚಿತ್ತಂ ವಿವಟ್ಟತೀತಿ - ನಾನತ್ತೇ ಪಞ್ಞಾ ಚೇತೋವಿವಟ್ಟೇ ಞಾಣಂ। ಥಿನಮಿದ್ಧಂ ನಾನತ್ತಂ, ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾ ಏಕತ್ತಂ। ಆಲೋಕಸಞ್ಞೇಕತ್ತಂ ಚೇತಯತೋ ಥಿನಮಿದ್ಧತೋ ಚಿತ್ತಂ ವಿವಟ್ಟತೀತಿ - ನಾನತ್ತೇ ಪಞ್ಞಾ ಚೇತೋವಿವಟ್ಟೇ ಞಾಣಂ…ಪೇ॰… ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸಾ ನಾನತ್ತಂ, ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೋ ಏಕತ್ತಂ। ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೇಕತ್ತಂ ಚೇತಯತೋ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇಹಿ ಚಿತ್ತಂ ವಿವಟ್ಟತೀತಿ - ನಾನತ್ತೇ ಪಞ್ಞಾ ಚೇತೋವಿವಟ್ಟೇ ಞಾಣಂ। ತಂ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ, ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ನಾನತ್ತೇ ಪಞ್ಞಾ ಚೇತೋವಿವಟ್ಟೇ ಞಾಣಂ"।

೯೮. ಕಥಂ ಅಧಿಟ್ಠಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಚಿತ್ತವಿವಟ್ಟೇ ಞಾಣಂ? ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಂ ಪಜಹನ್ತೋ ನೇಕ್ಖಮ್ಮವಸೇನ ಚಿತ್ತಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತೀತಿ - ಅಧಿಟ್ಠಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಚಿತ್ತವಿವಟ್ಟೇ ಞಾಣಂ। ಬ್ಯಾಪಾದಂ ಪಜಹನ್ತೋ ಅಬ್ಯಾಪಾದವಸೇನ ಚಿತ್ತಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತೀತಿ - ಅಧಿಟ್ಠಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಚಿತ್ತವಿವಟ್ಟೇ ಞಾಣಂ। ಥಿನಮಿದ್ಧಂ ಪಜಹನ್ತೋ ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾವಸೇನ ಚಿತ್ತಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತೀತಿ - ಅಧಿಟ್ಠಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಚಿತ್ತವಿವಟ್ಟೇ ಞಾಣಂ…ಪೇ॰… ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇ ಪಜಹನ್ತೋ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗವಸೇನ ಚಿತ್ತಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತೀತಿ - ಅಧಿಟ್ಠಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಚಿತ್ತವಿವಟ್ಟೇ ಞಾಣಂ। ತಂ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ, ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಅಧಿಟ್ಠಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಚಿತ್ತವಿವಟ್ಟೇ ಞಾಣಂ"।

೯೯. ಕಥಂ ಸುಞ್ಞತೇ ಪಞ್ಞಾ ಞಾಣವಿವಟ್ಟೇ ಞಾಣಂ? "ಚಕ್ಖು ಸುಞ್ಞಂ ಅತ್ತೇನ ವಾ ಅತ್ತನಿಯೇನ ವಾ ನಿಚ್ಚೇನ ವಾ ಧುವೇನ ವಾ ಸಸ್ಸತೇನ ವಾ ಅವಿಪರಿಣಾಮಧಮ್ಮೇನ ವಾ"ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಜಾನತೋ [ಪಜಾನತೋ (ಸ್ಯಾ॰)] ಪಸ್ಸತೋ ಚಕ್ಖಾಭಿನಿವೇಸತೋ [ಕಾಮಾಭಿನಿವೇಸತೋ (ಸ್ಯಾ॰) ಅಟ್ಠಕಥಾ ಓಲೋಕೇತಬ್ಬಾ] ಞಾಣಂ ವಿವಟ್ಟತೀತಿ - ಸುಞ್ಞತೇ ಪಞ್ಞಾ ಞಾಣವಿವಟ್ಟೇ ಞಾಣಂ। "ಸೋತಂ ಸುಞ್ಞಂ…ಪೇ॰… ಘಾನಂ ಸುಞ್ಞಂ… ಜಿವ್ಹಾ ಸುಞ್ಞಾ… ಕಾಯೋ ಸುಞ್ಞೋ… ಮನೋ ಸುಞ್ಞೋ ಅತ್ತೇನ ವಾ ಅತ್ತನಿಯೇನ ವಾ ನಿಚ್ಚೇನ ವಾ ಧುವೇನ ವಾ ಸಸ್ಸತೇನ ವಾ ಅವಿಪರಿಣಾಮಧಮ್ಮೇನ ವಾ"ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಜಾನತೋ ಪಸ್ಸತೋ ಮನಾಭಿನಿವೇಸತೋ ಞಾಣಂ ವಿವಟ್ಟತೀತಿ - ಸುಞ್ಞತೇ ಪಞ್ಞಾ ಞಾಣವಿವಟ್ಟೇ ಞಾಣಂ। ತಂ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ, ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಸುಞ್ಞತೇ ಪಞ್ಞಾ ಞಾಣವಿವಟ್ಟೇ ಞಾಣಂ"।

೯೯. ಕಥಂ ವೋಸಗ್ಗೇ ಪಞ್ಞಾ ವಿಮೋಕ್ಖವಿವಟ್ಟೇ ಞಾಣಂ? ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇನ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಂ ವೋಸಜ್ಜತೀತಿ - ವೋಸಗ್ಗೇ ಪಞ್ಞಾ ವಿಮೋಕ್ಖವಿವಟ್ಟೇ ಞಾಣಂ। ಅಬ್ಯಾಪಾದೇನ ಬ್ಯಾಪಾದಂ ವೋಸಜ್ಜತೀತಿ - ವೋಸಗ್ಗೇ ಪಞ್ಞಾ ವಿಮೋಕ್ಖವಿವಟ್ಟೇ ಞಾಣಂ। ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾಯ ಥಿನಮಿದ್ಧಂ ವೋಸಜ್ಜತೀತಿ - ವೋಸಗ್ಗೇ ಪಞ್ಞಾ ವಿಮೋಕ್ಖವಿವಟ್ಟೇ ಞಾಣಂ । ಅವಿಕ್ಖೇಪೇನ ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ವೋಸಜ್ಜತೀತಿ - ವೋಸಗ್ಗೇ ಪಞ್ಞಾ ವಿಮೋಕ್ಖವಿವಟ್ಟೇ ಞಾಣಂ। ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನೇನ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಂ ವೋಸಜ್ಜತೀತಿ - ವೋಸಗ್ಗೇ ಪಞ್ಞಾ ವಿಮೋಕ್ಖವಿವಟ್ಟೇ ಞಾಣಂ…ಪೇ॰… ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೇನ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇ ವೋಸಜ್ಜತೀತಿ - ವೋಸಗ್ಗೇ ಪಞ್ಞಾ ವಿಮೋಕ್ಖವಿವಟ್ಟೇ ಞಾಣಂ। ತಂ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ, ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ವೋಸಗ್ಗೇ ಪಞ್ಞಾ ವಿಮೋಕ್ಖವಿವಟ್ಟೇ ಞಾಣಂ"।

೧೦೦. ಕಥಂ ತಥಟ್ಠೇ ಪಞ್ಞಾ ಸಚ್ಚವಿವಟ್ಟೇ ಞಾಣಂ? ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಪೀಳನಟ್ಠಂ ಸಙ್ಖತಟ್ಠಂ ಸನ್ತಾಪಟ್ಠಂ ವಿಪರಿಣಾಮಟ್ಠಂ ಪರಿಜಾನನ್ತೋ ವಿವಟ್ಟತೀತಿ - ತಥಟ್ಠೇ ಪಞ್ಞಾ ಸಚ್ಚವಿವಟ್ಟೇ ಞಾಣಂ। ಸಮುದಯಸ್ಸ ಆಯೂಹನಟ್ಠಂ ನಿದಾನಟ್ಠಂ ಸಞ್ಞೋಗಟ್ಠಂ ಪಲಿಬೋಧಟ್ಠಂ ಪಜಹನ್ತೋ ವಿವಟ್ಟತೀತಿ - ತಥಟ್ಠೇ ಪಞ್ಞಾ ಸಚ್ಚವಿವಟ್ಟೇ ಞಾಣಂ। ನಿರೋಧಸ್ಸ ನಿಸ್ಸರಣಟ್ಠಂ ವಿವೇಕಟ್ಠಂ

ಅಸಙ್ಖತಟ್ಠಂ ಅಮತಟ್ಠಂ ಸಚ್ಛಿಕರೋನ್ತೋ ವಿವಟ್ಟತೀತಿ - ತಥಟ್ಠೇ ಪಞ್ಞಾ ಸಚ್ಚವಿವಟ್ಟೇ ಞಾಣಂ। ಮಗ್ಗಸ್ಸ ನಿಯ್ಯಾನಟ್ಠಂ ಹೇತುಟ್ಠಂ ದಸ್ಸನಟ್ಠಂ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠಂ ಭಾವೇನ್ತೋ ವಿವಟ್ಟತೀತಿ - ತಥಟ್ಠೇ ಪಞ್ಞಾ ಸಚ್ಚವಿವಟ್ಟೇ ಞಾಣಂ।

ಸಞ್ಞಾವಿವಟ್ಟೋ, ಚೇತೋವಿವಟ್ಟೋ, ಚಿತ್ತವಿವಟ್ಟೋ, ಞಾಣವಿವಟ್ಟೋ, ವಿಮೋಕ್ಖವಿವಟ್ಟೋ , ಸಚ್ಚವಿವಟ್ಟೋ। ಸಞ್ಜಾನನ್ತೋ ವಿವಟ್ಟತೀತಿ - ಸಞ್ಞಾವಿವಟ್ಟೋ। ಚೇತಯನ್ತೋ ವಿವಟ್ಟತೀತಿ - ಚೇತೋವಿವಟ್ಟೋ। ವಿಜಾನನ್ತೋ ವಿವಟ್ಟತೀತಿ - ಚಿತ್ತವಿವಟ್ಟೋ। ಞಾಣಂ ಕರೋನ್ತೋ ವಿವಟ್ಟತೀತಿ - ಞಾಣವಿವಟ್ಟೋ। ವೋಸಜ್ಜನ್ತೋ ವಿವಟ್ಟತೀತಿ - ವಿಮೋಕ್ಖವಿವಟ್ಟೋ। ತಥಟ್ಠೇ ವಿವಟ್ಟತೀತಿ - ಸಚ್ಚವಿವಟ್ಟೋ।

ಯತ್ಥ ಸಞ್ಞಾವಿವಟ್ಟೋ, ತತ್ಥ ಚೇತೋವಿವಟ್ಟೋ। ಯತ್ಥ ಚೇತೋವಿವಟ್ಟೋ, ತತ್ಥ ಸಞ್ಞಾವಿವಟ್ಟೋ। ಯತ್ಥ ಸಞ್ಞಾವಿವಟ್ಟೋ ಚೇತೋವಿವಟ್ಟೋ ತತ್ಥ ಚಿತ್ತವಿವಟ್ಟೋ। ಯತ್ಥ ಚಿತ್ತವಿವಟ್ಟೋ, ತತ್ಥ ಸಞ್ಞಾವಿವಟ್ಟೋ ಚೇತೋವಿವಟ್ಟೋ। ಯತ್ಥ ಸಞ್ಞಾವಿವಟ್ಟೋ ಚೇತೋವಿವಟ್ಟೋ ಚಿತ್ತವಿವಟ್ಟೋ, ತತ್ಥ ಞಾಣವಿವಟ್ಟೋ। ಯತ್ಥ ಞಾಣವಿವಟ್ಟೋ, ತತ್ಥ ಸಞ್ಞಾವಿವಟ್ಟೋ ಚೇತೋವಿವಟ್ಟೋ ಚಿತ್ತವಿವಟ್ಟೋ। ಯತ್ಥ ಸಞ್ಞಾವಿವಟ್ಟೋ ಚೇತೋವಿವಟ್ಟೋ ಚಿತ್ತವಿವಟ್ಟೋ ಞಾಣವಿವಟ್ಟೋ, ತತ್ಥ ವಿಮೋಕ್ಖವಿವಟ್ಟೋ। ಯತ್ಥ ವಿಮೋಕ್ಖವಿವಟ್ಟೋ, ತತ್ಥ ಸಞ್ಞಾವಿವಟ್ಟೋ ಚೇತೋವಿವಟ್ಟೋ ಚಿತ್ತವಿವಟ್ಟೋ ಞಾಣವಿವಟ್ಟೋ। ಯತ್ಥ ಸಞ್ಞಾವಿವಟ್ಟೋ ಚೇತೋವಿವಟ್ಟೋ ಚಿತ್ತವಿವಟ್ಟೋ ಞಾಣವಿವಟ್ಟೋ ವಿಮೋಕ್ಖವಿವಟ್ಟೋ, ತತ್ಥ ಸಚ್ಚವಿವಟ್ಟೋ। ಯತ್ಥ ಸಚ್ಚವಿವಟ್ಟೋ, ತತ್ಥ ಸಞ್ಞಾವಿವಟ್ಟೋ ಚೇತೋವಿವಟ್ಟೋ ಚಿತ್ತವಿವಟ್ಟೋ ಞಾಣವಿವಟ್ಟೋ ವಿಮೋಕ್ಖವಿವಟ್ಟೋ। ತಂ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ , ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ತಥಟ್ಠೇ ಪಞ್ಞಾ ಸಚ್ಚವಿವಟ್ಟೇ ಞಾಣಂ"।

ಛವಿವಟ್ಟಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ ನವಚತ್ತಾಲೀಸಮೋ।

೫೦. ಇದ್ಧಿವಿಧಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ

೧೦೦. ಕಥಂ ಕಾಯಮ್ಪಿ ಚಿತ್ತಮ್ಪಿ ಏಕವವತ್ಥಾನತಾ ಸುಖಸಞ್ಞಞ್ಚ ಲಹುಸಞ್ಞಞ್ಚ ಅಧಿಟ್ಠಾನವಸೇನ ಇಜ್ಝನಟ್ಠೇ ಪಞ್ಞಾ ಇದ್ಧಿವಿಧೇ ಞಾಣಂ? ಇಧ ಭಿಕ್ಖು ಛನ್ದಸಮಾಧಿಪಧಾನಸಙ್ಖಾರಸಮನ್ನಾಗತಂ ಇದ್ಧಿಪಾದಂ ಭಾವೇತಿ, ವೀರಿಯಸಮಾಧಿಪಧಾನಸಙ್ಖಾರಸಮನ್ನಾಗತಂ ಇದ್ಧಿಪಾದಂ ಭಾವೇತಿ, ಚಿತ್ತಸಮಾಧಿಪಧಾನಸಙ್ಖಾರಸಮನ್ನಾಗತಂ ಇದ್ಧಿಪಾದಂ ಭಾವೇತಿ, ವೀಮಂಸಾಸಮಾಧಿಪಧಾನಸಙ್ಖಾರಸಮನ್ನಾಗತಂ ಇದ್ಧಿಪಾದಂ ಭಾವೇತಿ। ಸೋ ಇಮೇಸು ಚತೂಸು ಇದ್ಧಿಪಾದೇಸು ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಭಾವೇತಿ ಪರಿದಮೇತಿ, ಮುದುಂ ಕರೋತಿ ಕಮ್ಮನಿಯಂ। ಸೋ ಇಮೇಸು ಚತೂಸು ಇದ್ಧಿಪಾದೇಸು ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಭಾವೇತ್ವಾ ಪರಿದಮೇತ್ವಾ ಮುದುಂ ಕರಿತ್ವಾ ಕಮ್ಮನಿಯಂ ಕಾಯಮ್ಪಿ ಚಿತ್ತೇ ಸಮೋದಹತಿ, ಚಿತ್ತಮ್ಪಿ ಕಾಯೇ ಸಮೋದಹತಿ, ಕಾಯವಸೇನ ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಣಾಮೇತಿ, ಚಿತ್ತವಸೇನ ಕಾಯಂ ಪರಿಣಾಮೇತಿ, ಕಾಯವಸೇನ ಚಿತ್ತಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತಿ, ಚಿತ್ತವಸೇನ ಕಾಯಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತಿ; ಕಾಯವಸೇನ ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಣಾಮೇತ್ವಾ ಚಿತ್ತವಸೇನ ಕಾಯಂ ಪರಿಣಾಮೇತ್ವಾ ಕಾಯವಸೇನ ಚಿತ್ತಂ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಚಿತ್ತವಸೇನ ಕಾಯಂ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಸುಖಸಞ್ಞಞ್ಚ ಲಹುಸಞ್ಞಞ್ಚ ಕಾಯೇ ಓಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ವಿಹರತಿ। ಸೋ ತಥಾಭಾವಿತೇನ ಚಿತ್ತೇನ ಪರಿಸುದ್ಧೇನ ಪರಿಯೋದಾತೇನ ಇದ್ಧಿವಿಧಞಾಣಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಅಭಿನೀಹರತಿ ಅಭಿನಿನ್ನಾಮೇತಿ। ಸೋ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಇದ್ಧಿವಿಧಂ ಪಚ್ಚನುಭೋತಿ।

೧೦೨. ಏಕೋಪಿ ಹುತ್ವಾ ಬಹುಧಾ ಹೋತಿ, ಬಹುಧಾಪಿ ಹುತ್ವಾ ಏಕೋ ಹೋತಿ; ಆವಿಭಾವಂ ತಿರೋಭಾವಂ; ತಿರೋಕುಟ್ಟಂ [ತಿರೋಕುಡ್ಡಂ (ಸ್ಯಾ॰)] ತಿರೋಪಾಕಾರಂ ತಿರೋಪಬ್ಬತಂ ಅಸಜ್ಜಮಾನೋ ಗಚ್ಛತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಆಕಾಸೇ; ಪಥವಿಯಾಪಿ ಉಮ್ಮುಜ್ಜನಿಮುಜ್ಜಂ ಕರೋತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಉದಕೇ; ಉದಕೇಪಿ ಅಭಿಜ್ಜಮಾನೇ ಗಚ್ಛತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಪಥವಿಯಂ ; ಆಕಾಸೇಪಿ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ಕಮತಿ [ಚಙ್ಕಮತಿ (ಸ್ಯಾ॰) ದೀ॰ ನಿ॰ ೧.೨೩೮ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಾ] ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಪಕ್ಖೀ ಸಕುಣೋ ಇಮೇಪಿ ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯೇ ಏವಂಮಹಿದ್ಧಿಕೇ ಏವಂಮಹಾನುಭಾವೇ ಪಾಣಿನಾ ಪರಾಮಸತಿ [ಪರಿಮಸತಿ (ಸ್ಯಾ॰)] ಪರಿಮಜ್ಜತಿ; ಯಾವ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಾಪಿ

ಕಾಯೇನ ವಸಂ ವತ್ತೇತಿ। ತಂ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ, ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಕಾಯಮ್ಪಿ ಚಿತ್ತಮ್ಪಿ ಏಕವವತ್ಥಾನತಾ ಸುಖಸಞ್ಞಞ್ಚ ಲಹುಸಞ್ಞಞ್ಚ ಅಧಿಟ್ಠಾನವಸೇನ ಇಜ್ಝನಟ್ಠೇ ಪಞ್ಞಾ ಇದ್ಧಿವಿಧೇ ಞಾಣಂ"।

ಇದ್ಧಿವಿಧಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ ಪಞ್ಞಾಸಮೋ।

೫೧. ಸೋತಧಾತುವಿಸುದ್ಧಿಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ

೧೦೩. ಕಥಂ ವಿತಕ್ಕವಿಪ್ಫಾರವಸೇನ ನಾನತ್ತೇಕತ್ತಸದ್ದನಿಮಿತ್ತಾನಂ ಪರಿಯೋಗಾಹಣೇ ಪಞ್ಞಾ ಸೋತಧಾತುವಿಸುದ್ಧಿಞಾಣಂ ? ಇಧ ಭಿಕ್ಖು ಛನ್ದಸಮಾಧಿ...ಪೇ॰... ವೀರಿಯಸಮಾಧಿ... ಚಿತ್ತಸಮಾಧಿ... ವೀಮಂಸಾಸಮಾಧಿಪಧಾನಸಙ್ಖಾರಸಮನ್ನಾಗತಂ ಇದ್ಧಿಪಾದಂ ಭಾವೇತಿ। ಸೋ ಇಮೇಸು ಚತೂಸು ಇದ್ಧಿಪಾದೇಸು ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಭಾವೇತಿ ಪರಿದಮೇತಿ, ಮುದುಂ ಕರೋತಿ ಕಮ್ಮನಿಯಂ। ಸೋ ಇಮೇಸು ಚತೂಸು ಇದ್ಧಿಪಾದೇಸು ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಭಾವೇತ್ವಾ ಪರಿದಮೇತ್ವಾ, ಮುದುಂ ಕರಿತ್ವಾ ಕಮ್ಮನಿಯಂ ದೂರೇಪಿ ಸದ್ದಾನಂ ಸದ್ದನಿಮಿತ್ತಂ ಮನಸಿ ಕರೋತಿ, ಸನ್ತಿಕೇಪಿ ಸದ್ದಾನಂ ಸದ್ದನಿಮಿತ್ತಂ ಮನಸಿ ಕರೋತಿ, ಓಳಾರಿಕಾನಮ್ಪಿ ಸದ್ದಾನಂ ಸದ್ದನಿಮಿತ್ತಂ ಮನಸಿ ಕರೋತಿ, ಸುಖುಮಾನಮ್ಪಿ ಸದ್ದಾನಂ ಸದ್ದನಿಮಿತ್ತಂ ಮನಸಿ ಕರೋತಿ, ಸಣ್ಹಸಣ್ಹಾನಮ್ಪಿ ಸದ್ದಾನಂ ಸದ್ದನಿಮಿತ್ತಂ ಮನಸಿ ಕರೋತಿ, ಪುರತ್ಥಿಮಾಯಪಿ ದಿಸಾಯ ಸದ್ದಾನಂ ಸದ್ದನಿಮಿತ್ತಂ ಮನಸಿ ಕರೋತಿ, ಪಚ್ಛಿಮಾಯಪಿ ದಿಸಾಯ ಸದ್ದಾನಂ ಸದ್ದನಿಮಿತ್ತಂ ಮನಸಿ ಕರೋತಿ, ಉತ್ತರಾಯಪಿ ದಿಸಾಯ ಸದ್ದಾನಂ ಸದ್ದನಿಮಿತ್ತಂ ಮನಸಿ ಕರೋತಿ, ದಕ್ಖಿಣಾಯಪಿ ದಿಸಾಯ ಸದ್ದಾನಂ ಸದ್ದನಿಮಿತ್ತಂ ಮನಸಿ ಕರೋತಿ, ಪುರತ್ಥಿಮಾಯಪಿ ಅನುದಿಸಾಯ ಸದ್ದಾನಂ ಸದ್ದನಿಮಿತ್ತಂ ಮನಸಿ ಕರೋತಿ, ಪಚ್ಛಿಮಾಯಪಿ ಅನುದಿಸಾಯ ಸದ್ದಾನಂ ಸದ್ದನಿಮಿತ್ತಂ ಮನಸಿ ಕರೋತಿ, ಉತ್ತರಾಯಪಿ ಅನುದಿಸಾಯ ಸದ್ದಾನಂ ಸದ್ದನಿಮಿತ್ತಂ ಮನಸಿ ಕರೋತಿ, ದಕ್ಖಿಣಾಯಪಿ ಅನುದಿಸಾಯ ಸದ್ದಾನಂ ಸದ್ದನಿಮಿತ್ತಂ ಮನಸಿ ಕರೋತಿ, ಹೇಟ್ಠಿಮಾಯಪಿ ದಿಸಾಯ ಸದ್ದಾನಂ ಸದ್ದನಿಮಿತ್ತಂ ಮನಸಿ ಕರೋತಿ, ಉಪರಿಮಾಯಪಿ ದಿಸಾಯ ಸದ್ದಾನಂ ಸದ್ದನಿಮಿತ್ತಂ ಮನಸಿ ಕರೋತಿ। ಸೋ ತಥಾಭಾವಿತೇನ ಚಿತ್ತೇನ ಪರಿಸುದ್ಧೇನ ಪರಿಯೋದಾತೇನ ಸೋತಧಾತುವಿಸುದ್ಧಿಞಾಣಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಅಭಿನೀಹರತಿ ಅಭಿನಿನ್ನಾಮೇತಿ। ಸೋ ದಿಬ್ಬಾಯ ಸೋತಧಾತುಯಾ ವಿಸುದ್ಧಾಯ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮಾನುಸಿಕಾಯ ಉಭೋ ಸದ್ದೇ ಸುಣಾತಿ - ದಿಬ್ಬೇ ಚ ಮಾನುಸೇ ಚ ಯೇ ದೂರೇ ಸನ್ತಿಕೇ ಚ। ತಂ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ, ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ವಿತಕ್ಕವಿಪ್ಫಾರವಸೇನ ನಾನತ್ತೇಕತ್ತಸದ್ದನಿಮಿತ್ತಾನಂ ಪರಿಯೋಗಾಹಣೇ ಪಞ್ಞಾ ಸೋತಧಾತುವಿಸುದ್ಧಿಞಾಣಂ"।

ಸೋತಧಾತುವಿಸುದ್ಧಿಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ ಏಕಪಞ್ಞಾಸಮೋ।

೫೨. ಚೇತೋಪರಿಯಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ

೧೦೪. ಕಥಂ ತಿಣ್ಣಂ ಚಿತ್ತಾನಂ ವಿಪ್ಫಾರತ್ತಾ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಪಸಾದವಸೇನ ನಾನತ್ತೇಕತ್ತವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾಪರಿಯೋಗಾಹಣೇ ಪಞ್ಞಾ ಚೇತೋಪರಿಯಞಾಣಂ? ಇಧ ಭಿಕ್ಖು ಛನ್ದಸಮಾಧಿಪಧಾನಸಙ್ಖಾರಸಮನ್ನಾಗತಂ ಇದ್ಧಿಪಾದಂ ಭಾವೇತಿ, ವೀರಿಯಸಮಾಧಿ...ಪೇ॰... ಚಿತ್ತಸಮಾಧಿ...ಪೇ॰... ವೀಮಂಸಾಸಮಾಧಿಪಧಾನಸಙ್ಖಾರಸಮನ್ನಾಗತಂ ಇದ್ಧಿಪಾದಂ ಭಾವೇತಿ। ಸೋ ಇಮೇಸು ಚತೂಸು ಇದ್ಧಿಪಾದೇಸು ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಭಾವೇತಿ ಪರಿದಮೇತಿ, ಮುದುಂ ಕರೋತಿ ಕಮ್ಮನಿಯಂ। ಸೋ ಇಮೇಸು ಚತೂಸು ಇದ್ಧಿಪಾದೇಸು ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಭಾವೇತ್ವಾ ಪರಿದಮೇತ್ವಾ, ಮುದುಂ ಕರಿತ್ವಾ ಕಮ್ಮನಿಯಂ ಏವಂ ಪಜಾನಾತಿ - "ಇದಂ ರೂಪಂ ಸೋಮನಸ್ಸಿನ್ದ್ರಿಯಸಮುಟ್ಠಿತಂ, ಇದಂ ರೂಪಂ ದೋಮನಸ್ಸಿನ್ದ್ರಿಯಸಮುಟ್ಠಿತಂ, ಇದಂ ರೂಪಂ ಉಪೇಕ್ಖಿನ್ದ್ರಿಯಸಮುಟ್ಠಿತ"ನ್ತಿ । ಸೋ ತಥಾಭಾವಿತೇನ ಚಿತ್ತೇನ ಪರಿಸುದ್ಧೇನ ಪರಿಯೋದಾತೇನ ಚೇತೋಪರಿಯಞಾಣಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಅಭಿನೀಹರತಿ ಅಭಿನಿನ್ನಾಮೇತಿ। ಸೋ ಪರಸತ್ತಾನಂ ಪರಪುಗ್ಗಲಾನಂ ಚೇತಸಾ ಚೇತೋ ಪರಿಚ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ - ಸರಾಗಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ "ಸರಾಗಂ ಚಿತ್ತ"ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ, ವೀತರಾಗಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ "ವೀತರಾಗಂ ಚಿತ್ತ"ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ, ಸದೋಸಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ...ಪೇ॰... ವೀತದೋಸಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ... ಸಮೋಹಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ... ವೀತಮೋಹಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ... ಸಂಖಿತ್ತಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ... ವಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ... ಮಹಗ್ಗತಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ... ಅಮಹಗ್ಗತಂ ವಾ

ಚಿತ್ತಂ... ಸಉತ್ತರಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ... ಅನುತ್ತರಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ... ಸಮಾಹಿತಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ... ಅಸಮಾಹಿತಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ... ವಿಮುತ್ತಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ... ಅವಿಮುತ್ತಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ "ಅವಿಮುತ್ತಂ ಚಿತ್ತನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ। ತಂ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ, ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ತಿಣ್ಣಂ ಚಿತ್ತಾನಂ ವಿಪ್ಫಾರತ್ತಾ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಪಸಾದವಸೇನ ನಾನತ್ತೇಕತ್ತವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾಪರಿಯೋಗಾಹಣೇ ಪಞ್ಞಾ ಚೇತೋಪರಿಯಞಾಣಂ"।

ಚೇತೋಪರಿಯಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ ದ್ವೇಪಞ್ಞಾಸಮೋ।

೫೩. ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಾನುಸ್ಸತಿಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ

೧೦೫. ಕಥಂ ಪಚ್ಚಯಪವತ್ತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ನಾನತ್ತೇಕತ್ತಕಮ್ಮವಿಪ್ಫಾರವಸೇನ ಪರಿಯೋಗಾಹಣೇ ಪಞ್ಞಾ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಾನುಸ್ಸತಿಞಾಣಂ? ಇಧ ಭಿಕ್ಖು ಛನ್ದಸಮಾಧಿ...ಪೇ॰... ಮುದುಂ ಕರಿತ್ವಾ ಕಮ್ಮನಿಯಂ ಏವಂ ಪಜಾನಾತಿ - "ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸತಿ ಇದಂ ಹೋತಿ, ಇಮಸ್ಸುಪ್ಪಾದಾ ಇದಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಯದಿದಂ - ಅವಿಜ್ಜಾಪಚ್ಚಯಾ ಸಙ್ಖಾರಾ, ಸಙ್ಖಾರಪಚ್ಚಯಾ ವಿಞ್ಞಾಣಂ, ವಿಞ್ಞಾಣಪಚ್ಚಯಾ ನಾಮರೂಪಂ, ನಾಮರೂಪಪಚ್ಚಯಾ ಸಳಾಯತನಂ, ಸಳಾಯತನಪಚ್ಚಯಾ ಫಸ್ಸೋ, ಫಸ್ಸಪಚ್ಚಯಾ ವೇದನಾ, ವೇದನಾಪಚ್ಚಯಾ ತಣ್ಹಾ, ತಣ್ಹಾಪಚ್ಚಯಾ ಉಪಾದಾನಂ, ಉಪಾದಾನಪಚ್ಚಯಾ ಭವೋ, ಭವಪಚ್ಚಯಾ ಜಾತಿ, ಜಾತಿಪಚ್ಚಯಾ ಜರಾಮರಣಂ ಸೋಕಪರಿದೇವದುಕ್ಖದೋಮನಸ್ಸುಪಾಯಾಸಾ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ; ಏವಮೇತಸ್ಸ ಕೇವಲಸ್ಸ ದುಕ್ಖಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಹೋತಿ"।

ಸೋ ತಥಾಭಾವಿತೇನ ಚಿತ್ತೇನ ಪರಿಸುದ್ಧೇನ ಪರಿಯೋದಾತೇನ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಾನುಸ್ಸತಿಞಾಣಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಅಭಿನೀಹರತಿ ಅಭಿನಿನ್ನಾಮೇತಿ। ಸೋ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಏಕಮ್ಪಿ ಜಾತಿಂ ದ್ವೇಪಿ ಜಾತಿಯೋ ತಿಸ್ಸೋಪಿ ಜಾತಿಯೋ ಚತಸ್ಸೋಪಿ ಜಾತಿಯೋ ಪಞ್ಚಪಿ ಜಾತಿಯೋ ದಸಪಿ ಜಾತಿಯೋ ವೀಸಮ್ಪಿ ಜಾತಿಯೋ ತಿಂಸಮ್ಪಿ ಜಾತಿಯೋ ಚತ್ತಾಲೀಸಮ್ಪಿ ಜಾತಿಯೋ ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪಿ ಜಾತಿಯೋ, ಜಾತಿಸತಮ್ಪಿ ಜಾತಿಸಹಸ್ಸಮ್ಪಿ ಜಾತಿಸತಸಹಸ್ಸಮ್ಪಿ, ಅನೇಕೇಪಿ ಸಂವಟ್ಟಕಪ್ಪೇ ಅನೇಕೇಪಿ ವಿವಟ್ಟಕಪ್ಪೇ ಅನೇಕೇಪಿ ಸಂವಟ್ಟವಿವಟ್ಟಕಪ್ಪೇ - "ಅಮುತ್ರಾಸಿಂ ಏವಂನಾಮೋ ಏವಂಗೋತ್ತೋ ಏವಂವಣ್ಣೋ ಏವಮಾಹಾರೋ ಏವಂಸುಖದುಕ್ಖಪ್ಪಟಿಸಂವೇದೀ ಏವಮಾಯುಪರಿಯನ್ತೋ, ಸೋ ತತೋ ಚುತೋ ಅಮುತ್ರ ಉದಪಾದಿಂ; ತತ್ರಾಪಾಸಿಂ ಏವಂನಾಮೋ ಏವಂಗೋತ್ತೋ ಏವಂವಣ್ಣೋ ಏವಮಾಹಾರೋ ಏವಂಸುಖದುಕ್ಖಪ್ಪಟಿಸಂವೇದೀ ಏವಮಾಯುಪರಿಯನ್ತೋ, ಸೋ ತತೋ ಚುತೋ ಇಧೂಪಪನ್ನೋ"ತಿ। ಇತಿ ಸಾಕಾರಂ ಸಉದ್ದೇಸಂ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರತಿ। ತಂ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ, ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಪಚ್ಚಯಪವತ್ತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ನಾನತ್ತೇಕತ್ತಕಮ್ಮವಿಪ್ಫಾರವಸೇನ ಪರಿಯೋಗಾಹಣೇ ಪಞ್ಞಾ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಾನುಸ್ಸತಿಞಾಣಂ"।

ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಾನುಸ್ಸತಿಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ ತೇಪಞ್ಞಾಸಮೋ।

೫೪. ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ

೧೦೬. ಕಥಂ ಓಭಾಸವಸೇನ ನಾನತ್ತೇಕತ್ತರೂಪನಿಮಿತ್ತಾನಂ ದಸ್ಸನಟ್ಠೇ ಪಞ್ಞಾ ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುಞಾಣಂ? ಇಧ ಭಿಕ್ಖು ಛನ್ದಸಮಾಧಿಪಧಾನಸಙ್ಖಾರಸಮನ್ನಾಗತಂ ಇದ್ಧಿಪಾದಂ ಭಾವೇತಿ, ವೀರಿಯಸಮಾಧಿ...ಪೇ॰... ಚಿತ್ತಸಮಾಧಿ...ಪೇ॰... ವೀಮಂಸಾಸಮಾಧಿಪಧಾನಸಙ್ಖಾರಸಮನ್ನಾಗತಂ ಇದ್ಧಿಪಾದಂ ಭಾವೇತಿ। ಸೋ ಇಮೇಸು ಚತೂಸು ಇದ್ಧಿಪಾದೇಸು ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಭಾವೇತಿ ಪರಿದಮೇತಿ, ಮುದುಂ ಕರೋತಿ ಕಮ್ಮನಿಯಂ। ಸೋ ಇಮೇಸು ಚತೂಸು ಇದ್ಧಿಪಾದೇಸು ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಭಾವೇತ್ವಾ ಪರಿದಮೇತ್ವಾ, ಮುದುಂ ಕರಿತ್ವಾ ಕಮ್ಮನಿಯಂ ಆಲೋಕಸಞ್ಞಂ ಮನಸಿ ಕರೋತಿ, ದಿವಾಸಞ್ಞಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತಿ - "ಯಥಾ ದಿವಾ ತಥಾ ರತ್ತಿಂ, ಯಥಾ ರತ್ತಿಂ ತಥಾ ದಿವಾ"। ಇತಿ ವಿವಟೇನ ಚೇತಸಾ ಅಪರಿಯೋನದ್ಧೇನ ಸಪ್ಪಭಾಸಂ ಚಿತ್ತಂ ಭಾವೇತಿ। ಸೋ

ತಥಾಭಾವಿತೇನ ಚಿತ್ತೇನ ಪರಿಸುದ್ಧೇನ ಪರಿಯೋದಾತೇನ ಸತ್ತಾನಂ ಚುತೂಪಪಾತಞಾಣಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಅಭಿನೀಹರತಿ ಅಭಿನಿನ್ನಾಮೇತಿ। ಸೋ ದಿಬ್ಬೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ವಿಸುದ್ಧೇನ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮಾನುಸಕೇನ, ಸತ್ತೇ ಪಸ್ಸತಿ ಚವಮಾನೇ ಉಪಪಜ್ಜಮಾನೇ ಹೀನೇ ಪಣೀತೇ ಸುವಣ್ಣೇ ದುಬ್ಬಣ್ಣೇ ಸುಗತೇ ದುಗ್ಗತೇ ಯಥಾಕಮ್ಮೂಪಗೇ ಸತ್ತೇ ಪಜಾನಾತಿ – "ಇಮೇ ವತ ಭೋನ್ತೋ ಸತ್ತಾ ಕಾಯದುಚ್ಚರಿತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ, ವಚೀದುಚ್ಚರಿತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ, ಮನೋದುಚ್ಚರಿತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ, ಅರಿಯಾನಂ ಉಪವಾದಕಾ, ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕಾ, ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕಮ್ಮಸಮಾದಾನಾ; ತೇ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಅಪಾಯಂ ದುಗ್ಗತಿಂ ವಿನಿಪಾತಂ ನಿರಯಂ ಉಪಪನ್ನಾ। ಇಮೇ ವಾ ಪನ ಭೋನ್ತೋ ಸತ್ತಾ ಕಾಯಸುಚರಿತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ, ವಚೀಸುಚರಿತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ, ಮನೋಸುಚರಿತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಅರಿಯಾನಂ ಅನುಪವಾದಕಾ, ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕಾ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕಮ್ಮಸಮಾದಾನಾ; ತೇ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಸುಗತಿಂ ಸಗ್ಗಂ ಲೋಕಂ ಉಪಪನ್ನಾ"ತಿ। ಇತಿ ದಿಬ್ಬೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ವಿಸುದ್ಧೇನ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮಾನುಸಕೇನ ಸತ್ತೇ ಪಸ್ಸತಿ ಚವಮಾನೇ ಉಪಪಜ್ಜಮಾನೇ ಹೀನೇ ಪಣೀತೇ ಸುವಣ್ಣೇ ದುಬ್ಬಣ್ಣೇ, ಸುಗತೇ ದುಗ್ಗತೇ ಯಥಾಕಮ್ಮೂಪಗೇ ಸತ್ತೇ ಪಜಾನಾತಿ। ತಂ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ, ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – "ಓಭಾಸವಸೇನ ನಾನತ್ತೇಕತ್ತರೂಪನಿಮಿತ್ತಾನಂ ದಸ್ಸನಟ್ಠೇ ಪಞ್ಞಾ ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುಞಾಣಂ"।

ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ ಚತುಪಞ್ಞಾಸಮೋ।

೫೫. ಆಸವಕ್ಖಯಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ

೧೦೭. ಕಥಂ ಚತುಸಟ್ಠಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ತಿಣ್ಣನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ವಸಿಭಾವತಾ ಪಞ್ಞಾ ಆಸವಾನಂ ಖಯೇ ಞಾಣಂ? ಕತಮೇಸಂ ತಿಣ್ಣನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ? ಅನಞ್ಞಾತಞ್ಞಸ್ಸಾಮೀತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅಞ್ಞಾತಾವಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ।

ಅನಞ್ಞಾತಞ್ಞಸ್ಸಾಮೀತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಕತಿ ಠಾನಾನಿ ಗಚ್ಛತಿ, ಅಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಕತಿ ಠಾನಾನಿ ಗಚ್ಛತಿ, ಅಞ್ಞಾತಾವಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಕತಿ ಠಾನಾನಿ ಗಚ್ಛತಿ? ಅನಞ್ಞಾತಞ್ಞಸ್ಸಾಮೀತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಏಕಂ ಠಾನಂ ಗಚ್ಛತಿ – ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಂ। ಅಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಛ ಠಾನಾನಿ ಗಚ್ಛತಿ – ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ , ಸಕದಾಗಾಮಿಮಗ್ಗಂ , ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲಂ, ಅನಾಗಾಮಿಮಗ್ಗಂ, ಅನಾಗಾಮಿಫಲಂ, ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಂ। ಅಞ್ಞಾತಾವಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಏಕಂ ಠಾನಂ ಗಚ್ಛತಿ – ಅರಹತ್ತಫಲಂ।

ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಕ್ಖಣೇ ಅನಞ್ಞಾತಞ್ಞಸ್ಸಾಮೀತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮೋಕ್ಖಪರಿವಾರಂ ಹೋತಿ, ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಪಗ್ಗಹಪರಿವಾರಂ ಹೋತಿ, ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಉಪಟ್ಠಾನಪರಿವಾರಂ ಹೋತಿ, ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅವಿಕ್ಖೇಪಪರಿವಾರಂ ಹೋತಿ, ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಸ್ಸನಪರಿವಾರಂ ಹೋತಿ, ಮನಿನ್ದ್ರಿಯಂ ವಿಜಾನನಪರಿವಾರಂ ಹೋತಿ, ಸೋಮನಸ್ಸಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಭಿಸನ್ದನಪರಿವಾರಂ ಹೋತಿ, ಜೀವಿತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಪವತ್ತಸನ್ತತಾಧಿಪತೇಯ್ಯಪರಿವಾರಂ ಹೋತಿ। ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಕ್ಖಣೇ ಜಾತಾ ಧಮ್ಮಾ ಠಪೇತ್ವಾ ಚಿತ್ತಸಮುಟ್ಠಾನಂ ರೂಪಂ ಸಬ್ಬೇವ ಕುಸಲಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇವ ಅನಾಸವಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇವ ನಿಯ್ಯಾನಿಕಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇವ ಅಪಚಯಗಾಮಿನೋ ಹೋನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇವ ಲೋಕುತ್ತರಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇವ ನಿಬ್ಬಾನಾರಮ್ಮಣಾ ಹೋನ್ತಿ। ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಕ್ಖಣೇ ಅನಞ್ಞಾತಞ್ಞಸ್ಸಾಮೀತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಇಮಾನಿ ಅಟ್ಠಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಸಹಜಾತಪರಿವಾರಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪರಿವಾರಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪರಿವಾರಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪರಿವಾರಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಗತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಜಾತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಂಸಟ್ಠಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಾ ಹೋನ್ತಿ। ತೇವ ತಸ್ಸ ಆಕಾರಾ ಚೇವ ಹೋನ್ತಿ ಪರಿವಾರಾ ಚ।

ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಕ್ಖಣೇ ಅಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮೋಕ್ಖಪರಿವಾರಂ ಹೋತಿ, ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಪಗ್ಗಹಪರಿವಾರಂ ಹೋತಿ, ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಉಪಟ್ಠಾನಪರಿವಾರಂ ಹೋತಿ, ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅವಿಕ್ಖೇಪಪರಿವಾರಂ ಹೋತಿ, ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಸ್ಸನಪರಿವಾರಂ ಹೋತಿ, ಮನಿನ್ದ್ರಿಯಂ ವಿಜಾನನಪರಿವಾರಂ ಹೋತಿ, ಸೋಮನಸ್ಸಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಭಿಸನ್ದನಪರಿವಾರಂ ಹೋತಿ, ಜೀವಿತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಪವತ್ತಸನ್ತತಾಧಿಪತೇಯ್ಯಪರಿವಾರಂ ಹೋತಿ। ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಕ್ಖಣೇ ಜಾತಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಬ್ಬೇವ ಅಬ್ಯಾಕತಾ

ಹೋನ್ತಿ, ಠಪೇತ್ವಾ ಚಿತ್ತಸಮುಟ್ಠಾನಂ ರೂಪಂ ಸಬ್ಬೇವ ಅನಾಸವಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇವ ಲೋಕುತ್ತರಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇವ ನಿಬ್ಬಾನಾರಮ್ಮಣಾ ಹೋನ್ತಿ। ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಕ್ಖಣೇ ಅಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಇಮಾನಿ ಅಟ್ಠಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಸಹಜಾತಪರಿವಾರಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪರಿವಾರಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪರಿವಾರಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪರಿವಾರಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಗತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಜಾತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಂಸಟ್ಠಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಾ ಹೋನ್ತಿ। ತೇವ ತಸ್ಸ ಆಕಾರಾ ಚೇವ ಹೋನ್ತಿ ಪರಿವಾರಾ ಚ।

ಸಕದಾಗಾಮಿಮಗ್ಗಕ್ಖಣೇ ...ಪೇ॰... ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲಕ್ಖಣೇ...ಪೇ॰... ಅನಾಗಾಮಿಮಗ್ಗಕ್ಖಣೇ...ಪೇ॰... ಅನಾಗಾಮಿಫಲಕ್ಖಣೇ...ಪೇ॰... ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಕ್ಖಣೇ ಅಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮೋಕ್ಖಪರಿವಾರಂ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ಜೀವಿತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಪವತ್ತಸನ್ತತಾಧಿಪತೇಯ್ಯಪರಿವಾರಂ ಹೋತಿ। ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಕ್ಖಣೇ ಜಾತಾ ಧಮ್ಮಾ ಠಪೇತ್ವಾ ಚಿತ್ತಸಮುಟ್ಠಾನಂ ರೂಪಂ ಸಬ್ಬೇವ ಕುಸಲಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇವ ಅನಾಸವಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇವ ನಿಯ್ಯಾನಿಕಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇವ ಅಪಚಯಗಾಮಿನೋ ಹೋನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇವ ಲೋಕುತ್ತರಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇವ ನಿಬ್ಬಾನಾರಮ್ಮಣಾ ಹೋನ್ತಿ। ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಕ್ಖಣೇ ಅಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಇಮಾನಿ ಅಟ್ಠಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಸಹಜಾತಪರಿವಾರಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪರಿವಾರಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪರಿವಾರಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪರಿವಾರಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಗತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಜಾತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಂಸಟ್ಠಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಾ ಹೋನ್ತಿ। ತೇವ ತಸ್ಸ ಆಕಾರಾ ಚೇವ ಹೋನ್ತಿ ಪರಿವಾರಾ ಚ।

ಅರಹತ್ತಫಲಕ್ಖಣೇ ಅಞ್ಞಾತಾವಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮೋಕ್ಖಪರಿವಾರಂ ಹೋತಿ, ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಪಗ್ಗಹಪರಿವಾರಂ ಹೋತಿ, ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಉಪಟ್ಠಾನಪರಿವಾರಂ ಹೋತಿ, ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅವಿಕ್ಖೇಪಪರಿವಾರಂ ಹೋತಿ, ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಸ್ಸನಪರಿವಾರಂ ಹೋತಿ, ಮನಿನ್ದ್ರಿಯಂ ವಿಜಾನನಪರಿವಾರಂ ಹೋತಿ, ಸೋಮನಸ್ಸಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಭಿಸನ್ದನಪರಿವಾರಂ ಹೋತಿ, ಜೀವಿತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಪವತ್ತಸನ್ತತಾಧಿಪತೇಯ್ಯಪರಿವಾರಂ ಹೋತಿ। ಅರಹತ್ತಫಲಕ್ಖಣೇ ಜಾತಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಬ್ಬೇವ ಅಬ್ಯಾಕತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಠಪೇತ್ವಾ ಚಿತ್ತಸಮುಟ್ಠಾನಂ ರೂಪಂ ಸಬ್ಬೇವ ಅನಾಸವಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇವ ಲೋಕುತ್ತರಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇವ ನಿಬ್ಬಾನಾರಮ್ಮಣಾ ಹೋನ್ತಿ। ಅರಹತ್ತಫಲಕ್ಖಣೇ ಅಞ್ಞಾತಾವಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಇಮಾನಿ ಅಟ್ಠಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಸಹಜಾತಪರಿವಾರಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪರಿವಾರಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪರಿವಾರಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪರಿವಾರಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಗತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಜಾತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಂಸಟ್ಠಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಾ ಹೋನ್ತಿ। ತೇವ ತಸ್ಸ ಆಕಾರಾ ಚೇವ ಹೋನ್ತಿ ಪರಿವಾರಾ ಚ। ಇತಿ ಇಮಾನಿ ಅಟ್ಠಟ್ಠಕಾನಿ ಚತುಸಟ್ಠಿ ಹೋನ್ತಿ।

ಆಸವಾತಿ ಕತಮೇ ತೇ ಆಸವಾ? ಕಾಮಾಸವೋ, ಭವಾಸವೋ, ದಿಟ್ಠಾಸವೋ, ಅವಿಜ್ಜಾಸವೋ। ಕತ್ಥೇತೇ ಆಸವಾ ಖೀಯನ್ತಿ? ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗೇನ ಅನವಸೇಸೋ ದಿಟ್ಠಾಸವೋ ಖೀಯತಿ, ಅಪಾಯಗಮನೀಯೋ ಕಾಮಾಸವೋ ಖೀಯತಿ, ಅಪಾಯಗಮನೀಯೋ ಭವಾಸವೋ ಖೀಯತಿ, ಅಪಾಯಗಮನೀಯೋ ಅವಿಜ್ಜಾಸವೋ ಖೀಯತಿ। ಏತ್ಥೇತೇ ಆಸವಾ ಖೀಯನ್ತಿ। ಸಕದಾಗಾಮಿಮಗ್ಗೇನ ಓಳಾರಿಕೋ ಕಾಮಾಸವೋ ಖೀಯತಿ, ತದೇಕಟ್ಠೋ ಭವಾಸವೋ ಖೀಯತಿ, ತದೇಕಟ್ಠೋ ಅವಿಜ್ಜಾಸವೋ ಖೀಯತಿ। ಏತ್ಥೇತೇ ಆಸವಾ ಖೀಯನ್ತಿ। ಅನಾಗಾಮಿಮಗ್ಗೇನ ಅನವಸೇಸೋ ಕಾಮಾಸವೋ ಖೀಯತಿ, ತದೇಕಟ್ಠೋ ಭವಾಸವೋ ಖೀಯತಿ, ತದೇಕಟ್ಠೋ ಅವಿಜ್ಜಾಸವೋ ಖೀಯತಿ। ಏತ್ಥೇತೇ ಆಸವಾ ಖೀಯನ್ತಿ। ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೇನ ಅನವಸೇಸೋ ಭವಾಸವೋ ಖೀಯತಿ, ಅನವಸೇಸೋ ಅವಿಜ್ಜಾಸವೋ ಖೀಯತಿ। ಏತ್ಥೇತೇ ಆಸವಾ ಖೀಯನ್ತಿ। ತಂ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ, ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – "ಚತುಸಟ್ಠಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ತಿಣ್ಣನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ವಸಿಭಾವತಾ ಪಞ್ಞಾ ಆಸವಾನಂ ಖಯೇ ಞಾಣಂ"।

ಆಸವಕ್ಖಯಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ ಪಞ್ಚಪಞ್ಞಾಸಮೋ।

೫೬-೬೩. ಸಚ್ಚಞಾಣಚತುಕ್ಕದ್ವಯನಿದ್ದೇಸೋ

೧೧೮. ಕಥಂ ಪರಿಞ್ಞಟ್ಠೇ ಪಞ್ಞಾ ದುಕ್ಖೇ ಞಾಣಂ, ಪಹಾನಟ್ಠೇ ಪಞ್ಞಾ ಸಮುದಯೇ ಞಾಣಂ, ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಟ್ಠೇ ಪಞ್ಞಾ ನಿರೋಧೇ ಞಾಣಂ, ಭಾವನಟ್ಠೇ ಪಞ್ಞಾ ಮಗ್ಗೇ ಞಾಣಂ? ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಪೀಳನಟ್ಠೋ ಸಙ್ಖತಟ್ಠೋ ಸನ್ತಾಪಟ್ಠೋ ವಿಪರಿಣಾಮಟ್ಠೋ ಪರಿಞ್ಞಾತಟ್ಠೋ;

ಸಮುದಯಸ್ಸ ಆಯೂಹನಟ್ಠೋ ನಿದಾನಟ್ಠೋ ಸಞ್ಞೋಗಟ್ಠೋ ಪಲಿಬೋಧಟ್ಠೋ ಪಹಾನಟ್ಠೋ; ನಿರೋಧಸ್ಸ ನಿಸ್ಸರಣಟ್ಠೋ ವಿವೇಕಟ್ಠೋ ಅಸಙ್ಖತಟ್ಠೋ ಅಮತಟ್ಠೋ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಟ್ಠೋ; ಮಗ್ಗಸ್ಸ ನಿಯ್ಯಾನಟ್ಠೋ ಹೇತುಟ್ಠೋ ದಸ್ಸನಟ್ಠೋ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೋ ಭಾವನಟ್ಠೋ। ತಂ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ, ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – "ಪರಿಞ್ಞಟ್ಠೇ ಪಞ್ಞಾ ದುಕ್ಖೇ ಞಾಣಂ, ಪಹಾನಟ್ಠೇ ಪಞ್ಞಾ ಸಮುದಯೇ ಞಾಣಂ, ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಟ್ಠೇ ಪಞ್ಞಾ ನಿರೋಧೇ ಞಾಣಂ, ಭಾವನಟ್ಠೇ ಪಞ್ಞಾ ಮಗ್ಗೇ ಞಾಣಂ"।

೧೦೯. ಕಥಂ ದುಕ್ಖೇ ಞಾಣಂ, ದುಕ್ಖಸಮುದಯೇ ಞಾಣಂ, ದುಕ್ಖನಿರೋಧೇ ಞಾಣಂ, ದುಕ್ಖನಿರೋಧಗಾಮಿನಿಯಾ ಪಟಿಪದಾಯ ಞಾಣಂ? ಮಗ್ಗಸಮಙ್ಗಿಸ್ಸ ಞಾಣಂ ದುಕ್ಖೇ ಪೇತಂ ಞಾಣಂ, ದುಕ್ಖಸಮುದಯೇ ಪೇತಂ ಞಾಣಂ, ದುಕ್ಖನಿರೋಧೇ ಪೇತಂ ಞಾಣಂ, ದುಕ್ಖನಿರೋಧಗಾಮಿನಿಯಾ ಪಟಿಪದಾಯ ಪೇತಂ ಞಾಣಂ।

ತತ್ಥ ಕತಮಂ ದುಕ್ಖೇ ಞಾಣಂ? ದುಕ್ಖಂ ಆರಬ್ಭ ಯಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಪಞ್ಞಾ ಪಜಾನನಾ ವಿಚಯೋ ಪವಿಚಯೋ ಧಮ್ಮವಿಚಯೋ ಸಲ್ಲಕ್ಖಣಾ ಉಪಲಕ್ಖಣಾ ಪಚ್ಚುಪಲಕ್ಖಣಾ ಪಣ್ಡಿಚ್ಚಂ ಕೋಸಲ್ಲಂ ನೇಪುಞ್ಞಂ ವೇಭಬ್ಯಾ ಚಿನ್ತಾ ಉಪಪರಿಕ್ಖಾ ಭೂರಿ ಮೇಧಾ ಪರಿಣಾಯಿಕಾ ವಿಪಸ್ಸನಾ ಸಮ್ಪಜಞ್ಞಂ ಪತೋದೋ ಪಞ್ಞಾ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಪಞ್ಞಾಬಲಂ ಪಞ್ಞಾಸತ್ಥಂ ಪಞ್ಞಾಪಾಸಾದೋ ಪಞ್ಞಾಆಲೋಕೋ ಪಞ್ಞಾಓಭಾಸೋ ಪಞ್ಞಾಪಜ್ಜೋತೋ ಪಞ್ಞಾರತನಂ ಅಮೋಹೋ ಧಮ್ಮವಿಚಯೋ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ – ಇದಂ ವುಚ್ಚತಿ ದುಕ್ಖೇ ಞಾಣಂ। ದುಕ್ಖಸಮುದಯಂ ಆರಬ್ಭ…ಪೇ॰… ದುಕ್ಖನಿರೋಧಂ ಆರಬ್ಭ…ಪೇ॰… ದುಕ್ಖನಿರೋಧಗಾಮಿನಿಂ ಪಟಿಪದಂ ಆರಬ್ಭ ಯಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಪಞ್ಞಾ ಪಜಾನನಾ…ಪೇ॰… ಅಮೋಹೋ ಧಮ್ಮವಿಚಯೋ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ – ಇದಂ ವುಚ್ಚತಿ ದುಕ್ಖನಿರೋಧಗಾಮಿನಿಯಾ ಪಟಿಪದಾಯ ಞಾಣಂ। ತಂ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ, ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – "ದುಕ್ಖೇ ಞಾಣಂ, ದುಕ್ಖಸಮುದಯೇ ಞಾಣಂ , ದುಕ್ಖನಿರೋಧೇ ಞಾಣಂ, ದುಕ್ಖನಿರೋಧಗಾಮಿನಿಯಾ ಪಟಿಪದಾಯ ಞಾಣಂ"।

ಸಚ್ಚಞಾಣಚತುಕ್ಕದ್ವಯನಿದ್ದೇಸೋ ತೇಸಟ್ಠಿಮೋ।

೬೪-೬೭. ಸುದ್ಧಿಕಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ

೧೧೦. ಕಥಂ ಅತ್ಥಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ, ಧಮ್ಮಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ, ನಿರುತ್ತಿಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ, ಪಟಿಭಾನಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ? ಅತ್ಥೇಸು ಞಾಣಂ ಅತ್ಥಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ, ಧಮ್ಮೇಸು ಞಾಣಂ ಧಮ್ಮಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ, ನಿರುತ್ತೀಸು ಞಾಣಂ ನಿರುತ್ತಿಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ, ಪಟಿಭಾನೇಸು ಞಾಣಂ ಪಟಿಭಾನಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ। ಅತ್ಥನಾನತ್ತೇ ಪಞ್ಞಾ ಅತ್ಥಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ, ಧಮ್ಮನಾನತ್ತೇ ಪಞ್ಞಾ ಧಮ್ಮಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ, ನಿರುತ್ತಿನಾನತ್ತೇ ಪಞ್ಞಾ ನಿರುತ್ತಿಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ, ಪಟಿಭಾನನಾನತ್ತೇ ಪಞ್ಞಾ ಪಟಿಭಾನಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ, ಅತ್ಥವವತ್ಥಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಅತ್ಥಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ, ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಧಮ್ಮಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ ನಿರುತ್ತಿವವತ್ಥಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ನಿರುತ್ತಿಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ, ಪಟಿಭಾನವವತ್ಥಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಪಟಿಭಾನಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ।

ಅತ್ಥಸಲ್ಲಕ್ಖಣೇ ಪಞ್ಞಾ ಅತ್ಥಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ, ಧಮ್ಮಸಲ್ಲಕ್ಖಣೇ ಪಞ್ಞಾ ಧಮ್ಮಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ, ನಿರುತ್ತಿಸಲ್ಲಕ್ಖಣೇ ಪಞ್ಞಾ ನಿರುತ್ತಿಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ, ಪಟಿಭಾನಸಲ್ಲಕ್ಖಣೇ ಪಞ್ಞಾ ಪಟಿಭಾನಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ। ಅತ್ಥೂಪಲಕ್ಖಣೇ ಪಞ್ಞಾ ಅತ್ಥಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ, ಧಮ್ಮೂಪಲಕ್ಖಣೇ ಪಞ್ಞಾ ಧಮ್ಮಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ, ನಿರುತ್ತೂಪಲಕ್ಖಣೇ ಪಞ್ಞಾ ನಿರುತ್ತಿಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ, ಪಟಿಭಾನೂಪಲಕ್ಖಣೇ ಪಞ್ಞಾ ಪಟಿಭಾನಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ।

ಅತ್ಥಪ್ಪಭೇದೇ ಪಞ್ಞಾ ಅತ್ಥಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ, ಧಮ್ಮಪ್ಪಭೇದೇ ಪಞ್ಞಾ ಧಮ್ಮಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ, ನಿರುತ್ತಿಪ್ಪಭೇದೇ ಪಞ್ಞಾ ನಿರುತ್ತಿಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ, ಪಟಿಭಾನಪ್ಪಭೇದೇ ಪಞ್ಞಾ ಪಟಿಭಾನಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ। ಅತ್ಥಪ್ಪಭಾವನೇ ಪಞ್ಞಾ

ಅತ್ಥಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ, ಧಮ್ಮಪ್ಪಭಾವನೇ ಪಞ್ಞಾ ಧಮ್ಮಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ, ನಿರುತ್ತಿಪ್ಪಭಾವನೇ ಪಞ್ಞಾ ನಿರುತ್ತಿಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ, ಪಟಿಭಾನಪ್ಪಭಾವನೇ ಪಞ್ಞಾ ಪಟಿಭಾನಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ।

ಅತ್ಥಜೋತನೇ ಪಞ್ಞಾ ಅತ್ಥಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ, ಧಮ್ಮಜೋತನೇ ಪಞ್ಞಾ ಧಮ್ಮಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ, ನಿರುತ್ತಿಜೋತನೇ ಪಞ್ಞಾ ನಿರುತ್ತಿಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ, ಪಟಿಭಾನಜೋತನೇ ಪಞ್ಞಾ ಪಟಿಭಾನಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ। ಅತ್ಥವಿರೋಚನೇ ಪಞ್ಞಾ ಅತ್ಥಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ, ಧಮ್ಮವಿರೋಚನೇ ಪಞ್ಞಾ ಧಮ್ಮಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ, ನಿರುತ್ತಿವಿರೋಚನೇ ಪಞ್ಞಾ ನಿರುತ್ತಿಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ, ಪಟಿಭಾನವಿರೋಚನೇ ಪಞ್ಞಾ ಪಟಿಭಾನಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ। ಅತ್ಥಪ್ಪಕಾಸನೇ ಪಞ್ಞಾ ಅತ್ಥಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ, ಧಮ್ಮಪ್ಪಕಾಸನೇ ಪಞ್ಞಾ ಧಮ್ಮಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ, ನಿರುತ್ತಿಪ್ಪಕಾಸನೇ ಪಞ್ಞಾ ನಿರುತ್ತಿಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ, ಪಟಿಭಾನಪ್ಪಕಾಸನೇ ಪಞ್ಞಾ ಪಟಿಭಾನಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ। ತಂ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ, ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – "ಅತ್ಥಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ, ಧಮ್ಮಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ, ನಿರುತ್ತಿಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ, ಪಟಿಭಾನಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ"।

ಸುದ್ಧಿಕಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ ಸತ್ತಸಟ್ಠಿಮೋ।

೬೮. ಇನ್ದ್ರಿಯಪರೋಪರಿಯತ್ತಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ

೧೧೧. ಕತಮಂ **ತಥಾಗತಸ್ಸ ಇನ್ದ್ರಿಯಪರೋಪರಿಯತ್ತ ಞಾಣಂ?** ಇಧ ತಥಾಗತೋ ಸತ್ತೇ ಪಸ್ಸತಿ ಅಪ್ಪರಜಕ್ಖೇ ಮಹಾರಜಕ್ಖೇ ತಿಕ್ಖಿನ್ದ್ರಿಯೇ ಮುದಿನ್ದ್ರಿಯೇ ಸ್ವಾಕಾರೇ ದ್ವಾಕಾರೇ ಸುವಿಞ್ಞಾಪಯೇ ದುವಿಞ್ಞಾಪಯೇ ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚೇ ಪರಲೋಕವಜ್ಜಭಯದಸ್ಸಾವಿನೋ ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚೇ ನ ಪರಲೋಕವಜ್ಜಭಯದಸ್ಸಾವಿನೋ।

ಅಪ್ಪರಜಕ್ಖೇ ಮಹಾರಜಕ್ಖೇತಿ ಸದ್ಧೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಅಪ್ಪರಜಕ್ಖೋ, ಅಸ್ಸದ್ಧೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಮಹಾರಜಕ್ಖೋ। ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಅಪ್ಪರಜಕ್ಖೋ, ಕುಸೀತೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಮಹಾರಜಕ್ಖೋ। ಉಪಟ್ಠಿತಸ್ಸತಿ ಪುಗ್ಗಲೋ ಅಪ್ಪರಜಕ್ಖೋ, ಮುಟ್ಠಸ್ಸತಿ ಪುಗ್ಗಲೋ ಮಹಾರಜಕ್ಖೋ। ಸಮಾಹಿತೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಅಪ್ಪರಜಕ್ಖೋ, ಅಸಮಾಹಿತೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಮಹಾರಜಕ್ಖೋ। ಪಞ್ಞವಾ ಪುಗ್ಗಲೋ ಅಪ್ಪರಜಕ್ಖೋ, ದುಪ್ಪಞ್ಞೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಮಹಾರಜಕ್ಖೋ।

ತಿಕ್ಖಿನ್ದ್ರಿಯೇ ಮುದಿನ್ದ್ರಿಯೇತಿ ಸದ್ಧೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ತಿಕ್ಖಿನ್ದ್ರಿಯೋ, ಅಸ್ಸದ್ಧೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಮುದಿನ್ದ್ರಿಯೋ। ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ತಿಕ್ಖಿನ್ದ್ರಿಯೋ, ಕುಸೀತೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಮುದಿನ್ದ್ರಿಯೋ। ಉಪಟ್ಠಿತಸ್ಸತಿ ಪುಗ್ಗಲೋ ತಿಕ್ಖಿನ್ದ್ರಿಯೋ, ಮುಟ್ಠಸ್ಸತಿ ಪುಗ್ಗಲೋ ಮುದಿನ್ದ್ರಿಯೋ। ಸಮಾಹಿತೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ತಿಕ್ಖಿನ್ದ್ರಿಯೋ, ಅಸಮಾಹಿತೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಮುದಿನ್ದ್ರಿಯೋ। ಪಞ್ಞವಾ ಪುಗ್ಗಲೋ ತಿಕ್ಖಿನ್ದ್ರಿಯೋ, ದುಪ್ಪಞ್ಞೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಮುದಿನ್ದ್ರಿಯೋ।

ಸ್ವಾಕಾರೇ ದ್ವಾಕಾರೇತಿ ಸದ್ಧೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸ್ವಾಕಾರೋ, ಅಸ್ಸದ್ಧೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ದ್ವಾಕಾರೋ। ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸ್ವಾಕಾರೋ, ಕುಸೀತೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ದ್ವಾಕಾರೋ। ಉಪಟ್ಠಿತಸ್ಸತಿ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸ್ವಾಕಾರೋ, ಮುಟ್ಠಸ್ಸತಿ ಪುಗ್ಗಲೋ ದ್ವಾಕಾರೋ। ಸಮಾಹಿತೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸ್ವಾಕಾರೋ, ಅಸಮಾಹಿತೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ದ್ವಾಕಾರೋ। ಪಞ್ಞವಾ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸ್ವಾಕಾರೋ, ದುಪ್ಪಞ್ಞೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ದ್ವಾಕಾರೋ।

ಸುವಿಞ್ಞಾಪಯೇ ದುವಿಞ್ಞಾಪಯೇತಿ ಸದ್ಧೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸುವಿಞ್ಞಾಪಯೋ, ಅಸ್ಸದ್ಧೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ದುವಿಞ್ಞಾಪಯೋ। ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸುವಿಞ್ಞಾಪಯೋ, ಕುಸೀತೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ದುವಿಞ್ಞಾಪಯೋ। ಉಪಟ್ಠಿತಸ್ಸತಿ ಪುಗ್ಗಲೋ

ಸುವಿಞ್ಞಾಪಯೋ, ಮುಟ್ಠಸ್ಸತಿ ಪುಗ್ಗಲೋ ದುವಿಞ್ಞಾಪಯೋ। ಸಮಾಹಿತೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸುವಿಞ್ಞಾಪಯೋ , ಅಸಮಾಹಿತೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ದುವಿಞ್ಞಾಪಯೋ। ಪಞ್ಞವಾ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸುವಿಞ್ಞಾಪಯೋ, ದುಪ್ಪಞ್ಞೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ದುವಿಞ್ಞಾಪಯೋ।

ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚೇ ಪರಲೋಕವಜ್ಜಭಯದಸ್ಸಾವಿನೋ, ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚೇ ನ ಪರಲೋಕವಜ್ಜಭಯದಸ್ಸಾವಿನೋತಿ ಸದ್ಧೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಪರಲೋಕವಜ್ಜಭಯದಸ್ಸಾವೀ, ಅಸ್ಸದ್ಧೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ನ ಪರಲೋಕವಜ್ಜಭಯದಸ್ಸಾವೀ। ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಪರಲೋಕವಜ್ಜಭಯದಸ್ಸಾವೀ, ಕುಸೀತೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ನ ಪರಲೋಕವಜ್ಜಭಯದಸ್ಸಾವೀ। ಉಪಟ್ಠಿತಸ್ಸತಿ ಪುಗ್ಗಲೋ ಪರಲೋಕವಜ್ಜಭಯದಸ್ಸಾವೀ, ಮುಟ್ಠಸ್ಸತಿ ಪುಗ್ಗಲೋ ನ ಪರಲೋಕವಜ್ಜಭಯದಸ್ಸಾವೀ। ಸಮಾಹಿತೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಪರಲೋಕವಜ್ಜಭಯದಸ್ಸಾವೀ, ಅಸಮಾಹಿತೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ನ ಪರಲೋಕವಜ್ಜಭಯದಸ್ಸಾವೀ। ಪಞ್ಞವಾ ಪುಗ್ಗಲೋ ಪರಲೋಕವಜ್ಜಭಯದಸ್ಸಾವೀ, ದುಪ್ಪಞ್ಞೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ನ ಪರಲೋಕವಜ್ಜಭಯದಸ್ಸಾವೀ।

೧೧೨. **ಲೋಕೋತಿ** - ಖನ್ಧಲೋಕೋ, ಧಾತುಲೋಕೋ, ಆಯತನಲೋಕೋ, ವಿಪತ್ತಿಭವಲೋಕೋ , ವಿಪತ್ತಿಸಮ್ಭವಲೋಕೋ, ಸಮ್ಪತ್ತಿಭವಲೋಕೋ, ಸಮ್ಪತ್ತಿಸಮ್ಭವಲೋಕೋ।

ಏಕೋ ಲೋಕೋ - ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾ ಆಹಾರಟ್ಠಿತಿಕಾ। ದ್ವೇ ಲೋಕಾ - ನಾಮಞ್ಚ, ರೂಪಞ್ಚ। ತಯೋ ಲೋಕಾ - ತಿಸ್ಸೋ ವೇದನಾ। ಚತ್ತಾರೋ ಲೋಕಾ - ಚತ್ತಾರೋ ಆಹಾರಾ। ಪಞ್ಚ ಲೋಕಾ - ಪಞ್ಚುಪಾದಾನಕ್ಖನ್ಧಾ। ಛ ಲೋಕಾ - ಛ ಅಜ್ಝತ್ತಿಕಾನಿ ಆಯತನಾನಿ। ಸತ್ತ ಲೋಕಾ - ಸತ್ತ ವಿಞ್ಞಾಣಟ್ಠಿತಿಯೋ । ಅಟ್ಠ ಲೋಕಾ - ಅಟ್ಠ ಲೋಕಧಮ್ಮಾ। ನವ ಲೋಕಾ - ನವ ಸತ್ತಾವಾಸಾ। ದಸ ಲೋಕಾ - ದಸಾಯತನಾನಿ। ದ್ವಾದಸಲೋಕಾ - ದ್ವಾದಸಾಯತನಾನಿ। ಅಟ್ಠಾರಸ ಲೋಕಾ - ಅಟ್ಠಾರಸ ಧಾತುಯೋ।

ವಜ್ಜನ್ತಿ ಸಬ್ಬೇ ಕಿಲೇಸಾ ವಜ್ಜಾ, ಸಬ್ಬೇ ದುಚ್ಚರಿತಾ ವಜ್ಜಾ, ಸಬ್ಬೇ ಅಭಿಸಙ್ಖಾರಾ ವಜ್ಜಾ, ಸಬ್ಬೇ ಭವಗಾಮಿಕಮ್ಮಾ ವಜ್ಜಾ। ಇತಿ ಇಮಸ್ಮಿಞ್ಚ ಲೋಕೇ ಇಮಸ್ಮಿಞ್ಚ ವಜ್ಜೇ ತಿಬ್ಬಾ ಭಯಸಞ್ಞಾ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಿತಾ ಹೋತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಉಕ್ಖಿತ್ತಾಸಿಕೇ ವಧಕೇ। ಇಮೇಹಿ ಪಞ್ಞಾಸಾಯ ಆಕಾರೇಹಿ ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಜಾನಾತಿ ಪಸ್ಸತಿ ಅಞ್ಞಾತಿ ಪಟಿವಿಜ್ಝತಿ - ಇದಂ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಇನ್ದ್ರಿಯಪರೋಪರಿಯತ್ತೇ ಞಾಣಂ।

ಇನ್ದ್ರಿಯಪರೋಪರಿಯತ್ತಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ ಅಟ್ಠಸಟ್ಠಿಮೋ।

೬೯. ಆಸಯಾನುಸಯಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ

೧೧೩. ಕತಮಂ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಸತ್ತಾನಂ ಆಸಯಾನುಸಯೇ ಞಾಣಂ? ಇಧ ತಥಾಗತೋ ಸತ್ತಾನಂ ಆಸಯಂ ಜಾನಾತಿ, ಅನುಸಯಂ ಜಾನಾತಿ, ಚರಿತಂ ಜಾನಾತಿ , ಅಧಿಮುತ್ತಿಂ ಜಾನಾತಿ, ಭಬ್ಬಾಭಬ್ಬೇ ಸತ್ತೇ ಪಜಾನಾತಿ। ಕತಮೋ [ಕತಮೋ ಚ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)] ಸತ್ತಾನಂ ಆಸಯೋ? “ಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋ”ತಿ ವಾ, “ಅಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋ”ತಿ ವಾ, “ಅನ್ತವಾ ಲೋಕೋ”ತಿ ವಾ, “ಅನನ್ತವಾ ಲೋಕೋ”ತಿ ವಾ, “ತಂ ಜೀವಂ ತಂ ಸರೀರ”ನ್ತಿ ವಾ, “ಅಞ್ಞಂ ಜೀವಂ ಅಞ್ಞಂ ಸರೀರ”ನ್ತಿ ವಾ, “ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ”ತಿ ವಾ, “ನ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ”ತಿ ವಾ, “ಹೋತಿ ಚ ನ ಚ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ”ತಿ ವಾ, “ನೇವ ಹೋತಿ ನ ನ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ”ತಿ ವಾ। ಇತಿ ಭವದಿಟ್ಠಿಸನ್ನಿಸ್ಸಿತಾ ವಾ ಸತ್ತಾ ಹೋನ್ತಿ ವಿಭವದಿಟ್ಠಿಸನ್ನಿಸ್ಸಿತಾ ವಾ।

ಏತೇ ವಾ ಪನ ಉಭೋ ಅನ್ತೇ ಅನುಪಗಮ್ಮ ಇದಪ್ಪಚ್ಚಯತಾಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಅನುಲೋಮಿಕಾ ಖನ್ತಿ ಪಟಿಲದ್ಧಾ ಹೋತಿ, ಯಥಾಭೂತಂ ವಾ ಞಾಣಂ। ಕಾಮಂ ಸೇವನ್ತಞ್ಞೇವ ಜಾನಾತಿ - “ಅಯಂ ಪುಗ್ಗಲೋ ಕಾಮಗರುಕೋ ಕಾಮಾಸಯೋ ಕಾಮಾಧಿಮುತ್ತೋ”ತಿ। ಕಾಮಂ ಸೇವನ್ತಞ್ಞೇವ ಜಾನಾತಿ - “ಅಯಂ ಪುಗ್ಗಲೋ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಗರುಕೋ

ನೇಕ್ಖಮ್ಮಾಸಯೋ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಾಧಿಮುತ್ತೋ"ತಿ। ನೇಕ್ಖಮ್ಮಂ ಸೇವನ್ತಞ್ಞೇವ ಜಾನಾತಿ – "ಅಯಂ ಪುಗ್ಗಲೋ (ನೇಕ್ಖಮ್ಮಗರುಕೋ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಾಸಯೋ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಾಧಿಮುತ್ತೋ"ತಿ। ನೇಕ್ಖಮ್ಮಂ ಸೇವನ್ತಞ್ಞೇವ ಜಾನಾತಿ – "ಅಯಂ ಪುಗ್ಗಲೋ ಕಾಮಗರುಕೋ ಕಾಮಾಸಯೋ ಕಾಮಾಧಿಮುತ್ತೋ"ತಿ। ಬ್ಯಾಪಾದಂ ಸೇವನ್ತಞ್ಞೇವ ಜಾನಾತಿ) [( ) ಏತ್ಥನ್ತರೇ ಪಾಠಾ ನತ್ಥಿ ಸ್ಯಾಮಪೋತ್ಥಕೇ, ಏವಮುಪರಿಪಿ] – "ಅಯಂ ಪುಗ್ಗಲೋ ಬ್ಯಾಪಾದಗರುಕೋ ಬ್ಯಾಪಾದಾಸಯೋ ಬ್ಯಾಪಾದಾಧಿಮುತ್ತೋ"ತಿ। ಬ್ಯಾಪಾದಂ ಸೇವನ್ತಞ್ಞೇವ ಜಾನಾತಿ – "ಅಯಂ ಪುಗ್ಗಲೋ (ಅಬ್ಯಾಪಾದಗರುಕೋ ಅಬ್ಯಾಪಾದಾಸಯೋ ಅಬ್ಯಾಪಾದಾಧಿಮುತ್ತೋ"ತಿ। ಅಬ್ಯಾಪಾದಂ ಸೇವನ್ತಞ್ಞೇವ ಜಾನಾತಿ – "ಅಯಂ ಪುಗ್ಗಲೋ ಅಬ್ಯಾಪಾದಗರುಕೋ ಅಬ್ಯಾಪಾದಾಸಯೋ ಅಬ್ಯಾಪಾದಾಧಿಮುತ್ತೋ"ತಿ। ಅಬ್ಯಾಪಾದಂ ಸೇವನ್ತಞ್ಞೇವ ಜಾನಾತಿ – "ಅಯಂ ಪುಗ್ಗಲೋ ಬ್ಯಾಪಾದಗರುಕೋ ಬ್ಯಾಪಾದಾಸಯೋ ಬ್ಯಾಪಾದಾಧಿಮುತ್ತೋ"ತಿ। ಥಿನಮಿದ್ಧಂ ಸೇವನ್ತಞ್ಞೇವ ಜಾನಾತಿ) – "ಅಯಂ ಪುಗ್ಗಲೋ ಥಿನಮಿದ್ಧಗರುಕೋ ಥಿನಮಿದ್ಧಾಸಯೋ ಥಿನಮಿದ್ಧಾಧಿಮುತ್ತೋ"ತಿ। ಥಿನಮಿದ್ಧಂ ಸೇವನ್ತಞ್ಞೇವ ಜಾನಾತಿ – "ಅಯಂ ಪುಗ್ಗಲೋ ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾಗರುಕೋ ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾಸಯೋ ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾಧಿಮುತ್ತೋ"ತಿ। ಆಲೋಕಸಞ್ಞಂ ಸೇವನ್ತಞ್ಞೇವ ಜಾನಾತಿ – "ಅಯಂ ಪುಗ್ಗಲೋ (ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾಗರುಕೋ ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾಸಯೋ ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾಧಿಮುತ್ತೋ"ತಿ। ಆಲೋಕಸಞ್ಞಂ ಸೇವನ್ತಞ್ಞೇವ ಜಾನಾತಿ – "ಅಯಂ ಪುಗ್ಗಲೋ ಥಿನಮಿದ್ಧಗರುಕೋ ಥಿನಮಿದ್ಧಾಸಯೋ ಥಿನಮಿದ್ಧಾಧಿಮುತ್ತೋ"ತಿ।) ಅಯಂ ಸತ್ತಾನಂ ಆಸಯೋ।

೧೧೪. ಕತಮೋ ಚ ಸತ್ತಾನಂ ಅನುಸಯೋ? ಸತ್ತಾನುಸಯಾ – ಕಾಮರಾಗಾನುಸಯೋ, ಪಟಿಘಾನುಸಯೋ, ಮಾನಾನುಸಯೋ, ದಿಟ್ಠಾನುಸಯೋ, ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾನುಸಯೋ, ಭವರಾಗಾನುಸಯೋ , ಅವಿಜ್ಜಾನುಸಯೋ। ಯಂ ಲೋಕೇ ಪಿಯರೂಪಂ ಸಾತರೂಪಂ, ಏತ್ಥ ಸತ್ತಾನಂ ಕಾಮರಾಗಾನುಸಯೋ ಅನುಸೇತಿ। ಯಂ ಲೋಕೇ ಅಪ್ಪಿಯರೂಪಂ ಅಸಾತರೂಪಂ , ಏತ್ಥ ಸತ್ತಾನಂ ಪಟಿಘಾನುಸಯೋ ಅನುಸೇತಿ। ಇತಿ ಇಮೇಸು ದ್ವೀಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಅವಿಜ್ಜಾ ಅನುಪತಿತಾ, ತದೇಕಟ್ಠೋ ಮಾನೋ ಚ ದಿಟ್ಠಿ ಚ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾ ಚ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ। ಅಯಂ ಸತ್ತಾನಂ ಅನುಸಯೋ।

ಕತಮಞ್ಚ ಸತ್ತಾನಂ ಚರಿತಂ? ಪುಞ್ಞಾಭಿಸಙ್ಖಾರೋ ಅಪುಞ್ಞಾಭಿಸಙ್ಖಾರೋ ಆನೇಞ್ಜಾಭಿಸಙ್ಖಾರೋ ಪರಿತ್ತಭೂಮಕೋ ವಾ ಮಹಾಭೂಮಕೋ ವಾ। ಇದಂ ಸತ್ತಾನಂ ಚರಿತಂ।

೧೧೫. ಕತಮಾ ಚ ಸತ್ತಾನಂ ಅಧಿಮುತ್ತಿ? ಸನ್ತಿ ಸತ್ತಾ ಹೀನಾಧಿಮುತ್ತಿಕಾ, ಸನ್ತಿ ಸತ್ತಾ ಪಣೀತಾಧಿಮುತ್ತಿಕಾ। ಹೀನಾಧಿಮುತ್ತಿಕಾ ಸತ್ತಾ ಹೀನಾಧಿಮುತ್ತಿಕೇ ಸತ್ತೇ ಸೇವನ್ತಿ ಭಜನ್ತಿ ಪಯಿರುಪಾಸನ್ತಿ। ಪಣೀತಾಧಿಮುತ್ತಿಕಾ ಸತ್ತಾ ಪಣೀತಾಧಿಮುತ್ತಿಕೇ ಸತ್ತೇ ಸೇವನ್ತಿ ಭಜನ್ತಿ ಪಯಿರುಪಾಸನ್ತಿ। ಅತೀತಮ್ಪಿ ಅದ್ಧಾನಂ ಹೀನಾಧಿಮುತ್ತಿಕಾ ಸತ್ತಾ ಹೀನಾಧಿಮುತ್ತಿಕೇ ಸತ್ತೇ ಸೇವಿಂಸು ಭಜಿಂಸು ಪಯಿರುಪಾಸಿಂಸು; ಪಣೀತಾಧಿಮುತ್ತಿಕಾ ಸತ್ತಾ ಪಣೀತಾಧಿಮುತ್ತಿಕೇ ಸತ್ತೇ ಸೇವಿಂಸು ಭಜಿಂಸು ಪಯಿರುಪಾಸಿಂಸು। ಅನಾಗತಮ್ಪಿ ಅದ್ಧಾನಂ ಹೀನಾಧಿಮುತ್ತಿಕಾ ಸತ್ತಾ ಹೀನಾಧಿಮುತ್ತಿಕೇ ಸತ್ತೇ ಸೇವಿಸ್ಸನ್ತಿ ಭಜಿಸ್ಸನ್ತಿ ಪಯಿರುಪಾಸಿಸ್ಸನ್ತಿ; ಪಣೀತಾಧಿಮುತ್ತಿಕಾ ಸತ್ತಾ ಪಣೀತಾಧಿಮುತ್ತಿಕೇ ಸತ್ತೇ ಸೇವಿಸ್ಸನ್ತಿ ಭಜಿಸ್ಸನ್ತಿ ಪಯಿರುಪಾಸಿಸ್ಸನ್ತಿ। ಅಯಂ ಸತ್ತಾನಂ ಅಧಿಮುತ್ತಿ।

ಕತಮೇ ಸತ್ತಾ ಅಭಬ್ಬಾ? ಯೇ ತೇ ಸತ್ತಾ ಕಮ್ಮಾವರಣೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ, ಕಿಲೇಸಾವರಣೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ, ವಿಪಾಕಾವರಣೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ , ಅಸ್ಸದ್ಧಾ ಅಚ್ಛನ್ದಿಕಾ ದುಪ್ಪಞ್ಞಾ, ಅಭಬ್ಬಾ ನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮಿತುಂ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಸಮ್ಮತ್ತಂ – ಇಮೇ ತೇ ಸತ್ತಾ ಅಭಬ್ಬಾ।

ಕತಮೇ ಸತ್ತಾ ಭಬ್ಬಾ? ಯೇ ತೇ ಸತ್ತಾ ನ ಕಮ್ಮಾವರಣೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ, ನ ಕಿಲೇಸಾವರಣೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ, ನ ವಿಪಾಕಾವರಣೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ, ಸದ್ಧಾ ಛನ್ದಿಕಾ ಪಞ್ಞವನ್ತೋ, ಭಬ್ಬಾ ನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮಿತುಂ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಸಮ್ಮತ್ತಂ – ಇಮೇ ತೇ ಸತ್ತಾ ಭಬ್ಬಾ। ಇದಂ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಸತ್ತಾನಂ ಆಸಯಾನುಸಯೇ ಞಾಣಂ।

ಆಸಯಾನುಸಯಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ ನವಸಟ್ಠಿಮೋ।

೭೦. ಯಮಕಪಾಟಿಹೀರಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ

೧೧೬. ಕತಮಂ **ತಥಾಗತಸ್ಸ ಯಮಕಪಾಟಿಹೀರೇ ಞಾಣಂ?** ಇಧ ತಥಾಗತೋ ಯಮಕಪಾಟಿಹೀರಂ ಕರೋತಿ ಅಸಾಧಾರಣಂ ಸಾವಕೇಹಿ। ಉಪರಿಮಕಾಯತೋ ಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧೋ ಪವತ್ತತಿ, ಹೇಟ್ಠಿಮಕಾಯತೋ ಉದಕಧಾರಾ ಪವತ್ತತಿ; ಹೇಟ್ಠಿಮಕಾಯತೋ ಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧೋ ಪವತ್ತತಿ, ಉಪರಿಮಕಾಯತೋ ಉದಕಧಾರಾ ಪವತ್ತತಿ; ಪುರತ್ಥಿಮಕಾಯತೋ ಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧೋ ಪವತ್ತತಿ, ಪಚ್ಛಿಮಕಾಯತೋ ಉದಕಧಾರಾ ಪವತ್ತತಿ; ಪಚ್ಛಿಮಕಾಯತೋ ಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧೋ ಪವತ್ತತಿ, ಪುರತ್ಥಿಮಕಾಯತೋ ಉದಕಧಾರಾ ಪವತ್ತತಿ; ದಕ್ಖಿಣಅಕ್ಖಿತೋ ಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧೋ ಪವತ್ತತಿ, ವಾಮಅಕ್ಖಿತೋ ಉದಕಧಾರಾ ಪವತ್ತತಿ; ವಾಮಅಕ್ಖಿತೋ ಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧೋ ಪವತ್ತತಿ, ದಕ್ಖಿಣಅಕ್ಖಿತೋ ಉದಕಧಾರಾ ಪವತ್ತತಿ; ದಕ್ಖಿಣಕಣ್ಣಸೋತತೋ ಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧೋ ಪವತ್ತತಿ, ವಾಮಕಣ್ಣಸೋತತೋ ಉದಕಧಾರಾ ಪವತ್ತತಿ; ವಾಮಕಣ್ಣಸೋತತೋ ಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧೋ ಪವತ್ತತಿ, ದಕ್ಖಿಣಕಣ್ಣಸೋತತೋ ಉದಕಧಾರಾ ಪವತ್ತತಿ; ದಕ್ಖಿಣನಾಸಿಕಾಸೋತತೋ ಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧೋ ಪವತ್ತತಿ, ವಾಮನಾಸಿಕಾಸೋತತೋ ಉದಕಧಾರಾ ಪವತ್ತತಿ; ವಾಮನಾಸಿಕಾಸೋತತೋ ಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧೋ ಪವತ್ತತಿ, ದಕ್ಖಿಣನಾಸಿಕಾಸೋತತೋ ಉದಕಧಾರಾ ಪವತ್ತತಿ; ದಕ್ಖಿಣಅಂಸಕೂಟತೋ ಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧೋ ಪವತ್ತತಿ, ವಾಮಅಂಸಕೂಟತೋ ಉದಕಧಾರಾ ಪವತ್ತತಿ; ವಾಮಅಂಸಕೂಟತೋ ಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧೋ ಪವತ್ತತಿ, ದಕ್ಖಿಣಅಂಸಕೂಟತೋ ಉದಕಧಾರಾ ಪವತ್ತತಿ; ದಕ್ಖಿಣಹತ್ಥತೋ ಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧೋ ಪವತ್ತತಿ, ವಾಮಹತ್ಥತೋ ಉದಕಧಾರಾ ಪವತ್ತತಿ; ವಾಮಹತ್ಥತೋ ಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧೋ ಪವತ್ತತಿ, ದಕ್ಖಿಣಹತ್ಥತೋ ಉದಕಧಾರಾ ಪವತ್ತತಿ; ದಕ್ಖಿಣಪಸ್ಸತೋ ಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧೋ ಪವತ್ತತಿ, ವಾಮಪಸ್ಸತೋ ಉದಕಧಾರಾ ಪವತ್ತತಿ; ವಾಮಪಸ್ಸತೋ ಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧೋ ಪವತ್ತತಿ, ದಕ್ಖಿಣಪಸ್ಸತೋ ಉದಕಧಾರಾ ಪವತ್ತತಿ; ದಕ್ಖಿಣಪಾದತೋ ಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧೋ ಪವತ್ತತಿ , ವಾಮಪಾದತೋ ಉದಕಧಾರಾ ಪವತ್ತತಿ; ವಾಮಪಾದತೋ ಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧೋ ಪವತ್ತತಿ, ದಕ್ಖಿಣಪಾದತೋ ಉದಕಧಾರಾ ಪವತ್ತತಿ; ಅಙ್ಗುಲಙ್ಗುಲೇಹಿ ಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧೋ ಪವತ್ತತಿ, ಅಙ್ಗುಲನ್ತರಿಕಾಹಿ ಉದಕಧಾರಾ ಪವತ್ತತಿ; ಅಙ್ಗುಲನ್ತರಿಕಾಹಿ ಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧೋ ಪವತ್ತತಿ, ಅಙ್ಗುಲಙ್ಗುಲೇಹಿ ಉದಕಧಾರಾ ಪವತ್ತತಿ; ಏಕೇಕಲೋಮತೋ ಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧೋ ಪವತ್ತತಿ, ಏಕೇಕಲೋಮತೋ ಉದಕಧಾರಾ ಪವತ್ತತಿ; ಲೋಮಕೂಪತೋ ಲೋಮಕೂಪತೋ ಅಗ್ಗಿಕ್ಖನ್ಧೋ ಪವತ್ತತಿ, ಲೋಮಕೂಪತೋ ಲೋಮಕೂಪತೋ ಉದಕಧಾರಾ ಪವತ್ತತಿ।

ಛನ್ನಂ ವಣ್ಣಾನಂ - ನೀಲಾನಂ, ಪೀತಕಾನಂ, ಲೋಹಿತಕಾನಂ, ಓದಾತಾನಂ, ಮಞ್ಜಿಟ್ಠಾನಂ [ಮಞ್ಜೇಟ್ಠಾನಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)], ಪಭಸ್ಸರಾನಂ ಭಗವಾ ಚಙ್ಕಮತಿ, ನಿಮ್ಮಿತೋ ತಿಟ್ಠತಿ ವಾ ನಿಸೀದತಿ ವಾ ಸೇಯ್ಯಂ ವಾ ಕಪ್ಪೇತಿ। ಭಗವಾ ತಿಟ್ಠತಿ, ನಿಮ್ಮಿತೋ ಚಙ್ಕಮತಿ ವಾ ನಿಸೀದತಿ ವಾ ಸೇಯ್ಯಂ ವಾ ಕಪ್ಪೇತಿ। ಭಗವಾ ನಿಸೀದತಿ, ನಿಮ್ಮಿತೋ ಚಙ್ಕಮತಿ ವಾ ತಿಟ್ಠತಿ ವಾ ಸೇಯ್ಯಂ ವಾ ಕಪ್ಪೇತಿ। ಭಗವಾ ಸೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪೇತಿ, ನಿಮ್ಮಿತೋ ಚಙ್ಕಮತಿ ವಾ ತಿಟ್ಠತಿ ವಾ ನಿಸೀದತಿ ವಾ। ನಿಮ್ಮಿತೋ ಚಙ್ಕಮತಿ, ಭಗವಾ ತಿಟ್ಠತಿ ವಾ ನಿಸೀದತಿ ವಾ ಸೇಯ್ಯಂ ವಾ ಕಪ್ಪೇತಿ। ನಿಮ್ಮಿತೋ ತಿಟ್ಠತಿ, ಭಗವಾ ಚಙ್ಕಮತಿ ವಾ ನಿಸೀದತಿ ವಾ ಸೇಯ್ಯಂ ವಾ ಕಪ್ಪೇತಿ। ನಿಮ್ಮಿತೋ ನಿಸೀದತಿ, ಭಗವಾ ಚಙ್ಕಮತಿ ವಾ ತಿಟ್ಠತಿ ವಾ ಸೇಯ್ಯಂ ವಾ ಕಪ್ಪೇತಿ। ನಿಮ್ಮಿತೋ ಸೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪೇತಿ, ಭಗವಾ ಚಙ್ಕಮತಿ ವಾ ತಿಟ್ಠತಿ ವಾ ನಿಸೀದತಿ ವಾ। ಇದಂ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಯಮಕಪಾಟಿಹೀರೇ ಞಾಣಂ।

ಯಮಕಪಾಟಿಹೀರಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ ಸತ್ತತಿಮೋ।

೭೧. ಮಹಾಕರುಣಾಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ

೧೧೭. ಕತಮಂ **ತಥಾಗತಸ್ಸ ಮಹಾಕರುಣಾಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಞಾಣಂ?** ಬಹುಕೇಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ ಬುದ್ಧಾನಂ ಭಗವನ್ತಾನಂ ಸತ್ತೇಸು ಮಹಾಕರುಣಾ ಓಕ್ಕಮತಿ। ಆದಿತ್ತೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ ಬುದ್ಧಾನಂ ಭಗವನ್ತಾನಂ ಸತ್ತೇಸು ಮಹಾಕರುಣಾ ಓಕ್ಕಮತಿ। ಉಯ್ಯುತ್ತೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ ಬುದ್ಧಾನಂ ಭಗವನ್ತಾನಂ ಸತ್ತೇಸು ಮಹಾಕರುಣಾ ಓಕ್ಕಮತಿ। ಪಯಾತೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ ಬುದ್ಧಾನಂ ಭಗವನ್ತಾನಂ ಸತ್ತೇಸು ಮಹಾಕರುಣಾ

ಓಕ್ಕಮತಿ। ಕುಮ್ಮಗ್ಗಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ [ಕುಮ್ಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪನ್ನೋ (ಸ್ಯಾ॰)] ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ ಬುದ್ಧಾನಂ ಭಗವನ್ತಾನಂ ಸತ್ತೇಸು ಮಹಾಕರುಣಾ ಓಕ್ಕಮತಿ। ಉಪನೀಯತಿ ಲೋಕೋ ಅದ್ಧುವೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ ಬುದ್ಧಾನಂ ಭಗವನ್ತಾನಂ ಸತ್ತೇಸು ಮಹಾಕರುಣಾ ಓಕ್ಕಮತಿ। ಅತಾಣೋ [ಅತ್ತಾಣೋ (ಸ್ಯಾ॰)] ಲೋಕೋ ಅನಭಿಸ್ಸರೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ ಬುದ್ಧಾನಂ ಭಗವನ್ತಾನಂ ಸತ್ತೇಸು ಮಹಾಕರುಣಾ ಓಕ್ಕಮತಿ। ಅಸ್ಸಕೋ ಲೋಕೋ , ಸಬ್ಬಂ ಪಹಾಯ ಗಮನೀಯನ್ತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ ಬುದ್ಧಾನಂ ಭಗವನ್ತಾನಂ ಸತ್ತೇಸು ಮಹಾಕರುಣಾ ಓಕ್ಕಮತಿ। ಊನೋ ಲೋಕೋ ಅತಿತ್ತೋ ತಣ್ಹಾದಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ ಬುದ್ಧಾನಂ ಭಗವನ್ತಾನಂ ಸತ್ತೇಸು ಮಹಾಕರುಣಾ ಓಕ್ಕಮತಿ। ಅತಾಯನೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ಅಲೇಣೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ ...ಪೇ॰... ಅಸರಣೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ಅಸರಣೀಭೂತೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰...।

ಉದ್ಧತೋ ಲೋಕೋ ಅವೂಪಸನ್ತೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ಸಸಲ್ಲೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋ, ವಿದ್ಧೋ ಪುಥುಸಲ್ಲೇಹಿ; ತಸ್ಸ ನತ್ಥಞ್ಞೋ ಕೋಚಿ ಸಲ್ಲಾನಂ ಉದ್ಧತಾ, ಅಞ್ಞತ್ರ ಮಯಾತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ಅವಿಜ್ಜನ್ಧಕಾರಾವರಣೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋ ಅಣ್ಡಭೂತೋ ಕಿಲೇಸಪಞ್ಜರಪಕ್ಖಿತ್ತೋ; ತಸ್ಸ ನತ್ಥಞ್ಞೋ ಕೋಚಿ ಆಲೋಕಂ ದಸ್ಸೇತಾ, ಅಞ್ಞತ್ರ ಮಯಾತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ಅವಿಜ್ಜಾಗತೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋ ಅಣ್ಡಭೂತೋ ಪರಿಯೋನದ್ಧೋ ತನ್ತಾಕುಲಕಜಾತೋ [ತನ್ತಾಕುಲಜಾತೋ (ಸ್ಯಾ॰)] ಕುಲಾಗಣ್ಡಿಕಜಾತೋ [ಗುಳಾಗುಣ್ಠಿಕಜಾತೋ (ಸ್ಯಾ॰), ಗುಲಾಗುಣ್ಡಿಕಜಾತೋ (ಕ॰ ಸೀ॰ ಅಟ್ಠ॰) ದೀ॰ ನಿ॰ ೨.೯೫ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಾ] ಮುಞ್ಜಪಬ್ಬಜಭೂತೋ ಅಪಾಯಂ ದುಗ್ಗತಿಂ ವಿನಿಪಾತಂ ಸಂಸಾರಂ ನಾತಿವತ್ತತೀತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ಅವಿಜ್ಜಾವಿಸದೋಸಸಂಲಿತ್ತೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋ ಕಿಲೇಸಕಲಲೀಭೂತೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ರಾಗದೋಸಮೋಹಜಟಾಜಟಿತೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋ; ತಸ್ಸ ನತ್ಥಞ್ಞೋ ಕೋಚಿ ಜಟಂ ವಿಜಟೇತಾ, ಅಞ್ಞತ್ರ ಮಯಾತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰...।

ತಣ್ಹಾಸಙ್ಘಾಟಪಟಿಮುಕ್ಕೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ತಣ್ಹಾಜಾಲೇನ ಓತ್ಥಟೋ [ಓತ್ಥತೋ (ಕ॰)] ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ತಣ್ಹಾಸೋತೇನ ವುಯ್ಹತಿ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ತಣ್ಹಾಸಞ್ಞೋಜನೇನ ಸಞ್ಞುತ್ತೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ತಣ್ಹಾನುಸಯೇನ ಅನುಸಟೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ತಣ್ಹಾಸನ್ತಾಪೇನ ಸನ್ತಪ್ಪತಿ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ತಣ್ಹಾಪರಿಳಾಹೇನ ಪರಿಡಯ್ಹತಿ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰...।

ದಿಟ್ಠಿಸಙ್ಘಾಟಪಟಿಮುಕ್ಕೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ದಿಟ್ಠಿಜಾಲೇನ ಓತ್ಥಟೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ದಿಟ್ಠಿಸೋತೇನ ವುಯ್ಹತಿ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ದಿಟ್ಠಿಸಞ್ಞೋಜನೇನ ಸಞ್ಞುತ್ತೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ದಿಟ್ಠಾನುಸಯೇನ ಅನುಸಟೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ದಿಟ್ಠಿಸನ್ತಾಪೇನ ಸನ್ತಪ್ಪತಿ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ದಿಟ್ಠಿಪರಿಳಾಹೇನ ಪರಿಡಯ್ಹತಿ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰...।

ಜಾತಿಯಾ ಅನುಗತೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ಜರಾಯ ಅನುಸಟೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ಬ್ಯಾಧಿನಾ ಅಭಿಭೂತೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ ...ಪೇ॰... ಮರಣೇನ ಅಬ್ಭಾಹತೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ದುಕ್ಖೇ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰...।

ತಣ್ಹಾಯ ಉಡ್ಡಿತೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ಜರಾಪಾಕಾರಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ಮಚ್ಚುಪಾಸೇನ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ಮಹಾಬನ್ಧನಬನ್ಧೋ

ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋ - ರಾಗಬನ್ಧನೇನ ದೋಸಬನ್ಧನೇನ ಮೋಹಬನ್ಧನೇನ ಮಾನಬನ್ಧನೇನ ದಿಟ್ಠಿಬನ್ಧನೇನ ಕಿಲೇಸಬನ್ಧನೇನ ದುಚ್ಚರಿತಬನ್ಧನೇನ; ತಸ್ಸ ನತ್ಥಞ್ಞೋ ಕೋಚಿ ಬನ್ಧನಂ ಮೋಚೇತಾ, ಅಞ್ಞತ್ರ ಮಯಾತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ಮಹಾಸಮ್ಬಾಧಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋ; ತಸ್ಸ ನತ್ಥಞ್ಞೋ ಕೋಚಿ ಓಕಾಸಂ ದಸ್ಸೇತಾ, ಅಞ್ಞತ್ರ ಮಯಾತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ... ಮಹಾಪಲಿಬೋಧೇನ ಪಲಿಬುದ್ಧೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋ; ತಸ್ಸ ನತ್ಥಞ್ಞೋ ಕೋಚಿ ಪಲಿಬೋಧಂ ಛೇತಾ, ಅಞ್ಞತ್ರ ಮಯಾತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ಮಹಾಪಪಾತೇ ಪತಿತೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋ; ತಸ್ಸ ನತ್ಥಞ್ಞೋ ಕೋಚಿ ಪಪಾತಾ ಉದ್ಧತಾ, ಅಞ್ಞತ್ರ ಮಯಾತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ಮಹಾಕನ್ತಾರಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋ; ತಸ್ಸ ನತ್ಥಞ್ಞೋ ಕೋಚಿ ಕನ್ತಾರಂ ತಾರೇತಾ, ಅಞ್ಞತ್ರ ಮಯಾತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ಮಹಾಸಂಸಾರಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋ; ತಸ್ಸ ನತ್ಥಞ್ಞೋ ಕೋಚಿ ಸಂಸಾರಾ ಮೋಚೇತಾ, ಅಞ್ಞತ್ರ ಮಯಾತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ಮಹಾವಿದುಗ್ಗೇ ಸಮ್ಪರಿವತ್ತತಿ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋ; ತಸ್ಸ ನತ್ಥಞ್ಞೋ ಕೋಚಿ ವಿದುಗ್ಗಾ ಉದ್ಧತಾ, ಅಞ್ಞತ್ರ ಮಯಾತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ಮಹಾಪಲಿಪೇ [ಮಹಾಪಲ್ಲೇಪೇ (ಸ್ಯಾ॰)] ಪಲಿಪನ್ನೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋ ; ತಸ್ಸ ನತ್ಥಞ್ಞೋ ಕೋಚಿ ಪಲಿಪಾ ಉದ್ಧತಾ, ಅಞ್ಞತ್ರ ಮಯಾತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰...।

ಅಬ್ಭಾಹತೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ಆದಿತ್ತೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋ - ರಾಗಗ್ಗಿನಾ ದೋಸಗ್ಗಿನಾ ಮೋಹಗ್ಗಿನಾ ಜಾತಿಯಾ ಜರಾಯ ಮರಣೇನ ಸೋಕೇಹಿ ಪರಿದೇವೇಹಿ ದುಕ್ಖೇಹಿ ದೋಮನಸ್ಸೇಹಿ ಉಪಾಯಾಸೇಹಿ; ತಸ್ಸ ನತ್ಥಞ್ಞೋ ಕೋಚಿ ನಿಬ್ಬಾಪೇತಾ, ಅಞ್ಞತ್ರ ಮಯಾತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ಉನ್ನೀತಕೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋ ಹಞ್ಞತಿ ನಿಚ್ಚಮತಾಣೋ ಪತ್ತದಣ್ಡೋ ತಕ್ಕರೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ವಜ್ಜಬನ್ಧನಬದ್ಧೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋ ಆಘಾತನಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಿತೋ; ತಸ್ಸ ನತ್ಥಞ್ಞೋ ಕೋಚಿ ಬನ್ಧನಂ ಮೋಚೇತಾ, ಅಞ್ಞತ್ರ ಮಯಾತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ಅನಾಥೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋ ಪರಮಕಾರುಞ್ಞಪ್ಪತ್ತೋ; ತಸ್ಸ ನತ್ಥಞ್ಞೋ ಕೋಚಿ ತಾಯೇತಾ, ಅಞ್ಞತ್ರ ಮಯಾತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ದುಕ್ಖಾಭಿತುನ್ನೋ [ದುಕ್ಖಾಭಿತುಣ್ಣೋ (ಕ॰)] ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋ ಚಿರರತ್ತಂ ಪೀಳಿತೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ಗಧಿತೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋ ನಿಚ್ಚಂ ಪಿಪಾಸಿತೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰...।

ಅನ್ಧೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋ ಅಚಕ್ಖುಕೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ಹತನೇತ್ತೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋ ಅಪರಿಣಾಯಕೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ವಿಪಥಪಕ್ಖನ್ದೋ [ವಿಪಥಂ ಪಕ್ಖನ್ತೋ (ಸ್ಯಾ॰)] ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋ ಅಞ್ಜಸಾಪರದ್ಧೋ; ತಸ್ಸ ನತ್ಥಞ್ಞೋ ಕೋಚಿ ಅರಿಯಪಥಂ ಆನೇತಾ, ಅಞ್ಞತ್ರ ಮಯಾತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ಮಹೋಘಪಕ್ಖನ್ದೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋ; ತಸ್ಸ ನತ್ಥಞ್ಞೋ ಕೋಚಿ ಓಘಾ ಉದ್ಧತಾ, ಅಞ್ಞತ್ರ ಮಯಾತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰...।

೧೧೮. ದ್ವೀಹಿ ದಿಟ್ಠಿಗತೇಹಿ ಪರಿಯುಟ್ಠಿತೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ತೀಹಿ ದುಚ್ಚರಿತೇಹಿ ವಿಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ಚತೂಹಿ ಯೋಗೇಹಿ ಯುತ್ತೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋ ಚತುಯೋಗಯೋಜಿತೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ಚತೂಹಿ ಗನ್ಥೇಹಿ [ಗಣ್ಠೇಹಿ (ಸ್ಯಾ॰)] ಗನ್ಥಿತೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ಚತೂಹಿ ಉಪಾದಾನೇಹಿ ಉಪಾದಿಯತಿ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ಪಞ್ಚಗತಿಸಮಾರುಳ್ಹೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ಪಞ್ಚಹಿ ಕಾಮಗುಣೇಹಿ ರಜ್ಜತಿ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ಪಞ್ಚಹಿ ನೀವರಣೇಹಿ ಓತ್ಥಟೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ಛಹಿ ವಿವಾದಮೂಲೇಹಿ ವಿವದತಿ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ಛಹಿ ತಣ್ಹಾಕಾಯೇಹಿ ರಜ್ಜತಿ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ಛಹಿ ದಿಟ್ಠಿಗತೇಹಿ ಪರಿಯುಟ್ಠಿತೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ ...ಪೇ॰... ಸತ್ತಹಿ ಅನುಸಯೇಹಿ ಅನುಸಟೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ಸತ್ತಹಿ ಸಞ್ಞೋಜನೇಹಿ ಸಞ್ಞುತ್ತೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ಸತ್ತಹಿ ಮಾನೇಹಿ ಉನ್ನತೋ [ಉಣ್ಣತೋ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ಅಟ್ಠಹಿ ಲೋಕಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮ್ಪರಿವತ್ತತಿ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ಅಟ್ಠಹಿ ಮಿಚ್ಛತ್ತೇಹಿ ನಿಯ್ಯಾತೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ಅಟ್ಠಹಿ ಪುರಿಸದೋಸೇಹಿ ದುಸ್ಸತಿ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ನವಹಿ ಆಘಾತವತ್ಥೂಹಿ ಆಘಾತಿತೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ ...ಪೇ॰...

ನವವಿಧಮಾನೇಹಿ ಉನ್ನತೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ನವಹಿ ತಣ್ಹಾಮೂಲಕೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ರಜ್ಜತಿ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ದಸಹಿ ಕಿಲೇಸವತ್ಥೂಹಿ ಕಿಲಿಸ್ಸತಿ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ದಸಹಿ ಆಘಾತವತ್ಥೂಹಿ ಆಘಾತಿತೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ದಸಹಿ ಅಕುಸಲಕಮ್ಮಪಥೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ದಸಹಿ ಸಞ್ಞೋಜನೇಹಿ ಸಞ್ಞುತ್ತೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ದಸಹಿ ಮಿಚ್ಛತ್ತೇಹಿ ನಿಯ್ಯಾತೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ದಸವತ್ಥುಕಾಯ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ದಸವತ್ಥುಕಾಯ ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ಅಟ್ಠಸತತಣ್ಹಾಪಪಞ್ಚಸತೇಹಿ ಪಪಞ್ಚಿತೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ ಬುದ್ಧಾನಂ ಭಗವನ್ತಾನಂ ಸತ್ತೇಸು ಮಹಾಕರುಣಾ ಓಕ್ಕಮತಿ। ದ್ವಾಸಟ್ಠಿಯಾ ದಿಟ್ಠಿಗತೇಹಿ ಪರಿಯುಟ್ಠಿತೋ ಲೋಕಸನ್ನಿವಾಸೋತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ ಬುದ್ಧಾನಂ ಭಗವನ್ತಾನಂ ಸತ್ತೇಸು ಮಹಾಕರುಣಾ ಓಕ್ಕಮತಿ।

ಅಹಞ್ಚಮ್ಹಿ ತಿಣ್ಣೋ, ಲೋಕೋ ಚ ಅತಿಣ್ಣೋ ಅಹಂ ಚಮ್ಹಿ ಮುತ್ತೋ, ಲೋಕೋ ಚ ಅಮುತ್ತೋ; ಅಹಞ್ಚಮ್ಹಿ ದನ್ತೋ, ಲೋಕೋ ಚ ಅದನ್ತೋ; ಅಹಂ ಚಮ್ಹಿ ಸನ್ತೋ, ಲೋಕೋ ಚ ಅಸನ್ತೋ; ಅಹಂ ಚಮ್ಹಿ ಅಸ್ಸತ್ಥೋ, ಲೋಕೋ ಚ ಅನಸ್ಸತ್ಥೋ; ಅಹಂ ಚಮ್ಹಿ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೋ, ಲೋಕೋ ಚ ಅಪರಿನಿಬ್ಬುತೋ; ಪಹೋಮಿ ಖ್ವಾಹಂ ತಿಣ್ಣೋ ತಾರೇತುಂ, ಮುತ್ತೋ ಮೋಚೇತುಂ, ದನ್ತೋ ದಮೇತುಂ, ಸನ್ತೋ ಸಮೇತುಂ, ಅಸ್ಸತ್ಥೋ ಅಸ್ಸಾಸೇತುಂ, ಪರಿನಿಬ್ಬುತೋ ಪರೇ ಚ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಪೇತುನ್ತಿ - ಪಸ್ಸನ್ತಾನಂ ಬುದ್ಧಾನಂ ಭಗವನ್ತಾನಂ ಸತ್ತೇಸು ಮಹಾಕರುಣಾ ಓಕ್ಕಮತಿ। ಇದಂ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಮಹಾಕರುಣಾಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಞಾಣಂ।

ಮಹಾಕರುಣಾಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ ಏಕಸತ್ತತಿಮೋ।

೭೨-೭೩. ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ

೧೧೯. ಕತಮಂ **ತಥಾಗತಸ್ಸ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಂ?** ಸಬ್ಬಂ ಸಙ್ಖತಮಸಙ್ಖತಂ ಅನವಸೇಸಂ ಜಾನಾತೀತಿ - ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಂ। ತತ್ಥ ಆವರಣಂ ನತ್ಥೀತಿ - ಅನಾವರಣಞಾಣಂ [ಅನಾವರಣಂ ಞಾಣಂ (ಸ್ಯಾ॰) ಏವಮುಪರಿಪಿ]।

೧೨೦. ಅತೀತಂ ಸಬ್ಬಂ ಜಾನಾತೀತಿ - ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಂ। ತತ್ಥ ಆವರಣಂ ನತ್ಥೀತಿ - ಅನಾವರಣಞಾಣಂ। ಅನಾಗತಂ ಸಬ್ಬಂ ಜಾನಾತೀತಿ - ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಂ। ತತ್ಥ ಆವರಣಂ ನತ್ಥೀತಿ - ಅನಾವರಣಞಾಣಂ। ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಂ ಸಬ್ಬಂ ಜಾನಾತೀತಿ - ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಂ। ತತ್ಥ ಆವರಣಂ ನತ್ಥೀತಿ - ಅನಾವರಣಞಾಣಂ।

ಚಕ್ಖು ಚೇವ ರೂಪಾ ಚ, ಏವಂ ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಜಾನಾತೀತಿ - ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಂ। ತತ್ಥ ಆವರಣಂ ನತ್ಥೀತಿ - ಅನಾವರಣಞಾಣಂ। ಸೋತಞ್ಚೇವ ಸದ್ದಾ ಚ...ಪೇ॰... ಘಾನಞ್ಚೇವ ಗನ್ಧಾ ಚ... ಜಿವ್ಹಾ ಚೇವ ರಸಾ ಚ... ಕಾಯೋ ಚೇವ ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಾ ಚ... ಮನೋ ಚೇವ ಧಮ್ಮಾ ಚ, ಏವಂ ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಜಾನಾತೀತಿ - ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಂ। ತತ್ಥ ಆವರಣಂ ನತ್ಥೀತಿ - ಅನಾವರಣಞಾಣಂ।

ಯಾವತಾ ಅನಿಚ್ಚಟ್ಠಂ ದುಕ್ಖಟ್ಠಂ ಅನತ್ತಟ್ಠಂ, ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಜಾನಾತೀತಿ - ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಂ। ತತ್ಥ ಆವರಣಂ ನತ್ಥೀತಿ - ಅನಾವರಣಞಾಣಂ। ಯಾವತಾ ರೂಪಸ್ಸ ಅನಿಚ್ಚಟ್ಠಂ ದುಕ್ಖಟ್ಠಂ ಅನತ್ತಟ್ಠಂ, ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಜಾನಾತೀತಿ - ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಂ। ತತ್ಥ ಆವರಣಂ ನತ್ಥೀತಿ - ಅನಾವರಣಞಾಣಂ। ಯಾವತಾ ವೇದನಾಯ...ಪೇ॰... ಯಾವತಾ ಸಞ್ಞಾಯ...ಪೇ॰... ಯಾವತಾ ಸಙ್ಖಾರಾನಂ...ಪೇ॰... ಯಾವತಾ ವಿಞ್ಞಾಣಸ್ಸ ...ಪೇ॰... ಯಾವತಾ ಚಕ್ಖುಸ್ಸ...ಪೇ॰... ಜರಾಮರಣಸ್ಸ ಅನಿಚ್ಚಟ್ಠಂ ದುಕ್ಖಟ್ಠಂ ಅನತ್ತಟ್ಠಂ, ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಜಾನಾತೀತಿ - ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಂ। ತತ್ಥ ಆವರಣಂ ನತ್ಥೀತಿ - ಅನಾವರಣಞಾಣಂ।

ಯಾವತಾ ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ಅಭಿಞ್ಞಟ್ಠಂ, ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಜಾನಾತೀತಿ - ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಂ। ತತ್ಥ ಆವರಣಂ ನತ್ಥೀತಿ - ಅನಾವರಣಞಾಣಂ। ಯಾವತಾ ಪರಿಞ್ಞಾಯ ಪರಿಞ್ಞಟ್ಠಂ...ಪೇ॰... ಯಾವತಾ ಪಹಾನಸ್ಸ [ಪಹಾನಾಯ (ಸ್ಯಾ॰)] ಪಹಾನಟ್ಠಂ...ಪೇ॰... ಯಾವತಾ ಭಾವನಾಯ ಭಾವನಟ್ಠಂ...ಪೇ॰... ಯಾವತಾ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಟ್ಠಂ, ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಜಾನಾತೀತಿ - ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಂ। ತತ್ಥ ಆವರಣಂ ನತ್ಥೀತಿ - ಅನಾವರಣಞಾಣಂ।

ಯಾವತಾ ಖನ್ಧಾನಂ ಖನ್ಧಟ್ಠಂ, ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಜಾನಾತೀತಿ - ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಂ। ತತ್ಥ ಆವರಣಂ ನತ್ಥೀತಿ - ಅನಾವರಣಞಾಣಂ। ಯಾವತಾ ಧಾತೂನಂ ಧಾತುಟ್ಠಂ...ಪೇ॰... ಯಾವತಾ ಆಯತನಾನಂ ಆಯತನಟ್ಠಂ...ಪೇ॰... ಯಾವತಾ ಸಙ್ಖತಾನಂ ಸಙ್ಖತಟ್ಠಂ...ಪೇ॰... ಯಾವತಾ ಅಸಙ್ಖತಸ್ಸ ಅಸಙ್ಖತಟ್ಠಂ, ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಜಾನಾತೀತಿ - ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಂ। ತತ್ಥ ಆವರಣಂ ನತ್ಥೀತಿ - ಅನಾವರಣಞಾಣಂ।

ಯಾವತಾ ಕುಸಲೇ ಧಮ್ಮೇ, ಸಬ್ಬಂ [ಸಬ್ಬೇ (ಅಟ್ಠಕಥಾ)] ಜಾನಾತೀತಿ - ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಂ। ತತ್ಥ ಆವರಣಂ ನತ್ಥೀತಿ - ಅನಾವರಣಞಾಣಂ। ಯಾವತಾ ಅಕುಸಲೇ ಧಮ್ಮೇ...ಪೇ॰... ಯಾವತಾ ಅಬ್ಯಾಕತೇ ಧಮ್ಮೇ... ಯಾವತಾ ಕಾಮಾವಚರೇ ಧಮ್ಮೇ... ಯಾವತಾ ರೂಪಾವಚರೇ ಧಮ್ಮೇ... ಯಾವತಾ ಅರೂಪಾವಚರೇ ಧಮ್ಮೇ... ಯಾವತಾ ಅಪರಿಯಾಪನ್ನೇ ಧಮ್ಮೇ, ಸಬ್ಬಂ [ಸಬ್ಬೇ (ಅಟ್ಠಕಥಾ)] ಜಾನಾತೀತಿ - ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಂ। ತತ್ಥ ಆವರಣಂ ನತ್ಥೀತಿ - ಅನಾವರಣಞಾಣಂ।

ಯಾವತಾ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ದುಕ್ಖಟ್ಠಂ, ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಜಾನಾತೀತಿ - ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಂ। ತತ್ಥ ಆವರಣಂ ನತ್ಥೀತಿ - ಅನಾವರಣಞಾಣಂ। ಯಾವತಾ ಸಮುದಯಸ್ಸ ಸಮುದಯಟ್ಠಂ...ಪೇ॰... ಯಾವತಾ ನಿರೋಧಸ್ಸ ನಿರೋಧಟ್ಠಂ...ಪೇ॰... ಯಾವತಾ ಮಗ್ಗಸ್ಸ ಮಗ್ಗಟ್ಠಂ, ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಜಾನಾತೀತಿ - ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಂ। ತತ್ಥ ಆವರಣಂ ನತ್ಥೀತಿ - ಅನಾವರಣಞಾಣಂ।

ಯಾವತಾ ಅತ್ಥಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ ಅತ್ಥಪಟಿಸಮ್ಭಿದಟ್ಠಂ, ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಜಾನಾತೀತಿ - ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಂ। ತತ್ಥ ಆವರಣಂ ನತ್ಥೀತಿ - ಅನಾವರಣಞಾಣಂ। ಯಾವತಾ ಧಮ್ಮಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ ಧಮ್ಮಪಟಿಸಮ್ಭಿದಟ್ಠಂ...ಪೇ॰... ಯಾವತಾ ನಿರುತ್ತಿಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ ನಿರುತ್ತಿಪಟಿಸಮ್ಭಿದಟ್ಠಂ...ಪೇ॰... ಯಾವತಾ ಪಟಿಭಾನಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ ಪಟಿಭಾನಪಟಿಸಮ್ಭಿದಟ್ಠಂ, ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಜಾನಾತೀತಿ - ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಂ। ತತ್ಥ ಆವರಣಂ ನತ್ಥೀತಿ - ಅನಾವರಣಞಾಣಂ।

ಯಾವತಾ ಇನ್ದ್ರಿಯಪರೋಪರಿಯತ್ತಞಾಣಂ, ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಜಾನಾತೀತಿ - ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಂ। ತತ್ಥ ಆವರಣಂ ನತ್ಥೀತಿ - ಅನಾವರಣಞಾಣಂ। ಯಾವತಾ ಸತ್ತಾನಂ ಆಸಯಾನುಸಯೇ ಞಾಣಂ...ಪೇ॰... ಯಾವತಾ ಯಮಕಪಾಟಿಹೀರೇ ಞಾಣಂ...ಪೇ॰... ಯಾವತಾ ಮಹಾಕರುಣಾಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಞಾಣಂ, ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಜಾನಾತೀತಿ - ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಂ। ತತ್ಥ ಆವರಣಂ ನತ್ಥೀತಿ - ಅನಾವರಣಞಾಣಂ।

ಯಾವತಾ ಸದೇವಕಸ್ಸ ಲೋಕಸ್ಸ ಸಮಾರಕಸ್ಸ ಸಬ್ರಹ್ಮಕಸ್ಸ ಸಸ್ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಪಜಾಯ ಸದೇವಮನುಸ್ಸಾಯ ದಿಟ್ಠಂ ಸುತಂ ಮುತಂ ವಿಞ್ಞಾತಂ ಪತ್ತಂ ಪರಿಯೇಸಿತಂ ಅನುವಿಚರಿತಂ ಮನಸಾ, ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಜಾನಾತೀತಿ - ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಂ। ತತ್ಥ ಆವರಣಂ ನತ್ಥೀತಿ - ಅನಾವರಣಞಾಣಂ।

ನ ತಸ್ಸ ಅದ್ದಿಟ್ಠಮಿಧತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚಿ, ಅಥೋ ಅವಿಞ್ಞಾತಮಜಾನಿತಬ್ಬಂ।

ಸಬ್ಬಂ ಅಭಿಞ್ಞಾಸಿ ಯದತ್ಥಿ ನೇಯ್ಯಂ, ತಥಾಗತೋ ತೇನ ಸಮನ್ತಚಕ್ಖೂತಿ [ಮಹಾನಿ॰ ೧೫೬; ಚೂಳನಿ॰ ಮೋಘರಾಜಮಾಣವಪುಚ್ಛಾನಿದ್ದೇಸ ೮೫]॥

ಸಮನ್ತಚಕ್ಖೂತಿ ಕೇನಟ್ಠೇನ ಸಮನ್ತಚಕ್ಖು? ಚುದ್ದಸ ಬುದ್ಧಞಾಣಾನಿ। ದುಕ್ಖೇ ಞಾಣಂ ಬುದ್ಧಞಾಣಂ, ದುಕ್ಖಸಮುದಯೇ ಞಾಣಂ ಬುದ್ಧಞಾಣಂ, ದುಕ್ಖನಿರೋಧೇ ಞಾಣಂ ಬುದ್ಧಞಾಣಂ, ದುಕ್ಖನಿರೋಧಗಾಮಿನಿಯಾ ಪಟಿಪದಾಯ ಞಾಣಂ ಬುದ್ಧಞಾಣಂ, ಅತ್ಥಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ ಬುದ್ಧಞಾಣಂ, ಧಮ್ಮಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ ಬುದ್ಧಞಾಣಂ, ನಿರುತ್ತಿಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ ಬುದ್ಧಞಾಣಂ, ಪಟಿಭಾನಪಟಿಸಮ್ಭಿದೇ ಞಾಣಂ ಬುದ್ಧಞಾಣಂ, ಇನ್ದ್ರಿಯಪರೋಪರಿಯತ್ತೇ ಞಾಣಂ ಬುದ್ಧಞಾಣಂ, ಸತ್ತಾನಂ ಆಸಯಾನುಸಯೇ ಞಾಣಂ ಬುದ್ಧಞಾಣಂ, ಯಮಕಪಾಟಿಹೀರೇ ಞಾಣಂ ಬುದ್ಧಞಾಣಂ, ಮಹಾಕರುಣಾಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಞಾಣಂ ಬುದ್ಧಞಾಣಂ, ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಂ ಬುದ್ಧಞಾಣಂ, ಅನಾವರಣಞಾಣಂ ಬುದ್ಧಞಾಣಂ - ಇಮಾನಿ ಚುದ್ದಸ ಬುದ್ಧಞಾಣಾನಿ। ಇಮೇಸಂ ಚುದ್ದಸನ್ನಂ ಬುದ್ಧಞಾಣಾನಂ ಅಟ್ಠ ಞಾಣಾನಿ ಸಾವಕಸಾಧಾರಣಾನಿ; ಛ ಞಾಣಾನಿ ಅಸಾಧಾರಣಾನಿ ಸಾವಕೇಹಿ।

ಯಾವತಾ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ದುಕ್ಖಟ್ಠೋ, ಸಬ್ಬೋ ಞಾತೋ; ಅಞ್ಞಾತೋ ದುಕ್ಖಟ್ಠೋ ನತ್ಥೀತಿ - ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಂ। ತತ್ಥ ಆವರಣಂ ನತ್ಥೀತಿ - ಅನಾವರಣಞಾಣಂ। ಯಾವತಾ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ದುಕ್ಖಟ್ಠೋ, ಸಬ್ಬೋ ಞಾತೋ, ಸಬ್ಬೋ ದಿಟ್ಠೋ, ಸಬ್ಬೋ ವಿದಿತೋ, ಸಬ್ಬೋ ಸಚ್ಛಿಕತೋ, ಸಬ್ಬೋ ಫಸ್ಸಿತೋ ಪಞ್ಞಾಯ; ಅಫಸ್ಸಿತೋ ಪಞ್ಞಾಯ ದುಕ್ಖಟ್ಠೋ ನತ್ಥೀತಿ - ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಂ। ತತ್ಥ ಆವರಣಂ ನತ್ಥೀತಿ - ಅನಾವರಣಞಾಣಂ। ಯಾವತಾ ಸಮುದಯಸ್ಸ ಸಮುದಯಟ್ಠೋ…ಪೇ॰… ಯಾವತಾ ನಿರೋಧಸ್ಸ ನಿರೋಧಟ್ಠೋ… ಯಾವತಾ ಮಗ್ಗಸ್ಸ ಮಗ್ಗಟ್ಠೋ…ಪೇ॰… ಯಾವತಾ ಅತ್ಥಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ ಅತ್ಥಪಟಿಸಮ್ಭಿದಟ್ಠೋ… ಯಾವತಾ ಧಮ್ಮಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ ಧಮ್ಮಪಟಿಸಮ್ಭಿದಟ್ಠೋ… ಯಾವತಾ ನಿರುತ್ತಿಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ ನಿರುತ್ತಿಪಟಿಸಮ್ಭಿದಟ್ಠೋ… ಯಾವತಾ ಪಟಿಭಾನಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ ಪಟಿಭಾನಪಟಿಸಮ್ಭಿದಟ್ಠೋ, ಸಬ್ಬೋ ಞಾತೋ, ಸಬ್ಬೋ ದಿಟ್ಠೋ, ಸಬ್ಬೋ ವಿದಿತೋ , ಸಬ್ಬೋ ಸಚ್ಛಿಕತೋ, ಸಬ್ಬೋ ಫಸ್ಸಿತೋ ಪಞ್ಞಾಯ; ಅಫಸ್ಸಿತೋ ಪಞ್ಞಾಯ ಪಟಿಭಾನಪಟಿಸಮ್ಭಿದಟ್ಠೋ ನತ್ಥೀತಿ - ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಂ। ತತ್ಥ ಆವರಣಂ ನತ್ಥೀತಿ - ಅನಾವರಣಞಾಣಂ।

ಯಾವತಾ ಇನ್ದ್ರಿಯಪರೋಪರಿಯತ್ತಞಾಣಂ…ಪೇ॰… ಯಾವತಾ ಸತ್ತಾನಂ ಆಸಯಾನುಸಯೇ ಞಾಣಂ… ಯಾವತಾ ಯಮಕಪಾಟಿಹೀರೇ ಞಾಣಂ… ಯಾವತಾ ಮಹಾಕರುಣಾಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಞಾಣಂ; ಸಬ್ಬ ಞಾತಂ, ಸಬ್ಬಂ ದಿಟ್ಠಂ, ಸಬ್ಬಂ ವಿದಿತಂ, ಸಬ್ಬಂ ಸಚ್ಛಿಕತಂ, ಸಬ್ಬಂ ಫಸ್ಸಿತಂ ಪಞ್ಞಾಯ; ಅಫಸ್ಸಿತಂ ಪಞ್ಞಾಯ ಮಹಾಕರುಣಾಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಞಾಣಂ ನತ್ಥೀತಿ - ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಂ। ತತ್ಥ ಆವರಣಂ ನತ್ಥೀತಿ - ಅನಾವರಣಞಾಣಂ।

ಯಾವತಾ ಸದೇವಕಸ್ಸ ಲೋಕಸ್ಸ ಸಮಾರಕಸ್ಸ ಸಬ್ರಹ್ಮಕಸ್ಸ ಸಸ್ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಪಜಾಯ ಸದೇವಮನುಸ್ಸಾಯ ದಿಟ್ಠಂ ಸುತಂ ಮುತಂ ವಿಞ್ಞಾತಂ ಪತ್ತಂ ಪರಿಯೇಸಿತಂ ಅನುವಿಚರಿತಂ ಮನಸಾ, ಸಬ್ಬಂ ಞಾತಂ, ಸಬ್ಬಂ ದಿಟ್ಠಂ, ಸಬ್ಬಂ ವಿದಿತಂ, ಸಬ್ಬಂ ಸಚ್ಛಿಕತಂ, ಸಬ್ಬಂ ಫಸ್ಸಿತಂ ಪಞ್ಞಾಯ; ಅಫಸ್ಸಿತಂ ಪಞ್ಞಾಯ ನತ್ಥೀತಿ - ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಂ। ತತ್ಥ ಆವರಣಂ ನತ್ಥೀತಿ - ಅನಾವರಣಞಾಣಂ।

ನ ತಸ್ಸ ಅದ್ದಿಟ್ಠಮಿಧತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚಿ, ಅಥೋ ಅವಿಞ್ಞಾತಮಜಾನಿತಬ್ಬಂ।
ಸಬ್ಬಂ ಅಭಿಞ್ಞಾಸಿ ಯದತ್ಥಿ ನೇಯ್ಯಂ, ತಥಾಗತೋ ತೇನ ಸಮನ್ತಚಕ್ಖೂತಿ॥

ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ ತೇಸತ್ತತಿಮೋ।

ಞಾಣಕಥಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೨. ದಿಟ್ಠಿಕಥಾ

೧೨೨. ಕಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಕತಿ ದಿಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಾನಿ, ಕತಿ ದಿಟ್ಠಿಪರಿಯುಟ್ಠಾನಾನಿ, ಕತಿ ದಿಟ್ಠಿಯೋ, ಕತಿ ದಿಟ್ಠಾಭಿನಿವೇಸಾ, ಕತಮೋ ದಿಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಸಮುಗ್ಘಾತೋತಿ?

[೧] **ಕಾ ದಿಟ್ಠೀತಿ** ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ। [೨] **ಕತಿ ದಿಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಾನೀತಿ** ಅಟ್ಠ ದಿಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಾನಿ। [೩] **ಕತಿ ದಿಟ್ಠಿಪರಿಯುಟ್ಠಾನಾನೀತಿ** ಅಟ್ಠಾರಸ ದಿಟ್ಠಿಪರಿಯುಟ್ಠಾನಾನಿ। [೪] **ಕತಿ ದಿಟ್ಠಿಯೋತಿ** ಸೋಳಸ ದಿಟ್ಠಿಯೋ। [೫] **ಕತಿ ದಿಟ್ಠಾಭಿನಿವೇಸಾತಿ** ತೀಣಿ ಸತಂ ದಿಟ್ಠಾಭಿನಿವೇಸಾ। [೬] **ಕತಮೋ ದಿಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಸಮುಗ್ಘಾತೋತಿ** ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗೋ ದಿಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಸಮುಗ್ಘಾತೋ ।

೧೨೩. ಕಥಂ **ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ?** [ಕತಿ ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠೀತಿ (ಸ್ಯಾ॰)] ರೂಪಂ ಏತಂ ಮಮ, ಏಸೋಹಮಸ್ಮಿ, ಏಸೋ ಮೇ ಅತ್ತಾತಿ - ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ। ವೇದನಂ ಏತಂ ಮಮ...ಪೇ॰... ಸಞ್ಞಂ ಏತಂ ಮಮ... ಸಙ್ಖಾರೇ ಏತಂ ಮಮ... ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಏತಂ ಮಮ, ಏಸೋಹಮಸ್ಮಿ, ಏಸೋ ಮೇ ಅತ್ತಾತಿ - ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ। ಚಕ್ಖುಂ ಏತಂ ಮಮ...ಪೇ॰... ಸೋತಂ ಏತಂ ಮಮ... ಘಾನಂ ಏತಂ ಮಮ... ಜಿವ್ಹಂ ಏತಂ ಮಮ... ಕಾಯಂ ಏತಂ ಮಮ... ಮನಂ ಏತಂ ಮಮ, ಏಸೋಹಮಸ್ಮಿ, ಏಸೋ ಮೇ ಅತ್ತಾತಿ - ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ। ರೂಪೇ [ರೂಪಂ (ಸ್ಯಾ॰) ತಥಾ ಪಞ್ಚಸು ಆರಮ್ಮಣೇಸು ಏಕವಚನೇನ] ಏತಂ ಮಮ...ಪೇ॰... ಸದ್ದೇ ಏತಂ ಮಮ... ಗನ್ಧೇ ಏತಂ ಮಮ... ರಸೇ ಏತಂ ಮಮ... ಫೋಟ್ಠಬ್ಬೇ ಏತಂ ಮಮ... ಧಮ್ಮೇ ಏತಂ ಮಮ, ಏಸೋಹಮಸ್ಮಿ, ಏಸೋ ಮೇ ಅತ್ತಾತಿ - ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ। ಚಕ್ಖುವಿಞ್ಞಾಣಂ ಏತಂ ಮಮ...ಪೇ॰... ಸೋತವಿಞ್ಞಾಣಂ ಏತಂ ಮಮ... ಘಾನವಿಞ್ಞಾಣಂ ಏತಂ ಮಮ... ಜಿವ್ಹಾವಿಞ್ಞಾಣಂ ಏತಂ ಮಮ... ಕಾಯವಿಞ್ಞಾಣಂ ಏತಂ ಮಮ... ಮನೋವಿಞ್ಞಾಣಂ ಏತಂ ಮಮ, ಏಸೋಹಮಸ್ಮಿ, ಏಸೋ ಮೇ ಅತ್ತಾತಿ - ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ। ಚಕ್ಖುಸಮ್ಫಸ್ಸಂ ಏತಂ ಮಮ...ಪೇ॰... ಸೋತಸಮ್ಫಸ್ಸಂ ಏತಂ ಮಮ... ಘಾನಸಮ್ಫಸ್ಸಂ ಏತಂ ಮಮ... ಜಿವ್ಹಾಸಮ್ಫಸ್ಸಂ ಏತಂ ಮಮ... ಕಾಯಸಮ್ಫಸ್ಸಂ ಏತಂ ಮಮ... ಮನೋಸಮ್ಫಸ್ಸಂ ಏತಂ ಮಮ, ಏಸೋಹಮಸ್ಮಿ, ಏಸೋ ಮೇ ಅತ್ತಾತಿ - ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ। ಚಕ್ಖುಸಮ್ಫಸ್ಸಜಂ ವೇದನಂ...ಪೇ॰... ಸೋತಸಮ್ಫಸ್ಸಜಂ ವೇದನಂ... ಘಾನಸಮ್ಫಸ್ಸಜಂ ವೇದನಂ... ಜಿವ್ಹಾಸಮ್ಫಸ್ಸಜಂ ವೇದನಂ... ಕಾಯಸಮ್ಫಸ್ಸಜಂ ವೇದನಂ... ಮನೋಸಮ್ಫಸ್ಸಜಂ ವೇದನಂ ಏತಂ ಮಮ, ಏಸೋಹಮಸ್ಮಿ, ಏಸೋ ಮೇ ಅತ್ತಾತಿ - ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ।

ರೂಪಸಞ್ಞಂ ಏತಂ ಮಮ...ಪೇ॰... ಸದ್ದಸಞ್ಞಂ ಏತಂ ಮಮ... ಗನ್ಧಸಞ್ಞಂ ಏತಂ ಮಮ... ರಸಸಞ್ಞಂ ಏತಂ ಮಮ... ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಸಞ್ಞಂ ಏತಂ ಮಮ... ಧಮ್ಮಸಞ್ಞಂ ಏತಂ ಮಮ, ಏಸೋಹಮಸ್ಮಿ, ಏಸೋ ಮೇ ಅತ್ತಾತಿ - ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ। ರೂಪಸಞ್ಚೇತನಂ ಏತಂ ಮಮ...ಪೇ॰... ಸದ್ದಸಞ್ಚೇತನಂ ಏತಂ ಮಮ... ಗನ್ಧಸಞ್ಚೇತನಂ ಏತಂ ಮಮ... ರಸಸಞ್ಚೇತನಂ ಏತಂ ಮಮ... ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಸಞ್ಚೇತನಂ ಏತಂ ಮಮ... ಧಮ್ಮಸಞ್ಚೇತನಂ ಏತಂ ಮಮ, ಏಸೋಹಮಸ್ಮಿ, ಏಸೋ ಮೇ ಅತ್ತಾತಿ - ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ। ರೂಪತಣ್ಹಂ ಏತಂ ಮಮ...ಪೇ॰... ಸದ್ದತಣ್ಹಂ ಏತಂ ಮಮ... ಗನ್ಧತಣ್ಹಂ ಏತಂ ಮಮ... ರಸತಣ್ಹಂ ಏತಂ ಮಮ... ಫೋಟ್ಠಬ್ಬತಣ್ಹಂ ಏತಂ ಮಮ... ಧಮ್ಮತಣ್ಹಂ ಏತಂ ಮಮ, ಏಸೋಹಮಸ್ಮಿ, ಏಸೋ ಮೇ ಅತ್ತಾತಿ - ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ। ರೂಪವಿತಕ್ಕಂ ಏತಂ ಮಮ...ಪೇ॰... ಸದ್ದವಿತಕ್ಕಂ ಏತಂ ಮಮ... ಗನ್ಧವಿತಕ್ಕಂ ಏತಂ ಮಮ... ರಸವಿತಕ್ಕಂ ಏತಂ ಮಮ... ಫೋಟ್ಠಬ್ಬವಿತಕ್ಕಂ ಏತಂ ಮಮ... ಧಮ್ಮವಿತಕ್ಕಂ ಏತಂ ಮಮ, ಏಸೋಹಮಸ್ಮಿ, ಏಸೋ ಮೇ ಅತ್ತಾತಿ - ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ। ರೂಪವಿಚಾರಂ ಏತಂ ಮಮ...ಪೇ॰... ಸದ್ದವಿಚಾರಂ ಏತಂ ಮಮ... ಗನ್ಧವಿಚಾರಂ ಏತಂ ಮಮ... ರಸವಿಚಾರಂ ಏತಂ ಮಮ... ಫೋಟ್ಠಬ್ಬವಿಚಾರಂ ಏತಂ ಮಮ... ಧಮ್ಮವಿಚಾರಂ ಏತಂ ಮಮ, ಏಸೋಹಮಸ್ಮಿ, ಏಸೋ ಮೇ ಅತ್ತಾತಿ - ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ।

ಪಥವೀಧಾತುಂ ಏತಂ ಮಮ...ಪೇ॰... ಆಪೋಧಾತುಂ ಏತಂ ಮಮ... ತೇಜೋಧಾತುಂ ಏತಂ ಮಮ... ವಾಯೋಧಾತುಂ ಏತಂ ಮಮ... ಆಕಾಸಧಾತುಂ ಏತಂ ಮಮ... ವಿಞ್ಞಾಣಧಾತುಂ ಏತಂ ಮಮ, ಏಸೋಹಮಸ್ಮಿ, ಏಸೋ ಮೇ ಅತ್ತಾತಿ -

ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ। ಪಥವೀಕಸಿಣಂ ಏತಂ ಮಮ…ಪೇ॰… ಆಪೋಕಸಿಣಂ… ತೇಜೋಕಸಿಣಂ… ವಾಯೋಕಸಿಣಂ … ನೀಲಕಸಿಣಂ… ಪೀತಕಸಿಣಂ… ಲೋಹಿತಕಸಿಣಂ… ಓದಾತಕಸಿಣಂ… ಆಕಾಸಕಸಿಣಂ… ವಿಞ್ಞಾಣಕಸಿಣಂ ಏತಂ ಮಮ, ಏಸೋಹಮಸ್ಮಿ, ಏಸೋ ಮೇ ಅತ್ತಾತಿ - ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ।

ಕೇಸಂ ಏತಂ ಮಮ…ಪೇ॰… ಲೋಮಂ ಏತಂ ಮಮ… ನಖಂ ಏತಂ ಮಮ… ದನ್ತಂ ಏತಂ ಮಮ… ತಚಂ ಏತಂ ಮಮ… ಮಂಸಂ ಏತಂ ಮಮ… ನ್ಹಾರುಂ ಏತಂ ಮಮ… ಅಟ್ಠಿಂ ಏತಂ ಮಮ… ಅಟ್ಠಿಮಿಞ್ಜಂ ಏತಂ ಮಮ… ವಕ್ಕಂ ಏತಂ ಮಮ… ಹದಯಂ ಏತಂ ಮಮ… ಯಕನಂ ಏತಂ ಮಮ… ಕಿಲೋಮಕಂ ಏತಂ ಮಮ… ಪಿಹಕಂ ಏತಂ ಮಮ… ಪಪ್ಫಾಸಂ ಏತಂ ಮಮ… ಅನ್ತಂ ಏತಂ ಮಮ… ಅನ್ತಗುಣಂ ಏತಂ ಮಮ… ಉದರಿಯಂ ಏತಂ ಮಮ… ಕರೀಸಂ ಏತಂ ಮಮ… ಪಿತ್ತಂ ಏತಂ ಮಮ… ಸೇಮ್ಹಂ ಏತಂ ಮಮ… ಪುಬ್ಬಂ ಏತಂ ಮಮ … ಲೋಹಿತಂ ಏತಂ ಮಮ… ಸೇದಂ ಏತಂ ಮಮ… ಮೇದಂ ಏತಂ ಮಮ… ಅಸ್ಸುಂ ಏತಂ ಮಮ… ವಸಂ ಏತಂ ಮಮ … ಖೇಳಂ ಏತಂ ಮಮ… ಸಿಙ್ಘಾಣಿಕಂ ಏತಂ ಮಮ… ಲಸಿಕಂ ಏತಂ ಮಮ… ಮುತ್ತಂ ಏತಂ ಮಮ… ಮತ್ಥಲುಙ್ಗಂ ಏತಂ ಮಮ, ಏಸೋಹಮಸ್ಮಿ, ಏಸೋ ಮೇ ಅತ್ತಾತಿ - ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ।

ಚಕ್ಖಾಯತನಂ ಏತಂ ಮಮ…ಪೇ॰… ರೂಪಾಯತನಂ ಏತಂ ಮಮ… ಸೋತಾಯತನಂ ಏತಂ ಮಮ… ಸದ್ದಾಯತನಂ ಏತಂ ಮಮ… ಘಾನಾಯತನಂ ಏತಂ ಮಮ… ಗನ್ಧಾಯತನಂ ಏತಂ ಮಮ… ಜಿವ್ಹಾಯತನಂ ಏತಂ ಮಮ… ರಸಾಯತನಂ ಏತಂ ಮಮ… ಕಾಯಾಯತನಂ ಏತಂ ಮಮ… ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಾಯತನಂ ಏತಂ ಮಮ… ಮನಾಯತನಂ ಏತಂ ಮಮ… ಧಮ್ಮಾಯತನಂ ಏತಂ ಮಮ, ಏಸೋಹಮಸ್ಮಿ, ಏಸೋ ಮೇ ಅತ್ತಾತಿ - ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ।

ಚಕ್ಖುಧಾತುಂ ಏತಂ ಮಮ…ಪೇ॰… ರೂಪಧಾತುಂ ಏತಂ ಮಮ… ಚಕ್ಖುವಿಞ್ಞಾಣಧಾತುಂ ಏತಂ ಮಮ… ಸೋತಧಾತುಂ ಏತಂ ಮಮ… ಸದ್ದಧಾತುಂ ಏತಂ ಮಮ… ಸೋತವಿಞ್ಞಾಣಧಾತುಂ ಏತಂ ಮಮ… ಘಾನಧಾತುಂ ಏತಂ ಮಮ… ಗನ್ಧಧಾತುಂ ಏತಂ ಮಮ… ಘಾನವಿಞ್ಞಾಣಧಾತುಂ ಏತಂ ಮಮ… ಜಿವ್ಹಾಧಾತುಂ ಏತಂ ಮಮ… ರಸಧಾತುಂ ಏತಂ ಮಮ… ಜಿವ್ಹಾವಿಞ್ಞಾಣಧಾತುಂ ಏತಂ ಮಮ… ಕಾಯಧಾತುಂ ಏತಂ ಮಮ… ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಧಾತುಂ ಏತಂ ಮಮ… ಕಾಯವಿಞ್ಞಾಣಧಾತುಂ ಏತಂ ಮಮ… ಮನೋಧಾತುಂ ಏತಂ ಮಮ… ಧಮ್ಮಧಾತುಂ ಏತಂ ಮಮ… ಮನೋವಿಞ್ಞಾಣಧಾತುಂ ಏತಂ ಮಮ, ಏಸೋಹಮಸ್ಮಿ, ಏಸೋ ಮೇ ಅತ್ತಾತಿ - ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ।

ಚಕ್ಖುನ್ದ್ರಿಯಂ ಏತಂ ಮಮ…ಪೇ॰… ಸೋತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಏತಂ ಮಮ… ಘಾನಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಏತಂ ಮಮ… ಜಿವ್ಹಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಏತಂ ಮಮ… ಕಾಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಏತಂ ಮಮ… ಮನಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಏತಂ ಮಮ… ಜೀವಿತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಏತಂ ಮಮ… ಇತ್ಥಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಏತಂ ಮಮ… ಪುರಿಸಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಏತಂ ಮಮ… ಸುಖಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಏತಂ ಮಮ… ದುಕ್ಖಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಏತಂ ಮಮ… ಸೋಮನಸ್ಸಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಏತಂ ಮಮ… ದೋಮನಸ್ಸಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಏತಂ ಮಮ… ಉಪೇಕ್ಖಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಏತಂ ಮಮ… ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಏತಂ ಮಮ… ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಏತಂ ಮಮ… ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಏತಂ ಮಮ… ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಏತಂ ಮಮ… ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಏತಂ ಮಮ, ಏಸೋಹಮಸ್ಮಿ, ಏಸೋ ಮೇ ಅತ್ತಾತಿ - ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ।

ಕಾಮಧಾತುಂ ಏತಂ ಮಮ…ಪೇ॰… ರೂಪಧಾತುಂ ಏತಂ ಮಮ… ಅರೂಪಧಾತುಂ ಏತಂ ಮಮ… ಕಾಮಭವಂ ಏತಂ ಮಮ… ರೂಪಭವಂ ಏತಂ ಮಮ… ಅರೂಪಭವಂ ಏತಂ ಮಮ… ಸಞ್ಞಾಭವಂ ಏತಂ ಮಮ… ಅಸಞ್ಞಾಭವಂ ಏತಂ ಮಮ… ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಭವಂ ಏತಂ ಮಮ… ಏಕವೋಕಾರಭವಂ ಏತಂ ಮಮ… ಚತುವೋಕಾರಭವಂ ಏತಂ ಮಮ… ಪಞ್ಚವೋಕಾರಭವಂ ಏತಂ ಮಮ… ಪಠಮಜ್ಝಾನಂ ಏತಂ ಮಮ… ದುತಿಯಜ್ಝಾನಂ ಏತಂ ಮಮ… ತತಿಯಜ್ಝಾನಂ ಏತಂ ಮಮ… ಚತುತ್ಥಜ್ಝಾನಂ ಏತಂ ಮಮ… ಮೇತ್ತಂ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಏತಂ ಮಮ… ಕರುಣಂ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಏತಂ ಮಮ… ಮುದಿತಂ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಏತಂ ಮಮ… ಉಪೇಕ್ಖಂ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಏತಂ ಮಮ… ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಂ ಏತಂ

ಮಮ... ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಂ ಏತಂ ಮಮ... ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಂ ಏತಂ ಮಮ... ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಂ ಏತಂ ಮಮ, ಏಸೋಹಮಸ್ಮಿ, ಏಸೋ ಮೇ ಅತ್ತಾತಿ - ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ।

ಅವಿಜ್ಜಂ ಏತಂ ಮಮ...ಪೇ॰... ಸಙ್ಖಾರೇ ಏತಂ ಮಮ... ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಏತಂ ಮಮ... ನಾಮರೂಪಂ ಏತಂ ಮಮ... ಸಳಾಯತನಂ ಏತಂ ಮಮ... ಫಸ್ಸಂ ಏತಂ ಮಮ... ವೇದನಂ ಏತಂ ಮಮ... ತಣ್ಹಂ ಏತಂ ಮಮ... ಉಪಾದಾನಂ ಏತಂ ಮಮ... ಭವಂ ಏತಂ ಮಮ ... ಜಾತಿಂ ಏತಂ ಮಮ... ಜರಾಮರಣಂ ಏತಂ ಮಮ, ಏಸೋಹಮಸ್ಮಿ, ಏಸೋ ಮೇ ಅತ್ತಾತಿ - ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ। ಏವಂ ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ।

೧೨೪. ಕತಮಾನಿ **ಅಟ್ಠ ದಿಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಾನಿ?** ಖನ್ಧಾಪಿ ದಿಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಂ, ಅವಿಜ್ಜಾಪಿ ದಿಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಂ, ಫಸ್ಸೋಪಿ ದಿಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಂ, ಸಞ್ಞಾಪಿ ದಿಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಂ, ವಿತಕ್ಕೋಪಿ [ವಿತಕ್ಕಾಪಿ (ಸ್ಯಾ॰)] ದಿಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಂ, ಅಯೋನಿಸೋ ಮನಸಿಕಾರೋಪಿ ದಿಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಂ, ಪಾಪಮಿತ್ತೋಪಿ ದಿಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಂ, ಪರತೋಘೋಸೋಪಿ ದಿಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಂ।

ಖನ್ಧಾ ಹೇತು ಖನ್ಧಾ ಪಚ್ಚಯೋ ದಿಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಂ ಉಪಾದಾಯ ಸಮುಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ - ಏವಂ ಖನ್ಧಾಪಿ ದಿಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಂ। ಅವಿಜ್ಜಾ ಹೇತು ಅವಿಜ್ಜಾ ಪಚ್ಚಯೋ ದಿಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಂ ಉಪಾದಾಯ ಸಮುಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ - ಏವಂ ಅವಿಜ್ಜಾಪಿ ದಿಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಂ। ಫಸ್ಸೋ ಹೇತು ಫಸ್ಸೋ ಪಚ್ಚಯೋ ದಿಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಂ ಉಪಾದಾಯ ಸಮುಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ - ಏವಂ ಫಸ್ಸೋಪಿ ದಿಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಂ। ಸಞ್ಞಾ ಹೇತು ಸಞ್ಞಾ ಪಚ್ಚಯೋ ದಿಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಂ ಉಪಾದಾಯ ಸಮುಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ - ಏವಂ ಸಞ್ಞಾಪಿ ದಿಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಂ। ವಿತಕ್ಕೋ ಹೇತು ವಿತಕ್ಕೋ ಪಚ್ಚಯೋ ದಿಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಂ ಉಪಾದಾಯ, ಸಮುಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ - ಏವಂ ವಿತಕ್ಕೋಪಿ ದಿಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಂ। ಅಯೋನಿಸೋ ಮನಸಿಕಾರೋ ಹೇತು ಅಯೋನಿಸೋ ಮನಸಿಕಾರೋ ಪಚ್ಚಯೋ ದಿಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಂ ಉಪಾದಾಯ ಸಮುಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ - ಏವಂ ಅಯೋನಿಸೋ ಮನಸಿಕಾರೋಪಿ ದಿಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಂ। ಪಾಪಮಿತ್ತೋ ಹೇತು ಪಾಪಮಿತ್ತೋ ಪಚ್ಚಯೋ ದಿಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಂ ಉಪಾದಾಯ, ಸಮುಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ - ಏವಂ ಪಾಪಮಿತ್ತೋಪಿ ದಿಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಂ। ಪರತೋಘೋಸೋ ಹೇತು ಪರತೋಘೋಸೋ ಪಚ್ಚಯೋ ದಿಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಂ ಉಪಾದಾಯ ಸಮುಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ - ಏವಂ ಪರತೋಘೋಸೋಪಿ ದಿಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಂ। ಇಮಾನಿ ಅಟ್ಠ ದಿಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಾನಿ।

೧೨೫. ಕತಮಾನಿ **ಅಟ್ಠಾರಸ ದಿಟ್ಠಿಪರಿಯುಟ್ಠಾನಾನಿ?** ಯಾ ದಿಟ್ಠಿ ದಿಟ್ಠಿಗತಂ, ದಿಟ್ಠಿಗಹನಂ, ದಿಟ್ಠಿಕನ್ತಾರಂ, ದಿಟ್ಠಿವಿಸೂಕಂ, ದಿಟ್ಠಿವಿಪ್ಫನ್ದಿತಂ, ದಿಟ್ಠಿಸಞ್ಞೋಜನಂ, ದಿಟ್ಠಿಸಲ್ಲಂ, ದಿಟ್ಠಿಸಮ್ಬಾಧೋ, ದಿಟ್ಠಿಪಲಿಬೋಧೋ, ದಿಟ್ಠಿಬನ್ಧನಂ, ದಿಟ್ಠಿಪಪಾತೋ, ದಿಟ್ಠಾನುಸಯೋ, ದಿಟ್ಠಿಸನ್ತಾಪೋ, ದಿಟ್ಠಿಪರಿಳಾಹೋ , ದಿಟ್ಠಿಗನ್ಥೋ, ದಿಟ್ಠುಪಾದಾನಂ, ದಿಟ್ಠಾಭಿನಿವೇಸೋ, ದಿಟ್ಠಿಪರಾಮಾಸೋ - ಇಮಾನಿ ಅಟ್ಠಾರಸ ದಿಟ್ಠಿಪರಿಯುಟ್ಠಾನಾನಿ।

೧೨೬. ಕತಮಾ **ಸೋಳಸ ದಿಟ್ಠಿಯೋ?** ಅಸ್ಸಾದದಿಟ್ಠಿ, ಅತ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿ, ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ, ಸಕ್ಕಾಯದಿಟ್ಠಿ, ಸಕ್ಕಾಯವತ್ಥುಕಾ ಸಸ್ಸತದಿಟ್ಠಿ, ಸಕ್ಕಾಯವತ್ಥುಕಾ ಉಚ್ಛೇದದಿಟ್ಠಿ, ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾದಿಟ್ಠಿ, ಪುಬ್ಬನ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿ, ಅಪರನ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿ, ಸಞ್ಞೋಜನಿಕಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಅಹನ್ತಿ ಮಾನವಿನಿಬನ್ಧಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಮಮನ್ತಿ ಮಾನವಿನಿಬನ್ಧಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಅತ್ತವಾದಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಲೋಕವಾದಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಭವದಿಟ್ಠಿ, ವಿಭವದಿಟ್ಠಿ - ಇಮಾ ಸೋಳಸ ದಿಟ್ಠಿಯೋ।

೧೨೭. ಕತಮೇ **ತೀಣಿ ಸತಂ ದಿಟ್ಠಾಭಿನಿವೇಸಾ?** ಅಸ್ಸಾದದಿಟ್ಠಿಯಾ ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ? ಅತ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿಯಾ ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ? ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಯಾ ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ? ಸಕ್ಕಾಯದಿಟ್ಠಿಯಾ ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ? ಸಕ್ಕಾಯವತ್ಥುಕಾಯ ಸಸ್ಸತದಿಟ್ಠಿಯಾ ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ? ಸಕ್ಕಾಯವತ್ಥುಕಾಯ ಉಚ್ಛೇದದಿಟ್ಠಿಯಾ ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ? ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ? ಪುಬ್ಬನ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿಯಾ ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ? ಅಪರನ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿಯಾ ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ? ಸಞ್ಞೋಜನಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ? ಅಹನ್ತಿ

ಮಾನವಿನಿಬನ್ಧಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ? ಮಮನ್ತಿ ಮಾನವಿನಿಬನ್ಧಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ? ಅತ್ತವಾದಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ? ಲೋಕವಾದಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ? ಭವದಿಟ್ಠಿಯಾ ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ? ವಿಭವದಿಟ್ಠಿಯಾ ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ?

ಅಸ್ಸಾದದಿಟ್ಠಿಯಾ ಪಞ್ಚತಿಂಸಾಯ ಆಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ। ಅತ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿಯಾ ವೀಸತಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ। ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಯಾ ದಸಹಾಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ। ಸಕ್ಕಾಯದಿಟ್ಠಿಯಾ ವೀಸತಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ। ಸಕ್ಕಾಯವತ್ಥುಕಾಯ ಸಸ್ಸತದಿಟ್ಠಿಯಾ ಪನ್ನರಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ। ಸಕ್ಕಾಯವತ್ಥುಕಾಯ ಉಚ್ಛೇದದಿಟ್ಠಿಯಾ ಪಞ್ಚಹಾಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ। ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಪಞ್ಞಾಸಾಯ ಆಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ । ಪುಬ್ಬನ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿಯಾ ಅಟ್ಠಾರಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ। ಅಪರನ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿಯಾ ಚತುಚತ್ತಾಲೀಸಾಯ ಆಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ। ಸಞ್ಞೋಜನಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಅಟ್ಠಾರಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ। ಅಹನ್ತಿ ಮಾನವಿನಿಬನ್ಧಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಅಟ್ಠಾರಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ। ಮಮನ್ತಿ ಮಾನವಿನಿಬನ್ಧಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಅಟ್ಠಾರಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ। ಅತ್ತವಾದಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ವೀಸತಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ। ಲೋಕವಾದಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಅಟ್ಠಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ। ಭವದಿಟ್ಠಿಯಾ ಏಕೇನ ಆಕಾರೇನ [ಏಕೂನವೀಸತಿಯಾ ಆಕಾರೇನ (ಸ್ಯಾ॰)] ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ। ವಿಭವದಿಟ್ಠಿಯಾ ಏಕೇನ ಆಕಾರೇನ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ।

೧. ಅಸ್ಸಾದದಿಟ್ಠಿನಿದ್ದೇಸೋ

೧೨೮. ಅಸ್ಸಾದದಿಟ್ಠಿಯಾ ಕತಮೇಹಿ ಪಞ್ಚತಿಂಸಾಯ ಆಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ? ಯಂ ರೂಪಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಸುಖಂ ಸೋಮನಸ್ಸಂ, ಅಯಂ ರೂಪಸ್ಸ ಅಸ್ಸಾದೋತಿ - ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ। ದಿಟ್ಠಿ ನ ಅಸ್ಸಾದೋ, ಅಸ್ಸಾದೋ ನ ದಿಟ್ಠಿ। ಅಞ್ಞಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಅಞ್ಞೋ ಅಸ್ಸಾದೋ। ಯಾ ಚ ದಿಟ್ಠಿ ಯೋ ಚ ಅಸ್ಸಾದೋ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ ಅಸ್ಸಾದದಿಟ್ಠಿ।

ಅಸ್ಸಾದದಿಟ್ಠಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ ದಿಟ್ಠಿವಿಪತ್ತಿ। ತಾಯ ದಿಟ್ಠಿವಿಪತ್ತಿಯಾ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ದಿಟ್ಠಿವಿಪನ್ನೋ। ದಿಟ್ಠಿವಿಪನ್ನೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ನ ಸೇವಿತಬ್ಬೋ ನ ಭಜಿತಬ್ಬೋ ನ ಪಯಿರುಪಾಸಿತಬ್ಬೋ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ದಿಟ್ಠಿ ಹಿಸ್ಸ ಪಾಪಿಕಾ। ಯೋ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ರಾಗೋ [ಯಾ ದಿಟ್ಠಿ ಯೋ ರಾಗೋ (ಸ್ಯಾ॰)], ಸೋ ನ ದಿಟ್ಠಿ। ದಿಟ್ಠಿ ನ ರಾಗೋ। ಅಞ್ಞಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಅಞ್ಞೋ ರಾಗೋ। ಯಾ ಚ ದಿಟ್ಠಿ ಯೋ ಚ ರಾಗೋ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ ದಿಟ್ಠಿರಾಗೋ। ತಾಯ ಚ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ತೇನ ಚ ರಾಗೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ದಿಟ್ಠಿರಾಗರತ್ತೋ। ದಿಟ್ಠಿರಾಗರತ್ತೇ ಪುಗ್ಗಲೇ ದಿನ್ನಂ ದಾನಂ ನ ಮಹಪ್ಫಲಂ ಹೋತಿ ನ ಮಹಾನಿಸಂಸಂ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ದಿಟ್ಠಿ ಹಿಸ್ಸ ಪಾಪಿಕಾ ಅಸ್ಸಾದದಿಟ್ಠಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ।

ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕಸ್ಸ ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ದ್ವೇವ ಗತಿಯೋ - ನಿರಯೋ ವಾ ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿ ವಾ। ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕಸ್ಸ ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಯಞ್ಚೇವ ಕಾಯಕಮ್ಮಂ ಯಥಾದಿಟ್ಠಿ ಸಮತ್ತಂ ಸಮಾದಿನ್ನಂ, ಯಞ್ಚ ವಚೀಕಮ್ಮಂ...ಪೇ॰... ಯಞ್ಚ ಮನೋಕಮ್ಮಂ ಯಥಾದಿಟ್ಠಿ ಸಮತ್ತಂ ಸಮಾದಿನ್ನಂ, ಯಾ ಚ ಚೇತನಾ ಯಾ ಚ ಪತ್ಥನಾ ಯೋ ಚ ಪಣಿಧಿ ಯೇ ಚ ಸಙ್ಖಾರಾ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಧಮ್ಮಾ ಅನಿಟ್ಠಾಯ ಅಕನ್ತಾಯ ಅಮನಾಪಾಯ ಅಹಿತಾಯ ದುಕ್ಖಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ದಿಟ್ಠಿ ಹಿಸ್ಸ ಪಾಪಿಕಾ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಿಮ್ಬಬೀಜಂ ವಾ ಕೋಸಾತಕೀಬೀಜಂ ವಾ ತಿತ್ತಕಾಲಾಬುಬೀಜಂ ವಾ ಅಲ್ಲಾಯ ಪಥವಿಯಾ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಯಂ ಚೇವ ಪಥವಿರಸಂ ಉಪಾದಿಯತಿ, ಯಞ್ಚ ಆಪೋರಸಂ ಉಪಾದಿಯತಿ, ಸಬ್ಬಂ ತಂ ತಿತ್ತಕತ್ತಾಯ ಕಟುಕತ್ತಾಯ ಅಸಾತತ್ತಾಯ [ಅಸಾರತಾಯ (ಸ್ಯಾ॰)] ಸಂವತ್ತತಿ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ಬೀಜಂ ಹಿಸ್ಸ ಪಾಪಿಕಂ। ಏವಮೇವಂ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕಸ್ಸ ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಯಞ್ಚೇವ ಕಾಯಕಮ್ಮಂ ಯಥಾದಿಟ್ಠಿ

ಸಮತ್ತಂ ಸಮಾದಿನ್ನಂ, ಯಞ್ಚ ವಚೀಕಮ್ಮಂ…ಪೇ॰… ಯಞ್ಚ ಮನೋಕಮ್ಮಂ ಯಥಾದಿಟ್ಠಿ ಸಮತ್ತಂ ಸಮಾದಿನ್ನಂ, ಯಾ ಚ ಚೇತನಾ ಯಾ ಚ ಪತ್ಥನಾ ಯೋ ಚ ಪಣಿಧಿ ಯೇ ಚ ಸಙ್ಖಾರಾ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಧಮ್ಮಾ ಅನಿಟ್ಠಾಯ ಅಕನ್ತಾಯ ಅಮನಾಪಾಯ ಅಹಿತಾಯ ದುಕ್ಖಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ದಿಟ್ಠಿ ಹಿಸ್ಸ ಪಾಪಿಕಾ ಅಸ್ಸಾದದಿಟ್ಠಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ।

ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ ದಿಟ್ಠಿಗತಂ, ದಿಟ್ಠಿಗಹನಂ, ದಿಟ್ಠಿಕನ್ತಾರಂ, ದಿಟ್ಠಿವಿಸೂಕಂ, ದಿಟ್ಠಿವಿಪ್ಫನ್ದಿತಂ, ದಿಟ್ಠಿಸಞ್ಞೋಜನಂ, ದಿಟ್ಠಿಸಲ್ಲಂ, ದಿಟ್ಠಿಸಮ್ಬಾಧೋ, ದಿಟ್ಠಿಪಲಿಬೋಧೋ, ದಿಟ್ಠಿಬನ್ಧನಂ, ದಿಟ್ಠಿಪಪಾತೋ, ದಿಟ್ಠಾನುಸಯೋ, ದಿಟ್ಠಿಸನ್ತಾಪೋ, ದಿಟ್ಠಿಪರಿಳಾಹೋ, ದಿಟ್ಠಿಗನ್ಥೋ, ದಿಟ್ಠುಪಾದಾನಂ, ದಿಟ್ಠಾಭಿನಿವೇಸೋ, ದಿಟ್ಠಿಪರಾಮಾಸೋ - ಇಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಾರಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಪರಿಯುಟ್ಠಿತಚಿತ್ತಸ್ಸ ಸಞ್ಞೋಗೋ।

೧೨೬. ಅತ್ಥಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ ಚೇವ ದಿಟ್ಠಿಯೋ ಚ, ಅತ್ಥಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ ನ ಚ ದಿಟ್ಠಿಯೋ। ಕತಮಾನಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ ಚೇವ ದಿಟ್ಠಿಯೋ ಚ? ಸಕ್ಕಾಯದಿಟ್ಠಿ, ಸೀಲಬ್ಬತಪರಾಮಾಸೋ - ಇಮಾನಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ ಚೇವ ದಿಟ್ಠಿಯೋ ಚ। ಕತಮಾನಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ, ನ ಚ ದಿಟ್ಠಿಯೋ? ಕಾಮರಾಗಸಞ್ಞೋಜನಂ, ಪಟಿಘಸಞ್ಞೋಜನಂ, ಮಾನಸಞ್ಞೋಜನಂ, ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾಸಞ್ಞೋಜನಂ, ಭವರಾಗಸಞ್ಞೋಜನಂ, ಇಸ್ಸಾಸಞ್ಞೋಜನಂ, ಮಚ್ಛರಿಯಸಞ್ಞೋಜನಂ, ಅನುನಯಸಞ್ಞೋಜನಂ, ಅವಿಜ್ಜಾಸಞ್ಞೋಜನಂ - ಇಮಾನಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ, ನ ಚ ದಿಟ್ಠಿಯೋ।

ಯಂ ವೇದನಂ ಪಟಿಚ್ಚ…ಪೇ॰… ಯಂ ಸಞ್ಞಂ ಪಟಿಚ್ಚ…ಪೇ॰… ಯಂ ಸಙ್ಖಾರೇ [ಯೇ ಸಙ್ಖಾರೇ (ಕ॰) ಸಂ॰ ನಿ॰ ೩.೨೮ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಾ] ಪಟಿಚ್ಚ…ಪೇ॰… ಯಂ ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಪಟಿಚ್ಚ… ಯಂ ಚಕ್ಖುಂ ಪಟಿಚ್ಚ… ಯಂ ಸೋತಂ ಪಟಿಚ್ಚ… ಯಂ ಘಾನಂ ಪಟಿಚ್ಚ… ಯಂ ಜಿವ್ಹಂ ಪಟಿಚ್ಚ… ಯಂ ಕಾಯಂ ಪಟಿಚ್ಚ… ಯಂ ಮನಂ ಪಟಿಚ್ಚ… ಯಂ ರೂಪೇ ಪಟಿಚ್ಚ… ಯಂ ಸದ್ದೇ ಪಟಿಚ್ಚ… ಯಂ ಗನ್ಧೇ ಪಟಿಚ್ಚ … ಯಂ ರಸೇ ಪಟಿಚ್ಚ… ಯಂ ಫೋಟ್ಠಬ್ಬೇ ಪಟಿಚ್ಚ… ಯಂ ಧಮ್ಮೇ ಪಟಿಚ್ಚ… ಯಂ ಚಕ್ಖುವಿಞ್ಞಾಣಂ ಪಟಿಚ್ಚ… ಯಂ ಸೋತವಿಞ್ಞಾಣಂ ಪಟಿಚ್ಚ… ಯಂ ಘಾನವಿಞ್ಞಾಣಂ ಪಟಿಚ್ಚ… ಯಂ ಜಿವ್ಹಾವಿಞ್ಞಾಣಂ ಪಟಿಚ್ಚ… ಯಂ ಕಾಯವಿಞ್ಞಾಣಂ ಪಟಿಚ್ಚ… ಯಂ ಮನೋವಿಞ್ಞಾಣಂ ಪಟಿಚ್ಚ … ಯಂ ಚಕ್ಖುಸಮ್ಫಸ್ಸಂ ಪಟಿಚ್ಚ… ಯಂ ಸೋತಸಮ್ಫಸ್ಸಂ ಪಟಿಚ್ಚ… ಯಂ ಘಾನಸಮ್ಫಸ್ಸಂ ಪಟಿಚ್ಚ… ಯಂ ಜಿವ್ಹಾಸಮ್ಫಸ್ಸಂ ಪಟಿಚ್ಚ… ಯಂ ಕಾಯಸಮ್ಫಸ್ಸಂ ಪಟಿಚ್ಚ… ಯಂ ಮನೋಸಮ್ಫಸ್ಸಂ ಪಟಿಚ್ಚ… ಯಂ ಚಕ್ಖುಸಮ್ಫಸ್ಸಜಂ ವೇದನಂ ಪಟಿಚ್ಚ… ಯಂ ಸೋತಸಮ್ಫಸ್ಸಜಂ ವೇದನಂ ಪಟಿಚ್ಚ… ಯಂ ಘಾನಸಮ್ಫಸ್ಸಜಂ ವೇದನಂ ಪಟಿಚ್ಚ… ಯಂ ಜಿವ್ಹಾಸಮ್ಫಸ್ಸಜಂ ವೇದನಂ ಪಟಿಚ್ಚ… ಯಂ ಕಾಯಸಮ್ಫಸ್ಸಜಂ ವೇದನಂ ಪಟಿಚ್ಚ… ಯಂ ಮನೋಸಮ್ಫಸ್ಸಜಂ ವೇದನಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಸುಖಂ ಸೋಮನಸ್ಸಂ, ಅಯಂ ಮನೋಸಮ್ಫಸ್ಸಜಾಯ ವೇದನಾಯ ಅಸ್ಸಾದೋತಿ - ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ। ದಿಟ್ಠಿ ನ ಅಸ್ಸಾದೋ, ಅಸ್ಸಾದೋ ನ ದಿಟ್ಠಿ। ಅಞ್ಞಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಅಞ್ಞೋ ಅಸ್ಸಾದೋ। ಯಾ ಚ ದಿಟ್ಠಿ ಯೋ ಚ ಅಸ್ಸಾದೋ - ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ ಅಸ್ಸಾದದಿಟ್ಠಿ।

ಅಸ್ಸಾದದಿಟ್ಠಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ ದಿಟ್ಠಿವಿಪತ್ತಿ। ತಾಯ ದಿಟ್ಠಿವಿಪತ್ತಿಯಾ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ದಿಟ್ಠಿವಿಪನ್ನೋ। ದಿಟ್ಠಿವಿಪನ್ನೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ನ ಸೇವಿತಬ್ಬೋ ನ ಭಜಿತಬ್ಬೋ ನ ಪಯಿರುಪಾಸಿತಬ್ಬೋ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ದಿಟ್ಠಿ ಹಿಸ್ಸ ಪಾಪಿಕಾ। ಯೋ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ರಾಗೋ, ಸೋ ನ ದಿಟ್ಠಿ। ದಿಟ್ಠಿ ನ ರಾಗೋ। ಅಞ್ಞಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಅಞ್ಞೋ ರಾಗೋ। ಯಾ ಚ ದಿಟ್ಠಿ ಯೋ ಚ ರಾಗೋ, ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ ದಿಟ್ಠಿರಾಗೋ। ತಾಯ ಚ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ತೇನ ಚ ರಾಗೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ದಿಟ್ಠಿರಾಗರತ್ತೋ। ದಿಟ್ಠಿರಾಗರತ್ತೇ ಪುಗ್ಗಲೇ ದಿನ್ನಂ ದಾನಂ ನ ಮಹಪ್ಫಲಂ ಹೋತಿ ನ ಮಹಾನಿಸಂಸಂ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ದಿಟ್ಠಿ ಹಿಸ್ಸ ಪಾಪಿಕಾ ಅಸ್ಸಾದದಿಟ್ಠಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ।

ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕಸ್ಸ ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ದ್ವೇವ ಗತಿಯೋ - ನಿರಯೋ ವಾ ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿ ವಾ। ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕಸ್ಸ ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಯಞ್ಚೇವ ಕಾಯಕಮ್ಮಂ ಯಥಾದಿಟ್ಠಿ ಸಮತ್ತಂ ಸಮಾದಿನ್ನಂ, ಯಞ್ಚ ವಚೀಕಮ್ಮಂ…ಪೇ॰… ಯಞ್ಚ ಮನೋಕಮ್ಮಂ ಯಥಾದಿಟ್ಠಿ ಸಮತ್ತಂ ಸಮಾದಿನ್ನಂ, ಯಾ ಚ ಚೇತನಾ ಯಾ ಚ ಪತ್ಥನಾ ಯೋ ಚ ಪಣಿಧಿ ಯೇ ಚ ಸಙ್ಖಾರಾ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಧಮ್ಮಾ ಅನಿಟ್ಠಾಯ

ಅಕನ್ತಾಯ ಅಮನಾಪಾಯ ಅಹಿತಾಯ ದುಕ್ಖಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ದಿಟ್ಠಿ ಹಿಸ್ಸ ಪಾಪಿಕಾ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಿಮ್ಬಬೀಜಂ ವಾ ಕೋಸಾತಕೀಬೀಜಂ ವಾ ತಿತ್ತಕಾಲಾಬುಬೀಜಂ ವಾ ಅಲ್ಲಾಯ ಪಥವಿಯಾ ನಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಯಞ್ಚೇವ ಪಥವಿರಸಂ ಉಪಾದಿಯತಿ ಯಞ್ಚ ಆಪೋರಸಂ ಉಪಾದಿಯತಿ, ಸಬ್ಬಂ ತಂ ತಿತ್ತಕತ್ತಾಯ ಕಟುಕತ್ತಾಯ ಅಸಾತತ್ತಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ಬೀಜಂ ಹಿಸ್ಸ ಪಾಪಿಕಂ। ಏವಮೇವಂ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕಸ್ಸ ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಯಞ್ಚೇವ ಕಾಯಕಮ್ಮಂ ಯಥಾದಿಟ್ಠಿ ಸಮತ್ತಂ ಸಮಾದಿನ್ನಂ ಯಞ್ಚ ವಚೀಕಮ್ಮಂ…ಪೇ॰… ಯಞ್ಚ ಮನೋಕಮ್ಮಂ ಯಥಾದಿಟ್ಠಿ ಸಮತ್ತಂ ಸಮಾದಿನ್ನಂ, ಯಾ ಚ ಚೇತನಾ ಯಾ ಚ ಪತ್ಥನಾ ಯೋ ಚ ಪಣಿಧಿ ಯೇ ಚ ಸಙ್ಖಾರಾ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಧಮ್ಮಾ ಅನಿಟ್ಠಾಯ ಅಕನ್ತಾಯ ಅಮನಾಪಾಯ ಅಹಿತಾಯ ದುಕ್ಖಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ದಿಟ್ಠಿ ಹಿಸ್ಸ ಪಾಪಿಕಾ ಅಸ್ಸಾದದಿಟ್ಠಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ।

ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ ದಿಟ್ಠಿಗತಂ ದಿಟ್ಠಿಗಹನಂ…ಪೇ॰… ದಿಟ್ಠಾಭಿನಿವೇಸೋ ದಿಟ್ಠಿಪರಾಮಾಸೋ - ಇಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಾರಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಪರಿಯುಟ್ಠಿತಚಿತ್ತಸ್ಸ ಸಞ್ಞೋಗೋ।

ಅತ್ಥಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ ಚೇವ ದಿಟ್ಠಿಯೋ ಚ, ಅತ್ಥಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ ನ ಚ ದಿಟ್ಠಿಯೋ। ಕತಮಾನಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ ಚೇವ ದಿಟ್ಠಿಯೋ ಚ? ಸಕ್ಕಾಯದಿಟ್ಠಿ, ಸೀಲಬ್ಬತಪರಾಮಾಸೋ - ಇಮಾನಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ ಚೇವ ದಿಟ್ಠಿಯೋ ಚ। ಕತಮಾನಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ, ನ ಚ ದಿಟ್ಠಿಯೋ? ಕಾಮರಾಗಸಞ್ಞೋಜನಂ, ಪಟಿಘಸಞ್ಞೋಜನಂ, ಮಾನಸಞ್ಞೋಜನಂ, ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾಸಞ್ಞೋಜನಂ, ಭವರಾಗಸಞ್ಞೋಜನಂ, ಇಸ್ಸಾಸಞ್ಞೋಜನಂ, ಮಚ್ಛರಿಯಸಞ್ಞೋಜನಂ, ಅನುನಯಸಞ್ಞೋಜನಂ, ಅವಿಜ್ಜಾಸಞ್ಞೋಜನಂ - ಇಮಾನಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ, ನ ಚ ದಿಟ್ಠಿಯೋ। ಅಸ್ಸಾದದಿಟ್ಠಿಯಾ ಇಮೇಹಿ ಪಞ್ಚತಿಂಸಾಯ ಆಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ।

ಅಸ್ಸಾದದಿಟ್ಠಿನಿದ್ದೇಸೋ ಪಠಮೋ।

೨. ಅತ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿನಿದ್ದೇಸೋ

೧೩೦. ಅತ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿಯಾ ಕತಮೇಹಿ ವೀಸತಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ? ಇಧ ಅಸ್ಸುತವಾ ಪುಥುಜ್ಜನೋ ಅರಿಯಾನಂ ಅದಸ್ಸಾವೀ ಅರಿಯಧಮ್ಮಸ್ಸ ಅಕೋವಿದೋ ಅರಿಯಧಮ್ಮೇ ಅವಿನೀತೋ, ಸಪ್ಪುರಿಸಾನಂ ಅದಸ್ಸಾವೀ ಸಪ್ಪುರಿಸಧಮ್ಮಸ್ಸ ಅಕೋವಿದೋ ಸಪ್ಪುರಿಸಧಮ್ಮೇ ಅವಿನೀತೋ ರೂಪಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ ರೂಪವನ್ತಂ ವಾ ಅತ್ತಾನಂ ಅತ್ತನಿ ವಾ ರೂಪಂ ರೂಪಸ್ಮಿಂ ವಾ ಅತ್ತಾನಂ; ವೇದನಂ…ಪೇ॰… ಸಞ್ಞಂ…ಪೇ॰… ಸಙ್ಖಾರೇ…ಪೇ॰… ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ ವಿಞ್ಞಾಣವನ್ತಂ ವಾ ಅತ್ತಾನಂ ಅತ್ತನಿ ವಾ ವಿಞ್ಞಾಣಂ ವಿಞ್ಞಾಣಸ್ಮಿಂ ವಾ ಅತ್ತಾನಂ।

೧೩೧. ಕಥಂ **ರೂಪಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ?** ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಪಥವೀಕಸಿಣಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ - "ಯಂ ಪಥವೀಕಸಿಣಂ, ಸೋ ಅಹಂ; ಯೋ ಅಹಂ, ತಂ ಪಥವೀಕಸಿಣ"ನ್ತಿ। ಪಥವೀಕಸಿಣಞ್ಚ ಅತ್ತಞ್ಚ ಅದ್ವಯಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ತೇಲಪ್ಪದೀಪಸ್ಸ ಝಾಯತೋ "ಯಾ ಅಚ್ಚಿ ಸೋ ವಣ್ಣೋ, ಯೋ ವಣ್ಣೋ ಸಾ ಅಚ್ಚೀ"ತಿ - ಅಚ್ಚಿಞ್ಚ ವಣ್ಣಞ್ಚ ಅದ್ವಯಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಏವಮೇವಂ ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಪಥವೀಕಸಿಣಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ - "ಯಂ ಪಥವೀಕಸಿಣಂ, ಸೋ ಅಹಂ; ಯೋ ಅಹಂ , ತಂ ಪಥವೀಕಸಿಣ"ನ್ತಿ। ಪಥವೀಕಸಿಣಞ್ಚ ಅತ್ತಞ್ಚ ಅದ್ವಯಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ। ದಿಟ್ಠಿ ನ ವತ್ಥು, ವತ್ಥು ನ ದಿಟ್ಠಿ। ಅಞ್ಞಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಅಞ್ಞಂ ವತ್ಥು। ಯಾ ಚ ದಿಟ್ಠಿ ಯಞ್ಚ ವತ್ಥು - ಅಯಂ ಪಠಮಾ ರೂಪವತ್ಥುಕಾ ಅತ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿ। ಅತ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ ದಿಟ್ಠಿವಿಪತ್ತಿ…ಪೇ॰… ಅತ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ। ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕಸ್ಸ ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ದ್ವೇವ ಗತಿಯೋ…ಪೇ॰… ಇಮಾನಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ, ನ ಚ ದಿಟ್ಠಿಯೋ।

ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಆಪೋಕಸಿಣಂ… ತೇಜೋಕಸಿಣಂ… ವಾಯೋಕಸಿಣಂ… ನೀಲಕಸಿಣಂ… ಪೀತಕಸಿಣಂ… ಲೋಹಿತಕಸಿಣಂ… ಓದಾತಕಸಿಣಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ - "ಯಂ ಓದಾತಕಸಿಣಂ, ಸೋ ಅಹಂ; ಯೋ ಅಹಂ, ತಂ ಓದಾತಕಸಿಣ"ನ್ತಿ।

ಓದಾತಕಸಿಣಞ್ಚ ಅತ್ತಞ್ಚ ಅದ್ವಯಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ತೇಲಪ್ಪದೀಪಸ್ಸ ಝಾಯತೋ "ಯಾ ಅಚ್ಚಿ, ಸೋ ವಣ್ಣೋ; ಯೋ ವಣ್ಣೋ, ಸಾ ಅಚ್ಚೀ"ತಿ - ಅಚ್ಚಿಞ್ಚ ವಣ್ಣಞ್ಚ ಅದ್ವಯಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಏವಮೇವ ಇಧೇಕಚ್ಚೋ...ಪೇ॰... ಓದಾತಕಸಿಣಞ್ಚ ಅತ್ತಞ್ಚ ಅದ್ವಯಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ। ದಿಟ್ಠಿ ನ ವತ್ಥು, ವತ್ಥು ನ ದಿಟ್ಠಿ। ಅಞ್ಞಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಅಞ್ಞಂ ವತ್ಥು। ಯಾ ಚ ದಿಟ್ಠಿ ಯಞ್ಚ ವತ್ಥು - ಅಯಂ ಪಠಮಾ ರೂಪವತ್ಥುಕಾ ಅತ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿ। ಅತ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ ದಿಟ್ಠಿವಿಪತ್ತಿ...ಪೇ॰... ಇಮಾನಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ, ನ ಚ ದಿಟ್ಠಿಯೋ। ಏವಂ ರೂಪಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ।

ಕಥಂ **ರೂಪವನ್ತಂ ಅತ್ತಾನಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ?** ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ವೇದನಂ... ಸಞ್ಞಂ... ಸಙ್ಖಾರೇ... ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - "ಅಯಂ ಖೋ ಮೇ ಅತ್ತಾ। ಸೋ ಖೋ ಪನ ಮೇ ಅಯಂ ಅತ್ತಾ ಇಮಿನಾ ರೂಪೇನ ರೂಪವಾ"ತಿ। ರೂಪವನ್ತಂ ಅತ್ತಾನಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ರುಕ್ಖೋ ಛಾಯಾಸಮ್ಪನ್ನೋ ಅಸ್ಸ। ತಮೇನಂ ಪುರಿಸೋ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ - "ಅಯಂ ರುಕ್ಖೋ, ಅಯಂ ಛಾಯಾ। ಅಞ್ಞೋ ರುಕ್ಖೋ, ಅಞ್ಞಾ ಛಾಯಾ। ಸೋ ಖೋ ಪನಾಯಂ ರುಕ್ಖೋ ಇಮಾಯ ಛಾಯಾಯ ಛಾಯಾವಾ"ತಿ। ಛಾಯಾವನ್ತಂ ರುಕ್ಖಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಏವಮೇವಂ ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ವೇದನಂ...ಪೇ॰... ಸಞ್ಞಂ... ಸಙ್ಖಾರೇ... ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - "ಅಯಂ ಖೋ ಮೇ ಅತ್ತಾ। ಸೋ ಖೋ ಪನ ಅಯಂ ಅತ್ತಾ ಇಮಿನಾ ರೂಪೇನ ರೂಪವಾ"ತಿ। ರೂಪವನ್ತಂ ಅತ್ತಾನಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ। ದಿಟ್ಠಿ ನ ವತ್ಥು, ವತ್ಥು ನ ದಿಟ್ಠಿ। ಅಞ್ಞಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಅಞ್ಞಂ ವತ್ಥು। ಯಾ ಚ ದಿಟ್ಠಿ ಯಞ್ಚ ವತ್ಥು - ಅಯಂ ದುತಿಯಾ ರೂಪವತ್ಥುಕಾ ಅತ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿ। ಅತ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ ದಿಟ್ಠಿವಿಪತ್ತಿ...ಪೇ॰... ಇಮಾನಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ, ನ ಚ ದಿಟ್ಠಿಯೋ। ಏವಂ ರೂಪವನ್ತಂ ಅತ್ತಾನಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ।

ಕಥಂ **ಅತ್ತನಿ ರೂಪಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ?** ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ವೇದನಂ... ಸಞ್ಞಂ... ಸಙ್ಖಾರೇ... ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - "ಅಯಂ ಖೋ ಮೇ ಅತ್ತಾ। ಇಮಸ್ಮಿಞ್ಚ ಪನ ಅತ್ತನಿ ಇದಂ ರೂಪ"ನ್ತಿ। ಅತ್ತನಿ ರೂಪಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಪುಪ್ಫಂ ಗನ್ಧಸಮ್ಪನ್ನಂ ಅಸ್ಸ। ತಮೇನಂ ಪುರಿಸೋ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ - "ಇದಂ ಪುಪ್ಫಂ, ಅಯಂ ಗನ್ಧೋ; ಅಞ್ಞಂ ಪುಪ್ಫಂ, ಅಞ್ಞೋ ಗನ್ಧೋ। ಸೋ ಖೋ ಪನಾಯಂ ಗನ್ಧೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪುಪ್ಫೇ"ತಿ। ಪುಪ್ಫಸ್ಮಿಂ ಗನ್ಧಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ । ಏವಮೇವಂ ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ವೇದನಂ...ಪೇ॰... ಸಞ್ಞಂ... ಸಙ್ಖಾರೇ... ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - "ಅಯಂ ಖೋ ಮೇ ಅತ್ತಾ। ಇಮಸ್ಮಿಞ್ಚ ಪನ ಅತ್ತನಿ ಇದಂ ರೂಪ"ನ್ತಿ। ಅತ್ತನಿ ರೂಪಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ। ದಿಟ್ಠಿ ನ ವತ್ಥು, ವತ್ಥು ನ ದಿಟ್ಠಿ। ಅಞ್ಞಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಅಞ್ಞಂ ವತ್ಥು। ಯಾ ಚ ದಿಟ್ಠಿ ಯಞ್ಚ ವತ್ಥು - ಅಯಂ ತತಿಯಾ ರೂಪವತ್ಥುಕಾ ಅತ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿ। ಅತ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ ದಿಟ್ಠಿವಿಪತ್ತಿ...ಪೇ॰... ಇಮಾನಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ, ನ ಚ ದಿಟ್ಠಿಯೋ। ಏವಂ ಅತ್ತನಿ ರೂಪಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ।

ಕಥಂ **ರೂಪಸ್ಮಿಂ ಅತ್ತಾನಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ?** ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ವೇದನಂ...ಪೇ॰... ಸಞ್ಞಂ... ಸಙ್ಖಾರೇ... ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - "ಅಯಂ ಖೋ ಮೇ ಅತ್ತಾ। ಸೋ ಖೋ ಪನ ಮೇ ಅಯಂ ಅತ್ತಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ರೂಪೇ"ತಿ। ರೂಪಸ್ಮಿಂ ಅತ್ತಾನಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಮಣಿ ಕರಣ್ಡಕೇ ಪಕ್ಖಿತ್ತೋ ಅಸ್ಸ। ತಮೇನಂ ಪುರಿಸೋ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ - "ಅಯಂ ಮಣಿ, ಅಯಂ ಕರಣ್ಡಕೋ। ಅಞ್ಞೋ ಮಣಿ, ಅಞ್ಞೋ ಕರಣ್ಡಕೋ। ಸೋ ಖೋ ಪನಾಯಂ ಮಣಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕರಣ್ಡಕೇ"ತಿ। ಕರಣ್ಡಕಸ್ಮಿಂ ಮಣಿಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಏವಮೇವಂ ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ವೇದನಂ...ಪೇ॰... ಸಞ್ಞಂ... ಸಙ್ಖಾರೇ... ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ । ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - "ಅಯಂ ಖೋ ಮೇ ಅತ್ತಾ। ಸೋ ಖೋ ಪನ ಮೇ ಅಯಂ ಅತ್ತಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ರೂಪೇ"ತಿ। ರೂಪಸ್ಮಿಂ ಅತ್ತಾನಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ। ದಿಟ್ಠಿ ನ ವತ್ಥು, ವತ್ಥು ನ ದಿಟ್ಠಿ। ಅಞ್ಞಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಅಞ್ಞಂ ವತ್ಥು। ಯಾ ಚ ದಿಟ್ಠಿ ಯಞ್ಚ ವತ್ಥು - ಅಯಂ ಚತುತ್ಥಾ ರೂಪವತ್ಥುಕಾ ಅತ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿ। ಅತ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ ದಿಟ್ಠಿವಿಪತ್ತಿ...ಪೇ॰... ಇಮಾನಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ, ನ ಚ ದಿಟ್ಠಿಯೋ। ಏವಂ ರೂಪಸ್ಮಿಂ ಅತ್ತಾನಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ।

೧೩೧. ಕಥಂ **ವೇದನಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ?** ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಚಕ್ಖುಸಮ್ಫಸ್ಸಜಂ ವೇದನಂ ಸೋತಸಮ್ಫಸ್ಸಜಂ ವೇದನಂ ಘಾನಸಮ್ಫಸ್ಸಜಂ ವೇದನಂ ಜಿವ್ಹಾಸಮ್ಫಸ್ಸಜಂ ವೇದನಂ ಕಾಯಸಮ್ಫಸ್ಸಜಂ ವೇದನಂ ಮನೋಸಮ್ಫಸ್ಸಜಂ ವೇದನಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। "ಯಾ ಮನೋಸಮ್ಫಸ್ಸಜಾ ವೇದನಾ ಸೋ ಅಹಂ, ಯೋ ಅಹಂ ಸಾ ಮನೋಸಮ್ಫಸ್ಸಜಾ ವೇದನಾ"ತಿ - ಮನೋಸಮ್ಫಸ್ಸಜಂ ವೇದನಞ್ಚ ಅತ್ತಞ್ಚ ಅದ್ವಯಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ತೇಲಪ್ಪದೀಪಸ್ಸ ಝಾಯತೋ "ಯಾ ಅಚ್ಚಿ ಸೋ ವಣ್ಣೋ, ಯೋ ವಣ್ಣೋ ಸಾ ಅಚ್ಚೀ"ತಿ - ಅಚ್ಚಿಞ್ಚ ವಣ್ಣಞ್ಚ ಅದ್ವಯಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಏವಮೇವಂ ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಮನೋಸಮ್ಫಸ್ಸಜಂ ವೇದನಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। "ಯಾ ಮನೋಸಮ್ಫಸ್ಸಜಾ ವೇದನಾ ಸೋ ಅಹಂ, ಯೋ ಅಹಂ ಸಾ ಮನೋಸಮ್ಫಸ್ಸಜಾ ವೇದನಾ"ತಿ - ಮನೋಸಮ್ಫಸ್ಸಜಂ ವೇದನಞ್ಚ ಅತ್ತಞ್ಚ ಅದ್ವಯಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ। ದಿಟ್ಠಿ ನ ವತ್ಥು, ವತ್ಥು ನ ದಿಟ್ಠಿ। ಅಞ್ಞಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಅಞ್ಞಂ ವತ್ಥು। ಯಾ ಚ ದಿಟ್ಠಿ ಯಞ್ಚ ವತ್ಥು - ಅಯಂ ಪಠಮಾ ವೇದನಾವತ್ಥುಕಾ ಅತ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿ। ಅತ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ ದಿಟ್ಠಿವಿಪತ್ತಿ...ಪೇ॰... ಇಮಾನಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ, ನ ಚ ದಿಟ್ಠಿಯೋ। ಏವಂ ವೇದನಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ।

ಕಥಂ **ವೇದನಾವನ್ತಂ ಅತ್ತಾನಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ?** ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಸಞ್ಞಂ...ಪೇ॰... ಸಙ್ಖಾರೇ... ವಿಞ್ಞಾಣಂ... ರೂಪಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - "ಅಯಂ ಖೋ ಮೇ ಅತ್ತಾ। ಸೋ ಖೋ ಪನ ಮೇ ಅಯಂ ಅತ್ತಾ ಇಮಾಯ ವೇದನಾಯ ವೇದನಾವಾ"ತಿ। ವೇದನಾವನ್ತಂ ಅತ್ತಾನಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ರುಕ್ಖೋ ಛಾಯಾಸಮ್ಪನ್ನೋ ಅಸ್ಸ। ತಮೇನಂ ಪುರಿಸೋ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ - "ಅಯಂ ರುಕ್ಖೋ, ಅಯಂ ಛಾಯಾ। ಅಞ್ಞೋ ರುಕ್ಖೋ, ಅಞ್ಞಾ ಛಾಯಾ। ಸೋ ಖೋ ಪನಾಯಂ ರುಕ್ಖೋ ಇಮಾಯ ಛಾಯಾಯ ಛಾಯಾವಾ"ತಿ। ಛಾಯಾವನ್ತಂ ರುಕ್ಖಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಏವಮೇವಂ ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಸಞ್ಞಂ...ಪೇ॰... ಸಙ್ಖಾರೇ... ವಿಞ್ಞಾಣಂ... ರೂಪಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - "ಅಯಂ ಖೋ ಮೇ ಅತ್ತಾ। ಸೋ ಖೋ ಪನ ಮೇ ಅಯಂ ಅತ್ತಾ ಇಮಾಯ ವೇದನಾಯ ವೇದನಾವಾ"ತಿ। ವೇದನಾವನ್ತಂ ಅತ್ತಾನಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ। ದಿಟ್ಠಿ ನ ವತ್ಥು, ವತ್ಥು ನ ದಿಟ್ಠಿ। ಅಞ್ಞಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಅಞ್ಞಂ ವತ್ಥು। ಯಾ ಚ ದಿಟ್ಠಿ ಯಞ್ಚ ವತ್ಥು - ಅಯಂ ದುತಿಯಾ ವೇದನಾವತ್ಥುಕಾ ಅತ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿ। ಅತ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ ದಿಟ್ಠಿವಿಪತ್ತಿ...ಪೇ॰... ಇಮಾನಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ, ನ ಚ ದಿಟ್ಠಿಯೋ। ಏವಂ ವೇದನಾವನ್ತಂ ಅತ್ತಾನಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ।

ಕಥಂ **ಅತ್ತನಿ ವೇದನಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ?** ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಸಞ್ಞಂ...ಪೇ॰... ಸಙ್ಖಾರೇ... ವಿಞ್ಞಾಣಂ... ರೂಪಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - "ಅಯಂ ಖೋ ಮೇ ಅತ್ತಾ। ಇಮಸ್ಮಿಞ್ಚ ಪನ ಅತ್ತನಿ ಅಯಂ ವೇದನಾ"ತಿ। ಅತ್ತನಿ ವೇದನಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಪುಪ್ಫಂ ಗನ್ಧಸಮ್ಪನ್ನಂ ಅಸ್ಸ। ತಮೇನಂ ಪುರಿಸೋ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ - "ಇದಂ ಪುಪ್ಫಂ, ಅಯಂ ಗನ್ಧೋ; ಅಞ್ಞಂ ಪುಪ್ಫಂ, ಅಞ್ಞೋ ಗನ್ಧೋ। ಸೋ ಖೋ ಪನಾಯಂ ಗನ್ಧೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪುಪ್ಫೇ"ತಿ। ಪುಪ್ಫಸ್ಮಿಂ ಗನ್ಧಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಏವಮೇವಂ ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಸಞ್ಞಂ...ಪೇ॰... ಸಙ್ಖಾರೇ... ವಿಞ್ಞಾಣಂ... ರೂಪಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - "ಅಯಂ ಖೋ ಮೇ ಅತ್ತಾ। ಇಮಸ್ಮಿಞ್ಚ ಪನ ಅತ್ತನಿ ಅಯಂ ವೇದನಾ"ತಿ। ಅತ್ತನಿ ವೇದನಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ । ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ। ದಿಟ್ಠಿ ನ ವತ್ಥು, ವತ್ಥು ನ ದಿಟ್ಠಿ। ಅಞ್ಞಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಅಞ್ಞಂ ವತ್ಥು। ಯಾ ಚ ದಿಟ್ಠಿ ಯಞ್ಚ ವತ್ಥು - ಅಯಂ ತತಿಯಾ ವೇದನಾವತ್ಥುಕಾ ಅತ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿ। ಅತ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ ದಿಟ್ಠಿವಿಪತ್ತಿ...ಪೇ॰... ಇಮಾನಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ, ನ ಚ ದಿಟ್ಠಿಯೋ। ಏವಂ ಅತ್ತನಿ ವೇದನಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ।

ಕಥಂ **ವೇದನಾಯ ಅತ್ತಾನಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ?** ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಸಞ್ಞಂ...ಪೇ॰... ಸಙ್ಖಾರೇ... ವಿಞ್ಞಾಣಂ... ರೂಪಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - "ಅಯಂ ಖೋ ಮೇ ಅತ್ತಾ। ಸೋ ಖೋ ಪನ ಮೇ ಅಯಂ ಅತ್ತಾ ಇಮಾಯ ವೇದನಾಯಾ"ತಿ। ವೇದನಾಯ ಅತ್ತಾನಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಮಣಿ ಕರಣ್ಡಕೇ ಪಕ್ಖಿತ್ತೋ ಅಸ್ಸ। ತಮೇನಂ ಪುರಿಸೋ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ - "ಅಯಂ ಮಣಿ, ಅಯಂ ಕರಣ್ಡಕೋ। ಅಞ್ಞೋ ಮಣಿ, ಅಞ್ಞೋ ಕರಣ್ಡಕೋ। ಸೋ ಖೋ ಪನಾಯಂ ಮಣಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕರಣ್ಡಕೇ"ತಿ। ಕರಣ್ಡಕಸ್ಮಿಂ ಮಣಿಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಏವಮೇವಂ ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಸಞ್ಞಂ... ಸಙ್ಖಾರೇ... ವಿಞ್ಞಾಣಂ... ರೂಪಂ

ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - "ಅಯಂ ಖೋ ಮೇ ಅತ್ತಾ। ಸೋ ಖೋ ಪನ ಮೇ ಅಯಂ ಅತ್ತಾ ಇಮಾಯ ವೇದನಾಯಾ"ತಿ। ವೇದನಾಯ ಅತ್ತಾನಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ। ದಿಟ್ಠಿ ನ ವತ್ಥು, ವತ್ಥು ನ ದಿಟ್ಠಿ। ಅಞ್ಞಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಅಞ್ಞಂ ವತ್ಥು। ಯಾ ಚ ದಿಟ್ಠಿ ಯಞ್ಚ ವತ್ಥು - ಅಯಂ ಚತುತ್ಥಾ ವೇದನಾವತ್ಥುಕಾ ಅತ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿ। ಅತ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ ದಿಟ್ಠಿವಿಪತ್ತಿ...ಪೇ॰... ಇಮಾನಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ, ನ ಚ ದಿಟ್ಠಿಯೋ। ಏವಂ ವೇದನಾಯ ಅತ್ತಾನಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ।

೧೩೩. ಕಥಂ **ಸಞ್ಞಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ?** ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಚಕ್ಖುಸಮ್ಫಸ್ಸಜಂ ಸಞ್ಞಂ...ಪೇ॰... ಸೋತಸಮ್ಫಸ್ಸಜಂ ಸಞ್ಞಂ... ಘಾನಸಮ್ಫಸ್ಸಜಂ ಸಞ್ಞಂ... ಜಿವ್ಹಾಸಮ್ಫಸ್ಸಜಂ ಸಞ್ಞಂ... ಕಾಯಸಮ್ಫಸ್ಸಜಂ ಸಞ್ಞಂ... ಮನೋಸಮ್ಫಸ್ಸಜಂ ಸಞ್ಞಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಯಾ ಮನೋಸಮ್ಫಸ್ಸಜಾ ಸಞ್ಞಾ ಸೋ ಅಹಂ, ಯೋ ಅಹಂ ಸಾ ಮನೋಸಮ್ಫಸ್ಸಜಾ ಸಞ್ಞಾ"ತಿ। ಮನೋಸಮ್ಫಸ್ಸಜಂ ಸಞ್ಞಞ್ಚ ಅತ್ತಞ್ಚ ಅದ್ವಯಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ತೇಲಪ್ಪದೀಪಸ್ಸ ಝಾಯತೋ "ಯಾ ಅಚ್ಚಿ ಸೋ ವಣ್ಣೋ, ಯೋ ವಣ್ಣೋ ಸಾ ಅಚ್ಚೀ"ತಿ - ಅಚ್ಚಿಞ್ಚ ವಣ್ಣಞ್ಚ ಅದ್ವಯಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಏವಮೇವಂ ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಮನೋಸಮ್ಫಸ್ಸಜಂ ಸಞ್ಞಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ - "ಯಾ ಮನೋಸಮ್ಫಸ್ಸಜಾ ಸಞ್ಞಾ ಸೋ ಅಹಂ, ಯೋ ಅಹಂ ಸಾ ಮನೋಸಮ್ಫಸ್ಸಜಾ ಸಞ್ಞಾ"ತಿ। ಮನೋಸಮ್ಫಸ್ಸಜಂ ಸಞ್ಞಞ್ಚ ಅತ್ತಞ್ಚ ಅದ್ವಯಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ। ದಿಟ್ಠಿ ನ ವತ್ಥು, ವತ್ಥು ನ ದಿಟ್ಠಿ। ಅಞ್ಞಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಅಞ್ಞಂ ವತ್ಥು। ಯಾ ಚ ದಿಟ್ಠಿ ಯಞ್ಚ ವತ್ಥು - ಅಯಂ ಪಠಮಾ ಸಞ್ಞಾವತ್ಥುಕಾ ಅತ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿ। ಅತ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ ದಿಟ್ಠಿವಿಪತ್ತಿ...ಪೇ॰... ಇಮಾನಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ, ನ ಚ ದಿಟ್ಠಿಯೋ। ಏವಂ ಸಞ್ಞಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ।

ಕಥಂ **ಸಞ್ಞಾವನ್ತಂ ಅತ್ತಾನಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ?** ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಸಙ್ಖಾರೇ...ಪೇ॰... ವಿಞ್ಞಾಣಂ... ರೂಪಂ... ವೇದನಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - "ಅಯಂ ಖೋ ಮೇ ಅತ್ತಾ। ಸೋ ಖೋ ಪನ ಮೇ ಅಯಂ ಅತ್ತಾ ಇಮಾಯ ಸಞ್ಞಾಯ ಸಞ್ಞಾವಾ"ತಿ। ಸಞ್ಞಾವನ್ತಂ ಅತ್ತಾನಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ರುಕ್ಖೋ ಛಾಯಾಸಮ್ಪನ್ನೋ ಅಸ್ಸ। ತಮೇನಂ ಪುರಿಸೋ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ - "ಅಯಂ ರುಕ್ಖೋ, ಅಯಂ ಛಾಯಾ। ಅಞ್ಞೋ ರುಕ್ಖೋ, ಅಞ್ಞಾ ಛಾಯಾ। ಸೋ ಖೋ ಪನಾಯಂ ರುಕ್ಖೋ ಇಮಾಯ ಛಾಯಾಯ ಛಾಯಾವಾ"ತಿ। ಛಾಯಾವನ್ತಂ ರುಕ್ಖಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಏವಮೇವಂ ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಸಙ್ಖಾರೇ... ವಿಞ್ಞಾಣಂ... ರೂಪಂ... ವೇದನಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - "ಅಯಂ ಖೋ ಮೇ ಅತ್ತಾ। ಸೋ ಖೋ ಪನ ಮೇ ಅಯಂ ಅತ್ತಾ ಇಮಾಯ ಸಞ್ಞಾಯ ಸಞ್ಞಾವಾ"ತಿ। ಸಞ್ಞಾವನ್ತಂ ಅತ್ತಾನಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ। ದಿಟ್ಠಿ ನ ವತ್ಥು, ವತ್ಥು ನ ದಿಟ್ಠಿ। ಅಞ್ಞಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಅಞ್ಞಂ ವತ್ಥು। ಯಾ ಚ ದಿಟ್ಠಿ ಯಞ್ಚ ವತ್ಥು - ಅಯಂ ದುತಿಯಾ ಸಞ್ಞಾವತ್ಥುಕಾ ಅತ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿ। ಅತ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ...ಪೇ॰... ಇಮಾನಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ, ನ ಚ ದಿಟ್ಠಿಯೋ। ಏವಂ ಸಞ್ಞಾವನ್ತಂ ಅತ್ತಾನಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ।

ಕಥಂ **ಅತ್ತನಿ ಸಞ್ಞಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ?** ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಸಙ್ಖಾರೇ...ಪೇ॰... ವಿಞ್ಞಾಣಂ... ರೂಪಂ... ವೇದನಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - "ಅಯಂ ಖೋ ಮೇ ಅತ್ತಾ। ಇಮಸ್ಮಿಞ್ಚ ಪನ ಅತ್ತನಿ ಅಯಂ ಸಞ್ಞಾ"ತಿ। ಅತ್ತನಿ ಸಞ್ಞಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಪುಪ್ಫಂ ಗನ್ಧಸಮ್ಪನ್ನಂ ಅಸ್ಸ। ತಮೇನಂ ಪುರಿಸೋ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ - "ಇದಂ ಪುಪ್ಫಂ, ಅಯಂ ಗನ್ಧೋ। ಅಞ್ಞಂ ಪುಪ್ಫಂ, ಅಞ್ಞೋ ಗನ್ಧೋ। ಸೋ ಖೋ ಪನಾಯಂ ಗನ್ಧೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪುಪ್ಫೇ"ತಿ। ಪುಪ್ಫಸ್ಮಿಂ ಗನ್ಧಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಏವಮೇವಂ ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಸಙ್ಖಾರೇ... ವಿಞ್ಞಾಣಂ... ರೂಪಂ... ವೇದನಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - "ಅಯಂ ಖೋ ಮೇ ಅತ್ತಾ। ಇಮಸ್ಮಿಞ್ಚ ಪನ ಅತ್ತನಿ ಅಯಂ ಸಞ್ಞಾ"ತಿ। ಅತ್ತನಿ ಸಞ್ಞಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ। ದಿಟ್ಠಿ ನ ವತ್ಥು, ವತ್ಥು ನ ದಿಟ್ಠಿ। ಅಞ್ಞಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಅಞ್ಞಂ ವತ್ಥು। ಯಾ ಚ ದಿಟ್ಠಿ ಯಞ್ಚ ವತ್ಥು - ಅಯಂ ತತಿಯಾ ಸಞ್ಞಾವತ್ಥುಕಾ ಅತ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿ। ಅತ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ...ಪೇ॰... ಇಮಾನಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ, ನ ಚ ದಿಟ್ಠಿಯೋ। ಏವಂ ಅತ್ತನಿ ಸಞ್ಞಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ।

ಕಥಂ **ಸಞ್ಞಾಯ ಅತ್ತಾನಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ?** ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಸಙ್ಖಾರೇ ...ಪೇ॰... ವಿಞ್ಞಾಣಂ... ರೂಪಂ... ವೇದನಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - "ಅಯಂ ಖೋ ಮೇ ಅತ್ತಾ। ಸೋ ಖೋ ಪನ ಮೇ ಅಯಂ ಅತ್ತಾ ಇಮಾಯ ಸಞ್ಞಾಯಾ"ತಿ। ಸಞ್ಞಾಯ ಅತ್ತಾನಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಮಣಿ ಕರಣ್ಡಕೇ ಪಕ್ಖಿತ್ತೋ ಅಸ್ಸ। ತಮೇನಂ ಪುರಿಸೋ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ -

“ಅಯಂ ಮಣಿ, ಅಯಂ ಕರಣ್ಡಕೋ। ಅಞ್ಞೋ ಮಣಿ, ಅಞ್ಞೋ ಕರಣ್ಡಕೋ। ಸೋ ಖೋ ಪನಾಯಂ ಮಣಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕರಣ್ಡಕೇ”ತಿ। ಕರಣ್ಡಕಸ್ಮಿಂ ಮಣಿಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಏವಮೇವ ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಸಙ್ಖಾರೇ... ವಿಞ್ಞಾಣಂ... ರೂಪಂ... ವೇದನಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - “ಅಯಂ ಖೋ ಮೇ ಅತ್ತಾ। ಸೋ ಖೋ ಪನ ಮೇ ಅಯಂ ಅತ್ತಾ ಇಮಾಯ ಸಞ್ಞಾಯಾ”ತಿ। ಸಞ್ಞಾಯ ಅತ್ತಾನಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ। ದಿಟ್ಠಿ ನ ವತ್ಥು, ವತ್ಥು ನ ದಿಟ್ಠಿ। ಅಞ್ಞಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಅಞ್ಞಂ ವತ್ಥು। ಯಾ ಚ ದಿಟ್ಠಿ ಯಞ್ಚ ವತ್ಥು - ಅಯಂ ಚತುತ್ಥಾ ಸಞ್ಞಾವತ್ಥುಕಾ ಅತ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿ। ಅತ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ...ಪೇ°... ಇಮಾನಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ ನ ಚ ದಿಟ್ಠಿಯೋ। ಏವಂ ಸಞ್ಞಾಯ ಅತ್ತಾನಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ।

೧೩೪. ಕಥಂ **ಸಙ್ಖಾರೇ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ?** ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಚಕ್ಖುಸಮ್ಫಸ್ಸಜಂ ಚೇತನಂ ಸೋತಸಮ್ಫಸ್ಸಜಂ ಚೇತನಂ ಘಾನಸಮ್ಫಸ್ಸಜಂ ಚೇತನಂ ಜಿವ್ಹಾಸಮ್ಫಸ್ಸಜಂ ಚೇತನಂ ಕಾಯಸಮ್ಫಸ್ಸಜಂ ಚೇತನಂ ಮನೋಸಮ್ಫಸ್ಸಜಂ ಚೇತನಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। “ಯಾ ಮನೋಸಮ್ಫಸ್ಸಜಾ ಚೇತನಾ, ಸೋ ಅಹಂ; ಯೋ ಅಹಂ ಸಾ ಮನೋಸಮ್ಫಸ್ಸಜಾ ಚೇತನಾ”ತಿ - ಮನೋಸಮ್ಫಸ್ಸಜಂ ಚೇತನಞ್ಚ ಅತ್ತಞ್ಚ ಅದ್ವಯಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ತೇಲಪ್ಪದೀಪಸ್ಸ ಝಾಯತೋ “ಯಾ ಅಚ್ಚಿ ಸೋ ವಣ್ಣೋ, ಯೋ ವಣ್ಣೋ ಸಾ ಅಚ್ಚೀ”ತಿ - ಅಚ್ಚಿಞ್ಚ ವಣ್ಣಞ್ಚ ಅದ್ವಯಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಏವಮೇವಂ ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಮನೋಸಮ್ಫಸ್ಸಜಂ ಚೇತನಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। “ಯಾ ಮನೋಸಮ್ಫಸ್ಸಜಾ ಚೇತನಾ ಸೋ ಅಹಂ, ಯೋ ಅಹಂ ಸಾ ಮನೋಸಮ್ಫಸ್ಸಜಾ ಚೇತನಾ”ತಿ - ಮನೋಸಮ್ಫಸ್ಸಜಂ ಚೇತನಞ್ಚ ಅತ್ತಞ್ಚ ಅದ್ವಯಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ। ದಿಟ್ಠಿ ನ ವತ್ಥು, ವತ್ಥು ನ ದಿಟ್ಠಿ। ಅಞ್ಞಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಅಞ್ಞಂ ವತ್ಥು। ಯಾ ಚ ದಿಟ್ಠಿ ಯಞ್ಚ ವತ್ಥು - ಅಯಂ ಪಠಮಾ ಸಙ್ಖಾರವತ್ಥುಕಾ ಅತ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿ। ಅತ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ...ಪೇ°... ಇಮಾನಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ, ನ ಚ ದಿಟ್ಠಿಯೋ। ಏವಂ ಸಙ್ಖಾರೇ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ।

ಕಥಂ **ಸಙ್ಖಾರವನ್ತಂ ಅತ್ತಾನಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ?** ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ವಿಞ್ಞಾಣಂ... ರೂಪಂ... ವೇದನಂ... ಸಞ್ಞಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - “ಅಯಂ ಖೋ ಮೇ ಅತ್ತಾ। ಸೋ ಖೋ ಪನ ಮೇ ಅಯಂ ಅತ್ತಾ ಇಮೇಹಿ ಸಙ್ಖಾರೇಹಿ ಸಙ್ಖಾರವಾ”ತಿ। ಸಙ್ಖಾರವನ್ತಂ ಅತ್ತಾನಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ರುಕ್ಖೋ ಛಾಯಾಸಮ್ಪನ್ನೋ ಅಸ್ಸ। ತಮೇನಂ ಪುರಿಸೋ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ - “ಅಯಂ ರುಕ್ಖೋ, ಅಯಂ ಛಾಯಾ। ಅಞ್ಞೋ ರುಕ್ಖೋ, ಅಞ್ಞಾ ಛಾಯಾ। ಸೋ ಖೋ ಪನಾಯಂ ರುಕ್ಖೋ ಇಮಾಯ ಛಾಯಾಯ ಛಾಯಾವಾ”ತಿ। ಛಾಯಾವನ್ತಂ ರುಕ್ಖಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಏವಮೇವ ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ವಿಞ್ಞಾಣಂ... ರೂಪಂ... ವೇದನಂ... ಸಞ್ಞಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - “ಅಯಂ ಖೋ ಮೇ ಅತ್ತಾ। ಸೋ ಖೋ ಪನ ಮೇ ಅಯಂ ಅತ್ತಾ। ಇಮೇಹಿ ಸಙ್ಖಾರೇಹಿ ಸಙ್ಖಾರವಾ”ತಿ। ಸಙ್ಖಾರವನ್ತಂ ಅತ್ತಾನಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ। ದಿಟ್ಠಿ ನ ವತ್ಥು, ವತ್ಥು ನ ದಿಟ್ಠಿ। ಅಞ್ಞಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಅಞ್ಞಂ ವತ್ಥು। ಯಾ ಚ ದಿಟ್ಠಿ ಯಞ್ಚ ವತ್ಥು - ಅಯಂ ದುತಿಯಾ ಸಙ್ಖಾರವತ್ಥುಕಾ ಅತ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿ। ಅತ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ...ಪೇ°... ಇಮಾನಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ, ನ ಚ ದಿಟ್ಠಿಯೋ। ಏವಂ ಸಙ್ಖಾರವನ್ತಂ ಅತ್ತಾನಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ।

ಕಥಂ **ಅತ್ತನಿ ಸಙ್ಖಾರೇ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ?** ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ವಿಞ್ಞಾಣಂ... ರೂಪಂ... ವೇದನಂ... ಸಞ್ಞಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - “ಅಯಂ ಖೋ ಮೇ ಅತ್ತಾ। ಇಮಸ್ಮಿಞ್ಚ ಪನ ಅತ್ತನಿ ಇಮೇ ಸಙ್ಖಾರಾ”ತಿ। ಅತ್ತನಿ ಸಙ್ಖಾರೇ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಪುಪ್ಫಂ ಗನ್ಧಸಮ್ಪನ್ನಂ ಅಸ್ಸ। ತಮೇನಂ ಪುರಿಸೋ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ - “ಇದಂ ಪುಪ್ಫಂ, ಅಯಂ ಗನ್ಧೋ; ಅಞ್ಞಂ ಪುಪ್ಫಂ, ಅಞ್ಞೋ ಗನ್ಧೋ। ಸೋ ಖೋ ಪನಾಯಂ ಗನ್ಧೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪುಪ್ಫೇ”ತಿ। ಪುಪ್ಫಸ್ಮಿಂ ಗನ್ಧಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಏವಮೇವಂ ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ವಿಞ್ಞಾಣಂ... ರೂಪಂ... ವೇದನಂ... ಸಞ್ಞಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - “ಅಯಂ ಖೋ ಮೇ ಅತ್ತಾ। ಇಮಸ್ಮಿಞ್ಚ ಪನ ಅತ್ತನಿ ಇಮೇ ಸಙ್ಖಾರಾ”ತಿ। ಅತ್ತನಿ ಸಙ್ಖಾರೇ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ। ದಿಟ್ಠಿ ನ ವತ್ಥು, ವತ್ಥು ನ ದಿಟ್ಠಿ। ಅಞ್ಞಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಅಞ್ಞಂ ವತ್ಥು। ಯಾ ಚ ದಿಟ್ಠಿ ಯಞ್ಚ ವತ್ಥು - ಅಯಂ ತತಿಯಾ ಸಙ್ಖಾರವತ್ಥುಕಾ ಅತ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿ। ಅತ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ...ಪೇ°... ಇಮಾನಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ, ನ ಚ ದಿಟ್ಠಿಯೋ। ಏವಂ ಅತ್ತನಿ ಸಙ್ಖಾರೇ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ।

ಕಥಂ **ಸಙ್ಖಾರೇಸು ಅತ್ತಾನಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ?** ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ವಿಞ್ಞಾಣಂ... ರೂಪಂ... ವೇದನಂ... ಸಞ್ಞಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - "ಅಯಂ ಖೋ ಮೇ ಅತ್ತಾ। ಸೋ ಖೋ ಪನ ಮೇ ಅಯಂ ಅತ್ತಾ ಇಮೇಸು ಸಙ್ಖಾರೇಸೂ"ತಿ। ಸಙ್ಖಾರೇಸು ಅತ್ತಾನಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಮಣಿ ಕರಣ್ಡಕೇ ಪಕ್ಖಿತ್ತೋ ಅಸ್ಸ। ತಮೇನಂ ಪುರಿಸೋ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ - "ಅಯಂ ಮಣಿ, ಅಯಂ ಕರಣ್ಡಕೋ। ಅಞ್ಞೋ ಮಣಿ, ಅಞ್ಞೋ ಕರಣ್ಡಕೋ। ಸೋ ಖೋ ಪನಾಯಂ ಮಣಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕರಣ್ಡಕೇ"ತಿ। ಕರಣ್ಡಕಸ್ಮಿಂ ಮಣಿಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಏವಮೇವ ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ವಿಞ್ಞಾಣಂ... ರೂಪಂ... ವೇದನಂ... ಸಞ್ಞಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - "ಅಯಂ ಖೋ ಮೇ ಅತ್ತಾ। ಸೋ ಖೋ ಪನ ಮೇ ಅಯಂ ಅತ್ತಾ ಇಮೇಸು ಸಙ್ಖಾರೇಸೂ"ತಿ। ಸಙ್ಖಾರೇಸು ಅತ್ತಾನಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ। ದಿಟ್ಠಿ ನ ವತ್ಥು, ವತ್ಥು ನ ದಿಟ್ಠಿ। ಅಞ್ಞಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಅಞ್ಞಂ ವತ್ಥು। ಯಾ ಚ ದಿಟ್ಠಿ ಯಞ್ಚ ವತ್ಥು - ಅಯಂ ಚತುತ್ಥಾ ಸಙ್ಖಾರವತ್ಥುಕಾ ಅತ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿ। ಅತ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ... ಪೇ॰... ಇಮಾನಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ, ನ ಚ ದಿಟ್ಠಿಯೋ। ಏವಂ ಸಙ್ಖಾರೇಸು ಅತ್ತಾನಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ।

೧೩೫. ಕಥಂ **ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ?** ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಚಕ್ಖುವಿಞ್ಞಾಣಂ... ಸೋತವಿಞ್ಞಾಣಂ... ಘಾನವಿಞ್ಞಾಣಂ... ಜಿವ್ಹಾವಿಞ್ಞಾಣಂ ಕಾಯವಿಞ್ಞಾಣಂ... ಮನೋವಿಞ್ಞಾಣಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। "ಯಂ ಮನೋವಿಞ್ಞಾಣಂ, ಸೋ ಅಹಂ; ಯೋ ಅಹಂ, ತಂ ಮನೋವಿಞ್ಞಾಣ"ನ್ತಿ - ಮನೋವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚ ಅತ್ತಞ್ಚ ಅದ್ವಯಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ತೇಲಪ್ಪದೀಪಸ್ಸ ಝಾಯತೋ "ಯಾ ಅಚ್ಚಿ ಸೋ ವಣ್ಣೋ, ಯೋ ವಣ್ಣೋ ಸಾ ಅಚ್ಚೀ"ತಿ - ಅಚ್ಚಿಞ್ಚ ವಣ್ಣಞ್ಚ ಅದ್ವಯಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಏವಮೇವಂ ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಮನೋವಿಞ್ಞಾಣಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ । "ಯಂ ಮನೋವಿಞ್ಞಾಣಂ, ಸೋ ಅಹಂ; ಯೋ ಅಹಂ ತಂ ಮನೋವಿಞ್ಞಾಣ"ನ್ತಿ - ಮನೋವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚ ಅತ್ತಞ್ಚ ಅದ್ವಯಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ। ದಿಟ್ಠಿ ನ ವತ್ಥು, ವತ್ಥು ನ ದಿಟ್ಠಿ। ಅಞ್ಞಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಅಞ್ಞಂ ವತ್ಥು। ಯಾ ಚ ದಿಟ್ಠಿ ಯಞ್ಚ ವತ್ಥು - ಅಯಂ ಪಠಮಾ ವಿಞ್ಞಾಣವತ್ಥುಕಾ ಅತ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿ। ಅತ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ...ಪೇ॰... ಇಮಾನಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ, ನ ಚ ದಿಟ್ಠಿಯೋ। ಏವಂ ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ।

ಕಥಂ **ವಿಞ್ಞಾಣವನ್ತಂ ಅತ್ತಾನಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ?** ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ರೂಪಂ... ವೇದನಂ... ಸಞ್ಞಂ... ಸಙ್ಖಾರೇ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - "ಅಯಂ ಖೋ ಮೇ ಅತ್ತಾ। ಸೋ ಖೋ ಪನ ಮೇ ಅಯಂ ಅತ್ತಾ ಇಮಿನಾ ವಿಞ್ಞಾಣೇನ ವಿಞ್ಞಾಣವಾ"ತಿ। ವಿಞ್ಞಾಣವನ್ತಂ ಅತ್ತಾನಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ರುಕ್ಖೋ ಛಾಯಾಸಮ್ಪನ್ನೋ ಅಸ್ಸ। ತಮೇನಂ ಪುರಿಸೋ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ - "ಅಯಂ ರುಕ್ಖೋ, ಅಯಂ ಛಾಯಾ। ಅಞ್ಞೋ ರುಕ್ಖೋ, ಅಞ್ಞಾ ಛಾಯಾ। ಸೋ ಖೋ ಪನಾಯಂ ರುಕ್ಖೋ ಇಮಾಯ ಛಾಯಾಯ ಛಾಯಾವಾ"ತಿ। ಛಾಯಾವನ್ತಂ ರುಕ್ಖಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಏವಮೇವಂ ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ರೂಪಂ... ವೇದನಂ... ಸಞ್ಞಂ... ಸಙ್ಖಾರೇ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - "ಅಯಂ ಖೋ ಮೇ ಅತ್ತಾ। ಸೋ ಖೋ ಪನ ಮೇ ಅಯಂ ಅತ್ತಾ ಇಮಿನಾ ವಿಞ್ಞಾಣೇನ ವಿಞ್ಞಾಣವಾ"ತಿ। ವಿಞ್ಞಾಣವನ್ತಂ ಅತ್ತಾನಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ। ದಿಟ್ಠಿ ನ ವತ್ಥು, ವತ್ಥು ನ ದಿಟ್ಠಿ। ಅಞ್ಞಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಅಞ್ಞಂ ವತ್ಥು। ಯಾ ಚ ದಿಟ್ಠಿ ಯಞ್ಚ ವತ್ಥು - ಅಯಂ ದುತಿಯಾ ವಿಞ್ಞಾಣವತ್ಥುಕಾ ಅತ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿ। ಅತ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ...ಪೇ॰... ಇಮಾನಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ, ನ ಚ ದಿಟ್ಠಿಯೋ। ಏವಂ ವಿಞ್ಞಾಣವನ್ತಂ ಅತ್ತಾನಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ।

ಕಥಂ **ಅತ್ತನಿ ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ?** ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ರೂಪಂ... ವೇದನಂ... ಸಞ್ಞಂ... ಸಙ್ಖಾರೇ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - "ಅಯಂ ಖೋ ಮೇ ಅತ್ತಾ । ಇಮಸ್ಮಿಞ್ಚ ಪನ ಅತ್ತನಿ ಇದಂ ವಿಞ್ಞಾಣ"ನ್ತಿ। ಅತ್ತನಿ ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಪುಪ್ಫಂ ಗನ್ಧಸಮ್ಪನ್ನಂ ಅಸ್ಸ। ತಮೇನಂ ಪುರಿಸೋ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ - "ಇದಂ ಪುಪ್ಫಂ, ಅಯಂ ಗನ್ಧೋ; ಅಞ್ಞಂ ಪುಪ್ಫಂ, ಅಞ್ಞೋ ಗನ್ಧೋ। ಸೋ ಖೋ ಪನಾಯಂ ಗನ್ಧೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪುಪ್ಫೇ"ತಿ। ಪುಪ್ಫಸ್ಮಿಂ ಗನ್ಧಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಏವಮೇವಂ ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ರೂಪಂ... ವೇದನಂ... ಸಞ್ಞಂ... ಸಙ್ಖಾರೇ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - "ಅಯಂ ಖೋ ಮೇ ಅತ್ತಾ। ಇಮಸ್ಮಿಞ್ಚ ಪನ ಅತ್ತನಿ ಇದಂ ವಿಞ್ಞಾಣ"ನ್ತಿ। ಅತ್ತನಿ ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ। ದಿಟ್ಠಿ ನ ವತ್ಥು, ವತ್ಥು ನ ದಿಟ್ಠಿ। ಅಞ್ಞಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಅಞ್ಞಂ ವತ್ಥು। ಯಾ ಚ ದಿಟ್ಠಿ ಯಞ್ಚ ವತ್ಥು - ಅಯಂ ತತಿಯಾ ವಿಞ್ಞಾಣವತ್ಥುಕಾ ಅತ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿ। ಅತ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ...ಪೇ॰... ಇಮಾನಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ, ನ ಚ ದಿಟ್ಠಿಯೋ। ಏವಂ ಅತ್ತನಿ ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ।

ಕಥಂ **ವಿಞ್ಞಾಣಸ್ಮಿಂ ಅತ್ತಾನಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ?** ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ರೂಪಂ... ವೇದನಂ... ಸಞ್ಞಂ... ಸಙ್ಖಾರೇ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - "ಅಯಂ ಖೋ ಮೇ ಅತ್ತಾ। ಸೋ ಖೋ ಪನ ಮೇ ಅಯಂ ಅತ್ತಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಿಞ್ಞಾಣೇ"ತಿ। ವಿಞ್ಞಾಣಸ್ಮಿಂ ಅತ್ತಾನಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಮಣಿ ಕರಣ್ಡಕೇ ಪಕ್ಖಿತ್ತೋ ಅಸ್ಸ। ತಮೇನಂ ಪುರಿಸೋ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ - "ಅಯಂ ಮಣಿ, ಅಯಂ ಕರಣ್ಡಕೋ। ಅಞ್ಞೋ ಮಣಿ, ಅಞ್ಞೋ ಕರಣ್ಡಕೋ। ಸೋ ಖೋ ಪನಾಯಂ ಮಣಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಕರಣ್ಡಕೇ"ತಿ। ಕರಣ್ಡಕಸ್ಮಿಂ ಮಣಿಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಏವಮೇವಂ ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ರೂಪಂ... ವೇದನಂ... ಸಞ್ಞಂ... ಸಙ್ಖಾರೇ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - "ಅಯಂ ಖೋ ಮೇ ಅತ್ತಾ। ಸೋ ಖೋ ಪನ ಮೇ ಅಯಂ ಅತ್ತಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಿಞ್ಞಾಣೇ"ತಿ। ವಿಞ್ಞಾಣಸ್ಮಿಂ ಅತ್ತಾನಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ। ದಿಟ್ಠಿ ನ ವತ್ಥು, ವತ್ಥು ನ ದಿಟ್ಠಿ। ಅಞ್ಞಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಅಞ್ಞಂ ವತ್ಥು। ಯಾ ಚ ದಿಟ್ಠಿ ಯಞ್ಚ ವತ್ಥು - ಅಯಂ ಚತುತ್ಥಾ ವಿಞ್ಞಾಣವತ್ಥುಕಾ ಅತ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿ। ಅತ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ...ಪೇ॰... ಇಮಾನಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ, ನ ಚ ದಿಟ್ಠಿಯೋ। ಏವಂ ವಿಞ್ಞಾಣಸ್ಮಿಂ ಅತ್ತಾನಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಅತ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿಯಾ ಇಮೇಹಿ ವೀಸತಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ।

ಅತ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿನಿದ್ದೇಸೋ ದುತಿಯೋ।

೩. ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿನಿದ್ದೇಸೋ

೧೩೯. ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಯಾ ಕತಮೇಹಿ ದಸಹಾಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ? "ನತ್ಥಿ ದಿನ್ನ"ನ್ತಿ - ವತ್ಥು [ವತ್ಥುಂ (ಸ್ಯಾ॰) ಏವಮುಪರಿಪಿ]। ಏವಂವಾದೋ ಮಿಚ್ಛಾಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ [ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಾಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ (ಸ್ಯಾ॰)] ದಿಟ್ಠಿ। ದಿಟ್ಠಿ ನ ವತ್ಥು, ವತ್ಥು ನ ದಿಟ್ಠಿ। ಅಞ್ಞಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಅಞ್ಞಂ ವತ್ಥು। ಯಾ ಚ ದಿಟ್ಠಿ ಯಞ್ಚ ವತ್ಥು - ಅಯಂ ಪಠಮಾ ಮಿಚ್ಛಾವತ್ಥುಕಾ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ। ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ ದಿಟ್ಠಿವಿಪತ್ತಿ...ಪೇ॰... ಇಮಾನಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ, ನ ಚ ದಿಟ್ಠಿಯೋ। "ನತ್ಥಿ ಯಿಟ್ಠ"ನ್ತಿ - ವತ್ಥು...ಪೇ॰... "ನತ್ಥಿ ಹುತ"ನ್ತಿ - ವತ್ಥು... "ನತ್ಥಿ ಸುಕತದುಕ್ಕಟಾನಂ ಕಮ್ಮಾನಂ ಫಲಂ ವಿಪಾಕೋ"ತಿ - ವತ್ಥು... "ನತ್ಥಿ ಅಯಂ ಲೋಕೋ"ತಿ - ವತ್ಥು... "ನತ್ಥಿ ಪರೋ ಲೋಕೋ"ತಿ - ವತ್ಥು... "ನತ್ಥಿ ಮಾತಾ"ತಿ - ವತ್ಥು... "ನತ್ಥಿ ಪಿತಾ"ತಿ - ವತ್ಥು... "ನತ್ಥಿ ಸತ್ತಾ ಓಪಪಾತಿಕಾ"ತಿ - ವತ್ಥು... "ನತ್ಥಿ ಲೋಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸಮ್ಮಗ್ಗತಾ [ಸಮಗ್ಗತಾ (ಕ॰)] ಸಮ್ಮಾಪಟಿಪನ್ನಾ, ಯೇ ಇಮಞ್ಚ ಲೋಕಂ, ಪರಞ್ಚ ಲೋಕಂ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಪವೇದೇನ್ತೀ"ತಿ - ವತ್ಥು। ಏವಂವಾದೋ ಮಿಚ್ಛಾಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ। ದಿಟ್ಠಿ ನ ವತ್ಥು, ವತ್ಥು ನ ದಿಟ್ಠಿ। ಅಞ್ಞಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಅಞ್ಞಂ ವತ್ಥು। ಯಾ ಚ ದಿಟ್ಠಿ ಯಞ್ಚ ವತ್ಥು - ಅಯಂ ದಸಮಾ ಮಿಚ್ಛಾವತ್ಥುಕಾ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ। ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ ದಿಟ್ಠಿವಿಪತ್ತಿ...ಪೇ॰... ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕಸ್ಸ ಪುರಿಸಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ದ್ವೇವ ಗತಿಯೋ...ಪೇ॰... ಇಮಾನಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ, ನ ಚ ದಿಟ್ಠಿಯೋ। ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಯಾ ಇಮೇಹಿ ದಸಹಾಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ।

ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿನಿದ್ದೇಸೋ ತತಿಯೋ।

೪. ಸಕ್ಕಾಯದಿಟ್ಠಿನಿದ್ದೇಸೋ

೧೩೭. ಸಕ್ಕಾಯದಿಟ್ಠಿಯಾ ಕತಮೇಹಿ ವೀಸತಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ? ಇಧ ಅಸ್ಸುತವಾ ಪುಥುಜ್ಜನೋ ಅರಿಯಾನಂ ಅದಸ್ಸಾವೀ ಅರಿಯಧಮ್ಮಸ್ಸ ಅಕೋವಿದೋ ಅರಿಯಧಮ್ಮೇ ಅವಿನೀತೋ, ಸಪ್ಪುರಿಸಾನಂ ಅದಸ್ಸಾವೀ ಸಪ್ಪುರಿಸಧಮ್ಮಸ್ಸ ಅಕೋವಿದೋ ಸಪ್ಪುರಿಸಧಮ್ಮೇ ಅವಿನೀತೋ ರೂಪಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ ರೂಪವನ್ತಂ ವಾ ಅತ್ತಾನಂ ಅತ್ತನಿ ವಾ ರೂಪಂ ರೂಪಸ್ಮಿಂ ವಾ ಅತ್ತಾನಂ। ವೇದನಂ... ಸಞ್ಞಂ... ಸಙ್ಖಾರೇ... ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ ವಿಞ್ಞಾಣವನ್ತಂ ವಾ ಅತ್ತಾನಂ ಅತ್ತನಿ ವಾ ವಿಞ್ಞಾಣಂ ವಿಞ್ಞಾಣಸ್ಮಿಂ ವಾ ಅತ್ತಾನಂ।

ಕಥಂ **ರೂಪಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ?** ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಪಥವೀಕಸಿಣಂ...ಪೇ॰... ಓದಾತಕಸಿಣಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। "ಯಂ ಓದಾತಕಸಿಣಂ, ಸೋ ಅಹಂ; ಯೋ ಅಹಂ, ತಂ ಓದಾತಕಸಿಣ"ನ್ತಿ - ಓದಾತಕಸಿಣಞ್ಚ ಅತ್ತಞ್ಚ ಅದ್ವಯಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ । ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ತೇಲಪ್ಪದೀಪಸ್ಸ ಝಾಯತೋ...ಪೇ॰... ಏವಮೇವಂ ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಓದಾತಕಸಿಣಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ...ಪೇ॰... ಅಯಂ ಪಠಮಾ ರೂಪವತ್ಥುಕಾ ಸಕ್ಕಾಯದಿಟ್ಠಿ। ಸಕ್ಕಾಯದಿಟ್ಠಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ...ಪೇ॰... ಇಮಾನಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ, ನ ಚ ದಿಟ್ಠಿಯೋ। ಏವಂ ರೂಪಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ...ಪೇ॰... ಸಕ್ಕಾಯದಿಟ್ಠಿಯಾ ಇಮೇಹಿ ವೀಸತಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ।

ಸಕ್ಕಾಯದಿಟ್ಠಿನಿದ್ದೇಸೋ ಚತುತ್ಥೋ।

೫. ಸಸ್ಸತದಿಟ್ಠಿನಿದ್ದೇಸೋ

೧೩೮. ಸಕ್ಕಾಯವತ್ಥುಕಾಯ ಸಸ್ಸತದಿಟ್ಠಿಯಾ ಕತಮೇಹಿ ಪನ್ನರಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ? ಇಧ ಅಸ್ಸುತವಾ ಪುಥುಜ್ಜನೋ ಅರಿಯಾನಂ ಅದಸ್ಸಾವೀ ಅರಿಯಧಮ್ಮಸ್ಸ ಅಕೋವಿದೋ ಅರಿಯಧಮ್ಮೇ ಅವಿನೀತೋ ಸಪ್ಪುರಿಸಾನಂ ಅದಸ್ಸಾವೀ ಸಪ್ಪುರಿಸಧಮ್ಮಸ್ಸ ಅಕೋವಿದೋ ಸಪ್ಪುರಿಸಧಮ್ಮೇ ಅವಿನೀತೋ ರೂಪವನ್ತಂ ವಾ ಅತ್ತಾನಂ ಅತ್ತನಿ ವಾ ರೂಪಂ ರೂಪಸ್ಮಿಂ ವಾ ಅತ್ತಾನಂ। ವೇದನಾವನ್ತಂ ವಾ ಅತ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ಸಞ್ಞಾವನ್ತಂ ವಾ ಅತ್ತಾನಂ... ಸಙ್ಖಾರವನ್ತಂ ವಾ ಅತ್ತಾನಂ... ವಿಞ್ಞಾಣವನ್ತಂ ವಾ ಅತ್ತಾನಂ ಅತ್ತನಿ ವಾ ವಿಞ್ಞಾಣಂ ವಿಞ್ಞಾಣಸ್ಮಿಂ ವಾ ಅತ್ತಾನಂ।

ಕಥಂ **ರೂಪವನ್ತಂ ಅತ್ತಾನಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ?** ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ವೇದನಂ... ಸಞ್ಞಂ... ಸಙ್ಖಾರೇ... ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - "ಅಯಂ ಖೋ ಮೇ ಅತ್ತಾ। ಸೋ ಖೋ ಪನ ಮೇ ಅಯಂ ಅತ್ತಾ ಇಮಿನಾ ರೂಪೇನ ರೂಪವಾ"ತಿ। ರೂಪವನ್ತಂ ಅತ್ತಾನಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ರುಕ್ಖೋ ಛಾಯಾಸಮ್ಪನ್ನೋ ಅಸ್ಸ। ತಮೇನಂ ಪುರಿಸೋ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ - "ಅಯಂ ರುಕ್ಖೋ, ಅಯಂ ಛಾಯಾ; ಅಞ್ಞೋ ರುಕ್ಖೋ, ಅಞ್ಞಾ ಛಾಯಾ। ಸೋ ಖೋ ಪನಾಯಂ ರುಕ್ಖೋ ಇಮಾಯ ಛಾಯಾಯ ಛಾಯಾವಾ"ತಿ। ಛಾಯಾವನ್ತಂ ರುಕ್ಖಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಏವಮೇವಂ ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ವೇದನಂ...ಪೇ॰... ಅಯಂ ಪಠಮಾ ಸಕ್ಕಾಯವತ್ಥುಕಾ ಸಸ್ಸತದಿಟ್ಠಿ। ಸಸ್ಸತದಿಟ್ಠಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ...ಪೇ॰... ಇಮಾನಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ, ನ ಚ ದಿಟ್ಠಿಯೋ। ಏವಂ ರೂಪವನ್ತಂ ಅತ್ತಾನಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ...ಪೇ॰... ಸಕ್ಕಾಯವತ್ಥುಕಾಯ ಸಸ್ಸತದಿಟ್ಠಿಯಾ ಇಮೇಹಿ ಪನ್ನರಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ।

ಸಸ್ಸತದಿಟ್ಠಿನಿದ್ದೇಸೋ ಪಞ್ಚಮೋ।

೬. ಉಚ್ಛೇದದಿಟ್ಠಿನಿದ್ದೇಸೋ

೧೩೯. ಸಕ್ಕಾಯವತ್ಥುಕಾಯ ಉಚ್ಛೇದದಿಟ್ಠಿಯಾ ಕತಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ? ಇಧ ಅಸ್ಸುತವಾ ಪುಥುಜ್ಜನೋ ಅರಿಯಾನಂ ಅದಸ್ಸಾವೀ ಅರಿಯಧಮ್ಮಸ್ಸ ಅಕೋವಿದೋ ಅರಿಯಧಮ್ಮೇ ಅವಿನೀತೋ ಸಪ್ಪುರಿಸಾನಂ ಅದಸ್ಸಾವೀ ಸಪ್ಪುರಿಸಧಮ್ಮಸ್ಸ ಅಕೋವಿದೋ ಸಪ್ಪುರಿಸಧಮ್ಮೇ ಅವಿನೀತೋ ರೂಪಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ, ವೇದನಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ, ಸಞ್ಞಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ, ಸಙ್ಖಾರೇ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ, ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ।

ಕಥಂ **ರೂಪಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ?** ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಪಥವೀಕಸಿಣಂ...ಪೇ॰... ಓದಾತಕಸಿಣಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। "ಯಂ ಓದಾತಕಸಿಣಂ, ಸೋ ಅಹಂ ; ಯೋ ಅಹಂ, ತಂ ಓದಾತಕಸಿಣ"ನ್ತಿ - ಓದಾತಕಸಿಣಞ್ಚ ಅತ್ತಞ್ಚ ಅದ್ವಯಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ತೇಲಪ್ಪದೀಪಸ್ಸ ಝಾಯತೋ...ಪೇ॰... ಅಯಂ ಪಠಮಾ ಸಕ್ಕಾಯವತ್ಥುಕಾ ಉಚ್ಛೇದದಿಟ್ಠಿ। ಉಚ್ಛೇದದಿಟ್ಠಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ...

ಪೇ॰… ಇಮಾನಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ, ನ ಚ ದಿಟ್ಠಿಯೋ। ಏವಂ ರೂಪಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ…ಪೇ॰… ಸಕ್ಕಾಯವತ್ಥುಕಾಯ ಉಚ್ಛೇದದಿಟ್ಠಿಯಾ ಇಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ।

ಉಚ್ಛೇದದಿಟ್ಠಿನಿದ್ದೇಸೋ ಛಟ್ಠೋ।

೭. ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾದಿಟ್ಠಿನಿದ್ದೇಸೋ

೧೪೦. ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಕತಮೇಹಿ ಪಞ್ಞಾಸಾಯ ಆಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ? ‘‘ಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋ’’ತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ? ‘‘ಅಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋ’’ತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ? ‘‘ಅನ್ತವಾ ಲೋಕೋ’’ತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ… ‘‘ಅನನ್ತವಾ ಲೋಕೋ’’ತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ… ‘‘ತಂ ಜೀವಂ ತಂ ಸರೀರ’’ನ್ತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ… ‘‘ಅಞ್ಞಂ ಜೀವಂ ಅಞ್ಞಂ ಸರೀರ’’ನ್ತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ… ‘‘ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ’’ತಿ…ಪೇ॰… ನ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ’’ತಿ… ‘‘ಹೋತಿ ಚ ನ ಚ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ’’ತಿ… ‘‘ನೇವ ಹೋತಿ ನ ನ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ’’ತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ?

‘‘ಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋ’’ತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಪಞ್ಚಹಾಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ‘‘ನೇವ ಹೋತಿ ನ ನ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ’’ತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಪಞ್ಚಹಾಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ।

[ಕ] ‘‘ಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋ’’ತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಕತಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಾಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ? ರೂಪಂ ಲೋಕೋ ಚೇವ ಸಸ್ಸತಂ ಚಾತಿ - ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ। ತಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸೋ ಅನ್ತೋ ಗಹಿತೋತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾ ದಿಟ್ಠಿ। ದಿಟ್ಠಿ ನ ವತ್ಥು, ವತ್ಥು ನ ದಿಟ್ಠಿ। ಅಞ್ಞಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಅಞ್ಞಂ ವತ್ಥು। ಯಾ ಚ ದಿಟ್ಠಿ ಯಞ್ಚ ವತ್ಥು - ಅಯಂ ಪಠಮಾ ‘‘ಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋ’’ತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾ ದಿಟ್ಠಿ। ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾ ದಿಟ್ಠಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ …ಪೇ॰… ಇಮಾನಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ, ನ ಚ ದಿಟ್ಠಿಯೋ।

ವೇದನಾ ಲೋಕೋ ಚೇವ ಸಸ್ಸತಾ ಚಾತಿ…ಪೇ॰… ಸಞ್ಞಾ ಲೋಕೋ ಚೇವ ಸಸ್ಸತಾ ಚಾತಿ…ಪೇ॰… ಸಙ್ಖಾರಾ ಲೋಕೋ ಚೇವ ಸಸ್ಸತಾ ಚಾತಿ…ಪೇ॰… ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಲೋಕೋ ಚೇವ ಸಸ್ಸತಞ್ಚಾತಿ - ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ। ತಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸೋ ಅನ್ತೋ ಗಹಿತೋತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾ ದಿಟ್ಠಿ। ದಿಟ್ಠಿ ನ ವತ್ಥು, ವತ್ಥು ನ ದಿಟ್ಠಿ। ಅಞ್ಞಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಅಞ್ಞಂ ವತ್ಥು। ಯಾ ಚ ದಿಟ್ಠಿ ಯಞ್ಚ ವತ್ಥು - ಅಯಂ ಪಞ್ಚಮೀ ಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾ ದಿಟ್ಠಿ। ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾ ದಿಟ್ಠಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ…ಪೇ॰… ಇಮಾನಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ, ನ ಚ ದಿಟ್ಠಿಯೋ। ‘‘ಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋ’’ತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಇಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಾಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ।

[ಖ] ‘‘ಅಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋ’’ತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಕತಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಾಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ? ರೂಪಂ ಲೋಕೋ ಚೇವ ಅಸಸ್ಸತಞ್ಚಾತಿ - ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ। ತಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸೋ ಅನ್ತೋ ಗಹಿತೋತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾ ದಿಟ್ಠಿ…ಪೇ॰… ಅಯಂ ಪಠಮಾ ‘‘ಅಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋ’’ತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾ ದಿಟ್ಠಿ। ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾ ದಿಟ್ಠಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ ದಿಟ್ಠಿವಿಪತ್ತಿ…ಪೇ॰… ಇಮಾನಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ, ನ ಚ ದಿಟ್ಠಿಯೋ।

ವೇದನಾ ಲೋಕೋ ಚೇವ ಅಸಸ್ಸತಾ ಚಾತಿ…ಪೇ॰… ಸಞ್ಞಾ ಲೋಕೋ ಚೇವ ಅಸಸ್ಸತಾ ಚಾತಿ…ಪೇ॰… ಸಙ್ಖಾರಾ ಲೋಕೋ ಚೇವ ಅಸಸ್ಸತಾ ಚಾತಿ…ಪೇ॰… ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಲೋಕೋ ಚೇವ ಅಸಸ್ಸತಞ್ಚಾತಿ - ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ। ತಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ

ಸೋ ಅನ್ತೋ ಗಹಿತೋತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾ ದಿಟ್ಠಿ। ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾ ದಿಟ್ಠಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ...ಪೇ॰... ಇಮಾನಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ, ನ ಚ ದಿಟ್ಠಿಯೋ। "ಅಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋ"ತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಇಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಾಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ।

[ಗ] "ಅನ್ತವಾ ಲೋಕೋ"ತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಕತಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಾಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ? ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಪರಿತ್ತಂ ಓಕಾಸಂ ನೀಲಕತೋ ಫರತಿ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - "ಅನ್ತವಾ ಅಯಂ ಲೋಕೋ ಪರಿವಟುಮೋ"ತಿ। ಅನ್ತಸಞ್ಞೀ ಹೋತಿ। ಯಂ ಫರತಿ, ತಂ ವತ್ಥು ಚೇವ ಲೋಕೋ ಚ। ಯೇನ ಫರತಿ, ಸೋ ಅತ್ತಾ ಚೇವ ಲೋಕೋ ಚಾತಿ - ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ। ತಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸೋ ಅನ್ತೋ ಗಹಿತೋತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾ ದಿಟ್ಠಿ। ದಿಟ್ಠಿ ನ ವತ್ಥು, ವತ್ಥು ನ ದಿಟ್ಠಿ। ಅಞ್ಞಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಅಞ್ಞಂ ವತ್ಥು। ಯಾ ಚ ದಿಟ್ಠಿ ಯಞ್ಚ ವತ್ಥು - ಅಯಂ ಪಠಮಾ "ಅನ್ತವಾ ಲೋಕೋ"ತಿ ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾ ದಿಟ್ಠಿ। ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾ ದಿಟ್ಠಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ...ಪೇ॰... ಇಮಾನಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ, ನ ಚ ದಿಟ್ಠಿಯೋ।

ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಪರಿತ್ತಂ ಓಕಾಸಂ ಪೀತಕತೋ ಫರತಿ... ಲೋಹಿತಕತೋ ಫರತಿ... ಓದಾತಕತೋ ಫರತಿ... ಓಭಾಸಕತೋ ಫರತಿ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - "ಅನ್ತವಾ ಅಯಂ ಲೋಕೋ ಪರಿವಟುಮೋ"ತಿ। ಅನ್ತಸಞ್ಞೀ ಹೋತಿ। ಯಂ ಫರತಿ ತಂ ವತ್ಥು ಚೇವ ಲೋಕೋ ಚ। ಯೇನ ಫರತಿ ಸೋ ಅತ್ತಾ ಚೇವ ಲೋಕೋ ಚಾತಿ - ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ। ತಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸೋ ಅನ್ತೋ ಗಹಿತೋತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾ ದಿಟ್ಠಿ...ಪೇ॰... ಅನ್ತವಾ ಲೋಕೋತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಇಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಾಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ।

[ಘ] "ಅನನ್ತವಾ ಲೋಕೋ"ತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಕತಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಾಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ? ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ವಿಪುಲಂ ಓಕಾಸಂ ನೀಲಕತೋ ಫರತಿ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - "ಅನನ್ತವಾ ಅಯಂ ಲೋಕೋ ಅಪರಿಯನ್ತೋ"ತಿ। ಅನನ್ತಸಞ್ಞೀ ಹೋತಿ। ಯಂ ಫರತಿ ತಂ ವತ್ಥು ಚೇವ ಲೋಕೋ ಚ; ಯೇನ ಫರತಿ ಸೋ ಅತ್ತಾ ಚೇವ ಲೋಕೋ ಚಾತಿ - ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ। ತಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸೋ ಅನ್ತೋ ಗಹಿತೋತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾ ದಿಟ್ಠಿ। ದಿಟ್ಠಿ ನ ವತ್ಥು, ವತ್ಥು ನ ದಿಟ್ಠಿ। ಅಞ್ಞಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಅಞ್ಞಂ ವತ್ಥು। ಯಾ ಚ ದಿಟ್ಠಿ ಯಞ್ಚ ವತ್ಥು - ಅಯಂ ಪಠಮಾ "ಅನನ್ತವಾ ಲೋಕೋ"ತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾ ದಿಟ್ಠಿ। ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾ ದಿಟ್ಠಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ...ಪೇ॰... ಇಮಾನಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ, ನ ಚ ದಿಟ್ಠಿಯೋ।

ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ವಿಪುಲಂ ಓಕಾಸಂ ಪೀತಕತೋ ಫರತಿ... ಲೋಹಿತಕತೋ ಫರತಿ... ಓದಾತಕತೋ ಫರತಿ... ಓಭಾಸಕತೋ ಫರತಿ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - "ಅನನ್ತವಾ ಅಯಂ ಲೋಕೋ ಅಪರಿಯನ್ತೋ"ತಿ। ಅನನ್ತಸಞ್ಞೀ ಹೋತಿ। ಯಂ ಫರತಿ ತಂ ವತ್ಥು ಚೇವ ಲೋಕೋ ಚ; ಯೇನ ಫರತಿ ಸೋ ಅತ್ತಾ ಚೇವ ಲೋಕೋ ಚಾತಿ - ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ। ತಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸೋ ಅನ್ತೋ ಗಹಿತೋತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾ ದಿಟ್ಠಿ...ಪೇ॰... ಅನನ್ತವಾ ಲೋಕೋತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಇಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಾಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ।

[ಙ] "ತಂ ಜೀವಂ ತಂ ಸರೀರ"ನ್ತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಕತಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಾಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ? ರೂಪಂ ಜೀವಞ್ಚೇವ ಸರೀರಞ್ಚ; ಯಂ ಜೀವಂ ತಂ ಸರೀರಂ, ಯಂ ಸರೀರಂ ತಂ ಜೀವನ್ತಿ - ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ। ತಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸೋ ಅನ್ತೋ ಗಹಿತೋತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾ ದಿಟ್ಠಿ। ದಿಟ್ಠಿ ನ ವತ್ಥು, ವತ್ಥು ನ ದಿಟ್ಠಿ। ಅಞ್ಞಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಅಞ್ಞಂ ವತ್ಥು। ಯಾ ಚ ದಿಟ್ಠಿ ಯಞ್ಚ ವತ್ಥು - ಅಯಂ ಪಠಮಾ "ತಂ ಜೀವಂ ತಂ ಸರೀರ"ನ್ತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾ ದಿಟ್ಠಿ। ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾ ದಿಟ್ಠಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ...ಪೇ॰... ಇಮಾನಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ, ನ ಚ ದಿಟ್ಠಿಯೋ।

ವೇದನಾ ಜೀವಾ ಚೇವ ಸರೀರಂ ಚ... ಸಞ್ಞಾ ಜೀವಾ ಚೇವ ಸರೀರಂ ಚ... ಸಙ್ಖಾರಾ ಜೀವಾ ಚೇವ ಸರೀರಂ ಚ... ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಜೀವಞ್ಚೇವ ಸರೀರಞ್ಚ; ಯಂ ಜೀವಂ ತಂ ಸರೀರಂ, ಯಂ ಸರೀರಂ ತಂ ಜೀವನ್ತಿ - ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ। ತಾಯ

ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸೋ ಅನ್ತೋ ಗಹಿತೋತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾ ದಿಟ್ಠಿ…ಪೇ॰… “ತಂ ಜೀವಂ ತಂ ಸರೀರ”ನ್ತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಇಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಾಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ।

[ಚ] “ಅಞ್ಞಂ ಜೀವಂ ಅಞ್ಞಂ ಸರೀರ”ನ್ತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಕತಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಾಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ? ರೂಪಂ ಸರೀರಂ, ನ ಜೀವಂ; ಜೀವಂ ನ ಸರೀರಂ। ಅಞ್ಞಂ ಜೀವಂ ಅಞ್ಞಂ ಸರೀರನ್ತಿ - ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ। ತಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸೋ ಅನ್ತೋ ಗಹಿತೋತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾ ದಿಟ್ಠಿ। ದಿಟ್ಠಿ ನ ವತ್ಥು, ವತ್ಥು ನ ದಿಟ್ಠಿ। ಅಞ್ಞಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಅಞ್ಞಂ ವತ್ಥು। ಯಾ ಚ ದಿಟ್ಠಿ ಯಞ್ಚ ವತ್ಥು - ಅಯಂ ಪಠಮಾ “ಅಞ್ಞಂ ಜೀವಂ ಅಞ್ಞಂ ಸರೀರ”ನ್ತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾ ದಿಟ್ಠಿ। ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾ ದಿಟ್ಠಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ…ಪೇ॰… ಇಮಾನಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ, ನ ಚ ದಿಟ್ಠಿಯೋ।

ವೇದನಾ ಸರೀರಂ, ನ ಜೀವಂ… ಸಞ್ಞಾ ಸರೀರಂ, ನ ಜೀವಂ… ಸಙ್ಖಾರಾ ಸರೀರಂ, ನ ಜೀವಂ… ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಸರೀರಂ, ನ ಜೀವಂ; ಜೀವಂ ನ ಸರೀರಂ। ಅಞ್ಞಂ ಜೀವಂ, ಅಞ್ಞಂ ಸರೀರನ್ತಿ - ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ। ತಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸೋ ಅನ್ತೋ ಗಹಿತೋತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾ ದಿಟ್ಠಿ…ಪೇ॰… ಅಞ್ಞಂ ಜೀವಂ, ಅಞ್ಞಂ ಸರೀರನ್ತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಇಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಾಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ।

[ಛ] “ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ”ತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಕತಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಾಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ? ರೂಪಂ ಇಧೇವ ಮರಣಧಮ್ಮಂ। ತಥಾಗತೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಹೋತಿಪಿ ತಿಟ್ಠತಿಪಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿಪಿ ನಿಬ್ಬತ್ತತಿಪೀತಿ - ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ। ತಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸೋ ಅನ್ತೋ ಗಹಿತೋತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾ ದಿಟ್ಠಿ। ದಿಟ್ಠಿ ನ ವತ್ಥು, ವತ್ಥು ನ ದಿಟ್ಠಿ। ಅಞ್ಞಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಅಞ್ಞಂ ವತ್ಥು। ಯಾ ಚ ದಿಟ್ಠಿ ಯಞ್ಚ ವತ್ಥು - ಅಯಂ ಪಠಮಾ “ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ”ತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾ ದಿಟ್ಠಿ। ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾ ದಿಟ್ಠಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ…ಪೇ॰… ಇಮಾನಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ, ನ ಚ ದಿಟ್ಠಿಯೋ।

ವೇದನಾ ಇಧೇವ ಮರಣಧಮ್ಮಾ…ಪೇ॰… ಸಞ್ಞಾ ಇಧೇವ ಮರಣಧಮ್ಮಾ… ಸಙ್ಖಾರಾ ಇಧೇವ ಮರಣಧಮ್ಮಾ… ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಇಧೇವ ಮರಣಧಮ್ಮಂ। ತಥಾಗತೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಹೋತಿಪಿ ತಿಟ್ಠತಿಪಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿಪಿ ನಿಬ್ಬತ್ತತಿಪೀತಿ - ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ। ತಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸೋ ಅನ್ತೋ ಗಹಿತೋತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾ ದಿಟ್ಠಿ…ಪೇ॰… “ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ”ತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಇಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಾಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ।

[ಜ] “ನ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ”ತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಕತಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಾಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ? ರೂಪಂ ಇಧೇವ ಮರಣಧಮ್ಮಂ। ತಥಾಗತೋಪಿ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಉಚ್ಛಿಜ್ಜತಿ ವಿನಸ್ಸತಿ; ನ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾತಿ - ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ। ತಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸೋ ಅನ್ತೋ ಗಹಿತೋತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾ ದಿಟ್ಠಿ। ದಿಟ್ಠಿ ನ ವತ್ಥು, ವತ್ಥು ನ ದಿಟ್ಠಿ। ಅಞ್ಞಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಅಞ್ಞಂ ವತ್ಥು। ಯಾ ಚ ದಿಟ್ಠಿ ಯಞ್ಚ ವತ್ಥು - ಅಯಂ ಪಠಮಾ “ನ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ”ತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾ ದಿಟ್ಠಿ। ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾ ದಿಟ್ಠಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ…ಪೇ॰… ಇಮಾನಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ, ನ ಚ ದಿಟ್ಠಿಯೋ।

ವೇದನಾ ಇಧೇವ ಮರಣಧಮ್ಮಾ…ಪೇ॰… ಸಞ್ಞಾ ಇಧೇವ ಮರಣಧಮ್ಮಾ… ಸಙ್ಖಾರಾ ಇಧೇವ ಮರಣಧಮ್ಮಾ… ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಇಧೇವ ಮರಣಧಮ್ಮಂ। ತಥಾಗತೋಪಿ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಉಚ್ಛಿಜ್ಜತಿ ವಿನಸ್ಸತಿ। “ನ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ”ತಿ - ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ। ತಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸೋ ಅನ್ತೋ ಗಹಿತೋತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾ ದಿಟ್ಠಿ…ಪೇ॰… “ನ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ”ತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಇಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಾಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ।

[ಝ] “ಹೋತಿ ಚ ನ ಚ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ”ತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಕತಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಾಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ? ರೂಪಂ ಇಧೇವ ಮರಣಧಮ್ಮಂ। ತಥಾಗತೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಹೋತಿ ಚ ನ ಚ ಹೋತೀತಿ -

ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ। ತಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸೋ ಅನ್ತೋ ಗಹಿತೋತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾ ದಿಟ್ಠಿ। ದಿಟ್ಠಿ ನ ವತ್ಥು, ವತ್ಥು ನ ದಿಟ್ಠಿ। ಅಞ್ಞಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಅಞ್ಞಂ ವತ್ಥು। ಯಾ ಚ ದಿಟ್ಠಿ ಯಞ್ಚ ವತ್ಥು - ಅಯಂ ಪಠಮಾ "ಹೋತಿ ಚ ನ ಚ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ"ತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾ ದಿಟ್ಠಿ। ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾ ದಿಟ್ಠಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ...ಪೇ॰... ಇಮಾನಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ ನ ಚ ದಿಟ್ಠಿಯೋ।

ವೇದನಾ ಇಧೇವ ಮರಣಧಮ್ಮಾ...ಪೇ॰... ಸಞ್ಞಾ ಇಧೇವ ಮರಣಧಮ್ಮಾ... ಸಙ್ಖಾರಾ ಇಧೇವ ಮರಣಧಮ್ಮಾ... ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಇಧೇವ ಮರಣಧಮ್ಮಂ। ತಥಾಗತೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಹೋತಿ ಚ ನ ಚ ಹೋತೀತಿ - ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ। ತಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸೋ ಅನ್ತೋ ಗಹಿತೋತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾ ದಿಟ್ಠಿ...ಪೇ॰... "ಹೋತಿ ಚ ನ ಚ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ"ತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಇಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಾಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ।

[ಞ] "ನೇವ ಹೋತಿ ನ ನ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ"ತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಕತಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಾಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ? ರೂಪಂ ಇಧೇವ ಮರಣಧಮ್ಮಂ। ತಥಾಗತೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ನೇವ ಹೋತಿ ನ ನ ಹೋತೀತಿ - ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ। ತಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸೋ ಅನ್ತೋ ಗಹಿತೋತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾ ದಿಟ್ಠಿ। ದಿಟ್ಠಿ ನ ವತ್ಥು, ವತ್ಥು ನ ದಿಟ್ಠಿ, ಅಞ್ಞಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಅಞ್ಞಂ ವತ್ಥು। ಯಾ ಚ ದಿಟ್ಠಿ ಯಞ್ಚ ವತ್ಥು - ಅಯಂ ಪಠಮಾ "ನೇವ ಹೋತಿ ನ ನ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ"ತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾ ದಿಟ್ಠಿ। ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾ ದಿಟ್ಠಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ...ಪೇ॰... ಇಮಾನಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ, ನ ಚ ದಿಟ್ಠಿಯೋ।

ವೇದನಾ ಇಧೇವ ಮರಣಧಮ್ಮಾ...ಪೇ॰... ಸಞ್ಞಾ ಇಧೇವ ಮರಣಧಮ್ಮಾ... ಸಙ್ಖಾರಾ ಇಧೇವ ಮರಣಧಮ್ಮಾ... ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಇಧೇವ ಮರಣಧಮ್ಮಂ। ತಥಾಗತೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ನೇವ ಹೋತಿ ನ ನ ಹೋತೀತಿ - ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿ। ತಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಸೋ ಅನ್ತೋ ಗಹಿತೋತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾ ದಿಟ್ಠಿ। ದಿಟ್ಠಿ ನ ವತ್ಥು, ವತ್ಥು ನ ದಿಟ್ಠಿ। ಅಞ್ಞಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಅಞ್ಞಂ ವತ್ಥು। ಯಾ ಚ ದಿಟ್ಠಿ ಯಞ್ಚ ವತ್ಥು - ಅಯಂ ಪಞ್ಚಮೀ "ನೇವ ಹೋತಿ ನ ನ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ"ತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾ ದಿಟ್ಠಿ। ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾ ದಿಟ್ಠಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ...ಪೇ॰... ಇಮಾನಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ, ನ ಚ ದಿಟ್ಠಿಯೋ। "ನೇವ ಹೋತಿ ನ ನ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ"ತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಇಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಾಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ। ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಇಮೇಹಿ ಪಞ್ಞಾಸಾಯ ಆಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ।

ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾದಿಟ್ಠಿನಿದ್ದೇಸೋ ಸತ್ತಮೋ।

೮. ಪುಬ್ಬನ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿನಿದ್ದೇಸೋ

೧೪೧. ಪುಬ್ಬನ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿಯಾ ಕತಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಾರಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ? ಚತ್ತಾರೋ ಸಸ್ಸತವಾದಾ, ಚತ್ತಾರೋ ಏಕಚ್ಚಸಸ್ಸತಿಕಾ, ಚತ್ತಾರೋ ಅನ್ತಾನನ್ತಿಕಾ, ಚತ್ತಾರೋ ಅಮರಾವಿಕ್ಖೇಪಿಕಾ, ದ್ವೇ ಅಧಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಿಕಾ - ಪುಬ್ಬನ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿಯಾ ಇಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಾರಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ।

ಪುಬ್ಬನ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿನಿದ್ದೇಸೋ ಅಟ್ಠಮೋ।

೯. ಅಪರನ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿನಿದ್ದೇಸೋ

೧೪೨. ಅಪರನ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿಯಾ ಕತಮೇಹಿ ಚತುಚತ್ತಾಲೀಸಾಯ ಆಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ? ಸೋಳಸ ಸಞ್ಞೀವಾದಾ, ಅಟ್ಠ ಅಸಞ್ಞೀವಾದಾ, ಅಟ್ಠ ನೇವಸಞ್ಞೀನಾಸಞ್ಞೀವಾದಾ , ಸತ್ತ ಉಚ್ಛೇದವಾದಾ, ಪಞ್ಚ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮನಿಬ್ಬಾನವಾದಾ - ಅಪರನ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿಯಾ ಇಮೇಹಿ ಚತುಚತ್ತಾಲೀಸಾಯ ಆಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ।

ಅಪರನ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿನಿದ್ದೇಸೋ ನವಮೋ।

೧೦-೧೨. ಸಞ್ಞೋಜನಿಕಾದಿದಿಟ್ಠಿನಿದ್ದೇಸೋ

೧೪೩. ಸಞ್ಞೋಜನಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಕತಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಾರಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ? ಯಾ ದಿಟ್ಠಿ ದಿಟ್ಠಿಗತಂ ದಿಟ್ಠಿಗಹನಂ...ಪೇ॰... ದಿಟ್ಠಾಭಿನಿವೇಸೋ ದಿಟ್ಠಿಪರಾಮಾಸೋ - ಸಞ್ಞೋಜನಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಇಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಾರಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ।

೧೪೪. "ಅಹ"ನ್ತಿ - ಮಾನವಿನಿಬನ್ಧಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಕತಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಾರಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ? ಚಕ್ಖು ಅಹನ್ತಿ - ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ। ಅಹನ್ತಿ - ಮಾನವಿನಿಬನ್ಧಾ ದಿಟ್ಠಿ। ದಿಟ್ಠಿ ನ ವತ್ಥು, ವತ್ಥು ನ ದಿಟ್ಠಿ। ಅಞ್ಞಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಅಞ್ಞಂ ವತ್ಥು। ಯಾ ಚ ದಿಟ್ಠಿ ಯಞ್ಚ ವತ್ಥು - ಅಯಂ ಪಠಮಾ "ಅಹ"ನ್ತಿ - ಮಾನವಿನಿಬನ್ಧಾ ದಿಟ್ಠಿ। ಮಾನವಿನಿಬನ್ಧಾ ದಿಟ್ಠಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ...ಪೇ॰... ಇಮಾನಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ, ನ ಚ ದಿಟ್ಠಿಯೋ।

ಸೋತಂ ಅಹನ್ತಿ...ಪೇ॰... ಘಾನಂ ಅಹನ್ತಿ...ಪೇ॰... ಜಿವ್ಹಾ ಅಹನ್ತಿ...ಪೇ॰... ಕಾಯೋ ಅಹನ್ತಿ...ಪೇ॰... ಮನೋ ಅಹನ್ತಿ...ಪೇ॰... ರೂಪಾ ಅಹನ್ತಿ...ಪೇ॰... ಧಮ್ಮಾ ಅಹನ್ತಿ... ಚಕ್ಖುವಿಞ್ಞಾಣಂ ಅಹನ್ತಿ...ಪೇ॰... ಮನೋವಿಞ್ಞಾಣಂ ಅಹನ್ತಿ - ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ। ಅಹನ್ತಿ - ಮಾನವಿನಿಬನ್ಧಾ ದಿಟ್ಠಿ। ದಿಟ್ಠಿ ನ ವತ್ಥು, ವತ್ಥು ನ ದಿಟ್ಠಿ। ಅಞ್ಞಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಅಞ್ಞಂ ವತ್ಥು। ಯಾ ಚ ದಿಟ್ಠಿ ಯಞ್ಚ ವತ್ಥು - ಅಯಂ ಅಟ್ಠಾರಸಮೀ "ಅಹ"ನ್ತಿ - ಮಾನವಿನಿಬನ್ಧಾ ದಿಟ್ಠಿ। ಮಾನವಿನಿಬನ್ಧಾ ದಿಟ್ಠಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ...ಪೇ॰... ಇಮಾನಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ, ನ ಚ ದಿಟ್ಠಿಯೋ। "ಅಹ"ನ್ತಿ - ಮಾನವಿನಿಬನ್ಧಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಇಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಾರಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ।

೧೪೫. "ಮಮ"ನ್ತಿ - ಮಾನವಿನಿಬನ್ಧಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಕತಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಾರಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ? ಚಕ್ಖು ಮಮನ್ತಿ - ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ। ಮಮನ್ತಿ - ಮಾನವಿನಿಬನ್ಧಾ ದಿಟ್ಠಿ। ದಿಟ್ಠಿ ನ ವತ್ಥು, ವತ್ಥು ನ ದಿಟ್ಠಿ। ಅಞ್ಞಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಅಞ್ಞಂ ವತ್ಥು। ಯಾ ಚ ದಿಟ್ಠಿ ಯಞ್ಚ ವತ್ಥು - ಅಯಂ ಪಠಮಾ "ಮಮ"ನ್ತಿ - ಮಾನವಿನಿಬನ್ಧಾ ದಿಟ್ಠಿ। ಮಾನವಿನಿಬನ್ಧಾ ದಿಟ್ಠಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ...ಪೇ॰... ಇಮಾನಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ, ನ ಚ ದಿಟ್ಠಿಯೋ।

ಸೋತಂ ಮಮನ್ತಿ...ಪೇ॰... ಘಾನಂ ಮಮನ್ತಿ...ಪೇ॰... ಜಿವ್ಹಾ ಮಮನ್ತಿ...ಪೇ॰... ಕಾಯೋ ಮಮನ್ತಿ...ಪೇ॰... ಮನೋ ಮಮನ್ತಿ...ಪೇ॰... ರೂಪಾ ಮಮನ್ತಿ...ಪೇ॰... ಧಮ್ಮಾ ಮಮನ್ತಿ...ಪೇ॰... ಚಕ್ಖುವಿಞ್ಞಾಣಂ ಮಮನ್ತಿ...ಪೇ॰... ಮನೋವಿಞ್ಞಾಣಂ ಮಮನ್ತಿ ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ। ಮಮನ್ತಿ ಮಾನವಿನಿಬನ್ಧಾ ದಿಟ್ಠಿ। ದಿಟ್ಠಿ ನ ವತ್ಥು, ವತ್ಥು ನ ದಿಟ್ಠಿ। ಅಞ್ಞಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಅಞ್ಞಂ ವತ್ಥು। ಯಾ ಚ ದಿಟ್ಠಿ ಯಞ್ಚ ವತ್ಥು - ಅಯಂ ಅಟ್ಠಾರಸಮೀ "ಮಮ"ನ್ತಿ - ಮಾನವಿನಿಬನ್ಧಾ ದಿಟ್ಠಿ। ಮಾನವಿನಿಬನ್ಧಾ ದಿಟ್ಠಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ...ಪೇ॰... ಇಮಾನಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ, ನ ಚ ದಿಟ್ಠಿಯೋ। "ಮಮ"ನ್ತಿ - ಮಾನವಿನಿಬನ್ಧಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಇಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಾರಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ।

ಸಞ್ಞೋಜನಿಕಾದಿದಿಟ್ಠಿನಿದ್ದೇಸೋ ದ್ವಾದಸಮೋ।

೧೩. ಅತ್ತವಾದಪಟಿಸಂಯುತ್ತದಿಟ್ಠಿನಿದ್ದೇಸೋ

೧೪೬. ಅತ್ತವಾದಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಕತಮೇಹಿ ವೀಸತಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ? ಇಧ ಅಸ್ಸುತವಾ ಪುಥುಜ್ಜನೋ ಅರಿಯಾನಂ ಅದಸ್ಸಾವೀ ಅರಿಯಧಮ್ಮಸ್ಸ ಅಕೋವಿದೋ ಅರಿಯಧಮ್ಮೇ ಅವಿನೀತೋ ಸಪ್ಪುರಿಸಾನಂ ಅದಸ್ಸಾವೀ ಸಪ್ಪುರಿಸಧಮ್ಮಸ್ಸ ಅಕೋವಿದೋ ಸಪ್ಪುರಿಸಧಮ್ಮೇ ಅವಿನೀತೋ ರೂಪಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ ರೂಪವನ್ತಂ ವಾ ಅತ್ತಾನಂ

ಅತ್ತನಿ ವಾ ರೂಪಂ ರೂಪಸ್ಮಿಂ ವಾ ಅತ್ತಾನಂ…ಪೇ॰… ವೇದನಂ… ಸಞ್ಞಂ… ಸಙ್ಖಾರೇ… ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ ವಿಞ್ಞಾಣವನ್ತಂ ವಾ ಅತ್ತಾನಂ ಅತ್ತನಿ ವಾ ವಿಞ್ಞಾಣಂ ವಿಞ್ಞಾಣಸ್ಮಿಂ ವಾ ಅತ್ತಾನಂ…ಪೇ॰…।

ಕಥಂ **ರೂಪಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ?** ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಪಥವೀಕಸಿಣಂ…ಪೇ॰… ಓದಾತಕಸಿಣಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। "ಯಂ ಓದಾತಕಸಿಣಂ, ಸೋ ಅಹಂ; ಯೋ ಅಹಂ, ತಂ ಓದಾತಕಸಿಣ"ನ್ತಿ - ಓದಾತಕಸಿಣಞ್ಚ ಅತ್ತಞ್ಚ ಅದ್ವಯಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ತೇಲಪ್ಪದೀಪಸ್ಸ ಝಾಯತೋ "ಯಾ ಅಚ್ಚಿ, ಸೋ ವಣ್ಣೋ; ಯೋ ವಣ್ಣೋ, ಸಾ ಅಚ್ಚೀ"ತಿ - ಅಚ್ಚಿಞ್ಚ ವಣ್ಣಞ್ಚ ಅದ್ವಯಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ। ಏವಮೇವಂ ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಓದಾತಕಸಿಣಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ…ಪೇ॰… ಅಯಂ ಪಠಮಾ ರೂಪವತ್ಥುಕಾ ಅತ್ತವಾದಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾ ದಿಟ್ಠಿ। ಅತ್ತವಾದಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾ ದಿಟ್ಠಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ…ಪೇ॰… ಇಮಾನಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ, ನ ಚ ದಿಟ್ಠಿಯೋ। ಏವಂ ರೂಪಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ…ಪೇ॰… ಅತ್ತವಾದಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಇಮೇಹಿ ವೀಸತಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ।

ಅತ್ತವಾದಪಟಿಸಂಯುತ್ತದಿಟ್ಠಿನಿದ್ದೇಸೋ ತೇರಸಮೋ।

೧೪. ಲೋಕವಾದಪಟಿಸಂಯುತ್ತದಿಟ್ಠಿನಿದ್ದೇಸೋ

೧೪೭. ಲೋಕವಾದಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಕತಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ? ಸಸ್ಸತೋ ಅತ್ತಾ ಚ ಲೋಕೋ ಚಾತಿ - ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ಲೋಕವಾದಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾ ದಿಟ್ಠಿ। ದಿಟ್ಠಿ ನ ವತ್ಥು, ವತ್ಥು ನ ದಿಟ್ಠಿ। ಅಞ್ಞಾ, ದಿಟ್ಠಿ, ಅಞ್ಞಂ ವತ್ಥು। ಯಾ ಚ ದಿಟ್ಠಿ ಯಞ್ಚ ವತ್ಥು - ಅಯಂ ಪಠಮಾ ಲೋಕವಾದಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾ ದಿಟ್ಠಿ। ಲೋಕವಾದಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾ ದಿಟ್ಠಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ…ಪೇ॰… ಇಮಾನಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ, ನ ಚ ದಿಟ್ಠಿಯೋ।

ಅಸಸ್ಸತೋ ಅತ್ತಾ ಚ ಲೋಕೋ ಚಾತಿ…ಪೇ॰… ಸಸ್ಸತೋ ಚ ಅಸಸ್ಸತೋ ಚ ಅತ್ತಾ ಚ ಲೋಕೋ ಚಾತಿ…ಪೇ॰… ನೇವ ಸಸ್ಸತೋ ನಾಸಸ್ಸತೋ ಅತ್ತಾ ಚ ಲೋಕೋ ಚಾತಿ… ಅನ್ತವಾ ಅತ್ತಾ ಚ ಲೋಕೋ ಚಾತಿ… ಅನನ್ತವಾ ಅತ್ತಾ ಚ ಲೋಕೋ ಚಾತಿ… ಅನ್ತವಾ ಚ ಅನನ್ತವಾ ಚ ಅತ್ತಾ ಚ ಲೋಕೋ ಚಾತಿ… ನೇವ ಅನ್ತವಾ ನ ಅನನ್ತವಾ ಅತ್ತಾ ಚ ಲೋಕೋ ಚಾತಿ ಅಭಿನಿವೇಸಪರಾಮಾಸೋ ಲೋಕವಾದಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾ ದಿಟ್ಠಿ। ದಿಟ್ಠಿ ನ ವತ್ಥು, ವತ್ಥು ನ ದಿಟ್ಠಿ। ಅಞ್ಞಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಅಞ್ಞಂ ವತ್ಥು। ಯಾ ಚ ದಿಟ್ಠಿ ಯಞ್ಚ ವತ್ಥು - ಅಯಂ ಅಟ್ಠಮೀ ಲೋಕವಾದಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾ ದಿಟ್ಠಿ। ಲೋಕವಾದಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾ ದಿಟ್ಠಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ …ಪೇ॰… ಇಮಾನಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ, ನ ಚ ದಿಟ್ಠಿಯೋ। ಲೋಕವಾದಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಇಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಹೋತಿ।

ಲೋಕವಾದಪಟಿಸಂಯುತ್ತದಿಟ್ಠಿನಿದ್ದೇಸೋ ಚುದ್ದಸಮೋ।

೧೫-೧೬. ಭವ-ವಿಭವದಿಟ್ಠಿನಿದ್ದೇಸೋ

೧೪೮. ಓಲೀಯನಾಭಿನಿವೇಸೋ ಭವದಿಟ್ಠಿ। ಅತಿಧಾವನಾಭಿನಿವೇಸೋ ವಿಭವದಿಟ್ಠಿ। ಅಸ್ಸಾದದಿಟ್ಠಿಯಾ ಪಞ್ಚತಿಂಸಾಯ ಆಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಕತಿ ಭವದಿಟ್ಠಿಯೋ, ಕತಿ ವಿಭವದಿಟ್ಠಿಯೋ? ಅತ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿಯಾ ವೀಸತಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಕತಿ ಭವದಿಟ್ಠಿಯೋ ಕತಿ ವಿಭವದಿಟ್ಠಿಯೋ…ಪೇ॰… ಲೋಕವಾದಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಅಟ್ಠಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಕತಿ ಭವದಿಟ್ಠಿಯೋ ಕತಿ ವಿಭವದಿಟ್ಠಿಯೋ?

ಅಸ್ಸಾದದಿಟ್ಠಿಯಾ ಪಞ್ಚತಿಂಸಾಯ ಆಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಸಿಯಾ ಭವದಿಟ್ಠಿಯೋ, ಸಿಯಾ ವಿಭವದಿಟ್ಠಿಯೋ। ಅತ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿಯಾ ವೀಸತಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಪನ್ನರಸ ಭವದಿಟ್ಠಿಯೋ, ಪಞ್ಚ ವಿಭವದಿಟ್ಠಿಯೋ। ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಯಾ ದಸಹಿ

ಆಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಸಬ್ಬಾವ ತಾ ವಿಭವದಿಟ್ಠಿಯೋ। ಸಕ್ಕಾಯದಿಟ್ಠಿಯಾ ವೀಸತಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಪನ್ನರಸ ಭವದಿಟ್ಠಿಯೋ, ಪಞ್ಚ ವಿಭವದಿಟ್ಠಿಯೋ। ಸಕ್ಕಾಯವತ್ಥುಕಾಯ ಸಸ್ಸತದಿಟ್ಠಿಯಾ ಪನ್ನರಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಸಬ್ಬಾವ ತಾ ಭವದಿಟ್ಠಿಯೋ। ಸಕ್ಕಾಯವತ್ಥುಕಾಯ ಉಚ್ಛೇದದಿಟ್ಠಿಯಾ ಪಞ್ಚಹಾಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಸಬ್ಬಾವ ತಾ ವಿಭವದಿಟ್ಠಿಯೋ।

"ಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋ"ತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಪಞ್ಚಹಾಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಸಬ್ಬಾವ ತಾ ಭವದಿಟ್ಠಿಯೋ। "ಅಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋ"ತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಪಞ್ಚಹಾಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಸಬ್ಬಾವ ತಾ ವಿಭವದಿಟ್ಠಿಯೋ । "ಅನ್ತವಾ ಲೋಕೋ"ತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಪಞ್ಚಹಾಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಸಿಯಾ ಭವದಿಟ್ಠಿಯೋ, ಸಿಯಾ ವಿಭವದಿಟ್ಠಿಯೋ। "ಅನನ್ತವಾ ಲೋಕೋ"ತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಪಞ್ಚಹಾಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಸಿಯಾ ಭವದಿಟ್ಠಿಯೋ, ಸಿಯಾ ವಿಭವದಿಟ್ಠಿಯೋ। "ತಂ ಜೀವಂ ತಂ ಸರೀರ"ನ್ತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಪಞ್ಚಹಾಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಸಬ್ಬಾವ ತಾ ವಿಭವದಿಟ್ಠಿಯೋ। "ಅಞ್ಞಂ ಜೀವಂ ಅಞ್ಞಂ ಸರೀರ"ನ್ತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಪಞ್ಚಹಾಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಸಬ್ಬಾವ ತಾ ಭವದಿಟ್ಠಿಯೋ। "ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ"ತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಪಞ್ಚಹಾಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಸಬ್ಬಾವ ತಾ ಭವದಿಟ್ಠಿಯೋ। "ನ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ"ತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಪಞ್ಚಹಾಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಸಬ್ಬಾವ ತಾ ವಿಭವದಿಟ್ಠಿಯೋ। "ಹೋತಿ ಚ ನ ಚ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ"ತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಪಞ್ಚಹಾಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಸಿಯಾ ಭವದಿಟ್ಠಿಯೋ, ಸಿಯಾ ವಿಭವದಿಟ್ಠಿಯೋ "ನೇವ ಹೋತಿ ನ ನ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ"ತಿ - ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಪಞ್ಚಹಾಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಸಿಯಾ ಭವದಿಟ್ಠಿಯೋ, ಸಿಯಾ ವಿಭವದಿಟ್ಠಿಯೋ।

ಪುಬ್ಬನ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿಯಾ ಅಟ್ಠಾರಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಸಿಯಾ ಭವದಿಟ್ಠಿಯೋ, ಸಿಯಾ ವಿಭವದಿಟ್ಠಿಯೋ। ಅಪರನ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿಯಾ ಚತುಚತ್ತಾರೀಸಾಯ ಆಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಸಿಯಾ ಭವದಿಟ್ಠಿಯೋ, ಸಿಯಾ ವಿಭವದಿಟ್ಠಿಯೋ। ಸಞ್ಞೋಜನಿಕಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಅಟ್ಠಾರಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಸಿಯಾ ಭವದಿಟ್ಠಿಯೋ, ಸಿಯಾ ವಿಭವದಿಟ್ಠಿಯೋ। ಅಹನ್ತಿ - ಮಾನವಿನಿಬನ್ಧಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಅಟ್ಠಾರಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಸಬ್ಬಾವ ತಾ ವಿಭವದಿಟ್ಠಿಯೋ। ಮಮನ್ತಿ - ಮಾನವಿನಿಬನ್ಧಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಅಟ್ಠಾರಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಸಬ್ಬಾವ ತಾ ಭವದಿಟ್ಠಿಯೋ। ಅತ್ತವಾದಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ವೀಸತಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಪನ್ನರಸ ಭವದಿಟ್ಠಿಯೋ, ಪಞ್ಚ ವಿಭವದಿಟ್ಠಿಯೋ। ಲೋಕವಾದಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಅಟ್ಠಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಅಭಿನಿವೇಸೋ ಸಿಯಾ ಭವದಿಟ್ಠಿಯೋ, ಸಿಯಾ ವಿಭವದಿಟ್ಠಿಯೋ।

ಸಬ್ಬಾವ ತಾ ದಿಟ್ಠಿಯೋ ಅಸ್ಸಾದದಿಟ್ಠಿಯೋ। ಸಬ್ಬಾವ ತಾ ದಿಟ್ಠಿಯೋ ಅತ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿಯೋ। ಸಬ್ಬಾವ ತಾ ದಿಟ್ಠಿಯೋ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಯೋ। ಸಬ್ಬಾವ ತಾ ದಿಟ್ಠಿಯೋ ಸಕ್ಕಾಯದಿಟ್ಠಿಯೋ। ಸಬ್ಬಾವ ತಾ ದಿಟ್ಠಿಯೋ ಅನ್ತಗ್ಗಾಹಿಕಾ ದಿಟ್ಠಿಯೋ। ಸಬ್ಬಾವ ತಾ ದಿಟ್ಠಿಯೋ ಸಞ್ಞೋಜನಿಕಾ ದಿಟ್ಠಿಯೋ। ಸಬ್ಬಾವ ತಾ ದಿಟ್ಠಿಯೋ ಅತ್ತವಾದಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾ ದಿಟ್ಠಿಯೋ।

ಭವಞ್ಚ ದಿಟ್ಠಿಂ ವಿಭವಞ್ಚ ದಿಟ್ಠಿಂ, ಏತಂ ದ್ವಯಂ ತಕ್ಕಿಕಾ ನಿಸ್ಸಿತಾಸೇ।
ತೇಸಂ ನಿರೋಧಮ್ಹಿ ನ ಹತ್ಥಿ ಞಾಣಂ, ಯತ್ಥಾಯಂ ಲೋಕೋ ವಿಪರೀತಸಞ್ಞೀತಿ॥

೧೪೯. "ದ್ವೀಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಿಟ್ಠಿಗತೇಹಿ ಪರಿಯುಟ್ಠಿತಾ ದೇವಮನುಸ್ಸಾ ಓಲೀಯನ್ತಿ [ಓಲಿಯನ್ತಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰) ಇತಿವು॰ ೪೯ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಾ] ಏಕೇ, ಅತಿಧಾವನ್ತಿ ಏಕೇ; ಚಕ್ಖುಮನ್ತೋ ಚ ಪಸ್ಸನ್ತಿ। ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಓಲೀಯನ್ತಿ ಏಕೇ? ಭವಾರಾಮಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇವಮನುಸ್ಸಾ ಭವರತಾ ಭವಸಮ್ಮುದಿತಾ। ತೇಸಂ ಭವನಿರೋಧಾಯ ಧಮ್ಮೇ ದೇಸಿಯಮಾನೇ ಚಿತ್ತಂ ನ ಪಕ್ಖನ್ದತಿ ನ ಪಸೀದತಿ ನ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ ನಾಧಿಮುಚ್ಚತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಓಲೀಯನ್ತಿ ಏಕೇ।

"ಕಥಞ್ಚ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅತಿಧಾವನ್ತಿ ಏಕೇ? ಭವೇನೇವ ಖೋ ಪನೇಕೇ ಅಟ್ಟೀಯಮಾನಾ [ಅಟ್ಟಿಯಮಾನಾ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰) ಇತಿವು॰ ೪೯ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಾ] ಹರಾಯಮಾನಾ ಜಿಗುಚ್ಛಮಾನಾ ವಿಭವಂ ಅಭಿನನ್ದನ್ತಿ - "ಯತೋ ಕಿರ, ಭೋ, ಅಯಂ ಅತ್ತಾ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ

ಪರಂ ಮರಣಾ ಉಚ್ಛಿಜ್ಜತಿ ವಿನಸ್ಸತಿ ನ ಹೋತಿ ಪರಂ ಮರಣಾ, ಏತಂ ಸನ್ತಂ ಏತಂ ಪಣೀತಂ ಏತಂ ಯಾಥಾವನ್ತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅತಿಧಾವನ್ತಿ ಏಕೇ।

“ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚಕ್ಖುಮನ್ತೋ ಚ ಪಸ್ಸನ್ತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಭೂತಂ ಭೂತತೋ ಪಸ್ಸತಿ। ಭೂತಂ ಭೂತತೋ ದಿಸ್ವಾ ಭೂತಸ್ಸ ನಿಬ್ಬಿದಾಯ ವಿರಾಗಾಯ ನಿರೋಧಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚಕ್ಖುಮನ್ತೋ ಚ ಪಸ್ಸನ್ತಿ।

“ಯೋ [ಅಯಂ ಗಾಥಾ ಇತಿವು॰ ೪೯ ದಿಸ್ಸತಿ] ಭೂತಂ ಭೂತತೋ ದಿಸ್ವಾ, ಭೂತಸ್ಸ ಚ ಅತಿಕ್ಕಮಂ।
ಯಥಾಭೂತೇಧಿಮುಚ್ಚತಿ, ಭವತಣ್ಹಾ ಪರಿಕ್ಖಯಾ॥

“ಸ ವೇ ಭೂತಪರಿಞ್ಞಾತೋ, ವೀತತಣ್ಹೋ ಭವಾಭವೇ।
ಭೂತಸ್ಸ ವಿಭವಾ ಭಿಕ್ಖು, ನಾಗಚ್ಛತಿ ಪುನಬ್ಭವ”ನ್ತಿ॥

೧೫೦. ತಯೋ ಪುಗ್ಗಲಾ ವಿಪನ್ನದಿಟ್ಠೀ, ತಯೋ ಪುಗ್ಗಲಾ ಸಮ್ಪನ್ನದಿಟ್ಠೀ। ಕತಮೇ ತಯೋ ಪುಗ್ಗಲಾ ವಿಪನ್ನದಿಟ್ಠೀ? ತಿತ್ಥಿಯೋ ಚ, ತಿತ್ಥಿಯಸಾವಕೋ ಚ, ಯೋ ಚ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕೋ - ಇಮೇ ತಯೋ ಪುಗ್ಗಲಾ ವಿಪನ್ನದಿಟ್ಠೀ।

ಕತಮೇ ತಯೋ ಪುಗ್ಗಲಾ ಸಮ್ಪನ್ನದಿಟ್ಠೀ? ತಥಾಗತೋ ಚ, ತಥಾಗತಸಾವಕೋ ಚ, ಯೋ ಚ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕೋ - ಇಮೇ ತಯೋ ಪುಗ್ಗಲಾ ಸಮ್ಪನ್ನದಿಟ್ಠೀ।

“ಕೋಧನೋ ಉಪನಾಹೀ ಚ, ಪಾಪಮಕ್ಖೀ ಚ ಯೋ ನರೋ।
ವಿಪನ್ನದಿಟ್ಠಿ ಮಾಯಾವೀ, ತಂ ಜಞ್ಞಾ ವಸಲೋ ಇತಿ” [ಇಮೇ (ಸ್ಯಾ॰) ಸು॰ ನಿ॰ ೧೧೬ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಾ]॥

ಅಕ್ಕೋಧನೋ ಅನುಪನಾಹೀ, ವಿಸುದ್ಧೋ [ಅಮಕ್ಖೀ (ಸ್ಯಾ॰) ಅಟ್ಠಕಥಾ ಓಲೋಕೇತಬ್ಬಾ] ಸುದ್ಧತಂ ಗತೋ।
ಸಮ್ಪನ್ನದಿಟ್ಠಿ ಮೇಧಾವೀ, ತಂ ಜಞ್ಞಾ ಅರಿಯೋ ಇತೀತಿ॥

ತಿಸ್ಸೋ ವಿಪನ್ನದಿಟ್ಠಿಯೋ, ತಿಸ್ಸೋ ಸಮ್ಪನ್ನದಿಟ್ಠಿಯೋ। ಕತಮಾ ತಿಸ್ಸೋ ವಿಪನ್ನದಿಟ್ಠಿಯೋ? ಏತಂ ಮಮಾತಿ - ವಿಪನ್ನದಿಟ್ಠಿ। ಏಸೋಹಮಸ್ಮೀತಿ - ವಿಪನ್ನದಿಟ್ಠಿ। ಏಸೋ ಮೇ ಅತ್ತಾತಿ - ವಿಪನ್ನದಿಟ್ಠಿ। ಇಮಾ ತಿಸ್ಸೋ ವಿಪನ್ನದಿಟ್ಠಿಯೋ।

ಕತಮಾ ತಿಸ್ಸೋ ಸಮ್ಪನ್ನದಿಟ್ಠಿಯೋ? ನೇತಂ ಮಮಾತಿ - ಸಮ್ಪನ್ನದಿಟ್ಠಿ। ನೇಸೋಹಮಸ್ಮೀತಿ - ಸಮ್ಪನ್ನದಿಟ್ಠಿ। ನ ಮೇಸೋ ಅತ್ತಾತಿ - ಸಮ್ಪನ್ನದಿಟ್ಠಿ। ಇಮಾ ತಿಸ್ಸೋ ಸಮ್ಪನ್ನದಿಟ್ಠಿಯೋ।

ಏತಂ ಮಮಾತಿ - ಕಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಕತಿ ದಿಟ್ಠಿಯೋ, ಕತಮನ್ತಾನುಗ್ಗಹಿತಾ ತಾ ದಿಟ್ಠಿಯೋ? **ಏಸೋಹಮಸ್ಮೀತಿ** - ಕಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಕತಿ ದಿಟ್ಠಿಯೋ, ಕತಮನ್ತಾನುಗ್ಗಹಿತಾ ತಾ ದಿಟ್ಠಿಯೋ? **ಏಸೋ ಮೇ ಅತ್ತಾತಿ** - ಕಾ ದಿಟ್ಠಿ, ಕತಿ ದಿಟ್ಠಿಯೋ, ಕತಮನ್ತಾನುಗ್ಗಹಿತಾ ತಾ ದಿಟ್ಠಿಯೋ?

ಏತಂ ಮಮಾತಿ - ಪುಬ್ಬನ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿ। ಅಟ್ಠಾರಸ ದಿಟ್ಠಿಯೋ। ಪುಬ್ಬನ್ತಾನುಗ್ಗಹಿತಾ ತಾ ದಿಟ್ಠಿಯೋ। **ಏಸೋಹಮಸ್ಮೀತಿ** - ಅಪರನ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿ। ಚತುಚತ್ತಾರೀಸಂ ದಿಟ್ಠಿಯೋ। ಅಪರನ್ತಾನುಗ್ಗಹಿತಾ ತಾ ದಿಟ್ಠಿಯೋ। **ಏಸೋ ಮೇ ಅತ್ತಾತಿ** - ವೀಸತಿವತ್ಥುಕಾ ಅತ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿ। ವೀಸತಿವತ್ಥುಕಾ ಸಕ್ಕಾಯದಿಟ್ಠಿ। ಸಕ್ಕಾಯದಿಟ್ಠಿಪ್ಪಮುಖಾನಿ [ಸಕ್ಕಾಯದಿಟ್ಠಿಪ್ಪಮುಖೇನ (ಸ್ಯಾ॰)] ದ್ವಾಸಟ್ಠಿ ದಿಟ್ಠಿಗತಾನಿ। ಪುಬ್ಬನ್ತಾಪರನ್ತಾನುಗ್ಗಹಿತಾ ತಾ ದಿಟ್ಠಿಯೋ।

೧೫೧. “ಯೇ ಕೇಚಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಯಿ ನಿಟ್ಠಂ ಗತಾ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ದಿಟ್ಠಿಸಮ್ಪನ್ನಾ। ತೇಸಂ ದಿಟ್ಠಿಸಮ್ಪನ್ನಾನಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇಧ ನಿಟ್ಠಾ, ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇಧ ವಿಹಾಯ ನಿಟ್ಠಾ। ಕತಮೇಸಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇಧ ನಿಟ್ಠಾ? ಸತ್ತಕ್ಖತ್ತುಪರಮಸ್ಸ, ಕೋಲಂಕೋಲಸ್ಸ, ಏಕಬೀಜಿಸ್ಸ, ಸಕದಾಗಾಮಿಸ್ಸ, ಯೋ ಚ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಅರಹಾ - ಇಮೇಸಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇಧ ನಿಟ್ಠಾ।

“ಕತಮೇಸಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇಧ ವಿಹಾಯ ನಿಟ್ಠಾ? ಅನ್ತರಾಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸ, ಉಪಹಚ್ಚಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸ, ಅಸಙ್ಖಾರಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸ, ಸಸಙ್ಖಾರಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸ, ಉದ್ಧಂಸೋತಸ್ಸ, ಅಕನಿಟ್ಠಗಾಮಿನೋ - ಇಮೇಸಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇಧ ವಿಹಾಯ ನಿಟ್ಠಾ।

“ಯೇ ಕೇಚಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಯಿ ನಿಟ್ಠಂ ಗತಾ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ದಿಟ್ಠಿಸಮ್ಪನ್ನಾ। ತೇಸಂ ದಿಟ್ಠಿಸಮ್ಪನ್ನಾನಂ ಇಮೇಸಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇಧ ನಿಟ್ಠಾ, ಇಮೇಸಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇಧ ವಿಹಾಯ ನಿಟ್ಠಾ।

“ಯೇ ಕೇಚಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಯಿ ಅವೇಚ್ಚಪ್ಪಸನ್ನಾ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಸೋತಾಪನ್ನಾ। ತೇಸಂ ಸೋತಾಪನ್ನಾನಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇಧ ನಿಟ್ಠಾ, ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇಧ ವಿಹಾಯ ನಿಟ್ಠಾ। ಕತಮೇಸಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇಧ ನಿಟ್ಠಾ? ಸತ್ತಕ್ಖತ್ತುಪರಮಸ್ಸ , ಕೋಲಂಕೋಲಸ್ಸ, ಏಕಬೀಜಿಸ್ಸ, ಸಕದಾಗಾಮಿಸ್ಸ, ಯೋ ಚ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಅರಹಾ - ಇಮೇಸಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇಧ ನಿಟ್ಠಾ।

“ಕತಮೇಸಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇಧ ವಿಹಾಯ ನಿಟ್ಠಾ? ಅನ್ತರಾಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸ, ಉಪಹಚ್ಚಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸ, ಅಸಙ್ಖಾರಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸ, ಸಸಙ್ಖಾರಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸ, ಉದ್ಧಂಸೋತಸ್ಸ, ಅಕನಿಟ್ಠಗಾಮಿನೋ - ಇಮೇಸಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇಧ ವಿಹಾಯ ನಿಟ್ಠಾ।

“ಯೇ ಕೇಚಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಯಿ ಅವೇಚ್ಚಪ್ಪಸನ್ನಾ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಸೋತಾಪನ್ನಾ। ತೇಸಂ ಸೋತಾಪನ್ನಾನಂ ಇಮೇಸಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇಧ ನಿಟ್ಠಾ। ಇಮೇಸಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇಧ ವಿಹಾಯ ನಿಟ್ಠಾತಿ”।

ಭವವಿಭವದಿಟ್ಠಿನಿದ್ದೇಸೋ ಸೋಳಸಮೋ।

ದಿಟ್ಠಿಕಥಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೩. ಆನಾಪಾನಸ್ಸತಿಕಥಾ

೧. ಗಣನವಾರ

೧೫೨. ಸೋಳಸವತ್ಥುಕಂ ಆನಾಪಾನಸ್ಸತಿಸಮಾಧಿಂ [ಆನಾಪಾನಸತಿಸಮಾಧಿಂ (ಸೀ॰ ಅಟ್ಠ॰)] ಭಾವಯತೋ ಸಮಾಧಿಕಾನಿ ದ್ವೇ ಞಾಣಸತಾನಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ - ಅಟ್ಠ ಪರಿಪನ್ಥೇ [ಪರಿಬನ್ಧೇ (ಕ॰)] ಞಾಣಾನಿ, ಅಟ್ಠ ಚ ಉಪಕಾರೇ ಞಾಣಾನಿ, ಅಟ್ಠಾರಸ ಉಪಕ್ಕಿಲೇಸೇ ಞಾಣಾನಿ, ತೇರಸ ವೋದಾನೇ ಞಾಣಾನಿ, ಬಾತ್ತಿಂಸ ಸತೋಕಾರಿಸ್ಸ [ಸತೋಕಾರೀಸು (ಸ್ಯಾ॰)] ಞಾಣಾನಿ, ಚತುವೀಸತಿ ಸಮಾಧಿವಸೇನ ಞಾಣಾನಿ, ದ್ವೇಸತ್ತತಿ ವಿಪಸ್ಸನಾವಸೇನ ಞಾಣಾನಿ, ಅಟ್ಠ ನಿಬ್ಬಿದಾಞಾಣಾನಿ, ಅಟ್ಠ ನಿಬ್ಬಿದಾನುಲೋಮಞಾಣಾನಿ, ಅಟ್ಠ ನಿಬ್ಬಿದಾಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿಞಾಣಾನಿ, ಏಕವೀಸತಿ ವಿಮುತ್ತಿಸುಖೇ ಞಾಣಾನಿ।

ಕತಮಾನಿ ಅಟ್ಠ ಪರಿಪನ್ಥೇ ಞಾಣಾನಿ, ಅಟ್ಠ ಚ ಉಪಕಾರೇ ಞಾಣಾನಿ? ಕಾಮಚ್ಛನ್ದೋ ಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಪರಿಪನ್ಥೋ, ನೇಕ್ಖಮ್ಮಂ ಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಉಪಕಾರಂ। ಬ್ಯಾಪಾದೋ ಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಪರಿಪನ್ಥೋ, ಅಬ್ಯಾಪಾದೋ ಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಉಪಕಾರಂ। ಥಿನಮಿದ್ಧಂ ಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಪರಿಪನ್ಥೋ, ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾ ಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಉಪಕಾರಂ। ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಪರಿಪನ್ಥೋ, ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಉಪಕಾರಂ।

ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾ ಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಪರಿಪನ್ಥೋ, ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನಂ ಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಉಪಕಾರಂ। ಅವಿಜ್ಜಾ ಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಪರಿಪನ್ಥೋ, ಞಾಣಂ ಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಉಪಕಾರಂ। ಅರತಿ ಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಪರಿಪನ್ಥೋ, ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಉಪಕಾರಂ। ಸಬ್ಬೇಪಿ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಪರಿಪನ್ಥಾ, ಸಬ್ಬೇಪಿ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಉಪಕಾರಾ। ಇಮಾನಿ ಅಟ್ಠ ಪರಿಪನ್ಥೇ ಞಾಣಾನಿ, ಅಟ್ಠ ಚ ಉಪಕಾರೇ ಞಾಣಾನಿ।

ಗಣನವಾರೋ ಪಠಮೋ।

೨. ಸೋಳಸಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ

೧೫೩. ಇಮೇಹಿ ಸೋಳಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಉದುಚಿತ್ತಂ ಚಿತ್ತಂ ಸಮುದುಚಿತಂ ಚಿತ್ತಂ ಏಕತ್ತೇ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ, ನೀವರಣೇಹಿ ವಿಸುಜ್ಝತಿ। ಕತಮೇ ತೇ ಏಕತ್ತಾ? ನೇಕ್ಖಮ್ಮಂ ಏಕತ್ತಂ, ಅಬ್ಯಾಪಾದೋ ಏಕತ್ತಂ, ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾ ಏಕತ್ತಂ, ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಏಕತ್ತಂ, ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನಂ ಏಕತ್ತಂ, ಞಾಣಂ ಏಕತ್ತಂ, ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಏಕತ್ತಂ, ಸಬ್ಬೇಪಿ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಏಕತ್ತಾ।

ನೀವರಣಾತಿ, ಕತಮೇ ತೇ ನೀವರಣಾ? ಕಾಮಚ್ಛನ್ದೋ ನೀವರಣಂ, ಬ್ಯಾಪಾದೋ ನೀವರಣಂ, ಥಿನಮಿದ್ಧಂ ನೀವರಣಂ, ಉದ್ಧಚ್ಚಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ನೀವರಣಂ, ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾ ನೀವರಣಂ, ಅವಿಜ್ಜಾ ನೀವರಣಂ, ಅರತಿ ನೀವರಣಂ, ಸಬ್ಬೇಪಿ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ನೀವರಣಾ।

ನೀವರಣಾತಿ, ಕೇನಟ್ಠೇನ ನೀವರಣಾ? ನಿಯ್ಯಾನಾವರಣಟ್ಠೇನ ನೀವರಣಾ। ಕತಮೇ ತೇ ನಿಯ್ಯಾನಾ? ನೇಕ್ಖಮ್ಮಂ ಅರಿಯಾನಂ ನಿಯ್ಯಾನಂ। ತೇನ ಚ ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇನ ಅರಿಯಾ ನಿಯ್ಯನ್ತಿ। ಕಾಮಚ್ಛನ್ದೋ ನಿಯ್ಯಾನಾವರಣಂ। ತೇನ ಚ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದೇನ ನಿವುತತ್ತಾ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಂ ಅರಿಯಾನಂ ನಿಯ್ಯಾನಂ ನಪ್ಪಜಾನಾತೀತಿ - ಕಾಮಚ್ಛನ್ದೋ ನಿಯ್ಯಾನಾವರಣಂ। ಅಬ್ಯಾಪಾದೋ ಅರಿಯಾನಂ ನಿಯ್ಯಾನಂ। ತೇನ ಚ ಅಬ್ಯಾಪಾದೇನ ಅರಿಯಾ ನಿಯ್ಯನ್ತಿ। ಬ್ಯಾಪಾದೋ ನಿಯ್ಯಾನಾವರಣಂ। ತೇನ ಚ ಬ್ಯಾಪಾದೇನ ನಿವುತತ್ತಾ ಅಬ್ಯಾಪಾದಂ ಅರಿಯಾನಂ ನಿಯ್ಯಾನಂ ನಪ್ಪಜಾನಾತೀತಿ - ಬ್ಯಾಪಾದೋ ನಿಯ್ಯಾನಾವರಣಂ। ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾ ಅರಿಯಾನಂ ನಿಯ್ಯಾನಂ। ತಾಯ ಚ ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾಯ ಅರಿಯಾ ನಿಯ್ಯನ್ತಿ । ಥಿನಮಿದ್ಧಂ ನಿಯ್ಯಾನಾವರಣಂ। ತೇನ ಚ ಥಿನಮಿದ್ಧೇನ ನಿವುತತ್ತಾ ಆಲೋಕಸಞ್ಞಂ ಅರಿಯಾನಂ ನಿಯ್ಯಾನಂ ನಪ್ಪಜಾನಾತೀತಿ - ಥಿನಮಿದ್ಧಂ ನಿಯ್ಯಾನಾವರಣಂ। ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಅರಿಯಾನಂ ನಿಯ್ಯಾನಂ। ತೇನ ಚ ಅವಿಕ್ಖೇಪೇನ ಅರಿಯಾ ನಿಯ್ಯನ್ತಿ। ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ನಿಯ್ಯಾನಾವರಣಂ । ತೇನ ಚ ಉದ್ಧಚ್ಚೇನ ನಿವುತತ್ತಾ ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ ಅರಿಯಾನಂ ನಿಯ್ಯಾನಂ ನಪ್ಪಜಾನಾತೀತಿ - ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ನಿಯ್ಯಾನಾವರಣಂ। ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನಂ ಅರಿಯಾನಂ ನಿಯ್ಯಾನಂ। ತೇನ ಚ ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನೇನ ಅರಿಯಾ ನಿಯ್ಯನ್ತಿ। ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾ ನಿಯ್ಯಾನಾವರಣಂ। ತಾಯ ಚ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾಯ ನಿವುತತ್ತಾ ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನಂ ಅರಿಯಾನಂ ನಿಯ್ಯಾನಂ ನಪ್ಪಜಾನಾತೀತಿ - ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾ ನಿಯ್ಯಾನಾವರಣಂ। ಞಾಣಂ ಅರಿಯಾನಂ ನಿಯ್ಯಾನಂ। ತೇನ ಚ ಞಾಣೇನ ಅರಿಯಾ ನಿಯ್ಯನ್ತಿ। ಅವಿಜ್ಜಾ ನಿಯ್ಯಾನಾವರಣಂ। ತಾಯ ಚ ಅವಿಜ್ಜಾಯ ನಿವುತತ್ತಾ ಞಾಣಂ ಅರಿಯಾನಂ ನಿಯ್ಯಾನಂ ನಪ್ಪಜಾನಾತೀತಿ - ಅವಿಜ್ಜಾ ನಿಯ್ಯಾನಾವರಣಂ। ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಅರಿಯಾನಂ ನಿಯ್ಯಾನಂ। ತೇನ ಚ ಪಾಮೋಜ್ಜೇನ ಅರಿಯಾ ನಿಯ್ಯನ್ತಿ। ಅರತಿ ನಿಯ್ಯಾನಾವರಣಂ। ತಾಯ ಚ ಅರತಿಯಾ ನಿವುತತ್ತಾ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಅರಿಯಾನಂ ನಿಯ್ಯಾನಂ ನಪ್ಪಜಾನಾತೀತಿ - ಅರತಿ ನಿಯ್ಯಾನಾವರಣಂ। ಸಬ್ಬೇಪಿ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಅರಿಯಾನಂ ನಿಯ್ಯಾನಂ। ತೇಹಿ ಚ ಕುಸಲೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಅರಿಯಾ ನಿಯ್ಯನ್ತಿ। ಸಬ್ಬೇಪಿ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ನಿಯ್ಯಾನಾವರಣಾ। ತೇಹಿ ಚ ಅಕುಸಲೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ನಿವುತತ್ತಾ ಕುಸಲೇ ಧಮ್ಮೇ ಅರಿಯಾನಂ ನಿಯ್ಯಾನಂ ನಪ್ಪಜಾನಾತೀತಿ - ಸಬ್ಬೇಪಿ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ನಿಯ್ಯಾನಾವರಣಾ। ಇಮೇಹಿ ಚ ಪನ ನೀವರಣೇಹಿ ವಿಸುದ್ಧಚಿತ್ತಸ್ಸ ಸೋಳಸವತ್ಥುಕಂ ಆನಾಪಾನಸ್ಸತಿಸಮಾಧಿಂ ಭಾವಯತೋ ಖಣಿಕಸಮೋಧಾನಾ।

ಸೋಳಸಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ ದುತಿಯೋ।

೩. ಉಪಕ್ಕಿಲೇಸಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ

ಪಠಮಛಕ್ಕಂ

೧೫೪. ಇಮೇಹಿ ಚ ಪನ ನೀವರಣೇಹಿ ವಿಸುದ್ಧಚಿತ್ತಸ್ಸ ಸೋಳಸವತ್ಥುಕಂ ಆನಾಪಾನಸ್ಸತಿಸಮಾಧಿಂ ಭಾವಯತೋ ಖಣಿಕಸಮೋಧಾನಾ ಕತಮೇ ಅಟ್ಠಾರಸ ಉಪಕ್ಕಿಲೇಸಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ? ಅಸ್ಸಾಸಾದಿಮಜ್ಝಪರಿಯೋಸಾನಂ ಸತಿಯಾ ಅನುಗಚ್ಛತೋ ಅಜ್ಝತ್ತವಿಕ್ಖೇಪಗತಂ ಚಿತ್ತಂ ಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಪರಿಪನ್ಥೋ। ಪಸ್ಸಾಸಾದಿಮಜ್ಝಪರಿಯೋಸಾನಂ ಸತಿಯಾ ಅನುಗಚ್ಛತೋ ಬಹಿದ್ಧಾವಿಕ್ಖೇಪಗತಂ ಚಿತ್ತಂ ಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಪರಿಪನ್ಥೋ। ಅಸ್ಸಾಸಪಟಿಕಙ್ಖನಾ ನಿಕನ್ತಿ ತಣ್ಹಾಚರಿಯಾ ಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಪರಿಪನ್ಥೋ। ಪಸ್ಸಾಸಪಟಿಕಙ್ಖನಾ ನಿಕನ್ತಿ ತಣ್ಹಾಚರಿಯಾ ಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಪರಿಪನ್ಥೋ। ಅಸ್ಸಾಸೇನಾಭಿತುನ್ನಸ್ಸ ಪಸ್ಸಾಸಪಟಿಲಾಭೇ ಮುಚ್ಛನಾ ಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಪರಿಪನ್ಥೋ। ಪಸ್ಸಾಸೇನಾಭಿತುನ್ನಸ್ಸ ಅಸ್ಸಾಸಪಟಿಲಾಭೇ ಮುಚ್ಛನಾ ಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಪರಿಪನ್ಥೋ।

ಅನುಗಚ್ಛನಾ ಚ ಅಸ್ಸಾಸಂ, ಪಸ್ಸಾಸಂ ಅನುಗಚ್ಛನಾ।
ಸತಿ ಅಜ್ಝತ್ತವಿಕ್ಖೇಪಾ, ಕಙ್ಖನಾ ಬಹಿದ್ಧಾವಿಕ್ಖೇಪಪತ್ಥನಾ [ವಿಕ್ಖೇಪಪನ್ಥನಾ (ಸ್ಯಾ॰)]॥

ಅಸ್ಸಾಸೇನಾಭಿತುನ್ನಸ್ಸ, ಪಸ್ಸಾಸಪಟಿಲಾಭೇ ಮುಚ್ಛನಾ।
ಪಸ್ಸಾಸೇನಾಭಿತುನ್ನಸ್ಸ, ಅಸ್ಸಾಸಪಟಿಲಾಭೇ ಮುಚ್ಛನಾ॥

ಛ ಏತೇ ಉಪಕ್ಕಿಲೇಸಾ, ಆನಾಪಾನಸ್ಸತಿಸಮಾಧಿಸ್ಸ।
ಯೇಹಿ ವಿಕ್ಖಿಪ್ಪಮಾನಸ್ಸ [ವಿಕಮ್ಪಮಾನಸ್ಸ (ಸ್ಯಾ॰)], ನೋ ಚ ಚಿತ್ತಂ ವಿಮುಚ್ಚತಿ।
ವಿಮೋಕ್ಖಂ ಅಪ್ಪಜಾನನ್ತಾ, ತೇ ಹೋನ್ತಿ ಪರಪತ್ತಿಯಾತಿ॥

ದುತಿಯಛಕ್ಕಂ

೧೫೫. ನಿಮಿತ್ತಂ ಆವಜ್ಜತೋ ಅಸ್ಸಾಸೇ ಚಿತ್ತಂ ವಿಕಮ್ಪತಿ - ಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಪರಿಪನ್ಥೋ। ಅಸ್ಸಾಸಂ ಆವಜ್ಜತೋ ನಿಮಿತ್ತೇ ಚಿತ್ತಂ ವಿಕಮ್ಪತಿ - ಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಪರಿಪನ್ಥೋ। ನಿಮಿತ್ತಂ ಆವಜ್ಜತೋ ಪಸ್ಸಾಸೇ ಚಿತ್ತಂ ವಿಕಮ್ಪತಿ - ಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಪರಿಪನ್ಥೋ। ಪಸ್ಸಾಸಂ ಆವಜ್ಜತೋ ನಿಮಿತ್ತೇ ಚಿತ್ತಂ ವಿಕಮ್ಪತಿ - ಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಪರಿಪನ್ಥೋ। ಅಸ್ಸಾಸಂ ಆವಜ್ಜತೋ ಪಸ್ಸಾಸೇ ಚಿತ್ತಂ ವಿಕಮ್ಪತಿ - ಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಪರಿಪನ್ಥೋ। ಪಸ್ಸಾಸಂ ಆವಜ್ಜತೋ ಅಸ್ಸಾಸೇ ಚಿತ್ತಂ ವಿಕಮ್ಪತಿ - ಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಪರಿಪನ್ಥೋ।

ನಿಮಿತ್ತಂ ಆವಜ್ಜಮಾನಸ್ಸ, ಅಸ್ಸಾಸೇ ವಿಕ್ಖಿಪತೇ ಮನೋ।
ಅಸ್ಸಾಸಂ ಆವಜ್ಜಮಾನಸ್ಸ, ನಿಮಿತ್ತೇ ಚಿತ್ತಂ ವಿಕಮ್ಪತಿ॥

ನಿಮಿತ್ತಂ ಆವಜ್ಜಮಾನಸ್ಸ, ಪಸ್ಸಾಸೇ ವಿಕ್ಖಿಪತೇ ಮನೋ।
ಪಸ್ಸಾಸಂ ಆವಜ್ಜಮಾನಸ್ಸ, ನಿಮಿತ್ತೇ ಚಿತ್ತಂ ವಿಕಮ್ಪತಿ॥

ಅಸ್ಸಾಸಂ ಆವಜ್ಜಮಾನಸ್ಸ, ಪಸ್ಸಾಸೇ ವಿಕ್ಖಿಪತೇ ಮನೋ।
ಪಸ್ಸಾಸಂ ಆವಜ್ಜಮಾನಸ್ಸ, ಅಸ್ಸಾಸೇ ಚಿತ್ತಂ ವಿಕಮ್ಪತಿ॥

ಛ ಏತೇ ಉಪಕ್ಕಿಲೇಸಾ, ಆನಾಪಾನಸ್ಸತಿಸಮಾಧಿಸ್ಸ।
ಯೇಹಿ ವಿಕ್ಖಿಪ್ಪಮಾನಸ್ಸ, ನೋ ಚ ಚಿತ್ತಂ ವಿಮುಚ್ಚತಿ।

ವಿಮೋಕ್ಖಂ ಅಪ್ಪಜಾನನ್ತಾ, ತೇ ಹೋನ್ತಿ ಪರಪತ್ತಿಯಾತಿ॥

ತತಿಯಛಕ್ಕಂ

೧೫೭. ಅತೀತಾನುಧಾವನಂ ಚಿತ್ತಂ ವಿಕ್ಖೇಪಾನುಪತಿತಂ - ಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಪರಿಪನ್ಥೋ। ಅನಾಗತಪಟಿಕಙ್ಖನಂ ಚಿತ್ತಂ ವಿಕಮ್ಪಿತಂ - ಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಪರಿಪನ್ಥೋ। ಲೀನಂ ಚಿತ್ತಂ ಕೋಸಜ್ಜಾನುಪತಿತಂ - ಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಪರಿಪನ್ಥೋ। ಅತಿಪಗ್ಗಹಿತಂ ಚಿತ್ತಂ ಉದ್ಧಚ್ಚಾನುಪತಿತಂ - ಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಪರಿಪನ್ಥೋ। ಅಭಿನತಂ ಚಿತ್ತಂ ರಾಗಾನುಪತಿತಂ - ಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಪರಿಪನ್ಥೋ। ಅಪನತಂ ಚಿತ್ತಂ ಬ್ಯಾಪಾದಾನುಪತಿತಂ - ಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಪರಿಪನ್ಥೋ।

ಅತೀತಾನುಧಾವನಂ ಚಿತ್ತಂ, ಅನಾಗತಪಟಿಕಙ್ಖನಂ ಲೀನಂ।
ಅತಿಪಗ್ಗಹಿತಂ ಅಭಿನತಂ, ಅಪನತಂ ಚಿತ್ತಂ ನ ಸಮಾಧಿಯತಿ॥

ಛ ಏತೇ ಉಪಕ್ಕಿಲೇಸಾ, ಆನಾಪಾನಸ್ಸತಿಸಮಾಧಿಸ್ಸ।
ಯೇಹಿ ಉಪಕ್ಕಿಲಿಟ್ಠಸಙ್ಕಪ್ಪೋ, ಅಧಿಚಿತ್ತಂ ನಪ್ಪಜಾನಾತೀತಿ॥

೧೫೮. ಅಸ್ಸಾಸಾದಿಮಜ್ಝಪರಿಯೋಸಾನಂ ಸತಿಯಾ ಅನುಗಚ್ಛತೋ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ವಿಕ್ಖೇಪಗತೇನ ಚಿತ್ತೇನ ಕಾಯೋಪಿ ಚಿತ್ತಮ್ಪಿ ಸಾರದ್ಧಾ ಚ ಹೋನ್ತಿ ಇಞ್ಜಿತಾ ಚ ಫನ್ದಿತಾ ಚ। ಪಸ್ಸಾಸಾದಿಮಜ್ಝಪರಿಯೋಸಾನಂ ಸತಿಯಾ ಅನುಗಚ್ಛತೋ ಬಹಿದ್ಧಾವಿಕ್ಖೇಪಗತೇನ ಚಿತ್ತೇನ ಕಾಯೋಪಿ ಚಿತ್ತಮ್ಪಿ ಸಾರದ್ಧಾ ಚ ಹೋನ್ತಿ ಇಞ್ಜಿತಾ ಚ ಫನ್ದಿತಾ ಚ। ಅಸ್ಸಾಸಪಟಿಕಙ್ಖನಾಯ ನಿಕನ್ತಿಯಾ ತಣ್ಹಾಚರಿಯಾಯ ಕಾಯೋಪಿ ಚಿತ್ತಮ್ಪಿ ಸಾರದ್ಧಾ ಚ ಹೋನ್ತಿ ಇಞ್ಜಿತಾ ಚ ಫನ್ದಿತಾ ಚ। ಪಸ್ಸಾಸಪಟಿಕಙ್ಖನಾಯ ನಿಕನ್ತಿಯಾ ತಣ್ಹಾಚರಿಯಾಯ ಕಾಯೋಪಿ ಚಿತ್ತಮ್ಪಿ ಸಾರದ್ಧಾ ಚ ಹೋನ್ತಿ ಇಞ್ಜಿತಾ ಚ ಫನ್ದಿತಾ ಚ। ಅಸ್ಸಾಸೇನಾಭಿತುನ್ನಸ್ಸ ಪಸ್ಸಾಸಪಟಿಲಾಭೇ ಮುಚ್ಛಿತತ್ತಾ ಕಾಯೋಪಿ ಚಿತ್ತಮ್ಪಿ ಸಾರದ್ಧಾ ಚ ಹೋನ್ತಿ ಇಞ್ಜಿತಾ ಚ ಫನ್ದಿತಾ ಚ। ಪಸ್ಸಾಸೇನಾಭಿತುನ್ನಸ್ಸ ಅಸ್ಸಾಸಪಟಿಲಾಭೇ ಮುಚ್ಛಿತತ್ತಾ ಕಾಯೋಪಿ ಚಿತ್ತಮ್ಪಿ ಸಾರದ್ಧಾ ಚ ಹೋನ್ತಿ ಇಞ್ಜಿತಾ ಚ ಫನ್ದಿತಾ ಚ। ನಿಮಿತ್ತಂ ಆವಜ್ಜತೋ ಅಸ್ಸಾಸೇ ಚಿತ್ತಂ ವಿಕಮ್ಪಿತತ್ತಾ ಕಾಯೋಪಿ ಚಿತ್ತಮ್ಪಿ ಸಾರದ್ಧಾ ಚ ಹೋನ್ತಿ ಇಞ್ಜಿತಾ ಚ ಫನ್ದಿತಾ ಚ। ಅಸ್ಸಾಸಂ ಆವಜ್ಜತೋ ನಿಮಿತ್ತೇ ಚಿತ್ತಂ ವಿಕಮ್ಪಿತತ್ತಾ ಕಾಯೋಪಿ ಚಿತ್ತಮ್ಪಿ ಸಾರದ್ಧಾ ಚ ಹೋನ್ತಿ ಇಞ್ಜಿತಾ ಚ ಫನ್ದಿತಾ ಚ। ನಿಮಿತ್ತಂ ಆವಜ್ಜತೋ ಪಸ್ಸಾಸೇ ಚಿತ್ತಂ ವಿಕಮ್ಪಿತತ್ತಾ ಕಾಯೋಪಿ ಚಿತ್ತಮ್ಪಿ ಸಾರದ್ಧಾ ಚ ಹೋನ್ತಿ ಇಞ್ಜಿತಾ ಚ ಫನ್ದಿತಾ ಚ। ಪಸ್ಸಾಸಂ ಆವಜ್ಜತೋ ನಿಮಿತ್ತೇ ಚಿತ್ತಂ ವಿಕಮ್ಪಿತತ್ತಾ ಕಾಯೋಪಿ ಚಿತ್ತಮ್ಪಿ ಸಾರದ್ಧಾ ಚ ಹೋನ್ತಿ ಇಞ್ಜಿತಾ ಚ ಫನ್ದಿತಾ ಚ। ಅಸ್ಸಾಸಂ ಆವಜ್ಜತೋ ಪಸ್ಸಾಸೇ ಚಿತ್ತಂ ವಿಕಮ್ಪಿತತ್ತಾ ಕಾಯೋಪಿ ಚಿತ್ತಮ್ಪಿ ಸಾರದ್ಧಾ ಚ ಹೋನ್ತಿ ಇಞ್ಜಿತಾ ಚ ಫನ್ದಿತಾ ಚ। ಪಸ್ಸಾಸಂ ಆವಜ್ಜತೋ ಅಸ್ಸಾಸೇ ಚಿತ್ತಂ ವಿಕಮ್ಪಿತತ್ತಾ ಕಾಯೋಪಿ ಚಿತ್ತಮ್ಪಿ ಸಾರದ್ಧಾ ಚ ಹೋನ್ತಿ ಇಞ್ಜಿತಾ ಚ ಫನ್ದಿತಾ ಚ। ಅತೀತಾನುಧಾವನೇನ ಚಿತ್ತೇನ ವಿಕ್ಖೇಪಾನುಪತಿತೇನ ಕಾಯೋಪಿ ಚಿತ್ತಮ್ಪಿ ಸಾರದ್ಧಾ ಚ ಹೋನ್ತಿ ಇಞ್ಜಿತಾ ಚ ಫನ್ದಿತಾ ಚ। ಅನಾಗತಪಟಿಕಙ್ಖನೇನ ಚಿತ್ತೇನ ವಿಕಮ್ಪಿತೇನ ಕಾಯೋಪಿ ಚಿತ್ತಮ್ಪಿ ಸಾರದ್ಧಾ ಚ ಹೋನ್ತಿ ಇಞ್ಜಿತಾ ಚ ಫನ್ದಿತಾ ಚ। ಲೀನೇನ ಚಿತ್ತೇನ ಕೋಸಜ್ಜಾನುಪತಿತೇನ ಕಾಯೋಪಿ ಚಿತ್ತಮ್ಪಿ ಸಾರದ್ಧಾ ಚ ಹೋನ್ತಿ ಇಞ್ಜಿತಾ ಚ ಫನ್ದಿತಾ ಚ। ಅತಿಪಗ್ಗಹಿತೇನ ಚಿತ್ತೇನ ಉದ್ಧಚ್ಚಾನುಪತಿತೇನ ಕಾಯೋಪಿ ಚಿತ್ತಮ್ಪಿ ಸಾರದ್ಧಾ ಚ ಹೋನ್ತಿ ಇಞ್ಜಿತಾ ಚ ಫನ್ದಿತಾ ಚ। ಅಭಿನತೇನ ಚಿತ್ತೇನ ರಾಗಾನುಪತಿತೇನ ಕಾಯೋಪಿ ಚಿತ್ತಮ್ಪಿ ಸಾರದ್ಧಾ ಚ ಹೋನ್ತಿ ಇಞ್ಜಿತಾ ಚ ಫನ್ದಿತಾ ಚ। ಅಪನತೇನ ಚಿತ್ತೇನ ಬ್ಯಾಪಾದಾನುಪತಿತೇನ ಕಾಯೋಪಿ ಚಿತ್ತಮ್ಪಿ ಸಾರದ್ಧಾ ಚ ಹೋನ್ತಿ ಇಞ್ಜಿತಾ ಚ ಫನ್ದಿತಾ ಚ।

ಆನಾಪಾನಸ್ಸತಿ ಯಸ್ಸ, ಪರಿಪುಣ್ಣಾ ಅಭಾವಿತಾ।
ಕಾಯೋಪಿ ಇಞ್ಜಿತೋ ಹೋತಿ, ಚಿತ್ತಮ್ಪಿ ಹೋತಿ ಇಞ್ಜಿತಂ।
ಕಾಯೋಪಿ ಫನ್ದಿತೋ ಹೋತಿ, ಚಿತ್ತಮ್ಪಿ ಹೋತಿ ಫನ್ದಿತಂ॥

ಆನಾಪಾನಸ್ಸತಿ ಯಸ್ಸ, ಪರಿಪುಣ್ಣಾ ಸುಭಾವಿತಾ।
ಕಾಯೋಪಿ ಅನಿಞ್ಜಿತೋ ಹೋತಿ, ಚಿತ್ತಮ್ಪಿ ಹೋತಿ ಅನಿಞ್ಜಿತಂ।
ಕಾಯೋಪಿ ಅಫನ್ದಿತೋ ಹೋತಿ, ಚಿತ್ತಮ್ಪಿ ಹೋತಿ ಅಫನ್ದಿತನ್ತಿ॥

ಇಮೇಹಿ ಚ ಪನ ನೀವರಣೇಹಿ ವಿಸುದ್ಧಚಿತ್ತಸ್ಸ ಸೋಳಸವತ್ಥುಕಂ ಆನಾಪಾನಸ್ಸತಿಸಮಾಧಿಂ ಭಾವಯತೋ ಖಣಿಕಸಮೋಧಾನಾ ಇಮೇ ಅಟ್ಠಾರಸ ಉಪಕ್ಕಿಲೇಸಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ।

ಉಪಕ್ಕಿಲೇಸಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ ತತಿಯೋ।

೪. ವೋದಾನಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ

೧೫೮. ಕತಮಾನಿ ತೇರಸ ವೋದಾನೇ ಞಾಣಾನಿ? ಅತೀತಾನುಧಾವನಂ ಚಿತ್ತಂ ವಿಕ್ಖೇಪಾನುಪತಿತಂ; ತಂ ವಿವಜ್ಜಯಿತ್ವಾ ಏಕಟ್ಠಾನೇ ಸಮಾದಹತಿ - ಏವಮ್ಪಿ ಚಿತ್ತಂ ನ ವಿಕ್ಖೇಪಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಅನಾಗತಪಟಿಕಙ್ಖನಂ ಚಿತ್ತಂ ವಿಕಮ್ಪಿತಂ ; ತಂ ವಿವಜ್ಜಯಿತ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ಅಧಿಮೋಚೇತಿ - ಏವಮ್ಪಿ ಚಿತ್ತಂ ನ ವಿಕ್ಖೇಪಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಲೀನಂ ಚಿತ್ತಂ ಕೋಸಜ್ಜಾನುಪತಿತಂ; ತಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಕೋಸಜ್ಜಂ ಪಜಹತಿ - ಏವಮ್ಪಿ ಚಿತ್ತಂ ನ ವಿಕ್ಖೇಪಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಅತಿಪಗ್ಗಹಿತಂ ಚಿತ್ತಂ ಉದ್ಧಚ್ಚಾನುಪತಿತಂ; ತಂ ವಿನಿಗ್ಗಣ್ಹಿತ್ವಾ ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ಪಜಹತಿ - ಏವಮ್ಪಿ ಚಿತ್ತಂ ನ ವಿಕ್ಖೇಪಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಅಭಿನತಂ ಚಿತ್ತಂ ರಾಗಾನುಪತಿತಂ; ತಂ ಸಮ್ಪಜಾನೋ ಹುತ್ವಾ ರಾಗಂ ಪಜಹತಿ - ಏವಮ್ಪಿ ಚಿತ್ತಂ ನ ವಿಕ್ಖೇಪಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಅಪನತಂ ಚಿತ್ತಂ ಬ್ಯಾಪಾದಾನುಪತಿತಂ; ತಂ ಸಮ್ಪಜಾನೋ ಹುತ್ವಾ ಬ್ಯಾಪಾದಂ ಪಜಹತಿ - ಏವಮ್ಪಿ ಚಿತ್ತಂ ನ ವಿಕ್ಖೇಪಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಇಮೇಹಿ ಛಹಿ ಠಾನೇಹಿ ಪರಿಸುದ್ಧಂ ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಯೋದಾತಂ ಏಕತ್ತಗತಂ ಹೋತಿ।

ಕತಮೇ ತೇ ಏಕತ್ತಾ? ದಾನವೋಸಗ್ಗುಪಟ್ಠಾನೇಕತ್ತಂ, ಸಮಥನಿಮಿತ್ತುಪಟ್ಠಾನೇಕತ್ತಂ, ವಯಲಕ್ಖಣುಪಟ್ಠಾನೇಕತ್ತಂ, ನಿರೋಧುಪಟ್ಠಾನೇಕತ್ತಂ। ದಾನವೋಸಗ್ಗುಪಟ್ಠಾನೇಕತ್ತಂ ಚಾಗಾಧಿಮುತ್ತಾನಂ, ಸಮಥನಿಮಿತ್ತುಪಟ್ಠಾನೇಕತ್ತಞ್ಚ ಅಧಿಚಿತ್ತಮನುಯುತ್ತಾನಂ, ವಯಲಕ್ಖಣುಪಟ್ಠಾನೇಕತ್ತಞ್ಚ ವಿಪಸ್ಸಕಾನಂ, ನಿರೋಧುಪಟ್ಠಾನೇಕತ್ತಞ್ಚ ಅರಿಯಪುಗ್ಗಲಾನಂ - ಇಮೇಹಿ ಚತೂಹಿ ಠಾನೇಹಿ ಏಕತ್ತಗತಂ ಚಿತ್ತಂ ಪಟಿಪದಾವಿಸುದ್ಧಿಪಕ್ಖನ್ದಞ್ಚೇವ ಹೋತಿ, ಉಪೇಕ್ಖಾನುಬ್ರೂಹಿತಞ್ಚ, ಞಾಣೇನ ಚ ಸಮ್ಪಹಂಸಿತಂ।

ಪಠಮಸ್ಸ ಝಾನಸ್ಸ ಕೋ ಆದಿ, ಕಿಂ ಮಜ್ಝೇ, ಕಿಂ ಪರಿಯೋಸಾನಂ? ಪಠಮಸ್ಸ ಝಾನಸ್ಸ ಪಟಿಪದಾವಿಸುದ್ಧಿ ಆದಿ, ಉಪೇಕ್ಖಾನುಬ್ರೂಹನಾ ಮಜ್ಝೇ, ಸಮ್ಪಹಂಸನಾ ಪರಿಯೋಸಾನಂ। ಪಠಮಸ್ಸ ಝಾನಸ್ಸ ಪಟಿಪದಾವಿಸುದ್ಧಿ ಆದಿ। ಆದಿಸ್ಸ ಕತಿ ಲಕ್ಖಣಾನಿ? ಆದಿಸ್ಸ ತೀಣಿ ಲಕ್ಖಣಾನಿ। ಯೋ ತಸ್ಸ ಪರಿಪನ್ಥೋ ತತೋ ಚಿತ್ತಂ ವಿಸುಜ್ಝತಿ, ವಿಸುದ್ಧತ್ತಾ ಚಿತ್ತಂ ಮಜ್ಝಿಮಂ ಸಮಥನಿಮಿತ್ತಂ ಪಟಿಪಜ್ಜತಿ, ಪಟಿಪನ್ನತ್ತಾ ತತ್ಥ ಚಿತ್ತಂ ಪಕ್ಖನ್ದತಿ। ಯಞ್ಚ ಪರಿಪನ್ಥತೋ ಚಿತ್ತಂ ವಿಸುಜ್ಝತಿ, ಯಞ್ಚ ವಿಸುದ್ಧತ್ತಾ ಚಿತ್ತಂ ಮಜ್ಝಿಮಂ ಸಮಥನಿಮಿತ್ತಂ ಪಟಿಪಜ್ಜತಿ, ಯಞ್ಚ ಪಟಿಪನ್ನತ್ತಾ ತತ್ಥ ಚಿತ್ತಂ ಪಕ್ಖನ್ದತಿ। ಪಠಮಸ್ಸ ಝಾನಸ್ಸ ಪಟಿಪದಾವಿಸುದ್ಧಿ ಆದಿ। ಆದಿಸ್ಸ ಇಮಾನಿ ತೀಣಿ ಲಕ್ಖಣಾನಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - ‘‘ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಆದಿಕಲ್ಯಾಣಞ್ಚೇವ ಹೋತಿ ಲಕ್ಖಣಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚ’’।

ಪಠಮಸ್ಸ ಝಾನಸ್ಸ ಉಪೇಕ್ಖಾನುಬ್ರೂಹನಾ ಮಜ್ಝೇ। ಮಜ್ಝಸ್ಸ ಕತಿ ಲಕ್ಖಣಾನಿ? ಮಜ್ಝಸ್ಸ ತೀಣಿ ಲಕ್ಖಣಾನಿ। ವಿಸುದ್ಧಂ ಚಿತ್ತಂ ಅಜ್ಝುಪೇಕ್ಖತಿ, ಸಮಥಪಟಿಪನ್ನಂ ಅಜ್ಝುಪೇಕ್ಖತಿ, ಏಕತ್ತುಪಟ್ಠಾನಂ ಅಜ್ಝುಪೇಕ್ಖತಿ। ಯಞ್ಚ ವಿಸುದ್ಧಂ ಚಿತ್ತಂ ಅಜ್ಝುಪೇಕ್ಖತಿ, ಯಞ್ಚ ಸಮಥಪಟಿಪನ್ನಂ ಅಜ್ಝುಪೇಕ್ಖತಿ, ಯಞ್ಚ ಏಕತ್ತುಪಟ್ಠಾನಂ ಅಜ್ಝುಪೇಕ್ಖತಿ - ಪಠಮಸ್ಸ ಝಾನಸ್ಸ ಉಪೇಕ್ಖಾನುಬ್ರೂಹನಾ ಮಜ್ಝೇ। ಮಜ್ಝಸ್ಸ ಇಮಾನಿ ತೀಣಿ ಲಕ್ಖಣಾನಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - ‘‘ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಮಜ್ಝೇಕಲ್ಯಾಣಞ್ಚೇವ ಹೋತಿ ಲಕ್ಖಣಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚ’’।

ಪಠಮಸ್ಸ ಝಾನಸ್ಸ ಸಮ್ಪಹಂಸನಾ ಪರಿಯೋಸಾನಂ। ಪರಿಯೋಸಾನಸ್ಸ ಕತಿ ಲಕ್ಖಣಾನಿ? ಪರಿಯೋಸಾನಸ್ಸ ಚತ್ತಾರಿ ಲಕ್ಖಣಾನಿ। ತತ್ಥ ಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಪಹಂಸನಾ, ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಪಹಂಸನಾ, ತದುಪಗವೀರಿಯವಾಹನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಪಹಂಸನಾ, ಆಸೇವನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಪಹಂಸನಾ। ಪಠಮಸ್ಸ ಝಾನಸ್ಸ ಸಮ್ಪಹಂಸನಾ ಪರಿಯೋಸಾನಂ। ಪರಿಯೋಸಾನಸ್ಸ ಇಮಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ ಲಕ್ಖಣಾನಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಪರಿಯೋಸಾನಕಲ್ಯಾಣಞ್ಚೇವ ಹೋತಿ ಲಕ್ಖಣಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚ"। ಏವಂ ತಿವತ್ತಗತಂ ಚಿತ್ತಂ ತಿವಿಧಕಲ್ಯಾಣಕಂ ದಸಲಕ್ಖಣಸಮ್ಪನ್ನಂ ವಿತಕ್ಕಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚೇವ ಹೋತಿ ವಿಚಾರಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚ ಪೀತಿಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚ ಸುಖಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಧಿಟ್ಠಾನಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚ ವೀರಿಯಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚ ಸತಿಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚ ಸಮಾಧಿಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚ ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚ।

ದುತಿಯಸ್ಸ ಝಾನಸ್ಸ ಕೋ ಆದಿ, ಕಿಂ ಮಜ್ಝೇ, ಕಿಂ ಪರಿಯೋಸಾನಂ? ದುತಿಯಸ್ಸ ಝಾನಸ್ಸ ಪಟಿಪದಾವಿಸುದ್ಧಿ ಆದಿ, ಉಪೇಕ್ಖಾನುಬ್ರೂಹನಾ ಮಜ್ಝೇ, ಸಮ್ಪಹಂಸನಾ ಪರಿಯೋಸಾನಂ...ಪೇ॰... ಏವಂ ತಿವತ್ತಗತಂ ಚಿತ್ತಂ ತಿವಿಧಕಲ್ಯಾಣಕಂ ದಸಲಕ್ಖಣಸಮ್ಪನ್ನಂ ಪೀತಿಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚೇವ ಹೋತಿ ಸುಖಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಧಿಟ್ಠಾನಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚ ವೀರಿಯಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚ ಸತಿಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚ ಸಮಾಧಿಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚ ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚ।

ತತಿಯಸ್ಸ ಝಾನಸ್ಸ ಕೋ ಆದಿ, ಕಿಂ ಮಜ್ಝೇ, ಕಿಂ ಪರಿಯೋಸಾನಂ...ಪೇ॰... ಏವಂ ತಿವತ್ತಗತಂ ಚಿತ್ತಂ ತಿವಿಧಕಲ್ಯಾಣಕಂ ದಸಲಕ್ಖಣಸಮ್ಪನ್ನಂ ಸುಖಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚೇವ ಹೋತಿ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಧಿಟ್ಠಾನಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚ ವೀರಿಯಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚ ಸತಿಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚ ಸಮಾಧಿಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚ ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚ।

ಚತುತ್ಥಸ್ಸ ಝಾನಸ್ಸ ಕೋ ಆದಿ, ಕಿಂ ಮಜ್ಝೇ, ಕಿಂ ಪರಿಯೋಸಾನಂ...ಪೇ॰... ಏವಂ ತಿವತ್ತಗತಂ ಚಿತ್ತಂ ತಿವಿಧಕಲ್ಯಾಣಕಂ ದಸಲಕ್ಖಣಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚ ಉಪೇಕ್ಖಾಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚೇವ ಹೋತಿ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಧಿಟ್ಠಾನಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚ ವೀರಿಯಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚ ಸತಿಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚ ಸಮಾಧಿಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚ ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚ।

ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ...ಪೇ॰... ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ... ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ... ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಕೋ ಆದಿ, ಕಿಂ ಮಜ್ಝೇ, ಕಿಂ ಪರಿಯೋಸಾನಂ...ಪೇ॰... ಏವಂ ತಿವತ್ತಗತಂ ಚಿತ್ತಂ ತಿವಿಧಕಲ್ಯಾಣಕಂ ದಸಲಕ್ಖಣಸಮ್ಪನ್ನಂ ಉಪೇಕ್ಖಾಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚೇವ ಹೋತಿ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಧಿಟ್ಠಾನಸಮ್ಪನ್ನಂ ಚ...ಪೇ॰... ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚ।

ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಕೋ ಆದಿ, ಕಿಂ ಮಜ್ಝೇ, ಕಿಂ ಪರಿಯೋಸಾನಂ...ಪೇ॰... ಏವಂ ತಿವತ್ತಗತಂ ಚಿತ್ತಂ ತಿವಿಧಕಲ್ಯಾಣಕಂ ದಸಲಕ್ಖಣಸಮ್ಪನ್ನಂ ವಿತಕ್ಕಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚೇವ ಹೋತಿ ವಿಚಾರಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚ ಪೀತಿಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚ ಸುಖಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಧಿಟ್ಠಾನಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚ ವೀರಿಯಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚ ಸತಿಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚ ಸಮಾಧಿಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚ ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚ। ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾಯ...ಪೇ॰... ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾಯ... ನಿಬ್ಬಿದಾನುಪಸ್ಸನಾಯ... ವಿರಾಗಾನುಪಸ್ಸನಾಯ... ನಿರೋಧಾನುಪಸ್ಸನಾಯ... ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸನಾಯ... ಖಯಾನುಪಸ್ಸನಾಯ... ವಯಾನುಪಸ್ಸನಾಯ... ವಿಪರಿಣಾಮಾನುಪಸ್ಸನಾಯ... ಅನಿಮಿತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾಯ... ಅಪ್ಪಣಿಹಿತಾನುಪಸ್ಸನಾಯ... ಸುಞ್ಞತಾನುಪಸ್ಸನಾಯ... ಅಧಿಪಞ್ಞಾಧಮ್ಮವಿಪಸ್ಸನಾಯ... ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನಾಯ... ಆದೀನವಾನುಪಸ್ಸನಾಯ... ಪಟಿಸಙ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾಯ... ವಿವಟ್ಟನಾನುಪಸ್ಸನಾಯ... ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚ।

ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಸ್ಸ...ಪೇ॰... ಸಕದಾಗಾಮಿಮಗ್ಗಸ್ಸ... ಅನಾಗಾಮಿಮಗ್ಗಸ್ಸ... ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಸ್ಸ ಕೋ ಆದಿ, ಕಿಂ ಮಜ್ಝೇ, ಕಿಂ ಪರಿಯೋಸಾನಂ? ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಸ್ಸ ಪಟಿಪದಾವಿಸುದ್ಧಿ ಆದಿ ಉಪೇಕ್ಖಾನುಬ್ರೂಹನಾ ಮಜ್ಝೇ, ಸಮ್ಪಹಂಸನಾ ಪರಿಯೋಸಾನಂ। ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಸ್ಸ ಪಟಿಪದಾವಿಸುದ್ಧಿ ಆದಿ। ಆದಿಸ್ಸ ಕತಿ ಲಕ್ಖಣಾನಿ? ಆದಿಸ್ಸ ತೀಣಿ ಲಕ್ಖಣಾನಿ। ಯೋ ತಸ್ಸ ಪರಿಪನ್ಥೋ ತತೋ ಚಿತ್ತಂ ವಿಸುಜ್ಝತಿ, ವಿಸುದ್ಧತ್ತಾ ಚಿತ್ತಂ ಮಜ್ಝಿಮಂ ಸಮಥನಿಮಿತ್ತಂ ಪಟಿಪಜ್ಜತಿ, ಪಟಿಪನ್ನತ್ತಾ ತತ್ಥ ಚಿತ್ತಂ ಪಕ್ಖನ್ದತಿ । ಯಞ್ಚ ಪರಿಪನ್ಥತೋ

ಚಿತ್ತಂ ವಿಸುಜ್ಝತಿ, ಯಞ್ಚ ವಿಸುದ್ಧತ್ತಾ ಚಿತ್ತಂ ಮಜ್ಝಿಮಂ ಸಮಥನಿಮಿತ್ತಂ ಪಟಿಪಜ್ಜತಿ, ಯಞ್ಚ ಪಟಿಪನ್ನತ್ತಾ ತತ್ಥ ಚಿತ್ತಂ ಪಕ್ಖನ್ದತಿ - ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಸ್ಸ ಪಟಿಪದಾವಿಸುದ್ಧಿ ಆದಿ। ಆದಿಸ್ಸ ಇಮಾನಿ ತೀಣಿ ಲಕ್ಖಣಾನಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೋ ಆದಿಕಲ್ಯಾಣೋ ಚೇವ ಹೋತಿ ಲಕ್ಖಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ಚ"।

ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಸ್ಸ ಉಪೇಕ್ಖಾನುಬ್ರೂಹನಾ ಮಜ್ಝೇ। ಮಜ್ಝಸ್ಸ ಕತಿ ಲಕ್ಖಣಾನಿ? ಮಜ್ಝಸ್ಸ ತೀಣಿ ಲಕ್ಖಣಾನಿ। ವಿಸುದ್ಧಂ ಚಿತ್ತಂ ಅಜ್ಝುಪೇಕ್ಖತಿ, ಸಮಥಪಟಿಪನ್ನಂ ಅಜ್ಝುಪೇಕ್ಖತಿ, ಏಕತ್ತುಪಟ್ಠಾನಂ ಅಜ್ಝುಪೇಕ್ಖತಿ। ಯಞ್ಚ ವಿಸುದ್ಧಂ ಚಿತ್ತಂ ಅಜ್ಝುಪೇಕ್ಖತಿ, ಯಞ್ಚ ಸಮಥಪಟಿಪನ್ನಂ ಅಜ್ಝುಪೇಕ್ಖತಿ, ಯಞ್ಚ ಏಕತ್ತುಪಟ್ಠಾನಂ ಅಜ್ಝುಪೇಕ್ಖತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೋ ಮಜ್ಝೇಕಲ್ಯಾಣೋ ಚೇವ ಹೋತಿ ಲಕ್ಖಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ಚ"।

ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಸ್ಸ ಸಮ್ಪಹಂಸನಾ ಪರಿಯೋಸಾನಂ। ಪರಿಯೋಸಾನಸ್ಸ ಕತಿ ಲಕ್ಖಣಾನಿ? ಪರಿಯೋಸಾನಸ್ಸ ಚತ್ತಾರಿ ಲಕ್ಖಣಾನಿ। ತತ್ಥ ಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಪಹಂಸನಾ, ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಪಹಂಸನಾ, ತದುಪಗವೀರಿಯವಾಹನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಪಹಂಸನಾ, ಆಸೇವನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಪಹಂಸನಾ। ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಸ್ಸ ಸಮ್ಪಹಂಸನಾ ಪರಿಯೋಸಾನಂ। ಪರಿಯೋಸಾನಸ್ಸ ಇಮಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ ಲಕ್ಖಣಾನಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೋ ಪರಿಯೋಸಾನಕಲ್ಯಾಣೋ ಚೇವ ಹೋತಿ ಲಕ್ಖಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ಚ"। ಏವಂ ತಿವತ್ತಗತಂ ಚಿತ್ತಂ ತಿವಿಧಕಲ್ಯಾಣಕಂ ದಸಲಕ್ಖಣಸಮ್ಪನ್ನಂ ವಿತಕ್ಕಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚೇವ ಹೋತಿ ವಿಚಾರಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚ ಪೀತಿಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚ ಸುಖಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಧಿಟ್ಠಾನಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚ ವೀರಿಯಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚ ಸತಿಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚ ಸಮಾಧಿಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚ ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪನ್ನಞ್ಚ ।

೧೫೯ನಿಮಿತ್ತಂ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸಾ, ಅನಾರಮ್ಮಣಮೇಕಚಿತ್ತಸ್ಸ।
ಅಜಾನತೋ ಚ ತಯೋ ಧಮ್ಮೇ, ಭಾವನಾ ನುಪಲಬ್ಭತಿ॥

ನಿಮಿತ್ತಂ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸಾ, ಅನಾರಮ್ಮಣಮೇಕಚಿತ್ತಸ್ಸ।
ಜಾನತೋ ಚ ತಯೋ ಧಮ್ಮೇ, ಭಾವನಾ ಉಪಲಬ್ಭತೀತಿ॥

ಕಥಂ ಇಮೇ ತಯೋ ಧಮ್ಮಾ ಏಕಚಿತ್ತಸ್ಸ ಆರಮ್ಮಣಾ ನ ಹೋನ್ತಿ, ನ ಚಿಮೇ ತಯೋ ಧಮ್ಮಾ ಅವಿದಿತಾ ಹೋನ್ತಿ, ನ ಚ ಚಿತ್ತಂ ವಿಕ್ಖೇಪಂ ಗಚ್ಛತಿ, ಪಧಾನಞ್ಚ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಪಯೋಗಞ್ಚ ಸಾಧೇತಿ, ವಿಸೇಸಮಧಿಗಚ್ಛತಿ? ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ರುಕ್ಖೋ ಸಮೇ ಭೂಮಿಭಾಗೇ ನಿಕ್ಖಿತ್ತೋ। ತಮೇನಂ ಪುರಿಸೋ ಕಕಚೇನ ಛಿನ್ದೇಯ್ಯ। ರುಕ್ಖೇ ಫುಟ್ಠಕಕಚದನ್ತಾನಂ ವಸೇನ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಸತಿ ಉಪಟ್ಠಿತಾ ಹೋತಿ; ನ ಆಗತೇ ವಾ ಗತೇ ವಾ ಕಕಚದನ್ತೇ ಮನಸಿ ಕರೋತಿ। ನ ಆಗತಾ ವಾ ಗತಾ ವಾ ಕಕಚದನ್ತಾ ಅವಿದಿತಾ ಹೋನ್ತಿ , ಪಧಾನಞ್ಚ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಪಯೋಗಞ್ಚ ಸಾಧೇತಿ। ಯಥಾ ರುಕ್ಖೋ ಸಮೇ ಭೂಮಿಭಾಗೇ ನಿಕ್ಖಿತ್ತೋ। ಏವಂ ಉಪನಿಬನ್ಧನಾ ನಿಮಿತ್ತಂ। ಯಥಾ ಕಕಚದನ್ತಾ, ಏವಂ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸಾ। ಯಥಾ ರುಕ್ಖೇ ಫುಟ್ಠಕಕಚದನ್ತಾನಂ ವಸೇನ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಸತಿ ಉಪಟ್ಠಿತಾ ಹೋತಿ, ನ ಆಗತೇ ವಾ ಗತೇ ವಾ ಕಕಚದನ್ತೇ ಮನಸಿ ಕರೋತಿ, ನ ಆಗತಾ ವಾ ಗತಾ ವಾ ಕಕಚದನ್ತಾ ಅವಿದಿತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪಧಾನಞ್ಚ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಪಯೋಗಞ್ಚ ಸಾಧೇತಿ। ಏವಮೇವಂ ಭಿಕ್ಖು ನಾಸಿಕಗ್ಗೇ ವಾ ಮುಖನಿಮಿತ್ತೇ ವಾ ಸತಿಂ ಉಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ, ನ ಆಗತೇ ವಾ ಗತೇ ವಾ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸೇ ಮನಸಿ ಕರೋತಿ, ನ ಆಗತಾ ವಾ ಗತಾ ವಾ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸಾ ಅವಿದಿತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪಧಾನಞ್ಚ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಪಯೋಗಞ್ಚ ಸಾಧೇತಿ। ವಿಸೇಸಮಧಿಗಚ್ಛತಿ ಪಧಾನಞ್ಚ।

ಕತಮಂ ಪಧಾನಂ? ಆರದ್ಧವೀರಿಯಸ್ಸ ಕಾಯೋಪಿ ಚಿತ್ತಮ್ಪಿ ಕಮ್ಮನಿಯಂ ಹೋತಿ - ಇದಂ ಪಧಾನಂ। ಕತಮೋ ಪಯೋಗೋ? ಆರದ್ಧವೀರಿಯಸ್ಸ ಉಪಕ್ಕಿಲೇಸಾ ಪಹೀಯನ್ತಿ, ವಿತಕ್ಕಾ ವೂಪಸಮನ್ತಿ - ಅಯಂ ಪಯೋಗೋ। ಕತಮೋ ವಿಸೇಸೋ? ಆರದ್ಧವೀರಿಯಸ್ಸ ಸಞ್ಞೋಜನಾ ಪಹೀಯನ್ತಿ, ಅನುಸಯಾ ಬ್ಯನ್ತೀಹೋನ್ತಿ [ಅನುಸಯಾ ಬ್ಯಾಸನ್ತಿ (ಸ್ಯಾ॰)]। ಅಯಂ ವಿಸೇಸೋ। ಏವಂ

ಇಮೇ ತಯೋ ಧಮ್ಮಾ ಏಕಚಿತ್ತಸ್ಸ ಆರಮ್ಮಣಾ ನ ಹೋನ್ತಿ , ನ ಚಿಮೇ ತಯೋ ಧಮ್ಮಾ ಅವಿದಿತಾ ಹೋನ್ತಿ, ನ ಚ ಚಿತ್ತಂ ವಿಕ್ಖೇಪಂ ಗಚ್ಛತಿ, ಪಧಾನಞ್ಚ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಪಯೋಗಞ್ಚ ಸಾಧೇತಿ, ವಿಸೇಸಮಧಿಗಚ್ಛತಿ।

೧೬೦ಆನಾಪಾನಸ್ಸತಿ ಯಸ್ಸ, ಪರಿಪುಣ್ಣಾ ಸುಭಾವಿತಾ।
ಅನುಪುಬ್ಬಂ ಪರಿಚಿತಾ, ಯಥಾ ಬುದ್ಧೇನ ದೇಸಿತಾ।
ಸೋ ಇಮಂ ಲೋಕಂ ಪಭಾಸೇತಿ, ಅಬ್ಭಾ ಮುತ್ತೋವ ಚನ್ದಿಮಾತಿ॥

ಆನನ್ತಿ ಅಸ್ಸಾಸೋ, ನೋ ಪಸ್ಸಾಸೋ। **ಅಪಾನ**ನ್ತಿ [ಅಪಾನನ್ತಿ (ಕ॰)] ಪಸ್ಸಾಸೋ, ನೋ ಅಸ್ಸಾಸೋ। ಅಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಸತಿ, ಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಸತಿ।

ಯೋ ಅಸ್ಸಸತಿ ತಸ್ಸುಪಟ್ಠಾತಿ, ಯೋ ಪಸ್ಸಸತಿ ತಸ್ಸುಪಟ್ಠಾತಿ। **ಪರಿಪುಣ್ಣಾ**ತಿ ಪರಿಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ಪರಿಪುಣ್ಣಾ, ಪರಿವಾರಟ್ಠೇನ ಪರಿಪುಣ್ಣಾ, ಪರಿಪೂರಟ್ಠೇನ ಪರಿಪುಣ್ಣಾ । **ಸುಭಾವಿತಾ**ತಿ ಚತಸ್ಸೋ ಭಾವನಾ - ತತ್ಥ ಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ, ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ, ತದುಪಗವೀರಿಯವಾಹನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ, ಆಸೇವನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ತಸ್ಸಿಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಭಾವನಟ್ಠಾ ಯಾನೀಕತಾ ಹೋನ್ತಿ ವತ್ಥುಕತಾ ಅನುಟ್ಠಿತಾ ಪರಿಚಿತಾ ಸುಸಮಾರದ್ಧಾ।

ಯಾನೀಕತಾತಿ ಯತ್ಥ ಯತ್ಥ ಆಕಙ್ಖತಿ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ವಸಿಪ್ಪತ್ತೋ ಹೋತಿ ಬಲಪ್ಪತ್ತೋ ವೇಸಾರಜ್ಜಪ್ಪತ್ತೋ । ತಸ್ಸ ಮೇ ತೇ ಧಮ್ಮಾ ಆವಜ್ಜನಪಟಿಬದ್ಧಾ [ಆವಜ್ಜನಪಟಿಬನ್ಧಾ (ಕ॰) ಏವಮೀದಿಸೇಸು ಪದೇಸು] ಹೋನ್ತಿ ಆಕಙ್ಖಪಟಿಬದ್ಧಾ ಮನಸಿಕಾರಪಟಿಬದ್ಧಾ ಚಿತ್ತುಪ್ಪಾದಪಟಿಬದ್ಧಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - “ಯಾನೀಕತಾ”ತಿ। **ವತ್ಥುಕತಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಿಂ ಯಸ್ಮಿಂ ವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಚಿತ್ತಂ ಸ್ವಾಧಿಟ್ಠಿತಂ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಸತಿ ಸುಪಟ್ಠಿತಾ ಹೋತಿ। ಯಸ್ಮಿಂ ಯಸ್ಮಿಂ ವಾ ಪನ ವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಸತಿ ಸೂಪಟ್ಠಿತಾ [ಸುಪಟ್ಠಿತಾ (ಕ॰)] ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಚಿತ್ತಂ ಸ್ವಾಧಿಟ್ಠಿತಂ ಹೋತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - “ವತ್ಥುಕತಾ”ತಿ। **ಅನುಟ್ಠಿತಾ**ತಿ ವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಯೇನ ಯೇನ ಚಿತ್ತಂ ಅಭಿನೀಹರತಿ ತೇನ ತೇನ ಸತಿ ಅನುಪರಿವತ್ತತಿ। ಯೇನ ಯೇನ ವಾ ಪನ ಸತಿ ಅನುಪರಿವತ್ತತಿ ತೇನ ತೇನ ಚಿತ್ತಂ ಅಭಿನೀಹರತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - “ಅನುಟ್ಠಿತಾ”ತಿ। **ಪರಿಚಿತಾ**ತಿ ಪರಿಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ಪರಿಚಿತಾ, ಪರಿವಾರಟ್ಠೇನ ಪರಿಚಿತಾ, ಪರಿಪೂರಟ್ಠೇನ ಪರಿಚಿತಾ। ಸತಿಯಾ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಜಿನಾತಿ ಪಾಪಕೇ ಅಕುಸಲೇ ಧಮ್ಮೇ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - “ಪರಿಚಿತಾ”ತಿ। **ಸುಸಮಾರದ್ಧಾ**ತಿ ಚತ್ತಾರೋ ಸುಸಮಾರದ್ಧಾ - ತತ್ಥ ಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಸುಸಮಾರದ್ಧಾ, ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಸುಸಮಾರದ್ಧಾ, ತದುಪಗವೀರಿಯವಾಹನಟ್ಠೇನ ಸುಸಮಾರದ್ಧಾ, ತಪ್ಪಚ್ಚನೀಕಾನಂ ಕಿಲೇಸಾನಂ ಸುಸಮೂಹತತ್ತಾ [ಸುಸಮುಹತತ್ತಾ (ಕ॰)] ಸುಸಮಾರದ್ಧಾ।

೧೬೧. **ಸುಸಮ**ನ್ತಿ ಅತ್ಥಿ ಸಮಂ, ಅತ್ಥಿ ಸುಸಮಂ। ಕತಮಂ ಸಮಂ? ಯೇ ತತ್ಥ ಜಾತಾ ಅನವಜ್ಜಾ ಕುಸಲಾ ಬೋಧಿಪಕ್ಖಿಯಾ - ಇದಂ ಸಮಂ। ಕತಮಂ ಸುಸಮಂ? ಯಂ ತೇಸಂ ತೇಸಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಆರಮ್ಮಣಂ ನಿರೋಧೋ ನಿಬ್ಬಾನಂ - ಇದಂ ಸುಸಮಂ। ಇತಿ ಇದಞ್ಚ ಸಮಂ ಇದಞ್ಚ ಸುಸಮಂ ಞಾತಂ ಹೋತಿ ದಿಟ್ಠಂ ವಿದಿತಂ ಸಚ್ಛಿಕತಂ ಫಸ್ಸಿತಂ ಪಞ್ಞಾಯ। ಆರದ್ಧಂ ಹೋತಿ ವೀರಿಯಂ ಅಸಲ್ಲೀನಂ, ಉಪಟ್ಠಿತಾ ಸತಿ ಅಸಮ್ಮುಟ್ಠಾ [ಅಪಮುಟ್ಠಾ (ಸ್ಯಾ॰)], ಪಸ್ಸದ್ಧೋ ಕಾಯೋ ಅಸಾರದ್ಧೋ, ಸಮಾಹಿತಂ ಚಿತ್ತಂ ಏಕಗ್ಗಂ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - “ಸುಸಮಾರದ್ಧಾ”ತಿ।

ಅನುಪುಬ್ಬಂ ಪರಿಚಿತಾತಿ ದೀಘಂ ಅಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಪುರಿಮಾ ಪುರಿಮಾ ಪರಿಚಿತಾ, ಪಚ್ಛಿಮಾ ಪಚ್ಛಿಮಾ ಅನುಪರಿಚಿತಾ। ದೀಘಂ ಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಪುರಿಮಾ ಪುರಿಮಾ ಪರಿಚಿತಾ, ಪಚ್ಛಿಮಾ ಪಚ್ಛಿಮಾ ಅನುಪರಿಚಿತಾ। ರಸ್ಸಂ ಅಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಪುರಿಮಾ ಪುರಿಮಾ ಪರಿಚಿತಾ , ಪಚ್ಛಿಮಾ ಪಚ್ಛಿಮಾ ಅನುಪರಿಚಿತಾ। ರಸ್ಸಂ ಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಪುರಿಮಾ ಪುರಿಮಾ ಪರಿಚಿತಾ, ಪಚ್ಛಿಮಾ ಪಚ್ಛಿಮಾ ಅನುಪರಿಚಿತಾ…ಪೇ॰… ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸೀ ಅಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಪುರಿಮಾ ಪುರಿಮಾ ಪರಿಚಿತಾ, ಪಚ್ಛಿಮಾ ಪಚ್ಛಿಮಾ ಅನುಪರಿಚಿತಾ। ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸೀ ಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಪುರಿಮಾ ಪುರಿಮಾ ಪರಿಚಿತಾ, ಪಚ್ಛಿಮಾ ಪಚ್ಛಿಮಾ ಅನುಪರಿಚಿತಾ। ಸಬ್ಬಾಪಿ

ಸೋಳಸವತ್ಥುಕಾ ಆನಾಪಾನಸ್ಸತಿಯೋ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಪರಿಚಿತಾ ಚೇವ ಹೋನ್ತಿ ಅನುಪರಿಚಿತಾ ಚ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಅನುಪುಬ್ಬಪರಿಚಿತಾ"ತಿ।

ಯಥಾತಿ ದಸ ಯಥತ್ಥಾ - ಅತ್ತದಮಥತ್ಥೋ ಯಥತ್ಥೋ, ಅತ್ತಸಮಥತ್ಥೋ ಯಥತ್ಥೋ, ಅತ್ತಪರಿನಿಬ್ಬಾಪನತ್ಥೋ ಯಥತ್ಥೋ, ಅಭಿಞ್ಞತ್ಥೋ ಯಥತ್ಥೋ, ಪರಿಞ್ಞತ್ಥೋ ಯಥತ್ಥೋ, ಪಹಾನತ್ಥೋ ಯಥತ್ಥೋ, ಭಾವನತ್ಥೋ ಯಥತ್ಥೋ, ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯತ್ಥೋ ಯಥತ್ಥೋ, ಸಚ್ಚಾಭಿಸಮಯತ್ಥೋ ಯಥತ್ಥೋ, ನಿರೋಧೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪಕತ್ಥೋ ಯಥತ್ಥೋ।

ಬುದ್ಧೋತಿ ಯೋ ಸೋ ಭಗವಾ ಸಯಮ್ಭೂ ಅನಾಚರಿಯಕೋ ಪುಬ್ಬೇ ಅನನುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಸಾಮಂ ಸಚ್ಚಾನಿ ಅಭಿಸಮ್ಬುಜ್ಝಿ, ತತ್ಥ ಚ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಂ ಪಾಪುಣಿ, ಬಲೇಸು ಚ ವಸೀಭಾವಂ।

೧೬೨. **ಬುದ್ಧೋ**ತಿ ಕೇನಟ್ಠೇನ ಬುದ್ಧೋ? ಬುಜ್ಝಿತಾ ಸಚ್ಚಾನೀತಿ - ಬುದ್ಧೋ। ಬೋಧೇತಾ ಪಜಾಯಾತಿ - ಬುದ್ಧೋ। ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಾಯ ಬುದ್ಧೋ। ಸಬ್ಬದಸ್ಸಾವಿತಾಯ ಬುದ್ಧೋ। ಅನಞ್ಞನೇಯ್ಯತಾಯ ಬುದ್ಧೋ। ವಿಸವಿತಾಯ [ವಿಕಸಿತಾಯ (ಸ್ಯಾ॰)] ಬುದ್ಧೋ। ಖೀಣಾಸವಸಙ್ಖಾತೇನ ಬುದ್ಧೋ। ನಿರುಪಲೇಪಸಙ್ಖಾತೇನ [ನಿರುಪಕ್ಕಿಲೇಸಸಙ್ಖಾತೇನ (ಸ್ಯಾ॰)] ಬುದ್ಧೋ। ಏಕನ್ತವೀತರಾಗೋತಿ - ಬುದ್ಧೋ। ಏಕನ್ತವೀತದೋಸೋತಿ - ಬುದ್ಧೋ। ಏಕನ್ತವೀತಮೋಹೋತಿ - ಬುದ್ಧೋ। ಏಕನ್ತನಿಕ್ಕಿಲೇಸೋತಿ - ಬುದ್ಧೋ। ಏಕಾಯನಮಗ್ಗಂ ಗತೋತಿ - ಬುದ್ಧೋ। ಏಕೋ ಅನುತ್ತರಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋತಿ - ಬುದ್ಧೋ। ಅಬುದ್ಧಿವಿಹತತ್ತಾ ಬುದ್ಧಿಪಟಿಲಾಭಾ - ಬುದ್ಧೋ। ಬುದ್ಧೋತಿ ನೇತಂ ನಾಮಂ ಮಾತರಾ ಕತಂ, ನ ಪಿತರಾ ಕತಂ, ನ ಭಾತರಾ ಕತಂ, ನ ಭಗಿನಿಯಾ ಕತಂ, ನ ಮಿತ್ತಾಮಚ್ಚೇಹಿ ಕತಂ, ನ ಞಾತಿಸಾಲೋಹಿತೇಹಿ ಕತಂ, ನ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಹಿ ಕತಂ, ನ ದೇವತಾಹಿ ಕತಂ। ವಿಮೋಕ್ಖನ್ತಿಕಮೇತಂ ಬುದ್ಧಾನಂ ಭಗವನ್ತಾನಂ ಬೋಧಿಯಾ ಮೂಲೇ ಸಹ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞಾಣಸ್ಸ ಪಟಿಲಾಭಾ ಸಚ್ಛಿಕಾ ಪಞ್ಞತ್ತಿ ಯದಿದಂ - ಬುದ್ಧೋತಿ। **ದೇಸಿತಾ**ತಿ ಅತ್ತದಮಥತ್ಥೋ ಯಥತ್ಥೋ ಯಥಾ ಬುದ್ಧೇನ ದೇಸಿತೋ, ಅತ್ತಸಮಥತ್ಥೋ ಯಥತ್ಥೋ ಯಥಾ ಬುದ್ಧೇನ ದೇಸಿತೋ, ಅತ್ತಪರಿನಿಬ್ಬಾಪನತ್ಥೋ ಯಥತ್ಥೋ ಯಥಾ ಬುದ್ಧೇನ ದೇಸಿತೋ…ಪೇ॰… ನಿರೋಧೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪಕತ್ಥೋ ಯಥತ್ಥೋ ಯಥಾ ಬುದ್ಧೇನ ದೇಸಿತೋ।

ಸೋತಿ ಗಹಟ್ಠೋ ವಾ ಹೋತಿ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ವಾ। **ಲೋಕೋ**ತಿ। ಖನ್ಧಲೋಕೋ ಧಾತುಲೋಕೋ ಆಯತನಲೋಕೋ ವಿಪತ್ತಿಭವಲೋಕೋ ವಿಪತ್ತಿಸಮ್ಭವಲೋಕೋ ಸಮ್ಪತ್ತಿಭವಲೋಕೋ ಸಮ್ಪತ್ತಿಸಮ್ಭವಲೋಕೋ। ಏಕೋ ಲೋಕೋ - ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾ ಆಹಾರಟ್ಠಿತಿಕಾ…ಪೇ॰… ಅಟ್ಠಾರಸ ಲೋಕಾ - ಅಟ್ಠಾರಸ ಧಾತುಯೋ। **ಪಭಾಸೇತೀ**ತಿ ಅತ್ತದಮಥತ್ಥಂ ಯಥತ್ಥಂ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧತ್ತಾ । ಸೋ ಇಮಂ ಲೋಕಂ ಓಭಾಸೇತಿ ಭಾಸೇತಿ ಪಭಾಸೇತಿ। ಅತ್ತಸಮಥತ್ಥಂ ಯಥತ್ಥಂ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧತ್ತಾ। ಸೋ ಇಮಂ ಲೋಕಂ ಓಭಾಸೇತಿ ಭಾಸೇತಿ ಪಭಾಸೇತಿ। ಅತ್ತಪರಿನಿಬ್ಬಾಪನತ್ಥಂ ಯಥತ್ಥಂ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧತ್ತಾ। ಸೋ ಇಮಂ ಲೋಕಂ ಓಭಾಸೇತಿ ಭಾಸೇತಿ ಪಭಾಸೇತಿ…ಪೇ॰… ನಿರೋಧೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪಕತ್ಥಂ ಯಥತ್ಥಂ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧತ್ತಾ। ಸೋ ಇಮಂ ಲೋಕಂ ಓಭಾಸೇತಿ ಭಾಸೇತಿ ಪಭಾಸೇತಿ।

ಅಬ್ಭಾ ಮುತ್ತೋವ ಚನ್ದಿಮಾತಿ ಯಥಾ ಅಬ್ಭಾ, ಏವಂ ಕಿಲೇಸಾ। ಯಥಾ ಚನ್ದೋ, ಏವಂ ಅರಿಯಞಾಣಂ। ಯಥಾ ಚನ್ದಿಮಾ ದೇವಪುತ್ತೋ, ಏವಂ ಭಿಕ್ಖು। ಯಥಾ ಚನ್ದೋ ಅಬ್ಭಾ ಮುತ್ತೋ ಮಹಿಕಾ ಮುತ್ತೋ ಧೂಮರಜಾ ಮುತ್ತೋ ರಾಹುಗಹಣಾ [ರಾಹುಪಾಣಾ (ಸ್ಯಾ॰)] ವಿಪ್ಪಮುತ್ತೋ ಭಾಸತೇ ಚ ತಪತೇ ಚ ವಿರೋಚತೇ [ವಿರೋಚತಿ (ಸ್ಯಾ॰)] ಚ, ಏವಮೇವಂ ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇಹಿ ವಿಪ್ಪಮುತ್ತೋ ಭಾಸತೇ ಚ ತಪತೇ ಚ ವಿರೋಚತೇ ಚ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - ಅಬ್ಭಾ ಮುತ್ತೋವ ಚನ್ದಿಮಾತಿ। ಇಮಾನಿ ತೇರಸ ವೋದಾನೇ ಞಾಣಾನಿ।

ವೋದಾನಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ ಚತುತ್ಥೋ।

೫. ಸತೋಕಾರಿಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ

೧೬೩. ಕತಮಾನಿ ಬಾತ್ತಿಂಸ ಸತೋಕಾರಿಸ್ಸ ಞಾಣಾನಿ? ಇಧ ಭಿಕ್ಖು ಅರಞ್ಞಗತೋ ವಾ ರುಕ್ಖಮೂಲಗತೋ ವಾ ಸುಞ್ಞಾಗಾರಗತೋ ವಾ ನಿಸೀದತಿ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾ ಉಜುಂ ಕಾಯಂ ಪಣಿಧಾಯ ಪರಿಮುಖಂ ಸತಿಂ ಉಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ। ಸೋ ಸತೋವ ಅಸ್ಸಸತಿ ಸತೋ ಪಸ್ಸಸತಿ। ದೀಘಂ ವಾ ಅಸ್ಸಸನ್ತೋ "ದೀಘಂ ಅಸ್ಸಸಾಮೀ"ತಿ ಪಜಾನಾತಿ। ದೀಘಂ ವಾ ಪಸ್ಸಸನ್ತೋ "ದೀಘಂ ಪಸ್ಸಸಾಮೀ"ತಿ ಪಜಾನಾತಿ। ರಸ್ಸಂ ವಾ ಅಸ್ಸಸನ್ತೋ "ರಸ್ಸಂ ಅಸ್ಸಸಾಮೀ"ತಿ ಪಜಾನಾತಿ। ರಸ್ಸಂ ವಾ ಪಸ್ಸಸನ್ತೋ "ರಸ್ಸಂ ಪಸ್ಸಸಾಮೀ"ತಿ ಪಜಾನಾತಿ। "ಸಬ್ಬಕಾಯಪಟಿಸಂವೇದೀ ಅಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ। "ಸಬ್ಬಕಾಯಪಟಿಸಂವೇದೀ ಪಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ। "ಪಸ್ಸಮ್ಭಯಂ ಕಾಯಸಙ್ಖಾರಂ ಅಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ। "ಪಸ್ಸಮ್ಭಯಂ ಕಾಯಸಙ್ಖಾರಂ ಪಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ। ಪೀತಿಪಟಿಸಂವೇದೀ…ಪೇ॰… ಸುಖಪಟಿಸಂವೇದೀ… ಚಿತ್ತಸಙ್ಖಾರಪಟಿಸಂವೇದೀ … ಪಸ್ಸಮ್ಭಯಂ ಚಿತ್ತಸಙ್ಖಾರಂ… ಚಿತ್ತಪಟಿಸಂವೇದೀ… ಅಭಿಪ್ಪಮೋದಯಂ ಚಿತ್ತಂ… ಸಮಾದಹಂ ಚಿತ್ತಂ… ವಿಮೋಚಯಂ ಚಿತ್ತಂ… ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸೀ… ವಿರಾಗಾನುಪಸ್ಸೀ… ನಿರೋಧಾನುಪಸ್ಸೀ… "ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸೀ ಅಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ। "ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸೀ ಪಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ।

೧೬೪. **ಇಧಾತಿ** ಇಮಿಸ್ಸಾ ದಿಟ್ಠಿಯಾ, ಇಮಿಸ್ಸಾ ಖನ್ತಿಯಾ, ಇಮಿಸ್ಸಾ ರುಚಿಯಾ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಆದಾಯೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಿನಯೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪಾವಚನೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸತ್ಥುಸಾಸನೇ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಇಧಾ"ತಿ। **ಭಿಕ್ಖೂತಿ** ಪುಥುಜ್ಜನಕಲ್ಯಾಣಕೋ ವಾ ಹೋತಿ ಭಿಕ್ಖು ಸೇಕ್ಖೋ ವಾ ಅರಹಾ ವಾ ಅಕುಪ್ಪಧಮ್ಮೋ। **ಅರಞ್ಞನ್ತಿ** ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಬಹಿ ಇನ್ದಖೀಲಾ ಸಬ್ಬಮೇತಂ ಅರಞ್ಞಂ। **ರುಕ್ಖಮೂಲನ್ತಿ** ಯತ್ಥ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಆಸನಂ ಪಞ್ಞತ್ತಂ ಹೋತಿ ಮಞ್ಚೋ ವಾ ಪೀಠಂ ವಾ ಭಿಸಿ ವಾ ತಟ್ಟಿಕಾ ವಾ ಚಮ್ಮಖಣ್ಡೋ ವಾ ತಿಣಸನ್ಥರೋ [ತಿಣಸಣ್ಠರೋ (ಸ್ಯಾ॰)] ವಾ ಪಣ್ಣಸನ್ಥರೋ ವಾ ಪಲಾಲಸನ್ಥರೋ [ಪಲಾಸಸನ್ಥರೋ (ಸ್ಯಾ॰)] ವಾ, ತತ್ಥ ಭಿಕ್ಖು ಚಙ್ಕಮತಿ ವಾ ತಿಟ್ಠತಿ ವಾ ನಿಸೀದತಿ ವಾ ಸೇಯ್ಯಂ ವಾ ಕಪ್ಪೇತಿ। **ಸುಞ್ಞನ್ತಿ** ಕೇನಚಿ ಅನಾಕಿಣ್ಣಂ ಹೋತಿ ಗಹಟ್ಠೇಹಿ ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತೇಹಿ ವಾ। **ಅಗಾರನ್ತಿ** [ಆಗಾರನ್ತಿ (ಸ್ಯಾ॰)] ವಿಹಾರೋ ಅಡ್ಢಯೋಗೋ ಪಾಸಾದೋ ಹಮ್ಮಿಯಂ ಗುಹಾ। **ನಿಸೀದತಿ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾತಿ** ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾ । **ಉಜುಂ ಕಾಯಂ ಪಣಿಧಾಯಾತಿ** ಉಜುಕೋ ಹೋತಿ ಕಾಯೋ ಠಿತೋ [ಪನಿಧಿತೋ (ಸ್ಯಾ॰)] ಸುಪಣಿಹಿತೋ। **ಪರಿಮುಖಂ ಸತಿಂ ಉಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾತಿ**। **ಪರೀತಿ** ಪರಿಗ್ಗಹಟ್ಠೋ। **ಮುಖನ್ತಿ** ನಿಯ್ಯಾನಟ್ಠೋ। **ಸತೀತಿ** ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೋ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಪರಿಮುಖಂ ಸತಿಂ ಉಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ"ತಿ।

೧೬೫. **ಸತೋವ ಅಸ್ಸಸತಿ, ಸತೋ ಪಸ್ಸಸತೀತಿ** ಬಾತ್ತಿಂಸಾಯ ಆಕಾರೇಹಿ ಸತೋ ಕಾರೀ ಹೋತಿ। ದೀಘಂ ಅಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಂ ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಜಾನತೋ ಸತಿ ಉಪಟ್ಠಿತಾ ಹೋತಿ। ತಾಯ ಸತಿಯಾ ತೇನ ಞಾಣೇನ ಸತೋ ಕಾರೀ ಹೋತಿ। ದೀಘಂ ಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಂ ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಜಾನತೋ ಸತಿ ಉಪಟ್ಠಿತಾ ಹೋತಿ। ತಾಯ ಸತಿಯಾ ತೇನ ಞಾಣೇನ ಸತೋ ಕಾರೀ ಹೋತಿ। ರಸ್ಸಂ ಅಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಂ ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಜಾನತೋ ಸತಿ ಉಪಟ್ಠಿತಾ ಹೋತಿ। ತಾಯ ಸತಿಯಾ ತೇನ ಞಾಣೇನ ಸತೋ ಕಾರೀ ಹೋತಿ। ರಸ್ಸಂ ಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಂ ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಜಾನತೋ ಸತಿ ಉಪಟ್ಠಿತಾ ಹೋತಿ। ತಾಯ ಸತಿಯಾ ತೇನ ಞಾಣೇನ ಸತೋ ಕಾರೀ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸೀ ಅಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸೀ ಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಂ ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಜಾನತೋ ಸತಿ ಉಪಟ್ಠಿತಾ ಹೋತಿ। ತಾಯ ಸತಿಯಾ ತೇನ ಞಾಣೇನ ಸತೋ ಕಾರೀ ಹೋತಿ।

ಪಠಮಚತುಕ್ಕನಿದ್ದೇಸೋ

೧೯೭. ಕಥಂ ದೀಘಂ ಅಸ್ಸಸನ್ತೋ "ದೀಘಂ ಅಸ್ಸಸಾಮೀ"ತಿ ಪಜಾನಾತಿ, ದೀಘಂ ಪಸ್ಸಸನ್ತೋ "ದೀಘಂ ಪಸ್ಸಸಾಮೀ"ತಿ ಪಜಾನಾತಿ? ದೀಘಂ ಅಸ್ಸಾಸಂ ಅದ್ಧಾನಸಙ್ಖಾತೇ ಅಸ್ಸಸತಿ, ದೀಘಂ ಪಸ್ಸಾಸಂ ಅದ್ಧಾನಸಙ್ಖಾತೇ ಪಸ್ಸಸತಿ, ದೀಘಂ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸಂ ಅದ್ಧಾನಸಙ್ಖಾತೇ ಅಸ್ಸಸತಿಪಿ ಪಸ್ಸಸತಿಪಿ। ದೀಘಂ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸಂ ಅದ್ಧಾನಸಙ್ಖಾತೇ ಅಸ್ಸಸತೋಪಿ ಪಸ್ಸಸತೋಪಿ ಛನ್ದೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ। ಛನ್ದವಸೇನ ತತೋ ಸುಖುಮತರಂ ದೀಘಂ ಅಸ್ಸಾಸಂ ಅದ್ಧಾನಸಙ್ಖಾತೇ ಅಸ್ಸಸತಿ, ಛನ್ದವಸೇನ ತತೋ ಸುಖುಮತರಂ ದೀಘಂ ಪಸ್ಸಾಸಂ ಅದ್ಧಾನಸಙ್ಖಾತೇ ಪಸ್ಸಸತಿ, ಛನ್ದವಸೇನ ತತೋ ಸುಖುಮತರಂ ದೀಘಂ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸಂ ಅದ್ಧಾನಸಙ್ಖಾತೇ ಅಸ್ಸಸತಿಪಿ ಪಸ್ಸಸತಿಪಿ। ಛನ್ದವಸೇನ ತತೋ ಸುಖುಮತರಂ ದೀಘಂ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸಂ ಅದ್ಧಾನಸಙ್ಖಾತೇ ಅಸ್ಸಸತೋಪಿ ಪಸ್ಸಸತೋಪಿ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ। ಪಾಮೋಜ್ಜವಸೇನ ತತೋ ಸುಖುಮತರಂ ದೀಘಂ ಅಸ್ಸಾಸಂ ಅದ್ಧಾನಸಙ್ಖಾತೇ ಅಸ್ಸಸತಿ, ಪಾಮೋಜ್ಜವಸೇನ ತತೋ ಸುಖುಮತರಂ ದೀಘಂ ಪಸ್ಸಾಸಂ ಅದ್ಧಾನಸಙ್ಖಾತೇ ಪಸ್ಸಸತಿ, ಪಾಮೋಜ್ಜವಸೇನ ತತೋ ಸುಖುಮತರಂ ದೀಘಂ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸಂ ಅದ್ಧಾನಸಙ್ಖಾತೇ ಅಸ್ಸಸತಿಪಿ ಪಸ್ಸಸತಿಪಿ। ಪಾಮೋಜ್ಜವಸೇನ ತತೋ ಸುಖುಮತರಂ ದೀಘಂ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸಂ ಅದ್ಧಾನಸಙ್ಖಾತೇ ಅಸ್ಸಸತೋಪಿ ಪಸ್ಸಸತೋಪಿ ದೀಘಂ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸಾಪಿ ಚಿತ್ತಂ ವಿವತ್ತತಿ, ಉಪೇಕ್ಖಾ ಸಣ್ಠಾತಿ। ಇಮೇಹಿ ನವಹಾಕಾರೇಹಿ ದೀಘಂ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸಾ ಕಾಯೋ। ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಸತಿ। ಅನುಪಸ್ಸನಾ ಞಾಣಂ। ಕಾಯೋ ಉಪಟ್ಠಾನಂ, ನೋ ಸತಿ; ಸತಿ ಉಪಟ್ಠಾನಞ್ಚೇವ ಸತಿ ಚ। ತಾಯ ಸತಿಯಾ ತೇನ ಞಾಣೇನ ತಂ ಕಾಯಂ ಅನುಪಸ್ಸತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಕಾಯೇ ಕಾಯಾನುಪಸ್ಸನಾಸತಿಪಟ್ಠಾನಭಾವನಾ"ತಿ।

೧೯೮. **ಅನುಪಸ್ಸತೀ**ತಿ ಕಥಂ ತಂ ಕಾಯಂ ಅನುಪಸ್ಸತಿ? ಅನಿಚ್ಚತೋ ಅನುಪಸ್ಸತಿ, ನೋ ನಿಚ್ಚತೋ। ದುಕ್ಖತೋ ಅನುಪಸ್ಸತಿ, ನೋ ಸುಖತೋ। ಅನತ್ತತೋ ಅನುಪಸ್ಸತಿ, ನೋ ಅತ್ತತೋ। ನಿಬ್ಬಿನ್ದತಿ, ನೋ ನನ್ದತಿ। ವಿರಜ್ಜತಿ, ನೋ ರಜ್ಜತಿ। ನಿರೋಧೇತಿ, ನೋ ಸಮುದೇತಿ। ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜತಿ, ನೋ ಆದಿಯತಿ। ಅನಿಚ್ಚತೋ ಅನುಪಸ್ಸನ್ತೋ ನಿಚ್ಚಸಞ್ಞಂ ಪಜಹತಿ। ದುಕ್ಖತೋ ಅನುಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸುಖಸಞ್ಞಂ ಪಜಹತಿ। ಅನತ್ತತೋ ಅನುಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅತ್ತಸಞ್ಞಂ ಪಜಹತಿ। ನಿಬ್ಬಿನ್ದನ್ತೋ ನನ್ದಿಂ ಪಜಹತಿ। ವಿರಜ್ಜನ್ತೋ ರಾಗಂ ಪಜಹತಿ। ನಿರೋಧೇನ್ತೋ ಸಮುದಯಂ ಪಜಹತಿ। ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜನ್ತೋ ಆದಾನಂ ಪಜಹತಿ। ಏವಂ ತಂ ಕಾಯಂ ಅನುಪಸ್ಸತಿ।

ಭಾವನಾತಿ ಚತಸ್ಸೋ ಭಾವನಾ - ತತ್ಥ ಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ, ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ, ತದುಪಗವೀರಿಯವಾಹನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ, ಆಸೇವನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ದೀಘಂ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಂ ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಜಾನತೋ ವಿದಿತಾ ವೇದನಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ, ವಿದಿತಾ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತಿ, ವಿದಿತಾ ಅಬ್ಭತ್ಥಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ವಿದಿತಾ ಸಞ್ಞಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ, ವಿದಿತಾ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತಿ, ವಿದಿತಾ ಅಬ್ಭತ್ಥಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ವಿದಿತಾ ವಿತಕ್ಕಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ, ವಿದಿತಾ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತಿ, ವಿದಿತಾ ಅಬ್ಭತ್ಥಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ।

ಕಥಂ ವಿದಿತಾ ವೇದನಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ, ವಿದಿತಾ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತಿ, ವಿದಿತಾ ಅಬ್ಭತ್ಥಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ? ಕಥಂ ವೇದನಾಯ ಉಪ್ಪಾದೋ ವಿದಿತೋ ಹೋತಿ? ಅವಿಜ್ಜಾಸಮುದಯಾ ವೇದನಾಸಮುದಯೋತಿ - ಪಚ್ಚಯಸಮುದಯಟ್ಠೇನ ವೇದನಾಯ ಉಪ್ಪಾದೋ ವಿದಿತೋ ಹೋತಿ। ತಣ್ಹಾಸಮುದಯಾ ವೇದನಾಸಮುದಯೋತಿ... ಕಮ್ಮಸಮುದಯಾ ವೇದನಾಸಮುದಯೋತಿ... ಫಸ್ಸಸಮುದಯಾ ವೇದನಾಸಮುದಯೋತಿ ಪಚ್ಚಯಸಮುದಯಟ್ಠೇನ ವೇದನಾಯ ಉಪ್ಪಾದೋ ವಿದಿತೋ ಹೋತಿ। ನಿಬ್ಬತ್ತಿಲಕ್ಖಣಂ ಪಸ್ಸತೋಪಿ ವೇದನಾಯ ಉಪ್ಪಾದೋ ವಿದಿತೋ ಹೋತಿ। ಏವಂ ವೇದನಾಯ ಉಪ್ಪಾದೋ ವಿದಿತೋ ಹೋತಿ।

ಕಥಂ ವೇದನಾಯ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ವಿದಿತಂ ಹೋತಿ? ಅನಿಚ್ಚತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಖಯತುಪಟ್ಠಾನಂ ವಿದಿತಂ ಹೋತಿ। ದುಕ್ಖತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಭಯತುಪಟ್ಠಾನಂ ವಿದಿತಂ ಹೋತಿ। ಅನತ್ತತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಸುಞ್ಞತುಪಟ್ಠಾನಂ ವಿದಿತಂ ಹೋತಿ। ಏವಂ ವೇದನಾಯ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ವಿದಿತಂ ಹೋತಿ।

ಕಥಂ ವೇದನಾಯ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ವಿದಿತೋ ಹೋತಿ? ಅವಿಜ್ಜಾನಿರೋಧಾ ವೇದನಾನಿರೋಧೋತಿ - ಪಚ್ಚಯನಿರೋಧಟ್ಠೇನ ವೇದನಾಯ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ವಿದಿತೋ ಹೋತಿ। ತಣ್ಹಾನಿರೋಧಾ ವೇದನಾನಿರೋಧೋತಿ ...ಪೇ॰... ಕಮ್ಮನಿರೋಧಾ

ವೇದನಾನಿರೋಧೋತಿ…ಪೇ॰… ಫಸ್ಸನಿರೋಧಾ ವೇದನಾನಿರೋಧೋತಿ ಪಚ್ಚಯನಿರೋಧಟ್ಠೇನ ವೇದನಾಯ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ವಿದಿತೋ ಹೋತಿ। ವಿಪರಿಣಾಮಲಕ್ಖಣಂ ಪಸ್ಸತೋಪಿ ವೇದನಾಯ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ವಿದಿತೋ ಹೋತಿ। ಏವಂ ವೇದನಾಯ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ವಿದಿತೋ ಹೋತಿ। ಏವಂ ವಿದಿತಾ ವೇದನಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ, ವಿದಿತಾ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತಿ, ವಿದಿತಾ ಅಬ್ಭತ್ಥಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ।

ಕಥಂ ವಿದಿತಾ ಸಞ್ಞಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ, ವಿದಿತಾ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತಿ, ವಿದಿತಾ ಅಬ್ಭತ್ಥಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ? ಕಥಂ ಸಞ್ಞಾಯ ಉಪ್ಪಾದೋ ವಿದಿತೋ ಹೋತಿ? ಅವಿಜ್ಜಾಸಮುದಯಾ ಸಞ್ಞಾಸಮುದಯೋತಿ - ಪಚ್ಚಯಸಮುದಯಟ್ಠೇನ ಸಞ್ಞಾಯ ಉಪ್ಪಾದೋ ವಿದಿತೋ ಹೋತಿ। ತಣ್ಹಾಸಮುದಯಾ ಸಞ್ಞಾಸಮುದಯೋತಿ…ಪೇ॰… ಕಮ್ಮಸಮುದಯಾ ಸಞ್ಞಾಸಮುದಯೋತಿ…ಪೇ॰… ಫಸ್ಸಸಮುದಯಾ ಸಞ್ಞಾಸಮುದಯೋತಿ - ಪಚ್ಚಯಸಮುದಯಟ್ಠೇನ ಸಞ್ಞಾಯ ಉಪ್ಪಾದೋ ವಿದಿತೋ ಹೋತಿ। ನಿಬ್ಬತ್ತಿಲಕ್ಖಣಂ ಪಸ್ಸತೋಪಿ ಸಞ್ಞಾಯ ಉಪ್ಪಾದೋ ವಿದಿತೋ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಸಞ್ಞಾಯ ಉಪ್ಪಾದೋ ವಿದಿತೋ ಹೋತಿ।

ಕಥಂ ಸಞ್ಞಾಯ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ವಿದಿತಂ ಹೋತಿ? ಅನಿಚ್ಚತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಖಯತುಪಟ್ಠಾನಂ ವಿದಿತಂ ಹೋತಿ। ದುಕ್ಖತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಭಯತುಪಟ್ಠಾನಂ ವಿದಿತಂ ಹೋತಿ। ಅನತ್ತತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಸುಞ್ಞತುಪಟ್ಠಾನಂ ವಿದಿತಂ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಸಞ್ಞಾಯ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ವಿದಿತಂ ಹೋತಿ।

ಕಥಂ ಸಞ್ಞಾಯ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ವಿದಿತೋ ಹೋತಿ? ಅವಿಜ್ಜಾನಿರೋಧಾ ಸಞ್ಞಾನಿರೋಧೋತಿ - ಪಚ್ಚಯನಿರೋಧಟ್ಠೇನ ಸಞ್ಞಾಯ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ವಿದಿತೋ ಹೋತಿ। ತಣ್ಹಾನಿರೋಧಾ ಸಞ್ಞಾನಿರೋಧೋತಿ…ಪೇ॰… ಕಮ್ಮನಿರೋಧಾ ಸಞ್ಞಾನಿರೋಧೋತಿ…ಪೇ॰… ಫಸ್ಸನಿರೋಧಾ ಸಞ್ಞಾನಿರೋಧೋತಿ - ಪಚ್ಚಯನಿರೋಧಟ್ಠೇನ ಸಞ್ಞಾಯ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ವಿದಿತೋ ಹೋತಿ। ವಿಪರಿಣಾಮಲಕ್ಖಣಂ ಪಸ್ಸತೋಪಿ ಸಞ್ಞಾಯ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ವಿದಿತೋ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಸಞ್ಞಾಯ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ವಿದಿತೋ ಹೋತಿ। ಏವಂ ವಿದಿತಾ ಸಞ್ಞಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ, ವಿದಿತಾ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತಿ, ವಿದಿತಾ ಅಬ್ಭತ್ಥಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ।

ಕಥಂ ವಿದಿತಾ ವಿತಕ್ಕಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ, ವಿದಿತಾ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತಿ, ವಿದಿತಾ ಅಬ್ಭತ್ಥಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ? ಕಥಂ ವಿತಕ್ಕಾನಂ ಉಪ್ಪಾದೋ ವಿದಿತೋ ಹೋತಿ? ಅವಿಜ್ಜಾಸಮುದಯಾ ವಿತಕ್ಕಸಮುದಯೋತಿ - ಪಚ್ಚಯಸಮುದಯಟ್ಠೇನ ವಿತಕ್ಕಾನಂ ಉಪ್ಪಾದೋ ವಿದಿತೋ ಹೋತಿ। ತಣ್ಹಾಸಮುದಯಾ ವಿತಕ್ಕಸಮುದಯೋತಿ…ಪೇ॰… ಕಮ್ಮಸಮುದಯಾ ವಿತಕ್ಕಸಮುದಯೋತಿ…ಪೇ॰… ಸಞ್ಞಾಸಮುದಯಾ ವಿತಕ್ಕಸಮುದಯೋತಿ - ಪಚ್ಚಯಸಮುದಯಟ್ಠೇನ ವಿತಕ್ಕಾನಂ ಉಪ್ಪಾದೋ ವಿದಿತೋ ಹೋತಿ। ನಿಬ್ಬತ್ತಿಲಕ್ಖಣಂ ಪಸ್ಸತೋಪಿ ವಿತಕ್ಕಾನಂ ಉಪ್ಪಾದೋ ವಿದಿತೋ ಹೋತಿ। ಏವಂ ವಿತಕ್ಕಾನಂ ಉಪ್ಪಾದೋ ವಿದಿತೋ ಹೋತಿ।

ಕಥಂ ವಿತಕ್ಕಾನಂ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ವಿದಿತಂ ಹೋತಿ? ಅನಿಚ್ಚತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಖಯತುಪಟ್ಠಾನಂ ವಿದಿತಂ ಹೋತಿ। ದುಕ್ಖತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಭಯತುಪಟ್ಠಾನಂ ವಿದಿತಂ ಹೋತಿ। ಅನತ್ತತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಸುಞ್ಞತುಪಟ್ಠಾನಂ ವಿದಿತಂ ಹೋತಿ। ಏವಂ ವಿತಕ್ಕಾನಂ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ವಿದಿತಂ ಹೋತಿ।

ಕಥಂ ವಿತಕ್ಕಾನಂ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ವಿದಿತೋ ಹೋತಿ? ಅವಿಜ್ಜಾನಿರೋಧಾ ವಿತಕ್ಕನಿರೋಧೋತಿ - ಪಚ್ಚಯನಿರೋಧಟ್ಠೇನ ವಿತಕ್ಕಾನಂ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ವಿದಿತೋ ಹೋತಿ। ತಣ್ಹಾನಿರೋಧಾ ವಿತಕ್ಕನಿರೋಧೋತಿ…ಪೇ॰… ಕಮ್ಮನಿರೋಧಾ ವಿತಕ್ಕನಿರೋಧೋತಿ…ಪೇ॰… ಸಞ್ಞಾನಿರೋಧಾ ವಿತಕ್ಕನಿರೋಧೋತಿ - ಪಚ್ಚಯನಿರೋಧಟ್ಠೇನ ವಿತಕ್ಕಾನಂ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ವಿದಿತೋ ಹೋತಿ। ವಿಪರಿಣಾಮಲಕ್ಖಣಂ ಪಸ್ಸತೋಪಿ ವಿತಕ್ಕಾನಂ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ವಿದಿತೋ ಹೋತಿ। ಏವಂ ವಿತಕ್ಕಾನಂ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ವಿದಿತೋ ಹೋತಿ। ಏವಂ ವಿದಿತಾ ವಿತಕ್ಕಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ, ವಿದಿತಾ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತಿ, ವಿದಿತಾ ಅಬ್ಭತ್ಥಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ।

೧೭೮. ದೀಘಂ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಂ ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಜಾನನ್ತೋ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಸಮೋಧಾನೇತಿ, ಗೋಚರಞ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ, ಸಮತ್ಥಞ್ಚ ಪಟಿವಿಜ್ಝತಿ…ಪೇ॰… ಮಗ್ಗಂ ಸಮೋಧಾನೇತಿ, ಧಮ್ಮೇ ಸಮೋಧಾನೇತಿ, ಗೋಚರಞ್ಚ

ಪಜಾನಾತಿ, ಸಮತ್ಥಞ್ಚ ಪಟಿವಿಜ್ಝತಿ।

ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಸಮೋಧಾನೇತೀತಿ ಕಥಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಸಮೋಧಾನೇತಿ? ಅಧಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಸಮೋಧಾನೇತಿ, ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಸಮೋಧಾನೇತಿ, ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಸಮೋಧಾನೇತಿ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಸಮೋಧಾನೇತಿ, ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಸಮೋಧಾನೇತಿ। ಅಯಂ ಪುಗ್ಗಲೋ ಇಮಾನಿ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಆರಮ್ಮಣೇ ಸಮೋಧಾನೇತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಸಮೋಧಾನೇತೀ"ತಿ।

ಗೋಚರಞ್ಚ ಪಜಾನಾತೀತಿ ಯಂ ತಸ್ಸ ಆರಮ್ಮಣಂ, ತಂ ತಸ್ಸ ಗೋಚರಂ। ಯಂ ತಸ್ಸ ಗೋಚರಂ, ತಂ ತಸ್ಸ ಆರಮ್ಮಣಂ। **ಪಜಾನಾತೀ**ತಿ ಪುಗ್ಗಲೋ। ಪಜಾನನಾ ಪಞ್ಞಾ।

ಸಮನ್ತಿ ಆರಮ್ಮಣಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಸಮಂ, ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಸಮಂ, ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ಸಮಂ, ಚಿತ್ತಸ್ಸ ವೋದಾನಂ ಸಮಂ। **ಅತ್ಥೋ**ತಿ ಅನವಜ್ಜಟ್ಠೋ ನಿಕ್ಕಿಲೇಸಟ್ಠೋ ವೋದಾನಟ್ಠೋ ಪರಮಟ್ಠೋ। **ಪಟಿವಿಜ್ಝತೀ**ತಿ ಆರಮ್ಮಣಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝತಿ, ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝತಿ, ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಧಿಟ್ಠಾನಟ್ಠಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝತಿ, ಚಿತ್ತಸ್ಸ ವೋದಾನಟ್ಠಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಸಮತ್ಥಞ್ಚ ಪಟಿವಿಜ್ಝತೀ"ತಿ।

ಬಲಾನಿ ಸಮೋಧಾನೇತೀತಿ ಕಥಂ ಬಲಾನಿ ಸಮೋಧಾನೇತಿ? ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಾಬಲಂ ಸಮೋಧಾನೇತಿ, ಕೋಸಜ್ಜೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಬಲಂ ಸಮೋಧಾನೇತಿ, ಪಮಾದೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಟ್ಠೇನ ಸತಿಬಲಂ ಸಮೋಧಾನೇತಿ, ಉದ್ಧಚ್ಚೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿಬಲಂ ಸಮೋಧಾನೇತಿ , ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಅಕಮ್ಪಿಯಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾಬಲಂ ಸಮೋಧಾನೇತಿ। ಅಯಂ ಪುಗ್ಗಲೋ ಇಮಾನಿ ಬಲಾನಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಆರಮ್ಮಣೇ ಸಮೋಧಾನೇತಿ । ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - ಬಲಾನಿ ಸಮೋಧಾನೇತೀತಿ। ಗೋಚರಞ್ಚ ಪಜಾನಾತೀತಿ...ಪೇ॰... ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಸಮತ್ಥಞ್ಚ ಪಟಿವಿಜ್ಝತೀ"ತಿ।

ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೇ ಸಮೋಧಾನೇತೀತಿ ಕಥಂ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೇ ಸಮೋಧಾನೇತಿ? ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಂ ಸಮೋಧಾನೇತಿ, ಪವಿಚಯಟ್ಠೇನ ಧಮ್ಮವಿಚಯಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಂ ಸಮೋಧಾನೇತಿ, ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಂ ಸಮೋಧಾನೇತಿ, ಫರಣಟ್ಠೇನ ಪೀತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಂ ಸಮೋಧಾನೇತಿ, ಉಪಸಮಟ್ಠೇನ ಪಸ್ಸದ್ಧಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಂ ಸಮೋಧಾನೇತಿ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಂ ಸಮೋಧಾನೇತಿ, ಪಟಿಸಙ್ಖಾನಟ್ಠೇನ ಉಪೇಕ್ಖಾಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಂ ಸಮೋಧಾನೇತಿ। ಅಯಂ ಪುಗ್ಗಲೋ ಇಮೇ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಆರಮ್ಮಣೇ ಸಮೋಧಾನೇತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೇ ಸಮೋಧಾನೇತೀ"ತಿ। ಗೋಚರಞ್ಚ ಪಜಾನಾತೀತಿ...ಪೇ॰... ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಸಮತ್ಥಞ್ಚ ಪಟಿವಿಜ್ಝತೀ"ತಿ।

ಮಗ್ಗಂ ಸಮೋಧಾನೇತೀತಿ ಕಥಂ ಮಗ್ಗಂ ಸಮೋಧಾನೇತಿ? ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಂ ಸಮೋಧಾನೇತಿ, ಅಭಿನಿರೋಪನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪಂ ಸಮೋಧಾನೇತಿ, ಪರಿಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾವಾಚಂ ಸಮೋಧಾನೇತಿ, ಸಮುಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತಂ ಸಮೋಧಾನೇತಿ, ವೋದಾನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಆಜೀವಂ ಸಮೋಧಾನೇತಿ, ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮಂ ಸಮೋಧಾನೇತಿ, ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಸತಿಂ ಸಮೋಧಾನೇತಿ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿಂ ಸಮೋಧಾನೇತಿ। ಅಯಂ ಪುಗ್ಗಲೋ ಇಮಂ ಮಗ್ಗಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಆರಮ್ಮಣೇ ಸಮೋಧಾನೇತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಮಗ್ಗಂ ಸಮೋಧಾನೇತೀ"ತಿ। ಗೋಚರಞ್ಚ ಪಜಾನಾತೀತಿ...ಪೇ॰... ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಸಮತ್ಥಞ್ಚ ಪಟಿವಿಜ್ಝತೀ"ತಿ।

ಧಮ್ಮೇ ಸಮೋಧಾನೇತೀತಿ ಕಥಂ ಧಮ್ಮೇ ಸಮೋಧಾನೇತಿ? ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಸಮೋಧಾನೇತಿ, ಅಕಮ್ಪಿಯಟ್ಠೇನ ಬಲಾನಿ ಸಮೋಧಾನೇತಿ, ನಿಯ್ಯಾನಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೇ ಸಮೋಧಾನೇತಿ, ಹೇತುಟ್ಠೇನ ಮಗ್ಗಂ ಸಮೋಧಾನೇತಿ, ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಂ ಸಮೋಧಾನೇತಿ, ಪದಹನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನಂ ಸಮೋಧಾನೇತಿ, ಇಜ್ಝನಟ್ಠೇನ ಇದ್ಧಿಪಾದಂ

ಸಮೋಧಾನೇತಿ ತಥಟ್ಠೇನ ಸಚ್ಚಂ ಸಮೋಧಾನೇತಿ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮಥಂ ಸಮೋಧಾನೇತಿ, ಅನುಪಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಸಮೋಧಾನೇತಿ, ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಂ ಸಮೋಧಾನೇತಿ, ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಯುಗನದ್ಧಂ ಸಮೋಧಾನೇತಿ, ಸಂವರಟ್ಠೇನ ಸೀಲವಿಸುದ್ಧಿಂ ಸಮೋಧಾನೇತಿ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಚಿತ್ತವಿಸುದ್ಧಿಂ ಸಮೋಧಾನೇತಿ, ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ದಿಟ್ಠಿವಿಸುದ್ಧಿಂ ಸಮೋಧಾನೇತಿ, ವಿಮುತ್ತಟ್ಠೇನ ವಿಮೋಕ್ಖಂ ಸಮೋಧಾನೇತಿ , ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೇನ ವಿಜ್ಜಂ ಸಮೋಧಾನೇತಿ, ಪರಿಚ್ಚಾಗಟ್ಠೇನ ವಿಮುತ್ತಿಂ ಸಮೋಧಾನೇತಿ, ಸಮುಚ್ಛೇದಟ್ಠೇನ ಖಯೇ ಞಾಣಂ ಸಮೋಧಾನೇತಿ , ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಟ್ಠೇನ ಅನುಪ್ಪಾದೇ ಞಾಣಂ ಸಮೋಧಾನೇತಿ, ಛನ್ದಂ ಮೂಲಟ್ಠೇನ ಸಮೋಧಾನೇತಿ, ಮನಸಿಕಾರಂ ಸಮುಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸಮೋಧಾನೇತಿ, ಫಸ್ಸಂ ಸಮೋಧಾನಟ್ಠೇನ ಸಮೋಧಾನೇತಿ, ವೇದನಂ ಸಮೋಸರಣಟ್ಠೇನ ಸಮೋಧಾನೇತಿ, ಸಮಾಧಿಂ ಪಮುಖಟ್ಠೇನ ಸಮೋಧಾನೇತಿ, ಸತಿಂ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ಸಮೋಧಾನೇತಿ, ಪಞ್ಞಂ ತತುತ್ತರಟ್ಠೇನ ಸಮೋಧಾನೇತಿ, ವಿಮುತ್ತಿಂ ಸಾರಟ್ಠೇನ ಸಮೋಧಾನೇತಿ, ಅಮತೋಗಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪರಿಯೋಸಾನಟ್ಠೇನ ಸಮೋಧಾನೇತಿ। ಅಯಂ ಪುಗ್ಗಲೋ ಇಮೇ ಧಮ್ಮೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಆರಮ್ಮಣೇ ಸಮೋಧಾನೇತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – ''ಧಮ್ಮೇ ಸಮೋಧಾನೇತೀ''ತಿ।

ಗೋಚರಞ್ಚ ಪಜಾನಾತೀತಿ ಯಂ ತಸ್ಸ ಆರಮ್ಮಣಂ, ತಂ ತಸ್ಸ ಗೋಚರಂ। ಯಂ ತಸ್ಸ ಗೋಚರಂ, ತಂ ತಸ್ಸ ಆರಮ್ಮಣಂ **ಪಜಾನಾತೀ**ತಿ ಪುಗ್ಗಲೋ। ಪಜಾನನಾ ಪಞ್ಞಾ। **ಸಮ**ನ್ತಿ ಆರಮ್ಮಣಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಸಮಂ, ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಸಮಂ, ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ಸಮಂ, ಚಿತ್ತಸ್ಸ ವೋದಾನಂ ಸಮಂ। **ಅತ್ಥೋ**ತಿ ಅನವಜ್ಜಟ್ಠೋ ನಿಕ್ಕಿಲೇಸಟ್ಠೋ ವೋದಾನಟ್ಠೋ ಪರಮಟ್ಠೋ। **ಪಟಿವಿಜ್ಝತೀ**ತಿ ಆರಮ್ಮಣಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝತಿ, ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝತಿ, ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಧಿಟ್ಠಾನಟ್ಠಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝತಿ, ಚಿತ್ತಸ್ಸ ವೋದಾನಟ್ಠಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – ''ಸಮತ್ಥಞ್ಚ ಪಟಿವಿಜ್ಝತೀ''ತಿ।

೧೬೯. ಕಥಂ ರಸ್ಸಂ ಅಸ್ಸಸನ್ತೋ ''ರಸ್ಸಂ ಅಸ್ಸಸಾಮೀ''ತಿ ಪಜಾನಾತಿ, ರಸ್ಸಂ ಪಸ್ಸಸನ್ತೋ ''ರಸ್ಸಂ ಪಸ್ಸಸಾಮೀ''ತಿ ಪಜಾನಾತಿ? ರಸ್ಸಂ ಅಸ್ಸಾಸಂ ಇತ್ತರಸಙ್ಖಾತೇ ಅಸ್ಸಸತಿ, ರಸ್ಸಂ ಪಸ್ಸಾಸಂ ಇತ್ತರಸಙ್ಖಾತೇ ಪಸ್ಸಸತಿ, ರಸ್ಸಂ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸಂ ಇತ್ತರಸಙ್ಖಾತೇ ಅಸ್ಸಸತಿಪಿ ಪಸ್ಸಸತಿಪಿ। ರಸ್ಸಂ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸಂ ಇತ್ತರಸಙ್ಖಾತೇ ಅಸ್ಸಸತೋಪಿ ಪಸ್ಸಸತೋಪಿ ಛನ್ದೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ। ಛನ್ದವಸೇನ ತತೋ ಸುಖುಮತರಂ ರಸ್ಸಂ ಅಸ್ಸಾಸಂ ಇತ್ತರಸಙ್ಖಾತೇ ಅಸ್ಸಸತಿ। ಛನ್ದವಸೇನ ತತೋ ಸುಖುಮತರಂ ರಸ್ಸಂ ಪಸ್ಸಾಸಂ ಇತ್ತರಸಙ್ಖಾತೇ ಪಸ್ಸಸತಿ। ಛನ್ದವಸೇನ ತತೋ ಸುಖುಮತರಂ ರಸ್ಸಂ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸಂ ಇತ್ತರಸಙ್ಖಾತೇ ಅಸ್ಸಸತಿಪಿ ಪಸ್ಸಸತಿಪಿ। ಛನ್ದವಸೇನ ತತೋ ಸುಖುಮತರಂ ರಸ್ಸಂ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸಂ ಇತ್ತರಸಙ್ಖಾತೇ ಅಸ್ಸಸತೋಪಿ ಪಸ್ಸಸತೋಪಿ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ। ಪಾಮೋಜ್ಜವಸೇನ ತತೋ ಸುಖುಮತರಂ ರಸ್ಸಂ ಅಸ್ಸಾಸಂ ಇತ್ತರಸಙ್ಖಾತೇ ಅಸ್ಸಸತಿ, ಪಾಮೋಜ್ಜವಸೇನ ತತೋ ಸುಖುಮತರಂ ರಸ್ಸಂ ಪಸ್ಸಾಸಂ ಇತ್ತರಸಙ್ಖಾತೇ ಪಸ್ಸಸತಿ, ಪಾಮೋಜ್ಜವಸೇನ ತತೋ ಸುಖುಮತರಂ ರಸ್ಸಂ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸಂ ಇತ್ತರಸಙ್ಖಾತೇ ಅಸ್ಸಸತಿಪಿ ಪಸ್ಸಸತಿಪಿ। ಪಾಮೋಜ್ಜವಸೇನ ತತೋ ಸುಖುಮತರಂ ರಸ್ಸಂ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸಂ ಇತ್ತರಸಙ್ಖಾತೇ ಅಸ್ಸಸತೋಪಿ ಪಸ್ಸಸತೋಪಿ ರಸ್ಸಾ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸಾ ಚಿತ್ತಂ ವಿವತ್ತತಿ, ಉಪೇಕ್ಖಾ ಸಣ್ಠಾತಿ। ಇಮೇಹಿ ನವಹಾಕಾರೇಹಿ ರಸ್ಸಾ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸಾ ಕಾಯೋ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಸತಿ ಅನುಪಸ್ಸನಾ ಞಾಣಂ। ಕಾಯೋ ಉಪಟ್ಠಾನಂ, ನೋ ಸತಿ; ಸತಿ ಉಪಟ್ಠಾನಞ್ಚೇವ ಸತಿ ಚ। ತಾಯ ಸತಿಯಾ ತೇನ ಞಾಣೇನ ತಂ ಕಾಯಂ ಅನುಪಸ್ಸತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – ''ಕಾಯೇ ಕಾಯಾನುಪಸ್ಸನಾಸತಿಪಟ್ಠಾನಭಾವನಾ''ತಿ।

ಅನುಪಸ್ಸತೀತಿ ಕಥಂ ತಂ ಕಾಯಂ ಅನುಪಸ್ಸತಿ...ಪೇ॰... ಏವಂ ತಂ ಕಾಯಂ ಅನುಪಸ್ಸತಿ। **ಭಾವನಾ**ತಿ ಚತಸ್ಸೋ ಭಾವನಾ... ಪೇ॰... ಆಸೇವನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ರಸ್ಸಂ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಂ ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಜಾನತೋ ವಿದಿತಾ ವೇದನಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ...ಪೇ॰... ರಸ್ಸಂ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಂ ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಜಾನನ್ತೋ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಸಮೋಧಾನೇತಿ... ಪೇ॰... ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – ''ಸಮತ್ಥಞ್ಚ ಪಟಿವಿಜ್ಝತೀ''ತಿ।

೧೭೦. ಕಥಂ “ಸಬ್ಬಕಾಯಪಟಿಸಂವೇದೀ ಅಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ, “ಸಬ್ಬಕಾಯಪಟಿಸಂವೇದೀ ಪಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ? **ಕಾಯೋ**ತಿ ದ್ವೇ ಕಾಯಾ - ನಾಮಕಾಯೋ ಚ ರೂಪಕಾಯೋ ಚ। ಕತಮೋ ನಾಮಕಾಯೋ? ವೇದನಾ, ಸಞ್ಞಾ, ಚೇತನಾ, ಫಸ್ಸೋ, ಮನಸಿಕಾರೋ, ನಾಮಞ್ಚ ನಾಮಕಾಯೋ ಚ, ಯೇ ಚ ವುಚ್ಚನ್ತಿ ಚಿತ್ತಸಙ್ಖಾರಾ - ಅಯಂ ನಾಮಕಾಯೋ। ಕತಮೋ ರೂಪಕಾಯೋ? ಚತ್ತಾರೋ ಚ ಮಹಾಭೂತಾ, ಚತುನ್ನಞ್ಚ ಮಹಾಭೂತಾನಂ ಉಪಾದಾಯರೂಪಂ, ಅಸ್ಸಾಸೋ ಚ ಪಸ್ಸಾಸೋ ಚ, ನಿಮಿತ್ತಞ್ಚ ಉಪನಿಬನ್ಧನಾ, ಯೇ ಚ ವುಚ್ಚನ್ತಿ ಕಾಯಸಙ್ಖಾರಾ - ಅಯಂ ರೂಪಕಾಯೋ।

ಕಥಂ ತೇ ಕಾಯಾ ಪಟಿವಿದಿತಾ ಹೋನ್ತಿ? ದೀಘಂ ಅಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಂ ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಜಾನತೋ ಸತಿ ಉಪಟ್ಠಿತಾ ಹೋತಿ। ತಾಯ ಸತಿಯಾ ತೇನ ಞಾಣೇನ ತೇ ಕಾಯಾ ಪಟಿವಿದಿತಾ ಹೋನ್ತಿ। ದೀಘಂ ಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಂ ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಜಾನತೋ ಸತಿ ಉಪಟ್ಠಿತಾ ಹೋತಿ। ತಾಯ ಸತಿಯಾ ತೇನ ಞಾಣೇನ ತೇ ಕಾಯಾ ಪಟಿವಿದಿತಾ ಹೋನ್ತಿ। ರಸ್ಸಂ ಅಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಂ ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಜಾನತೋ ಸತಿ ಉಪಟ್ಠಿತಾ ಹೋತಿ। ತಾಯ ಸತಿಯಾ ತೇನ ಞಾಣೇನ ತೇ ಕಾಯಾ ಪಟಿವಿದಿತಾ ಹೋನ್ತಿ। ರಸ್ಸಂ ಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಂ ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಜಾನತೋ ಸತಿ ಉಪಟ್ಠಿತಾ ಹೋತಿ। ತಾಯ ಸತಿಯಾ ತೇನ ಞಾಣೇನ ತೇ ಕಾಯಾ ಪಟಿವಿದಿತಾ ಹೋನ್ತಿ।

ಆವಜ್ಜತೋ ತೇ ಕಾಯಾ ಪಟಿವಿದಿತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪಜಾನತೋ ತೇ ಕಾಯಾ ಪಟಿವಿದಿತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪಸ್ಸತೋ ತೇ ಕಾಯಾ ಪಟಿವಿದಿತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖತೋ ತೇ ಕಾಯಾ ಪಟಿವಿದಿತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಚಿತ್ತಂ ಅಧಿಟ್ಠಹತೋ ತೇ ಕಾಯಾ ಪಟಿವಿದಿತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸದ್ಧಾಯ ಅಧಿಮುಚ್ಚತೋ ತೇ ಕಾಯಾ ಪಟಿವಿದಿತಾ ಹೋನ್ತಿ, ವೀರಿಯಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹತೋ ತೇ ಕಾಯಾ ಪಟಿವಿದಿತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸತಿಂ ಉಪಟ್ಠಾಪಯತೋ ತೇ ಕಾಯಾ ಪಟಿವಿದಿತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಚಿತ್ತಂ ಸಮಾದಹತೋ ತೇ ಕಾಯಾ ಪಟಿವಿದಿತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪಞ್ಞಾಯ ಪಜಾನತೋ ತೇ ಕಾಯಾ ಪಟಿವಿದಿತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ ಅಭಿಜಾನತೋ ತೇ ಕಾಯಾ ಪಟಿವಿದಿತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪರಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ ಪರಿಜಾನತೋ ತೇ ಕಾಯಾ ಪಟಿವಿದಿತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪಹಾತಬ್ಬಂ ಪಜಹತೋ ತೇ ಕಾಯಾ ಪಟಿವಿದಿತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಭಾವೇತಬ್ಬಂ ಭಾವಯತೋ ತೇ ಕಾಯಾ ಪಟಿವಿದಿತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬಂ ಸಚ್ಛಿಕರೋತೋ ತೇ ಕಾಯಾ ಪಟಿವಿದಿತಾ ಹೋನ್ತಿ। ಏವಂ ತೇ ಕಾಯಾ ಪಟಿವಿದಿತಾ ಹೋನ್ತಿ। ಸಬ್ಬಕಾಯಪಟಿಸಂವೇದೀ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸಾ ಕಾಯೋ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಸತಿ ಅನುಪಸ್ಸನಾ ಞಾಣಂ। ಕಾಯೋ ಉಪಟ್ಠಾನಂ, ನೋ ಸತಿ। ಸತಿ ಉಪಟ್ಠಾನಞ್ಚೇವ ಸತಿ ಚ। ತಾಯ ಸತಿಯಾ ತೇನ ಞಾಣೇನ ತಂ ಕಾಯಂ ಅನುಪಸ್ಸತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - “ಕಾಯೇ ಕಾಯಾನುಪಸ್ಸನಾಸತಿಪಟ್ಠಾನಭಾವನಾ”ತಿ।

ಅನುಪಸ್ಸತೀತಿ ಕಥಂ ತಂ ಕಾಯಂ ಅನುಪಸ್ಸತಿ…ಪೇ॰… ಏವಂ ತಂ ಕಾಯಂ ಅನುಪಸ್ಸತಿ। **ಭಾವನಾ**ತಿ ಚತಸ್ಸೋ ಭಾವನಾ… ಪೇ॰… ಆಸೇವನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ।

ಸಬ್ಬಕಾಯಪಟಿಸಂವೇದೀ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸಾನಂ [ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸಾ (ಸ್ಯಾ॰)] ಸಂವರಟ್ಠೇನ ಸೀಲವಿಸುದ್ಧಿ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಚಿತ್ತವಿಸುದ್ಧಿ, ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ದಿಟ್ಠಿವಿಸುದ್ಧಿ। ಯೋ ತತ್ಥ ಸಂವರಟ್ಠೋ, ಅಯಂ ಅಧಿಸೀಲಸಿಕ್ಖಾ। ಯೋ ತತ್ಥ ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೋ, ಅಯಂ ಅಧಿಚಿತ್ತಸಿಕ್ಖಾ। ಯೋ ತತ್ಥ ದಸ್ಸನಟ್ಠೋ, ಅಯಂ ಅಧಿಪಞ್ಞಾಸಿಕ್ಖಾ। ಇಮಾ ತಿಸ್ಸೋ ಸಿಕ್ಖಾಯೋ ಆವಜ್ಜನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ, ಜಾನನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ, ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ, ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ, ಚಿತ್ತಂ ಅಧಿಟ್ಠಹನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ, ಸದ್ಧಾಯ ಅಧಿಮುಚ್ಚನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ, ವೀರಿಯಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ, ಸತಿಂ ಉಪಟ್ಠಪೇನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ, ಚಿತ್ತಂ ಸಮಾದಹನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ, ಪಞ್ಞಾಯ ಪಜಾನನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ, ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ ಅಭಿಜಾನನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ, ಪರಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ ಪರಿಜಾನನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ, ಪಹಾತಬ್ಬಂ ಪಜಹನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ, ಭಾವೇತಬ್ಬಂ ಭಾವೇನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ, ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬಂ ಸಚ್ಛಿಕರೋನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ।

ಸಬ್ಬಕಾಯಪಟಿಸಂವೇದೀ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಂ ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಜಾನತೋ ವಿದಿತಾ ವೇದನಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ…ಪೇ॰… ಸಬ್ಬಕಾಯಪಟಿಸಂವೇದೀ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಂ ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಜಾನನ್ತೋ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ

ಸಮೋಧಾನೇತಿ...ಪೇ॰... ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - “ಸಮತ್ಥಞ್ಚ ಪಟಿವಿಜ್ಝತೀ”ತಿ।

೧೭೧. ಕಥಂ “ಪಸ್ಸಮ್ಭಯಂ ಕಾಯಸಙ್ಖಾರಂ ಅಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ, “ಪಸ್ಸಮ್ಭಯಂ ಕಾಯಸಙ್ಖಾರಂ ಪಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ? ಕತಮೋ ಕಾಯಸಙ್ಖಾರೋ? ದೀಘಂ ಅಸ್ಸಾಸಾ ಕಾಯಿಕಾ। ಏತೇ ಧಮ್ಮಾ ಕಾಯಪಟಿಬದ್ಧಾ ಕಾಯಸಙ್ಖಾರಾ। ತೇ ಕಾಯಸಙ್ಖಾರೇ ಪಸ್ಸಮ್ಭೇನ್ತೋ ನಿರೋಧೇನ್ತೋ ವೂಪಸಮೇನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ। ದೀಘಂ ಪಸ್ಸಾಸಾ ಕಾಯಿಕಾ। ಏತೇ ಧಮ್ಮಾ ಕಾಯಪಟಿಬದ್ಧಾ ಕಾಯಸಙ್ಖಾರಾ। ತೇ ಕಾಯಸಙ್ಖಾರೇ ಪಸ್ಸಮ್ಭೇನ್ತೋ ನಿರೋಧೇನ್ತೋ ವೂಪಸಮೇನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ। ರಸ್ಸಂ ಅಸ್ಸಾಸಾ ರಸ್ಸಂ ಪಸ್ಸಾಸಾ। ಸಬ್ಬಕಾಯಪಟಿಸಂವೇದೀ ಅಸ್ಸಾಸಾ ಸಬ್ಬಕಾಯಪಟಿಸಂವೇದೀ ಪಸ್ಸಾಸಾ ಕಾಯಿಕಾ। ಏತೇ ಧಮ್ಮಾ ಕಾಯಪಟಿಬದ್ಧಾ ಕಾಯಸಙ್ಖಾರಾ। ತೇ ಕಾಯಸಙ್ಖಾರೇ ಪಸ್ಸಮ್ಭೇನ್ತೋ ನಿರೋಧೇನ್ತೋ ವೂಪಸಮೇನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ।

ಯಥಾರೂಪೇಹಿ ಕಾಯಸಙ್ಖಾರೇಹಿ ಯಾ ಕಾಯಸ್ಸ ಆನಮನಾ ವಿನಮನಾ ಸನ್ನಮನಾ ಪಣಮನಾ ಇಞ್ಜನಾ ಫನ್ದನಾ ಚಲನಾ ಪಕಮ್ಪನಾ - ಪಸ್ಸಮ್ಭಯಂ ಕಾಯಸಙ್ಖಾರಂ ಅಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ, ಪಸ್ಸಮ್ಭಯಂ ಕಾಯಸಙ್ಖಾರಂ ಪಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ। ಯಥಾರೂಪೇಹಿ ಕಾಯಸಙ್ಖಾರೇಹಿ ಯಾ ಕಾಯಸ್ಸ ನ ಆನಮನಾ ನ ವಿನಮನಾ ನ ಸನ್ನಮನಾ ನ ಪಣಮನಾ ಅನಿಞ್ಜನಾ ಅಫನ್ದನಾ ಅಚಲನಾ ಅಕಮ್ಪನಾ ಸನ್ತಂ ಸುಖುಮಂ ಪಸ್ಸಮ್ಭಯಂ ಕಾಯಸಙ್ಖಾರಂ ಅಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ, ಪಸ್ಸಮ್ಭಯಂ ಕಾಯಸಙ್ಖಾರಂ ಪಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ।

ಇತಿ ಕಿರ “ಪಸ್ಸಮ್ಭಯಂ ಕಾಯಸಙ್ಖಾರಂ ಅಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ, “ಪಸ್ಸಮ್ಭಯಂ ಕಾಯಸಙ್ಖಾರಂ ಪಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ। ಏವಂ ಸನ್ತೇ ವಾತೂಪಲದ್ಧಿಯಾ ಚ ಪಭಾವನಾ ನ ಹೋತಿ, ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸಾನಞ್ಚ ಪಭಾವನಾ ನ ಹೋತಿ, ಆನಾಪಾನಸ್ಸತಿಯಾ ಚ ಪಭಾವನಾ ನ ಹೋತಿ, ಆನಾಪಾನಸ್ಸತಿಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಚ ಪಭಾವನಾ ನ ಹೋತಿ; ನ ಚ ನಂ ತಂ ಸಮಾಪತ್ತಿಂ ಪಣ್ಡಿತಾ ಸಮಾಪಜ್ಜನ್ತಿಪಿ ವುಟ್ಠಹನ್ತಿಪಿ।

ಇತಿ ಕಿರ “ಪಸ್ಸಮ್ಭಯಂ ಕಾಯಸಙ್ಖಾರಂ ಅಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ, “ಪಸ್ಸಮ್ಭಯಂ ಕಾಯಸಙ್ಖಾರಂ ಪಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ। ಏವಂ ಸನ್ತೇ ವಾತೂಪಲದ್ಧಿಯಾ ಚ ಪಭಾವನಾ ಹೋತಿ, ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸಾನಞ್ಚ ಪಭಾವನಾ ಹೋತಿ, ಆನಾಪಾನಸ್ಸತಿಯಾ ಚ ಪಭಾವನಾ ಹೋತಿ। ಆನಾಪಾನಸ್ಸತಿಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಚ ಪಭಾವನಾ ಹೋತಿ; ತಞ್ಚ ನಂ ಸಮಾಪತ್ತಿಂ ಪಣ್ಡಿತಾ ಸಮಾಪಜ್ಜನ್ತಿಪಿ ವುಟ್ಠಹನ್ತಿಪಿ। ಯಥಾ ಕಥಂ ವಿಯ? ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಕಂಸೇ ಆಕೋಟಿತೇ ಪಠಮಂ ಓಳಾರಿಕಾ ಸದ್ದಾ ಪವತ್ತನ್ತಿ। ಓಳಾರಿಕಾನಂ ಸದ್ದಾನಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಸುಗ್ಗಹಿತತ್ತಾ ಸುಮನಸಿಕತತ್ತಾ ಸೂಪಧಾರಿತತ್ತಾ ನಿರುದ್ಧೇಪಿ ಓಳಾರಿಕೇ ಸದ್ದೇ, ಅಥ ಪಚ್ಛಾ ಸುಖುಮಕಾ ಸದ್ದಾ ಪವತ್ತನ್ತಿ। ಸುಖುಮಕಾನಂ ಸದ್ದಾನಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಸುಗ್ಗಹಿತತ್ತಾ ಸುಮನಸಿಕತತ್ತಾ ಸೂಪಧಾರಿತತ್ತಾ ನಿರುದ್ಧೇಪಿ ಸುಖುಮಕೇ ಸದ್ದೇ, ಅಥ ಪಚ್ಛಾ ಸುಖುಮಸದ್ದನಿಮಿತ್ತಾರಮ್ಮಣತಾಪಿ ಚಿತ್ತಂ ಪವತ್ತತಿ। ಏವಮೇವಂ ಪಠಮಂ ಓಳಾರಿಕಾ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸಾ ಪವತ್ತನ್ತಿ; ಓಳಾರಿಕಾನಂ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸಾನಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಸುಗ್ಗಹಿತತ್ತಾ ಸುಮನಸಿಕತತ್ತಾ ಸೂಪಧಾರಿತತ್ತಾ ನಿರುದ್ಧೇಪಿ ಓಳಾರಿಕೇ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸೇ, ಅಥ ಪಚ್ಛಾ ಸುಖುಮಕಾ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸಾ ಪವತ್ತನ್ತಿ। ಸುಖುಮಕಾನಂ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸಾನಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಸುಗ್ಗಹಿತತ್ತಾ ಸುಮನಸಿಕತತ್ತಾ ಸೂಪಧಾರಿತತ್ತಾ ನಿರುದ್ಧೇಪಿ ಸುಖುಮಕೇ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸೇ, ಅಥ ಪಚ್ಛಾ ಸುಖುಮಕಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸಾನಂ ನಿಮಿತ್ತಾರಮ್ಮಣತಾಪಿ ಚಿತ್ತಂ ನ ವಿಕ್ಖೇಪಂ ಗಚ್ಛತಿ।

ಏವಂ ಸನ್ತೇ ವಾತೂಪಲದ್ಧಿಯಾ ಚ ಪಭಾವನಾ ಹೋತಿ, ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸಾನಞ್ಚ ಪಭಾವನಾ ಹೋತಿ, ಆನಾಪಾನಸ್ಸತಿಯಾ ಚ ಪಭಾವನಾ ಹೋತಿ, ಆನಾಪಾನಸ್ಸತಿಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಚ ಪಭಾವನಾ ಹೋತಿ; ತಞ್ಚ ನಂ ಸಮಾಪತ್ತಿಂ ಪಣ್ಡಿತಾ ಸಮಾಪಜ್ಜನ್ತಿಪಿ ವುಟ್ಠಹನ್ತಿಪಿ। ಪಸ್ಸಮ್ಭಯಂ ಕಾಯಸಙ್ಖಾರಂ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸಾ ಕಾಯೋ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಸತಿ ಅನುಪಸ್ಸನಾ ಞಾಣಂ। ಕಾಯೋ ಉಪಟ್ಠಾನಂ, ನೋ ಸತಿ; ಸತಿ ಉಪಟ್ಠಾನಞ್ಚೇವ ಸತಿ ಚ। ತಾಯ ಸತಿಯಾ ತೇನ ಞಾಣೇನ ತಂ ಕಾಯಂ ಅನುಪಸ್ಸತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - “ಕಾಯೇ ಕಾಯಾನುಪಸ್ಸನಾಸತಿಪಟ್ಠಾನಭಾವನಾ”ತಿ।

ಅನುಪಸ್ಸತೀತಿ ಕಥಂ ತಂ ಕಾಯಂ ಅನುಪಸ್ಸತಿ…ಪೇ॰… ಏವಂ ತಂ ಕಾಯಂ ಅನುಪಸ್ಸತಿ। **ಭಾವನಾತಿ** ಚತಸ್ಸೋ ಭಾವನಾ…ಪೇ॰… ಆಸೇವನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಪಸ್ಸಮ್ಭಯಂ ಕಾಯಸಙ್ಖಾರಂ, ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸಾನಂ ಸಂವರಟ್ಠೇನ ಸೀಲವಿಸುದ್ಧಿ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಚಿತ್ತವಿಸುದ್ಧಿ, ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ದಿಟ್ಠಿವಿಸುದ್ಧಿ। ಯೋ ತತ್ಥ ಸಂವರಟ್ಠೋ, ಅಯಂ ಅಧಿಸೀಲಸಿಕ್ಖಾ; ಯೋ ತತ್ಥ ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೋ, ಅಯಂ ಅಧಿಚಿತ್ತಸಿಕ್ಖಾ; ಯೋ ತತ್ಥ ದಸ್ಸನಟ್ಠೋ ಅಯಂ ಅಧಿಪಞ್ಞಾಸಿಕ್ಖಾ। ಇಮಾ ತಿಸ್ಸೋ ಸಿಕ್ಖಾಯೋ ಆವಜ್ಜನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ…ಪೇ॰… ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬಂ ಸಚ್ಛಿಕರೋನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ, ಪಸ್ಸಮ್ಭಯಂ ಕಾಯಸಙ್ಖಾರಂ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಂ ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಜಾನತೋ ವಿದಿತಾ ವೇದನಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ…ಪೇ॰… ಪಸ್ಸಮ್ಭಯಂ ಕಾಯಸಙ್ಖಾರಂ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಂ ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಜಾನನ್ತೋ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಸಮೋಧಾನೇತಿ…ಪೇ॰… ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಸಮತ್ಥಞ್ಚ ಪಟಿವಿಜ್ಝತೀ"ತಿ।

ಅಟ್ಠ ಅನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಾನಿ, ಅಟ್ಠ ಚ ಉಪಟ್ಠಾನಾನುಸ್ಸತಿಯೋ , ಚತ್ತಾರಿ ಸುತ್ತನ್ತಿಕವತ್ಥೂನಿ ಕಾಯೇ ಕಾಯಾನುಪಸ್ಸನಾಯ।

ಭಾಣವಾರೋ।

ದುತಿಯಚತುಕ್ಕನಿದ್ದೇಸೋ

೧೭೨. ಕಥಂ "ಪೀತಿಪಟಿಸಂವೇದೀ ಅಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ "ಪೀತಿಪಟಿಸಂವೇದೀ ಪಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ? ಕತಮಾ ಪೀತಿ? ದೀಘಂ ಅಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಂ ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಜಾನತೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಪೀತಿ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ। ಯಾ ಪೀತಿ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಆಮೋದನಾ ಪಮೋದನಾ ಹಾಸೋ ಪಹಾಸೋ ವಿತ್ತಿ ಓದಗ್ಯಂ ಅತ್ತಮನತಾ। ಚಿತ್ತಸ್ಸ ದೀಘಂ ಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಂ ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಜಾನತೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಪೀತಿ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ…ಪೇ॰… ರಸ್ಸಂ ಅಸ್ಸಾಸವಸೇನ, ರಸ್ಸಂ ಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ, ಸಬ್ಬಕಾಯಪಟಿಸಂವೇದೀ ಅಸ್ಸಾಸವಸೇನ, ಸಬ್ಬಕಾಯಪಟಿಸಂವೇದೀ ಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ, ಪಸ್ಸಮ್ಭಯಂ ಕಾಯಸಙ್ಖಾರಂ ಅಸ್ಸಾಸವಸೇನ, ಪಸ್ಸಮ್ಭಯಂ ಕಾಯಸಙ್ಖಾರಂ ಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಂ ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಜಾನತೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಪೀತಿ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ। ಯಾ ಪೀತಿ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಆಮೋದನಾ ಪಮೋದನಾ ಹಾಸೋ ಪಹಾಸೋ ವಿತ್ತಿ ಓದಗ್ಯಂ ಅತ್ತಮನತಾ ಚಿತ್ತಸ್ಸ - ಅಯಂ ಪೀತಿ।

ಕಥಂ ಸಾ ಪೀತಿ ಪಟಿವಿದಿತಾ ಹೋತಿ? ದೀಘಂ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಂ ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಜಾನತೋ ಸತಿ ಉಪಟ್ಠಿತಾ ಹೋತಿ। ತಾಯ ಸತಿಯಾ ತೇನ ಞಾಣೇನ ಸಾ ಪೀತಿ ಪಟಿವಿದಿತಾ ಹೋತಿ। ದೀಘಂ ಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಂ ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಜಾನತೋ ಸತಿ ಉಪಟ್ಠಿತಾ ಹೋತಿ। ತಾಯ ಸತಿಯಾ ತೇನ ಞಾಣೇನ ಸಾ ಪೀತಿ ಪಟಿವಿದಿತಾ ಹೋತಿ। ರಸ್ಸಂ ಅಸ್ಸಾಸವಸೇನ…ಪೇ॰… ರಸ್ಸಂ ಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ… ಸಬ್ಬಕಾಯಪಟಿಸಂವೇದೀ ಅಸ್ಸಾಸವಸೇನ… ಸಬ್ಬಕಾಯಪಟಿಸಂವೇದೀ ಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ… ಪಸ್ಸಮ್ಭಯಂ ಕಾಯಸಙ್ಖಾರಂ ಅಸ್ಸಾಸವಸೇನ… ಪಸ್ಸಮ್ಭಯಂ ಕಾಯಸಙ್ಖಾರಂ ಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಂ ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಜಾನತೋ ಸತಿ ಉಪಟ್ಠಿತಾ ಹೋತಿ। ತಾಯ ಸತಿಯಾ ತೇನ ಞಾಣೇನ ಸಾ ಪೀತಿ ಪಟಿವಿದಿತಾ ಹೋತಿ। ಆವಜ್ಜತೋ ಸಾ ಪೀತಿ ಪಟಿವಿದಿತಾ ಹೋತಿ, ಜಾನತೋ…ಪೇ॰… ಪಸ್ಸತೋ… ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖತೋ… ಚಿತ್ತಂ ಅಧಿಟ್ಠಹತೋ… ಸದ್ಧಾಯ ಅಧಿಮುಚ್ಚತೋ… ವೀರಿಯಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹತೋ… ಸತಿಂ ಉಪಟ್ಠಾಪಯತೋ… ಚಿತ್ತಂ ಸಮಾದಹತೋ… ಪಞ್ಞಾಯ ಪಜಾನತೋ… ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ ಅಭಿಜಾನತೋ… ಪರಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ ಪರಿಜಾನತೋ… ಪಹಾತಬ್ಬಂ ಪಜಹತೋ… ಭಾವೇತಬ್ಬಂ ಭಾವಯತೋ… ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬಂ ಸಚ್ಛಿಕರೋತೋ ಸಾ ಪೀತಿ ಪಟಿವಿದಿತಾ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಸಾ ಪೀತಿ ಪಟಿವಿದಿತಾ ಹೋತಿ।

ಪೀತಿಪಟಿಸಂವೇದೀ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ವೇದನಾ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಸತಿ ಅನುಪಸ್ಸನಾ ಞಾಣಂ। ವೇದನಾ ಉಪಟ್ಠಾನಂ, ನೋ ಸತಿ; ಸತಿ ಉಪಟ್ಠಾನಞ್ಚೇವ ಸತಿ ಚ। ತಾಯ ಸತಿಯಾ ತೇನ ಞಾಣೇನ ತಂ ವೇದನಂ ಅನುಪಸ್ಸತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ವೇದನಾಸು ವೇದನಾನುಪಸ್ಸನಾಸತಿಪಟ್ಠಾನಭಾವನಾ"ತಿ।

ಅನುಪಸ್ಸತೀತಿ ಕಥಂ ತಂ ವೇದನಂ ಅನುಪಸ್ಸತಿ? ಅನಿಚ್ಚತೋ ಅನುಪಸ್ಸತಿ...ಪೇ॰... ಏವಂ ತಂ ವೇದನಂ ಅನುಪಸ್ಸತಿ। **ಭಾವನಾ**ತಿ ಚತಸ್ಸೋ ಭಾವನಾ...ಪೇ॰... ಆಸೇವನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಪೀತಿಪಟಿಸಂವೇದೀ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸಾನಂ ಸಂವರಟ್ಠೇನ ಸೀಲವಿಸುದ್ಧಿ...ಪೇ॰... ಪೀತಿಪಟಿಸಂವೇದೀ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಂ ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಜಾನತೋ...ಪೇ॰... ಪಜಾನನ್ತೋ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಸಮೋಧಾನೇತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಸಮತ್ಥಞ್ಚ ಪಟಿವಿಜ್ಝತೀ"ತಿ।

೧೭೩. ಕಥಂ "ಸುಖಪಟಿಸಂವೇದೀ ಅಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ, "ಸುಖಪಟಿಸಂವೇದೀ ಪಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ? **ಸುಖ**ನ್ತಿ ದ್ವೇ ಸುಖಾನಿ - ಕಾಯಿಕಞ್ಚ ಸುಖಂ, ಚೇತಸಿಕಞ್ಚ ಸುಖಂ। ಕತಮಂ ಕಾಯಿಕಂ ಸುಖಂ? ಯಂ ಕಾಯಿಕಂ ಸಾತಂ ಕಾಯಿಕಂ ಸುಖಂ, ಕಾಯಸಮ್ಫಸ್ಸಜಂ ಸಾತಂ ಸುಖಂ ವೇದಯಿತಂ, ಕಾಯಸಮ್ಫಸ್ಸಜಾ ಸಾತಾ ಸುಖಾ ವೇದನಾ - ಇದಂ ಕಾಯಿಕಂ ಸುಖಂ। ಕತಮಂ ಚೇತಸಿಕಂ ಸುಖಂ? ಯಂ ಚೇತಸಿಕಂ ಸಾತಂ ಚೇತಸಿಕಂ ಸುಖಂ, ಚೇತೋಸಮ್ಫಸ್ಸಜಂ ಸಾತಂ ಸುಖಂ ವೇದಯಿತಂ, ಚೇತೋಸಮ್ಫಸ್ಸಜಾ ಸಾತಾ ಸುಖಾ ವೇದನಾ - ಇದಂ ಚೇತಸಿಕಂ ಸುಖಂ।

ಕಥಂ ತೇ ಸುಖಾ ಪಟಿವಿದಿತಾ ಹೋನ್ತಿ? ದೀಘಂ ಅಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಂ ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಜಾನತೋ ಸತಿ ಉಪಟ್ಠಿತಾ ಹೋತಿ। ತಾಯ ಸತಿಯಾ ತೇನ ಞಾಣೇನ ತೇ ಸುಖಾ ಪಟಿವಿದಿತಾ ಹೋನ್ತಿ। ದೀಘಂ ಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಂ ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಜಾನತೋ ಸತಿ ಉಪಟ್ಠಿತಾ ಹೋತಿ। ತಾಯ ಸತಿಯಾ ತೇನ ಞಾಣೇನ ತೇ ಸುಖಾ ಪಟಿವಿದಿತಾ ಹೋನ್ತಿ...ಪೇ॰... ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬಂ ಸಚ್ಛಿಕರೋತೋ ತೇ ಸುಖಾ ಪಟಿವಿದಿತಾ ಹೋನ್ತಿ। ಏವಂ ತೇ ಸುಖಾ ಪಟಿವಿದಿತಾ ಹೋನ್ತಿ। ಸುಖಪಟಿಸಂವೇದೀ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ವೇದನಾ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಸತಿ ಅನುಪಸ್ಸನಾ ಞಾಣಂ। ವೇದನಾ ಉಪಟ್ಠಾನಂ, ನೋ ಸತಿ; ಸತಿ ಉಪಟ್ಠಾನಞ್ಚೇವ ಸತಿ ಚ। ತಾಯ ಸತಿಯಾ ತೇನ ಞಾಣೇನ ತಂ ವೇದನಂ ಅನುಪಸ್ಸತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ವೇದನಾಸು ವೇದನಾನುಪಸ್ಸನಾಸತಿಪಟ್ಠಾನಭಾವನಾ"ತಿ।

ಅನುಪಸ್ಸತೀತಿ ಕಥಂ ತಂ ವೇದನಂ ಅನುಪಸ್ಸತಿ। ಅನಿಚ್ಚತೋ ಅನುಪಸ್ಸತಿ...ಪೇ॰... ಏವಂ ತಂ ವೇದನಂ ಅನುಪಸ್ಸತಿ। **ಭಾವನಾ**ತಿ ಚತಸ್ಸೋ ಭಾವನಾ...ಪೇ॰... ಆಸೇವನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಸುಖಪಟಿಸಂವೇದೀ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸಾನಂ ಸಂವರಟ್ಠೇನ ಸೀಲವಿಸುದ್ಧಿ...ಪೇ॰... ಸುಖಪಟಿಸಂವೇದೀ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಂ ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಜಾನತೋ...ಪೇ॰... ಪಜಾನನ್ತೋ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಸಮೋಧಾನೇತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಸಮತ್ಥಞ್ಚ ಪಟಿವಿಜ್ಝತೀ"ತಿ।

೧೭೪. ಕಥಂ "ಚಿತ್ತಸಙ್ಖಾರಪಟಿಸಂವೇದೀ ಅಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ, "ಚಿತ್ತಸಙ್ಖಾರಪಟಿಸಂವೇದೀ ಪಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ? ಕತಮೋ ಚಿತ್ತಸಙ್ಖಾರೋ? ದೀಘಂ ಅಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಸಞ್ಞಾ ಚ ವೇದನಾ ಚ ಚೇತಸಿಕಾ - ಏತೇ ಧಮ್ಮಾ ಚಿತ್ತಪಟಿಬದ್ಧಾ ಚಿತ್ತಸಙ್ಖಾರಾ। ದೀಘಂ ಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಸಞ್ಞಾ ಚ ವೇದನಾ ಚ ಚೇತಸಿಕಾ - ಏತೇ ಧಮ್ಮಾ ಚಿತ್ತಪಟಿಬದ್ಧಾ ಚಿತ್ತಸಙ್ಖಾರಾ...ಪೇ॰... ಸುಖಪಟಿಸಂವೇದೀ ಅಸ್ಸಾಸವಸೇನ... ಸುಖಪಟಿಸಂವೇದೀ ಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಸಞ್ಞಾ ಚ ವೇದನಾ ಚ ಚೇತಸಿಕಾ - ಏತೇ ಧಮ್ಮಾ ಚಿತ್ತಪಟಿಬದ್ಧಾ ಚಿತ್ತಸಙ್ಖಾರಾ - ಅಯಂ ಚಿತ್ತಸಙ್ಖಾರೋ।

ಕಥಂ ತೇ ಚಿತ್ತಸಙ್ಖಾರಾ ಪಟಿವಿದಿತಾ ಹೋನ್ತಿ? ದೀಘಂ ಅಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಂ ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಜಾನತೋ ಸತಿ ಉಪಟ್ಠಿತಾ ಹೋತಿ। ತಾಯ ಸತಿಯಾ ತೇನ ಞಾಣೇನ ತೇ ಚಿತ್ತಸಙ್ಖಾರಾ ಪಟಿವಿದಿತಾ ಹೋನ್ತಿ। ದೀಘಂ ಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಂ ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಜಾನತೋ ಸತಿ ಉಪಟ್ಠಿತಾ ಹೋತಿ। ತಾಯ ಸತಿಯಾ ತೇನ ಞಾಣೇನ ತೇ ಚಿತ್ತಸಙ್ಖಾರಾ ಪಟಿವಿದಿತಾ ಹೋನ್ತಿ...ಪೇ॰... ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬಂ ಸಚ್ಛಿಕರೋತೋ ತೇ ಚಿತ್ತಸಙ್ಖಾರಾ ಪಟಿವಿದಿತಾ ಹೋನ್ತಿ। ಏವಂ ತೇ ಚಿತ್ತಸಙ್ಖಾರಾ ಪಟಿವಿದಿತಾ ಹೋನ್ತಿ। ಚಿತ್ತಸಙ್ಖಾರಪಟಿಸಂವೇದೀ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ವೇದನಾ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಸತಿ ಅನುಪಸ್ಸನಾ ಞಾಣಂ ವೇದನಾ ಉಪಟ್ಠಾನಂ, ನೋ ಸತಿ; ಸತಿ ಉಪಟ್ಠಾನಞ್ಚೇವ ಸತಿ ಚ। ತಾಯ ಸತಿಯಾ ತೇ ಞಾಣೇನ ತಂ ವೇದನಂ ಅನುಪಸ್ಸತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ವೇದನಾಸು ವೇದನಾನುಪಸ್ಸನಾಸತಿಪಟ್ಠಾನಭಾವನಾ"ತಿ।

ಅನುಪಸ್ಸತೀತಿ ಕಥಂ ತಂ ವೇದನಂ ಅನುಪಸ್ಸತಿ? ಅನಿಚ್ಚತೋ ಅನುಪಸ್ಸತಿ…ಪೇ॰… ಏವಂ ತಂ ವೇದನಂ ಅನುಪಸ್ಸತಿ। **ಭಾವನಾ**ತಿ ಚತಸ್ಸೋ ಭಾವನಾ…ಪೇ॰… ಆಸೇವನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಚಿತ್ತಸಙ್ಖಾರಪಟಿಸಂವೇದೀ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸಾನಂ ಸಂವರಟ್ಠೇನ ಸೀಲವಿಸುದ್ಧಿ…ಪೇ॰… ಚಿತ್ತಸಙ್ಖಾರಪಟಿಸಂವೇದೀ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಂ ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಜಾನತೋ…ಪೇ॰… ಪಜಾನನ್ತೋ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಸಮೋಧಾನೇತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಸಮತ್ಥಞ್ಚ ಪಟಿವಿಜ್ಝತೀ"ತಿ।

೧೭೫. ಕಥಂ "ಪಸ್ಸಮ್ಭಯಂ ಚಿತ್ತಸಙ್ಖಾರಂ ಅಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ, "ಪಸ್ಸಮ್ಭಯಂ ಚಿತ್ತಸಙ್ಖಾರಂ ಪಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ? ಕತಮೋ ಚಿತ್ತಸಙ್ಖಾರೋ? ದೀಘಂ ಅಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಸಞ್ಞಾ ಚ ವೇದನಾ ಚ ಚೇತಸಿಕಾ - ಏತೇ ಧಮ್ಮಾ ಚಿತ್ತಪಟಿಬದ್ಧಾ ಚಿತ್ತಸಙ್ಖಾರಾ। ತೇ ಚಿತ್ತಸಙ್ಖಾರೇ ಪಸ್ಸಮ್ಭೇನ್ತೋ ನಿರೋಧೇನ್ತೋ ವೂಪಸಮೇನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ। ದೀಘಂ ಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಸಞ್ಞಾ ಚ ವೇದನಾ ಚ ಚೇತಸಿಕಾ - ಏತೇ ಧಮ್ಮಾ ಚಿತ್ತಪಟಿಬದ್ಧಾ ಚಿತ್ತಸಙ್ಖಾರಾ। ತೇ ಚಿತ್ತಸಙ್ಖಾರೇ ಪಸ್ಸಮ್ಭೇನ್ತೋ ನಿರೋಧೇನ್ತೋ ವೂಪಸಮೇನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ। ಚಿತ್ತಸಙ್ಖಾರಪಟಿಸಂವೇದೀ ಅಸ್ಸಾಸವಸೇನ… ಚಿತ್ತಸಙ್ಖಾರಪಟಿಸಂವೇದೀ ಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಸಞ್ಞಾ ಚ ವೇದನಾ ಚ ಚೇತಸಿಕಾ - ಏತೇ ಧಮ್ಮಾ ಚಿತ್ತಪಟಿಬದ್ಧಾ ಚಿತ್ತಸಙ್ಖಾರಾ। ತೇ ಚಿತ್ತಸಙ್ಖಾರೇ ಪಸ್ಸಮ್ಭೇನ್ತೋ ನಿರೋಧೇನ್ತೋ ವೂಪಸಮೇನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ। ಪಸ್ಸಮ್ಭಯಂ ಚಿತ್ತಸಙ್ಖಾರಂ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ವೇದನಾ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಸತಿ ಅನುಪಸ್ಸನಾ ಞಾಣಂ। ವೇದನಾ ಉಪಟ್ಠಾನಂ, ನೋ ಸತಿ; ಸತಿ ಉಪಟ್ಠಾನಞ್ಚೇವ ಸತಿ ಚ। ತಾಯ ಸತಿಯಾ ತೇನ ಞಾಣೇನ ತಂ ವೇದನಂ ಅನುಪಸ್ಸತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ವೇದನಾಸು ವೇದನಾನುಪಸ್ಸನಾಸತಿಪಟ್ಠಾನಭಾವನಾ"ತಿ।

ಅನುಪಸ್ಸತೀತಿ ಕಥಂ ತಂ ವೇದನಂ ಅನುಪಸ್ಸತಿ…ಪೇ॰… ಏವಂ ತಂ ವೇದನಂ ಅನುಪಸ್ಸತಿ। **ಭಾವನಾ**ತಿ ಚತಸ್ಸೋ ಭಾವನಾ…ಪೇ॰… ಆಸೇವನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಪಸ್ಸಮ್ಭಯಂ ಚಿತ್ತಸಙ್ಖಾರಂ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸಾನಂ ಸಂವರಟ್ಠೇನ ಸೀಲವಿಸುದ್ಧಿ…ಪೇ॰… ಪಸ್ಸಮ್ಭಯಂ ಚಿತ್ತಸಙ್ಖಾರಂ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಂ ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಜಾನತೋ…ಪೇ॰… ಪಜಾನನ್ತೋ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಸಮೋಧಾನೇತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಸಮತ್ಥಞ್ಚ ಪಟಿವಿಜ್ಝತೀ"ತಿ।

ಅಟ್ಠ ಅನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಾನಿ ಅಟ್ಠ ಚ ಉಪಟ್ಠಾನಾನುಸ್ಸತಿಯೋ ಚತ್ತಾರಿ ಸುತ್ತನ್ತಿಕವತ್ಥೂನಿ ವೇದನಾಸು ವೇದನಾನುಪಸ್ಸನಾಯ।

ತತಿಯಚತುಕ್ಕನಿದ್ದೇಸೋ

೧೭೬. ಕಥಂ "ಚಿತ್ತಪಟಿಸಂವೇದೀ ಅಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ, "ಚಿತ್ತಪಟಿಸಂವೇದೀ ಪಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ? ಕತಮಂ ತಂ ಚಿತ್ತಂ? ದೀಘಂ ಅಸ್ಸಾಸವಸೇನ ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಚಿತ್ತಂ। ಯಂ ಚಿತ್ತಂ ಮನೋ ಮಾನಸಂ ಹದಯಂ ಪಣ್ಡರಂ ಮನೋ ಮನಾಯತನಂ ಮನಿನ್ದ್ರಿಯಂ ವಿಞ್ಞಾಣಂ ವಿಞ್ಞಾಣಕ್ಖನ್ಧೋ ತಜ್ಜಾ ಮನೋವಿಞ್ಞಾಣಧಾತು। ದೀಘಂ ಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ …ಪೇ॰… ಪಸ್ಸಮ್ಭಯಂ ಚಿತ್ತಸಙ್ಖಾರಂ ಅಸ್ಸಾಸವಸೇನ… ಪಸ್ಸಮ್ಭಯಂ ಚಿತ್ತಸಙ್ಖಾರಂ ಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಚಿತ್ತಂ। ಯಂ ಚಿತ್ತಂ ಮನೋ ಮಾನಸಂ ಹದಯಂ ಪಣ್ಡರಂ ಮನೋ ಮಾನಯತನಂ ಮನಿನ್ದ್ರಿಯಂ ವಿಞ್ಞಾಣಂ ವಿಞ್ಞಾಣಕ್ಖನ್ಧೋ ತಜ್ಜಾ ಮನೋವಿಞ್ಞಾಣಧಾತು - ಇದಂ ಚಿತ್ತಂ।

ಕಥಂ ತಂ ಚಿತ್ತಂ ಪಟಿವಿದಿತಂ ಹೋತಿ? ದೀಘಂ ಅಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಂ ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಜಾನತೋ ಸತಿ ಉಪಟ್ಠಿತಾ ಹೋತಿ। ತಾಯ ಸತಿಯಾ ತೇನ ಞಾಣೇನ ತಂ ಚಿತ್ತಂ ಪಟಿವಿದಿತಂ ಹೋತಿ। ದೀಘಂ ಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಂ ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಜಾನತೋ ಸತಿ ಉಪಟ್ಠಿತಾ ಹೋತಿ। ತಾಯ ಸತಿಯಾ ತೇನ ಞಾಣೇನ ತಂ ಚಿತ್ತಂ ಪಟಿವಿದಿತಂ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬಂ ಸಚ್ಛಿಕರೋತೋ ತಂ ಚಿತ್ತಂ ಪಟಿವಿದಿತಂ ಹೋತಿ। ಏವಂ ತಂ ಚಿತ್ತಂ ಪಟಿವಿದಿತಂ ಹೋತಿ। ಚಿತ್ತಪಟಿಸಂವೇದೀ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಚಿತ್ತಂ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಸತಿ ಅನುಪಸ್ಸನಾ ಞಾಣಂ। ಚಿತ್ತಂ ಉಪಟ್ಠಾನಂ, ನೋ ಸತಿ; ಸತಿ

ಉಪಟ್ಠಾನಞ್ಚೇವ ಸತಿ ಚ। ತಾಯ ಸತಿಯಾ ತೇನ ಞಾಣೇನ ತಂ ಚಿತ್ತಂ ಅನುಪಸ್ಸತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – “ಚಿತ್ತೇ ಚಿತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾಸತಿಪಟ್ಠಾನಭಾವನಾ”ತಿ।

ಅನುಪಸ್ಸತೀತಿ ಕಥಂ ತಂ ಚಿತ್ತಂ ಅನುಪಸ್ಸತಿ…ಪೇ॰… ಏವಂ ತಂ ಚಿತ್ತಂ ಅನುಪಸ್ಸತಿ। **ಭಾವನಾ**ತಿ ಚತಸ್ಸೋ ಭಾವನಾ…ಪೇ॰… ಆಸೇವನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಚಿತ್ತಪಟಿಸಂವೇದೀ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸಾನಂ ಸಂವರಟ್ಠೇನ ಸೀಲವಿಸುದ್ಧಿ…ಪೇ॰… ಚಿತ್ತಪಟಿಸಂವೇದೀ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಂ ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಜಾನತೋ…ಪೇ॰… ಪಜಾನನ್ತೋ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಸಮೋಧಾನೇತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – “ಸಮತ್ಥಞ್ಚ ಪಟಿವಿಜ್ಝತೀ”ತಿ।

೧೭೭. ಕಥಂ “ಅಭಿಪ್ಪಮೋದಯಂ ಚಿತ್ತಂ ಅಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ, “ಅಭಿಪ್ಪಮೋದಯಂ ಚಿತ್ತಂ ಪಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ? ಕತಮೋ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಭಿಪ್ಪಮೋದೋ? ದೀಘಂ ಅಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಂ ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಜಾನತೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಭಿಪ್ಪಮೋದೋ। ಯಾ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಆಮೋದನಾ ಪಮೋದನಾ ಹಾಸೋ ಪಹಾಸೋ ವಿತ್ತಿ ಓದಗ್ಯಂ ಅತ್ತಮನತಾ। ಚಿತ್ತಸ್ಸ ದೀಘಂ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಂ ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಜಾನತೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಭಿಪ್ಪಮೋದೋ। ಯಾ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಆಮೋದನಾ ಪಮೋದನಾ ಹಾಸೋ ಪಹಾಸೋ ವಿತ್ತಿ ಓದಗ್ಯಂ ಅತ್ತಮನತಾ ಚಿತ್ತಸ್ಸ…ಪೇ॰… ಚಿತ್ತಪಟಿಸಂವೇದೀ ಅಸ್ಸಾಸವಸೇನ… ಚಿತ್ತಪಟಿಸಂವೇದೀ ಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಂ ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಜಾನತೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಭಿಪ್ಪಮೋದೋ। ಯಾ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಆಮೋದನಾ ಪಮೋದನಾ ಹಾಸೋ ಪಹಾಸೋ ವಿತ್ತಿ ಓದಗ್ಯಂ ಅತ್ತಮನತಾ ಚಿತ್ತಸ್ಸ – ಅಯಂ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಭಿಪ್ಪಮೋದೋ। ಅಭಿಪ್ಪಮೋದಯಂ ಚಿತ್ತಂ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಚಿತ್ತಂ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಸತಿ ಅನುಪಸ್ಸನಾ ಞಾಣಂ। ಚಿತ್ತಂ ಉಪಟ್ಠಾನಂ, ನೋ ಸತಿ; ಸತಿ ಉಪಟ್ಠಾನಞ್ಚೇವ ಸತಿ ಚ। ತಾಯ ಸತಿಯಾ ತೇನ ಞಾಣೇನ ತಂ ಚಿತ್ತಂ ಅನುಪಸ್ಸತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – “ಚಿತ್ತೇ ಚಿತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾಸತಿಪಟ್ಠಾನಭಾವನಾ”ತಿ।

ಅನುಪಸ್ಸತೀತಿ ಕಥಂ ತಂ ಚಿತ್ತಂ ಅನುಪಸ್ಸತಿ…ಪೇ॰… ಏವಂ ತಂ ಚಿತ್ತಂ ಅನುಪಸ್ಸತೀತಿ। **ಭಾವನಾ**ತಿ ಚತಸ್ಸೋ ಭಾವನಾ…ಪೇ॰… ಆಸೇವನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಅಭಿಪ್ಪಮೋದಯಂ ಚಿತ್ತಂ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸಾನಂ ಸಂವರಟ್ಠೇನ ಸೀಲವಿಸುದ್ಧಿ…ಪೇ॰… ಅಭಿಪ್ಪಮೋದಯಂ ಚಿತ್ತಂ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಂ ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಜಾನತೋ…ಪೇ॰… ಪಜಾನನ್ತೋ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಸಮೋಧಾನೇತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – “ಸಮತ್ಥಞ್ಚ ಪಟಿವಿಜ್ಝತೀ”ತಿ।

೧೭೮. ಕಥಂ “ಸಮಾದಹಂ ಚಿತ್ತಂ ಅಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ, “ಸಮಾದಹಂ ಚಿತ್ತಂ ಪಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ? ಕತಮೋ ಸಮಾಧಿ [ಕತಮಞ್ಚ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ (ಸ್ಯಾ॰)]? ದೀಘಂ ಅಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಾ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಸಮಾಧಿ, ಯಾ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಠಿತಿ ಸಣ್ಠಿತಿ ಅವಟ್ಠಿತಿ [ಅಧಿಟ್ಠಿತಿ (ಸ್ಯಾ॰)] ಅವಿಸಾಹಾರೋ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಅವಿಸಾಹಟಮಾನಸತಾ [ಅವಿಸಾಹತಮಾನಸತಾ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] ಸಮಥೋ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಸಮಾಧಿಬಲಂ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ। ದೀಘಂ ಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಾ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಸಮಾಧಿ…ಪೇ॰… ಸಮಾದಹಂ ಚಿತ್ತಂ ಅಸ್ಸಾಸವಸೇನ…ಪೇ॰… ಸಮಾದಹಂ ಚಿತ್ತಂ ಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಾ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಸಮಾಧಿ। ಯಾ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಠಿತಿ ಸಣ್ಠಿತಿ ಅವಟ್ಠಿತಿ ಅವಿಸಾಹಾರೋ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಅವಿಸಾಹಟಮಾನಸತಾ ಸಮಥೋ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಸಮಾಧಿಬಲಂ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ – ಅಯಂ ಸಮಾಧಿ। ಸಮಾದಹಂ ಚಿತ್ತಂ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಚಿತ್ತಂ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಸತಿ **ಅನುಪಸ್ಸನಾ** ಞಾಣಂ। ಚಿತ್ತಂ ಉಪಟ್ಠಾನಂ, ನೋ ಸತಿ; ಸತಿ ಉಪಟ್ಠಾನಞ್ಚೇವ ಸತಿ ಚ। ತಾಯ ಸತಿಯಾ ತೇನ ಞಾಣೇನ ತಂ ಚಿತ್ತಂ ಅನುಪಸ್ಸತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – “ಚಿತ್ತೇ ಚಿತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾಸತಿಪಟ್ಠಾನಭಾವನಾ”ತಿ।

ಅನುಪಸ್ಸತೀತಿ ಕಥಂ ತಂ ಚಿತ್ತಂ ಅನುಪಸ್ಸತಿ…ಪೇ॰… ಏವಂ ತಂ ಚಿತ್ತಂ ಅನುಪಸ್ಸತಿ। **ಭಾವನಾ**ತಿ ಚತಸ್ಸೋ ಭಾವನಾ…ಪೇ॰… ಆಸೇವನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಸಮಾದಹಂ ಚಿತ್ತಂ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸಾನಂ ಸಂವರಟ್ಠೇನ ಸೀಲವಿಸುದ್ಧಿ…ಪೇ॰… ಸಮಾದಹಂ

ಚಿತ್ತಂ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಂ ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಜಾನತೋ…ಪೇ॰… ಪಜಾನನ್ತೋ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಸಮೋಧಾನೇತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – “ಸಮತ್ಥಞ್ಚ ಪಟಿವಿಜ್ಝತೀ”ತಿ।

೧೭೯. ಕಥಂ “ವಿಮೋಚಯಂ ಚಿತ್ತಂ ಅಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ, “ವಿಮೋಚಯಂ ಚಿತ್ತಂ ಪಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ? “ರಾಗತೋ ವಿಮೋಚಯಂ ಚಿತ್ತಂ ಅಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ, “ರಾಗತೋ ವಿಮೋಚಯಂ ಚಿತ್ತಂ ಪಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ। “ದೋಸತೋ ವಿಮೋಚಯಂ ಚಿತ್ತಂ ಅಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ, “ದೋಸತೋ ವಿಮೋಚಯಂ ಚಿತ್ತಂ ಪಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ। “ಮೋಹತೋ ವಿಮೋಚಯಂ ಚಿತ್ತಂ ಅಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ…ಪೇ॰… ಮಾನತೋ ವಿಮೋಚಯಂ ಚಿತ್ತಂ… ದಿಟ್ಠಿಯಾ ವಿಮೋಚಯಂ ಚಿತ್ತಂ… ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾಯ ವಿಮೋಚಯಂ ಚಿತ್ತಂ… ಥಿನತೋ ವಿಮೋಚಯಂ ಚಿತ್ತಂ… ಉದ್ಧಚ್ಚತೋ ವಿಮೋಚಯಂ ಚಿತ್ತಂ… ಅಹಿರಿಕತೋ ವಿಮೋಚಯಂ ಚಿತ್ತಂ… “ಅನೋತ್ತಪ್ಪತೋ ವಿಮೋಚಯಂ ಚಿತ್ತಂ ಅಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ, “ಅನೋತ್ತಪ್ಪತೋ ವಿಮೋಚಯಂ ಚಿತ್ತಂ ಪಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ। ವಿಮೋಚಯಂ ಚಿತ್ತಂ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಚಿತ್ತಂ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಸತಿ…ಪೇ॰…।

ಅನುಪಸ್ಸತೀತಿ ಕಥಂ ತಂ ಚಿತ್ತಂ **ಅನುಪಸ್ಸತಿ**…ಪೇ॰… ಏವಂ ತಂ ಚಿತ್ತಂ **ಅನುಪಸ್ಸತಿ**। **ಭಾವನಾ**ತಿ ಚತಸ್ಸೋ ಭಾವನಾ…ಪೇ॰… ಆಸೇವನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ವಿಮೋಚಯಂ ಚಿತ್ತಂ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸಾನಂ ಸಂವರಟ್ಠೇನ ಸೀಲವಿಸುದ್ಧಿ…ಪೇ॰… ವಿಮೋಚಯಂ ಚಿತ್ತಂ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಂ ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಜಾನತೋ …ಪೇ॰… ಪಜಾನನ್ತೋ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಸಮೋಧಾನೇತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – “ಸಮತ್ಥಞ್ಚ ಪಟಿವಿಜ್ಝತೀ”ತಿ।

ಅಟ್ಠ ಅನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಾನಿ ಅಟ್ಠ ಚ ಉಪಟ್ಠಾನಾನುಸ್ಸತಿಯೋ ಚತ್ತಾರಿ ಸುತ್ತನ್ತಿಕವತ್ಥೂನಿ ಚಿತ್ತೇ ಚಿತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾಯ।

ಚತುತ್ಥಚತುಕ್ಕನಿದ್ದೇಸೋ

೧೮೦. ಕಥಂ “ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸೀ ಅಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ, “ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸೀ ಪಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ? **ಅನಿಚ್ಚ**ನ್ತಿ ಕಿಂ ಅನಿಚ್ಚಂ? ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧಾ ಅನಿಚ್ಚಾ। ಕೇನಟ್ಠೇನ ಅನಿಚ್ಚಾ? ಉಪ್ಪಾದವಯಟ್ಠೇನ ಅನಿಚ್ಚಾ। ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಖನ್ಧಾನಂ ಉದಯಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಕತಿ ಲಕ್ಖಣಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ, ವಯಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಕತಿ ಲಕ್ಖಣಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ, ಉದಯಬ್ಬಯಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಕತಿ ಲಕ್ಖಣಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ? ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಖನ್ಧಾನಂ ಉದಯಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಞ್ಚವೀಸತಿ ಲಕ್ಖಣಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ, ವಯಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪಞ್ಚವೀಸತಿ ಲಕ್ಖಣಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ। ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಖನ್ಧಾನಂ ಉದಯಬ್ಬಯಂ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಞಾಸ ಲಕ್ಖಣಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ।

“ರೂಪೇ ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸೀ ಅಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ, “ರೂಪೇ ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸೀ ಪಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ। “ವೇದನಾಯ…ಪೇ॰… ಸಞ್ಞಾಯ… ಸಙ್ಖಾರೇಸು… ವಿಞ್ಞಾಣೇ… ಚಕ್ಖುಸ್ಮಿಂ…ಪೇ॰… ಜರಾಮರಣೇ ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸೀ ಅಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ, “ಜರಾಮರಣೇ ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸೀ ಪಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ। ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸೀ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಧಮ್ಮಾ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಸತಿ ಅನುಪಸ್ಸನಾ ಞಾಣಂ। ಧಮ್ಮಾ ಉಪಟ್ಠಾನಂ, ನೋ ಸತಿ; ಸತಿ ಉಪಟ್ಠಾನಞ್ಚೇವ ಸತಿ ಚ। ತಾಯ ಸತಿಯಾ ತೇನ ಞಾಣೇನ ತೇ ಧಮ್ಮೇ ಅನುಪಸ್ಸತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – “ಧಮ್ಮೇಸು ಧಮ್ಮಾನುಪಸ್ಸನಾಸತಿಪಟ್ಠಾನಭಾವನಾ”ತಿ।

ಅನುಪಸ್ಸತೀತಿ ಕಥಂ ತೇ ಧಮ್ಮೇ ಅನುಪಸ್ಸತಿ…ಪೇ॰… ಏವಂ ತೇ ಧಮ್ಮೇ ಅನುಪಸ್ಸತಿ। **ಭಾವನಾ**ತಿ ಚತಸ್ಸೋ ಭಾವನಾ…ಪೇ॰… ಆಸೇವನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸೀ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸಾನಂ ಸಂವರಟ್ಠೇನ ಸೀಲವಿಸುದ್ಧಿ…ಪೇ॰… ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸೀ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಂ ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಜಾನತೋ…ಪೇ॰… ಪಜಾನನ್ತೋ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಸಮೋಧಾನೇತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – “ಸಮತ್ಥಞ್ಚ ಪಟಿವಿಜ್ಝತೀ”ತಿ।

ಕಥಂ “ವಿರಾಗಾನುಪಸ್ಸೀ ಅಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ, “ವಿರಾಗಾನುಪಸ್ಸೀ ಪಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ? ರೂಪೇ ಆದೀನವಂ ದಿಸ್ವಾ ರೂಪವಿರಾಗೇ ಛನ್ದಜಾತೋ ಹೋತಿ ಸದ್ಧಾಧಿಮುತ್ತೋ, ಚಿತ್ತಞ್ಚಸ್ಸ ಸ್ವಾಧಿಟ್ಠಿತಂ। “ರೂಪೇ ವಿರಾಗಾನುಪಸ್ಸೀ ಅಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ, “ರೂಪೇ ವಿರಾಗಾನುಪಸ್ಸೀ ಪಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ। ವೇದನಾಯ...ಪೇ॰... ಸಞ್ಞಾಯ... ಸಙ್ಖಾರೇಸು... ವಿಞ್ಞಾಣೇ... ಚಕ್ಖುಸ್ಮಿಂ...ಪೇ॰... ಜರಾಮರಣೇ ಆದೀನವಂ ದಿಸ್ವಾ ಜರಾಮರಣವಿರಾಗೇ ಛನ್ದಜಾತೋ ಹೋತಿ ಸದ್ಧಾಧಿಮುತ್ತೋ, ಚಿತ್ತಞ್ಚಸ್ಸ ಸ್ವಾಧಿಟ್ಠಿತಂ। “ಜರಾಮರಣೇ ವಿರಾಗಾನುಪಸ್ಸೀ ಅಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ, “ಜರಾಮರಣೇ ವಿರಾಗಾನುಪಸ್ಸೀ ಪಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ। ವಿರಾಗಾನುಪಸ್ಸೀ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಧಮ್ಮಾ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಸತಿ ಅನುಪಸ್ಸನಾ ಞಾಣಂ। ಧಮ್ಮಾ ಉಪಟ್ಠಾನಂ, ನೋ ಸತಿ; ಸತಿ ಉಪಟ್ಠಾನಞ್ಚೇವ ಸತಿ ಚ। ತಾಯ ಸತಿಯಾ ತೇನ ಞಾಣೇನ ತೇ ಧಮ್ಮೇ ಅನುಪಸ್ಸತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – “ಧಮ್ಮೇಸು ಧಮ್ಮಾನುಪಸ್ಸನಾಸತಿಪಟ್ಠಾನಭಾವನಾ”ತಿ।

ಅನುಪಸ್ಸತೀತಿ ಕಥಂ ತೇ ಧಮ್ಮೇ ಅನುಪಸ್ಸತಿ...ಪೇ॰... ಏವಂ ತೇ ಧಮ್ಮೇ ಅನುಪಸ್ಸತಿ। **ಭಾವನಾತಿ** ಚತಸ್ಸೋ ಭಾವನಾ... ಪೇ॰... ಆಸೇವನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ವಿರಾಗಾನುಪಸ್ಸೀ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸಾನಂ ಸಂವರಟ್ಠೇನ ಸೀಲವಿಸುದ್ಧಿ...ಪೇ॰... ವಿರಾಗಾನುಪಸ್ಸೀ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಂ ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಜಾನತೋ...ಪೇ॰... ಪಜಾನನ್ತೋ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಸಮೋಧಾನೇತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – “ಸಮತ್ಥಞ್ಚ ಪಟಿವಿಜ್ಝತೀ”ತಿ।

ಕಥಂ “ನಿರೋಧಾನುಪಸ್ಸೀ ಅಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ, “ನಿರೋಧಾನುಪಸ್ಸೀ ಪಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ? ರೂಪೇ ಆದೀನವಂ ದಿಸ್ವಾ ರೂಪನಿರೋಧೇ ಛನ್ದಜಾತೋ ಹೋತಿ ಸದ್ಧಾಧಿಮುತ್ತೋ, ಚಿತ್ತಞ್ಚಸ್ಸ ಸ್ವಾಧಿಟ್ಠಿತಂ। “ರೂಪೇ **ನಿರೋಧಾನುಪಸ್ಸೀ** ಅಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ, “ರೂಪೇ ನಿರೋಧಾನುಪಸ್ಸೀ ಪಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ। ವೇದನಾಯ...ಪೇ॰... ಸಞ್ಞಾಯ... ಸಙ್ಖಾರೇಸು... ವಿಞ್ಞಾಣೇ... ಚಕ್ಖುಸ್ಮಿಂ...ಪೇ॰... ಜರಾಮರಣೇ ಆದೀನವಂ ದಿಸ್ವಾ ಜರಾಮರಣನಿರೋಧೇ ಛನ್ದಜಾತೋ ಹೋತಿ ಸದ್ಧಾಧಿಮುತ್ತೋ, ಚಿತ್ತಞ್ಚಸ್ಸ ಸ್ವಾಧಿಟ್ಠಿತಂ। “ಜರಾಮರಣೇ ನಿರೋಧಾನುಪಸ್ಸೀ ಅಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ, “ಜರಾಮರಣೇ ನಿರೋಧಾನುಪಸ್ಸೀ ಪಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ।

೧೮೧. ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಆದೀನವೋ ಹೋತಿ? ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಅವಿಜ್ಜಾ ನಿರುಜ್ಝತಿ? ಪಞ್ಚಹಾಕಾರೇಹಿ ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಆದೀನವೋ ಹೋತಿ। ಅಟ್ಠಹಾಕಾರೇಹಿ ಅವಿಜ್ಜಾ ನಿರುಜ್ಝತಿ।

ಕತಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಾಕಾರೇಹಿ ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಆದೀನವೋ ಹೋತಿ? ಅನಿಚ್ಚಟ್ಠೇನ ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಆದೀನವೋ ಹೋತಿ, ದುಕ್ಖಟ್ಠೇನ ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಆದೀನವೋ ಹೋತಿ, ಅನತ್ತಟ್ಠೇನ ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಆದೀನವೋ ಹೋತಿ, ಸನ್ತಾಪಟ್ಠೇನ ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಆದೀನವೋ ಹೋತಿ, ವಿಪರಿಣಾಮಟ್ಠೇನ ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಆದೀನವೋ ಹೋತಿ – ಇಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಾಕಾರೇಹಿ ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಆದೀನವೋ ಹೋತಿ।

ಕತಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಾಕಾರೇಹಿ ಅವಿಜ್ಜಾ ನಿರುಜ್ಝತಿ? ನಿದಾನನಿರೋಧೇನ ಅವಿಜ್ಜಾ ನಿರುಜ್ಝತಿ, ಸಮುದಯನಿರೋಧೇನ ಅವಿಜ್ಜಾ ನಿರುಜ್ಝತಿ, ಜಾತಿನಿರೋಧೇನ ಅವಿಜ್ಜಾ ನಿರುಜ್ಝತಿ, ಪಭವನಿರೋಧೇನ [ಆಹಾರನಿರೋಧೇನ (ಸ್ಯಾ॰)] ಅವಿಜ್ಜಾ ನಿರುಜ್ಝತಿ, ಹೇತುನಿರೋಧೇನ ಅವಿಜ್ಜಾ ನಿರುಜ್ಝತಿ, ಪಚ್ಚಯನಿರೋಧೇನ ಅವಿಜ್ಜಾ ನಿರುಜ್ಝತಿ, ಞಾಣುಪ್ಪಾದೇನ ಅವಿಜ್ಜಾ ನಿರುಜ್ಝತಿ, ನಿರೋಧುಪಟ್ಠಾನೇನ ಅವಿಜ್ಜಾ ನಿರುಜ್ಝತಿ – ಇಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಾಕಾರೇಹಿ ಅವಿಜ್ಜಾ ನಿರುಜ್ಝತಿ। ಇಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಾಕಾರೇಹಿ ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಆದೀನವಂ ದಿಸ್ವಾ – ಇಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಾಕಾರೇಹಿ ಅವಿಜ್ಜಾನಿರೋಧೇ ಛನ್ದಜಾತೋ ಹೋತಿ ಸದ್ಧಾಧಿಮುತ್ತೋ, ಚಿತ್ತಞ್ಚಸ್ಸ ಸ್ವಾಧಿಟ್ಠಿತಂ। “ಅವಿಜ್ಜಾಯ ನಿರೋಧಾನುಪಸ್ಸೀ ಅಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ, “ಅವಿಜ್ಜಾಯ ನಿರೋಧಾನುಪಸ್ಸೀ ಪಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ।

ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಸಙ್ಖಾರೇಸು ಆದೀನವೋ ಹೋತಿ, ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಸಙ್ಖಾರಾ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ...ಪೇ॰... ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ವಿಞ್ಞಾಣೇ ಆದೀನವೋ ಹೋತಿ, ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ವಿಞ್ಞಾಣಂ ನಿರುಜ್ಝತಿ... ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ನಾಮರೂಪೇ ಆದೀನವೋ ಹೋತಿ, ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ನಾಮರೂಪಂ ನಿರುಜ್ಝತಿ... ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಸಳಾಯತನೇ ಆದೀನವೋ ಹೋತಿ, ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಸಳಾಯತನಂ ನಿರುಜ್ಝತಿ...

ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಫಸ್ಸೇ ಆದೀನವೋ ಹೋತಿ, ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಫಸ್ಸೋ ನಿರುಜ್ಝತಿ... ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ವೇದನಾಯ ಆದೀನವೋ ಹೋತಿ, ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ವೇದನಾ ನಿರುಜ್ಝತಿ... ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ತಣ್ಹಾಯ ಆದೀನವೋ ಹೋತಿ, ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ತಣ್ಹಾ ನಿರುಜ್ಝತಿ... ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಉಪಾದಾನೇ ಆದೀನವೋ ಹೋತಿ, ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಉಪಾದಾನಂ ನಿರುಜ್ಝತಿ... ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಭವೇ ಆದೀನವೋ ಹೋತಿ, ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಭವೋ ನಿರುಜ್ಝತಿ... ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಜಾತಿಯಾ ಆದೀನವೋ ಹೋತಿ, ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಜಾತಿ ನಿರುಜ್ಝತಿ... ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಜರಾಮರಣೇ ಆದೀನವೋ ಹೋತಿ, ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಜರಾಮರಣಂ ನಿರುಜ್ಝತಿ? ಪಞ್ಚಹಾಕಾರೇಹಿ ಜರಾಮರಣೇ ಆದೀನವೋ ಹೋತಿ, ಅಟ್ಠಹಾಕಾರೇಹಿ ಜರಾಮರಣಂ ನಿರುಜ್ಝತಿ।

ಕತಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಾಕಾರೇಹಿ ಜರಾಮರಣೇ ಆದೀನವೋ ಹೋತಿ? ಅನಿಚ್ಚಟ್ಠೇನ ಜರಾಮರಣೇ ಆದೀನವೋ ಹೋತಿ, ದುಕ್ಖಟ್ಠೇನ...ಪೇ॰... ಅನತ್ತಟ್ಠೇನ...ಪೇ॰... ಸನ್ತಾಪಟ್ಠೇನ...ಪೇ॰... ವಿಪರಿಣಾಮಟ್ಠೇನ ಜರಾಮರಣೇ ಆದೀನವೋ ಹೋತಿ - ಇಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಾಕಾರೇಹಿ ಜರಾಮರಣೇ ಆದೀನವೋ ಹೋತಿ।

ಕತಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಾಕಾರೇಹಿ ಜರಾಮರಣಂ ನಿರುಜ್ಝತಿ? ನಿದಾನನಿರೋಧೇನ ಜರಾಮರಣಂ ನಿರುಜ್ಝತಿ, ಸಮುದಯನಿರೋಧೇನ...ಪೇ॰... ಜಾತಿನಿರೋಧೇನ...ಪೇ॰... ಪಭವನಿರೋಧೇನ [ಭವನಿರೋಧೇನ (ಸ್ಯಾ॰)] ... ಹೇತುನಿರೋಧೇನ... ಪಚ್ಚಯನಿರೋಧೇನ... ಞಾಣುಪ್ಪಾದೇನ...ಪೇ॰... ನಿರೋಧುಪಟ್ಠಾನೇನ ಜರಾಮರಣಂ ನಿರುಜ್ಝತಿ - ಇಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಾಕಾರೇಹಿ ಜರಾಮರಣಂ ನಿರುಜ್ಝತಿ। ಇಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಾಕಾರೇಹಿ ಜರಾಮರಣೇ ಆದೀನವಂ ದಿಸ್ವಾ ಇಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಾಕಾರೇಹಿ ಜರಾಮರಣನಿರೋಧೇ ಛನ್ದಜಾತೋ ಹೋತಿ ಸದ್ಧಾಧಿಮುತ್ತೋ, ಚಿತ್ತಞ್ಚಸ್ಸ ಸ್ವಾಧಿಟ್ಠಿತಂ। "ಜರಾಮರಣೇ ನಿರೋಧಾನುಪಸ್ಸೀ ಅಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ, "ಜರಾಮರಣೇ ನಿರೋಧಾನುಪಸ್ಸೀ ಪಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ। ನಿರೋಧಾನುಪಸ್ಸೀ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಧಮ್ಮಾ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಸತಿ ಅನುಪಸ್ಸನಾ ಞಾಣಂ। ಧಮ್ಮಾ ಉಪಟ್ಠಾನಂ, ನೋ ಸತಿ; ಸತಿ ಉಪಟ್ಠಾನಞ್ಚೇವ ಸತಿ ಚ। ತಾಯ ಸತಿಯಾ ತೇನ ಞಾಣೇನ ತೇ ಧಮ್ಮೇ ಅನುಪಸ್ಸತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಧಮ್ಮೇಸು ಧಮ್ಮಾನುಪಸ್ಸನಾಸತಿಪಟ್ಠಾನಭಾವನಾ"ತಿ।

ಅನುಪಸ್ಸತೀತಿ ಕಥಂ ತೇ ಧಮ್ಮೇ ಅನುಪಸ್ಸತಿ...ಪೇ॰... ಏವಂ ತೇ ಧಮ್ಮೇ ಅನುಪಸ್ಸತಿ। **ಭಾವನಾತಿ** ಚತಸ್ಸೋ ಭಾವನಾ...ಪೇ॰... ಆಸೇವನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ನಿರೋಧಾನುಪಸ್ಸೀ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸಾನಂ ಸಂವರಟ್ಠೇನ ಸೀಲವಿಸುದ್ಧಿ...ಪೇ॰... ನಿರೋಧಾನುಪಸ್ಸೀ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಂ ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಜಾನತೋ...ಪೇ॰... ಪಜಾನನ್ತೋ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಸಮೋಧಾನೇತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಸಮತ್ಥಞ್ಚ ಪಟಿವಿಜ್ಝತೀ"ತಿ।

೧೮೨. ಕಥಂ "ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸೀ ಅಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ, "ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸೀ ಪಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ? **ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾತಿ** ದ್ವೇ ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾ - ಪರಿಚ್ಚಾಗಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗೋ ಚ ಪಕ್ಖನ್ದನಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗೋ ಚ। ರೂಪಂ ಪರಿಚ್ಚಜತೀತಿ - ಪರಿಚ್ಚಾಗಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗೋ। ರೂಪನಿರೋಧೇ ನಿಬ್ಬಾನೇ ಚಿತ್ತಂ ಪಕ್ಖನ್ದತೀತಿ - ಪಕ್ಖನ್ದನಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗೋ। "ರೂಪೇ ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸೀ ಅಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ, "ರೂಪೇ ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸೀ ಪಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ। ವೇದನಂ...ಪೇ॰... ಸಞ್ಞಂ... ಸಙ್ಖಾರೇ... ವಿಞ್ಞಾಣಂ... ಚಕ್ಖುಂ...ಪೇ॰... ಜರಾಮರಣಂ ಪರಿಚ್ಚಜತೀತಿ - ಪರಿಚ್ಚಾಗಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗೋ। ಜರಾಮರಣನಿರೋಧೇ ನಿಬ್ಬಾನೇ ಚಿತ್ತಂ ಪಕ್ಖನ್ದತೀತಿ - ಪಕ್ಖನ್ದನಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗೋ। "ಜರಾಮರಣೇ ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸೀ ಅಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ, "ಜರಾಮರಣೇ ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸೀ ಪಸ್ಸಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸಿಕ್ಖತಿ। ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸೀ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಧಮ್ಮಾ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಸತಿ ಅನುಪಸ್ಸನಾ ಞಾಣಂ। ಧಮ್ಮಾ ಉಪಟ್ಠಾನಂ, ನೋ ಸತಿ; ಸತಿ ಉಪಟ್ಠಾನಞ್ಚೇವ ಸತಿ ಚ। ತಾಯ ಸತಿಯಾ ತೇನ ಞಾಣೇನ ತೇ ಧಮ್ಮೇ ಅನುಪಸ್ಸತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಧಮ್ಮೇಸು ಧಮ್ಮಾನುಪಸ್ಸನಾಸತಿಪಟ್ಠಾನಭಾವನಾ"ತಿ।

ಅನುಪಸ್ಸತೀತಿ ಕಥಂ ತೇ ಧಮ್ಮೇ ಅನುಪಸ್ಸತಿ? ಅನಿಚ್ಚತೋ ಅನುಪಸ್ಸತಿ, ನೋ ನಿಚ್ಚತೋ…ಪೇ॰… ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜತಿ, ನೋ ಆದಿಯತಿ। ಅನಿಚ್ಚತೋ ಅನುಪಸ್ಸನ್ತೋ ನಿಚ್ಚಸಞ್ಞಂ ಪಜಹತಿ…ಪೇ॰… ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜನ್ತೋ ಆದಾನಂ ಪಜಹತಿ। ಏವಂ ತೇ ಧಮ್ಮೇ ಅನುಪಸ್ಸತಿ। **ಭಾವನಾತಿ** ಚತಸ್ಸೋ ಭಾವನಾ। ತತ್ಥ ಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ…ಪೇ॰… ಆಸೇವನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸೀ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸಾನಂ ಸಂವರಟ್ಠೇನ ಸೀಲವಿಸುದ್ಧಿ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಚಿತ್ತವಿಸುದ್ಧಿ, ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ದಿಟ್ಠಿವಿಸುದ್ಧಿ। ಯೋ ತತ್ಥ ಸಂವರಟ್ಠೋ, ಅಯಂ ಅಧಿಸೀಲಸಿಕ್ಖಾ; ಯೋ ತತ್ಥ ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೋ, ಅಯಂ ಅಧಿಚಿತ್ತಸಿಕ್ಖಾ; ಯೋ ತತ್ಥ ದಸ್ಸನಟ್ಠೋ, ಅಯಂ ಅಧಿಪಞ್ಞಾಸಿಕ್ಖಾ - ಇಮಾ ತಿಸ್ಸೋ ಸಿಕ್ಖಾಯೋ ಆವಜ್ಜನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ ಜಾನನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ…ಪೇ॰… ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬಂ ಸಚ್ಛಿಕರೋನ್ತೋ ಸಿಕ್ಖತಿ।

ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸೀ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಂ ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಜಾನತೋ ವಿದಿತಾ ವೇದನಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ, ವಿದಿತಾ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತಿ, ವಿದಿತಾ ಅಬ್ಭತ್ಥಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ …ಪೇ॰… ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸೀ ಅಸ್ಸಾಸಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಂ ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಜಾನನ್ತೋ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಸಮೋಧಾನೇತಿ ಗೋಚರಞ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ ಸಮತ್ಥಞ್ಚ ಪಟಿವಿಜ್ಝತಿ; ಬಲಾನಿ ಸಮೋಧಾನೇತಿ… ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೇ ಸಮೋಧಾನೇತಿ… ಮಗ್ಗಂ ಸಮೋಧಾನೇತಿ… ಧಮ್ಮೇ ಸಮೋಧಾನೇತಿ ಗೋಚರಞ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ ಸಮತ್ಥಞ್ಚ ಪಟಿವಿಜ್ಝತಿ।

ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಸಮೋಧಾನೇತೀತಿ ಕಥಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಸಮೋಧಾನೇತಿ? ಅಧಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಸಮೋಧಾನೇತಿ…ಪೇ॰… ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - “ಸಮತ್ಥಞ್ಚ ಪಟಿವಿಜ್ಝತೀ”ತಿ।

ಅಟ್ಠ ಅನುಪಸ್ಸನೇ ಞಾಣಾನಿ ಅಟ್ಠ ಚ ಉಪಟ್ಠಾನಾನುಸ್ಸತಿಯೋ ಚತ್ತಾರಿ ಸುತ್ತನ್ತಿಕವತ್ಥೂನಿ ಧಮ್ಮೇಸು ಧಮ್ಮಾನುಪಸ್ಸನಾಯ। ಇಮಾನಿ ಬಾತ್ತಿಂಸ ಸತೋಕಾರಿಸ್ಸ ಞಾಣಾನಿ।

ಸತೋಕಾರಿಞಾಣನಿದ್ದೇಸೋ ಪಞ್ಚಮೋ।

೬. ಞಾಣರಾಸಿಛಕ್ಕನಿದ್ದೇಸೋ

೧೮೩. ಕತಮಾನಿ ಚತುವೀಸತಿ ಸಮಾಧಿವಸೇನ ಞಾಣಾನಿ? ದೀಘಂ ಅಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಾ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಸಮಾಧಿ, ದೀಘಂ ಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಾ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಸಮಾಧಿ…ಪೇ॰… ವಿಮೋಚಯಂ ಚಿತ್ತಂ ಅಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಾ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಸಮಾಧಿ, ವಿಮೋಚಯಂ ಚಿತ್ತಂ ಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಾ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಸಮಾಧಿ। ಇಮಾನಿ ಚತುವೀಸತಿ ಸಮಾಧಿವಸೇನ ಞಾಣಾನಿ।

ಕತಮಾನಿ ದ್ವೇಸತ್ತತಿ ವಿಪಸ್ಸನಾವಸೇನ ಞಾಣಾನಿ? ದೀಘಂ ಅಸ್ಸಾಸಂ ಅನಿಚ್ಚತೋ ಅನುಪಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ವಿಪಸ್ಸನಾ, ದುಕ್ಖತೋ ಅನುಪಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ವಿಪಸ್ಸನಾ, ಅನತ್ತತೋ ಅನುಪಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ವಿಪಸ್ಸನಾ, ದೀಘಂ ಪಸ್ಸಾಸಂ ಅನಿಚ್ಚತೋ ಅನುಪಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ವಿಪಸ್ಸನಾ, ದುಕ್ಖತೋ ಅನುಪಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ವಿಪಸ್ಸನಾ, ಅನತ್ತತೋ ಅನುಪಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ವಿಪಸ್ಸನಾ…ಪೇ॰… ವಿಮೋಚಯಂ ಚಿತ್ತಂ ಅಸ್ಸಾಸಂ, ವಿಮೋಚಯಂ ಚಿತ್ತಂ ಪಸ್ಸಾಸಂ ಅನಿಚ್ಚತೋ ಅನುಪಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ವಿಪಸ್ಸನಾ, ದುಕ್ಖತೋ ಅನುಪಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ವಿಪಸ್ಸನಾ, ಅನತ್ತತೋ ಅನುಪಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ವಿಪಸ್ಸನಾ। ಇಮಾನಿ ದ್ವೇಸತ್ತತಿ ವಿಪಸ್ಸನಾವಸೇನ ಞಾಣಾನಿ।

ಕತಮಾನಿ ಅಟ್ಠ ನಿಬ್ಬಿದಾಞಾಣಾನಿ? ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸೀ ಅಸ್ಸಾಸಂ ಯಥಾಭೂತಂ ಜಾನಾತಿ ಪಸ್ಸತೀತಿ - ನಿಬ್ಬಿದಾಞಾಣಂ, ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸೀ ಪಸ್ಸಾಸಂ ಯಥಾಭೂತಂ ಜಾನಾತಿ ಪಸ್ಸತೀತಿ - ನಿಬ್ಬಿದಾಞಾಣಂ…ಪೇ॰… ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸೀ ಅಸ್ಸಾಸಂ ಯಥಾಭೂತಂ ಜಾನಾತಿ ಪಸ್ಸತೀತಿ - ನಿಬ್ಬಿದಾಞಾಣಂ, ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸೀ ಪಸ್ಸಾಸಂ ಯಥಾಭೂತಂ ಜಾನಾತಿ ಪಸ್ಸತೀತಿ - ನಿಬ್ಬಿದಾಞಾಣಂ। ಇಮಾನಿ ಅಟ್ಠ ನಿಬ್ಬಿದಾಞಾಣಾನಿ।

ಕತಮಾನಿ ಅಟ್ಠ ನಿಬ್ಬಿದಾನುಲೋಮೇ ಞಾಣಾನಿ? ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸೀ ಅಸ್ಸಾಸಂ ಭಯತುಪಟ್ಠಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ನಿಬ್ಬಿದಾನುಲೋಮೇ ಞಾಣಂ, ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸೀ ಪಸ್ಸಾಸಂ ಭಯತುಪಟ್ಠಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ನಿಬ್ಬಿದಾನುಲೋಮೇ ಞಾಣಂ…ಪೇ॰… ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸೀ ಅಸ್ಸಾಸಂ ಭಯತುಪಟ್ಠಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ನಿಬ್ಬಿದಾನುಲೋಮೇ ಞಾಣಂ, ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸೀ ಪಸ್ಸಾಸಂ ಭಯತುಪಟ್ಠಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ನಿಬ್ಬಿದಾನುಲೋಮೇ ಞಾಣಂ - ಇಮಾನಿ ಅಟ್ಠ ನಿಬ್ಬಿದಾನುಲೋಮೇ ಞಾಣಾನಿ।

ಕತಮಾನಿ ಅಟ್ಠ ನಿಬ್ಬಿದಾಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿಞಾಣಾನಿ? ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸೀ ಅಸ್ಸಾಸಂ ಪಟಿಸಙ್ಖಾ ಸನ್ತಿಟ್ಠನಾ ಪಞ್ಞಾ ನಿಬ್ಬಿದಾಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿಞಾಣಂ, ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸೀ ಪಸ್ಸಾಸಂ ಪಟಿಸಙ್ಖಾ ಸನ್ತಿಟ್ಠನಾ ಪಞ್ಞಾ ನಿಬ್ಬಿದಾಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿಞಾಣಂ…ಪೇ॰… ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸೀ ಅಸ್ಸಾಸಂ ಪಟಿಸಙ್ಖಾ ಸನ್ತಿಟ್ಠನಾ ಪಞ್ಞಾ ನಿಬ್ಬಿದಾಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿಞಾಣಂ, ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸೀ ಪಸ್ಸಾಸಂ ಪಟಿಸಙ್ಖಾ ಸನ್ತಿಟ್ಠನಾ ಪಞ್ಞಾ ನಿಬ್ಬಿದಾಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿಞಾಣಂ - ಇಮಾನಿ ಅಟ್ಠ ನಿಬ್ಬಿದಾಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿಞಾಣಾನಿ।

ಕತಮಾನಿ ಏಕವೀಸತಿ ವಿಮುತ್ತಿಸುಖೇ ಞಾಣಾನಿ? ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗೇನ ಸಕ್ಕಾಯದಿಟ್ಠಿಯಾ ಪಹೀನತ್ತಾ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ನತ್ತಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ವಿಮುತ್ತಿಸುಖೇ ಞಾಣಂ, ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾಯ ಪಹೀನತ್ತಾ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ನತ್ತಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ವಿಮುತ್ತಿಸುಖೇ ಞಾಣಂ, ಸೀಲಬ್ಬತಪರಾಮಾಸಸ್ಸ…ಪೇ॰… ದಿಟ್ಠಾನುಸಯಸ್ಸ, ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾನುಸಯಸ್ಸ ಪಹೀನತ್ತಾ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ನತ್ತಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ವಿಮುತ್ತಿಸುಖೇ ಞಾಣಂ, ಸಕದಾಗಾಮಿಮಗ್ಗೇನ ಓಳಾರಿಕಸ್ಸ, ಕಾಮರಾಗಸಞ್ಞೋಜನಸ್ಸ…ಪೇ॰… ಪಟಿಘಸಞ್ಞೋಜನಸ್ಸ, ಓಳಾರಿಕಸ್ಸ ಕಾಮರಾಗಾನುಸಯಸ್ಸ, ಪಟಿಘಾನುಸಯಸ್ಸ ಪಹೀನತ್ತಾ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ನತ್ತಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ವಿಮುತ್ತಿಸುಖೇ ಞಾಣಂ, ಅನಾಗಾಮಿಮಗ್ಗೇನ ಅನುಸಹಗತಸ್ಸ ಕಾಮರಾಗಸಞ್ಞೋಜನಸ್ಸ…ಪೇ॰… ಪಟಿಘಸಞ್ಞೋಜನಸ್ಸ, ಅನುಸಹಗತಸ್ಸ ಕಾಮರಾಗಾನುಸಯಸ್ಸ, ಪಟಿಘಾನುಸಯಸ್ಸ ಪಹೀನತ್ತಾ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ನತ್ತಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ವಿಮುತ್ತಿಸುಖೇ ಞಾಣಂ, ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೇನ, ರೂಪರಾಗಸ್ಸ…ಪೇ॰… ಅರೂಪರಾಗಸ್ಸ, ಮಾನಸ್ಸ, ಉದ್ಧಚ್ಚಸ್ಸ, ಅವಿಜ್ಜಾಯ, ಮಾನಾನುಸಯಸ್ಸ, ಭವರಾಗಾನುಸಯಸ್ಸ, ಅವಿಜ್ಜಾನುಸಯಸ್ಸ ಪಹೀನತ್ತಾ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ನತ್ತಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ವಿಮುತ್ತಿಸುಖೇ ಞಾಣಂ। ಇಮಾನಿ ಏಕವೀಸತಿ ವಿಮುತ್ತಿಸುಖೇ ಞಾಣಾನಿ। ಸೋಳಸವತ್ಥುಕಂ ಆನಾಪಾನಸ್ಸತಿಸಮಾಧಿಂ ಭಾವಯತೋ ಸಮಧಿಕಾನಿ ಇಮಾನಿ ದ್ವೇ ಞಾಣಸತಾನಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ।

ಞಾಣರಾಸಿಛಕ್ಕನಿದ್ದೇಸೋ ಛಟ್ಠೋ।

ಆನಾಪಾನಸ್ಸತಿಕಥಾ [ಆನಾಪಾನಕಥಾ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೪. ಇನ್ದ್ರಿಯಕಥಾ

೧. ಪಠಮಸುತ್ತನ್ತನಿದ್ದೇಸೋ

೧೮೪. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತತ್ರ ಖೋ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - ‘‘ಭಿಕ್ಖವೋ’’ತಿ। ‘‘ಭದನ್ತೇ’’ತಿ [‘‘ಭದ್ದನ್ತೇ’’ತಿ (ಕ॰)] ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ -

‘‘ಪಞ್ಚಿಮಾನಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ। ಕತಮಾನಿ ಪಞ್ಚ? ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ - ಇಮಾನಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ’’ [ಸಂ॰ ನಿ॰ ೫.೪೭೧]।

೧೮೫. ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ವಿಸುಜ್ಝನ್ತಿ? ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಪನ್ನರಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ವಿಸುಜ್ಝನ್ತಿ। ಅಸ್ಸದ್ಧೇ ಪುಗ್ಗಲೇ ಪರಿವಜ್ಜಯತೋ, ಸದ್ಧೇ ಪುಗ್ಗಲೇ ಸೇವತೋ ಭಜತೋ ಪಯಿರುಪಾಸತೋ, ಪಸಾದನೀಯೇ ಸುತ್ತನ್ತೇ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖತೋ - ಇಮೇಹಿ ತೀಹಾಕಾರೇಹಿ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ವಿಸುಜ್ಝತಿ। ಕುಸೀತೇ ಪುಗ್ಗಲೇ ಪರಿವಜ್ಜಯತೋ, ಆರದ್ಧವೀರಿಯೇ ಪುಗ್ಗಲೇ

ಸೇವತೋ ಭಜತೋ ಪಯಿರುಪಾಸತೋ, ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನೇ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖತೋ - ಇಮೇಹಿ ತೀಹಾಕಾರೇಹಿ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ ವಿಸುಜ್ಝತಿ। ಮುಟ್ಠಸ್ಸತೀ ಪುಗ್ಗಲೇ ಪರಿವಜ್ಜಯತೋ, ಉಪಟ್ಠಿತಸ್ಸತೀ ಪುಗ್ಗಲೇ ಸೇವತೋ ಭಜತೋ ಪಯಿರುಪಾಸತೋ, ಸತಿಪಟ್ಠಾನೇ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖತೋ - ಇಮೇಹಿ ತೀಹಾಕಾರೇಹಿ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ವಿಸುಜ್ಝತಿ। ಅಸಮಾಹಿತೇ ಪುಗ್ಗಲೇ ಪರಿವಜ್ಜಯತೋ, ಸಮಾಹಿತೇ ಪುಗ್ಗಲೇ ಸೇವತೋ ಭಜತೋ ಪಯಿರುಪಾಸತೋ, ಝಾನವಿಮೋಕ್ಖೇ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖತೋ - ಇಮೇಹಿ ತೀಹಾಕಾರೇಹಿ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ವಿಸುಜ್ಝತಿ। ದುಪ್ಪಞ್ಞೇ ಪುಗ್ಗಲೇ ಪರಿವಜ್ಜಯತೋ, ಪಞ್ಞವನ್ತೇ ಪುಗ್ಗಲೇ ಸೇವತೋ ಭಜತೋ ಪಯಿರುಪಾಸತೋ, ಗಮ್ಭೀರಞಾಣಚರಿಯಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖತೋ - ಇಮೇಹಿ ತೀಹಾಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ವಿಸುಜ್ಝತಿ। ಇತಿ ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ಪುಗ್ಗಲೇ ಪರಿವಜ್ಜಯತೋ , ಪಞ್ಚ ಪುಗ್ಗಲೇ ಸೇವತೋ ಭಜತೋ ಪಯಿರುಪಾಸತೋ, ಪಞ್ಚ ಸುತ್ತನ್ತಕ್ಖನ್ಧೇ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖತೋ - ಇಮೇಹಿ ಪನ್ನರಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ವಿಸುಜ್ಝನ್ತಿ।

ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಭಾವಿಯನ್ತಿ, ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಭಾವನಾ ಹೋತಿ? ದಸಹಾಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಭಾವಿಯನ್ತಿ, ದಸಹಾಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಭಾವನಾ ಹೋತಿ। ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯಂ ಪಜಹನ್ತೋ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಭಾವೇತಿ, ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಭಾವೇನ್ತೋ ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯಂ ಪಜಹತಿ; ಕೋಸಜ್ಜಂ ಪಜಹನ್ತೋ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಭಾವೇತಿ, ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಭಾವೇನ್ತೋ ಕೋಸಜ್ಜಂ ಪಜಹತಿ; ಪಮಾದಂ ಪಜಹನ್ತೋ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಭಾವೇತಿ, ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಭಾವೇನ್ತೋ ಪಮಾದಂ ಪಜಹತಿ; ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ಪಜಹನ್ತೋ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಭಾವೇತಿ, ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಭಾವೇನ್ತೋ ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ಪಜಹತಿ; ಅವಿಜ್ಜಂ ಪಜಹನ್ತೋ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಭಾವೇತಿ, ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಭಾವೇನ್ತೋ ಅವಿಜ್ಜಂ ಪಜಹತಿ। ಇಮೇಹಿ ದಸಹಾಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಭಾವಿಯನ್ತಿ, ಇಮೇಹಿ ದಸಹಾಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಭಾವನಾ ಹೋತಿ।

ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಭಾವಿತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ ಸುಭಾವಿತಾನಿ? ದಸಹಾಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಭಾವಿತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ ಸುಭಾವಿತಾನಿ। ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯಸ್ಸ ಪಹೀನತ್ತಾ ಸುಪ್ಪಹೀನತ್ತಾ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಭಾವಿತಂ ಹೋತಿ ಸುಭಾವಿತಂ; ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಭಾವಿತತ್ತಾ ಸುಭಾವಿತತ್ತಾ ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯಂ ಪಹೀನಂ ಹೋತಿ ಸುಪ್ಪಹೀನಂ। ಕೋಸಜ್ಜಸ್ಸ ಪಹೀನತ್ತಾ ಸುಪ್ಪಹೀನತ್ತಾ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಭಾವಿತಂ ಹೋತಿ ಸುಭಾವಿತಂ; ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಭಾವಿತತ್ತಾ ಸುಭಾವಿತತ್ತಾ ಕೋಸಜ್ಜಂ ಪಹೀನಂ ಹೋತಿ ಸುಪ್ಪಹೀನಂ। ಪಮಾದಸ್ಸ ಪಹೀನತ್ತಾ ಸುಪ್ಪಹೀನತ್ತಾ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಭಾವಿತಂ ಹೋತಿ ಸುಭಾವಿತಂ; ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಭಾವಿತತ್ತಾ ಸುಭಾವಿತತ್ತಾ ಪಮಾದೋ ಪಹೀನೋ ಹೋತಿ ಸುಪ್ಪಹೀನೋ। ಉದ್ಧಚ್ಚಸ್ಸ ಪಹೀನತ್ತಾ ಸುಪ್ಪಹೀನತ್ತಾ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಭಾವಿತಂ ಹೋತಿ ಸುಭಾವಿತಂ; ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಭಾವಿತತ್ತಾ ಸುಭಾವಿತತ್ತಾ ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ಪಹೀನಂ ಹೋತಿ ಸುಪ್ಪಹೀನಂ। ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಪಹೀನತ್ತಾ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಭಾವಿತಂ ಹೋತಿ ಸುಭಾವಿತಂ; ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಭಾವಿತತ್ತಾ ಸುಭಾವಿತತ್ತಾ ಅವಿಜ್ಜಾ ಪಹೀನಾ ಹೋತಿ ಸುಪ್ಪಹೀನಾ। ಇಮೇಹಿ ದಸಹಾಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಭಾವಿತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ ಸುಭಾವಿತಾನಿ।

೧೮೬. ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಭಾವಿಯನ್ತಿ, ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಭಾವಿತಾನಿ ಚೇವ ಹೋನ್ತಿ ಸುಭಾವಿತಾನಿ ಚ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಾನಿ ಚ ಸುಪ್ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಾನಿ ಚ? ಚತೂಹಾಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಭಾವಿಯನ್ತಿ ಚತೂಹಾಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಭಾವಿತಾನಿ ಚೇವ ಹೋನ್ತಿ ಸುಭಾವಿತಾನಿ ಚ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಾನಿ ಚ ಸುಪ್ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಾನಿ ಚ। ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಕ್ಖಣೇ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಭಾವಿಯನ್ತಿ; ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಕ್ಖಣೇ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಭಾವಿತಾನಿ ಚೇವ ಹೋನ್ತಿ ಸುಭಾವಿತಾನಿ ಚ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಾನಿ ಚ ಸುಪ್ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಾನಿ ಚ। ಸಕದಾಗಾಮಿಮಗ್ಗಕ್ಖಣೇ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಭಾವಿಯನ್ತಿ; ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲಕ್ಖಣೇ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಭಾವಿತಾನಿ ಚೇವ ಹೋನ್ತಿ ಸುಭಾವಿತಾನಿ ಚ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಾನಿ ಚ ಸುಪ್ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಾನಿ ಚ। ಅನಾಗಾಮಿಮಗ್ಗಕ್ಖಣೇ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಭಾವಿಯನ್ತಿ; ಅನಾಗಾಮಿಫಲಕ್ಖಣೇ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಭಾವಿತಾನಿ ಚೇವ ಹೋನ್ತಿ ಸುಭಾವಿತಾನಿ ಚ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಾನಿ ಚ ಸುಪ್ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಾನಿ ಚ। ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಕ್ಖಣೇ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಭಾವಿಯನ್ತಿ; ಅರಹತ್ತಫಲಕ್ಖಣೇ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಭಾವಿತಾನಿ ಚೇವ ಹೋನ್ತಿ ಸುಭಾವಿತಾನಿ ಚ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಾನಿ ಚ ಸುಪ್ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಾನಿ ಚ। ಇತಿ ಚತಸ್ಸೋ ಮಗ್ಗವಿಸುದ್ಧಿಯೋ, ಚತಸ್ಸೋ ಫಲವಿಸುದ್ಧಿಯೋ, ಚತಸ್ಸೋ

ಸಮುಚ್ಛೇದವಿಸುದ್ಧಿಯೋ, ಚತಸ್ಸೋ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿವಿಸುದ್ಧಿಯೋ। ಇಮೇಹಿ ಚತೂಹಾಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಭಾವಿಯನ್ತಿ; ಇಮೇಹಿ ಚತೂಹಾಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಭಾವಿತಾನಿ ಚೇವ ಹೋನ್ತಿ ಸುಭಾವಿತಾನಿ ಚ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಾನಿ ಚ ಸುಪ್ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಾನಿ ಚ।

ಕತಿನಂ ಪುಗ್ಗಲಾನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಭಾವನಾ; ಕತಿ ಪುಗ್ಗಲಾ ಭಾವಿತಿನ್ದ್ರಿಯಾ? ಅಟ್ಠನ್ನಂ ಪುಗ್ಗಲಾನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಭಾವನಾ; ತಯೋ ಪುಗ್ಗಲಾ ಭಾವಿತಿನ್ದ್ರಿಯಾ। ಕತಮೇಸಂ ಅಟ್ಠನ್ನಂ ಪುಗ್ಗಲಾನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಭಾವನಾ? ಸತ್ತನ್ನಞ್ಚ ಸೇಕ್ಖಾನಂ, ಪುಥುಜ್ಜನಕಲ್ಯಾಣಕಸ್ಸ ಚ - ಇಮೇಸಂ ಅಟ್ಠನ್ನಂ ಪುಗ್ಗಲಾನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಭಾವನಾ। ಕತಮೇ ತಯೋ ಪುಗ್ಗಲಾ ಭಾವಿತಿನ್ದ್ರಿಯಾ? ಸವನೇನ ಬುದ್ಧೋ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಸಾವಕೋ ಖೀಣಾಸವೋ ಭಾವಿತಿನ್ದ್ರಿಯೋ, ಸಯಂ ಭೂತಟ್ಠೇನ ಪಚ್ಚೇಕಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಭಾವಿತಿನ್ದ್ರಿಯೋ, ಅಪ್ಪಮೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ತಥಾಗತೋ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಭಾವಿತಿನ್ದ್ರಿಯೋ - ಇಮೇ ತಯೋ ಪುಗ್ಗಲಾ ಭಾವಿತಿನ್ದ್ರಿಯಾ। ಇತಿ ಇಮೇಸಂ ಅಟ್ಠನ್ನಂ ಪುಗ್ಗಲಾನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಭಾವನಾ; ಇಮೇ ತಯೋ ಪುಗ್ಗಲಾ ಭಾವಿತಿನ್ದ್ರಿಯಾ।

ಸುತ್ತನ್ತನಿದ್ದೇಸೋ ಪಠಮೋ।

೨. ದುತಿಯಸುತ್ತನ್ತನಿದ್ದೇಸೋ

೧೮೭. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ। "ಪಞ್ಚಿಮಾನಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ। ಕತಮಾನಿ ಪಞ್ಚ? ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ , ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ। ಯೇ ಹಿ ಕೇಚಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮಣಾ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ವಾ ಇಮೇಸಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಸಮುದಯಞ್ಚ ಅತ್ಥಙ್ಗಮಞ್ಚ ಅಸ್ಸಾದಞ್ಚ ಆದೀನವಞ್ಚ ನಿಸ್ಸರಣಞ್ಚ ಯಥಾಭೂತಂ ನಪ್ಪಜಾನನ್ತಿ, ನ ಮೇ ತೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮಣಾ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ವಾ ಸಮಣೇಸು [ಚೇವ (ಕ॰) ಸಂ॰ ನಿ॰ ೫.೪೭೯] ವಾ ಸಮಣಸಮ್ಮತಾ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಸು ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸಮ್ಮತಾ; ನ ಚ ಪನೇತೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತಾ [ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಸಂ॰ ನಿ॰ ೫.೪೭೯] ಸಾಮಞ್ಞತ್ಥಂ ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಞ್ಞತ್ಥಂ ವಾ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರನ್ತಿ। ಯೇ ಚ ಖೋ ಕೇಚಿ [ಯೇ ಕೇಚಿ ಖೋ (ಸ್ಯಾ॰), ಯೇ ಹಿ ಕೇಚಿ ಖೋ (ಕ॰) ಸಂ॰ ನಿ॰ ೫.೪೭೯ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಾ] ಭಿಕ್ಖವೇ ಸಮಣಾ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ವಾ ಇಮೇಸಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಸಮುದಯಞ್ಚ ಅತ್ಥಙ್ಗಮಞ್ಚ ಅಸ್ಸಾದಞ್ಚ ಆದೀನವಞ್ಚ ನಿಸ್ಸರಣಞ್ಚ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನನ್ತಿ, ತೇ ಖೋ ಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮಣಾ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ವಾ ಸಮಣೇಸು ವಾ ಸಮಣಸಮ್ಮತಾ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಸು ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸಮ್ಮತಾ; ತೇ ಚ ಪನಾಯಸ್ಮನ್ತಾ ಸಾಮಞ್ಞತ್ಥಞ್ಚ ಬ್ರಹ್ಮಞ್ಞತ್ಥಞ್ಚ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರನ್ತೀ"ತಿ।

೧೮೮. ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಸಮುದಯೋ ಹೋತಿ; ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಸಮುದಯಂ ಪಜಾನಾತಿ? ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಹೋತಿ; ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಅತ್ಥಙ್ಗಮಂ ಪಜಾನಾತಿ? ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಅಸ್ಸಾದೋ ಹೋತಿ, ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಅಸ್ಸಾದಂ ಪಜಾನಾತಿ? ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಆದೀನವೋ ಹೋತಿ; ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಆದೀನವಂ ಪಜಾನಾತಿ? ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ನಿಸ್ಸರಣಂ ಹೋತಿ; ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ನಿಸ್ಸರಣಂ ಪಜಾನಾತಿ?

ಚತ್ತಾರೀಸಾಯ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಸಮುದಯೋ ಹೋತಿ; ಚತ್ತಾರೀಸಾಯ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಸಮುದಯಂ ಪಜಾನಾತಿ। ಚತ್ತಾರೀಸಾಯ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಹೋತಿ; ಚತ್ತಾರೀಸಾಯ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಅತ್ಥಙ್ಗಮಂ ಪಜಾನಾತಿ। ಪಞ್ಚವೀಸತಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಅಸ್ಸಾದೋ ಹೋತಿ; ಪಞ್ಚವೀಸತಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಅಸ್ಸಾದಂ ಪಜಾನಾತಿ। ಪಞ್ಚವೀಸತಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಆದೀನವೋ ಹೋತಿ; ಪಞ್ಚವೀಸತಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಆದೀನವಂ ಪಜಾನಾತಿ। ಅಸೀತಿಸತಂ

ಆಕಾರೇಹಿ [ಅಸೀತಿಸತಾಕಾರೇಹಿ (ಸ್ಯಾ॰)] ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ನಿಸ್ಸರಣಂ ಹೋತಿ; ಅಸೀತಿಸತಂ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ನಿಸ್ಸರಣಂ ಪಜಾನಾತಿ।

ಕತಮೇಹಿ ಚತ್ತಾರೀಸಾಯ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಸಮುದಯೋ ಹೋತಿ; ಕತಮೇಹಿ ಚತ್ತಾರೀಸಾಯ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಸಮುದಯಂ ಪಜಾನಾತಿ? ಅಧಿಮೋಕ್ಖತ್ಥಾಯ ಆವಜ್ಜನಾಯ ಸಮುದಯೋ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಹೋತಿ, ಅಧಿಮೋಕ್ಖವಸೇನ ಛನ್ದಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಹೋತಿ, ಅಧಿಮೋಕ್ಖವಸೇನ ಮನಸಿಕಾರಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಹೋತಿ, ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಏಕತ್ತುಪಟ್ಠಾನಂ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಹೋತಿ; ಪಗ್ಗಹತ್ಥಾಯ ಆವಜ್ಜನಾಯ ಸಮುದಯೋ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಹೋತಿ, ಪಗ್ಗಹವಸೇನ ಛನ್ದಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಹೋತಿ, ಪಗ್ಗಹವಸೇನ ಮನಸಿಕಾರಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಹೋತಿ, ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಏಕತ್ತುಪಟ್ಠಾನಂ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಹೋತಿ; ಉಪಟ್ಠಾನತ್ಥಾಯ ಆವಜ್ಜನಾಯ ಸಮುದಯೋ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಹೋತಿ, ಉಪಟ್ಠಾನವಸೇನ ಛನ್ದಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಹೋತಿ, ಉಪಟ್ಠಾನವಸೇನ ಮನಸಿಕಾರಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಹೋತಿ, ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಏಕತ್ತುಪಟ್ಠಾನಂ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಹೋತಿ; ಅವಿಕ್ಖೇಪತ್ಥಾಯ ಆವಜ್ಜನಾಯ ಸಮುದಯೋ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಹೋತಿ, ಅವಿಕ್ಖೇಪವಸೇನ ಛನ್ದಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಹೋತಿ, ಅವಿಕ್ಖೇಪವಸೇನ ಮನಸಿಕಾರಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಹೋತಿ, ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಏಕತ್ತುಪಟ್ಠಾನಂ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಹೋತಿ; ದಸ್ಸನತ್ಥಾಯ ಆವಜ್ಜನಾಯ ಸಮುದಯೋ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಹೋತಿ, ದಸ್ಸನವಸೇನ ಛನ್ದಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಹೋತಿ, ದಸ್ಸನವಸೇನ ಮನಸಿಕಾರಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಹೋತಿ, ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಏಕತ್ತುಪಟ್ಠಾನಂ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಹೋತಿ। ಅಧಿಮೋಕ್ಖತ್ಥಾಯ ಆವಜ್ಜನಾಯ ಸಮುದಯೋ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಹೋತಿ, ಪಗ್ಗಹತ್ಥಾಯ ಆವಜ್ಜನಾಯ ಸಮುದಯೋ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಹೋತಿ, ಉಪಟ್ಠಾನತ್ಥಾಯ ಆವಜ್ಜನಾಯ ಸಮುದಯೋ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಹೋತಿ, ಅವಿಕ್ಖೇಪತ್ಥಾಯ ಆವಜ್ಜನಾಯ ಸಮುದಯೋ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಹೋತಿ, ದಸ್ಸನತ್ಥಾಯ ಆವಜ್ಜನಾಯ ಸಮುದಯೋ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಹೋತಿ। ಅಧಿಮೋಕ್ಖವಸೇನ ಛನ್ದಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಹೋತಿ, ಪಗ್ಗಹವಸೇನ ಛನ್ದಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಹೋತಿ, ಉಪಟ್ಠಾನವಸೇನ ಛನ್ದಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಹೋತಿ, ಅವಿಕ್ಖೇಪವಸೇನ ಛನ್ದಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಹೋತಿ, ದಸ್ಸನವಸೇನ ಛನ್ದಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಹೋತಿ। ಅಧಿಮೋಕ್ಖವಸೇನ ಮನಸಿಕಾರಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಹೋತಿ, ಪಗ್ಗಹವಸೇನ ಮನಸಿಕಾರಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಹೋತಿ, ಉಪಟ್ಠಾನವಸೇನ ಮನಸಿಕಾರಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಹೋತಿ, ಅವಿಕ್ಖೇಪವಸೇನ ಮನಸಿಕಾರಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಹೋತಿ, ದಸ್ಸನವಸೇನ ಮನಸಿಕಾರಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಹೋತಿ। ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಏಕತ್ತುಪಟ್ಠಾನಂ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಹೋತಿ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಏಕತ್ತುಪಟ್ಠಾನಂ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಹೋತಿ, ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಏಕತ್ತುಪಟ್ಠಾನಂ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಹೋತಿ, ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಏಕತ್ತುಪಟ್ಠಾನಂ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಹೋತಿ , ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಏಕತ್ತುಪಟ್ಠಾನಂ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಸಮುದಯೋ ಹೋತಿ।

ಇಮೇಹಿ ಚತ್ತಾರೀಸಾಯ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಸಮುದಯೋ ಹೋತಿ, ಇಮೇಹಿ ಚತ್ತಾರೀಸಾಯ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಸಮುದಯಂ ಪಜಾನಾತಿ।

ಕತಮೇಹಿ ಚತ್ತಾರೀಸಾಯ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಹೋತಿ; ಕತಮೇಹಿ ಚತ್ತಾರೀಸಾಯ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಅತ್ಥಙ್ಗಮಂ ಪಜಾನಾತಿ? ಅಧಿಮೋಕ್ಖತ್ಥಾಯ ಆವಜ್ಜನಾಯ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಹೋತಿ,

ಅಧಿಮೋಕ್ಖವಸೇನ ಛನ್ದಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಹೋತಿ, ಅಧಿಮೋಕ್ಖವಸೇನ ಮನಸಿಕಾರಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಹೋತಿ, ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಏಕತ್ತಅನುಪಟ್ಠಾನಂ [ಏಕತ್ತಂ ಅನುಪಟ್ಠಾನಂ (ಸ್ಯಾ॰)] ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಹೋತಿ; ಪಗ್ಗಹತ್ಥಾಯ ಆವಜ್ಜನಾಯ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಹೋತಿ, ಪಗ್ಗಹವಸೇನ ಛನ್ದಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಹೋತಿ, ಪಗ್ಗಹವಸೇನ ಮನಸಿಕಾರಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಹೋತಿ, ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಏಕತ್ತಅನುಪಟ್ಠಾನಂ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಹೋತಿ; ಉಪಟ್ಠಾನತ್ಥಾಯ ಆವಜ್ಜನಾಯ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಹೋತಿ, ಉಪಟ್ಠಾನವಸೇನ ಛನ್ದಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಹೋತಿ, ಉಪಟ್ಠಾನವಸೇನ ಮನಸಿಕಾರಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಹೋತಿ, ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಏಕತ್ತಅನುಪಟ್ಠಾನಂ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಹೋತಿ; ಅವಿಕ್ಖೇಪತ್ಥಾಯ ಆವಜ್ಜನಾಯ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಹೋತಿ, ಅವಿಕ್ಖೇಪವಸೇನ ಛನ್ದಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಹೋತಿ, ಅವಿಕ್ಖೇಪವಸೇನ ಮನಸಿಕಾರಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಹೋತಿ, ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಏಕತ್ತಅನುಪಟ್ಠಾನಂ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಹೋತಿ; ದಸ್ಸನತ್ಥಾಯ ಆವಜ್ಜನಾಯ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಹೋತಿ, ದಸ್ಸನವಸೇನ ಛನ್ದಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಹೋತಿ, ದಸ್ಸನವಸೇನ ಮನಸಿಕಾರಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಹೋತಿ, ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಏಕತ್ತಅನುಪಟ್ಠಾನಂ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಹೋತಿ।

ಅಧಿಮೋಕ್ಖತ್ಥಾಯ ಆವಜ್ಜನಾಯ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಹೋತಿ, ಪಗ್ಗಹತ್ಥಾಯ ಆವಜ್ಜನಾಯ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಹೋತಿ, ಉಪಟ್ಠಾನತ್ಥಾಯ ಆವಜ್ಜನಾಯ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಹೋತಿ, ಅವಿಕ್ಖೇಪತ್ಥಾಯ ಆವಜ್ಜನಾಯ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಹೋತಿ, ದಸ್ಸನತ್ಥಾಯ ಆವಜ್ಜನಾಯ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಹೋತಿ। ಅಧಿಮೋಕ್ಖವಸೇನ ಛನ್ದಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಹೋತಿ, ಪಗ್ಗಹವಸೇನ ಛನ್ದಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಹೋತಿ, ಉಪಟ್ಠಾನವಸೇನ ಛನ್ದಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಹೋತಿ, ಅವಿಕ್ಖೇಪವಸೇನ ಛನ್ದಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಹೋತಿ, ದಸ್ಸನವಸೇನ ಛನ್ದಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಹೋತಿ। ಅಧಿಮೋಕ್ಖವಸೇನ ಮನಸಿಕಾರಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಹೋತಿ, ಪಗ್ಗಹವಸೇನ ಮನಸಿಕಾರಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಹೋತಿ, ಉಪಟ್ಠಾನವಸೇನ ಮನಸಿಕಾರಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಹೋತಿ, ಅವಿಕ್ಖೇಪವಸೇನ ಮನಸಿಕಾರಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಹೋತಿ, ದಸ್ಸನವಸೇನ ಮನಸಿಕಾರಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಹೋತಿ। ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಏಕತ್ತಅನುಪಟ್ಠಾನಂ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಹೋತಿ, ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಏಕತ್ತಅನುಪಟ್ಠಾನಂ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಹೋತಿ, ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಏಕತ್ತಅನುಪಟ್ಠಾನಂ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಹೋತಿ, ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಏಕತ್ತಅನುಪಟ್ಠಾನಂ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಹೋತಿ, ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಏಕತ್ತಅನುಪಟ್ಠಾನಂ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಹೋತಿ।

ಇಮೇಹಿ ಚತ್ತಾರೀಸಾಯ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೋ ಹೋತಿ; ಇಮೇಹಿ ಚತ್ತಾರೀಸಾಯ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಅತ್ಥಙ್ಗಮಂ ಪಜಾನಾತಿ।

ಕ. ಅಸ್ಸಾದನಿದ್ದೇಸೋ

೧೮೯. ಕತಮೇಹಿ ಪಞ್ಚವೀಸತಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಅಸ್ಸಾದೋ ಹೋತಿ; ಕತಮೇಹಿ ಪಞ್ಚವೀಸತಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಅಸ್ಸಾದಂ ಪಜಾನಾತಿ? ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯಸ್ಸ ಅನುಪಟ್ಠಾನಂ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅಸ್ಸಾದೋ ಹೋತಿ, ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯಪರಿಳಾಹಸ್ಸ ಅನುಪಟ್ಠಾನಂ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅಸ್ಸಾದೋ ಹೋತಿ, ಅಧಿಮೋಕ್ಖಚರಿಯಾಯ ವೇಸಾರಜ್ಜಂ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ

ಅಸ್ಸಾದೋ ಹೋತಿ, ಸನ್ತೋ ಚ ವಿಹಾರಾಧಿಗಮೋ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅಸ್ಸಾದೋ ಹೋತಿ, ಯಂ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಸುಖಂ ಸೋಮನಸ್ಸಂ ಅಯಂ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅಸ್ಸಾದೋ।

ಕೋಸಜ್ಜಸ್ಸ ಅನುಪಟ್ಠಾನಂ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅಸ್ಸಾದೋ ಹೋತಿ, ಕೋಸಜ್ಜಪರಿಳಾಹಸ್ಸ ಅನುಪಟ್ಠಾನಂ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅಸ್ಸಾದೋ ಹೋತಿ, ಪಗ್ಗಹಚರಿಯಾಯ ವೇಸಾರಜ್ಜಂ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅಸ್ಸಾದೋ ಹೋತಿ, ಸನ್ತೋ ಚ ವಿಹಾರಾಧಿಗಮೋ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅಸ್ಸಾದೋ ಹೋತಿ, ಯಂ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಸುಖಂ ಸೋಮನಸ್ಸಂ ಅಯಂ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅಸ್ಸಾದೋ।

ಪಮಾದಸ್ಸ ಅನುಪಟ್ಠಾನಂ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅಸ್ಸಾದೋ ಹೋತಿ, ಪಮಾದಪರಿಳಾಹಸ್ಸ ಅನುಪಟ್ಠಾನಂ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅಸ್ಸಾದೋ ಹೋತಿ, ಉಪಟ್ಠಾನಚರಿಯಾಯ ವೇಸಾರಜ್ಜಂ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅಸ್ಸಾದೋ ಹೋತಿ, ಸನ್ತೋ ಚ ವಿಹಾರಾಧಿಗಮೋ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅಸ್ಸಾದೋ ಹೋತಿ, ಯಂ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಸುಖಂ ಸೋಮನಸ್ಸಂ ಅಯಂ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅಸ್ಸಾದೋ।

ಉದ್ಧಚ್ಚಸ್ಸ ಅನುಪಟ್ಠಾನಂ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅಸ್ಸಾದೋ ಹೋತಿ, ಉದ್ಧಚ್ಚಪರಿಳಾಹಸ್ಸ ಅನುಪಟ್ಠಾನಂ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅಸ್ಸಾದೋ ಹೋತಿ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಚರಿಯಾಯ ವೇಸಾರಜ್ಜಂ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅಸ್ಸಾದೋ ಹೋತಿ, ಸನ್ತೋ ಚ ವಿಹಾರಾಧಿಗಮೋ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅಸ್ಸಾದೋ ಹೋತಿ, ಯಂ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಸುಖಂ ಸೋಮನಸ್ಸಂ ಅಯಂ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅಸ್ಸಾದೋ।

ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಅನುಪಟ್ಠಾನಂ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅಸ್ಸಾದೋ ಹೋತಿ, ಅವಿಜ್ಜಾಪರಿಳಾಹಸ್ಸ ಅನುಪಟ್ಠಾನಂ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅಸ್ಸಾದೋ ಹೋತಿ, ದಸ್ಸನಚರಿಯಾಯ ವೇಸಾರಜ್ಜಂ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅಸ್ಸಾದೋ ಹೋತಿ , ಸನ್ತೋ ಚ ವಿಹಾರಾಧಿಗಮೋ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅಸ್ಸಾದೋ ಹೋತಿ, ಯಂ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಸುಖಂ ಸೋಮನಸ್ಸಂ ಅಯಂ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅಸ್ಸಾದೋ।

ಇಮೇಹಿ ಪಞ್ಚವೀಸತಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಅಸ್ಸಾದೋ ಹೋತಿ; ಇಮೇಹಿ ಪಞ್ಚವೀಸತಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಅಸ್ಸಾದಂ ಪಜಾನಾತಿ।

ಖ. ಆದೀನವನಿದ್ದೇಸೋ

೧೯೦. ಕತಮೇಹಿ ಪಞ್ಚವೀಸತಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಆದೀನವೋ ಹೋತಿ; ಕತಮೇಹಿ ಪಞ್ಚವೀಸತಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಆದೀನವಂ ಪಜಾನಾತಿ? ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಆದೀನವೋ ಹೋತಿ, ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯಪರಿಳಾಹಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಆದೀನವೋ ಹೋತಿ, ಅನಿಚ್ಚಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಆದೀನವೋ ಹೋತಿ, ದುಕ್ಖಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಆದೀನವೋ ಹೋತಿ, ಅನತ್ತಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಆದೀನವೋ ಹೋತಿ।

ಕೋಸಜ್ಜಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಆದೀನವೋ ಹೋತಿ, ಕೋಸಜ್ಜಪರಿಳಾಹಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಆದೀನವೋ ಹೋತಿ, ಅನಿಚ್ಚಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಆದೀನವೋ ಹೋತಿ, ದುಕ್ಖಟ್ಠೇನ…ಪೇ॰… ಅನತ್ತಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಆದೀನವೋ ಹೋತಿ।

ಪಮಾದಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಆದೀನವೋ ಹೋತಿ, ಪಮಾದಪರಿಳಾಹಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಆದೀನವೋ ಹೋತಿ, ಅನಿಚ್ಚಟ್ಠೇನ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಆದೀನವೋ ಹೋತಿ, ದುಕ್ಖಟ್ಠೇನ…ಪೇ॰… ಅನತ್ತಟ್ಠೇನ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಆದೀನವೋ ಹೋತಿ।

ಉದ್ಧಚ್ಚಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಆದೀನವೋ ಹೋತಿ, ಉದ್ಧಚ್ಚಪರಿಳಾಹಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಆದೀನವೋ ಹೋತಿ, ಅನಿಚ್ಚಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಆದೀನವೋ ಹೋತಿ, ದುಕ್ಖಟ್ಠೇನ...ಪೇ॰... ಅನತ್ತಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಆದೀನವೋ ಹೋತಿ।

ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಆದೀನವೋ ಹೋತಿ, ಅವಿಜ್ಜಾಪರಿಳಾಹಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಆದೀನವೋ ಹೋತಿ, ಅನಿಚ್ಚಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಆದೀನವೋ ಹೋತಿ, ದುಕ್ಖಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಆದೀನವೋ ಹೋತಿ, ಅನತ್ತಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಆದೀನವೋ ಹೋತಿ।

ಇಮೇಹಿ ಪಞ್ಚವೀಸತಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಆದೀನವೋ ಹೋತಿ; ಇಮೇಹಿ ಪಞ್ಚವೀಸತಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಆದೀನವಂ ಪಜಾನಾತಿ।

ಗ. ನಿಸ್ಸರಣನಿದ್ದೇಸೋ

೧೯೧. ಕತಮೇಹಿ ಅಸೀತಿಸತಂ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ನಿಸ್ಸರಣಂ ಹೋತಿ; ಕತಮೇಹಿ ಅಸೀತಿಸತಂ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ನಿಸ್ಸರಣಂ ಪಜಾನಾತಿ? ಅಧಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯಾ ನಿಸ್ಸಟಂ ಹೋತಿ, ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯಪರಿಳಾಹಾ ನಿಸ್ಸಟಂ ಹೋತಿ, ತದನುವತ್ತಕಕಿಲೇಸೇಹಿ ಚ ಖನ್ಧೇಹಿ ಚ ನಿಸ್ಸಟಂ ಹೋತಿ, ಬಹಿದ್ಧಾ ಚ ಸಬ್ಬನಿಮಿತ್ತೇಹಿ ನಿಸ್ಸಟಂ ಹೋತಿ, ತತೋ ಪಣೀತತರಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಪಟಿಲಾಭಾ ಪುರಿಮತರಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಾ ನಿಸ್ಸಟಂ ಹೋತಿ; ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಕೋಸಜ್ಜಾ ನಿಸ್ಸಟಂ ಹೋತಿ, ಕೋಸಜ್ಜಪರಿಳಾಹಾ ನಿಸ್ಸಟಂ ಹೋತಿ, ತದನುವತ್ತಕಕಿಲೇಸೇಹಿ ಚ ಖನ್ಧೇಹಿ ಚ ನಿಸ್ಸಟಂ ಹೋತಿ, ಬಹಿದ್ಧಾ ಚ ಸಬ್ಬನಿಮಿತ್ತೇಹಿ ನಿಸ್ಸಟಂ ಹೋತಿ, ತತೋ ಪಣೀತತರವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಪಟಿಲಾಭಾ ಪುರಿಮತರವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಾ ನಿಸ್ಸಟಂ ಹೋತಿ; ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಪಮಾದಾ ನಿಸ್ಸಟಂ ಹೋತಿ, ಪಮಾದಪರಿಳಾಹಾ ನಿಸ್ಸಟಂ ಹೋತಿ , ತದನುವತ್ತಕಕಿಲೇಸೇಹಿ ಚ ಖನ್ಧೇಹಿ ಚ ನಿಸ್ಸಟಂ ಹೋತಿ, ಬಹಿದ್ಧಾ ಚ ಸಬ್ಬನಿಮಿತ್ತೇಹಿ ನಿಸ್ಸಟಂ ಹೋತಿ, ತತೋ ಪಣೀತತರಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಪಟಿಲಾಭಾ ಪುರಿಮತರಸತಿನ್ದ್ರಿಯಾ ನಿಸ್ಸಟಂ ಹೋತಿ; ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಉದ್ಧಚ್ಚಾ ನಿಸ್ಸಟಂ ಹೋತಿ, ಉದ್ಧಚ್ಚಪರಿಳಾಹಾ ನಿಸ್ಸಟಂ ಹೋತಿ, ತದನುವತ್ತಕಕಿಲೇಸೇಹಿ ಚ ಖನ್ಧೇಹಿ ಚ ನಿಸ್ಸಟಂ ಹೋತಿ, ಬಹಿದ್ಧಾ ಚ ಸಬ್ಬನಿಮಿತ್ತೇಹಿ ನಿಸ್ಸಟಂ ಹೋತಿ, ತತೋ ಪಣೀತತರಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಪಟಿಲಾಭಾ ಪುರಿಮತರಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಾ ನಿಸ್ಸಟಂ ಹೋತಿ; ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅವಿಜ್ಜಾಯ ನಿಸ್ಸಟಂ ಹೋತಿ, ಅವಿಜ್ಜಾಪರಿಳಾಹಾ ನಿಸ್ಸಟಂ ಹೋತಿ, ತದನುವತ್ತಕಕಿಲೇಸೇಹಿ ಚ ಖನ್ಧೇಹಿ ಚ ನಿಸ್ಸಟಂ ಹೋತಿ, ಬಹಿದ್ಧಾ ಚ ಸಬ್ಬನಿಮಿತ್ತೇಹಿ ನಿಸ್ಸಟಂ ಹೋತಿ, ತತೋ ಪಣೀತತರಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಪಟಿಲಾಭಾ ಪುರಿಮತರಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಾ ನಿಸ್ಸಟಂ ಹೋತಿ।

೧೯೨. ಪುಬ್ಬಭಾಗೇ ಪಞ್ಚಹಿ ಇನ್ದ್ರಿಯೇಹಿ ಪಠಮಜ್ಝಾನವಸೇನ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಪಠಮೇ ಝಾನೇ ಪಞ್ಚಹಿನ್ದ್ರಿಯೇಹಿ ದುತಿಯಜ್ಝಾನವಸೇನ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ದುತಿಯೇ ಝಾನೇ ಪಞ್ಚಹಿನ್ದ್ರಿಯೇಹಿ ತತಿಯಜ್ಝಾನವಸೇನ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ತತಿಯೇ ಝಾನೇ ಪಞ್ಚಹಿನ್ದ್ರಿಯೇಹಿ ಚತುತ್ಥಜ್ಝಾನವಸೇನ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಚತುತ್ಥೇ ಝಾನೇ ಪಞ್ಚಹಿನ್ದ್ರಿಯೇಹಿ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿವಸೇನ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ , ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಪಞ್ಚಹಿನ್ದ್ರಿಯೇಹಿ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿವಸೇನ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಪಞ್ಚಹಿನ್ದ್ರಿಯೇಹಿ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿವಸೇನ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಪಞ್ಚಹಿನ್ದ್ರಿಯೇಹಿ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿವಸೇನ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಪಞ್ಚಹಿನ್ದ್ರಿಯೇಹಿ ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾವಸೇನ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ।

ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾ ಪಞ್ಚಹಿನ್ದ್ರಿಯೇಹಿ ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾವಸೇ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ ಪಞ್ಚಹಿನ್ದ್ರಿಯೇಹಿ ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾವಸೇ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾ ಪಞ್ಚಹಿನ್ದ್ರಿಯೇಹಿ ನಿಬ್ಬಿದಾನುಪಸ್ಸನಾವಸೇನ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಬ್ಬಿದಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಪಞ್ಚಹಿನ್ದ್ರಿಯೇಹಿ ವಿರಾಗಾನುಪಸ್ಸನಾವಸೇನ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ವಿರಾಗಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಪಞ್ಚಹಿನ್ದ್ರಿಯೇಹಿ ನಿರೋಧಾನುಪಸ್ಸನಾವಸೇನ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ನಿರೋಧಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಪಞ್ಚಹಿನ್ದ್ರಿಯೇಹಿ ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸನಾವಸೇನ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಪಞ್ಚಹಿನ್ದ್ರಿಯೇಹಿ ಖಯಾನುಪಸ್ಸನಾವಸೇನ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಖಯಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಪಞ್ಚಹಿನ್ದ್ರಿಯೇಹಿ ವಯಾನುಪಸ್ಸನಾವಸೇನ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ವಯಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಪಞ್ಚಹಿನ್ದ್ರಿಯೇಹಿ ವಿಪರಿಣಾಮಾನುಪಸ್ಸನಾವಸೇನ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ವಿಪರಿಣಾಮಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಪಞ್ಚಹಿನ್ದ್ರಿಯೇಹಿ ಅನಿಮಿತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾವಸೇನ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಅನಿಮಿತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಪಞ್ಚಹಿನ್ದ್ರಿಯೇಹಿ ಅಪ್ಪಣಿಹಿತಾನುಪಸ್ಸನಾವಸೇನ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಅಪ್ಪಣಿಹಿತಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಪಞ್ಚಹಿನ್ದ್ರಿಯೇಹಿ ಸುಞ್ಞತಾನುಪಸ್ಸನಾವಸೇನ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ ಸುಞ್ಞತಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಪಞ್ಚಹಿನ್ದ್ರಿಯೇಹಿ ಅಧಿಪಞ್ಞಾಧಮ್ಮವಿಪಸ್ಸನಾವಸೇನ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ। ಅಧಿಪಞ್ಞಾಧಮ್ಮವಿಪಸ್ಸನಾಯ ಪಞ್ಚಹಿನ್ದ್ರಿಯೇಹಿ ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನವಸೇನ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನೇ ಪಞ್ಚಹಿನ್ದ್ರಿಯೇಹಿ ಆದೀನವಾನುಪಸ್ಸನಾವಸೇನ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಆದೀನವಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಪಞ್ಚಹಿನ್ದ್ರಿಯೇಹಿ ಪಟಿಸಙ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾವಸೇನ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಪಟಿಸಙ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಪಞ್ಚಹಿನ್ದ್ರಿಯೇಹಿ ವಿವಟ್ಟನಾನುಪಸ್ಸನಾವಸೇನ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ। ವಿವಟ್ಟನಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಪಞ್ಚಹಿನ್ದ್ರಿಯೇಹಿ ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗವಸೇನ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ।

ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗೇ ಪಞ್ಚಹಿನ್ದ್ರಿಯೇಹಿ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಸಮಾಪತ್ತಿವಸೇನ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಪಞ್ಚಹಿನ್ದ್ರಿಯೇಹಿ ಸಕದಾಗಾಮಿಮಗ್ಗವಸೇನ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಸಕದಾಗಾಮಿಮಗ್ಗೇ ಪಞ್ಚಹಿನ್ದ್ರಿಯೇಹಿ ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲಸಮಾಪತ್ತಿವಸೇನ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಪಞ್ಚಹಿನ್ದ್ರಿಯೇಹಿ ಅನಾಗಾಮಿಮಗ್ಗವಸೇನ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಅನಾಗಾಮಿಮಗ್ಗೇ ಪಞ್ಚಹಿನ್ದ್ರಿಯೇಹಿ ಅನಾಗಾಮಿಫಲಸಮಾಪತ್ತಿವಸೇನ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಅನಾಗಾಮಿಫಲಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಪಞ್ಚಹಿನ್ದ್ರಿಯೇಹಿ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗವಸೇನ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೇ ಪಞ್ಚಹಿನ್ದ್ರಿಯೇಹಿ ಅರಹತ್ತಫಲಸಮಾಪತ್ತಿವಸೇನ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ।

ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದತೋ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಅಬ್ಯಾಪಾದೇ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಬ್ಯಾಪಾದತೋ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾಯ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಥಿನಮಿದ್ಧತೋ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಅವಿಕ್ಖೇಪೇ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಉದ್ಧಚ್ಚತೋ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನೇ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾಯ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಞಾಣೇ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಅವಿಜ್ಜಾಯ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಪಾಮೋಜ್ಜೇ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಅರತಿಯಾ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ।

೧೯೩. ಪಠಮೇ ಝಾನೇ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ನೀವರಣೇಹಿ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ದುತಿಯೇ ಝಾನೇ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ವಿತಕ್ಕವಿಚಾರೇಹಿ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ತತಿಯೇ ಝಾನೇ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಪೀತಿಯಾ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಚತುತ್ಥೇ ಝಾನೇ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಸುಖದುಕ್ಖೇಹಿ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ರೂಪಸಞ್ಞಾಯ ಪಟಿಘಸಞ್ಞಾಯ ನಾನತ್ತಸಞ್ಞಾಯ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞಾಯ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ

ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞಾಯ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞಾಯ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ।

ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ನಿಚ್ಚಸಞ್ಞಾಯ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಸುಖಸಞ್ಞಾಯ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಅತ್ತಸಞ್ಞಾಯ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಬ್ಬಿದಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ನನ್ದಿಯಾ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ವಿರಾಗಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ರಾಗತೋ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ನಿರೋಧಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಸಮುದಯತೋ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಆದಾನತೋ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಖಯಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಘನಸಞ್ಞಾಯ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ , ವಯಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಆಯೂಹನತೋ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ವಿಪರಿಣಾಮಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಧುವಸಞ್ಞಾಯ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಅನಿಮಿತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ನಿಮಿತ್ತತೋ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಅಪ್ಪಣಿಹಿತಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಪಣಿಧಿಯಾ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಸುಞ್ಞತಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಅಭಿನಿವೇಸತೋ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ। ಅಧಿಪಞ್ಞಾಧಮ್ಮವಿಪಸ್ಸನಾಯ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಸಾರಾದಾನಾಭಿನಿವೇಸತೋ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನೇ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಸಮ್ಮೋಹಾಭಿನಿವೇಸತೋ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಆದೀನವಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಆಲಯಾಭಿನಿವೇಸತೋ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಪಟಿಸಙ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಅಪ್ಪಟಿಸಙ್ಖಾಯ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ವಿವಟ್ಟನಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಸಞ್ಞೋಗಾಭಿನಿವೇಸತೋ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ।

ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗೇ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ದಿಟ್ಠೇಕಟ್ಠೇಹಿ ಕಿಲೇಸೇಹಿ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಸಕದಾಗಾಮಿಮಗ್ಗೇ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಓಳಾರಿಕೇಹಿ ಕಿಲೇಸೇಹಿ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಅನಾಗಾಮಿಮಗ್ಗೇ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಅನುಸಹಗತೇಹಿ ಕಿಲೇಸೇಹಿ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೇ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇಹಿ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಹೋನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇಸಞ್ಞೇವ ಖೀಣಾಸವಾನಂ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಚೇವ ಹೋನ್ತಿ ಸುನಿಸ್ಸಟಾನಿ ಚ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಾನಿ ಚ ಸುಪ್ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಾನಿ ಚ।

ಇಮೇಹಿ ಅಸೀತಿಸತಂ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ನಿಸ್ಸರಣಂ ಹೋತಿ; ಇಮೇಹಿ ಅಸೀತಿಸತಂ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ನಿಸ್ಸರಣಂ ಪಜಾನಾತಿ।

ಸುತ್ತನ್ತನಿದ್ದೇಸೋ ದುತಿಯೋ।

ಪಠಮಭಾಣವಾರೋ।

೩. ತತಿಯಸುತ್ತನ್ತನಿದ್ದೇಸೋ

೧೯೪. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ [ಸಂ॰ ನಿ॰ ೫.೪೭೮-೪೭೯ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಾ]। “ಪಞ್ಚಿಮಾನಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ। ಕತಮಾನಿ ಪಞ್ಚ? ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ। ಕತ್ಥ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ? ಚತೂಸು ಸೋತಾಪತ್ತಿಯಙ್ಗೇಸು - ಏತ್ಥ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಕತ್ಥ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ? ಚತೂಸು ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನೇಸು - ಏತ್ಥ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಕತ್ಥ ಚ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ? ಚತೂಸು ಸತಿಪಟ್ಠಾನೇಸು - ಏತ್ಥ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಕತ್ಥ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ? ಚತೂಸು ಝಾನೇಸು - ಏತ್ಥ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಕತ್ಥ ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ? ಚತೂಸು ಅರಿಯಸಚ್ಚೇಸು - ಏತ್ಥ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ”।

ಚತೂಸು ಸೋತಾಪತ್ತಿಯಙ್ಗೇಸು ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಾನಿ? ಚತೂಸು ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನೇಸು ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಾನಿ? ಚತೂಸು ಸತಿಪಟ್ಠಾನೇಸು ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಾನಿ? ಚತೂಸು ಝಾನೇಸು ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಾನಿ? ಚತೂಸು ಅರಿಯಸಚ್ಚೇಸು ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಾನಿ?

ಚತೂಸು ಸೋತಾಪತ್ತಿಯಙ್ಗೇಸು ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ವೀಸತಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಾನಿ। ಚತೂಸು ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನೇಸು ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ವೀಸತಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಾನಿ। ಚತೂಸು ಸತಿಪಟ್ಠಾನೇಸು ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ವೀಸತಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಾನಿ। ಚತೂಸು ಝಾನೇಸು ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ವೀಸತಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಾನಿ। ಚತೂಸು ಅರಿಯಸಚ್ಚೇಸು ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ವೀಸತಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಾನಿ।

ಕ. ಪಭೇದಗಣನನಿದ್ದೇಸೋ

೧೯೫. ಚತೂಸು ಸೋತಾಪತ್ತಿಯಙ್ಗೇಸು ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಕತಮೇಹಿ ವೀಸತಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಾನಿ? ಸಪ್ಪುರಿಸಸಂಸೇವೇ ಸೋತಾಪತ್ತಿಯಙ್ಗೇ ಅಧಿಮೋಕ್ಖಾಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ , ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ; ಸದ್ಧಮ್ಮಸವನೇ ಸೋತಾಪತ್ತಿಯಙ್ಗೇ... ಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರೇ ಸೋತಾಪತ್ತಿಯಙ್ಗೇ... ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಪಟಿಪತ್ತಿಯಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಯಙ್ಗೇ ಅಧಿಮೋಕ್ಖಾಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಚತೂಸು ಸೋತಾಪತ್ತಿಯಙ್ಗೇಸು ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಇಮೇಹಿ ವೀಸತಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಾನಿ।

ಚತೂಸು ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನೇಸು ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಕತಮೇಹಿ ವೀಸತಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಾನಿ? ಅನುಪ್ಪನ್ನಾನಂ ಪಾಪಕಾನಂ ಅಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನುಪ್ಪಾದಾಯ ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನೇ ಪಗ್ಗಹಾಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಅಧಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಉಪ್ಪನ್ನಾನಂ ಪಾಪಕಾನಂ ಅಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಪಹಾನಾಯ ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನೇ...ಪೇ॰... ಅನುಪ್ಪನ್ನಾನಂ ಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಉಪ್ಪಾದಾಯ ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನೇ...ಪೇ॰... ಉಪ್ಪನ್ನಾನಂ ಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಠಿತಿಯಾ ಅಸಮ್ಮೋಸಾಯ ಭಿಯ್ಯೋಭಾವಾಯ ವೇಪುಲ್ಲಾಯ ಭಾವನಾಯ ಪಾರಿಪೂರಿಯಾ ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನೇ ಪಗ್ಗಹಾಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಅಧಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಚತೂಸು ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನೇಸು ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಇಮೇಹಿ ವೀಸತಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಾನಿ।

ಚತೂಸು ಸತಿಪಟ್ಠಾನೇಸು ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಕತಮೇಹಿ ವೀಸತಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಾನಿ? ಕಾಯೇ ಕಾಯಾನುಪಸ್ಸನಾಸತಿಪಟ್ಠಾನೇ ಉಪಟ್ಠಾನಾಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಅಧಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ವೇದನಾಸು ವೇದನಾನುಪಸ್ಸನಾಸತಿಪಟ್ಠಾನೇ...ಪೇ॰... ಚಿತ್ತೇ ಚಿತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾಸತಿಪಟ್ಠಾನೇ... ಧಮ್ಮೇಸು ಧಮ್ಮಾನುಪಸ್ಸನಾಸತಿಪಟ್ಠಾನೇ ಉಪಟ್ಠಾನಾಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ

ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಅಧಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಚತೂಸು ಸತಿಪಟ್ಠಾನೇಸು ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಇಮೇಹಿ ವೀಸತಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಾನಿ।

ಚತೂಸು ಝಾನೇಸು ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಕತಮೇಹಿ ವೀಸತಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಾನಿ? ಪಠಮೇ ಝಾನೇ ಅವಿಕ್ಖೇಪಾಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಅಧಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ದುತಿಯೇ ಝಾನೇ…ಪೇ॰… ತತಿಯೇ ಝಾನೇ… ಚತುತ್ಥೇ ಝಾನೇ ಅವಿಕ್ಖೇಪಾಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಅಧಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಚತೂಸು ಝಾನೇಸು ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಇಮೇಹಿ ವೀಸತಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಾನಿ।

ಚತೂಸು ಅರಿಯಸಚ್ಚೇಸು ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಕತಮೇಹಿ ವೀಸತಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಾನಿ? ದುಕ್ಖೇ ಅರಿಯಸಚ್ಚೇ ದಸ್ಸನಾಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಅಧಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ದುಕ್ಖಸಮುದಯೇ ಅರಿಯಸಚ್ಚೇ…ಪೇ॰… ದುಕ್ಖನಿರೋಧೇ ಅರಿಯಸಚ್ಚೇ… ದುಕ್ಖನಿರೋಧಗಾಮಿನಿಯಾ ಪಟಿಪದಾಯ ಅರಿಯಸಚ್ಚೇ ದಸ್ಸನಾಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಅಧಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಚತೂಸು ಅರಿಯಸಚ್ಚೇಸು ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಇಮೇಹಿ ವೀಸತಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಾನಿ।

೩. ಚರಿಯವಾರೋ

೧೯೬. ಚತೂಸು ಸೋತಾಪತ್ತಿಯಙ್ಗೇಸು ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಚರಿಯಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ?

ಚತೂಸು ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನೇಸು…ಪೇ॰… ಚತೂಸು ಸತಿಪಟ್ಠಾನೇಸು… ಚತೂಸು ಝಾನೇಸು… ಚತೂಸು ಅರಿಯಸಚ್ಚೇಸು ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಚರಿಯಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ? ಚತೂಸು ಸೋತಾಪತ್ತಿಯಙ್ಗೇಸು ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ವೀಸತಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಚರಿಯಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ। ಚತೂಸು ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನೇಸು…ಪೇ॰… ಚತೂಸು ಸತಿಪಟ್ಠಾನೇಸು… ಚತೂಸು ಝಾನೇಸು… ಚತೂಸು ಅರಿಯಸಚ್ಚೇಸು ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ವೀಸತಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಚರಿಯಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ।

ಚತೂಸು ಸೋತಾಪತ್ತಿಯಙ್ಗೇಸು ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಕತಮೇಹಿ ವೀಸತಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಚರಿಯಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ? ಸಪ್ಪುರಿಸಸಂಸೇವೇ ಸೋತಾಪತ್ತಿಯಙ್ಗೇ ಅಧಿಮೋಕ್ಖಾಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಚರಿಯಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ, ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಚರಿಯಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ, ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಚರಿಯಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಚರಿಯಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ, ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಚರಿಯಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ। ಸದ್ಧಮ್ಮಸವನೇ ಸೋತಾಪತ್ತಿಯಙ್ಗೇ…ಪೇ॰… ಯೋನಿಸೋ ಮನಸಿಕಾರೇ ಸೋತಾಪತ್ತಿಯಙ್ಗೇ… ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಪಟಿಪತ್ತಿಯಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಯಙ್ಗೇ ಅಧಿಮೋಕ್ಖಾಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಚರಿಯಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ, ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಚರಿಯಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ, ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಚರಿಯಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಚರಿಯಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ, ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ

ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಚರಿಯಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ। ಚತೂಸು ಸೋತಾಪತ್ತಿಯಙ್ಗೇಸು ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಇಮೇಹಿ ವೀಸತಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಚರಿಯಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ।

ಚತೂಸು ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನೇಸು ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಕತಮೇಹಿ ವೀಸತಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಚರಿಯಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ? ಅನುಪ್ಪನ್ನಾನಂ ಪಾಪಕಾನಂ ಅಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನುಪ್ಪಾದಾಯ ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನೇ ಪಗ್ಗಹಾಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಚರಿಯಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ, ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಚರಿಯಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಚರಿಯಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ, ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಚರಿಯಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ, ಅಧಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಚರಿಯಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ। ಉಪ್ಪನ್ನಾನಂ ಪಾಪಕಾನಂ ಅಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಪಹಾನಾಯ ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನೇ…ಪೇ॰… ಅನುಪ್ಪನ್ನಾನಂ ಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಉಪ್ಪಾದಾಯ ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನೇ…ಪೇ॰… ಉಪ್ಪನ್ನಾನಂ ಕುಸಲಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಠಿತಿಯಾ ಅಸಮ್ಮೋಸಾಯ ಭಿಯ್ಯೋಭಾವಾಯ ವೇಪುಲ್ಲಾಯ ಭಾವನಾಯ ಪಾರಿಪೂರಿಯಾ ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನೇ ಪಗ್ಗಹಾಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಚರಿಯಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ…ಪೇ॰… ಚತೂಸು ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನೇಸು ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಇಮೇಹಿ ವೀಸತಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಚರಿಯಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ।

ಚತೂಸು ಸತಿಪಟ್ಠಾನೇಸು ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಕತಮೇಹಿ ವೀಸತಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಚರಿಯಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ? ಕಾಯೇ ಕಾಯಾನುಪಸ್ಸನಾಸತಿಪಟ್ಠಾನೇ ಉಪಟ್ಠಾನಾಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಚರಿಯಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ, ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಚರಿಯಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ, ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಚರಿಯಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ, ಅಧಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಚರಿಯಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ, ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಚರಿಯಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ। ವೇದನಾಸು ವೇದನಾನುಪಸ್ಸನಾಸತಿಪಟ್ಠಾನೇ…ಪೇ॰… ಚಿತ್ತೇ ಚಿತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾಸತಿಪಟ್ಠಾನೇ…ಪೇ॰… ಧಮ್ಮೇಸು ಧಮ್ಮಾನುಪಸ್ಸನಾಸತಿಪಟ್ಠಾನೇ ಉಪಟ್ಠಾನಾಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಚರಿಯಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ…ಪೇ॰… ಚತೂಸು ಸತಿಪಟ್ಠಾನೇಸು ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಇಮೇಹಿ ವೀಸತಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಚರಿಯಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ।

ಚತೂಸು ಝಾನೇಸು ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಕತಮೇಹಿ ವೀಸತಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಚರಿಯಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ? ಪಠಮೇ ಝಾನೇ ಅವಿಕ್ಖೇಪಾಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಚರಿಯಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ, ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಚರಿಯಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ, ಅಧಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಚರಿಯಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ, ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಚರಿಯಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ, ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಚರಿಯಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ। ದುತಿಯೇ ಝಾನೇ…ಪೇ॰… ತತಿಯೇ ಝಾನೇ…ಪೇ॰… ಚತುತ್ಥೇ ಝಾನೇ ಅವಿಕ್ಖೇಪಾಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಚರಿಯಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ…ಪೇ॰… ಚತೂಸು ಝಾನೇಸು ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಇಮೇಹಿ ವೀಸತಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಚರಿಯಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ।

ಚತೂಸು ಅರಿಯಸಚ್ಚೇಸು ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಕತಮೇಹಿ ವೀಸತಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಚರಿಯಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ? ದುಕ್ಖೇ ಅರಿಯಸಚ್ಚೇ ದಸ್ಸನಾಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಚರಿಯಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ, ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಅಧಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಚರಿಯಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ, ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಚರಿಯಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ, ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಚರಿಯಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಚರಿಯಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ। ದುಕ್ಖಸಮುದಯೇ ಅರಿಯಸಚ್ಚೇ…ಪೇ॰… ದುಕ್ಖನಿರೋಧೇ ಅರಿಯಸಚ್ಚೇ… ದುಕ್ಖನಿರೋಧಗಾಮಿನಿಯಾ ಪಟಿಪದಾಯ ಅರಿಯಸಚ್ಚೇ ದಸ್ಸನಾಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಚರಿಯಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ, ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಅಧಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಚರಿಯಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ, ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಚರಿಯಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ, ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಚರಿಯಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಚರಿಯಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ। ಚತೂಸು ಅರಿಯಸಚ್ಚೇಸು ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಇಮೇಹಿ ವೀಸತಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಚರಿಯಾ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ।

೮. ಚಾರವಿಹಾರನಿದ್ದೇಸೋ

೧೯೭. ಚಾರೋ ಚ ವಿಹಾರೋ ಚ ಅನುಬುದ್ಧೋ ಹೋತಿ ಪಟಿವಿದ್ಧೋ, ಯಥಾಚರನ್ತಂ ಯಥಾವಿಹರನ್ತಂ ವಿಞ್ಞೂ ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಗಮ್ಭೀರೇಸು ಠಾನೇಸು ಓಕಪ್ಪೇಯ್ಯುಂ - "ಅದ್ಧಾ, ಅಯಮಾಯಸ್ಮಾ ಪತ್ತೋ ವಾ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸತಿ ವಾ"।

ಚರಿಯಾತಿ ಅಟ್ಠ ಚರಿಯಾಯೋ - ಇರಿಯಾಪಥಚರಿಯಾ, ಆಯತನಚರಿಯಾ, ಸತಿಚರಿಯಾ, ಸಮಾಧಿಚರಿಯಾ, ಞಾಣಚರಿಯಾ, ಮಗ್ಗಚರಿಯಾ, ಪತ್ತಿಚರಿಯಾ, ಲೋಕತ್ಥಚರಿಯಾತಿ। **ಇರಿಯಾಪಥಚರಿಯಾತಿ** ಚತೂಸು ಇರಿಯಾಪಥೇಸು। **ಆಯತನಚರಿಯಾತಿ** ಛಸು ಅಜ್ಝತ್ತಿಕಬಾಹಿರೇಸು ಆಯತನೇಸು। **ಸತಿಚರಿಯಾತಿ** ಚತೂಸು ಸತಿಪಟ್ಠಾನೇಸು। **ಸಮಾಧಿಚರಿಯಾತಿ** ಚತೂಸು ಝಾನೇಸು। **ಞಾಣಚರಿಯಾತಿ** ಚತೂಸು ಅರಿಯಸಚ್ಚೇಸು। **ಮಗ್ಗಚರಿಯಾತಿ** ಚತೂಸು ಅರಿಯಮಗ್ಗೇಸು। **ಪತ್ತಿಚರಿಯಾತಿ** ಚತೂಸು ಸಾಮಞ್ಞಫಲೇಸು। **ಲೋಕತ್ಥಚರಿಯಾತಿ** ತಥಾಗತೇಸು ಅರಹನ್ತೇಸು ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇಸು, ಪದೇಸೇ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇಸು, ಪದೇಸೇ ಸಾವಕೇಸು। ಇರಿಯಾಪಥಚರಿಯಾ ಚ ಪಣಿಧಿಸಮ್ಪನ್ನಾನಂ, ಆಯತನಚರಿಯಾ ಚ ಇನ್ದ್ರಿಯೇಸು ಗುತ್ತದ್ವಾರಾನಂ, ಸತಿಚರಿಯಾ ಚ ಅಪ್ಪಮಾದವಿಹಾರೀನಂ, ಸಮಾಧಿಚರಿಯಾ ಚ ಅಧಿಚಿತ್ತಮನುಯುತ್ತಾನಂ, ಞಾಣಚರಿಯಾ ಚ ಬುದ್ಧಿಸಮ್ಪನ್ನಾನಂ, ಮಗ್ಗಚರಿಯಾ ಚ ಸಮ್ಮಾಪಟಿಪನ್ನಾನಂ, ಪತ್ತಿಚರಿಯಾ ಚ ಅಧಿಗತಫಲಾನಂ, ಲೋಕತ್ಥಚರಿಯಾ ಚ ತಥಾಗತಾನಂ ಅರಹನ್ತಾನಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಾನಂ, ಪದೇಸೇ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾನಂ, ಪದೇಸೇ ಸಾವಕಾನಂ। ಇಮಾ ಅಟ್ಠ ಚರಿಯಾಯೋ।

ಅಪರಾಪಿ ಅಟ್ಠ ಚರಿಯಾಯೋ। ಅಧಿಮುಚ್ಚನ್ತೋ ಸದ್ಧಾಯ ಚರತಿ, ಪಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ವೀರಿಯೇನ ಚರತಿ, ಉಪಟ್ಠಾಪೇನ್ತೋ ಸತಿಯಾ ಚರತಿ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ ಕರೋನ್ತೋ ಸಮಾಧಿನಾ ಚರತಿ, ಪಜಾನನ್ತೋ ಪಞ್ಞಾಯ ಚರತಿ, ವಿಜಾನನ್ತೋ ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾಯ ಚರತಿ, ಏವಂ ಪಟಿಪನ್ನಸ್ಸ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಆಯಾಪೇನ್ತೀತಿ ಆಯತನಚರಿಯಾಯ ಚರತಿ, ಏವಂ ಪಟಿಪನ್ನೋ ವಿಸೇಸಮಧಿಗಚ್ಛತೀತಿ ವಿಸೇಸಚರಿಯಾಯ ಚರತಿ - ಇಮಾ ಅಟ್ಠ ಚರಿಯಾಯೋ।

ಅಪರಾಪಿ ಅಟ್ಠ ಚರಿಯಾಯೋ। ದಸ್ಸನಚರಿಯಾ ಚ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಯಾ, ಅಭಿನಿರೋಪನಚರಿಯಾ ಚ ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪಸ್ಸ, ಪರಿಗ್ಗಹಚರಿಯಾ ಚ ಸಮ್ಮಾವಾಚಾಯ, ಸಮುಟ್ಠಾನಚರಿಯಾ ಚ ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತಸ್ಸ, ವೋದಾನಚರಿಯಾ ಚ ಸಮ್ಮಾಆಜೀವಸ್ಸ, ಪಗ್ಗಹಚರಿಯಾ ಚ ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮಸ್ಸ, ಉಪಟ್ಠಾನಚರಿಯಾ ಚ ಸಮ್ಮಾಸತಿಯಾ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಚರಿಯಾ ಚ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿಸ್ಸ - ಇಮಾ ಅಟ್ಠ ಚರಿಯಾಯೋ।

ವಿಹಾರೋತಿ ಅಧಿಮುಚ್ಚನ್ತೋ ಸದ್ಧಾಯ ವಿಹರತಿ, ಪಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ವೀರಿಯೇನ ವಿಹರತಿ, ಉಪಟ್ಠಾಪೇನ್ತೋ ಸತಿಯಾ ವಿಹರತಿ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ ಕರೋನ್ತೋ ಸಮಾಧಿನಾ ವಿಹರತಿ, ಪಜಾನನ್ತೋ ಪಞ್ಞಾಯ ವಿಹರತಿ।

ಅನುಬುದ್ಧೋತಿ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅಧಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠೋ ಅನುಬುದ್ಧೋ ಹೋತಿ, ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೋ ಅನುಬುದ್ಧೋ ಹೋತಿ, ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೋ ಅನುಬುದ್ಧೋ ಹೋತಿ, ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೋ ಅನುಬುದ್ಧೋ ಹೋತಿ, ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ದಸ್ಸನಟ್ಠೋ ಅನುಬುದ್ಧೋ ಹೋತಿ।

ಪಟಿವಿದ್ಧೋತಿ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅಧಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠೋ ಪಟಿವಿದ್ಧೋ ಹೋತಿ, ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೋ ಪಟಿವಿದ್ಧೋ ಹೋತಿ, ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೋ ಪಟಿವಿದ್ಧೋ ಹೋತಿ, ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೋ ಪಟಿವಿದ್ಧೋ ಹೋತಿ, ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ದಸ್ಸನಟ್ಠೋ ಪಟಿವಿದ್ಧೋ ಹೋತಿ। **ಯಥಾಚರನ್ತನ್ತಿ** ಏವಂ ಸದ್ಧಾಯ ಚರನ್ತಂ, ಏವಂ ವೀರಿಯೇನ ಚರನ್ತಂ, ಏವಂ ಸತಿಯಾ ಚರನ್ತಂ, ಏವಂ ಸಮಾಧಿನಾ ಚರನ್ತಂ, ಏವಂ ಪಞ್ಞಾಯ ಚರನ್ತಂ। **ಯಥಾವಿಹರನ್ತನ್ತಿ** ಏವಂ ಸದ್ಧಾಯ ವಿಹರನ್ತಂ, ಏವಂ ವೀರಿಯೇನ ವಿಹರನ್ತಂ, ಏವಂ ಸತಿಯಾ ವಿಹರನ್ತಂ, ಏವಂ ಸಮಾಧಿನಾ ವಿಹರನ್ತಂ, ಏವಂ ಪಞ್ಞಾಯ ವಿಹರನ್ತಂ। **ವಿಞ್ಞೂತಿ** ವಿಞ್ಞೂ ವಿಭಾವೀ ಮೇಧಾವೀ ಪಣ್ಡಿತಾ ಬುದ್ಧಿಸಮ್ಪನ್ನಾ। **ಸಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀತಿ** ಏಕಕಮ್ಮಂ ಏಕುದ್ದೇಸೋ ಸಮಸಿಕ್ಖತಾ। **ಗಮ್ಭೀರೇಸು ಠಾನೇಸೂತಿ**

ಗಮ್ಭೀರಾನಿ ಠಾನಾನಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ ಝಾನಾ ಚ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ಚ ಸಮಾಧೀ ಚ ಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಚ ಮಗ್ಗಾ ಚ ಫಲಾನಿ ಚ ಅಭಿಞ್ಞಾಯೋ ಚ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ ಚ। **ಓಕಪ್ಪೇಯ್ಯುನ್ತಿ** ಸದ್ದಹೇಯ್ಯುಂ ಅಧಿಮುಚ್ಚೇಯ್ಯುಂ। **ಅದ್ಧಾ**ತಿ ಏಕಂಸವಚನಮೇತಂ ನಿಸ್ಸಂಸಯವಚನಮೇತಂ ನಿಕ್ಕಙ್ಖವಚನಮೇತಂ ಅದ್ವೇಜ್ಝವಚನಮೇತಂ ಅದ್ವೇಳ್ಹಕವಚನಮೇತಂ ನಿಯೋಗವಚನಮೇತಂ ಅಪಣ್ಣಕವಚನಮೇತಂ ಅವತ್ಥಾಪನವಚನಮೇತಂ - ಅದ್ಧಾತಿ। **ಆಯಸ್ಮಾ**ತಿ ಪಿಯವಚನಮೇತಂ ಗರುವಚನಮೇತಂ ಸಗಾರವಸಪ್ಪತಿಸ್ಸಾಧಿವಚನಮೇತಂ - ಆಯಸ್ಮಾತಿ। **ಪತ್ತೋ ವಾ**ತಿ ಅಧಿಗತೋ ವಾ। **ಪಾಪುಣಿಸ್ಸತಿ ವಾ**ತಿ ಅಧಿಗಮಿಸ್ಸತಿ ವಾ।

ಸುತ್ತನ್ತನಿದ್ದೇಸೋ ತತಿಯೋ।

೪. ಚತುತ್ಥಸುತ್ತನ್ತನಿದ್ದೇಸೋ

೧೯೮. ಪುರಿಮನಿದಾನಂ [ಪರಿಪುಣ್ಣನಿದಾನಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)]। ‘‘ಪಞ್ಚಿಮಾನಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ। ಕತಮಾನಿ ಪಞ್ಚ? ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ - ಇಮಾನಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ। ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಕೇನಟ್ಠೇನ ದಟ್ಠಬ್ಬಾನಿ? ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಛಹಾಕಾರೇಹಿ ತೇನಟ್ಠೇನ ದಟ್ಠಬ್ಬಾನಿ - ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ಆದಿವಿಸೋಧನಟ್ಠೇನ ಅಧಿಮತ್ತಟ್ಠೇನ, ಅಧಿಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ, ಪರಿಯಾದಾನಟ್ಠೇನ, ಪತಿಟ್ಠಾಪಕಟ್ಠೇನ’’।

೧. ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠನಿದ್ದೇಸೋ

೧೯೯. ಕಥಂ **ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಾನಿ?** ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯಂ ಪಜಹತೋ ಅಧಿಮೋಕ್ಖಾಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಕೋಸಜ್ಜಂ ಪಜಹತೋ ಪಗ್ಗಹಾಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಅಧಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಪಮಾದಂ ಪಜಹತೋ ಉಪಟ್ಠಾನಾಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಅಧಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ಪಜಹತೋ ಅವಿಕ್ಖೇಪಾಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಅಧಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಅವಿಜ್ಜಂ ಪಜಹತೋ ದಸ್ಸನಾಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಅಧಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಂ ಪಜಹತೋ ನೇಕ್ಖಮ್ಮವಸೇನ ಅಧಿಮೋಕ್ಖಾಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಂ ಪಜಹತೋ ನೇಕ್ಖಮ್ಮವಸೇನ ಪಗ್ಗಹಾಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಅಧಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಂ ಪಜಹತೋ ನೇಕ್ಖಮ್ಮವಸೇನ ಉಪಟ್ಠಾನಾಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಅಧಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಂ ಪಜಹತೋ ನೇಕ್ಖಮ್ಮವಸೇನ ಅವಿಕ್ಖೇಪಾಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ

ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಅಧಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಂ ಪಜಹತೋ ನೇಕ್ಖಮ್ಮವಸೇನ ದಸ್ಸನಾಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಅಧಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಬ್ಯಾಪಾದಂ ಪಜಹತೋ ಅಬ್ಯಾಪಾದವಸೇನ...ಪೇ॰... ಥಿನಮಿದ್ಧಂ ಪಜಹತೋ ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾವಸೇನ...ಪೇ॰... ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇ ಪಜಹತೋ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗವಸೇನ ಅಧಿಮೋಕ್ಖಾಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ...ಪೇ॰... ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇ ಪಜಹತೋ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗವಸೇನ ದಸ್ಸನಾಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಅಧಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಏವಂ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಾನಿ।

ಖ. ಆದಿವಿಸೋಧನಟ್ಠನಿದ್ದೇಸೋ

೧೦೦. ಕಥಂ **ಆದಿವಿಸೋಧನಟ್ಠೇನ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಾನಿ?** ಅಧಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯಸಂವರಟ್ಠೇನ [ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯಂ ಸಂವರಟ್ಠೇನ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰) ಏವಮೀದಿಸೇಸು ಪದೇಸುಪಿ] ಸೀಲವಿಸುದ್ಧಿ - ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಆದಿವಿಸೋಧನಾ। ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ಕೋಸಜ್ಜಸಂವರಟ್ಠೇನ ಸೀಲವಿಸುದ್ಧಿ - ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಆದಿವಿಸೋಧನಾ। ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ಪಮಾದಸಂವರಟ್ಠೇನ ಸೀಲವಿಸುದ್ಧಿ - ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಆದಿವಿಸೋಧನಾ। ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ಉದ್ಧಚ್ಚಸಂವರಟ್ಠೇನ ಸೀಲವಿಸುದ್ಧಿ - ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಆದಿವಿಸೋಧನಾ। ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ಅವಿಜ್ಜಾಸಂವರಟ್ಠೇನ ಸೀಲವಿಸುದ್ಧಿ - ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಆದಿವಿಸೋಧನಾ। ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ, ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಸಂವರಟ್ಠೇನ ಸೀಲವಿಸುದ್ಧಿ - ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಆದಿವಿಸೋಧನಾ। ಅಬ್ಯಾಪಾದೇ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ, ಬ್ಯಾಪಾದಸಂವರಟ್ಠೇನ ಸೀಲವಿಸುದ್ಧಿ - ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಆದಿವಿಸೋಧನಾ...ಪೇ॰... ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೇ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ, ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸಸಂವರಟ್ಠೇನ ಸೀಲವಿಸುದ್ಧಿ - ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಆದಿವಿಸೋಧನಾ। ಏವಂ ಆದಿವಿಸೋಧನಟ್ಠೇನ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಾನಿ।

ಗ. ಅಧಿಮತ್ತಟ್ಠನಿದ್ದೇಸೋ

೧೦೧. ಕಥಂ **ಅಧಿಮತ್ತಟ್ಠೇನ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಾನಿ?** ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಭಾವನಾಯ ಛನ್ದೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ - ಛನ್ದವಸೇನ ಸದ್ಧಾವಸೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ । ಛನ್ದವಸೇನ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ - ಪಾಮೋಜ್ಜವಸೇನ ಸದ್ಧಾವಸೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಪಾಮೋಜ್ಜವಸೇನ ಪೀತಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ - ಪೀತಿವಸೇನ ಸದ್ಧಾವಸೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಪೀತಿವಸೇನ ಪಸ್ಸದ್ಧಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ - ಪಸ್ಸದ್ಧಿವಸೇನ ಸದ್ಧಾವಸೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಪಸ್ಸದ್ಧಿವಸೇನ ಸುಖಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ - ಸುಖವಸೇನ ಸದ್ಧಾವಸೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಸುಖವಸೇನ ಓಭಾಸೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ - ಓಭಾಸವಸೇನ ಸದ್ಧಾವಸೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಓಭಾಸವಸೇನ ಸಂವೇಗೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ - ಸಂವೇಗವಸೇನ ಸದ್ಧಾವಸೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಸಂವೇಜೇತ್ವಾ ಚಿತ್ತಂ ಸಮಾದಹತಿ - ಸಮಾಧಿವಸೇನ ಸದ್ಧಾವಸೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ। ತಥಾ ಸಮಾಹಿತಂ ಚಿತ್ತಂ ಸಾಧುಕಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ - ಪಗ್ಗಹವಸೇನ ಸದ್ಧಾವಸೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ। ತಥಾಪಗ್ಗಹಿತಂ ಚಿತ್ತಂ ಸಾಧುಕಂ ಅಜ್ಝುಪೇಕ್ಖತಿ - ಉಪೇಕ್ಖಾವಸೇನ ಸದ್ಧಾವಸೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಉಪೇಕ್ಖಾವಸೇನ ನಾನತ್ತಕಿಲೇಸೇಹಿ ಚಿತ್ತಂ ವಿಮುಚ್ಚತಿ - ವಿಮೋಕ್ಖವಸೇನ ಸದ್ಧಾವಸೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ। ವಿಮುತ್ತತ್ತಾ ತೇ ಧಮ್ಮಾ ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತಿ - ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾವಸೇನ ಸದ್ಧಾವಸೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ಭಾವಿತತ್ತಾ ತತೋ ಪಣೀತತರೇ ವಿವಟ್ಟನ್ತಿ - ವಿವಟ್ಟನಾವಸೇನ ಸದ್ಧಾವಸೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ। ವಿವಟ್ಟಿತತ್ತಾ ತತೋ ವೋಸಜ್ಜತಿ [ವೋಸ್ಸಜ್ಜತಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] - ವೋಸಗ್ಗವಸೇನ ಸದ್ಧಾವಸೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ। ವೋಸಜ್ಜಿತತ್ತಾ ತತೋ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ - ನಿರೋಧವಸೇನ ಸದ್ಧಾವಸೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ। ನಿರೋಧವಸೇನ ದ್ವೇ ವೋಸಗ್ಗಾ - ಪರಿಚ್ಚಾಗವೋಸಗ್ಗೋ ಚ, ಪಕ್ಖನ್ದನವೋಸಗ್ಗೋ ಚ। ಕಿಲೇಸೇ ಚ ಖನ್ಧೇ ಚ ಪರಿಚ್ಚಜತೀತಿ - ಪರಿಚ್ಚಾಗವೋಸಗ್ಗೋ। ನಿರೋಧನಿಬ್ಬಾನಧಾತುಯಾ ಚಿತ್ತಂ ಪಕ್ಖನ್ದತೀತಿ - ಪಕ್ಖನ್ದನವೋಸಗ್ಗೋ। ನಿರೋಧವಸೇನ ಇಮೇ ದ್ವೇ ವೋಸಗ್ಗಾ।

ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯಸ್ಸ ಪಹಾನಾಯ ಛನ್ದೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ…ಪೇ॰… ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯಪರಿಳಾಹಸ್ಸ ಪಹಾನಾಯ ಛನ್ದೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ… ದಿಟ್ಠೇಕಟ್ಠಾನಂ ಕಿಲೇಸಾನಂ ಪಹಾನಾಯ ಛನ್ದೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ… ಓಳಾರಿಕಾನಂ ಕಿಲೇಸಾನಂ ಪಹಾನಾಯ ಛನ್ದೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ… ಅನುಸಹಗತಾನಂ ಕಿಲೇಸಾನಂ ಪಹಾನಾಯ ಛನ್ದೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ… ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸಾನಂ ಪಹಾನಾಯ ಛನ್ದೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ - ಛನ್ದವಸೇನ ಸದ್ಧಾವಸೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಭಾವನಾಯ ಛನ್ದೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ…ಪೇ॰… ಕೋಸಜ್ಜಸ್ಸ ಪಹಾನಾಯ ಛನ್ದೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ… ಕೋಸಜ್ಜಪರಿಳಾಹಸ್ಸ ಪಹಾನಾಯ ಛನ್ದೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ… ದಿಟ್ಠೇಕಟ್ಠಾನಂ ಕಿಲೇಸಾನಂ ಪಹಾನಾಯ ಛನ್ದೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ…ಪೇ॰… ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸಾನಂ ಪಹಾನಾಯ ಛನ್ದೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ… ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಭಾವನಾಯ ಛನ್ದೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ…ಪೇ॰… ಪಮಾದಸ್ಸ ಪಹಾನಾಯ ಛನ್ದೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ… ಪಮಾದಪರಿಳಾಹಸ್ಸ ಪಹಾನಾಯ ಛನ್ದೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ…ಪೇ॰… ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸಾನಂ ಪಹಾನಾಯ ಛನ್ದೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ… ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಭಾವನಾಯ ಛನ್ದೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ…ಪೇ॰… ಉದ್ಧಚ್ಚಸ್ಸ ಪಹಾನಾಯ ಛನ್ದೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಉದ್ಧಚ್ಚಪರಿಳಾಹಸ್ಸ ಪಹಾನಾಯ ಛನ್ದೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ…ಪೇ॰… ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸಾನಂ ಪಹಾನಾಯ ಛನ್ದೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ… ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಭಾವನಾಯ ಛನ್ದೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ…ಪೇ॰… ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಪಹಾನಾಯ ಛನ್ದೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ… ಅವಿಜ್ಜಾಪರಿಳಾಹಸ್ಸ ಪಹಾನಾಯ ಛನ್ದೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ… ದಿಟ್ಠೇಕಟ್ಠಾನಂ ಕಿಲೇಸಾನಂ ಪಹಾನಾಯ ಛನ್ದೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ… ಓಳಾರಿಕಾನಂ ಕಿಲೇಸಾನಂ ಪಹಾನಾಯ ಛನ್ದೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ… ಅನುಸಹಗತಾನಂ ಕಿಲೇಸಾನಂ ಪಹಾನಾಯ ಛನ್ದೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ… ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸಾನಂ ಪಹಾನಾಯ ಛನ್ದೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ - ಛನ್ದವಸೇನ ಪಞ್ಞಾವಸೇನ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಛನ್ದವಸೇನ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ - ಪಾಮೋಜ್ಜವಸೇನ ಪಞ್ಞಾವಸೇನ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಪಾಮೋಜ್ಜವಸೇನ ಪೀತಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ - ಪೀತಿವಸೇನ ಪಞ್ಞಾ ವಸೇನ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಪೀತಿವಸೇನ ಪಸ್ಸದ್ಧಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ - ಪಸ್ಸದ್ಧಿವಸೇನ ಪಞ್ಞಾವಸೇನ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಪಸ್ಸದ್ಧಿವಸೇನ ಸುಖಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ - ಸುಖವಸೇನ ಪಞ್ಞಾವಸೇನ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಸುಖವಸೇನ ಓಭಾಸೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ - ಓಭಾಸವಸೇನ ಪಞ್ಞಾವಸೇನ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಓಭಾಸವಸೇನ ಸಂವೇಗೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ - ಸಂವೇಗವಸೇನ ಪಞ್ಞಾವಸೇನ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಸಂವೇಜೇತ್ವಾ ಚಿತ್ತಂ ಸಮಾದಹತಿ - ಸಮಾಧಿವಸೇನ ಪಞ್ಞಾವಸೇನ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ। ತಥಾಸಮಾಹಿತಂ ಚಿತ್ತಂ ಸಾಧುಕಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ - ಪಗ್ಗಹವಸೇನ ಪಞ್ಞಾವಸೇನ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ। ತಥಾಪಗ್ಗಹಿತಂ ಚಿತ್ತಂ ಸಾಧುಕಂ ಅಜ್ಝುಪೇಕ್ಖತಿ - ಉಪೇಕ್ಖಾವಸೇನ ಪಞ್ಞಾವಸೇನ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಉಪೇಕ್ಖಾವಸೇನ ನಾನತ್ತಕಿಲೇಸೇಹಿ ಚಿತ್ತಂ ವಿಮುಚ್ಚತಿ - ವಿಮೋಕ್ಖವಸೇನ ಪಞ್ಞಾವಸೇನ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ। ವಿಮುತ್ತತ್ತಾ ತೇ ಧಮ್ಮಾ ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತಿ - ಭಾವನಾವಸೇನ [ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾವಸೇನ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰) ಅಟ್ಠಕಥಾ ಓಲೋಕೇತಬ್ಬೋ] ಪಞ್ಞಾವಸೇನ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಭಾವಿತತ್ತಾ ತತೋ ಪಣೀತತರೇ ವಿವಟ್ಟನ್ತಿ - ವಿವಟ್ಟನಾವಸೇನ ಪಞ್ಞಾವಸೇನ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ। ವಿವಟ್ಟಿತತ್ತಾ ತತೋ ವೋಸಜ್ಜತಿ - ವೋಸಗ್ಗವಸೇನ ಪಞ್ಞಾವಸೇನ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ। ವೋಸಜ್ಜಿತತ್ತಾ ತತೋ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ - ನಿರೋಧವಸೇನ ಪಞ್ಞಾವಸೇನ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ। ನಿರೋಧವಸೇನ ದ್ವೇ ವೋಸಗ್ಗಾ - ಪರಿಚ್ಚಾಗವೋಸಗ್ಗೋ ಚ, ಪಕ್ಖನ್ದನವೋಸಗ್ಗೋ ಚ। ಕಿಲೇಸೇ ಚ ಖನ್ಧೇ ಚ ಪರಿಚ್ಚಜತೀತಿ - ಪರಿಚ್ಚಾಗವೋಸಗ್ಗೋ। ನಿರೋಧನಿಬ್ಬಾನಧಾತುಯಾ ಚಿತ್ತಂ ಪಕ್ಖನ್ದತೀತಿ - ಪಕ್ಖನ್ದನವೋಸಗ್ಗೋ। ನಿರೋಧವಸೇನ ಇಮೇ ದ್ವೇ ವೋಸಗ್ಗಾ। ಏವಂ ಅಧಿಮತ್ತಟ್ಠೇನ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಾನಿ।

ದುತಿಯಭಾಣವಾರೋ।

೫. ಅಧಿಟ್ಠಾನಟ್ಠನಿದ್ದೇಸೋ

೧೦೧. ಕಥಂ ಅಧಿಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಾನಿ? ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಭಾವನಾಯ ಛನ್ದೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ - ಛನ್ದವಸೇನ ಸದ್ಧಾವಸೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತಿ। ಛನ್ದವಸೇನ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ - ಪಾಮೋಜ್ಜವಸೇನ ಸದ್ಧಾವಸೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತಿ…ಪೇ॰… ಏವಂ ಅಧಿಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಾನಿ।

೬. ಪರಿಯಾದಾನಟ್ಠನಿದ್ದೇಸೋ

ಕಥಂ ಪರಿಯಾದಾನಟ್ಠೇನ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಾನಿ? ಅಧಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯಂ ಪರಿಯಾದಿಯತಿ , ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯಪರಿಳಾಹಂ ಪರಿಯಾದಿಯತಿ। ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಕೋಸಜ್ಜಂ ಪರಿಯಾದಿಯತಿ, ಕೋಸಜ್ಜಪರಿಳಾಹಂ ಪರಿಯಾದಿಯತಿ। ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಪಮಾದಂ ಪರಿಯಾದಿಯತಿ, ಪಮಾದಪರಿಳಾಹಂ ಪರಿಯಾದಿಯತಿ। ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ಪರಿಯಾದಿಯತಿ, ಉದ್ಧಚ್ಚಪರಿಳಾಹಂ ಪರಿಯಾದಿಯತಿ। ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅವಿಜ್ಜಂ ಪರಿಯಾದಿಯತಿ, ಅವಿಜ್ಜಾಪರಿಳಾಹಂ ಪರಿಯಾದಿಯತಿ। ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಂ ಪರಿಯಾದಿಯನ್ತಿ। ಅಬ್ಯಾಪಾದೇ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಬ್ಯಾಪಾದಂ ಪರಿಯಾದಿಯನ್ತಿ। ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾಯ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಥಿನಮಿದ್ಧಂ ಪರಿಯಾದಿಯನ್ತಿ। ಅವಿಕ್ಖೇಪೇ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ಪರಿಯಾದಿಯನ್ತಿ…ಪೇ॰… ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೇ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇ ಪರಿಯಾದಿಯನ್ತಿ। ಏವಂ ಪರಿಯಾದಾನಟ್ಠೇನ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಾನಿ।

೭. ಪತಿಟ್ಠಾಪಕಟ್ಠನಿದ್ದೇಸೋ

೧೦೨. ಕಥಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪಕಟ್ಠೇನ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಾನಿ? ಸದ್ಧೋ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮೋಕ್ಖೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತಿ, ಸದ್ಧಸ್ಸ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮೋಕ್ಖೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತಿ। ವೀರಿಯವಾ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಪಗ್ಗಹೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತಿ, ವೀರಿಯವತೋ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಪಗ್ಗಹೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತಿ। ಸತಿಮಾ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಉಪಟ್ಠಾನೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತಿ, ಸತಿಮತೋ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಉಪಟ್ಠಾನೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತಿ। ಸಮಾಹಿತೋ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅವಿಕ್ಖೇಪೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತಿ, ಸಮಾಹಿತಸ್ಸ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅವಿಕ್ಖೇಪೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತಿ। ಪಞ್ಞವಾ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಸ್ಸನೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತಿ, ಪಞ್ಞವತೋ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಸ್ಸನೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತಿ। ಯೋಗಾವಚರೋ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತಿ, ಯೋಗಾವಚರಸ್ಸ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇನ್ತಿ। ಯೋಗಾವಚರೋ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಅಬ್ಯಾಪಾದೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತಿ, ಯೋಗಾವಚರಸ್ಸ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಅಬ್ಯಾಪಾದೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇನ್ತಿ। ಯೋಗಾವಚರೋ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾಯ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತಿ, ಯೋಗಾವಚರಸ್ಸ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾಯ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇನ್ತಿ। ಯೋಗಾವಚರೋ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಅವಿಕ್ಖೇಪೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತಿ , ಯೋಗಾವಚರಸ್ಸ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಅವಿಕ್ಖೇಪೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇನ್ತಿ…ಪೇ॰… ಯೋಗಾವಚರೋ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತಿ, ಯೋಗಾವಚರಸ್ಸ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇನ್ತಿ। ಏವಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪಕಟ್ಠೇನ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಾನಿ।

ಸುತ್ತನ್ತನಿದ್ದೇಸೋ ಚತುತ್ಥೋ।

೫. ಇನ್ದ್ರಿಯಸಮೋಧಾನಂ

೧೦೪. ಪುಥುಜ್ಜನೋ ಸಮಾಧಿಂ ಭಾವೇನ್ತೋ ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಉಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ? ಸೇಕ್ಖೋ ಸಮಾಧಿಂ ಭಾವೇನ್ತೋ ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಉಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ? ವೀತರಾಗೋ ಸಮಾಧಿಂ ಭಾವೇನ್ತೋ ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಉಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ? ಪುಥುಜ್ಜನೋ ಸಮಾಧಿಂ ಭಾವೇನ್ತೋ ಸತ್ತಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಉಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ। ಸೇಕ್ಖೋ

ಸಮಾಧಿಂ ಭಾವೇನ್ತೋ ಅಟ್ಠಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಉಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ। ವೀತರಾಗೋ ಸಮಾಧಿಂ ಭಾವೇನ್ತೋ ದಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಉಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ।

ಪುಥುಜ್ಜನೋ ಸಮಾಧಿಂ ಭಾವೇನ್ತೋ ಕತಮೇಹಿ ಸತ್ತಹಾಕಾರೇಹಿ ಉಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ? ಆವಜ್ಜಿತತ್ತಾ ಆರಮ್ಮಣೂಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ಸಮಥನಿಮಿತ್ತೂಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ಪಗ್ಗಹನಿಮಿತ್ತೂಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ಅವಿಕ್ಖೇಪೂಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ಓಭಾಸೂಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ಸಮ್ಪಹಂಸನೂಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ಉಪೇಕ್ಖೂಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ - ಪುಥುಜ್ಜನೋ ಸಮಾಧಿಂ ಭಾವೇನ್ತೋ ಇಮೇಹಿ ಸತ್ತಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಉಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ।

ಸೇಕ್ಖೋ ಸಮಾಧಿಂ ಭಾವೇನ್ತೋ ಕತಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಉಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ? ಆವಜ್ಜಿತತ್ತಾ ಆರಮ್ಮಣೂಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ಸಮಥನಿಮಿತ್ತೂಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ಪಗ್ಗಹನಿಮಿತ್ತೂಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ಅವಿಕ್ಖೇಪೂಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ಓಭಾಸೂಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ಸಮ್ಪಹಂಸನೂಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ಉಪೇಕ್ಖೂಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ಏಕತ್ತೂಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ - ಸೇಕ್ಖೋ ಸಮಾಧಿಂ ಭಾವೇನ್ತೋ ಇಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಉಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ।

ವೀತರಾಗೋ ಸಮಾಧಿಂ ಭಾವೇನ್ತೋ ಕತಮೇಹಿ ದಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಉಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ? ಆವಜ್ಜಿತತ್ತಾ ಆರಮ್ಮಣೂಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಏಕತ್ತೂಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ಞಾಣೂಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ವಿಮುತ್ತೂಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ - ವೀತರಾಗೋ ಸಮಾಧಿಂ ಭಾವೇನ್ತೋ ಇಮೇಹಿ ದಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಉಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ।

೧೦೫. ಪುಥುಜ್ಜನೋ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಭಾವೇನ್ತೋ ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಉಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಅನುಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ? ಸೇಕ್ಖೋ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಭಾವೇನ್ತೋ ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಉಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ , ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಅನುಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ? ವೀತರಾಗೋ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಭಾವೇನ್ತೋ ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಉಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಅನುಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ?

ಪುಥುಜ್ಜನೋ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಭಾವೇನ್ತೋ ನವಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಉಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ನವಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಅನುಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ। ಸೇಕ್ಖೋ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಭಾವೇನ್ತೋ ದಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಉಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ದಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಅನುಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ। ವೀತರಾಗೋ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಭಾವೇನ್ತೋ ದ್ವಾದಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಉಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ದ್ವಾದಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಅನುಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ।

ಪುಥುಜ್ಜನೋ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಭಾವೇನ್ತೋ ಕತಮೇಹಿ ನವಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಉಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ಕತಮೇಹಿ ನವಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಅನುಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ? ಅನಿಚ್ಚತೋ ಉಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ನಿಚ್ಚತೋ ಅನುಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ। ದುಕ್ಖತೋ ಉಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ಸುಖತೋ ಅನುಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ। ಅನತ್ತತೋ ಉಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ಅತ್ತತೋ ಅನುಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ। ಖಯತೋ ಉಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ಘನತೋ ಅನುಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ। ವಯತೋ ಉಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ಆಯೂಹನಾನುಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ। ವಿಪರಿಣಾಮೂಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ಧುವತೋ ಅನುಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ। ಅನಿಮಿತ್ತೂಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ನಿಮಿತ್ತಾನುಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ। ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೂಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ಪಣಿಧಿಅನುಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ [ಪಣಿಧಾನುಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ (ಸ್ಯಾ॰)] ಹೋತಿ।

ಸುಞ್ಞತೂಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ಅಭಿನಿವೇಸಾನುಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ - ಪುಥುಜ್ಜನೋ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಭಾವೇನ್ತೋ ಇಮೇಹಿ ನವಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಉಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ಇಮೇಹಿ ನವಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಅನುಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ।

೧೦೬. ಸೇಕ್ಖೋ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಭಾವೇನ್ತೋ ಕತಮೇಹಿ ದಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಉಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ಕತಮೇಹಿ ದಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಅನುಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ? ಅನಿಚ್ಚತೋ ಉಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ನಿಚ್ಚತೋ ಅನುಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ಸುಞ್ಞತೂಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ಅಭಿನಿವೇಸಾನೂಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ। ಞಾಣೂಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ಅಞ್ಞಾಣಅನುಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ - ಸೇಕ್ಖೋ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಭಾವೇನ್ತೋ ಇಮೇಹಿ ದಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಉಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ಇಮೇಹಿ ದಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಅನುಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ।

ವೀತರಾಗೋ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಭಾವೇನ್ತೋ ಕತಮೇಹಿ ದ್ವಾದಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಉಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ಕತಮೇಹಿ ದ್ವಾದಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಅನುಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ? ಅನಿಚ್ಚತೋ ಉಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ನಿಚ್ಚತೋ ಅನುಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ಞಾಣೂಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ಅಞ್ಞಾಣಾನುಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ। ವಿಸಞ್ಞೋಗೂಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ಸಞ್ಞೋಗಾನುಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ। ನಿರೋಧೂಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ಸಙ್ಖಾರಾನುಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ - ವೀತರಾಗೋ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಭಾವೇನ್ತೋ ಇಮೇಹಿ ದ್ವಾದಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಉಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ಇಮೇಹಿ ದ್ವಾದಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಅನುಪಟ್ಠಾನಕುಸಲೋ ಹೋತಿ।

ಆವಜ್ಜಿತತ್ತಾ ಆರಮ್ಮಣೂಪಟ್ಠಾನಕುಸಲವಸೇನ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಸಮೋಧಾನೇತಿ, ಗೋಚರಞ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ, ಸಮತ್ಥಞ್ಚ ಪಟಿವಿಜ್ಝತಿ...ಪೇ॰... ಧಮ್ಮೇ ಸಮೋಧಾನೇತಿ, ಗೋಚರಞ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ, ಸಮತ್ಥಞ್ಚ ಪಟಿವಿಜ್ಝತಿ। **ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಸಮೋಧಾನೇತೀತಿ** ಕಥಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಸಮೋಧಾನೇತಿ? ಅಧಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಸಮೋಧಾನೇತಿ...ಪೇ॰... ಸಮಥನಿಮಿತ್ತೂಪಟ್ಠಾನಕುಸಲವಸೇನ, ಪಗ್ಗಹನಿಮಿತ್ತೂಪಟ್ಠಾನಕುಸಲವಸೇನ, ಅವಿಕ್ಖೇಪೂಪಟ್ಠಾನಕುಸಲವಸೇನ, ಓಭಾಸೂಪಟ್ಠಾನಕುಸಲವಸೇನ, ಸಮ್ಪಹಂಸನೂಪಟ್ಠಾನಕುಸಲವಸೇನ, ಉಪೇಕ್ಖೂಪಟ್ಠಾನಕುಸಲವಸೇನ , ಏಕತ್ತೂಪಟ್ಠಾನಕುಸಲವಸೇನ, ಞಾಣೂಪಟ್ಠಾನಕುಸಲವಸೇನ, ವಿಮುತ್ತೂಪಟ್ಠಾನಕುಸಲವಸೇನ।

ಅನಿಚ್ಚತೋ ಉಪಟ್ಠಾನಕುಸಲವಸೇನ, ನಿಚ್ಚತೋ ಅನುಪಟ್ಠಾನಕುಸಲವಸೇನ, ದುಕ್ಖತೋ ಉಪಟ್ಠಾನಕುಸಲವಸೇನ, ಸುಖತೋ ಅನುಪಟ್ಠಾನಕುಸಲವಸೇನ, ಅನತ್ತತೋ ಉಪಟ್ಠಾನಕುಸಲವಸೇನ, ಅತ್ತತೋ ಅನುಪಟ್ಠಾನಕುಸಲವಸೇನ, ಖಯತೋ ಉಪಟ್ಠಾನಕುಸಲವಸೇನ, ಘನತೋ ಅನುಪಟ್ಠಾನಕುಸಲವಸೇನ, ವಯತೋ ಉಪಟ್ಠಾನಕುಸಲವಸೇನ, ಆಯೂಹನಾನುಪಟ್ಠಾನಕುಸಲವಸೇನ, ವಿಪರಿಣಾಮೂಪಟ್ಠಾನಕುಸಲವಸೇನ, ಧುವತೋ ಅನುಪಟ್ಠಾನಕುಸಲವಸೇನ, ಅನಿಮಿತ್ತೂಪಟ್ಠಾನಕುಸಲವಸೇನ, ನಿಮಿತ್ತಾನುಪಟ್ಠಾನಕುಸಲವಸೇನ, ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೂಪಟ್ಠಾನಕುಸಲವಸೇನ, ಪಣಿಧಿಅನುಪಟ್ಠಾನಕುಸಲವಸೇನ, ಸುಞ್ಞತೂಪಟ್ಠಾನಕುಸಲವಸೇನ, ಅಭಿನಿವೇಸಾನುಪಟ್ಠಾನಕುಸಲವಸೇನ, ಞಾಣೂಪಟ್ಠಾನಕುಸಲವಸೇನ, ಅಞ್ಞಾಣಾನುಪಟ್ಠಾನಕುಸಲವಸೇನ, ವಿಸಞ್ಞೋಗೂಪಟ್ಠಾನಕುಸಲವಸೇನ, ಸಞ್ಞೋಗಾನುಪಟ್ಠಾನಕುಸಲವಸೇನ , ನಿರೋಧೂಪಟ್ಠಾನಕುಸಲವಸೇನ, ಸಙ್ಖಾರಾನುಪಟ್ಠಾನಕುಸಲವಸೇನ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಸಮೋಧಾನೇತಿ, ಗೋಚರಞ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ, ಸಮತ್ಥಞ್ಚ ಪಟಿವಿಜ್ಝತಿ।

೧೦೭. ಚತುಸಟ್ಠಿಯಾ ಆಕಾರೇಹಿ ತಿಣ್ಣನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ವಸೀಭಾವತಾಪಞ್ಞಾ ಆಸವಾನಂ ಖಯೇ ಞಾಣಂ। ಕತಮೇಸಂ ತಿಣ್ಣನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ? ಅನಞ್ಞಾತಞ್ಞಸ್ಸಾಮೀತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ, ಅಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ, ಅಞ್ಞಾತಾವಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ।

ಅನಞ್ಞಾತಞ್ಞಸ್ಸಾಮೀತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಕತಿ ಠಾನಾನಿ ಗಚ್ಛತಿ? ಅಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಕತಿ ಠಾನಾನಿ ಗಚ್ಛತಿ? ಅಞ್ಞಾತಾವಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಕತಿ ಠಾನಾನಿ ಗಚ್ಛತಿ? ಅನಞ್ಞಾತಞ್ಞಸ್ಸಾಮೀತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಏಕಂ ಠಾನಂ ಗಚ್ಛತಿ - ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಂ। ಅಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಛ ಠಾನಾನಿ ಗಚ್ಛತಿ -

ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ, ಸಕದಾಗಾಮಿಮಗ್ಗಂ, ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲಂ, ಅನಾಗಾಮಿಮಗ್ಗಂ, ಅನಾಗಾಮಿಫಲಂ, ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಂ। ಅಞ್ಞಾತಾವಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಏಕಂ ಠಾನಂ ಗಚ್ಛತಿ - ಅರಹತ್ತಫಲಂ।

ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಕ್ಖಣೇ ಅನಞ್ಞಾತಞ್ಞಸ್ಸಾಮೀತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮೋಕ್ಖಪರಿವಾರಂ ಹೋತಿ, ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಪಗ್ಗಹಪರಿವಾರಂ ಹೋತಿ, ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಉಪಟ್ಠಾನಪರಿವಾರಂ ಹೋತಿ, ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅವಿಕ್ಖೇಪಪರಿವಾರಂ ಹೋತಿ, ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದಸ್ಸನಪರಿವಾರಂ ಹೋತಿ, ಮನಿನ್ದ್ರಿಯಂ ವಿಜಾನನಪರಿವಾರಂ ಹೋತಿ, ಸೋಮನಸ್ಸಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಭಿಸನ್ದನಪರಿವಾರಂ ಹೋತಿ, ಜೀವಿತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಪವತ್ತಸನ್ತತಾಧಿಪತೇಯ್ಯಪರಿವಾರಂ ಹೋತಿ। ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಕ್ಖಣೇ ಜಾತಾ ಧಮ್ಮಾ, ಠಪೇತ್ವಾ ಚಿತ್ತಸಮುಟ್ಠಾನಂ ರೂಪಂ, ಸಬ್ಬೇವ ಕುಸಲಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇವ ಅನಾಸವಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇವ ನಿಯ್ಯಾನಿಕಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇವ ಅಪಚಯಗಾಮಿನೋ ಹೋನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇವ ಲೋಕುತ್ತರಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇವ ನಿಬ್ಬಾನಾರಮ್ಮಣಾ ಹೋನ್ತಿ। ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಕ್ಖಣೇ ಅನಞ್ಞಾತಞ್ಞಸ್ಸಾಮೀತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಇಮಾನಿ ಅಟ್ಠಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಸಹಜಾತಪರಿವಾರಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪರಿವಾರಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪರಿವಾರಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪರಿವಾರಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಗತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಜಾತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಂಸಟ್ಠಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಾ ಹೋನ್ತಿ। ತೇವ ತಸ್ಸ ಆಕಾರಾ ಚೇವ ಹೋನ್ತಿ ಪರಿವಾರಾ ಚ।

ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಕ್ಖಣೇ…ಪೇ॰… ಅರಹತ್ತಫಲಕ್ಖಣೇ ಅಞ್ಞಾತಾವಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮೋಕ್ಖಪರಿವಾರಂ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಜೀವಿತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಪವತ್ತಸನ್ತತಾಧಿಪತೇಯ್ಯಪರಿವಾರಂ ಹೋತಿ। ಅರಹತ್ತಫಲಕ್ಖಣೇ ಜಾತಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಬ್ಬೇವ ಅಬ್ಯಾಕತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಠಪೇತ್ವಾ ಚಿತ್ತಸಮುಟ್ಠಾನಂ ರೂಪಂ ಸಬ್ಬೇವ ಅನಾಸವಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇವ ಲೋಕುತ್ತರಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇವ ನಿಬ್ಬಾನಾರಮ್ಮಣಾ ಹೋನ್ತಿ। ಅರಹತ್ತಫಲಕ್ಖಣೇ ಅಞ್ಞಾತಾವಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಇಮಾನಿ ಅಟ್ಠಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಸಹಜಾತಪರಿವಾರಾ ಹೋನ್ತಿ । ತೇವ ತಸ್ಸ ಆಕಾರಾ ಚೇವ ಹೋನ್ತಿ ಪರಿವಾರಾ ಚ। ಇತಿ ಇಮಾನಿ ಅಟ್ಠ ಅಟ್ಠಕಾನಿ ಚತುಸಟ್ಠಿ ಹೋನ್ತಿ।

ಆಸವಾತಿ ಕತಮೇ ತೇ ಆಸವಾ? ಕಾಮಾಸವೋ, ಭವಾಸವೋ, ದಿಟ್ಠಾಸವೋ, ಅವಿಜ್ಜಾಸವೋ। ಕತ್ಥೇತೇ ಆಸವಾ ಖೀಯನ್ತಿ [ಖಿಯ್ಯನ್ತಿ (ಕ॰)]? ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗೇನ ಅನವಸೇಸೋ ದಿಟ್ಠಾಸವೋ ಖೀಯತಿ। ಅಪಾಯಗಮನೀಯೋ ಕಾಮಾಸವೋ ಖೀಯತಿ, ಅಪಾಯಗಮನೀಯೋ ಭವಾಸವೋ ಖೀಯತಿ, ಅಪಾಯಗಮನೀಯೋ ಅವಿಜ್ಜಾಸವೋ ಖೀಯತಿ। ಏತ್ಥೇತೇ ಆಸವಾ ಖೀಯನ್ತಿ। ಸಕದಾಗಾಮಿಮಗ್ಗೇನ ಓಳಾರಿಕೋ ಕಾಮಾಸವೋ ಖೀಯತಿ, ತದೇಕಟ್ಠೋ ಭವಾಸವೋ ಖೀಯತಿ, ತದೇಕಟ್ಠೋ ಅವಿಜ್ಜಾಸವೋ ಖೀಯತಿ। ಏತ್ಥೇತೇ ಆಸವಾ ಖೀಯನ್ತಿ। ಅನಾಗಾಮಿಮಗ್ಗೇನ ಅನವಸೇಸೋ ಕಾಮಾಸವೋ ಖೀಯತಿ, ತದೇಕಟ್ಠೋ ಭವಾಸವೋ ಖೀಯತಿ, ತದೇಕಟ್ಠೋ ಅವಿಜ್ಜಾಸವೋ ಖೀಯತಿ। ಏತ್ಥೇತೇ ಆಸವಾ ಖೀಯನ್ತಿ। ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೇನ ಅನವಸೇಸೋ ಭವಾಸವೋ ಖೀಯತಿ, ಅನವಸೇಸೋ ಅವಿಜ್ಜಾಸವೋ ಖೀಯತಿ। ಏತ್ಥೇತೇ ಆಸವಾ ಖೀಯನ್ತಿ।

೧೦೮ನ ತಸ್ಸ ಅದ್ದಿಟ್ಠಮಿಧತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚಿ, ಅಥೋ ಅವಿಞ್ಞಾತಮಜಾನಿತಬ್ಬಂ।
ಸಬ್ಬಂ ಅಭಿಞ್ಞಾಸಿ ಯದತ್ಥಿ ನೇಯ್ಯಂ, ತಥಾಗತೋ ತೇನ ಸಮನ್ತಚಕ್ಖೂತಿ॥

ಸಮನ್ತಚಕ್ಖೂತಿ ಕೇನಟ್ಠೇನ ಸಮನ್ತಚಕ್ಖು? ಚುದ್ದಸ ಬುದ್ಧಞಾಣಾನಿ - ದುಕ್ಖೇ ಞಾಣಂ ಬುದ್ಧಞಾಣಂ, ದುಕ್ಖಸಮುದಯೇ ಞಾಣಂ ಬುದ್ಧಞಾಣಂ…ಪೇ॰… ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞಾಣಂ ಬುದ್ಧಞಾಣಂ, ಅನಾವರಣಞಾಣಂ ಬುದ್ಧಞಾಣಂ। ಇಮಾನಿ ಚುದ್ದಸ ಬುದ್ಧಞಾಣಾನಿ। ಇಮೇಸಂ ಚುದ್ದಸನ್ನಂ ಬುದ್ಧಞಾಣಾನಂ ಅಟ್ಠ ಞಾಣಾನಿ ಸಾವಕಸಾಧಾರಣಾನಿ, ಛ ಞಾಣಾನಿ ಅಸಾಧಾರಣಾನಿ ಸಾವಕೇಹಿ।

ಯಾವತಾ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ದುಕ್ಖಟ್ಠೋ ಞಾತೋ, ಅಞ್ಞಾತೋ ದುಕ್ಖಟ್ಠೋ ನತ್ಥೀತಿ - ಸಮನ್ತಚಕ್ಖು। ಯಂ ಸಮನ್ತಚಕ್ಖು ತಂ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ। ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಅಧಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ। ಯಾವತಾ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ದುಕ್ಖಟ್ಠೋ ದಿಟ್ಠೋ ವಿದಿತೋ ಸಚ್ಛಿಕತೋ ಫಸ್ಸಿತೋ ಪಞ್ಞಾಯ; ಅಫಸ್ಸಿತೋ

ಪಞ್ಞಾಯ ದುಕ್ಖಟ್ಠೋ ನತ್ಥೀತಿ - ಸಮನ್ತಚಕ್ಖು। ಯಂ ಸಮನ್ತಚಕ್ಖು ತಂ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ। ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಅಧಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ। ಯಾವತಾ ಸಮುದಯಸ್ಸ ಸಮುದಯಟ್ಠೋ...ಪೇ॰... ಯಾವತಾ ನಿರೋಧಸ್ಸ ನಿರೋಧಟ್ಠೋ... ಯಾವತಾ ಮಗ್ಗಸ್ಸ ಮಗ್ಗಟ್ಠೋ... ಯಾವತಾ ಅತ್ಥಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ ಅತ್ಥಪಟಿಸಮ್ಭಿದಟ್ಠೋ... ಯಾವತಾ ಧಮ್ಮಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ ಧಮ್ಮಪಟಿಸಮ್ಭಿದಟ್ಠೋ... ಯಾವತಾ ನಿರುತ್ತಿಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ ನಿರುತ್ತಿಪಟಿಸಮ್ಭಿದಟ್ಠೋ... ಯಾವತಾ ಪಟಿಭಾನಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ ಪಟಿಭಾನಪಟಿಸಮ್ಭಿದಟ್ಠೋ... ಯಾವತಾ ಇನ್ದ್ರಿಯಪರೋಪರಿಯತ್ತೇ ಞಾಣಂ... ಯಾವತಾ ಸತ್ತಾನಂ ಆಸಯಾನುಸಯೇ ಞಾಣಂ... ಯಾವತಾ ಯಮಕಪಾಟಿಹೀರೇ ಞಾಣಂ... ಯಾವತಾ ಮಹಾಕರುಣಾಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಞಾಣಂ... ಯಾವತಾ ಸದೇವಕಸ್ಸ ಲೋಕಸ್ಸ ಸಮಾರಕಸ್ಸ ಸಬ್ರಹ್ಮಕಸ್ಸ ಸಸ್ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಪಜಾಯ ಸದೇವಮನುಸ್ಸಾಯ ದಿಟ್ಠಂ ಸುತಂ ಮುತಂ ವಿಞ್ಞಾತಂ ಪತ್ತಂ ಪರಿಯೇಸಿತಂ ಅನುವಿಚರಿತಂ ಮನಸಾ, ತಂ ಞಾತಂ ದಿಟ್ಠಂ ವಿದಿತಂ ಸಚ್ಛಿಕತಂ ಫಸ್ಸಿತಂ ಪಞ್ಞಾಯ। ಅಫಸ್ಸಿತಂ ಪಞ್ಞಾಯ ನತ್ಥೀತಿ - ಸಮನ್ತಚಕ್ಖು। ಯಂ ಸಮನ್ತಚಕ್ಖು ತಂ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ। ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಅಧಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ।

ಸದ್ದಹನ್ತೋ ಪಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ, ಪಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಸದ್ದಹತಿ। ಸದ್ದಹನ್ತೋ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತಿ, ಉಪಟ್ಠಾಪೇನ್ತೋ ಸದ್ದಹತಿ। ಸದ್ದಹನ್ತೋ ಸಮಾದಹತಿ, ಸಮಾದಹನ್ತೋ ಸದ್ದಹತಿ। ಸದ್ದಹನ್ತೋ ಪಜಾನಾತಿ, ಪಜಾನನ್ತೋ ಸದ್ದಹತಿ। ಪಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತಿ, ಉಪಟ್ಠಾಪೇನ್ತೋ ಪಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಪಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಸಮಾದಹತಿ, ಸಮಾದಹನ್ತೋ ಪಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಪಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಪಜಾನಾತಿ, ಪಜಾನನ್ತೋ ಪಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಪಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಸದ್ದಹತಿ, ಸದ್ದಹನ್ತೋ ಪಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಉಪಟ್ಠಾಪೇನ್ತೋ ಸಮಾದಹತಿ, ಸಮಾದಹನ್ತೋ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತಿ। ಉಪಟ್ಠಾಪೇನ್ತೋ ಪಜಾನಾತಿ, ಪಜಾನನ್ತೋ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತಿ। ಉಪಟ್ಠಾಪೇನ್ತೋ ಸದ್ದಹತಿ, ಸದ್ದಹನ್ತೋ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತಿ। ಉಪಟ್ಠಾಪೇನ್ತೋ ಪಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ, ಪಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತಿ। ಸಮಾದಹನ್ತೋ ಪಜಾನಾತಿ, ಪಜಾನನ್ತೋ ಸಮಾದಹತಿ। ಸಮಾದಹನ್ತೋ ಸದ್ದಹತಿ, ಸದ್ದಹನ್ತೋ ಸಮಾದಹತಿ। ಸಮಾದಹನ್ತೋ ಪಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ, ಪಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಸಮಾದಹತಿ। ಸಮಾದಹನ್ತೋ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತಿ, ಉಪಟ್ಠಾಪೇನ್ತೋ ಸಮಾದಹತಿ। ಪಜಾನನ್ತೋ ಸದ್ದಹತಿ, ಸದ್ದಹನ್ತೋ ಪಜಾನಾತಿ। ಪಜಾನನ್ತೋ ಪಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ, ಪಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಪಜಾನಾತಿ। ಪಜಾನನ್ತೋ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತಿ, ಉಪಟ್ಠಾಪೇನ್ತೋ ಪಜಾನಾತಿ। ಪಜಾನನ್ತೋ ಸಮಾದಹತಿ, ಸಮಾದಹನ್ತೋ ಪಜಾನಾತಿ।

ಸದ್ದಹಿತತ್ತಾ ಪಗ್ಗಹಿತಂ, ಪಗ್ಗಹಿತತ್ತಾ ಸದ್ದಹಿತಂ। ಸದ್ದಹಿತತ್ತಾ ಉಪಟ್ಠಾಪಿತಂ, ಉಪಟ್ಠಾಪಿತತ್ತಾ ಸದ್ದಹಿತಂ। ಸದ್ದಹಿತತ್ತಾ ಸಮಾದಹಿತಂ, ಸಮಾದಹಿತತ್ತಾ ಸದ್ದಹಿತಂ। ಸದ್ದಹಿತತ್ತಾ ಪಜಾನಿತಂ, ಪಜಾನಿತತ್ತಾ ಸದ್ದಹಿತಂ। ಪಗ್ಗಹಿತತ್ತಾ ಉಪಟ್ಠಾಪಿತಂ , ಉಪಟ್ಠಾಪಿತತ್ತಾ ಪಗ್ಗಹಿತಂ। ಪಗ್ಗಹಿತತ್ತಾ ಸಮಾದಹಿತಂ, ಸಮಾದಹಿತತ್ತಾ ಪಗ್ಗಹಿತಂ। ಪಗ್ಗಹಿತತ್ತಾ ಪಜಾನಿತಂ ಪಜಾನಿತತ್ತಾ ಪಗ್ಗಹಿತಂ। ಪಗ್ಗಹಿತತ್ತಾ ಸದ್ದಹಿತಂ, ಸದ್ದಹಿತತ್ತಾ ಪಗ್ಗಹಿತಂ। ಉಪಟ್ಠಾಪಿತತ್ತಾ ಸಮಾದಹಿತಂ, ಸಮಾದಹಿತತ್ತಾ ಉಪಟ್ಠಾಪಿತಂ। ಉಪಟ್ಠಾಪಿತತ್ತಾ ಪಜಾನಿತಂ, ಪಜಾನಿತತ್ತಾ ಉಪಟ್ಠಾಪಿತಂ। ಉಪಟ್ಠಾಪಿತತ್ತಾ ಸದ್ದಹಿತಂ, ಸದ್ದಹಿತತ್ತಾ ಉಪಟ್ಠಾಪಿತಂ। ಉಪಟ್ಠಾಪಿತತ್ತಾ ಪಗ್ಗಹಿತಂ, ಪಗ್ಗಹಿತತ್ತಾ ಉಪಟ್ಠಾಪಿತಂ। ಸಮಾದಹಿತತ್ತಾ ಪಜಾನಿತಂ, ಪಜಾನಿತತ್ತಾ ಸಮಾದಹಿತಂ। ಸಮಾದಹಿತತ್ತಾ ಸದ್ದಹಿತಂ, ಸದ್ದಹಿತತ್ತಾ ಸಮಾದಹಿತಂ। ಸಮಾದಹಿತತ್ತಾ ಪಗ್ಗಹಿತಂ, ಪಗ್ಗಹಿತತ್ತಾ ಸಮಾದಹಿತಂ। ಸಮಾದಹಿತತ್ತಾ ಉಪಟ್ಠಾಪಿತಂ, ಉಪಟ್ಠಾಪಿತತ್ತಾ ಸಮಾದಹಿತಂ। ಪಜಾನಿತತ್ತಾ ಸದ್ದಹಿತಂ, ಸದ್ದಹಿತತ್ತಾ ಪಜಾನಿತಂ। ಪಜಾನಿತತ್ತಾ ಪಗ್ಗಹಿತಂ, ಪಗ್ಗಹಿತತ್ತಾ ಪಜಾನಿತಂ। ಪಜಾನಿತತ್ತಾ ಉಪಟ್ಠಾಪಿತಂ, ಉಪಟ್ಠಾಪಿತತ್ತಾ ಪಜಾನಿತಂ। ಪಜಾನಿತತ್ತಾ ಸಮಾದಹಿತಂ, ಸಮಾದಹಿತತ್ತಾ ಪಜಾನಿತಂ।

ಯಂ ಬುದ್ಧಚಕ್ಖು ತಂ ಬುದ್ಧಞಾಣಂ, ಯಂ ಬುದ್ಧಞಾಣಂ ತಂ ಬುದ್ಧಚಕ್ಖು, ಯೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ತಥಾಗತೋ ಸತ್ತೇ ಪಸ್ಸತಿ ಅಪ್ಪರಜಕ್ಖೇ ಮಹಾರಜಕ್ಖೇ ತಿಕ್ಖಿನ್ದ್ರಿಯೇ ಮುದಿನ್ದ್ರಿಯೇ ಸ್ವಾಕಾರೇ ದ್ವಾಕಾರೇ ಸುವಿಞ್ಞಾಪಯೇ ದುವಿಞ್ಞಾಪಯೇ ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚೇ ಪರಲೋಕವಜ್ಜಭಯದಸ್ಸಾವಿನೋ [ಪರಲೋಕವಜ್ಜಭಯದಸ್ಸಾವಿನೇ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)], ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚೇ ನಪರಲೋಕವಜ್ಜಭಯದಸ್ಸಾವಿನೋ।

ಅಪ್ಪರಜಕ್ಖೇ ಮಹಾರಜಕ್ಖೇತಿ ಸದ್ಧೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಅಪ್ಪರಜಕ್ಖೋ, ಅಸ್ಸದ್ಧೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಮಹಾರಜಕ್ಖೋ। ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಅಪ್ಪರಜಕ್ಖೋ, ಕುಸೀತೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಮಹಾರಜಕ್ಖೋ। ಉಪಟ್ಠಿತಸ್ಸತಿ ಪುಗ್ಗಲೋ ಅಪ್ಪರಜಕ್ಖೋ, ಮುಟ್ಠಸ್ಸತಿ ಪುಗ್ಗಲೋ ಮಹಾರಜಕ್ಖೋ। ಸಮಾಹಿತೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಅಪ್ಪರಜಕ್ಖೋ, ಅಸಮಾಹಿತೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಮಹಾರಜಕ್ಖೋ। ಪಞ್ಞವಾ ಪುಗ್ಗಲೋ ಅಪ್ಪರಜಕ್ಖೋ, ದುಪ್ಪಞ್ಞೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಮಹಾರಜಕ್ಖೋ।

ತಿಕ್ಖಿನ್ದ್ರಿಯೇ ಮುದಿನ್ದ್ರಿಯೇತಿ ಸದ್ಧೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ತಿಕ್ಖಿನ್ದ್ರಿಯೋ, ಅಸ್ಸದ್ಧೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಮುದಿನ್ದ್ರಿಯೋ…ಪೇ॰… ಪಞ್ಞವಾ ಪುಗ್ಗಲೋ ತಿಕ್ಖಿನ್ದ್ರಿಯೋ, ದುಪ್ಪಞ್ಞೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಮುದಿನ್ದ್ರಿಯೋ। **ಸ್ವಾಕಾರೇ ದ್ವಾಕಾರೇ**ತಿ ಸದ್ಧೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸ್ವಾಕಾರೋ, ಅಸ್ಸದ್ಧೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ದ್ವಾಕಾರೋ…ಪೇ॰… ಪಞ್ಞವಾ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸ್ವಾಕಾರೋ, ದುಪ್ಪಞ್ಞೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ದ್ವಾಕಾರೋ। **ಸುವಿಞ್ಞಾಪಯೇ ದುವಿಞ್ಞಾಪಯೇ**ತಿ ಸದ್ಧೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸುವಿಞ್ಞಾಪಯೋ, ಅಸ್ಸದ್ಧೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ದುವಿಞ್ಞಾಪಯೋ…ಪೇ॰… ಪಞ್ಞವಾ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸುವಿಞ್ಞಾಪಯೋ, ದುಪ್ಪಞ್ಞೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ದುವಿಞ್ಞಾಪಯೋ।

ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚೇ ಪರಲೋಕವಜ್ಜಭಯದಸ್ಸಾವಿನೋ, ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚೇ ನಪರಲೋಕವಜ್ಜಭಯದಸ್ಸಾವಿನೋತಿ ಸದ್ಧೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಪರಲೋಕವಜ್ಜಭಯದಸ್ಸಾವೀ, ಅಸ್ಸದ್ಧೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ನಪರಲೋಕವಜ್ಜಭಯದಸ್ಸಾವೀ। ಆರದ್ಧವೀರಿಯೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಪರಲೋಕವಜ್ಜಭಯದಸ್ಸಾವೀ , ಕುಸೀತೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ನಪರಲೋಕವಜ್ಜಭಯದಸ್ಸಾವೀ…ಪೇ॰… ಪಞ್ಞವಾ ಪುಗ್ಗಲೋ ಪರಲೋಕವಜ್ಜಭಯದಸ್ಸಾವೀ, ದುಪ್ಪಞ್ಞೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ನಪರಲೋಕವಜ್ಜಭಯದಸ್ಸಾವೀ।

ಲೋಕೋತಿ ಖನ್ಧಲೋಕೋ ಧಾತುಲೋಕೋ ಆಯತನಲೋಕೋ ವಿಪತ್ತಿಭವಲೋಕೋ ವಿಪತ್ತಿಸಮ್ಭವಲೋಕೋ ಸಮ್ಪತ್ತಿಭವಲೋಕೋ ಸಮ್ಪತ್ತಿಸಮ್ಭವಲೋಕೋ।

ಏಕೋ ಲೋಕೋ - ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾ ಆಹಾರಟ್ಠಿತಿಕಾ। ದ್ವೇ ಲೋಕಾ - ನಾಮಞ್ಚ ರೂಪಞ್ಚ। ತಯೋ ಲೋಕಾ - ತಿಸ್ಸೋ ವೇದನಾ। ಚತ್ತಾರೋ ಲೋಕಾ - ಚತ್ತಾರೋ ಆಹಾರಾ। ಪಞ್ಚ ಲೋಕಾ - ಪಞ್ಚುಪಾದಾನಕ್ಖನ್ಧಾ। ಛ ಲೋಕಾ - ಛ ಅಜ್ಝತ್ತಿಕಾನಿ ಆಯತನಾನಿ। ಸತ್ತ ಲೋಕಾ - ಸತ್ತ ವಿಞ್ಞಾಣಟ್ಠಿತಿಯೋ। ಅಟ್ಠ ಲೋಕಾ - ಅಟ್ಠ ಲೋಕಧಮ್ಮಾ। ನವ ಲೋಕಾ - ನವ ಸತ್ತಾವಾಸಾ। ದಸ ಲೋಕಾ - ದಸಾಯತನಾನಿ। ದ್ವಾದಸ ಲೋಕಾ - ದ್ವಾದಸಾಯತನಾನಿ। ಅಟ್ಠಾರಸ ಲೋಕಾ - ಅಟ್ಠಾರಸ ಧಾತುಯೋ।

ವಜ್ಜನ್ತಿ ಸಬ್ಬೇ ಕಿಲೇಸಾ ವಜ್ಜಾ, ಸಬ್ಬೇ ದುಚ್ಚರಿತಾ ವಜ್ಜಾ, ಸಬ್ಬೇ ಅಭಿಸಙ್ಖಾರಾ ವಜ್ಜಾ, ಸಬ್ಬೇ ಭವಗಾಮಿಕಮ್ಮಾ ವಜ್ಜಾ। ಇತಿ ಇಮಸ್ಮಿಞ್ಚ ಲೋಕೇ ಇಮಸ್ಮಿಞ್ಚ ವಜ್ಜೇ ತಿಬ್ಬಾ ಭಯಸಞ್ಞಾ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಿತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಉಕ್ಖಿತ್ತಾಸಿಕೇ ವಧಕೇ। ಇಮೇಹಿ ಪಞ್ಞಾಸಾಯ ಆಕಾರೇಹಿ ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಜಾನಾತಿ ಪಸ್ಸತಿ ಅಞ್ಞಾತಿ ಪಟಿವಿಜ್ಝತೀತಿ।

ಇನ್ದ್ರಿಯಸಮೋಧಾನೋ ಪಞ್ಚಮೋ।

ತತಿಯಭಾಣವಾರೋ।

ಇನ್ದ್ರಿಯಕಥಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೫. ವಿಮೋಕ್ಖಕಥಾ

೧. ಉದ್ದೇಸೋ

೧೦೯. ಪುರಿಮನಿದಾನಂ । “ತಯೋಮೇ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಿಮೋಕ್ಖಾ। ಕತಮೇ ತಯೋ? ಸುಞ್ಞತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ, ಅನಿಮಿತ್ತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ, ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ - ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಯೋ ವಿಮೋಕ್ಖಾ।

“ಅಪಿ ಚ, ಅಟ್ಠಸಟ್ಠಿ ವಿಮೋಕ್ಖಾ - ಸುಞ್ಞತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ, ಅನಿಮಿತ್ತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ, ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ; ಅಜ್ಝತ್ತವುಟ್ಠಾನೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ, ಬಹಿದ್ಧಾವುಟ್ಠಾನೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ, ದುಭತೋ ವುಟ್ಠಾನೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ; ಅಜ್ಝತ್ತವುಟ್ಠಾನಾ ಚತ್ತಾರೋ ವಿಮೋಕ್ಖಾ, ಬಹಿದ್ಧಾವುಟ್ಠಾನಾ ಚತ್ತಾರೋ ವಿಮೋಕ್ಖಾ, ದುಭತೋ ವುಟ್ಠಾನಾ ಚತ್ತಾರೋ ವಿಮೋಕ್ಖಾ; ಅಜ್ಝತ್ತವುಟ್ಠಾನಾನಂ ಅನುಲೋಮಾ ಚತ್ತಾರೋ ವಿಮೋಕ್ಖಾ, ಬಹಿದ್ಧಾವುಟ್ಠಾನಾನಂ ಅನುಲೋಮಾ ಚತ್ತಾರೋ ವಿಮೋಕ್ಖಾ, ದುಭತೋ ವುಟ್ಠಾನಾನಂ ಅನುಲೋಮಾ ಚತ್ತಾರೋ ವಿಮೋಕ್ಖಾ; ಅಜ್ಝತ್ತವುಟ್ಠಾನಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧೀ [ಅಜ್ಝತ್ತವುಟ್ಠಾನಾ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಿದ್ಧೀ (ಸ್ಯಾ॰)] ಚತ್ತಾರೋ ವಿಮೋಕ್ಖಾ, ಬಹಿದ್ಧಾವುಟ್ಠಾನಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧೀ ಚತ್ತಾರೋ ವಿಮೋಕ್ಖಾ, ದುಭತೋ ವುಟ್ಠಾನಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧೀ ಚತ್ತಾರೋ ವಿಮೋಕ್ಖಾ; ರೂಪೀ ರೂಪಾನಿ ಪಸ್ಸತೀತಿ ವಿಮೋಕ್ಖೋ, ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಅರೂಪಸಞ್ಞೀ ಬಹಿದ್ಧಾ ರೂಪಾನಿ ಪಸ್ಸತೀತಿ ವಿಮೋಕ್ಖೋ, ಸುಭಂ ತೇವ ಅಧಿಮುತ್ತೋ ಹೋತೀತಿ ವಿಮೋಕ್ಖೋ; ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿ ವಿಮೋಕ್ಖೋ, ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿ ವಿಮೋಕ್ಖೋ, ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿ ವಿಮೋಕ್ಖೋ; ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿ ವಿಮೋಕ್ಖೋ, ಸಞ್ಞಾವೇದಯಿತನಿರೋಧಸಮಾಪತ್ತಿ ವಿಮೋಕ್ಖೋ; ಸಮಯವಿಮೋಕ್ಖೋ, ಅಸಮಯವಿಮೋಕ್ಖೋ; ಸಾಮಯಿಕೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ, ಅಸಾಮಯಿಕೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ; ಕುಪ್ಪೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ, ಅಕುಪ್ಪೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ; ಲೋಕಿಯೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ, ಲೋಕುತ್ತರೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ; ಸಾಸವೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ, ಅನಾಸವೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ; ಸಾಮಿಸೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ, ನಿರಾಮಿಸೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ; ನಿರಾಮಿಸಾನಿರಾಮಿಸತರೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ, ಪಣಿಹಿತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ, ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ, ಪಣಿಹಿತಪ್ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿ ವಿಮೋಕ್ಖೋ; ಸಞ್ಞುತ್ತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ, ವಿಸಞ್ಞುತ್ತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ; ಏಕತ್ತವಿಮೋಕ್ಖೋ, ನಾನತ್ತವಿಮೋಕ್ಖೋ , ಸಞ್ಞಾವಿಮೋಕ್ಖೋ, ಞಾಣವಿಮೋಕ್ಖೋ; ಸೀತಿಸಿಯಾವಿಮೋಕ್ಖೋ [ಸೀತೀಸಿಯಾವಿಮೋಕ್ಖೋ (ಸೀ॰ ಅಟ್ಠ॰)], ಝಾನವಿಮೋಕ್ಖೋ, ಅನುಪಾದಾಚಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಮೋಕ್ಖೋ”।

೧. ನಿದ್ದೇಸೋ

೧೧೦. ಕತಮೋ **ಸುಞ್ಞತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ?** ಇಧ ಭಿಕ್ಖು ಅರಞ್ಞಗತೋ ವಾ ರುಕ್ಖಮೂಲಗತೋ ವಾ ಸುಞ್ಞಾಗಾರಗತೋ ವಾ ಇತಿ ಪಟಿಸಞ್ಚಿಕ್ಖತಿ - “ಸುಞ್ಞಮಿದಂ ಅತ್ತೇನ ವಾ ಅತ್ತನಿಯೇನ ವಾ”ತಿ। ಸೋ ತತ್ಥ ಅಭಿನಿವೇಸಂ ನ ಕರೋತೀತಿ - ಸುಞ್ಞತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಅಯಂ ಸುಞ್ಞತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ।

ಕತಮೋ **ಅನಿಮಿತ್ತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ?** ಇಧ ಭಿಕ್ಖು ಅರಞ್ಞಗತೋ ವಾ ರುಕ್ಖಮೂಲಗತೋ ವಾ ಸುಞ್ಞಾಗಾರಗತೋ ವಾ ಇತಿ ಪಟಿಸಞ್ಚಿಕ್ಖತಿ - “ಸುಞ್ಞಮಿದಂ ಅತ್ತೇನ ವಾ ಅತ್ತನಿಯೇನ ವಾ”ತಿ। ಸೋ ತತ್ಥ ನಿಮಿತ್ತಂ ನ ಕರೋತೀತಿ - ಅನಿಮಿತ್ತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಅಯಂ ಅನಿಮಿತ್ತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ।

ಕತಮೋ **ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ?** ಇಧ ಭಿಕ್ಖು ಅರಞ್ಞಗತೋ ವಾ ರುಕ್ಖಮೂಲಗತೋ ವಾ ಸುಞ್ಞಾಗಾರಗತೋ ವಾ ಇತಿ ಪಟಿಸಞ್ಚಿಕ್ಖತಿ - “ಸುಞ್ಞಮಿದಂ ಅತ್ತೇನ ವಾ ಅತ್ತನಿಯೇನ ವಾ”ತಿ। ಸೋ ತತ್ಥ ಪಣಿಧಿಂ ನ ಕರೋತೀತಿ - ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಅಯಂ ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ।

ಕತಮೋ **ಅಜ್ಝತ್ತವುಟ್ಠಾನೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ?** ಚತ್ತಾರಿ ಝಾನಾನಿ - ಅಯಂ ಅಜ್ಝತ್ತವುಟ್ಠಾನೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಕತಮೋ ಬಹಿದ್ಧಾವುಟ್ಠಾನೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ? ಚತಸ್ಸೋ ಅರೂಪಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ - ಅಯಂ ಬಹಿದ್ಧಾವುಟ್ಠಾನೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಕತಮೋ ದುಭತೋ ವುಟ್ಠಾನೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ? ಚತ್ತಾರೋ ಅರಿಯಮಗ್ಗಾ - ಅಯಂ ದುಭತೋ ವುಟ್ಠಾನೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ।

ಕತಮೇ **ಅಜ್ಝತ್ತವುಟ್ಠಾನಾ ಚತ್ತಾರೋ ವಿಮೋಕ್ಖಾ?** ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ನೀವರಣೇಹಿ ವುಟ್ಠಾತಿ। ದುತಿಯಂ ಝಾನಂ ವಿತಕ್ಕವಿಚಾರೇಹಿ ವುಟ್ಠಾತಿ। ತತಿಯಂ ಝಾನಂ ಪೀತಿಯಾ ವುಟ್ಠಾತಿ। ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ ಸುಖದುಕ್ಖೇಹಿ ವುಟ್ಠಾತಿ। ಇಮೇ ಅಜ್ಝತ್ತವುಟ್ಠಾನಾ ಚತ್ತಾರೋ ವಿಮೋಕ್ಖಾ।

ಕತಮೇ **ಬಹಿದ್ಧಾವುಟ್ಠಾನಾ ಚತ್ತಾರೋ ವಿಮೋಕ್ಖಾ?** ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿ ರೂಪಸಞ್ಞಾಯ ಪಟಿಘಸಞ್ಞಾಯ ನಾನತ್ತಸಞ್ಞಾಯ ವುಟ್ಠಾತಿ। ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞಾಯ ವುಟ್ಠಾತಿ। ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞಾಯ ವುಟ್ಠಾತಿ। ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞಾಯ ವುಟ್ಠಾತಿ। ಇಮೇ ಬಹಿದ್ಧಾವುಟ್ಠಾನಾ ಚತ್ತಾರೋ ವಿಮೋಕ್ಖಾ।

ಕತಮೇ **ದುಭತೋ ವುಟ್ಠಾನಾ ಚತ್ತಾರೋ ವಿಮೋಕ್ಖಾ?** ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗೋ ಸಕ್ಕಾಯದಿಟ್ಠಿವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾಸೀಲಬ್ಬತಪರಾಮಾಸಾ ದಿಟ್ಠಾನುಸಯಾ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾನುಸಯಾ ವುಟ್ಠಾತಿ, ತದನುವತ್ತಕಕಿಲೇಸೇಹಿ ಚ ಖನ್ಧೇಹಿ ಚ ವುಟ್ಠಾತಿ, ಬಹಿದ್ಧಾ ಚ ಸಬ್ಬನಿಮಿತ್ತೇಹಿ ವುಟ್ಠಾತಿ। ಸಕದಾಗಾಮಿಮಗ್ಗೋ ಓಳಾರಿಕಾ ಕಾಮರಾಗಸಞ್ಞೋಜನಾ ಪಟಿಘಸಞ್ಞೋಜನಾ ಓಳಾರಿಕಾ ಕಾಮರಾಗಾನುಸಯಾ ಪಟಿಘಾನುಸಯಾ ವುಟ್ಠಾತಿ, ತದನುವತ್ತಕಕಿಲೇಸೇಹಿ ಚ ಖನ್ಧೇಹಿ ಚ ವುಟ್ಠಾತಿ, ಬಹಿದ್ಧಾ ಚ ಸಬ್ಬನಿಮಿತ್ತೇಹಿ ವುಟ್ಠಾತಿ । ಅನಾಗಾಮಿಮಗ್ಗೋ ಅನುಸಹಗತಾ ಕಾಮರಾಗಸಞ್ಞೋಜನಾ ಪಟಿಘಸಞ್ಞೋಜನಾ ಅನುಸಹಗತಾ ಕಾಮರಾಗಾನುಸಯಾ ಪಟಿಘಾನುಸಯಾ ವುಟ್ಠಾತಿ, ತದನುವತ್ತಕಕಿಲೇಸೇಹಿ ಚ ಖನ್ಧೇಹಿ ಚ ವುಟ್ಠಾತಿ, ಬಹಿದ್ಧಾ ಚ ಸಬ್ಬನಿಮಿತ್ತೇಹಿ ವುಟ್ಠಾತಿ। ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೋ ರೂಪರಾಗಾ ಅರೂಪರಾಗಾ ಮಾನಾ ಉದ್ಧಚ್ಚಾ ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಮಾನಾನುಸಯಾ ಭವರಾಗಾನುಸಯಾ ಅವಿಜ್ಜಾನುಸಯಾ ವುಟ್ಠಾತಿ, ತದನುವತ್ತಕಕಿಲೇಸೇಹಿ ಚ ಖನ್ಧೇಹಿ ಚ ವುಟ್ಠಾತಿ, ಬಹಿದ್ಧಾ ಚ ಸಬ್ಬನಿಮಿತ್ತೇಹಿ ವುಟ್ಠಾತಿ। ಇಮೇ ದುಭತೋ ವುಟ್ಠಾನಾ ಚತ್ತಾರೋ ವಿಮೋಕ್ಖಾ।

೨೧೧. ಕತಮೇ **ಅಜ್ಝತ್ತವುಟ್ಠಾನಾನಂ ಅನುಲೋಮಾ ಚತ್ತಾರೋ ವಿಮೋಕ್ಖಾ?** ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ವಿತಕ್ಕೋ ಚ ವಿಚಾರೋ ಚ ಪೀತಿ ಚ ಸುಖಞ್ಚ ಚಿತ್ತೇಕಗ್ಗತಾ ಚ, ದುತಿಯಂ ಝಾನಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ...ಪೇ॰... ತತಿಯಂ ಝಾನಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ...ಪೇ॰... ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ವಿತಕ್ಕೋ ಚ ವಿಚಾರೋ ಚ ಪೀತಿ ಚ ಸುಖಞ್ಚ ಚಿತ್ತೇಕಗ್ಗತಾ ಚ - ಇಮೇ ಅಜ್ಝತ್ತವುಟ್ಠಾನಾನಂ ಅನುಲೋಮಾ ಚತ್ತಾರೋ ವಿಮೋಕ್ಖಾ।

ಕತಮೇ **ಬಹಿದ್ಧಾವುಟ್ಠಾನಾನಂ ಅನುಲೋಮಾ ಚತ್ತಾರೋ ವಿಮೋಕ್ಖಾ?** ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ವಿತಕ್ಕೋ ಚ ವಿಚಾರೋ ಚ ಪೀತಿ ಚ ಸುಖಞ್ಚ ಚಿತ್ತೇಕಗ್ಗತಾ ಚ, ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಂ...ಪೇ॰... ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಂ ...ಪೇ॰... ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ ವಿತಕ್ಕೋ ಚ ವಿಚಾರೋ ಚ ಪೀತಿ ಚ ಸುಖಞ್ಚ ಚಿತ್ತೇಕಗ್ಗತಾ ಚ - ಇಮೇ ಬಹಿದ್ಧಾವುಟ್ಠಾನಾನಂ ಅನುಲೋಮಾ ಚತ್ತಾರೋ ವಿಮೋಕ್ಖಾ।

ಕತಮೇ **ದುಭತೋ ವುಟ್ಠಾನಾನಂ ಅನುಲೋಮಾ ಚತ್ತಾರೋ ವಿಮೋಕ್ಖಾ?** ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ **ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾ, ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ, ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾ।** ಸಕದಾಗಾಮಿಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ...ಪೇ॰... ಅನಾಗಾಮಿಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ...ಪೇ॰... ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಲಾಭತ್ಥಾಯ **ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾ, ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ, ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾ** - ಇಮೇ ದುಭತೋ ವುಟ್ಠಾನಾನಂ ಅನುಲೋಮಾ ಚತ್ತಾರೋ ವಿಮೋಕ್ಖಾ।

ಕತಮೇ **ಅಜ್ಝತ್ತವುಟ್ಠಾನಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧೀ ಚತ್ತಾರೋ ವಿಮೋಕ್ಖಾ?** ಪಠಮಸ್ಸ ಝಾನಸ್ಸ ಪಟಿಲಾಭೋ ವಾ ವಿಪಾಕೋ ವಾ, ದುತಿಯಸ್ಸ ಝಾನಸ್ಸ...ಪೇ॰... ತತಿಯಸ್ಸ ಝಾನಸ್ಸ...ಪೇ॰... ಚತುತ್ಥಸ್ಸ ಝಾನಸ್ಸ ಪಟಿಲಾಭೋ ವಾ ವಿಪಾಕೋ ವಾ - ಇಮೇ ಅಜ್ಝತ್ತವುಟ್ಠಾನಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧೀ ಚತ್ತಾರೋ ವಿಮೋಕ್ಖಾ।

ಕತಮೇ **ಬಹಿದ್ಧಾವುಟ್ಠಾನಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧೀ ಚತ್ತಾರೋ ವಿಮೋಕ್ಖಾ?** ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಪಟಿಲಾಭೋ ವಾ ವಿಪಾಕೋ ವಾ, ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ...ಪೇ॰... ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ...ಪೇ॰... ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಪಟಿಲಾಭೋ ವಾ ವಿಪಾಕೋ ವಾ - ಇಮೇ ಬಹಿದ್ಧಾವುಟ್ಠಾನಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧೀ ಚತ್ತಾರೋ ವಿಮೋಕ್ಖಾ।

ಕತಮೇ **ದುಭತೋ ವುಟ್ಠಾನಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧೀ ಚತ್ತಾರೋ ವಿಮೋಕ್ಖಾ?** ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಸ್ಸ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ, ಸಕದಾಗಾಮಿಮಗ್ಗಸ್ಸ ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲಂ , ಅನಾಗಾಮಿಮಗ್ಗಸ್ಸ ಅನಾಗಾಮಿಫಲಂ, ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಸ್ಸ ಅರಹತ್ತಫಲಂ - ಇಮೇ ದುಭತೋ ವುಟ್ಠಾನಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧೀ ಚತ್ತಾರೋ ವಿಮೋಕ್ಖಾ।

೨೧೨. ಕಥಂ **ರೂಪೀ ರೂಪಾನಿ ಪಸ್ಸತೀತಿ – ವಿಮೋಕ್ಖೋ?** ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಪಚ್ಚತ್ತಂ ನೀಲನಿಮಿತ್ತಂ ಮನಸಿಕರೋತಿ, ನೀಲಸಞ್ಞಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ಸೋ ತಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಸುಗ್ಗಹಿತಂ ಕರೋತಿ, ಸೂಪಧಾರಿತಂ ಉಪಧಾರೇತಿ, ಸ್ವಾವತ್ಥಿತಂ ಅವತ್ಥಾಪೇತಿ। ಸೋ ತಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಸುಗ್ಗಹಿತಂ ಕತ್ವಾ ಸೂಪಧಾರಿತಂ [ಸುಪಧಾರಿತಂ (ಕ॰)] ಉಪಧಾರೇತ್ವಾ ಸ್ವಾವತ್ಥಿತಂ ಅವತ್ಥಾಪೇತ್ವಾ ಬಹಿದ್ಧಾ ನೀಲನಿಮಿತ್ತೇ ಚಿತ್ತಂ ಉಪಸಂಹರತಿ, ನೀಲಸಞ್ಞಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ಸೋ ತಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಸುಗ್ಗಹಿತಂ ಕರೋತಿ, ಸೂಪಧಾರಿತಂ ಉಪಧಾರೇತಿ, ಸ್ವಾವತ್ಥಿತಂ ಅವತ್ಥಾಪೇತಿ। ಸೋ ತಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಸುಗ್ಗಹಿತಂ ಕತ್ವಾ ಉಪಧಾರೇತ್ವಾ ಸ್ವಾವತ್ಥಿತಂ ಅವತ್ಥಾಪೇತ್ವಾ ಆಸೇವತಿ ಭಾವೇತಿ ಬಹುಲೀಕರೋತಿ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - "ಅಜ್ಝತ್ತಞ್ಚ ಬಹಿದ್ಧಾ ಚ ಉಭಯಮಿದಂ ರೂಪ"ನ್ತಿ, ರೂಪಸಞ್ಞೀ ಹೋತಿ। ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಪಚ್ಚತ್ತಂ ಪೀತನಿಮಿತ್ತಂ...ಪೇ॰... ಲೋಹಿತನಿಮಿತ್ತಂ...ಪೇ॰... ಓದಾತನಿಮಿತ್ತಂ ಮನಸಿಕರೋತಿ, ಓದಾತಸಞ್ಞಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ಸೋ ತಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಸುಗ್ಗಹಿತಂ ಕರೋತಿ, ಸೂಪಧಾರಿತಂ ಉಪಧಾರೇತಿ, ಸ್ವಾವತ್ಥಿತಂ ಅವತ್ಥಾಪೇತಿ। ಸೋ ತಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಸುಗ್ಗಹಿತಂ ಕತ್ವಾ ಸೂಪಧಾರಿತಂ ಉಪಧಾರೇತ್ವಾ ಸ್ವಾವತ್ಥಿತಂ ಅವತ್ಥಾಪೇತ್ವಾ ಬಹಿದ್ಧಾ ಓದಾತನಿಮಿತ್ತೇ ಚಿತ್ತಂ ಉಪಸಂಹರತಿ, ಓದಾತಸಞ್ಞಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ಸೋ ತಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಸುಗ್ಗಹಿತಂ ಕರೋತಿ, ಸೂಪಧಾರಿತಂ ಉಪಧಾರೇತಿ, ಸ್ವಾವತ್ಥಿತಂ ಅವತ್ಥಾಪೇತಿ। ಸೋ ತಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಸುಗ್ಗಹಿತಂ ಕತ್ವಾ ಸೂಪಧಾರಿತಂ ಉಪಧಾರೇತ್ವಾ ಸ್ವಾವತ್ಥಿತಂ ಅವತ್ಥಾಪೇತ್ವಾ ಆಸೇವತಿ ಭಾವೇತಿ ಬಹುಲೀಕರೋತಿ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - "ಅಜ್ಝತ್ತಞ್ಚ ಬಹಿದ್ಧಾ ಚ ಉಭಯಮಿದಂ ರೂಪ"ನ್ತಿ, ರೂಪಸಞ್ಞೀ ಹೋತಿ। ಏವಂ ರೂಪೀ ರೂಪಾನಿ ಪಸ್ಸತೀತಿ - ವಿಮೋಕ್ಖೋ।

ಕಥಂ **ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಅರೂಪಸಞ್ಞೀ ಬಹಿದ್ಧಾ ರೂಪಾನಿ ಪಸ್ಸತೀತಿ – ವಿಮೋಕ್ಖೋ?** ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಪಚ್ಚತ್ತಂ ನೀಲನಿಮಿತ್ತಂ ನ ಮನಸಿಕರೋತಿ, ನೀಲಸಞ್ಞಂ ನ ಪಟಿಲಭತಿ; ಬಹಿದ್ಧಾ ನೀಲನಿಮಿತ್ತೇ ಚಿತ್ತಂ ಉಪಸಂಹರತಿ, ನೀಲಸಞ್ಞಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ಸೋ ತಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಸುಗ್ಗಹಿತಂ ಕರೋತಿ, ಸೂಪಧಾರಿತಂ ಉಪಧಾರೇತಿ, ಸ್ವಾವತ್ಥಿತಂ ಅವತ್ಥಾಪೇತಿ। ಸೋ ತಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಸುಗ್ಗಹಿತಂ ಕತ್ವಾ ಸೂಪಧಾರಿತಂ ಉಪಧಾರೇತ್ವಾ ಸ್ವಾವತ್ಥಿತಂ ಅವತ್ಥಾಪೇತ್ವಾ ಆಸೇವತಿ ಭಾವೇತಿ ಬಹುಲೀಕರೋತಿ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - "ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಅರೂಪಂ, ಬಹಿದ್ಧಾ ರೂಪಮಿದ"ನ್ತಿ, ರೂಪಸಞ್ಞೀ ಹೋತಿ। ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಪಚ್ಚತ್ತಂ ಪೀತನಿಮಿತ್ತಂ...ಪೇ॰... ಲೋಹಿತನಿಮಿತ್ತಂ...ಪೇ॰... ಓದಾತನಿಮಿತ್ತಂ ನ ಮನಸಿಕರೋತಿ, ಓದಾತಸಞ್ಞಂ ನ ಪಟಿಲಭತಿ; ಬಹಿದ್ಧಾ ಓದಾತನಿಮಿತ್ತೇ ಚಿತ್ತಂ ಉಪಸಂಹರತಿ, ಓದಾತಸಞ್ಞಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ಸೋ ತಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಸುಗ್ಗಹಿತಂ ಕರೋತಿ, ಸೂಪಧಾರಿತಂ ಉಪಧಾರೇತಿ, ಸ್ವಾವತ್ಥಿತಂ ಅವತ್ಥಾಪೇತಿ। ಸೋ ತಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಸುಗ್ಗಹಿತಂ ಕತ್ವಾ ಸೂಪಧಾರಿತಂ ಉಪಧಾರೇತ್ವಾ ಸ್ವಾವತ್ಥಿತಂ ಅವತ್ಥಾಪೇತ್ವಾ ಆಸೇವತಿ ಭಾವೇತಿ ಬಹುಲೀಕರೋತಿ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - "ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಅರೂಪಂ ಬಹಿದ್ಧಾ ರೂಪಮಿದ"ನ್ತಿ, ರೂಪಸಞ್ಞೀ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಅರೂಪಸಞ್ಞೀ ಬಹಿದ್ಧಾ ರೂಪಾನಿ ಪಸ್ಸತೀತಿ - ವಿಮೋಕ್ಖೋ।

ಕಥಂ **"ಸುಭ"ನ್ತೇವ ಅಧಿಮುತ್ತೋ ಹೋತೀತಿ – ವಿಮೋಕ್ಖೋ?** ಇಧ ಭಿಕ್ಖು ಮೇತ್ತಾಸಹಗತೇನ ಚೇತಸಾ ಏಕಂ ದಿಸಂ ಫರಿತ್ವಾ ವಿಹರತಿ, ತಥಾ ದುತಿಯಂ, ತಥಾ ತತಿಯಂ, ತಥಾ ಚತುತ್ಥಂ। ಇತಿ ಉದ್ಧಮಧೋ ತಿರಿಯಂ ಸಬ್ಬಧಿ ಸಬ್ಬತ್ತತಾಯ ಸಬ್ಬಾವನ್ತಂ ಲೋಕಂ ಮೇತ್ತಾಸಹಗತೇನ ಚೇತಸಾ ವಿಪುಲೇನ ಮಹಗ್ಗತೇನ ಅಪ್ಪಮಾಣೇನ ಅವೇರೇನ ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜೇನ [ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಝೇನ (ಸ್ಯಾ॰)]

ಫರಿತ್ವಾ ವಿಹರತಿ। ಮೇತ್ತಾಯ ಭಾವಿತತ್ತಾ ಸತ್ತಾ ಅಪ್ಪಟಿಕೂಲಾ ಹೋನ್ತಿ। ಕರುಣಾಸಹಗತೇನ ಚೇತಸಾ...ಪೇ॰... ಕರುಣಾಯ ಭಾವಿತತ್ತಾ ಸತ್ತಾ ಅಪ್ಪಟಿಕೂಲಾ ಹೋನ್ತಿ। ಮುದಿತಾಸಹಗತೇನ ಚೇತಸಾ...ಪೇ॰... ಮುದಿತಾಯ ಭಾವಿತತ್ತಾ ಸತ್ತಾ ಅಪ್ಪಟಿಕೂಲಾ ಹೋನ್ತಿ। ಉಪೇಕ್ಖಾಸಹಗತೇನ ಚೇತಸಾ ಏಕಂ ದಿಸಂ ಫರಿತ್ವಾ ವಿಹರತಿ...ಪೇ॰... ಉಪೇಕ್ಖಾಯ ಭಾವಿತತ್ತಾ ಸತ್ತಾ ಅಪ್ಪಟಿಕೂಲಾ ಹೋನ್ತಿ। ಏವಂ "ಸುಭಂ" ತೇವ ಅಧಿಮುತ್ತೋ ಹೋತೀತಿ - ವಿಮೋಕ್ಖೋ।

೨೧೩. ಕತಮೋ **ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿ ವಿಮೋಕ್ಖೋ?** ಇಧ ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬಸೋ ರೂಪಸಞ್ಞಾನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮಾ ಪಟಿಘಸಞ್ಞಾನಂ ಅತ್ಥಙ್ಗಮಾ ನಾನತ್ತಸಞ್ಞಾನಂ ಅಮನಸಿಕಾರಾ "ಅನನ್ತೋ ಆಕಾಸೋ"ತಿ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ - ಅಯಂ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿ ವಿಮೋಕ್ಖೋ।

ಕತಮೋ **ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿ ವಿಮೋಕ್ಖೋ?** ಇಧ ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬಸೋ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ "ಅನನ್ತಂ ವಿಞ್ಞಾಣ"ನ್ತಿ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ - ಅಯಂ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿ ವಿಮೋಕ್ಖೋ।

ಕತಮೋ **ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿ ವಿಮೋಕ್ಖೋ?** ಇಧ ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬಸೋ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ "ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚೀ"ತಿ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ - ಅಯಂ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿ ವಿಮೋಕ್ಖೋ ।

ಕತಮೋ **ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿ ವಿಮೋಕ್ಖೋ?** ಇಧ ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬಸೋ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ - ಅಯಂ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿ ವಿಮೋಕ್ಖೋ।

ಕತಮೋ **ಸಞ್ಞಾವೇದಯಿತನಿರೋಧಸಮಾಪತ್ತಿ ವಿಮೋಕ್ಖೋ?** ಇಧ ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬಸೋ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಸಞ್ಞಾವೇದಯಿತನಿರೋಧಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ - ಅಯಂ ಸಞ್ಞಾವೇದಯಿತನಿರೋಧಸಮಾಪತ್ತಿ ವಿಮೋಕ್ಖೋ।

ಕತಮೋ **ಸಮಯವಿಮೋಕ್ಖೋ?** ಚತ್ತಾರಿ ಚ ಝಾನಾನಿ ಚತಸ್ಸೋ ಚ ಅರೂಪಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ - ಅಯಂ ಸಮಯವಿಮೋಕ್ಖೋ।

ಕತಮೋ **ಅಸಮಯವಿಮೋಕ್ಖೋ?** ಚತ್ತಾರೋ ಚ ಅರಿಯಮಗ್ಗಾ, ಚತ್ತಾರಿ ಚ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಾನಿ, ನಿಬ್ಬಾನಞ್ಚ - ಅಯಂ ಅಸಮಯವಿಮೋಕ್ಖೋ।

ಕತಮೋ **ಸಾಮಯಿಕೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ?** ಚತ್ತಾರಿ ಚ ಝಾನಾನಿ, ಚತಸ್ಸೋ ಚ ಅರೂಪಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ - ಅಯಂ ಸಾಮಯಿಕೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ।

ಕತಮೋ **ಅಸಾಮಯಿಕೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ?** ಚತ್ತಾರೋ ಚ ಅರಿಯಮಗ್ಗಾ, ಚತ್ತಾರಿ ಚ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಾನಿ, ನಿಬ್ಬಾನಞ್ಚ - ಅಯಂ ಅಸಾಮಯಿಕೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ।

ಕತಮೋ **ಕುಪ್ಪೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ?** ಚತ್ತಾರಿ ಚ ಝಾನಾನಿ, ಚತಸ್ಸೋ ಚ ಅರೂಪಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ - ಅಯಂ ಕುಪ್ಪೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ।

ಕತಮೋ **ಅಕುಪ್ಪೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ?** ಚತ್ತಾರೋ ಚ ಅರಿಯಮಗ್ಗಾ, ಚತ್ತಾರಿ ಚ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಾನಿ, ನಿಬ್ಬಾನಞ್ಚ - ಅಯಂ ಅಕುಪ್ಪೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ।

ಕತಮೋ **ಲೋಕಿಯೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ?** ಚತ್ತಾರಿ ಚ ಝಾನಾನಿ, ಚತಸ್ಸೋ ಚ ಅರೂಪಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ - ಅಯಂ ಲೋಕಿಯೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ।

ಕತಮೋ **ಲೋಕುತ್ತರೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ?** ಚತ್ತಾರೋ ಚ ಅರಿಯಮಗ್ಗಾ, ಚತ್ತಾರಿ ಚ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಾನಿ, ನಿಬ್ಬಾನಞ್ಚ - ಅಯಂ ಲೋಕುತ್ತರೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ।

ಕತಮೋ **ಸಾಸವೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ?** ಚತ್ತಾರಿ ಚ ಝಾನಾನಿ, ಚತಸ್ಸೋ ಚ ಅರೂಪಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ - ಅಯಂ ಸಾಸವೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ।

ಕತಮೋ **ಅನಾಸವೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ?** ಚತ್ತಾರೋ ಚ ಅರಿಯಮಗ್ಗಾ, ಚತ್ತಾರಿ ಚ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಾನಿ, ನಿಬ್ಬಾನಞ್ಚ - ಅಯಂ ಅನಾಸವೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ।

ಕತಮೋ **ಸಾಮಿಸೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ?** ರೂಪಪ್ಪಟಿಸಞ್ಞುತ್ತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ - ಅಯಂ ಸಾಮಿಸೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ।

ಕತಮೋ **ನಿರಾಮಿಸೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ?** ಅರೂಪಪ್ಪಟಿಸಞ್ಞುತ್ತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ - ಅಯಂ ನಿರಾಮಿಸೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ।

ಕತಮೋ **ನಿರಾಮಿಸಾ ನಿರಾಮಿಸತರೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ?** ಚತ್ತಾರೋ ಚ ಅರಿಯಮಗ್ಗಾ, ಚತ್ತಾರಿ ಚ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಾನಿ, ನಿಬ್ಬಾನಞ್ಚ - ಅಯಂ ನಿರಾಮಿಸಾನಿರಾಮಿಸತರೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ।

ಕತಮೋ **ಪಣಿಹಿತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ?** ಚತ್ತಾರಿ ಚ ಝಾನಾನಿ, ಚತಸ್ಸೋ ಚ ಅರೂಪಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ - ಅಯಂ ಪಣಿಹಿತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಕತಮೋ ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ? ಚತ್ತಾರೋ ಚ ಅರಿಯಮಗ್ಗಾ, ಚತ್ತಾರಿ ಚ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಾನಿ, ನಿಬ್ಬಾನಞ್ಚ - ಅಯಂ ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ।

ಕತಮೋ **ಪಣಿಹಿತಪ್ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿ ವಿಮೋಕ್ಖೋ?** ಪಠಮಸ್ಸ ಝಾನಸ್ಸ ಪಟಿಲಾಭೋ ವಾ ವಿಪಾಕೋ ವಾ ...ಪೇ॰... ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಪಟಿಲಾಭೋ ವಾ ವಿಪಾಕೋ ವಾ - ಅಯಂ ಪಣಿಹಿತಪ್ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿ ವಿಮೋಕ್ಖೋ।

ಕತಮೋ **ಸಞ್ಞುತ್ತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ?** ಚತ್ತಾರಿ ಚ ಝಾನಾನಿ, ಚತಸ್ಸೋ ಚ ಅರೂಪಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ - ಅಯಂ ಸಞ್ಞುತ್ತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ।

ಕತಮೋ **ವಿಸಞ್ಞುತ್ತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ?** ಚತ್ತಾರೋ ಚ ಅರಿಯಮಗ್ಗಾ, ಚತ್ತಾರಿ ಚ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಾನಿ, ನಿಬ್ಬಾನಞ್ಚ - ಅಯಂ ವಿಸಞ್ಞುತ್ತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ।

ಕತಮೋ **ಏಕತ್ತವಿಮೋಕ್ಖೋ?** ಚತ್ತಾರೋ ಚ ಅರಿಯಮಗ್ಗಾ, ಚತ್ತಾರಿ ಚ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಾನಿ, ನಿಬ್ಬಾನಞ್ಚ - ಅಯಂ ಏಕತ್ತವಿಮೋಕ್ಖೋ।

ಕತಮೋ **ನಾನತ್ತವಿಮೋಕ್ಖೋ?** ಚತ್ತಾರಿ ಚ ಝಾನಾನಿ, ಚತಸ್ಸೋ ಚ ಅರೂಪಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ - ಅಯಂ ನಾನತ್ತವಿಮೋಕ್ಖೋ।

೨೧೪. ಕತಮೋ **ಸಞ್ಞಾವಿಮೋಕ್ಖೋ?** ಸಿಯಾ ಏಕೋ ಸಞ್ಞಾವಿಮೋಕ್ಖೋ ದಸ ಸಞ್ಞಾವಿಮೋಕ್ಖಾ ಹೋನ್ತಿ, ದಸ ಸಞ್ಞಾವಿಮೋಕ್ಖಾ ಏಕೋ ಸಞ್ಞಾವಿಮೋಕ್ಖೋ ಹೋತಿ, ವತ್ಥುವಸೇನ ಪರಿಯಾಯೇನ। ಕಥಞ್ಚ ಸಿಯಾ? ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ

ನಿಚ್ಚತೋ ಸಞ್ಞಾಯ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಸಞ್ಞಾವಿಮೋಕ್ಖೋ । ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಂ ಸುಖತೋ ಸಞ್ಞಾಯ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಸಞ್ಞಾವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಅತ್ತತೋ ಸಞ್ಞಾಯ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಸಞ್ಞಾವಿಮೋಕ್ಖೋ। ನಿಬ್ಬಿದಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ನನ್ದಿಯಾ ಸಞ್ಞಾಯ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಸಞ್ಞಾವಿಮೋಕ್ಖೋ। ವಿರಾಗಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ರಾಗತೋ ಸಞ್ಞಾಯ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಸಞ್ಞಾವಿಮೋಕ್ಖೋ। ನಿರೋಧಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಸಮುದಯತೋ ಸಞ್ಞಾಯ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಸಞ್ಞಾವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಆದಾನತೋ ಸಞ್ಞಾಯ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಸಞ್ಞಾವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಅನಿಮಿತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ನಿಮಿತ್ತತೋ ಸಞ್ಞಾಯ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಸಞ್ಞಾವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಅಪ್ಪಣಿಹಿತಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಪಣಿಧಿಯಾ ಸಞ್ಞಾಯ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಸಞ್ಞಾವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಸುಞ್ಞತಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಅಭಿನಿವೇಸತೋ ಸಞ್ಞಾಯ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಸಞ್ಞಾವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಏವಂ ಸಿಯಾ ಏಕೋ ಸಞ್ಞಾವಿಮೋಕ್ಖೋ ದಸ ಸಞ್ಞಾವಿಮೋಕ್ಖಾ ಹೋನ್ತಿ, ದಸ ಸಞ್ಞಾವಿಮೋಕ್ಖಾ ಏಕೋ ಸಞ್ಞಾವಿಮೋಕ್ಖೋ ಹೋತಿ ವತ್ಥುವಸೇನ ಪರಿಯಾಯೇನ।

ರೂಪೇ ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ನಿಚ್ಚತೋ ಸಞ್ಞಾಯ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಸಞ್ಞಾವಿಮೋಕ್ಖೋ…ಪೇ॰… ರೂಪೇ ಸುಞ್ಞತಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಅಭಿನಿವೇಸತೋ ಸಞ್ಞಾಯ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಸಞ್ಞಾವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಏವಂ ಸಿಯಾ ಏಕೋ ಸಞ್ಞಾವಿಮೋಕ್ಖೋ ದಸ ಸಞ್ಞಾವಿಮೋಕ್ಖಾ ಹೋನ್ತಿ, ದಸ ಸಞ್ಞಾವಿಮೋಕ್ಖಾ ಏಕೋ ಸಞ್ಞಾವಿಮೋಕ್ಖೋ ಹೋತಿ ವತ್ಥುವಸೇನ ಪರಿಯಾಯೇನ।

ವೇದನಾಯ…ಪೇ॰… ಸಞ್ಞಾಯ… ಸಙ್ಖಾರೇಸು… ವಿಞ್ಞಾಣೇ… ಚಕ್ಖುಸ್ಮಿಂ…ಪೇ॰… ಜರಾಮರಣೇ ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ನಿಚ್ಚತೋ ಸಞ್ಞಾಯ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಸಞ್ಞಾವಿಮೋಕ್ಖೋ…ಪೇ॰… ಜರಾಮರಣೇ ಸುಞ್ಞತಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಅಭಿನಿವೇಸತೋ ಸಞ್ಞಾಯ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಸಞ್ಞಾವಿಮೋಕ್ಖೋ । ಏವಂ ಸಿಯಾ, ಏಕೋ ಸಞ್ಞಾವಿಮೋಕ್ಖೋ ದಸ ಸಞ್ಞಾವಿಮೋಕ್ಖಾ ಹೋನ್ತಿ, ದಸ ಸಞ್ಞಾವಿಮೋಕ್ಖಾ ಏಕೋ ಸಞ್ಞಾವಿಮೋಕ್ಖೋ ಹೋತಿ ವತ್ಥುವಸೇನ ಪರಿಯಾಯೇನ - ಅಯಂ ಸಞ್ಞಾವಿಮೋಕ್ಖೋ।

೨೧೫. ಕತಮೋ **ಞಾಣವಿಮೋಕ್ಖೋ?** ಸಿಯಾ ಏಕೋ ಞಾಣವಿಮೋಕ್ಖೋ ದಸ ಞಾಣವಿಮೋಕ್ಖಾ ಹೋನ್ತಿ, ದಸ ಞಾಣವಿಮೋಕ್ಖಾ ಏಕೋ ಞಾಣವಿಮೋಕ್ಖೋ ಹೋತಿ ವತ್ಥುವಸೇನ ಪರಿಯಾಯೇನ **ಸಿಯಾ**ತಿ । ಕಥಞ್ಚ ಸಿಯಾ? ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾ ಯಥಾಭೂತಂ ಞಾಣಂ ನಿಚ್ಚತೋ ಸಮ್ಮೋಹಾ ಅಞ್ಞಾಣಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಞಾಣವಿಮೋಕ್ಖೋ। ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ ಯಥಾಭೂತಂ ಞಾಣಂ ಸುಖತೋ ಸಮ್ಮೋಹಾ ಅಞ್ಞಾಣಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಞಾಣವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾ ಯಥಾಭೂತಂ ಞಾಣಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮ್ಮೋಹಾ ಅಞ್ಞಾಣಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಞಾಣವಿಮೋಕ್ಖೋ। ನಿಬ್ಬಿದಾನುಪಸ್ಸನಾ ಯಥಾಭೂತಂ ಞಾಣಂ ನನ್ದಿಯಾ ಸಮ್ಮೋಹಾ ಅಞ್ಞಾಣಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಞಾಣವಿಮೋಕ್ಖೋ। ವಿರಾಗಾನುಪಸ್ಸನಾ ಯಥಾಭೂತಂ ಞಾಣಂ ರಾಗತೋ ಸಮ್ಮೋಹಾ ಅಞ್ಞಾಣಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಞಾಣವಿಮೋಕ್ಖೋ। ನಿರೋಧಾನುಪಸ್ಸನಾ ಯಥಾಭೂತಂ ಞಾಣಂ ಸಮುದಯತೋ ಸಮ್ಮೋಹಾ ಅಞ್ಞಾಣಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಞಾಣವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸನಾ ಯಥಾಭೂತಂ ಞಾಣಂ ಆದಾನತೋ ಸಮ್ಮೋಹಾ ಅಞ್ಞಾಣಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಞಾಣವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಅನಿಮಿತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾ ಯಥಾಭೂತಂ ಞಾಣಂ ನಿಮಿತ್ತತೋ ಸಮ್ಮೋಹಾ ಅಞ್ಞಾಣಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಞಾಣವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಅಪ್ಪಣಿಹಿತಾನುಪಸ್ಸನಾ ಥಾಭೂತಂ ಞಾಣಂ ಪಣಿಧಿಯಾ ಸಮ್ಮೋಹಾ ಅಞ್ಞಾಣಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಞಾಣವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಸುಞ್ಞತಾನುಪಸ್ಸನಾ ಯಥಾಭೂತಂ ಞಾಣಂ ಅಭಿನಿವೇಸತೋ ಸಮ್ಮೋಹಾ ಅಞ್ಞಾಣಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಞಾಣವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಏವಂ ಸಿಯಾ ಏಕೋ ಞಾಣವಿಮೋಕ್ಖೋ ದಸ ಞಾಣವಿಮೋಕ್ಖಾ ಹೋನ್ತಿ, ದಸ ಞಾಣವಿಮೋಕ್ಖಾ ಏಕೋ ಞಾಣವಿಮೋಕ್ಖೋ ಹೋತಿ ವತ್ಥುವಸೇನ ಪರಿಯಾಯೇನ।

ರೂಪೇ ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾ ಯಥಾಭೂತಂ ಞಾಣಂ ನಿಚ್ಚತೋ ಸಮ್ಮೋಹಾ ಅಞ್ಞಾಣಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಞಾಣವಿಮೋಕ್ಖೋ… ಪೇ॰… ರೂಪೇ ಸುಞ್ಞತಾನುಪಸ್ಸನಾ ಯಥಾಭೂತಂ ಞಾಣಂ ಅಭಿನಿವೇಸತೋ ಸಮ್ಮೋಹಾ ಅಞ್ಞಾಣಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ -

ಞಾಣವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಏವಂ ಸಿಯಾ ಏಕೋ ಞಾಣವಿಮೋಕ್ಖೋ ದಸ ಞಾಣವಿಮೋಕ್ಖಾ ಹೋನ್ತಿ, ದಸ ಞಾಣವಿಮೋಕ್ಖಾ ಏಕೋ ಞಾಣವಿಮೋಕ್ಖೋ ಹೋತಿ ವತ್ಥುವಸೇನ ಪರಿಯಾಯೇನ।

ವೇದನಾಯ ...ಪೇ॰... ಸಞ್ಞಾಯ... ಸಙ್ಖಾರೇಸು... ವಿಞ್ಞಾಣೇ... ಚಕ್ಖುಸ್ಮಿಂ...ಪೇ॰... ಜರಾಮರಣೇ ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾ ಯಥಾಭೂತಂ ಞಾಣಂ ನಿಚ್ಚತೋ ಸಮ್ಮೋಹಾ ಅಞ್ಞಾಣಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಞಾಣವಿಮೋಕ್ಖೋ...ಪೇ॰... ಜರಾಮರಣೇ ಸುಞ್ಞತಾನುಪಸ್ಸನಾ ಯಥಾಭೂತಂ ಞಾಣಂ ಅಭಿನಿವೇಸತೋ ಸಮ್ಮೋಹಾ ಅಞ್ಞಾಣಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಞಾಣವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಏವಂ ಸಿಯಾ ಏಕೋ ಞಾಣವಿಮೋಕ್ಖೋ ದಸ ಞಾಣವಿಮೋಕ್ಖಾ ಹೋನ್ತಿ, ದಸ ಞಾಣವಿಮೋಕ್ಖಾ ಏಕೋ ಞಾಣವಿಮೋಕ್ಖೋ ಹೋತಿ ವತ್ಥುವಸೇನ ಪರಿಯಾಯೇನ - ಅಯಂ ಞಾಣವಿಮೋಕ್ಖೋ।

೨೧೬. ಕತಮೋ **ಸೀತಿಸಿಯಾವಿಮೋಕ್ಖೋ?** ಸಿಯಾ ಏಕೋ ಸೀತಿಸಿಯಾವಿಮೋಕ್ಖೋ ದಸ ಸೀತಿಸಿಯಾವಿಮೋಕ್ಖಾ ಹೋನ್ತಿ, ದಸ ಸೀತಿಸಿಯಾವಿಮೋಕ್ಖಾ ಏಕೋ ಸೀತಿಸಿಯಾವಿಮೋಕ್ಖೋ ಹೋತಿ ವತ್ಥುವಸೇನ ಪರಿಯಾಯೇನ **ಸಿಯಾ**ತಿ। ಕಥಞ್ಚ ಸಿಯಾ? ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾ ಅನುತ್ತರಂ ಸೀತಿಭಾವಂ ಞಾಣಂ ನಿಚ್ಚತೋ ಸನ್ತಾಪಪರಿಳಾಹದರಥಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಸೀತಿಸಿಯಾವಿಮೋಕ್ಖೋ। ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ ಅನುತ್ತರಂ ಸೀತಿಭಾವಂ ಞಾಣಂ ಸುಖತೋ ಸನ್ತಾಪಪರಿಳಾಹದರಥಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಸೀತಿಸಿಯಾವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾ ಅನುತ್ತರಂ ಸೀತಿಭಾವಂ ಞಾಣಂ ಅತ್ತತೋ ಸನ್ತಾಪಪರಿಳಾಹದರಥಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಸೀತಿಸಿಯಾವಿಮೋಕ್ಖೋ। ನಿಬ್ಬಿದಾನುಪಸ್ಸನಾ ಅನುತ್ತರಂ ಸೀತಿಭಾವಂ ಞಾಣಂ ನನ್ದಿಯಾ ಸನ್ತಾಪಪರಿಳಾಹದರಥಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಸೀತಿಸಿಯಾವಿಮೋಕ್ಖೋ। ವಿರಾಗಾನುಪಸ್ಸನಾ ಅನುತ್ತರಂ ಸೀತಿಭಾವಂ ಞಾಣಂ ರಾಗತೋ ಸನ್ತಾಪಪರಿಳಾಹದರಥಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಸೀತಿಸಿಯಾವಿಮೋಕ್ಖೋ । ನಿರೋಧಾನುಪಸ್ಸನಾ ಅನುತ್ತರಂ ಸೀತಿಭಾವಂ ಞಾಣಂ ಸಮುದಯತೋ ಸನ್ತಾಪಪರಿಳಾಹದರಥಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಸೀತಿಸಿಯಾವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸನಾ ಅನುತ್ತರಂ ಸೀತಿಭಾವಂ ಞಾಣಂ ಆದಾನತೋ ಸನ್ತಾಪಪರಿಳಾಹದರಥಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಸೀತಿಸಿಯಾವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಅನಿಮಿತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾ ಅನುತ್ತರಂ ಸೀತಿಭಾವಂ ಞಾಣಂ ನಿಮಿತ್ತತೋ ಸನ್ತಾಪಪರಿಳಾಹದರಥಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಸೀತಿಸಿಯಾವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಅಪ್ಪಣಿಹಿತಾನುಪಸ್ಸನಾ ಅನುತ್ತರಂ ಸೀತಿಭಾವಂ ಞಾಣಂ ಪಣಿಧಿಯಾ ಸನ್ತಾಪಪರಿಳಾಹದರಥಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಸೀತಿಸಿಯಾವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಸುಞ್ಞತಾನುಪಸ್ಸನಾ ಅನುತ್ತರಂ ಸೀತಿಭಾವಂ ಞಾಣಂ ಅಭಿನಿವೇಸತೋ ಸನ್ತಾಪಪರಿಳಾಹದರಥಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಸೀತಿಸಿಯಾವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಏವಂ ಸಿಯಾ ಏಕೋ ಸೀತಿಸಿಯಾವಿಮೋಕ್ಖೋ ದಸ ಸೀತಿಸಿಯಾವಿಮೋಕ್ಖಾ ಹೋನ್ತಿ, ದಸ ಸೀತಿಸಿಯಾವಿಮೋಕ್ಖಾ ಏಕೋ ಸೀತಿಸಿಯಾವಿಮೋಕ್ಖೋ ಹೋತಿ ವತ್ಥುವಸೇನ ಪರಿಯಾಯೇನ।

ರೂಪೇ ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾ ಅನುತ್ತರಂ ಸೀತಿಭಾವಂ ಞಾಣಂ ನಿಚ್ಚತೋ ಸನ್ತಾಪಪರಿಳಾಹದರಥಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಸೀತಿಸಿಯಾವಿಮೋಕ್ಖೋ...ಪೇ॰... ರೂಪೇ ಸುಞ್ಞತಾನುಪಸ್ಸನಾ ಅನುತ್ತರಂ ಸೀತಿಭಾವಂ ಞಾಣಂ ಅಭಿನಿವೇಸತೋ ಸನ್ತಾಪಪರಿಳಾಹದರಥಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಸೀತಿಸಿಯಾವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಏವಂ ಸಿಯಾ ಏಕೋ ಸೀತಿಸಿಯಾವಿಮೋಕ್ಖೋ ದಸ ಸೀತಿಸಿಯಾವಿಮೋಕ್ಖಾ ಹೋನ್ತಿ, ದಸ ಸೀತಿಸಿಯಾವಿಮೋಕ್ಖಾ ಏಕೋ ಸೀತಿಸಿಯಾವಿಮೋಕ್ಖೋ ಹೋತಿ ವತ್ಥುವಸೇನ ಪರಿಯಾಯೇನ।

ವೇದನಾಯ...ಪೇ॰... ಸಞ್ಞಾಯ... ಸಙ್ಖಾರೇಸು... ವಿಞ್ಞಾಣೇ... ಚಕ್ಖುಸ್ಮಿಂ...ಪೇ॰... ಜರಾಮರಣೇ ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾ ಅನುತ್ತರಂ ಸೀತಿಭಾವಂ ಞಾಣಂ ನಿಚ್ಚತೋ ಸನ್ತಾಪಪರಿಳಾಹದರಥಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಸೀತಿಸಿಯಾವಿಮೋಕ್ಖೋ...ಪೇ॰... ಜರಾಮರಣೇ ಸುಞ್ಞತಾನುಪಸ್ಸನಾ ಅನುತ್ತರಂ ಸೀತಿಭಾವಂ ಞಾಣಂ ಅಭಿನಿವೇಸತೋ ಸನ್ತಾಪಪರಿಳಾಹದರಥಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಸೀತಿಸಿಯಾವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಏವಂ ಸಿಯಾ ಏಕೋ ಸೀತಿಸಿಯಾವಿಮೋಕ್ಖೋ ದಸ ಸೀತಿಸಿಯಾವಿಮೋಕ್ಖಾ ಹೋನ್ತಿ, ದಸ ಸೀತಿಸಿಯಾವಿಮೋಕ್ಖಾ ಏಕೋ ಸೀತಿಸಿಯಾವಿಮೋಕ್ಖೋ ಹೋತಿ ವತ್ಥುವಸೇನ ಪರಿಯಾಯೇನ - ಅಯಂ ಸೀತಿಸಿಯಾವಿಮೋಕ್ಖೋ।

೨೧೭. ಕತಮೋ **ಝಾನವಿಮೋಕ್ಖೋ?** ನೇಕ್ಖಮ್ಮಂ ಝಾಯತೀತಿ [ಜಾಯತೀತಿ (ಸ್ಯಾ॰)] ಝಾನಂ। ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಂ ಝಾಪೇತೀತಿ - ಝಾನಂ। ಝಾಯನ್ತೋ [ಜಾಯನ್ತೋ (ಸ್ಯಾ॰)] ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಝಾನವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಝಾಪೇನ್ತೋ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಝಾನವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಝಾಯನ್ತೀತಿ - ಧಮ್ಮಾ। ಝಾಪೇತೀತಿ - ಕಿಲೇಸೇ। ಝಾತೇ ಚ ಝಾಪೇ ಚ ಜಾನಾತೀತಿ - ಝಾನವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಅಬ್ಯಾಪಾದೋ ಝಾಯತೀತಿ - ಝಾನಂ। ಬ್ಯಾಪಾದಂ ಝಾಪೇತೀತಿ - ಝಾನಂ। ಝಾಯನ್ತೋ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಝಾನವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಝಾಪೇನ್ತೋ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಝಾನವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಝಾಯನ್ತೀತಿ - ಧಮ್ಮಾ। ಝಾಪೇತೀತಿ - ಕಿಲೇಸೇ। ಝಾತೇ ಚ ಝಾಪೇ ಚ ಜಾನಾತೀತಿ - ಝಾನವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾ ಝಾಯತೀತಿ - ಝಾನಂ। ಥಿನಮಿದ್ಧಂ ಝಾಪೇತೀತಿ - ಝಾನಂ...ಪೇ॰... ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಝಾಯತೀತಿ - ಝಾನಂ। ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ಝಾಪೇತೀತಿ - ಝಾನಂ। ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನಂ ಝಾಯತೀತಿ - ಝಾನಂ। ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಂ ಝಾಪೇತೀತಿ - ಝಾನಂ। ಞಾಣಂ ಝಾಯತೀತಿ - ಝಾನಂ। ಅವಿಜ್ಜಂ ಝಾಪೇತೀತಿ - ಝಾನಂ। ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಝಾಯತೀತಿ - ಝಾನಂ। ಅರತಿಂ ಝಾಪೇತೀತಿ - ಝಾನಂ। ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಝಾಯತೀತಿ - ಝಾನಂ। ನೀವರಣೇ ಝಾಪೇತೀತಿ - ಝಾನಂ...ಪೇ॰... ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೋ ಝಾಯತೀತಿ - ಝಾನಂ। ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇ ಝಾಪೇತೀತಿ - ಝಾನಂ। ಝಾಯನ್ತೋ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಝಾನವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಝಾಪೇನ್ತೋ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಝಾನವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಝಾಯನ್ತೀತಿ - ಧಮ್ಮಾ। ಝಾಪೇತೀತಿ - ಕಿಲೇಸೇ। ಝಾತೇ ಚ ಝಾಪೇ ಚ ಜಾನಾತೀತಿ - ಝಾನವಿಮೋಕ್ಖೋ - ಅಯಂ ಝಾನವಿಮೋಕ್ಖೋ।

೨೧೮. ಕತಮೋ **ಅನುಪಾದಾ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಮೋಕ್ಖೋ?** ಸಿಯಾ ಏಕೋ ಅನುಪಾದಾಚಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಮೋಕ್ಖೋ ದಸ ಅನುಪಾದಾಚಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ಹೋನ್ತಿ, ದಸ ಅನುಪಾದಾಚಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ಏಕೋ ಅನುಪಾದಾಚಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಮೋಕ್ಖೋ ಹೋತಿ ವತ್ಥುವಸೇನ ಪರಿಯಾಯೇನ **ಸಿಯಾ**ತಿ । ಕಥಞ್ಚ ಸಿಯಾ? ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ನಿಚ್ಚತೋ ಉಪಾದಾನಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಅನುಪಾದಾಚಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಸುಖತೋ ಉಪಾದಾನಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಅನುಪಾದಾಚಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಅತ್ತತೋ ಉಪಾದಾನಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಅನುಪಾದಾಚಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ನಿಬ್ಬಿದಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ನನ್ದಿಯಾ ಉಪಾದಾನಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಅನುಪಾದಾಚಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ವಿರಾಗಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ರಾಗತೋ ಉಪಾದಾನಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಅನುಪಾದಾಚಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ನಿರೋಧಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಸಮುದಯತೋ ಉಪಾದಾನಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಅನುಪಾದಾಚಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಆದಾನತೋ ಉಪಾದಾನಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಅನುಪಾದಾಚಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಅನಿಮಿತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ನಿಮಿತ್ತತೋ ಉಪಾದಾನಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಅನುಪಾದಾಚಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಅಪ್ಪಣಿಹಿತಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಪಣಿಧಿಯಾ ಉಪಾದಾನಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಅನುಪಾದಾಚಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಸುಞ್ಞತಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಅಭಿನಿವೇಸತೋ ಉಪಾದಾನಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಅನುಪಾದಾಚಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಏವಂ ಸಿಯಾ ಏಕೋ ಅನುಪಾದಾಚಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಮೋಕ್ಖೋ ದಸ ಅನುಪಾದಾಚಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ಹೋನ್ತಿ, ದಸ ಅನುಪಾದಾಚಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ಏಕೋ ಅನುಪಾದಾಚಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಮೋಕ್ಖೋ ಹೋತಿ ವತ್ಥುವಸೇನ ಪರಿಯಾಯೇನ।

ರೂಪೇ ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ನಿಚ್ಚತೋ ಉಪಾದಾನಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಅನುಪಾದಾಚಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಮೋಕ್ಖೋ...ಪೇ॰... ರೂಪೇ ಸುಞ್ಞತಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಅಭಿನಿವೇಸತೋ ಉಪಾದಾನಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಅನುಪಾದಾಚಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಏವಂ ಸಿಯಾ ಏಕೋ ಅನುಪಾದಾಚಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಮೋಕ್ಖೋ ದಸ ಅನುಪಾದಾಚಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ಹೋನ್ತಿ, ದಸ ಅನುಪಾದಾಚಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ಏಕೋ ಅನುಪಾದಾಚಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಮೋಕ್ಖೋ ಹೋತಿ ವತ್ಥುವಸೇನ ಪರಿಯಾಯೇನ।

ವೇದನಾಯ...ಪೇ॰... ಸಞ್ಞಾಯ... ಸಙ್ಖಾರೇಸು... ವಿಞ್ಞಾಣೇ... ಚಕ್ಖುಸ್ಮಿಂ...ಪೇ॰... ಜರಾಮರಣೇ ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ನಿಚ್ಚತೋ ಉಪಾದಾನಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಅನುಪಾದಾಚಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಮೋಕ್ಖೋ...ಪೇ॰... ಜರಾಮರಣೇ ಸುಞ್ಞತಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಅಭಿನಿವೇಸತೋ ಉಪಾದಾನಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಅನುಪಾದಾಚಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಏವಂ ಸಿಯಾ ಏಕೋ ಅನುಪಾದಾಚಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಮೋಕ್ಖೋ ದಸ ಅನುಪಾದಾಚಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ಹೋನ್ತಿ , ದಸ ಅನುಪಾದಾಚಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ಏಕೋ ಅನುಪಾದಾಚಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಮೋಕ್ಖೋ ಹೋತಿ ವತ್ಥುವಸೇನ ಪರಿಯಾಯೇನ।

ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಕತಿಹುಪಾದಾನೇಹಿ ಮುಚ್ಚತಿ? ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಕತಿಹುಪಾದಾನೇಹಿ ಮುಚ್ಚತಿ? ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಕತಿಹುಪಾದಾನೇಹಿ ಮುಚ್ಚತಿ? ನಿಬ್ಬಿದಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ...ಪೇ॰... ವಿರಾಗಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ... ನಿರೋಧಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ... ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ... ಅನಿಮಿತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ... ಅಪ್ಪಣಿಹಿತಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ... ಸುಞ್ಞತಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಕತಿಹುಪಾದಾನೇಹಿ ಮುಚ್ಚತೀತಿ?

ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ತೀಹುಪಾದಾನೇಹಿ ಮುಚ್ಚತಿ। ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಏಕುಪಾದಾನಾ ಮುಚ್ಚತಿ। ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ತೀಹುಪಾದಾನೇಹಿ ಮುಚ್ಚತಿ। ನಿಬ್ಬಿದಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಏಕುಪಾದಾನಾ ಮುಚ್ಚತಿ। ವಿರಾಗಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಏಕುಪಾದಾನಾ ಮುಚ್ಚತಿ। ನಿರೋಧಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಚತೂಹುಪಾದಾನೇಹಿ ಮುಚ್ಚತಿ। ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಚತೂಹುಪಾದಾನೇಹಿ ಮುಚ್ಚತಿ। ಅನಿಮಿತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ತೀಹುಪಾದಾನೇಹಿ ಮುಚ್ಚತಿ। ಅಪ್ಪಣಿಹಿತಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಏಕುಪಾದಾನಾ ಮುಚ್ಚತಿ। ಸುಞ್ಞತಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ತೀಹುಪಾದಾನೇಹಿ ಮುಚ್ಚತಿ।

ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಕತಮೇಹಿ ತೀಹುಪಾದಾನೇಹಿ ಮುಚ್ಚತಿ? ದಿಟ್ಠುಪಾದಾನಾ, ಸೀಲಬ್ಬತುಪಾದಾನಾ, ಅತ್ತವಾದುಪಾದಾನಾ - ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಇಮೇಹಿ ತೀಹುಪಾದಾನೇಹಿ ಮುಚ್ಚತಿ। ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಕತಮಾ ಏಕುಪಾದಾನಾ [ಏಕೂಪಾದಾನಾ (ಸೀ॰ ಅಟ್ಠ॰)] ಮುಚ್ಚತಿ? ಕಾಮುಪಾದಾನಾ - ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಇದಂ ಏಕುಪಾದಾನಾ ಮುಚ್ಚತಿ। [ಇಮಾ ಏಕುಪಾದಾನಾ (ಸ್ಯಾ॰)] ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಕತಮೇಹಿ ತೀಹುಪಾದಾನೇಹಿ ಮುಚ್ಚತಿ? ದಿಟ್ಠುಪಾದಾನಾ, ಸೀಲಬ್ಬತುಪಾದಾನಾ, ಅತ್ತವಾದುಪಾದಾನಾ - ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಇಮೇಹಿ ತೀಹುಪಾದಾನೇಹಿ ಮುಚ್ಚತಿ। ನಿಬ್ಬಿದಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಕತಮಾ ಏಕುಪಾದಾನಾ ಮುಚ್ಚತಿ? ಕಾಮುಪಾದಾನಾ - ನಿಬ್ಬಿದಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಇದಂ ಏಕುಪಾದಾನಾ ಮುಚ್ಚತಿ। ವಿರಾಗಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಕತಮಾ ಏಕುಪಾದಾನಾ ಮುಚ್ಚತಿ? ಕಾಮುಪಾದಾನಾ - ವಿರಾಗಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಇದಂ ಏಕುಪಾದಾನಾ ಮುಚ್ಚತಿ। ನಿರೋಧಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಕತಮೇಹಿ ಚತೂಹುಪಾದಾನೇಹಿ ಮುಚ್ಚತಿ? ಕಾಮುಪಾದಾನಾ, ದಿಟ್ಠುಪಾದಾನಾ, ಸೀಲಬ್ಬತುಪಾದಾನಾ, ಅತ್ತವಾದುಪಾದಾನಾ - ನಿರೋಧಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಇಮೇಹಿ ಚತೂಹುಪಾದಾನೇಹಿ ಮುಚ್ಚತಿ। ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಕತಮೇಹಿ ಚತೂಹುಪಾದಾನೇಹಿ ಮುಚ್ಚತಿ? ಕಾಮುಪಾದಾನಾ, ದಿಟ್ಠುಪಾದಾನಾ, ಸೀಲಬ್ಬತುಪಾದಾನಾ, ಅತ್ತವಾದುಪಾದಾನಾ - ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಇಮೇಹಿ ಚತೂಹುಪಾದಾನೇಹಿ ಮುಚ್ಚತಿ। ಅನಿಮಿತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಕತಮೇಹಿ ತೀಹುಪಾದಾನೇಹಿ ಮುಚ್ಚತಿ? ದಿಟ್ಠುಪಾದಾನಾ, ಸೀಲಬ್ಬತುಪಾದಾನಾ, ಅತ್ತವಾದುಪಾದಾನಾ - ಅನಿಮಿತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಇಮೇಹಿ ತೀಹುಪಾದಾನೇಹಿ ಮುಚ್ಚತಿ। ಅಪ್ಪಣಿಹಿತಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಕತಮಾ ಏಕುಪಾದಾನಾ ಮುಚ್ಚತಿ? ಕಾಮುಪಾದಾನಾ - ಅಪ್ಪಣಿಹಿತಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಇದಂ ಏಕುಪಾದಾನಾ ಮುಚ್ಚತಿ। ಸುಞ್ಞತಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಕತಮೇಹಿ ತೀಹುಪಾದಾನೇಹಿ ಮುಚ್ಚತಿ? ದಿಟ್ಠುಪಾದಾನಾ, ಸೀಲಬ್ಬತುಪಾದಾನಾ, ಅತ್ತವಾದುಪಾದಾನಾ - ಸುಞ್ಞತಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಇಮೇಹಿ ತೀಹುಪಾದಾನೇಹಿ ಮುಚ್ಚತಿ।

ಯಞ್ಚ ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ, ಯಞ್ಚ ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ, ಯಞ್ಚ ಅನಿಮಿತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ, ಯಞ್ಚ ಸುಞ್ಞತಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ - ಇಮಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ ಞಾಣಾನಿ ತೀಹುಪಾದಾನೇಹಿ ಮುಚ್ಚನ್ತಿ - ದಿಟ್ಠುಪಾದಾನಾ, ಸೀಲಬ್ಬತುಪಾದಾನಾ, ಅತ್ತವಾದುಪಾದಾನಾ। ಯಞ್ಚ ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ, ಯಂ ಚ ನಿಬ್ಬಿದಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ, ಯಞ್ಚ ವಿರಾಗಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ, ಯಞ್ಚ ಅಪ್ಪಣಿಹಿತಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ - ಇಮಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ ಞಾಣಾನಿ ಏಕುಪಾದಾನಾ ಮುಚ್ಚನ್ತಿ - ಕಾಮುಪಾದಾನಾ। ಯಞ್ಚ ನಿರೋಧಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ, ಯಞ್ಚ ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ - ಇಮಾನಿ ದ್ವೇ ಞಾಣಾನಿ ಚತೂಹುಪಾದಾನೇಹಿ ಮುಚ್ಚನ್ತಿ - ಕಾಮುಪಾದಾನಾ, ದಿಟ್ಠುಪಾದಾನಾ, ಸೀಲಬ್ಬತುಪಾದಾನಾ, ಅತ್ತವಾದುಪಾದಾನಾ - ಅಯಂ ಅನುಪಾದಾಚಿತ್ತಸ್ಸ ವಿಮೋಕ್ಖೋ।

ವಿಮೋಕ್ಖಕಥಾಯ ಪಠಮಭಾಣವಾರೋ।

೨೧೯. ತೀಣಿ ಖೋ ಪನಿಮಾನಿ ವಿಮೋಕ್ಖಮುಖಾನಿ ಲೋಕನಿಯ್ಯಾನಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ। ಸಬ್ಬಸಙ್ಖಾರೇ ಪರಿಚ್ಛೇದಪರಿವಟುಮತೋ [ಪರಿಚ್ಛೇದಪರಿವಟ್ಟುಮತೋ (ಸ್ಯಾ॰)] ಸಮನುಪಸ್ಸನತಾಯ ಅನಿಮಿತ್ತಾಯ ಚ ಧಾತುಯಾ ಚಿತ್ತಸಮ್ಪಕ್ಖನ್ದನತಾಯ, ಸಬ್ಬಸಙ್ಖಾರೇಸು ಮನೋಸಮುತ್ತೇಜನತಾಯ ಅಪ್ಪಣಿಹಿತಾಯ ಚ ಧಾತುಯಾ ಚಿತ್ತಸಮ್ಪಕ್ಖನ್ದನತಾಯ, ಸಬ್ಬಧಮ್ಮೇ ಪರತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸನತಾಯ ಸುಞ್ಞತಾಯ ಚ ಧಾತುಯಾ ಚಿತ್ತಸಮ್ಪಕ್ಖನ್ದನತಾಯ - ಇಮಾನಿ ತೀಣಿ ವಿಮೋಕ್ಖಮುಖಾನಿ ಲೋಕನಿಯ್ಯಾನಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ।

ಅನಿಚ್ಚತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಕಥಂ ಸಙ್ಖಾರಾ ಉಪಟ್ಠನ್ತಿ? ದುಕ್ಖತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಕಥಂ ಸಙ್ಖಾರಾ ಉಪಟ್ಠನ್ತಿ? ಅನತ್ತತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಕಥಂ ಸಙ್ಖಾರಾ ಉಪಟ್ಠನ್ತಿ? ಅನಿಚ್ಚತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಖಯತೋ ಸಙ್ಖಾರಾ ಉಪಟ್ಠನ್ತಿ, ದುಕ್ಖತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಭಯತೋ ಸಙ್ಖಾರಾ ಉಪಟ್ಠನ್ತಿ, ಅನತ್ತತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಸುಞ್ಞತೋ ಸಙ್ಖಾರಾ ಉಪಟ್ಠನ್ತಿ।

ಅನಿಚ್ಚತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಕಿಂ ಬಹುಲಂ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ? ದುಕ್ಖತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಕಿಂ ಬಹುಲಂ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ? ಅನತ್ತತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಕಿಂ ಬಹುಲಂ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ? ಅನಿಚ್ಚತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಅಧಿಮೋಕ್ಖಬಹುಲಂ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ । ದುಕ್ಖತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಪಸ್ಸದ್ಧಿಬಹುಲಂ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಅನತ್ತತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ವೇದಬಹುಲಂ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ಅನಿಚ್ಚತೋ ಮನಸಿಕರೋನ್ತೋ ಅಧಿಮೋಕ್ಖಬಹುಲೋ ಕತಮಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಪಟಿಲಭತಿ? ದುಕ್ಖತೋ ಮನಸಿಕರೋನ್ತೋ ಪಸ್ಸದ್ಧಿಬಹುಲೋ ಕತಮಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಪಟಿಲಭತಿ? ಅನತ್ತತೋ ಮನಸಿಕರೋನ್ತೋ ವೇದಬಹುಲೋ ಕತಮಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಪಟಿಲಭತಿ? ಅನಿಚ್ಚತೋ ಮನಸಿಕರೋನ್ತೋ ಅಧಿಮೋಕ್ಖಬಹುಲೋ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ದುಕ್ಖತೋ ಮನಸಿಕರೋನ್ತೋ ಪಸ್ಸದ್ಧಿಬಹುಲೋ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ಅನತ್ತತೋ ಮನಸಿಕರೋನ್ತೋ ವೇದಬಹುಲೋ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಪಟಿಲಭತಿ।

ಅನಿಚ್ಚತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಅಧಿಮೋಕ್ಖಬಹುಲಸ್ಸ ಕತಮಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಂ ಹೋತಿ, ಭಾವನಾಯ ಕತಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ತದನ್ವಯಾ [ತದನ್ವಯಾನಿ (ಸ್ಯಾ॰)] ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತಿ, ಕೇನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ, ಕೋ ಭಾವೇತಿ? ದುಕ್ಖತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಪಸ್ಸದ್ಧಿಬಹುಲಸ್ಸ ಕತಮಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಂ ಹೋತಿ, ಭಾವನಾಯ ಕತಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ತದನ್ವಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತಿ, ಕೇನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ, ಕೋ ಭಾವೇತಿ? ಅನತ್ತತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ವೇದಬಹುಲಸ್ಸ ಕತಮಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಂ ಹೋತಿ, ಭಾವನಾಯ ಕತಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ತದನ್ವಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತಿ, ಕೇನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ, ಕೋ ಭಾವೇತಿ? ಅನಿಚ್ಚತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಅಧಿಮೋಕ್ಖಬಹುಲಸ್ಸ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಂ ಹೋತಿ। ಭಾವನಾಯ ಚತ್ತಾರಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ತದನ್ವಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತಿ। ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಯೋ ಸಮ್ಮಾಪಟಿಪನ್ನೋ ಸೋ ಭಾವೇತಿ; ನತ್ಥಿ ಮಿಚ್ಛಾಪಟಿಪನ್ನಸ್ಸ ಇನ್ದ್ರಿಯಭಾವನಾ। ದುಕ್ಖತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಪಸ್ಸದ್ಧಿಬಹುಲಸ್ಸ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಂ ಹೋತಿ। ಭಾವನಾಯ ಚತ್ತಾರಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ತದನ್ವಯಾ ಹೋನ್ತಿ , ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ , ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತಿ। ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಯೋ ಸಮ್ಮಾಪಟಿಪನ್ನೋ ಸೋ ಭಾವೇತಿ; ನತ್ಥಿ ಮಿಚ್ಛಾಪಟಿಪನ್ನಸ್ಸ ಇನ್ದ್ರಿಯಭಾವನಾ। ಅನತ್ತತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ವೇದಬಹುಲಸ್ಸ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಂ ಹೋತಿ। ಭಾವನಾಯ ಚತ್ತಾರಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ತದನ್ವಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತಿ। ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಯೋ ಸಮ್ಮಾಪಟಿಪನ್ನೋ ಸೋ ಭಾವೇತಿ; ನತ್ಥಿ ಮಿಚ್ಛಾಪಟಿಪನ್ನಸ್ಸ ಇನ್ದ್ರಿಯಭಾವನಾ।

೨೨೦. ಅನಿಚ್ಚತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಅಧಿಮೋಕ್ಖಬಹುಲಸ್ಸ ಕತಮಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಂ ಹೋತಿ? ಭಾವನಾಯ ಕತಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ತದನ್ವಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ? ಪಟಿವೇಧಕಾಲೇ ಕತಮಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಂ ಹೋತಿ? ಪಟಿವೇಧಾಯ ಕತಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ತದನ್ವಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತಿ? ಕೇನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ? ಕೇನಟ್ಠೇನ ಪಟಿವೇಧೋ? ದುಕ್ಖತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಪಸ್ಸದ್ಧಿಬಹುಲಸ್ಸ ಕತಮಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಂ ಹೋತಿ? ಭಾವನಾಯ ಕತಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ತದನ್ವಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ , ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ? ಪಟಿವೇಧಕಾಲೇ ಕತಮಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಂ ಹೋತಿ? ಪಟಿವೇಧಾಯ ಕತಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ತದನ್ವಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತಿ? ಕೇನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ? ಕೇನಟ್ಠೇನ ಪಟಿವೇಧೋ? ಅನತ್ತತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ವೇದಬಹುಲಸ್ಸ ಕತಮಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಂ ಹೋತಿ? ಭಾವನಾಯ ಕತಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ತದನ್ವಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ? ಪಟಿವೇಧಕಾಲೇ ಕತಮಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಂ ಹೋತಿ? ಪಟಿವೇಧಾಯ ಕತಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ತದನ್ವಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತಿ? ಕೇನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ? ಕೇನಟ್ಠೇನ ಪಟಿವೇಧೋ?

ಅನಿಚ್ಚತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಅಧಿಮೋಕ್ಖಬಹುಲಸ್ಸ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಂ ಹೋತಿ। ಭಾವನಾಯ ಚತ್ತಾರಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ತದನ್ವಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ , ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ಪಟಿವೇಧಕಾಲೇ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಂ ಹೋತಿ। ಪಟಿವೇಧಾಯ ಚತ್ತಾರಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ತದನ್ವಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತಿ। ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಪಟಿವೇಧೋ। ಏವಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝನ್ತೋಪಿ ಭಾವೇತಿ, ಭಾವೇನ್ತೋಪಿ ಪಟಿವಿಜ್ಝತಿ। ದುಕ್ಖತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಪಸ್ಸದ್ಧಿಬಹುಲಸ್ಸ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಂ ಹೋತಿ। ಭಾವನಾಯ ಚತ್ತಾರಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ತದನ್ವಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ಪಟಿವೇಧಕಾಲೇ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಂ ಹೋತಿ। ಪಟಿವೇಧಾಯ ಚತ್ತಾರಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ತದನ್ವಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತಿ। ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಪಟಿವೇಧೋ। ಏವಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝನ್ತೋಪಿ ಭಾವೇತಿ, ಭಾವೇನ್ತೋಪಿ ಪಟಿವಿಜ್ಝತಿ। ಅನತ್ತತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ವೇದಬಹುಲಸ್ಸ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಂ ಹೋತಿ। ಭಾವನಾಯ ಚತ್ತಾರಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ತದನ್ವಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ಪಟಿವೇಧಕಾಲೇಪಿ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಂ ಹೋತಿ। ಪಟಿವೇಧಾಯ ಚತ್ತಾರಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ತದನ್ವಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತಿ। ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಪಟಿವೇಧೋ। ಏವಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝನ್ತೋಪಿ ಭಾವೇತಿ, ಭಾವೇನ್ತೋಪಿ ಪಟಿವಿಜ್ಝತಿ।

೨೨೧. ಅನಿಚ್ಚತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಕತಮಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ? ಕತಮಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅಧಿಮತ್ತತ್ತಾ ಸದ್ಧಾವಿಮುತ್ತೋ [ಸದ್ಧಾಧಿಮುತ್ತೋ (ಸ್ಯಾ॰)] ಹೋತಿ? ದುಕ್ಖತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಕತಮಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ? ಕತಮಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅಧಿಮತ್ತತ್ತಾ ಕಾಯಸಕ್ಖೀ [ಕಾಯಸಕ್ಖಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰) ಅಭಿ॰ ಪು॰ ಪ॰ ೯೫ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಾ] ಹೋತಿ? ಅನತ್ತತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಕತಮಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ? ಕತಮಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅಧಿಮತ್ತತ್ತಾ ದಿಟ್ಠಿಪ್ಪತ್ತೋ ಹೋತಿ?

ಅನಿಚ್ಚತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅಧಿಮತ್ತತ್ತಾ ಸದ್ಧಾವಿಮುತ್ತೋ ಹೋತಿ। ದುಕ್ಖತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅಧಿಮತ್ತತ್ತಾ ಕಾಯಸಕ್ಖೀ ಹೋತಿ। ಅನತ್ತತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅಧಿಮತ್ತತ್ತಾ ದಿಟ್ಠಿಪ್ಪತ್ತೋ ಹೋತಿ।

ಸದ್ದಹನ್ತೋ ವಿಮುತ್ತೋತಿ - ಸದ್ಧಾವಿಮುತ್ತೋ। ಫುಟ್ಠತ್ತಾ ಸಚ್ಛಿಕತೋತಿ [ಸಚ್ಛಿಕರೋತೀತಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] - ಕಾಯಸಕ್ಖೀ। ದಿಟ್ಠತ್ತಾ ಪತ್ತೋತಿ - ದಿಟ್ಠಿಪ್ಪತ್ತೋ। ಸದ್ದಹನ್ತೋ ವಿಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಸದ್ಧಾವಿಮುತ್ತೋ। ಝಾನಫಸ್ಸಂ ಪಠಮಂ ಫುಸತಿ, ಪಚ್ಛಾ ನಿರೋಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಸಚ್ಛಿಕರೋತೀತಿ - ಕಾಯಸಕ್ಖೀ। "ದುಕ್ಖಾ ಸಙ್ಖಾರಾ, ಸುಖೋ ನಿರೋಧೋ"ತಿ ಞಾತಂ ಹೋತಿ ದಿಟ್ಠಂ ವಿದಿತಂ ಸಚ್ಛಿಕತಂ ಫಸ್ಸಿತಂ ಪಞ್ಞಾಯಾತಿ - ದಿಟ್ಠಿಪ್ಪತ್ತೋ। ಯೋ ಚಾಯಂ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸದ್ಧಾವಿಮುತ್ತೋ, ಯೋ ಚ ಕಾಯಸಕ್ಖೀ, ಯೋ ಚ ದಿಟ್ಠಿಪ್ಪತ್ತೋ, ಸಿಯಾ ಇಮೇ ತಯೋ ಪುಗ್ಗಲಾ ಸದ್ಧಾವಿಮುತ್ತಾಪಿ ಕಾಯಸಕ್ಖೀಪಿ ದಿಟ್ಠಿಪ್ಪತ್ತಾಪಿ ವತ್ಥುವಸೇನ ಪರಿಯಾಯೇನ **ಸಿಯಾ**ತಿ। ಕಥಞ್ಚ ಸಿಯಾ? ಅನಿಚ್ಚತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅಧಿಮತ್ತತ್ತಾ ಸದ್ಧಾವಿಮುತ್ತೋ ಹೋತಿ। ದುಕ್ಖತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅಧಿಮತ್ತತ್ತಾ ಸದ್ಧಾವಿಮುತ್ತೋ ಹೋತಿ। ಅನತ್ತತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅಧಿಮತ್ತತ್ತಾ ಸದ್ಧಾವಿಮುತ್ತೋ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಇಮೇ ತಯೋ ಪುಗ್ಗಲಾ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಸದ್ಧಾವಿಮುತ್ತಾ।

ದುಕ್ಖತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅಧಿಮತ್ತತ್ತಾ ಕಾಯಸಕ್ಖೀ ಹೋತಿ। ಅನತ್ತತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅಧಿಮತ್ತತ್ತಾ ಕಾಯಸಕ್ಖೀ ಹೋತಿ। ಅನಿಚ್ಚತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅಧಿಮತ್ತತ್ತಾ ಕಾಯಸಕ್ಖೀ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಇಮೇ ತಯೋ ಪುಗ್ಗಲಾ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಕಾಯಸಕ್ಖೀ।

ಅನತ್ತತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅಧಿಮತ್ತತ್ತಾ ದಿಟ್ಠಿಪ್ಪತ್ತೋ ಹೋತಿ। ಅನಿಚ್ಚತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅಧಿಮತ್ತತ್ತಾ ದಿಟ್ಠಿಪ್ಪತ್ತೋ ಹೋತಿ। ದುಕ್ಖತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅಧಿಮತ್ತತ್ತಾ ದಿಟ್ಠಿಪ್ಪತ್ತೋ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಇಮೇ ತಯೋ ಪುಗ್ಗಲಾ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ದಿಟ್ಠಿಪ್ಪತ್ತಾ।

ಯೋ ಚಾಯಂ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸದ್ಧಾವಿಮುತ್ತೋ, ಯೋ ಚ ಕಾಯಸಕ್ಖೀ, ಯೋ ಚ ದಿಟ್ಠಿಪ್ಪತ್ತೋ, ಏವಂ ಸಿಯಾ ಇಮೇ ತಯೋ ಪುಗ್ಗಲಾ ಸದ್ಧಾವಿಮುತ್ತಾಪಿ ಕಾಯಸಕ್ಖೀಪಿ ದಿಟ್ಠಿಪ್ಪತ್ತಾಪಿ ವತ್ಥುವಸೇನ ಪರಿಯಾಯೇನ। ಯೋ ಚಾಯಂ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸದ್ಧಾವಿಮುತ್ತೋ, ಯೋ ಚ ಕಾಯಸಕ್ಖೀ, ಯೋ ಚ ದಿಟ್ಠಿಪ್ಪತ್ತೋ, ಸಿಯಾ ಇಮೇ ತಯೋ ಪುಗ್ಗಲಾ…ಪೇ॰… ಅಞ್ಞೋಯೇವ ಸದ್ಧಾವಿಮುತ್ತೋ, ಅಞ್ಞೋ ಕಾಯಸಕ್ಖೀ, ಅಞ್ಞೋ ದಿಟ್ಠಿಪ್ಪತ್ತೋ **ಸಿಯಾ**ತಿ। ಕಥಞ್ಚ ಸಿಯಾ? ಅನಿಚ್ಚತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅಧಿಮತ್ತತ್ತಾ ಸದ್ಧಾವಿಮುತ್ತೋ ಹೋತಿ। ದುಕ್ಖತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅಧಿಮತ್ತತ್ತಾ ಕಾಯಸಕ್ಖೀ ಹೋತಿ। ಅನತ್ತತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅಧಿಮತ್ತತ್ತಾ ದಿಟ್ಠಿಪ್ಪತ್ತೋ ಹೋತಿ। ಯೋ ಚಾಯಂ ಪುಗ್ಗಲೋ ಸದ್ಧಾವಿಮುತ್ತೋ, ಯೋ ಚ ಕಾಯಸಕ್ಖೀ, ಯೋ ಚ ದಿಟ್ಠಿಪ್ಪತ್ತೋ, ಏವಂ ಸಿಯಾ ಇಮೇ ತಯೋ ಪುಗ್ಗಲಾ ಸದ್ಧಾವಿಮುತ್ತಾಪಿ ಕಾಯಸಕ್ಖೀಪಿ ದಿಟ್ಠಿಪ್ಪತ್ತಾಪಿ ವತ್ಥುವಸೇನ ಪರಿಯಾಯೇನ। ಅಞ್ಞೋಯೇವ ಸದ್ಧಾವಿಮುತ್ತೋ, ಅಞ್ಞೋ ಕಾಯಸಕ್ಖೀ, ಅಞ್ಞೋ ದಿಟ್ಠಿಪ್ಪತ್ತೋ।

ಅನಿಚ್ಚತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ, ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅಧಿಮತ್ತತ್ತಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಲಭತಿ; ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಸದ್ಧಾನುಸಾರೀ"। ಚತ್ತಾರಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ತದನ್ವಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ

ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಚತುನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಭಾವನಾ ಹೋತಿ। ಯೇ ಹಿ ಕೇಚಿ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಲಭನ್ತಿ , ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಸದ್ಧಾನುಸಾರಿನೋ।

ಅನಿಚ್ಚತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ, ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅಧಿಮತ್ತತ್ತಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಸಚ್ಛಿಕತಂ ಹೋತಿ; ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಸದ್ಧಾವಿಮುತ್ತೋ"। ಚತ್ತಾರಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ತದನ್ವಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಚತ್ತಾರಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಭಾವಿತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ ಸುಭಾವಿತಾನಿ । ಯೇಹಿ ಕೇಚಿ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಸಚ್ಛಿಕತಾ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಸದ್ಧಾವಿಮುತ್ತಾ।

ಅನಿಚ್ಚತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ, ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅಧಿಮತ್ತತ್ತಾ ಸಕದಾಗಾಮಿಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಲಭತಿ...ಪೇ॰... ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲಂ ಸಚ್ಛಿಕತಂ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ಅನಾಗಾಮಿಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಲಭತಿ... ಅನಾಗಾಮಿಫಲಂ ಸಚ್ಛಿಕತಂ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಲಭತಿ... ಅರಹತ್ತಂ [ಅರಹತ್ತಫಲಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰) ಅಟ್ಠಕಥಾ ಓಲೋಕೇತಬ್ಬಾ] ಸಚ್ಛಿಕತಂ ಹೋತಿ; ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಸದ್ಧಾವಿಮುತ್ತೋ"। ಚತ್ತಾರಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ತದನ್ವಯಾ ಹೋನ್ತಿ...ಪೇ॰... ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಚತ್ತಾರಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಭಾವಿತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ ಸುಭಾವಿತಾನಿ। ಯೇಹಿ ಕೇಚಿ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಅರಹತ್ತಂ ಸಚ್ಛಿಕತಾ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಸದ್ಧಾವಿಮುತ್ತಾ।

ದುಕ್ಖತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ, ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅಧಿಮತ್ತತ್ತಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಲಭತಿ; ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಕಾಯಸಕ್ಖೀ"। ಚತ್ತಾರಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ತದನ್ವಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ , ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಚತುನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಭಾವನಾ ಹೋತಿ। ಯೇ ಹಿ ಕೇಚಿ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಲಭನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಕಾಯಸಕ್ಖೀ।

ದುಕ್ಖತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ, ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅಧಿಮತ್ತತ್ತಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಸಚ್ಛಿಕತಂ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ಸಕದಾಗಾಮಿಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಲಭತಿ...ಪೇ॰... ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲಂ ಸಚ್ಛಿಕತಂ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ಅನಾಗಾಮಿಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಲಭತಿ...ಪೇ॰... ಅನಾಗಾಮಿಫಲಂ ಸಚ್ಛಿಕತಂ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಲಭತಿ...ಪೇ॰... ಅರಹತ್ತಂ ಸಚ್ಛಿಕತಂ ಹೋತಿ; ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಕಾಯಸಕ್ಖೀ"। ಚತ್ತಾರಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ತದನ್ವಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಚತ್ತಾರಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಭಾವಿತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ ಸುಭಾವಿತಾನಿ। ಯೇಹಿ ಕೇಚಿ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಅರಹತ್ತಂ ಸಚ್ಛಿಕತಾ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಕಾಯಸಕ್ಖೀ।

ಅನತ್ತತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ, ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅಧಿಮತ್ತತ್ತಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಲಭತಿ; ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಧಮ್ಮಾನುಸಾರೀ"। ಚತ್ತಾರಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ತದನ್ವಯಾ ಹೋನ್ತಿ...ಪೇ॰... ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಚತುನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಭಾವನಾ ಹೋತಿ। ಯೇ ಹಿ ಕೇಚಿ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಲಭನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಧಮ್ಮಾನುಸಾರಿನೋ।

ಅನತ್ತತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ, ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅಧಿಮತ್ತತ್ತಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಸಚ್ಛಿಕತಂ ಹೋತಿ; ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ದಿಟ್ಠಿಪ್ಪತ್ತೋ"। ಚತ್ತಾರಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ತದನ್ವಯಾ ಹೋನ್ತಿ...ಪೇ॰... ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಚತ್ತಾರಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಭಾವಿತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ ಸುಭಾವಿತಾನಿ। ಯೇಹಿ ಕೇಚಿ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಸಚ್ಛಿಕತಾ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ದಿಟ್ಠಿಪ್ಪತ್ತಾ।

ಅನತ್ತತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಧಿಮತ್ತಂ ಹೋತಿ, ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅಧಿಮತ್ತತ್ತಾ ಸಕದಾಗಾಮಿಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಲಭತಿ…ಪೇ॰… ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲಂ ಸಚ್ಛಿಕತಂ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಅನಾಗಾಮಿಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಲಭತಿ…ಪೇ॰… ಅನಾಗಾಮಿಫಲಂ ಸಚ್ಛಿಕತಂ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಲಭತಿ…ಪೇ॰… ಅರಹತ್ತಂ ಸಚ್ಛಿಕತಂ ಹೋತಿ; ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ದಿಟ್ಠಿಪ್ಪತ್ತೋ"। ಚತ್ತಾರಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ತದನ್ವಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಚತ್ತಾರಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಭಾವಿತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ ಸುಭಾವಿತಾನಿ। ಯೇಹಿ ಕೇಚಿ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಅರಹತ್ತಂ ಸಚ್ಛಿಕತಾ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ದಿಟ್ಠಿಪ್ಪತ್ತಾ।

೧೧೧. ಯೇ ಹಿ ಕೇಚಿ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಂ ಭಾವಿತಾ ವಾ ಭಾವೇನ್ತಿ ವಾ ಭಾವಿಸ್ಸನ್ತಿ ವಾ, ಅಧಿಗತಾ ವಾ ಅಧಿಗಚ್ಛನ್ತಿ ವಾ ಅಧಿಗಮಿಸ್ಸನ್ತಿ ವಾ, ಪತ್ತಾ ವಾ ಪಾಪುಣನ್ತಿ ವಾ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸನ್ತಿ ವಾ, ಪಟಿಲದ್ಧಾ ವಾ ಪಟಿಲಭನ್ತಿ ವಾ ಪಟಿಲಭಿಸ್ಸನ್ತಿ ವಾ, ಪಟಿವಿದ್ಧಾ ವಾ ಪಟಿವಿಜ್ಝನ್ತಿ ವಾ ಪಟಿವಿಜ್ಝಿಸ್ಸನ್ತಿ ವಾ, ಸಚ್ಛಿಕತಾ ವಾ ಸಚ್ಛಿಕರೋನ್ತಿ ವಾ ಸಚ್ಛಿಕರಿಸ್ಸನ್ತಿ ವಾ, ಫಸ್ಸಿತಾ ವಾ ಫಸ್ಸನ್ತಿ ವಾ ಫಸ್ಸಿಸ್ಸನ್ತಿ ವಾ, ವಸಿಪ್ಪತ್ತಾ ವಾ ಪಾಪುಣನ್ತಿ ವಾ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸನ್ತಿ ವಾ, ಪಾರಮಿಪ್ಪತ್ತಾ ವಾ ಪಾಪುಣನ್ತಿ ವಾ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸನ್ತಿ ವಾ, ವೇಸಾರಜ್ಜಪ್ಪತ್ತಾ ವಾ ಪಾಪುಣನ್ತಿ ವಾ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸನ್ತಿ ವಾ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಸದ್ಧಾವಿಮುತ್ತಾ, ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಕಾಯಸಕ್ಖೀ, ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ದಿಟ್ಠಿಪ್ಪತ್ತಾ।

ಯೇ ಹಿ ಕೇಚಿ ಅಬ್ಯಾಪಾದಂ…ಪೇ॰… ಆಲೋಕಸಞ್ಞಂ… ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ… ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನಂ… ಞಾಣಂ… ಪಾಮೋಜ್ಜಂ… ಪಠಮಂ ಝಾನಂ… ದುತಿಯಂ ಝಾನಂ… ತತಿಯಂ ಝಾನಂ… ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ… ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಂ… ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಂ … ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಂ… ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಂ… ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಂ… ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಂ… ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಂ… ನಿಬ್ಬಿದಾನುಪಸ್ಸನಂ… ವಿರಾಗಾನುಪಸ್ಸನಂ … ನಿರೋಧಾನುಪಸ್ಸನಂ… ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸನಂ… ಖಯಾನುಪಸ್ಸನಂ… ವಯಾನುಪಸ್ಸನಂ… ವಿಪರಿಣಾಮಾನುಪಸ್ಸನಂ… ಅನಿಮಿತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಂ… ಅಪ್ಪಣಿಹಿತಾನುಪಸ್ಸನಂ… ಸುಞ್ಞತಾನುಪಸ್ಸನಂ… ಅಧಿಪಞ್ಞಾಧಮ್ಮವಿಪಸ್ಸನಂ… ಯಥಾಭೂತಞಾಣದಸ್ಸನಂ… ಆದೀನವಾನುಪಸ್ಸನಂ… ಪಟಿಸಙ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಂ… ವಿವಟ್ಟನಾನುಪಸ್ಸನಂ… ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಂ… ಸಕದಾಗಾಮಿಮಗ್ಗಂ… ಅನಾಗಾಮಿಮಗ್ಗಂ… ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಂ…।

ಯೇ ಹಿ ಕೇಚಿ ಚತ್ತಾರೋ ಸತಿಪಟ್ಠಾನೇ… ಚತ್ತಾರೋ ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನೇ… ಚತ್ತಾರೋ ಇದ್ಧಿಪಾದೇ… ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ… ಪಞ್ಚ ಬಲಾನಿ… ಸತ್ತ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೇ… ಅರಿಯಂ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕಂ ಮಗ್ಗಂ… ಯೇ ಹಿ ಕೇಚಿ ಅಟ್ಠ ವಿಮೋಕ್ಖೇ ಭಾವಿತಾ ವಾ ಭಾವೇನ್ತಿ ವಾ ಭಾವಿಸ್ಸನ್ತಿ ವಾ, ಅಧಿಗತಾ ವಾ ಅಧಿಗಚ್ಛನ್ತಿ ವಾ ಅಧಿಗಮಿಸ್ಸನ್ತಿ ವಾ, ಪತ್ತಾ ವಾ ಪಾಪುಣನ್ತಿ ವಾ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸನ್ತಿ ವಾ, ಪಟಿಲದ್ಧಾ ವಾ ಪಟಿಲಭನ್ತಿ ವಾ ಪಟಿಲಭಿಸ್ಸನ್ತಿ ವಾ, ಪಟಿವಿದ್ಧಾ ವಾ ಪಟಿವಿಜ್ಝನ್ತಿ ವಾ ಪಟಿವಿಜ್ಝಿಸ್ಸನ್ತಿ ವಾ, ಸಚ್ಛಿಕತಾ ವಾ ಸಚ್ಛಿಕರೋನ್ತಿ ವಾ ಸಚ್ಛಿಕರಿಸ್ಸನ್ತಿ ವಾ, ಫಸ್ಸಿತಾ ವಾ ಫಸ್ಸನ್ತಿ ವಾ ಫಸ್ಸಿಸ್ಸನ್ತಿ ವಾ, ವಸಿಪ್ಪತ್ತಾ ವಾ ಪಾಪುಣನ್ತಿ ವಾ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸನ್ತಿ ವಾ ಪಾರಮಿಪ್ಪತ್ತಾ ವಾ ಪಾಪುಣನ್ತಿ ವಾ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸನ್ತಿ ವಾ, ವೇಸಾರಜ್ಜಪ್ಪತ್ತಾ ವಾ ಪಾಪುಣನ್ತಿ ವಾ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸನ್ತಿ ವಾ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಸದ್ಧಾವಿಮುತ್ತಾ, ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಕಾಯಸಕ್ಖೀ, ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ದಿಟ್ಠಿಪ್ಪತ್ತಾ।

ಯೇ ಹಿ ಕೇಚಿ ಚತಸ್ಸೋ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ ಪತ್ತಾ ವಾ ಪಾಪುಣನ್ತಿ ವಾ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸನ್ತಿ ವಾ…ಪೇ॰… ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಸದ್ಧಾವಿಮುತ್ತಾ, ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಕಾಯಸಕ್ಖೀ, ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ದಿಟ್ಠಿಪ್ಪತ್ತಾ।

ಯೇ ಹಿ ಕೇಚಿ ತಿಸ್ಸೋ ವಿಜ್ಜಾ ಪಟಿವಿದ್ಧಾ ವಾ ಪಟಿವಿಜ್ಝನ್ತಿ ವಾ ಪಟಿವಿಜ್ಝಿಸ್ಸನ್ತಿ ವಾ…ಪೇ॰… ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಸದ್ಧಾವಿಮುತ್ತಾ, ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಕಾಯಸಕ್ಖೀ, ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ದಿಟ್ಠಿಪ್ಪತ್ತಾ।

ಯೇ ಹಿ ಕೇಚಿ ತಿಸ್ಸೋ ಸಿಕ್ಖಾ ಸಿಕ್ಖಿತಾ ವಾ ಸಿಕ್ಖನ್ತಿ ವಾ ಸಿಕ್ಖಿಸ್ಸನ್ತಿ ವಾ, ಸಚ್ಛಿಕತಾ ವಾ ಸಚ್ಛಿಕರೋನ್ತಿ ವಾ ಸಚ್ಛಿಕರಿಸ್ಸನ್ತಿ ವಾ, ಫಸ್ಸಿತಾ ವಾ ಫಸ್ಸನ್ತಿ ವಾ ಫಸ್ಸಿಸ್ಸನ್ತಿ ವಾ, ವಸಿಪ್ಪತ್ತಾ ವಾ ಪಾಪುಣನ್ತಿ ವಾ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸನ್ತಿ ವಾ, ಪಾರಮಿಪ್ಪತ್ತಾ ವಾ ಪಾಪುಣನ್ತಿ ವಾ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸನ್ತಿ ವಾ, ವೇಸಾರಜ್ಜಪ್ಪತ್ತಾ ವಾ ಪಾಪುಣನ್ತಿ ವಾ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸನ್ತಿ ವಾ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಸದ್ಧಾವಿಮುತ್ತಾ, ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಕಾಯಸಕ್ಖೀ, ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ದಿಟ್ಠಿಪ್ಪತ್ತಾ।

ಯೇ ಹಿ ಕೇಚಿ ದುಕ್ಖಂ ಪರಿಜಾನನ್ತಿ ಸಮುದಯಂ ಪಜಹನ್ತಿ ನಿರೋಧಂ ಸಚ್ಛಿಕರೋನ್ತಿ ಮಗ್ಗಂ ಭಾವೇನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಸದ್ಧಾವಿಮುತ್ತಾ, ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಕಾಯಸಕ್ಖೀ, ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ದಿಟ್ಠಿಪ್ಪತ್ತಾ।

ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಸಚ್ಚಪ್ಪಟಿವೇಧೋ ಹೋತಿ? ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಟಿವಿಜ್ಝತಿ? ಚತೂಹಾಕಾರೇಹಿ ಸಚ್ಚಪ್ಪಟಿವೇಧೋ ಹೋತಿ। ಚತೂಹಾಕಾರೇಹಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಟಿವಿಜ್ಝತಿ। ದುಕ್ಖಸಚ್ಚಂ ಪರಿಞ್ಞಾಪಟಿವೇಧಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝತಿ, ಸಮುದಯಸಚ್ಚಂ ಪಹಾನಪ್ಪಟಿವೇಧಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝತಿ, ನಿರೋಧಸಚ್ಚಂ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಪಟಿವೇಧಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝತಿ, ಮಗ್ಗಸಚ್ಚಂ ಭಾವನಾಪಟಿವೇಧಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝತಿ। ಇಮೇಹಿ ಚತೂಹಾಕಾರೇಹಿ ಸಚ್ಚಪ್ಪಟಿವೇಧೋ ಹೋತಿ। ಇಮೇಹಿ ಚತೂಹಾಕಾರೇಹಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಟಿವಿಜ್ಝನ್ತೋ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಸದ್ಧಾವಿಮುತ್ತೋ, ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಕಾಯಸಕ್ಖೀ, ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ದಿಟ್ಠಿಪ್ಪತ್ತೋ।

ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಸಚ್ಚಪ್ಪಟಿವೇಧೋ ಹೋತಿ? ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಟಿವಿಜ್ಝತಿ ? ನವಹಾಕಾರೇಹಿ ಸಚ್ಚಪ್ಪಟಿವೇಧೋ ಹೋತಿ, ನವಹಾಕಾರೇಹಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಟಿವಿಜ್ಝತಿ। ದುಕ್ಖಸಚ್ಚಂ ಪರಿಞ್ಞಾಪಟಿವೇಧಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝತಿ, ಸಮುದಯಸಚ್ಚಂ ಪಹಾನಪ್ಪಟಿವೇಧಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝತಿ, ನಿರೋಧಸಚ್ಚಂ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಪಟಿವೇಧಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝತಿ, ಮಗ್ಗಸಚ್ಚಂ ಭಾವನಾಪಟಿವೇಧಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝತಿ। ಅಭಿಞ್ಞಾಪಟಿವೇಧೋ ಚ ಸಬ್ಬಧಮ್ಮಾನಂ, ಪರಿಞ್ಞಾಪಟಿವೇಧೋ ಚ ಸಬ್ಬಸಙ್ಖಾರಾನಂ, ಪಹಾನಪ್ಪಟಿವೇಧೋ ಚ ಸಬ್ಬಾಕುಸಲಾನಂ, ಭಾವನಾಪಟಿವೇಧೋ ಚ ಚತುನ್ನಂ ಮಗ್ಗಾನಂ, ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಪಟಿವೇಧೋ ಚ ನಿರೋಧಸ್ಸ। ಇಮೇಹಿ ನವಹಾಕಾರೇಹಿ ಸಚ್ಚಪ್ಪಟಿವೇಧೋ ಹೋತಿ। ಇಮೇಹಿ ನವಹಾಕಾರೇಹಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಟಿವಿಜ್ಝನ್ತೋ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಸದ್ಧಾವಿಮುತ್ತೋ, ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಕಾಯಸಕ್ಖೀ, ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ದಿಟ್ಠಿಪ್ಪತ್ತೋ।

ದುತಿಯಭಾಣವಾರೋ।

೧೧೩. ಅನಿಚ್ಚತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಕಥಂ ಸಙ್ಖಾರಾ ಉಪಟ್ಠನ್ತಿ? ದುಕ್ಖತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಕಥಂ ಸಙ್ಖಾರಾ ಉಪಟ್ಠನ್ತಿ? ಅನತ್ತತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಕಥಂ ಸಙ್ಖಾರಾ ಉಪಟ್ಠನ್ತಿ? ಅನಿಚ್ಚತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಖಯತೋ ಸಙ್ಖಾರಾ ಉಪಟ್ಠನ್ತಿ। ದುಕ್ಖತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಭಯತೋ ಸಙ್ಖಾರಾ ಉಪಟ್ಠನ್ತಿ। ಅನತ್ತತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಸುಞ್ಞತೋ ಸಙ್ಖಾರಾ ಉಪಟ್ಠನ್ತಿ।

ಅನಿಚ್ಚತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಕಿಂ ಬಹುಲಂ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ? ದುಕ್ಖತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಕಿಂ ಬಹುಲಂ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ? ಅನತ್ತತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಕಿಂ ಬಹುಲಂ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ? ಅನಿಚ್ಚತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಅಧಿಮೋಕ್ಖಬಹುಲಂ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ। ದುಕ್ಖತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಪಸ್ಸದ್ಧಿಬಹುಲಂ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಅನತ್ತತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ವೇದಬಹುಲಂ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ।

ಅನಿಚ್ಚತೋ ಮನಸಿಕರೋನ್ತೋ ಅಧಿಮೋಕ್ಖಬಹುಲೋ ಕತಮಂ ವಿಮೋಕ್ಖಂ ಪಟಿಲಭತಿ? ದುಕ್ಖತೋ ಮನಸಿಕರೋನ್ತೋ ಪಸ್ಸದ್ಧಿಬಹುಲೋ ಕತಮಂ ವಿಮೋಕ್ಖಂ ಪಟಿಲಭತಿ? ಅನತ್ತತೋ ಮನಸಿಕರೋನ್ತೋ ವೇದಬಹುಲೋ ಕತಮಂ ವಿಮೋಕ್ಖಂ ಪಟಿಲಭತಿ? ಅನಿಚ್ಚತೋ ಮನಸಿಕರೋನ್ತೋ ಅಧಿಮೋಕ್ಖಬಹುಲೋ ಅನಿಮಿತ್ತಂ ವಿಮೋಕ್ಖಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ದುಕ್ಖತೋ

ಮನಸಿಕರೋನ್ತೋ ಪಸ್ಸದ್ಧಿಬಹುಲೋ ಅಪ್ಪಣಿಹಿತಂ ವಿಮೋಕ್ಖಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ಅನತ್ತತೋ ಮನಸಿಕರೋನ್ತೋ ವೇದಬಹುಲೋ ಸುಞ್ಞತಂ ವಿಮೋಕ್ಖಂ ಪಟಿಲಭತಿ।

೨೨೪. ಅನಿಚ್ಚತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಅಧಿಮೋಕ್ಖಬಹುಲಸ್ಸ ಕತಮೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯೋ ಹೋತಿ, ಭಾವನಾಯ ಕತಿ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ತದನ್ವಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತಿ, ಕೇನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ, ಕೋ ಭಾವೇತಿ? ದುಕ್ಖತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಪಸ್ಸದ್ಧಿಬಹುಲಸ್ಸ ಕತಮೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯೋ ಹೋತಿ, ಭಾವನಾಯ ಕತಿ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ತದನ್ವಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತಿ, ಕೇನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ, ಕೋ ಭಾವೇತಿ? ಅನತ್ತತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ವೇದಬಹುಲಸ್ಸ ಕತಮೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯೋ ಹೋತಿ, ಭಾವನಾಯ ಕತಿ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ತದನ್ವಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ , ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತಿ, ಕೇನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ, ಕೋ ಭಾವೇತಿ?

ಅನಿಚ್ಚತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಅಧಿಮೋಕ್ಖಬಹುಲಸ್ಸ ಅನಿಮಿತ್ತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯೋ ಹೋತಿ। ಭಾವನಾಯ ದ್ವೇ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ತದನ್ವಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತಿ। ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಯೋ ಸಮ್ಮಾಪಟಿಪನ್ನೋ ಸೋ ಭಾವೇತಿ; ನತ್ಥಿ ಮಿಚ್ಛಾಪಟಿಪನ್ನಸ್ಸ ವಿಮೋಕ್ಖಭಾವನಾ। ದುಕ್ಖತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಪಸ್ಸದ್ಧಿಬಹುಲಸ್ಸ ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯೋ ಹೋತಿ। ಭಾವನಾಯ ದ್ವೇ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ತದನ್ವಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತಿ। ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಯೋ ಸಮ್ಮಾಪಟಿಪನ್ನೋ ಸೋ ಭಾವೇತಿ; ನತ್ಥಿ ಮಿಚ್ಛಾಪಟಿಪನ್ನಸ್ಸ ವಿಮೋಕ್ಖಭಾವನಾ। ಅನತ್ತತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ವೇದಬಹುಲಸ್ಸ ಸುಞ್ಞತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯೋ ಹೋತಿ। ಭಾವನಾಯ ದ್ವೇ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ತದನ್ವಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತಿ। ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಯೋ ಸಮ್ಮಾಪಟಿಪನ್ನೋ ಸೋ ಭಾವೇತಿ; ನತ್ಥಿ ಮಿಚ್ಛಾಪಟಿಪನ್ನಸ್ಸ ವಿಮೋಕ್ಖಭಾವನಾ।

ಅನಿಚ್ಚತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಅಧಿಮೋಕ್ಖಬಹುಲಸ್ಸ ಕತಮೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯೋ ಹೋತಿ, ಭಾವನಾಯ ಕತಿ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ತದನ್ವಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪಟಿವೇಧಕಾಲೇ ಕತಮೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯೋ ಹೋತಿ, ಪಟಿವೇಧಾಯ ಕತಿ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ತದನ್ವಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತಿ, ಕೇನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ, ಕೇನಟ್ಠೇನ ಪಟಿವೇಧೋ? ದುಕ್ಖತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಪಸ್ಸದ್ಧಿಬಹುಲಸ್ಸ ಕತಮೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯೋ ಹೋತಿ, ಭಾವನಾಯ ಕತಿ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ತದನ್ವಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪಟಿವೇಧಕಾಲೇ ಕತಮೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯೋ ಹೋತಿ, ಪಟಿವೇಧಾಯ ಕತಿ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ತದನ್ವಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತಿ, ಕೇನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ, ಕೇನಟ್ಠೇನ ಪಟಿವೇಧೋ? ಅನತ್ತತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ವೇದಬಹುಲಸ್ಸ ಕತಮೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯೋ ಹೋತಿ, ಭಾವನಾಯ ಕತಿ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ತದನ್ವಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪಟಿವೇಧಕಾಲೇ ಕತಮೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯೋ ಹೋತಿ, ಪಟಿವೇಧಾಯ ಕತಿವಿಮೋಕ್ಖಾ ತದನ್ವಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ

ಹೋನ್ತಿ , ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತಿ, ಕೇನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ, ಕೇನಟ್ಠೇನ ಪಟಿವೇಧೋ?

೨೨೫. ಅನಿಚ್ಚತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಅಧಿಮೋಕ್ಖಬಹುಲಸ್ಸ ಅನಿಮಿತ್ತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯೋ ಹೋತಿ, ಭಾವನಾಯ ದ್ವೇ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ತದನ್ವಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪಟಿವೇಧಕಾಲೇಪಿ ಅನಿಮಿತ್ತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯೋ ಹೋತಿ, ಪಟಿವೇಧಾಯ ದ್ವೇ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ತದನ್ವಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತಿ, ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ, ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಪಟಿವೇಧೋ, ಏವಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝನ್ತೋಪಿ ಭಾವೇತಿ, ಭಾವೇನ್ತೋಪಿ ಪಟಿವಿಜ್ಝತಿ। ದುಕ್ಖತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಪಸ್ಸದ್ಧಿಬಹುಲಸ್ಸ ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯೋ ಹೋತಿ, ಭಾವನಾಯ ದ್ವೇ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ತದನ್ವಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪಟಿವೇಧಕಾಲೇಪಿ ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯೋ ಹೋತಿ, ಪಟಿವೇಧಾಯ ದ್ವೇ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ತದನ್ವಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತಿ, ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ, ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಪಟಿವೇಧೋ, ಏವಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝನ್ತೋಪಿ ಭಾವೇತಿ, ಭಾವೇನ್ತೋಪಿ ಪಟಿವಿಜ್ಝತಿ। ಅನತ್ತತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ವೇದಬಹುಲಸ್ಸ ಸುಞ್ಞತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯೋ ಹೋತಿ, ಭಾವನಾಯ ದ್ವೇ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ತದನ್ವಯಾ ಹೋನ್ತಿ ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪಟಿವೇಧಕಾಲೇಪಿ ಸುಞ್ಞತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯೋ ಹೋತಿ, ಪಟಿವೇಧಾಯ ದ್ವೇ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ತದನ್ವಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತಿ, ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ, ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಪಟಿವೇಧೋ, ಏವಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝನ್ತೋಪಿ ಭಾವೇತಿ, ಭಾವೇನ್ತೋಪಿ ಪಟಿವಿಜ್ಝತಿ।

೨೨೬. ಅನಿಚ್ಚತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಕತಮೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ ಅಧಿಮತ್ತೋ ಹೋತಿ? ಕತಮವಿಮೋಕ್ಖಸ್ಸ ಅಧಿಮತ್ತತ್ತಾ ಸದ್ಧಾವಿಮುತ್ತೋ ಹೋತಿ ? ದುಕ್ಖತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಕತಮೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ ಅಧಿಮತ್ತೋ ಹೋತಿ? ಕತಮವಿಮೋಕ್ಖಸ್ಸ ಅಧಿಮತ್ತತ್ತಾ ಕಾಯಸಕ್ಖೀ ಹೋತಿ? ಅನತ್ತತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಕತಮೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ ಅಧಿಮತ್ತೋ ಹೋತಿ? ಕತಮವಿಮೋಕ್ಖಸ್ಸ ಅಧಿಮತ್ತತ್ತಾ ದಿಟ್ಠಿಪ್ಪತ್ತೋ ಹೋತಿ?

ಅನಿಚ್ಚತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಅನಿಮಿತ್ತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ ಅಧಿಮತ್ತೋ ಹೋತಿ। ಅನಿಮಿತ್ತವಿಮೋಕ್ಖಸ್ಸ ಅಧಿಮತ್ತತ್ತಾ ಸದ್ಧಾವಿಮುತ್ತೋ ಹೋತಿ। ದುಕ್ಖತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ ಅಧಿಮತ್ತೋ ಹೋತಿ। ಅಪ್ಪಣಿಹಿತವಿಮೋಕ್ಖಸ್ಸ ಅಧಿಮತ್ತತ್ತಾ ಕಾಯಸಕ್ಖೀ ಹೋತಿ। ಅನತ್ತತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಸುಞ್ಞತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ ಅಧಿಮತ್ತೋ ಹೋತಿ। ಸುಞ್ಞತವಿಮೋಕ್ಖಸ್ಸ ಅಧಿಮತ್ತತ್ತಾ ದಿಟ್ಠಿಪ್ಪತ್ತೋ ಹೋತಿ।

ಸದ್ದಹನ್ತೋ ವಿಮುತ್ತೋತಿ - ಸದ್ಧಾವಿಮುತ್ತೋ। ಫುಟ್ಠತ್ತಾ ಸಚ್ಛಿಕತೋತಿ - ಕಾಯಸಕ್ಖೀ। ದಿಟ್ಠತ್ತಾ ಪತ್ತೋತಿ - ದಿಟ್ಠಿಪ್ಪತ್ತೋ। ಸದ್ದಹನ್ತೋ ವಿಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಸದ್ಧಾವಿಮುತ್ತೋ। ಝಾನಫಸ್ಸಂ ಪಠಮಂ ಫುಸತಿ, ಪಚ್ಛಾ ನಿರೋಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಸಚ್ಛಿಕರೋತೀತಿ - ಕಾಯಸಕ್ಖೀ। “ದುಕ್ಖಾ ಸಙ್ಖಾರಾ, ಸುಖೋ ನಿರೋಧೋ”ತಿ ವಿಞ್ಞಾತಂ ಹೋತಿ ದಿಟ್ಠಂ ವಿದಿತಂ ಸಚ್ಛಿಕತಂ ಫಸ್ಸಿತಂ ಪಞ್ಞಾಯಾತಿ - ದಿಟ್ಠಿಪ್ಪತ್ತೋ…ಪೇ॰… ಯೇ ಹಿ ಕೇಚಿ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಂ ಭಾವಿತಾ ವಾ ಭಾವೇನ್ತಿ ವಾ ಭಾವಿಸ್ಸನ್ತಿ ವಾ…ಪೇ॰… ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಅನಿಮಿತ್ತವಿಮೋಕ್ಖಸ್ಸ ವಸೇನ ಸದ್ಧಾವಿಮುತ್ತಾ, ಅಪ್ಪಣಿಹಿತವಿಮೋಕ್ಖಸ್ಸ ವಸೇನ ಕಾಯಸಕ್ಖೀ, ಸುಞ್ಞತವಿಮೋಕ್ಖಸ್ಸ ವಸೇನ ದಿಟ್ಠಿಪ್ಪತ್ತಾ।

ಯೇ ಹಿ ಕೇಚಿ ಅಬ್ಯಾಪಾದಂ... ಆಲೋಕಸಞ್ಞಂ... ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ... ಯೇ ಹಿ ಕೇಚಿ ದುಕ್ಖಂ ಪರಿಜಾನನ್ತಿ, ಸಮುದಯಂ ಪಜಹನ್ತಿ, ನಿರೋಧಂ ಸಚ್ಛಿಕರೋನ್ತಿ, ಮಗ್ಗಂ ಭಾವೇನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಅನಿಮಿತ್ತವಿಮೋಕ್ಖಸ್ಸ ವಸೇನ ಸದ್ಧಾವಿಮುತ್ತಾ, ಅಪ್ಪಣಿಹಿತವಿಮೋಕ್ಖಸ್ಸ ವಸೇನ ಕಾಯಸಕ್ಖೀ, ಸುಞ್ಞತವಿಮೋಕ್ಖಸ್ಸ ವಸೇನ ದಿಟ್ಠಿಪ್ಪತ್ತಾ।

ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಸಚ್ಚಪ್ಪಟಿವೇಧೋ ಹೋತಿ? ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಟಿವಿಜ್ಝತಿ? ಚತೂಹಾಕಾರೇಹಿ ಸಚ್ಚಪ್ಪಟಿವೇಧೋ ಹೋತಿ। ಚತೂಹಾಕಾರೇಹಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಟಿವಿಜ್ಝತಿ। ದುಕ್ಖಸಚ್ಚಂ ಪರಿಞ್ಞಾಪಟಿವೇಧಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝತಿ, ಸಮುದಯಸಚ್ಚಂ ಪಹಾನಪಟಿವೇಧಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝತಿ। ನಿರೋಧಸಚ್ಚಂ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಪಟಿವೇಧಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝತಿ। ಮಗ್ಗಸಚ್ಚಂ ಭಾವನಾಪಟಿವೇಧಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝತಿ। ಇಮೇಹಿ ಚತೂಹಾಕಾರೇಹಿ ಸಚ್ಚಪ್ಪಟಿವೇಧೋ ಹೋತಿ। ಇಮೇಹಿ ಚತೂಹಾಕಾರೇಹಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಟಿವಿಜ್ಝನ್ತೋ ಅನಿಮಿತ್ತವಿಮೋಕ್ಖಸ್ಸ ವಸೇನ ಸದ್ಧಾವಿಮುತ್ತೋ, ಅಪ್ಪಣಿಹಿತವಿಮೋಕ್ಖಸ್ಸ ವಸೇನ ಕಾಯಸಕ್ಖೀ, ಸುಞ್ಞತವಿಮೋಕ್ಖಸ್ಸ ವಸೇನ ದಿಟ್ಠಿಪ್ಪತ್ತೋ।

ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಸಚ್ಚಪ್ಪಟಿವೇಧೋ ಹೋತಿ? ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಟಿವಿಜ್ಝತಿ? ನವಹಾಕಾರೇಹಿ ಸಚ್ಚಪ್ಪಟಿವೇಧೋ ಹೋತಿ। ನವಹಾಕಾರೇಹಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಟಿವಿಜ್ಝತಿ। ದುಕ್ಖಸಚ್ಚಂ ಪರಿಞ್ಞಾಪಟಿವೇಧಂ ಪಟಿವಿಜ್ಝತಿ...ಪೇ॰... ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಪಟಿವೇಧೋ ಚ ನಿರೋಧಸ್ಸ। ಇಮೇಹಿ ನವಹಾಕಾರೇಹಿ ಸಚ್ಚಪ್ಪಟಿವೇಧೋ ಹೋತಿ। ಇಮೇಹಿ ನವಹಾಕಾರೇಹಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಟಿವಿಜ್ಝನ್ತೋ ಅನಿಮಿತ್ತವಿಮೋಕ್ಖಸ್ಸ ವಸೇನ ಸದ್ಧಾವಿಮುತ್ತೋ, ಅಪ್ಪಣಿಹಿತವಿಮೋಕ್ಖಸ್ಸ ವಸೇನ ಕಾಯಸಕ್ಖೀ, ಸುಞ್ಞತವಿಮೋಕ್ಖಸ್ಸ ವಸೇನ ದಿಟ್ಠಿಪ್ಪತ್ತೋ।

೨೨೭. ಅನಿಚ್ಚತೋ ಮನಸಿಕರೋನ್ತೋ ಕತಮೇ ಧಮ್ಮೇ ಯಥಾಭೂತಂ ಜಾನಾತಿ ಪಸ್ಸತಿ? ಕಥಂ ಸಮ್ಮಾದಸ್ಸನಂ ಹೋತಿ? ಕಥಂ ತದನ್ವಯೇನ ಸಬ್ಬೇ ಸಙ್ಖಾರಾ ಅನಿಚ್ಚತೋ ಸುದಿಟ್ಠಾ ಹೋನ್ತಿ? ಕತ್ಥ ಕಙ್ಖಾ ಪಹೀಯತಿ? ದುಕ್ಖತೋ ಮನಸಿಕರೋನ್ತೋ ಕತಮೇ ಧಮ್ಮೇ ಯಥಾಭೂತಂ ಜಾನಾತಿ ಪಸ್ಸತಿ? ಕಥಂ ಸಮ್ಮಾದಸ್ಸನಂ ಹೋತಿ? ಕಥಂ ತದನ್ವಯೇನ ಸಬ್ಬೇ ಸಙ್ಖಾರಾ ದುಕ್ಖತೋ ಸುದಿಟ್ಠಾ ಹೋನ್ತಿ? ಕತ್ಥ ಕಙ್ಖಾ ಪಹೀಯತಿ? ಅನತ್ತತೋ ಮನಸಿಕರೋನ್ತೋ ಕತಮೇ ಧಮ್ಮೇ ಯಥಾಭೂತಂ ಜಾನಾತಿ ಪಸ್ಸತಿ? ಕಥಂ ಸಮ್ಮಾದಸ್ಸನಂ ಹೋತಿ? ಕಥಂ ತದನ್ವಯೇನ ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ ಅನತ್ತತೋ ಸುದಿಟ್ಠಾ ಹೋನ್ತಿ? ಕತ್ಥ ಕಙ್ಖಾ ಪಹೀಯತಿ?

ಅನಿಚ್ಚತೋ ಮನಸಿಕರೋನ್ತೋ ನಿಮಿತ್ತಂ ಯಥಾಭೂತಂ ಜಾನಾತಿ ಪಸ್ಸತಿ; ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - ಸಮ್ಮಾದಸ್ಸನಂ। ಏವಂ ತದನ್ವಯೇನ ಸಬ್ಬೇ ಸಙ್ಖಾರಾ ಅನಿಚ್ಚತೋ ಸುದಿಟ್ಠಾ ಹೋನ್ತಿ। ಏತ್ಥ ಕಙ್ಖಾ ಪಹೀಯತಿ। ದುಕ್ಖತೋ ಮನಸಿಕರೋನ್ತೋ ಪವತ್ತಂ ಯಥಾಭೂತಂ ಜಾನಾತಿ ಪಸ್ಸತಿ; ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - ಸಮ್ಮಾದಸ್ಸನಂ। ಏವಂ ತದನ್ವಯೇನ ಸಬ್ಬೇ ಸಙ್ಖಾರಾ ದುಕ್ಖತೋ ಸುದಿಟ್ಠಾ ಹೋನ್ತಿ। ಏತ್ಥ ಕಙ್ಖಾ ಪಹೀಯತಿ। ಅನತ್ತತೋ ಮನಸಿಕರೋನ್ತೋ ನಿಮಿತ್ತಞ್ಚ ಪವತ್ತಞ್ಚ ಯಥಾಭೂತಂ ಜಾನಾತಿ ಪಸ್ಸತಿ; ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - ಸಮ್ಮಾದಸ್ಸನಂ। ಏವಂ ತದನ್ವಯೇನ ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ ಅನತ್ತತೋ ಸುದಿಟ್ಠಾ ಹೋನ್ತಿ। ಏತ್ಥ ಕಙ್ಖಾ ಪಹೀಯತಿ।

ಯಞ್ಚ ಯಥಾಭೂತಂ ಞಾಣಂ ಯಞ್ಚ ಸಮ್ಮಾದಸ್ಸನಂ ಯಾ ಚ ಕಙ್ಖಾವಿತರಣಾ, ಇಮೇ ಧಮ್ಮಾ ನಾನತ್ಥಾ ಚೇವ ನಾನಾಬ್ಯಞ್ಜನಾ ಚ, ಉದಾಹು ಏಕತ್ಥಾ, ಬ್ಯಞ್ಜನಮೇವ ನಾನನ್ತಿ? ಯಞ್ಚ ಯಥಾಭೂತಂ ಞಾಣಂ ಯಞ್ಚ ಸಮ್ಮಾದಸ್ಸನಂ ಯಾ ಚ ಕಙ್ಖಾವಿತರಣಾ, ಇಮೇ ಧಮ್ಮಾ ಏಕತ್ಥಾ, ಬ್ಯಞ್ಜನಮೇವ ನಾನಂ।

ಅನಿಚ್ಚತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಕಿಂ ಭಯತೋ ಉಪಟ್ಠಾತಿ? ದುಕ್ಖತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಕಿಂ ಭಯತೋ ಉಪಟ್ಠಾತಿ? ಅನತ್ತತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಕಿಂ ಭಯತೋ ಉಪಟ್ಠಾತಿ? ಅನಿಚ್ಚತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ನಿಮಿತ್ತಂ ಭಯತೋ ಉಪಟ್ಠಾತಿ । ದುಕ್ಖತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಪವತ್ತಂ ಭಯತೋ ಉಪಟ್ಠಾತಿ। ಅನತ್ತತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ನಿಮಿತ್ತಞ್ಚ ಪವತ್ತಞ್ಚ ಭಯತೋ ಉಪಟ್ಠಾತಿ।

ಯಾ ಚ ಭಯತುಪಟ್ಠಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಯಞ್ಚ ಆದೀನವೇ ಞಾಣಂ ಯಾ ಚ ನಿಬ್ಬಿದಾ, ಇಮೇ ಧಮ್ಮಾ ನಾನತ್ಥಾ ಚೇವ ನಾನಾಬ್ಯಞ್ಜನಾ ಚ, ಉದಾಹು ಏಕತ್ಥಾ, ಬ್ಯಞ್ಜನಮೇವ ನಾನನ್ತಿ? ಯಾ ಚ ಭಯತುಪಟ್ಠಾನೇ ಪಞ್ಞಾ ಯಞ್ಚ ಆದೀನವೇ ಞಾಣಂ ಯಾ ಚ ನಿಬ್ಬಿದಾ, ಇಮೇ ಧಮ್ಮಾ ಏಕತ್ಥಾ, ಬ್ಯಞ್ಜನಮೇವ ನಾನಂ।

ಯಾ ಚ ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾ ಯಾ ಚ ಸುಞ್ಞತಾನುಪಸ್ಸನಾ, ಇಮೇ ಧಮ್ಮಾ ನಾನತ್ಥಾ ಚೇವ ನಾನಾಬ್ಯಞ್ಜನಾ ಚ, ಉದಾಹು ಏಕತ್ಥಾ, ಬ್ಯಞ್ಜನಮೇವ ನಾನನ್ತಿ? ಯಾ ಚ ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾ ಯಾ ಚ ಸುಞ್ಞತಾನುಪಸ್ಸನಾ, ಇಮೇ ಧಮ್ಮಾ ಏಕತ್ಥಾ, ಬ್ಯಞ್ಜನಮೇವ ನಾನಂ।

ಅನಿಚ್ಚತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಕಿಂ ಪಟಿಸಙ್ಖಾ ಞಾಣಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ? ದುಕ್ಖತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಕಿಂ ಪಟಿಸಙ್ಖಾ ಞಾಣಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ? ಅನತ್ತತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಕಿಂ ಪಟಿಸಙ್ಖಾ ಞಾಣಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ? ಅನಿಚ್ಚತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ನಿಮಿತ್ತಂ ಪಟಿಸಙ್ಖಾ ಞಾಣಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ। ದುಕ್ಖತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಪವತ್ತಂ ಪಟಿಸಙ್ಖಾ ಞಾಣಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ। ಅನತ್ತತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ನಿಮಿತ್ತಞ್ಚ ಪವತ್ತಞ್ಚ ಪಟಿಸಙ್ಖಾ ಞಾಣಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ।

ಯಾ ಚ ಮುಞ್ಚಿತುಕಮ್ಯತಾ ಯಾ ಚ ಪಟಿಸಙ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ ಯಾ ಚ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾ, ಇಮೇ ಧಮ್ಮಾ ನಾನತ್ಥಾ ಚೇವ ನಾನಾಬ್ಯಞ್ಜನಾ ಚ, ಉದಾಹು ಏಕತ್ಥಾ, ಬ್ಯಞ್ಜನಮೇವ ನಾನನ್ತಿ? ಯಾ ಚ ಮುಞ್ಚಿತುಕಮ್ಯತಾ ಯಾ ಚ ಪಟಿಸಙ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ ಯಾ ಚ ಸಙ್ಖಾರುಪೇಕ್ಖಾ, ಇಮೇ ಧಮ್ಮಾ ಏಕತ್ಥಾ, ಬ್ಯಞ್ಜನಮೇವ ನಾನಂ।

ಅನಿಚ್ಚತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಕುತೋ ಚಿತ್ತಂ ವುಟ್ಠಾತಿ, ಕತ್ಥ ಚಿತ್ತಂ ಪಕ್ಖನ್ದತಿ? ದುಕ್ಖತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಕುತೋ ಚಿತ್ತಂ ವುಟ್ಠಾತಿ, ಕತ್ಥ ಚಿತ್ತಂ ಪಕ್ಖನ್ದತಿ? ಅನತ್ತತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಕುತೋ ಚಿತ್ತಂ ವುಟ್ಠಾತಿ, ಕತ್ಥ ಚಿತ್ತಂ ಪಕ್ಖನ್ದತಿ? ಅನಿಚ್ಚತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ನಿಮಿತ್ತಾ ಚಿತ್ತಂ ವುಟ್ಠಾತಿ, ಅನಿಮಿತ್ತೇ ಚಿತ್ತಂ ಪಕ್ಖನ್ದತಿ। ದುಕ್ಖತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಪವತ್ತಾ ಚಿತ್ತಂ ವುಟ್ಠಾತಿ, ಅಪ್ಪವತ್ತೇ ಚಿತ್ತಂ ಪಕ್ಖನ್ದತಿ। ಅನತ್ತತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ನಿಮಿತ್ತಾ ಚ ಪವತ್ತಾ ಚ ಚಿತ್ತಂ ವುಟ್ಠಾತಿ, ಅನಿಮಿತ್ತೇ ಅಪ್ಪವತ್ತೇ ನಿರೋಧೇ ನಿಬ್ಬಾನಧಾತುಯಾ [ನಿರೋಧನಿಬ್ಬಾನಧಾತುಯಾ (ಸೀ॰)] ಚಿತ್ತಂ ಪಕ್ಖನ್ದತಿ।

ಯಾ ಚ ಬಹಿದ್ಧಾವುಟ್ಠಾನವಿವಟ್ಟನೇ ಪಞ್ಞಾ ಯೇ ಚ ಗೋತ್ರಭೂ ಧಮ್ಮಾ, ಇಮೇ ಧಮ್ಮಾ ನಾನತ್ಥಾ ಚೇವ ನಾನಾಬ್ಯಞ್ಜನಾ ಚ, ಉದಾಹು ಏಕತ್ಥಾ, ಬ್ಯಞ್ಜನಮೇವ ನಾನನ್ತಿ? ಯಾ ಚ ಬಹಿದ್ಧಾವುಟ್ಠಾನವಿವಟ್ಟನೇ ಪಞ್ಞಾ ಯೇ ಚ ಗೋತ್ರಭೂ ಧಮ್ಮಾ, ಇಮೇ ಧಮ್ಮಾ ಏಕತ್ಥಾ, ಬ್ಯಞ್ಜನಮೇವ ನಾನಂ।

ಅನಿಚ್ಚತೋ ಮನಸಿಕರೋನ್ತೋ ಕತಮೇನ ವಿಮೋಕ್ಖೇನ ವಿಮುಚ್ಚತಿ? ದುಕ್ಖತೋ ಮನಸಿಕರೋನ್ತೋ ಕತಮೇನ ವಿಮೋಕ್ಖೇನ ವಿಮುಚ್ಚತಿ? ಅನತ್ತತೋ ಮನಸಿಕರೋನ್ತೋ ಕತಮೇನ ವಿಮೋಕ್ಖೇನ ವಿಮುಚ್ಚತಿ? ಅನಿಚ್ಚತೋ ಮನಸಿಕರೋನ್ತೋ ಅನಿಮಿತ್ತವಿಮೋಕ್ಖೇನ ವಿಮುಚ್ಚತಿ। ದುಕ್ಖತೋ ಮನಸಿಕರೋನ್ತೋ ಅಪ್ಪಣಿಹಿತವಿಮೋಕ್ಖೇನ ವಿಮುಚ್ಚತಿ। ಅನತ್ತತೋ ಮನಸಿಕರೋನ್ತೋ ಸುಞ್ಞತವಿಮೋಕ್ಖೇನ ವಿಮುಚ್ಚತಿ। ಯಾ ಚ ದುಭತೋವುಟ್ಠಾನವಿವಟ್ಟನೇ ಪಞ್ಞಾ ಯಞ್ಚ ಮಗ್ಗೇ ಞಾಣಂ , ಇಮೇ ಧಮ್ಮಾ ನಾನತ್ಥಾ ಚೇವ ನಾನಾಬ್ಯಞ್ಜನಾ ಚ, ಉದಾಹು ಏಕತ್ಥಾ, ಬ್ಯಞ್ಜನಮೇವ ನಾನನ್ತಿ? ಯಾ ಚ ದುಭತೋವುಟ್ಠಾನವಿವಟ್ಟನೇ ಪಞ್ಞಾ ಯಞ್ಚ ಮಗ್ಗೇ ಞಾಣಂ, ಇಮೇ ಧಮ್ಮಾ ಏಕತ್ಥಾ, ಬ್ಯಞ್ಜನಮೇವ ನಾನಂ।

೨೨೮. ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ತಯೋ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ನಾನಾಕ್ಖಣೇ [ನಾನಾಖಣೇ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)] ಹೋನ್ತಿ? ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ತಯೋ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ಏಕಕ್ಖಣೇ ಹೋನ್ತಿ? ಚತೂಹಾಕಾರೇಹಿ ತಯೋ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ನಾನಾಕ್ಖಣೇ ಹೋನ್ತಿ। ಸತ್ತಹಾಕಾರೇಹಿ ತಯೋ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ಏಕಕ್ಖಣೇ ಹೋನ್ತಿ।

ಕತಮೇಹಿ ಚತೂಹಾಕಾರೇಹಿ ತಯೋ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ನಾನಾಕ್ಖಣೇ ಹೋನ್ತಿ? ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ, ಅಧಿಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ, ಅಭಿನೀಹಾರಟ್ಠೇನ, ನಿಯ್ಯಾನಟ್ಠೇನ। ಕಥಂ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ತಯೋ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ನಾನಾಕ್ಖಣೇ ಹೋನ್ತಿ? ಅನಿಚ್ಚತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಅನಿಮಿತ್ತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯೋ ಹೋತಿ, ದುಕ್ಖತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯೋ ಹೋತಿ, ಅನತ್ತತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಸುಞ್ಞತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯೋ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ತಯೋ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ನಾನಾಕ್ಖಣೇ ಹೋನ್ತಿ।

ಕಥಂ ಅಧಿಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ತಯೋ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ನಾನಾಕ್ಖಣೇ ಹೋನ್ತಿ? ಅನಿಚ್ಚತೋ ಮನಸಿಕರೋನ್ತೋ ಅನಿಮಿತ್ತವಿಮೋಕ್ಖಸ್ಸ ವಸೇನ ಚಿತ್ತಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತಿ, ದುಕ್ಖತೋ ಮನಸಿಕರೋನ್ತೋ ಅಪ್ಪಣಿಹಿತವಿಮೋಕ್ಖಸ್ಸ ವಸೇನ ಚಿತ್ತಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತಿ, ಅನತ್ತತೋ ಮನಸಿಕರೋನ್ತೋ ಸುಞ್ಞತವಿಮೋಕ್ಖಸ್ಸ ವಸೇನ ಚಿತ್ತಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತಿ। ಏವಂ ಅಧಿಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ತಯೋ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ನಾನಾಕ್ಖಣೇ ಹೋನ್ತಿ।

ಕಥಂ ಅಭಿನೀಹಾರಟ್ಠೇನ ತಯೋ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ನಾನಾಕ್ಖಣೇ ಹೋನ್ತಿ? ಅನಿಚ್ಚತೋ ಮನಸಿಕರೋನ್ತೋ ಅನಿಮಿತ್ತವಿಮೋಕ್ಖಸ್ಸ ವಸೇನ ಚಿತ್ತಂ ಅಭಿನೀಹರತಿ, ದುಕ್ಖತೋ ಮನಸಿಕರೋನ್ತೋ ಅಪ್ಪಣಿಹಿತವಿಮೋಕ್ಖಸ್ಸ ವಸೇನ ಚಿತ್ತಂ ಅಭಿನೀಹರತಿ, ಅನತ್ತತೋ ಮನಸಿಕರೋನ್ತೋ ಸುಞ್ಞತವಿಮೋಕ್ಖಸ್ಸ ವಸೇನ ಚಿತ್ತಂ ಅಭಿನೀಹರತಿ। ಏವಂ ಅಭಿನೀಹಾರಟ್ಠೇನ ತಯೋ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ನಾನಾಕ್ಖಣೇ ಹೋನ್ತಿ।

ಕಥಂ ನಿಯ್ಯಾನಟ್ಠೇನ ತಯೋ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ನಾನಾಕ್ಖಣೇ ಹೋನ್ತಿ? ಅನಿಚ್ಚತೋ ಮನಸಿಕರೋನ್ತೋ ಅನಿಮಿತ್ತವಿಮೋಕ್ಖಸ್ಸ ವಸೇನ ನಿರೋಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ನಿಯ್ಯಾತಿ, ದುಕ್ಖತೋ ಮನಸಿಕರೋನ್ತೋ ಅಪ್ಪಣಿಹಿತವಿಮೋಕ್ಖಸ್ಸ ವಸೇನ ನಿರೋಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ನಿಯ್ಯಾತಿ, ಅನತ್ತತೋ ಮನಸಿಕರೋನ್ತೋ ಸುಞ್ಞತವಿಮೋಕ್ಖಸ್ಸ ವಸೇನ ನಿರೋಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ನಿಯ್ಯಾತಿ। ಏವಂ ನಿಯ್ಯಾನಟ್ಠೇನ ತಯೋ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ನಾನಾಕ್ಖಣೇ ಹೋನ್ತಿ। ಇಮೇಹಿ ಚತೂಹಾಕಾರೇಹಿ ತಯೋ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ನಾನಾಕ್ಖಣೇ ಹೋನ್ತಿ।

ಕತಮೇಹಿ ಸತ್ತಹಾಕಾರೇಹಿ ತಯೋ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ಏಕಕ್ಖಣೇ ಹೋನ್ತಿ ? ಸಮೋಧಾನಟ್ಠೇನ, ಅಧಿಗಮನಟ್ಠೇನ, ಪಟಿಲಾಭಟ್ಠೇನ ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೇನ, ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಟ್ಠೇನ, ಫಸ್ಸನಟ್ಠೇನ, ಅಭಿಸಮಯಟ್ಠೇನ। ಕಥಂ ಸಮೋಧಾನಟ್ಠೇನ ಅಧಿಗಮನಟ್ಠೇನ ಪಟಿಲಾಭಟ್ಠೇನ ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೇನ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಟ್ಠೇನ ಫಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಅಭಿಸಮಯಟ್ಠೇನ ತಯೋ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ಏಕಕ್ಖಣೇ ಹೋನ್ತಿ? ಅನಿಚ್ಚತೋ ಮನಸಿಕರೋನ್ತೋ ನಿಮಿತ್ತಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಅನಿಮಿತ್ತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಯತೋ ಮುಚ್ಚತಿ, ತತ್ಥ ನ ಪಣಿದಹತೀತಿ - ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಯತ್ಥ ನ ಪಣಿದಹತಿ, ತೇನ ಸುಞ್ಞೋತಿ - ಸುಞ್ಞತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಯೇನ ಸುಞ್ಞೋ, ತೇನ ನಿಮಿತ್ತೇನ ಅನಿಮಿತ್ತೋತಿ - ಅನಿಮಿತ್ತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಏವಂ ಸಮೋಧಾನಟ್ಠೇನ ಅಧಿಗಮನಟ್ಠೇನ ಪಟಿಲಾಭಟ್ಠೇನ ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೇನ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಟ್ಠೇನ ಫಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಅಭಿಸಮಯಟ್ಠೇನ ತಯೋ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ಏಕಕ್ಖಣೇ ಹೋನ್ತಿ।

ದುಕ್ಖತೋ ಮನಸಿಕರೋನ್ತೋ ಪಣಿಧಿಯಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಯತ್ಥ ನ ಪಣಿದಹತಿ, ತೇನ ಸುಞ್ಞೋತಿ - ಸುಞ್ಞತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಯೇನ ಸುಞ್ಞೋ, ತೇನ ನಿಮಿತ್ತೇನ ಅನಿಮಿತ್ತೋತಿ - ಅನಿಮಿತ್ತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಯೇನ ನಿಮಿತ್ತೇನ ಅನಿಮಿತ್ತೋ, ತತ್ಥ ನ ಪಣಿದಹತೀತಿ - ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಏವಂ ಸಮೋಧಾನಟ್ಠೇನ ಅಧಿಗಮನಟ್ಠೇನ ಪಟಿಲಾಭಟ್ಠೇನ ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೇನ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಟ್ಠೇನ ಫಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಅಭಿಸಮಯಟ್ಠೇನ ತಯೋ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ಏಕಕ್ಖಣೇ ಹೋನ್ತಿ।

ಅನತ್ತತೋ ಮನಸಿಕರೋನ್ತೋ ಅಭಿನಿವೇಸಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಸುಞ್ಞತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಯೇನ ಸುಞ್ಞೋ, ತೇನ ನಿಮಿತ್ತೇನ ಅನಿಮಿತ್ತೋತಿ - ಅನಿಮಿತ್ತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಯೇನ ನಿಮಿತ್ತೇನ ಅನಿಮಿತ್ತೋ, ತತ್ಥ ನ ಪಣಿದಹತೀತಿ - ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಯತ್ಥ ನ ಪಣಿದಹತಿ, ತೇನ ಸುಞ್ಞೋತಿ - ಸುಞ್ಞತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಏವಂ ಸಮೋಧಾನಟ್ಠೇನ ಅಧಿಗಮನಟ್ಠೇನ

ಪಟಿಲಾಭಟ್ಠೇನ ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೇನ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಟ್ಠೇನ ಫಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಅಭಿಸಮಯಟ್ಠೇನ ತಯೋ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ಏಕಕ್ಖಣೇ ಹೋನ್ತಿ। ಇಮೇಹಿ ಸತ್ತಹಾಕಾರೇಹಿ ತಯೋ ವಿಮೋಕ್ಖಾ ಏಕಕ್ಖಣೇ ಹೋನ್ತಿ।

೨೨೯. ಅತ್ಥಿ ವಿಮೋಕ್ಖೋ, ಅತ್ಥಿ ಮುಖಂ, ಅತ್ಥಿ ವಿಮೋಕ್ಖಮುಖಂ, ಅತ್ಥಿ ವಿಮೋಕ್ಖಪಚ್ಚನೀಕಂ, ಅತ್ಥಿ ವಿಮೋಕ್ಖಾನುಲೋಮಂ, ಅತ್ಥಿ ವಿಮೋಕ್ಖವಿವಟ್ಟೋ, ಅತ್ಥಿ ವಿಮೋಕ್ಖಭಾವನಾ, ಅತ್ಥಿ ವಿಮೋಕ್ಖಪ್ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿ।

ಕತಮೋ **ವಿಮೋಕ್ಖೋ?** ಸುಞ್ಞತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ, ಅನಿಮಿತ್ತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ, ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಕತಮೋ ಸುಞ್ಞತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ? ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ನಿಚ್ಚತೋ ಅಭಿನಿವೇಸಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಸುಞ್ಞತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಸುಖತೋ ಅಭಿನಿವೇಸಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಸುಞ್ಞತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಅತ್ತತೋ ಅಭಿನಿವೇಸಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಸುಞ್ಞತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ನಿಬ್ಬಿದಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ನನ್ದಿಯಾ ಅಭಿನಿವೇಸಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಸುಞ್ಞತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ವಿರಾಗಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ರಾಗತೋ ಅಭಿನಿವೇಸಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಸುಞ್ಞತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ನಿರೋಧಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಸಮುದಯತೋ ಅಭಿನಿವೇಸಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಸುಞ್ಞತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಆದಾನತೋ ಅಭಿನಿವೇಸಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಸುಞ್ಞತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಅನಿಮಿತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ನಿಮಿತ್ತತೋ ಅಭಿನಿವೇಸಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಸುಞ್ಞತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಅಪ್ಪಣಿಹಿತಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಪಣಿಧಿಯಾ ಅಭಿನಿವೇಸಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಸುಞ್ಞತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಸುಞ್ಞತಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಸಬ್ಬಾಭಿನಿವೇಸೇಹಿ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಸುಞ್ಞತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ।

ರೂಪೇ ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ನಿಚ್ಚತೋ ಅಭಿನಿವೇಸಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಸುಞ್ಞತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ…ಪೇ॰… ರೂಪೇ ಸುಞ್ಞತಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಸಬ್ಬಾಭಿನಿವೇಸೇಹಿ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಸುಞ್ಞತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ವೇದನಾಯ…ಪೇ॰… ಸಞ್ಞಾಯ… ಸಙ್ಖಾರೇಸು… ವಿಞ್ಞಾಣೇ… ಚಕ್ಖುಸ್ಮಿಂ…ಪೇ॰… ಜರಾಮರಣೇ ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ನಿಚ್ಚತೋ ಅಭಿನಿವೇಸಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಸುಞ್ಞತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ…ಪೇ॰… ಜರಾಮರಣೇ ಸುಞ್ಞತಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಸಬ್ಬಾಭಿನಿವೇಸೇಹಿ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಸುಞ್ಞತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಅಯಂ ಸುಞ್ಞತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ।

ಕತಮೋ ಅನಿಮಿತ್ತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ? ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ನಿಚ್ಚತೋ ನಿಮಿತ್ತಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಅನಿಮಿತ್ತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಸುಖತೋ ನಿಮಿತ್ತಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಅನಿಮಿತ್ತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಅತ್ತತೋ ನಿಮಿತ್ತಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಅನಿಮಿತ್ತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ನಿಬ್ಬಿದಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ನನ್ದಿಯಾ ನಿಮಿತ್ತಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಅನಿಮಿತ್ತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ವಿರಾಗಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ರಾಗತೋ ನಿಮಿತ್ತಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಅನಿಮಿತ್ತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ನಿರೋಧಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಸಮುದಯತೋ ನಿಮಿತ್ತಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಅನಿಮಿತ್ತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಆದಾನತೋ ನಿಮಿತ್ತಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಅನಿಮಿತ್ತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಅನಿಮಿತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಸಬ್ಬನಿಮಿತ್ತೇಹಿ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಅನಿಮಿತ್ತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಅಪ್ಪಣಿಹಿತಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಪಣಿಧಿಯಾ ನಿಮಿತ್ತಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಅನಿಮಿತ್ತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಸುಞ್ಞತಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಅಭಿನಿವೇಸತೋ ನಿಮಿತ್ತಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಅನಿಮಿತ್ತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ।

ರೂಪೇ ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ನಿಚ್ಚತೋ ನಿಮಿತ್ತಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಅನಿಮಿತ್ತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ …ಪೇ॰… ರೂಪೇ ಅನಿಮಿತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಸಬ್ಬನಿಮಿತ್ತೇಹಿ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಅನಿಮಿತ್ತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ರೂಪೇ ಅಪ್ಪಣಿಹಿತಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಪಣಿಧಿಯಾ ನಿಮಿತ್ತಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಅನಿಮಿತ್ತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ರೂಪೇ ಸುಞ್ಞತಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಅಭಿನಿವೇಸತೋ ನಿಮಿತ್ತಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಅನಿಮಿತ್ತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ವೇದನಾಯ…ಪೇ॰… ಸಞ್ಞಾಯ… ಸಙ್ಖಾರೇಸು… ವಿಞ್ಞಾಣೇ… ಚಕ್ಖುಸ್ಮಿಂ…ಪೇ॰… ಜರಾಮರಣೇ ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ನಿಚ್ಚತೋ ನಿಮಿತ್ತಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಅನಿಮಿತ್ತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ…ಪೇ॰… ಜರಾಮರಣೇ ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಸಬ್ಬನಿಮಿತ್ತೇಹಿ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಅನಿಮಿತ್ತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಜರಾಮರಣೇ

ಅಪ್ಪಣಿಹಿತಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಪಣಿಧಿಯಾ ನಿಮಿತ್ತಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಅನಿಮಿತ್ತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಜರಾಮರಣೇ ಸುಞ್ಞತಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಅಭಿನಿವೇಸತೋ ನಿಮಿತ್ತಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಅನಿಮಿತ್ತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಅಯಂ ಅನಿಮಿತ್ತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ।

ಕತಮೋ ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ? ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ನಿಚ್ಚತೋ ಪಣಿಧಿಯಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಸುಖತೋ ಪಣಿಧಿಯಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಅತ್ತತೋ ಪಣಿಧಿಯಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ನಿಬ್ಬಿದಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ನನ್ದಿಯಾ ಪಣಿಧಿಯಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ವಿರಾಗಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ರಾಗತೋ ಪಣಿಧಿಯಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ನಿರೋಧಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಸಮುದಯತೋ ಪಣಿಧಿಯಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಆದಾನತೋ ಪಣಿಧಿಯಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಅನಿಮಿತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ನಿಮಿತ್ತತೋ ಪಣಿಧಿಯಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಅಪ್ಪಣಿಹಿತಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಸಬ್ಬಪಣಿಧೀಹಿ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಸುಞ್ಞತಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಅಭಿನಿವೇಸತೋ ಪಣಿಧಿಯಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ।

ರೂಪೇ ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ನಿಚ್ಚತೋ ಪಣಿಧಿಯಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ…ಪೇ॰… ರೂಪೇ ಅಪ್ಪಣಿಹಿತಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಸಬ್ಬಪಣಿಧೀಹಿ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ರೂಪೇ ಸುಞ್ಞತಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಅಭಿನಿವೇಸತೋ ಪಣಿಧಿಯಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ವೇದನಾಯ…ಪೇ॰… ಸಞ್ಞಾಯ… ಸಙ್ಖಾರೇಸು… ವಿಞ್ಞಾಣೇ… ಚಕ್ಖುಸ್ಮಿಂ…ಪೇ॰… ಜರಾಮರಣೇ ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ನಿಚ್ಚತೋ ಪಣಿಧಿಯಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ…ಪೇ॰… ಜರಾಮರಣೇ ಅಪ್ಪಣಿಹಿತಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಸಬ್ಬಪಣಿಧೀಹಿ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಜರಾಮರಣೇ ಸುಞ್ಞತಾನುಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ ಅಭಿನಿವೇಸತೋ ಪಣಿಧಿಯಾ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಅಯಂ ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಅಯಂ ವಿಮೋಕ್ಖೋ।

೨೩೦. ಕತಮಂ **ಮುಖಂ?** ಯೇ ತತ್ಥ ಜಾತಾ ಅನವಜ್ಜಾ ಕುಸಲಾ ಬೋಧಿಪಕ್ಖಿಯಾಧಮ್ಮಾ, ಇದಂ ಮುಖಂ।

ಕತಮಂ **ವಿಮೋಕ್ಖಮುಖಂ?** ಯಂ ತೇಸಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಆರಮ್ಮಣಂ ನಿರೋಧೋ ನಿಬ್ಬಾನಂ, ಇದಂ ವಿಮೋಕ್ಖಮುಖಂ। ವಿಮೋಕ್ಖಞ್ಚ ಮುಖಞ್ಚ ವಿಮೋಕ್ಖಮುಖಂ, ಇದಂ ವಿಮೋಕ್ಖಮುಖಂ।

ಕತಮಂ **ವಿಮೋಕ್ಖಪಚ್ಚನೀಕಂ?** ತೀಣಿ ಅಕುಸಲಮೂಲಾನಿ ವಿಮೋಕ್ಖಪಚ್ಚನೀಕಾನಿ, ತೀಣಿ ದುಚ್ಚರಿತಾನಿ ವಿಮೋಕ್ಖಪಚ್ಚನೀಕಾನಿ, ಸಬ್ಬೇಪಿ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ವಿಮೋಕ್ಖಪಚ್ಚನೀಕಾ, ಇದಂ ವಿಮೋಕ್ಖಪಚ್ಚನೀಕಂ।

ಕತಮಂ **ವಿಮೋಕ್ಖಾನುಲೋಮಂ?** ತೀಣಿ ಕುಸಲಮೂಲಾನಿ ವಿಮೋಕ್ಖಾನುಲೋಮಾನಿ, ತೀಣಿ ಸುಚರಿತಾನಿ ವಿಮೋಕ್ಖಾನುಲೋಮಾನಿ, ಸಬ್ಬೇಪಿ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ವಿಮೋಕ್ಖಾನುಲೋಮಾ, ಇದಂ ವಿಮೋಕ್ಖಾನುಲೋಮಂ।

ಕತಮೋ **ವಿಮೋಕ್ಖವಿವಟ್ಟೋ?** ಸಞ್ಞಾವಿವಟ್ಟೋ, ಚೇತೋವಿವಟ್ಟೋ, ಚಿತ್ತವಿವಟ್ಟೋ, ಞಾಣವಿವಟ್ಟೋ, ವಿಮೋಕ್ಖವಿವಟ್ಟೋ, ಸಚ್ಚವಿವಟ್ಟೋ। ಸಞ್ಜಾನನ್ತೋ ವಿವಟ್ಟತೀತಿ - ಸಞ್ಞಾವಿವಟ್ಟೋ। ಚೇತಯನ್ತೋ ವಿವಟ್ಟತೀತಿ - ಚೇತೋವಿವಟ್ಟೋ। ವಿಜಾನನ್ತೋ ವಿವಟ್ಟತೀತಿ - ಚಿತ್ತವಿವಟ್ಟೋ। ಞಾಣಂ ಕರೋನ್ತೋ ವಿವಟ್ಟತೀತಿ - ಞಾಣವಿವಟ್ಟೋ। ವೋಸಜ್ಜನ್ತೋ ವಿವಟ್ಟತೀತಿ - ವಿಮೋಕ್ಖವಿವಟ್ಟೋ। ತಥಟ್ಠೇನ ವಿವಟ್ಟತೀತಿ - ಸಚ್ಚವಿವಟ್ಟೋ।

ಯತ್ಥ ಸಞ್ಞಾವಿವಟ್ಟೋ ತತ್ಥ ಚೇತೋವಿವಟ್ಟೋ, ಯತ್ಥ ಚೇತೋವಿವಟ್ಟೋ ತತ್ಥ ಸಞ್ಞಾವಿವಟ್ಟೋ, ಯತ್ಥ ಸಞ್ಞಾವಿವಟ್ಟೋ ಚೇತೋವಿವಟ್ಟೋ ತತ್ಥ ಚಿತ್ತವಿವಟ್ಟೋ, ಯತ್ಥ ಚಿತ್ತವಿವಟ್ಟೋ ತತ್ಥ ಸಞ್ಞಾವಿವಟ್ಟೋ ಚೇತೋವಿವಟ್ಟೋ। ಯತ್ಥ ಸಞ್ಞಾವಿವಟ್ಟೋ ಚೇತೋವಿವಟ್ಟೋ ಚಿತ್ತವಿವಟ್ಟೋ ತತ್ಥ ಞಾಣವಿವಟ್ಟೋ, ಯತ್ಥ ಞಾಣವಿವಟ್ಟೋ ತತ್ಥ ಸಞ್ಞಾವಿವಟ್ಟೋ ಚೇತೋವಿವಟ್ಟೋ ಚಿತ್ತವಿವಟ್ಟೋ। ಯತ್ಥ ಸಞ್ಞಾವಿವಟ್ಟೋ ಚೇತೋವಿವಟ್ಟೋ ಚಿತ್ತವಿವಟ್ಟೋ ಞಾಣವಿವಟ್ಟೋ ತತ್ಥ ವಿಮೋಕ್ಖವಿವಟ್ಟೋ, ಯತ್ಥ ವಿಮೋಕ್ಖವಿವಟ್ಟೋ ತತ್ಥ ಸಞ್ಞಾವಿವಟ್ಟೋ ಚೇತೋವಿವಟ್ಟೋ ಚಿತ್ತವಿವಟ್ಟೋ ಞಾಣವಿವಟ್ಟೋ। ಯತ್ಥ ಸಞ್ಞಾವಿವಟ್ಟೋ ಚೇತೋವಿವಟ್ಟೋ ಚಿತ್ತವಿವಟ್ಟೋ ಞಾಣವಿವಟ್ಟೋ ವಿಮೋಕ್ಖವಿವಟ್ಟೋ ತತ್ಥ ಸಚ್ಚವಿವಟ್ಟೋ, ಯತ್ಥ ಸಚ್ಚವಿವಟ್ಟೋ ತತ್ಥ ಸಞ್ಞಾವಿವಟ್ಟೋ ಚೇತೋವಿವಟ್ಟೋ ಚಿತ್ತವಿವಟ್ಟೋ ಞಾಣವಿವಟ್ಟೋ ವಿಮೋಕ್ಖವಿವಟ್ಟೋ। ಅಯಂ ವಿಮೋಕ್ಖವಿವಟ್ಟೋ।

ಕತಮಾ **ವಿಮೋಕ್ಖಭಾವನಾ?** ಪಠಮಸ್ಸ ಝಾನಸ್ಸ ಆಸೇವನಾ ಭಾವನಾ ಬಹುಲೀಕಮ್ಮಂ, ದುತಿಯಸ್ಸ ಝಾನಸ್ಸ ಆಸೇವನಾ ಭಾವನಾ ಬಹುಲೀಕಮ್ಮಂ, ತತಿಯಸ್ಸ ಝಾನಸ್ಸ ಆಸೇವನಾ ಭಾವನಾ ಬಹುಲೀಕಮ್ಮಂ, ಚತುತ್ಥಸ್ಸ ಝಾನಸ್ಸ ಆಸೇವನಾ ಭಾವನಾ ಬಹುಲೀಕಮ್ಮಂ, ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಆಸೇವನಾ ಭಾವನಾ ಬಹುಲೀಕಮ್ಮಂ, ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ…ಪೇ॰… ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ… ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಆಸೇವನಾ ಭಾವನಾ ಬಹುಲೀಕಮ್ಮಂ, ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಸ್ಸ ಆಸೇವನಾ ಭಾವನಾ ಬಹುಲೀಕಮ್ಮಂ, ಸಕದಾಗಾಮಿಮಗ್ಗಸ್ಸ ಆಸೇವನಾ ಭಾವನಾ ಬಹುಲೀಕಮ್ಮಂ, ಅನಾಗಾಮಿಮಗ್ಗಸ್ಸ ಆಸೇವನಾ ಭಾವನಾ ಬಹುಲೀಕಮ್ಮಂ, ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಸ್ಸ ಆಸೇವನಾ ಭಾವನಾ ಬಹುಲೀಕಮ್ಮಂ, ಅಯಂ ವಿಮೋಕ್ಖಭಾವನಾ।

ಕತಮಾ **ವಿಮೋಕ್ಖಪ್ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿ?** ಪಠಮಸ್ಸ ಝಾನಸ್ಸ ಪಟಿಲಾಭೋ ವಾ ವಿಪಾಕೋ ವಾ, ದುತಿಯಸ್ಸ ಝಾನಸ್ಸ ಪಟಿಲಾಭೋ ವಾ ವಿಪಾಕೋ ವಾ, ತತಿಯಸ್ಸ ಝಾನಸ್ಸ…ಪೇ॰… ಚತುತ್ಥಸ್ಸ ಝಾನಸ್ಸ… ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ… ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ… ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ… ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಪಟಿಲಾಭೋ ವಾ ವಿಪಾಕೋ ವಾ, ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಸ್ಸ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ, ಸಕದಾಗಾಮಿಮಗ್ಗಸ್ಸ ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲಂ, ಅನಾಗಾಮಿಮಗ್ಗಸ್ಸ ಅನಾಗಾಮಿಫಲಂ, ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಸ್ಸ ಅರಹತ್ತಫಲಂ, ಅಯಂ ವಿಮೋಕ್ಖಪ್ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧೀತಿ।

ತತಿಯಭಾಣವಾರೋ।

ವಿಮೋಕ್ಖಕಥಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೬. ಗತಿಕಥಾ

೨೩೧. ಗತಿಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಞಾಣಸಮ್ಪಯುತ್ತೇ ಕತಿನಂ ಹೇತೂನಂ ಪಚ್ಚಯಾ ಉಪಪತ್ತಿ ಹೋತಿ? ಖತ್ತಿಯಮಹಾಸಾಲಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲಾನಂ ಗಹಪತಿಮಹಾಸಾಲಾನಂ ಕಾಮಾವಚರಾನಂ ದೇವಾನಂ ಞಾಣಸಮ್ಪಯುತ್ತೇ ಕತಿನಂ ಹೇತೂನಂ ಪಚ್ಚಯಾ ಉಪಪತ್ತಿ ಹೋತಿ? ರೂಪಾವಚರಾನಂ ದೇವಾನಂ ಕತಿನಂ ಹೇತೂನಂ ಪಚ್ಚಯಾ ಉಪಪತ್ತಿ ಹೋತಿ? ಅರೂಪಾವಚರಾನಂ ದೇವಾನಂ ಕತಿನಂ ಹೇತೂನಂ ಪಚ್ಚಯಾ ಉಪಪತ್ತಿ ಹೋತಿ?

ಗತಿಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಞಾಣಸಮ್ಪಯುತ್ತೇ ಅಟ್ಠನ್ನಂ ಹೇತೂನಂ ಪಚ್ಚಯಾ ಉಪಪತ್ತಿ ಹೋತಿ। ಖತ್ತಿಯಮಹಾಸಾಲಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲಾನಂ ಗಹಪತಿಮಹಾಸಾಲಾನಂ ಕಾಮಾವಚರಾನಂ ದೇವಾನಂ ಞಾಣಸಮ್ಪಯುತ್ತೇ ಅಟ್ಠನ್ನಂ ಹೇತೂನಂ ಪಚ್ಚಯಾ ಉಪಪತ್ತಿ ಹೋತಿ। ರೂಪಾವಚರಾನಂ ದೇವಾನಂ ಅಟ್ಠನ್ನಂ ಹೇತೂನಂ ಪಚ್ಚಯಾ ಉಪಪತ್ತಿ ಹೋತಿ। ಅರೂಪಾವಚರಾನಂ ದೇವಾನಂ ಅಟ್ಠನ್ನಂ ಹೇತೂನಂ ಪಚ್ಚಯಾ ಉಪಪತ್ತಿ ಹೋತಿ।

೧೩೧. ಗತಿಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಞಾಣಸಮ್ಪಯುತ್ತೇ ಕತಮೇಸಂ ಅಟ್ಠನ್ನಂ ಹೇತೂನಂ ಪಚ್ಚಯಾ ಉಪಪತ್ತಿ ಹೋತಿ? ಕುಸಲಕಮ್ಮಸ್ಸ ಜವನಕ್ಖಣೇ ತಯೋ ಹೇತೂ ಕುಸಲಾ; ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಜಾತಚೇತನಾಯ ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - ಕುಸಲಮೂಲಪಚ್ಚಯಾಪಿ ಸಙ್ಖಾರಾ। ನಿಕನ್ತಿಕ್ಖಣೇ ದ್ವೇ ಹೇತೂ ಅಕುಸಲಾ; ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಜಾತಚೇತನಾಯ ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - ಅಕುಸಲಮೂಲಪಚ್ಚಯಾಪಿ ಸಙ್ಖಾರಾ। ಪಟಿಸನ್ಧಿಕ್ಖಣೇ ತಯೋ ಹೇತೂ ಅಬ್ಯಾಕತಾ; ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಜಾತಚೇತನಾಯ ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ನಾಮರೂಪಪಚ್ಚಯಾಪಿ ವಿಞ್ಞಾಣಂ, ವಿಞ್ಞಾಣಪಚ್ಚಯಾಪಿ ನಾಮರೂಪಂ" ।

ಪಟಿಸನ್ಧಿಕ್ಖಣೇ ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧಾ ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ವಿಪ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ಪಟಿಸನ್ಧಿಕ್ಖಣೇ ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾಭೂತಾ ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ಪಟಿಸನ್ಧಿಕ್ಖಣೇ ತಯೋ ಜೀವಿತಸಙ್ಖಾರಾ ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ , ವಿಪ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ಪಟಿಸನ್ಧಿಕ್ಖಣೇ ನಾಮಞ್ಚ ರೂಪಞ್ಚ ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ವಿಪ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ಪಟಿಸನ್ಧಿಕ್ಖಣೇ ಇಮೇ ಚುದ್ದಸ ಧಮ್ಮಾ ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ವಿಪ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ಪಟಿಸನ್ಧಿಕ್ಖಣೇ ಚತ್ತಾರೋ ಖನ್ಧಾ ಅರೂಪಿನೋ ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ಪಟಿಸನ್ಧಿಕ್ಖಣೇ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ಪಟಿಸನ್ಧಿಕ್ಖಣೇ ತಯೋ ಹೇತೂ ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ಪಟಿಸನ್ಧಿಕ್ಖಣೇ ನಾಮಞ್ಚ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚ ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ಪಟಿಸನ್ಧಿಕ್ಖಣೇ ಇಮೇ ಚುದ್ದಸ ಧಮ್ಮಾ ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ಪಟಿಸನ್ಧಿಕ್ಖಣೇ ಇಮೇ ಅಟ್ಠವೀಸತಿ ಧಮ್ಮಾ ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ವಿಪ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ಗತಿಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಞಾಣಸಮ್ಪಯುತ್ತೇ ಇಮೇಸಂ ಅಟ್ಠನ್ನಂ ಹೇತೂನಂ ಪಚ್ಚಯಾ ಉಪಪತ್ತಿ ಹೋತಿ।

ಖತ್ತಿಯಮಹಾಸಾಲಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲಾನಂ ಗಹಪತಿಮಹಾಸಾಲಾನಂ ಕಾಮಾವಚರಾನಂ ದೇವಾನಂ ಞಾಣಸಮ್ಪಯುತ್ತೇ ಕತಮೇಸಂ ಅಟ್ಠನ್ನಂ ಹೇತೂನಂ ಪಚ್ಚಯಾ ಉಪಪತ್ತಿ ಹೋತಿ? ಕುಸಲಕಮ್ಮಸ್ಸ ಜವನಕ್ಖಣೇ ತಯೋ ಹೇತೂ ಕುಸಲಾ; ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಜಾತಚೇತನಾಯ ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಕುಸಲಮೂಲಪಚ್ಚಯಾಪಿ ಸಙ್ಖಾರಾ"। ನಿಕನ್ತಿಕ್ಖಣೇ ದ್ವೇ ಹೇತೂ ಅಕುಸಲಾ; ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಜಾತಚೇತನಾಯ ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಅಕುಸಲಮೂಲಪಚ್ಚಯಾಪಿ ಸಙ್ಖಾರಾ"। ಪಟಿಸನ್ಧಿಕ್ಖಣೇ ತಯೋ ಹೇತೂ ಅಬ್ಯಾಕತಾ; ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಜಾತಚೇತನಾಯ ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ನಾಮರೂಪಪಚ್ಚಯಾಪಿ ವಿಞ್ಞಾಣಂ, ವಿಞ್ಞಾಣಪಚ್ಚಯಾಪಿ ನಾಮರೂಪಂ"।

ಪಟಿಸನ್ಧಿಕ್ಖಣೇ ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧಾ ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ವಿಪ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ಪಟಿಸನ್ಧಿಕ್ಖಣೇ ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾಭೂತಾ ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ಪಟಿಸನ್ಧಿಕ್ಖಣೇ ತಯೋ ಜೀವಿತಸಙ್ಖಾರಾ ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ವಿಪ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ಪಟಿಸನ್ಧಿಕ್ಖಣೇ ನಾಮಞ್ಚ ರೂಪಞ್ಚ ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ವಿಪ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ಪಟಿಸನ್ಧಿಕ್ಖಣೇ ಇಮೇ ಚುದ್ದಸ ಧಮ್ಮಾ ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ವಿಪ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ಪಟಿಸನ್ಧಿಕ್ಖಣೇ ಚತ್ತಾರೋ ಖನ್ಧಾ ಅರೂಪಿನೋ ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ,

ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ಪಟಿಸನ್ಧಿಕ್ಖಣೇ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ಪಟಿಸನ್ಧಿಕ್ಖಣೇ ತಯೋ ಹೇತೂ ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ಪಟಿಸನ್ಧಿಕ್ಖಣೇ ನಾಮಞ್ಚ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚ ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ಪಟಿಸನ್ಧಿಕ್ಖಣೇ ಇಮೇ ಚುದ್ದಸ ಧಮ್ಮಾ ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ಪಟಿಸನ್ಧಿಕ್ಖಣೇ ಇಮೇ ಅಟ್ಠವೀಸತಿ ಧಮ್ಮಾ ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ವಿಪ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ಖತ್ತಿಯಮಹಾಸಾಲಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲಾನಂ ಗಹಪತಿಮಹಾಸಾಲಾನಂ ಕಾಮಾವಚರಾನಂ ದೇವಾನಂ ಞಾಣಸಮ್ಪಯುತ್ತೇ ಇಮೇಸಂ ಅಟ್ಠನ್ನಂ ಹೇತೂನಂ ಪಚ್ಚಯಾ ಉಪಪತ್ತಿ ಹೋತಿ।

ರೂಪಾವಚರಾನಂ ದೇವಾನಂ ಕತಮೇಸಂ ಅಟ್ಠನ್ನಂ ಹೇತೂನಂ ಪಚ್ಚಯಾ ಉಪಪತ್ತಿ ಹೋತಿ? ಕುಸಲಕಮ್ಮಸ್ಸ ಜವನಕ್ಖಣೇ ತಯೋ ಹೇತೂ ಕುಸಲಾ…ಪೇ॰… ರೂಪಾವಚರಾನಂ ದೇವಾನಂ ಇಮೇಸಂ ಅಟ್ಠನ್ನಂ ಹೇತೂನಂ ಪಚ್ಚಯಾ ಉಪಪತ್ತಿ ಹೋತಿ।

ಅರೂಪಾವಚರಾನಂ ದೇವಾನಂ ಕತಮೇಸಂ ಅಟ್ಠನ್ನಂ ಹೇತೂನಂ ಪಚ್ಚಯಾ ಉಪಪತ್ತಿ ಹೋತಿ? ಕುಸಲಕಮ್ಮಸ್ಸ ಜವನಕ್ಖಣೇ ತಯೋ ಹೇತೂ ಕುಸಲಾ; ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಜಾತಚೇತನಾಯ ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – "ಕುಸಲಮೂಲಪಚ್ಚಯಾಪಿ ಸಙ್ಖಾರಾ"। ನಿಕನ್ತಿಕ್ಖಣೇ ದ್ವೇ ಹೇತೂ ಅಕುಸಲಾ; ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಜಾತಚೇತನಾಯ ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – "ಅಕುಸಲಮೂಲಪಚ್ಚಯಾಪಿ ಸಙ್ಖಾರಾ"। ಪಟಿಸನ್ಧಿಕ್ಖಣೇ ತಯೋ ಹೇತೂ ಅಬ್ಯಾಕತಾ; ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಜಾತಚೇತನಾಯ ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – "ನಾಮಪಚ್ಚಯಾಪಿ ವಿಞ್ಞಾಣಂ ವಿಞ್ಞಾಣಪಚ್ಚಯಾಪಿ ನಾಮಂ"।

ಪಟಿಸನ್ಧಿಕ್ಖಣೇ ಚತ್ತಾರೋ ಖನ್ಧಾ ಅರೂಪಿನೋ ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ಪಟಿಸನ್ಧಿಕ್ಖಣೇ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ಪಟಿಸನ್ಧಿಕ್ಖಣೇ ತಯೋ ಹೇತೂ ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ಪಟಿಸನ್ಧಿಕ್ಖಣೇ ನಾಮಞ್ಚ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚ ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ಪಟಿಸನ್ಧಿಕ್ಖಣೇ ಇಮೇ ಚುದ್ದಸ ಧಮ್ಮಾ ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ಅರೂಪಾವಚರಾನಂ ದೇವಾನಂ ಇಮೇಸಂ ಅಟ್ಠನ್ನಂ ಹೇತೂನಂ ಪಚ್ಚಯಾ ಉಪಪತ್ತಿ ಹೋತಿ।

೨೩೩. ಗತಿಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಞಾಣವಿಪ್ಪಯುತ್ತೇ ಕತಿನಂ ಹೇತೂನಂ ಪಚ್ಚಯಾ ಉಪಪತ್ತಿ ಹೋತಿ? ಖತ್ತಿಯಮಹಾಸಾಲಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲಾನಂ ಗಹಪತಿಮಹಾಸಾಲಾನಂ ಕಾಮಾವಚರಾನಂ ದೇವಾನಂ ಞಾಣವಿಪ್ಪಯುತ್ತೇ ಕತಿನಂ ಹೇತೂನಂ ಪಚ್ಚಯಾ ಉಪಪತ್ತಿ ಹೋತಿ?

ಗತಿಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಞಾಣವಿಪ್ಪಯುತ್ತೇ ಛನ್ನಂ ಹೇತೂನಂ ಪಚ್ಚಯಾ ಉಪಪತ್ತಿ ಹೋತಿ। ಖತ್ತಿಯಮಹಾಸಾಲಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲಾನಂ ಗಹಪತಿಮಹಾಸಾಲಾನಂ ಕಾಮಾವಚರಾನಂ ದೇವಾನಂ ಞಾಣವಿಪ್ಪಯುತ್ತೇ ಛನ್ನಂ ಹೇತೂನಂ ಪಚ್ಚಯಾ ಉಪಪತ್ತಿ ಹೋತಿ ।

ಗತಿಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಞಾಣವಿಪ್ಪಯುತ್ತೇ ಕತಮೇಸಂ ಛನ್ನಂ ಹೇತೂನಂ ಪಚ್ಚಯಾ ಉಪಪತ್ತಿ ಹೋತಿ? ಕುಸಲಕಮ್ಮಸ್ಸ ಜವನಕ್ಖಣೇ ದ್ವೇ ಹೇತೂ ಕುಸಲಾ; ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಜಾತಚೇತನಾಯ ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – ಕುಸಲಮೂಲಪಚ್ಚಯಾಪಿ ಸಙ್ಖಾರಾ। ನಿಕನ್ತಿಕ್ಖಣೇ ದ್ವೇ ಹೇತೂ ಅಕುಸಲಾ; ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಜಾತಚೇತನಾಯ ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ

ಹೋನ್ತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - ಅಕುಸಲಮೂಲಪಚ್ಚಯಾಪಿ ಸಙ್ಖಾರಾ। ಪಟಿಸನ್ಧಿಕ್ಖಣೇ ದ್ವೇ ಹೇತೂ ಅಬ್ಯಾಕತಾ; ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಜಾತಚೇತನಾಯ ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ನಾಮರೂಪಪಚ್ಚಯಾಪಿ ವಿಞ್ಞಾಣಂ, ವಿಞ್ಞಾಣಪಚ್ಚಯಾಪಿ ನಾಮರೂಪಂ"।

ಪಟಿಸನ್ಧಿಕ್ಖಣೇ ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧಾ ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ವಿಪ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ಪಟಿಸನ್ಧಿಕ್ಖಣೇ ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾಭೂತಾ ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ಪಟಿಸನ್ಧಿಕ್ಖಣೇ ತಯೋ ಜೀವಿತಸಙ್ಖಾರಾ ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ವಿಪ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ಪಟಿಸನ್ಧಿಕ್ಖಣೇ ನಾಮಞ್ಚ ರೂಪಞ್ಚ ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ವಿಪ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ಪಟಿಸನ್ಧಿಕ್ಖಣೇ ಇಮೇ ಚುದ್ದಸ ಧಮ್ಮಾ ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ವಿಪ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ಪಟಿಸನ್ಧಿಕ್ಖಣೇ ಚತ್ತಾರೋ ಖನ್ಧಾ ಅರೂಪಿನೋ ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ಪಟಿಸನ್ಧಿಕ್ಖಣೇ ಚತ್ತಾರಿ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ಪಟಿಸನ್ಧಿಕ್ಖಣೇ ದ್ವೇ ಹೇತೂ ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ಪಟಿಸನ್ಧಿಕ್ಖಣೇ ನಾಮಞ್ಚ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚ ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ಪಟಿಸನ್ಧಿಕ್ಖಣೇ ಇಮೇ ದ್ವಾದಸ ಧಮ್ಮಾ ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ । ಪಟಿಸನ್ಧಿಕ್ಖಣೇ ಇಮೇ ಛಬ್ಬೀಸತಿ ಧಮ್ಮಾ ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಸ್ಸಯಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ, ವಿಪ್ಪಯುತ್ತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ಗತಿಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಞಾಣವಿಪ್ಪಯುತ್ತೇ ಇಮೇಸಂ ಛನ್ನಂ ಹೇತೂನಂ ಪಚ್ಚಯಾ ಉಪಪತ್ತಿ ಹೋತಿ।

ಖತ್ತಿಯಮಹಾಸಾಲಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲಾನಂ ಗಹಪತಿಮಹಾಸಾಲಾನಂ ಕಾಮಾವಚರಾನಂ ದೇವಾನಂ ಞಾಣವಿಪ್ಪಯುತ್ತೇ ಕತಮೇಸಂ ಛನ್ನಂ ಹೇತೂನಂ ಪಚ್ಚಯಾ ಉಪಪತ್ತಿ ಹೋತಿ? ಕುಸಲಕಮ್ಮಸ್ಸ ಜವನಕ್ಖಣೇ ದ್ವೇ ಹೇತೂ ಕುಸಲಾ; ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಜಾತಚೇತನಾಯ ಸಹಜಾತಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಕುಸಲಮೂಲಪಚ್ಚಯಾಪಿ ಸಙ್ಖಾರಾ... ಪೇ॰... ಖತ್ತಿಯಮಹಾಸಾಲಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲಾನಂ ಗಹಪತಿಮಹಾಸಾಲಾನಂ ಕಾಮಾವಚರಾನಂ ದೇವಾನಂ ಞಾಣವಿಪ್ಪಯುತ್ತೇ ಇಮೇಸಂ ಛನ್ನಂ ಹೇತೂನಂ ಪಚ್ಚಯಾ ಉಪಪತ್ತಿ ಹೋತೀ"ತಿ।

ಗತಿಕಥಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೭. ಕಮ್ಮಕಥಾ

೨೩೪. ಅಹೋಸಿ ಕಮ್ಮಂ, ಅಹೋಸಿ ಕಮ್ಮವಿಪಾಕೋ। ಅಹೋಸಿ ಕಮ್ಮಂ, ನಾಹೋಸಿ ಕಮ್ಮವಿಪಾಕೋ। ಅಹೋಸಿ ಕಮ್ಮಂ, ಅತ್ಥಿ ಕಮ್ಮವಿಪಾಕೋ। ಅಹೋಸಿ ಕಮ್ಮಂ, ನತ್ಥಿ ಕಮ್ಮವಿಪಾಕೋ। ಅಹೋಸಿ ಕಮ್ಮಂ, ಭವಿಸ್ಸತಿ ಕಮ್ಮವಿಪಾಕೋ। ಅಹೋಸಿ ಕಮ್ಮಂ, ನ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಕಮ್ಮವಿಪಾಕೋ। [ಅತೀತಕಮ್ಮಂ]

ಅತ್ಥಿ ಕಮ್ಮಂ, ಅತ್ಥಿ ಕಮ್ಮವಿಪಾಕೋ। ಅತ್ಥಿ ಕಮ್ಮಂ, ನತ್ಥಿ ಕಮ್ಮವಿಪಾಕೋ। ಅತ್ಥಿ ಕಮ್ಮಂ, ಭವಿಸ್ಸತಿ ಕಮ್ಮವಿಪಾಕೋ । ಅತ್ಥಿ ಕಮ್ಮಂ, ನ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಕಮ್ಮವಿಪಾಕೋ। [ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಕಮ್ಮಂ]

ಭವಿಸ್ಸತಿ ಕಮ್ಮಂ, ಭವಿಸ್ಸತಿ ಕಮ್ಮವಿಪಾಕೋ। ಭವಿಸ್ಸತಿ ಕಮ್ಮಂ, ನ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಕಮ್ಮವಿಪಾಕೋ। [ಅನಾಗತಕಮ್ಮಂ]

೨೩೫. ಅಹೋಸಿ ಕುಸಲಂ ಕಮ್ಮಂ, ಅಹೋಸಿ ಕುಸಲಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕೋ। ಅಹೋಸಿ ಕುಸಲಂ ಕಮ್ಮಂ, ನಾಹೋಸಿ ಕುಸಲಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕೋ। ಅಹೋಸಿ ಕುಸಲಂ ಕಮ್ಮಂ, ಅತ್ಥಿ ಕುಸಲಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕೋ। ಅಹೋಸಿ ಕುಸಲಂ ಕಮ್ಮಂ, ನತ್ಥಿ ಕುಸಲಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕೋ। ಅಹೋಸಿ ಕುಸಲಂ ಕಮ್ಮಂ, ಭವಿಸ್ಸತಿ ಕುಸಲಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕೋ। ಅಹೋಸಿ ಕುಸಲಂ ಕಮ್ಮಂ, ನ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಕುಸಲಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕೋ।

ಅತ್ಥಿ ಕುಸಲಂ ಕಮ್ಮಂ, ಅತ್ಥಿ ಕುಸಲಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕೋ। ಅತ್ಥಿ ಕುಸಲಂ ಕಮ್ಮಂ, ನತ್ಥಿ ಕುಸಲಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕೋ। ಅತ್ಥಿ ಕುಸಲಂ ಕಮ್ಮಂ, ಭವಿಸ್ಸತಿ ಕುಸಲಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕೋ। ಅತ್ಥಿ ಕುಸಲಂ ಕಮ್ಮಂ, ನ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಕುಸಲಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕೋ।

ಭವಿಸ್ಸತಿ ಕುಸಲಂ ಕಮ್ಮಂ, ಭವಿಸ್ಸತಿ ಕುಸಲಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕೋ। ಭವಿಸ್ಸತಿ ಕುಸಲಂ ಕಮ್ಮಂ, ನ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಕುಸಲಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕೋ।

ಅಹೋಸಿ ಅಕುಸಲಂ ಕಮ್ಮಂ, ಅಹೋಸಿ ಅಕುಸಲಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕೋ। ಅಹೋಸಿ ಅಕುಸಲಂ ಕಮ್ಮಂ, ನಾಹೋಸಿ ಅಕುಸಲಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕೋ। ಅಹೋಸಿ ಅಕುಸಲಂ ಕಮ್ಮಂ, ಅತ್ಥಿ ಅಕುಸಲಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕೋ। ಅಹೋಸಿ ಅಕುಸಲಂ ಕಮ್ಮಂ, ನತ್ಥಿ ಅಕುಸಲಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕೋ। ಅಹೋಸಿ ಅಕುಸಲಂ ಕಮ್ಮಂ, ಭವಿಸ್ಸತಿ ಅಕುಸಲಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕೋ। ಅಹೋಸಿ ಅಕುಸಲಂ ಕಮ್ಮಂ, ನ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಅಕುಸಲಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕೋ।

ಅತ್ಥಿ ಅಕುಸಲಂ ಕಮ್ಮಂ, ಅತ್ಥಿ ಅಕುಸಲಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕೋ। ಅತ್ಥಿ ಅಕುಸಲಂ ಕಮ್ಮಂ, ನತ್ಥಿ ಅಕುಸಲಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕೋ। ಅತ್ಥಿ ಅಕುಸಲಂ ಕಮ್ಮಂ, ಭವಿಸ್ಸತಿ ಅಕುಸಲಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕೋ। ಅತ್ಥಿ ಅಕುಸಲಂ ಕಮ್ಮಂ, ನ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಅಕುಸಲಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕೋ।

ಭವಿಸ್ಸತಿ ಅಕುಸಲಂ ಕಮ್ಮಂ, ಭವಿಸ್ಸತಿ ಅಕುಸಲಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕೋ। ಭವಿಸ್ಸತಿ ಅಕುಸಲಂ ಕಮ್ಮಂ, ನ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಅಕುಸಲಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕೋ।

ಅಹೋಸಿ ಸಾವಜ್ಜಂ ಕಮ್ಮಂ…ಪೇ॰… ಅಹೋಸಿ ಅನವಜ್ಜಂ ಕಮ್ಮಂ…ಪೇ॰… ಅಹೋಸಿ ಕಣ್ಹಂ ಕಮ್ಮಂ…ಪೇ॰… ಅಹೋಸಿ ಸುಕ್ಕಂ ಕಮ್ಮಂ…ಪೇ॰… ಅಹೋಸಿ ಸುಖುದ್ರಯಂ ಕಮ್ಮಂ…ಪೇ॰… ಅಹೋಸಿ ದುಕ್ಖುದ್ರಯಂ ಕಮ್ಮಂ…ಪೇ॰… ಅಹೋಸಿ ಸುಖವಿಪಾಕಂ ಕಮ್ಮಂ…ಪೇ॰… ಅಹೋಸಿ ದುಕ್ಖವಿಪಾಕಂ ಕಮ್ಮಂ, ಅಹೋಸಿ ದುಕ್ಖವಿಪಾಕಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕೋ। ಅಹೋಸಿ ದುಕ್ಖವಿಪಾಕಂ ಕಮ್ಮಂ, ನಾಹೋಸಿ ದುಕ್ಖವಿಪಾಕಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕೋ। ಅಹೋಸಿ ದುಕ್ಖವಿಪಾಕಂ ಕಮ್ಮಂ, ಅತ್ಥಿ ದುಕ್ಖವಿಪಾಕಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕೋ। ಅಹೋಸಿ ದುಕ್ಖವಿಪಾಕಂ ಕಮ್ಮಂ, ನತ್ಥಿ ದುಕ್ಖವಿಪಾಕಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕೋ। ಅಹೋಸಿ ದುಕ್ಖವಿಪಾಕಂ ಕಮ್ಮಂ, ಭವಿಸ್ಸತಿ ದುಕ್ಖವಿಪಾಕಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕೋ। ಅಹೋಸಿ ದುಕ್ಖವಿಪಾಕಂ ಕಮ್ಮಂ, ನ ಭವಿಸ್ಸತಿ ದುಕ್ಖವಿಪಾಕಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕೋ।

ಅತ್ಥಿ ದುಕ್ಖವಿಪಾಕಂ ಕಮ್ಮಂ, ಅತ್ಥಿ ದುಕ್ಖವಿಪಾಕಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕೋ। ಅತ್ಥಿ ದುಕ್ಖವಿಪಾಕಂ ಕಮ್ಮಂ, ನತ್ಥಿ ದುಕ್ಖವಿಪಾಕಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕೋ। ಅತ್ಥಿ ದುಕ್ಖವಿಪಾಕಂ ಕಮ್ಮಂ, ಭವಿಸ್ಸತಿ ದುಕ್ಖವಿಪಾಕಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕೋ। ಅತ್ಥಿ ದುಕ್ಖವಿಪಾಕಂ ಕಮ್ಮಂ, ನ ಭವಿಸ್ಸತಿ ದುಕ್ಖವಿಪಾಕಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕೋ।

ಭವಿಸ್ಸತಿ ದುಕ್ಖವಿಪಾಕಂ ಕಮ್ಮಂ, ಭವಿಸ್ಸತಿ ದುಕ್ಖವಿಪಾಕಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕೋ। ಭವಿಸ್ಸತಿ ದುಕ್ಖವಿಪಾಕಂ ಕಮ್ಮಂ, ನ ಭವಿಸ್ಸತಿ ದುಕ್ಖವಿಪಾಕಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕೋತಿ।

ಕಮ್ಮಕಥಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೮. ವಿಪಲ್ಲಾಸಕಥಾ

೨೩೬. ಪುರಿಮನಿದಾನಂ । “ಚತ್ತಾರೋಮೇ , ಭಿಕ್ಖವೇ [ಅಂ॰ ನಿ॰ ೪.೪೯ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಾ], ಸಞ್ಞಾವಿಪಲ್ಲಾಸಾ ಚಿತ್ತವಿಪಲ್ಲಾಸಾ ದಿಟ್ಠಿವಿಪಲ್ಲಾಸಾ। ಕತಮೇ ಚತ್ತಾರೋ? ಅನಿಚ್ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನಿಚ್ಚನ್ತಿ ಸಞ್ಞಾವಿಪಲ್ಲಾಸೋ ಚಿತ್ತವಿಪಲ್ಲಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿವಿಪಲ್ಲಾಸೋ। ದುಕ್ಖೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸುಖನ್ತಿ ಸಞ್ಞಾವಿಪಲ್ಲಾಸೋ ಚಿತ್ತವಿಪಲ್ಲಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿವಿಪಲ್ಲಾಸೋ। ಅನತ್ತನಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅತ್ತಾತಿ ಸಞ್ಞಾವಿಪಲ್ಲಾಸೋ ಚಿತ್ತವಿಪಲ್ಲಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿವಿಪಲ್ಲಾಸೋ। ಅಸುಭೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸುಭನ್ತಿ ಸಞ್ಞಾವಿಪಲ್ಲಾಸೋ ಚಿತ್ತವಿಪಲ್ಲಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿವಿಪಲ್ಲಾಸೋ। ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚತ್ತಾರೋ ಸಞ್ಞಾವಿಪಲ್ಲಾಸಾ ಚಿತ್ತವಿಪಲ್ಲಾಸಾ ದಿಟ್ಠಿವಿಪಲ್ಲಾಸಾ।

“ಚತ್ತಾರೋಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನಸಞ್ಞಾವಿಪಲ್ಲಾಸಾ ನಚಿತ್ತವಿಪಲ್ಲಾಸಾ ನದಿಟ್ಠಿವಿಪಲ್ಲಾಸಾ। ಕತಮೇ ಚತ್ತಾರೋ? ಅನಿಚ್ಚೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನಿಚ್ಚನ್ತಿ ನಸಞ್ಞಾವಿಪಲ್ಲಾಸೋ ನಚಿತ್ತವಿಪಲ್ಲಾಸೋ ನದಿಟ್ಠಿವಿಪಲ್ಲಾಸೋ। ದುಕ್ಖೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದುಕ್ಖನ್ತಿ ನಸಞ್ಞಾವಿಪಲ್ಲಾಸೋ ನಚಿತ್ತವಿಪಲ್ಲಾಸೋ ನದಿಟ್ಠಿವಿಪಲ್ಲಾಸೋ। ಅನತ್ತನಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನತ್ತಾತಿ ನಸಞ್ಞಾವಿಪಲ್ಲಾಸೋ ನಚಿತ್ತವಿಪಲ್ಲಾಸೋ ನದಿಟ್ಠಿವಿಪಲ್ಲಾಸೋ। ಅಸುಭೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸುಭನ್ತಿ ನಸಞ್ಞಾವಿಪಲ್ಲಾಸೋ ನಚಿತ್ತವಿಪಲ್ಲಾಸೋ ನದಿಟ್ಠಿವಿಪಲ್ಲಾಸೋ। ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚತ್ತಾರೋ ನಸಞ್ಞಾವಿಪಲ್ಲಾಸಾ ನಚಿತ್ತವಿಪಲ್ಲಾಸಾ ನದಿಟ್ಠಿವಿಪಲ್ಲಾಸಾ”ತಿ।

“ಅನಿಚ್ಚೇ ನಿಚ್ಚಸಞ್ಞಿನೋ, ದುಕ್ಖೇ ಚ ಸುಖಸಞ್ಞಿನೋ।
ಅನತ್ತನಿ ಚ ಅತ್ತಾತಿ [ಅತ್ತಸಞ್ಞಿನೋ (ಸ್ಯಾ॰) ಅಂ॰ ನಿ॰ ೪.೪೯ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಾ], ಅಸುಭೇ ಸುಭಸಞ್ಞಿನೋ।
ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಹತಾ ಸತ್ತಾ, ಖಿತ್ತಚಿತ್ತಾ ವಿಸಞ್ಞಿನೋ॥

“ತೇ ಯೋಗಯುತ್ತಾ ಮಾರಸ್ಸ, ಅಯೋಗಕ್ಖೇಮಿನೋ ಜನಾ।
ಸತ್ತಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ ಸಂಸಾರಂ, ಜಾತಿಮರಣಗಾಮಿನೋ॥

“ಯದಾ ಚ ಬುದ್ಧಾ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ, ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಪಭಙ್ಕರಾ।
ತೇ ಇಮಂ ಧಮ್ಮಂ ಪಕಾಸೇನ್ತಿ, ದುಕ್ಖೂಪಸಮಗಾಮಿನಂ॥

“ತೇಸಂ ಸುತ್ವಾನ ಸಪ್ಪಞ್ಞಾ, ಸಚಿತ್ತಂ ಪಚ್ಚಲದ್ಧು [ಪಚ್ಚಲದ್ಧಂ (ಸ್ಯಾ॰), ಪಚ್ಚಲದ್ಧಾ ಅಂ॰ ನಿ॰ ೪.೪೯] ತೇ।
ಅನಿಚ್ಚಂ ಅನಿಚ್ಚತೋ ದಕ್ಖುಂ, ದುಕ್ಖಮದ್ದಕ್ಖು ದುಕ್ಖತೋ॥

“ಅನತ್ತನಿ ಅನತ್ತಾತಿ, ಅಸುಭಂ ಅಸುಭತದ್ದಸುಂ।
ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಸಮಾದಾನಾ, ಸಬ್ಬಂ ದುಕ್ಖಂ ಉಪಚ್ಚಗು”ನ್ತಿ॥

ಇಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ವಿಪಲ್ಲಾಸಾ ದಿಟ್ಠಿಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಪಹೀನಾ, ಅಪ್ಪಹೀನಾತಿ। ಕೇಚಿ ಪಹೀನಾ, ಕೇಚಿ ಅಪ್ಪಹೀನಾ? ಅನಿಚ್ಚೇ ನಿಚ್ಚನ್ತಿ ಸಞ್ಞಾವಿಪಲ್ಲಾಸೋ ಚಿತ್ತವಿಪಲ್ಲಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿವಿಪಲ್ಲಾಸೋ ಪಹೀನೋ। ದುಕ್ಖೇ ಸುಖನ್ತಿ ಸಞ್ಞಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಚಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ದಿಟ್ಠಿವಿಪಲ್ಲಾಸೋ ಪಹೀನೋ। ಅನತ್ತನಿ ಅತ್ತಾತಿ ಸಞ್ಞಾವಿಪಲ್ಲಾಸೋ ಚಿತ್ತವಿಪಲ್ಲಾಸೋ ದಿಟ್ಠಿವಿಪಲ್ಲಾಸೋ ಪಹೀನೋ। ಅಸುಭೇ ಸುಭನ್ತಿ ಸಞ್ಞಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಚಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ದಿಟ್ಠಿವಿಪಲ್ಲಾಸೋ ಪಹೀನೋ। ದ್ವೀಸು ವತ್ಥೂಸು ಛ ವಿಪಲ್ಲಾಸಾ ಪಹೀನಾ । ದ್ವೀಸು ವತ್ಥೂಸು ದ್ವೇ ವಿಪಲ್ಲಾಸಾ ಪಹೀನಾ, ಚತ್ತಾರೋ ವಿಪಲ್ಲಾಸಾ ಅಪ್ಪಹೀನಾ। ಚತೂಸು ವತ್ಥೂಸು ಅಟ್ಠ ವಿಪಲ್ಲಾಸಾ ಪಹೀನಾ, ಚತ್ತಾರೋ ವಿಪಲ್ಲಾಸಾ ಅಪ್ಪಹೀನಾತಿ।

ವಿಪಲ್ಲಾಸಕಥಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೯. ಮಗ್ಗಕಥಾ

೧೩೭. ಮಗ್ಗೋತಿ ಕೇನಟ್ಠೇನ ಮಗ್ಗೋ? ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಕ್ಖಣೇ ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಯಾ ಪಹಾನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ಸಹಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಉಪತ್ಥಮ್ಭನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ಕಿಲೇಸಾನಂ ಪರಿಯಾದಾನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ಪಟಿವೇಧಾದಿವಿಸೋಧನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಧಿಟ್ಠಾನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ಚಿತ್ತಸ್ಸ ವೋದಾನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ವಿಸೇಸಾಧಿಗಮಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ಉತ್ತರಿ ಪಟಿವೇಧಾಯ [ಉತ್ತರಿಂ ಪಟಿವೇಧಾಯ (ಸ್ಯಾ॰)] ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ಸಚ್ಚಾಭಿಸಮಯಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ನಿರೋಧೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ।

ಅಭಿನಿರೋಪನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ ಮಿಚ್ಛಾಸಙ್ಕಪ್ಪಸ್ಸ ಪಹಾನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ಸಹಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಉಪತ್ಥಮ್ಭನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ಕಿಲೇಸಾನಂ ಪರಿಯಾದಾನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ಪಟಿವೇಧಾದಿವಿಸೋಧನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಧಿಟ್ಠಾನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ಚಿತ್ತಸ್ಸ ವೋದಾನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ವಿಸೇಸಾಧಿಗಮಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ಉತ್ತರಿ ಪಟಿವೇಧಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ಸಚ್ಚಾಭಿಸಮಯಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ನಿರೋಧೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ।

ಪರಿಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾವಾಚಾ ಮಿಚ್ಛಾವಾಚಾಯ ಪಹಾನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ಸಹಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಉಪತ್ಥಮ್ಭನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ಕಿಲೇಸಾನಂ ಪರಿಯಾದಾನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ಪಟಿವೇಧಾದಿವಿಸೋಧನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಧಿಟ್ಠಾನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ಚಿತ್ತಸ್ಸ ವೋದಾನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ವಿಸೇಸಾಧಿಗಮಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ಉತ್ತರಿ ಪಟಿವೇಧಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ಸಚ್ಚಾಭಿಸಮಯಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ನಿರೋಧೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ।

ಸಮುಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತೋ ಮಿಚ್ಛಾಕಮ್ಮನ್ತಸ್ಸ ಪಹಾನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ಸಹಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಉಪತ್ಥಮ್ಭನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ಕಿಲೇಸಾನಂ ಪರಿಯಾದಾನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ ಪಟಿವೇಧಾದಿವಿಸೋಧನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಧಿಟ್ಠಾನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ಚಿತ್ತಸ್ಸ ವೋದಾನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ವಿಸೇಸಾಧಿಗಮಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ಉತ್ತರಿ ಪಟಿವೇಧಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ಸಚ್ಚಾಭಿಸಮಯಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ನಿರೋಧೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ।

ವೋದಾನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಆಜೀವೋ ಮಿಚ್ಛಾಆಜೀವಸ್ಸ ಪಹಾನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ…ಪೇ॰… ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮೋ ಮಿಚ್ಛಾವಾಯಾಮಸ್ಸ ಪಹಾನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ…ಪೇ॰… ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಸತಿ ಮಿಚ್ಛಾಸತಿಯಾ ಪಹಾನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ…ಪೇ॰… ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ ಮಿಚ್ಛಾಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಪಹಾನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ಸಹಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಉಪತ್ಥಮ್ಭನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ಕಿಲೇಸಾನಂ ಪರಿಯಾದಾನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ಪಟಿವೇಧಾದಿವಿಸೋಧನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಧಿಟ್ಠಾನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ಚಿತ್ತಸ್ಸ ವೋದಾನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ವಿಸೇಸಾಧಿಗಮಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ಉತ್ತರಿ ಪಟಿವೇಧಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ಸಚ್ಚಾಭಿಸಮಯಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ನಿರೋಧೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ।

ಸಕದಾಗಾಮಿಮಗ್ಗಕ್ಖಣೇ ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ…ಪೇ॰… ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ ಓಳಾರಿಕಸ್ಸ ಕಾಮರಾಗಸಞ್ಞೋಜನಸ್ಸ ಪಟಿಘಸಞ್ಞೋಜನಸ್ಸ ಓಳಾರಿಕಸ್ಸ ಕಾಮರಾಗಾನುಸಯಸ್ಸ ಪಟಿಘಾನುಸಯಸ್ಸ ಪಹಾನಾಯ ಮಗ್ಗೋ

ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ಸಹಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಉಪತ್ಥಮ್ಭನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ಕಿಲೇಸಾನಂ ಪರಿಯಾದಾನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ಪಟಿವೇಧಾದಿವಿಸೋಧನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಧಿಟ್ಠಾನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ಚಿತ್ತಸ್ಸ ವೋದಾನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ವಿಸೇಸಾಧಿಗಮಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ಉತ್ತರಿ ಪಟಿವೇಧಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ಸಚ್ಚಾಭಿಸಮಯಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ನಿರೋಧೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ।

ಅನಾಗಾಮಿಮಗ್ಗಕ್ಖಣೇ ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ…ಪೇ॰… ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ ಅನುಸಹಗತಸ್ಸ ಕಾಮರಾಗಸಞ್ಞೋಜನಸ್ಸ ಪಟಿಘಸಞ್ಞೋಜನಸ್ಸ, ಅನುಸಹಗತಸ್ಸ ಕಾಮರಾಗಾನುಸಯಸ್ಸ ಪಟಿಘಾನುಸಯಸ್ಸ ಪಹಾನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ಸಹಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಉಪತ್ಥಮ್ಭನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ಕಿಲೇಸಾನಂ ಪರಿಯಾದಾನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ಪಟಿವೇಧಾದಿವಿಸೋಧನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಧಿಟ್ಠಾನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ಚಿತ್ತಸ್ಸ ವೋದಾನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ , ವಿಸೇಸಾಧಿಗಮಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ಉತ್ತರಿ ಪಟಿವೇಧಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ಸಚ್ಚಾಭಿಸಮಯಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ನಿರೋಧೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ।

ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಕ್ಖಣೇ ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ…ಪೇ॰… ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ ರೂಪರಾಗಸ್ಸ ಅರೂಪರಾಗಸ್ಸ ಮಾನಸ್ಸ ಉದ್ಧಚ್ಚಸ್ಸ ಅವಿಜ್ಜಾಯ, ಮಾನಾನುಸಯಸ್ಸ ಭವರಾಗಾನುಸಯಸ್ಸ ಅವಿಜ್ಜಾನುಸಯಸ್ಸ ಪಹಾನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ಸಹಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಉಪತ್ಥಮ್ಭನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ಕಿಲೇಸಾನಂ ಪರಿಯಾದಾನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ಪಟಿವೇಧಾದಿವಿಸೋಧನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಧಿಟ್ಠಾನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ಚಿತ್ತಸ್ಸ, ವೋದಾನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ವಿಸೇಸಾಧಿಗಮಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ಉತ್ತರಿ ಪಟಿವೇಧಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ, ಸಚ್ಚಾಭಿಸಮಯಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ, ಹೇತು ಚ, ನಿರೋಧೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪನಾಯ ಮಗ್ಗೋ ಚೇವ ಹೇತು ಚ।

ದಸ್ಸನಮಗ್ಗೋ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ, ಅಭಿನಿರೋಪನಮಗ್ಗೋ ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ , ಪರಿಗ್ಗಹಮಗ್ಗೋ ಸಮ್ಮಾವಾಚಾ, ಸಮುಟ್ಠಾನಮಗ್ಗೋ ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತೋ, ವೋದಾನಮಗ್ಗೋ ಸಮ್ಮಾಆಜೀವೋ, ಪಗ್ಗಹಮಗ್ಗೋ ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮೋ, ಉಪಟ್ಠಾನಮಗ್ಗೋ ಸಮ್ಮಾಸತಿ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಮಗ್ಗೋ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ। ಉಪಟ್ಠಾನಮಗ್ಗೋ ಸತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ, ಪವಿಚಯಮಗ್ಗೋ ಧಮ್ಮವಿಚಯಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ, ಪಗ್ಗಹಮಗ್ಗೋ ವೀರಿಯಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ, ಫರಣಮಗ್ಗೋ ಪೀತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ, ಉಪಸಮಮಗ್ಗೋ ಪಸ್ಸದ್ಧಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಮಗ್ಗೋ ಸಮಾಧಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ, ಪಟಿಸಙ್ಖಾನಮಗ್ಗೋ ಉಪೇಕ್ಖಾಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ।

ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಮಗ್ಗೋ ಸದ್ಧಾಬಲಂ, ಕೋಸಜ್ಜೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಮಗ್ಗೋ ವೀರಿಯಬಲಂ, ಪಮಾದೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಮಗ್ಗೋ ಸತಿಬಲಂ, ಉದ್ಧಚ್ಚೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಮಗ್ಗೋ ಸಮಾಧಿಬಲಂ, ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಅಕಮ್ಪಿಯಮಗ್ಗೋ ಪಞ್ಞಾಬಲಂ। ಅಧಿಮೋಕ್ಖಮಗ್ಗೋ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ಪಗ್ಗಹಮಗ್ಗೋ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ಉಪಟ್ಠಾನಮಗ್ಗೋ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಮಗ್ಗೋ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ದಸ್ಸನಮಗ್ಗೋ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ।

ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ಇನ್ದ್ರಿಯಾ ಮಗ್ಗೋ, ಅಕಮ್ಪಿಯಟ್ಠೇನ ಬಲಾ ಮಗ್ಗೋ, ನಿಯ್ಯಾನಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ ಮಗ್ಗೋ, ಹೇತುಟ್ಠೇನ ಮಗ್ಗಙ್ಗಾ ಮಗ್ಗೋ, ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾ ಮಗ್ಗೋ, ಪದಹನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನಾ ಮಗ್ಗೋ, ಇಜ್ಝನಟ್ಠೇನ ಇದ್ಧಿಪಾದಾ ಮಗ್ಗೋ, ತಥಟ್ಠೇನ ಸಚ್ಚಾನಿ ಮಗ್ಗೋ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮಥೋ ಮಗ್ಗೋ, ಅನುಪಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ವಿಪಸ್ಸನಾ ಮಗ್ಗೋ, ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಾ ಮಗ್ಗೋ, ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಯುಗನದ್ಧಾ ಮಗ್ಗೋ, ಸಂವರಟ್ಠೇನ ಸೀಲವಿಸುದ್ಧಿ ಮಗ್ಗೋ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಚಿತ್ತವಿಸುದ್ಧಿ ಮಗ್ಗೋ, ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ದಿಟ್ಠಿವಿಸುದ್ಧಿ ಮಗ್ಗೋ, ಮುತ್ತಟ್ಠೇನ ವಿಮೋಕ್ಖೋ ಮಗ್ಗೋ, ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೇನ ವಿಜ್ಜಾ ಮಗ್ಗೋ, ಪರಿಚ್ಚಾಗಟ್ಠೇನ ವಿಮುತ್ತಿ ಮಗ್ಗೋ, ಸಮುಚ್ಛೇದಟ್ಠೇನ ಖಯೇ ಞಾಣಂ ಮಗ್ಗೋ, ಛನ್ದೋ ಮೂಲಟ್ಠೇನ ಮಗ್ಗೋ, ಮನಸಿಕಾರೋ

ಸಮುಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಮಗ್ಗೋ, ಫಸ್ಸೋ ಸಮೋಧಾನಟ್ಠೇನ ಮಗ್ಗೋ, ವೇದನಾ ಸಮೋಸರಣಟ್ಠೇನ ಮಗ್ಗೋ, ಸಮಾಧಿ ಪಮುಖಟ್ಠೇನ ಮಗ್ಗೋ, ಸತಿ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ಮಗ್ಗೋ, ಪಞ್ಞಾ ತತುತ್ತರಟ್ಠೇನ ಮಗ್ಗೋ, ವಿಮುತ್ತಿ ಸಾರಟ್ಠೇನ ಮಗ್ಗೋ, ಅಮತೋಗಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪರಿಯೋಸಾನಟ್ಠೇನ ಮಗ್ಗೋತಿ।

ಮಗ್ಗಕಥಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೦. ಮಣ್ಡಪೇಯ್ಯಕಥಾ

೨೩೮. "ಮಣ್ಡಪೇಯ್ಯಮಿದಂ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ। ಸತ್ಥಾ ಸಮ್ಮುಖೀಭೂತೋ ತಿಧತ್ತಮಣ್ಡೋ [ತಿವಿಧೋ ಮಣ್ಡೋ (ಬಹೂಸು) ಅಟ್ಠಕಥಾ ಓಲೋಕೇತಬ್ಬಾ]। ಸತ್ಥರಿ ಸಮ್ಮುಖೀಭೂತೇ ದೇಸನಾಮಣ್ಡೋ, ಪಟಿಗ್ಗಹಮಣ್ಡೋ, ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಮಣ್ಡೋ"।

ಕತಮೋ **ದೇಸನಾಮಣ್ಡೋ?** ಚತುನ್ನಂ ಅರಿಯಸಚ್ಚಾನಂ ಆಚಿಕ್ಖನಾ ದೇಸನಾ ಪಞ್ಞಾಪನಾ ಪಟ್ಠಪನಾ ವಿವರಣಾ ವಿಭಜನಾ ಉತ್ತಾನೀಕಮ್ಮಂ [ಉತ್ತಾನಿಕಮ್ಮಂ (ಕ॰)], ಚತುನ್ನಂ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾನಂ...ಪೇ॰... ಚತುನ್ನಂ ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನಾನಂ... ಚತುನ್ನಂ ಇದ್ಧಿಪಾದಾನಂ... ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ... ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಬಲಾನಂ... ಸತ್ತನ್ನಂ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾನಂ... ಅರಿಯಸ್ಸ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕಸ್ಸ ಮಗ್ಗಸ್ಸ ಆಚಿಕ್ಖನಾ ದೇಸನಾ ಪಞ್ಞಾಪನಾ ಪಟ್ಠಪನಾ ವಿವರಣಾ ವಿಭಜನಾ ಉತ್ತಾನೀಕಮ್ಮಂ - ಅಯಂ ದೇಸನಾಮಣ್ಡೋ।

ಕತಮೋ **ಪಟಿಗ್ಗಹಮಣ್ಡೋ?** ಭಿಕ್ಖೂ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ಉಪಾಸಕಾ ಉಪಾಸಿಕಾಯೋ ದೇವಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಯೇ ವಾ ಪನಞ್ಞೇಪಿ ಕೇಚಿ ವಿಞ್ಞಾತಾರೋ - ಅಯಂ ಪಟಿಗ್ಗಹಮಣ್ಡೋ।

ಕತಮೋ **ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಮಣ್ಡೋ?** ಅಯಮೇವ ಅರಿಯೋ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕೋ ಮಗ್ಗೋ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ, ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ, ಸಮ್ಮಾವಾಚಾ, ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತೋ, ಸಮ್ಮಾಆಜೀವೋ, ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮೋ, ಸಮ್ಮಾಸತಿ, ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ - ಅಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಮಣ್ಡೋ।

೨೩೯. ಅಧಿಮೋಕ್ಖಮಣ್ಡೋ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯಂ ಕಸಟೋ; ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯಂ ಕಸಟಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅಧಿಮೋಕ್ಖಮಣ್ಡಂ ಪಿವತೀತಿ - ಮಣ್ಡಪೇಯ್ಯಂ। ಪಗ್ಗಹಮಣ್ಡೋ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ಕೋಸಜ್ಜಂ ಕಸಟೋ; ಕೋಸಜ್ಜಂ ಕಸಟಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಪಗ್ಗಹಮಣ್ಡಂ ಪಿವತೀತಿ - ಮಣ್ಡಪೇಯ್ಯಂ। ಉಪಟ್ಠಾನಮಣ್ಡೋ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ಪಮಾದೋ ಕಸಟೋ; ಪಮಾದಂ ಕಸಟಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾನಮಣ್ಡಂ ಪಿವತೀತಿ - ಮಣ್ಡಪೇಯ್ಯಂ। ಅವಿಕ್ಖೇಪಮಣ್ಡೋ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ಕಸಟೋ; ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ಕಸಟಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅವಿಕ್ಖೇಪಮಣ್ಡಂ ಪಿವತೀತಿ - ಮಣ್ಡಪೇಯ್ಯಂ। ದಸ್ಸನಮಣ್ಡೋ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ಅವಿಜ್ಜಂ ಕಸಟೋ; ಅವಿಜ್ಜಂ ಕಸಟಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ದಸ್ಸನಮಣ್ಡಂ ಪಿವತೀತಿ - ಮಣ್ಡಪೇಯ್ಯಂ।

ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಮಣ್ಡೋ ಸದ್ಧಾಬಲಂ, ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯಂ ಕಸಟೋ; ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯಂ ಕಸಟಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಸದ್ಧಾಬಲಸ್ಸ ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಮಣ್ಡಂ ಪಿವತೀತಿ - ಮಣ್ಡಪೇಯ್ಯಂ। ಕೋಸಜ್ಜೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಮಣ್ಡೋ ವೀರಿಯಬಲಂ, ಕೋಸಜ್ಜಂ ಕಸಟೋ; ಕೋಸಜ್ಜಂ ಕಸಟಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ವೀರಿಯಬಲಸ್ಸ ಕೋಸಜ್ಜೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಮಣ್ಡಂ ಪಿವತೀತಿ - ಮಣ್ಡಪೇಯ್ಯಂ। ಪಮಾದೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಮಣ್ಡೋ ಸತಿಬಲಂ, ಪಮಾದೋ ಕಸಟೋ; ಪಮಾದಂ ಕಸಟಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಸತಿಬಲಸ್ಸ ಪಮಾದೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಮಣ್ಡಂ ಪಿವತೀತಿ - ಮಣ್ಡಪೇಯ್ಯಂ। ಉದ್ಧಚ್ಚೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಮಣ್ಡೋ ಸಮಾಧಿಬಲಂ, ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ಕಸಟೋ; ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ಕಸಟಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಸಮಾಧಿಬಲಸ್ಸ ಉದ್ಧಚ್ಚೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಮಣ್ಡಂ ಪಿವತೀತಿ - ಮಣ್ಡಪೇಯ್ಯಂ। ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಅಕಮ್ಪಿಯಮಣ್ಡೋ ಪಞ್ಞಾಬಲಂ, ಅವಿಜ್ಜಾ ಕಸಟೋ; ಅವಿಜ್ಜಂ ಕಸಟಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಪಞ್ಞಾಬಲಸ್ಸ ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಅಕಮ್ಪಿಯಮಣ್ಡಂ ಪಿವತೀತಿ - ಮಣ್ಡಪೇಯ್ಯಂ।

ಉಪಟ್ಠಾನಮಣ್ಡೋ ಸತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ, ಪಮಾದೋ ಕಸಟೋ; ಪಮಾದಂ ಕಸಟಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಸತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾನಮಣ್ಡಂ ಪಿವತೀತಿ - ಮಣ್ಡಪೇಯ್ಯಂ। ಪವಿಚಯಮಣ್ಡೋ ಧಮ್ಮವಿಚಯಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ, ಅವಿಜ್ಜಾ ಕಸಟೋ; ಅವಿಜ್ಜಂ ಕಸಟಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮವಿಚಯಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಸ್ಸ ಪವಿಚಯಮಣ್ಡಂ ಪಿವತೀತಿ - ಮಣ್ಡಪೇಯ್ಯಂ। ಪಗ್ಗಹಮಣ್ಡೋ ವೀರಿಯಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ, ಕೋಸಜ್ಜಂ ಕಸಟೋ; ಕೋಸಜ್ಜಂ ಕಸಟಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ವೀರಿಯಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಸ್ಸ ಪಗ್ಗಹಮಣ್ಡಂ ಪಿವತೀತಿ - ಮಣ್ಡಪೇಯ್ಯಂ। ಫರಣಮಣ್ಡೋ ಪೀತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ, ಪರಿಳಾಹೋ ಕಸಟೋ; ಪರಿಳಾಹಂ ಕಸಟಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಪೀತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಸ್ಸ ಫರಣಮಣ್ಡಂ ಪಿವತೀತಿ - ಮಣ್ಡಪೇಯ್ಯಂ। ಉಪಸಮಮಣ್ಡೋ ಪಸ್ಸದ್ಧಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ , ದುಟ್ಠುಲ್ಲಂ ಕಸಟೋ; ದುಟ್ಠುಲ್ಲಂ ಕಸಟಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಪಸ್ಸದ್ಧಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಸ್ಸ ಉಪಸಮಮಣ್ಡಂ ಪಿವತೀತಿ - ಮಣ್ಡಪೇಯ್ಯಂ। ಅವಿಕ್ಖೇಪಮಣ್ಡೋ ಸಮಾಧಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ, ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ಕಸಟೋ; ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ಕಸಟಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಸಮಾಧಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಸ್ಸ ಅವಿಕ್ಖೇಪಮಣ್ಡಂ ಪಿವತೀತಿ - ಮಣ್ಡಪೇಯ್ಯಂ। ಪಟಿಸಙ್ಖಾನಮಣ್ಡೋ ಉಪೇಕ್ಖಾಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ, ಅಪ್ಪಟಿಸಙ್ಖಾ ಕಸಟೋ; ಅಪ್ಪಟಿಸಙ್ಖಂ ಕಸಟಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಉಪೇಕ್ಖಾಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಸ್ಸ ಪಟಿಸಙ್ಖಾನಮಣ್ಡಂ ಪಿವತೀತಿ - ಮಣ್ಡಪೇಯ್ಯಂ।

ದಸ್ಸನಮಣ್ಡೋ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ, ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ ಕಸಟೋ; ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಂ ಕಸಟಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಯಾ ದಸ್ಸನಮಣ್ಡಂ ಪಿವತೀತಿ - ಮಣ್ಡಪೇಯ್ಯಂ। ಅಭಿನಿರೋಪನಮಣ್ಡೋ ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ, ಮಿಚ್ಛಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ ಕಸಟೋ; ಮಿಚ್ಛಾಸಙ್ಕಪ್ಪಂ ಕಸಟಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪಸ್ಸ ಅಭಿನಿರೋಪನಮಣ್ಡಂ ಪಿವತೀತಿ - ಮಣ್ಡಪೇಯ್ಯಂ। ಪರಿಗ್ಗಹಮಣ್ಡೋ ಸಮ್ಮಾವಾಚಾ, ಮಿಚ್ಛಾವಾಚಾ ಕಸಟೋ; ಮಿಚ್ಛಾವಾಚಂ ಕಸಟಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಸಮ್ಮಾವಾಚಾಯ ಪರಿಗ್ಗಹಮಣ್ಡಂ ಪಿವತೀತಿ - ಮಣ್ಡಪೇಯ್ಯಂ। ಸಮುಟ್ಠಾನಮಣ್ಡೋ ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತೋ, ಮಿಚ್ಛಾಕಮ್ಮನ್ತೋ ಕಸಟೋ; ಮಿಚ್ಛಾಕಮ್ಮನ್ತಂ ಕಸಟಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತಸ್ಸ ಸಮುಟ್ಠಾನಮಣ್ಡಂ ಪಿವತೀತಿ - ಮಣ್ಡಪೇಯ್ಯಂ। ವೋದಾನಮಣ್ಡೋ ಸಮ್ಮಾಆಜೀವೋ, ಮಿಚ್ಛಾಆಜೀವೋ ಕಸಟೋ; ಮಿಚ್ಛಾಆಜೀವಂ ಕಸಟಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಸಮ್ಮಾಆಜೀವಸ್ಸ ವೋದಾನಮಣ್ಡಂ ಪಿವತೀತಿ - ಮಣ್ಡಪೇಯ್ಯಂ। ಪಗ್ಗಹಮಣ್ಡೋ ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮೋ, ಮಿಚ್ಛಾವಾಯಾಮೋ ಕಸಟೋ; ಮಿಚ್ಛಾವಾಯಾಮಂ ಕಸಟಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮಸ್ಸ ಪಗ್ಗಹಮಣ್ಡಂ ಪಿವತೀತಿ - ಮಣ್ಡಪೇಯ್ಯಂ। ಉಪಟ್ಠಾನಮಣ್ಡೋ ಸಮ್ಮಾಸತಿ, ಮಿಚ್ಛಾಸತಿ ಕಸಟೋ; ಮಿಚ್ಛಾಸತಿಂ ಕಸಟಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಸಮ್ಮಾಸತಿಯಾ ಉಪಟ್ಠಾನಮಣ್ಡಂ ಪಿವತೀತಿ - ಮಣ್ಡಪೇಯ್ಯಂ। ಅವಿಕ್ಖೇಪಮಣ್ಡೋ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ, ಮಿಚ್ಛಾಸಮಾಧಿ ಕಸಟೋ; ಮಿಚ್ಛಾಸಮಾಧಿಂ ಕಸಟಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಅವಿಕ್ಖೇಪಮಣ್ಡಂ ಪಿವತೀತಿ - ಮಣ್ಡಪೇಯ್ಯಂ।

೨೪೦. ಅತ್ಥಿ ಮಣ್ಡೋ, ಅತ್ಥಿ ಪೇಯ್ಯಂ, ಅತ್ಥಿ ಕಸಟೋ। ಅಧಿಮೋಕ್ಖಮಣ್ಡೋ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯಂ ಕಸಟೋ; ಯೋ ತತ್ಥ ಅತ್ಥರಸೋ ಧಮ್ಮರಸೋ ವಿಮುತ್ತಿರಸೋ - ಇದಂ ಪೇಯ್ಯಂ। ಪಗ್ಗಹಮಣ್ಡೋ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ಕೋಸಜ್ಜಂ ಕಸಟೋ; ಯೋ ತತ್ಥ ಅತ್ಥರಸೋ ಧಮ್ಮರಸೋ ವಿಮುತ್ತಿರಸೋ - ಇದಂ ಪೇಯ್ಯಂ। ಉಪಟ್ಠಾನಮಣ್ಡೋ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ಪಮಾದೋ ಕಸಟೋ; ಯೋ ತತ್ಥ ಅತ್ಥರಸೋ ಧಮ್ಮರಸೋ ವಿಮುತ್ತಿರಸೋ - ಇದಂ ಪೇಯ್ಯಂ। ಅವಿಕ್ಖೇಪಮಣ್ಡೋ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ಕಸಟೋ; ಯೋ ತತ್ಥ ಅತ್ಥರಸೋ ಧಮ್ಮರಸೋ ವಿಮುತ್ತಿರಸೋ - ಇದಂ ಪೇಯ್ಯಂ। ದಸ್ಸನಮಣ್ಡೋ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ಅವಿಜ್ಜಾ ಕಸಟೋ; ಯೋ ತತ್ಥ ಅತ್ಥರಸೋ ಧಮ್ಮರಸೋ ವಿಮುತ್ತಿರಸೋ - ಇದಂ ಪೇಯ್ಯಂ।

ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಮಣ್ಡೋ ಸದ್ಧಾಬಲಂ, ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯಂ ಕಸಟೋ; ಯೋ ತತ್ಥ ಅತ್ಥರಸೋ ಧಮ್ಮರಸೋ ವಿಮುತ್ತಿರಸೋ - ಇದಂ ಪೇಯ್ಯಂ। ಕೋಸಜ್ಜೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಮಣ್ಡೋ ವೀರಿಯಬಲಂ, ಕೋಸಜ್ಜಂ ಕಸಟೋ; ಯೋ ತತ್ಥ ಅತ್ಥರಸೋ ಧಮ್ಮರಸೋ ವಿಮುತ್ತಿರಸೋ - ಇದಂ ಪೇಯ್ಯಂ। ಪಮಾದೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಮಣ್ಡೋ ಸತಿಬಲಂ, ಪಮಾದೋ ಕಸಟೋ; ಯೋ ತತ್ಥ ಅತ್ಥರಸೋ ಧಮ್ಮರಸೋ ವಿಮುತ್ತಿರಸೋ - ಇದಂ ಪೇಯ್ಯಂ। ಉದ್ಧಚ್ಚೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಮಣ್ಡೋ ಸಮಾಧಿಬಲಂ, ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ಕಸಟೋ; ಯೋ ತತ್ಥ ಅತ್ಥರಸೋ ಧಮ್ಮರಸೋ ವಿಮುತ್ತಿರಸೋ - ಇದಂ ಪೇಯ್ಯಂ। ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಅಕಮ್ಪಿಯಮಣ್ಡೋ ಪಞ್ಞಾಬಲಂ, ಅವಿಜ್ಜಾ ಕಸಟೋ; ಯೋ ತತ್ಥ ಅತ್ಥರಸೋ ಧಮ್ಮರಸೋ ವಿಮುತ್ತಿರಸೋ - ಇದಂ ಪೇಯ್ಯಂ।

ಉಪಟ್ಠಾನಮಣ್ಡೋ ಸತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ, ಪಮಾದೋ ಕಸಟೋ; ಯೋ ತತ್ಥ ಅತ್ಥರಸೋ ಧಮ್ಮರಸೋ ವಿಮುತ್ತಿರಸೋ - ಇದಂ ಪೇಯ್ಯಂ। ಪವಿಚಯಮಣ್ಡೋ ಧಮ್ಮವಿಚಯಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ, ಅವಿಜ್ಜಾ ಕಸಟೋ; ಯೋ ತತ್ಥ ಅತ್ಥರಸೋ ಧಮ್ಮರಸೋ ವಿಮುತ್ತಿರಸೋ - ಇದಂ ಪೇಯ್ಯಂ। ಪಗ್ಗಹಮಣ್ಡೋ ವೀರಿಯಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ, ಕೋಸಜ್ಜಂ ಕಸಟೋ; ಯೋ ತತ್ಥ ಅತ್ಥರಸೋ ಧಮ್ಮರಸೋ ವಿಮುತ್ತಿರಸೋ - ಇದಂ ಪೇಯ್ಯಂ। ಫರಣಮಣ್ಡೋ ಪೀತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ, ಪರಿಳಾಹೋ ಕಸಟೋ; ಯೋ ತತ್ಥ ಅತ್ಥರಸೋ ಧಮ್ಮರಸೋ ವಿಮುತ್ತಿರಸೋ - ಇದಂ ಪೇಯ್ಯಂ। ಉಪಸಮಮಣ್ಡೋ ಪಸ್ಸದ್ಧಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ, ದುಟ್ಠುಲ್ಲಂ ಕಸಟೋ; ಯೋ ತತ್ಥ ಅತ್ಥರಸೋ ಧಮ್ಮರಸೋ ವಿಮುತ್ತಿರಸೋ - ಇದಂ ಪೇಯ್ಯಂ। ಅವಿಕ್ಖೇಪಮಣ್ಡೋ ಸಮಾಧಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ, ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ಕಸಟೋ; ಯೋ ತತ್ಥ ಅತ್ಥರಸೋ ಧಮ್ಮರಸೋ ವಿಮುತ್ತಿರಸೋ - ಇದಂ ಪೇಯ್ಯಂ। ಪಟಿಸಙ್ಖಾನಮಣ್ಡೋ ಉಪೇಕ್ಖಾಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ, ಅಪಟಿಸಙ್ಖಾ ಕಸಟೋ; ಯೋ ತತ್ಥ ಅತ್ಥರಸೋ ಧಮ್ಮರಸೋ ವಿಮುತ್ತಿರಸೋ - ಇದಂ ಪೇಯ್ಯಂ।

ದಸ್ಸನಮಣ್ಡೋ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ, ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ ಕಸಟೋ; ಯೋ ತತ್ಥ ಅತ್ಥರಸೋ ಧಮ್ಮರಸೋ ವಿಮುತ್ತಿರಸೋ - ಇದಂ ಪೇಯ್ಯಂ। ಅಭಿನಿರೋಪನಮಣ್ಡೋ ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ, ಮಿಚ್ಛಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ ಕಸಟೋ; ಯೋ ತತ್ಥ ಅತ್ಥರಸೋ ಧಮ್ಮರಸೋ ವಿಮುತ್ತಿರಸೋ - ಇದಂ ಪೇಯ್ಯಂ। ಪರಿಗ್ಗಹಮಣ್ಡೋ ಸಮ್ಮಾವಾಚಾ, ಮಿಚ್ಛಾವಾಚಾ ಕಸಟೋ; ಯೋ ತತ್ಥ ಅತ್ಥರಸೋ ಧಮ್ಮರಸೋ ವಿಮುತ್ತಿರಸೋ - ಇದಂ ಪೇಯ್ಯಂ। ಸಮುಟ್ಠಾನಮಣ್ಡೋ ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತೋ, ಮಿಚ್ಛಾಕಮ್ಮನ್ತೋ ಕಸಟೋ; ಯೋ ತತ್ಥ ಅತ್ಥರಸೋ ಧಮ್ಮರಸೋ ವಿಮುತ್ತಿರಸೋ - ಇದಂ ಪೇಯ್ಯಂ। ವೋದಾನಮಣ್ಡೋ ಸಮ್ಮಾಆಜೀವೋ, ಮಿಚ್ಛಾಆಜೀವೋ ಕಸಟೋ; ಯೋ ತತ್ಥ ಅತ್ಥರಸೋ ಧಮ್ಮರಸೋ ವಿಮುತ್ತಿರಸೋ - ಇದಂ ಪೇಯ್ಯಂ। ಪಗ್ಗಹಮಣ್ಡೋ ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮೋ, ಮಿಚ್ಛಾವಾಯಾಮೋ ಕಸಟೋ; ಯೋ ತತ್ಥ ಅತ್ಥರಸೋ ಧಮ್ಮರಸೋ ವಿಮುತ್ತಿರಸೋ - ಇದಂ ಪೇಯ್ಯಂ। ಉಪಟ್ಠಾನಮಣ್ಡೋ ಸಮ್ಮಾಸತಿ, ಮಿಚ್ಛಾಸತಿ ಕಸಟೋ; ಯೋ ತತ್ಥ ಅತ್ಥರಸೋ ಧಮ್ಮರಸೋ ವಿಮುತ್ತಿರಸೋ - ಇದಂ ಪೇಯ್ಯಂ। ಅವಿಕ್ಖೇಪಮಣ್ಡೋ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ, ಮಿಚ್ಛಾಸಮಾಧಿ ಕಸಟೋ; ಯೋ ತತ್ಥ ಅತ್ಥರಸೋ ಧಮ್ಮರಸೋ ವಿಮುತ್ತಿರಸೋ - ಇದಂ ಪೇಯ್ಯಂ।

ದಸ್ಸನಮಣ್ಡೋ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ... ಅಭಿನಿರೋಪನಮಣ್ಡೋ ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ... ಪರಿಗ್ಗಹಮಣ್ಡೋ ಸಮ್ಮಾವಾಚಾ... ಸಮುಟ್ಠಾನಮಣ್ಡೋ ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತೋ... ವೋದಾನಮಣ್ಡೋ ಸಮ್ಮಾಆಜೀವೋ... ಪಗ್ಗಹಮಣ್ಡೋ ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮೋ... ಉಪಟ್ಠಾನಮಣ್ಡೋ ಸಮ್ಮಾಸತಿ... ಅವಿಕ್ಖೇಪಮಣ್ಡೋ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ।

ಉಪಟ್ಠಾನಮಣ್ಡೋ ಸತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ... ಪವಿಚಯಮಣ್ಡೋ ಧಮ್ಮವಿಚಯಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ... ಪಗ್ಗಹಮಣ್ಡೋ ವೀರಿಯಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ... ಫರಣಮಣ್ಡೋ ಪೀತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ... ಉಪಸಮಮಣ್ಡೋ ಪಸ್ಸದ್ಧಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ... ಅವಿಕ್ಖೇಪಮಣ್ಡೋ ಸಮಾಧಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ... ಪಟಿಸಙ್ಖಾನಮಣ್ಡೋ ಉಪೇಕ್ಖಾಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ।

ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಮಣ್ಡೋ ಸದ್ಧಾಬಲಂ... ಕೋಸಜ್ಜೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಮಣ್ಡೋ ವೀರಿಯಬಲಂ... ಪಮಾದೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಮಣ್ಡೋ ಸತಿಬಲಂ... ಉದ್ಧಚ್ಚೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಮಣ್ಡೋ ಸಮಾಧಿಬಲಂ... ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಅಕಮ್ಪಿಯಮಣ್ಡೋ ಪಞ್ಞಾಬಲಂ।

ಅಧಿಮೋಕ್ಖಮಣ್ಡೋ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ... ಪಗ್ಗಹಮಣ್ಡೋ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ... ಉಪಟ್ಠಾನಮಣ್ಡೋ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ... ಅವಿಕ್ಖೇಪಮಣ್ಡೋ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ... ದಸ್ಸನಮಣ್ಡೋ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ।

ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ಇನ್ದ್ರಿಯಾ ಮಣ್ಡೋ, ಅಕಮ್ಪಿಯಟ್ಠೇನ ಬಲಾ ಮಣ್ಡೋ, ನಿಯ್ಯಾನಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ ಮಣ್ಡೋ, ಹೇತುಟ್ಠೇನ ಮಗ್ಗೋ ಮಣ್ಡೋ, ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾ ಮಣ್ಡೋ, ಪದಹನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನಾ ಮಣ್ಡೋ, ಇಜ್ಝನಟ್ಠೇನ ಇದ್ಧಿಪಾದಾ ಮಣ್ಡೋ, ತಥಟ್ಠೇನ ಸಚ್ಚಾ ಮಣ್ಡೋ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮಥೋ ಮಣ್ಡೋ, ಅನುಪಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ವಿಪಸ್ಸನಾ ಮಣ್ಡೋ, ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಾ ಮಣ್ಡೋ, ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಯುಗನದ್ಧಾ ಮಣ್ಡೋ, ಸಂವರಟ್ಠೇನ ಸೀಲವಿಸುದ್ಧಿ ಮಣ್ಡೋ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಚಿತ್ತವಿಸುದ್ಧಿ ಮಣ್ಡೋ, ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ದಿಟ್ಠಿವಿಸುದ್ಧಿ ಮಣ್ಡೋ, ಮುತ್ತಟ್ಠೇನ ವಿಮೋಕ್ಖೋ ಮಣ್ಡೋ, ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೇನ ವಿಜ್ಜಾ ಮಣ್ಡೋ,

ಪರಿಚ್ಚಾಗಟ್ಠೇನ ವಿಮುತ್ತಿ ಮಣ್ಡೋ, ಸಮುಚ್ಛೇದಟ್ಠೇನ ಖಯೇ ಞಾಣಂ ಮಣ್ಡೋ, ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಟ್ಠೇನ ಅನುಪ್ಪಾದೇ ಞಾಣಂ ಮಣ್ಡೋ, ಛನ್ದೋ ಮೂಲಟ್ಠೇನ ಮಣ್ಡೋ, ಮನಸಿಕಾರೋ ಸಮುಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಮಣ್ಡೋ, ಫಸ್ಸೋ ಸಮೋಧಾನಟ್ಠೇನ ಮಣ್ಡೋ, ವೇದನಾ ಸಮೋಸರಣಟ್ಠೇನ ಮಣ್ಡೋ, ಸಮಾಧಿ ಪಮುಖಟ್ಠೇನ ಮಣ್ಡೋ, ಸತಿ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ಮಣ್ಡೋ, ಪಞ್ಞಾ ತತುತ್ತರಟ್ಠೇನ ಮಣ್ಡೋ, ವಿಮುತ್ತಿ ಸಾರಟ್ಠೇನ ಮಣ್ಡೋ, ಅಮತೋಗಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪರಿಯೋಸಾನಟ್ಠೇನ ಮಣ್ಡೋತಿ।

ಚತುತ್ಥಭಾಣವಾರೋ।

ಮಣ್ಡಪೇಯ್ಯಕಥಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಮಹಾವಗ್ಗೋ ಪಠಮೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ –

ಞಾಣದಿಟ್ಠೀ ಚ ಅಸ್ಸಾಸಾ, ಇನ್ದ್ರಿಯಂ ವಿಮೋಕ್ಖಪಞ್ಚಮಾ।
ಗತಿಕಮ್ಮವಿಪಲ್ಲಾಸಾ, ಮಗ್ಗೋ ಮಣ್ಡೇನ ತೇ ದಸಾತಿ॥

ಏಸ ನಿಕಾಯಧರೇಹಿ ಠಪಿತೋ, ಅಸಮೋ [ಅಸ್ಸಮೋ (ಸ್ಯಾ॰)] ಪಠಮೋ ಪವರೋ

ವರವಗ್ಗೋತಿ [ವರಮಗ್ಗೋತಿ (ಸ್ಯಾ॰)]।

೨. ಯುಗನದ್ಧವಗ್ಗೋ

೧. ಯುಗನದ್ಧಕಥಾ

೧. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಕೋಸಮ್ಬಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಘೋಸಿತಾರಾಮೇ। ತತ್ರ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – ‘‘ಆವುಸೋ ಭಿಕ್ಖವೋ’’ತಿ। ‘‘ಆವುಸೋ’’ತಿ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಆನನ್ದಸ್ಸ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಏತದವೋಚ –

‘‘ಯೋ ಹಿ ಕೋಚಿ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ವಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ವಾ ಮಮ ಸನ್ತಿಕೇ ಅರಹತ್ತಪತ್ತಂ [ಅರಹತ್ತಂ (ಸ್ಯಾ॰), ಅರಹತ್ತಪತ್ತಿಂ ಅ॰ ನಿ॰ ೪.೧೭೦] ಬ್ಯಾಕರೋತಿ, ಸಬ್ಬಸೋ ಚತೂಹಿ ಮಗ್ಗೇಹಿ ಏತೇಸಂ ವಾ ಅಞ್ಞತರೇನ। ಕತಮೇಹಿ ಚತೂಹಿ?

‘‘ಇಧಾವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಸಮಥಪುಬ್ಬಙ್ಗಮಂ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಭಾವೇತಿ। ತಸ್ಸ ಸಮಥಪುಬ್ಬಙ್ಗಮಂ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಭಾವಯತೋ ಮಗ್ಗೋ ಸಞ್ಜಾಯತಿ। ಸೋ ತಂ ಮಗ್ಗಂ ಆಸೇವತಿ ಭಾವೇತಿ ಬಹುಲೀಕರೋತಿ [ಬಹುಲಿಂ ಕರೋತಿ (ಕ॰) ಅ॰ ನಿ॰ ೪.೧೭೦ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಾ]। ತಸ್ಸ ತಂ ಮಗ್ಗಂ ಆಸೇವತೋ ಭಾವಯತೋ ಬಹುಲೀಕರೋತೋ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ ಪಹೀಯನ್ತಿ, ಅನುಸಯಾ ಬ್ಯನ್ತೀಹೋನ್ತಿ।

‘‘ಪುನ ಚಪರಂ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ವಿಪಸ್ಸನಾಪುಬ್ಬಙ್ಗಮಂ ಸಮಥಂ ಭಾವೇತಿ। ತಸ್ಸ ವಿಪಸ್ಸನಾಪುಬ್ಬಙ್ಗಮಂ ಸಮಥಂ ಭಾವಯತೋ ಮಗ್ಗೋ ಸಞ್ಜಾಯತಿ। ಸೋ ತಂ ಮಗ್ಗಂ ಆಸೇವತಿ ಭಾವೇತಿ ಬಹುಲೀಕರೋತಿ। ತಸ್ಸ ತಂ ಮಗ್ಗಂ ಆಸೇವತೋ ಭಾವಯತೋ ಬಹುಲೀಕರೋತೋ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ ಪಹೀಯನ್ತಿ, ಅನುಸಯಾ ಬ್ಯನ್ತೀಹೋನ್ತಿ।

‘‘ಪುನ ಚಪರಂ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಂ ಯುಗನದ್ಧಂ [ಯುಗನನ್ಧಂ (ಕ॰ ಸೀ॰ ಅಟ್ಠ॰)] ಭಾವೇತಿ। ತಸ್ಸ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಂ ಯುಗನದ್ಧಂ ಭಾವಯತೋ ಮಗ್ಗೋ ಸಞ್ಜಾಯತಿ। ಸೋ ತಂ ಮಗ್ಗಂ ಆಸೇವತಿ ಭಾವೇತಿ ಬಹುಲೀಕರೋತಿ। ತಸ್ಸ ತಂ ಮಗ್ಗಂ ಆಸೇವತೋ ಭಾವಯತೋ ಬಹುಲೀಕರೋತೋ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ ಪಹೀಯನ್ತಿ, ಅನುಸಯಾ ಬ್ಯನ್ತೀಹೋನ್ತಿ।

‘‘ಪುನ ಚಪರಂ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಧಮ್ಮುದ್ಧಚ್ಚವಿಗ್ಗಹಿತಂ ಮಾನಸಂ ಹೋತಿ। ಸೋ, ಆವುಸೋ, ಸಮಯೋ ಯಂ ತಂ ಚಿತ್ತಂ ಅಜ್ಝತ್ತಮೇವ [ಅಜ್ಝತ್ತಞ್ಞೇವ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ ಸನ್ನಿಸೀದತಿ ಏಕೋದಿ ಹೋತಿ ಸಮಾಧಿಯತಿ। ತಸ್ಸ ಮಗ್ಗೋ ಸಞ್ಜಾಯತಿ। ಸೋ ತಂ ಮಗ್ಗಂ ಆಸೇವತಿ ಭಾವೇತಿ ಬಹುಲೀಕರೋತಿ। ತಸ್ಸ ತಂ ಮಗ್ಗಂ ಆಸೇವತೋ ಭಾವಯತೋ ಬಹುಲೀಕರೋತೋ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ ಪಹೀಯನ್ತಿ, ಅನುಸಯಾ ಬ್ಯನ್ತೀಹೋನ್ತಿ।

‘‘ಯೋ ಹಿ ಕೋಚಿ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ವಾ ಭಿಕ್ಖುನೀ ವಾ ಮಮ ಸನ್ತಿಕೇ ಅರಹತ್ತಪತ್ತಂ ಬ್ಯಾಕರೋತಿ, ಸಬ್ಬಸೋ ಇಮೇಹಿ ಚತೂಹಿ ಮಗ್ಗೇಹಿ, ಏತೇಸಂ ವಾ ಅಞ್ಞತರೇನಾ’’ತಿ।

೧. ಸುತ್ತನ್ತನಿದ್ದೇಸೋ

೨. ಕಥಂ **ಸಮಥಪುಬ್ಬಙ್ಗಮಂ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಭಾವೇತಿ?** ನೇಕ್ಖಮ್ಮವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಾ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಸಮಾಧಿ। ತತ್ಥ ಜಾತೇ ಧಮ್ಮೇ ಅನಿಚ್ಚತೋ ಅನುಪಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ವಿಪಸ್ಸನಾ, ದುಕ್ಖತೋ ಅನುಪಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ವಿಪಸ್ಸನಾ, ಅನತ್ತತೋ ಅನುಪಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ವಿಪಸ್ಸನಾ। ಇತಿ ಪಠಮಂ ಸಮಥೋ, ಪಚ್ಛಾ ವಿಪಸ್ಸನಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – ‘‘ಸಮಥಪುಬ್ಬಙ್ಗಮಂ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಭಾವೇತೀ’’ತಿ। **ಭಾವೇತೀ**ತಿ ಚತಸ್ಸೋ ಭಾವನಾ – ತತ್ಥ ಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ, ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ, ತದುಪಗವೀರಿಯವಾಹನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ, ಆಸೇವನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ।

ಮಗ್ಗೋ ಸಞ್ಜಾಯತೀತಿ ಕಥಂ ಮಗ್ಗೋ ಸಞ್ಜಾಯತಿ? ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ ಮಗ್ಗೋ ಸಞ್ಜಾಯತಿ, ಅಭಿನಿರೋಪನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ ಮಗ್ಗೋ ಸಞ್ಜಾಯತಿ, ಪರಿಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾವಾಚಾ ಮಗ್ಗೋ ಸಞ್ಜಾಯತಿ, ಸಮುಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತೋ ಮಗ್ಗೋ ಸಞ್ಜಾಯತಿ, ವೋದಾನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಆಜೀವೋ ಮಗ್ಗೋ ಸಞ್ಜಾಯತಿ, ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮೋ ಮಗ್ಗೋ ಸಞ್ಜಾಯತಿ, ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಸತಿ ಮಗ್ಗೋ ಸಞ್ಜಾಯತಿ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ ಮಗ್ಗೋ ಸಞ್ಜಾಯತಿ - ಏವಂ ಮಗ್ಗೋ ಸಞ್ಜಾಯತಿ।

ಸೋ ತಂ ಮಗ್ಗಂ ಆಸೇವತಿ ಭಾವೇತಿ ಬಹುಲೀಕರೋತಿ ಆಸೇವತೀತಿ ಕಥಂ ಆಸೇವತಿ? ಆವಜ್ಜನ್ತೋ ಆಸೇವತಿ, ಜಾನನ್ತೋ ಆಸೇವತಿ, ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಆಸೇವತಿ, ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖನ್ತೋ ಆಸೇವತಿ, ಚಿತ್ತಂ ಅಧಿಟ್ಠಹನ್ತೋ ಆಸೇವತಿ, ಸದ್ಧಾಯ ಅಧಿಮುಚ್ಚನ್ತೋ ಆಸೇವತಿ, ವೀರಿಯಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಆಸೇವತಿ, ಸತಿಂ ಉಪಟ್ಠಾಪೇನ್ತೋ ಆಸೇವತಿ, ಚಿತ್ತಂ ಸಮಾದಹನ್ತೋ ಆಸೇವತಿ, ಪಞ್ಞಾಯ ಪಜಾನನ್ತೋ ಆಸೇವತಿ, ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ ಅಭಿಜಾನನ್ತೋ ಆಸೇವತಿ, ಪರಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ ಪರಿಜಾನನ್ತೋ ಆಸೇವತಿ, ಪಹಾತಬ್ಬಂ ಪಜಹನ್ತೋ ಆಸೇವತಿ , ಭಾವೇತಬ್ಬಂ ಭಾವೇನ್ತೋ ಆಸೇವತಿ, ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬಂ ಸಚ್ಛಿಕರೋನ್ತೋ ಆಸೇವತಿ - ಏವಂ ಆಸೇವತಿ।

ಭಾವೇತೀತಿ ಕಥಂ ಭಾವೇತಿ? ಆವಜ್ಜನ್ತೋ ಭಾವೇತಿ, ಜಾನನ್ತೋ ಭಾವೇತಿ, ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಭಾವೇತಿ, ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖನ್ತೋ ಭಾವೇತಿ, ಚಿತ್ತಂ ಅಧಿಟ್ಠಹನ್ತೋ ಭಾವೇತಿ, ಸದ್ಧಾಯ ಅಧಿಮುಚ್ಚನ್ತೋ ಭಾವೇತಿ, ವೀರಿಯಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಭಾವೇತಿ, ಸತಿಂ ಉಪಟ್ಠಾಪೇನ್ತೋ ಭಾವೇತಿ, ಚಿತ್ತಂ ಸಮಾದಹನ್ತೋ ಭಾವೇತಿ, ಪಞ್ಞಾಯ ಪಜಾನನ್ತೋ ಭಾವೇತಿ, ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ ಅಭಿಜಾನನ್ತೋ ಭಾವೇತಿ, ಪರಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ ಪರಿಜಾನನ್ತೋ ಭಾವೇತಿ, ಪಹಾತಬ್ಬಂ ಪಜಹನ್ತೋ ಭಾವೇತಿ, ಭಾವೇತಬ್ಬಂ ಭಾವೇನ್ತೋ ಭಾವೇತಿ, ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬಂ ಸಚ್ಛಿಕರೋನ್ತೋ ಭಾವೇತಿ - ಏವಂ ಭಾವೇತಿ।

ಬಹುಲೀಕರೋತೀತಿ ಕಥಂ ಬಹುಲೀಕರೋತಿ? ಆವಜ್ಜನ್ತೋ ಬಹುಲೀಕರೋತಿ, ಜಾನನ್ತೋ ಬಹುಲೀಕರೋತಿ, ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಬಹುಲೀಕರೋತಿ, ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖನ್ತೋ ಬಹುಲೀಕರೋತಿ, ಚಿತ್ತಂ ಅಧಿಟ್ಠಹನ್ತೋ ಬಹುಲೀಕರೋತಿ, ಸದ್ಧಾಯ ಅಧಿಮುಚ್ಚನ್ತೋ ಬಹುಲೀಕರೋತಿ, ವೀರಿಯಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಬಹುಲೀಕರೋತಿ, ಸತಿಂ ಉಪಟ್ಠಾಪೇನ್ತೋ ಬಹುಲೀಕರೋತಿ, ಚಿತ್ತಂ ಸಮಾದಹನ್ತೋ ಬಹುಲೀಕರೋತಿ, ಪಞ್ಞಾಯ ಪಜಾನನ್ತೋ ಬಹುಲೀಕರೋತಿ, ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ ಅಭಿಜಾನನ್ತೋ ಬಹುಲೀಕರೋತಿ, ಪರಿಞ್ಞೇಯ್ಯಂ ಪರಿಜಾನನ್ತೋ ಬಹುಲೀಕರೋತಿ, ಪಹಾತಬ್ಬಂ ಪಜಹನ್ತೋ ಬಹುಲೀಕರೋತಿ, ಭಾವೇತಬ್ಬಂ ಭಾವೇನ್ತೋ ಬಹುಲೀಕರೋತಿ, ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬಂ ಸಚ್ಛಿಕರೋನ್ತೋ ಬಹುಲೀಕರೋತಿ - ಏವಂ ಬಹುಲೀಕರೋತಿ।

ತಸ್ಸ ತಂ ಮಗ್ಗಂ ಆಸೇವತೋ ಭಾವಯತೋ ಬಹುಲೀಕರೋತೋ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ ಪಹೀಯನ್ತಿ ಅನುಸಯಾ ಬ್ಯನ್ತೀಹೋನ್ತೀತಿ ಕಥಂ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ ಪಹೀಯನ್ತಿ, ಅನುಸಯಾ ಬ್ಯನ್ತೀಹೋನ್ತಿ? ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗೇನ, ಸಕ್ಕಾಯದಿಟ್ಠಿ, ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾ, ಸೀಲಬ್ಬತಪರಾಮಾಸೋ - ಇಮಾನಿ ತೀಣಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ ಪಹೀಯನ್ತಿ; ದಿಟ್ಠಾನುಸಯೋ, ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾನುಸಯೋ - ಇಮೇ ದ್ವೇ ಅನುಸಯಾ ಬ್ಯನ್ತೀಹೋನ್ತಿ। ಸಕದಾಗಾಮಿಮಗ್ಗೇನ ಓಳಾರಿಕಂ ಕಾಮರಾಗಸಞ್ಞೋಜನಂ, ಪಟಿಘಸಞ್ಞೋಜನಂ - ಇಮಾನಿ ದ್ವೇ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ ಪಹೀಯನ್ತಿ; ಓಳಾರಿಕೋ ಕಾಮರಾಗಾನುಸಯೋ, ಪಟಿಘಾನುಸಯೋ - ಇಮೇ ದ್ವೇ ಅನುಸಯಾ ಬ್ಯನ್ತೀಹೋನ್ತಿ। ಅನಾಗಾಮಿಮಗ್ಗೇನ ಅನುಸಹಗತಂ ಕಾಮರಾಗಸಞ್ಞೋಜನಂ, ಪಟಿಘಸಞ್ಞೋಜನಂ - ಇಮಾನಿ ದ್ವೇ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ ಪಹೀಯನ್ತಿ; ಅನುಸಹಗತೋ ಕಾಮರಾಗಾನುಸಯೋ, ಪಟಿಘಾನುಸಯೋ - ಇಮೇ ದ್ವೇ ಅನುಸಯಾ ಬ್ಯನ್ತೀಹೋನ್ತಿ। ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೇನ ರೂಪರಾಗೋ, ಅರೂಪರಾಗೋ, ಮಾನೋ, ಉದ್ಧಚ್ಚಂ, ಅವಿಜ್ಜಾ - ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಚ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ ಪಹೀಯನ್ತಿ; ಮಾನಾನುಸಯೋ, ಭವರಾಗಾನುಸಯೋ , ಅವಿಜ್ಜಾನುಸಯೋ - ಇಮೇ ತಯೋ ಅನುಸಯಾ ಬ್ಯನ್ತೀಹೋನ್ತಿ। ಏವಂ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ ಪಹೀಯನ್ತಿ, ಅನುಸಯಾ ಬ್ಯನ್ತೀಹೋನ್ತಿ।

೩. ಅಬ್ಯಾಪಾದವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಾ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಸಮಾಧಿ...ಪೇ॰... ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಾ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಸಮಾಧಿ...ಪೇ॰... ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸೀ ಅಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸೀ ಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಾ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಸಮಾಧಿ। ತತ್ಥ ಜಾತೇ ಧಮ್ಮೇ ಅನಿಚ್ಚತೋ ಅನುಪಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ವಿಪಸ್ಸನಾ, ದುಕ್ಖತೋ ಅನುಪಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ವಿಪಸ್ಸನಾ, ಅನತ್ತತೋ ಅನುಪಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ವಿಪಸ್ಸನಾ। ಇತಿ ಪಠಮಂ ಸಮಥೋ, ಪಚ್ಛಾ ವಿಪಸ್ಸನಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – "ಸಮಥಪುಬ್ಬಙ್ಗಮಂ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಭಾವೇತೀ"ತಿ। **ಭಾವೇತೀತಿ** ಚತಸ್ಸೋ ಭಾವನಾ – ತತ್ಥ ಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ, ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ, ತದುಪಗವೀರಿಯವಾಹನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ, ಆಸೇವನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ।

ಮಗ್ಗೋ ಸಞ್ಜಾಯತೀತಿ ಕಥಂ ಮಗ್ಗೋ ಸಞ್ಜಾಯತಿ? ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ ಮಗ್ಗೋ ಸಞ್ಜಾಯತಿ, ಅಭಿನಿರೋಪನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ ಮಗ್ಗೋ ಸಞ್ಜಾಯತಿ...ಪೇ॰... ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ ಮಗ್ಗೋ ಸಞ್ಜಾಯತಿ। ಏವಂ ಮಗ್ಗೋ ಸಞ್ಜಾಯತಿ।

ಸೋ ತಂ ಮಗ್ಗಂ ಆಸೇವತಿ ಭಾವೇತಿ ಬಹುಲೀಕರೋತಿ ಆಸೇವತೀತಿ ಕಥಂ ಆಸೇವತಿ? ಆವಜ್ಜನ್ತೋ ಆಸೇವತಿ...ಪೇ॰... ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬಂ ಸಚ್ಛಿಕರೋನ್ತೋ ಆಸೇವತಿ, ಏವಂ ಆಸೇವತಿ। **ಭಾವೇತೀತಿ** ಕಥಂ ಭಾವೇತಿ? ಆವಜ್ಜನ್ತೋ ಭಾವೇತಿ, ಜಾನನ್ತೋ ಭಾವೇತಿ...ಪೇ॰... ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬಂ ಸಚ್ಛಿಕರೋನ್ತೋ ಭಾವೇತಿ, ಏವಂ ಭಾವೇತಿ। **ಬಹುಲೀಕರೋತೀತಿ** ಕಥಂ ಬಹುಲೀಕರೋತಿ? ಆವಜ್ಜನ್ತೋ ಬಹುಲೀಕರೋತಿ, ಜಾನನ್ತೋ ಬಹುಲೀಕರೋತಿ...ಪೇ॰... ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬಂ ಸಚ್ಛಿಕರೋನ್ತೋ ಬಹುಲೀಕರೋತಿ, ಏವಂ ಬಹುಲೀಕರೋತಿ।

ತಸ್ಸ ತಂ ಮಗ್ಗಂ ಆಸೇವತೋ ಭಾವಯತೋ ಬಹುಲೀಕರೋತೋ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ ಪಹೀಯನ್ತಿ, ಅನುಸಯಾ ಬ್ಯನ್ತೀಹೋನ್ತೀತಿ ಕಥಂ ಸಞ್ಞೋಜನಾ ಪಹೀಯನ್ತಿ, ಅನುಸಯಾ ಬ್ಯನ್ತೀಹೋನ್ತಿ? ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗೇನ ಸಕ್ಕಾಯದಿಟ್ಠಿ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾ ಸೀಲಬ್ಬತಪರಾಮಾಸೋ – ಇಮಾನಿ ತೀಣಿ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ ಪಹೀಯನ್ತಿ; ದಿಟ್ಠಾನುಸಯೋ, ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾನುಸಯೋ – ಇಮೇ ದ್ವೇ ಅನುಸಯಾ ಬ್ಯನ್ತೀಹೋನ್ತಿ। ಸಕದಾಗಾಮಿಮಗ್ಗೇನ ಓಳಾರಿಕಂ ಕಾಮರಾಗಸಞ್ಞೋಜನಂ, ಪಟಿಘಸಞ್ಞೋಜನಂ – ಇಮಾನಿ ದ್ವೇ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ ಪಹೀಯನ್ತಿ; ಓಳಾರಿಕೋ ಕಾಮರಾಗಾನುಸಯೋ ಪಟಿಘಾನುಸಯೋ – ಇಮೇ ದ್ವೇ ಅನುಸಯಾ ಬ್ಯನ್ತೀಹೋನ್ತಿ। ಅನಾಗಾಮಿಮಗ್ಗೇನ ಅನುಸಹಗತಂ ಕಾಮರಾಗಸಞ್ಞೋಜನಂ, ಪಟಿಘಸಞ್ಞೋಜನಂ – ಇಮಾನಿ ದ್ವೇ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ ಪಹೀಯನ್ತಿ; ಅನುಸಹಗತೋ ಕಾಮರಾಗಾನುಸಯೋ, ಪಟಿಘಾನುಸಯೋ – ಇಮೇ ದ್ವೇ ಅನುಸಯಾ ಬ್ಯನ್ತೀಹೋನ್ತಿ। ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೇನ ರೂಪರಾಗೋ, ಅರೂಪರಾಗೋ, ಮಾನೋ, ಉದ್ಧಚ್ಚಂ, ಅವಿಜ್ಜಾ – ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಚ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ ಪಹೀಯನ್ತಿ; ಮಾನಾನುಸಯೋ, ಭವರಾಗಾನುಸಯೋ, ಅವಿಜ್ಜಾನುಸಯೋ – ಇಮೇ ತಯೋ ಅನುಸಯಾ ಬ್ಯನ್ತೀಹೋನ್ತಿ। ಏವಂ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ ಪಹೀಯನ್ತಿ, ಅನುಸಯಾ ಬ್ಯನ್ತೀಹೋನ್ತಿ। ಏವಂ ಸಮಥಪುಬ್ಬಙ್ಗಮಂ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಭಾವೇತಿ।

೪. ಕಥಂ **ವಿಪಸ್ಸನಾಪುಬ್ಬಙ್ಗಮಂ ಸಮಥಂ ಭಾವೇತಿ?** ಅನಿಚ್ಚತೋ ಅನುಪಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ವಿಪಸ್ಸನಾ, ದುಕ್ಖತೋ ಅನುಪಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ವಿಪಸ್ಸನಾ, ಅನತ್ತತೋ ಅನುಪಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ವಿಪಸ್ಸನಾ। ತತ್ಥ ಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಞ್ಚ ವೋಸಗ್ಗಾರಮ್ಮಣತಾ [ವೋಸ್ಸಗ್ಗಾರಮ್ಮಣತಾ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಾ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ। ಸಮಾಧಿ ಇತಿ ಪಠಮಂ ವಿಪಸ್ಸನಾ, ಪಚ್ಛಾ ಸಮಥೋ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – "ವಿಪಸ್ಸನಾಪುಬ್ಬಙ್ಗಮಂ ಸಮಥಂ ಭಾವೇತೀ"ತಿ। **ಭಾವೇತೀತಿ** ಚತಸ್ಸೋ ಭಾವನಾ – ಆಸೇವನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ...ಪೇ॰... **ಮಗ್ಗೋ ಸಞ್ಜಾಯತೀತಿ** ಕಥಂ ಮಗ್ಗೋ ಸಞ್ಜಾಯತಿ...ಪೇ॰... ಏವಂ ಮಗ್ಗೋ ಸಞ್ಜಾಯತಿ। ಏವಂ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ ಪಹೀಯನ್ತಿ, ಅನುಸಯಾ ಬ್ಯನ್ತೀಹೋನ್ತಿ।

ರೂಪಂ ಅನಿಚ್ಚತೋ ಅನುಪಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ವಿಪಸ್ಸನಾ, ರೂಪಂ ದುಕ್ಖತೋ ಅನುಪಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ವಿಪಸ್ಸನಾ, ರೂಪಂ ಅನತ್ತತೋ ಅನುಪಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ವಿಪಸ್ಸನಾ। ತತ್ಥ ಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಞ್ಚ ವೋಸಗ್ಗಾರಮ್ಮಣತಾ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಾ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಸಮಾಧಿ। ಇತಿ

ಪಠಮಂ ವಿಪಸ್ಸನಾ, ಪಚ್ಛಾ ಸಮಥೋ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - “ವಿಪಸ್ಸನಾಪುಬ್ಬಙ್ಗಮಂ ಸಮಥಂ ಭಾವೇತೀ”ತಿ। **ಭಾವೇತೀತಿ** ಚತಸ್ಸೋ ಭಾವನಾ - ಆಸೇವನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ…ಪೇ॰… **ಮಗ್ಗೋ ಸಞ್ಜಾಯತೀತಿ** ಕಥಂ ಮಗ್ಗೋ ಸಞ್ಜಾಯತಿ…ಪೇ॰… ಏವಂ ಮಗ್ಗೋ ಸಞ್ಜಾಯತಿ। ಏವಂ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ ಪಹೀಯನ್ತಿ, ಅನುಸಯಾ ಬ್ಯನ್ತೀಹೋನ್ತಿ।

ವೇದನಂ…ಪೇ॰… ಸಞ್ಞಂ … ಸಙ್ಖಾರೇ… ವಿಞ್ಞಾಣಂ… ಚಕ್ಖುಂ…ಪೇ॰… ಜರಾಮರಣಂ ಅನಿಚ್ಚತೋ ಅನುಪಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ವಿಪಸ್ಸನಾ, ಜರಾಮರಣಂ ದುಕ್ಖತೋ…ಪೇ॰… ಅನತ್ತತೋ ಅನುಪಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ವಿಪಸ್ಸನಾ। ತತ್ಥ ಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಞ್ಚ ವೋಸಗ್ಗಾರಮ್ಮಣತಾ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಾ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಸಮಾಧಿ। ಇತಿ ಪಠಮಂ ವಿಪಸ್ಸನಾ, ಪಚ್ಛಾ ಸಮಥೋ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - “ವಿಪಸ್ಸನಾಪುಬ್ಬಙ್ಗಮಂ ಸಮಥಂ ಭಾವೇತೀ”ತಿ। **ಭಾವೇತೀತಿ** ಚತಸ್ಸೋ ಭಾವನಾ - ಆಸೇವನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ…ಪೇ॰… **ಮಗ್ಗೋ ಸಞ್ಜಾಯತೀತಿ** ಕಥಂ ಮಗ್ಗೋ ಸಞ್ಜಾಯತಿ…ಪೇ॰… ಏವಂ ಮಗ್ಗೋ ಸಞ್ಜಾಯತಿ। ಏವಂ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ ಪಹೀಯನ್ತಿ, ಅನುಸಯಾ ಬ್ಯನ್ತೀಹೋನ್ತಿ। ಏವಂ ವಿಪಸ್ಸನಾಪುಬ್ಬಙ್ಗಮಂ ಸಮಥಂ ಭಾವೇತಿ।

೫. ಕಥಂ **ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಂ ಯುಗನದ್ಧಂ ಭಾವೇತಿ?** ಸೋಳಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಂ ಯುಗನದ್ಧಂ ಭಾವೇತಿ। ಆರಮ್ಮಣಟ್ಠೇನ ಗೋಚರಟ್ಠೇನ ಪಹಾನಟ್ಠೇನ ಪರಿಚ್ಚಾಗಟ್ಠೇನ ವುಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ವಿವಟ್ಟನಟ್ಠೇನ ಸನ್ತಟ್ಠೇನ ಪಣೀತಟ್ಠೇನ ವಿಮುತ್ತಟ್ಠೇನ ಅನಾಸವಟ್ಠೇನ ತರಣಟ್ಠೇನ ಅನಿಮಿತ್ತಟ್ಠೇನ ಅಪ್ಪಣಿಹಿತಟ್ಠೇನ ಸುಞ್ಞತಟ್ಠೇನ ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಯುಗನದ್ಧಟ್ಠೇನ।

ಕಥಂ **ಆರಮ್ಮಣಟ್ಠೇನ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಂ ಯುಗನದ್ಧಂ ಭಾವೇತಿ?** ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ಪಜಹತೋ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಾ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಸಮಾಧಿ ನಿರೋಧಾರಮ್ಮಣೋ, ಅವಿಜ್ಜಂ ಪಜಹತೋ ಅನುಪಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ವಿಪಸ್ಸನಾ ನಿರೋಧಾರಮ್ಮಣಾ। ಇತಿ ಆರಮ್ಮಣಟ್ಠೇನ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಾ ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತಿ, ಯುಗನದ್ಧಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನಾತಿವತ್ತನ್ತೀತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - “ಆರಮ್ಮಣಟ್ಠೇನ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಂ ಯುಗನದ್ಧಂ ಭಾವೇತೀ”ತಿ। **ಭಾವೇತೀತಿ** ಚತಸ್ಸೋ ಭಾವನಾ - ಆಸೇವನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ…ಪೇ॰… **ಮಗ್ಗೋ ಸಞ್ಜಾಯತೀತಿ** ಕಥಂ ಮಗ್ಗೋ ಸಞ್ಜಾಯತಿ…ಪೇ॰… ಏವಂ ಮಗ್ಗೋ ಸಞ್ಜಾಯತಿ। ಏವಂ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ ಪಹೀಯನ್ತಿ, ಅನುಸಯಾ ಬ್ಯನ್ತೀಹೋನ್ತಿ। ಏವಂ ಆರಮ್ಮಣಟ್ಠೇನ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಂ ಯುಗನದ್ಧಂ ಭಾವೇತಿ।

ಕಥಂ **ಗೋಚರಟ್ಠೇನ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಂ ಯುಗನದ್ಧಂ ಭಾವೇತಿ?** ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ಪಜಹತೋ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಾ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಸಮಾಧಿ ನಿರೋಧಗೋಚರೋ, ಅವಿಜ್ಜಂ ಪಜಹತೋ ಅನುಪಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ವಿಪಸ್ಸನಾ ನಿರೋಧಗೋಚರಾ। ಇತಿ ಗೋಚರಟ್ಠೇನ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಾ ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತಿ, ಯುಗನದ್ಧಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನಾತಿವತ್ತನ್ತೀತಿ । ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - “ಗೋಚರಟ್ಠೇನ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಂ ಯುಗನದ್ಧಂ ಭಾವೇತೀ”ತಿ।

ಕಥಂ **ಪಹಾನಟ್ಠೇನ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಂ ಯುಗನದ್ಧಂ ಭಾವೇತಿ?** ಉದ್ಧಚ್ಚಸಹಗತಕಿಲೇಸೇ ಚ ಖನ್ಧೇ ಚ ಪಜಹತೋ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಾ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಸಮಾಧಿ ನಿರೋಧಗೋಚರೋ, ಅವಿಜ್ಜಾಸಹಗತಕಿಲೇಸೇ ಚ ಖನ್ಧೇ ಚ ಪಜಹತೋ ಅನುಪಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ವಿಪಸ್ಸನಾ ನಿರೋಧಗೋಚರಾ। ಇತಿ ಪಹಾನಟ್ಠೇನ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಾ ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತಿ, ಯುಗನದ್ಧಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನಾತಿವತ್ತನ್ತೀತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - “ಪಹಾನಟ್ಠೇನ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಂ ಯುಗನದ್ಧಂ ಭಾವೇತೀ”ತಿ।

ಕಥಂ **ಪರಿಚ್ಚಾಗಟ್ಠೇನ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಂ ಯುಗನದ್ಧಂ ಭಾವೇತಿ?** ಉದ್ಧಚ್ಚಸಹಗತಕಿಲೇಸೇ ಚ ಖನ್ಧೇ ಚ ಪರಿಚ್ಚಜತೋ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಾ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಸಮಾಧಿ ನಿರೋಧಗೋಚರೋ, ಅವಿಜ್ಜಾಸಹಗತಕಿಲೇಸೇ ಚ ಖನ್ಧೇ ಚ ಪರಿಚ್ಚಜತೋ ಅನುಪಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ವಿಪಸ್ಸನಾ ನಿರೋಧಗೋಚರಾ। ಇತಿ ಪರಿಚ್ಚಾಗಟ್ಠೇನ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಾ ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತಿ, ಯುಗನದ್ಧಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನಾತಿವತ್ತನ್ತೀತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - “ಪರಿಚ್ಚಾಗಟ್ಠೇನ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಂ ಯುಗನದ್ಧಂ ಭಾವೇತೀ”ತಿ।

ಕಥಂ **ವುಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಂ ಯುಗನದ್ಧಂ ಭಾವೇತಿ?** ಉದ್ಧಚ್ಚಸಹಗತಕಿಲೇಸೇಹಿ ಚ ಖನ್ಧೇಹಿ ಚ ವುಟ್ಠಹತೋ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಾ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಸಮಾಧಿ ನಿರೋಧಗೋಚರೋ, ಅವಿಜ್ಜಾಸಹಗತಕಿಲೇಸೇಹಿ ಚ ಖನ್ಧೇಹಿ ಚ ವುಟ್ಠಹತೋ ಅನುಪಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ವಿಪಸ್ಸನಾ ನಿರೋಧಗೋಚರಾ। ಇತಿ ವುಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಾ ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತಿ, ಯುಗನದ್ಧಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನಾತಿವತ್ತನ್ತೀತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ವುಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಂ ಯುಗನದ್ಧಂ ಭಾವೇತೀ"ತಿ।

ಕಥಂ **ವಿವಟ್ಟನಟ್ಠೇನ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಂ ಯುಗನದ್ಧಂ ಭಾವೇತಿ?** ಉದ್ಧಚ್ಚಸಹಗತಕಿಲೇಸೇಹಿ ಚ ಖನ್ಧೇಹಿ ಚ ವಿವಟ್ಟತೋ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಾ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಸಮಾಧಿ ನಿರೋಧಗೋಚರೋ, ಅವಿಜ್ಜಾಸಹಗತಕಿಲೇಸೇಹಿ ಚ ಖನ್ಧೇಹಿ ಚ ವಿವಟ್ಟತೋ ಅನುಪಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ವಿಪಸ್ಸನಾ ನಿರೋಧಗೋಚರಾ। ಇತಿ ವಿವಟ್ಟನಟ್ಠೇನ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಾ ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತಿ, ಯುಗನದ್ಧಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನಾತಿವತ್ತನ್ತೀತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ವಿವಟ್ಟನಟ್ಠೇನ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಂ ಯುಗನದ್ಧಂ ಭಾವೇತೀ"ತಿ।

ಕಥಂ **ಸನ್ತಟ್ಠೇನ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಂ ಯುಗನದ್ಧಂ ಭಾವೇತಿ?** ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ಪಜಹತೋ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಾ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಸಮಾಧಿ ಸನ್ತೋ ಹೋನ್ತಿ ನಿರೋಧಗೋಚರೋ, ಅವಿಜ್ಜಂ ಪಜಹತೋ ಅನುಪಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ವಿಪಸ್ಸನಾ ಸನ್ತಾ ಹೋತಿ ನಿರೋಧಗೋಚರಾ। ಇತಿ ಸನ್ತಟ್ಠೇನ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಾ ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತಿ, ಯುಗನದ್ಧಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನಾತಿವತ್ತನ್ತೀತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಸನ್ತಟ್ಠೇನ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಂ ಯುಗನದ್ಧಂ ಭಾವೇತೀ"ತಿ।

ಕಥಂ **ಪಣೀತಟ್ಠೇನ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಂ ಯುಗನದ್ಧಂ ಭಾವೇತಿ?** ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ಪಜಹತೋ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಾ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಸಮಾಧಿ ಪಣೀತೋ ಹೋತಿ ನಿರೋಧಗೋಚರೋ, ಅವಿಜ್ಜಂ ಪಜಹತೋ ಅನುಪಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ವಿಪಸ್ಸನಾ ಪಣೀತಾ ಹೋತಿ ನಿರೋಧಗೋಚರಾ । ಇತಿ ಪಣೀತಟ್ಠೇನ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಾ ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತಿ, ಯುಗನದ್ಧಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನಾತಿವತ್ತನ್ತೀತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಪಣೀತಟ್ಠೇನ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಂ ಯುಗನದ್ಧಂ ಭಾವೇತೀ"ತಿ।

ಕಥಂ **ವಿಮುತ್ತಟ್ಠೇನ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಂ ಯುಗನದ್ಧಂ ಭಾವೇತಿ?** ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ಪಜಹತೋ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಾ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಸಮಾಧಿ ಕಾಮಾಸವಾ ವಿಮುತ್ತೋ ಹೋತಿ ನಿರೋಧಗೋಚರೋ, ಅವಿಜ್ಜಂ ಪಜಹತೋ ಅನುಪಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ವಿಪಸ್ಸನಾ ಅವಿಜ್ಜಾಸವಾ ವಿಮುತ್ತಾ ಹೋತಿ ನಿರೋಧಗೋಚರಾ। ಇತಿ ರಾಗವಿರಾಗಾ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ ಅವಿಜ್ಜಾವಿರಾಗಾ ಪಞ್ಞಾ ವಿಮುತ್ತಟ್ಠೇನ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಾ ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತಿ, ಯುಗನದ್ಧಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನಾತಿವತ್ತನ್ತೀತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ವಿಮುತ್ತಟ್ಠೇನ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಂ ಯುಗನದ್ಧಂ ಭಾವೇತೀ"ತಿ।

ಕಥಂ **ಅನಾಸವಟ್ಠೇನ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಂ ಯುಗನದ್ಧಂ ಭಾವೇತಿ?** ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ಪಜಹತೋ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಾ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಸಮಾಧಿ ಕಾಮಾಸವೇನ ಅನಾಸವೋ ಹೋತಿ ನಿರೋಧಗೋಚರೋ, ಅವಿಜ್ಜಂ ಪಜಹತೋ ಅನುಪಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ವಿಪಸ್ಸನಾ ಅವಿಜ್ಜಾಸವೇನ ಅನಾಸವಾ ಹೋತಿ ನಿರೋಧಗೋಚರಾ। ಇತಿ ಅನಾಸವಟ್ಠೇನ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಾ ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತಿ, ಯುಗನದ್ಧಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನಾತಿವತ್ತನ್ತೀತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಅನಾಸವಟ್ಠೇನ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಂ ಯುಗನದ್ಧಂ ಭಾವೇತೀ"ತಿ।

ಕಥಂ **ತರಣಟ್ಠೇನ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಂ ಯುಗನದ್ಧಂ ಭಾವೇತಿ?** ಉದ್ಧಚ್ಚಸಹಗತಕಿಲೇಸೇ ಚ ಖನ್ಧೇ ಚ ತರತೋ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಾ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಸಮಾಧಿ ನಿರೋಧಗೋಚರೋ, ಅವಿಜ್ಜಾಸಹಗತಕಿಲೇಸೇ ಚ ಖನ್ಧೇ ಚ ತರತೋ ಅನುಪಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ವಿಪಸ್ಸನಾ ನಿರೋಧಗೋಚರಾ। ಇತಿ ತರಣಟ್ಠೇನ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಾ ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತಿ, ಯುಗನದ್ಧಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನಾತಿವತ್ತನ್ತೀತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ತರಣಟ್ಠೇನ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಂ ಯುಗನದ್ಧಂ ಭಾವೇತೀ"ತಿ।

ಕಥಂ **ಅನಿಮಿತ್ತಟ್ಠೇನ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಂ ಯುಗನದ್ಧಂ ಭಾವೇತಿ?** ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ಪಜಹತೋ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಾ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಸಮಾಧಿ ಸಬ್ಬನಿಮಿತ್ತೇಹಿ ಅನಿಮಿತ್ತೋ ಹೋತಿ ನಿರೋಧಗೋಚರೋ, ಅವಿಜ್ಜಂ ಪಜಹತೋ ಅನುಪಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ವಿಪಸ್ಸನಾ

ಸಬ್ಬನಿಮಿತ್ತೇಹಿ ಅನಿಮಿತ್ತಾ ಹೋತಿ ನಿರೋಧಗೋಚರಾ। ಇತಿ ಅನಿಮಿತ್ತಟ್ಠೇನ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಾ ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತಿ, ಯುಗನದ್ಧಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನಾತಿವತ್ತನ್ತೀತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಅನಿಮಿತ್ತಟ್ಠೇನ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಂ ಯುಗನದ್ಧಂ ಭಾವೇತೀ"ತಿ।

ಕಥಂ **ಅಪ್ಪಣಿಹಿತಟ್ಠೇನ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಂ ಯುಗನದ್ಧಂ ಭಾವೇತಿ?** ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ಪಜಹತೋ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಾ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಸಮಾಧಿ ಸಬ್ಬಪಣಿಧೀಹಿ ಅಪ್ಪಣಿಹಿತೋ ಹೋತಿ ನಿರೋಧಗೋಚರೋ, ಅವಿಜ್ಜಂ ಪಜಹತೋ ಅನುಪಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ವಿಪಸ್ಸನಾ ಸಬ್ಬಪಣಿಧೀಹಿ ಅಪ್ಪಣಿಹಿತಾ ಹೋತಿ ನಿರೋಧಗೋಚರಾ। ಇತಿ ಅಪ್ಪಣಿಹಿತಟ್ಠೇನ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಾ ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತಿ, ಯುಗನದ್ಧಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನಾತಿವತ್ತನ್ತೀತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಅಪ್ಪಣಿಹಿತಟ್ಠೇನ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಂ ಯುಗನದ್ಧಂ ಭಾವೇತೀ"ತಿ।

ಕಥಂ **ಸುಞ್ಞತಟ್ಠೇನ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಂ ಯುಗನದ್ಧಂ ಭಾವೇತಿ?** ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ಪಜಹತೋ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಾ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಸಮಾಧಿ ಸಬ್ಬಾಭಿನಿವೇಸೇಹಿ ಸುಞ್ಞೋ ಹೋತಿ ನಿರೋಧಗೋಚರೋ, ಅವಿಜ್ಜಂ ಪಜಹತೋ ಅನುಪಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ವಿಪಸ್ಸನಾ ಸಬ್ಬಾಭಿನಿವೇಸೇಹಿ ಸುಞ್ಞಾ ಹೋತಿ ನಿರೋಧಗೋಚರಾ। ಇತಿ ಸುಞ್ಞತಟ್ಠೇನ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಾ ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತಿ, ಯುಗನದ್ಧಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ನಾತಿವತ್ತನ್ತೀತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಸುಞ್ಞತಟ್ಠೇನ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಂ ಯುಗನದ್ಧಂ ಭಾವೇತೀ"ತಿ। **ಭಾವೇತೀತಿ** ಚತಸ್ಸೋ ಭಾವನಾ - ಆಸೇವನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ...ಪೇ॰... **ಮಗ್ಗೋ ಸಞ್ಜಾಯತೀತಿ** ಕಥಂ ಮಗ್ಗೋ ಸಞ್ಜಾಯತಿ...ಪೇ॰... ಏವಂ ಮಗ್ಗೋ ಸಞ್ಜಾಯತಿ। ಏವಂ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ ಪಹೀಯನ್ತಿ, ಅನುಸಯಾ ಬ್ಯನ್ತೀಹೋನ್ತಿ। ಏವಂ ಸುಞ್ಞತಟ್ಠೇನ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಂ ಯುಗನದ್ಧಂ ಭಾವೇತಿ। ಇಮೇಹಿ ಸೋಳಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಂ ಯುಗನದ್ಧಂ ಭಾವೇತಿ, ಏವಂ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಂ ಯುಗನದ್ಧಂ ಭಾವೇತಿ।

ಸುತ್ತನ್ತನಿದ್ದೇಸೋ।

೧. ಧಮ್ಮುದ್ಧಚ್ಚವಾರನಿದ್ದೇಸೋ

೬. ಕಥಂ **ಧಮ್ಮುದ್ಧಚ್ಚವಿಗ್ಗಹಿತಂ ಮಾನಸಂ ಹೋತಿ?** ಅನಿಚ್ಚತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಓಭಾಸೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಓಭಾಸೋ ಧಮ್ಮೋತಿ ಓಭಾಸಂ ಆವಜ್ಜತಿ, ತತೋ ವಿಕ್ಖೇಪೋ ಉದ್ಧಚ್ಚಂ। ತೇನ ಉದ್ಧಚ್ಚೇನ ವಿಗ್ಗಹಿತಮಾನಸೋ ಅನಿಚ್ಚತೋ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಯಥಾಭೂತಂ ನಪ್ಪಜಾನಾತಿ, ದುಕ್ಖತೋ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಯಥಾಭೂತಂ ನಪ್ಪಜಾನಾತಿ, ಅನತ್ತತೋ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಯಥಾಭೂತಂ ನಪ್ಪಜಾನಾತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಧಮ್ಮುದ್ಧಚ್ಚವಿಗ್ಗಹಿತಮಾನಸೋ ಹೋತಿ ಸೋ ಸಮಯೋ, ಯಂ ತಂ ಚಿತ್ತಂ ಅಜ್ಝತ್ತಮೇವ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ ಸನ್ನಿಸೀದತಿ ಏಕೋದಿ ಹೋತಿ ಸಮಾಧಿಯತಿ । **ತಸ್ಸ ಮಗ್ಗೋ ಸಞ್ಜಾಯತೀ**"ತಿ ಕಥಂ ಮಗ್ಗೋ ಸಞ್ಜಾಯತಿ...ಪೇ॰... ಏವಂ ಮಗ್ಗೋ ಸಞ್ಜಾಯತಿ, ಏವಂ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ ಪಹೀಯನ್ತಿ, ಅನುಸಯಾ ಬ್ಯನ್ತೀಹೋನ್ತಿ।

ಅನಿಚ್ಚತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಞಾಣಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಪೀತಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಪಸ್ಸದ್ಧಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಸುಖಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಅಧಿಮೋಕ್ಖೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಪಗ್ಗಹೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಉಪೇಕ್ಖಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ನಿಕನ್ತಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, 'ನಿಕನ್ತಿ ಧಮ್ಮೋ'ತಿ ನಿಕನ್ತಿಂ ಆವಜ್ಜತಿ। ತತೋ ವಿಕ್ಖೇಪೋ ಉದ್ಧಚ್ಚಂ। ತೇನ ಉದ್ಧಚ್ಚೇನ ವಿಗ್ಗಹಿತಮಾನಸೋ ಅನಿಚ್ಚತೋ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಯಥಾಭೂತಂ ನಪ್ಪಜಾನಾತಿ, ದುಕ್ಖತೋ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಯಥಾಭೂತಂ ನಪ್ಪಜಾನಾತಿ, ಅನತ್ತತೋ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಯಥಾಭೂತಂ ನಪ್ಪಜಾನಾತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಧಮ್ಮುದ್ಧಚ್ಚವಿಗ್ಗಹಿತಮಾನಸೋ ಹೋತಿ ಸೋ ಸಮಯೋ, ಯಂ ತಂ ಚಿತ್ತಂ ಅಜ್ಝತ್ತಮೇವ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ ಸನ್ನಿಸೀದತಿ ಏಕೋದಿ ಹೋತಿ ಸಮಾಧಿಯತಿ। **ತಸ್ಸ ಮಗ್ಗೋ ಸಞ್ಜಾಯತೀ**"ತಿ। ಕಥಂ ಮಗ್ಗೋ ಸಞ್ಜಾಯತಿ...ಪೇ॰... ಏವಂ ಮಗ್ಗೋ ಸಞ್ಜಾಯತಿ, ಏವಂ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ ಪಹೀಯನ್ತಿ, ಅನುಸಯಾ ಬ್ಯನ್ತೀಹೋನ್ತಿ।

ದುಕ್ಖತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ...ಪೇ॰... ಅನತ್ತತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಓಭಾಸೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ...ಪೇ॰... ಞಾಣಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಪೀತಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಪಸ್ಸದ್ಧಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಸುಖಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಅಧಿಮೋಕ್ಖೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಪಗ್ಗಹೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಉಪೇಕ್ಖಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ನಿಕನ್ತಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, 'ನಿಕನ್ತಿ ಧಮ್ಮೋ'ತಿ ನಿಕನ್ತಿಂ ಆವಜ್ಜತಿ। ತತೋ ವಿಕ್ಖೇಪೋ ಉದ್ಧಚ್ಚಂ। ತೇನ ಉದ್ಧಚ್ಚೇನ

ವಿಗ್ಗಹಿತಮಾನಸೋ ಅನತ್ತತೋ ಉಪಟ್ಠಾನಂ, ಅನಿಚ್ಚತೋ ಉಪಟ್ಠಾನಂ, ದುಕ್ಖತೋ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಯಥಾಭೂತಂ ನಪ್ಪಜಾನಾತಿ । ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಧಮ್ಮುದ್ಧಚ್ಚವಿಗ್ಗಹಿತಮಾನಸೋ...ಪೇ॰... ಏವಂ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ ಪಹೀಯನ್ತಿ, ಅನುಸಯಾ ಬ್ಯನ್ತೀಹೋನ್ತಿ"।

ರೂಪಂ ಅನಿಚ್ಚತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ...ಪೇ॰... ರೂಪಂ ದುಕ್ಖತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ... ರೂಪಂ ಅನತ್ತತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ... ವೇದನಂ...ಪೇ॰... ಸಞ್ಞಂ... ಸಙ್ಖಾರೇ... ವಿಞ್ಞಾಣಂ... ಚಕ್ಖುಂ...ಪೇ॰... ಜರಾಮರಣಂ ಅನಿಚ್ಚತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ...ಪೇ॰... ಜರಾಮರಣಂ ದುಕ್ಖತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ, ಜರಾಮರಣಂ ಅನತ್ತತೋ ಮನಸಿಕರೋತೋ ಓಭಾಸೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ...ಪೇ॰... ಞಾಣಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಪೀತಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಪಸ್ಸದ್ಧಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಸುಖಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಅಧಿಮೋಕ್ಖೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಪಗ್ಗಹೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಉಪೇಕ್ಖಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ನಿಕನ್ತಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, 'ನಿಕನ್ತಿ ಧಮ್ಮೋ'ತಿ ನಿಕನ್ತಿಂ ಆವಜ್ಜತಿ। ತತೋ ವಿಕ್ಖೇಪೋ ಉದ್ಧಚ್ಚಂ। ತೇನ ಉದ್ಧಚ್ಚೇನ ವಿಗ್ಗಹಿತಮಾನಸೋ। ಜರಾಮರಣಂ ಅನತ್ತತೋ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಯಥಾಭೂತಂ ನಪ್ಪಜಾನಾತಿ। ಜರಾಮರಣಂ ಅನಿಚ್ಚತೋ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಯಥಾಭೂತಂ ನಪ್ಪಜಾನಾತಿ, ಜರಾಮರಣಂ ದುಕ್ಖತೋ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಯಥಾಭೂತಂ ನಪ್ಪಜಾನಾತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಧಮ್ಮುದ್ಧಚ್ಚವಿಗ್ಗಹಿತಮಾನಸೋ ಹೋತಿ। ಸೋ ಸಮಯೋ, ಯಂ ತಂ ಚಿತ್ತಂ ಅಜ್ಝತ್ತಮೇವ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ ಸನ್ನಿಸೀದತಿ ಏಕೋದಿ ಹೋತಿ ಸಮಾಧಿಯತಿ। ತಸ್ಸ ಮಗ್ಗೋ ಸಞ್ಜಾಯತೀ"ತಿ। ಕಥಂ ಮಗ್ಗೋ ಸಞ್ಜಾಯತಿ...ಪೇ॰... ಏವಂ ಮಗ್ಗೋ ಸಞ್ಜಾಯತಿ। ಏವಂ ಸಞ್ಞೋಜನಾನಿ ಪಹೀಯನ್ತಿ, ಅನುಸಯಾ ಬ್ಯನ್ತೀಹೋನ್ತಿ। ಏವಂ ಧಮ್ಮುದ್ಧಚ್ಚವಿಗ್ಗಹಿತಂ ಮಾನಸಂ ಹೋತಿ।

೭. ಓಭಾಸೇ ಚೇವ ಞಾಣೇ ಚ, ಪೀತಿಯಾ ಚ ವಿಕಮ್ಪತಿ।
ಪಸ್ಸದ್ಧಿಯಾ ಸುಖೇ ಚೇವ, ಯೇಹಿ ಚಿತ್ತಂ ಪವೇಧತಿ॥

ಅಧಿಮೋಕ್ಖೇ ಚ ಪಗ್ಗಾಹೇ, ಉಪಟ್ಠಾನೇ ಚ ಕಮ್ಪತಿ।
ಉಪೇಕ್ಖಾವಜ್ಜನಾಯ ಚೇವ, ಉಪೇಕ್ಖಾಯ ಚ ನಿಕನ್ತಿಯಾ॥

ಇಮಾನಿ ದಸ ಠಾನಾನಿ, ಪಞ್ಞಾ ಯಸ್ಸ ಪರಿಚ್ಚಿತಾ।
ಧಮ್ಮುದ್ಧಚ್ಚಕುಸಲೋ ಹೋತಿ, ನ ಚ ಸಮ್ಮೋಹ ಗಚ್ಛತಿ॥

ವಿಕ್ಖಿಪತಿ ಚೇವ ಕಿಲಿಸ್ಸತಿ ಚ, ಚವತಿ ಚಿತ್ತಭಾವನಾ।
ವಿಕ್ಖಿಪತಿ ನ ಕಿಲಿಸ್ಸತಿ, ಭಾವನಾ ಪರಿಹಾಯತಿ॥

ವಿಕ್ಖಿಪತಿ ನ ಕಿಲಿಸ್ಸತಿ, ಭಾವನಾ ನ ಪರಿಹಾಯತಿ।
ನ ಚ ವಿಕ್ಖಿಪತೇ ಚಿತ್ತಂ ನ ಕಿಲಿಸ್ಸತಿ, ನ ಚವತಿ ಚಿತ್ತಭಾವನಾ॥

ಇಮೇಹಿ ಚತೂಹಿ ಠಾನೇಹಿ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಸಙ್ಖೇಪವಿಕ್ಖೇಪವಿಗ್ಗಹಿತಂ [ಸಙ್ಖೇಪಂ ವಿಕ್ಖೇಪಂ ವಿಗ್ಗಹಿತಂ (ಸ್ಯಾ॰)] ದಸ ಠಾನೇ ಸಮ್ಪಜಾನಾತೀತಿ।

ಯುಗನದ್ಧಕಥಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೨. ಸಚ್ಚಕಥಾ

೮. ಪುರಿಮನಿದಾನಂ । "ಚತ್ತಾರಿಮಾನಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ [ಸಂ॰ ನಿ॰ ೫.೧೦೯೦], ತಥಾನಿ ಅವಿತಥಾನಿ ಅನಞ್ಞಥಾನಿ। ಕತಮಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ? 'ಇದಂ ದುಕ್ಖ'ನ್ತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಮೇತಂ ಅವಿತಥಮೇತಂ ಅನಞ್ಞಥಮೇತಂ ; 'ಅಯಂ ದುಕ್ಖಸಮುದಯೋ'ತಿ ತಥಮೇತಂ

ಅವಿತಥಮೇತಂ ಅನಞ್ಞಥಮೇತಂ, ‘ಅಯಂ ದುಕ್ಖನಿರೋಧೋ’ತಿ ತಥಮೇತಂ ಅವಿತಥಮೇತಂ ಅನಞ್ಞಥಮೇತಂ, ‘ಅಯಂ ದುಕ್ಖನಿರೋಧಗಾಮಿನೀ ಪಟಿಪದಾ’ತಿ ತಥಮೇತಂ ಅವಿತಥಮೇತಂ ಅನಞ್ಞಥಮೇತಂ। ಇಮಾನಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚತ್ತಾರಿ ತಥಾನಿ ಅವಿತಥಾನಿ ಅನಞ್ಞಥಾನಿ”।

೧. ಪಠಮಸುತ್ತನ್ತನಿದ್ದೇಸೋ

ಕಥಂ ದುಕ್ಖಂ ತಥಟ್ಠೇನ ಸಚ್ಚಂ? ಚತ್ತಾರೋ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ದುಕ್ಖಟ್ಠಾ ತಥಾ ಅವಿತಥಾ ಅನಞ್ಞಥಾ। ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಪೀಳನಟ್ಠೋ, ಸಙ್ಖತಟ್ಠೋ, ಸನ್ತಾಪಟ್ಠೋ, ವಿಪರಿಣಾಮಟ್ಠೋ - ಇಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ದುಕ್ಖಟ್ಠಾ ತಥಾ ಅವಿತಥಾ ಅನಞ್ಞಥಾ। ಏವಂ ದುಕ್ಖಂ ತಥಟ್ಠೇನ ಸಚ್ಚಂ।

ಕಥಂ ಸಮುದಯೋ ತಥಟ್ಠೇನ ಸಚ್ಚಂ? ಚತ್ತಾರೋ ಸಮುದಯಸ್ಸ ಸಮುದಯಟ್ಠಾ ತಥಾ ಅವಿತಥಾ ಅನಞ್ಞಥಾ। ಸಮುದಯಸ್ಸ ಆಯೂಹನಟ್ಠೋ, ನಿದಾನಟ್ಠೋ, ಸಂಯೋಗಟ್ಠೋ ಪಲಿಬೋಧಟ್ಠೋ - ಇಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಸಮುದಯಸ್ಸ ಸಮುದಯಟ್ಠಾ ತಥಾ ಅವಿತಥಾ ಅನಞ್ಞಥಾ। ಏವಂ ಸಮುದಯೋ ತಥಟ್ಠೇನ ಸಚ್ಚಂ।

ಕಥಂ ನಿರೋಧೋ ತಥಟ್ಠೇನ ಸಚ್ಚಂ? ಚತ್ತಾರೋ ನಿರೋಧಸ್ಸ ನಿರೋಧಟ್ಠಾ ತಥಾ ಅವಿತಥಾ ಅನಞ್ಞಥಾ। ನಿರೋಧಸ್ಸ ನಿಸ್ಸರಣಟ್ಠೋ, ವಿವೇಕಟ್ಠೋ, ಅಸಙ್ಖತಟ್ಠೋ, ಅಮತಟ್ಠೋ - ಇಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ನಿರೋಧಸ್ಸ ನಿರೋಧಟ್ಠಾ ತಥಾ ಅವಿತಥಾ ಅನಞ್ಞಥಾ। ಏವಂ ನಿರೋಧೋ ತಥಟ್ಠೇನ ಸಚ್ಚಂ।

ಕಥಂ ಮಗ್ಗೋ ತಥಟ್ಠೇನ ಸಚ್ಚಂ? ಚತ್ತಾರೋ ಮಗ್ಗಸ್ಸ ಮಗ್ಗಟ್ಠಾ ತಥಾ ಅವಿತಥಾ ಅನಞ್ಞಥಾ। ಮಗ್ಗಸ್ಸ ನಿಯ್ಯಾನಟ್ಠೋ, ಹೇತುಟ್ಠೋ, ದಸ್ಸನಟ್ಠೋ, ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೋ - ಇಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಮಗ್ಗಸ್ಸ ಮಗ್ಗಟ್ಠಾ ತಥಾ ಅವಿತಥಾ ಅನಞ್ಞಥಾ। ಏವಂ ಮಗ್ಗೋ ತಥಟ್ಠೇನ ಸಚ್ಚಂ।

೯. ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಏಕಪ್ಪಟಿವೇಧಾನಿ? ಚತೂಹಾಕಾರೇಹಿ ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಏಕಪ್ಪಟಿವೇಧಾನಿ। ತಥಟ್ಠೇನ, ಅನತ್ತಟ್ಠೇನ, ಸಚ್ಚಟ್ಠೇನ, ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೇನ - ಇಮೇಹಿ ಚತೂಹಾಕಾರೇಹಿ ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಏಕಸಙ್ಗಹಿತಾನಿ। ಯಂ ಏಕಸಙ್ಗಹಿತಂ ತಂ ಏಕತ್ತಂ। ಏಕತ್ತಂ ಏಕೇನ ಞಾಣೇನ ಪಟಿವಿಜ್ಝತೀತಿ - ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಏಕಪ್ಪಟಿವೇಧಾನಿ।

ಕಥಂ ತಥಟ್ಠೇನ ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಏಕಪ್ಪಟಿವೇಧಾನಿ? ಚತೂಹಾಕಾರೇಹಿ ತಥಟ್ಠೇನ ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಏಕಪ್ಪಟಿವೇಧಾನಿ। ದುಕ್ಖಸ್ಸ ದುಕ್ಖಟ್ಠೋ ತಥಟ್ಠೋ, ಸಮುದಯಸ್ಸ ಸಮುದಯಟ್ಠೋ ತಥಟ್ಠೋ, ನಿರೋಧಸ್ಸ ನಿರೋಧಟ್ಠೋ ತಥಟ್ಠೋ, ಮಗ್ಗಸ್ಸ ಮಗ್ಗಟ್ಠೋ ತಥಟ್ಠೋ - ಇಮೇಹಿ ಚತೂಹಾಕಾರೇಹಿ ತಥಟ್ಠೇನ ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಏಕಸಙ್ಗಹಿತಾನಿ। ಯಂ ಏಕಸಙ್ಗಹಿತಂ ತಂ ಏಕತ್ತಂ। ಏಕತ್ತಂ ಏಕೇನ ಞಾಣೇನ ಪಟಿವಿಜ್ಝತೀತಿ - ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಏಕಪ್ಪಟಿವೇಧಾನಿ।

ಕಥಂ ಅನತ್ತಟ್ಠೇನ ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಏಕಪ್ಪಟಿವೇಧಾನಿ? ಚತೂಹಾಕಾರೇಹಿ ಅನತ್ತಟ್ಠೇನ ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಏಕಪ್ಪಟಿವೇಧಾನಿ। ದುಕ್ಖಸ್ಸ ದುಕ್ಖಟ್ಠೋ ಅನತ್ತಟ್ಠೋ, ಸಮುದಯಸ್ಸ ಸಮುದಯಟ್ಠೋ ಅನತ್ತಟ್ಠೋ, ನಿರೋಧಸ್ಸ ನಿರೋಧಟ್ಠೋ ಅನತ್ತಟ್ಠೋ, ಮಗ್ಗಸ್ಸ ಮಗ್ಗಟ್ಠೋ ಅನತ್ತಟ್ಠೋ - ಇಮೇಹಿ ಚತೂಹಾಕಾರೇಹಿ ಅನತ್ತಟ್ಠೇನ ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಏಕಸಙ್ಗಹಿತಾನಿ। ಯಂ ಏಕಸಙ್ಗಹಿತಂ ತಂ ಏಕತ್ತಂ। ಏಕತ್ತಂ ಏಕೇನ ಞಾಣೇನ ಪಟಿವಿಜ್ಝತೀತಿ - ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಏಕಪ್ಪಟಿವೇಧಾನಿ।

ಕಥಂ ಸಚ್ಚಟ್ಠೇನ ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಏಕಪ್ಪಟಿವೇಧಾನಿ? ಚತೂಹಾಕಾರೇಹಿ ಸಚ್ಚಟ್ಠೇನ ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಏಕಪ್ಪಟಿವೇಧಾನಿ। ದುಕ್ಖಸ್ಸ ದುಕ್ಖಟ್ಠೋ ಸಚ್ಚಟ್ಠೋ, ಸಮುದಯಸ್ಸ ಸಮುದಯಟ್ಠೋ ಸಚ್ಚಟ್ಠೋ, ನಿರೋಧಸ್ಸ ನಿರೋಧಟ್ಠೋ ಸಚ್ಚಟ್ಠೋ, ಮಗ್ಗಸ್ಸ

ಮಗ್ಗಟ್ಠೋ ಸಚ್ಚಟ್ಠೋ - ಇಮೇಹಿ ಚತೂಹಾಕಾರೇಹಿ ಸಚ್ಚಟ್ಠೇನ ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಏಕಸಙ್ಗಹಿತಾನಿ। ಯಂ ಏಕಸಙ್ಗಹಿತಂ ತಂ ಏಕತ್ತಂ। ಏಕತ್ತಂ ಏಕೇನ ಞಾಣೇನ ಪಟಿವಿಜ್ಝತೀತಿ - ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಏಕಪ್ಪಟಿವೇಧಾನಿ।

ಕಥಂ ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೇನ ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಏಕಪ್ಪಟಿವೇಧಾನಿ? ಚತೂಹಾಕಾರೇಹಿ ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೇನ ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಏಕಪ್ಪಟಿವೇಧಾನಿ। ದುಕ್ಖಸ್ಸ ದುಕ್ಖಟ್ಠೋ ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೋ, ಸಮುದಯಸ್ಸ ಸಮುದಯಟ್ಠೋ ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೋ ನಿರೋಧಸ್ಸ ನಿರೋಧಟ್ಠೋ ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೋ, ಮಗ್ಗಸ್ಸ ಮಗ್ಗಟ್ಠೋ ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೋ - ಇಮೇಹಿ ಚತೂಹಾಕಾರೇಹಿ ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೇನ ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಏಕಸಙ್ಗಹಿತಾನಿ ಯಂ ಏಕಸಙ್ಗಹಿತಂ ತಂ ಏಕತ್ತಂ। ಏಕತ್ತಂ ಏಕೇನ ಞಾಣೇನ ಪಟಿವಿಜ್ಝತೀತಿ - ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಏಕಪ್ಪಟಿವೇಧಾನಿ।

೧೦. ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಏಕಪ್ಪಟಿವೇಧಾನಿ? ಯಂ ಅನಿಚ್ಚಂ ತಂ ದುಕ್ಖಂ, ಯಂ ದುಕ್ಖಂ ತಂ ಅನಿಚ್ಚಂ, ಯಂ ಅನಿಚ್ಚಞ್ಚ ದುಕ್ಖಞ್ಚ ತಂ ಅನತ್ತಾ। ಯಂ ಅನಿಚ್ಚಞ್ಚ ದುಕ್ಖಞ್ಚ ಅನತ್ತಾ ಚ ತಂ ತಥಂ। ಯಂ ಅನಿಚ್ಚಂ ಚ ದುಕ್ಖಞ್ಚ ಅನತ್ತಾ ಚ ತಥಞ್ಚ ತಂ ಸಚ್ಚಂ। ಯಂ ಅನಿಚ್ಚಞ್ಚ ದುಕ್ಖಞ್ಚ ಅನತ್ತಾ ಚ ತಥಞ್ಚ ಸಚ್ಚಞ್ಚ ತಂ ಏಕಸಙ್ಗಹಿತಂ। ಯಂ ಏಕಸಙ್ಗಹಿತಂ ತಂ ಏಕತ್ತಂ। ಏಕತ್ತಂ ಏಕೇನ ಞಾಣೇನ ಪಟಿವಿಜ್ಝತೀತಿ - ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಏಕಪ್ಪಟಿವೇಧಾನಿ।

ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಏಕಪ್ಪಟಿವೇಧಾನಿ? ನವಹಾಕಾರೇಹಿ ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಏಕಪ್ಪಟಿವೇಧಾನಿ। ತಥಟ್ಠೇನ, ಅನತ್ತಟ್ಠೇನ, ಸಚ್ಚಟ್ಠೇನ, ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೇನ, ಅಭಿಞ್ಞಟ್ಠೇನ, ಪರಿಞ್ಞಟ್ಠೇನ, ಪಹಾನಟ್ಠೇನ, ಭಾವನಟ್ಠೇನ, ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಟ್ಠೇನ - ಇಮೇಹಿ ನವಹಾಕಾರೇಹಿ ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಏಕಸಙ್ಗಹಿತಾನಿ। ಯಂ ಏಕಸಙ್ಗಹಿತಂ ತಂ ಏಕತ್ತಂ। ಏಕತ್ತಂ ಏಕೇನ ಞಾಣೇನ ಪಟಿವಿಜ್ಝತೀತಿ - ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಏಕಪ್ಪಟಿವೇಧಾನಿ।

ಕಥಂ ತಥಟ್ಠೇನ ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಏಕಪ್ಪಟಿವೇಧಾನಿ? ನವಹಾಕಾರೇಹಿ ತಥಟ್ಠೇನ ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಏಕಪ್ಪಟಿವೇಧಾನಿ। ದುಕ್ಖಸ್ಸ ದುಕ್ಖಟ್ಠೋ ತಥಟ್ಠೋ, ಸಮುದಯಸ್ಸ ಸಮುದಯಟ್ಠೋ ತಥಟ್ಠೋ, ನಿರೋಧಸ್ಸ ನಿರೋಧಟ್ಠೋ ತಥಟ್ಠೋ, ಮಗ್ಗಸ್ಸ ಮಗ್ಗಟ್ಠೋ ತಥಟ್ಠೋ, ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ಅಭಿಞ್ಞಟ್ಠೋ ತಥಟ್ಠೋ, ಪರಿಞ್ಞಾಯ ಪರಿಞ್ಞಟ್ಠೋ ತಥಟ್ಠೋ, ಪಹಾನಸ್ಸ ಪಹಾನಟ್ಠೋ ತಥಟ್ಠೋ, ಭಾವನಾಯ ಭಾವನಟ್ಠೋ ತಥಟ್ಠೋ, ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಟ್ಠೋ ತಥಟ್ಠೋ - ಇಮೇಹಿ ನವಹಾಕಾರೇಹಿ ತಥಟ್ಠೇನ ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಏಕಸಙ್ಗಹಿತಾನಿ। ಯಂ ಏಕಸಙ್ಗಹಿತಂ ತಂ ಏಕತ್ತಂ। ಏಕತ್ತಂ ಏಕೇನ ಞಾಣೇನ ಪಟಿವಿಜ್ಝತೀತಿ - ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಏಕಪ್ಪಟಿವೇಧಾನಿ।

ಕಥಂ ಅನತ್ತಟ್ಠೇನ... ಸಚ್ಚಟ್ಠೇನ... ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೇನ ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಏಕಪ್ಪಟಿವೇಧಾನಿ? ನವಹಾಕಾರೇಹಿ ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೇನ ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಏಕಪ್ಪಟಿವೇಧಾನಿ। ದುಕ್ಖಸ್ಸ ದುಕ್ಖಟ್ಠೋ ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೋ, ಸಮುದಯಸ್ಸ ಸಮುದಯಟ್ಠೋ ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೋ, ನಿರೋಧಸ್ಸ ನಿರೋಧಟ್ಠೋ ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೋ, ಮಗ್ಗಸ್ಸ ಮಗ್ಗಟ್ಠೋ ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೋ, ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ಅಭಿಞ್ಞಟ್ಠೋ ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೋ, ಪರಿಞ್ಞಾಯ ಪರಿಞ್ಞಟ್ಠೋ ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೋ, ಪಹಾನಸ್ಸ ಪಹಾನಟ್ಠೋ ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೋ, ಭಾವನಾಯ ಭಾವನಟ್ಠೋ ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೋ, ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಟ್ಠೋ ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೋ - ಇಮೇಹಿ ನವಹಾಕಾರೇಹಿ ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೇನ ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಏಕಸಙ್ಗಹಿತಾನಿ। ಯಂ ಏಕಸಙ್ಗಹಿತಂ ತಂ ಏಕತ್ತಂ। ಏಕತ್ತಂ ಏಕೇನ ಞಾಣೇನ ಪಟಿವಿಜ್ಝತೀತಿ - ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಏಕಪ್ಪಟಿವೇಧಾನಿ।

೧೧. ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಏಕಪ್ಪಟಿವೇಧಾನಿ? ದ್ವಾದಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಏಕಪ್ಪಟಿವೇಧಾನಿ। ತಥಟ್ಠೇನ, ಅನತ್ತಟ್ಠೇನ, ಸಚ್ಚಟ್ಠೇನ, ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೇನ, ಅಭಿಜಾನನಟ್ಠೇನ, ಪರಿಜಾನನಟ್ಠೇನ, ಧಮ್ಮಟ್ಠೇನ, ತಥಟ್ಠೇನ, ಞಾತಟ್ಠೇನ, ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಟ್ಠೇನ, ಫಸ್ಸನಟ್ಠೇನ, ಅಭಿಸಮಯಟ್ಠೇನ - ಇಮೇಹಿ ದ್ವಾದಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಏಕಸಙ್ಗಹಿತಾನಿ। ಯಂ ಏಕಸಙ್ಗಹಿತಂ ತಂ ಏಕತ್ತಂ। ಏಕತ್ತಂ ಏಕೇನ ಞಾಣೇನ ಪಟಿವಿಜ್ಝತೀತಿ - ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಏಕಪ್ಪಟಿವೇಧಾನಿ।

ಕಥಂ ತಥಟ್ಠೇನ ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಏಕಪ್ಪಟಿವೇಧಾನಿ? ಸೋಳಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ತಥಟ್ಠೇನ ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಏಕಪ್ಪಟಿವೇಧಾನಿ। ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಪೀಳನಟ್ಠೋ, ಸಙ್ಖತಟ್ಠೋ, ಸನ್ತಾಪಟ್ಠೋ, ವಿಪರಿಣಾಮಟ್ಠೋ, ತಥಟ್ಠೋ; ಸಮುದಯಸ್ಸ ಆಯೂಹನಟ್ಠೋ, ನಿದಾನಟ್ಠೋ, ಸಂಯೋಗಟ್ಠೋ, ಪಲಿಬೋಧಟ್ಠೋ ತಥಟ್ಠೋ; ನಿರೋಧಸ್ಸ ನಿಸ್ಸರಣಟ್ಠೋ, ವಿವೇಕಟ್ಠೋ, ಅಸಙ್ಖತಟ್ಠೋ, ಅಮತಟ್ಠೋ ತಥಟ್ಠೋ; ಮಗ್ಗಸ್ಸ ನಿಯ್ಯಾನಟ್ಠೋ, ಹೇತುಟ್ಠೋ, ದಸ್ಸನಟ್ಠೋ, ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೋ ತಥಟ್ಠೋ - ಇಮೇಹಿ ಸೋಳಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ತಥಟ್ಠೇನ ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಏಕಸಙ್ಗಹಿತಾನಿ। ಯಂ ಏಕಸಙ್ಗಹಿತಂ ತಂ ಏಕತ್ತಂ। ಏಕತ್ತಂ ಏಕೇನ ಞಾಣೇನ ಪಟಿವಿಜ್ಝತೀತಿ - ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಏಕಪ್ಪಟಿವೇಧಾನಿ।

ಕಥಂ ಅನತ್ತಟ್ಠೇನ...ಪೇ॰... ಸಚ್ಚಟ್ಠೇನ... ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೇನ... ಅಭಿಜಾನನಟ್ಠೇನ... ಪರಿಜಾನನಟ್ಠೇನ... ಧಮ್ಮಟ್ಠೇನ... ತಥಟ್ಠೇನ... ಞಾತಟ್ಠೇನ... ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಟ್ಠೇನ... ಫಸ್ಸನಟ್ಠೇನ... ಅಭಿಸಮಯಟ್ಠೇನ ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಏಕಪ್ಪಟಿವೇಧಾನಿ? ಸೋಳಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಅಭಿಸಮಯಟ್ಠೇನ ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಏಕಪ್ಪಟಿವೇಧಾನಿ। ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಪೀಳನಟ್ಠೋ, ಸಙ್ಖತಟ್ಠೋ, ಸನ್ತಾಪಟ್ಠೋ, ವಿಪರಿಣಾಮಟ್ಠೋ, ಅಭಿಸಮಯಟ್ಠೋ; ಸಮುದಯಸ್ಸ ಆಯೂಹನಟ್ಠೋ, ನಿದಾನಟ್ಠೋ, ಸಂಯೋಗಟ್ಠೋ, ಪಲಿಬೋಧಟ್ಠೋ, ಅಭಿಸಮಯಟ್ಠೋ; ನಿರೋಧಸ್ಸ ನಿಸ್ಸರಣಟ್ಠೋ , ವಿವೇಕಟ್ಠೋ, ಅಸಙ್ಖತಟ್ಠೋ, ಅಮತಟ್ಠೋ, ಅಭಿಸಮಯಟ್ಠೋ; ಮಗ್ಗಸ್ಸ ನಿಯ್ಯಾನಟ್ಠೋ, ಹೇತುಟ್ಠೋ, ದಸ್ಸನಟ್ಠೋ, ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೋ, ಅಭಿಸಮಯಟ್ಠೋ - ಇಮೇಹಿ ಸೋಳಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಅಭಿಸಮಯಟ್ಠೇನ ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಏಕಸಙ್ಗಹಿತಾನಿ। ಯಂ ಏಕಸಙ್ಗಹಿತಂ ತಂ ಏಕತ್ತಂ। ಏಕತ್ತಂ ಏಕೇನ ಞಾಣೇನ ಪಟಿವಿಜ್ಝತೀತಿ - ಚತ್ತಾರಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಏಕಪ್ಪಟಿವೇಧಾನಿ।

೧೨. ಸಚ್ಚಾನಂ ಕತಿ ಲಕ್ಖಣಾನಿ? ಸಚ್ಚಾನಂ ದ್ವೇ ಲಕ್ಖಣಾನಿ। ಸಙ್ಖತಲಕ್ಖಣಞ್ಚ, ಅಸಙ್ಖತಲಕ್ಖಣಞ್ಚ - ಸಚ್ಚಾನಂ ಇಮಾನಿ ದ್ವೇ ಲಕ್ಖಣಾನಿ।

ಸಚ್ಚಾನಂ ಕತಿ ಲಕ್ಖಣಾನಿ? ಸಚ್ಚಾನಂ ಛ ಲಕ್ಖಣಾನಿ। ಸಙ್ಖತಾನಂ ಸಚ್ಚಾನಂ ಉಪ್ಪಾದೋ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ವಯೋ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಠಿತಾನಂ ಅಞ್ಞಥತ್ತಂ ಪಞ್ಞಾಯತಿ ಅಸಙ್ಖತಸ್ಸ ಸಚ್ಚಸ್ಸ ನ ಉಪ್ಪಾದೋ ಪಞ್ಞಾಯತಿ , ನ ವಯೋ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ನ ಠಿತಸ್ಸ ಅಞ್ಞಥತ್ತಂ ಪಞ್ಞಾಯತಿ - ಸಚ್ಚಾನಂ ಇಮಾನಿ ಛ ಲಕ್ಖಣಾನಿ।

ಸಚ್ಚಾನಂ ಕತಿ ಲಕ್ಖಣಾನಿ? ಸಚ್ಚಾನಂ ದ್ವಾದಸ ಲಕ್ಖಣಾನಿ। ದುಕ್ಖಸಚ್ಚಸ್ಸ ಉಪ್ಪಾದೋ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ವಯೋ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಠಿತಸ್ಸ ಅಞ್ಞಥತ್ತಂ ಪಞ್ಞಾಯತಿ; ಸಮುದಯಸಚ್ಚಸ್ಸ ಉಪ್ಪಾದೋ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ವಯೋ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಠಿತಸ್ಸ ಅಞ್ಞಥತ್ತಂ ಪಞ್ಞಾಯತಿ; ಮಗ್ಗಸಚ್ಚಸ್ಸ ಉಪ್ಪಾದೋ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ವಯೋ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಠಿತಸ್ಸ ಅಞ್ಞಥತ್ತಂ ಪಞ್ಞಾಯತಿ; ನಿರೋಧಸಚ್ಚಸ್ಸ ನ ಉಪ್ಪಾದೋ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ನ ವಯೋ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ನ ಠಿತಸ್ಸ ಅಞ್ಞಥತ್ತಂ ಪಞ್ಞಾಯತಿ - ಸಚ್ಚಾನಂ ಇಮಾನಿ ದ್ವಾದಸ ಲಕ್ಖಣಾನಿ।

ಚತುನ್ನಂ ಸಚ್ಚಾನಂ ಕತಿ ಕುಸಲಾ, ಕತಿ ಅಕುಸಲಾ, ಕತಿ ಅಬ್ಯಾಕತಾ? ಸಮುದಯಸಚ್ಚಂ ಅಕುಸಲಂ, ಮಗ್ಗಸಚ್ಚಂ ಕುಸಲಂ , ನಿರೋಧಸಚ್ಚಂ ಅಬ್ಯಾಕತಂ। ದುಕ್ಖಸಚ್ಚಂ ಸಿಯಾ ಕುಸಲಂ, ಸಿಯಾ ಅಕುಸಲಂ, ಸಿಯಾ ಅಬ್ಯಾಕತಂ।

ಸಿಯಾ ತೀಣಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಏಕಸಚ್ಚೇನ ಸಙ್ಗಹಿತಾನಿ, ಏಕಸಚ್ಚಂ ತೀಹಿ ಸಚ್ಚೇಹಿ ಸಙ್ಗಹಿತಂ? ವತ್ಥುವಸೇನ ಪರಿಯಾಯೇನ ಸಿಯಾತಿ। ಕಥಞ್ಚ ಸಿಯಾ? ಯಂ ದುಕ್ಖಸಚ್ಚಂ ಅಕುಸಲಂ, ಸಮುದಯಸಚ್ಚಂ ಅಕುಸಲಂ - ಏವಂ ಅಕುಸಲಟ್ಠೇನ ದ್ವೇ ಸಚ್ಚಾನಿ ಏಕಸಚ್ಚೇನ ಸಙ್ಗಹಿತಾನಿ, ಏಕಸಚ್ಚಂ ದ್ವೀಹಿ ಸಚ್ಚೇಹಿ ಸಙ್ಗಹಿತಂ। ಯಂ ದುಕ್ಖಸಚ್ಚಂ ಕುಸಲಂ, ಮಗ್ಗಸಚ್ಚಂ ಕುಸಲಂ - ಏವಂ ಕುಸಲಟ್ಠೇನ ದ್ವೇ ಸಚ್ಚಾನಿ ಏಕಸಚ್ಚೇನ ಸಙ್ಗಹಿತಾನಿ , ಏಕಸಚ್ಚಂ ದ್ವೀಹಿ ಸಚ್ಚೇಹಿ ಸಙ್ಗಹಿತಂ। ಯಂ ದುಕ್ಖಸಚ್ಚಂ ಅಬ್ಯಾಕತಂ, ನಿರೋಧಸಚ್ಚಂ ಅಬ್ಯಾಕತಂ - ಏವಂ ಅಬ್ಯಾಕತಟ್ಠೇನ ದ್ವೇ ಸಚ್ಚಾನಿ ಏಕಸಚ್ಚೇನ ಸಙ್ಗಹಿತಾನಿ, ಏಕಸಚ್ಚಂ ದ್ವೀಹಿ ಸಚ್ಚೇಹಿ ಸಙ್ಗಹಿತಂ। ಏವಂ ಸಿಯಾ ತೀಣಿ ಸಚ್ಚಾನಿ ಏಕಸಚ್ಚೇನ ಸಙ್ಗಹಿತಾನಿ, ಏಕಸಚ್ಚಂ ತೀಹಿ ಸಚ್ಚೇಹಿ ಸಙ್ಗಹಿತಂ ವತ್ಥುವಸೇನ ಪರಿಯಾಯೇನಾತಿ।

೨. ದುತಿಯಸುತ್ತನ್ತಪಾಳಿ

೧೩. "ಪುಬ್ಬೇ ಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ [ಸಂ॰ ನಿ॰ ೩.೨೬], ಸಮ್ಬೋಧಾ ಅನಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸೇವ ಸತೋ ಏತದಹೋಸಿ - 'ಕೋ ನು ಖೋ ರೂಪಸ್ಸ ಅಸ್ಸಾದೋ, ಕೋ ಆದೀನವೋ, ಕಿಂ ನಿಸ್ಸರಣಂ; ಕೋ ವೇದನಾಯ ಅಸ್ಸಾದೋ, ಕೋ ಆದೀನವೋ, ಕಿಂ ನಿಸ್ಸರಣಂ; ಕೋ ಸಞ್ಞಾಯ ಅಸ್ಸಾದೋ, ಕೋ ಆದೀನವೋ, ಕಿಂ ನಿಸ್ಸರಣಂ; ಕೋ ಸಙ್ಖಾರಾನಂ ಅಸ್ಸಾದೋ, ಕೋ ಆದೀನವೋ, ಕಿಂ ನಿಸ್ಸರಣಂ; ಕೋ ವಿಞ್ಞಾಣಸ್ಸ ಅಸ್ಸಾದೋ, ಕೋ ಆದೀನವೋ, ಕಿಂ ನಿಸ್ಸರಣ'ನ್ತಿ? ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತದಹೋಸಿ - 'ಯಂ ಖೋ ರೂಪಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಸುಖಂ ಸೋಮನಸ್ಸಂ - ಅಯಂ ರೂಪಸ್ಸ ಅಸ್ಸಾದೋ। ಯಂ ರೂಪಂ ಅನಿಚ್ಚಂ, ತಂ ದುಕ್ಖಂ ವಿಪರಿಣಾಮಧಮ್ಮಂ - ಅಯಂ ರೂಪಸ್ಸ ಆದೀನವೋ। ಯೋ ರೂಪಸ್ಮಿಂ ಛನ್ದರಾಗವಿನಯೋ ಛನ್ದರಾಗಪ್ಪಹಾನಂ - ಇದಂ ರೂಪಸ್ಸ ನಿಸ್ಸರಣಂ। ಯಂ ವೇದನಂ ಪಟಿಚ್ಚ...ಪೇ॰... ಯಂ ಸಞ್ಞಂ ಪಟಿಚ್ಚ... ಯಂ ಸಙ್ಖಾರೇ ಪಟಿಚ್ಚ... ಯಂ ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಸುಖಂ ಸೋಮನಸ್ಸಂ - ಅಯಂ ವಿಞ್ಞಾಣಸ್ಸ ಅಸ್ಸಾದೋ। ಯಂ ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಅನಿಚ್ಚಂ ತಂ ದುಕ್ಖಂ ವಿಪರಿಣಾಮಧಮ್ಮಂ - ಅಯಂ ವಿಞ್ಞಾಣಸ್ಸ ಆದೀನವೋ। ಯೋ ವಿಞ್ಞಾಣಸ್ಮಿಂ ಛನ್ದರಾಗವಿನಯೋ ಛನ್ದರಾಗಪ್ಪಹಾನಂ - ಇದಂ ವಿಞ್ಞಾಣಸ್ಸ ನಿಸ್ಸರಣಂ"।

"ಯಾವಕೀವಞ್ಚಾಹಂ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮೇಸಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಉಪಾದಾನಕ್ಖನ್ಧಾನಂ ಏವಂ ಅಸ್ಸಾದಞ್ಚ ಅಸ್ಸಾದತೋ ಆದೀನವಞ್ಚ ಆದೀನವತೋ ನಿಸ್ಸರಣಞ್ಚ ನಿಸ್ಸರಣತೋ ಯಥಾಭೂತಂ ನಾಬ್ಭಞ್ಞಾಸಿಂ, ನೇವ ತಾವಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸದೇವಕೇ ಲೋಕೇ ಸಮಾರಕೇ ಸಬ್ರಹ್ಮಕೇ ಸಸ್ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಪಜಾಯ ಸದೇವಮನುಸ್ಸಾಯ 'ಅನುತ್ತರಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ'ತಿ ಪಚ್ಚಞ್ಞಾಸಿಂ [ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಪಚ್ಚಞ್ಞಾಸಿಂ (ಸ್ಯಾ॰) ಸಂ॰ ನಿ॰ ೩.೨೬ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಾ] ಯತೋ ಚ ಖ್ವಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮೇಸಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಉಪಾದಾನಕ್ಖನ್ಧಾನಂ ಏವಂ ಅಸ್ಸಾದಞ್ಚ ಅಸ್ಸಾದತೋ ಆದೀನವಞ್ಚ ಆದೀನವತೋ ನಿಸ್ಸರಣಞ್ಚ ನಿಸ್ಸರಣತೋ ಯಥಾಭೂತಂ ಅಬ್ಭಞ್ಞಾಸಿಂ, ಅಥಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, 'ಸದೇವಕೇ ಲೋಕೇ ಸಮಾರಕೇ ಸಬ್ರಹ್ಮಕೇ ಸಸ್ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಪಜಾಯ ಸದೇವಮನುಸ್ಸಾಯ ಅನುತ್ತರಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ'ತಿ ಪಚ್ಚಞ್ಞಾಸಿಂ। ಞಾಣಞ್ಚ ಪನ ಮೇ ದಸ್ಸನಂ ಉದಪಾದಿ - 'ಅಕುಪ್ಪಾ ಮೇ ವಿಮುತ್ತಿ [ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰) ಸಂ॰ ನಿ॰ ೩.೨೬ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಾ]। ಅಯಮನ್ತಿಮಾ ಜಾತಿ, ನತ್ಥಿ ದಾನಿ ಪುನಬ್ಭವೋ'"ತಿ।

೩. ದುತಿಯಸುತ್ತನ್ತನಿದ್ದೇಸೋ

೧೪. ಯಂ ರೂಪಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಸುಖಂ ಸೋಮನಸ್ಸಂ, ಅಯಂ ರೂಪಸ್ಸ ಅಸ್ಸಾದೋತಿ - ಪಹಾನಪ್ಪಟಿವೇಧೋ ಸಮುದಯಸಚ್ಚಂ। ಯಂ ರೂಪಂ ಅನಿಚ್ಚಂ ತಂ ದುಕ್ಖಂ ವಿಪರಿಣಾಮಧಮ್ಮಂ, ಅಯಂ ರೂಪಸ್ಸ ಆದೀನವೋತಿ - ಪರಿಞ್ಞಾಪಟಿವೇಧೋ ದುಕ್ಖಸಚ್ಚಂ। ಯೋ ರೂಪಸ್ಮಿಂ ಛನ್ದರಾಗವಿನಯೋ ಛನ್ದರಾಗಪ್ಪಹಾನಂ, ಇದಂ ರೂಪಸ್ಸ ನಿಸ್ಸರಣನ್ತಿ - ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಪಟಿವೇಧೋ ನಿರೋಧಸಚ್ಚಂ। ಯಾ ಇಮೇಸು ತೀಸು ಠಾನೇಸು ದಿಟ್ಠಿ ಸಙ್ಕಪ್ಪೋ ವಾಚಾ ಕಮ್ಮನ್ತೋ ಆಜೀವೋ ವಾಯಾಮೋ ಸತಿ ಸಮಾಧಿ - ಭಾವನಾಪಟಿವೇಧೋ ಮಗ್ಗಸಚ್ಚಂ।

ಯಂ ವೇದನಂ ಪಟಿಚ್ಚ...ಪೇ॰... ಯಂ ಸಞ್ಞಂ ಪಟಿಚ್ಚ... ಯಂ ಸಙ್ಖಾರೇ ಪಟಿಚ್ಚ... ಯಂ ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಸುಖಂ ಸೋಮನಸ್ಸಂ, ಅಯಂ ವಿಞ್ಞಾಣಸ್ಸ ಅಸ್ಸಾದೋತಿ - ಪಹಾನಪ್ಪಟಿವೇಧೋ ಸಮುದಯಸಚ್ಚಂ। ಯಂ ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಅನಿಚ್ಚಂ ತಂ ದುಕ್ಖಂ ವಿಪರಿಣಾಮಧಮ್ಮಂ, ಅಯಂ ವಿಞ್ಞಾಣಸ್ಸ ಆದೀನವೋತಿ - ಪರಿಞ್ಞಾಪಟಿವೇಧೋ ದುಕ್ಖಸಚ್ಚಂ। ಯೋ ವಿಞ್ಞಾಣಸ್ಮಿಂ ಛನ್ದರಾಗವಿನಯೋ ಛನ್ದರಾಗಪ್ಪಹಾನಂ, ಇದಂ ವಿಞ್ಞಾಣಸ್ಸ ನಿಸ್ಸರಣನ್ತಿ - ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಪಟಿವೇಧೋ ನಿರೋಧಸಚ್ಚಂ। ಯಾ ಇಮೇಸು ತೀಸು ಠಾನೇಸು ದಿಟ್ಠಿ ಸಙ್ಕಪ್ಪೋ ವಾಚಾ ಕಮ್ಮನ್ತೋ ಆಜೀವೋ ವಾಯಾಮೋ ಸತಿ ಸಮಾಧಿ - ಭಾವನಾಪಟಿವೇಧೋ ಮಗ್ಗಸಚ್ಚಂ।

೧೫. ಸಚ್ಚನ್ತಿ ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಸಚ್ಚಂ? ಏಸನಟ್ಠೇನ , ಪರಿಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ, ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೇನ। ಕಥಂ ಏಸನಟ್ಠೇನ ಸಚ್ಚಂ? ಜರಾಮರಣಂ ಕಿಂನಿದಾನಂ, ಕಿಂಸಮುದಯಂ, ಕಿಂಜಾತಿಕಂ, ಕಿಂಪಭವನ್ತಿ - ಏವಂ ಏಸನಟ್ಠೇನ ಸಚ್ಚಂ। ಜರಾಮರಣಂ ಜಾತಿನಿದಾನಂ, ಜಾತಿಸಮುದಯಂ, ಜಾತಿಜಾತಿಕಂ, ಜಾತಿಪ್ಪಭವನ್ತಿ - ಏವಂ ಪರಿಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ಸಚ್ಚಂ। ಜರಾಮರಣಞ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ, ಜರಾಮರಣಸಮುದಯಞ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ, ಜರಾಮರಣನಿರೋಧಞ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ, ಜರಾಮರಣನಿರೋಧಗಾಮಿನಿಂ ಪಟಿಪದಞ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ - ಏವಂ ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೇನ ಸಚ್ಚಂ।

ಜಾತಿ ಕಿಂನಿದಾನಾ, ಕಿಂಸಮುದಯಾ, ಕಿಂಜಾತಿಕಾ, ಕಿಂಪಭವಾತಿ - ಏವಂ ಏಸನಟ್ಠೇನ ಸಚ್ಚಂ। ಜಾತಿ ಭವನಿದಾನಾ, ಭವಸಮುದಯಾ, ಭವಜಾತಿಕಾ, ಭವಪ್ಪಭವಾತಿ - ಏವಂ ಪರಿಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ಸಚ್ಚಂ। ಜಾತಿಞ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ, ಜಾತಿಸಮುದಯಞ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ, ಜಾತಿನಿರೋಧಞ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ, ಜಾತಿನಿರೋಧಗಾಮಿನಿಂ ಪಟಿಪದಞ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ - ಏವಂ ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೇನ ಸಚ್ಚಂ।

ಭವೋ ಕಿಂನಿದಾನೋ, ಕಿಂಸಮುದಯೋ, ಕಿಂಜಾತಿಕೋ, ಕಿಂಪಭವೋತಿ - ಏವಂ ಏಸನಟ್ಠೇನ ಸಚ್ಚಂ । ಭವೋ ಉಪಾದಾನನಿದಾನೋ, ಉಪಾದಾನಸಮುದಯೋ, ಉಪಾದಾನಜಾತಿಕೋ, ಉಪಾದಾನಪ್ಪಭವೋತಿ - ಏವಂ ಪರಿಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ಸಚ್ಚಂ। ಭವಂ ಚ ಪಜಾನಾತಿ, ಭವಸಮುದಯಞ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ, ಭವನಿರೋಧಞ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ, ಭವನಿರೋಧಗಾಮಿನಿಂ ಪಟಿಪದಞ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ - ಏವಂ ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೇನ ಸಚ್ಚಂ।

ಉಪಾದಾನಂ ಕಿಂನಿದಾನಂ, ಕಿಂಸಮುದಯಂ, ಕಿಂಜಾತಿಕಂ, ಕಿಂಪಭವನ್ತಿ - ಏವಂ ಏಸನಟ್ಠೇನ ಸಚ್ಚಂ। ಉಪಾದಾನಂ ತಣ್ಹಾನಿದಾನಂ, ತಣ್ಹಾಸಮುದಯಂ, ತಣ್ಹಾಜಾತಿಕಂ, ತಣ್ಹಾಪಭವನ್ತಿ - ಏವಂ ಪರಿಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ಸಚ್ಚಂ। ಉಪಾದಾನಞ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ, ಉಪಾದಾನಸಮುದಯಞ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ, ಉಪಾದಾನನಿರೋಧಞ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ ಉಪಾದಾನನಿರೋಧಗಾಮಿನಿಂ ಪಟಿಪದಞ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ - ಏವಂ ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೇನ ಸಚ್ಚಂ।

ತಣ್ಹಾ ಕಿಂನಿದಾನಾ, ಕಿಂಸಮುದಯಾ, ಕಿಂಜಾತಿಕಾ, ಕಿಂಪಭವಾತಿ - ಏವಂ ಏಸನಟ್ಠೇನ ಸಚ್ಚಂ। ತಣ್ಹಾ ವೇದನಾನಿದಾನಾ, ವೇದನಾಸಮುದಯಾ, ವೇದನಾಜಾತಿಕಾ, ವೇದನಾಪಭವಾತಿ - ಏವಂ ಪರಿಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ಸಚ್ಚಂ। ತಣ್ಹಞ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ, ತಣ್ಹಾಸಮುದಯಞ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ, ತಣ್ಹಾನಿರೋಧಞ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ, ತಣ್ಹಾನಿರೋಧಗಾಮಿನಿಂ ಪಟಿಪದಞ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ - ಏವಂ ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೇನ ಸಚ್ಚಂ।

ವೇದನಾ ಕಿಂನಿದಾನಾ, ಕಿಂಸಮುದಯಾ, ಕಿಂಜಾತಿಕಾ, ಕಿಂಪಭವಾತಿ - ಏವಂ ಏಸನಟ್ಠೇನ ಸಚ್ಚಂ। ವೇದನಾ ಫಸ್ಸನಿದಾನಾ, ಫಸ್ಸಸಮುದಯಾ, ಫಸ್ಸಜಾತಿಕಾ, ಫಸ್ಸಪ್ಪಭವಾತಿ - ಏವಂ ಪರಿಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ಸಚ್ಚಂ। ವೇದನಞ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ, ವೇದನಾಸಮುದಯಞ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ, ವೇದನಾನಿರೋಧಞ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ, ವೇದನಾನಿರೋಧಗಾಮಿನಿಂ ಪಟಿಪದಞ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ - ಏವಂ ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೇನ ಸಚ್ಚಂ।

ಫಸ್ಸೋ ಕಿಂನಿದಾನೋ, ಕಿಂಸಮುದಯೋ, ಕಿಂಜಾತಿಕೋ, ಕಿಂಪಭವೋತಿ - ಏವಂ ಏಸನಟ್ಠೇನ ಸಚ್ಚಂ। ಫಸ್ಸೋ ಸಳಾಯತನನಿದಾನೋ, ಸಳಾಯತನಸಮುದಯೋ, ಸಳಾಯತನಜಾತಿಕೋ, ಸಳಾಯತನಪ್ಪಭವೋತಿ - ಏವಂ ಪರಿಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ಸಚ್ಚಂ। ಫಸ್ಸಞ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ, ಫಸ್ಸಸಮುದಯಞ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ, ಫಸ್ಸನಿರೋಧಞ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ, ಫಸ್ಸನಿರೋಧಗಾಮಿನಿಂ ಪಟಿಪದಞ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ - ಏವಂ ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೇನ ಸಚ್ಚಂ।

ಸಳಾಯತನಂ ಕಿಂನಿದಾನಂ, ಕಿಂಸಮುದಯಂ, ಕಿಂಜಾತಿಕಂ, ಕಿಂಪಭವನ್ತಿ - ಏವಂ ಏಸನಟ್ಠೇನ ಸಚ್ಚಂ। ಸಳಾಯತನಂ ನಾಮರೂಪನಿದಾನಂ, ನಾಮರೂಪಸಮುದಯಂ, ನಾಮರೂಪಜಾತಿಕಂ, ನಾಮರೂಪಪ್ಪಭವನ್ತಿ - ಏವಂ ಪರಿಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ಸಚ್ಚಂ।

ಸಳಾಯತನಞ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ, ಸಳಾಯತನಸಮುದಯಞ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ, ಸಳಾಯತನನಿರೋಧಞ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ, ಸಳಾಯತನನಿರೋಧಗಾಮಿನಿಂ ಪಟಿಪದಞ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ - ಏವಂ ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೇನ ಸಚ್ಚಂ।

ನಾಮರೂಪಂ ಕಿಂನಿದಾನಂ, ಕಿಂಸಮುದಯಂ, ಕಿಂಜಾತಿಕಂ, ಕಿಂಪಭವನ್ತಿ - ಏವಂ ಏಸನಟ್ಠೇನ ಸಚ್ಚಂ। ನಾಮರೂಪಂ ವಿಞ್ಞಾಣನಿದಾನಂ, ವಿಞ್ಞಾಣಸಮುದಯಂ, ವಿಞ್ಞಾಣಜಾತಿಕಂ, ವಿಞ್ಞಾಣಪ್ಪಭವನ್ತಿ - ಏವಂ ಪರಿಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ಸಚ್ಚಂ। ನಾಮರೂಪಞ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ, ನಾಮರೂಪಸಮುದಯಞ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ, ನಾಮರೂಪನಿರೋಧಞ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ, ನಾಮರೂಪನಿರೋಧಗಾಮಿನಿಂ ಪಟಿಪದಞ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ - ಏವಂ ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೇನ ಸಚ್ಚಂ।

ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಕಿಂನಿದಾನಂ, ಕಿಂಸಮುದಯಂ, ಕಿಂಜಾತಿಕಂ, ಕಿಂಪಭವನ್ತಿ - ಏವಂ ಏಸನಟ್ಠೇನ ಸಚ್ಚಂ। ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಸಙ್ಖಾರನಿದಾನಂ, ಸಙ್ಖಾರಸಮುದಯಂ, ಸಙ್ಖಾರಜಾತಿಕಂ , ಸಙ್ಖಾರಪ್ಪಭವನ್ತಿ - ಏವಂ ಪರಿಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ಸಚ್ಚಂ। ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ, ವಿಞ್ಞಾಣಸಮುದಯಞ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ, ವಿಞ್ಞಾಣನಿರೋಧಞ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ, ವಿಞ್ಞಾಣನಿರೋಧಗಾಮಿನಿಂ ಪಟಿಪದಞ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ - ಏವಂ ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೇನ ಸಚ್ಚಂ।

ಸಙ್ಖಾರಾ ಕಿಂನಿದಾನಾ, ಕಿಂಸಮುದಯಾ, ಕಿಂಜಾತಿಕಾ, ಕಿಂಪಭವಾತಿ - ಏವಂ ಏಸನಟ್ಠೇನ ಸಚ್ಚಂ। ಸಙ್ಖಾರಾ ಅವಿಜ್ಜಾನಿದಾನಾ, ಅವಿಜ್ಜಾಸಮುದಯಾ, ಅವಿಜ್ಜಾಜಾತಿಕಾ, ಅವಿಜ್ಜಾಪಭವಾತಿ - ಏವಂ ಪರಿಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ಸಚ್ಚಂ। ಸಙ್ಖಾರೇ ಚ ಪಜಾನಾತಿ, ಸಙ್ಖಾರಸಮುದಯಞ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ, ಸಙ್ಖಾರನಿರೋಧಞ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ, ಸಙ್ಖಾರನಿರೋಧಗಾಮಿನಿಂ ಪಟಿಪದಞ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ - ಏವಂ ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೇನ ಸಚ್ಚಂ।

೧೬. ಜರಾಮರಣಂ ದುಕ್ಖಸಚ್ಚಂ, ಜಾತಿ ಸಮುದಯಸಚ್ಚಂ, ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ನಿಸ್ಸರಣಂ ನಿರೋಧಸಚ್ಚಂ, ನಿರೋಧಪ್ಪಜಾನನಾ ಮಗ್ಗಸಚ್ಚಂ। ಜಾತಿ ದುಕ್ಖಸಚ್ಚಂ, ಭವೋ ಸಮುದಯಸಚ್ಚಂ, ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ನಿಸ್ಸರಣಂ ನಿರೋಧಸಚ್ಚಂ, ನಿರೋಧಪ್ಪಜಾನನಾ ಮಗ್ಗಸಚ್ಚಂ। ಭವೋ ದುಕ್ಖಸಚ್ಚಂ, ಉಪಾದಾನಂ ಸಮುದಯಸಚ್ಚಂ, ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ನಿಸ್ಸರಣಂ ನಿರೋಧಸಚ್ಚಂ, ನಿರೋಧಪ್ಪಜಾನನಾ ಮಗ್ಗಸಚ್ಚಂ। ಉಪಾದಾನಂ ದುಕ್ಖಸಚ್ಚಂ, ತಣ್ಹಾ ಸಮುದಯಸಚ್ಚಂ, ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ನಿಸ್ಸರಣಂ ನಿರೋಧಸಚ್ಚಂ, ನಿರೋಧಪ್ಪಜಾನನಾ ಮಗ್ಗಸಚ್ಚಂ। ತಣ್ಹಾ ದುಕ್ಖಸಚ್ಚಂ, ವೇದನಾ ಸಮುದಯಸಚ್ಚಂ, ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ನಿಸ್ಸರಣಂ ನಿರೋಧಸಚ್ಚಂ, ನಿರೋಧಪ್ಪಜಾನನಾ ಮಗ್ಗಸಚ್ಚಂ। ವೇದನಾ ದುಕ್ಖಸಚ್ಚಂ, ಫಸ್ಸೋ ಸಮುದಯಸಚ್ಚಂ, ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ನಿಸ್ಸರಣಂ ನಿರೋಧಸಚ್ಚಂ, ನಿರೋಧಪ್ಪಜಾನನಾ ಮಗ್ಗಸಚ್ಚಂ। ಫಸ್ಸೋ ದುಕ್ಖಸಚ್ಚಂ, ಸಳಾಯತನಂ ಸಮುದಯಸಚ್ಚಂ, ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ನಿಸ್ಸರಣಂ ನಿರೋಧಸಚ್ಚಂ, ನಿರೋಧಪ್ಪಜಾನನಾ ಮಗ್ಗಸಚ್ಚಂ। ಸಳಾಯತನಂ ದುಕ್ಖಸಚ್ಚಂ, ನಾಮರೂಪಂ ಸಮುದಯಸಚ್ಚಂ, ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ನಿಸ್ಸರಣಂ ನಿರೋಧಸಚ್ಚಂ, ನಿರೋಧಪ್ಪಜಾನನಾ ಮಗ್ಗಸಚ್ಚಂ। ನಾಮರೂಪಂ ದುಕ್ಖಸಚ್ಚಂ, ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಸಮುದಯಸಚ್ಚಂ, ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ನಿಸ್ಸರಣಂ ನಿರೋಧಸಚ್ಚಂ, ನಿರೋಧಪ್ಪಜಾನನಾ ಮಗ್ಗಸಚ್ಚಂ। ವಿಞ್ಞಾಣಂ ದುಕ್ಖಸಚ್ಚಂ, ಸಙ್ಖಾರಾ ಸಮುದಯಸಚ್ಚಂ, ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ನಿಸ್ಸರಣಂ ನಿರೋಧಸಚ್ಚಂ, ನಿರೋಧಪ್ಪಜಾನನಾ ಮಗ್ಗಸಚ್ಚಂ। ಸಙ್ಖಾರಾ ದುಕ್ಖಸಚ್ಚಂ, ಅವಿಜ್ಜಾ ಸಮುದಯಸಚ್ಚಂ, ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ನಿಸ್ಸರಣಂ ನಿರೋಧಸಚ್ಚಂ, ನಿರೋಧಪ್ಪಜಾನನಾ ಮಗ್ಗಸಚ್ಚಂ।

ಜರಾಮರಣಂ ಸಿಯಾ ದುಕ್ಖಸಚ್ಚಂ, ಸಿಯಾ ಸಮುದಯಸಚ್ಚಂ, ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ನಿಸ್ಸರಣಂ ನಿರೋಧಸಚ್ಚಂ, ನಿರೋಧಪ್ಪಜಾನನಾ ಮಗ್ಗಸಚ್ಚಂ। ಜಾತಿ ಸಿಯಾ ದುಕ್ಖಸಚ್ಚಂ , ಸಿಯಾ ಸಮುದಯಸಚ್ಚಂ…ಪೇ॰… ಭವೋ ಸಿಯಾ ದುಕ್ಖಸಚ್ಚಂ, ಸಿಯಾ ಸಮುದಯಸಚ್ಚಂ, ಉಭಿನ್ನಮ್ಪಿ ನಿಸ್ಸರಣಂ ನಿರೋಧಸಚ್ಚಂ, ನಿರೋಧಪ್ಪಜಾನನಾ ಮಗ್ಗಸಚ್ಚನ್ತಿ।

ಭಾಣವಾರೋ।

ಸಚ್ಚಕಥಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೩. ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಕಥಾ

೧೭. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ। "ಸತ್ತಿಮೇ , ಭಿಕ್ಖವೇ [ಸಂ॰ ನಿ॰ ೫.೨೦೦], ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಕತಮೇ ಸತ್ತ? ಸತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ , ಧಮ್ಮವಿಚಯಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ, ವೀರಿಯಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ, ಪೀತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ, ಪಸ್ಸದ್ಧಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ, ಸಮಾಧಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ, ಉಪೇಕ್ಖಾಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ - ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ತ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ"।

ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾತಿ ಕೇನಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ? ಬೋಧಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಅನುಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಪಟಿಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಸಮ್ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ।

ಬುಜ್ಝನಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಅನುಬುಜ್ಝನಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಪಟಿಬುಜ್ಝನಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಸಮ್ಬುಜ್ಝನಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ।

ಬೋಧೇನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಅನುಬೋಧೇನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಪಟಿಬೋಧೇನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಸಮ್ಬೋಧೇನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ।

ಬೋಧನಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಅನುಬೋಧನಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಪಟಿಬೋಧನಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಸಮ್ಬೋಧನಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ।

ಬೋಧಿಪಕ್ಖಿಯಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಅನುಬೋಧಿಪಕ್ಖಿಯಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಪಟಿಬೋಧಿಪಕ್ಖಿಯಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಸಮ್ಬೋಧಿಪಕ್ಖಿಯಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ।

ಬುದ್ಧಿಲಭನಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಬುದ್ಧಿಪಟಿಲಭನಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಬುದ್ಧಿರೋಪನಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಬುದ್ಧಿಅಭಿರೋಪನಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಬುದ್ಧಿಪಾಪನಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಬುದ್ಧಿಸಮ್ಪಾಪನಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ।

ಮೂಲಮೂಲಕಾದಿದಸಕಂ

೧೮. ಮೂಲಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಮೂಲಚರಿಯಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಮೂಲಪರಿಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಮೂಲಪರಿವಾರಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ , ಮೂಲಪರಿಪೂರಣಟ್ಠೇನ [ಮೂಲಪರಿಪೂರಟ್ಠೇನ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰) ಏವಮುಪರಿಪಿ] ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಮೂಲಪರಿಪಾಕಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಮೂಲಪಟಿಸಮ್ಭಿದಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಮೂಲಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಪಾಪನಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಮೂಲಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ ವಸೀಭಾವಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಮೂಲಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ ವಸೀಭಾವಪ್ಪತ್ತಾನಮ್ಪಿ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ।

ಹೇತುಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಹೇತುಚರಿಯಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಹೇತುಪರಿಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಹೇತುಪರಿವಾರಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಹೇತುಪರಿಪೂರಣಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಹೇತುಪರಿಪಾಕಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಹೇತುಪಟಿಸಮ್ಭಿದಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಹೇತುಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಪಾಪನಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಹೇತುಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ ವಸೀಭಾವಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಹೇತುಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ ವಸೀಭಾವಪ್ಪತ್ತಾನಮ್ಪಿ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ।

ಪಚ್ಚಯಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಪಚ್ಚಯಚರಿಯಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಪಚ್ಚಯಪರಿಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಪಚ್ಚಯಪರಿವಾರಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಪಚ್ಚಯಪರಿಪೂರಣಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಪಚ್ಚಯಪರಿಪಾಕಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಪಚ್ಚಯಪಟಿಸಮ್ಭಿದಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಪಚ್ಚಯಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಪಾಪನಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಪಚ್ಚಯಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ ವಸೀಭಾವಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಪಚ್ಚಯಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ ವಸೀಭಾವಪ್ಪತ್ತಾನಮ್ಪಿ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ।

ವಿಸುದ್ಧಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ವಿಸುದ್ಧಿಚರಿಯಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ವಿಸುದ್ಧಿಪರಿಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ವಿಸುದ್ಧಿಪರಿವಾರಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ವಿಸುದ್ಧಿಪರಿಪೂರಣಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ವಿಸುದ್ಧಿಪರಿಪಾಕಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ವಿಸುದ್ಧಿಪಟಿಸಮ್ಭಿದಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ವಿಸುದ್ಧಿಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಪಾಪನಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ವಿಸುದ್ಧಿಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ ವಸೀಭಾವಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ವಿಸುದ್ಧಿಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ ವಸೀಭಾವಪ್ಪತ್ತಾನಮ್ಪಿ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ।

ಅನವಜ್ಜಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಅನವಜ್ಜಚರಿಯಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಅನವಜ್ಜಪರಿಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಅನವಜ್ಜಪರಿವಾರಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಅನವಜ್ಜಪರಿಪೂರಣಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಅನವಜ್ಜಪರಿಪಾಕಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಅನವಜ್ಜಪಟಿಸಮ್ಭಿದಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಅನವಜ್ಜಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಪಾಪನಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಅನವಜ್ಜಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ ವಸೀಭಾವಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಅನವಜ್ಜಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ ವಸೀಭಾವಪ್ಪತ್ತಾನಮ್ಪಿ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ।

ನೇಕ್ಖಮ್ಮಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ನೇಕ್ಖಮ್ಮಚರಿಯಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ನೇಕ್ಖಮ್ಮಪರಿಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ನೇಕ್ಖಮ್ಮಪರಿವಾರಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ನೇಕ್ಖಮ್ಮಪರಿಪೂರಣಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ನೇಕ್ಖಮ್ಮಪರಿಪಾಕಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ನೇಕ್ಖಮ್ಮಪಟಿಸಮ್ಭಿದಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ನೇಕ್ಖಮ್ಮಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಪಾಪನಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ನೇಕ್ಖಮ್ಮಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ ವಸೀಭಾವಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ನೇಕ್ಖಮ್ಮಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ ವಸೀಭಾವಪ್ಪತ್ತಾನಮ್ಪಿ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ।

ವಿಮುತ್ತಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ವಿಮುತ್ತಿಚರಿಯಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ವಿಮುತ್ತಿಪರಿಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ವಿಮುತ್ತಿಪರಿವಾರಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ವಿಮುತ್ತಿಪರಿಪೂರಣಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ವಿಮುತ್ತಿಪರಿಪಾಕಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ವಿಮುತ್ತಿಪಟಿಸಮ್ಭಿದಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ವಿಮುತ್ತಿಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಪಾಪನಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ವಿಮುತ್ತಿಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ ವಸೀಭಾವಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ವಿಮುತ್ತಿಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ ವಸೀಭಾವಪ್ಪತ್ತಾನಮ್ಪಿ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ।

ಅನಾಸವಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಅನಾಸವಚರಿಯಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಅನಾಸವಪರಿಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಅನಾಸವಪರಿವಾರಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಅನಾಸವಪರಿಪೂರಣಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಅನಾಸವಪರಿಪಾಕಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ , ಅನಾಸವಪಟಿಸಮ್ಭಿದಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಅನಾಸವಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಪಾಪನಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಅನಾಸವಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ ವಸೀಭಾವಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಅನಾಸವಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ ವಸೀಭಾವಪ್ಪತ್ತಾನಮ್ಪಿ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ।

ವಿವೇಕಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ವಿವೇಕಚರಿಯಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ವಿವೇಕಪರಿಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ವಿವೇಕಪರಿವಾರಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ವಿವೇಕಪರಿಪೂರಣಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ವಿವೇಕಪರಿಪಾಕಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ವಿವೇಕಪಟಿಸಮ್ಭಿದಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ವಿವೇಕಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಪಾಪನಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ವಿವೇಕಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ ವಸೀಭಾವಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ವಿವೇಕಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ ವಸೀಭಾವಪ್ಪತ್ತಾನಮ್ಪಿ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ।

ವೋಸಗ್ಗಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ವೋಸಗ್ಗಚರಿಯಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ವೋಸಗ್ಗಪರಿಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ವೋಸಗ್ಗಪರಿವಾರಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ವೋಸಗ್ಗಪರಿಪೂರಣಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ವೋಸಗ್ಗಪರಿಪಾಕಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ವೋಸಗ್ಗಪಟಿಸಮ್ಭಿದಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ವೋಸಗ್ಗಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಪಾಪನಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ವೋಸಗ್ಗಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ ವಸೀಭಾವಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ವೋಸಗ್ಗಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ ವಸೀಭಾವಪ್ಪತ್ತಾನಮ್ಪಿ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ।

೧೯. ಮೂಲಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಹೇತುಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಪಚ್ಚಯಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ವಿಸುದ್ಧಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಅನವಜ್ಜಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ನೇಕ್ಖಮ್ಮಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ವಿಮುತ್ತಟ್ಠಂ

ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಅನಾಸವಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ವಿವೇಕಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ । ವೋಸಗ್ಗಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ।

ಮೂಲಚರಿಯಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಹೇತುಚರಿಯಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಪಚ್ಚಯಚರಿಯಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ವಿಸುದ್ಧಿಚರಿಯಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಅನವಜ್ಜಚರಿಯಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ನೇಕ್ಖಮ್ಮಚರಿಯಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ವಿಮುತ್ತಿಚರಿಯಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಅನಾಸವಚರಿಯಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ವಿವೇಕಚರಿಯಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ವೋಸಗ್ಗಚರಿಯಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ।

ಮೂಲಪರಿಗ್ಗಹಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ...ಪೇ॰... ವೋಸಗ್ಗಪರಿಗ್ಗಹಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಮೂಲಪರಿವಾರಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ...ಪೇ॰... ವೋಸಗ್ಗಪರಿವಾರಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಮೂಲಪರಿಪೂರಣಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ...ಪೇ॰... ವೋಸಗ್ಗಪರಿಪೂರಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಮೂಲಪರಿಪಾಕಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ...ಪೇ॰... ವೋಸಗ್ಗಪರಿಪಾಕಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಮೂಲಪಟಿಸಮ್ಭಿದಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ...ಪೇ॰... ವೋಸಗ್ಗಪಟಿಸಮ್ಭಿದಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಮೂಲಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಪಾಪನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ...ಪೇ॰... ವೋಸಗ್ಗಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಪಾಪನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಮೂಲಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ ವಸೀಭಾವಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ...ಪೇ॰... ವೋಸಗ್ಗಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ ವಸೀಭಾವಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ...ಪೇ॰...।

ಪರಿಗ್ಗಹಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಪರಿವಾರಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಪರಿಪೂರಣಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಏಕಗ್ಗಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಪಗ್ಗಹಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಅವಿಸಾರಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಅನಾವಿಲಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಅನಿಞ್ಜನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಏಕತ್ತುಪಟ್ಠಾನವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಠಿತಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಆರಮ್ಮಣಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಗೋಚರಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಪಹಾನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಪರಿಚ್ಚಾಗಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ವುಟ್ಠಾನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ವಿವಟ್ಟನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಸನ್ತಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಪಣೀತಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ವಿಮುತ್ತಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಅನಾಸವಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ತರಣಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಅನಿಮಿತ್ತಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಅಪ್ಪಣಿಹಿತಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಸುಞ್ಞತಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಏಕರಸಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಯುಗನದ್ಧಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ನಿಯ್ಯಾನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಹೇತುಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ದಸ್ಸನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ।

ಸಮಥಸ್ಸ ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ವಿಪಸ್ಸನಾಯ ಅನುಪಸ್ಸನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಾನಂ ಏಕರಸಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಯುಗನದ್ಧಸ್ಸ ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಸಿಕ್ಖಾಯ ಸಮಾದಾನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಆರಮ್ಮಣಸ್ಸ ಗೋಚರಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಲೀನಸ್ಸ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಪಗ್ಗಹಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಉದ್ಧತಸ್ಸ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ನಿಗ್ಗಹಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಉಭೋವಿಸುದ್ಧಾನಂ ಅಜ್ಝುಪೇಕ್ಖನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ವಿಸೇಸಾಧಿಗಮಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಉತ್ತರಿ ಪಟಿವೇಧಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಸಚ್ಚಾಭಿಸಮಯಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ನಿರೋಧೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪಕಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ।

ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಅಧಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ...ಪೇ॰... ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ದಸ್ಸನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಸದ್ಧಾಬಲಸ್ಸ ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ...ಪೇ॰... ಪಞ್ಞಾಬಲಸ್ಸ ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಅಕಮ್ಪಿಯಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ -

ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಸತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ...ಪೇ॰... ಉಪೇಕ್ಖಾಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಸ್ಸ ಪಟಿಸಙ್ಖಾನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಯಾ ದಸ್ಸನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ...ಪೇ॰... ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ।

ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಬಲಾನಂ ಅಕಮ್ಪಿಯಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ನಿಯ್ಯಾನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಮಗ್ಗಸ್ಸ ಹೇತುಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾನಂ ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನಾನಂ ಪದಹನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಇದ್ಧಿಪಾದಾನಂ ಇಜ್ಝನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಸಚ್ಚಾನಂ ತಥಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಪಯೋಗಾನಂಀಂಀಂ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಫಲಾನಂ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ।

ವಿತಕ್ಕಸ್ಸ ಅಭಿನಿರೋಪನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ವಿಚಾರಸ್ಸ ಉಪವಿಚಾರಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಪೀತಿಯಾ ಫರಣಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಸುಖಸ್ಸ ಅಭಿಸನ್ದನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ।

ಆವಜ್ಜನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ವಿಜಾನನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಪಜಾನನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಸಞ್ಜಾನನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಏಕೋದಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ಞಾತಟ್ಠಂ [ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಟ್ಠಂ (ಸ್ಯಾ॰)] ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಪರಿಞ್ಞಾಯ ತೀರಣಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಪಹಾನಸ್ಸ ಪರಿಚ್ಚಾಗಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಭಾವನಾಯ ಏಕರಸಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ । ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ ಫಸ್ಸನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ । ಖನ್ಧಾನಂ ಖನ್ಧಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಧಾತೂನಂ ಧಾತುಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಆಯತನಾನಂ ಆಯತನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಸಙ್ಖತಾನಂ ಸಙ್ಖತಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಅಸಙ್ಖತಸ್ಸ ಅಸಙ್ಖತಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ।

ಚಿತ್ತಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಚಿತ್ತಾನನ್ತರಿಯಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಚಿತ್ತಸ್ಸ ವುಟ್ಠಾನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಚಿತ್ತಸ್ಸ ವಿವಟ್ಟನಟ್ಠಂ [ವಿವಜ್ಜನಟ್ಠಂ (ಸ್ಯಾ॰)] ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಹೇತುಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಪಚ್ಚಯಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಚಿತ್ತಸ್ಸ ವತ್ಥುಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಭೂಮಟ್ಠಂ [ಭುಮ್ಮಟ್ಠಂ (ಸ್ಯಾ॰) ಪಟಿ॰ ಮ॰ ೧.೧೪ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಾ] ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಆರಮ್ಮಣಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಗೋಚರಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಚರಿಯಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಗತಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಭಿನೀಹಾರಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಚಿತ್ತಸ್ಸ ನಿಯ್ಯಾನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಚಿತ್ತಸ್ಸ ನಿಸ್ಸರಣಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ।

ಏಕತ್ತೇ ಆವಜ್ಜನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಏಕತ್ತೇ ವಿಜಾನನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಏಕತ್ತೇ ಪಜಾನನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಏಕತ್ತೇ ಸಞ್ಜಾನನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಏಕತ್ತೇ ಏಕೋದಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ( ) [(ಏಕತ್ತೇ ಉಪನಿಬನ್ಧನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ) (ಸಬ್ಬತ್ಥ)]। ಏಕತ್ತೇ ಪಕ್ಖನ್ದನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಏಕತ್ತೇ ಪಸೀದನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಏಕತ್ತೇ ಸನ್ತಿಟ್ಠನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಏಕತ್ತೇ ವಿಮುಚ್ಚನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಏಕತ್ತೇ ಏತಂ ಸನ್ತನ್ತಿ ಪಸ್ಸನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಏಕತ್ತೇ ಯಾನೀಕತಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಏಕತ್ತೇ ವತ್ಥುಕತಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಏಕತ್ತೇ ಅನುಟ್ಠಿತಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಏಕತ್ತೇ ಪರಿಚಿತಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಏಕತ್ತೇ ಸುಸಮಾರದ್ಧಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ । ಏಕತ್ತೇ ಪರಿಗ್ಗಹಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಏಕತ್ತೇ ಪರಿವಾರಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಏಕತ್ತೇ ಪರಿಪೂರಣಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಏಕತ್ತೇ ಸಮೋಧಾನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಏಕತ್ತೇ ಅಧಿಟ್ಠಾನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಏಕತ್ತೇ ಆಸೇವನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಏಕತ್ತೇ ಭಾವನಟ್ಠಂ

ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಏಕತ್ತೇ ಬಹುಲೀಕಮ್ಮಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಏಕತ್ತೇ ಸುಸಮುಗ್ಗತಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಏಕತ್ತೇ ಸುವಿಮುತ್ತಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಏಕತ್ತೇ ಬುಜ್ಝನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಏಕತ್ತೇ ಅನುಬುಜ್ಝನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಏಕತ್ತೇ ಪಟಿಬುಜ್ಝನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಏಕತ್ತೇ ಸಮ್ಬುಜ್ಝನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಏಕತ್ತೇ ಬೋಧನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಏಕತ್ತೇ ಅನುಬೋಧನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಏಕತ್ತೇ ಪಟಿಬೋಧನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಏಕತ್ತೇ ಸಮ್ಬುಜ್ಝನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಏಕತ್ತೇ ಬೋಧಿಪಕ್ಖಿಯಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಏಕತ್ತೇ ಅನುಬೋಧಿಪಕ್ಖಿಯಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಏಕತ್ತೇ ಪಟಿಬೋಧಿಪಕ್ಖಿಯಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಏಕತ್ತೇ ಸಮ್ಬೋಧಿಪಕ್ಖಿಯಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಏಕತ್ತೇ ಜೋತನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಏಕತ್ತೇ ಉಜ್ಜೋತನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಏಕತ್ತೇ ಅನುಜೋತನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಏಕತ್ತೇ ಪಟಿಜೋತನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಏಕತ್ತೇ ಸಞ್ಜೋತನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ।

ಪತಾಪನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ವಿರೋಚನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ । ಕಿಲೇಸಾನಂ ಸನ್ತಾಪನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಅಮಲಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ವಿಮಲಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ನಿಮ್ಮಲಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಸಮಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಸಮಯಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ವಿವೇಕಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ವಿವೇಕಚರಿಯಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ವಿರಾಗಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ವಿರಾಗಚರಿಯಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ನಿರೋಧಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ನಿರೋಧಚರಿಯಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ವೋಸಗ್ಗಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ವೋಸಗ್ಗಚರಿಯಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ವಿಮುತ್ತಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ವಿಮುತ್ತಿಚರಿಯಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ।

ಛನ್ದಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಛನ್ದಸ್ಸ ಮೂಲಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಛನ್ದಸ್ಸ ಪಾದಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಛನ್ದಸ್ಸ ಪಧಾನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಛನ್ದಸ್ಸ ಇಜ್ಝನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಛನ್ದಸ್ಸ ಅಧಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಛನ್ದಸ್ಸ ಪಗ್ಗಹಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಛನ್ದಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಛನ್ದಸ್ಸ ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಛನ್ದಸ್ಸ ದಸ್ಸನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ।

ವೀರಿಯಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ...ಪೇ॰... ಚಿತ್ತಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ...ಪೇ॰... ವೀಮಂಸಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ವೀಮಂಸಾಯ ಮೂಲಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ವೀಮಂಸಾಯ ಪಾದಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ವೀಮಂಸಾಯ ಪಧಾನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ವೀಮಂಸಾಯ ಇಜ್ಝನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ವೀಮಂಸಾಯ ಅಧಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ವೀಮಂಸಾಯ ಪಗ್ಗಹಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ವೀಮಂಸಾಯ ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ವೀಮಂಸಾಯ ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ವೀಮಂಸಾಯ ದಸ್ಸನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ।

ದುಕ್ಖಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಪೀಳನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಸಙ್ಖತಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಸನ್ತಾಪಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ದುಕ್ಖಸ್ಸ ವಿಪರಿಣಾಮಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಸಮುದಯಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಸಮುದಯಸ್ಸ ಆಯೂಹನಟ್ಠಂ ನಿದಾನಟ್ಠಂ ಸಞ್ಞೋಗಟ್ಠಂ ಪಲಿಬೋಧಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ನಿರೋಧಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ನಿರೋಧಸ್ಸ ನಿಸ್ಸರಣಟ್ಠಂ ವಿವೇಕಟ್ಠಂ ಅಸಙ್ಖತಟ್ಠಂ ಅಮತಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಮಗ್ಗಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಮಗ್ಗಸ್ಸ ನಿಯ್ಯಾನಟ್ಠಂ ಹೇತುಟ್ಠಂ ದಸ್ಸನಟ್ಠಂ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ।

ತಥಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಅನತ್ತಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಸಚ್ಚಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಪಟಿವೇಧಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಅಭಿಜಾನನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಪರಿಜಾನನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಧಮ್ಮಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಧಾತುಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಞಾತಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಫಸ್ಸನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಅಭಿಸಮಯಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ।

ನೇಕ್ಖಮ್ಮಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಅಬ್ಯಾಪಾದಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಆಲೋಕಸಞ್ಞಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಞಾಣಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ...ಪೇ॰... ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಅರಹತ್ತಫಲಸಮಾಪತ್ತಿಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ।

ಅಧಿಮೋಕ್ಖಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ...ಪೇ॰... ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಾಬಲಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ...ಪೇ॰... ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಅಕಮ್ಪಿಯಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾಬಲಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ...ಪೇ॰... ಪಟಿಸಙ್ಖಾನಟ್ಠೇನ ಉಪೇಕ್ಖಾಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ।

ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ...ಪೇ॰... ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ಇನ್ದ್ರಿಯಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಅಕಮ್ಪಿಯಟ್ಠೇನ ಬಲಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ನಿಯ್ಯಾನಟ್ಠಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಹೇತುಟ್ಠೇನ ಮಗ್ಗಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಪದಹನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಇಜ್ಝನಟ್ಠೇನ ಇದ್ಧಿಪಾದಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ತಥಟ್ಠೇನ ಸಚ್ಚಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮಥಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಅನುಪಸ್ಸನಟ್ಠೇ ವಿಪಸ್ಸನಂ ...ಪೇ॰... ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಯುಗನದ್ಧಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಸಂವರಟ್ಠೇನ ಸೀಲವಿಸುದ್ಧಿಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಚಿತ್ತವಿಸುದ್ಧಿಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ದಿಟ್ಠಿವಿಸುದ್ಧಿಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಮುತ್ತಟ್ಠೇನ ವಿಮೋಕ್ಖಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೇನ ವಿಜ್ಜಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಪರಿಚ್ಚಾಗಟ್ಠೇನ ವಿಮುತ್ತಿಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಸಮುಚ್ಛೇದಟ್ಠೇನ ಖಯೇ ಞಾಣಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಟ್ಠೇನ ಅನುಪ್ಪಾದೇ ಞಾಣಂ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ।

ಛನ್ದಂ ಮೂಲಟ್ಠೇನ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಮನಸಿಕಾರಂ ಸಮುಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಫಸ್ಸಂ ಸಮೋಧಾನಟ್ಠೇನ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ವೇದನಂ ಸಮೋಸರಣಟ್ಠೇನ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಸಮಾಧಿಂ ಪಮುಖಟ್ಠೇನ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಸತಿಂ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಪಞ್ಞಂ ತತುತ್ತರಟ್ಠೇನ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ವಿಮುತ್ತಿಂ ಸಾರಟ್ಠೇನ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಅಮತೋಗಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪರಿಯೋಸಾನಟ್ಠೇನ ಬುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ।

೧೦. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ। ತತ್ರ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - "ಆವುಸೋ ಭಿಕ್ಖವೋ"ತಿ [ಆವುಸೋತಿ (ಸ್ಯಾ॰) ಸಂ॰ ನಿ॰ ೫.೧೮೫ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಾ]। "ಆವುಸೋ"ತಿ ಖೋ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಾರಿಪುತ್ತಸ್ಸ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಏತದವೋಚ -

"ಸತ್ತಿಮೇ, ಆವುಸೋ, ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ । ಕತಮೇ ಸತ್ತ? ಸತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ, ಧಮ್ಮವಿಚಯಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ...ಪೇ॰... ಉಪೇಕ್ಖಾಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ - ಇಮೇ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಸತ್ತ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ। ಇಮೇಸಂ ಖ್ವಾಹಂ, ಆವುಸೋ, ಸತ್ತನ್ನಂ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾನಂ ಯೇನ ಯೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೇನ ಆಕಙ್ಖಾಮಿ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ವಿಹರಿತುಂ, ತೇನ ತೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೇನ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ವಿಹರಾಮಿ।

ಯೇನ ಯೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೇನ ಆಕಙ್ಖಾಮಿ ಮಜ್ಝನ್ಹಿಕಸಮಯಂ…ಪೇ॰… ಸಾಯನ್ಹಸಮಯಂ ವಿಹರಿತುಂ, ತೇನ ತೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೇನ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯಂ ವಿಹರಾಮಿ। ಸತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಇತಿ ಚೇ ಮೇ, 'ಆವುಸೋ, ಹೋತಿ, ಅಪ್ಪಮಾಣೋ'ತಿ ಮೇ ಹೋತಿ, 'ಸುಸಮಾರದ್ಧೋ'ತಿ ಮೇ ಹೋತಿ। ತಿಟ್ಠನ್ತಞ್ಚ ನಂ [ತಿಟ್ಠನ್ತಂ ಚರಂ (ಸ್ಯಾ॰) ಸಂ॰ ನಿ॰ ೫.೧೮೫ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಾ] 'ತಿಟ್ಠತೀ'ತಿ ಪಜಾನಾಮಿ। ಸಚೇಪಿ ಮೇ ಚವತಿ, 'ಇದಪ್ಪಚ್ಚಯಾ ಮೇ ಚವತೀ'ತಿ ಪಜಾನಾಮಿ। ಧಮ್ಮವಿಚಯಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ…ಪೇ॰… ಉಪೇಕ್ಖಾಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಇತಿ ಚೇ ಮೇ, ಆವುಸೋ, ಹೋತಿ, 'ಅಪ್ಪಮಾಣೋ'ತಿ ಮೇ ಹೋತಿ, 'ಸುಸಮಾರದ್ಧೋ'ತಿ ಮೇ ಹೋತಿ। ತಿಟ್ಠನ್ತಞ್ಚ ನಂ 'ತಿಟ್ಠತೀ'ತಿ ಪಜಾನಾಮಿ। ಸಚೇಪಿ ಮೇ ಚವತಿ, 'ಇದಪ್ಪಚ್ಚಯಾ ಮೇ ಚವತೀ'ತಿ ಪಜಾನಾಮಿ।

"ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಆವುಸೋ, ರಞ್ಞೋ ವಾ ರಾಜಮಹಾಮತ್ತಸ್ಸ ವಾ ನಾನಾರತ್ತಾನಂ ದುಸ್ಸಾನಂ ದುಸ್ಸಕರಣ್ಡಕೋ ಪೂರೋ ಅಸ್ಸ। ಸೋ ಯಞ್ಞದೇವ ದುಸ್ಸಯುಗಂ ಆಕಙ್ಖೇಯ್ಯ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ಪಾರುಪಿತುಂ, ತಂ ತದೇವ ದುಸ್ಸಯುಗಂ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ಪಾರುಪೇಯ್ಯ। ಯಞ್ಞದೇವ ದುಸ್ಸಯುಗಂ ಆಕಙ್ಖೇಯ್ಯ ಮಜ್ಝನ್ಹಿಕಸಮಯಂ…ಪೇ॰… ಸಾಯನ್ಹಸಮಯಂ ಪಾರುಪಿತುಂ, ತಂ ತದೇವ ದುಸ್ಸಯುಗಂ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯಂ ಪಾರುಪೇಯ್ಯ। ಏವಮೇವ ಖ್ವಾಹಂ, ಆವುಸೋ, ಇಮೇಸಂ ಸತ್ತನ್ನಂ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾನಂ ಯೇನ ಯೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೇನ ಆಕಙ್ಖಾಮಿ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ವಿಹರಿತುಂ, ತೇನ ತೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೇನ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ವಿಹರಾಮಿ। ಯೇನ ಯೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೇನ ಆಕಙ್ಖಾಮಿ ಮಜ್ಝನ್ಹಿಕಸಮಯಂ…ಪೇ॰… ಸಾಯನ್ಹಸಮಯಂ ವಿಹರಿತುಂ, ತೇನ ತೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೇನ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯಂ ವಿಹರಾಮಿ। ಸತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಇತಿ ಚೇ ಮೇ, ಆವುಸೋ, ಹೋತಿ, 'ಅಪ್ಪಮಾಣೋ'ತಿ ಮೇ ಹೋತಿ, 'ಸುಸಮಾರದ್ಧೋ'ತಿ ಮೇ ಹೋತಿ। ತಿಟ್ಠನ್ತಞ್ಚ ನಂ 'ತಿಟ್ಠತೀ'ತಿ ಪಜಾನಾಮಿ। ಸಚೇಪಿ ಮೇ ಚವತಿ, 'ಇದಪ್ಪಚ್ಚಯಾ ಮೇ ಚವತೀ'ತಿ ಪಜಾನಾಮಿ…ಪೇ॰… ಉಪೇಕ್ಖಾಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಇತಿ ಚೇ ಮೇ, ಆವುಸೋ, ಹೋತಿ, 'ಅಪ್ಪಮಾಣೋ'ತಿ ಮೇ ಹೋತಿ, 'ಸುಸಮಾರದ್ಧೋ'ತಿ ಮೇ ಹೋತಿ। ತಿಟ್ಠನ್ತಞ್ಚ ನಂ 'ತಿಟ್ಠತೀ'ತಿ ಪಜಾನಾಮಿ। ಸಚೇಪಿ ಮೇ ಚವತಿ, 'ಇದಪ್ಪಚ್ಚಯಾ ಮೇ ಚವತೀ'ತಿ ಪಜಾನಾಮಿ"।

ಸುತ್ತನ್ತನಿದ್ದೇಸೋ

೨೧. ಕಥಂ **ಸತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಇತಿ ಚೇ ಮೇ ಹೋತೀತಿ** ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ? ಯಾವತಾ ನಿರೋಧೂಪಟ್ಠಾತಿ ತಾವತಾ ಸತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ। ಇತಿ ಚೇ ಮೇ ಹೋತೀತಿ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ತೇಲಪ್ಪದೀಪಸ್ಸ ಝಾಯತೋ ಯಾವತಾ ಅಚ್ಚಿ ತಾವತಾ ವಣ್ಣೋ, ಯಾವತಾ ವಣ್ಣೋ ತಾವತಾ ಅಚ್ಚಿ। ಏವಮೇವ ಯಾವತಾ ನಿರೋಧೂಪಟ್ಠಾತಿ ತಾವತಾ ಸತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ। ಇತಿ ಚೇ ಮೇ ಹೋತೀತಿ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ।

ಕಥಂ **ಅಪ್ಪಮಾಣೋ ಇತಿ ಚೇ ಮೇ ಹೋತೀತಿ** ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ? ಪಮಾಣಬದ್ಧಾ [ಪಮಾಣವನ್ತಾ (ಸ್ಯಾ॰), ಅಟ್ಠಕಥಾ ಓಲೋಕೇತಬ್ಬಾ] ಕಿಲೇಸಾ, ಸಬ್ಬೇ ಚ ಪರಿಯುಟ್ಠಾನಾ, ಯೇ ಚ ಸಙ್ಖಾರಾ ಪೋನೋಭವಿಕಾ ಅಪ್ಪಮಾಣೋ ನಿರೋಧೋ ಅಚಲಟ್ಠೇನ ಅಸಙ್ಖತಟ್ಠೇನ। ಯಾವತಾ ನಿರೋಧೂಪಟ್ಠಾತಿ ತಾವತಾ ಅಪ್ಪಮಾಣೋ। ಇತಿ ಚೇ ಮೇ ಹೋತೀತಿ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ।

ಕಥಂ **ಸುಸಮಾರದ್ಧೋ ಇತಿ ಚೇ ಮೇ ಹೋತೀತಿ** – ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ? ವಿಸಮಾ ಕಿಲೇಸಾ, ಸಬ್ಬೇ ಚ ಪರಿಯುಟ್ಠಾನಾ, ಯೇ ಚ ಸಙ್ಖಾರಾ ಪೋನೋಭವಿಕಾ, ಸಮಧಮ್ಮೋ ನಿರೋಧೋ ಸನ್ತಟ್ಠೇನ ಪಣೀತಟ್ಠೇನ। ಯಾವತಾ ನಿರೋಧೂಪಟ್ಠಾತಿ ತಾವತಾ ಸುಸಮಾರದ್ಧೋ ಇತಿ ಚೇ ಮೇ ಹೋತೀತಿ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ।

ಕಥಂ **"ತಿಟ್ಠನ್ತಞ್ಚ ನಂ ತಿಟ್ಠತೀ"ತಿ ಪಜಾನಾಮಿ; ಸಚೇಪಿ ಚವತಿ "ಇದಪ್ಪಚ್ಚಯಾ ಚವತೀ"ತಿ ಪಜಾನಾಮಿ?** ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಸತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ತಿಟ್ಠತಿ? ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಸತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಚವತಿ? ಅಟ್ಠಹಾಕಾರೇಹಿ ಸತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ತಿಟ್ಠತಿ। ಅಟ್ಠಹಾಕಾರೇಹಿ ಸತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಚವತಿ।

ಕತಮೇಹಿ **ಅಟ್ಠಹಾಕಾರೇಹಿ ಸತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ತಿಟ್ಠತಿ?** ಅನುಪ್ಪಾದಂ ಆವಜ್ಜಿತತ್ತಾ ಸತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ತಿಟ್ಠತಿ, ಉಪ್ಪಾದಂ ಅನಾವಜ್ಜಿತತ್ತಾ ಸತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ತಿಟ್ಠತಿ, ಅಪ್ಪವತ್ತಂ ಆವಜ್ಜಿತತ್ತಾ ಸತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ತಿಟ್ಠತಿ, ಪವತ್ತಂ ಅನಾವಜ್ಜಿತತ್ತಾ ಸತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ತಿಟ್ಠತಿ, ಅನಿಮಿತ್ತಂ ಆವಜ್ಜಿತತ್ತಾ ಸತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ತಿಟ್ಠತಿ, ನಿಮಿತ್ತಂ ಅನಾವಜ್ಜಿತತ್ತಾ ಸತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ತಿಟ್ಠತಿ, ನಿರೋಧಂ ಆವಜ್ಜಿತತ್ತಾ ಸತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ತಿಟ್ಠತಿ, ಸಙ್ಖಾರೇ ಅನಾವಜ್ಜಿತತ್ತಾ ಸತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ತಿಟ್ಠತಿ - ಇಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಾಕಾರೇಹಿ ಸತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ತಿಟ್ಠತಿ।

ಕತಮೇಹಿ **ಅಟ್ಠಹಾಕಾರೇಹಿ ಸತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಚವತಿ?** ಉಪ್ಪಾದಂ ಆವಜ್ಜಿತತ್ತಾ ಸತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಚವತಿ, ಅನುಪ್ಪಾದಂ ಅನಾವಜ್ಜಿತತ್ತಾ ಸತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಚವತಿ, ಪವತ್ತಂ ಆವಜ್ಜಿತತ್ತಾ ಸತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಚವತಿ, ಅಪ್ಪವತ್ತಂ ಅನಾವಜ್ಜಿತತ್ತಾ ಸತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಚವತಿ, ನಿಮಿತ್ತಂ ಆವಜ್ಜಿತತ್ತಾ ಸತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಚವತಿ, ಅನಿಮಿತ್ತಂ ಅನಾವಜ್ಜಿತತ್ತಾ ಸತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಚವತಿ, ಸಙ್ಖಾರೇ ಆವಜ್ಜಿತತ್ತಾ ಸತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಚವತಿ, ನಿರೋಧಂ ಅನಾವಜ್ಜಿತತ್ತಾ ಸತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಚವತಿ - ಇಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಾಕಾರೇಹಿ ಸತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಚವತಿ। ಏವಂ "ತಿಟ್ಠನ್ತಞ್ಚ ನಂ ತಿಟ್ಠತೀ"ತಿ ಪಜಾನಾಮಿ। ಸಚೇಪಿ ಚವತಿ, "ಇದಪ್ಪಚ್ಚಯಾ ಮೇ ಚವತೀ"ತಿ ಪಜಾನಾಮಿ...ಪೇ॰...।

ಕಥಂ **ಉಪೇಕ್ಖಾಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಇತಿ ಚೇ ಮೇ ಹೋತೀತಿ** ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ? ಯಾವತಾ ನಿರೋಧೂಪಟ್ಠಾತಿ ತಾವತಾ ಉಪೇಕ್ಖಾಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಇತಿ ಚೇ ಮೇ ಹೋತೀತಿ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ತೇಲಪ್ಪದೀಪಸ್ಸ ಝಾಯತೋ ಯಾವತಾ ಅಚ್ಚಿ ತಾವತಾ ವಣ್ಣೋ, ಯಾವತಾ ವಣ್ಣೋ ತಾವತಾ ಅಚ್ಚಿ। ಏವಮೇವ ಯಾವತಾ ನಿರೋಧೂಪಟ್ಠಾತಿ ತಾವತಾ ಉಪೇಕ್ಖಾಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಇತಿ ಚೇ ಹೋತೀತಿ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ।

ಕಥಂ **ಅಪ್ಪಮಾಣೋ ಇತಿ ಚೇ ಹೋತೀತಿ** ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ? ಪಮಾಣಬದ್ಧಾ ಕಿಲೇಸಾ, ಸಬ್ಬೇ ಚ ಪರಿಯುಟ್ಠಾನಾ, ಯೇ ಚ ಸಙ್ಖಾರಾ ಪೋನೋಭವಿಕಾ ಅಪ್ಪಮಾಣೋ ನಿರೋಧೋ ಅಚಲಟ್ಠೇನ ಅಸಙ್ಖತಟ್ಠೇನ। ಯಾವತಾ ನಿರೋಧೂಪಟ್ಠಾತಿ ತಾವತಾ ಅಪ್ಪಮಾಣೋ ಇತಿ ಚೇ ಹೋತೀತಿ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ।

ಕಥಂ **ಸುಸಮಾರದ್ಧೋ ಇತಿ ಚೇ ಹೋತೀತಿ** ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ? ವಿಸಮಾ ಕಿಲೇಸಾ, ಸಬ್ಬೇ ಚ ಪರಿಯುಟ್ಠಾನಾ, ಯೇ ಚ ಸಙ್ಖಾರಾ ಪೋನೋಭವಿಕಾ ಸಮಧಮ್ಮೋ ನಿರೋಧೋ ಸನ್ತಟ್ಠೇನ ಪಣೀತಟ್ಠೇನ। ಯಾವತಾ ನಿರೋಧೂಪಟ್ಠಾತಿ ತಾವತಾ ಸುಸಮಾರದ್ಧೋ ಇತಿ ಚೇ ಹೋತೀತಿ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ।

ಕಥಂ **"ತಿಟ್ಠನ್ತಞ್ಚ ನಂ ತಿಟ್ಠತೀ"ತಿ ಪಜಾನಾಮಿ; ಸಚೇಪಿ ಚವತಿ "ಇದಪ್ಪಚ್ಚಯಾ ಮೇ ಚವತೀ"ತಿ ಪಜಾನಾಮಿ?** ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಉಪೇಕ್ಖಾಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ತಿಟ್ಠತಿ? ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಉಪೇಕ್ಖಾಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಚವತಿ ? ಅಟ್ಠಹಾಕಾರೇಹಿ ಉಪೇಕ್ಖಾಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ತಿಟ್ಠತಿ। ಅಟ್ಠಹಾಕಾರೇಹಿ ಉಪೇಕ್ಖಾಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಚವತಿ।

ಕತಮೇಹಿ **ಅಟ್ಠಹಾಕಾರೇಹಿ ಉಪೇಕ್ಖಾಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ತಿಟ್ಠತಿ?** ಅನುಪ್ಪಾದಂ ಆವಜ್ಜಿತತ್ತಾ ಉಪೇಕ್ಖಾಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ತಿಟ್ಠತಿ, ಉಪ್ಪಾದಂ ಅನಾವಜ್ಜಿತತ್ತಾ ಉಪೇಕ್ಖಾಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ತಿಟ್ಠತಿ, ಅಪ್ಪವತ್ತಂ ಆವಜ್ಜಿತತ್ತಾ ಉಪೇಕ್ಖಾಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ತಿಟ್ಠತಿ, ಪವತ್ತಂ ಅನಾವಜ್ಜಿತತ್ತಾ ಉಪೇಕ್ಖಾಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ತಿಟ್ಠತಿ, ಅನಿಮಿತ್ತಂ ಆವಜ್ಜಿತತ್ತಾ ಉಪೇಕ್ಖಾಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ತಿಟ್ಠತಿ, ನಿಮಿತ್ತಂ ಅನಾವಜ್ಜಿತತ್ತಾ ಉಪೇಕ್ಖಾಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ತಿಟ್ಠತಿ, ನಿರೋಧಂ ಆವಜ್ಜಿತತ್ತಾ ಉಪೇಕ್ಖಾಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ತಿಟ್ಠತಿ, ಸಙ್ಖಾರೇ ಅನಾವಜ್ಜಿತತ್ತಾ ಉಪೇಕ್ಖಾಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ತಿಟ್ಠತಿ - ಇಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಾಕಾರೇಹಿ ಉಪೇಕ್ಖಾಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ತಿಟ್ಠತಿ।

ಕತಮೇಹಿ **ಅಟ್ಠಹಾಕಾರೇಹಿ ಉಪೇಕ್ಖಾಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಚವತಿ?** ಉಪ್ಪಾದಂ ಆವಜ್ಜಿತತ್ತಾ ಉಪೇಕ್ಖಾಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಚವತಿ, ಅನುಪ್ಪಾದಂ ಅನಾವಜ್ಜಿತತ್ತಾ ಉಪೇಕ್ಖಾಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಚವತಿ, ಪವತ್ತಂ ಆವಜ್ಜಿತತ್ತಾ ಉಪೇಕ್ಖಾಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಚವತಿ, ಅಪ್ಪವತ್ತಂ

ಅನಾವಜ್ಜಿತತ್ತಾ ಉಪೇಕ್ಖಾಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಚವತಿ, ನಿಮಿತ್ತಂ ಆವಜ್ಜಿತತ್ತಾ ಉಪೇಕ್ಖಾಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಚವತಿ , ಅನಿಮಿತ್ತಂ ಅನಾವಜ್ಜಿತತ್ತಾ ಉಪೇಕ್ಖಾಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಚವತಿ, ಸಙ್ಖಾರೇ ಆವಜ್ಜಿತತ್ತಾ ಉಪೇಕ್ಖಾಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಚವತಿ, ನಿರೋಧಂ ಅನಾವಜ್ಜಿತತ್ತಾ ಉಪೇಕ್ಖಾಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಚವತಿ - ಇಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಾಕಾರೇಹಿ ಉಪೇಕ್ಖಾಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಚವತಿ। ಏವಂ "ತಿಟ್ಠನ್ತಞ್ಚ ನಂ ತಿಟ್ಠತೀ"ತಿ ಪಜಾನಾಮಿ; ಸಚೇಪಿ ಚವತಿ, "ಇದಪ್ಪಚ್ಚಯಾ ಮೇ ಚವತೀ"ತಿ ಪಜಾನಾಮಿ।

ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಕಥಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೪. ಮೇತ್ತಾಕಥಾ

೨೨. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ । "ಮೇತ್ತಾಯ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಆಸೇವಿತಾಯ ಭಾವಿತಾಯ ಬಹುಲೀಕತಾಯ ಯಾನೀಕತಾಯ ವತ್ಥುಕತಾಯ ಅನುಟ್ಠಿತಾಯ ಪರಿಚಿತಾಯ ಸುಸಮಾರದ್ಧಾಯ ಏಕಾದಸಾನಿಸಂಸಾ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಾ। ಕತಮೇ ಏಕಾದಸ? ಸುಖಂ ಸುಪತಿ, ಸುಖಂ ಪಟಿಬುಜ್ಝತಿ, ನ ಪಾಪಕಂ ಸುಪಿನಂ ಪಸ್ಸತಿ, ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಪಿಯೋ ಹೋತಿ, ಅಮನುಸ್ಸಾನಂ ಪಿಯೋ ಹೋತಿ, ದೇವತಾ ರಕ್ಖನ್ತಿ, ನಾಸ್ಸ ಅಗ್ಗಿ ವಾ ವಿಸಂ ವಾ ಸತ್ಥಂ ವಾ ಕಮತಿ, ತುವಟಂ ಚಿತ್ತಂ ಸಮಾಧಿಯತಿ, ಮುಖವಣ್ಣೋ ವಿಪ್ಪಸೀದತಿ, ಅಸಮ್ಮೂಳ್ಹೋ ಕಾಲಙ್ಕರೋತಿ, ಉತ್ತರಿ [ಉತ್ತರಿಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰) ಅ॰ ನಿ॰ ೧೧.೧೫ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಾ] ಅಪ್ಪಟಿವಿಜ್ಝನ್ತೋ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೂಪಗೋ ಹೋತಿ। ಮೇತ್ತಾಯ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಆಸೇವಿತಾಯ ಭಾವಿತಾಯ ಬಹುಲೀಕತಾಯ ಯಾನೀಕತಾಯ ವತ್ಥುಕತಾಯ ಅನುಟ್ಠಿತಾಯ ಪರಿಚಿತಾಯ ಸುಸಮಾರದ್ಧಾಯ - ಇಮೇ ಏಕಾದಸಾನಿಸಂಸಾ ಪಾಟಿಕಙ್ಖಾ" ।

ಅತ್ಥಿ ಅನೋಧಿಸೋ ಫರಣಾ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ, ಅತ್ಥಿ ಓಧಿಸೋ ಫರಣಾ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ, ಅತ್ಥಿ ದಿಸಾಫರಣಾ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ। ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಅನೋಧಿಸೋ ಫರಣಾ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ, ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಓಧಿಸೋ ಫರಣಾ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ, ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ದಿಸಾಫರಣಾ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ? ಪಞ್ಚಹಾಕಾರೇಹಿ ಅನೋಧಿಸೋ ಫರಣಾ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ, ಸತ್ತಹಾಕಾರೇಹಿ ಓಧಿಸೋ ಫರಣಾ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ, ದಸಹಾಕಾರೇಹಿ ದಿಸಾಫರಣಾ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ।

ಕತಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಾಕಾರೇಹಿ ಅನೋಧಿಸೋ ಫರಣಾ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ? ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾ ಅವೇರಾ ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜಾ [ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಝಾ (ಸ್ಯಾ॰)] ಅನೀಘಾ ಸುಖೀ ಅತ್ತಾನಂ ಪರಿಹರನ್ತು। ಸಬ್ಬೇ ಪಾಣಾ...ಪೇ॰... ಸಬ್ಬೇ ಭೂತಾ...ಪೇ॰... ಸಬ್ಬೇ ಪುಗ್ಗಲಾ...ಪೇ॰... ಸಬ್ಬೇ ಅತ್ತಭಾವಪರಿಯಾಪನ್ನಾ ಅವೇರಾ ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜಾ ಅನೀಘಾ ಸುಖೀ ಅತ್ತಾನಂ ಪರಿಹರನ್ತೂತಿ। ಇಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಾಕಾರೇಹಿ ಅನೋಧಿಸೋ ಫರಣಾ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ।

ಕತಮೇಹಿ ಸತ್ತಹಾಕಾರೇಹಿ ಓಧಿಸೋ ಫರಣಾ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ? ಸಬ್ಬಾ ಇತ್ಥಿಯೋ ಅವೇರಾ ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜಾ ಅನೀಘಾ ಸುಖೀ ಅತ್ತಾನಂ ಪರಿಹರನ್ತು। ಸಬ್ಬೇ ಪುರಿಸಾ...ಪೇ॰... ಸಬ್ಬೇ ಅರಿಯಾ...ಪೇ॰... ಸಬ್ಬೇ ಅನರಿಯಾ...ಪೇ॰... ಸಬ್ಬೇ ದೇವಾ...ಪೇ॰... ಸಬ್ಬೇ ಮನುಸ್ಸಾ...ಪೇ॰... ಸಬ್ಬೇ ವಿನಿಪಾತಿಕಾ ಅವೇರಾ ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜಾ ಅನೀಘಾ ಸುಖೀ ಅತ್ತಾನಂ ಪರಿಹರನ್ತೂತಿ। ಇಮೇಹಿ ಸತ್ತಹಾಕಾರೇಹಿ ಓಧಿಸೋ ಫರಣಾ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ।

ಕತಮೇಹಿ ದಸಹಾಕಾರೇಹಿ ದಿಸಾಫರಣಾ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ? ಸಬ್ಬೇ ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಸತ್ತಾ ಅವೇರಾ ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜಾ ಅನೀಘಾ ಸುಖೀ ಅತ್ತಾನಂ ಪರಿಹರನ್ತು । ಸಬ್ಬೇ ಪಚ್ಛಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಸತ್ತಾ...ಪೇ॰... ಸಬ್ಬೇ ಉತ್ತರಾಯ ದಿಸಾಯ ಸತ್ತಾ...ಪೇ॰... ಸಬ್ಬೇ ದಕ್ಖಿಣಾಯ ದಿಸಾಯ ಸತ್ತಾ...ಪೇ॰... ಸಬ್ಬೇ ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ಅನುದಿಸಾಯ ಸತ್ತಾ...ಪೇ॰... ಸಬ್ಬೇ ಪಚ್ಛಿಮಾಯ ಅನುದಿಸಾಯ ಸತ್ತಾ...ಪೇ॰... ಸಬ್ಬೇ ಉತ್ತರಾಯ ಅನುದಿಸಾಯ ಸತ್ತಾ...ಪೇ॰... ಸಬ್ಬೇ ದಕ್ಖಿಣಾಯ ಅನುದಿಸಾಯ ಸತ್ತಾ...ಪೇ॰... ಸಬ್ಬೇ ಹೇಟ್ಠಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಸತ್ತಾ...ಪೇ॰... ಸಬ್ಬೇ ಉಪರಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಸತ್ತಾ ಅವೇರಾ ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜಾ ಅನೀಘಾ ಸುಖೀ

ಅತ್ತಾನಂ ಪರಿಹರನ್ತು। ಸಬ್ಬೇ ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಪಾಣಾ…ಪೇ॰… ಭೂತಾ… ಪುಗ್ಗಲಾ… ಅತ್ತಭಾವಪರಿಯಾಪನ್ನಾ… ಸಬ್ಬಾ ಇತ್ಥಿಯೋ… ಸಬ್ಬೇ ಪುರಿಸಾ… ಸಬ್ಬೇ ಅರಿಯಾ… ಸಬ್ಬೇ ಅನರಿಯಾ… ಸಬ್ಬೇ ದೇವಾ… ಸಬ್ಬೇ ಮನುಸ್ಸಾ… ಸಬ್ಬೇ ವಿನಿಪಾತಿಕಾ ಅವೇರಾ ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜಾ ಅನೀಘಾ ಸುಖೀ ಅತ್ತಾನಂ ಪರಿಹರನ್ತು। ಸಬ್ಬೇ ಪಚ್ಛಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ವಿನಿಪಾತಿಕಾ…ಪೇ॰… ಸಬ್ಬೇ ಉತ್ತರಾಯ ದಿಸಾಯ ವಿನಿಪಾತಿಕಾ… ಸಬ್ಬೇ ದಕ್ಖಿಣಾಯ ದಿಸಾಯ ವಿನಿಪಾತಿಕಾ… ಸಬ್ಬೇ ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ಅನುದಿಸಾಯ ವಿನಿಪಾತಿಕಾ… ಸಬ್ಬೇ ಪಚ್ಛಿಮಾಯ ಅನುದಿಸಾಯ ವಿನಿಪಾತಿಕಾ… ಸಬ್ಬೇ ಉತ್ತರಾಯ ಅನುದಿಸಾಯ ವಿನಿಪಾತಿಕಾ… ಸಬ್ಬೇ ದಕ್ಖಿಣಾಯ ಅನುದಿಸಾಯ ವಿನಿಪಾತಿಕಾ… ಸಬ್ಬೇ ಹೇಟ್ಠಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ವಿನಿಪಾತಿಕಾ… ಸಬ್ಬೇ ಉಪರಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ವಿನಿಪಾತಿಕಾ ಅವೇರಾ ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜಾ ಅನೀಘಾ ಸುಖೀ ಅತ್ತಾನಂ ಪರಿಹರನ್ತೂತಿ। ಇಮೇಹಿ ದಸಹಾಕಾರೇಹಿ ದಿಸಾಫರಣಾ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ।

೧. ಇನ್ದ್ರಿಯವಾರೋ

೨೩. ಸಬ್ಬೇಸಂ ಸತ್ತಾನಂ ಪೀಳನಂ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಅಪೀಳನಾಯ, ಉಪಘಾತಂ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಅನುಪಘಾತೇನ, ಸನ್ತಾಪಂ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಅಸನ್ತಾಪೇನ, ಪರಿಯಾದಾನಂ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಅಪರಿಯಾದಾನೇನ, ವಿಹೇಸಂ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಅವಿಹೇಸಾಯ, ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾ ಅವೇರಿನೋ ಹೋನ್ತು ಮಾ ವೇರಿನೋ, ಸುಖಿನೋ ಹೋನ್ತು ಮಾ ದುಕ್ಖಿನೋ, ಸುಖಿತತ್ತಾ ಹೋನ್ತು ಮಾ ದುಕ್ಖಿತತ್ತಾತಿ - ಇಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಾಕಾರೇಹಿ ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತೇ ಮೇತ್ತಾಯತೀತಿ - ಮೇತ್ತಾ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಚೇತಯತೀತಿ - ಚೇತೋ। ಸಬ್ಬಬ್ಯಾಪಾದಪರಿಯುಟ್ಠಾನೇಹಿ ವಿಮುಚ್ಚತೀತಿ - ವಿಮುತ್ತಿ। ಮೇತ್ತಾ ಚ ಚೇತೋ ಚ ವಿಮುತ್ತಿ ಚಾತಿ - ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ।

ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾ ಅವೇರಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಖೇಮಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಸುಖಿನೋ ಹೋನ್ತೂತಿ - ಸದ್ಧಾಯ ಅಧಿಮುಚ್ಚತಿ। ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಪರಿಭಾವಿತಾ ಹೋತಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ।

ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾ ಅವೇರಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಖೇಮಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಸುಖಿನೋ ಹೋನ್ತೂತಿ - ವೀರಿಯಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಪರಿಭಾವಿತಾ ಹೋತಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ।

ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾ ಅವೇರಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಖೇಮಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಸುಖಿನೋ ಹೋನ್ತೂತಿ - ಸತಿಂ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತಿ। ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಪರಿಭಾವಿತಾ ಹೋತಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ।

ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾ ಅವೇರಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಖೇಮಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಸುಖಿನೋ ಹೋನ್ತೂತಿ - ಚಿತ್ತಂ ಸಮಾದಹತಿ। ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಪರಿಭಾವಿತಾ ಹೋತಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ।

ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾ ಅವೇರಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಖೇಮಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಸುಖಿನೋ ಹೋನ್ತೂತಿ - ಪಞ್ಞಾಯ ಪಜಾನಾತಿ। ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಪರಿಭಾವಿತಾ ಹೋತಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ।

ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಮೇತ್ತಾಯ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಆಸೇವನಾ ಹೋನ್ತಿ। ಇಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಇನ್ದ್ರಿಯೇಹಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ ಆಸೇವೀಯತಿ। ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಮೇತ್ತಾಯ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಭಾವನಾ ಹೋನ್ತಿ। ಇಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಇನ್ದ್ರಿಯೇಹಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ ಭಾವೀಯತಿ। ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಮೇತ್ತಾಯ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಹೋನ್ತಿ। ಇಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಇನ್ದ್ರಿಯೇಹಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ ಬಹುಲೀಕರೀಯತಿ। ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಮೇತ್ತಾಯ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಅಲಙ್ಕಾರಾ ಹೋನ್ತಿ। ಇಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಇನ್ದ್ರಿಯೇಹಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ ಸ್ವಾಲಙ್ಕತಾ ಹೋತಿ। ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಮೇತ್ತಾಯ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಪರಿಕ್ಖಾರಾ ಹೋನ್ತಿ। ಇಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಇನ್ದ್ರಿಯೇಹಿ

ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ ಸುಪರಿಕ್ಖತಾ ಹೋತಿ। ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಮೇತ್ತಾಯ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಪರಿವಾರಾ ಹೋನ್ತಿ। ಇಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಇನ್ದ್ರಿಯೇಹಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ ಸುಪರಿವುತಾ ಹೋತಿ। ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಮೇತ್ತಾಯ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಆಸೇವನಾ ಹೋನ್ತಿ, ಭಾವನಾ ಹೋನ್ತಿ, ಬಹುಲೀಕತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಲಙ್ಕಾರಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪರಿಕ್ಖಾರಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪರಿವಾರಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪಾರಿಪೂರೀ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಗತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಜಾತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಂಸಟ್ಠಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪಕ್ಖನ್ದನಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪಸೀದನಾ [ಸಂಸೀದನಾ (ಕ॰ ಸೀ॰ ಅಟ್ಠ॰)] ಹೋನ್ತಿ, ಸನ್ತಿಟ್ಠನಾ ಹೋನ್ತಿ, ವಿಮುಚ್ಚನಾ ಹೋನ್ತಿ, "ಏತಂ ಸನ್ತ"ನ್ತಿ ಫಸ್ಸನಾ ಹೋನ್ತಿ, ಯಾನೀಕತಾ ಹೋನ್ತಿ , ವತ್ಥುಕತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅನುಟ್ಠಿತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪರಿಚಿತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸುಸಮಾರದ್ಧಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸುಭಾವಿತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸ್ವಾಧಿಟ್ಠಿತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸುಸಮುಗ್ಗತಾ ಹೋನ್ತಿ , ಸುವಿಮುತ್ತಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಬ್ಬತ್ತೇನ್ತಿ ಜೋತೇನ್ತಿ ಪತಾಪೇನ್ತಿ।

೨. ಬಲವಾರೋ

೧೪. ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾ ಅವೇರಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಖೇಮಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಸುಖಿನೋ ಹೋನ್ತೂತಿ - ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯೇ ನ ಕಮ್ಪತಿ। ಸದ್ಧಾಬಲಪರಿಭಾವಿತಾ ಹೋತಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ।

ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾ ಅವೇರಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಖೇಮಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಸುಖಿನೋ ಹೋನ್ತೂತಿ - ಕೋಸಜ್ಜೇ ನ ಕಮ್ಪತಿ। ವೀರಿಯಬಲಪರಿಭಾವಿತಾ ಹೋತಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ।

ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾ ಅವೇರಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಖೇಮಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಸುಖಿನೋ ಹೋನ್ತೂತಿ - ಪಮಾದೇ ನ ಕಮ್ಪತಿ। ಸತಿಬಲಪರಿಭಾವಿತಾ ಹೋತಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ।

ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾ ಅವೇರಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಖೇಮಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಸುಖಿನೋ ಹೋನ್ತೂತಿ - ಉದ್ಧಚ್ಚೇ ನ ಕಮ್ಪತಿ। ಸಮಾಧಿಬಲಪರಿಭಾವಿತಾ ಹೋತಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ।

ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾ ಅವೇರಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಖೇಮಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಸುಖಿನೋ ಹೋನ್ತೂತಿ - ಅವಿಜ್ಜಾಯ ನ ಕಮ್ಪತಿ। ಪಞ್ಞಾಬಲಪರಿಭಾವಿತಾ ಹೋತಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ।

ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಚ ಬಲಾನಿ ಮೇತ್ತಾಯ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಆಸೇವನಾ ಹೋನ್ತಿ। ಇಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಬಲೇಹಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ ಆಸೇವೀಯತಿ। ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಚ ಬಲಾನಿ ಮೇತ್ತಾಯ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಭಾವನಾ ಹೋನ್ತಿ। ಇಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಬಲೇಹಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ ಭಾವೀಯತಿ। ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಚ ಬಲಾನಿ ಮೇತ್ತಾಯ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಹೋನ್ತಿ। ಇಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಬಲೇಹಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ ಬಹುಲೀಕರೀಯತಿ। ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಚ ಬಲಾನಿ ಮೇತ್ತಾಯ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಅಲಙ್ಕಾರಾ ಹೋನ್ತಿ। ಇಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಬಲೇಹಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ ಸ್ವಾಲಙ್ಕತಾ ಹೋತಿ। ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಚ ಬಲಾನಿ ಮೇತ್ತಾಯ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಪರಿಕ್ಖಾರಾ ಹೋನ್ತಿ। ಇಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಬಲೇಹಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ ಸುಪರಿಕ್ಖತಾ ಹೋತಿ। ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಚ ಬಲಾನಿ ಮೇತ್ತಾಯ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಪರಿವಾರಾ ಹೋನ್ತಿ। ಇಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಬಲೇಹಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ ಸುಪರಿವುತಾ ಹೋತಿ। ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಚ ಬಲಾನಿ ಮೇತ್ತಾಯ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಆಸೇವನಾ ಹೋನ್ತಿ, ಭಾವನಾ ಹೋನ್ತಿ, ಬಹುಲೀಕತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಲಙ್ಕಾರಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪರಿಕ್ಖಾರಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪರಿವಾರಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪಾರಿಪೂರೀ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಗತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಜಾತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಂಸಟ್ಠಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪಕ್ಖನ್ದನಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪಸೀದನಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸನ್ತಿಟ್ಠನಾ ಹೋನ್ತಿ, ವಿಮುಚ್ಚನಾ ಹೋನ್ತಿ, "ಏತಂ ಸನ್ತ"ನ್ತಿ ಫಸ್ಸನಾ ಹೋನ್ತಿ, ಯಾನೀಕತಾ ಹೋನ್ತಿ, ವತ್ಥುಕತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅನುಟ್ಠಿತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪರಿಚಿತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸುಸಮಾರದ್ಧಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸುಭಾವಿತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸ್ವಾಧಿಟ್ಠಿತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸುಸಮುಗ್ಗತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸುವಿಮುತ್ತಾ ಹೋನ್ತಿ ನಿಬ್ಬತ್ತೇನ್ತಿ ಜೋತೇನ್ತಿ ಪತಾಪೇನ್ತಿ।

೩. ಬೋಜ್ಝಙ್ಗವಾರೋ

೨೫. ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾ ಅವೇರಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಖೇಮಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಸುಖಿನೋ ಹೋನ್ತೂತಿ - ಸತಿಂ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತಿ। ಸತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಪರಿಭಾವಿತಾ ಹೋತಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ।

ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾ ಅವೇರಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಖೇಮಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಸುಖಿನೋ ಹೋನ್ತೂತಿ - ಪಞ್ಞಾಯ ಪವಿಚಿನಾತಿ। ಧಮ್ಮವಿಚಯಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಪರಿಭಾವಿತಾ ಹೋತಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ।

ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾ ಅವೇರಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಖೇಮಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಸುಖಿನೋ ಹೋನ್ತೂತಿ - ವೀರಿಯಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ವೀರಿಯಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಪರಿಭಾವಿತಾ ಹೋತಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ।

ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾ ಅವೇರಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಖೇಮಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಸುಖಿನೋ ಹೋನ್ತೂತಿ - ಪರಿಳಾಹಂ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭೇತಿ। ಪೀತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಪರಿಭಾವಿತಾ ಹೋತಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ।

ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾ ಅವೇರಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಖೇಮಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಸುಖಿನೋ ಹೋನ್ತೂತಿ - ದುಟ್ಠುಲ್ಲಂ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭೇತಿ। ಪಸ್ಸದ್ಧಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಪರಿಭಾವಿತಾ ಹೋತಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ।

ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾ ಅವೇರಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಖೇಮಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಸುಖಿನೋ ಹೋನ್ತೂತಿ - ಚಿತ್ತಂ ಸಮಾದಹತಿ। ಸಮಾಧಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಪರಿಭಾವಿತಾ ಹೋತಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ।

ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾ ಅವೇರಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಖೇಮಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಸುಖಿನೋ ಹೋನ್ತೂತಿ - ಞಾಣೇನ ಕಿಲೇಸೇ ಪಟಿಸಙ್ಖಾತಿ। ಉಪೇಕ್ಖಾಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಪರಿಭಾವಿತಾ ಹೋತಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ।

ಇಮೇ ಸತ್ತ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ ಮೇತ್ತಾಯ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಆಸೇವನಾ ಹೋನ್ತಿ। ಇಮೇಹಿ ಸತ್ತಹಿ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೇಹಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ ಆಸೇವೀಯತಿ। ಇಮೇ ಸತ್ತ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ ಮೇತ್ತಾಯ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಭಾವನಾ ಹೋನ್ತಿ। ಇಮೇಹಿ ಸತ್ತಹಿ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೇಹಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ ಭಾವೀಯತಿ। ಇಮೇ ಸತ್ತ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ ಮೇತ್ತಾಯ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಹೋನ್ತಿ। ಇಮೇಹಿ ಸತ್ತಹಿ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೇಹಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ ಬಹುಲೀಕರೀಯತಿ। ಇಮೇ ಸತ್ತ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ ಮೇತ್ತಾಯ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಅಲಙ್ಕಾರಾ ಹೋನ್ತಿ। ಇಮೇಹಿ ಸತ್ತಹಿ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೇಹಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ ಸ್ವಾಲಙ್ಕತಾ ಹೋತಿ। ಇಮೇ ಸತ್ತ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ ಮೇತ್ತಾಯ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಪರಿಕ್ಖಾರಾ ಹೋನ್ತಿ। ಇಮೇಹಿ ಸತ್ತಹಿ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೇಹಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ ಸುಪರಿಕ್ಖತಾ ಹೋತಿ। ಇಮೇ ಸತ್ತ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ ಮೇತ್ತಾಯ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಪರಿವಾರಾ ಹೋನ್ತಿ। ಇಮೇಹಿ ಸತ್ತಹಿ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೇಹಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ ಸುಪರಿವುತಾ ಹೋತಿ। ಇಮೇ ಸತ್ತ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ ಮೇತ್ತಾಯ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಆಸೇವನಾ ಹೋನ್ತಿ, ಭಾವನಾ ಹೋನ್ತಿ, ಬಹುಲೀಕತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಲಙ್ಕಾರಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪರಿಕ್ಖಾರಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪರಿವಾರಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪಾರಿಪೂರೀ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಗತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಜಾತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಂಸಟ್ಠಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪಕ್ಖನ್ದನಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪಸೀದನಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸನ್ತಿಟ್ಠನಾ ಹೋನ್ತಿ, ವಿಮುಚ್ಚನಾ ಹೋನ್ತಿ, "ಏತಂ ಸನ್ತ"ನ್ತಿ ಫಸ್ಸನಾ ಹೋನ್ತಿ, ಯಾನೀಕತಾ ಹೋನ್ತಿ, ವತ್ಥುಕತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅನುಟ್ಠಿತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪರಿಚಿತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸುಸಮಾರದ್ಧಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸುಭಾವಿತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸ್ವಾಧಿಟ್ಠಿತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸುಸಮುಗ್ಗತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸುವಿಮುತ್ತಾ ಹೋನ್ತಿ, ನಿಬ್ಬತ್ತೇನ್ತಿ ಜೋತೇನ್ತಿ ಪತಾಪೇನ್ತಿ।

೪. ಮಗ್ಗಙ್ಗವಾರೋ

೨೬. ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾ ಅವೇರಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಖೇಮಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಸುಖಿನೋ ಹೋನ್ತೂತಿ - ಸಮ್ಮಾ ಪಸ್ಸತಿ। ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಪರಿಭಾವಿತಾ ಹೋತಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ।

ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾ ಅವೇರಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಖೇಮಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಸುಖಿನೋ ಹೋನ್ತೂತಿ - ಸಮ್ಮಾ ಅಭಿನಿರೋಪೇತಿ। ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪಪರಿಭಾವಿತಾ ಹೋತಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ।

ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾ ಅವೇರಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಖೇಮಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಸುಖಿನೋ ಹೋನ್ತೂತಿ - ಸಮ್ಮಾ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಸಮ್ಮಾವಾಚಾಪರಿಭಾವಿತಾ ಹೋತಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ।

ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾ ಅವೇರಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಖೇಮಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಸುಖಿನೋ ಹೋನ್ತೂತಿ - ಸಮ್ಮಾ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇತಿ। ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತಪರಿಭಾವಿತಾ ಹೋತಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ।

ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾ ಅವೇರಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಖೇಮಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಸುಖಿನೋ ಹೋನ್ತೂತಿ - ಸಮ್ಮಾ ವೋದಾಪೇತಿ । ಸಮ್ಮಾಆಜೀವಪರಿಭಾವಿತಾ ಹೋತಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ।

ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾ ಅವೇರಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಖೇಮಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಸುಖಿನೋ ಹೋನ್ತೂತಿ - ಸಮ್ಮಾ ಪಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮಪರಿಭಾವಿತಾ ಹೋತಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ।

ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾ ಅವೇರಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಖೇಮಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಸುಖಿನೋ ಹೋನ್ತೂತಿ - ಸಮ್ಮಾ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತಿ। ಸಮ್ಮಾಸತಿಪರಿಭಾವಿತಾ ಹೋತಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ।

ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾ ಅವೇರಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಖೇಮಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಸುಖಿನೋ ಹೋನ್ತೂತಿ - ಸಮ್ಮಾ ಸಮಾದಹತಿ। ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿಪರಿಭಾವಿತಾ ಹೋತಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ।

ಇಮೇ ಅಟ್ಠ ಮಗ್ಗಙ್ಗಾ ಮೇತ್ತಾಯ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಆಸೇವನಾ ಹೋನ್ತಿ। ಇಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ ಮಗ್ಗಙ್ಗೇಹಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ ಆಸೇವೀಯತಿ। ಇಮೇ ಅಟ್ಠ ಮಗ್ಗಙ್ಗಾ ಮೇತ್ತಾಯ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಭಾವನಾ ಹೋನ್ತಿ। ಇಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ ಮಗ್ಗಙ್ಗೇಹಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ ಭಾವೀಯತಿ। ಇಮೇ ಅಟ್ಠ ಮಗ್ಗಙ್ಗಾ ಮೇತ್ತಾಯ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಹೋನ್ತಿ। ಇಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ ಮಗ್ಗಙ್ಗೇಹಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ ಬಹುಲೀಕರೀಯತಿ। ಇಮೇ ಅಟ್ಠ ಮಗ್ಗಙ್ಗಾ ಮೇತ್ತಾಯ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಅಲಙ್ಕಾರಾ ಹೋನ್ತಿ। ಇಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ ಮಗ್ಗಙ್ಗೇಹಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ ಸ್ವಾಲಙ್ಕತಾ ಹೋನ್ತಿ। ಇಮೇ ಅಟ್ಠ ಮಗ್ಗಙ್ಗಾ ಮೇತ್ತಾಯ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಪರಿಕ್ಖಾರಾ ಹೋನ್ತಿ। ಇಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ ಮಗ್ಗಙ್ಗೇಹಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ ಸುಪರಿಕ್ಖತಾ ಹೋತಿ। ಇಮೇ ಅಟ್ಠ ಮಗ್ಗಙ್ಗಾ ಮೇತ್ತಾಯ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಪರಿವಾರಾ ಹೋನ್ತಿ। ಇಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ ಮಗ್ಗಙ್ಗೇಹಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ ಸುಪರಿವುತಾ ಹೋತಿ। ಇಮೇ ಅಟ್ಠ ಮಗ್ಗಙ್ಗಾ ಮೇತ್ತಾಯ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಆಸೇವನಾ ಹೋನ್ತಿ , ಭಾವನಾ ಹೋನ್ತಿ , ಬಹುಲೀಕತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಲಙ್ಕಾರಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪರಿಕ್ಖಾರಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪರಿವಾರಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪಾರಿಪೂರೀ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಗತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಜಾತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಂಸಟ್ಠಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪಕ್ಖನ್ದನಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪಸೀದನಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸನ್ತಿಟ್ಠನಾ ಹೋನ್ತಿ, ವಿಮುಚ್ಚನಾ ಹೋನ್ತಿ, "ಏತಂ ಸನ್ತ"ನ್ತಿ ಫಸ್ಸನಾ ಹೋನ್ತಿ, ಯಾನೀಕತಾ ಹೋನ್ತಿ, ವತ್ಥುಕತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅನುಟ್ಠಿತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪರಿಚಿತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸುಸಮಾರದ್ಧಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸುಭಾವಿತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸ್ವಾಧಿಟ್ಠಿತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸುಸಮುಗ್ಗತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸುವಿಮುತ್ತಾ ಹೋನ್ತಿ ನಿಬ್ಬತ್ತೇನ್ತಿ ಜೋತೇನ್ತಿ ಪತಾಪೇನ್ತಿ।

೧೭. ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪಾಣಾನಂ...ಪೇ॰... ಸಬ್ಬೇಸಂ ಭೂತಾನಂ... ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪುಗ್ಗಲಾನಂ... ಸಬ್ಬೇಸಂ ಅತ್ತಭಾವಪರಿಯಾಪನ್ನಾನಂ... ಸಬ್ಬಾಸಂ ಇತ್ಥೀನಂ... ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪುರಿಸಾನಂ... ಸಬ್ಬೇಸಂ ಅರಿಯಾನಂ... ಸಬ್ಬೇಸಂ ಅನರಿಯಾನಂ... ಸಬ್ಬೇಸಂ ದೇವಾನಂ... ಸಬ್ಬೇಸಂ ಮನುಸ್ಸಾನಂ... ಸಬ್ಬೇಸಂ ವಿನಿಪಾತಿಕಾನಂ ಪೀಳನಂ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಅಪೀಳನಾಯ, ಉಪಘಾತಂ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಅನುಪಘಾತೇನ, ಸನ್ತಾಪಂ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಅಸನ್ತಾಪೇನ, ಪರಿಯಾದಾನಂ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಅಪರಿಯಾದಾನೇನ, ವಿಹೇಸಂ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಅವಿಹೇಸಾಯ, ಸಬ್ಬೇ ವಿನಿಪಾತಿಕಾ ಅವೇರಿನೋ ಹೋನ್ತು ಮಾ ವೇರಿನೋ, ಸುಖಿನೋ ಹೋನ್ತು ಮಾ ದುಕ್ಖಿನೋ, ಸುಖಿತತ್ತಾ ಹೋನ್ತು ಮಾ ದುಕ್ಖಿತತ್ತಾತಿ - ಇಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಾಕಾರೇಹಿ ಸಬ್ಬೇ ವಿನಿಪಾತಿಕೇ ಮೇತ್ತಾಯತೀತಿ - ಮೇತ್ತಾ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಚೇತಯತೀತಿ - ಚೇತೋ। ಸಬ್ಬಬ್ಯಾಪಾದಪರಿಯುಟ್ಠಾನೇಹಿ ವಿಮುಚ್ಚತೀತಿ - ವಿಮುತ್ತಿ। ಮೇತ್ತಾ ಚ ಚೇತೋ ಚ ವಿಮುತ್ತಿ ಚಾತಿ - ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ।

ಸಬ್ಬೇ ವಿನಿಪಾತಿಕಾ ಅವೇರಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಖೇಮಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಸುಖಿನೋ ಹೋನ್ತೂತಿ - ಸದ್ಧಾಯ ಅಧಿಮುಚ್ಚತಿ। ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಪರಿಭಾವಿತಾ ಹೋತಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ...ಪೇ॰... ನಿಬ್ಬತ್ತೇನ್ತಿ ಜೋತೇನ್ತಿ ಪತಾಪೇನ್ತಿ।

ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಸತ್ತಾನಂ...ಪೇ॰... ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪಚ್ಛಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಸತ್ತಾನಂ... ಸಬ್ಬೇಸಂ ಉತ್ತರಾಯ ದಿಸಾಯ ಸತ್ತಾನಂ... ಸಬ್ಬೇಸಂ ದಕ್ಖಿಣಾಯ ದಿಸಾಯ ಸತ್ತಾನಂ... ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ಅನುದಿಸಾಯ ಸತ್ತಾನಂ... ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪಚ್ಛಿಮಾಯ ಅನುದಿಸಾಯ ಸತ್ತಾನಂ... ಸಬ್ಬೇಸಂ ಉತ್ತರಾಯ ಅನುದಿಸಾಯ ಸತ್ತಾನಂ... ಸಬ್ಬೇಸಂ ದಕ್ಖಿಣಾಯ ಅನುದಿಸಾಯ ಸತ್ತಾನಂ... ಸಬ್ಬೇಸಂ ಹೇಟ್ಠಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಸತ್ತಾನಂ... ಸಬ್ಬೇಸಂ ಉಪರಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಸತ್ತಾನಂ ಪೀಳನಂ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಅಪೀಳನಾಯ, ಉಪಘಾತಂ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಅನುಪಘಾತೇನ, ಸನ್ತಾಪಂ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಅಸನ್ತಾಪೇನ, ಪರಿಯಾದಾನಂ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಅಪರಿಯಾದಾನೇನ, ವಿಹೇಸಂ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಅವಿಹೇಸಾಯ, ಸಬ್ಬೇ ಉಪರಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಸತ್ತಾ ಅವೇರಿನೋ ಹೋನ್ತು ಮಾ ವೇರಿನೋ, ಸುಖಿನೋ ಹೋನ್ತು ಮಾ ದುಕ್ಖಿನೋ, ಸುಖಿತತ್ತಾ ಹೋನ್ತು ಮಾ ದುಕ್ಖಿತತ್ತಾತಿ - ಇಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಾಕಾರೇಹಿ ಸಬ್ಬೇ ಉಪರಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಸತ್ತೇ ಮೇತ್ತಾಯತೀತಿ - ಮೇತ್ತಾ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಚೇತಯತೀತಿ - ಚೇತೋ। ಸಬ್ಬಬ್ಯಾಪಾದಪರಿಯುಟ್ಠಾನೇಹಿ ವಿಮುಚ್ಚತೀತಿ - ವಿಮುತ್ತಿ। ಮೇತ್ತಾ ಚ ಚೇತೋ ಚ ವಿಮುತ್ತಿ ಚಾತಿ - ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ।

ಸಬ್ಬೇ ಉಪರಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಸತ್ತಾ ಅವೇರಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಖೇಮಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಸುಖಿನೋ ಹೋನ್ತೂತಿ - ಸದ್ಧಾಯ ಅಧಿಮುಚ್ಚತಿ। ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಪರಿಭಾವಿತಾ ಹೋತಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ...ಪೇ॰... ನಿಬ್ಬತ್ತೇನ್ತಿ ಜೋತೇನ್ತಿ ಪತಾಪೇನ್ತಿ।

ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಪಾಣಾನಂ...ಪೇ॰... ಭೂತಾನಂ... ಪುಗ್ಗಲಾನಂ ಅತ್ತಭಾವಪರಿಯಾಪನ್ನಾನಂ... ಸಬ್ಬಾಸಂ ಇತ್ಥೀನಂ... ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪುರಿಸಾನಂ... ಸಬ್ಬೇಸಂ ಅರಿಯಾನಂ... ಸಬ್ಬೇಸಂ ಅನರಿಯಾನಂ... ಸಬ್ಬೇಸಂ ದೇವಾನಂ... ಸಬ್ಬೇಸಂ ಮನುಸ್ಸಾನಂ... ಸಬ್ಬೇಸಂ ವಿನಿಪಾತಿಕಾನಂ... ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪಚ್ಛಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ವಿನಿಪಾತಿಕಾನಂ... ಸಬ್ಬೇಸಂ ಉತ್ತರಾಯ ದಿಸಾಯ ವಿನಿಪಾತಿಕಾನಂ... ಸಬ್ಬೇಸಂ ದಕ್ಖಿಣಾಯ ದಿಸಾಯ ವಿನಿಪಾತಿಕಾನಂ... ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ಅನುದಿಸಾಯ ವಿನಿಪಾತಿಕಾನಂ... ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪಚ್ಛಿಮಾಯ ಅನುದಿಸಾಯ ವಿನಿಪಾತಿಕಾನಂ... ಸಬ್ಬೇಸಂ ಉತ್ತರಾಯ ಅನುದಿಸಾಯ ವಿನಿಪಾತಿಕಾನಂ... ಸಬ್ಬೇಸಂ ದಕ್ಖಿಣಾಯ ಅನುದಿಸಾಯ ವಿನಿಪಾತಿಕಾನಂ... ಸಬ್ಬೇಸಂ ಹೇಟ್ಠಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ವಿನಿಪಾತಿಕಾನಂ... ಸಬ್ಬೇಸಂ ಉಪರಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ವಿನಿಪಾತಿಕಾನಂ ಪೀಳನಂ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಅಪೀಳನಾಯ, ಉಪಘಾತಂ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಅನುಪಘಾತೇನ, ಸನ್ತಾಪಂ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಅಸನ್ತಾಪೇನ, ಪರಿಯಾದಾನಂ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಅಪರಿಯಾದಾನೇನ, ವಿಹೇಸಂ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಅವಿಹೇಸಾಯ, ಸಬ್ಬೇ ಉಪರಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ವಿನಿಪಾತಿಕಾ ಅವೇರಿನೋ ಹೋನ್ತು ಮಾ ವೇರಿನೋ, ಸುಖಿನೋ ಹೋನ್ತು ಮಾ ದುಕ್ಖಿನೋ, ಸುಖಿತತ್ತಾ ಹೋನ್ತು ಮಾ ದುಕ್ಖಿತತ್ತಾತಿ - ಇಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಾಕಾರೇಹಿ ಸಬ್ಬೇ ಉಪರಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ವಿನಿಪಾತಿಕೇ ಮೇತ್ತಾಯತೀತಿ - ಮೇತ್ತಾ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಚೇತಯತೀತಿ - ಚೇತೋ। ಸಬ್ಬಬ್ಯಾಪಾದಪರಿಯುಟ್ಠಾನೇಹಿ ವಿಮುಚ್ಚತೀತಿ - ವಿಮುತ್ತಿ। ಮೇತ್ತಾ ಚ ಚೇತೋ ಚ ವಿಮುತ್ತಿ ಚಾತಿ - ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ।

ಸಬ್ಬೇ ಉಪರಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ವಿನಿಪಾತಿಕಾ ಅವೇರಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಖೇಮಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಸುಖಿನೋ ಹೋನ್ತೂತಿ - ಸದ್ಧಾಯ ಅಧಿಮುಚ್ಚತಿ। ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಪರಿಭಾವಿತಾ ಹೋತಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ।

ಸಬ್ಬೇ ಉಪರಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ವಿನಿಪಾತಿಕಾ ಅವೇರಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಖೇಮಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಸುಖಿನೋ ಹೋನ್ತೂತಿ - ವೀರಿಯಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಪರಿಭಾವಿತಾ ಹೋತಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ।

ಸತಿಂ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತಿ। ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಪರಿಭಾವಿತಾ ಹೋತಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ। ಚಿತ್ತಂ ಸಮಾದಹತಿ। ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಪರಿಭಾವಿತಾ ಹೋತಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ। ಪಞ್ಞಾಯ ಪಜಾನಾತಿ। ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಪರಿಭಾವಿತಾ ಹೋತಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ।

ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಮೇತ್ತಾಯ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಆಸೇವನಾ ಹೋನ್ತಿ। ಇಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಇನ್ದ್ರಿಯೇಹಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ ಆಸೇವೀಯತಿ...ಪೇ॰... ನಿಬ್ಬತ್ತೇನ್ತಿ ಜೋತೇನ್ತಿ ಪತಾಪೇನ್ತಿ।

ಸಬ್ಬೇ ಉಪರಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ವಿನಿಪಾತಿಕಾ ಅವೇರಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಖೇಮಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಸುಖಿನೋ ಹೋನ್ತೂತಿ - ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯೇ ನ ಕಮ್ಪತಿ। ಸದ್ಧಾಬಲಪರಿಭಾವಿತಾ ಹೋತಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ। ಕೋಸಜ್ಜೇ ನ ಕಮ್ಪತಿ। ವೀರಿಯಬಲಪರಿಭಾವಿತಾ ಹೋತಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ। ಪಮಾದೇ ನ ಕಮ್ಪತಿ। ಸತಿಬಲಪರಿಭಾವಿತಾ ಹೋತಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ। ಉದ್ಧಚ್ಚೇ ನ ಕಮ್ಪತಿ। ಸಮಾಧಿಬಲಪರಿಭಾವಿತಾ ಹೋತಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ। ಅವಿಜ್ಜಾಯ ನ ಕಮ್ಪತಿ। ಪಞ್ಞಾಬಲಪರಿಭಾವಿತಾ ಹೋತಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ।

ಇಮಾನಿ ಪಞ್ಚ ಬಲಾನಿ ಮೇತ್ತಾಯ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಆಸೇವನಾ ಹೋನ್ತಿ। ಇಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಬಲೇಹಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ ಆಸೇವೀಯತಿ...ಪೇ॰... ನಿಬ್ಬತ್ತೇನ್ತಿ ಜೋತೇನ್ತಿ ಪತಾಪೇನ್ತಿ।

ಸಬ್ಬೇ ಉಪರಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ವಿನಿಪಾತಿಕಾ ಅವೇರಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಖೇಮಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಸುಖಿನೋ ಹೋನ್ತೂತಿ - ಸತಿಂ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತಿ। ಸತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಪರಿಭಾವಿತಾ ಹೋತಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ।

ಪಞ್ಞಾಯ ಪವಿಚಿನಾತಿ। ಧಮ್ಮವಿಚಯಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಪರಿಭಾವಿತಾ ಹೋತಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ। ವೀರಿಯಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ವೀರಿಯಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಪರಿಭಾವಿತಾ ಹೋತಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ। ಪರಿಳಾಹಂ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭೇತಿ। ಪೀತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಪರಿಭಾವಿತಾ ಹೋತಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ। ದುಟ್ಠುಲ್ಲಂ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭೇತಿ। ಪಸ್ಸದ್ಧಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಪರಿಭಾವಿತಾ ಹೋತಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ। ಚಿತ್ತಂ ಸಮಾದಹತಿ। ಸಮಾಧಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಪರಿಭಾವಿತಾ ಹೋತಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ। ಞಾಣೇನ ಕಿಲೇಸೇ ಪಟಿಸಙ್ಖಾತಿ। ಉಪೇಕ್ಖಾಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಪರಿಭಾವಿತಾ ಹೋತಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ।

ಇಮೇ ಸತ್ತ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ ಮೇತ್ತಾಯ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಆಸೇವನಾ ಹೋನ್ತಿ। ಇಮೇಹಿ ಸತ್ತಹಿ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೇಹಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ ಆಸೇವೀಯತಿ...ಪೇ॰... ನಿಬ್ಬತ್ತೇನ್ತಿ ಜೋತೇನ್ತಿ ಪತಾಪೇನ್ತಿ।

ಸಬ್ಬೇ ಉಪರಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ವಿನಿಪಾತಿಕಾ ಅವೇರಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಖೇಮಿನೋ ಹೋನ್ತು, ಸುಖಿನೋ ಹೋನ್ತೂತಿ - ಸಮ್ಮಾ ಪಸ್ಸತಿ। ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ ಪರಿಭಾವಿತಾ ಹೋತಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ। ಸಮ್ಮಾ ಅಭಿನಿರೋಪೇತಿ। ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪಪರಿಭಾವಿತಾ ಹೋತಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ। ಸಮ್ಮಾ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಸಮ್ಮಾವಾಚಾಪರಿಭಾವಿತಾ ಹೋತಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ। ಸಮ್ಮಾ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇತಿ। ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತಪರಿಭಾವಿತಾ ಹೋತಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ। ಸಮ್ಮಾ ವೋದಾಪೇತಿ। ಸಮ್ಮಾ ಆಜೀವಪರಿಭಾವಿತಾ ಹೋತಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ। ಸಮ್ಮಾ ಪಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ।

ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮಪರಿಭಾವಿತಾ ಹೋತಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ। ಸಮ್ಮಾ ಉಪಟ್ಠಾತಿ। ಸಮ್ಮಾಸತಿಪರಿಭಾವಿತಾ ಹೋತಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ। ಸಮ್ಮಾ ಸಮಾದಹತಿ। ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿಪರಿಭಾವಿತಾ ಹೋತಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ।

ಇಮೇ ಅಟ್ಠ ಮಗ್ಗಙ್ಗಾ ಮೇತ್ತಾಯ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಆಸೇವನಾ ಹೋನ್ತಿ। ಇಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ ಮಗ್ಗಙ್ಗೇಹಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ ಆಸೇವೀಯತಿ…ಪೇ॰… ಇಮೇ ಅಟ್ಠ ಮಗ್ಗಙ್ಗಾ ಮೇತ್ತಾಯ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಪರಿಭಾವಿತಾ ಹೋನ್ತಿ। ಇಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ ಮಗ್ಗಙ್ಗೇಹಿ ಮೇತ್ತಾಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿ ಸುಪರಿವುತಾ ಹೋತಿ। ಇಮೇ ಅಟ್ಠ ಮಗ್ಗಙ್ಗಾ ಮೇತ್ತಾಯ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಆಸೇವನಾ ಹೋನ್ತಿ, ಭಾವನಾ ಹೋನ್ತಿ, ಬಹುಲೀಕತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅಲಙ್ಕಾರಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪರಿಕ್ಖಾರಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪರಿವಾರಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪಾರಿಪೂರೀ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಗತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಹಜಾತಾ ಹೋನ್ತಿ , ಸಂಸಟ್ಠಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸಮ್ಪಯುತ್ತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪಕ್ಖನ್ದನಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪಸೀದನಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸನ್ತಿಟ್ಠನಾ ಹೋನ್ತಿ, ವಿಮುಚ್ಚನಾ ಹೋನ್ತಿ, ‘‘ಏತಂ ಸನ್ತ’’ನ್ತಿ ಫಸ್ಸನಾ ಹೋನ್ತಿ, ಯಾನೀಕತಾ ಹೋನ್ತಿ, ವತ್ಥುಕತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಅನುಟ್ಠಿತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಪರಿಚಿತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸುಸಮಾರದ್ಧಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸುಭಾವಿತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸ್ವಾಧಿಟ್ಠಿತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸುಸಮುಗ್ಗತಾ ಹೋನ್ತಿ, ಸುವಿಮುತ್ತಾ ಹೋನ್ತಿ ನಿಬ್ಬತ್ತೇನ್ತಿ ಜೋತೇನ್ತಿ ಪತಾಪೇನ್ತೀತಿ।

ಮೇತ್ತಾಕಥಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೫. ವಿರಾಗಕಥಾ

೧೮. ವಿರಾಗೋ ಮಗ್ಗೋ, ವಿಮುತ್ತಿ ಫಲಂ। ಕಥಂ **ವಿರಾಗೋ ಮಗ್ಗೋ?** ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಕ್ಖಣೇ ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಯಾ ವಿರಜ್ಜತಿ, ತದನುವತ್ತಕಕಿಲೇಸೇಹಿ ಚ ಖನ್ಧೇಹಿ ಚ ವಿರಜ್ಜತಿ, ಬಹಿದ್ಧಾ ಚ ಸಬ್ಬನಿಮಿತ್ತೇಹಿ ವಿರಜ್ಜತಿ। ವಿರಾಗೋ ವಿರಾಗಾರಮ್ಮಣೋ ವಿರಾಗಗೋಚರೋ ವಿರಾಗೇ ಸಮುದಾಗತೋ [ಸಮುಪಾಗತೋ (ಸ್ಯಾ॰)] ವಿರಾಗೇ ಠಿತೋ ವಿರಾಗೇ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ।

ವಿರಾಗೋತಿ ದ್ವೇ ವಿರಾಗಾ - ನಿಬ್ಬಾನಞ್ಚ ವಿರಾಗೋ, ಯೇ ಚ ನಿಬ್ಬಾನಾರಮ್ಮಣತಾಜಾತಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಬ್ಬೇ ವಿರಾಗಾ ಹೋನ್ತೀತಿ - ವಿರಾಗಾ। ಸಹಜಾತಾನಿ ಸತ್ತಙ್ಗಾನಿ ವಿರಾಗಂ ಗಚ್ಛನ್ತೀತಿ - ವಿರಾಗೋ ಮಗ್ಗೋ। ಏತೇನ ಮಗ್ಗೇನ ಬುದ್ಧಾ ಚ ಸಾವಕಾ ಚ ಅಗತಂ ದಿಸಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತೀತಿ - ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕೋ ಮಗ್ಗೋ। ಯಾವತಾ ಪುಥುಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಪರಪ್ಪವಾದಾನಂ ಮಗ್ಗಾ, ಅಯಮೇವ ಅರಿಯೋ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕೋ ಮಗ್ಗೋ ಅಗ್ಗೋ ಚ ಸೇಟ್ಠೋ ಚ ಪಾಮೋಕ್ಖೋ [ವಿಮೋಕ್ಖೋ (ಸ್ಯಾ॰), ಮೋಕ್ಖೋ (ಅಟ್ಠ॰)] ಚ ಉತ್ತಮೋ ಚ ಪವರೋ ಚಾತಿ - ಮಗ್ಗಾನಂ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕೋ ಸೇಟ್ಠೋ।

ಅಭಿನಿರೋಪನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ ಮಿಚ್ಛಾಸಙ್ಕಪ್ಪಾ ವಿರಜ್ಜತಿ। ಪರಿಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾವಾಚಾ ಮಿಚ್ಛಾವಾಚಾಯ ವಿರಜ್ಜತಿ। ಸಮುಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತೋ ಮಿಚ್ಛಾಕಮ್ಮನ್ತಾ ವಿರಜ್ಜತಿ। ವೋದಾನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಆಜೀವೋ ಮಿಚ್ಛಾಆಜೀವಾ ವಿರಜ್ಜತಿ। ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮೋ ಮಿಚ್ಛಾವಾಯಾಮಾ ವಿರಜ್ಜತಿ। ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಸತಿ ಮಿಚ್ಛಾಸತಿಯಾ ವಿರಜ್ಜತಿ। ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ ಮಿಚ್ಛಾಸಮಾಧಿತೋ ವಿರಜ್ಜತಿ। ತದನುವತ್ತಕಕಿಲೇಸೇಹಿ ಚ ಖನ್ಧೇಹಿ ಚ ವಿರಜ್ಜತಿ। ಬಹಿದ್ಧಾ ಚ ಸಬ್ಬನಿಮಿತ್ತೇಹಿ ವಿರಜ್ಜತಿ। ವಿರಾಗೋ ವಿರಾಗಾರಮ್ಮಣೋ ವಿರಾಗಗೋಚರೋ ವಿರಾಗೇ ಸಮುದಾಗತೋ ವಿರಾಗೇ ಠಿತೋ ವಿರಾಗೇ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ।

ವಿರಾಗೋತಿ ದ್ವೇ ವಿರಾಗಾ - ನಿಬ್ಬಾನಞ್ಚ ವಿರಾಗೋ, ಯೇ ಚ ನಿಬ್ಬಾನಾರಮ್ಮಣತಾಜಾತಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಬ್ಬೇ ವಿರಾಗಾ ಹೋನ್ತೀತಿ - ವಿರಾಗಾ। ಸಹಜಾತಾನಿ ಸತ್ತಙ್ಗಾನಿ ವಿರಾಗಂ ಗಚ್ಛನ್ತೀತಿ - ವಿರಾಗೋ ಮಗ್ಗೋ । ಏತೇನ ಮಗ್ಗೇನ ಬುದ್ಧಾ ಚ ಸಾವಕಾ ಚ ಅಗತಂ ದಿಸಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತೀತಿ - ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕೋ ಮಗ್ಗೋ। ಯಾವತಾ ಪುಥುಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಪರಪ್ಪವಾದಾನಂ ಮಗ್ಗಾ,

ಅಯಮೇವ ಅರಿಯೋ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕೋ ಮಗ್ಗೋ ಅಗ್ಗೋ ಚ ಸೇಟ್ಠೋ ಚ ಪಾಮೋಕ್ಖೋ ಚ ಉತ್ತಮೋ ಚ ಪವರೋ ಚಾತಿ - ಮಗ್ಗಾನಂ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕೋ ಸೇಟ್ಠೋ।

ಸಕದಾಗಾಮಿಮಗ್ಗಕ್ಖಣೇ ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ...ಪೇ॰... ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ ಓಳಾರಿಕಾ ಕಾಮರಾಗಸಞ್ಞೋಜನಾ ಪಟಿಘಸಞ್ಞೋಜನಾ ಓಳಾರಿಕಾ ಕಾಮರಾಗಾನುಸಯಾ ಪಟಿಘಾನುಸಯಾ ವಿರಜ್ಜತಿ, ತದನುವತ್ತಕಕಿಲೇಸೇಹಿ ಚ ಖನ್ಧೇಹಿ ಚ ವಿರಜ್ಜತಿ, ಬಹಿದ್ಧಾ ಚ ಸಬ್ಬನಿಮಿತ್ತೇಹಿ ವಿರಜ್ಜತಿ। ವಿರಾಗೋ ವಿರಾಗಾರಮ್ಮಣೋ ವಿರಾಗಗೋಚರೋ ವಿರಾಗೇ ಸಮುದಾಗತೋ ವಿರಾಗೇ ಠಿತೋ ವಿರಾಗೇ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ।

ವಿರಾಗೋತಿ ದ್ವೇ ವಿರಾಗಾ - ನಿಬ್ಬಾನಞ್ಚ ವಿರಾಗೋ, ಯೇ ಚ ನಿಬ್ಬಾನಾರಮ್ಮಣತಾಜಾತಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಬ್ಬೇ ವಿರಾಗಾ ಹೋನ್ತೀತಿ - ವಿರಾಗಾ। ಸಹಜಾತಾನಿ ಸತ್ತಙ್ಗಾನಿ ವಿರಾಗಂ ಗಚ್ಛನ್ತೀತಿ - ವಿರಾಗೋ ಮಗ್ಗೋ। ಏತೇನ ಮಗ್ಗೇನ ಬುದ್ಧಾ ಚ ಸಾವಕಾ ಚ ಅಗತಂ ದಿಸಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತೀತಿ - ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕೋ ಮಗ್ಗೋ। ಯಾವತಾ ಪುಥುಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಪರಪ್ಪವಾದಾನಂ ಮಗ್ಗಾ। ಅಯಮೇವ ಅರಿಯೋ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕೋ ಮಗ್ಗೋ ಅಗ್ಗೋ ಚ ಸೇಟ್ಠೋ ಚ ಪಾಮೋಕ್ಖೋ ಚ ಉತ್ತಮೋ ಚ ಪವರೋ ಚಾತಿ - ಮಗ್ಗಾನಂ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕೋ ಸೇಟ್ಠೋ।

ಅನಾಗಾಮಿಮಗ್ಗಕ್ಖಣೇ ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ...ಪೇ॰... ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ ಅನುಸಹಗತಾ ಕಾಮರಾಗಸಞ್ಞೋಜನಾ ಪಟಿಘಸಞ್ಞೋಜನಾ ಅನುಸಹಗತಾ ಕಾಮರಾಗಾನುಸಯಾ ಪಟಿಘಾನುಸಯಾ ವಿರಜ್ಜತಿ, ತದನುವತ್ತಕಕಿಲೇಸೇಹಿ ಚ ಖನ್ಧೇಹಿ ಚ ವಿರಜ್ಜತಿ, ಬಹಿದ್ಧಾ ಚ ಸಬ್ಬನಿಮಿತ್ತೇಹಿ ವಿರಜ್ಜತಿ। ವಿರಾಗೋ ವಿರಾಗಾರಮ್ಮಣೋ...ಪೇ॰... ಮಗ್ಗಾನಂ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕೋ ಸೇಟ್ಠೋ।

ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಕ್ಖಣೇ ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ...ಪೇ॰... ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ ರೂಪರಾಗಾ ಅರೂಪರಾಗಾ ಮಾನಾ ಉದ್ಧಚ್ಚಾ ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಮಾನಾನುಸಯಾ ಭವರಾಗಾನುಸಯಾ ಅವಿಜ್ಜಾನುಸಯಾ ವಿರಜ್ಜತಿ, ತದನುವತ್ತಕಕಿಲೇಸೇಹಿ ಚ ಖನ್ಧೇಹಿ ಚ ವಿರಜ್ಜತಿ, ಬಹಿದ್ಧಾ ಚ ಸಬ್ಬನಿಮಿತ್ತೇಹಿ ವಿರಜ್ಜತಿ ವಿರಾಗೋ ವಿರಾಗಾರಮ್ಮಣೋ ವಿರಾಗಗೋಚರೋ ವಿರಾಗೇ ಸಮುದಾಗತೋ ವಿರಾಗೇ ಠಿತೋ ವಿರಾಗೇ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ।

ವಿರಾಗೋತಿ ದ್ವೇ ವಿರಾಗಾ - ನಿಬ್ಬಾನಞ್ಚ ವಿರಾಗೋ, ಯೇ ಚ ನಿಬ್ಬಾನಾರಮ್ಮಣತಾಜಾತಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಬ್ಬೇ ವಿರಾಗಾ ಹೋನ್ತೀತಿ - ವಿರಾಗಾ। ಸಹಜಾತಾನಿ ಸತ್ತಙ್ಗಾನಿ ವಿರಾಗಂ ಗಚ್ಛನ್ತೀತಿ - ವಿರಾಗೋ ಮಗ್ಗೋ। ಏತೇನ ಮಗ್ಗೇನ ಬುದ್ಧಾ ಚ ಸಾವಕಾ ಚ ಅಗತಂ ದಿಸಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತೀತಿ - ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕೋ ಮಗ್ಗೋ । ಯಾವತಾ ಪುಥುಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಪರಪ್ಪವಾದಾನಂ ಮಗ್ಗಾ। ಅಯಮೇವ ಅರಿಯೋ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕೋ ಮಗ್ಗೋ ಅಗ್ಗೋ ಚ ಸೇಟ್ಠೋ ಚ ಪಾಮೋಕ್ಖೋ ಚ ಉತ್ತಮೋ ಚ ಪವರೋ ಚಾತಿ - ಮಗ್ಗಾನಂ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕೋ ಸೇಟ್ಠೋ।

ದಸ್ಸನವಿರಾಗೋ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ। ಅಭಿನಿರೋಪನವಿರಾಗೋ ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ। ಪರಿಗ್ಗಹವಿರಾಗೋ ಸಮ್ಮಾವಾಚಾ। ಸಮುಟ್ಠಾನವಿರಾಗೋ ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತೋ। ವೋದಾನವಿರಾಗೋ ಸಮ್ಮಾಆಜೀವೋ । ಪಗ್ಗಹವಿರಾಗೋ ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮೋ। ಉಪಟ್ಠಾನವಿರಾಗೋ ಸಮ್ಮಾಸತಿ। ಅವಿಕ್ಖೇಪವಿರಾಗೋ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ। ಉಪಟ್ಠಾನವಿರಾಗೋ ಸತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ। ಪವಿಚಯವಿರಾಗೋ ಧಮ್ಮವಿಚಯಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ। ಪಗ್ಗಹವಿರಾಗೋ ವೀರಿಯಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ। ಫರಣವಿರಾಗೋ ಪೀತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ। ಉಪಸಮವಿರಾಗೋ ಪಸ್ಸದ್ಧಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ। ಅವಿಕ್ಖೇಪವಿರಾಗೋ ಸಮಾಧಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ। ಪಟಿಸಙ್ಖಾನವಿರಾಗೋ ಉಪೇಕ್ಖಾಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ। ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯೇ ಅಕಮ್ಪಿಯವಿರಾಗೋ ಸದ್ಧಾಬಲಂ। ಕೋಸಜ್ಜೇ ಅಕಮ್ಪಿಯವಿರಾಗೋ ವೀರಿಯಬಲಂ। ಪಮಾದೇ ಅಕಮ್ಪಿಯವಿರಾಗೋ ಸತಿಬಲಂ। ಉದ್ಧಚ್ಚೇ ಅಕಮ್ಪಿಯವಿರಾಗೋ ಸಮಾಧಿಬಲಂ। ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಅಕಮ್ಪಿಯವಿರಾಗೋ ಪಞ್ಞಾಬಲಂ। ಅಧಿಮೋಕ್ಖವಿರಾಗೋ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ। ಪಗ್ಗಹವಿರಾಗೋ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ। ಉಪಟ್ಠಾನವಿರಾಗೋ

ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ। ಅವಿಕ್ಖೇಪವಿರಾಗೋ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ। ದಸ್ಸನವಿರಾಗೋ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ। ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ವಿರಾಗೋ। ಅಕಮ್ಪಿಯಟ್ಠೇನ ಬಲಂ ವಿರಾಗೋ। ನಿಯ್ಯಾನಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ ವಿರಾಗೋ। ಹೇತುಟ್ಠೇನ ಮಗ್ಗೋ ವಿರಾಗೋ। ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾ ವಿರಾಗೋ। ಪದಹನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನಾ ವಿರಾಗೋ। ಇಜ್ಝನಟ್ಠೇನ ಇದ್ಧಿಪಾದಾ ವಿರಾಗೋ। ತಥಟ್ಠೇನ ಸಚ್ಚಾ ವಿರಾಗೋ। ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮಥೋ ವಿರಾಗೋ। ಅನುಪಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ವಿಪಸ್ಸನಾ ವಿರಾಗೋ। ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಾ ವಿರಾಗೋ। ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಯುಗನದ್ಧಂ ವಿರಾಗೋ। ಸಂವರಟ್ಠೇನ ಸೀಲವಿಸುದ್ಧಿ ವಿರಾಗೋ। ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಚಿತ್ತವಿಸುದ್ಧಿ ವಿರಾಗೋ। ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ದಿಟ್ಠಿವಿಸುದ್ಧಿ ವಿರಾಗೋ। ವಿಮುತ್ತಟ್ಠೇನ ವಿಮೋಕ್ಖೋ ವಿರಾಗೋ। ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೇನ ವಿಜ್ಜಾ ವಿರಾಗೋ। ಪರಿಚ್ಚಾಗಟ್ಠೇನ ವಿಮುತ್ತಿ ವಿರಾಗೋ। ಸಮುಚ್ಛೇದಟ್ಠೇನ ಖಯೇ ಞಾಣಂ ವಿರಾಗೋ। ಛನ್ದೋ ಮೂಲಟ್ಠೇನ ವಿರಾಗೋ। ಮನಸಿಕಾರೋ ಸಮುಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ವಿರಾಗೋ। ಫಸ್ಸೋ ಸಮೋಧಾನಟ್ಠೇನ ವಿರಾಗೋ। ವೇದನಾ ಸಮೋಸರಣಟ್ಠೇನ ವಿರಾಗೋ। ಸಮಾಧಿ ಪಮುಖಟ್ಠೇನ ವಿರಾಗೋ। ಸತಿ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ವಿರಾಗೋ। ಪಞ್ಞಾ ತತುತ್ತರಟ್ಠೇನ ವಿರಾಗೋ। ವಿಮುತ್ತಿ ಸಾರಟ್ಠೇನ ವಿರಾಗೋ। ಅಮತೋಗಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪರಿಯೋಸಾನಟ್ಠೇನ ಮಗ್ಗೋ।

ದಸ್ಸನಮಗ್ಗೋ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ, ಅಭಿನಿರೋಪನಮಗ್ಗೋ ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ…ಪೇ॰… ಅಮತೋಗಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪರಿಯೋಸಾನಟ್ಠೇನ ಮಗ್ಗೋ। ಏವಂ ವಿರಾಗೋ ಮಗ್ಗೋ।

೧೯. ಕಥಂ **ವಿಮುತ್ತಿ ಫಲಂ?** ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಕ್ಖಣೇ ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಯಾ ವಿಮುತ್ತಾ ಹೋತಿ, ತದನುವತ್ತಕಕಿಲೇಸೇಹಿ ಚ ಖನ್ಧೇಹಿ ಚ ವಿಮುತ್ತಾ ಹೋತಿ, ಬಹಿದ್ಧಾ ಚ ಸಬ್ಬನಿಮಿತ್ತೇಹಿ ವಿಮುತ್ತಾ ಹೋತಿ, ವಿಮುತ್ತಿ ವಿಮುತ್ತಾರಮ್ಮಣಾ ವಿಮುತ್ತಿಗೋಚರಾ ವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಸಮುದಾಗತಾ ವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಠಿತಾ ವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಪತಿಟ್ಠಿತಾ। **ವಿಮುತ್ತೀ**ತಿ ದ್ವೇ ಮುತ್ತಿಯೋ - ನಿಬ್ಬಾನಞ್ಚ ವಿಮುತ್ತಿ, ಯೇ ಚ ನಿಬ್ಬಾನಾರಮ್ಮಣತಾಜಾತಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಬ್ಬೇ ಚ ವಿಮುತ್ತಾ ಹೋನ್ತೀತಿ - ವಿಮುತ್ತಿ ಫಲಂ।

ಅಭಿನಿರೋಪನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ ಮಿಚ್ಛಾಸಙ್ಕಪ್ಪಾ ವಿಮುತ್ತೋ ಹೋತಿ, ತದನುವತ್ತಕಕಿಲೇಸೇಹಿ ಚ ಖನ್ಧೇಹಿ ಚ ವಿಮುತ್ತೋ ಹೋತಿ, ಬಹಿದ್ಧಾ ಚ ಸಬ್ಬನಿಮಿತ್ತೇಹಿ ವಿಮುತ್ತೋ ಹೋತಿ, ವಿಮುತ್ತಿ ವಿಮುತ್ತಾರಮ್ಮಣಾ ವಿಮುತ್ತಿಗೋಚರಾ ವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಸಮುದಾಗತಾ ವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಠಿತಾ ವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಪತಿಟ್ಠಿತಾ। **ವಿಮುತ್ತೀ**ತಿ ದ್ವೇ ವಿಮುತ್ತಿಯೋ - ನಿಬ್ಬಾನಞ್ಚ ವಿಮುತ್ತಿ, ಯೇ ಚ ನಿಬ್ಬಾನಾರಮ್ಮಣತಾಜಾತಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಬ್ಬೇ ವಿಮುತ್ತಾ ಹೋನ್ತೀತಿ - ವಿಮುತ್ತಿ ಫಲಂ।

ಪರಿಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾವಾಚಾ ಮಿಚ್ಛಾವಾಚಾಯ ವಿಮುತ್ತಾ ಹೋತಿ, ಸಮುಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತೋ ಮಿಚ್ಛಾಕಮ್ಮನ್ತಾ ವಿಮುತ್ತೋ ಹೋತಿ, ವೋದಾನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಆಜೀವೋ ಮಿಚ್ಛಾಆಜೀವಾ ವಿಮುತ್ತೋ ಹೋತಿ, ಪಗ್ಗಹಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮೋ ಮಿಚ್ಛಾವಾಯಾಮಾ ವಿಮುತ್ತೋ ಹೋತಿ, ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಸತಿ ಮಿಚ್ಛಾಸತಿಯಾ ವಿಮುತ್ತಾ ಹೋತಿ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ ಮಿಚ್ಛಾಸಮಾಧಿತೋ ವಿಮುತ್ತೋ ಹೋತಿ, ತದನುವತ್ತಕಕಿಲೇಸೇಹಿ ಚ ಖನ್ಧೇಹಿ ಚ ವಿಮುತ್ತೋ ಹೋತಿ, ಬಹಿದ್ಧಾ ಚ ಸಬ್ಬನಿಮಿತ್ತೇಹಿ ವಿಮುತ್ತೋ ಹೋತಿ, ವಿಮುತ್ತಿ ವಿಮುತ್ತಾರಮ್ಮಣಾ ವಿಮುತ್ತಿಗೋಚರಾ ವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಸಮುದಾಗತಾ ವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಠಿತಾ ವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಪತಿಟ್ಠಿತಾ। ವಿಮುತ್ತೀತಿ। ದ್ವೇ ವಿಮುತ್ತಿಯೋ - ನಿಬ್ಬಾನಞ್ಚ ವಿಮುತ್ತಿ, ಯೇ ಚ ನಿಬ್ಬಾನಾರಮ್ಮಣತಾಜಾತಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಬ್ಬೇ ವಿಮುತ್ತಾ ಹೋನ್ತೀತಿ - ವಿಮುತ್ತಿ ಫಲಂ।

ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲಕ್ಖಣೇ ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ…ಪೇ॰… ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ ಓಳಾರಿಕಾ ಕಾಮರಾಗಸಞ್ಞೋಜನಾ ಪಟಿಘಸಞ್ಞೋಜನಾ ಓಳಾರಿಕಾ ಕಾಮರಾಗಾನುಸಯಾ ಪಟಿಘಾನುಸಯಾ ವಿಮುತ್ತೋ ಹೋತಿ, ತದನುವತ್ತಕಕಿಲೇಸೇಹಿ ಚ ಖನ್ಧೇಹಿ ಚ ವಿಮುತ್ತೋ ಹೋತಿ, ಬಹಿದ್ಧಾ ಚ ಸಬ್ಬನಿಮಿತ್ತೇಹಿ ವಿಮುತ್ತೋ ಹೋತಿ, ವಿಮುತ್ತಿ ವಿಮುತ್ತಾರಮ್ಮಣಾ ವಿಮುತ್ತಿಗೋಚರಾ ವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಸಮುದಾಗತಾ ವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಠಿತಾ ವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಪತಿಟ್ಠಿತಾ। **ವಿಮುತ್ತೀ**ತಿ ದ್ವೇ

ವಿಮುತ್ತಿಯೋ - ನಿಬ್ಬಾನಞ್ಚ ವಿಮುತ್ತಿ, ಯೇ ಚ ನಿಬ್ಬಾನಾರಮ್ಮಣತಾಜಾತಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಬ್ಬೇ ವಿಮುತ್ತಾ ಹೋನ್ತೀತಿ - ವಿಮುತ್ತಿ ಫಲಂ।

ಅನಾಗಾಮಿಫಲಕ್ಖಣೇ ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ…ಪೇ॰… ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ ಅನುಸಹಗತಾ ಕಾಮರಾಗಸಞ್ಞೋಜನಾ ಪಟಿಘಸಞ್ಞೋಜನಾ ಅನುಸಹಗತಾ ಕಾಮರಾಗಾನುಸಯಾ ಪಟಿಘಾನುಸಯಾ ವಿಮುತ್ತೋ ಹೋತಿ, ತದನುವತ್ತಕಕಿಲೇಸೇಹಿ ಚ ಖನ್ಧೇಹಿ ಚ ವಿಮುತ್ತೋ ಹೋತಿ, ಬಹಿದ್ಧಾ ಚ ಸಬ್ಬನಿಮಿತ್ತೇಹಿ ವಿಮುತ್ತೋ ಹೋತಿ, ವಿಮುತ್ತಿ ವಿಮುತ್ತಾರಮ್ಮಣಾ ವಿಮುತ್ತಿಗೋಚರಾ ವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಸಮುದಾಗತಾ ವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಠಿತಾ ವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಪತಿಟ್ಠಿತಾ…ಪೇ॰…।

ಅರಹತ್ತಫಲಕ್ಖಣೇ ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ…ಪೇ॰… ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ ರೂಪರಾಗಾ ಅರೂಪರಾಗಾ ಮಾನಾ ಉದ್ಧಚ್ಚಾ ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಮಾನಾನುಸಯಾ ಭವರಾಗಾನುಸಯಾ ಅವಿಜ್ಜಾನುಸಯಾ ವಿಮುತ್ತೋ ಹೋತಿ, ತದನುವತ್ತಕಕಿಲೇಸೇಹಿ ಚ ಖನ್ಧೇಹಿ ಚ ವಿಮುತ್ತೋ ಹೋತಿ, ಬಹಿದ್ಧಾ ಚ ಸಬ್ಬನಿಮಿತ್ತೇಹಿ ವಿಮುತ್ತೋ ಹೋತಿ, ವಿಮುತ್ತಿ ವಿಮುತ್ತಾರಮ್ಮಣಾ ವಿಮುತ್ತಿಗೋಚರಾ ವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಸಮುದಾಗತಾ ವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಠಿತಾ ವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಪತಿಟ್ಠಿತಾ। **ವಿಮುತ್ತೀ**ತಿ ದ್ವೇ ವಿಮುತ್ತಿಯೋ - ನಿಬ್ಬಾನಞ್ಚ ವಿಮುತ್ತಿ, ಯೇ ಚ ನಿಬ್ಬಾನಾರಮ್ಮಣತಾ ಜಾತಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಬ್ಬೇ ವಿಮುತ್ತಾ ಹೋನ್ತೀತಿ - ವಿಮುತ್ತಿ ಫಲಂ।

ದಸ್ಸನವಿಮುತ್ತಿ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ…ಪೇ॰… ಅವಿಕ್ಖೇಪವಿಮುತ್ತಿ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ, ಉಪಟ್ಠಾನವಿಮುತ್ತಿ ಸತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ, ಪಟಿಸಙ್ಖಾನವಿಮುತ್ತಿ ಉಪೇಕ್ಖಾಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ। ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯೇ ಅಕಮ್ಪಿಯವಿಮುತ್ತಿ ಸದ್ಧಾಬಲಂ…ಪೇ॰… ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಅಕಮ್ಪಿಯವಿಮುತ್ತಿ ಪಞ್ಞಾಬಲಂ। ಅಧಿಮೋಕ್ಖವಿಮುತ್ತಿ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ…ಪೇ॰… ದಸ್ಸನವಿಮುತ್ತಿ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ।

ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ಇನ್ದ್ರಿಯಾ ವಿಮುತ್ತಿ। ಅಕಮ್ಪಿಯಟ್ಠೇನ ಬಲಾ ವಿಮುತ್ತಿ, ನಿಯ್ಯಾನಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ ವಿಮುತ್ತಿ, ಹೇತುಟ್ಠೇನ ಮಗ್ಗೋ ವಿಮುತ್ತಿ, ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾ ವಿಮುತ್ತಿ, ಪದಹನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನಾ ವಿಮುತ್ತಿ, ಇಜ್ಝನಟ್ಠೇನ ಇದ್ಧಿಪಾದಾ ವಿಮುತ್ತಿ, ತಥಟ್ಠೇನ ಸಚ್ಚಾ ವಿಮುತ್ತಿ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮಥೋ ವಿಮುತ್ತಿ, ಅನುಪಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ವಿಪಸ್ಸನಾ ವಿಮುತ್ತಿ, ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಾ ವಿಮುತ್ತಿ, ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಯುಗನದ್ಧಂ ವಿಮುತ್ತಿ, ಸಂವರಟ್ಠೇನ ಸೀಲವಿಸುದ್ಧಿ ವಿಮುತ್ತಿ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಚಿತ್ತವಿಸುದ್ಧಿ ವಿಮುತ್ತಿ, ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ದಿಟ್ಠಿವಿಸುದ್ಧಿ ವಿಮುತ್ತಿ, ವಿಮುತ್ತಟ್ಠೇನ ವಿಮೋಕ್ಖೋ ವಿಮುತ್ತಿ, ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೇನ ವಿಜ್ಜಾ ವಿಮುತ್ತಿ, ಪರಿಚ್ಚಾಗಟ್ಠೇನ ವಿಮುತ್ತಿ ವಿಮುತ್ತಿ, ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿಯಟ್ಠೇನ ಅನುಪ್ಪಾದೇ ಞಾಣಂ ವಿಮುತ್ತಿ, ಛನ್ದೋ ಮೂಲಟ್ಠೇನ ವಿಮುತ್ತಿ, ಮನಸಿಕಾರೋ ಸಮುಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ವಿಮುತ್ತಿ, ಫಸ್ಸೋ ಸಮೋಧಾನಟ್ಠೇನ ವಿಮುತ್ತಿ, ವೇದನಾ ಸಮೋಸರಣಟ್ಠೇನ ವಿಮುತ್ತಿ, ಸಮಾಧಿ ಪಮುಖಟ್ಠೇನ ವಿಮುತ್ತಿ, ಸತಿ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ವಿಮುತ್ತಿ, ಪಞ್ಞಾ ತತುತ್ತರಟ್ಠೇನ ವಿಮುತ್ತಿ, ವಿಮುತ್ತಿ ಸಾರಟ್ಠೇನ ವಿಮುತ್ತಿ, ಅಮತೋಗಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪರಿಯೋಸಾನಟ್ಠೇನ ವಿಮುತ್ತಿ। ಏವಂ ವಿಮುತ್ತಿ ಫಲಂ। ಏವಂ ವಿರಾಗೋ ಮಗ್ಗೋ , ವಿಮುತ್ತಿ ಫಲನ್ತಿ।

ವಿರಾಗಕಥಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೬. ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಕಥಾ

೧. ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಪವತ್ತನವಾರೋ

೩೦. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಇಸಿಪತನೇ ಮಿಗದಾಯೇ। ತತ್ರ ಖೋ ಭಗವಾ ಪಞ್ಚವಗ್ಗಿಯೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ -

"ದ್ವೇಮೇ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನ್ತಾ ಪಬ್ಬಜಿತೇನ ನ ಸೇವಿತಬ್ಬಾ। ಕತಮೇ ದ್ವೇ? ಯೋ ಚಾಯಂ ಕಾಮೇಸು ಕಾಮಸುಖಲ್ಲಿಕಾನುಯೋಗೋ ಹೀನೋ ಗಮ್ಮೋ ಪೋಥುಜ್ಜನಿಕೋ ಅನರಿಯೋ ಅನತ್ಥಸಂಹಿತೋ; ಯೋ ಚಾಯಂ

ಅತ್ತಕಿಲಮಥಾನುಯೋಗೋ ದುಕ್ಖೋ ಅನರಿಯೋ ಅನತ್ಥಸಂಹಿತೋ। ಏತೇ ಖೋ [ಏತೇ ತೇ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಸೀ॰ ಅಟ್ಠ॰) ಸಂ॰ ನಿ॰ ೫.೧೦೮೧; ಮಹಾವ॰ ೧೩ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಾ], ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉಭೋ ಅನ್ತೇ ಅನುಪಗಮ್ಮ ಮಜ್ಝಿಮಾ ಪಟಿಪದಾ ತಥಾಗತೇನ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧಾ ಚಕ್ಖುಕರಣೀ ಞಾಣಕರಣೀ ಉಪಸಮಾಯ ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ಸಮ್ಬೋಧಾಯ ನಿಬ್ಬಾನಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ।

"ಕತಮಾ ಚ ಸಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಜ್ಝಿಮಾ ಪಟಿಪದಾ ತಥಾಗತೇನ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧಾ ಚಕ್ಖುಕರಣೀ ಞಾಣಕರಣೀ ಉಪಸಮಾಯ ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ಸಮ್ಬೋಧಾಯ ನಿಬ್ಬಾನಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ? ಅಯಮೇವ ಅರಿಯೋ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕೋ ಮಗ್ಗೋ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ... ಪೇ॰... ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ। ಅಯಂ ಖೋ ಸಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಜ್ಝಿಮಾ ಪಟಿಪದಾ ತಥಾಗತೇನ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧಾ ಚಕ್ಖುಕರಣೀ ಞಾಣಕರಣೀ ಉಪಸಮಾಯ ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ಸಮ್ಬೋಧಾಯ ನಿಬ್ಬಾನಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ।

"ಇದಂ ಖೋ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದುಕ್ಖಂ ಅರಿಯಸಚ್ಚಂ। ಜಾತಿಪಿ ದುಕ್ಖಾ, ಜರಾಪಿ ದುಕ್ಖಾ, ಬ್ಯಾಧಿಪಿ ದುಕ್ಖೋ, ಮರಣಮ್ಪಿ ದುಕ್ಖಂ, ಅಪ್ಪಿಯೇಹಿ ಸಮ್ಪಯೋಗೋ ದುಕ್ಖೋ, ಪಿಯೇಹಿ ವಿಪ್ಪಯೋಗೋ ದುಕ್ಖೋ, ಯಮ್ಪಿಚ್ಛಂ ನ ಲಭತಿ ತಮ್ಪಿ ದುಕ್ಖಂ; ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಪಞ್ಚುಪಾದಾನಕ್ಖನ್ಧಾ ದುಕ್ಖಾ। ಇದಂ ಖೋ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದುಕ್ಖಸಮುದಯಂ ಅರಿಯಸಚ್ಚಂ - ಯಾಯಂ ತಣ್ಹಾ ಪೋನೋಭವಿಕಾ ನನ್ದಿರಾಗಸಹಗತಾ ತತ್ರತತ್ರಾಭಿನನ್ದಿನೀ , ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಕಾಮತಣ್ಹಾ, ಭವತಣ್ಹಾ, ವಿಭವತಣ್ಹಾ। ಇದಂ ಖೋ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದುಕ್ಖನಿರೋಧಂ ಅರಿಯಸಚ್ಚಂ - ಯೋ ತಸ್ಸಾಯೇವ ತಣ್ಹಾಯ ಅಸೇಸವಿರಾಗನಿರೋಧೋ ಚಾಗೋ ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗೋ ಮುತ್ತಿ ಅನಾಲಯೋ। ಇದಂ ಖೋ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದುಕ್ಖನಿರೋಧಗಾಮಿನೀ ಪಟಿಪದಾ ಅರಿಯಸಚ್ಚಂ - ಅಯಮೇವ ಅರಿಯೋ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕೋ ಮಗ್ಗೋ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ...ಪೇ॰... ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ।

"'ಇದಂ ದುಕ್ಖಂ ಅರಿಯಸಚ್ಚ'ನ್ತಿ ಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಬ್ಬೇ ಅನನುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ, ಞಾಣಂ ಉದಪಾದಿ, ಪಞ್ಞಾ ಉದಪಾದಿ, ವಿಜ್ಜಾ ಉದಪಾದಿ, ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ। 'ತಂ ಖೋ ಪನಿದಂ ದುಕ್ಖಂ ಅರಿಯಸಚ್ಚಂ ಪರಿಞ್ಞೇಯ್ಯ'ನ್ತಿ ಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ...ಪೇ॰... ಪರಿಞ್ಞಾತನ್ತಿ ಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಬ್ಬೇ ಅನನುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ, ಞಾಣಂ ಉದಪಾದಿ, ಪಞ್ಞಾ ಉದಪಾದಿ, ವಿಜ್ಜಾ ಉದಪಾದಿ, ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ।

"'ಇದಂ ದುಕ್ಖಸಮುದಯಂ ಅರಿಯಸಚ್ಚ'ನ್ತಿ ಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಬ್ಬೇ ಅನನುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ, ಞಾಣಂ ಉದಪಾದಿ, ಪಞ್ಞಾ ಉದಪಾದಿ, ವಿಜ್ಜಾ ಉದಪಾದಿ, ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ। 'ತಂ ಖೋ ಪನಿದಂ ದುಕ್ಖಸಮುದಯಂ ಅರಿಯಸಚ್ಚಂ ಪಹಾತಬ್ಬ'ನ್ತಿ ಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ...ಪೇ॰... ಪಹೀನನ್ತಿ ಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಬ್ಬೇ ಅನನುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ, ಞಾಣಂ ಉದಪಾದಿ, ಪಞ್ಞಾ ಉದಪಾದಿ, ವಿಜ್ಜಾ ಉದಪಾದಿ, ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ।

"'ಇದಂ ದುಕ್ಖನಿರೋಧಂ ಅರಿಯಸಚ್ಚ'ನ್ತಿ ಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಬ್ಬೇ ಅನನುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ, ಞಾಣಂ ಉದಪಾದಿ, ಪಞ್ಞಾ ಉದಪಾದಿ, ವಿಜ್ಜಾ ಉದಪಾದಿ, ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ। 'ತಂ ಖೋ ಪನಿದಂ ದುಕ್ಖನಿರೋಧಂ ಅರಿಯಸಚ್ಚಂ ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬ'ನ್ತಿ ಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ...ಪೇ॰... ಸಚ್ಛಿಕತನ್ತಿ ಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಬ್ಬೇ ಅನನುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ, ಞಾಣಂ ಉದಪಾದಿ, ಪಞ್ಞಾ ಉದಪಾದಿ, ವಿಜ್ಜಾ ಉದಪಾದಿ, ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ।

"'ಇದಂ ದುಕ್ಖನಿರೋಧಗಾಮಿನೀ ಪಟಿಪದಾ ಅರಿಯಸಚ್ಚ'ನ್ತಿ ಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಬ್ಬೇ ಅನನುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ, ಞಾಣಂ ಉದಪಾದಿ, ಪಞ್ಞಾ ಉದಪಾದಿ, ವಿಜ್ಜಾ ಉದಪಾದಿ, ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ। 'ತಂ ಖೋ ಪನಿದಂ ದುಕ್ಖನಿರೋಧಗಾಮಿನೀ ಪಟಿಪದಾ ಅರಿಯಸಚ್ಚಂ ಭಾವೇತಬ್ಬ'ನ್ತಿ ಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ...ಪೇ॰... ಭಾವಿತನ್ತಿ ಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಬ್ಬೇ ಅನನುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ, ಞಾಣಂ ಉದಪಾದಿ, ಪಞ್ಞಾ ಉದಪಾದಿ, ವಿಜ್ಜಾ ಉದಪಾದಿ, ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ।

“ಯಾವಕೀವಞ್ಚ ಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮೇಸು ಚತೂಸು ಅರಿಯಸಚ್ಚೇಸು ಏವಂ ತಿಪರಿವಟ್ಟಂ ದ್ವಾದಸಾಕಾರಂ ಯಥಾಭೂತಂ ಞಾಣದಸ್ಸನಂ ನ ಸುವಿಸುದ್ಧಂ ಅಹೋಸಿ , ನೇವ ತಾವಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ , ಸದೇವಕೇ ಲೋಕೇ ಸಮಾರಕೇ ಸಬ್ರಹ್ಮಕೇ ಸಸ್ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಪಜಾಯ ಸದೇವಮನುಸ್ಸಾಯ ‘ಅನುತ್ತರಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ’ತಿ ಪಚ್ಚಞ್ಞಾಸಿಂ। ಯತೋ ಚ ಖೋ ಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇಮೇಸು ಚತೂಸು ಅರಿಯಸಚ್ಚೇಸು ಏವಂ ತಿಪರಿವಟ್ಟಂ ದ್ವಾದಸಾಕಾರಂ ಯಥಾಭೂತಂ ಞಾಣದಸ್ಸನಂ ಸುವಿಸುದ್ಧಂ ಅಹೋಸಿ, ಅಥಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸದೇವಕೇ ಲೋಕೇ ಸಮಾರಕೇ ಸಬ್ರಹ್ಮಕೇ ಸಸ್ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಪಜಾಯ ಸದೇವಮನುಸ್ಸಾಯ ‘ಅನುತ್ತರಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧೋ’ತಿ ಪಚ್ಚಞ್ಞಾಸಿಂ। ಞಾಣಞ್ಚ ಪನ ಮೇ ದಸ್ಸನಂ ಉದಪಾದಿ – ‘ಅಕುಪ್ಪಾ ಮೇ ವಿಮುತ್ತಿ, ಅಯಮನ್ತಿಮಾ ಜಾತಿ, ನತ್ಥಿ ದಾನಿ ಪುನಬ್ಭವೋ’”ತಿ।

ಇದಮವೋಚ ಭಗವಾ। ಅತ್ತಮನಾ ಪಞ್ಚವಗ್ಗಿಯಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಭಾಸಿತಂ ಅಭಿನನ್ದುನ್ತಿ।

ಇಮಸ್ಮಿಞ್ಚ ಪನ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಸ್ಮಿಂ ಭಞ್ಞಮಾನೇ ಆಯಸ್ಮತೋ ಕೋಣ್ಡಞ್ಞಸ್ಸ ವಿರಜಂ ವೀತಮಲಂ ಧಮ್ಮಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ – “ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಮುದಯಧಮ್ಮಂ, ಸಬ್ಬಂ ತಂ ನಿರೋಧಧಮ್ಮ”ನ್ತಿ।

ಪವತ್ತಿತೇ ಚ ಪನ ಭಗವತಾ ಧಮ್ಮಚಕ್ಕೇ ಭುಮ್ಮಾ [ಭೂಮಾ (ಕ॰)] ದೇವಾ ಸದ್ದಮನುಸ್ಸಾವೇಸುಂ – “ಏತಂ ಭಗವತಾ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಇಸಿಪತನೇ ಮಿಗದಾಯೇ ಅನುತ್ತರಂ ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ ಪವತ್ತಿತಂ ಅಪ್ಪಟಿವತ್ತಿಯಂ ಸಮಣೇನ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ ವಾ ದೇವೇನ ವಾ ಮಾರೇನ ವಾ ಬ್ರಹ್ಮುನಾ ವಾ ಕೇನಚಿ ವಾ ಲೋಕಸ್ಮಿ”ನ್ತಿ। ಭುಮ್ಮಾನಂ ದೇವಾನಂ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಚಾತುಮಹಾರಾಜಿಕಾ [ಚಾತುಮ್ಮಹಾರಾಜಿಕಾ (ಸ್ಯಾ॰)] ದೇವಾ ಸದ್ದಮನುಸ್ಸಾವೇಸುಂ…ಪೇ॰… ಚಾತುಮಹಾರಾಜಿಕಾನಂ ದೇವಾನಂ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸಾ ದೇವಾ…ಪೇ॰… ಯಾಮಾ ದೇವಾ…ಪೇ॰… ತುಸಿತಾ ದೇವಾ…ಪೇ॰… ನಿಮ್ಮಾನರತೀ ದೇವಾ…ಪೇ॰… ಪರನಿಮ್ಮಿತವಸವತ್ತೀ ದೇವಾ…ಪೇ॰… ಬ್ರಹ್ಮಕಾಯಿಕಾ ದೇವಾ ಸದ್ದಮನುಸ್ಸಾವೇಸುಂ – “ಏತಂ ಭಗವತಾ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಇಸಿಪತನೇ ಮಿಗದಾಯೇ ಅನುತ್ತರಂ ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ ಪವತ್ತಿತಂ ಅಪ್ಪಟಿವತ್ತಿಯಂ ಸಮಣೇನ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ ವಾ ದೇವೇನ ವಾ ಮಾರೇನ ವಾ ಬ್ರಹ್ಮುನಾ ವಾ ಕೇನಚಿ ವಾ ಲೋಕಸ್ಮಿ”ನ್ತಿ।

ಇತಿಹ ತೇನ ಖಣೇನ ತೇನ ಲಯೇನ ತೇನ ಮುಹುತ್ತೇನ ಯಾವ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಾ ಸದ್ದೋ ಅಬ್ಭುಗ್ಗಚ್ಛಿ। ಅಯಞ್ಚ ದಸಸಹಸ್ಸೀ ಲೋಕಧಾತು ಸಂಕಮ್ಪಿ ಸಮ್ಪಕಮ್ಪಿ ಸಮ್ಪವೇಧಿ, ಅಪ್ಪಮಾಣೋ ಚ ಉಳಾರೋ ಓಭಾಸೋ ಲೋಕೇ ಪಾತುರಹೋಸಿ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ [ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮೇವ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰) ಸಂ॰ ನಿ॰ ೫.೧೦೮೧ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಾ] ದೇವಾನಂ ದೇವಾನುಭಾವನ್ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಇಮಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ – “ಅಞ್ಞಾಸಿ ವತ, ಭೋ, ಕೋಣ್ಡಞ್ಞೋ; ಅಞ್ಞಾಸಿ ವತ, ಭೋ, ಕೋಣ್ಡಞ್ಞೋ”ತಿ। ಇತಿ ಹಿದಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಕೋಣ್ಡಞ್ಞಸ್ಸ ಅಞ್ಞಾಸಿಕೋಣ್ಡಞ್ಞೋ ತ್ವೇವ [ಅಞ್ಞಾಕೋಣ್ಡಞ್ಞೋತ್ವೇವ (ಸ್ಯಾ॰)] ನಾಮಂ ಅಹೋಸಿ।

[ಕ] ‘ಇದಂ ದುಕ್ಖಂ ಅರಿಯಸಚ್ಚ’ನ್ತಿ ಪುಬ್ಬೇ ಅನನುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ, ಞಾಣಂ ಉದಪಾದಿ, ಪಞ್ಞಾ ಉದಪಾದಿ, ವಿಜ್ಜಾ ಉದಪಾದಿ, ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ”।

ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದೀತಿ – ಕೇನಟ್ಠೇನ? ಞಾಣಂ ಉದಪಾದೀತಿ – ಕೇನಟ್ಠೇನ? ಪಞ್ಞಾ ಉದಪಾದೀತಿ – ಕೇನಟ್ಠೇನ? ವಿಜ್ಜಾ ಉದಪಾದೀತಿ – ಕೇನಟ್ಠೇನ? ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದೀತಿ – ಕೇನಟ್ಠೇನ? **ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದೀ**ತಿ – ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ। **ಞಾಣಂ ಉದಪಾದೀ**ತಿ – ಞಾತಟ್ಠೇನ। **ಪಞ್ಞಾ ಉದಪಾದೀ**ತಿ – ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ। **ವಿಜ್ಜಾ ಉದಪಾದೀ**ತಿ – ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೇನ। **ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದೀ**ತಿ – ಓಭಾಸಟ್ಠೇನ।

ಚಕ್ಖುಂ ಧಮ್ಮೋ, ಞಾಣಂ ಧಮ್ಮೋ, ಪಞ್ಞಾ ಧಮ್ಮೋ, ವಿಜ್ಜಾ ಧಮ್ಮೋ, ಆಲೋಕೋ ಧಮ್ಮೋ। ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾ ಧಮ್ಮಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ ಆರಮ್ಮಣಾ ಚೇವ ಹೋನ್ತಿ ಗೋಚರಾ ಚ। ಯೇ ತಸ್ಸಾ ಆರಮ್ಮಣಾ ತೇ ತಸ್ಸಾ ಗೋಚರಾ। ಯೇ ತಸ್ಸಾ ಗೋಚರಾ ತೇ ತಸ್ಸಾ ಆರಮ್ಮಣಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – "ಧಮ್ಮೇಸು ಞಾಣಂ ಧಮ್ಮಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ"।

ದಸ್ಸನಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ, ಞಾತಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ, ಪಜಾನನಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ, ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ, ಓಭಾಸಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ। ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ಅತ್ಥಾ ಅತ್ಥಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ ಆರಮ್ಮಣಾ ಚೇವ ಹೋನ್ತಿ ಗೋಚರಾ ಚ। ಯೇ ತಸ್ಸಾ ಆರಮ್ಮಣಾ ತೇ ತಸ್ಸಾ ಗೋಚರಾ। ಯೇ ತಸ್ಸಾ ಗೋಚರಾ ತೇ ತಸ್ಸಾ ಆರಮ್ಮಣಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – "ಅತ್ಥೇಸು ಞಾಣಂ ಅತ್ಥಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ"।

ಪಞ್ಚ ಧಮ್ಮೇ ಸನ್ದಸ್ಸೇತುಂ ಬ್ಯಞ್ಜನನಿರುತ್ತಾಭಿಲಾಪಾ, ಪಞ್ಚ ಅತ್ಥೇ ಸನ್ದಸ್ಸೇತುಂ ಬ್ಯಞ್ಜನನಿರುತ್ತಾಭಿಲಾಪಾ। ಇಮಾ ದಸ ನಿರುತ್ತಿಯಾ ನಿರುತ್ತಿಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ ಆರಮ್ಮಣಾ ಚೇವ ಹೋನ್ತಿ ಗೋಚರಾ ಚ। ಯೇ ತಸ್ಸಾ ಆರಮ್ಮಣಾ ತೇ ತಸ್ಸಾ ಗೋಚರಾ। ಯೇ ತಸ್ಸಾ ಗೋಚರಾ ತೇ ತಸ್ಸಾ ಆರಮ್ಮಣಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – "ನಿರುತ್ತೀಸು ಞಾಣಂ ನಿರುತ್ತಿಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ"।

ಪಞ್ಚಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಞಾಣಾನಿ, ಪಞ್ಚಸು ಅತ್ಥೇಸು ಞಾಣಾನಿ, ದಸಸು ನಿರುತ್ತೀಸು ಞಾಣಾನಿ। ಇಮಾನಿ ವೀಸತಿ ಞಾಣಾನಿ ಪಟಿಭಾನಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ ಆರಮ್ಮಣಾ ಚೇವ ಹೋನ್ತಿ ಗೋಚರಾ ಚ। ಯೇ ತಸ್ಸಾ ಆರಮ್ಮಣಾ ತೇ ತಸ್ಸಾ ಗೋಚರಾ। ಯೇ ತಸ್ಸಾ ಗೋಚರಾ ತೇ ತಸ್ಸಾ ಆರಮ್ಮಣಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – "ಪಟಿಭಾನೇಸು ಞಾಣಂ ಪಟಿಭಾನಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ"।

"'ತಂ ಖೋ ಪನಿದಂ ದುಕ್ಖಂ ಅರಿಯಸಚ್ಚಂ ಪರಿಞ್ಞೇಯ್ಯ'ನ್ತಿ...ಪೇ॰... ಪರಿಞ್ಞಾತನ್ತಿ ಪುಬ್ಬೇ ಅನನುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ, ಞಾಣಂ ಉದಪಾದಿ, ಪಞ್ಞಾ ಉದಪಾದಿ, ವಿಜ್ಜಾ ಉದಪಾದಿ, ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ"।

ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದೀತಿ – ಕೇನಟ್ಠೇನ? ಞಾಣಂ ಉದಪಾದೀತಿ – ಕೇನಟ್ಠೇನ? ಪಞ್ಞಾ ಉದಪಾದೀತಿ – ಕೇನಟ್ಠೇನ? ವಿಜ್ಜಾ ಉದಪಾದೀತಿ – ಕೇನಟ್ಠೇನ? ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದೀತಿ – ಕೇನಟ್ಠೇನ? **ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದೀ**ತಿ – ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ। **ಞಾಣಂ ಉದಪಾದೀ**ತಿ – ಞಾತಟ್ಠೇನ। **ಪಞ್ಞಾ ಉದಪಾದೀ**ತಿ – ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ। **ವಿಜ್ಜಾ ಉದಪಾದೀ**ತಿ – ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೇನ। **ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದೀ**ತಿ – ಓಭಾಸಟ್ಠೇನ।

ಚಕ್ಖುಂ ಧಮ್ಮೋ, ಞಾಣಂ ಧಮ್ಮೋ, ಪಞ್ಞಾ ಧಮ್ಮೋ, ವಿಜ್ಜಾ ಧಮ್ಮೋ, ಆಲೋಕೋ ಧಮ್ಮೋ। ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾ ಧಮ್ಮಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ ಆರಮ್ಮಣಾ ಚೇವ ಹೋನ್ತಿ ಗೋಚರಾ ಚ । ಯೇ ತಸ್ಸಾ ಆರಮ್ಮಣಾ ತೇ ತಸ್ಸಾ ಗೋಚರಾ। ಯೇ ತಸ್ಸಾ ಗೋಚರಾ ತೇ ತಸ್ಸಾ ಆರಮ್ಮಣಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – "ಧಮ್ಮೇಸು ಞಾಣಂ ಧಮ್ಮಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ"।

ದಸ್ಸನಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ, ಞಾತಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ, ಪಜಾನನಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ, ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ, ಓಭಾಸಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ। ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ಅತ್ಥಾ ಅತ್ಥಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ ಆರಮ್ಮಣಾ ಚೇವ ಹೋನ್ತಿ ಗೋಚರಾ ಚ। ಯೇ ತಸ್ಸಾ ಆರಮ್ಮಣಾ ತೇ ತಸ್ಸಾ ಗೋಚರಾ। ಯೇ ತಸ್ಸಾ ಗೋಚರಾ ತೇ ತಸ್ಸಾ ಆರಮ್ಮಣಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – "ಅತ್ಥೇಸು ಞಾಣಂ ಅತ್ಥಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ"।

ಪಞ್ಚ ಧಮ್ಮೇ ಸನ್ದಸ್ಸೇತುಂ ಬ್ಯಞ್ಜನನಿರುತ್ತಾಭಿಲಾಪಾ, ಪಞ್ಚ ಅತ್ಥೇ ಸನ್ದಸ್ಸೇತುಂ ಬ್ಯಞ್ಜನನಿರುತ್ತಾಭಿಲಾಪಾ। ಇಮಾ ದಸ ನಿರುತ್ತಿಯೋ ನಿರುತ್ತಿಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ ಆರಮ್ಮಣಾ ಚೇವ ಹೋನ್ತಿ ಗೋಚರಾ ಚ। ಯೇ ತಸ್ಸಾ ಆರಮ್ಮಣಾ ತೇ ತಸ್ಸಾ ಗೋಚರಾ। ಯೇ ತಸ್ಸಾ ಗೋಚರಾ ತೇ ತಸ್ಸಾ ಆರಮ್ಮಣಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – "ನಿರುತ್ತೀಸು ಞಾಣಂ ನಿರುತ್ತಿಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ"।

ಪಞ್ಚಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಞಾಣಾನಿ, ಪಞ್ಚಸು ಅತ್ಥೇಸು ಞಾಣಾನಿ, ದಸಸು ನಿರುತ್ತೀಸು ಞಾಣಾನಿ। ಇಮಾನಿ ವೀಸತಿ ಞಾಣಾನಿ ಪಟಿಭಾನಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ ಆರಮ್ಮಣಾ ಚೇವ ಹೋನ್ತಿ ಗೋಚರಾ ಚ। ಯೇ ತಸ್ಸಾ ಆರಮ್ಮಣಾ ತೇ ತಸ್ಸಾ ಗೋಚರಾ। ಯೇ ತಸ್ಸಾ ಗೋಚರಾ ತೇ ತಸ್ಸಾ ಆರಮ್ಮಣಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ – "ಪಟಿಭಾನೇಸು ಞಾಣಂ ಪಟಿಭಾನಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ"।

ದುಕ್ಖೇ ಅರಿಯಸಚ್ಚೇ ಪನ್ನರಸ ಧಮ್ಮಾ, ಪನ್ನರಸ ಅತ್ಥಾ, ತಿಂಸ ನಿರುತ್ತಿಯೋ, ಸಟ್ಠಿ ಞಾಣಾನಿ।

[ಖ] '''ಇದಂ ದುಕ್ಖಸಮುದಯಂ ಅರಿಯಸಚ್ಚ'ನ್ತಿ ಪುಬ್ಬೇ ಅನನುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ…ಪೇ॰… ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ। 'ತಂ ಖೋ ಪನಿದಂ ದುಕ್ಖಸಮುದಯಂ ಅರಿಯಸಚ್ಚಂ ಪಹಾತಬ್ಬ'ನ್ತಿ…ಪೇ॰… ಪಹೀನನ್ತಿ ಪುಬ್ಬೇ ಅನನುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ…ಪೇ॰ … ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ…ಪೇ॰…''।

ದುಕ್ಖಸಮುದಯೇ ಅರಿಯಸಚ್ಚೇ ಪನ್ನರಸ ಧಮ್ಮಾ, ಪನ್ನರಸ ಅತ್ಥಾ, ತಿಂಸ ನಿರುತ್ತಿಯೋ, ಸಟ್ಠಿ ಞಾಣಾನಿ।

[ಗ] '''ಇದಂ ದುಕ್ಖನಿರೋಧಂ ಅರಿಯಸಚ್ಚ'ನ್ತಿ ಪುಬ್ಬೇ ಅನನುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ…ಪೇ॰… ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ। 'ತಂ ಖೋ ಪನಿದಂ ದುಕ್ಖನಿರೋಧಂ ಅರಿಯಸಚ್ಚಂ ಸಚ್ಛಿಕಾತಬ್ಬ'ನ್ತಿ…ಪೇ॰… ಸಚ್ಛಿಕತನ್ತಿ ಪುಬ್ಬೇ ಅನನುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ…ಪೇ॰… ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ…ಪೇ॰…''।

ದುಕ್ಖನಿರೋಧೇ ಅರಿಯಸಚ್ಚೇ ಪನ್ನರಸ ಧಮ್ಮಾ, ಪನ್ನರಸ ಅತ್ಥಾ, ತಿಂಸ ನಿರುತ್ತಿಯೋ, ಸಟ್ಠಿ ಞಾಣಾನಿ।

[ಘ] '''ಇದಂ ದುಕ್ಖನಿರೋಧಗಾಮಿನೀ ಪಟಿಪದಾ ಅರಿಯಸಚ್ಚ'ನ್ತಿ ಪುಬ್ಬೇ ಅನನುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ…ಪೇ॰… ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ। 'ತಂ ಖೋ ಪನಿದಂ ದುಕ್ಖನಿರೋಧಗಾಮಿನೀ ಪಟಿಪದಾ ಅರಿಯಸಚ್ಚಂ ಭಾವೇತಬ್ಬ'ನ್ತಿ…ಪೇ॰… ಭಾವಿತನ್ತಿ ಪುಬ್ಬೇ ಅನನುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ…ಪೇ॰… ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ…ಪೇ॰…''।

ದುಕ್ಖನಿರೋಧಗಾಮಿನಿಯಾ ಪಟಿಪದಾಯ ಅರಿಯಸಚ್ಚೇ ಪನ್ನರಸ ಧಮ್ಮಾ, ಪನ್ನರಸ ಅತ್ಥಾ, ತಿಂಸ ನಿರುತ್ತಿಯೋ, ಸಟ್ಠಿ ಞಾಣಾನಿ।

ಚತೂಸು ಅರಿಯಸಚ್ಚೇಸು ಸಟ್ಠಿ ಧಮ್ಮಾ, ಸಟ್ಠಿ ಅತ್ಥಾ, ವೀಸತಿಸತನಿರುತ್ತಿಯೋ, ಚತ್ತಾಲೀಸಞ್ಚ ದ್ವೇ ಚ ಞಾಣಸತಾನಿ।

೨. ಸತಿಪಟ್ಠಾನವಾರೋ

೩೧. '''ಅಯಂ ಕಾಯೇ ಕಾಯಾನುಪಸ್ಸನಾ'ತಿ ಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಬ್ಬೇ ಅನನುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ…ಪೇ॰… ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ। ಸಾ ಖೋ ಪನಾಯಂ ಕಾಯೇ ಕಾಯಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾತಿ ಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ,…ಪೇ॰… ಭಾವಿತಾತಿ ಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಬ್ಬೇ ಅನನುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ…ಪೇ॰… ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ''।

''ಅಯಂ ವೇದನಾಸು…ಪೇ॰… ಅಯಂ ಚಿತ್ತೇ…ಪೇ॰… ಅಯಂ ಧಮ್ಮೇಸು ಧಮ್ಮಾನುಪಸ್ಸನಾತಿ ಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಬ್ಬೇ ಅನನುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ…ಪೇ॰… ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ। ಸಾ ಖೋ ಪನಾಯಂ ಧಮ್ಮೇಸು ಧಮ್ಮಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ ತಿ…ಪೇ॰… ಭಾವಿತಾತಿ ಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಬ್ಬೇ ಅನನುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ…ಪೇ॰… ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ''।

[ಕ] '''ಅಯಂ ಕಾಯೇ ಕಾಯಾನುಪಸ್ಸನಾ'ತಿ ಪುಬ್ಬೇ ಅನನುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ…ಪೇ॰… ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ…ಪೇ॰… ಸಾ ಖೋ ಪನಾಯಂ ಕಾಯೇ ಕಾಯಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾತಿ…ಪೇ॰… ಭಾವಿತಾತಿ ಪುಬ್ಬೇ ಅನನುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ, ಞಾಣಂ ಉದಪಾದಿ, ಪಞ್ಞಾ ಉದಪಾದಿ, ವಿಜ್ಜಾ ಉದಪಾದಿ, ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ''।

ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದೀತಿ - ಕೇನಟ್ಠೇನ? ಞಾಣಂ ಉದಪಾದೀತಿ - ಕೇನಟ್ಠೇನ? ಪಞ್ಞಾ ಉದಪಾದೀತಿ - ಕೇನಟ್ಠೇನ? ವಿಜ್ಜಾ ಉದಪಾದೀತಿ - ಕೇನಟ್ಠೇನ? ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದೀತಿ - ಕೇನಟ್ಠೇನ? **ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದೀತಿ** - ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ। **ಞಾಣಂ ಉದಪಾದೀತಿ** - ಞಾತಟ್ಠೇನ। **ಪಞ್ಞಾ ಉದಪಾದೀತಿ** - ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ। **ವಿಜ್ಜಾ ಉದಪಾದೀತಿ** - ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೇನ। **ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದೀತಿ** - ಓಭಾಸಟ್ಠೇನ।

ಚಕ್ಖುಂ ಧಮ್ಮೋ, ಞಾಣಂ ಧಮ್ಮೋ, ಪಞ್ಞಾ ಧಮ್ಮೋ, ವಿಜ್ಜಾ ಧಮ್ಮೋ, ಆಲೋಕೋ ಧಮ್ಮೋ। ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾ ಧಮ್ಮಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ ಆರಮ್ಮಣಾ ಚೇವ ಹೋನ್ತಿ ಗೋಚರಾ ಚ। ಯೇ ತಸ್ಸಾ ಆರಮ್ಮಣಾ ತೇ ತಸ್ಸಾ ಗೋಚರಾ। ಯೇ ತಸ್ಸಾ ಗೋಚರಾ ತೇ ತಸ್ಸಾ ಆರಮ್ಮಣಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಧಮ್ಮೇಸು ಞಾಣಂ ಧಮ್ಮಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ"।

ದಸ್ಸನಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ, ಞಾತಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ, ಪಜಾನನಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ, ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ, ಓಭಾಸಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ। ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ಅತ್ಥಾ ಅತ್ಥಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ ಆರಮ್ಮಣಾ ಚೇವ ಹೋನ್ತಿ ಗೋಚರಾ ಚ। ಯೇ ತಸ್ಸಾ ಆರಮ್ಮಣಾ ತೇ ತಸ್ಸಾ ಗೋಚರಾ। ಯೇ ತಸ್ಸಾ ಗೋಚರಾ ತೇ ತಸ್ಸಾ ಆರಮ್ಮಣಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಅತ್ಥೇಸು ಞಾಣಂ ಅತ್ಥಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ"।

ಪಞ್ಚ ಧಮ್ಮೇ ಸನ್ದಸ್ಸೇತುಂ ಬ್ಯಞ್ಜನನಿರುತ್ತಾಭಿಲಾಪಾ, ಪಞ್ಚ ಅತ್ಥೇ ಸನ್ದಸ್ಸೇತುಂ ಬ್ಯಞ್ಜನನಿರುತ್ತಾಭಿಲಾಪಾ । ಇಮಾ ದಸ ನಿರುತ್ತಿಯೋ ನಿರುತ್ತಿಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ ಆರಮ್ಮಣಾ ಚೇವ ಹೋನ್ತಿ ಗೋಚರಾ ಚ। ಯೇ ತಸ್ಸಾ ಆರಮ್ಮಣಾ ತೇ ತಸ್ಸಾ ಗೋಚರಾ। ಯೇ ತಸ್ಸಾ ಗೋಚರಾ ತೇ ತಸ್ಸಾ ಆರಮ್ಮಣಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ನಿರುತ್ತೀಸು ಞಾಣಂ ನಿರುತ್ತಿಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ"।

ಪಞ್ಚಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಞಾಣಾನಿ, ಪಞ್ಚಸು ಅತ್ಥೇಸು ಞಾಣಾನಿ, ದಸಸು ನಿರುತ್ತೀಸು ಞಾಣಾನಿ। ಇಮಾನಿ ವೀಸತಿ ಞಾಣಾನಿ ಪಟಿಭಾನಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ ಆರಮ್ಮಣಾ ಚೇವ ಹೋನ್ತಿ ಗೋಚರಾ ಚ। ಯೇ ತಸ್ಸಾ ಆರಮ್ಮಣಾ ತೇ ತಸ್ಸಾ ಗೋಚರಾ। ಯೇ ತಸ್ಸಾ ಗೋಚರಾ ತೇ ತಸ್ಸಾ ಆರಮ್ಮಣಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಪಟಿಭಾನೇಸು ಞಾಣಂ ಪಟಿಭಾನಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ"।

ಕಾಯೇ ಕಾಯಾನುಪಸ್ಸನಾಸತಿಪಟ್ಠಾನೇ ಪನ್ನರಸ ಧಮ್ಮಾ, ಪನ್ನರಸ ಅತ್ಥಾ, ತಿಂಸ ನಿರುತ್ತಿಯೋ, ಸಟ್ಠಿ ಞಾಣಾನಿ।

[ಖ-ಘ] "ಅಯಂ ವೇದನಾಸು…ಪೇ॰… ಅಯಂ ಚಿತ್ತೇ…ಪೇ॰… ಅಯಂ ಧಮ್ಮೇಸು ಧಮ್ಮಾನುಪಸ್ಸನಾತಿ ಪುಬ್ಬೇ ಅನನುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ…ಪೇ॰… ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ…ಪೇ॰… ಸಾ ಖೋ ಪನಾಯಂ ಧಮ್ಮೇಸು ಧಮ್ಮಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ ತಿ…ಪೇ॰… ಭಾವಿತಾತಿ ಪುಬ್ಬೇ ಅನನುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ…ಪೇ॰… ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ…ಪೇ॰…"।

ಧಮ್ಮೇಸು ಧಮ್ಮಾನುಪಸ್ಸನಾ ಸತಿಪಟ್ಠಾನೇ ಪನ್ನರಸ ಧಮ್ಮಾ, ಪನ್ನರಸ ಅತ್ಥಾ, ತಿಂಸ ನಿರುತ್ತಿಯೋ, ಸಟ್ಠಿ ಞಾಣಾನಿ।

ಚತೂಸು ಸತಿಪಟ್ಠಾನೇಸು ಸಟ್ಠಿ ಧಮ್ಮಾ, ಸಟ್ಠಿ ಅತ್ಥಾ, ವೀಸತಿಸತನಿರುತ್ತಿಯೋ, ಚತ್ತಾಲೀಸಞ್ಚ ದ್ವೇ ಚ ಞಾಣಸತಾನಿ।

೩. ಇದ್ಧಿಪಾದವಾರೋ

೩೧. "ಅಯಂ ಛನ್ದಸಮಾಧಿಪಧಾನಸಙ್ಖಾರಸಮನ್ನಾಗತೋ ಇದ್ಧಿಪಾದೋತಿ ಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಬ್ಬೇ ಅನನುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ…ಪೇ॰… ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ। ಸೋ ಖೋ ಪನಾಯಂ ಛನ್ದಸಮಾಧಿಪಧಾನಸಙ್ಖಾರಸಮನ್ನಾಗತೋ ಇದ್ಧಿಪಾದೋ ಭಾವೇತಬ್ಬೋತಿ ಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ…ಪೇ॰… ಭಾವಿತೋತಿ ಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಬ್ಬೇ ಅನನುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ…ಪೇ॰… ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ।

“ಅಯಂ ವೀರಿಯಸಮಾಧಿ…ಪೇ॰… ಅಯಂ ಚಿತ್ತಸಮಾಧಿ…ಪೇ॰… ಅಯಂ ವೀಮಂಸಾಸಮಾಧಿಪಧಾನಸಙ್ಖಾರಸಮನ್ನಾಗತೋ ಇದ್ಧಿಪಾದೋತಿ ಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಬ್ಬೇ ಅನನುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ…ಪೇ॰… ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ। ಸೋ ಖೋ ಪನಾಯಂ ವೀಮಂಸಾಸಮಾಧಿಪಧಾನಸಙ್ಖಾರಸಮನ್ನಾಗತೋ ಇದ್ಧಿಪಾದೋ ಭಾವೇತಬ್ಬೋತಿ ಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಬ್ಬೇ ಅನನುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ…ಪೇ॰… ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ”।

[ಕ] “‘ಅಯಂ ಛನ್ದಸಮಾಧಿಪಧಾನಸಙ್ಖಾರಸಮನ್ನಾಗತೋ ಇದ್ಧಿಪಾದೋ’ತಿ ಪುಬ್ಬೇ ಅನನುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ…ಪೇ॰… ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ…ಪೇ॰… ಸೋ ಖೋ ಪನಾಯಂ ಛನ್ದಸಮಾಧಿಪಧಾನಸಙ್ಖಾರಸಮನ್ನಾಗತೋ ಇದ್ಧಿಪಾದೋ ಭಾವೇತಬ್ಬೋತಿ…ಪೇ॰… ಭಾವಿತೋತಿ ಪುಬ್ಬೇ ಅನನುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ, ಞಾಣಂ ಉದಪಾದಿ, ಪಞ್ಞಾ ಉದಪಾದಿ, ವಿಜ್ಜಾ ಉದಪಾದಿ, ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ”।

ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದೀತಿ - ಕೇನಟ್ಠೇನ? ಞಾಣಂ ಉದಪಾದೀತಿ - ಕೇನಟ್ಠೇನ? ಪಞ್ಞಾ ಉದಪಾದೀತಿ - ಕೇನಟ್ಠೇನ? ವಿಜ್ಜಾ ಉದಪಾದೀತಿ - ಕೇನಟ್ಠೇನ? ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದೀತಿ - ಕೇನಟ್ಠೇನ? **ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದೀ**ತಿ - ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ। **ಞಾಣಂ ಉದಪಾದೀ**ತಿ - ಞಾತಟ್ಠೇನ। **ಪಞ್ಞಾ ಉದಪಾದೀ**ತಿ - ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ। **ವಿಜ್ಜಾ ಉದಪಾದೀ**ತಿ - ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೇನ। **ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದೀ**ತಿ - ಓಭಾಸಟ್ಠೇನ।

ಚಕ್ಖುಂ ಧಮ್ಮೋ, ಞಾಣಂ ಧಮ್ಮೋ, ಪಞ್ಞಾ ಧಮ್ಮೋ, ವಿಜ್ಜಾ ಧಮ್ಮೋ, ಆಲೋಕೋ ಧಮ್ಮೋ। ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾ ಧಮ್ಮಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ ಆರಮ್ಮಣಾ ಚೇವ ಹೋನ್ತಿ ಗೋಚರಾ ಚ। ಯೇ ತಸ್ಸಾ ಆರಮ್ಮಣಾ ತೇ ತಸ್ಸಾ ಗೋಚರಾ। ಯೇ ತಸ್ಸಾ ಗೋಚರಾ ತೇ ತಸ್ಸಾ ಆರಮ್ಮಣಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - “ಧಮ್ಮೇಸು ಞಾಣಂ ಧಮ್ಮಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ”।

ದಸ್ಸನಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ, ಞಾತಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ, ಪಜಾನನಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ, ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ, ಓಭಾಸಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ। ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ಅತ್ಥಾ ಅತ್ಥಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ ಆರಮ್ಮಣಾ ಚೇವ ಹೋನ್ತಿ ಗೋಚರಾ ಚ। ಯೇ ತಸ್ಸಾ ಆರಮ್ಮಣಾ ತೇ ತಸ್ಸಾ ಗೋಚರಾ। ಯೇ ತಸ್ಸಾ ಗೋಚರಾ ತೇ ತಸ್ಸಾ ಆರಮ್ಮಣಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - “ಅತ್ಥೇಸು ಞಾಣಂ ಅತ್ಥಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ”।

ಪಞ್ಚ ಧಮ್ಮೇ ಸನ್ದಸ್ಸೇತುಂ ಬ್ಯಞ್ಜನನಿರುತ್ತಾಭಿಲಾಪಾ, ಪಞ್ಚ ಅತ್ಥೇ ಸನ್ದಸ್ಸೇತುಂ ಬ್ಯಞ್ಜನನಿರುತ್ತಾಭಿಲಾಪಾ। ಇಮಾ ದಸ ನಿರುತ್ತಿಯೋ ನಿರುತ್ತಿಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ ಆರಮ್ಮಣಾ ಚೇವ ಹೋನ್ತಿ ಗೋಚರಾ ಚ। ಯೇ ತಸ್ಸಾ ಆರಮ್ಮಣಾ ತೇ ತಸ್ಸಾ ಗೋಚರಾ। ಯೇ ತಸ್ಸಾ ಗೋಚರಾ ತೇ ತಸ್ಸಾ ಆರಮ್ಮಣಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - “ನಿರುತ್ತೀಸು ಞಾಣಂ ನಿರುತ್ತಿಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ”।

ಪಞ್ಚಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಞಾಣಾನಿ, ಪಞ್ಚಸು ಅತ್ಥೇಸು ಞಾಣಾನಿ, ದಸಸು ನಿರುತ್ತೀಸು ಞಾಣಾನಿ। ಇಮಾನಿ ವೀಸತಿ ಞಾಣಾನಿ ಪಟಿಭಾನಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ ಆರಮ್ಮಣಾ ಚೇವ ಹೋನ್ತಿ ಗೋಚರಾ ಚ। ಯೇ ತಸ್ಸಾ ಆರಮ್ಮಣಾ ತೇ ತಸ್ಸಾ ಗೋಚರಾ। ಯೇ ತಸ್ಸಾ ಗೋಚರಾ ತೇ ತಸ್ಸಾ ಆರಮ್ಮಣಾ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - “ಪಟಿಭಾನೇಸು ಞಾಣಂ ಪಟಿಭಾನಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ”।

ಛನ್ದಸಮಾಧಿಪಧಾನಸಙ್ಖಾರಸಮನ್ನಾಗತೇ ಇದ್ಧಿಪಾದೇ ಪನ್ನರಸ ಧಮ್ಮಾ, ಪನ್ನರಸ ಅತ್ಥಾ, ತಿಂಸ ನಿರುತ್ತಿಯೋ, ಸಟ್ಠಿ ಞಾಣಾನಿ।

[ಖ-ಘ] “ಅಯಂ ವೀರಿಯಸಮಾಧಿ…ಪೇ॰… ಅಯಂ ಚಿತ್ತಸಮಾಧಿ…ಪೇ॰… ಅಯಂ ವೀಮಂಸಾಸಮಾಧಿಪಧಾನಸಙ್ಖಾರಸಮನ್ನಾಗತೋ ಇದ್ಧಿಪಾದೋತಿ ಪುಬ್ಬೇ ಅನನುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ…ಪೇ॰… ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ…ಪೇ॰… ಸೋ ಖೋ ಪನಾಯಂ ವೀಮಂಸಾಸಮಾಧಿಪಧಾನಸಙ್ಖಾರಸಮನ್ನಾಗತೋ ಇದ್ಧಿಪಾದೋ

ಭಾವೇತಬ್ಬೋತಿ…ಪೇ॰… ಭಾವಿತೋತಿ ಪುಬ್ಬೇ ಅನನುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ…ಪೇ॰… ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ…ಪೇ॰…''।

ವೀಮಂಸಾಸಮಾಧಿಪಧಾನಸಙ್ಖಾರಸಮನ್ನಾಗತೇ ಇದ್ಧಿಪಾದೇ ಪನ್ನರಸ ಧಮ್ಮಾ, ಪನ್ನರಸ ಅತ್ಥಾ, ತಿಂಸ ನಿರುತ್ತಿಯೋ, ಸಟ್ಠಿ ಞಾಣಾನಿ।

ಚತೂಸು ಇದ್ಧಿಪಾದೇಸು ಸಟ್ಠಿ ಧಮ್ಮಾ, ಸಟ್ಠಿ ಅತ್ಥಾ, ವೀಸತಿಸತನಿರುತ್ತಿಯೋ, ಚತ್ತಾಲೀಸಞ್ಚ ದ್ವೇ ಚ ಞಾಣಸತಾನಿ।

೪. ಸತ್ತಬೋಧಿಸತ್ತವಾರೋ

೩೩. '''ಸಮುದಯೋ ಸಮುದಯೋ'ತಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಪುಬ್ಬೇ ಅನನುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ…ಪೇ॰… ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ। 'ನಿರೋಧೋ ನಿರೋಧೋ'ತಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಪುಬ್ಬೇ ಅನನುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ…ಪೇ॰… ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ''। ವಿಪಸ್ಸಿಸ್ಸ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ವೇಯ್ಯಾಕರಣೇ ದಸ ಧಮ್ಮಾ, ದಸ ಅತ್ಥಾ, ವೀಸತಿ ನಿರುತ್ತಿಯೋ, ಚತ್ತಾಲೀಸಂ [ಚತ್ತಾಲೀಸ (ಕ॰)] ಞಾಣಾನಿ।

'''ಸಮುದಯೋ ಸಮುದಯೋ'ತಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಿಖಿಸ್ಸ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ…ಪೇ॰… ವೇಸ್ಸಭುಸ್ಸ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ…ಪೇ॰… ಕಕುಸನ್ಧಸ್ಸ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ…ಪೇ॰… ಕೋಣಾಗಮನಸ್ಸ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ…ಪೇ॰… ಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಪುಬ್ಬೇ ಅನನುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ…ಪೇ॰… ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ। 'ನಿರೋಧೋ ನಿರೋಧೋ'ತಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಪುಬ್ಬೇ ಅನನುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ…ಪೇ॰… ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ''। ಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ವೇಯ್ಯಾಕರಣೇ ದಸ ಧಮ್ಮಾ, ದಸ ಅತ್ಥಾ, ವೀಸತಿ ನಿರುತ್ತಿಯೋ, ಚತ್ತಾಲೀಸ ಞಾಣಾನಿ।

'''ಸಮುದಯೋ ಸಮುದಯೋ'ತಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಗೋತಮಸ್ಸ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಪುಬ್ಬೇ ಅನನುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ…ಪೇ॰… ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ। 'ನಿರೋಧೋ ನಿರೋಧೋ'ತಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಗೋತಮಸ್ಸ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ಪುಬ್ಬೇ ಅನನುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ…ಪೇ॰… ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ''। ಗೋತಮಸ್ಸ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸ ವೇಯ್ಯಾಕರಣೇ ದಸ ಧಮ್ಮಾ, ದಸ ಅತ್ಥಾ, ವೀಸತಿ ನಿರುತ್ತಿಯೋ, ಚತ್ತಾಲೀಸ ಞಾಣಾನಿ।

ಸತ್ತನ್ನಂ ಬೋಧಿಸತ್ತಾನಂ ಸತ್ತಸು ವೇಯ್ಯಾಕರಣೇಸು ಸತ್ತತಿ ಧಮ್ಮಾ, ಸತ್ತತಿ ಅತ್ಥಾ, ಚತ್ತಾಲೀಸಸತಂ [ಚತ್ತಾರೀಸಸತಾ (ಸ್ಯಾ॰)] ನಿರುತ್ತಿಯೋ, ಅಸೀತಿ ಚ ದ್ವೇ ಚ ಞಾಣಸತಾನಿ।

೫. ಅಭಿಞ್ಞಾದಿವಾರೋ

೩೪. '''ಯಾವತಾ ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ಅಭಿಞ್ಞಟ್ಠೋ ಞಾತೋ ದಿಟ್ಠೋ ವಿದಿತೋ ಸಚ್ಛಿಕತೋ ಫಸ್ಸಿತೋ ಪಞ್ಞಾಯ। ಅಫಸ್ಸಿತೋ ಪಞ್ಞಾಯ ಅಭಿಞ್ಞಟ್ಠೋ ನತ್ಥೀ'ತಿ - ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ, ಞಾಣಂ ಉದಪಾದಿ, ಪಞ್ಞಾ ಉದಪಾದಿ, ವಿಜ್ಜಾ ಉದಪಾದಿ, ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ''। ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ಅಭಿಞ್ಞಟ್ಠೇ ಪಞ್ಚವೀಸತಿ ಧಮ್ಮಾ , ಪಞ್ಚವೀಸತಿ ಅತ್ಥಾ, ಪಞ್ಞಾಸ ನಿರುತ್ತಿಯೋ, ಸತಂ ಞಾಣಾನಿ।

'''ಯಾವತಾ ಪರಿಞ್ಞಾಯ ಪರಿಞ್ಞಟ್ಠೋ…ಪೇ॰… ಯಾವತಾ ಪಹಾನಸ್ಸ ಪಹಾನಟ್ಠೋ…ಪೇ॰… ಯಾವತಾ ಭಾವನಾಯ ಭಾವನಟ್ಠೋ…ಪೇ॰… ಯಾವತಾ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಟ್ಠೋ ಞಾತೋ ದಿಟ್ಠೋ ವಿದಿತೋ ಸಚ್ಛಿಕತೋ ಫಸ್ಸಿತೋ ಪಞ್ಞಾಯ। ಅಫಸ್ಸಿತೋ ಪಞ್ಞಾಯ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಟ್ಠೋ ನತ್ಥೀ'ತಿ - ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ, ಞಾಣಂ ಉದಪಾದಿ, ಪಞ್ಞಾ ಉದಪಾದಿ, ವಿಜ್ಜಾ

ಉದಪಾದಿ, ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ''। ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಟ್ಠೇ ಪಞ್ಚವೀಸತಿ ಧಮ್ಮಾ, ಪಞ್ಚವೀಸತಿ ಅತ್ಥಾ, ಪಞ್ಞಾಸ ನಿರುತ್ತಿಯೋ, ಸತಂ ಞಾಣಾನಿ।

ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ಅಭಿಞ್ಞಟ್ಠೇ, ಪರಿಞ್ಞಾಯ ಪರಿಞ್ಞಟ್ಠೇ, ಪಹಾನಾಯ ಪಹಾನಟ್ಠೇ, ಭಾವನಾಯ ಭಾವನಟ್ಠೇ, ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಟ್ಠೇ ಪಞ್ಚವೀಸಸತಂ ಧಮ್ಮಾ, ಪಞ್ಚವೀಸಸತಂ ಅತ್ಥಾ, ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಾನಿ ನಿರುತ್ತಿಸತಾನಿ, ಪಞ್ಚ ಞಾಣಸತಾನಿ।

೬. ಖನ್ಧಾದಿವಾರೋ

೩೫. '''ಯಾವತಾ ಖನ್ಧಾನಂ ಖನ್ಧಟ್ಠೋ, ಞಾತೋ ದಿಟ್ಠೋ ವಿದಿತೋ ಸಚ್ಛಿಕತೋ ಫಸ್ಸಿತೋ ಪಞ್ಞಾಯ। ಅಫಸ್ಸಿತೋ ಪಞ್ಞಾಯ ಖನ್ಧಟ್ಠೋ ನತ್ಥೀ'ತಿ - ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ, ಞಾಣಂ ಉದಪಾದಿ, ಪಞ್ಞಾ ಉದಪಾದಿ, ವಿಜ್ಜಾ ಉದಪಾದಿ, ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ''। ಖನ್ಧಾನಂ ಖನ್ಧಟ್ಠೇ ಪಞ್ಚವೀಸತಿ ಧಮ್ಮಾ, ಪಞ್ಚವೀಸತಿ ಅತ್ಥಾ, ಪಞ್ಞಾಸ ನಿರುತ್ತಿಯೋ, ಸತಂ ಞಾಣಾನಿ।

'''ಯಾವತಾ ಧಾತೂನಂ ಧಾತುಟ್ಠೋ...ಪೇ॰... ಯಾವತಾ ಆಯತನಾನಂ ಆಯತನಟ್ಠೋ...ಪೇ॰... ಯಾವತಾ ಸಙ್ಖತಾನಂ ಸಙ್ಖತಟ್ಠೋ...ಪೇ॰... ಯಾವತಾ ಅಸಙ್ಖತಸ್ಸ ಅಸಙ್ಖತಟ್ಠೋ ಞಾತೋ ದಿಟ್ಠೋ ವಿದಿತೋ ಸಚ್ಛಿಕತೋ ಫಸ್ಸಿತೋ ಪಞ್ಞಾಯ। ಅಫಸ್ಸಿತೋ ಪಞ್ಞಾಯ ಅಸಙ್ಖತಟ್ಠೋ ನತ್ಥೀ'ತಿ - ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ...ಪೇ॰... ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ''। ಅಸಙ್ಖತಸ್ಸ ಅಸಙ್ಖತಟ್ಠೇ ಪಞ್ಚವೀಸತಿ ಧಮ್ಮಾ, ಪಞ್ಚವೀಸತಿ ಅತ್ಥಾ, ಪಞ್ಞಾಸ ನಿರುತ್ತಿಯೋ, ಸತಂ ಞಾಣಾನಿ।

ಖನ್ಧಾನಂ ಖನ್ಧಟ್ಠೇ, ಧಾತೂನಂ ಧಾತುಟ್ಠೇ, ಆಯತನಾನಂ ಆಯತನಟ್ಠೇ ಸಙ್ಖತಾನಂ ಸಙ್ಖತಟ್ಠೇ, ಅಸಙ್ಖತಸ್ಸ ಅಸಙ್ಖತಟ್ಠೇ ಪಞ್ಚವೀಸತಿಸತಂ ಧಮ್ಮಾ, ಪಞ್ಚವೀಸತಿಸತಂ ಅತ್ಥಾ, ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಾನಿ ನಿರುತ್ತಿಸತಾನಿ, ಪಞ್ಚ ಞಾಣಸತಾನಿ।

೭. ಸಚ್ಚವಾರೋ

೩೬. '''ಯಾವತಾ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ದುಕ್ಖಟ್ಠೋ, ಞಾತೋ ದಿಟ್ಠೋ ವಿದಿತೋ ಸಚ್ಛಿಕತೋ ಫಸ್ಸಿತೋ ಪಞ್ಞಾಯ। ಅಫಸ್ಸಿತೋ ಪಞ್ಞಾಯ ದುಕ್ಖಟ್ಠೋ ನತ್ಥೀ'ತಿ - ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ, ಞಾಣಂ ಉದಪಾದಿ, ಪಞ್ಞಾ ಉದಪಾದಿ, ವಿಜ್ಜಾ ಉದಪಾದಿ, ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ''। ದುಕ್ಖಸ್ಸ ದುಕ್ಖಟ್ಠೇ ಪಞ್ಚವೀಸತಿ ಧಮ್ಮಾ, ಪಞ್ಚವೀಸತಿ ಅತ್ಥಾ, ಪಞ್ಞಾಸ ನಿರುತ್ತಿಯೋ, ಸತಂ ಞಾಣಾನಿ।

'''ಯಾವತಾ ಸಮುದಯಸ್ಸ ಸಮುದಯಟ್ಠೋ...ಪೇ॰... ಯಾವತಾ ನಿರೋಧಸ್ಸ ನಿರೋಧಟ್ಠೋ...ಪೇ॰... ಯಾವತಾ ಮಗ್ಗಸ್ಸ ಮಗ್ಗಟ್ಠೋ ಞಾತೋ ದಿಟ್ಠೋ ವಿದಿತೋ ಸಚ್ಛಿಕತೋ ಫಸ್ಸಿತೋ ಪಞ್ಞಾಯ। ಅಫಸ್ಸಿತೋ ಪಞ್ಞಾಯ ಮಗ್ಗಟ್ಠೋ ನತ್ಥೀ'ತಿ - ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ...ಪೇ॰... ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ''। ಮಗ್ಗಸ್ಸ ಮಗ್ಗಟ್ಠೇ ಪಞ್ಚವೀಸತಿ ಧಮ್ಮಾ, ಪಞ್ಚವೀಸತಿ ಅತ್ಥಾ, ಪಞ್ಞಾಸ ನಿರುತ್ತಿಯೋ, ಸತಂ ಞಾಣಾನಿ।

ಚತೂಸು ಅರಿಯಸಚ್ಚೇಸು ಸತಂ ಧಮ್ಮಾ, ಸತಂ ಅತ್ಥಾ, ದ್ವೇ ನಿರುತ್ತಿಸತಾನಿ, ಚತ್ತಾರಿ ಞಾಣಸತಾನಿ।

೮. ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾವಾರೋ

೩೭. '''ಯಾವತಾ ಅತ್ಥಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ ಅತ್ಥಪಟಿಸಮ್ಭಿದಟ್ಠೋ, ಞಾತೋ ದಿಟ್ಠೋ ವಿದಿತೋ ಸಚ್ಛಿಕತೋ ಫಸ್ಸಿತೋ ಪಞ್ಞಾಯ। ಅಫಸ್ಸಿತೋ ಪಞ್ಞಾಯ ಅತ್ಥಪಟಿಸಮ್ಭಿದಟ್ಠೋ ನತ್ಥೀ'ತಿ - ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ...ಪೇ॰... ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ''। ಅತ್ಥಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ ಅತ್ಥಪಟಿಸಮ್ಭಿದಟ್ಠೇ ಪಞ್ಚವೀಸತಿ ಧಮ್ಮಾ, ಪಞ್ಚವೀಸತಿ ಅತ್ಥಾ, ಪಞ್ಞಾಸ ನಿರುತ್ತಿಯೋ, ಸತಂ ಞಾಣಾನಿ।

‘‘‘ಯಾವತಾ ಧಮ್ಮಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ ಧಮ್ಮಪಟಿಸಮ್ಭಿದಟ್ಠೋ…ಪೇ॰… ಯಾವತಾ ನಿರುತ್ತಿಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ ನಿರುತ್ತಿಪಟಿಸಮ್ಭಿದಟ್ಠೋ…ಪೇ॰… ಯಾವತಾ ಪಟಿಭಾನಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯ ಪಟಿಭಾನಪಟಿಸಮ್ಭಿದಟ್ಠೋ, ಞಾತೋ ದಿಟ್ಠೋ ವಿದಿತೋ ಸಚ್ಛಿಕತೋ ಫಸ್ಸಿತೋ ಪಞ್ಞಾಯ। ಅಫಸ್ಸಿತೋ ಪಞ್ಞಾಯ ಪಟಿಭಾನಪಟಿಸಮ್ಭಿದಟ್ಠೋ ನತ್ಥೀ’ತಿ - ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ …ಪೇ॰… ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ’’। ಪಟಿಭಾನಪಟಿಸಮ್ಭಿದಟ್ಠೇ ಪಞ್ಚವೀಸತಿ ಧಮ್ಮಾ, ಪಞ್ಚವೀಸತಿ ಅತ್ಥಾ, ಪಞ್ಞಾಸ ನಿರುತ್ತಿಯೋ, ಸತಂ ಞಾಣಾನಿ।

ಚತೂಸು ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಸು ಸತಂ ಧಮ್ಮಾ, ಸತಂ ಅತ್ಥಾ, ದ್ವೇ ನಿರುತ್ತಿಸತಾನಿ, ಚತ್ತಾರಿ ಞಾಣಸತಾನಿ।

೯. ಛಬುದ್ಧಧಮ್ಮವಾರೋ

೩೮. ‘‘‘ಯಾವತಾ ಇನ್ದ್ರಿಯಪರೋಪರಿಯತ್ತೇ ಞಾಣಂ, ಞಾತಂ ದಿಟ್ಠಂ ವಿದಿತಂ ಸಚ್ಛಿಕತಂ ಫಸ್ಸಿತಂ ಪಞ್ಞಾಯ। ಅಫಸ್ಸಿತಂ ಪಞ್ಞಾಯ ಇನ್ದ್ರಿಯಪರೋಪರಿಯತ್ತೇ ಞಾಣಂ ನತ್ಥೀ’ತಿ - ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ…ಪೇ॰… ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ’’। ಇನ್ದ್ರಿಯಪರೋಪರಿಯತ್ತೇ ಞಾಣೇ ಪಞ್ಚವೀಸತಿ ಧಮ್ಮಾ, ಪಞ್ಚವೀಸತಿ ಅತ್ಥಾ, ಪಞ್ಞಾಸ ನಿರುತ್ತಿಯೋ, ಸತಂ ಞಾಣಾನಿ।

‘‘‘ಯಾವತಾ ಸತ್ತಾನಂ ಆಸಯಾನುಸಯೇ ಞಾಣಂ…ಪೇ॰… ಯಾವತಾ ಯಮಕಪಾಟಿಹೀರೇ ಞಾಣಂ …ಪೇ॰… ಯಾವತಾ ಮಹಾಕರುಣಾಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಞಾಣಂ…ಪೇ॰… ಯಾವತಾ ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಂ…ಪೇ॰… ಯಾವತಾ ಅನಾವರಣಂ ಞಾಣಂ, ಞಾತಂ ದಿಟ್ಠಂ ವಿದಿತಂ ಸಚ್ಛಿಕತಂ ಫಸ್ಸಿತಂ ಪಞ್ಞಾಯ। ಅಫಸ್ಸಿತಂ ಪಞ್ಞಾಯ ಅನಾವರಣಂ ಞಾಣಂ ನತ್ಥೀ’ತಿ - ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ, ಞಾಣಂ ಉದಪಾದಿ, ಪಞ್ಞಾ ಉದಪಾದಿ , ವಿಜ್ಜಾ ಉದಪಾದಿ, ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ’’। ಅನಾವರಣೇ ಞಾಣೇ ಪಞ್ಚವೀಸತಿ ಧಮ್ಮಾ, ಪಞ್ಚವೀಸತಿ ಅತ್ಥಾ, ಪಞ್ಞಾಸ ನಿರುತ್ತಿಯೋ, ಸತಂ ಞಾಣಾನಿ।

ಛಸು ಬುದ್ಧಧಮ್ಮೇಸು ದಿಯಡ್ಢಸತಂ ಧಮ್ಮಾ, ದಿಯಡ್ಢಸತಂ ಅತ್ಥಾ, ತೀಣಿ ನಿರುತ್ತಿಸತಾನಿ, ಛ ಞಾಣಸತಾನಿ।

ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಧಿಕರಣೇ [ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಪಕರಣೇ (ಸ್ಯಾ॰)] ಅಡ್ಢನವಧಮ್ಮಸತಾನಿ [ಅಡ್ಢನವಮಾನಿ ಧಮ್ಮಸತಾನಿ (ಸ್ಯಾ॰), ಅಡ್ಢನವಮಧಮ್ಮಸತಾನಿ (ಕ॰)], ಅಡ್ಢನವಅತ್ಥಸತಾನಿ, ನಿರುತ್ತಿಸಹಸ್ಸಞ್ಚ ಸತ್ತ ಚ ನಿರುತ್ತಿಸತಾನಿ, ತೀಣಿ ಚ ಞಾಣಸಹಸ್ಸಾನಿ, ಚತ್ತಾರಿ ಚ ಞಾಣಸತಾನೀತಿ।

ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಕಥಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೭. ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಕಥಾ

೧. ಸಚ್ಚವಾರೋ

೩೯. ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ವಿಹರತಿ…ಪೇ॰… ಇತಿ ಹಿದಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಕೋಣ್ಡಞ್ಞಸ್ಸ ‘‘ಅಞ್ಞಾಸಿಕೋಣ್ಡಞ್ಞೋ’’ ತ್ವೇವ ನಾಮಂ ಅಹೋಸಿ।

[ಕ] ‘‘ಇದಂ ದುಕ್ಖಂ ಅರಿಯಸಚ್ಚ’’ನ್ತಿ ಪುಬ್ಬೇ ಅನನುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ, ಞಾಣಂ ಉದಪಾದಿ, ಪಞ್ಞಾ ಉದಪಾದಿ, ವಿಜ್ಜಾ ಉದಪಾದಿ, ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ।

ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದೀತಿ - ಕೇನಟ್ಠೇನ? ಞಾಣಂ ಉದಪಾದೀತಿ - ಕೇನಟ್ಠೇನ? ಪಞ್ಞಾ ಉದಪಾದೀತಿ - ಕೇನಟ್ಠೇನ? ವಿಜ್ಜಾ ಉದಪಾದೀತಿ - ಕೇನಟ್ಠೇನ? ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದೀತಿ - ಕೇನಟ್ಠೇನ? **ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದೀತಿ** - ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ। **ಞಾಣಂ**

ಉದಪಾದೀತಿ - ಞಾತಟ್ಠೇನ। **ಪಞ್ಞಾ ಉದಪಾದೀತಿ** - ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ । **ವಿಜ್ಜಾ ಉದಪಾದೀತಿ** - ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೇನ। **ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದೀತಿ** - ಓಭಾಸಟ್ಠೇನ।

ಚಕ್ಖುಂ ಧಮ್ಮೋ, ದಸ್ಸನಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ। ಞಾಣಂ ಧಮ್ಮೋ, ಞಾತಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ। ಪಞ್ಞಾ ಧಮ್ಮೋ, ಪಜಾನನಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ। ವಿಜ್ಜಾ ಧಮ್ಮೋ, ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ। ಆಲೋಕೋ ಧಮ್ಮೋ, ಓಭಾಸಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ। ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾ ಪಞ್ಚ ಅತ್ಥಾ ದುಕ್ಖವತ್ಥುಕಾ ಸಚ್ಚವತ್ಥುಕಾ ಸಚ್ಚಾರಮ್ಮಣಾ ಸಚ್ಚಗೋಚರಾ ಸಚ್ಚಸಙ್ಗಹಿತಾ ಸಚ್ಚಪರಿಯಾಪನ್ನಾ ಸಚ್ಚೇ ಸಮುದಾಗತಾ ಸಚ್ಚೇ ಠಿತಾ ಸಚ್ಚೇ ಪತಿಟ್ಠಿತಾ।

೪೦. ಧಮ್ಮಚಕ್ಕನ್ತಿ ಕೇನಟ್ಠೇನ ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ? ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಪವತ್ತೇತಿ ಚಕ್ಕಞ್ಚಾತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಚಕ್ಕಞ್ಚ ಪವತ್ತೇತಿ ಧಮ್ಮಞ್ಚಾತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಧಮ್ಮೇನ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಧಮ್ಮಚರಿಯಾಯ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಧಮ್ಮೇ ಠಿತೋ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಧಮ್ಮೇ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಧಮ್ಮೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇನ್ತೋ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಧಮ್ಮೇ ವಸಿಪ್ಪತ್ತೋ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಧಮ್ಮೇ ವಸಿಂ ಪಾಪೇನ್ತೋ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ । ಧಮ್ಮೇ ಪಾರಮಿಪ್ಪತ್ತೋ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಧಮ್ಮೇ ಪಾರಮಿಂ ಪಾಪೇನ್ತೋ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಧಮ್ಮೇ ವೇಸಾರಜ್ಜಪ್ಪತ್ತೋ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಧಮ್ಮೇ ವೇಸಾರಜ್ಜಂ ಪಾಪೇನ್ತೋ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಧಮ್ಮಂ ಸಕ್ಕರೋನ್ತೋ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಧಮ್ಮಂ ಗರುಂ ಕರೋನ್ತೋ [ಗರುಕರೋನ್ತೋ (ಸ್ಯಾ॰)] ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಧಮ್ಮಂ ಮಾನೇನ್ತೋ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಧಮ್ಮಂ ಪೂಜೇನ್ತೋ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ । ಧಮ್ಮಂ ಅಪಚಾಯಮಾನೋ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಧಮ್ಮದ್ಧಜೋ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಧಮ್ಮಕೇತು ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಧಮ್ಮಾಧಿಪತೇಯ್ಯೋ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ತಂ ಖೋ ಪನ ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ ಅಪ್ಪಟಿವತ್ತಿಯಂ ಸಮಣೇನ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ ವಾ ದೇವೇನ ವಾ ಮಾರೇನ ವಾ ಬ್ರಹ್ಮುನಾ ವಾ ಕೇನಚಿ ವಾ ಲೋಕಸ್ಮಿನ್ತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ।

ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಸದ್ಧಾಬಲಂ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ವೀರಿಯಬಲಂ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಸತಿಬಲಂ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಸಮಾಧಿಬಲಂ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಪಞ್ಞಾಬಲಂ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಸತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಧಮ್ಮವಿಚಯಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ವೀರಿಯಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಪೀತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಪಸ್ಸದ್ಧಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಸಮಾಧಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಉಪೇಕ್ಖಾಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ । ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಸಮ್ಮಾವಾಚಾ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತೋ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಸಮ್ಮಾಆಜೀವೋ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮೋ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಸಮ್ಮಾಸತಿ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ।

ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ಇನ್ದ್ರಿಯಂ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಅಕಮ್ಪಿಯಟ್ಠೇನ ಬಲಂ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ನಿಯ್ಯಾನಿಕಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ।

ಹೇತುಟ್ಠೇನ ಮಗ್ಗೋ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಪದಹನಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನಾ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಇಜ್ಝನಟ್ಠೇನ ಇದ್ಧಿಪಾದಾ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ತಥಟ್ಠೇನ ಸಚ್ಚಾ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮಥೋ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಅನುಪಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ವಿಪಸ್ಸನಾ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಾ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಯುಗನದ್ಧಂ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಸಂವರಟ್ಠೇನ ಸೀಲವಿಸುದ್ಧಿ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಚಿತ್ತವಿಸುದ್ಧಿ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ದಿಟ್ಠಿವಿಸುದ್ಧಿ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಮುತ್ತಟ್ಠೇನ ವಿಮೋಕ್ಖೋ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೇನ ವಿಜ್ಜಾ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಪರಿಚ್ಚಾಗಟ್ಠೇನ ವಿಮುತ್ತಿ ಧಮ್ಮೋ । ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಸಮುಚ್ಛೇದಟ್ಠೇನ ಖಯೇ ಞಾಣಂ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಟ್ಠೇನ ಅನುಪ್ಪಾದೇ ಞಾಣಂ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಛನ್ದೋ ಮೂಲಟ್ಠೇನ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮೋ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಮನಸಿಕಾರೋ ಸಮುಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಫಸ್ಸೋ ಸಮೋಧಾನಟ್ಠೇನ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ವೇದನಾ ಸಮೋಸರಣಟ್ಠೇನ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಸಮಾಧಿ ಪಮುಖಟ್ಠೇನ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಸತಿ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಪಞ್ಞಾ ತತುತ್ತರಟ್ಠೇನ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ವಿಮುತ್ತಿ ಸಾರಟ್ಠೇನ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಅಮತೋಗಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪರಿಯೋಸಾನಟ್ಠೇನ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ।

“ತಂ ಖೋ ಪನಿದಂ ದುಕ್ಖಂ ಅರಿಯಸಚ್ಚಂ ಪರಿಞ್ಞೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ…ಪೇ॰… ಪರಿಞ್ಞಾತನ್ತಿ ಪುಬ್ಬೇ ಅನನುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ…ಪೇ॰… ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ।

ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದೀತಿ - ಕೇನಟ್ಠೇನ…ಪೇ॰… ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದೀತಿ - ಕೇನಟ್ಠೇನ? **ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದೀತಿ** - ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ…ಪೇ॰… **ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದೀತಿ** - ಓಭಾಸಟ್ಠೇನ। ಚಕ್ಖುಂ ಧಮ್ಮೋ, ದಸ್ಸನಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ…ಪೇ॰… ಆಲೋಕೋ ಧಮ್ಮೋ, ಓಭಾಸಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ। ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾ ಪಞ್ಚ ಅತ್ಥಾ ದುಕ್ಖವತ್ಥುಕಾ ಸಚ್ಚವತ್ಥುಕಾ ಸಚ್ಚಾರಮ್ಮಣಾ ಸಚ್ಚಗೋಚರಾ ಸಚ್ಚಸಙ್ಗಹಿತಾ ಸಚ್ಚಪರಿಯಾಪನ್ನಾ ಸಚ್ಚೇ ಸಮುದಾಗತಾ ಸಚ್ಚೇ ಠಿತಾ ಸಚ್ಚೇ ಪತಿಟ್ಠಿತಾ।

ಧಮ್ಮಚಕ್ಕನ್ತಿ ಕೇನಟ್ಠೇನ ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ? ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಪವತ್ತೇತಿ ಚಕ್ಕಞ್ಚಾತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಚಕ್ಕಞ್ಚ ಪವತ್ತೇತಿ ಧಮ್ಮಞ್ಚಾತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಧಮ್ಮೇನ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಧಮ್ಮಪರಿಯಾಯ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಧಮ್ಮೇ ಠಿತೋ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಧಮ್ಮೇ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ…ಪೇ॰… ಅಮತೋಗಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪರಿಯೋಸಾನಟ್ಠೇನ ಧಮ್ಮೋ ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ।

[ಖ-ಘ] “ಇದಂ ದುಕ್ಖಸಮುದಯಂ ಅರಿಯಸಚ್ಚ”ನ್ತಿ ಪುಬ್ಬೇ ಅನನುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ…ಪೇ॰… ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ…ಪೇ॰… “ತಂ ಖೋ ಪನಿದಂ ದುಕ್ಖಸಮುದಯಂ ಅರಿಯಸಚ್ಚಂ ಪಹಾತಬ್ಬ”ನ್ತಿ…ಪೇ॰… “ಪಹೀನ”ನ್ತಿ ಪುಬ್ಬೇ ಅನನುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ…ಪೇ॰… ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ।

ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದೀತಿ - ಕೇನಟ್ಠೇನ…ಪೇ॰… ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದೀತಿ - ಕೇನಟ್ಠೇನ? **ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದೀತಿ** - ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ…ಪೇ॰… **ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದೀತಿ** - ಓಭಾಸಟ್ಠೇನ।

ಚಕ್ಖುಂ ಧಮ್ಮೋ, ದಸ್ಸನಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ…ಪೇ॰… ಆಲೋಕೋ ಧಮ್ಮೋ, ಓಭಾಸಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ। ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾ ಪಞ್ಚ ಅತ್ಥಾ ಸಮುದಯವತ್ಥುಕಾ ಸಚ್ಚವತ್ಥುಕಾ…ಪೇ॰… ನಿರೋಧವತ್ಥುಕಾ ಸಚ್ಚವತ್ಥುಕಾ…ಪೇ॰… ಮಗ್ಗವತ್ಥುಕಾ ಸಚ್ಚವತ್ಥುಕಾ ಸಚ್ಚಾರಮ್ಮಣಾ ಸಚ್ಚಗೋಚರಾ ಸಚ್ಚಸಙ್ಗಹಿತಾ ಸಚ್ಚಪರಿಯಾಪನ್ನಾ ಸಚ್ಚೇ ಸಮುದಾಗತಾ ಸಚ್ಚೇ ಠಿತಾ ಸಚ್ಚೇ ಪತಿಟ್ಠಿತಾ।

ಧಮ್ಮಚಕ್ಕನ್ತಿ ಕೇನಟ್ಠೇನ ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ? ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಪವತ್ತೇತಿ ಚಕ್ಕಞ್ಚಾತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಚಕ್ಕಞ್ಚ ಪವತ್ತೇತಿ ಧಮ್ಮಞ್ಚಾತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಧಮ್ಮೇನ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಧಮ್ಮಚರಿಯಾಯ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಧಮ್ಮೇ ಠಿತೋ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಧಮ್ಮೇ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ…ಪೇ॰… ಅಮತೋಗಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪರಿಯೋಸಾನಟ್ಠೇನ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ।

೧. ಸತಿಪಟ್ಠಾನವಾರೋ

೪೧. '''ಅಯಂ ಕಾಯೇ ಕಾಯಾನುಪಸ್ಸನಾ'ತಿ ಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಬ್ಬೇ ಅನನುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ…ಪೇ॰… ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ। ಸಾ ಖೋ ಪನಾಯಂ ಕಾಯೇ ಕಾಯಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾತಿ ಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ,…ಪೇ॰… ಭಾವಿತಾತಿ ಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಬ್ಬೇ ಅನನುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ…ಪೇ॰… ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ''।

''ಅಯಂ ವೇದನಾಸು…ಪೇ॰… ಅಯಂ ಚಿತ್ತೇ… ಅಯಂ ಧಮ್ಮೇಸು ಧಮ್ಮಾನುಪಸ್ಸನಾತಿ ಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಬ್ಬೇ ಅನನುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ…ಪೇ॰… ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ। ಸಾ ಖೋ ಪನಾಯಂ ಧಮ್ಮೇಸು ಧಮ್ಮಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾತಿ ಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ…ಪೇ॰… ಭಾವಿತಾತಿ ಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಬ್ಬೇ ಅನನುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ…ಪೇ॰… ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ''।

ಅಯಂ ಕಾಯೇ ಕಾಯಾನುಪಸ್ಸನಾತಿ ಪುಬ್ಬೇ ಅನನುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ…ಪೇ॰… ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ…ಪೇ॰… ಸಾ ಖೋ ಪನಾಯಂ ಕಾಯೇ ಕಾಯಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವೇತಬ್ಬಾತಿ…ಪೇ॰… ಭಾವಿತಾತಿ ಪುಬ್ಬೇ ಅನನುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ…ಪೇ॰… ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ।

ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದೀತಿ - ಕೇನಟ್ಠೇನ…ಪೇ॰… ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದೀತಿ - ಕೇನಟ್ಠೇನ? **ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದೀತಿ** - ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ…ಪೇ॰… **ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದೀತಿ** - ಓಭಾಸಟ್ಠೇನ।

ಚಕ್ಖುಂ ಧಮ್ಮೋ, ದಸ್ಸನಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ…ಪೇ॰… ಆಲೋಕೋ ಧಮ್ಮೋ, ಓಭಾಸಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ। ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾ ಪಞ್ಚ ಅತ್ಥಾ ಕಾಯವತ್ಥುಕಾ ಸತಿಪಟ್ಠಾನವತ್ಥುಕಾ…ಪೇ॰… ವೇದನಾವತ್ಥುಕಾ ಸತಿಪಟ್ಠಾನವತ್ಥುಕಾ… ಚಿತ್ತವತ್ಥುಕಾ ಸತಿಪಟ್ಠಾನವತ್ಥುಕಾ… ಧಮ್ಮವತ್ಥುಕಾ ಸತಿಪಟ್ಠಾನವತ್ಥುಕಾ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾರಮ್ಮಣಾ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಗೋಚರಾ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಸಙ್ಗಹಿತಾ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಪರಿಯಾಪನ್ನಾ ಸತಿಪಟ್ಠಾನೇ ಸಮುದಾಗತಾ ಸತಿಪಟ್ಠಾನೇ ಠಿತಾ ಸತಿಪಟ್ಠಾನೇ ಪತಿಟ್ಠಿತಾ।

ಧಮ್ಮಚಕ್ಕನ್ತಿ ಕೇನಟ್ಠೇನ ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ? ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಪವತ್ತೇತಿ ಚಕ್ಕಞ್ಚಾತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಚಕ್ಕಞ್ಚ ಪವತ್ತೇತಿ ಧಮ್ಮಞ್ಚಾತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಧಮ್ಮೇನ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಧಮ್ಮಚರಿಯಾಯ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಧಮ್ಮೇ ಠಿತೋ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಧಮ್ಮೇ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ …ಪೇ॰… ಅಮತೋಗಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪರಿಯೋಸಾನಟ್ಠೇನ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ।

೨. ಇದ್ಧಿಪಾದವಾರೋ

೪೨. "'ಅಯಂ ಛನ್ದಸಮಾಧಿಪಧಾನಸಙ್ಖಾರಸಮನ್ನಾಗತೋ ಇದ್ಧಿಪಾದೋ'ತಿ ಮೇ , ಭಿಕ್ಖವೇ ಪುಬ್ಬೇ ಅನನುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ...ಪೇ॰... ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ। 'ಸೋ ಖೋ ಪನಾಯಂ ಛನ್ದಸಮಾಧಿಪಧಾನಸಙ್ಖಾರಸಮನ್ನಾಗತೋ ಇದ್ಧಿಪಾದೋ ಭಾವೇತಬ್ಬೋ'ತಿ ಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ...ಪೇ॰... ಭಾವಿತೋತಿ ಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಬ್ಬೇ ಅನನುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ...ಪೇ॰... ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ।

"ಅಯಂ ವೀರಿಯಸಮಾಧಿ...ಪೇ॰... ಅಯಂ ಚಿತ್ತಸಮಾಧಿ...ಪೇ॰... ಅಯಂ ವೀಮಂಸಾಸಮಾಧಿಪಧಾನಸಙ್ಖಾರಸಮನ್ನಾಗತೋ ಇದ್ಧಿಪಾದೋತಿ ಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಬ್ಬೇ ಅನನುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ...ಪೇ॰... ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ। ಸೋ ಖೋ ಪನಾಯಂ ವೀಮಂಸಾಸಮಾಧಿಪಧಾನಸಙ್ಖಾರಸಮನ್ನಾಗತೋ ಇದ್ಧಿಪಾದೋ ಭಾವೇತಬ್ಬೋತಿ ಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ...ಪೇ॰... ಭಾವಿತೋತಿ ಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಬ್ಬೇ ಅನನುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ...ಪೇ॰... ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ"।

ಅಯಂ ಛನ್ದಸಮಾಧಿಪಧಾನಸಙ್ಖಾರಸಮನ್ನಾಗತೋ ಇದ್ಧಿಪಾದೋತಿ ಪುಬ್ಬೇ ಅನನುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ...ಪೇ॰... ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ...ಪೇ॰... ಸೋ ಖೋ ಪನಾಯಂ ಛನ್ದಸಮಾಧಿಪಧಾನಸಙ್ಖಾರಸಮನ್ನಾಗತೋ ಇದ್ಧಿಪಾದೋ ಭಾವೇತಬ್ಬೋತಿ...ಪೇ॰... ಭಾವಿತೋತಿ ಪುಬ್ಬೇ ಅನನುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ, ಞಾಣಂ ಉದಪಾದಿ, ಪಞ್ಞಾ ಉದಪಾದಿ, ವಿಜ್ಜಾ ಉದಪಾದಿ, ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ।

ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದೀತಿ - ಕೇನಟ್ಠೇನ? ಞಾಣಂ ಉದಪಾದೀತಿ - ಕೇನಟ್ಠೇನ? ಪಞ್ಞಾ ಉದಪಾದೀತಿ - ಕೇನಟ್ಠೇನ? ವಿಜ್ಜಾ ಉದಪಾದೀತಿ - ಕೇನಟ್ಠೇನ? ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದೀತಿ - ಕೇನಟ್ಠೇನ? **ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದೀ**ತಿ - ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ। **ಞಾಣಂ ಉದಪಾದೀ**ತಿ - ಞಾತಟ್ಠೇನ। **ಪಞ್ಞಾ ಉದಪಾದೀ**ತಿ - ಪಜಾನನಟ್ಠೇನ। **ವಿಜ್ಜಾ ಉದಪಾದೀ**ತಿ - ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೇನ। **ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದೀ**ತಿ - ಓಭಾಸಟ್ಠೇನ।

ಚಕ್ಖುಂ ಧಮ್ಮೋ, ದಸ್ಸನಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ। ಞಾಣಂ ಧಮ್ಮೋ, ಞಾತಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ। ಪಞ್ಞಾ ಧಮ್ಮೋ, ಪಜಾನನಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ। ವಿಜ್ಜಾ ಧಮ್ಮೋ, ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ। ಆಲೋಕೋ ಧಮ್ಮೋ, ಓಭಾಸಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ। ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾ ಪಞ್ಚ ಅತ್ಥಾ ಛನ್ದವತ್ಥುಕಾ ಇದ್ಧಿಪಾದವತ್ಥುಕಾ ಇದ್ಧಿಪಾದಾರಮ್ಮಣಾ ಇದ್ಧಿಪಾದಗೋಚರಾ ಇದ್ಧಿಪಾದಸಙ್ಗಹಿತಾ ಇದ್ಧಿಪಾದಪರಿಯಾಪನ್ನಾ ಇದ್ಧಿಪಾದೇ ಸಮುದಾಗತಾ ಇದ್ಧಿಪಾದೇ ಠಿತಾ ಇದ್ಧಿಪಾದೇ ಪತಿಟ್ಠಿತಾ।

ಧಮ್ಮಚಕ್ಕನ್ತಿ ಕೇನಟ್ಠೇನ ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ? ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಪವತ್ತೇತಿ ಚಕ್ಕಞ್ಚಾತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಚಕ್ಕಞ್ಚ ಪವತ್ತೇತಿ ಧಮ್ಮಞ್ಚಾತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಧಮ್ಮೇನ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಧಮ್ಮಚರಿಯಾಯ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಧಮ್ಮೇ ಠಿತೋ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಧಮ್ಮೇ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಧಮ್ಮೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇನ್ತೋ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಧಮ್ಮೇ ವಸಿಪ್ಪತ್ತೋ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಧಮ್ಮೇ ವಸಿಂ ಪಾಪೇನ್ತೋ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಧಮ್ಮೇ ಪಾರಮಿಪ್ಪತ್ತೋ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಧಮ್ಮೇ ಪಾರಮಿಂ ಪಾಪೇನ್ತೋ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ...ಪೇ॰... ಧಮ್ಮಂ ಅಪಚಾಯಮಾನೋ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಧಮ್ಮದ್ಧಜೋ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಧಮ್ಮಕೇತು ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಧಮ್ಮಾಧಿಪತೇಯ್ಯೋ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ತಂ ಖೋ ಪನ ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ ಅಪ್ಪಟಿವತ್ತಿಯಂ ಸಮಣೇನ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ ವಾ ದೇವೇನ ವಾ ಮಾರೇನ ವಾ ಬ್ರಹ್ಮುನಾ ವಾ ಕೇನಚಿ ವಾ ಲೋಕಸ್ಮಿನ್ತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ।

ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ...ಪೇ॰... ಅಮತೋಗಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪರಿಯೋಸಾನಟ್ಠೇನ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ।

ಅಯಂ ವೀರಿಯಸಮಾಧಿಪಧಾನಸಙ್ಖಾರಸಮನ್ನಾಗತೋ ಇದ್ಧಿಪಾದೋತಿ ಪುಬ್ಬೇ ಅನನುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ…ಪೇ॰… ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ…ಪೇ॰… ಸೋ ಖೋ ಪನಾಯಂ ವೀರಿಯಸಮಾಧಿಪಧಾನಸಙ್ಖಾರಸಮನ್ನಾಗತೋ ಇದ್ಧಿಪಾದೋ ಭಾವೇತಬ್ಬೋತಿ…ಪೇ॰… ಭಾವಿತೋತಿ ಪುಬ್ಬೇ ಅನನುಸ್ಸುತೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ…ಪೇ॰… ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದಿ।

ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದೀತಿ - ಕೇನಟ್ಠೇನ…ಪೇ॰… ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದೀತಿ - ಕೇನಟ್ಠೇನ? **ಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದೀ**ತಿ - ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ…ಪೇ॰… **ಆಲೋಕೋ ಉದಪಾದೀ**ತಿ - ಓಭಾಸಟ್ಠೇನ।

ಚಕ್ಖುಂ ಧಮ್ಮೋ, ದಸ್ಸನಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ…ಪೇ॰… ಆಲೋಕೋ ಧಮ್ಮೋ, ಓಭಾಸಟ್ಠೋ ಅತ್ಥೋ। ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ಧಮ್ಮಾ ಪಞ್ಚ ಅತ್ಥಾ ವೀರಿಯವತ್ಥುಕಾ ಇದ್ಧಿಪಾದವತ್ಥುಕಾ…ಪೇ॰… ಚಿತ್ತವತ್ಥುಕಾ ಇದ್ಧಿಪಾದವತ್ಥುಕಾ… ವೀಮಂಸಾವತ್ಥುಕಾ ಇದ್ಧಿಪಾದವತ್ಥುಕಾ ಇದ್ಧಿಪಾದಾರಮ್ಮಣಾ ಇದ್ಧಿಪಾದಗೋಚರಾ ಇದ್ಧಿಪಾದಸಙ್ಗಹಿತಾ ಇದ್ಧಿಪಾದಪರಿಯಾಪನ್ನಾ ಇದ್ಧಿಪಾದೇ ಸಮುದಾಗತಾ ಇದ್ಧಿಪಾದೇ ಠಿತಾ ಇದ್ಧಿಪಾದೇ ಪತಿಟ್ಠಿತಾ ।

ಧಮ್ಮಚಕ್ಕನ್ತಿ ಕೇನಟ್ಠೇನ ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ? ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಪವತ್ತೇತಿ ಚಕ್ಕಞ್ಚಾತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಚಕ್ಕಞ್ಚ ಪವತ್ತೇತಿ ಧಮ್ಮಞ್ಚಾತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಧಮ್ಮೇನ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಧಮ್ಮಚರಿಯಾಯ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಧಮ್ಮೇ ಠಿತೋ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ। ಧಮ್ಮೇ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ…ಪೇ॰… ಅಮತೋಗಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪರಿಯೋಸಾನಟ್ಠೇನ ಧಮ್ಮೋ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಪವತ್ತೇತೀತಿ - ಧಮ್ಮಚಕ್ಕನ್ತಿ।

ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಕಥಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೮. ಲೋಕುತ್ತರಕಥಾ

೪೩. ಕತಮೇ ಧಮ್ಮಾ ಲೋಕುತ್ತರಾ? ಚತ್ತಾರೋ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾ, ಚತ್ತಾರೋ ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನಾ, ಚತ್ತಾರೋ ಇದ್ಧಿಪಾದಾ, ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ, ಪಞ್ಚ ಬಲಾನಿ, ಸತ್ತ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಅರಿಯೋ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕೋ ಮಗ್ಗೋ, ಚತ್ತಾರೋ ಅರಿಯಮಗ್ಗಾ, ಚತ್ತಾರಿ ಚ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಾನಿ, ನಿಬ್ಬಾನಞ್ಚ - ಇಮೇ ಧಮ್ಮಾ ಲೋಕುತ್ತರಾ।

ಲೋಕುತ್ತರಾತಿ ಕೇನಟ್ಠೇನ ಲೋಕುತ್ತರಾ? ಲೋಕಂ ತರನ್ತೀತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕಾ ಉತ್ತರನ್ತೀತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕತೋ ಉತ್ತರನ್ತೀತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕಮ್ಹಾ ಉತ್ತರನ್ತೀತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕಂ ಅತಿಕ್ಕಮನ್ತೀತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮನ್ತೀತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕಂ ಸಮತಿಕ್ಕನ್ತಾತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕೇನ ಅತಿರೇಕಾತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕನ್ತಂ ತರನ್ತೀತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕಾ ನಿಸ್ಸರನ್ತೀತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕತೋ ನಿಸ್ಸರನ್ತೀತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕಮ್ಹಾ ನಿಸ್ಸರನ್ತೀತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕಾ ನಿಸ್ಸಟಾತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕೇನ ನಿಸ್ಸಟಾತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕಮ್ಹಾ ನಿಸ್ಸಟಾತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕೇ ನ ತಿಟ್ಠನ್ತೀತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕಸ್ಮಿಂ ನ ತಿಟ್ಠನ್ತೀತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕೇ ನ ಲಿಮ್ಪನ್ತೀತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕೇನ ನ ಲಿಮ್ಪನ್ತೀತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕೇ ಅಸಂಲಿತ್ತಾತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕೇನ ಅಸಂಲಿತ್ತಾತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕೇ ಅನುಪಲಿತ್ತಾತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕೇನ ಅನುಪಲಿತ್ತಾತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕೇ ವಿಪ್ಪಮುತ್ತಾತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕೇನ ವಿಪ್ಪಮುತ್ತಾತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕಾ ವಿಪ್ಪಮುತ್ತಾತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕತೋ ವಿಪ್ಪಮುತ್ತಾತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕಮ್ಹಾ ವಿಪ್ಪಮುತ್ತಾತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕೇ ವಿಸಞ್ಞುತ್ತಾತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕೇನ ವಿಸಞ್ಞುತ್ತಾತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕಾ ವಿಸಞ್ಞುತ್ತಾತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕಸ್ಮಿಂ ವಿಸಞ್ಞುತ್ತಾತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕತೋ ವಿಸಞ್ಞುತ್ತಾತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕಮ್ಹಾ ವಿಸಞ್ಞುತ್ತಾತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕಾ ಸುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕತೋ

ಸುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕಮ್ಹಾ ಸುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕಾ ವಿಸುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕತೋ ವಿಸುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕಮ್ಹಾ ವಿಸುಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕಾ ವುಟ್ಠಹನ್ತೀತಿ [ಉದ್ಧರನ್ತೀತಿ (ಕ॰), ಉಟ್ಠಹನ್ತೀತಿ (ಸೀ॰ ಅಟ್ಠ॰)] - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕತೋ ವುಟ್ಠಹನ್ತೀತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕಮ್ಹಾ ವುಟ್ಠಹನ್ತೀತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕಾ ವಿವಟ್ಟನ್ತೀತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ । ಲೋಕತೋ ವಿವಟ್ಟನ್ತೀತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕಮ್ಹಾ ವಿವಟ್ಟನ್ತೀತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕೇ ನ ಸಜ್ಜನ್ತೀತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕೇ ನ ಗಯ್ಹನ್ತೀತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕೇ ನ ಬಜ್ಝನ್ತೀತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕಂ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ದನ್ತೀತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕಂ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ನತ್ತಾತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕಂ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭೇನ್ತೀತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕಂ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭಿತತ್ತಾತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕಸ್ಸ ಅಪಥಾತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕಸ್ಸ ಅಗತೀತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕಸ್ಸ ಅವಿಸಯಾತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕಸ್ಸ ಅಸಾಧಾರಣಾತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕಂ ವಮನ್ತೀತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕಂ ನ ಪಚ್ಚಾವಮನ್ತೀತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕಂ ಪಜಹನ್ತೀತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕಂ ನ ಉಪಾದಿಯನ್ತೀತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕಂ ವಿಸಿನೇನ್ತೀತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕಂ ನ ಉಸ್ಸಿನೇನ್ತೀತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕಂ ವಿಧೂಪೇನ್ತೀತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕಂ ನ ಸಂಧೂಪೇನ್ತೀತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ। ಲೋಕಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ತಿಟ್ಠನ್ತೀತಿ - ಲೋಕುತ್ತರಾ।

ಲೋಕುತ್ತರಕಥಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೯. ಬಲಕಥಾ

೪೪. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ [ಸಂ॰ ನಿ॰ ೫.೭೦೫-೭೧೬ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಾ]। “ಪಞ್ಚಿಮಾನಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಬಲಾನಿ। ಕತಮಾನಿ ಪಞ್ಚ? ಸದ್ಧಾಬಲಂ, ವೀರಿಯಬಲಂ, ಸತಿಬಲಂ, ಸಮಾಧಿಬಲಂ, ಪಞ್ಞಾಬಲಂ - ಇಮಾನಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಞ್ಚ ಬಲಾನಿ।

“ಅಪಿ ಚ, ಅಟ್ಠಸಟ್ಠಿ ಬಲಾನಿ - ಸದ್ಧಾಬಲಂ, ವೀರಿಯಬಲಂ, ಸತಿಬಲಂ, ಸಮಾಧಿಬಲಂ, ಪಞ್ಞಾಬಲಂ, ಹಿರಿಬಲಂ, ಓತ್ತಪ್ಪಬಲಂ, ಪಟಿಸಙ್ಖಾನಬಲಂ, ಭಾವನಾಬಲಂ, ಅನವಜ್ಜಬಲಂ, ಸಙ್ಗಹಬಲಂ, ಖನ್ತಿಬಲಂ, ಪಞ್ಞತ್ತಿಬಲಂ, ನಿಜ್ಝತ್ತಿಬಲಂ, ಇಸ್ಸರಿಯಬಲಂ , ಅಧಿಟ್ಠಾನಬಲಂ, ಸಮಥಬಲಂ, ವಿಪಸ್ಸನಾಬಲಂ, ದಸ ಸೇಖಬಲಾನಿ, ದಸ ಅಸೇಖಬಲಾನಿ, ದಸ ಖೀಣಾಸವಬಲಾನಿ, ದಸ ಇದ್ಧಿಬಲಾನಿ, ದಸ ತಥಾಗತಬಲಾನಿ”।

ಕತಮಂ **ಸದ್ಧಾಬಲಂ?** ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯೇ ನ ಕಮ್ಪತೀತಿ - ಸದ್ಧಾಬಲಂ। ಸಹಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಉಪತ್ಥಮ್ಭನಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಾಬಲಂ, ಕಿಲೇಸಾನಂ ಪರಿಯಾದಾನಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಾಬಲಂ, ಪಟಿವೇಧಾದಿವಿಸೋಧನಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಾಬಲಂ, ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಧಿಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಾಬಲಂ, ಚಿತ್ತಸ್ಸ ವೋದಾನಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಾಬಲಂ, ವಿಸೇಸಾಧಿಗಮಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಾಬಲಂ, ಉತ್ತರಿ ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಾಬಲಂ, ಸಚ್ಚಾಭಿಸಮಯಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಾಬಲಂ, ನಿರೋಧೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪಕಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಾಬಲಂ। ಇದಂ ಸದ್ಧಾಬಲಂ।

ಕತಮಂ **ವೀರಿಯಬಲಂ?** ಕೋಸಜ್ಜೇ ನ ಕಮ್ಪತೀತಿ - ವೀರಿಯಬಲಂ। ಸಹಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಉಪತ್ಥಮ್ಭನಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಬಲಂ, ಕಿಲೇಸಾನಂ ಪರಿಯಾದಾನಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಬಲಂ, ಪಟಿವೇಧಾದಿವಿಸೋಧನಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಬಲಂ, ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅಧಿಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಬಲಂ, ಚಿತ್ತಸ್ಸ ವೋದಾನಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಬಲಂ, ವಿಸೇಸಾಧಿಗಮಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಬಲಂ, ಉತ್ತರಿ ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಬಲಂ, ಸಚ್ಚಾಭಿಸಮಯಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಬಲಂ, ನಿರೋಧೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪಕಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಬಲಂ। ಇದಂ ವೀರಿಯಬಲಂ।

ಕತಮಂ **ಸತಿಬಲಂ?** ಪಮಾದೇ ನ ಕಮ್ಪತೀತಿ - ಸತಿಬಲಂ। ಸಹಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಉಪತ್ಥಮ್ಭನಟ್ಠೇನ ಸತಿಬಲಂ… ಪೇ॰… ನಿರೋಧೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪಕಟ್ಠೇನ ಸತಿಬಲಂ। ಇದಂ ಸತಿಬಲಂ।

ಕತಮಂ **ಸಮಾಧಿಬಲಂ?** ಉದ್ಧಚ್ಚೇ ನ ಕಮ್ಪತೀತಿ - ಸಮಾಧಿಬಲಂ। ಸಹಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಉಪತ್ಥಮ್ಭನಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿಬಲಂ...ಪೇ॰... ನಿರೋಧೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪಕಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿಬಲಂ। ಇದಂ ಸಮಾಧಿಬಲಂ।

ಕತಮಂ **ಪಞ್ಞಾಬಲಂ?** ಅವಿಜ್ಜಾಯ ನ ಕಮ್ಪತೀತಿ - ಪಞ್ಞಾಬಲಂ। ಸಹಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಉಪತ್ಥಮ್ಭನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾಬಲಂ...ಪೇ॰... ನಿರೋಧೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪಕಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾಬಲಂ। ಇದಂ ಪಞ್ಞಾಬಲಂ।

ಕತಮಂ **ಹಿರಿಬಲಂ?** ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇನ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಂ ಹಿರೀಯತೀತಿ [ಹಿರಿಯತೀತಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] - ಹಿರಿಬಲಂ। ಅಬ್ಯಾಪಾದೇನ ಬ್ಯಾಪಾದಂ ಹಿರೀಯತೀತಿ - ಹಿರಿಬಲಂ। ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾಯ ಥಿನಮಿದ್ಧಂ ಹಿರೀಯತೀತಿ - ಹಿರಿಬಲಂ। ಅವಿಕ್ಖೇಪೇನ ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ಹಿರೀಯತೀತಿ - ಹಿರಿಬಲಂ। ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನೇನ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಂ ಹಿರೀಯತೀತಿ - ಹಿರಿಬಲಂ। ಞಾಣೇನ ಅವಿಜ್ಜಂ ಹಿರೀಯತೀತಿ - ಹಿರಿಬಲಂ। ಪಾಮೋಜ್ಜೇನ ಅರತಿಂ ಹಿರೀಯತೀತಿ - ಹಿರಿಬಲಂ। ಪಠಮೇನ ಝಾನೇನ ನೀವರಣೇ ಹಿರೀಯತೀತಿ - ಹಿರಿಬಲಂ...ಪೇ॰... ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೇನ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇ ಹಿರೀಯತೀತಿ - ಹಿರಿಬಲಂ। ಇದಂ ಹಿರಿಬಲಂ।

ಕತಮಂ **ಓತ್ತಪ್ಪಬಲಂ?** ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇನ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಂ ಓತ್ತಪ್ಪತೀತಿ - ಓತ್ತಪ್ಪಬಲಂ। ಅಬ್ಯಾಪಾದೇನ ಬ್ಯಾಪಾದಂ ಓತ್ತಪ್ಪತೀತಿ - ಓತ್ತಪ್ಪಬಲಂ। ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾಯ ಥಿನಮಿದ್ಧಂ ಓತ್ತಪ್ಪತೀತಿ - ಓತ್ತಪ್ಪಬಲಂ। ಅವಿಕ್ಖೇಪೇನ ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ಓತ್ತಪ್ಪತೀತಿ - ಓತ್ತಪ್ಪಬಲಂ। ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನೇನ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಂ ಓತ್ತಪ್ಪತೀತಿ - ಓತ್ತಪ್ಪಬಲಂ। ಞಾಣೇನ ಅವಿಜ್ಜಂ ಓತ್ತಪ್ಪತೀತಿ - ಓತ್ತಪ್ಪಬಲಂ । ಪಾಮೋಜ್ಜೇನ ಅರತಿಂ ಓತ್ತಪ್ಪತೀತಿ - ಓತ್ತಪ್ಪಬಲಂ। ಪಠಮೇನ ಝಾನೇನ ನೀವರಣೇ ಓತ್ತಪ್ಪತೀತಿ - ಓತ್ತಪ್ಪಬಲಂ...ಪೇ॰... ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೇನ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇ ಓತ್ತಪ್ಪತೀತಿ - ಓತ್ತಪ್ಪಬಲಂ। ಇದಂ ಓತ್ತಪ್ಪಬಲಂ।

ಕತಮಂ **ಪಟಿಸಙ್ಖಾನಬಲಂ?** ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇನ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಂ ಪಟಿಸಙ್ಖಾತೀತಿ - ಪಟಿಸಙ್ಖಾನಬಲಂ। ಅಬ್ಯಾಪಾದೇನ ಬ್ಯಾಪಾದಂ ಪಟಿಸಙ್ಖಾತೀತಿ - ಪಟಿಸಙ್ಖಾನಬಲಂ। ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾಯ ಥಿನಮಿದ್ಧಂ ಪಟಿಸಙ್ಖಾತೀತಿ - ಪಟಿಸಙ್ಖಾನಬಲಂ। ಅವಿಕ್ಖೇಪೇನ ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ಪಟಿಸಙ್ಖಾತೀತಿ - ಪಟಿಸಙ್ಖಾನಬಲಂ। ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನೇನ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಂ ಪಟಿಸಙ್ಖಾತೀತಿ - ಪಟಿಸಙ್ಖಾನಬಲಂ। ಞಾಣೇನ ಅವಿಜ್ಜಂ ಪಟಿಸಙ್ಖಾತೀತಿ - ಪಟಿಸಙ್ಖಾನಬಲಂ । ಪಾಮೋಜ್ಜೇನ ಅರತಿಂ ಪಟಿಸಙ್ಖಾತೀತಿ - ಪಟಿಸಙ್ಖಾನಬಲಂ। ಪಠಮೇನ ಝಾನೇನ ನೀವರಣೇ ಪಟಿಸಙ್ಖಾತೀತಿ - ಪಟಿಸಙ್ಖಾನಬಲಂ...ಪೇ॰... ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೇನ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇ ಪಟಿಸಙ್ಖಾತೀತಿ - ಪಟಿಸಙ್ಖಾನಬಲಂ। ಇದಂ ಪಟಿಸಙ್ಖಾನಬಲಂ।

ಕತಮಂ **ಭಾವನಾಬಲಂ?** ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಂ ಪಜಹನ್ತೋ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಂ ಭಾವೇತೀತಿ - ಭಾವನಾಬಲಂ। ಬ್ಯಾಪಾದಂ ಪಜಹನ್ತೋ ಅಬ್ಯಾಪಾದಂ ಭಾವೇತೀತಿ - ಭಾವನಾಬಲಂ। ಥಿನಮಿದ್ಧಂ ಪಜಹನ್ತೋ ಆಲೋಕಸಞ್ಞಂ ಭಾವೇತೀತಿ - ಭಾವನಾಬಲಂ। ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ಪಜಹನ್ತೋ ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ ಭಾವೇತೀತಿ - ಭಾವನಾಬಲಂ। ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಂ ಪಜಹನ್ತೋ ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನಂ ಭಾವೇತೀತಿ - ಭಾವನಾಬಲಂ। ಅವಿಜ್ಜಂ ಪಜಹನ್ತೋ ಞಾಣಂ ಭಾವೇತೀತಿ - ಭಾವನಾಬಲಂ। ಅರತಿಂ ಪಜಹನ್ತೋ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಭಾವೇತೀತಿ - ಭಾವನಾಬಲಂ। ನೀವರಣೇ ಪಜಹನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಭಾವೇತೀತಿ - ಭಾವನಾಬಲಂ...ಪೇ॰... ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇ ಪಜಹನ್ತೋ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಂ ಭಾವೇತೀತಿ - ಭಾವನಾಬಲಂ। ಇದಂ ಭಾವನಾಬಲಂ।

ಕತಮಂ **ಅನವಜ್ಜಬಲಂ?** ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಸ್ಸ ಪಹೀನತ್ತಾ ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇ ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚಿ ವಜ್ಜನ್ತಿ - ಅನವಜ್ಜಬಲಂ। ಬ್ಯಾಪಾದಸ್ಸ ಪಹೀನತ್ತಾ ಅಬ್ಯಾಪಾದೇ ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚಿ ವಜ್ಜನ್ತಿ - ಅನವಜ್ಜಬಲಂ। ಥಿನಮಿದ್ಧಸ್ಸ ಪಹೀನತ್ತಾ ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾಯ ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚಿ ವಜ್ಜನ್ತಿ - ಅನವಜ್ಜಬಲಂ। ಉದ್ಧಚ್ಚಸ್ಸ ಪಹೀನತ್ತಾ ಅವಿಕ್ಖೇಪೇ ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚಿ ವಜ್ಜನ್ತಿ - ಅನವಜ್ಜಬಲಂ। ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾಯ ಪಹೀನತ್ತಾ ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನೇ ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚಿ ವಜ್ಜನ್ತಿ - ಅನವಜ್ಜಬಲಂ। ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಪಹೀನತ್ತಾ ಞಾಣೇ ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚಿ ವಜ್ಜನ್ತಿ - ಅನವಜ್ಜಬಲಂ। ಅರತಿಯಾ ಪಹೀನತ್ತಾ ಪಾಮೋಜ್ಜೇ ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚಿ ವಜ್ಜನ್ತಿ ಅನವಜ್ಜಬಲಂ। ನೀವರಣಾನಂ ಪಹೀನತ್ತಾ ಪಠಮಜ್ಝಾನೇ ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚಿ ವಜ್ಜನ್ತಿ - ಅನವಜ್ಜಬಲಂ...ಪೇ॰... ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸಾನಂ ಪಹೀನತ್ತಾ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೇ ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚಿ ವಜ್ಜನ್ತಿ - ಅನವಜ್ಜಬಲಂ। ಇದಂ ಅನವಜ್ಜಬಲಂ।

ಕತಮಂ **ಸಙ್ಗಹಬಲಂ?** ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಂ ಪಜಹನ್ತೋ ನೇಕ್ಖಮ್ಮವಸೇನ ಚಿತ್ತಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ - ಸಙ್ಗಹಬಲಂ। ಬ್ಯಾಪಾದಂ ಪಜಹನ್ತೋ ಅಬ್ಯಾಪಾದವಸೇನ ಚಿತ್ತಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ - ಸಙ್ಗಹಬಲಂ। ಥಿನಮಿದ್ಧಂ ಪಜಹನ್ತೋ ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾವಸೇನ ಚಿತ್ತಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ - ಸಙ್ಗಹಬಲಂ...ಪೇ॰... ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇ ಪಜಹನ್ತೋ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗವಸೇನ ಚಿತ್ತಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ - ಸಙ್ಗಹಬಲಂ। ಇದಂ ಸಙ್ಗಹಬಲಂ।

ಕತಮಂ **ಖನ್ತಿಬಲಂ?** ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಸ್ಸ ಪಹೀನತ್ತಾ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಂ ಖಮತೀತಿ - ಖನ್ತಿಬಲಂ। ಬ್ಯಾಪಾದಸ್ಸ ಪಹೀನತ್ತಾ ಅಬ್ಯಾಪಾದೋ ಖಮತೀತಿ - ಖನ್ತಿಬಲಂ। ಥಿನಮಿದ್ಧಸ್ಸ ಪಹೀನತ್ತಾ ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾ ಖಮತೀತಿ - ಖನ್ತಿಬಲಂ। ಉದ್ಧಚ್ಚಸ್ಸ ಪಹೀನತ್ತಾ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಖಮತೀತಿ - ಖನ್ತಿಬಲಂ। ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾಯ ಪಹೀನತ್ತಾ ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನಂ ಖಮತೀತಿ - ಖನ್ತಿಬಲಂ। ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಪಹೀನತ್ತಾ ಞಾಣಂ ಖಮತೀತಿ - ಖನ್ತಿಬಲಂ। ಅರತಿಯಾ ಪಹೀನತ್ತಾ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಖಮತೀತಿ - ಖನ್ತಿಬಲಂ। ನೀವರಣಾನಂ ಪಹೀನತ್ತಾ ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಖಮತೀತಿ - ಖನ್ತಿಬಲಂ...ಪೇ॰... ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸಾನಂ ಪಹೀನತ್ತಾ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೋ ಖಮತೀತಿ - ಖನ್ತಿಬಲಂ। ಇದಂ ಖನ್ತಿಬಲಂ।

ಕತಮಂ **ಪಞ್ಞತ್ತಿಬಲಂ?** ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಂ ಪಜಹನ್ತೋ ನೇಕ್ಖಮ್ಮವಸೇನ ಚಿತ್ತಂ ಪಞ್ಞಪೇತೀತಿ - ಪಞ್ಞತ್ತಿಬಲಂ। ಬ್ಯಾಪಾದಂ ಪಜಹನ್ತೋ ಅಬ್ಯಾಪಾದವಸೇನ ಚಿತ್ತಂ ಪಞ್ಞಪೇತೀತಿ - ಪಞ್ಞತ್ತಿಬಲಂ। ಥಿನಮಿದ್ಧಂ ಪಜಹನ್ತೋ ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾವಸೇನ ಚಿತ್ತಂ ಪಞ್ಞಪೇತೀತಿ - ಪಞ್ಞತ್ತಿಬಲಂ...ಪೇ॰... ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇ ಪಜಹನ್ತೋ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗವಸೇನ ಚಿತ್ತಂ ಪಞ್ಞಪೇತೀತಿ - ಪಞ್ಞತ್ತಿಬಲಂ। ಇದಂ ಪಞ್ಞತ್ತಿಬಲಂ।

ಕತಮಂ **ನಿಜ್ಝತ್ತಿಬಲಂ?** ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಂ ಪಜಹನ್ತೋ ನೇಕ್ಖಮ್ಮವಸೇನ ಚಿತ್ತಂ ನಿಜ್ಝಾಪೇತೀತಿ - ನಿಜ್ಝತ್ತಿಬಲಂ। ಬ್ಯಾಪಾದಂ ಪಜಹನ್ತೋ ಅಬ್ಯಾಪಾದವಸೇನ ಚಿತ್ತಂ ನಿಜ್ಝಾಪೇತೀತಿ - ನಿಜ್ಝತ್ತಿಬಲಂ। ಥಿನಮಿದ್ಧಂ ಪಜಹನ್ತೋ ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾವಸೇನ ಚಿತ್ತಂ ನಿಜ್ಝಾಪೇತೀತಿ - ನಿಜ್ಝತ್ತಿಬಲಂ...ಪೇ॰... ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇ ಪಜಹನ್ತೋ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗವಸೇನ ಚಿತ್ತಂ ನಿಜ್ಝಾಪೇತೀತಿ - ನಿಜ್ಝತ್ತಿಬಲಂ। ಇದಂ ನಿಜ್ಝತ್ತಿಬಲಂ।

ಕತಮಂ **ಇಸ್ಸರಿಯಬಲಂ?** ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಂ ಪಜಹನ್ತೋ ನೇಕ್ಖಮ್ಮವಸೇನ ಚಿತ್ತಂ ವಸಂ ವತ್ತೇತೀತಿ - ಇಸ್ಸರಿಯಬಲಂ। ಬ್ಯಾಪಾದಂ ಪಜಹನ್ತೋ ಅಬ್ಯಾಪಾದವಸೇನ ಚಿತ್ತಂ ವಸಂ ವತ್ತೇತೀತಿ - ಇಸ್ಸರಿಯಬಲಂ। ಥಿನಮಿದ್ಧಂ ಪಜಹನ್ತೋ ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾವಸೇನ ಚಿತ್ತಂ ವಸಂ ವತ್ತೇತೀತಿ - ಇಸ್ಸರಿಯಬಲಂ...ಪೇ॰... ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇ ಪಜಹನ್ತೋ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗವಸೇನ ಚಿತ್ತಂ ವಸಂ ವತ್ತೇತೀತಿ - ಇಸ್ಸರಿಯಬಲಂ। ಇದಂ ಇಸ್ಸರಿಯಬಲಂ।

ಕತಮಂ **ಅಧಿಟ್ಠಾನಬಲಂ?** ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಂ ಪಜಹನ್ತೋ ನೇಕ್ಖಮ್ಮವಸೇನ ಚಿತ್ತಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತೀತಿ - ಅಧಿಟ್ಠಾನಬಲಂ। ಬ್ಯಾಪಾದಂ ಪಜಹನ್ತೋ ಅಬ್ಯಾಪಾದವಸೇನ ಚಿತ್ತಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತೀತಿ - ಅಧಿಟ್ಠಾನಬಲಂ। ಥಿನಮಿದ್ಧಂ ಪಜಹನ್ತೋ ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾವಸೇನ ಚಿತ್ತಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತೀತಿ - ಅಧಿಟ್ಠಾನಬಲಂ...ಪೇ॰... ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇ ಪಜಹನ್ತೋ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗವಸೇನ ಚಿತ್ತಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತೀತಿ - ಅಧಿಟ್ಠಾನಬಲಂ। ಇದಂ ಅಧಿಟ್ಠಾನಬಲಂ।

ಕತಮಂ **ಸಮಥಬಲಂ?** ನೇಕ್ಖಮ್ಮವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಾ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಸಮಥಬಲಂ, ಅಬ್ಯಾಪಾದವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಾ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಸಮಥಬಲಂ, ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಾ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಸಮಥಬಲಂ...ಪೇ॰... ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸೀ ಅಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಾ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಸಮಥಬಲಂ, ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸೀ ಪಸ್ಸಾಸವಸೇನ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಾ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಸಮಥಬಲಂ।

ಸಮಥಬಲನ್ತಿ ಕೇನಟ್ಠೇನ ಸಮಥಬಲಂ? ಪಠಮೇನ ಝಾನೇನ ನೀವರಣೇ ನ ಕಮ್ಪತೀತಿ - ಸಮಥಬಲಂ। ದುತಿಯೇನ ಝಾನೇನ ವಿತಕ್ಕವಿಚಾರೇ ನ ಕಮ್ಪತೀತಿ - ಸಮಥಬಲಂ। ತತಿಯೇನ ಝಾನೇನ ಪೀತಿಯಾ ನ ಕಮ್ಪತೀತಿ - ಸಮಥಬಲಂ। ಚತುತ್ಥೇನ ಝಾನೇನ ಸುಖದುಕ್ಖೇ ನ ಕಮ್ಪತೀತಿ - ಸಮಥಬಲಂ। ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ರೂಪಸಞ್ಞಾಯ ಪಟಿಘಸಞ್ಞಾಯ ನಾನತ್ತಸಞ್ಞಾಯ ನ ಕಮ್ಪತೀತಿ - ಸಮಥಬಲಂ । ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞಾಯ ನ ಕಮ್ಪತೀತಿ - ಸಮಥಬಲಂ। ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞಾಯ ನ ಕಮ್ಪತೀತಿ - ಸಮಥಬಲಂ। ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞಾಯ ನ ಕಮ್ಪತೀತಿ - ಸಮಥಬಲಂ। ಉದ್ಧಚ್ಚೇ ಚ ಉದ್ಧಚ್ಚಸಹಗತಕಿಲೇಸೇ ಚ ಖನ್ಧೇ ಚ ನ ಕಮ್ಪತೀ ನ ಚಲತಿ ನ ವೇಧತೀತಿ - ಸಮಥಬಲಂ। ಇದಂ ಸಮಥಬಲಂ।

ಕತಮಂ **ವಿಪಸ್ಸನಾಬಲಂ**? ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾ ವಿಪಸ್ಸನಾಬಲಂ, ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ ವಿಪಸ್ಸನಾಬಲಂ...ಪೇ॰... ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸನಾ ವಿಪಸ್ಸನಾಬಲಂ, ರೂಪೇ ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾ ವಿಪಸ್ಸನಾಬಲಂ, ರೂಪೇ ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ ವಿಪಸ್ಸನಾಬಲಂ...ಪೇ॰... ರೂಪೇ ಪಟಿನಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸನಾ ವಿಪಸ್ಸನಾಬಲಂ, ವೇದನಾಯ...ಪೇ॰... ಸಞ್ಞಾಯ... ಸಙ್ಖಾರೇಸು... ವಿಞ್ಞಾಣೇ... ಚಕ್ಖುಸ್ಮಿಂ...ಪೇ॰... ಜರಾಮರಣೇ ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾ ವಿಪಸ್ಸನಾಬಲಂ, ಜರಾಮರಣೇ ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ ವಿಪಸ್ಸನಾಬಲಂ...ಪೇ॰... ಜರಾಮರಣೇ ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸನಾ ವಿಪಸ್ಸನಾಬಲಂ। ವಿಪಸ್ಸನಾಬಲನ್ತಿ ಕೇನಟ್ಠೇನ ವಿಪಸ್ಸನಾಬಲಂ? ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ನಿಚ್ಚಸಞ್ಞಾಯ ನ ಕಮ್ಪತೀತಿ - ವಿಪಸ್ಸನಾಬಲಂ। ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಸುಖಸಞ್ಞಾಯ ನ ಕಮ್ಪತೀತಿ - ವಿಪಸ್ಸನಾಬಲಂ। ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಅತ್ತಸಞ್ಞಾಯ ಕಮ್ಪತೀತಿ - ವಿಪಸ್ಸನಾಬಲಂ। ನಿಬ್ಬಿದಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ನನ್ದಿಯಾ ನ ಕಮ್ಪತೀತಿ - ವಿಪಸ್ಸನಾಬಲಂ। ವಿರಾಗಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ರಾಗೇ ನ ಕಮ್ಪತೀತಿ - ವಿಪಸ್ಸನಾಬಲಂ। ನಿರೋಧಾನುಪಸ್ಸನಾ ಸಮುದಯೇ ನ ಕಮ್ಪತೀತಿ - ವಿಪಸ್ಸನಾಬಲಂ । ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಆದಾನೇ ನ ಕಮ್ಪತೀತಿ - ವಿಪಸ್ಸನಾಬಲಂ। ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಅವಿಜ್ಜಾಸಹಗತಕಿಲೇಸೇ ಚ ಖನ್ಧೇ ಚ ನ ಕಮ್ಪತಿ ನ ಚಲತಿ ನ ವೇಧತೀತಿ - ವಿಪಸ್ಸನಾಬಲಂ। ಇದಂ ವಿಪಸ್ಸನಾಬಲಂ।

ಕತಮಾನಿ **ದಸ ಸೇಖಬಲಾನಿ, ದಸ ಅಸೇಖಬಲಾನಿ?** ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಂ [ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ (ಕ॰) ಏವಮೀದಿಸೇಸು ನವಸು ಪದೇಸು ದುತಿಯನ್ತವಚನೇನ। ದೀ॰ ನಿ॰ ೩.೩೪೮ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಾ] ಸಿಕ್ಖತೀತಿ - ಸೇಖಬಲಂ। ತತ್ಥ ಸಿಕ್ಖಿತತ್ತಾ ಅಸೇಖಬಲಂ। ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪಂ ಸಿಕ್ಖತೀತಿ - ಸೇಖಬಲಂ। ತತ್ಥ ಸಿಕ್ಖಿತತ್ತಾ - ಅಸೇಖಬಲಂ । ಸಮ್ಮಾವಾಚಂ...ಪೇ॰... ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತಂ... ಸಮ್ಮಾಆಜೀವಂ... ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮಂ... ಸಮ್ಮಾಸತಿಂ... ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿಂ... ಸಮ್ಮಾಞಾಣಂ...ಪೇ॰... ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಿಂ ಸಿಕ್ಖತೀತಿ - ಸೇಖಬಲಂ। ತತ್ಥ ಸಿಕ್ಖಿತತ್ತಾ - ಅಸೇಖಬಲಂ। ಇಮಾನಿ ದಸ ಸೇಖಬಲಾನಿ, ದಸ ಅಸೇಖಬಲಾನಿ।

ಕತಮಾನಿ **ದಸ ಖೀಣಾಸವಬಲಾನಿ?** [ಅ॰ ನಿ॰ ೧೦.೯೦ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಾ] ಇಧ ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅನಿಚ್ಚತೋ ಸಬ್ಬೇ ಸಙ್ಖಾರಾ ಯಥಾಭೂತಂ ಸಮ್ಮಪ್ಪಞ್ಞಾಯ ಸುದಿಟ್ಠಾ ಹೋನ್ತಿ। ಯಮ್ಪಿ ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅನಿಚ್ಚತೋ ಸಬ್ಬೇ ಸಙ್ಖಾರಾ ಯಥಾಭೂತಂ ಸಮ್ಮಪ್ಪಞ್ಞಾಯ ಸುದಿಟ್ಠಾ ಹೋನ್ತಿ, ಇದಮ್ಪಿ ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಬಲಂ ಹೋತಿ, ಯಂ ಬಲಂ ಆಗಮ್ಮ ಖೀಣಾಸವೋ ಭಿಕ್ಖು ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ಪಟಿಜಾನಾತಿ - "ಖೀಣಾ ಮೇ ಆಸವಾ"ತಿ।

ಪುನ ಚಪರಂ ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅಙ್ಗಾರಕಾಸೂಪಮಾ ಕಾಮಾ ಯಥಾಭೂತಂ ಸಮ್ಮಪ್ಪಞ್ಞಾಯ ಸುದಿಟ್ಠಾ ಹೋನ್ತಿ। ಯಮ್ಪಿ ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅಙ್ಗಾರಕಾಸೂಪಮಾ ಕಾಮಾ ಯಥಾಭೂತಂ ಸಮ್ಮಪ್ಪಞ್ಞಾಯ ಸುದಿಟ್ಠಾ ಹೋನ್ತಿ, ಇದಮ್ಪಿ ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಬಲಂ ಹೋತಿ, ಯಂ ಬಲಂ ಆಗಮ್ಮ ಖೀಣಾಸವೋ ಭಿಕ್ಖು ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ಪಟಿಜಾನಾತಿ - "ಖೀಣಾ ಮೇ ಆಸವಾ"ತಿ।

ಪುನ ಚಪರಂ ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ವಿವೇಕನಿನ್ನಂ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ ವಿವೇಕಪೋಣಂ ವಿವೇಕಪಬ್ಭಾರಂ ವಿವೇಕಟ್ಠಂ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಾಭಿರತಂ ಬ್ಯನ್ತೀಭೂತಂ [ಬ್ಯನ್ತಿಭೂತಂ (ಕ॰)] ಸಬ್ಬಸೋ ಆಸವಟ್ಠಾನಿಯೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ। ಯಮ್ಪಿ ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ವಿವೇಕನಿನ್ನಂ ಚಿತ್ತಂ ಹೋತಿ ವಿವೇಕಪೋಣಂ ವಿವೇಕಪಬ್ಭಾರಂ ವಿವೇಕಟ್ಠಂ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಾಭಿರತಂ ಬ್ಯನ್ತಿಭೂತಂ ಸಬ್ಬಸೋ ಆಸವಟ್ಠಾನಿಯೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ, ಇದಮ್ಪಿ ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಬಲಂ ಹೋತಿ, ಯಂ ಬಲಂ ಆಗಮ್ಮ ಖೀಣಾಸವೋ ಭಿಕ್ಖು ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ಪಟಿಜಾನಾತಿ – ''ಖೀಣಾ ಮೇ ಆಸವಾ''ತಿ।

ಪುನ ಚಪರಂ ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಚತ್ತಾರೋ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾ ಭಾವಿತಾ ಹೋನ್ತಿ ಸುಭಾವಿತಾ। ಯಮ್ಪಿ ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಚತ್ತಾರೋ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾ ಭಾವಿತಾ ಹೋನ್ತಿ ಸುಭಾವಿತಾ, ಇದಮ್ಪಿ ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಬಲಂ ಹೋತಿ, ಯಂ ಬಲಂ ಆಗಮ್ಮ ಖೀಣಾಸವೋ ಭಿಕ್ಖು ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ಪಟಿಜಾನಾತಿ – ''ಖೀಣಾ ಮೇ ಆಸವಾ''ತಿ।

ಪುನ ಚಪರಂ ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಚತ್ತಾರೋ ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನಾ ಭಾವಿತಾ ಹೋನ್ತಿ ಸುಭಾವಿತಾ...ಪೇ॰... ಚತ್ತಾರೋ ಇದ್ಧಿಪಾದಾ ಭಾವಿತಾ ಹೋನ್ತಿ ಸುಭಾವಿತಾ... ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಭಾವಿತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ ಸುಭಾವಿತಾನಿ... ಪಞ್ಚ ಬಲಾನಿ ಭಾವಿತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ ಸುಭಾವಿತಾನಿ... ಸತ್ತ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ ಭಾವಿತಾ ಹೋನ್ತಿ ಸುಭಾವಿತಾ...ಪೇ॰... ಅರಿಯೋ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕೋ ಮಗ್ಗೋ ಭಾವಿತೋ ಹೋತಿ ಸುಭಾವಿತೋ। ಯಮ್ಪಿ ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕೋ ಮಗ್ಗೋ ಭಾವಿತೋ ಹೋತಿ ಸುಭಾವಿತೋ, ಇದಮ್ಪಿ ಖೀಣಾಸವಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಬಲಂ ಹೋತಿ, ಯಂ ಬಲಂ ಆಗಮ್ಮ ಖೀಣಾಸವೋ ಭಿಕ್ಖು ಆಸವಾನಂ ಖಯಂ ಪಟಿಜಾನಾತಿ – ''ಖೀಣಾ ಮೇ ಆಸವಾ''ತಿ। ಇಮಾನಿ ದಸ ಖೀಣಾಸವಬಲಾನಿ।

ಕತಮಾನಿ **ದಸ ಇದ್ಧಿಬಲಾನಿ?** ಅಧಿಟ್ಠಾನಾ ಇದ್ಧಿ, ವಿಕುಬ್ಬನಾ ಇದ್ಧಿ, ಮನೋಮಯಾ ಇದ್ಧಿ, ಞಾಣವಿಪ್ಫಾರಾ ಇದ್ಧಿ, ಸಮಾಧಿವಿಪ್ಫಾರಾ ಇದ್ಧಿ, ಅರಿಯಾ ಇದ್ಧಿ, ಕಮ್ಮವಿಪಾಕಜಾ ಇದ್ಧಿ, ಪುಞ್ಞವತೋ ಇದ್ಧಿ, ವಿಜ್ಜಾಮಯಾ ಇದ್ಧಿ, ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಸಮ್ಮಾ ಪಯೋಗಪ್ಪಚ್ಚಯಾ ಇಜ್ಝನಟ್ಠೇನ ಇದ್ಧಿ – ಇಮಾನಿ ದಸ ಇದ್ಧಿಬಲಾನಿ।

ಕತಮಾನಿ **ದಸ ತಥಾಗತಬಲಾನಿ?** ಇಧ ತಥಾಗತೋ ಠಾನಞ್ಚ ಠಾನತೋ ಅಟ್ಠಾನಞ್ಚ ಅಟ್ಠಾನತೋ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ। ಯಮ್ಪಿ ತಥಾಗತೋ ಠಾನಞ್ಚ ಠಾನತೋ ಅಟ್ಠಾನಞ್ಚ ಅಟ್ಠಾನತೋ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ, ಇದಮ್ಪಿ ತಥಾಗತಸ್ಸ ತಥಾಗತಬಲಂ ಹೋತಿ, ಯಂ ಬಲಂ ಆಗಮ್ಮ ತಥಾಗತೋ ಆಸಭಂ ಠಾನಂ ಪಟಿಜಾನಾತಿ ಪರಿಸಾಸು ಸೀಹನಾದಂ ನದತಿ, ಬ್ರಹ್ಮಚಕ್ಕಂ ಪವತ್ತೇತಿ।

ಪುನ ಚಪರಂ ತಥಾಗತೋ ಅತೀತಾನಾಗತಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಾನಂ ಕಮ್ಮಸಮಾದಾನಾನಂ ಠಾನಸೋ ಹೇತುಸೋ ವಿಪಾಕಂ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ। ಯಮ್ಪಿ ತಥಾಗತೋ ಅತೀತಾನಾಗತಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಾನಂ ಕಮ್ಮಸಮಾದಾನಾನಂ ಠಾನಸೋ ಹೇತುಸೋ ವಿಪಾಕಂ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ, ಇದಮ್ಪಿ ತಥಾಗತಸ್ಸ ತಥಾಗತಬಲಂ ಹೋತಿ, ಯಂ ಬಲಂ ಆಗಮ್ಮ ತಥಾಗತೋ ಆಸಭಂ ಠಾನಂ ಪಟಿಜಾನಾತಿ, ಪರಿಸಾಸು ಸೀಹನಾದಂ, ನದತಿ, ಬ್ರಹ್ಮಚಕ್ಕಂ ಪವತ್ತೇತಿ।

ಪುನ ಚಪರಂ ತಥಾಗತೋ ಸಬ್ಬತ್ಥಗಾಮಿನಿಂ ಪಟಿಪದಂ [ಸಬ್ಬತ್ಥಗಾಮಿನೀಪಟಿಪದಂ (ಸ್ಯಾ॰) ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೧೪೮ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಾ] ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ। ಯಮ್ಪಿ ತಥಾಗತೋ ಸಬ್ಬತ್ಥಗಾಮಿನಿಂ ಪಟಿಪದಂ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ, ಇದಮ್ಪಿ ತಥಾಗತಸ್ಸ ತಥಾಗತಬಲಂ ಹೋತಿ, ಯಂ ಬಲಂ ಆಗಮ್ಮ ತಥಾಗತೋ ಆಸಭಂ ಠಾನಂ ಪಟಿಜಾನಾತಿ, ಪರಿಸಾಸು ಸೀಹನಾದಂ ನದತಿ, ಬ್ರಹ್ಮಚಕ್ಕಂ ಪವತ್ತೇತಿ।

ಪುನ ಚಪರಂ ತಥಾಗತೋ ಅನೇಕಧಾತುನಾನಾಧಾತುಲೋಕಂ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ। ಯಮ್ಪಿ ತಥಾಗತೋ ಅನೇಕಧಾತುನಾನಾಧಾತುಲೋಕಂ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ, ಇದಮ್ಪಿ ತಥಾಗತಸ್ಸ...ಪೇ॰...।

ಪುನ ಚಪರಂ ತಥಾಗತೋ ಸತ್ತಾನಂ ನಾನಾಧಿಮುತ್ತಿಕತಂ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ। ಯಮ್ಪಿ ತಥಾಗತೋ ಸತ್ತಾನಂ ನಾನಾಧಿಮುತ್ತಿಕತಂ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ, ಇದಮ್ಪಿ ತಥಾಗತಸ್ಸ…ಪೇ॰…।

ಪುನ ಚಪರಂ ತಥಾಗತೋ ಪರಸತ್ತಾನಂ ಪರಪುಗ್ಗಲಾನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಪರೋಪರಿಯತ್ತಂ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ। ಯಮ್ಪಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಸತ್ತಾನಂ ಪರಪುಗ್ಗಲಾನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಪರೋಪರಿಯತ್ತಂ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ, ಇದಮ್ಪಿ ತಥಾಗತಸ್ಸ…ಪೇ॰…।

ಪುನ ಚಪರಂ ತಥಾಗತೋ ಝಾನವಿಮೋಕ್ಖಸಮಾಧಿಸಮಾಪತ್ತೀನಂ ಸಂಕಿಲೇಸಂ ವೋದಾನಂ ವುಟ್ಠಾನಂ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ। ಯಮ್ಪಿ ತಥಾಗತೋ ಝಾನವಿಮೋಕ್ಖಸಮಾಧಿಸಮಾಪತ್ತೀನಂ ಸಂಕಿಲೇಸಂ ವೋದಾನಂ ವುಟ್ಠಾನಂ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ, ಇದಮ್ಪಿ ತಥಾಗತಸ್ಸ…ಪೇ॰…।

ಪುನ ಚಪರಂ ತಥಾಗತೋ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಏಕಮ್ಪಿ ಜಾತಿಂ ದ್ವೇಪಿ ಜಾತಿಯೋ…ಪೇ॰… ಇತಿ ಸಾಕಾರಂ ಸಉದ್ದೇಸಂ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರತಿ। ಯಮ್ಪಿ ತಥಾಗತೋ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಏಕಮ್ಪಿ ಜಾತಿಂ ದ್ವೇಪಿ ಜಾತಿಯೋ…ಪೇ॰… ಇದಮ್ಪಿ ತಥಾಗತಸ್ಸ…ಪೇ॰…।

ಪುನ ಚಪರಂ ತಥಾಗತೋ ದಿಬ್ಬೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ವಿಸುದ್ಧೇನ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮಾನುಸಕೇನ ಸತ್ತೇ ಪಸ್ಸತಿ ಚವಮಾನೇ ಉಪಪಜ್ಜಮಾನೇ…ಪೇ॰… ಯಮ್ಪಿ ತಥಾಗತೋ ದಿಬ್ಬೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ವಿಸುದ್ಧೇನ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮಾನುಸಕೇನ ಸತ್ತೇ ಪಸ್ಸತಿ ಚವಮಾನೇ ಉಪಪಜ್ಜಮಾನೇ…ಪೇ॰… ಇದಮ್ಪಿ ತಥಾಗತಸ್ಸ…ಪೇ॰…।

ಪುನ ಚಪರಂ ತಥಾಗತೋ ಆಸವಾನಂ ಖಯಾ ಅನಾಸವಂ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಯಮ್ಪಿ ತಥಾಗತೋ ಆಸವಾನಂ ಖಯಾ ಅನಾಸವಂ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ, ಇದಮ್ಪಿ ತಥಾಗತಸ್ಸ ತಥಾಗತಬಲಂ ಹೋತಿ, ಯಂ ಬಲಂ ಆಗಮ್ಮ ತಥಾಗತೋ ಆಸಭಂ ಠಾನಂ ಪಟಿಜಾನಾತಿ, ಪರಿಸಾಸು ಸೀಹನಾದಂ ನದತಿ, ಬ್ರಹ್ಮಚಕ್ಕಂ ಪವತ್ತೇತಿ। ಇಮಾನಿ ದಸ ತಥಾಗತಬಲಾನಿ।

೪೫. ಕೇನಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಾಬಲಂ? ಕೇನಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಬಲಂ? ಕೇನಟ್ಠೇನ ಸತಿಬಲಂ? ಕೇನಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿಬಲಂ? ಕೇನಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾಬಲಂ? ಕೇನಟ್ಠೇನ ಹಿರಿಬಲಂ? ಕೇನಟ್ಠೇನ ಓತ್ತಪ್ಪಬಲಂ? ಕೇನಟ್ಠೇನ ಪಟಿಸಙ್ಖಾನಬಲಂ…ಪೇ॰… ಕೇನಟ್ಠೇನ ತಥಾಗತಬಲಂ?

ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಟ್ಠೇನ ಸದ್ಧಾಬಲಂ। ಕೋಸಜ್ಜೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಟ್ಠೇನ ವೀರಿಯಬಲಂ। ಪಮಾದೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಟ್ಠೇನ ಸತಿಬಲಂ। ಉದ್ಧಚ್ಚೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಟ್ಠೇನ ಸಮಾಧಿಬಲಂ। ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಅಕಮ್ಪಿಯಟ್ಠೇನ ಪಞ್ಞಾಬಲಂ । ಹಿರೀಯತಿ ಪಾಪಕೇ ಅಕುಸಲೇ ಧಮ್ಮೇತಿ - ಹಿರಿಬಲಂ। ಓತ್ತಪ್ಪತಿ ಪಾಪಕೇ ಅಕುಸಲೇ ಧಮ್ಮೇತಿ - ಓತ್ತಪ್ಪಬಲಂ। ಞಾಣೇನ ಕಿಲೇಸೇ ಪಟಿಸಙ್ಖಾತೀತಿ - ಪಟಿಸಙ್ಖಾನಬಲಂ। ತತ್ಥ ಜಾತಾ ಧಮ್ಮಾ ಏಕರಸಾ ಹೋನ್ತೀತಿ - ಭಾವನಾಬಲಂ। ತತ್ಥ ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚಿ ವಜ್ಜನ್ತಿ - ಅನವಜ್ಜಬಲಂ। ತೇನ ಚಿತ್ತಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ - ಸಙ್ಗಹಬಲಂ। ತಂ ತಸ್ಸ ಖಮತೀತಿ - [ತಂ ಖಮತೀತಿ (ಕ॰)] ಖನ್ತಿಬಲಂ। ತೇನ ಚಿತ್ತಂ ಪಞ್ಞಪೇತೀತಿ - ಪಞ್ಞತ್ತಿಬಲಂ। ತೇನ ಚಿತ್ತಂ ನಿಜ್ಝಾಪೇತೀತಿ - ನಿಜ್ಝತ್ತಿಬಲಂ। ತೇನ ಚಿತ್ತಂ ವಸಂ ವತ್ತೇತೀತಿ - ಇಸ್ಸರಿಯಬಲಂ। ತೇನ ಚಿತ್ತಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತೀತಿ - ಅಧಿಟ್ಠಾನಬಲಂ। ತೇನ ಚಿತ್ತಂ ಏಕಗ್ಗನ್ತಿ - ಸಮಥಬಲಂ। ತತ್ಥ ಜಾತೇ ಧಮ್ಮೇ ಅನುಪಸ್ಸತೀತಿ - ವಿಪಸ್ಸನಾಬಲಂ। ತತ್ಥ ಸಿಕ್ಖತೀತಿ - ಸೇಖಬಲಂ। ತತ್ಥ ಸಿಕ್ಖಿತತ್ತಾ - ಅಸೇಖಬಲಂ। ತೇನ ಆಸವಾ ಖೀಣಾತಿ - ಖೀಣಾಸವಬಲಂ। ತಸ್ಸ ಇಜ್ಝತೀತಿ - ಇದ್ಧಿಬಲಂ। ಅಪ್ಪಮೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ತಥಾಗತಬಲನ್ತಿ।

ಬಲಕಥಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೦. ಸುಞ್ಞಕಥಾ

೪೬. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ -

"'ಸುಞ್ಞೋ ಲೋಕೋ, ಸುಞ್ಞೋ ಲೋಕೋ'ತಿ, ಭನ್ತೇ, ವುಚ್ಚತಿ । ಕಿತ್ತಾವತಾ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, 'ಸುಞ್ಞೋ ಲೋಕೋ'ತಿ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ? "ಯಸ್ಮಾ ಖೋ, ಆನನ್ದ, ಸುಞ್ಞಂ ಅತ್ತೇನ ವಾ ಅತ್ತನಿಯೇನ ವಾ, ತಸ್ಮಾ 'ಸುಞ್ಞೋ ಲೋಕೋ'ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಕಿಞ್ಚಾನನ್ದ [ಕಿಞ್ಚ ಆನನ್ದ ಸಂ॰ ನಿ॰ ೪.೮೫], ಸುಞ್ಞಂ ಅತ್ತೇನ ವಾ ಅತ್ತನಿಯೇನ ವಾ? ಚಕ್ಖು ಖೋ, ಆನನ್ದ, ಸುಞ್ಞಂ ಅತ್ತೇನ ವಾ ಅತ್ತನಿಯೇನ ವಾ। ರೂಪಾ ಸುಞ್ಞಾ ಅತ್ತೇನ ವಾ ಅತ್ತನಿಯೇನ ವಾ। ಚಕ್ಖುವಿಞ್ಞಾಣಂ ಸುಞ್ಞಂ ಅತ್ತೇನ ವಾ ಅತ್ತನಿಯೇನ ವಾ। ಚಕ್ಖುಸಮ್ಫಸ್ಸೋ ಸುಞ್ಞೋ ಅತ್ತೇನ ವಾ ಅತ್ತನಿಯೇನ ವಾ। ಯಮ್ಪಿದಂ [ಯದಿದಂ (ಕ॰) ಸಂ॰ ನಿ॰ ೪.೮೫ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಾ] ಚಕ್ಖುಸಮ್ಫಸ್ಸಪಚ್ಚಯಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ವೇದಯಿತಂ ಸುಖಂ ವಾ ದುಕ್ಖಂ ವಾ ಅದುಕ್ಖಮಸುಖಂ ವಾ, ತಮ್ಪಿ ಸುಞ್ಞಂ ಅತ್ತೇನ ವಾ ಅತ್ತನಿಯೇನ ವಾ।

"ಸೋತಂ ಸುಞ್ಞಂ...ಪೇ॰... ಸದ್ದಾ ಸುಞ್ಞಾ... ಘಾನಂ ಸುಞ್ಞಂ... ಗನ್ಧಾ ಸುಞ್ಞಾ... ಜಿವ್ಹಾ ಸುಞ್ಞಾ... ರಸಾ ಸುಞ್ಞಾ... ಕಾಯೋ ಸುಞ್ಞೋ... ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಾ ಸುಞ್ಞಾ... ಮನೋ ಸುಞ್ಞೋ ಅತ್ತೇನ ವಾ ಅತ್ತನಿಯೇನ ವಾ। ಧಮ್ಮಾ ಸುಞ್ಞಾ ಅತ್ತೇನ ವಾ ಅತ್ತನಿಯೇನ ವಾ। ಮನೋವಿಞ್ಞಾಣಂ ಸುಞ್ಞಂ ಅತ್ತೇನ ವಾ ಅತ್ತನಿಯೇನ ವಾ। ಮನೋಸಮ್ಫಸ್ಸೋ ಸುಞ್ಞೋ ಅತ್ತೇನ ವಾ ಅತ್ತನಿಯೇನ ವಾ। ಯಮ್ಪಿದಂ ಮನೋಸಮ್ಫಸ್ಸಪಚ್ಚಯಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ವೇದಯಿತಂ ಸುಖಂ ವಾ ದುಕ್ಖಂ ವಾ ಅದುಕ್ಖಮಸುಖಂ ವಾ, ತಮ್ಪಿ ಸುಞ್ಞಂ ಅತ್ತೇನ ವಾ ಅತ್ತನಿಯೇನ ವಾ। ಯಸ್ಮಾ ಖೋ, ಆನನ್ದ, ಸುಞ್ಞಂ ಅತ್ತೇನ ವಾ ಅತ್ತನಿಯೇನ ವಾ ತಸ್ಮಾ 'ಸುಞ್ಞೋ ಲೋಕೋ'ತಿ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ।

೧. ಮಾತಿಕಾ

೪೭. ಸುಞ್ಞಸುಞ್ಞಂ [ಸುಞ್ಞಂ ಸುಞ್ಞಂ (ಸ್ಯಾ॰)], ಸಙ್ಖಾರಸುಞ್ಞಂ, ವಿಪರಿಣಾಮಸುಞ್ಞಂ, ಅಗ್ಗಸುಞ್ಞಂ, ಲಕ್ಖಣಸುಞ್ಞಂ, ವಿಕ್ಖಮ್ಭನಸುಞ್ಞಂ, ತದಙ್ಗಸುಞ್ಞಂ, ಸಮುಚ್ಛೇದಸುಞ್ಞಂ, ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿಸುಞ್ಞಂ , ನಿಸ್ಸರಣಸುಞ್ಞಂ, ಅಜ್ಝತ್ತಸುಞ್ಞಂ , ಬಹಿದ್ಧಾಸುಞ್ಞಂ, ದುಭತೋಸುಞ್ಞಂ, ಸಭಾಗಸುಞ್ಞಂ, ವಿಸಭಾಗಸುಞ್ಞಂ, ಏಸನಾಸುಞ್ಞಂ, ಪರಿಗ್ಗಹಸುಞ್ಞಂ, ಪಟಿಲಾಭಸುಞ್ಞಂ, ಪಟಿವೇಧಸುಞ್ಞಂ, ಏಕತ್ತಸುಞ್ಞಂ, ನಾನತ್ತಸುಞ್ಞಂ, ಖನ್ತಿಸುಞ್ಞಂ, ಅಧಿಟ್ಠಾನಸುಞ್ಞಂ, ಪರಿಯೋಗಾಹಣಸುಞ್ಞಂ [ಪರಿಯೋಗಾಹನಸುಞ್ಞಂ (ಸ್ಯಾ॰)], ಸಮ್ಪಜಾನಸ್ಸ ಪವತ್ತಪರಿಯಾದಾನಂ ಸಬ್ಬಸುಞ್ಞತಾನಂ ಪರಮತ್ಥಸುಞ್ಞಂ।

೨. ನಿದ್ದೇಸೋ

೪೮. ಕತಮಂ **ಸುಞ್ಞಸುಞ್ಞಂ?** ಚಕ್ಖು ಸುಞ್ಞಂ ಅತ್ತೇನ ವಾ ಅತ್ತನಿಯೇನ ವಾ ನಿಚ್ಚೇನ ವಾ ಧುವೇನ ವಾ ಸಸ್ಸತೇನ ವಾ ಅವಿಪರಿಣಾಮಧಮ್ಮೇನ ವಾ। ಸೋತಂ ಸುಞ್ಞಂ...ಪೇ॰... ಘಾನಂ ಸುಞ್ಞಂ... ಜಿವ್ಹಾ ಸುಞ್ಞಾ... ಕಾಯೋ ಸುಞ್ಞೋ... ಮನೋ ಸುಞ್ಞೋ ಅತ್ತೇನ ವಾ ಅತ್ತನಿಯೇನ ವಾ ನಿಚ್ಚೇನ ವಾ ಧುವೇನ ವಾ ಸಸ್ಸತೇನ ವಾ ಅವಿಪರಿಣಾಮಧಮ್ಮೇನ ವಾ। ಇದಂ ಸುಞ್ಞಸುಞ್ಞಂ।

ಕತಮಂ **ಸಙ್ಖಾರಸುಞ್ಞಂ?** ತಯೋ ಸಙ್ಖಾರಾ - ಪುಞ್ಞಾಭಿಸಙ್ಖಾರೋ, ಅಪುಞ್ಞಾಭಿಸಙ್ಖಾರೋ, ಆನೇಞ್ಜಾಭಿಸಙ್ಖಾರೋ। ಪುಞ್ಞಾಭಿಸಙ್ಖಾರೋ ಅಪುಞ್ಞಾಭಿಸಙ್ಖಾರೇನ ಚ ಆನೇಞ್ಜಾಭಿಸಙ್ಖಾರೇನ ಚ ಸುಞ್ಞೋ। ಅಪುಞ್ಞಾಭಿಸಙ್ಖಾರೋ ಪುಞ್ಞಾಭಿಸಙ್ಖಾರೇನ

ಚ ಆನೇಞ್ಜಾಭಿಸಙ್ಖಾರೇನ ಚ ಸುಞ್ಞೋ। ಆನೇಞ್ಜಾಭಿಸಙ್ಖಾರೋ ಪುಞ್ಞಾಭಿಸಙ್ಖಾರೇನ ಚ ಅಪುಞ್ಞಾಭಿಸಙ್ಖಾರೇನ ಚ ಸುಞ್ಞೋ। ಇಮೇ ತಯೋ ಸಙ್ಖಾರಾ।

ಅಪರೇಪಿ ತಯೋ ಸಙ್ಖಾರಾ - ಕಾಯಸಙ್ಖಾರೋ, ವಚೀಸಙ್ಖಾರೋ, ಚಿತ್ತಸಙ್ಖಾರೋ। ಕಾಯಸಙ್ಖಾರೋ ವಚೀಸಙ್ಖಾರೇನ ಚ ಚಿತ್ತಸಙ್ಖಾರೇನ ಚ ಸುಞ್ಞೋ। ವಚೀಸಙ್ಖಾರೋ ಕಾಯಸಙ್ಖಾರೇನ ಚ ಚಿತ್ತಸಙ್ಖಾರೇನ ಚ ಸುಞ್ಞೋ। ಚಿತ್ತಸಙ್ಖಾರೋ ಕಾಯಸಙ್ಖಾರೇನ ಚ ವಚೀಸಙ್ಖಾರೇನ ಚ ಸುಞ್ಞೋ। ಇಮೇ ತಯೋ ಸಙ್ಖಾರಾ।

ಅಪರೇಪಿ ತಯೋ ಸಙ್ಖಾರಾ - ಅತೀತಾ ಸಙ್ಖಾರಾ, ಅನಾಗತಾ ಸಙ್ಖಾರಾ, ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಾ ಸಙ್ಖಾರಾ। ಅತೀತಾ ಸಙ್ಖಾರಾ ಅನಾಗತೇಹಿ ಚ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನೇಹಿ ಚ ಸಙ್ಖಾರೇಹಿ ಸುಞ್ಞಾ। ಅನಾಗತಾ ಸಙ್ಖಾರಾ ಅತೀತೇಹಿ ಚ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನೇಹಿ ಚ ಸಙ್ಖಾರೇಹಿ ಸುಞ್ಞಾ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಾ ಸಙ್ಖಾರಾ ಅತೀತೇಹಿ ಚ ಅನಾಗತೇಹಿ ಚ ಸಙ್ಖಾರೇಹಿ ಸುಞ್ಞಾ। ಇಮೇ ತಯೋ ಸಙ್ಖಾರಾ; ಇದಂ ಸಙ್ಖಾರಸುಞ್ಞಂ।

ಕತಮಂ **ವಿಪರಿಣಾಮಸುಞ್ಞಂ?** ಜಾತಂ ರೂಪಂ ಸಭಾವೇನ ಸುಞ್ಞಂ। ವಿಗತಂ ರೂಪಂ ವಿಪರಿಣತಞ್ಚೇವ ಸುಞ್ಞಞ್ಚ। ಜಾತಾ ವೇದನಾ ಸಭಾವೇನ ಸುಞ್ಞಾ। ವಿಗತಾ ವೇದನಾ ವಿಪರಿಣತಾ ಚೇವ ಸುಞ್ಞಾ ಚ ...ಪೇ॰... ಜಾತಾ ಸಞ್ಞಾ... ಜಾತಾ ಸಙ್ಖಾರಾ... ಜಾತಂ ವಿಞ್ಞಾಣಂ... ಜಾತಂ ಚಕ್ಖು...ಪೇ॰... ಜಾತೋ ಭವೋ ಸಭಾವೇನ ಸುಞ್ಞೋ। ವಿಗತೋ ಭವೋ ವಿಪರಿಣತೋ ಚೇವ ಸುಞ್ಞೋ ಚ। ಇದಂ ವಿಪರಿಣಾಮಸುಞ್ಞಂ।

ಕತಮಂ **ಅಗ್ಗಸುಞ್ಞಂ?** ಅಗ್ಗಮೇತಂ ಪದಂ ಸೇಟ್ಠಮೇತಂ ಪದಂ ವಿಸಿಟ್ಠಮೇತಂ [ವಿಸೇಟ್ಠಮೇತಂ (ಕ॰)] ಪದಂ ಯದಿದಂ ಸಬ್ಬಸಙ್ಖಾರಸಮಥೋ ಸಬ್ಬೂಪಧಿಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗೋ ತಣ್ಹಕ್ಖಯೋ ವಿರಾಗೋ ನಿರೋಧೋ ನಿಬ್ಬಾನಂ। ಇದಂ ಅಗ್ಗಸುಞ್ಞಂ।

ಕತಮಂ **ಲಕ್ಖಣಸುಞ್ಞಂ?** ದ್ವೇ ಲಕ್ಖಣಾನಿ - ಬಾಲಲಕ್ಖಣಞ್ಚ ಪಣ್ಡಿತಲಕ್ಖಣಞ್ಚ। ಬಾಲಲಕ್ಖಣಂ ಪಣ್ಡಿತಲಕ್ಖಣೇನ ಸುಞ್ಞಂ। ಪಣ್ಡಿತಲಕ್ಖಣಂ ಬಾಲಲಕ್ಖಣೇನ ಸುಞ್ಞಂ। ತೀಣಿ ಲಕ್ಖಣಾನಿ - ಉಪ್ಪಾದಲಕ್ಖಣಂ, ವಯಲಕ್ಖಣಂ, ಠಿತಞ್ಞಥತ್ತಲಕ್ಖಣಂ। ಉಪ್ಪಾದಲಕ್ಖಣಂ ವಯಲಕ್ಖಣೇನ ಚ ಠಿತಞ್ಞಥತ್ತಲಕ್ಖಣೇನ ಚ ಸುಞ್ಞಂ। ವಯಲಕ್ಖಣಂ ಉಪ್ಪಾದಲಕ್ಖಣೇನ ಚ ಠಿತಞ್ಞಥತ್ತಲಕ್ಖಣೇನ ಚ ಸುಞ್ಞಂ, ಠಿತಞ್ಞಥತ್ತಲಕ್ಖಣಂ ಉಪ್ಪಾದಲಕ್ಖಣೇನ ಚ ವಯಲಕ್ಖಣೇನ ಚ ಸುಞ್ಞಂ।

ರೂಪಸ್ಸ ಉಪ್ಪಾದಲಕ್ಖಣಂ ವಯಲಕ್ಖಣೇನ ಚ ಠಿತಞ್ಞಥತ್ತಲಕ್ಖಣೇನ ಚ ಸುಞ್ಞಂ। ರೂಪಸ್ಸ ವಯಲಕ್ಖಣಂ ಉಪ್ಪಾದಲಕ್ಖಣೇನ ಚ ಠಿತಞ್ಞಥತ್ತಲಕ್ಖಣೇನ ಚ ಸುಞ್ಞಂ। ರೂಪಸ್ಸ ಠಿತಞ್ಞಥತ್ತಲಕ್ಖಣಂ ಉಪ್ಪಾದಲಕ್ಖಣೇನ ಚ ವಯಲಕ್ಖಣೇನ ಚ ಸುಞ್ಞಂ। ವೇದನಾಯ... ಪೇ॰... ಸಞ್ಞಾಯ... ಸಙ್ಖಾರಾನಂ... ವಿಞ್ಞಾಣಸ್ಸ... ಚಕ್ಖುಸ್ಸ... ಜರಾಮರಣಸ್ಸ ಉಪ್ಪಾದಲಕ್ಖಣಂ ವಯಲಕ್ಖಣೇನ ಚ ಠಿತಞ್ಞಥತ್ತಲಕ್ಖಣೇನ ಚ ಸುಞ್ಞಂ। ಜರಾಮರಣಸ್ಸ ವಯಲಕ್ಖಣಂ ಉಪ್ಪಾದಲಕ್ಖಣೇನ ಚ ಠಿತಞ್ಞಥತ್ತಲಕ್ಖಣೇನ ಚ ಸುಞ್ಞಂ। ಜರಾಮರಣಸ್ಸ ಠಿತಞ್ಞಥತ್ತಲಕ್ಖಣಂ ಉಪ್ಪಾದಲಕ್ಖಣೇನ ಚ ವಯಲಕ್ಖಣೇನ ಚ ಸುಞ್ಞಂ। ಇದಂ ಲಕ್ಖಣಸುಞ್ಞಂ।

ಕತಮಂ **ವಿಕ್ಖಮ್ಭನಸುಞ್ಞಂ?** ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇನ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದೋ ವಿಕ್ಖಮ್ಭಿತೋ ಚೇವ ಸುಞ್ಞೋ ಚ। ಅಬ್ಯಾಪಾದೇನ ಬ್ಯಾಪಾದೋ ವಿಕ್ಖಮ್ಭಿತೋ ಚೇವ ಸುಞ್ಞೋ ಚ। ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾಯ ಥಿನಮಿದ್ಧಂ ವಿಕ್ಖಮ್ಭಿತಞ್ಚೇವ ಸುಞ್ಞಞ್ಚ। ಅವಿಕ್ಖೇಪೇನ ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ವಿಕ್ಖಮ್ಭಿತಞ್ಚೇವ ಸುಞ್ಞಞ್ಚ। ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನೇನ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾ ವಿಕ್ಖಮ್ಭಿತಾ ಚೇವ ಸುಞ್ಞಾ ಚ। ಞಾಣೇನ ಅವಿಜ್ಜಾ ವಿಕ್ಖಮ್ಭಿತಾ ಚೇವ ಸುಞ್ಞಾ ಚ। ಪಾಮೋಜ್ಜೇನ ಅರತಿ ವಿಕ್ಖಮ್ಭಿತಾ ಚೇವ ಸುಞ್ಞಾ ಚ। ಪಠಮೇನ ಝಾನೇನ ನೀವರಣಾ ವಿಕ್ಖಮ್ಭಿತಾ ಚೇವ ಸುಞ್ಞಾ ಚ... ಪೇ॰... ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೇನ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸಾ ವಿಕ್ಖಮ್ಭಿತಾ ಚೇವ ಸುಞ್ಞಾ ಚ। ಇದಂ ವಿಕ್ಖಮ್ಭನಸುಞ್ಞಂ।

ಕತಮಂ **ತದಙ್ಗಸುಞ್ಞಂ?** ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇನ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದೋ ತದಙ್ಗಸುಞ್ಞೋ। ಅಬ್ಯಾಪಾದೇನ ಬ್ಯಾಪಾದೋ ತದಙ್ಗಸುಞ್ಞೋ। ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾಯ ಥಿನಮಿದ್ಧಂ ತದಙ್ಗಸುಞ್ಞಂ। ಅವಿಕ್ಖೇಪೇನ ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ತದಙ್ಗಸುಞ್ಞಂ। ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನೇನ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾ ತದಙ್ಗಸುಞ್ಞಾ।

ಞಾಣೇನ ಅವಿಜ್ಜಾ ತದಙ್ಗಸುಞ್ಞಾ। ಪಾಮೋಜ್ಜೇನ ಅರತಿ ತದಙ್ಗಸುಞ್ಞಾ। ಪಠಮೇನ ಝಾನೇನ ನೀವರಣಾ ತದಙ್ಗಸುಞ್ಞಾ...ಪೇ॰... ವಿವಟ್ಟನಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಸಞ್ಞೋಗಾಭಿನಿವೇಸೋ ತದಙ್ಗಸುಞ್ಞೋ। ಇದಂ ತದಙ್ಗಸುಞ್ಞಂ।

ಕತಮಂ **ಸಮುಚ್ಛೇದಸುಞ್ಞಂ?** ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇನ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದೋ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ನೋ ಚೇವ ಸುಞ್ಞೋ ಚ। ಅಬ್ಯಾಪಾದೇನ ಬ್ಯಾಪಾದೋ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ನೋ ಚೇವ ಸುಞ್ಞೋ ಚ। ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾಯ ಥಿನಮಿದ್ಧಂ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ನಞ್ಚೇವ ಸುಞ್ಞಞ್ಚ। ಅವಿಕ್ಖೇಪೇನ ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ನಞ್ಚೇವ ಸುಞ್ಞಞ್ಚ। ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನೇನ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ನಾ ಚೇವ ಸುಞ್ಞಾ ಚ। ಞಾಣೇನ ಅವಿಜ್ಜಾ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ನಾ ಚೇವ ಸುಞ್ಞಾ ಚ। ಪಾಮೋಜ್ಜೇನ ಅರತಿ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ನಾ ಚೇವ ಸುಞ್ಞಾ ಚ। ಪಠಮೇನ ಝಾನೇನ ನೀವರಣಾ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ನಾ ಚೇವ ಸುಞ್ಞಾ ಚ... ಪೇ॰... ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೇನ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸಾ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ನಾ ಚೇವ ಸುಞ್ಞಾ ಚ। ಇದಂ ಸಮುಚ್ಛೇದಸುಞ್ಞಂ।

ಕತಮಂ **ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿಸುಞ್ಞಂ?** ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇನ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದೋ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧೋ ಚೇವ ಸುಞ್ಞೋ ಚ। ಅಬ್ಯಾಪಾದೇನ ಬ್ಯಾಪಾದೋ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧೋ ಚೇವ ಸುಞ್ಞೋ ಚ। ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾಯ ಥಿನಮಿದ್ಧಂ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಞ್ಚೇವ ಸುಞ್ಞಞ್ಚ। ಅವಿಕ್ಖೇಪೇನ ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಞ್ಚೇವ ಸುಞ್ಞಞ್ಚ । ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನೇನ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಾ ಚೇವ ಸುಞ್ಞಾ ಚ। ಞಾಣೇನ ಅವಿಜ್ಜಾ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಾ ಚೇವ ಸುಞ್ಞಾ ಚ। ಪಾಮೋಜ್ಜೇನ ಅರತಿ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಾ ಚೇವ ಸುಞ್ಞಾ ಚ। ಪಠಮೇನ ಝಾನೇನ ನೀವರಣಾ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಾ ಚೇವ ಸುಞ್ಞಾ ಚ...ಪೇ॰... ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೇನ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸಾ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಾ ಚೇವ ಸುಞ್ಞಾ ಚ। ಇದಂ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿಸುಞ್ಞಂ।

ಕತಮಂ **ನಿಸ್ಸರಣಸುಞ್ಞಂ?** ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇನ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದೋ ನಿಸ್ಸಟೋ ಚೇವ ಸುಞ್ಞೋ ಚ। ಅಬ್ಯಾಪಾದೇನ ಬ್ಯಾಪಾದೋ ನಿಸ್ಸಟೋ ಚೇವ ಸುಞ್ಞೋ ಚ। ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾಯ ಥಿನಮಿದ್ಧಂ ನಿಸ್ಸಟಞ್ಚೇವ ಸುಞ್ಞಞ್ಚ। ಅವಿಕ್ಖೇಪೇನ ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ನಿಸ್ಸಟಞ್ಚೇವ ಸುಞ್ಞಞ್ಚ। ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನೇನ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾ ನಿಸ್ಸಟಾ ಚೇವ ಸುಞ್ಞಾ ಚ। ಞಾಣೇನ ಅವಿಜ್ಜಾ ನಿಸ್ಸಟಾ ಚೇವ ಸುಞ್ಞಾ ಚ। ಪಾಮೋಜ್ಜೇನ ಅರತಿ ನಿಸ್ಸಟಾ ಚೇವ ಸುಞ್ಞಾ ಚ। ಪಠಮೇನ ಝಾನೇನ ನೀವರಣಾ ನಿಸ್ಸಟಾ ಚೇವ ಸುಞ್ಞಾ ಚ ...ಪೇ॰... ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೇನ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸಾ ನಿಸ್ಸಟಾ ಚೇವ ಸುಞ್ಞಾ ಚ। ಇದಂ ನಿಸ್ಸರಣಸುಞ್ಞಂ।

ಕತಮಂ **ಅಜ್ಝತ್ತಸುಞ್ಞಂ?** ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಚಕ್ಖುಂ ಸುಞ್ಞಂ ಅತ್ತೇನ ವಾ ಅತ್ತನಿಯೇನ ವಾ ನಿಚ್ಚೇನ ವಾ ಧುವೇನ ವಾ ಸಸ್ಸತೇನ ವಾ ಅವಿಪರಿಣಾಮಧಮ್ಮೇನ ವಾ। ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಸೋತಂ ಸುಞ್ಞಂ... ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಘಾನಂ ಸುಞ್ಞಂ... ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಜಿವ್ಹಾ ಸುಞ್ಞಾ... ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಕಾಯೋ ಸುಞ್ಞೋ... ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಮನೋ ಸುಞ್ಞೋ ಅತ್ತೇನ ವಾ ಅತ್ತನಿಯೇನ ವಾ ನಿಚ್ಚೇನ ವಾ ಧುವೇನ ವಾ ಸಸ್ಸತೇನ ವಾ ಅವಿಪರಿಣಾಮಧಮ್ಮೇನ ವಾ। ಇದಂ ಅಜ್ಝತ್ತಸುಞ್ಞಂ।

ಕತಮಂ **ಬಹಿದ್ಧಾಸುಞ್ಞಂ?** ಬಹಿದ್ಧಾ ರೂಪಾ ಸುಞ್ಞಾ...ಪೇ॰... ಬಹಿದ್ಧಾ ಧಮ್ಮಾ ಸುಞ್ಞಾ ಅತ್ತೇನ ವಾ ಅತ್ತನಿಯೇನ ವಾ ನಿಚ್ಚೇನ ವಾ ಧುವೇನ ವಾ ಸಸ್ಸತೇನ ವಾ ಅವಿಪರಿಣಾಮಧಮ್ಮೇನ ವಾ। ಇದಂ ಬಹಿದ್ಧಾಸುಞ್ಞಂ।

ಕತಮಂ **ದುಭತೋಸುಞ್ಞಂ?** ಯಞ್ಚ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಚಕ್ಖು ಯೇ ಚ ಬಹಿದ್ಧಾ ರೂಪಾ ಉಭಯಮೇತಂ ಸುಞ್ಞಂ [ಉಭಯತೋ ತಂ ಸುಞ್ಞಾ (ಸ್ಯಾ॰)] ಅತ್ತೇನ ವಾ ಅತ್ತನಿಯೇನ ವಾ ನಿಚ್ಚೇನ ವಾ ಧುವೇನ ವಾ ಸಸ್ಸತೇನ ವಾ ಅವಿಪರಿಣಾಮಧಮ್ಮೇನ ವಾ। ಯಞ್ಚ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಸೋತಂ ಯೇ ಚ ಬಹಿದ್ಧಾ ಸದ್ದಾ...ಪೇ॰... ಯಞ್ಚ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಘಾನಂ ಯೇ ಚ ಬಹಿದ್ಧಾ ಗನ್ಧಾ... ಯಾ ಚ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಜಿವ್ಹಾ ಯೇ ಚ ಬಹಿದ್ಧಾ ರಸಾ... ಯೋ ಚ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಕಾಯೋ ಯೇ ಚ ಬಹಿದ್ಧಾ ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಾ... ಯೋ ಚ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಮನೋ ಯೇ ಚ ಬಹಿದ್ಧಾ ಧಮ್ಮಾ ಉಭಯಮೇತಂ ಸುಞ್ಞಂ ಅತ್ತೇನ ವಾ ಅತ್ತನಿಯೇನ ವಾ ನಿಚ್ಚೇನ ವಾ ಧುವೇನ ವಾ ಸಸ್ಸತೇನ ವಾ ಅವಿಪರಿಣಾಮಧಮ್ಮೇನ ವಾ। ಇದಂ ದುಭತೋಸುಞ್ಞಂ।

ಕತಮಂ **ಸಭಾಗಸುಞ್ಞಂ?** ಛ ಅಜ್ಝತ್ತಿಕಾನಿ ಆಯತನಾನಿ ಸಭಾಗಾನಿ ಚೇವ ಸುಞ್ಞಾನಿ ಚ। ಛ ಬಾಹಿರಾನಿ ಆಯತನಾನಿ ಸಭಾಗಾನಿ ಚೇವ ಸುಞ್ಞಾನಿ ಚ। ಛ ವಿಞ್ಞಾಣಕಾಯಾ ಸಭಾಗಾ ಚೇವ ಸುಞ್ಞಾ ಚ। ಛ ಫಸ್ಸಕಾಯಾ ಸಭಾಗಾ ಚೇವ ಸುಞ್ಞಾ ಚ। ಛ

ವೇದನಾಕಾಯಾ ಸಭಾಗಾ ಚೇವ ಸುಞ್ಞಾ ಚ। ಛ ಸಞ್ಞಾಕಾಯಾ ಸಭಾಗಾ ಚೇವ ಸುಞ್ಞಾ ಚ। ಛ ಚೇತನಾಕಾಯಾ ಸಭಾಗಾ ಚೇವ ಸುಞ್ಞಾ ಚ। ಇದಂ ಸಭಾಗಸುಞ್ಞಂ।

ಕತಮಂ **ವಿಸಭಾಗಸುಞ್ಞಂ?** ಛ ಅಜ್ಝತ್ತಿಕಾನಿ ಆಯತನಾನಿ ಛಹಿ ಬಾಹಿರೇಹಿ ಆಯತನೇಹಿ ವಿಸಭಾಗಾನಿ ಚೇವ ಸುಞ್ಞಾನಿ ಚ। ಛ ಬಾಹಿರಾನಿ ಆಯತನಾನಿ ಛಹಿ ವಿಞ್ಞಾಣಕಾಯೇಹಿ ವಿಸಭಾಗಾನಿ ಚೇವ ಸುಞ್ಞಾನಿ ಚ। ಛ ವಿಞ್ಞಾಣಕಾಯಾ ಛಹಿ ಫಸ್ಸಕಾಯೇಹಿ ವಿಸಭಾಗಾ ಚೇವ ಸುಞ್ಞಾ ಚ। ಛ ಫಸ್ಸಕಾಯಾ ಛಹಿ ವೇದನಾಕಾಯೇಹಿ ವಿಸಭಾಗಾ ಚೇವ ಸುಞ್ಞಾ ಚ। ಛ ವೇದನಾಕಾಯಾ ಛಹಿ ಸಞ್ಞಾಕಾಯೇಹಿ ವಿಸಭಾಗಾ ಚೇವ ಸುಞ್ಞಾ ಚ। ಛ ಸಞ್ಞಾಕಾಯಾ ಛಹಿ ಚೇತನಾಕಾಯೇಹಿ ವಿಸಭಾಗಾ ಚೇವ ಸುಞ್ಞಾ ಚ। ಇದಂ ವಿಸಭಾಗಸುಞ್ಞಂ।

ಕತಮಂ **ಏಸನಾಸುಞ್ಞಂ?** ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇಸನಾ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದೇನ ಸುಞ್ಞಾ। ಅಬ್ಯಾಪಾದೇಸನಾ ಬ್ಯಾಪಾದೇನ ಸುಞ್ಞಾ। ಆಲೋಕಸಞ್ಞೇಸನಾ ಥಿನಮಿದ್ಧೇನ ಸುಞ್ಞಾ। ಅವಿಕ್ಖೇಪೇಸನಾ ಉದ್ಧಚ್ಚೇನ ಸುಞ್ಞಾ। ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನೇಸನಾ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾಯ ಸುಞ್ಞಾ। ಞಾಣೇಸನಾ ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಸುಞ್ಞಾ। ಪಾಮೋಜ್ಜೇಸನಾ ಅರತಿಯಾ ಸುಞ್ಞಾ। ಪಠಮಜ್ಝಾನೇಸನಾ ನೀವರಣೇಹಿ ಸುಞ್ಞಾ…ಪೇ॰… ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೇಸನಾ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇಹಿ ಸುಞ್ಞಾ। ಇದಂ ಏಸನಾಸುಞ್ಞಂ।

ಕತಮಂ **ಪರಿಗ್ಗಹಸುಞ್ಞಂ?** ನೇಕ್ಖಮ್ಮಪರಿಗ್ಗಹೋ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದೇನ ಸುಞ್ಞೋ। ಅಬ್ಯಾಪಾದಪರಿಗ್ಗಹೋ ಬ್ಯಾಪಾದೇನ ಸುಞ್ಞೋ। ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾಪರಿಗ್ಗಹೋ ಥಿನಮಿದ್ಧೇನ ಸುಞ್ಞೋ। ಅವಿಕ್ಖೇಪಪರಿಗ್ಗಹೋ ಉದ್ಧಚ್ಚೇನ ಸುಞ್ಞೋ । ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನಪರಿಗ್ಗಹೋ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾಯ ಸುಞ್ಞೋ। ಞಾಣಪರಿಗ್ಗಹೋ ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಸುಞ್ಞೋ। ಪಾಮೋಜ್ಜಪರಿಗ್ಗಹೋ ಅರತಿಯಾ ಸುಞ್ಞೋ। ಪಠಮಜ್ಝಾನಪರಿಗ್ಗಹೋ ನೀವರಣೇಹಿ ಸುಞ್ಞೋ…ಪೇ॰… ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಪರಿಗ್ಗಹೋ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇಹಿ ಸುಞ್ಞೋ। ಇದಂ ಪರಿಗ್ಗಹಸುಞ್ಞಂ।

ಕತಮಂ **ಪಟಿಲಾಭಸುಞ್ಞಂ?** ನೇಕ್ಖಮ್ಮಪಟಿಲಾಭೋ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದೇನ ಸುಞ್ಞೋ। ಅಬ್ಯಾಪಾದಪಟಿಲಾಭೋ ಬ್ಯಾಪಾದೇನ ಸುಞ್ಞೋ। ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾಪಟಿಲಾಭೋ ಥಿನಮಿದ್ಧೇನ ಸುಞ್ಞೋ। ಅವಿಕ್ಖೇಪಪಟಿಲಾಭೋ ಉದ್ಧಚ್ಚೇನ ಸುಞ್ಞೋ। ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನಪಟಿಲಾಭೋ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾಯ ಸುಞ್ಞೋ। ಞಾಣಪಟಿಲಾಭೋ ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಸುಞ್ಞೋ। ಪಾಮೋಜ್ಜಪಟಿಲಾಭೋ ಅರತಿಯಾ ಸುಞ್ಞೋ। ಪಠಮಜ್ಝಾನಪಟಿಲಾಭೋ ನೀವರಣೇಹಿ ಸುಞ್ಞೋ…ಪೇ॰… ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಪಟಿಲಾಭೋ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇಹಿ ಸುಞ್ಞೋ। ಇದಂ ಪಟಿಲಾಭಸುಞ್ಞಂ।

ಕತಮಂ **ಪಟಿವೇಧಸುಞ್ಞಂ?** ನೇಕ್ಖಮ್ಮಪ್ಪಟಿವೇಧೋ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದೇನ ಸುಞ್ಞೋ। ಅಬ್ಯಾಪಾದಪ್ಪಟಿವೇಧೋ ಬ್ಯಾಪಾದೇನ ಸುಞ್ಞೋ। ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾಪ್ಪಟಿವೇಧೋ ಥಿನಮಿದ್ಧೇನ ಸುಞ್ಞೋ। ಅವಿಕ್ಖೇಪಪ್ಪಟಿವೇಧೋ ಉದ್ಧಚ್ಚೇನ ಸುಞ್ಞೋ। ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನಪ್ಪಟಿವೇಧೋ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾಯ ಸುಞ್ಞೋ। ಞಾಣಪ್ಪಟಿವೇಧೋ ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಸುಞ್ಞೋ। ಪಾಮೋಜ್ಜಪ್ಪಟಿವೇಧೋ ಅರತಿಯಾ ಸುಞ್ಞೋ। ಪಠಮಜ್ಝಾನಪ್ಪಟಿವೇಧೋ ನೀವರಣೇಹಿ ಸುಞ್ಞೋ…ಪೇ॰… ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಪ್ಪಟಿವೇಧೋ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇಹಿ ಸುಞ್ಞೋ। ಇದಂ ಪಟಿವೇಧಸುಞ್ಞಂ।

ಕತಮಂ **ಏಕತ್ತಸುಞ್ಞಂ, ನಾನತ್ತಸುಞ್ಞಂ?** ಕಾಮಚ್ಛನ್ದೋ ನಾನತ್ತಂ, ನೇಕ್ಖಮ್ಮಂ ಏಕತ್ತಂ। ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇಕತ್ತಂ ಚೇತಯತೋ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದೇನ ಸುಞ್ಞಂ। ಬ್ಯಾಪಾದೋ ನಾನತ್ತಂ, ಅಬ್ಯಾಪಾದೋ ಏಕತ್ತಂ। ಅಬ್ಯಾಪಾದೇಕತ್ತಂ ಚೇತಯತೋ ಬ್ಯಾಪಾದೇನ ಸುಞ್ಞಂ। ಥಿನಮಿದ್ಧಂ ನಾನತ್ತಂ, ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾ ಏಕತ್ತಂ। ಆಲೋಕಸಞ್ಞೇಕತ್ತಂ ಚೇತಯತೋ ಥಿನಮಿದ್ಧೇನ ಸುಞ್ಞಂ। ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ನಾನತ್ತಂ, ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಏಕತ್ತಂ। ಅವಿಕ್ಖೇಪೇಕತ್ತಂ ಚೇತಯತೋ ಉದ್ಧಚ್ಚೇನ ಸುಞ್ಞಂ। ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾ ನಾನತ್ತಂ, ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನಂ ಏಕತ್ತಂ। ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನೇಕತ್ತಂ ಚೇತಯತೋ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾಯ ಸುಞ್ಞಂ। ಅವಿಜ್ಜಾ ನಾನತ್ತಂ, ಞಾಣಂ ಏಕತ್ತಂ। ಞಾಣೇಕತ್ತಂ ಚೇತಯತೋ ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಸುಞ್ಞಂ। ಅರತಿ ನಾನತ್ತಂ, ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಏಕತ್ತಂ। ಪಾಮೋಜ್ಜೇಕತ್ತಂ ಚೇತಯತೋ ಅರತಿಯಾ ಸುಞ್ಞಂ। ನೀವರಣಾ

ನಾನತ್ತಂ, ಪಠಮಜ್ಝಾನಂ ಏಕತ್ತಂ। ಪಠಮಜ್ಝಾನೇಕತ್ತಂ ಚೇತಯತೋ ನೀವರಣೇಹಿ ಸುಞ್ಞಂ...ಪೇ॰... ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸಾ ನಾನತ್ತಂ, ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೋ ಏಕತ್ತಂ। ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೇಕತ್ತಂ ಚೇತಯತೋ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇಹಿ ಸುಞ್ಞಂ। ಇದಂ ಏಕತ್ತಸುಞ್ಞಂ ನಾನತ್ತಸುಞ್ಞಂ।

ಕತಮಂ **ಖನ್ತಿಸುಞ್ಞಂ?** ನೇಕ್ಖಮ್ಮಖನ್ತಿ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದೇನ ಸುಞ್ಞಾ। ಅಬ್ಯಾಪಾದಖನ್ತಿ ಬ್ಯಾಪಾದೇನ ಸುಞ್ಞಾ। ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾಖನ್ತಿ ಥಿನಮಿದ್ಧೇನ ಸುಞ್ಞಾ। ಅವಿಕ್ಖೇಪಖನ್ತಿ ಉದ್ಧಚ್ಚೇನ ಸುಞ್ಞಾ। ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನಖನ್ತಿ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾಯ ಸುಞ್ಞಾ। ಞಾಣಖನ್ತಿ ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಸುಞ್ಞಾ। ಪಾಮೋಜ್ಜಖನ್ತಿ ಅರತಿಯಾ ಸುಞ್ಞಾ। ಪಠಮಜ್ಝಾನಖನ್ತಿ ನೀವರಣೇಹಿ ಸುಞ್ಞಾ...ಪೇ॰... ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಖನ್ತಿ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇಹಿ ಸುಞ್ಞಾ। ಇದಂ ಖನ್ತಿಸುಞ್ಞಂ।

ಕತಮಂ **ಅಧಿಟ್ಠಾನಸುಞ್ಞಂ?** ನೇಕ್ಖಮ್ಮಾಧಿಟ್ಠಾನಂ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದೇನ ಸುಞ್ಞಂ। ಅಬ್ಯಾಪಾದಾಧಿಟ್ಠಾನಂ ಬ್ಯಾಪಾದೇನ ಸುಞ್ಞಂ। ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾಧಿಟ್ಠಾನಂ ಥಿನಮಿದ್ಧೇನ ಸುಞ್ಞಂ। ಅವಿಕ್ಖೇಪಾಧಿಟ್ಠಾನಂ ಉದ್ಧಚ್ಚೇನ ಸುಞ್ಞಂ। ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನಾಧಿಟ್ಠಾನಂ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾಯ ಸುಞ್ಞಂ। ಞಾಣಾಧಿಟ್ಠಾನಂ ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಸುಞ್ಞಂ। ಪಾಮೋಜ್ಜಾಧಿಟ್ಠಾನಂ ಅರತಿಯಾ ಸುಞ್ಞಂ। ಪಠಮಜ್ಝಾನಾಧಿಟ್ಠಾನಂ ನೀವರಣೇಹಿ ಸುಞ್ಞಂ...ಪೇ॰... ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಾಧಿಟ್ಠಾನಂ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇಹಿ ಸುಞ್ಞಂ। ಇದಂ ಅಧಿಟ್ಠಾನಸುಞ್ಞಂ।

ಕತಮಂ **ಪರಿಯೋಗಾಹಣಸುಞ್ಞಂ?** ನೇಕ್ಖಮ್ಮಪರಿಯೋಗಾಹಣಂ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದೇನ ಸುಞ್ಞಂ। ಅಬ್ಯಾಪಾದಪರಿಯೋಗಾಹಣಂ ಬ್ಯಾಪಾದೇನ ಸುಞ್ಞಂ। ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾಪರಿಯೋಗಾಹಣಂ ಥಿನಮಿದ್ಧೇನ ಸುಞ್ಞಂ। ಅವಿಕ್ಖೇಪಪರಿಯೋಗಾಹಣಂ ಉದ್ಧಚ್ಚೇನ ಸುಞ್ಞಂ। ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನಪರಿಯೋಗಾಹಣಂ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾಯ ಸುಞ್ಞಂ। ಞಾಣಪರಿಯೋಗಾಹಣಂ ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಸುಞ್ಞಂ। ಪಾಮೋಜ್ಜಪರಿಯೋಗಾಹಣಂ ಅರತಿಯಾ ಸುಞ್ಞಂ। ಪಠಮಜ್ಝಾನಪರಿಯೋಗಾಹಣಂ ನೀವರಣೇಹಿ ಸುಞ್ಞಂ...ಪೇ॰... ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಪರಿಯೋಗಾಹಣಂ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇಹಿ ಸುಞ್ಞಂ। ಇದಂ ಪರಿಯೋಗಾಹಣಸುಞ್ಞಂ।

ಕತಮಂ **ಸಮ್ಪಜಾನಸ್ಸ ಪವತ್ತಪರಿಯಾದಾನಂ ಸಬ್ಬಸುಞ್ಞತಾನಂ ಪರಮತ್ಥಸುಞ್ಞಂ?** ಇಧ ಸಮ್ಪಜಾನೋ ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇನ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಸ್ಸ ಪವತ್ತಂ ಪರಿಯಾದಿಯತಿ, ಅಬ್ಯಾಪಾದೇನ ಬ್ಯಾಪಾದಸ್ಸ ಪವತ್ತಂ ಪರಿಯಾದಿಯತಿ, ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾಯ ಥಿನಮಿದ್ಧಸ್ಸ ಪವತ್ತಂ ಪರಿಯಾದಿಯತಿ, ಅವಿಕ್ಖೇಪೇನ ಉದ್ಧಚ್ಚಸ್ಸ ಪವತ್ತಂ ಪರಿಯಾದಿಯತಿ, ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನೇನ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾಯ ಪವತ್ತಂ ಪರಿಯಾದಿಯತಿ, ಞಾಣೇನ ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಪವತ್ತಂ ಪರಿಯಾದಿಯತಿ, ಪಾಮೋಜ್ಜೇನ ಅರತಿಯಾ ಪವತ್ತಂ ಪರಿಯಾದಿಯತಿ, ಪಠಮೇನ ಝಾನೇನ ನೀವರಣಾನಂ ಪವತ್ತಂ ಪರಿಯಾದಿಯತಿ...ಪೇ॰... ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೇನ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸಾನಂ ಪವತ್ತಂ ಪರಿಯಾದಿಯತಿ। ಅಥ ವಾ ಪನ ಸಮ್ಪಜಾನಸ್ಸ ಅನುಪಾದಿಸೇಸಾಯ ನಿಬ್ಬಾನಧಾತುಯಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯನ್ತಸ್ಸ ಇದಂ ಚೇವ ಚಕ್ಖುಪವತ್ತಂ ಪರಿಯಾದಿಯತಿ, ಅಞ್ಞಞ್ಚ ಚಕ್ಖುಪವತ್ತಂ ನ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ। ಇದಞ್ಚೇವ ಸೋತಪವತ್ತಂ...ಪೇ॰... ಘಾನಪವತ್ತಂ... ಜಿವ್ಹಾಪವತ್ತಂ... ಕಾಯಪವತ್ತಂ... ಮನೋಪವತ್ತಂ ಪರಿಯಾದಿಯತಿ, ಅಞ್ಞಞ್ಚ ಮನೋಪವತ್ತಂ ನ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ। ಇದಂ ಸಮ್ಪಜಾನಸ್ಸ ಪವತ್ತಪರಿಯಾದಾನಂ ಸಬ್ಬಸುಞ್ಞತಾನಂ ಪರಮತ್ಥಸುಞ್ಞನ್ತಿ।

ಸುಞ್ಞಕಥಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಯುಗನದ್ಧವಗ್ಗೋ ದುತಿಯೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ –

ಯುಗನದ್ಧಾ ಸಚ್ಚಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ, ಮೇತ್ತಾ ವಿರಾಗಪಞ್ಚಮಾ।
ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಂ, ಲೋಕುತ್ತರಬಲಸುಞ್ಞಾತಿ॥

ಏಸ ನಿಕಾಯಧರೇಹಿ ಠಪಿತೋ, ಅಸಮೋ ದುತಿಯೋ ಪವರೋ

ವರವಗ್ಗೋತಿ।

೩. ಪಞ್ಞಾವಗ್ಗೋ

೧. ಮಹಾಪಞ್ಞಾಕಥಾ

೧. ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಕತಮಂ ಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ? ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಕತಮಂ ಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ? ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಕತಮಂ ಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ…ಪೇ॰… ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಕತಮಂ ಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ?

ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಜವನಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ। ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ನಿಬ್ಬೇಧಿಕಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ। ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಮಹಾಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ। ನಿಬ್ಬಿದಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ತಿಕ್ಖಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ। ವಿರಾಗಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ವಿಪುಲಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ। ನಿರೋಧಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಗಮ್ಭೀರಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ। ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಅಸಾಮನ್ತಪಞ್ಞಂ [ಅಸ್ಸಾಮನ್ತಪಞ್ಞಂ (ಸ್ಯಾ॰)] ಪರಿಪೂರೇತಿ। ಇಮಾ ಸತ್ತ ಪಞ್ಞಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಪಣ್ಡಿಚ್ಚಂ ಪರಿಪೂರೇನ್ತಿ। ಇಮಾ ಅಟ್ಠ ಪಞ್ಞಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಪುಥುಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇನ್ತಿ। ಇಮಾ ನವ ಪಞ್ಞಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಹಾಸಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇನ್ತಿ।

ಹಾಸಪಞ್ಞಾ ಪಟಿಭಾನಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ। ತಸ್ಸಾ ಅತ್ಥವವತ್ಥಾನತೋ ಅತ್ಥಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ ಅಧಿಗತಾ ಹೋತಿ ಸಚ್ಛಿಕತಾ ಫಸ್ಸಿತಾ ಪಞ್ಞಾಯ। ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನತೋ ಧಮ್ಮಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ ಅಧಿಗತಾ ಹೋತಿ ಸಚ್ಛಿಕತಾ ಫಸ್ಸಿತಾ ಪಞ್ಞಾಯ। ನಿರುತ್ತಿವವತ್ಥಾನತೋ ನಿರುತ್ತಿಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ ಅಧಿಗತಾ ಹೋತಿ ಸಚ್ಛಿಕತಾ ಫಸ್ಸಿತಾ ಪಞ್ಞಾಯ। ಪಟಿಭಾನವವತ್ಥಾನತೋ ಪಟಿಭಾನಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ ಅಧಿಗತಾ ಹೋತಿ ಸಚ್ಛಿಕತಾ ಫಸ್ಸಿತಾ ಪಞ್ಞಾಯ। ತಸ್ಸಿಮಾ ಚತಸ್ಸೋ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯೋ ಅಧಿಗತಾ ಹೋನ್ತಿ ಸಚ್ಛಿಕತಾ ಫಸ್ಸಿತಾ ಪಞ್ಞಾಯ।

ರೂಪೇ ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಕತಮಂ ಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ…ಪೇ॰… ರೂಪೇ ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಕತಮಂ ಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ? ರೂಪೇ ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಜವನಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ…ಪೇ॰… ರೂಪೇ ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಅಸಾಮನ್ತಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ। ಇಮಾ ಸತ್ತ ಪಞ್ಞಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಪಣ್ಡಿಚ್ಚಂ ಪರಿಪೂರೇನ್ತಿ। ಇಮಾ ಅಟ್ಠ ಪಞ್ಞಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಪುಥುಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇನ್ತಿ। ಇಮಾ ನವ ಪಞ್ಞಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಹಾಸಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇನ್ತಿ।

ಹಾಸಪಞ್ಞಾ ಪಟಿಭಾನಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ। ತಸ್ಸಾ ಅತ್ಥವವತ್ಥಾನತೋ ಅತ್ಥಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ ಅಧಿಗತಾ ಹೋತಿ ಸಚ್ಛಿಕತಾ ಫಸ್ಸಿತಾ ಪಞ್ಞಾಯ। ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನತೋ ಧಮ್ಮಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ ಅಧಿಗತಾ ಹೋತಿ ಸಚ್ಛಿಕತಾ ಫಸ್ಸಿತಾ ಪಞ್ಞಾಯ। ನಿರುತ್ತಿವವತ್ಥಾನತೋ ನಿರುತ್ತಿಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ ಅಧಿಗತಾ ಹೋತಿ ಸಚ್ಛಿಕತಾ ಫಸ್ಸಿತಾ ಪಞ್ಞಾಯ। ಪಟಿಭಾನವವತ್ಥಾನತೋ ಪಟಿಭಾನಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ ಅಧಿಗತಾ ಹೋತಿ, ಸಚ್ಛಿಕತಾ ಫಸ್ಸಿತಾ ಪಞ್ಞಾಯ। ತಸ್ಸಿಮಾ ಚತಸ್ಸೋ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯೋ ಅಧಿಗತಾ ಹೋನ್ತಿ ಸಚ್ಛಿಕತಾ ಫಸ್ಸಿತಾ ಪಞ್ಞಾಯ।

ವೇದನಾಯ…ಪೇ॰… ಸಞ್ಞಾಯ… ಸಙ್ಖಾರೇಸು… ವಿಞ್ಞಾಣೇ… ಚಕ್ಖುಸ್ಮಿಂ…ಪೇ॰… ಜರಾಮರಣೇ ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಕತಮಂ ಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ…ಪೇ॰… ಜರಾಮರಣೇ ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಕತಮಂ ಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ? ಜರಾಮರಣೇ ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಜವನಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ…ಪೇ॰… ಜರಾಮರಣೇ ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಅಸಾಮನ್ತಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ। ಇಮಾ ಸತ್ತ ಪಞ್ಞಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ

ಪಣ್ಡಿಚ್ಚಂ ಪರಿಪೂರೇನ್ತಿ। ಇಮಾ ಅಟ್ಠ ಪಞ್ಞಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಪುಥುಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇನ್ತಿ। ಇಮಾ ನವ ಪಞ್ಞಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಹಾಸಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇನ್ತಿ।

ಹಾಸಪಞ್ಞಾ ಪಟಿಭಾನಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ। ತಸ್ಸಾ ಅತ್ಥವವತ್ಥಾನತೋ ಅತ್ಥಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ ಅಧಿಗತಾ ಹೋತಿ ಸಚ್ಛಿಕತಾ ಫಸ್ಸಿತಾ ಪಞ್ಞಾಯ । ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನತೋ ಧಮ್ಮಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ ಅಧಿಗತಾ ಹೋತಿ ಸಚ್ಛಿಕತಾ ಫಸ್ಸಿತಾ ಪಞ್ಞಾಯ। ನಿರುತ್ತಿವವತ್ಥಾನತೋ ನಿರುತ್ತಿಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ ಅಧಿಗತಾ ಹೋತಿ ಸಚ್ಛಿಕತಾ ಫಸ್ಸಿತಾ ಪಞ್ಞಾಯ। ಪಟಿಭಾನವವತ್ಥಾನತೋ ಪಟಿಭಾನಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ ಅಧಿಗತಾ ಹೋತಿ ಸಚ್ಛಿಕತಾ ಫಸ್ಸಿತಾ ಪಞ್ಞಾಯ। ತಸ್ಸಿಮಾ ಚತಸ್ಸೋ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯೋ ಅಧಿಗತಾ ಹೋನ್ತಿ ಸಚ್ಛಿಕತಾ ಫಸ್ಸಿತಾ ಪಞ್ಞಾಯ।

೧. ರೂಪೇ ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಕತಮಂ ಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ? ಅತೀತಾನಾಗತಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನೇ ರೂಪೇ ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಕತಮಂ ಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ? ರೂಪೇ ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಕತಮಂ ಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ? ಅತೀತಾನಾಗತಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನೇ ರೂಪೇ ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಕತಮಂ ಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ? ರೂಪೇ ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಕತಮಂ ಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ? ಅತೀತಾನಾಗತಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನೇ ರೂಪೇ ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಕತಮಂ ಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ? ರೂಪೇ ನಿಬ್ಬಿದಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಕತಮಂ ಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ? ಅತೀತಾನಾಗತಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನೇ ರೂಪೇ ನಿಬ್ಬಿದಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಕತಮಂ ಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ? ರೂಪೇ ವಿರಾಗಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಕತಮಂ ಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ? ಅತೀತಾನಾಗತಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನೇ ರೂಪೇ ವಿರಾಗಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಕತಮಂ ಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ? ರೂಪೇ ನಿರೋಧಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಕತಮಂ ಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ? ಅತೀತಾನಾಗತಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನೇ ರೂಪೇ ನಿರೋಧಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಕತಮಂ ಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ? ರೂಪೇ ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಕತಮಂ ಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ? ಅತೀತಾನಾಗತಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನೇ ರೂಪೇ ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಕತಮಂ ಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ?

ರೂಪೇ ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಜವನಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ। ಅತೀತಾನಾಗತಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನೇ ರೂಪೇ ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಜವನಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ। ರೂಪೇ ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ನಿಬ್ಬೇಧಿಕಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ। ಅತೀತಾನಾಗತಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನೇ ರೂಪೇ ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಜವನಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ। ರೂಪೇ ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಮಹಾಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ। ಅತೀತಾನಾಗತಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನೇ ರೂಪೇ ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಜವನಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ। ರೂಪೇ ನಿಬ್ಬಿದಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ತಿಕ್ಖಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ। ಅತೀತಾನಾಗತಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನೇ ರೂಪೇ ನಿಬ್ಬಿದಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಜವನಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ। ರೂಪೇ ವಿರಾಗಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ವಿಪುಲಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ। ಅತೀತಾನಾಗತಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನೇ ರೂಪೇ ವಿರಾಗಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಜವನಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ। ರೂಪೇ ನಿರೋಧಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಗಮ್ಭೀರಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ। ಅತೀತಾನಾಗತಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನೇ ರೂಪೇ ನಿರೋಧಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಜವನಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ। ರೂಪೇ ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಅಸಾಮನ್ತಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ। ಅತೀತಾನಾಗತಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನೇ ರೂಪೇ ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಜವನಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ। ಇಮಾ ಸತ್ತ ಪಞ್ಞಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಪಣ್ಡಿಚ್ಚಂ ಪರಿಪೂರೇನ್ತಿ। ಇಮಾ ಅಟ್ಠ ಪಞ್ಞಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಪುಥುಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇನ್ತಿ। ಇಮಾ ನವ ಪಞ್ಞಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಹಾಸಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇನ್ತಿ।

ಹಾಸಪಞ್ಞಾ ಪಟಿಭಾನಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ। ತಸ್ಸಾ ಅತ್ಥವವತ್ಥಾನತೋ ಅತ್ಥಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ ಅಧಿಗತಾ ಹೋತಿ ಸಚ್ಛಿಕತಾ ಫಸ್ಸಿತಾ ಪಞ್ಞಾಯ। ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನತೋ ಧಮ್ಮಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ ಅಧಿಗತಾ ಹೋತಿ ಸಚ್ಛಿಕತಾ ಫಸ್ಸಿತಾ ಪಞ್ಞಾಯ। ನಿರುತ್ತಿವವತ್ಥಾನತೋ

ನಿರುತ್ತಿಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ ಅಧಿಗತಾ ಹೋತಿ ಸಚ್ಛಿಕತಾ ಫಸ್ಸಿತಾ ಪಞ್ಞಾಯ। ಪಟಿಭಾನವವತ್ಥಾನತೋ ಪಟಿಭಾನಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ ಅಧಿಗತಾ ಹೋತಿ ಸಚ್ಛಿಕತಾ ಫಸ್ಸಿತಾ ಪಞ್ಞಾಯ। ತಸ್ಸಿಮಾ ಚತಸ್ಸೋ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯೋ ಅಧಿಗತಾ ಹೋನ್ತಿ ಸಚ್ಛಿಕತಾ ಫಸ್ಸಿತಾ ಪಞ್ಞಾಯ।

ವೇದನಾಯ...ಪೇ॰... ಸಞ್ಞಾಯ... ಸಙ್ಖಾರೇಸು... ವಿಞ್ಞಾಣೇ... ಚಕ್ಖುಸ್ಮಿಂ...ಪೇ॰... ಜರಾಮರಣೇ ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಕತಮಂ ಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ? ಅತೀತಾನಾಗತಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನೇ ಜರಾಮರಣೇ ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಕತಮಂ ಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ...ಪೇ॰... ಜರಾಮರಣೇ ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಕತಮಂ ಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ? ಅತೀತಾನಾಗತಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನೇ ಜರಾಮರಣೇ ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಕತಮಂ ಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ? ಜರಾಮರಣೇ ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಜವನಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ। ಅತೀತಾನಾಗತಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನೇ ಜರಾಮರಣೇ ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಜವನಪಞ್ಞಂ ಪರಿಪೂರೇತಿ...ಪೇ॰... ತಸ್ಸಿಮಾ ಚತಸ್ಸೋ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯೋ ಅಧಿಗತಾ ಹೋನ್ತಿ ಸಚ್ಛಿಕತಾ ಫಸ್ಸಿತಾ ಪಞ್ಞಾಯ।

೩. "ಚತ್ತಾರೋಮೇ , ಭಿಕ್ಖವೇ [ಸಂ॰ ನಿ॰ ೫.೧೦೫೧], ಧಮ್ಮಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ। ಕತಮೇ ಚತ್ತಾರೋ? ಸಪ್ಪುರಿಸಸಂಸೇವೋ, ಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಂ, ಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರೋ, ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಪಟಿಪತ್ತಿ - ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚತ್ತಾರೋ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ।

"ಚತ್ತಾರೋಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ...ಪೇ॰... ಅನಾಗಾಮಿಫಲಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ...ಪೇ॰... ಅರಹತ್ತಫಲಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ। ಕತಮೇ ಚತ್ತಾರೋ? ಸಪ್ಪುರಿಸಸಂಸೇವೋ, ಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಂ, ಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರೋ, ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಪಟಿಪತ್ತಿ - ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚತ್ತಾರೋ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಫಲಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ।

"ಚತ್ತಾರೋಮೇ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಪಞ್ಞಾಪಟಿಲಾಭಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ...ಪೇ॰... ಪಞ್ಞಾಬುದ್ಧಿಯಾ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ಪಞ್ಞಾವೇಪುಲ್ಲಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ಮಹಾಪಞ್ಞತಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ಪುಥುಪಞ್ಞತಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ವಿಪುಲಪಞ್ಞತಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ಗಮ್ಭೀರಪಞ್ಞತಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ಅಸಾಮನ್ತಪಞ್ಞತಾಯ [ಅಸ್ಸಾಮನ್ತಪಞ್ಞತಾಯ (ಸ್ಯಾ॰) ಸಂ॰ ನಿ॰ ೩ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಾ] ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ಭೂರಿಪಞ್ಞತಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ಪಞ್ಞಾಬಾಹುಲ್ಲಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ಸೀಘಪಞ್ಞತಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ಲಹುಪಞ್ಞತಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ಹಾಸಪಞ್ಞತಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ಜವನಪಞ್ಞತಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ತಿಕ್ಖಪಞ್ಞತಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ನಿಬ್ಬೇಧಿಕಪಞ್ಞತಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ। ಕತಮೇ ಚತ್ತಾರೋ? ಸಪ್ಪುರಿಸಸಂಸೇವೋ, ಸದ್ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಂ, ಯೋನಿಸೋಮನಸಿಕಾರೋ, ಧಮ್ಮಾನುಧಮ್ಮಪಟಿಪತ್ತಿ - ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚತ್ತಾರೋ ಧಮ್ಮಾ ಭಾವಿತಾ ಬಹುಲೀಕತಾ ಪಞ್ಞಾಪಟಿಲಾಭಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ, ಪಞ್ಞಾಬುದ್ಧಿಯಾ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ...ಪೇ॰... ನಿಬ್ಬೇಧಿಕಪಞ್ಞತಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ"।

೧. ಸೋಳಸಪಞ್ಞಾನಿದ್ದೇಸೋ

೪. **ಪಞ್ಞಾಪಟಿಲಾಭಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತೀ**ತಿ ಕತಮೋ ಪಞ್ಞಾಪಟಿಲಾಭೋ? ಚತುನ್ನಂ ಮಗ್ಗಞಾಣಾನಂ, ಚತುನ್ನಂ ಫಲಞಾಣಾನಂ, ಚತುನ್ನಂ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಞಾಣಾನಂ, ಛನ್ನಂ ಅಭಿಞ್ಞಾಞಾಣಾನಂ, ತೇಸತ್ತತೀನಂ ಞಾಣಾನಂ, ಸತ್ತಸತ್ತತೀನಂ ಞಾಣಾನಂ ಲಾಭೋ ಪಟಿಲಾಭೋ ಪತ್ತಿ ಸಮ್ಪತ್ತಿ ಫಸ್ಸನಾ [ಫುಸನಾ (ಕ॰)] ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾ ಉಪಸಮ್ಪದಾ। ಪಞ್ಞಾಪಟಿಲಾಭಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತೀತಿ - ಅಯಂ ಪಞ್ಞಾ ಪಟಿಲಾಭೋ।

ಪಞ್ಞಾಬುದ್ಧಿಯಾ ಸಂವತ್ತನ್ತೀತಿ ಕತಮಾ ಪಞ್ಞಾಬುದ್ಧಿ? ಸತ್ತನ್ನಞ್ಚ ಸೇಕ್ಖಾನಂ ಪುಥುಜ್ಜನಕಲ್ಯಾಣಕಸ್ಸ ಚ ಪಞ್ಞಾ ವಡ್ಢತಿ, ಅರಹತೋ ಪಞ್ಞಾ ವಡ್ಢತಿ। ವಡ್ಢಿತವಡ್ಢನಾ ಪಞ್ಞಾಬುದ್ಧಿಯಾ ಸಂವತ್ತನ್ತೀತಿ - ಅಯಂ ಪಞ್ಞಾಬುದ್ಧಿ।

ಪಞ್ಞಾವೇಪುಲ್ಲಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತೀತಿ ಕತಮಂ ಪಞ್ಞಾವೇಪುಲ್ಲಂ? ಸತ್ತನ್ನಂ ಸೇಕ್ಖಾನಂ ಪುಥುಜ್ಜನಕಲ್ಯಾಣಕಸ್ಸ ಚ ಪಞ್ಞಾವೇಪುಲ್ಲಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಅರಹತೋ ಪಞ್ಞಾ ವೇಪುಲ್ಲಗತಾ ಪಞ್ಞಾವೇಪುಲ್ಲಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತೀತಿ - ಇದಂ ಪಞ್ಞಾವೇಪುಲ್ಲಂ।

ಮಹಾಪಞ್ಞತಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತೀತಿ ಕತಮಾ ಮಹಾಪಞ್ಞಾ? ಮಹನ್ತೇ ಅತ್ಥೇ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ - ಮಹಾಪಞ್ಞಾ। ಮಹನ್ತೇ ಧಮ್ಮೇ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ - ಮಹಾಪಞ್ಞಾ। ಮಹನ್ತಾ ನಿರುತ್ತಿಯೋ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ - ಮಹಾಪಞ್ಞಾ। ಮಹನ್ತಾನಿ ಪಟಿಭಾನಾನಿ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ - ಮಹಾಪಞ್ಞಾ। ಮಹನ್ತೇ ಸೀಲಕ್ಖನ್ಧೇ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ - ಮಹಾಪಞ್ಞಾ। ಮಹನ್ತೇ ಸಮಾಧಿಕ್ಖನ್ಧೇ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ - ಮಹಾಪಞ್ಞಾ। ಮಹನ್ತೇ ಪಞ್ಞಾಕ್ಖನ್ಧೇ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ - ಮಹಾಪಞ್ಞಾ। ಮಹನ್ತೇ ವಿಮುತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧೇ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ - ಮಹಾಪಞ್ಞಾ । ಮಹನ್ತೇ ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಕ್ಖನ್ಧೇ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ - ಮಹಾಪಞ್ಞಾ। ಮಹನ್ತಾನಿ ಠಾನಾಟ್ಠಾನಾನಿ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ - ಮಹಾಪಞ್ಞಾ। ಮಹನ್ತಾ ವಿಹಾರಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ - ಮಹಾಪಞ್ಞಾ। ಮಹನ್ತಾನಿ ಅರಿಯಸಚ್ಚಾನಿ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ - ಮಹಾಪಞ್ಞಾ। ಮಹನ್ತೇ ಸತಿಪಟ್ಠಾನೇ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ - ಮಹಾಪಞ್ಞಾ। ಮಹನ್ತೇ ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನೇ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ - ಮಹಾಪಞ್ಞಾ। ಮಹನ್ತೇ ಇದ್ಧಿಪಾದೇ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ - ಮಹಾಪಞ್ಞಾ। ಮಹನ್ತಾನಿ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ - ಮಹಾಪಞ್ಞಾ। ಮಹನ್ತಾನಿ ಬಲಾನಿ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ - ಮಹಾಪಞ್ಞಾ। ಮಹನ್ತೇ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೇ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ - ಮಹಾಪಞ್ಞಾ। ಮಹನ್ತಂ ಅರಿಯಮಗ್ಗಂ [ಮಹನ್ತೇ ಅರಿಯಮಗ್ಗೇ (ಕ॰)] ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ - ಮಹಾಪಞ್ಞಾ। ಮಹನ್ತಾನಿ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಾನಿ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ - ಮಹಾಪಞ್ಞಾ। ಮಹನ್ತಾ ಅಭಿಞ್ಞಾಯೋ [ಮಹಾಭಿಞ್ಞಾಯೋ (ಕ॰)] ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ - ಮಹಾಪಞ್ಞಾ। ಮಹನ್ತಂ ಪರಮತ್ಥಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ - ಮಹಾಪಞ್ಞಾ। ಮಹಾಪಞ್ಞತಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತೀತಿ - ಅಯಂ ಮಹಾಪಞ್ಞಾ।

ಪುಥುಪಞ್ಞತಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತೀತಿ ಕತಮಾ ಪುಥುಪಞ್ಞಾ? ಪುಥುನಾನಾಖನ್ಧೇಸು ಞಾಣಂ ಪವತ್ತತೀತಿ - ಪುಥುಪಞ್ಞಾ। ಪುಥುನಾನಾಧಾತೂಸು ಞಾಣಂ ಪವತ್ತತೀತಿ - ಪುಥುಪಞ್ಞಾ। ಪುಥುನಾನಾಆಯತನೇಸು ಞಾಣಂ ಪವತ್ತತೀತಿ - ಪುಥುಪಞ್ಞಾ। ಪುಥುನಾನಾಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪಾದೇಸು ಞಾಣಂ ಪವತ್ತತೀತಿ - ಪುಥುಪಞ್ಞಾ। ಪುಥುನಾನಾಸುಞ್ಞತಮನುಪಲಬ್ಭೇಸು ಞಾಣಂ ಪವತ್ತತೀತಿ - ಪುಥುಪಞ್ಞಾ। ಪುಥುನಾನಾಅತ್ಥೇಸು ಞಾಣಂ ಪವತ್ತತೀತಿ - ಪುಥುಪಞ್ಞಾ। ಪುಥುನಾನಾಧಮ್ಮೇಸು ಞಾಣಂ ಪವತ್ತತೀತಿ - ಪುಥುಪಞ್ಞಾ। ಪುಥುನಾನಾನಿರುತ್ತೀಸು ಞಾಣಂ ಪವತ್ತತೀತಿ - ಪುಥುಪಞ್ಞಾ। ಪುಥುನಾನಾಪಟಿಭಾನೇಸು ಞಾಣಂ ಪವತ್ತತೀತಿ - ಪುಥುಪಞ್ಞಾ। ಪುಥುನಾನಾಸೀಲಕ್ಖನ್ಧೇಸು ಞಾಣಂ ಪವತ್ತತೀತಿ - ಪುಥುಪಞ್ಞಾ। ಪುಥುನಾನಾಸಮಾಧಿಕ್ಖನ್ಧೇಸು ಞಾಣಂ ಪವತ್ತತೀತಿ - ಪುಥುಪಞ್ಞಾ। ಪುಥುನಾನಾಪಞ್ಞಾಕ್ಖನ್ಧೇಸು ಞಾಣಂ ಪವತ್ತತೀತಿ - ಪುಥುಪಞ್ಞಾ। ಪುಥುನಾನಾವಿಮುತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧೇಸು ಞಾಣಂ ಪವತ್ತತೀತಿ - ಪುಥುಪಞ್ಞಾ। ಪುಥುನಾನಾವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಕ್ಖನ್ಧೇಸು ಞಾಣಂ ಪವತ್ತತೀತಿ - ಪುಥುಪಞ್ಞಾ। ಪುಥುನಾನಾಠಾನಾಟ್ಠಾನೇಸು ಞಾಣಂ ಪವತ್ತತೀತಿ - ಪುಥುಪಞ್ಞಾ। ಪುಥುನಾನಾವಿಹಾರಸಮಾಪತ್ತೀಸು ಞಾಣಂ ಪವತ್ತತೀತಿ - ಪುಥುಪಞ್ಞಾ। ಪುಥುನಾನಾಅರಿಯಸಚ್ಚೇಸು ಞಾಣಂ ಪವತ್ತತೀತಿ - ಪುಥುಪಞ್ಞಾ। ಪುಥುನಾನಾಸತಿಪಟ್ಠಾನೇಸು ಞಾಣಂ ಪವತ್ತತೀತಿ - ಪುಥುಪಞ್ಞಾ। ಪುಥುನಾನಾಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನೇಸು ಞಾಣಂ ಪವತ್ತತೀತಿ - ಪುಥುಪಞ್ಞಾ। ಪುಥುನಾನಾಇದ್ಧಿಪಾದೇಸು ಞಾಣಂ ಪವತ್ತತೀತಿ - ಪುಥುಪಞ್ಞಾ। ಪುಥುನಾನಾಇನ್ದ್ರಿಯೇಸು ಞಾಣಂ ಪವತ್ತತೀತಿ - ಪುಥುಪಞ್ಞಾ। ಪುಥುನಾನಾಬಲೇಸು ಞಾಣಂ ಪವತ್ತತೀತಿ - ಪುಥುಪಞ್ಞಾ। ಪುಥುನಾನಾಬೋಜ್ಝಙ್ಗೇಸು ಞಾಣಂ ಪವತ್ತತೀತಿ - ಪುಥುಪಞ್ಞಾ। ಪುಥುನಾನಾಅರಿಯಮಗ್ಗೇಸು ಞಾಣಂ ಪವತ್ತತೀತಿ - ಪುಥುಪಞ್ಞಾ। ಪುಥುನಾನಾಸಾಮಞ್ಞಫಲೇಸು ಞಾಣಂ ಪವತ್ತತೀತಿ - ಪುಥುಪಞ್ಞಾ। ಪುಥುನಾನಾಅಭಿಞ್ಞಾಸು ಞಾಣಂ ಪವತ್ತತೀತಿ - ಪುಥುಪಞ್ಞಾ। ಪುಥುಜ್ಜನಸಾಧಾರಣೇ ಧಮ್ಮೇ ಅತಿಕ್ಕಮ್ಮ [ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ (ಸ್ಯಾ॰)] ಪರಮತ್ಥೇ ನಿಬ್ಬಾನೇ ಞಾಣಂ ಪವತ್ತತೀತಿ - ಪುಥುಪಞ್ಞಾ। ಪುಥುಪಞ್ಞತಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತೀತಿ - ಅಯಂ ಪುಥುಪಞ್ಞಾ।

ವಿಪುಲಪಞ್ಞತಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತೀತಿ ಕತಮಾ ವಿಪುಲಪಞ್ಞಾ? ವಿಪುಲೇ ಅತ್ಥೇ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ - ವಿಪುಲಪಞ್ಞಾ। ವಿಪುಲೇ ಧಮ್ಮೇ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ - ವಿಪುಲಪಞ್ಞಾ। ವಿಪುಲಾ ನಿರುತ್ತಿಯೋ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ - ವಿಪುಲಪಞ್ಞಾ। ವಿಪುಲಾನಿ ಪಟಿಭಾನಾನಿ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ - ವಿಪುಲಪಞ್ಞಾ। ವಿಪುಲೇ ಸೀಲಕ್ಖನ್ಧೇ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ - ವಿಪುಲಪಞ್ಞಾ। ವಿಪುಲೇ ಸಮಾಧಿಕ್ಖನ್ಧೇ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ - ವಿಪುಲಪಞ್ಞಾ।

ವಿಪುಲೇ ಪಞ್ಞಾಕ್ಖನ್ಧೇ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ - ವಿಪುಲಪಞ್ಞಾ। ವಿಪುಲೇ ವಿಮುತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧೇ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ - ವಿಪುಲಪಞ್ಞಾ। ವಿಪುಲೇ ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಕ್ಖನ್ಧೇ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ - ವಿಪುಲಪಞ್ಞಾ। ವಿಪುಲಾನಿ ಠಾನಾಟ್ಠಾನಾನಿ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ - ವಿಪುಲಪಞ್ಞಾ। ವಿಪುಲಾ ವಿಹಾರಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ - ವಿಪುಲಪಞ್ಞಾ। ವಿಪುಲಾನಿ ಅರಿಯಸಚ್ಚಾನಿ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ - ವಿಪುಲಪಞ್ಞಾ। ವಿಪುಲೇ ಸತಿಪಟ್ಠಾನೇ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ - ವಿಪುಲಪಞ್ಞಾ। ವಿಪುಲೇ ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನೇ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ - ವಿಪುಲಪಞ್ಞಾ। ವಿಪುಲೇ ಇದ್ಧಿಪಾದೇ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ - ವಿಪುಲಪಞ್ಞಾ। ವಿಪುಲಾನಿ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ - ವಿಪುಲಪಞ್ಞಾ। ವಿಪುಲಾನಿ ಬಲಾನಿ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ - ವಿಪುಲಪಞ್ಞಾ। ವಿಪುಲೇ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೇ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ - ವಿಪುಲಪಞ್ಞಾ। ವಿಪುಲೇ ಅರಿಯಮಗ್ಗೇ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ - ವಿಪುಲಪಞ್ಞಾ। ವಿಪುಲಾನಿ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಾನಿ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ - ವಿಪುಲಪಞ್ಞಾ। ವಿಪುಲಾ ಅಭಿಞ್ಞಾಯೋ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ - ವಿಪುಲಪಞ್ಞಾ। ವಿಪುಲಂ ಪರಮತ್ಥಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪರಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೀತಿ - ವಿಪುಲಪಞ್ಞಾ। ವಿಪುಲಪಞ್ಞತಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತೀತಿ - ಅಯಂ ವಿಪುಲಪಞ್ಞಾ।

ಗಮ್ಭೀರಪಞ್ಞತಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತೀತಿ ಕತಮಾ ಗಮ್ಭೀರಪಞ್ಞಾ? ಗಮ್ಭೀರೇಸು ಖನ್ಧೇಸು ಞಾಣಂ ಪವತ್ತತೀತಿ - ಗಮ್ಭೀರಪಞ್ಞಾ। ಗಮ್ಭೀರಾಸು ಧಾತೂಸು ಞಾಣಂ ಪವತ್ತತೀತಿ - ಗಮ್ಭೀರಪಞ್ಞಾ। ಗಮ್ಭೀರೇಸು ಆಯತನೇಸು ಞಾಣಂ ಪವತ್ತತೀತಿ - ಗಮ್ಭೀರಪಞ್ಞಾ। ಗಮ್ಭೀರೇಸು ಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪಾದೇಸು ಞಾಣಂ ಪವತ್ತತೀತಿ - ಗಮ್ಭೀರಪಞ್ಞಾ। ಗಮ್ಭೀರೇಸು ಸುಞ್ಞತಮನುಪಲಬ್ಭೇಸು ಞಾಣಂ ಪವತ್ತತೀತಿ - ಗಮ್ಭೀರಪಞ್ಞಾ। ಗಮ್ಭೀರೇಸು ಅತ್ಥೇಸು ಞಾಣಂ ಪವತ್ತತೀತಿ - ಗಮ್ಭೀರಪಞ್ಞಾ। ಗಮ್ಭೀರೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು ಞಾಣಂ ಪವತ್ತತೀತಿ - ಗಮ್ಭೀರಪಞ್ಞಾ। ಗಮ್ಭೀರಾಸು ನಿರುತ್ತೀಸು ಞಾಣಂ ಪವತ್ತತೀತಿ - ಗಮ್ಭೀರಪಞ್ಞಾ। ಗಮ್ಭೀರೇಸು ಪಟಿಭಾನೇಸು ಞಾಣಂ ಪವತ್ತತೀತಿ - ಗಮ್ಭೀರಪಞ್ಞಾ। ಗಮ್ಭೀರೇಸು ಸೀಲಕ್ಖನ್ಧೇಸು ಞಾಣಂ ಪವತ್ತತೀತಿ - ಗಮ್ಭೀರಪಞ್ಞಾ। ಗಮ್ಭೀರೇಸು ಸಮಾಧಿಕ್ಖನ್ಧೇಸು ಞಾಣಂ ಪವತ್ತತೀತಿ - ಗಮ್ಭೀರಪಞ್ಞಾ । ಗಮ್ಭೀರೇಸು ಪಞ್ಞಾಕ್ಖನ್ಧೇಸು ಞಾಣಂ ಪವತ್ತತೀತಿ - ಗಮ್ಭೀರಪಞ್ಞಾ। ಗಮ್ಭೀರೇಸು ವಿಮುತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧೇಸು ಞಾಣಂ ಪವತ್ತತೀತಿ - ಗಮ್ಭೀರಪಞ್ಞಾ। ಗಮ್ಭೀರೇಸು ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಕ್ಖನ್ಧೇಸು ಞಾಣಂ ಪವತ್ತತೀತಿ - ಗಮ್ಭೀರಪಞ್ಞಾ। ಗಮ್ಭೀರೇಸು ಠಾನಾಟ್ಠಾನೇಸು ಞಾಣಂ ಪವತ್ತತೀತಿ - ಗಮ್ಭೀರಪಞ್ಞಾ। ಗಮ್ಭೀರಾಸು ವಿಹಾರಸಮಾಪತ್ತೀಸು ಞಾಣಂ ಪವತ್ತತೀತಿ - ಗಮ್ಭೀರಪಞ್ಞಾ। ಗಮ್ಭೀರೇಸು ಅರಿಯಸಚ್ಚೇಸು ಞಾಣಂ ಪವತ್ತತೀತಿ - ಗಮ್ಭೀರಪಞ್ಞಾ। ಗಮ್ಭೀರೇಸು ಸತಿಪಟ್ಠಾನೇಸು ಞಾಣಂ ಪವತ್ತತೀತಿ - ಗಮ್ಭೀರಪಞ್ಞಾ। ಗಮ್ಭೀರೇಸು ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನೇಸು ಞಾಣಂ ಪವತ್ತತೀತಿ - ಗಮ್ಭೀರಪಞ್ಞಾ। ಗಮ್ಭೀರೇಸು ಇದ್ಧಿಪಾದೇಸು ಞಾಣಂ ಪವತ್ತತೀತಿ - ಗಮ್ಭೀರಪಞ್ಞಾ। ಗಮ್ಭೀರೇಸು ಇನ್ದ್ರಿಯೇಸು ಞಾಣಂ ಪವತ್ತತೀತಿ - ಗಮ್ಭೀರಪಞ್ಞಾ। ಗಮ್ಭೀರೇಸು ಬಲೇಸು ಞಾಣಂ ಪವತ್ತತೀತಿ - ಗಮ್ಭೀರಪಞ್ಞಾ। ಗಮ್ಭೀರೇಸು ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೇಸು ಞಾಣಂ ಪವತ್ತತೀತಿ - ಗಮ್ಭೀರಪಞ್ಞಾ। ಗಮ್ಭೀರೇಸು ಅರಿಯಮಗ್ಗೇಸು ಞಾಣಂ ಪವತ್ತತೀತಿ - ಗಮ್ಭೀರಪಞ್ಞಾ। ಗಮ್ಭೀರೇಸು ಸಾಮಞ್ಞಫಲೇಸು ಞಾಣಂ ಪವತ್ತತೀತಿ - ಗಮ್ಭೀರಪಞ್ಞಾ। ಗಮ್ಭೀರಾಸು ಅಭಿಞ್ಞಾಸು ಞಾಣಂ ಪವತ್ತತೀತಿ - ಗಮ್ಭೀರಪಞ್ಞಾ। ಗಮ್ಭೀರೇ ಪರಮತ್ಥೇ ನಿಬ್ಬಾನೇ ಞಾಣಂ ಪವತ್ತತೀತಿ - ಗಮ್ಭೀರಪಞ್ಞಾ। ಗಮ್ಭೀರಪಞ್ಞತಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತೀತಿ - ಅಯಂ ಗಮ್ಭೀರಪಞ್ಞಾ।

ಅಸಾಮನ್ತಪಞ್ಞತಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತೀತಿ ಕತಮಾ ಅಸಾಮನ್ತಪಞ್ಞಾ? ಯಸ್ಸ ಪುಗ್ಗಲಸ್ಸ ಅತ್ಥವವತ್ಥಾನತೋ ಅತ್ಥಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ ಅಧಿಗತಾ ಹೋತಿ ಸಚ್ಛಿಕತಾ ಫಸ್ಸಿತಾ ಪಞ್ಞಾಯ, ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನತೋ ಧಮ್ಮಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ ಅಧಿಗತಾ ಹೋತಿ ಸಚ್ಛಿಕತಾ ಫಸ್ಸಿತಾ ಪಞ್ಞಾಯ, ನಿರುತ್ತಿವವತ್ಥಾನತೋ ನಿರುತ್ತಿಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ ಅಧಿಗತಾ ಹೋತಿ ಸಚ್ಛಿಕತಾ ಫಸ್ಸಿತಾ ಪಞ್ಞಾಯ, ಪಟಿಭಾನವವತ್ಥಾನತೋ ಪಟಿಭಾನಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾ ಅಧಿಗತಾ ಹೋತಿ ಸಚ್ಛಿಕತಾ ಫಸ್ಸಿತಾ ಪಞ್ಞಾಯ, ತಸ್ಸ ಅತ್ಥೇ ಚ ಧಮ್ಮೇ ಚ ನಿರುತ್ತಿಯಾ ಚ ಪಟಿಭಾನೇ ಚ ನ ಅಞ್ಞೋ ಕೋಚಿ ಸಕ್ಕೋತಿ ಅಭಿಸಮ್ಭವಿತುಂ। ಅನಭಿಸಮ್ಭವನೀಯೋ ಚ ಸೋ ಅಞ್ಞೇಹೀತಿ - ಅಸಾಮನ್ತಪಞ್ಞೋ।

ಪುಥುಜ್ಜನಕಲ್ಯಾಣಕಸ್ಸ ಪಞ್ಞಾ ಅಟ್ಠಮಕಸ್ಸ ಪಞ್ಞಾಯ ದೂರೇ ವಿದೂರೇ ಸುವಿದೂರೇ ನ ಸನ್ತಿಕೇ ನ ಸಾಮನ್ತಾ। ಪುಥುಜ್ಜನಕಲ್ಯಾಣಕಂ ಉಪಾದಾಯ ಅಟ್ಠಮಕೋ ಅಸಾಮನ್ತಪಞ್ಞೋ। ಅಟ್ಠಮಕಸ್ಸ ಪಞ್ಞಾ ಸೋತಾಪನ್ನಸ್ಸ ಪಞ್ಞಾಯ ದೂರೇ ವಿದೂರೇ ಸುವಿದೂರೇ ನ ಸನ್ತಿಕೇ ನ ಸಾಮನ್ತಾ। ಅಟ್ಠಮಕಂ ಉಪಾದಾಯ ಸೋತಾಪನ್ನೋ ಅಸಾಮನ್ತಪಞ್ಞೋ। ಸೋತಾಪನ್ನಸ್ಸ ಪಞ್ಞಾ ಸಕದಾಗಾಮಿಸ್ಸ ಪಞ್ಞಾಯ ದೂರೇ ವಿದೂರೇ ಸುವಿದೂರೇ ನ ಸನ್ತಿಕೇ ನ ಸಾಮನ್ತಾ। ಸೋತಾಪನ್ನಂ ಉಪಾದಾಯ

ಸಕದಾಗಾಮಿ ಅಸಾಮನ್ತಪಞ್ಞೋ। ಸಕದಾಗಾಮಿಸ್ಸ ಪಞ್ಞಾ ಅನಾಗಾಮಿಸ್ಸ ಪಞ್ಞಾಯ ದೂರೇ ವಿದೂರೇ ಸುವಿದೂರೇ ನ ಸನ್ತಿಕೇ ನ ಸಾಮನ್ತಾ। ಸಕದಾಗಾಮಿಂ ಉಪಾದಾಯ ಅನಾಗಾಮೀ ಅಸಾಮನ್ತಪಞ್ಞೋ। ಅನಾಗಾಮಿಸ್ಸ ಪಞ್ಞಾ ಅರಹತೋ ಪಞ್ಞಾಯ ದೂರೇ ವಿದೂರೇ ಸುವಿದೂರೇ ನ ಸನ್ತಿಕೇ ನ ಸಾಮನ್ತಾ। ಅನಾಗಾಮಿಂ ಉಪಾದಾಯ ಅರಹಾ ಅಸಾಮನ್ತಪಞ್ಞೋ। ಅರಹತೋ ಪಞ್ಞಾ ಪಚ್ಚೇಕಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ [ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸ್ಸ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰) ಅಟ್ಠಕಥಾ ಓಲೋಕೇತಬ್ಬಾ] ಪಞ್ಞಾಯ ದೂರೇ ವಿದೂರೇ ಸುವಿದೂರೇ ನ ಸನ್ತಿಕೇ ನ ಸಾಮನ್ತಾ। ಅರಹನ್ತಂ ಉಪಾದಾಯ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೋ ಅಸಾಮನ್ತಪಞ್ಞೋ। ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಞ್ಚ ಸದೇವಕಞ್ಚ ಲೋಕಂ ಉಪಾದಾಯ ತಥಾಗತೋ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಅಗ್ಗೋ ಅಸಾಮನ್ತಪಞ್ಞೋ।

೫. ಪಞ್ಞಾಪಭೇದಕುಸಲೋ ಪಭಿನ್ನಞಾಣೋ ಅಧಿಗತಪ್ಪಟಿಸಮ್ಭಿದೋ ಚತುವೇಸಾರಜ್ಜಪ್ಪತ್ತೋ ದಸಬಲಧಾರೀ ಪುರಿಸಾಸಭೋ ಪುರಿಸಸೀಹೋ ಪುರಿಸನಾಗೋ ಪುರಿಸಾಜಞ್ಞೋ ಪುರಿಸಧೋರಯ್ಹೋ ಅನನ್ತಞಾಣೋ ಅನನ್ತತೇಜೋ ಅನನ್ತಯಸೋ ಅಡ್ಢೋ ಮಹದ್ಧನೋ ಧನವಾ ನೇತಾ ವಿನೇತಾ ಅನುನೇತಾ ಪಞ್ಞಾಪೇತಾ ನಿಜ್ಝಾಪೇತಾ ಪೇಕ್ಖೇತಾ ಪಸಾದೇತಾ। ಸೋ ಹಿ ಭಗವಾ ಅನುಪ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಮಗ್ಗಸ್ಸ ಉಪ್ಪಾದೇತಾ, ಅಸಞ್ಜಾತಸ್ಸ ಮಗ್ಗಸ್ಸ ಸಞ್ಜನೇತಾ [ಸಞ್ಞಾನೇತಾ (ಸ್ಯಾ॰)], ಅನಕ್ಖಾತಸ್ಸ ಮಗ್ಗಸ್ಸ ಅಕ್ಖಾತಾ, ಮಗ್ಗಞ್ಞೂ ಮಗ್ಗವಿದೂ ಮಗ್ಗಕೋವಿದೋ ಮಗ್ಗಾನುಗಾಮೀ [ಮಗ್ಗಾನುಗಾ (ಸ್ಯಾ॰) ಮಹಾನಿ॰ ೬೯ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬೋ] ಚ ಪನಸ್ಸ ಏತರಹಿ ಸಾವಕಾ ವಿಹರನ್ತಿ ಪಚ್ಛಾ ಸಮನ್ನಾಗತಾ।

ಸೋ ಹಿ ಭಗವಾ ಜಾನಂ ಜಾನಾತಿ, ಪಸ್ಸಂ ಪಸ್ಸತಿ, ಚಕ್ಖುಭೂತೋ ಞಾಣಭೂತೋ ಧಮ್ಮಭೂತೋ ಬ್ರಹ್ಮಭೂತೋ ವತ್ತಾ ಪವತ್ತಾ ಅತ್ಥಸ್ಸ ನಿನ್ನೇತಾ ಅಮತಸ್ಸ ದಾತಾ ಧಮ್ಮಸ್ಸಾಮೀ ತಥಾಗತೋ। ನತ್ಥಿ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅಞ್ಞಾತಂ ಅದಿಟ್ಠಂ ಅವಿದಿತಂ ಅಸಚ್ಛಿಕತಂ ಅಫಸ್ಸಿತಂ ಪಞ್ಞಾಯ। ಅತೀತಂ ಅನಾಗತಂ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಂ [ಅತೀತಾನಾಗತಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಂ (ಸ್ಯಾ॰) ಮಹಾನಿ॰ ೬೯] ಉಪಾದಾಯ ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ ಸಬ್ಬಾಕಾರೇನ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಞಾಣಮುಖೇ ಆಪಾಥಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ। ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ನೇಯ್ಯಂ ನಾಮ ಅತ್ಥಿ ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಜಾನಿತಬ್ಬಂ [ಸಬ್ಬಂ ಧಮ್ಮಂ ಜಾನಿತಬ್ಬಂ (ಕ॰)]। ಅತ್ತತ್ಥೋ ವಾ ಪರತ್ಥೋ ವಾ ಉಭಯತ್ಥೋ ವಾ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಿಕೋ ವಾ ಅತ್ಥೋ ಸಮ್ಪರಾಯಿಕೋ ವಾ ಅತ್ಥೋ ಉತ್ತಾನೋ ವಾ ಅತ್ಥೋ ಗಮ್ಭೀರೋ ವಾ ಅತ್ಥೋ ಗೂಳ್ಹೋ ವಾ ಅತ್ಥೋ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನೋ ವಾ ಅತ್ಥೋ ನೇಯ್ಯೋ ವಾ ಅತ್ಥೋ ನೀತೋ ವಾ ಅತ್ಥೋ ಅನವಜ್ಜೋ ವಾ ಅತ್ಥೋ ನಿಕ್ಕಿಲೇಸೋ ವಾ ಅತ್ಥೋ ವೋದಾನೋ ವಾ ಅತ್ಥೋ ಪರಮತ್ಥೋ ವಾ ಅತ್ಥೋ, ಸಬ್ಬಂ ತಂ ಅನ್ತೋಬುದ್ಧಞಾಣೇ ಪರಿವತ್ತತಿ।

ಸಬ್ಬಂ ಕಾಯಕಮ್ಮಂ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಞಾಣಾನುಪರಿವತ್ತಿ । ಸಬ್ಬಂ ವಚೀಕಮ್ಮಂ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಞಾಣಾನುಪರಿವತ್ತಿ। ಸಬ್ಬಂ ಮನೋಕಮ್ಮಂ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಞಾಣಾನುಪರಿವತ್ತಿ। ಅತೀತೇ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅಪ್ಪಟಿಹತಂ ಞಾಣಂ। ಅನಾಗತೇ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅಪ್ಪಟಿಹತಂ ಞಾಣಂ। ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನೇ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅಪ್ಪಟಿಹತಂ ಞಾಣಂ। ಯಾವತಕಂ ನೇಯ್ಯಂ ತಾವತಕಂ ಞಾಣಂ, ಯಾವತಕಂ ಞಾಣಂ ತಾವತಕಂ ನೇಯ್ಯಂ। ನೇಯ್ಯಪರಿಯನ್ತಿಕಂ ಞಾಣಂ, ಞಾಣಪರಿಯನ್ತಿಕಂ ನೇಯ್ಯಂ। ನೇಯ್ಯಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಞಾಣಂ ನಪ್ಪವತ್ತತಿ। ಞಾಣಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ನೇಯ್ಯಪಥೋ ನತ್ಥಿ। ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪರಿಯನ್ತಟ್ಠಾಯಿನೋ ತೇ ಧಮ್ಮಾ। ಯಥಾ ದ್ವಿನ್ನಂ ಸಮುಗ್ಗಪಟಲಾನಂ ಸಮ್ಮಾ ಫುಸಿತಾನಂ [ಸುಫುಸ್ಸಿತಾನಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] ಹೇಟ್ಠಿಮಂ ಸಮುಗ್ಗಪಟಲಂ ಉಪರಿಮಂ ನಾತಿವತ್ತತಿ, ಉಪರಿಮಂ ಸಮುಗ್ಗಪಟಲಂ ಹೇಟ್ಠಿಮಂ ನಾತಿವತ್ತತಿ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪರಿಯನ್ತಟ್ಠಾಯಿನೋ; ಏವಮೇವ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಭಗವತೋ ನೇಯ್ಯಞ್ಚ ಞಾಣಞ್ಚ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪರಿಯನ್ತಟ್ಠಾಯಿನೋ। ಯಾವತಕಂ ನೇಯ್ಯಂ ತಾವತಕಂ ಞಾಣಂ, ಯಾವತಕಂ ಞಾಣಂ ತಾವತಕಂ ನೇಯ್ಯಂ। ನೇಯ್ಯಪರಿಯನ್ತಿಕಂ ಞಾಣಂ, ಞಾಣಪರಿಯನ್ತಿಕಂ ನೇಯ್ಯಂ। ನೇಯ್ಯಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಞಾಣಂ ನಪ್ಪವತ್ತತಿ। ಞಾಣಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ನೇಯ್ಯಪಥೋ ನತ್ಥಿ। ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಪರಿಯನ್ತಟ್ಠಾಯಿನೋ ತೇ ಧಮ್ಮಾ। ಸಬ್ಬಧಮ್ಮೇಸು ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಞಾಣಂ ಪವತ್ತತಿ।

ಸಬ್ಬೇ ಧಮ್ಮಾ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಆವಜ್ಜನಪ್ಪಟಿಬದ್ಧಾ ಆಕಙ್ಖಪ್ಪಟಿಬದ್ಧಾ ಮನಸಿಕಾರಪ್ಪಟಿಬದ್ಧಾ ಚಿತ್ತುಪ್ಪಾದಪ್ಪಟಿಬದ್ಧಾ। ಸಬ್ಬಸತ್ತೇಸು ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಞಾಣಂ ಪವತ್ತತಿ। ಸಬ್ಬೇಸಂ ಸತ್ತಾನಂ ಬುದ್ಧೋ ಆಸಯಂ ಜಾನಾತಿ, ಅನುಸಯಂ ಜಾನಾತಿ,

ಚರಿತಂ [ಚರಿಯಂ (ಸ್ಯಾ॰) ಮಹಾನಿ॰ ೬೯ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಾ] ಜಾನಾತಿ, ಅಧಿಮುತ್ತಿಂ ಜಾನಾತಿ । ಅಪ್ಪರಜಕ್ಖೇ ಮಹಾರಜಕ್ಖೇ ತಿಕ್ಖಿನ್ದ್ರಿಯೇ ಮುದಿನ್ದ್ರಿಯೇ ಸ್ವಾಕಾರೇ ದ್ವಾಕಾರೇ ಸುವಿಞ್ಞಾಪಯೇ ದುವಿಞ್ಞಾಪಯೇ ಭಬ್ಬಾಭಬ್ಬೇ ಸತ್ತೇ ಪಜಾನಾತಿ। ಸದೇವಕೋ ಲೋಕೋ ಸಮಾರಕೋ ಸಬ್ರಹ್ಮಕೋ ಸಸ್ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಪಜಾ ಸದೇವಮನುಸ್ಸಾ ಅನ್ತೋಬುದ್ಧಞಾಣೇ ಪರಿವತ್ತತಿ।

ಯಥಾ ಯೇ ಕೇಚಿ ಮಚ್ಛಕಚ್ಛಪಾ, ಅನ್ತಮಸೋ ತಿಮಿತಿಮಿಙ್ಗಲಂ ಉಪಾದಾಯ, ಅನ್ತೋಮಹಾಸಮುದ್ದೇ ಪರಿವತ್ತನ್ತಿ, ಏವಮೇವಂ ಸದೇವಕೋ ಲೋಕೋ ಸಮಾರಕೋ ಸಬ್ರಹ್ಮಕೋ ಸಸ್ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಪಜಾ ಸದೇವಮನುಸ್ಸಾ ಅನ್ತೋಬುದ್ಧಞಾಣೇ ಪರಿವತ್ತತಿ। ಯಥಾ ಯೇ ಕೇಚಿ ಪಕ್ಖಿನೋ, ಅನ್ತಮಸೋ ಗರುಳಂ ವೇನತೇಯ್ಯಂ ಉಪಾದಾಯ, ಆಕಾಸಸ್ಸ ಪದೇಸೇ ಪರಿವತ್ತನ್ತಿ; ಏವಮೇವ ಯೇಪಿ ತೇ ಸಾರಿಪುತ್ತಸಮಾ ಪಞ್ಞಾಯ ತೇಪಿ ಬುದ್ಧಞಾಣಸ್ಸ ಪದೇಸೇ ಪರಿವತ್ತನ್ತಿ। ಬುದ್ಧಞಾಣಂ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ ಪಞ್ಞಂ ಫರಿತ್ವಾ ಅತಿಘಂಸಿತ್ವಾ ತಿಟ್ಠತಿ। ಯೇಪಿ ತೇ ಖತ್ತಿಯಪಣ್ಡಿತಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪಣ್ಡಿತಾ ಗಹಪತಿಪಣ್ಡಿತಾ ಸಮಣಪಣ್ಡಿತಾ ನಿಪುಣಾ ಕತಪರಪ್ಪವಾದಾ ವಾಲವೇಧಿರೂಪಾ ವೋಭಿನ್ದನ್ತಾ [ತೇ ಭಿನ್ದನ್ತಾ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] ಮಞ್ಞೇ ಚರನ್ತಿ ಪಞ್ಞಾಗತೇನ ದಿಟ್ಠಿಗತಾನಿ, ತೇ ಪಞ್ಹಂ ಅಭಿಸಙ್ಖರಿತ್ವಾ ಅಭಿಸಙ್ಖರಿತ್ವಾ ತಥಾಗತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪುಚ್ಛನ್ತಿ ಗೂಳ್ಹಾನಿ ಚ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾನಿ ಚ, ಕಥಿತಾ ವಿಸಜ್ಜಿತಾ ಚ ತೇ ಪಞ್ಹಾ ಭಗವತಾ ಹೋನ್ತಿ ನಿದ್ದಿಟ್ಠಕಾರಣಾ [ನಿದ್ದಿಟ್ಠಕಾರಣಾ (ಸ್ಯಾ॰)]। ಉಪಕ್ಖಿತ್ತಕಾ ಚ ತೇ ಭಗವತೋ ಸಮ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ತತ್ಥ ಅತಿರೋಚತಿ ಯದಿದಂ ಪಞ್ಞಾಯಾತಿ। ಅಗ್ಗೋ ಅಸಾಮನ್ತಪಞ್ಞೋ, ಅಸಾಮನ್ತಪಞ್ಞತಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತೀತಿ - ಅಯಂ ಅಸಾಮನ್ತಪಞ್ಞಾ।

೬. **ಭೂರಿಪಞ್ಞತಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತೀ**ತಿ ಕತಮಾ ಭೂರಿಪಞ್ಞಾ? ರಾಗಂ ಅಭಿಭುಯ್ಯತೀತಿ - ಭೂರಿಪಞ್ಞಾ। ಅಭಿಭವಿತಾತಿ - ಭೂರಿಪಞ್ಞಾ। ದೋಸಂ ಅಭಿಭುಯ್ಯತೀತಿ - ಭೂರಿಪಞ್ಞಾ। ಅಭಿಭವಿತಾತಿ - ಭೂರಿಪಞ್ಞಾ। ಮೋಹಂ ಅಭಿಭುಯ್ಯತೀತಿ - ಭೂರಿಪಞ್ಞಾ। ಅಭಿಭವಿತಾತಿ - ಭೂರಿಪಞ್ಞಾ। ಕೋಧಂ…ಪೇ॰… ಉಪನಾಹಂ … ಮಕ್ಖಂ… ಪಳಾಸಂ… ಇಸ್ಸಂ… ಮಚ್ಛರಿಯಂ… ಮಾಯಂ… ಸಾಠೇಯ್ಯಂ… ಥಮ್ಭಂ… ಸಾರಮ್ಭಂ… ಮಾನಂ… ಅತಿಮಾನಂ… ಮದಂ… ಪಮಾದಂ… ಸಬ್ಬೇ ಕಿಲೇಸೇ… ಸಬ್ಬೇ ದುಚ್ಚರಿತೇ… ಸಬ್ಬೇ ಅಭಿಸಙ್ಖಾರೇ…ಪೇ॰… ಸಬ್ಬೇ ಭವಗಾಮಿಕಮ್ಮೇ ಅಭಿಭುಯ್ಯತೀತಿ - ಭೂರಿಪಞ್ಞಾ। ಅಭಿಭವಿತಾತಿ - ಭೂರಿಪಞ್ಞಾ। ರಾಗೋ ಅರಿ। ತಂ ಅರಿಂ ಮದ್ದನಿಪಞ್ಞಾತಿ - ಭೂರಿಪಞ್ಞಾ। ದೋಸೋ ಅರಿ। ತಂ ಅರಿಂ ಮದ್ದನಿಪಞ್ಞಾತಿ - ಭೂರಿಪಞ್ಞಾ। ಮೋಹೋ ಅರಿ। ತಂ ಅರಿಂ ಮದ್ದನಿಪಞ್ಞಾತಿ - ಭೂರಿಪಞ್ಞಾ। ಕೋಧೋ…ಪೇ॰… ಉಪನಾಹೋ… ಮಕ್ಖೋ… ಪಳಾಸೋ… ಇಸ್ಸಾ… ಮಚ್ಛರಿಯಂ… ಮಾಯಾ… ಸಾಠೇಯ್ಯಂ… ಥಮ್ಭೋ… ಸಾರಮ್ಭೋ… ಮಾನೋ… ಅತಿಮಾನೋ… ಮದೋ… ಪಮಾದೋ… ಸಬ್ಬೇ ಕಿಲೇಸಾ… ಸಬ್ಬೇ ದುಚ್ಚರಿತಾ… ಸಬ್ಬೇ ಅಭಿಸಙ್ಖಾರಾ…ಪೇ॰… ಸಬ್ಬೇ ಭವಗಾಮಿಕಮ್ಮಾ ಅರಿ। ತಂ ಅರಿಂ ಮದ್ದನಿಪಞ್ಞಾತಿ - ಭೂರಿಪಞ್ಞಾ। ಭೂರಿ ವುಚ್ಚತಿ ಪಥವೀ [ಪಠವೀ (ಸ್ಯಾ॰)]। ತಾಯ ಪಥವಿಸಮಾಯ ವಿತ್ಥತಾಯ ವಿಪುಲಾಯ ಪಞ್ಞಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋತಿ - ಭೂರಿಪಞ್ಞಾ। ಅಪಿ ಚ, ಪಞ್ಞಾಯ ಮೇತಂ ಅಧಿವಚನಂ। ಭೂರಿ ಮೇಧಾ ಪರಿಣಾಯಿಕಾತಿ - ಭೂರಿಪಞ್ಞಾ। ಭೂರಿಪಞ್ಞತಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತೀತಿ - ಅಯಂ ಭೂರಿಪಞ್ಞಾ।

ಪಞ್ಞಾಬಾಹುಲ್ಲಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತೀತಿ ಕತಮಂ ಪಞ್ಞಾಬಾಹುಲ್ಲಂ? ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಪಞ್ಞಾಗರುಕೋ ಹೋತಿ ಪಞ್ಞಾಚರಿತೋ ಪಞ್ಞಾಸಯೋ ಪಞ್ಞಾಧಿಮುತ್ತೋ ಪಞ್ಞಾಧಜೋ ಪಞ್ಞಾಕೇತು ಪಞ್ಞಾಧಿಪತೇಯ್ಯೋ ವಿಚಯಬಹುಲೋ ಪವಿಚಯಬಹುಲೋ ಓಕ್ಖಾಯನಬಹುಲೋ ಸಮೋಕ್ಖಾಯನಬಹುಲೋ [ಸಮ್ಪೇಕ್ಖಾಯನಬಹುಲೋ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰) ಮಹಾನಿ॰ ೧೦೪ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಾ] ಸಮ್ಪೇಕ್ಖಾಯನಧಮ್ಮೋ ವಿಭೂತವಿಹಾರೀ ತಚ್ಚರಿತೋ ತಗ್ಗರುಕೋ ತಬ್ಬಹುಲೋ ತನ್ನಿನ್ನೋ ತಪ್ಪೋಣೋ ತಪ್ಪಬ್ಭಾರೋ ತದಧಿಮುತ್ತೋ ತದಧಿಪತೇಯ್ಯೋ। ಯಥಾ ಗಣಗರುಕೋ ವುಚ್ಚತಿ "ಗಣಬಾಹುಲಿಕೋ"ತಿ, ಚೀವರಗರುಕೋ ವುಚ್ಚತಿ "ಚೀವರಬಾಹುಲಿಕೋ"ತಿ, ಪತ್ತಗರುಕೋ ವುಚ್ಚತಿ "ಪತ್ತಬಾಹುಲಿಕೋ"ತಿ, ಸೇನಾಸನಗರುಕೋ ವುಚ್ಚತಿ "ಸೇನಾಸನಬಾಹುಲಿಕೋ"ತಿ; ಏವಮೇವಂ ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಪಞ್ಞಾ ಗರುಕೋ ಹೋತಿ ಪಞ್ಞಾಚರಿತೋ ಪಞ್ಞಾಸಯೋ ಪಞ್ಞಾಧಿಮುತ್ತೋ ಪಞ್ಞಾಧಜೋ ಪಞ್ಞಾಕೇತು ಪಞ್ಞಾಧಿಪತೇಯ್ಯೋ ವಿಚಯಬಹುಲೋ ಪವಿಚಯಬಹುಲೋ ಓಕ್ಖಾಯನಬಹುಲೋ

ಸಮೋಕ್ಖಾಯನಬಹುಲೋ ಸಮ್ಪೇಕ್ಖಾಯನಧಮ್ಮೋ ವಿಭೂತವಿಹಾರೀ ತಚ್ಚರಿತೋ ತಗ್ಗರುಕೋ ತಬ್ಬಹುಲೋ ತನ್ನಿನ್ನೋ ತಪ್ಪೋಣೋ ತಪ್ಪಬ್ಭಾರೋ ತದಧಿಮುತ್ತೋ ತದಧಿಪತೇಯ್ಯೋ। ಪಞ್ಞಾಬಾಹುಲ್ಲಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತೀತಿ - ಇದಂ ಪಞ್ಞಾಬಾಹುಲ್ಲಂ।

ಸೀಘಪಞ್ಞತಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತೀತಿ ಕತಮಾ ಸೀಘಪಞ್ಞಾ? ಸೀಘಂ ಸೀಘಂ ಸೀಲಾನಿ ಪರಿಪೂರೇತೀತಿ - ಸೀಘಪಞ್ಞಾ। ಸೀಘಂ ಸೀಘಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಸಂವರಂ ಪರಿಪೂರೇತೀತಿ - ಸೀಘಪಞ್ಞಾ। ಸೀಘಂ ಸೀಘಂ ಭೋಜನೇ ಮತ್ತಞ್ಞುತಂ ಪರಿಪೂರೇತೀತಿ - ಸೀಘಪಞ್ಞಾ। ಸೀಘಂ ಸೀಘಂ ಜಾಗರಿಯಾನುಯೋಗಂ ಪರಿಪೂರೇತೀತಿ - ಸೀಘಪಞ್ಞಾ। ಸೀಘಂ ಸೀಘಂ ಸೀಲಕ್ಖನ್ಧಂ ಪರಿಪೂರೇತೀತಿ - ಸೀಘಪಞ್ಞಾ। ಸೀಘಂ ಸೀಘಂ ಸಮಾಧಿಕ್ಖನ್ಧಂ ಪರಿಪೂರೇತೀತಿ - ಸೀಘಪಞ್ಞಾ। ಸೀಘಂ ಸೀಘಂ ಪಞ್ಞಾಕ್ಖನ್ಧಂ ಪರಿಪೂರೇತೀತಿ - ಸೀಘಪಞ್ಞಾ । ಸೀಘಂ ಸೀಘಂ ವಿಮುತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧಂ ಪರಿಪೂರೇತೀತಿ - ಸೀಘಪಞ್ಞಾ। ಸೀಘಂ ಸೀಘಂ ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಕ್ಖನ್ಧಂ ಪರಿಪೂರೇತೀತಿ - ಸೀಘಪಞ್ಞಾ। ಸೀಘಂ ಸೀಘಂ ಠಾನಾಟ್ಠಾನಾನಿ ಪಟಿವಿಜ್ಝತೀತಿ - ಸೀಘಪಞ್ಞಾ। ಸೀಘಂ ಸೀಘಂ ವಿಹಾರಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಪರಿಪೂರೇತೀತಿ - ಸೀಘಪಞ್ಞಾ। ಸೀಘಂ ಸೀಘಂ ಅರಿಯಸಚ್ಚಾನಿ ಪಟಿವಿಜ್ಝತೀತಿ - ಸೀಘಪಞ್ಞಾ। ಸೀಘಂ ಸೀಘಂ ಸತಿಪಟ್ಠಾನೇ ಭಾವೇತೀತಿ - ಸೀಘಪಞ್ಞಾ। ಸೀಘಂ ಸೀಘಂ ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನೇ ಭಾವೇತೀತಿ - ಸೀಘಪಞ್ಞಾ। ಸೀಘಂ ಸೀಘಂ ಇದ್ಧಿಪಾದೇ ಭಾವೇತೀತಿ - ಸೀಘಪಞ್ಞಾ। ಸೀಘಂ ಸೀಘಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಭಾವೇತೀತಿ - ಸೀಘಪಞ್ಞಾ। ಸೀಘಂ ಸೀಘಂ ಬಲಾನಿ ಭಾವೇತೀತಿ - ಸೀಘಪಞ್ಞಾ। ಸೀಘಂ ಸೀಘಂ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೇ ಭಾವೇತೀತಿ - ಸೀಘಪಞ್ಞಾ। ಸೀಘಂ ಸೀಘಂ ಅರಿಯಮಗ್ಗಂ ಭಾವೇತೀತಿ - ಸೀಘಪಞ್ಞಾ। ಸೀಘಂ ಸೀಘಂ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಾನಿ ಸಚ್ಛಿಕರೋತೀತಿ - ಸೀಘಪಞ್ಞಾ। ಸೀಘಂ ಸೀಘಂ ಅಭಿಞ್ಞಾಯೋ ಪಟಿವಿಜ್ಝತೀತಿ - ಸೀಘಪಞ್ಞಾ। ಸೀಘಂ ಸೀಘಂ ಪರಮತ್ಥಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಸಚ್ಛಿಕರೋತೀತಿ - ಸೀಘಪಞ್ಞಾ। ಸೀಘಪಞ್ಞತಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತೀತಿ - ಅಯಂ ಸೀಘಪಞ್ಞಾ।

ಲಹುಪಞ್ಞತಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತೀತಿ ಕತಮಾ ಲಹುಪಞ್ಞಾ? ಲಹುಂ ಲಹುಂ ಸೀಲಾನಿ ಪರಿಪೂರೇತೀತಿ - ಲಹುಪಞ್ಞಾ। ಲಹುಂ ಲಹುಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಸಂವರಂ ಪರಿಪೂರೇತೀತಿ - ಲಹುಪಞ್ಞಾ। ಲಹುಂ ಲಹುಂ ಭೋಜನೇ ಮತ್ತಞ್ಞುತಂ ಪರಿಪೂರೇತೀತಿ - ಲಹುಪಞ್ಞಾ। ಲಹುಂ ಲಹುಂ ಜಾಗರಿಯಾನುಯೋಗಂ ಪರಿಪೂರೇತೀತಿ - ಲಹುಪಞ್ಞಾ। ಲಹುಂ ಲಹುಂ ಸೀಲಕ್ಖನ್ಧಂ ...ಪೇ॰... ಸಮಾಧಿಕ್ಖನ್ಧಂ ... ಪಞ್ಞಾಕ್ಖನ್ಧಂ... ವಿಮುತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧಂ... ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಕ್ಖನ್ಧಂ ಪರಿಪೂರೇತೀತಿ - ಲಹುಪಞ್ಞಾ। ಲಹುಂ ಲಹುಂ ಠಾನಾಟ್ಠಾನಾನಿ ಪಟಿವಿಜ್ಝತೀತಿ - ಲಹುಪಞ್ಞಾ। ಲಹುಂ ಲಹುಂ ವಿಹಾರಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಪರಿಪೂರೇತೀತಿ - ಲಹುಪಞ್ಞಾ। ಲಹುಂ ಲಹುಂ ಅರಿಯಸಚ್ಚಾನಿ ಪಟಿವಿಜ್ಝತೀತಿ - ಲಹುಪಞ್ಞಾ। ಲಹುಂ ಲಹುಂ ಸತಿಪಟ್ಠಾನೇ ಭಾವೇತೀತಿ - ಲಹುಪಞ್ಞಾ। ಲಹುಂ ಲಹುಂ ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನೇ ಭಾವೇತೀತಿ - ಲಹುಪಞ್ಞಾ। ಲಹುಂ ಲಹುಂ ಇದ್ಧಿಪಾದೇ ಭಾವೇತೀತಿ - ಲಹುಪಞ್ಞಾ। ಲಹುಂ ಲಹುಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಭಾವೇತೀತಿ - ಲಹುಪಞ್ಞಾ। ಲಹುಂ ಲಹುಂ ಬಲಾನಿ ಭಾವೇತೀತಿ - ಲಹುಪಞ್ಞಾ। ಲಹುಂ ಲಹುಂ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೇ ಭಾವೇತೀತಿ - ಲಹುಪಞ್ಞಾ। ಲಹುಂ ಲಹುಂ ಅರಿಯಮಗ್ಗಂ ಭಾವೇತೀತಿ - ಲಹುಪಞ್ಞಾ। ಲಹುಂ ಲಹುಂ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಾನಿ ಸಚ್ಛಿಕರೋತೀತಿ - ಲಹುಪಞ್ಞಾ। ಲಹುಂ ಲಹುಂ ಅಭಿಞ್ಞಾಯೋ ಪಟಿವಿಜ್ಝತೀತಿ - ಲಹುಪಞ್ಞಾ। ಲಹುಂ ಲಹುಂ ಪರಮತ್ಥಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಸಚ್ಛಿಕರೋತೀತಿ - ಲಹುಪಞ್ಞಾ। ಲಹುಪಞ್ಞತಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತೀತಿ - ಅಯಂ ಲಹುಪಞ್ಞಾ।

ಹಾಸಪಞ್ಞತಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತೀತಿ ಕತಮಾ ಹಾಸಪಞ್ಞಾ? ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಹಾಸಬಹುಲೋ ವೇದಬಹುಲೋ ತುಟ್ಠಿಬಹುಲೋ ಪಾಮೋಜ್ಜಬಹುಲೋ ಸೀಲಾನಿ ಪರಿಪೂರೇತೀತಿ - ಹಾಸಪಞ್ಞಾ। ಹಾಸಬಹುಲೋ ವೇದಬಹುಲೋ ತುಟ್ಠಿಬಹುಲೋ ಪಾಮೋಜ್ಜಬಹುಲೋ ಇನ್ದ್ರಿಯಸಂವರಂ ಪರಿಪೂರೇತೀತಿ - ಹಾಸಪಞ್ಞಾ। ಹಾಸಬಹುಲೋ ವೇದಬಹುಲೋ ತುಟ್ಠಿಬಹುಲೋ ಪಾಮೋಜ್ಜಬಹುಲೋ ಭೋಜನೇ ಮತ್ತಞ್ಞುತಂ ಪರಿಪೂರೇತೀತಿ - ಹಾಸಪಞ್ಞಾ। ಹಾಸಬಹುಲೋ ವೇದಬಹುಲೋ ತುಟ್ಠಿಬಹುಲೋ ಪಾಮೋಜ್ಜಬಹುಲೋ ಜಾಗರಿಯಾನುಯೋಗಂ ಪರಿಪೂರೇತೀತಿ - ಹಾಸಪಞ್ಞಾ। ಹಾಸಬಹುಲೋ ವೇದಬಹುಲೋ ತುಟ್ಠಿಬಹುಲೋ ಪಾಮೋಜ್ಜಬಹುಲೋ ಸೀಲಕ್ಖನ್ಧಂ...ಪೇ॰... ಸಮಾಧಿಕ್ಖನ್ಧಂ... ಪಞ್ಞಾಕ್ಖನ್ಧಂ... ವಿಮುತ್ತಿಕ್ಖನ್ಧಂ... ವಿಮುತ್ತಿಞಾಣದಸ್ಸನಕ್ಖನ್ಧಂ ಪರಿಪೂರೇತೀತಿ...ಪೇ॰... ಠಾನಾಟ್ಠಾನಾನಿ ಪಟಿವಿಜ್ಝತೀತಿ... ವಿಹಾರಸಮಾಪತ್ತಿಯೋ ಪರಿಪೂರೇತೀತಿ ... ಅರಿಯಸಚ್ಚಾನಿ ಪಟಿವಿಜ್ಝತೀತಿ... ಸತಿಪಟ್ಠಾನೇ ಭಾವೇತೀತಿ... ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನೇ ಭಾವೇತೀತಿ... ಇದ್ಧಿಪಾದೇ ಭಾವೇತೀತಿ... ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಭಾವೇತೀತಿ...

ಬಲಾನಿ ಭಾವೇತೀತಿ... ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೇ ಭಾವೇತೀತಿ ... ಅರಿಯಮಗ್ಗಂ ಭಾವೇತೀತಿ...ಪೇ॰... ಸಾಮಞ್ಞಫಲಾನಿ ಸಚ್ಛಿಕರೋತೀತಿ - ಹಾಸಪಞ್ಞಾ। ಹಾಸಬಹುಲೋ ವೇದಬಹುಲೋ ತುಟ್ಠಿಬಹುಲೋ ಪಾಮೋಜ್ಜಬಹುಲೋ ಅಭಿಞ್ಞಾಯೋ ಪಟಿವಿಜ್ಝತೀತಿ - ಹಾಸಪಞ್ಞಾ। ಹಾಸಬಹುಲೋ ವೇದಬಹುಲೋ ತುಟ್ಠಿಬಹುಲೋ ಪಾಮೋಜ್ಜಬಹುಲೋ ಪರಮತ್ಥಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಸಚ್ಛಿಕರೋತೀತಿ - ಹಾಸಪಞ್ಞಾ। ಹಾಸಪಞ್ಞತಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತೀತಿ - ಅಯಂ ಹಾಸಪಞ್ಞಾ।

೬. **ಜವನಪಞ್ಞತಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತೀ**ತಿ ಕತಮಾ ಜವನಪಞ್ಞಾ? ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ರೂಪಂ ಅತೀತಾನಾಗತಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಂ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ವಾ ಬಹಿದ್ಧಾ ವಾ ಓಳಾರಿಕಂ ವಾ ಸುಖುಮಂ ವಾ ಹೀನಂ ವಾ ಪಣೀತಂ ವಾ ಯಂ ದೂರೇ ಸನ್ತಿಕೇ ವಾ, ಸಬ್ಬಂ ರೂಪಂ ಅನಿಚ್ಚತೋ ಖಿಪ್ಪಂ ಜವತೀತಿ - ಜವನಪಞ್ಞಾ। ದುಕ್ಖತೋ ಖಿಪ್ಪಂ ಜವತೀತಿ - ಜವನಪಞ್ಞಾ। ಅನತ್ತತೋ ಖಿಪ್ಪಂ ಜವತೀತಿ - ಜವನಪಞ್ಞಾ। ಯಾ ಕಾಚಿ ವೇದನಾ...ಪೇ॰... ಯಾ ಕಾಚಿ ಸಞ್ಞಾ... ಯೇ ಕೇಚಿ ಸಙ್ಖಾರಾ... ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಅತೀತಾನಾಗತಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಂ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ವಾ ಬಹಿದ್ಧಾ ವಾ ಓಳಾರಿಕಂ ವಾ ಸುಖುಮಂ ವಾ ಹೀನಂ ವಾ ಪಣೀತಂ ವಾ ಯಂ ದೂರೇ ಸನ್ತಿಕೇ ವಾ, ಸಬ್ಬಂ ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಅನಿಚ್ಚತೋ ಖಿಪ್ಪಂ ಜವತೀತಿ - ಜವನಪಞ್ಞಾ। ದುಕ್ಖತೋ ಖಿಪ್ಪಂ ಜವತೀತಿ - ಜವನಪಞ್ಞಾ। ಅನತ್ತತೋ ಖಿಪ್ಪಂ ಜವತೀತಿ - ಜವನಪಞ್ಞಾ। ಚಕ್ಖು...ಪೇ॰... ಜರಾಮರಣಂ ಅತೀತಾನಾಗತಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಂ ಅನಿಚ್ಚತೋ ಖಿಪ್ಪಂ ಜವತೀತಿ - ಜವನಪಞ್ಞಾ। ದುಕ್ಖತೋ ಖಿಪ್ಪಂ ಜವತೀತಿ - ಜವನಪಞ್ಞಾ । ಅನತ್ತತೋ ಖಿಪ್ಪಂ ಜವತೀತಿ - ಜವನಪಞ್ಞಾ।

ರೂಪಂ ಅತೀತಾನಾಗತಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಂ ಅನಿಚ್ಚಂ ಖಯಟ್ಠೇನ ದುಕ್ಖಂ ಭಯಟ್ಠೇನ ಅನತ್ತಾ ಅಸಾರಕಟ್ಠೇನಾತಿ ತುಲಯಿತ್ವಾ ತೀರಯಿತ್ವಾ ವಿಭಾವಯಿತ್ವಾ ವಿಭೂತಂ ಕತ್ವಾ ರೂಪನಿರೋಧೇ ನಿಬ್ಬಾನೇ ಖಿಪ್ಪಂ ಜವತೀತಿ - ಜವನಪಞ್ಞಾ। ವೇದನಾ...ಪೇ॰... ಸಞ್ಞಾ... ಸಙ್ಖಾರಾ... ವಿಞ್ಞಾಣಂ... ಚಕ್ಖು...ಪೇ॰... ಜರಾಮರಣಂ ಅತೀತಾನಾಗತಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಂ ಅನಿಚ್ಚಂ ಖಯಟ್ಠೇನ ದುಕ್ಖಂ ಭಯಟ್ಠೇನ ಅನತ್ತಾ ಅಸಾರಕಟ್ಠೇನಾತಿ ತುಲಯಿತ್ವಾ ತೀರಯಿತ್ವಾ ವಿಭಾವಯಿತ್ವಾ ವಿಭೂತಂ ಕತ್ವಾ ಜರಾಮರಣನಿರೋಧೇ [ಜರಾಮರಣಂ ರೂಪನಿರೋಧೇ (ಸ್ಯಾ॰)] ನಿಬ್ಬಾನೇ ಖಿಪ್ಪಂ ಜವತೀತಿ - ಜವನಪಞ್ಞಾ।

ರೂಪಂ ಅತೀತಾನಾಗತಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಂ ಅನಿಚ್ಚಂ ಸಙ್ಖತಂ ಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಂ ಖಯಧಮ್ಮಂ ವಯಧಮ್ಮಂ ವಿರಾಗಧಮ್ಮಂ ನಿರೋಧಧಮ್ಮನ್ತಿ ತುಲಯಿತ್ವಾ ತೀರಯಿತ್ವಾ ವಿಭಾವಯಿತ್ವಾ ವಿಭೂತಂ ಕತ್ವಾ ರೂಪನಿರೋಧೇ ನಿಬ್ಬಾನೇ ಖಿಪ್ಪಂ ಜವತೀತಿ - ಜವನಪಞ್ಞಾ। ವೇದನಾ...ಪೇ॰... ಸಞ್ಞಾ... ಸಙ್ಖಾರಾ... ವಿಞ್ಞಾಣಂ... ಚಕ್ಖು...ಪೇ॰... ಜರಾಮರಣಂ ಅತೀತಾನಾಗತಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಂ ಅನಿಚ್ಚಂ ಸಙ್ಖತಂ ಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಂ ಖಯಧಮ್ಮಂ ವಯಧಮ್ಮಂ ವಿರಾಗಧಮ್ಮಂ ನಿರೋಧಧಮ್ಮನ್ತಿ ತುಲಯಿತ್ವಾ ತೀರಯಿತ್ವಾ ವಿಭಾವಯಿತ್ವಾ ವಿಭೂತಂ ಕತ್ವಾ ಜರಾಮರಣನಿರೋಧೇ ನಿಬ್ಬಾನೇ ಖಿಪ್ಪಂ ಜವತೀತಿ - ಜವನಪಞ್ಞಾ। ಜವನಪಞ್ಞತಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತೀತಿ - ಅಯಂ ಜವನಪಞ್ಞಾ।

ತಿಕ್ಖಪಞ್ಞತಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತೀತಿ ಕತಮಾ ತಿಕ್ಖಪಞ್ಞಾ? ಖಿಪ್ಪಂ ಕಿಲೇಸೇ ಛಿನ್ದತೀತಿ - ತಿಕ್ಖಪಞ್ಞಾ। ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಕಾಮವಿತಕ್ಕಂ ನಾಧಿವಾಸೇತಿ ಪಜಹತಿ ವಿನೋದೇತಿ ಬ್ಯನ್ತೀಕರೋತಿ [ಬ್ಯನ್ತಿಂ ಕರೋತಿ (ಕ॰)] ಅನಭಾವಂ ಗಮೇತೀತಿ - ತಿಕ್ಖಪಞ್ಞಾ। ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಬ್ಯಾಪಾದವಿತಕ್ಕಂ ನಾಧಿವಾಸೇತಿ ಪಜಹತಿ ವಿನೋದೇತಿ ಬ್ಯನ್ತೀಕರೋತಿ ಅನಭಾವಂ ಗಮೇತೀತಿ - ತಿಕ್ಖಪಞ್ಞಾ। ಉಪ್ಪನ್ನಂ ವಿಹಿಂಸಾವಿತಕ್ಕಂ ನಾಧಿವಾಸೇತಿ...ಪೇ॰... ಉಪ್ಪನ್ನುಪ್ಪನ್ನೇ ಪಾಪಕೇ ಅಕುಸಲೇ ಧಮ್ಮೇ ನಾಧಿವಾಸೇತಿ ಪಜಹತಿ ವಿನೋದೇತಿ ಬ್ಯನ್ತೀಕರೋತಿ ಅನಭಾವಂ ಗಮೇತೀತಿ - ತಿಕ್ಖಪಞ್ಞಾ। ಉಪ್ಪನ್ನಂ ರಾಗಂ ನಾಧಿವಾಸೇತಿ ಪಜಹತಿ ವಿನೋದೇತಿ ಬ್ಯನ್ತೀಕರೋತಿ ಅನಭಾವಂ ಗಮೇತೀತಿ - ತಿಕ್ಖಪಞ್ಞಾ। ಉಪ್ಪನ್ನಂ ದೋಸಂ...ಪೇ॰... ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಮೋಹಂ ... ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಕೋಧಂ... ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಉಪನಾಹಂ... ಮಕ್ಖಂ... ಪಳಾಸಂ... ಇಸ್ಸಂ... ಮಚ್ಛರಿಯಂ... ಮಾಯಂ... ಸಾಠೇಯ್ಯಂ... ಥಮ್ಭಂ... ಸಾರಮ್ಭಂ... ಮಾನಂ... ಅತಿಮಾನಂ... ಮದಂ... ಪಮಾದಂ... ಸಬ್ಬೇ ಕಿಲೇಸೇ... ಸಬ್ಬೇ ದುಚ್ಚರಿತೇ... ಸಬ್ಬೇ ಅಭಿಸಙ್ಖಾರೇ...ಪೇ॰... ಸಬ್ಬೇ ಭವಗಾಮಿಕಮ್ಮೇ ನಾಧಿವಾಸೇತಿ ಪಜಹತಿ ವಿನೋದೇತಿ ಬ್ಯನ್ತೀಕರೋತಿ ಅನಭಾವಂ ಗಮೇತೀತಿ - ತಿಕ್ಖಪಞ್ಞಾ। ಏಕಸ್ಮಿಂ ಆಸನೇ ಚತ್ತಾರೋ ಚ

ಅರಿಯಮಗ್ಗಾ ಚತ್ತಾರಿ ಚ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಾನಿ ಚತಸ್ಸೋ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಯೋ ಛ ಅಭಿಞ್ಞಾಯೋ ಅಧಿಗತಾ ಹೋನ್ತಿ ಸಚ್ಛಿಕತಾ ಫಸ್ಸಿತಾ ಪಞ್ಞಾಯಾತಿ - ತಿಕ್ಖಪಞ್ಞಾ। ತಿಕ್ಖಪಞ್ಞತಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತೀತಿ - ಅಯಂ ತಿಕ್ಖಪಞ್ಞಾ।

ನಿಬ್ಬೇಧಿಕಪಞ್ಞತಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತೀತಿ ಕತಮಾ ನಿಬ್ಬೇಧಿಕಪಞ್ಞಾ? ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಸಬ್ಬಸಙ್ಖಾರೇಸು ಉಬ್ಬೇಗಬಹುಲೋ ಹೋತಿ ಉತ್ತಾಸಬಹುಲೋ ಉಕ್ಕಣ್ಠನಬಹುಲೋ ಅರತಿಬಹುಲೋ ಅನಭಿರತಿಬಹುಲೋ। ಬಹಿಮುಖೋ ನ ರಮತಿ ಸಬ್ಬಸಙ್ಖಾರೇಸು। ಅನಿಬ್ಬಿದ್ಧಪುಬ್ಬಂ ಅಪ್ಪದಾಲಿತಪುಬ್ಬಂ ಲೋಭಕ್ಖನ್ಧಂ ನಿಬ್ಬಿಜ್ಝತಿ ಪದಾಲೇತೀತಿ - ನಿಬ್ಬೇಧಿಕಪಞ್ಞಾ। ಅನಿಬ್ಬಿದ್ಧಪುಬ್ಬಂ ಅಪ್ಪದಾಲಿತಪುಬ್ಬಂ ದೋಸಕ್ಖನ್ಧಂ ನಿಬ್ಬಿಜ್ಝತಿ ಪದಾಲೇತೀತಿ - ನಿಬ್ಬೇಧಿಕಪಞ್ಞಾ। ಅನಿಬ್ಬಿದ್ಧಪುಬ್ಬಂ ಅಪ್ಪದಾಲಿತಪುಬ್ಬಂ ಮೋಹಕ್ಖನ್ಧಂ ನಿಬ್ಬಿಜ್ಝತಿ ಪದಾಲೇತೀತಿ - ನಿಬ್ಬೇಧಿಕಪಞ್ಞಾ । ಅನಿಬ್ಬಿದ್ಧಪುಬ್ಬಂ ಅಪ್ಪದಾಲಿತಪುಬ್ಬಂ ಕೋಧಂ...ಪೇ॰... ಉಪನಾಹಂ... ಮಕ್ಖಂ... ಪಳಾಸಂ... ಇಸ್ಸಂ... ಮಚ್ಛರಿಯಂ... ಮಾಯಂ... ಸಾಠೇಯ್ಯಂ... ಥಮ್ಭಂ... ಸಾರಮ್ಭಂ... ಮಾನಂ... ಅತಿಮಾನಂ... ಮದಂ... ಪಮಾದಂ... ಸಬ್ಬೇ ಕಿಲೇಸೇ... ಸಬ್ಬೇ ದುಚ್ಚರಿತೇ... ಸಬ್ಬೇ ಅಭಿಸಙ್ಖಾರೇ...ಪೇ॰... ಸಬ್ಬೇ ಭವಗಾಮಿಕಮ್ಮೇ ನಿಬ್ಬಿಜ್ಝತಿ ಪದಾಲೇತೀತಿ - ನಿಬ್ಬೇಧಿಕಪಞ್ಞಾ। ನಿಬ್ಬೇಧಿಕಪಞ್ಞತಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತೀತಿ - ಅಯಂ ನಿಬ್ಬೇಧಿಕಪಞ್ಞಾ।

ಇಮಾ ಸೋಳಸ ಪಞ್ಞಾಯೋ। ಇಮಾಹಿ ಸೋಳಸಹಿ ಪಞ್ಞಾಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಪುಗ್ಗಲೋ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಪ್ಪತ್ತೋ।

೨. ಪುಗ್ಗಲವಿಸೇಸನಿದ್ದೇಸೋ

೮. ದ್ವೇ ಪುಗ್ಗಲಾ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಪ್ಪತ್ತಾ - ಏಕೋ ಪುಬ್ಬಯೋಗಸಮ್ಪನ್ನೋ, ಏಕೋ ನ ಪುಬ್ಬಯೋಗಸಮ್ಪನ್ನೋ। ಯೋ ಪುಬ್ಬಯೋಗಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸೋ ತೇನ ಅತಿರೇಕೋ ಹೋತಿ, ಅಧಿಕೋ ಹೋತಿ, ವಿಸೇಸೋ ಹೋತಿ। ತಸ್ಸ ಞಾಣಂ ಪಭಿಜ್ಜತಿ।

ದ್ವೇ ಪುಗ್ಗಲಾ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಪ್ಪತ್ತಾ, ದ್ವೇಪಿ ಪುಬ್ಬಯೋಗಸಮ್ಪನ್ನಾ - ಏಕೋ ಬಹುಸ್ಸುತೋ, ಏಕೋ ನ ಬಹುಸ್ಸುತೋ । ಯೋ ಬಹುಸ್ಸುತೋ, ಸೋ ತೇನ ಅತಿರೇಕೋ ಹೋತಿ, ಅಧಿಕೋ ಹೋತಿ, ವಿಸೇಸೋ ಹೋತಿ। ತಸ್ಸ ಞಾಣಂ ಪಭಿಜ್ಜತಿ।

ದ್ವೇ ಪುಗ್ಗಲಾ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಪ್ಪತ್ತಾ, ದ್ವೇಪಿ ಪುಬ್ಬಯೋಗಸಮ್ಪನ್ನಾ, ದ್ವೇಪಿ ಬಹುಸ್ಸುತಾ - ಏಕೋ ದೇಸನಾಬಹುಲೋ, ಏಕೋ ನ ದೇಸನಾಬಹುಲೋ। ಯೋ ದೇಸನಾಬಹುಲೋ, ಸೋ ತೇನ ಅತಿರೇಕೋ ಹೋತಿ, ಅಧಿಕೋ ಹೋತಿ, ವಿಸೇಸೋ ಹೋತಿ। ತಸ್ಸ ಞಾಣಂ ಪಭಿಜ್ಜತಿ।

ದ್ವೇ ಪುಗ್ಗಲಾ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಪ್ಪತ್ತಾ, ದ್ವೇಪಿ ಪುಬ್ಬಯೋಗಸಮ್ಪನ್ನಾ, ದ್ವೇಪಿ ಬಹುಸ್ಸುತಾ, ದ್ವೇಪಿ ದೇಸನಾಬಹುಲಾ - ಏಕೋ ಗರೂಪನಿಸ್ಸಿತೋ, ಏಕೋ ನ ಗರೂಪನಿಸ್ಸಿತೋ । ಯೋ ಗರೂಪನಿಸ್ಸಿತೋ, ಸೋ ತೇನ ಅತಿರೇಕೋ ಹೋತಿ, ಅಧಿಕೋ ಹೋತಿ, ವಿಸೇಸೋ ಹೋತಿ। ತಸ್ಸ ಞಾಣಂ ಪಭಿಜ್ಜತಿ।

ದ್ವೇ ಪುಗ್ಗಲಾ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಪ್ಪತ್ತಾ, ದ್ವೇಪಿ ಪುಬ್ಬಯೋಗಸಮ್ಪನ್ನಾ, ದ್ವೇಪಿ ಬಹುಸ್ಸುತಾ, ದ್ವೇಪಿ ದೇಸನಾಬಹುಲಾ, ದ್ವೇಪಿ ಗರೂಪನಿಸ್ಸಿತಾ - ಏಕೋ ವಿಹಾರಬಹುಲೋ, ಏಕೋ ನ ವಿಹಾರಬಹುಲೋ। ಯೋ ವಿಹಾರಬಹುಲೋ, ಸೋ ತೇನ ಅತಿರೇಕೋ ಹೋತಿ, ಅಧಿಕೋ ಹೋತಿ, ವಿಸೇಸೋ ಹೋತಿ। ತಸ್ಸ ಞಾಣಂ ಪಭಿಜ್ಜತಿ।

ದ್ವೇ ಪುಗ್ಗಲಾ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಪ್ಪತ್ತಾ, ದ್ವೇಪಿ ಪುಬ್ಬಯೋಗಸಮ್ಪನ್ನಾ, ದ್ವೇಪಿ ಬಹುಸ್ಸುತಾ, ದ್ವೇಪಿ ದೇಸನಾಬಹುಲಾ, ದ್ವೇಪಿ ಗರೂಪನಿಸ್ಸಿತಾ, ದ್ವೇಪಿ ವಿಹಾರಬಹುಲಾ - ಏಕೋ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾಬಹುಲೋ , ಏಕೋ ನ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾಬಹುಲೋ। ಯೋ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾಬಹುಲೋ, ಸೋ ತೇನ ಅತಿರೇಕೋ ಹೋತಿ, ಅಧಿಕೋ ಹೋತಿ, ವಿಸೇಸೋ ಹೋತಿ। ತಸ್ಸ ಞಾಣಂ ಪಭಿಜ್ಜತಿ।

ದ್ವೇ ಪುಗ್ಗಲಾ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಪ್ಪತ್ತಾ, ದ್ವೇಪಿ ಪುಬ್ಬಯೋಗಸಮ್ಪನ್ನಾ, ದ್ವೇಪಿ ಬಹುಸ್ಸುತಾ, ದ್ವೇಪಿ ದೇಸನಾಬಹುಲಾ, ದ್ವೇಪಿ ಗರೂಪನಿಸ್ಸಿತಾ, ದ್ವೇಪಿ ವಿಹಾರಬಹುಲಾ, ದ್ವೇಪಿ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾಬಹುಲಾ - ಏಕೋ ಸೇಖಪಟಿಸಮ್ಭಿದಪ್ಪತ್ತೋ, ಏಕೋ ಅಸೇಖಪಟಿಸಮ್ಭಿದಪ್ಪತ್ತೋ। ಯೋ ಅಸೇಖಪಟಿಸಮ್ಭಿದಪ್ಪತ್ತೋ, ಸೋ ತೇನ ಅತಿರೇಕೋ ಹೋತಿ, ಅಧಿಕೋ ಹೋತಿ, ವಿಸೇಸೋ ಹೋತಿ। ತಸ್ಸ ಞಾಣಂ ಪಭಿಜ್ಜತಿ।

ದ್ವೇ ಪುಗ್ಗಲಾ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಪ್ಪತ್ತಾ, ದ್ವೇಪಿ ಪುಬ್ಬಯೋಗಸಮ್ಪನ್ನಾ, ದ್ವೇಪಿ ಬಹುಸ್ಸುತಾ, ದ್ವೇಪಿ ದೇಸನಾಬಹುಲಾ, ದ್ವೇಪಿ ಗರೂಪನಿಸ್ಸಿತಾ, ದ್ವೇಪಿ ವಿಹಾರಬಹುಲಾ, ದ್ವೇಪಿ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾಬಹುಲಾ, ದ್ವೇಪಿ ಅಸೇಖಪಟಿಸಮ್ಭಿದಪ್ಪತ್ತಾ - ಏಕೋ ಸಾವಕಪಾರಮಿಪ್ಪತ್ತೋ, ಏಕೋ ನ ಸಾವಕಪಾರಮಿಪ್ಪತ್ತೋ। ಯೋ ಸಾವಕಪಾರಮಿಪ್ಪತ್ತೋ , ಸೋ ತೇನ ಅತಿರೇಕೋ ಹೋತಿ, ಅಧಿಕೋ ಹೋತಿ, ವಿಸೇಸೋ ಹೋತಿ। ತಸ್ಸ ಞಾಣಂ ಪಭಿಜ್ಜತಿ।

ದ್ವೇ ಪುಗ್ಗಲಾ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಪ್ಪತ್ತಾ, ದ್ವೇಪಿ ಪುಬ್ಬಯೋಗಸಮ್ಪನ್ನಾ, ದ್ವೇಪಿ ಬಹುಸ್ಸುತಾ, ದ್ವೇಪಿ ದೇಸನಾಬಹುಲಾ, ದ್ವೇಪಿ ಗರೂಪನಿಸ್ಸಿತಾ, ದ್ವೇಪಿ ವಿಹಾರಬಹುಲಾ, ದ್ವೇಪಿ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಣಾಬಹುಲಾ, ದ್ವೇಪಿ ಅಸೇಖಪಟಿಸಮ್ಭಿದಪ್ಪತ್ತಾ - ಏಕೋ ಸಾವಕಪಾರಮಿಪ್ಪತ್ತೋ, ಏಕೋ ಪಚ್ಚೇಕಸಮ್ಬುದ್ಧೋ। ಯೋ ಪಚ್ಚೇಕಸಮ್ಬುದ್ಧೋ, ಸೋ ತೇನ ಅತಿರೇಕೋ ಹೋತಿ, ಅಧಿಕೋ ಹೋತಿ, ವಿಸೇಸೋ ಹೋತಿ। ತಸ್ಸ ಞಾಣಂ ಪಭಿಜ್ಜತಿ।

ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಞ್ಚ ಸದೇವಕಞ್ಚ ಲೋಕಂ ಉಪಾದಾಯ ತಥಾಗತೋ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಅಗ್ಗೋ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಪ್ಪತ್ತೋ ಪಞ್ಞಾಪಭೇದಕುಸಲೋ ಪಭಿನ್ನಞಾಣೋ ಅಧಿಗತಪಟಿಸಮ್ಭಿದೋ ಚತುವೇಸಾರಜ್ಜಪ್ಪತ್ತೋ ದಸಬಲಧಾರೀ ಪುರಿಸಾಸಭೋ ಪುರಿಸಸೀಹೋ...ಪೇ॰... ಯೇಪಿ ತೇ ಖತ್ತಿಯಪಣ್ಡಿತಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪಣ್ಡಿತಾ ಗಹಪತಿಪಣ್ಡಿತಾ ಸಮಣಪಣ್ಡಿತಾ ನಿಪುಣಾ ಕತಪರಪ್ಪವಾದಾ ವಾಲವೇಧಿರೂಪಾ ವೋಭಿನ್ದನ್ತಾ ಮಞ್ಞೇ ಚರನ್ತಿ ಪಞ್ಞಾಗತೇನ ದಿಟ್ಠಿಗತಾನಿ, ತೇ ಪಞ್ಹಂ ಅಭಿಸಙ್ಖರಿತ್ವಾ ಅಭಿಸಙ್ಖರಿತ್ವಾ ತಥಾಗತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪುಚ್ಛನ್ತಿ ಗೂಳ್ಹಾನಿ ಚ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಾನಿ ಚ। ಕಥಿತಾ ವಿಸಜ್ಜಿತಾ ಚ ತೇ ಪಞ್ಹಾ ಭಗವತಾ ಹೋನ್ತಿ ನಿದ್ದಿಟ್ಠಕಾರಣಾ, ಉಪಕ್ಖಿತ್ತಕಾ ಚ ತೇ ಭಗವತೋ ಸಮ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ತತ್ಥ ಅತಿರೋಚತಿ, ಯದಿದಂ ಪಞ್ಞಾಯಾತಿ ಅಗ್ಗೋ ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಪ್ಪತ್ತೋತಿ।

ಮಹಾಪಞ್ಞಾಕಥಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೨. ಇದ್ಧಿಕಥಾ

೯. ಕಾ ಇದ್ಧಿ? ಕತಿ ಇದ್ಧಿಯೋ? ಇದ್ಧಿಯಾ ಕತಿ ಭೂಮಿಯೋ, ಕತಿ ಪಾದಾ, ಕತಿ ಪದಾನಿ, ಕತಿ ಮೂಲಾನಿ? **ಕಾ ಇದ್ಧೀತಿ**? ಇಜ್ಝನಟ್ಠೇನ ಇದ್ಧಿ। **ಕತಿ ಇದ್ಧಿಯೋತಿ**? ದಸ ಇದ್ಧಿಯೋ। **ಇದ್ಧಿಯಾ ಕತಿ ಭೂಮಿಯೋತಿ**? ಇದ್ಧಿಯಾ ಚತಸ್ಸೋ ಭೂಮಿಯೋ, ಚತ್ತಾರೋ ಪಾದಾ, ಅಟ್ಠ ಪದಾನಿ, ಸೋಳಸ ಮೂಲಾನಿ।

೧೦. ಕತಮಾ **ದಸ ಇದ್ಧಿಯೋ?** ಅಧಿಟ್ಠಾನಾ ಇದ್ಧಿ, ವಿಕುಬ್ಬನಾ ಇದ್ಧಿ, ಮನೋಮಯಾ ಇದ್ಧಿ, ಞಾಣವಿಪ್ಫಾರಾ ಇದ್ಧಿ, ಸಮಾಧಿವಿಪ್ಫಾರಾ ಇದ್ಧಿ, ಅರಿಯಾ ಇದ್ಧಿ, ಕಮ್ಮವಿಪಾಕಜಾ ಇದ್ಧಿ, ಪುಞ್ಞವತೋ ಇದ್ಧಿ, ವಿಜ್ಜಾಮಯಾ ಇದ್ಧಿ, ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಸಮ್ಮಾ ಪಯೋಗಪಚ್ಚಯಾ [ಸಮ್ಮಪ್ಪಯೋಗಪಚ್ಚಯಾ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] ಇಜ್ಝನಟ್ಠೇನ ಇದ್ಧಿ।

ಇದ್ಧಿಯಾ ಕತಮಾ ಚತಸ್ಸೋ ಭೂಮಿಯೋ? ವಿವೇಕಜಾಭೂಮಿ ಪಠಮಂ ಝಾನಂ, ಪೀತಿಸುಖಭೂಮಿ ದುತಿಯಂ ಝಾನಂ, ಉಪೇಕ್ಖಾಸುಖಭೂಮಿ ತತಿಯಂ ಝಾನಂ, ಅದುಕ್ಖಮಸುಖಾಭೂಮಿ ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ। ಇದ್ಧಿಯಾ ಇಮಾ ಚತಸ್ಸೋ ಭೂಮಿಯೋ ಇದ್ಧಿಲಾಭಾಯ ಇದ್ಧಿಪಟಿಲಾಭಾಯ ಇದ್ಧಿವಿಕುಬ್ಬನತಾಯ ಇದ್ಧಿವಿಸವಿತಾಯ ಇದ್ಧಿವಸೀಭಾವಾಯ ಇದ್ಧಿವೇಸಾರಜ್ಜಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತೀತಿ।

ಇದ್ಧಿಯಾ ಕತಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಪಾದಾ? ಇಧ ಭಿಕ್ಖು ಛನ್ದಸಮಾಧಿಪಧಾನಸಙ್ಖಾರಸಮನ್ನಾಗತಂ ಇದ್ಧಿಪಾದಂ ಭಾವೇತಿ, ಚಿತ್ತಸಮಾಧಿಪಧಾನಸಙ್ಖಾರಸಮನ್ನಾಗತಂ ಇದ್ಧಿಪಾದಂ ಭಾವೇತಿ, ವೀರಿಯಸಮಾಧಿಪಧಾನಸಙ್ಖಾರಸಮನ್ನಾಗತಂ ಇದ್ಧಿಪಾದಂ ಭಾವೇತಿ, ವೀಮಂಸಾಸಮಾಧಿಪಧಾನಸಙ್ಖಾರಸಮನ್ನಾಗತಂ ಇದ್ಧಿಪಾದಂ ಭಾವೇತಿ। ಇದ್ಧಿಯಾ ಇಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಪಾದಾ ಇದ್ಧಿಲಾಭಾಯ ಇದ್ಧಿಪಟಿಲಾಭಾಯ ಇದ್ಧಿವಿಕುಬ್ಬನತಾಯ ಇದ್ಧಿವಿಸವಿತಾಯ ಇದ್ಧಿವಸೀಭಾವಾಯ ಇದ್ಧಿವೇಸಾರಜ್ಜಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತೀತಿ।

ಇದ್ಧಿಯಾ ಕತಮಾನಿ ಅಟ್ಠ ಪದಾನಿ? ಛನ್ದಂ ಚೇ ಭಿಕ್ಖು ನಿಸ್ಸಾಯ ಲಭತಿ ಸಮಾಧಿಂ, ಲಭತಿ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಂ। ಛನ್ದೋ ನ ಸಮಾಧಿ, ಸಮಾಧಿ ನ ಛನ್ದೋ। ಅಞ್ಞೋ ಛನ್ದೋ, ಅಞ್ಞೋ ಸಮಾಧಿ। ವೀರಿಯಂ ಚೇ ಭಿಕ್ಖು ನಿಸ್ಸಾಯ ಲಭತಿ ಸಮಾಧಿಂ, ಲಭತಿ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಂ। ವೀರಿಯಂ ನ ಸಮಾಧಿ, ಸಮಾಧಿ ನ ವೀರಿಯಂ। ಅಞ್ಞಂ ವೀರಿಯಂ, ಅಞ್ಞೋ ಸಮಾಧಿ। ಚಿತ್ತಂ ಚೇ ಭಿಕ್ಖು ನಿಸ್ಸಾಯ ಲಭತಿ ಸಮಾಧಿಂ, ಲಭತಿ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಂ। ಚಿತ್ತಂ ನ ಸಮಾಧಿ, ಸಮಾಧಿ ನ ಚಿತ್ತಂ। ಅಞ್ಞಂ ಚಿತ್ತಂ, ಅಞ್ಞೋ ಸಮಾಧಿ। ವೀಮಂಸಂ ಚೇ ಭಿಕ್ಖು ನಿಸ್ಸಾಯ ಲಭತಿ ಸಮಾಧಿಂ, ಲಭತಿ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಏಕಗ್ಗತಂ। ವೀಮಂಸಾ ನ ಸಮಾಧಿ, ಸಮಾಧಿ ನ ವೀಮಂಸಾ। ಅಞ್ಞಾ ವೀಮಂಸಾ, ಅಞ್ಞೋ ಸಮಾಧಿ। ಇದ್ಧಿಯಾ ಇಮಾನಿ ಅಟ್ಠ ಪದಾನಿ ಇದ್ಧಿಲಾಭಾಯ ಇದ್ಧಿಪಟಿಲಾಭಾಯ ಇದ್ಧಿವಿಕುಬ್ಬನತಾಯ ಇದ್ಧಿವಿಸವಿತಾಯ ಇದ್ಧಿವಸೀಭಾವಾಯ ಇದ್ಧಿವೇಸಾರಜ್ಜಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತೀತಿ।

ಇದ್ಧಿಯಾ ಕತಮಾನಿ ಸೋಳಸ ಮೂಲಾನಿ? ಅನೋನತಂ [ಅನೋಣತಂ (ಕ॰)] ಚಿತ್ತಂ ಕೋಸಜ್ಜೇ ನ ಇಞ್ಜತೀತಿ - ಆನೇಞ್ಜಂ। ಅನುನ್ನತಂ [(ಅನುಣ್ಣತಂ (ಕ॰)] ಚಿತ್ತಂ ಉದ್ಧಚ್ಚೇ ನ ಇಞ್ಜತೀತಿ - ಆನೇಞ್ಜಂ। ಅನಭಿನತಂ ಚಿತ್ತಂ ರಾಗೇ ನ ಇಞ್ಜತೀತಿ - ಆನೇಞ್ಜಂ। ಅನಪನತಂ ಚಿತ್ತಂ ಬ್ಯಾಪಾದೇ ನ ಇಞ್ಜತೀತಿ - ಆನೇಞ್ಜಂ। ಅನಿಸ್ಸಿತಂ ಚಿತ್ತಂ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ನ ಇಞ್ಜತೀತಿ - ಆನೇಞ್ಜಂ। ಅಪ್ಪಟಿಬದ್ಧಂ ಚಿತ್ತಂ ಛನ್ದರಾಗೇ ನ ಇಞ್ಜತೀತಿ - ಆನೇಞ್ಜಂ। ವಿಪ್ಪಮುತ್ತಂ ಚಿತ್ತಂ ಕಾಮರಾಗೇ ನ ಇಞ್ಜತೀತಿ - ಆನೇಞ್ಜಂ । ವಿಸಞ್ಞುತ್ತಂ ಚಿತ್ತಂ ಕಿಲೇಸೇ ನ ಇಞ್ಜತೀತಿ - ಆನೇಞ್ಜಂ। ವಿಮರಿಯಾದಿಕತಂ ಚಿತ್ತಂ ಕಿಲೇಸಮರಿಯಾದೇ ನ ಇಞ್ಜತೀತಿ - ಆನೇಞ್ಜಂ। ಏಕತ್ತಗತಂ [ಏಕಗ್ಗತಂ (ಸ್ಯಾ॰)] ಚಿತ್ತಂ ನಾನತ್ತಕಿಲೇಸೇಹಿ [ನಾನತ್ತಕಿಲೇಸೇ (ಸ್ಯಾ॰)] ನ ಇಞ್ಜತೀತಿ - ಆನೇಞ್ಜಂ। ಸದ್ಧಾಯ ಪರಿಗ್ಗಹಿತಂ ಚಿತ್ತಂ ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯೇ ನ ಇಞ್ಜತೀತಿ - ಆನೇಞ್ಜಂ। ವೀರಿಯೇನ ಪರಿಗ್ಗಹಿತಂ ಚಿತ್ತಂ ಕೋಸಜ್ಜೇ ನ ಇಞ್ಜತೀತಿ - ಆನೇಞ್ಜಂ। ಸತಿಯಾ ಪರಿಗ್ಗಹಿತಂ ಚಿತ್ತಂ ಪಮಾದೇ ನ ಇಞ್ಜತೀತಿ - ಆನೇಞ್ಜಂ। ಸಮಾಧಿನಾ ಪರಿಗ್ಗಹಿತಂ ಚಿತ್ತಂ ಉದ್ಧಚ್ಚೇ ನ ಇಞ್ಜತೀತಿ - ಆನೇಞ್ಜಂ। ಪಞ್ಞಾಯ ಪರಿಗ್ಗಹಿತಂ ಚಿತ್ತಂ ಅವಿಜ್ಜಾಯ ನ ಇಞ್ಜತೀತಿ - ಆನೇಞ್ಜಂ। ಓಭಾಸಗತಂ ಚಿತ್ತಂ ಅವಿಜ್ಜನ್ಧಕಾರೇ ನ ಇಞ್ಜತೀತಿ - ಆನೇಞ್ಜಂ। ಇದ್ಧಿಯಾ ಇಮಾನಿ ಸೋಳಸ ಮೂಲಾನಿ ಇದ್ಧಿಲಾಭಾಯ ಇದ್ಧಿಪಟಿಲಾಭಾಯ ಇದ್ಧಿವಿಕುಬ್ಬನತಾಯ ಇದ್ಧಿವಿಸವಿತಾಯ ಇದ್ಧಿವಸೀಭಾವಾಯ ಇದ್ಧಿವೇಸಾರಜ್ಜಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತೀತಿ।

ದಸಇದ್ಧಿನಿದ್ದೇಸೋ

೧೦. ಕತಮಾ **ಅಧಿಟ್ಠಾನಾ ಇದ್ಧಿ?** ಇಧ ಭಿಕ್ಖು ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಇದ್ಧಿವಿಧಂ ಪಚ್ಚನುಭೋತಿ - ಏಕೋಪಿ ಹುತ್ವಾ ಬಹುಧಾ ಹೋತಿ, ಬಹುಧಾಪಿ ಹುತ್ವಾ ಏಕೋ ಹೋತಿ; ಆವಿಭಾವಂ ತಿರೋಭಾವಂ; ತಿರೋಕುಟ್ಟಂ ತಿರೋಪಾಕಾರಂ ತಿರೋಪಬ್ಬತಂ ಅಸಜ್ಜಮಾನೋ ಗಚ್ಛತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಆಕಾಸೇ। ಪಥವಿಯಾಪಿ ಉಮ್ಮುಜ್ಜನಿಮುಜ್ಜಂ ಕರೋತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಉದಕೇ। ಉದಕೇಪಿ ಅಭಿಜ್ಜಮಾನೇ [ಅಭಿಜ್ಜಮಾನೋ (ಕ॰) ದೀ॰ ನಿ॰ ೧.೨೩೮ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಾ] ಗಚ್ಛತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಪಥವಿಯಂ। ಆಕಾಸೇಪಿ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ಕಮತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಪಕ್ಖೀ ಸಕುಣೋ। ಇಮೇಪಿ ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯೇ ಏವಂಮಹಿದ್ಧಿಕೇ ಏವಂಮಹಾನುಭಾವೇ ಪಾಣಿನಾ ಪರಾಮಸತಿ ಪರಿಮಜ್ಜತಿ। ಯಾವ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಾಪಿ ಕಾಯೇನ ವಸಂ ವತ್ತೇತೀತಿ।

ಇಧಾತಿ ಇಮಿಸ್ಸಾ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಖನ್ತಿಯಾ ಇಮಿಸ್ಸಾ ರುಚಿಯಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಆದಾಯೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಿನಯೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪಾವಚನೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸತ್ಥುಸಾಸನೇ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - ''ಇಧಾ''ತಿ। **ಭಿಕ್ಖೂತಿ** ಪುಥುಜ್ಜನಕಲ್ಯಾಣಕೋ ವಾ ಹೋತಿ ಭಿಕ್ಖು ಸೇಖೋ ವಾ ಅರಹಾ ವಾ ಅಕುಪ್ಪಧಮ್ಮೋ। **ಅನೇಕವಿಹಿತಂ**

ಇದ್ಧಿವಿಧಂ ಪಚ್ಚನುಭೋತೀತಿ ನಾನಪ್ಪಕಾರಂ ಇದ್ಧಿವಿಧಂ ಪಚ್ಚನುಭೋತಿ। **ಏಕೋಪಿ ಹುತ್ವಾ ಬಹುಧಾ ಹೋತೀತಿ** ಪಕತಿಯಾ ಏಕೋ ಬಹುಕಂ ಆವಜ್ಜತಿ, ಸತಂ ವಾ ಸಹಸ್ಸಂ ವಾ ಸತಸಹಸ್ಸಂ ವಾ ಆವಜ್ಜತಿ। ಆವಜ್ಜಿತ್ವಾ ಞಾಣೇನ ಅಧಿಟ್ಠಾತಿ – ''ಬಹುಲೋ ಹೋಮೀ''ತಿ [ಹೋತೂತಿ (ಕ॰)]। ಬಹುಲೋ ಹೋತಿ। ಯಥಾಯಸ್ಮಾ ಚೂಳಪನ್ಥಕೋ [ಚುಲ್ಲಪನ್ಥಕೋ (ಸ್ಯಾ॰)] ಏಕೋಪಿ ಹುತ್ವಾ ಬಹುಧಾ ಹೋತಿ, ಏವಮೇವಂ ಸೋ ಇದ್ಧಿಮಾ ಚೇತೋವಸಿಪ್ಪತ್ತೋ ಏಕೋಪಿ ಹುತ್ವಾ ಬಹುಧಾ ಹೋತಿ। **ಬಹುಧಾಪಿ ಹುತ್ವಾ ಏಕೋ ಹೋತೀತಿ** ಪಕತಿಯಾ ಬಹುಕೋ ಏಕಂ ಆವಜ್ಜತಿ; ಆವಜ್ಜಿತ್ವಾ ಞಾಣೇನ ಅಧಿಟ್ಠಾತಿ – ''ಏಕೋ ಹೋಮೀ''ತಿ। ಏಕೋ ಹೋತಿ। ಯಥಾಯಸ್ಮಾ ಚೂಳಪನ್ಥಕೋ ಬಹುಧಾಪಿ ಹುತ್ವಾ ಏಕೋ ಹೋತಿ, ಏವಮೇವಂ ಸೋ ಇದ್ಧಿಮಾ ಚೇತೋವಸಿಪ್ಪತ್ತೋ ಬಹುಧಾಪಿ ಹುತ್ವಾ ಏಕೋ ಹೋತಿ।

೧೧. **ಆವಿಭಾವನ್ತಿ** ಕೇನಚಿ ಅನಾವಟಂ ಹೋತಿ ಅಪ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ವಿವಟಂ ಪಾಕಟಂ। **ತಿರೋಭಾವನ್ತಿ** ಕೇನಚಿ ಆವಟಂ ಹೋತಿ ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ಪಿಹಿತಂ ಪಟಿಕುಜ್ಜಿತಂ। **ತಿರೋಕುಟ್ಟಂ ತಿರೋಪಾಕಾರಂ ತಿರೋಪಬ್ಬತಂ ಅಸಜ್ಜಮಾನೋ ಗಚ್ಛತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಆಕಾಸೇತಿ** ಪಕತಿಯಾ ಆಕಾಸಕಸಿಣಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಲಾಭೀ ಹೋತಿ। ತಿರೋಕುಟ್ಟಂ ತಿರೋಪಾಕಾರಂ ತಿರೋಪಬ್ಬತಂ ಆವಜ್ಜತಿ। ಆವಜ್ಜಿತ್ವಾ ಞಾಣೇನ ಅಧಿಟ್ಠಾತಿ – ''ಆಕಾಸೋ ಹೋತೂ''ತಿ। ಆಕಾಸೋ ಹೋತಿ। ತಿರೋಕುಟ್ಟಂ ತಿರೋಪಾಕಾರಂ ತಿರೋಪಬ್ಬತಂ ಅಸಜ್ಜಮಾನೋ ಗಚ್ಛತಿ। ಯಥಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಪಕತಿಯಾ ಅನಿದ್ಧಿಮನ್ತೋ ಕೇನಚಿ ಅನಾವಟೇ ಅಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೇ ಅಸಜ್ಜಮಾನಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಏವಮೇವಂ ಸೋ ಇದ್ಧಿಮಾ ಚೇತೋವಸಿಪ್ಪತ್ತೋ ತಿರೋಕುಟ್ಟಂ ತಿರೋಪಾಕಾರಂ ತಿರೋಪಬ್ಬತಂ ಅಸಜ್ಜಮಾನೋ ಗಚ್ಛತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಆಕಾಸೇ।

ಪಥವಿಯಾಪಿ ಉಮ್ಮುಜ್ಜನಿಮುಜ್ಜಂ ಕರೋತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಉದಕೇತಿ ಪಕತಿಯಾ ಆಪೋಕಸಿಣಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಲಾಭೀ ಹೋತಿ। ಪಥವಿಂ ಆವಜ್ಜತಿ। ಆವಜ್ಜಿತ್ವಾ ಞಾಣೇನ ಅಧಿಟ್ಠಾತಿ – ''ಉದಕಂ ಹೋತೂ''ತಿ। ಉದಕಂ ಹೋತಿ। ಸೋ ಪಥವಿಯಾ ಉಮ್ಮುಜ್ಜನಿಮುಜ್ಜಂ ಕರೋತಿ। ಯಥಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಪಕತಿಯಾ ಅನಿದ್ಧಿಮನ್ತೋ ಉದಕೇ ಉಮ್ಮುಜ್ಜನಿಮುಜ್ಜಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಏವಮೇವಂ ಸೋ ಇದ್ಧಿಮಾ ಚೇತೋವಸಿಪ್ಪತ್ತೋ ಪಥವಿಯಾ ಉಮ್ಮುಜ್ಜನಿಮುಜ್ಜಂ ಕರೋತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಉದಕೇ।

ಉದಕೇಪಿ ಅಭಿಜ್ಜಮಾನೇ ಗಚ್ಛತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಪಥವಿಯನ್ತಿ ಪಕತಿಯಾ ಪಥವೀಕಸಿಣಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಲಾಭೀ ಹೋತಿ। ಉದಕಂ ಆವಜ್ಜತಿ। ಆವಜ್ಜಿತ್ವಾ ಞಾಣೇನ ಅಧಿಟ್ಠಾತಿ – ''ಪಥವೀ ಹೋತೂ''ತಿ। ಪಥವೀ ಹೋತಿ। ಸೋ ಅಭಿಜ್ಜಮಾನೇ ಉದಕೇ ಗಚ್ಛತಿ। ಯಥಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಪಕತಿಯಾ ಅನಿದ್ಧಿಮನ್ತೋ ಅಭಿಜ್ಜಮಾನಾಯ ಪಥವಿಯಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಏವಮೇವಂ ಸೋ ಇದ್ಧಿಮಾ ಚೇತೋವಸಿಪ್ಪತ್ತೋ ಅಭಿಜ್ಜಮಾನೇ ಉದಕೇ ಗಚ್ಛತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಪಥವಿಯಂ।

ಆಕಾಸೇಪಿ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ಕಮತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಪಕ್ಖೀ ಸಕುಣೋತಿ ಪಕತಿಯಾ ಪಥವೀಕಸಿಣಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಲಾಭೀ ಹೋತಿ। ಆಕಾಸಂ ಆವಜ್ಜತಿ । ಆವಜ್ಜಿತ್ವಾ ಞಾಣೇನ ಅಧಿಟ್ಠಾತಿ – ''ಪಥವೀ ಹೋತೂ''ತಿ। ಪಥವೀ ಹೋತಿ। ಸೋ ಆಕಾಸೇ ಅನ್ತಲಿಕ್ಖೇ ಚಙ್ಕಮತಿಪಿ ತಿಟ್ಠತಿಪಿ ನಿಸೀದತಿಪಿ ಸೇಯ್ಯಮ್ಪಿ ಕಪ್ಪೇತಿ। ಯಥಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಪಕತಿಯಾ ಅನಿದ್ಧಿಮನ್ತೋ ಪಥವಿಯಾ ಚಙ್ಕಮನ್ತಿಪಿ ತಿಟ್ಠನ್ತಿಪಿ ನಿಸೀದನ್ತಿಪಿ ಸೇಯ್ಯಮ್ಪಿ ಕಪ್ಪೇನ್ತಿ, ಏವಮೇವಂ ಸೋ ಇದ್ಧಿಮಾ ಚೇತೋವಸಿಪ್ಪತ್ತೋ ಆಕಾಸೇ ಅನ್ತಲಿಕ್ಖೇ ಚಙ್ಕಮತಿಪಿ ತಿಟ್ಠತಿಪಿ ನಿಸೀದತಿಪಿ ಸೇಯ್ಯಮ್ಪಿ ಕಪ್ಪೇತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಪಕ್ಖೀ ಸಕುಣೋ।

೧೨. **ಇಮೇಪಿ ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯೇ ಏವಂಮಹಿದ್ಧಿಕೇ ಏವಂಮಹಾನುಭಾವೇ ಪಾಣಿನಾ ಪರಾಮಸತಿ ಪರಿಮಜ್ಜತೀತಿ** ಇಧ ಸೋ ಇದ್ಧಿಮಾ ಚೇತೋವಸಿಪ್ಪತ್ತೋ ನಿಸಿನ್ನಕೋ ವಾ ನಿಪನ್ನಕೋ ವಾ ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯೇ ಆವಜ್ಜತಿ। ಆವಜ್ಜಿತ್ವಾ ಞಾಣೇನ ಅಧಿಟ್ಠಾತಿ – ''ಹತ್ಥಪಾಸೇ ಹೋತೂ''ತಿ। ಹತ್ಥಪಾಸೇ ಹೋತಿ। ಸೋ ನಿಸಿನ್ನಕೋ ವಾ ನಿಪನ್ನಕೋ ವಾ ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯೇ ಪಾಣಿನಾ ಆಮಸತಿ ಪರಾಮಸತಿ ಪರಿಮಜ್ಜತಿ। ಯಥಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಪಕತಿಯಾ ಅನಿದ್ಧಿಮನ್ತೋ ಕಿಞ್ಚಿದೇವ ರೂಪಗತಂ ಹತ್ಥಪಾಸೇ ಆಮಸನ್ತಿ ಪರಾಮಸನ್ತಿ

ಪರಿಮಜ್ಜನ್ತಿ, ಏವಮೇವಂ ಸೋ ಇದ್ಧಿಮಾ ಚೇತೋವಸಿಪ್ಪತ್ತೋ ನಿಸಿನ್ನಕೋ ವಾ ನಿಪನ್ನಕೋ ವಾ ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯೇ ಪಾಣಿನಾ ಆಮಸತಿ ಪರಾಮಸತಿ ಪರಿಮಜ್ಜತಿ।

ಯಾವ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಾಪಿ ಕಾಯೇನ ವಸಂ ವತ್ತೇತೀತಿ ಸಚೇ ಸೋ ಇದ್ಧಿಮಾ ಚೇತೋವಸಿಪ್ಪತ್ತೋ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಂ ಗನ್ತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ, ದೂರೇಪಿ ಸನ್ತಿಕೇ ಅಧಿಟ್ಠಾತಿ - "ಸನ್ತಿಕೇ ಹೋತೂ"ತಿ। ಸನ್ತಿಕೇ ಹೋತಿ। ಸನ್ತಿಕೇಪಿ ದೂರೇ ಅಧಿಟ್ಠಾತಿ - "ದೂರೇ ಹೋತೂ"ತಿ। ದೂರೇ ಹೋತಿ। ಬಹುಕಮ್ಪಿ ಥೋಕಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತಿ - "ಥೋಕಂ ಹೋತೂ"ತಿ। ಥೋಕಂ ಹೋತಿ। ಥೋಕಮ್ಪಿ ಬಹುಕಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತಿ - "ಬಹುಕಂ ಹೋತೂ"ತಿ। ಬಹುಕಂ ಹೋತಿ। ದಿಬ್ಬೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ತಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮುನೋ ರೂಪಂ ಪಸ್ಸತಿ। ದಿಬ್ಬಾಯ ಸೋತಧಾತುಯಾ ತಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮುನೋ ಸದ್ದಂ ಸುಣಾತಿ। ಚೇತೋಪರಿಯಞಾಣೇನ ತಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮುನೋ ಚಿತ್ತಂ ಪಜಾನಾತಿ। ಸಚೇ ಸೋ ಇದ್ಧಿಮಾ ಚೇತೋವಸಿಪ್ಪತ್ತೋ ದಿಸ್ಸಮಾನೇನ ಕಾಯೇನ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಂ ಗನ್ತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ, ಕಾಯವಸೇನ ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಣಾಮೇತಿ, ಕಾಯವಸೇನ ಚಿತ್ತಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತಿ। ಕಾಯವಸೇನ ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಣಾಮೇತ್ವಾ, ಕಾಯವಸೇನ ಚಿತ್ತಂ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ, ಸುಖಸಞ್ಞಞ್ಚ ಲಹುಸಞ್ಞಞ್ಚ ಓಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ದಿಸ್ಸಮಾನೇನ ಕಾಯೇನ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಸಚೇ ಸೋ ಇದ್ಧಿಮಾ ಚೇತೋವಸಿಪ್ಪತ್ತೋ ಅದಿಸ್ಸಮಾನೇನ ಕಾಯೇನ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಂ ಗನ್ತುಕಾಮೋ ಹೋತಿ, ಚಿತ್ತವಸೇನ ಕಾಯಂ ಪರಿಣಾಮೇತಿ, ಚಿತ್ತವಸೇನ ಕಾಯಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತಿ। ಚಿತ್ತವಸೇನ ಕಾಯಂ ಪರಿಣಾಮೇತ್ವಾ, ಚಿತ್ತವಸೇನ ಕಾಯಂ ಅಧಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಸುಖಸಞ್ಞಞ್ಚ ಲಹುಸಞ್ಞಞ್ಚ ಓಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅದಿಸ್ಸಮಾನೇನ ಕಾಯೇನ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಸೋ ತಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮುನೋ ಪುರತೋ ರೂಪಿಂ [ರೂಪಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰) ದೀ॰ ನಿ॰ ೧.೨೩೬ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಾ] ಅಭಿನಿಮ್ಮಿನಾತಿ ಮನೋಮಯಂ ಸಬ್ಬಙ್ಗಪಚ್ಚಙ್ಗಿಂ [ಸಬ್ಬಙ್ಗಪಚ್ಚಙ್ಗಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] ಅಹೀನಿನ್ದ್ರಿಯಂ। ಸಚೇ ಸೋ ಇದ್ಧಿಮಾ ಚಙ್ಕಮತಿ, ನಿಮ್ಮಿತೋಪಿ ತತ್ಥ ಚಙ್ಕಮತಿ। ಸಚೇ ಸೋ ಇದ್ಧಿಮಾ ತಿಟ್ಠತಿ, ನಿಮ್ಮಿತೋಪಿ ತತ್ಥ ತಿಟ್ಠತಿ। ಸಚೇ ಸೋ ಇದ್ಧಿಮಾ ನಿಸೀದತಿ, ನಿಮ್ಮಿತೋಪಿ ತತ್ಥ ನಿಸೀದತಿ। ಸಚೇ ಸೋ ಇದ್ಧಿಮಾ ಸೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪೇತಿ, ನಿಮ್ಮಿತೋಪಿ ತತ್ಥ ಸೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪೇತಿ। ಸಚೇ ಸೋ ಇದ್ಧಿಮಾ ಧೂಮಾಯತಿ, ನಿಮ್ಮಿತೋಪಿ ತತ್ಥ ಧೂಮಾಯತಿ। ಸಚೇ ಸೋ ಇದ್ಧಿಮಾ ಪಜ್ಜಲತಿ, ನಿಮ್ಮಿತೋಪಿ ತತ್ಥ ಪಜ್ಜಲತಿ। ಸಚೇ ಸೋ ಇದ್ಧಿಮಾ ಧಮ್ಮಂ ಭಾಸತಿ, ನಿಮ್ಮಿತೋಪಿ ತತ್ಥ ಧಮ್ಮಂ ಭಾಸತಿ। ಸಚೇ ಸೋ ಇದ್ಧಿಮಾ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛತಿ, ನಿಮ್ಮಿತೋಪಿ ತತ್ಥ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛತಿ। ಸಚೇ ಸೋ ಇದ್ಧಿಮಾ ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠೋ ವಿಸಜ್ಜೇತಿ, ನಿಮ್ಮಿತೋಪಿ ತತ್ಥ ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠೋ ವಿಸಜ್ಜೇತಿ। ಸಚೇ ಸೋ ಇದ್ಧಿಮಾ ತೇನ ಬ್ರಹ್ಮುನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ ಸಲ್ಲಪತಿ ಸಾಕಚ್ಛಂ ಸಮಾಪಜ್ಜತಿ, ನಿಮ್ಮಿತೋಪಿ ತತ್ಥ ತೇನ ಬ್ರಹ್ಮುನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸನ್ತಿಟ್ಠತಿ ಸಲ್ಲಪತಿ ಸಾಕಚ್ಛಂ ಸಮಾಪಜ್ಜತಿ। ಯಞ್ಞದೇವ ಸೋ ಇದ್ಧಿಮಾ ಕರೋತಿ, ತಂ ತದೇವ ಹಿ ಸೋ ನಿಮ್ಮಿತೋ ಕರೋತೀತಿ - ಅಯಂ ಅಧಿಟ್ಠಾನಾ ಇದ್ಧಿ।

೧೩. ಕತಮಾ **ವಿಕುಬ್ಬನಾ ಇದ್ಧಿ?** ಸಿಖಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಅಭಿಭೂ ನಾಮ ಸಾವಕೋ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ಠಿತೋ ಸಹಸ್ಸಿಲೋಕಧಾತುಂ [ಸಹಸ್ಸೀಲೋಕಧಾತುಂ (ಸ್ಯಾ॰) ವತ್ಥು ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೧೮೫] ಸರೇನ ವಿಞ್ಞಾಪೇಸಿ। ಸೋ ದಿಸ್ಸಮಾನೇನಪಿ ಕಾಯೇನ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ; ಅದಿಸ್ಸಮಾನೇನಪಿ ಕಾಯೇನ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ; ದಿಸ್ಸಮಾನೇನಪಿ ಹೇಟ್ಠಿಮೇನ ಉಪಡ್ಢಕಾಯೇನ ಅದಿಸ್ಸಮಾನೇನಪಿ ಉಪರಿಮೇನ ಉಪಡ್ಢಕಾಯೇನ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ದಿಸ್ಸಮಾನೇನಪಿ ಉಪರಿಮೇನ ಉಪಡ್ಢಕಾಯೇನ, ಅದಿಸ್ಸಮಾನೇನಪಿ ಹೇಟ್ಠಿಮೇನ ಉಪಡ್ಢಕಾಯೇನ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ಸೋ ಪಕತಿವಣ್ಣಂ ವಿಜಹಿತ್ವಾ ಕುಮಾರಕವಣ್ಣಂ ವಾ ದಸ್ಸೇತಿ, ನಾಗವಣ್ಣಂ ವಾ ದಸ್ಸೇತಿ, ಸುಪಣ್ಣವಣ್ಣಂ ವಾ ದಸ್ಸೇತಿ, ಯಕ್ಖವಣ್ಣಂ ವಾ ದಸ್ಸೇತಿ, ಇನ್ದವಣ್ಣಂ ವಾ [ಅಸುರವಣ್ಣಂ ವಾ ದಸ್ಸೇತಿ, ಇನ್ದವಣ್ಣಂ ವಾ (ಸ್ಯಾ॰)] ದಸ್ಸೇತಿ, ದೇವವಣ್ಣಂ ವಾ ದಸ್ಸೇತಿ , ಬ್ರಹ್ಮವಣ್ಣಂ ವಾ ದಸ್ಸೇತಿ, ಸಮುದ್ದವಣ್ಣಂ ವಾ ದಸ್ಸೇತಿ, ಪಬ್ಬತವಣ್ಣಂ ವಾ ದಸ್ಸೇತಿ, ವನವಣ್ಣಂ ವಾ ದಸ್ಸೇತಿ, ಸೀಹವಣ್ಣಂ ವಾ ದಸ್ಸೇತಿ, ಬ್ಯಗ್ಘವಣ್ಣಂ ವಾ ದಸ್ಸೇತಿ, ದೀಪಿವಣ್ಣಂ ವಾ ದಸ್ಸೇತಿ, ಹತ್ಥಿಮ್ಪಿ ದಸ್ಸೇತಿ, ಅಸ್ಸಮ್ಪಿ ದಸ್ಸೇತಿ, ರಥಮ್ಪಿ ದಸ್ಸೇತಿ, ಪತ್ತಿಮ್ಪಿ ದಸ್ಸೇತಿ, ವಿವಿಧಮ್ಪಿ ಸೇನಾಬ್ಯೂಹಂ ದಸ್ಸೇತೀತಿ - ಅಯಂ ವಿಕುಬ್ಬನಾ ಇದ್ಧಿ।

೧೪. ಕತಮಾ **ಮನೋಮಯಾ ಇದ್ಧಿ?** ಇಧ ಭಿಕ್ಖು ಇಮಮ್ಹಾ ಕಾಯಾ ಅಞ್ಞಂ ಕಾಯಂ ಅಭಿನಿಮ್ಮಿನಾತಿ ರೂಪಿಂ ಮನೋಮಯಂ ಸಬ್ಬಙ್ಗಪಚ್ಚಙ್ಗಿಂ ಅಹೀನಿನ್ದ್ರಿಯಂ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಪುರಿಸೋ ಮುಞ್ಜಮ್ಹಾ ಈಸಿಕಂ ಪವಾಹೇಯ್ಯ। ತಸ್ಸ ಏವಮಸ್ಸ -

“ಅಯಂ ಮುಞ್ಜೋ, ಅಯಂ ಈಸಿಕಾ। ಅಞ್ಞೋ ಮುಞ್ಜೋ, ಅಞ್ಞಾ ಈಸಿಕಾ। ಮುಞ್ಜಮ್ಹಾ ತ್ವೇವ ಈಸಿಕಾ ಪವಾಳ್ಹಾ”ತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾ ವಾ ಪನ ಪುರಿಸೋ ಅಸಿಂ ಕೋಸಿಯಾ ಪವಾಹೇಯ್ಯ। ತಸ್ಸ ಏವಮಸ್ಸ - “ಅಯಂ ಅಸಿ, ಅಯಂ ಕೋಸಿ। ಅಞ್ಞೋ ಅಸಿ, ಅಞ್ಞಾ ಕೋಸಿ। ಕೋಸಿಯಾ ತ್ವೇವ ಅಸಿ ಪವಾಳ್ಹೋ”ತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾ ವಾ ಪನ ಪುರಿಸೋ ಅಹಿಂ ಕರಣ್ಡಾ ಉದ್ಧರೇಯ್ಯ। ತಸ್ಸ ಏವಮಸ್ಸ - “ಅಯಂ ಅಹಿ, ಅಯಂ ಕರಣ್ಡೋ। ಅಞ್ಞೋ ಅಹಿ, ಅಞ್ಞೋ ಕರಣ್ಡೋ। ಕರಣ್ಡಾ ತ್ವೇವ ಅಹಿ ಉಬ್ಭತೋ”ತಿ। ಏವಮೇವಂ ಭಿಕ್ಖು ಇಮಮ್ಹಾ ಕಾಯಾ ಅಞ್ಞಂ ಕಾಯಂ ಅಭಿನಿಮ್ಮಿನಾತಿ ರೂಪಿಂ ಮನೋಮಯಂ ಸಬ್ಬಙ್ಗಪಚ್ಚಙ್ಗಿಂ ಅಹೀನಿನ್ದ್ರಿಯಂ। ಅಯಂ ಮನೋಮಯಾ ಇದ್ಧಿ।

೧೫. ಕತಮಾ **ಞಾಣವಿಪ್ಫಾರಾ ಇದ್ಧಿ?** ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾ ನಿಚ್ಚಸಞ್ಞಾಯ ಪಹಾನಟ್ಠೋ ಇಜ್ಝತೀತಿ - ಞಾಣವಿಪ್ಫಾರಾ ಇದ್ಧಿ। ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ ಸುಖಸಞ್ಞಾಯ... ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾ ಅತ್ತಸಞ್ಞಾಯ... ನಿಬ್ಬಿದಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ನನ್ದಿಯಾ... ವಿರಾಗಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ರಾಗಸ್ಸ... ನಿರೋಧಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಸಮುದಯಸ್ಸ... ಪಟಿನಿಸ್ಸಗ್ಗಾನುಪಸ್ಸನಾಯ ಆದಾನಸ್ಸ ಪಹಾನಟ್ಠೋ ಇಜ್ಝತೀತಿ - ಞಾಣವಿಪ್ಫಾರಾ ಇದ್ಧಿ। ಆಯಸ್ಮತೋ ಬಾಕುಲಸ್ಸ ಞಾಣವಿಪ್ಫಾರಾ ಇದ್ಧಿ, ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಂಕಿಚ್ಚಸ್ಸ ಞಾಣವಿಪ್ಫಾರಾ ಇದ್ಧಿ, ಆಯಸ್ಮತೋ ಭೂತಪಾಲಸ್ಸ ಞಾಣವಿಪ್ಫಾರಾ ಇದ್ಧಿ। ಅಯಂ ಞಾಣವಿಪ್ಫಾರಾ ಇದ್ಧಿ।

೧೬. ಕತಮಾ **ಸಮಾಧಿವಿಪ್ಫಾರಾ ಇದ್ಧಿ?** ಪಠಮೇನ ಝಾನೇನ ನೀವರಣಾನಂ ಪಹಾನಟ್ಠೋ ಇಜ್ಝತೀತಿ - ಸಮಾಧಿವಿಪ್ಫಾರಾ ಇದ್ಧಿ। ದುತಿಯೇನ ಝಾನೇನ ವಿತಕ್ಕವಿಚಾರಾನಂ ಪಹಾನಟ್ಠೋ ಇಜ್ಝತೀತಿ - ಸಮಾಧಿವಿಪ್ಫಾರಾ ಇದ್ಧಿ। ತತಿಯೇನ ಝಾನೇನ ಪೀತಿಯಾ ಪಹಾನಟ್ಠೋ ಇಜ್ಝತೀತಿ...ಪೇ॰... ಚತುತ್ಥೇನ ಝಾನೇನ ಸುಖದುಕ್ಖಾನಂ ಪಹಾನಟ್ಠೋ ಇಜ್ಝತೀತಿ...ಪೇ॰... ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ರೂಪಸಞ್ಞಾಯ ಪಟಿಘಸಞ್ಞಾಯ ನಾನತ್ತಸಞ್ಞಾಯ ಪಹಾನಟ್ಠೋ ಇಜ್ಝತೀತಿ...ಪೇ॰... ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞಾಯ ಪಹಾನಟ್ಠೋ ಇಜ್ಝತೀತಿ...ಪೇ॰... ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸಞ್ಞಾಯ ಪಹಾನಟ್ಠೋ ಇಜ್ಝತೀತಿ...ಪೇ॰... ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನಸಮಾಪತ್ತಿಯಾ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸಞ್ಞಾಯ ಪಹಾನಟ್ಠೋ ಇಜ್ಝತೀತಿ - ಸಮಾಧಿವಿಪ್ಫಾರಾ ಇದ್ಧಿ। ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಾರಿಪುತ್ತಸ್ಸ ಸಮಾಧಿವಿಪ್ಫಾರಾ ಇದ್ಧಿ, ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಞ್ಜೀವಸ್ಸ ಸಮಾಧಿವಿಪ್ಫಾರಾ ಇದ್ಧಿ , ಆಯಸ್ಮತೋ ಖಾಣುಕೋಣ್ಡಞ್ಞಸ್ಸ ಸಮಾಧಿವಿಪ್ಫಾರಾ ಇದ್ಧಿ, ಉತ್ತರಾಯ ಉಪಾಸಿಕಾಯ ಸಮಾಧಿವಿಪ್ಫಾರಾ ಇದ್ಧಿ, ಸಾಮಾವತಿಯಾ ಉಪಾಸಿಕಾಯ ಸಮಾಧಿವಿಪ್ಫಾರಾ ಇದ್ಧಿ। ಅಯಂ ಸಮಾಧಿವಿಪ್ಫಾರಾ ಇದ್ಧಿ।

೧೭. ಕತಮಾ **ಅರಿಯಾ ಇದ್ಧಿ?** ಇಧ ಭಿಕ್ಖು [ಮ॰ ನಿ॰ ೩.೪೬೨ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಾ] ಸಚೇ ಆಕಙ್ಖತಿ - “ಪಟಿಕೂಲೇ ಅಪ್ಪಟಿಕೂಲಸಞ್ಞೀ ವಿಹರೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ, ಅಪ್ಪಟಿಕೂಲಸಞ್ಞೀ ತತ್ಥ ವಿಹರತಿ। ಸಚೇ ಆಕಙ್ಖತಿ - “ಅಪ್ಪಟಿಕೂಲೇ ಪಟಿಕೂಲಸಞ್ಞೀ ವಿಹರೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ, ಪಟಿಕೂಲಸಞ್ಞೀ ತತ್ಥ ವಿಹರತಿ। ಸಚೇ ಆಕಙ್ಖತಿ - “ಪಟಿಕೂಲೇ ಚ ಅಪ್ಪಟಿಕೂಲೇ ಚ ಅಪ್ಪಟಿಕೂಲಸಞ್ಞೀ ವಿಹರೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ, ಅಪ್ಪಟಿಕೂಲಸಞ್ಞೀ ತತ್ಥ ವಿಹರತಿ। ಸಚೇ ಆಕಙ್ಖತಿ - “ಅಪ್ಪಟಿಕೂಲೇ ಚ ಪಟಿಕೂಲೇ ಚ ಪಟಿಕೂಲಸಞ್ಞೀ ವಿಹರೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ, ಪಟಿಕೂಲಸಞ್ಞೀ ತತ್ಥ ವಿಹರತಿ। ಸಚೇ ಆಕಙ್ಖತಿ - “ಪಟಿಕೂಲೇ ಚ ಅಪ್ಪಟಿಕೂಲೇ ಚ ತದುಭಯಂ ಅಭಿನಿವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಉಪೇಕ್ಖಕೋ ವಿಹರೇಯ್ಯಂ ಸತೋ ಸಮ್ಪಜಾನೋ”ತಿ, ಉಪೇಕ್ಖಕೋ ತತ್ಥ ವಿಹರತಿ ಸತೋ ಸಮ್ಪಜಾನೋ।

ಕಥಂ **ಪಟಿಕೂಲೇ ಅಪ್ಪಟಿಕೂಲಸಞ್ಞೀ ವಿಹರತಿ?** ಅನಿಟ್ಠಸ್ಮಿಂ ವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಮೇತ್ತಾಯ ವಾ ಫರತಿ, ಧಾತುತೋ ವಾ ಉಪಸಂಹರತಿ। ಏವಂ ಪಟಿಕೂಲೇ ಅಪ್ಪಟಿಕೂಲಸಞ್ಞೀ ವಿಹರತಿ।

ಕಥಂ **ಅಪ್ಪಟಿಕೂಲೇ ಪಟಿಕೂಲಸಞ್ಞೀ ವಿಹರತಿ?** ಇಟ್ಠಸ್ಮಿಂ ವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಅಸುಭಾಯ ವಾ ಫರತಿ, ಅನಿಚ್ಚತೋ ವಾ ಉಪಸಂಹರತಿ। ಏವಂ ಅಪ್ಪಟಿಕೂಲೇ ಪಟಿಕೂಲಸಞ್ಞೀ ವಿಹರತಿ।

ಕಥಂ **ಪಟಿಕೂಲೇ ಚ ಅಪ್ಪಟಿಕೂಲೇ ಚ ಅಪ್ಪಟಿಕೂಲಸಞ್ಞೀ ವಿಹರತಿ?** ಅನಿಟ್ಠಸ್ಮಿಂ ವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಮೇತ್ತಾಯ ವಾ ಫರತಿ, ಧಾತುತೋ ವಾ ಉಪಸಂಹರತಿ। ಏವಂ ಪಟಿಕೂಲೇ ಚ ಅಪ್ಪಟಿಕೂಲೇ ಚ ಅಪ್ಪಟಿಕೂಲಸಞ್ಞೀ ವಿಹರತಿ ।

ಕಥಂ **ಅಪ್ಪಟಿಕೂಲೇ ಚ ಪಟಿಕೂಲೇ ಚ ಪಟಿಕೂಲಸಞ್ಞೀ ವಿಹರತಿ?** ಇಟ್ಠಸ್ಮಿಞ್ಚ ಅನಿಟ್ಠಸ್ಮಿಞ್ಚ ವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಅಸುಭಾಯ ವಾ ಫರತಿ, ಅನಿಚ್ಚತೋ ವಾ ಉಪಸಂಹರತಿ। ಏವಂ ಅಪ್ಪಟಿಕೂಲೇ ಚ ಪಟಿಕೂಲೇ ಚ ಪಟಿಕೂಲಸಞ್ಞೀ ವಿಹರತಿ।

ಕಥಂ **ಪಟಿಕೂಲೇ ಚ ಅಪ್ಪಟಿಕೂಲೇ ಚ ತದುಭಯಂ ಅಭಿನಿವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಉಪೇಕ್ಖಕೋ ವಿಹರತಿ ಸತೋ ಸಮ್ಪಜಾನೋ?** ಇಧ ಭಿಕ್ಖು ಚಕ್ಖುನಾ ರೂಪಂ ದಿಸ್ವಾ ನೇವ ಸುಮನೋ ಹೋತಿ ನ ದುಮ್ಮನೋ, ಉಪೇಕ್ಖಕೋ ವಿಹರತಿ ಸತೋ ಸಮ್ಪಜಾನೋ। ಸೋತೇನ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ…ಪೇ॰… ಘಾನೇನ ಗನ್ಧಂ ಘಾಯಿತ್ವಾ… ಜಿವ್ಹಾಯ ರಸಂ ಸಾಯಿತ್ವಾ… ಕಾಯೇನ ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಂ ಫುಸಿತ್ವಾ… ಮನಸಾ ಧಮ್ಮಂ ವಿಞ್ಞಾಯ ನೇವ ಸುಮನೋ ಹೋತಿ ನ ದುಮ್ಮನೋ, ಉಪೇಕ್ಖಕೋ ವಿಹರತಿ ಸತೋ ಸಮ್ಪಜಾನೋ। ಏವಂ ಪಟಿಕೂಲೇ ಚ ಅಪ್ಪಟಿಕೂಲೇ ಚ ತದುಭಯಂ ಅಭಿನಿವಜ್ಜೇತ್ವಾ ಉಪೇಕ್ಖಕೋ ವಿಹರತಿ ಸತೋ ಸಮ್ಪಜಾನೋ। ಅಯಂ ಅರಿಯಾ ಇದ್ಧಿ।

೧೮. ಕತಮಾ **ಕಮ್ಮವಿಪಾಕಜಾ ಇದ್ಧಿ?** ಸಬ್ಬೇಸಂ ಪಕ್ಖೀನಂ, ಸಬ್ಬೇಸಂ ದೇವಾನಂ, ಏಕಚ್ಚಾನಂ ಮನುಸ್ಸಾನಂ, ಏಕಚ್ಚಾನಂ ವಿನಿಪಾತಿಕಾನಂ। ಅಯಂ ಕಮ್ಮವಿಪಾಕಜಾ ಇದ್ಧಿ।

ಕತಮಾ **ಪುಞ್ಞವತೋ ಇದ್ಧಿ?** ರಾಜಾ ಚಕ್ಕವತ್ತೀ [ಚಕ್ಕವತ್ತಿ (ಸ್ಯಾ॰)] ವೇಹಾಸಂ ಗಚ್ಛತಿ ಸದ್ಧಿಂ ಚತುರಙ್ಗಿನಿಯಾ ಸೇನಾಯ, ಅನ್ತಮಸೋ ಅಸ್ಸಬನ್ಧಗೋಪುರಿಸೇ [ಅಸ್ಸಬನ್ಧಗೋಪಕೇ ಪುರಿಸೇ (ಸ್ಯಾ॰)] ಉಪಾದಾಯ। ಜೋತಿಕಸ್ಸ ಗಹಪತಿಸ್ಸ ಪುಞ್ಞವತೋ ಇದ್ಧಿ, ಜಟಿಲಸ್ಸ ಗಹಪತಿಸ್ಸ ಪುಞ್ಞವತೋ ಇದ್ಧಿ, ಮೇಣ್ಡಕಸ್ಸ ಗಹಪತಿಸ್ಸ ಪುಞ್ಞವತೋ ಇದ್ಧಿ, ಘೋಸಿತಸ್ಸ ಗಹಪತಿಸ್ಸ ಪುಞ್ಞವತೋ ಇದ್ಧಿ, ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಮಹಾಪುಞ್ಞಾನಂ ಪುಞ್ಞವತೋ ಇದ್ಧಿ। ಅಯಂ ಪುಞ್ಞವತೋ ಇದ್ಧಿ।

ಕತಮಾ **ವಿಜ್ಜಾಮಯಾ ಇದ್ಧಿ?** ವಿಜ್ಜಾಧರಾ ವಿಜ್ಜಂ ಪರಿಜಪ್ಪೇತ್ವಾ ವೇಹಾಸಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಆಕಾಸೇ ಅನ್ತಲಿಕ್ಖೇ ಹತ್ಥಿಮ್ಪಿ ದಸ್ಸೇನ್ತಿ, ಅಸ್ಸಮ್ಪಿ ದಸ್ಸೇನ್ತಿ, ರಥಮ್ಪಿ ದಸ್ಸೇನ್ತಿ, ಪತ್ತಿಮ್ಪಿ ದಸ್ಸೇನ್ತಿ, ವಿವಿಧಮ್ಪಿ ಸೇನಾಬ್ಯೂಹಂ ದಸ್ಸೇನ್ತಿ। ಅಯಂ ವಿಜ್ಜಾಮಯಾ ಇದ್ಧಿ।

ಕಥಂ **ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಸಮ್ಮಾ ಪಯೋಗಪಚ್ಚಯಾ ಇಜ್ಝನಟ್ಠೇನ ಇದ್ಧಿ?** ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇನ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಸ್ಸ ಪಹಾನಟ್ಠೋ ಇಜ್ಝತೀತಿ - ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಸಮ್ಮಾ ಪಯೋಗಪಚ್ಚಯಾ ಇಜ್ಝನಟ್ಠೇನ ಇದ್ಧಿ। ಅಬ್ಯಾಪಾದೇನ ಬ್ಯಾಪಾದಸ್ಸ ಪಹಾನಟ್ಠೋ ಇಜ್ಝತೀತಿ - ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಸಮ್ಮಾ ಪಯೋಗಪಚ್ಚಯಾ ಇಜ್ಝನಟ್ಠೇನ ಇದ್ಧಿ…ಪೇ॰… ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೇನ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸಾನಂ ಪಹಾನಟ್ಠೋ ಇಜ್ಝತೀತಿ - ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಸಮ್ಮಾ ಪಯೋಗಪಚ್ಚಯಾ ಇಜ್ಝನಟ್ಠೇನ ಇದ್ಧಿ। ಏವಂ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಸಮ್ಮಾ ಪಯೋಗಪಚ್ಚಯಾ ಇಜ್ಝನಟ್ಠೇನ ಇದ್ಧಿ। ಇಮಾ ದಸ ಇದ್ಧಿಯೋ।

ಇದ್ಧಿಕಥಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೩. ಅಭಿಸಮಯಕಥಾ

೧೯. **ಅಭಿಸಮಯೋತಿ** । ಕೇನ ಅಭಿಸಮೇತಿ? ಚಿತ್ತೇನ ಅಭಿಸಮೇತಿ।

ಹಞ್ಚಿ ಚಿತ್ತೇನ ಅಭಿಸಮೇತಿ, ತೇನ ಹಿ ಅಞ್ಞಾಣೀ ಅಭಿಸಮೇತಿ? ನ ಅಞ್ಞಾಣೀ ಅಭಿಸಮೇತಿ। ಞಾಣೇನ ಅಭಿಸಮೇತಿ।

ಹಞ್ಚಿ ಞಾಣೇನ ಅಭಿಸಮೇತಿ, ತೇನ ಹಿ ಅಚಿತ್ತೇನ ಚ ಞಾಣೇನ ಚ ಅಚಿತ್ತಕೋ [ತೇನ ಹಿ ಅಚಿತ್ತಕೋ (ಸ್ಯಾ॰)] ಅಭಿಸಮೇತಿ? ನ ಅಚಿತ್ತಕೋ ಅಭಿಸಮೇತಿ। ಚಿತ್ತೇನ ಚ ಞಾಣೇನ ಚ ಅಭಿಸಮೇತಿ।

ಹಞ್ಚಿ ಚಿತ್ತೇನ ಚ ಞಾಣೇನ ಚ ಅಭಿಸಮೇತಿ, ತೇನ ಹಿ ಕಾಮಾವಚರಚಿತ್ತೇನ ಚ ಞಾಣೇನ ಚ ಅಭಿಸಮೇತಿ? ನ ಕಾಮಾವಚರಚಿತ್ತೇನ ಚ ಞಾಣೇನ ಚ ಅಭಿಸಮೇತಿ।

ತೇನ ಹಿ ರೂಪಾವಚರಚಿತ್ತೇನ ಚ ಞಾಣೇನ ಚ ಅಭಿಸಮೇತಿ? ನ ರೂಪಾವಚರಚಿತ್ತೇನ ಚ ಞಾಣೇನ ಚ ಅಭಿಸಮೇತಿ।

ತೇನ ಹಿ ಅರೂಪಾವಚರಚಿತ್ತೇನ ಚ ಞಾಣೇನ ಚ ಅಭಿಸಮೇತಿ? ನ ಅರೂಪಾವಚರಚಿತ್ತೇನ ಚ ಞಾಣೇನ ಚ ಅಭಿಸಮೇತಿ।

ತೇನ ಹಿ ಕಮ್ಮಸ್ಸಕತಚಿತ್ತೇನ ಚ ಞಾಣೇನ ಚ ಅಭಿಸಮೇತಿ? ನ ಕಮ್ಮಸ್ಸಕತಚಿತ್ತೇನ ಚ ಞಾಣೇನ ಚ ಅಭಿಸಮೇತಿ।

ತೇನ ಹಿ ಸಚ್ಚಾನುಲೋಮಿಕಚಿತ್ತೇನ ಚ ಞಾಣೇನ ಚ ಅಭಿಸಮೇತಿ? ನ ಸಚ್ಚಾನುಲೋಮಿಕಚಿತ್ತೇನ ಚ ಞಾಣೇನ ಚ ಅಭಿಸಮೇತಿ।

ತೇನ ಹಿ ಅತೀತಚಿತ್ತೇನ ಚ ಞಾಣೇನ ಚ ಅಭಿಸಮೇತಿ? ನ ಅತೀತಚಿತ್ತೇನ ಚ ಞಾಣೇನ ಚ ಅಭಿಸಮೇತಿ।

ತೇನ ಹಿ ಅನಾಗತಚಿತ್ತೇನ ಚ ಞಾಣೇನ ಚ ಅಭಿಸಮೇತಿ? ನ ಅನಾಗತಚಿತ್ತೇನ ಚ ಞಾಣೇನ ಚ ಅಭಿಸಮೇತಿ।

ತೇನ ಹಿ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಲೋಕಿಯಚಿತ್ತೇನ ಚ ಞಾಣೇನ ಚ ಅಭಿಸಮೇತಿ? ನ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಲೋಕಿಯಚಿತ್ತೇನ ಚ ಞಾಣೇನ ಚ ಅಭಿಸಮೇತಿ। ಲೋಕುತ್ತರಮಗ್ಗಕ್ಖಣೇ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಚಿತ್ತೇನ ಚ ಞಾಣೇನ ಚ ಅಭಿಸಮೇತಿ।

ಕಥಂ ಲೋಕುತ್ತರಮಗ್ಗಕ್ಖಣೇ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಚಿತ್ತೇನ ಚ ಞಾಣೇನ ಚ ಅಭಿಸಮೇತಿ? ಲೋಕುತ್ತರಮಗ್ಗಕ್ಖಣೇ ಉಪ್ಪಾದಾಧಿಪತೇಯ್ಯಂ ಚಿತ್ತಂ ಞಾಣಸ್ಸ ಹೇತು ಪಚ್ಚಯೋ ಚ। ತಂಸಮ್ಪಯುತ್ತಂ ನಿರೋಧಗೋಚರಂ ದಸ್ಸನಾಧಿಪತೇಯ್ಯಂ ಞಾಣಂ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಹೇತು ಪಚ್ಚಯೋ ಚ। ತಂಸಮ್ಪಯುತ್ತಂ ಞಾಣಂ ನಿರೋಧಗೋಚರಂ। ಏವಂ ಲೋಕುತ್ತರಮಗ್ಗಕ್ಖಣೇ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಚಿತ್ತೇನ ಚ ಞಾಣೇನ ಚ ಅಭಿಸಮೇತಿ।

೧೦. ಕಿಂ ನು ಏತ್ತಕೋಯೇವ ಅಭಿಸಮಯೋತಿ? ನ ಹಿ। ಲೋಕುತ್ತರಮಗ್ಗಕ್ಖಣೇ ದಸ್ಸನಾಭಿಸಮಯೋ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ, ಅಭಿನಿರೋಪನಾಭಿಸಮಯೋ ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ, ಪರಿಗ್ಗಹಾಭಿಸಮಯೋ ಸಮ್ಮಾವಾಚಾ, ಸಮುಟ್ಠಾನಾಭಿಸಮಯೋ ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತೋ, ವೋದಾನಾಭಿಸಮಯೋ ಸಮ್ಮಾಆಜೀವೋ, ಪಗ್ಗಹಾಭಿಸಮಯೋ ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮೋ, ಉಪಟ್ಠಾನಾಭಿಸಮಯೋ ಸಮ್ಮಾಸತಿ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಾಭಿಸಮಯೋ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ; ಉಪಟ್ಠಾನಾಭಿಸಮಯೋ ಸತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ, ಪವಿಚಯಾಭಿಸಮಯೋ ಧಮ್ಮವಿಚಯಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ, ಪಗ್ಗಹಾಭಿಸಮಯೋ ವೀರಿಯಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ, ಫರಣಾಭಿಸಮಯೋ ಪೀತಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ, ಉಪಸಮಾಭಿಸಮಯೋ ಪಸ್ಸದ್ಧಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಾಭಿಸಮಯೋ ಸಮಾಧಿಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ, ಪಟಿಸಙ್ಖಾನಾಭಿಸಮಯೋ ಉಪೇಕ್ಖಾಸಮ್ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೋ; ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಾಭಿಸಮಯೋ ಸದ್ಧಾಬಲಂ, ಕೋಸಜ್ಜೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಾಭಿಸಮಯೋ ವೀರಿಯಬಲಂ, ಪಮಾದೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಾಭಿಸಮಯೋ ಸತಿಬಲಂ, ಉದ್ಧಚ್ಚೇ ಅಕಮ್ಪಿಯಾಭಿಸಮಯೋ ಸಮಾಧಿಬಲಂ, ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಅಕಮ್ಪಿಯಾಭಿಸಮಯೋ ಪಞ್ಞಾಬಲಂ; ಅಧಿಮೋಕ್ಖಾಭಿಸಮಯೋ ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ಪಗ್ಗಹಾಭಿಸಮಯೋ ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ಉಪಟ್ಠಾನಾಭಿಸಮಯೋ ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಾಭಿಸಮಯೋ ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ದಸ್ಸನಾಭಿಸಮಯೋ ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ। ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ಇನ್ದ್ರಿಯಾಭಿಸಮಯೋ, ಅಕಮ್ಪಿಯಟ್ಠೇನ ಬಲಾಭಿಸಮಯೋ, ನಿಯ್ಯಾನಟ್ಠೇನ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾಭಿಸಮಯೋ, ಹೇತುಟ್ಠೇನ ಮಗ್ಗಾಭಿಸಮಯೋ, ಉಪಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾಭಿಸಮಯೋ, ಪದಹಟ್ಠೇನ ಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನಾಭಿಸಮಯೋ , ಇಜ್ಝನಟ್ಠೇನ ಇದ್ಧಿಪಾದಾಭಿಸಮಯೋ, ತಥಟ್ಠೇನ ಸಚ್ಚಾಭಿಸಮಯೋ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಸಮಥಾಭಿಸಮಯೋ, ಅನುಪಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ವಿಪಸ್ಸನಾಭಿಸಮಯೋ, ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಸಮಥವಿಪಸ್ಸನಾಭಿಸಮಯೋ, ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಯುಗನದ್ಧಾಭಿಸಮಯೋ, ಸಂವರಟ್ಠೇನ ಸೀಲವಿಸುದ್ಧಿಅಭಿಸಮಯೋ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ವಿಸುದ್ಧಿಅಭಿಸಮಯೋ, ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ

ದಿಟ್ಠಿವಿಸುದ್ಧಿಅಭಿಸಮಯೋ, ಮುತ್ತಟ್ಠೇನ ವಿಮೋಕ್ಖಾಭಿಸಮಯೋ, ಪಟಿವೇಧಟ್ಠೇನ ವಿಜ್ಜಾಭಿಸಮಯೋ, ಪರಿಚ್ಚಾಗಟ್ಠೇನ ವಿಮುತ್ತಿಅಭಿಸಮಯೋ, ಸಮುಚ್ಛೇದಟ್ಠೇನ ಖಯೇ ಞಾಣಂ ಅಭಿಸಮಯೋ। ಛನ್ದೋ ಮೂಲಟ್ಠೇನ ಅಭಿಸಮಯೋ, ಮನಸಿಕಾರೋ ಸಮುಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಅಭಿಸಮಯೋ, ಫಸ್ಸೋ ಸಮೋಧಾನಟ್ಠೇನ ಅಭಿಸಮಯೋ, ವೇದನಾ ಸಮೋಸರಣಟ್ಠೇನ ಅಭಿಸಮಯೋ, ಸಮಾಧಿ ಪಮುಖಟ್ಠೇನ ಅಭಿಸಮಯೋ , ಸತಿ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಟ್ಠೇನ ಅಭಿಸಮಯೋ, ಪಞ್ಞಾ ತತುತ್ತರಟ್ಠೇನ ಅಭಿಸಮಯೋ, ವಿಮುತ್ತಿ ಸಾರಟ್ಠೇನ ಅಭಿಸಮಯೋ, ಅಮತೋಗಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪರಿಯೋಸಾನಟ್ಠೇನ ಅಭಿಸಮಯೋ।

೨೧. ಕಿಂ ನು ಏತ್ತಕೋಯೇವ ಅಭಿಸಮಯೋತಿ? ನ ಹಿ। ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಕ್ಖಣೇ ದಸ್ಸನಾಭಿಸಮಯೋ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ…ಪೇ॰… ಅಮತೋಗಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪರಿಯೋಸಾನಟ್ಠೇನ ಅಭಿಸಮಯೋ।

ಕಿಂ ನು ಏತ್ತಕೋಯೇವ ಅಭಿಸಮಯೋತಿ? ನ ಹಿ। ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಕ್ಖಣೇ ದಸ್ಸನಾಭಿಸಮಯೋ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ…ಪೇ॰… ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಟ್ಠೇನ ಅನುಪ್ಪಾದೇ ಞಾಣಂ ಅಭಿಸಮಯೋ। ಛನ್ದೋ ಮೂಲಟ್ಠೇನ ಅಭಿಸಮಯೋ…ಪೇ॰… ಅಮತೋಗಧಂ ೫ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪರಿಯೋಸಾನಟ್ಠೇನ ಅಭಿಸಮಯೋ।

ಕಿಂ ನು ಏತ್ತಕೋಯೇವ ಅಭಿಸಮಯೋತಿ?

ನ ಹಿ। ಸಕದಾಗಾಮಿಮಗ್ಗಕ್ಖಣೇ…ಪೇ॰… ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲಕ್ಖಣೇ… ಅನಾಗಾಮಿಮಗ್ಗಕ್ಖಣೇ… ಅನಾಗಾಮಿಫಲಕ್ಖಣೇ… ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಕ್ಖಣೇ…ಪೇ॰… ಅರಹತ್ತಫಲಕ್ಖಣೇ ದಸ್ಸನಾಭಿಸಮಯೋ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ, ಅಭಿನಿರೋಪನಾಭಿಸಮಯೋ ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ…ಪೇ॰… ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಟ್ಠೇನ ಅನುಪ್ಪಾದೇ ಞಾಣಂ ಅಭಿಸಮಯೋ। ಛನ್ದೋ ಮೂಲಟ್ಠೇನ ಅಭಿಸಮಯೋ…ಪೇ॰… ಅಮತೋಗಧಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪರಿಯೋಸಾನಟ್ಠೇನ ಅಭಿಸಮಯೋ।

ಯ್ವಾಯಂ [ಸ್ವಾಯಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಕಿಲೇಸೇ ಪಜಹತಿ, ಅತೀತೇ ಕಿಲೇಸೇ ಪಜಹತಿ…ಪೇ॰… ಅನಾಗತೇ ಕಿಲೇಸೇ ಪಜಹತಿ, ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನೇ ಕಿಲೇಸೇ ಪಜಹತಿ, ಅತೀತೇ ಕಿಲೇಸೇ ಪಜಹತೀತಿ। ಹಞ್ಚಿ ಅತೀತೇ ಕಿಲೇಸೇ ಪಜಹತಿ, ತೇನ ಹಿ ಖೀಣಂ ಖೇಪೇತಿ, ನಿರುದ್ಧಂ ನಿರೋಧೇತಿ, ವಿಗತಂ ವಿಗಮೇತಿ, ಅತ್ಥಙ್ಗತಂ ಅತ್ಥಙ್ಗಮೇತಿ, ಅತೀತಂ ಯಂ ನ ಅತ್ಥಿ ತಂ ಪಜಹತೀತಿ? ನ ಅತೀತೇ ಕಿಲೇಸೇ ಪಜಹತೀತಿ। ಅನಾಗತೇ ಕಿಲೇಸೇ ಪಜಹತೀತಿ। ಹಞ್ಚಿ ಅನಾಗತೇ ಕಿಲೇಸೇ ಪಜಹತಿ, ತೇನ ಹಿ ಅಜಾತಂ ಪಜಹತಿ, ಅನಿಬ್ಬತ್ತಂ ಪಜಹತಿ, ಅನುಪ್ಪನ್ನಂ ಪಜಹತಿ, ಅಪಾತುಭೂತಂ ಪಜಹತಿ, ಅನಾಗತಂ ಯಂ ನ ಅತ್ಥಿ ತಂ ಪಜಹತೀತಿ? ನ ಅನಾಗತೇ ಕಿಲೇಸೇ ಪಜಹತೀತಿ। ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನೇ ಕಿಲೇಸೇ ಪಜಹತೀತಿ। ಹಞ್ಚಿ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನೇ ಕಿಲೇಸೇ ಪಜಹತಿ, ತೇನ ಹಿ ರತ್ತೋ ರಾಗಂ ಪಜಹತಿ, ದುಟ್ಠೋ ದೋಸಂ ಪಜಹತಿ, ಮೂಳ್ಹೋ ಮೋಹಂ ಪಜಹತಿ, ವಿನಿಬದ್ಧೋ ಮಾನಂ ಪಜಹತಿ, ಪರಾಮಟ್ಠೋ ದಿಟ್ಠಿಂ ಪಜಹತಿ ,

ವಿಕ್ಖೇಪಗತೋ ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ಪಜಹತಿ, ಅನಿಟ್ಠಙ್ಗತೋ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಂ ಪಜಹತಿ, ಥಾಮಗತೋ ಅನುಸಯಂ ಪಜಹತಿ, ಕಣ್ಹಸುಕ್ಕಧಮ್ಮಾ ಯುಗನದ್ಧಾ ಸಮಮೇವ ವತ್ತನ್ತಿ, ಸಂಕಿಲೇಸಿಕಾ [ತಂಸಂಕಿಲೇಸಿಕಾ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] ಮಗ್ಗಭಾವನಾ ಹೋತಿ?

ನ ಹಿ ಅತೀತೇ ಕಿಲೇಸೇ ಪಜಹತಿ, ನ ಅನಾಗತೇ ಕಿಲೇಸೇ ಪಜಹತಿ, ನ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನೇ ಕಿಲೇಸೇ ಪಜಹತೀತಿ। ಹಞ್ಚಿ ನ ಅತೀತೇ ಕಿಲೇಸೇ ಪಜಹತಿ, ನ ಅನಾಗತೇ…ಪೇ॰… ನ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನೇ ಕಿಲೇಸೇ ಪಜಹತಿ, ತೇನ ಹಿ ನತ್ಥಿ ಮಗ್ಗಭಾವನಾ, ನತ್ಥಿ ಫಲಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾ, ನತ್ಥಿ ಕಿಲೇಸಪ್ಪಹಾನಂ, ನತ್ಥಿ ಧಮ್ಮಾಭಿಸಮಯೋತಿ? ಅತ್ಥಿ ಮಗ್ಗಭಾವನಾ, ಅತ್ಥಿ ಫಲಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾ, ಅತ್ಥಿ ಕಿಲೇಸಪ್ಪಹಾನಂ, ಅತ್ಥಿ ಧಮ್ಮಾಭಿಸಮಯೋ। ಯಥಾ ಕಥಂ ವಿಯ? ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ತರುಣೋ ರುಕ್ಖೋ ಅಜಾತಫಲೋ। ತಮೇನಂ ಪುರಿಸೋ ಮೂಲಂ ಛಿನ್ದೇಯ್ಯ। ಯೇ ತಸ್ಸ ರುಕ್ಖಸ್ಸ ಅಜಾತಫಲಾ, ತೇ ಅಜಾತಾಯೇವ ನ ಜಾಯನ್ತಿ, ಅನಿಬ್ಬತ್ತಾಯೇವ ನ ನಿಬ್ಬತ್ತನ್ತಿ, ಅನುಪ್ಪನ್ನಾಯೇವ ನ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ, ಅಪಾತುಭೂತಾಯೇವ ನ ಪಾತುಭವನ್ತಿ। ಏವಮೇವಂ ಉಪ್ಪಾದೋ ಹೇತು, ಉಪ್ಪಾದೋ ಪಚ್ಚಯೋ ಕಿಲೇಸಾನಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಯಾತಿ। ಉಪ್ಪಾದೇ ಆದೀನವಂ ದಿಸ್ವಾ ಅನುಪ್ಪಾದೇ ಚಿತ್ತಂ ಪಕ್ಖನ್ದತಿ। ಅನುಪ್ಪಾದೇ ಚಿತ್ತಸ್ಸ

ಪಕ್ಖನ್ದತ್ತಾ ಯೇ ಉಪ್ಪಾದಪಚ್ಚಯಾ ಕಿಲೇಸಾ ನಿಬ್ಬತ್ತೇಯ್ಯುಂ, ತೇ ಅಜಾತಾಯೇವ ನ ಜಾಯನ್ತಿ, ಅನಿಬ್ಬತ್ತಾಯೇವ ನ ನಿಬ್ಬತ್ತನ್ತಿ, ಅನುಪ್ಪನ್ನಾಯೇವ ನ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ, ಅಪಾತುಭೂತಾಯೇವ ನ ಪಾತುಭವನ್ತಿ। ಏವಂ ಹೇತುನಿರೋಧಾ ದುಕ್ಖನಿರೋಧೋ। ಪವತ್ತಂ ಹೇತು, ನಿಮಿತ್ತಂ ಹೇತು, ಆಯೂಹನಾ ಹೇತು। ಆಯೂಹನಾ ಪಚ್ಚಯೋ ಕಿಲೇಸಾನಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಯಾತಿ। ಆಯೂಹನೇ ಆದೀನವಂ ದಿಸ್ವಾ ಅನಾಯೂಹನೇ ಚಿತ್ತಂ ಪಕ್ಖನ್ದತಿ। ಅನಾಯೂಹನೇ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಪಕ್ಖನ್ದತ್ತಾ, ಯೇ ಆಯೂಹನಪಚ್ಚಯಾ ಕಿಲೇಸಾ ನಿಬ್ಬತ್ತೇಯ್ಯುಂ, ತೇ ಅಜಾತಾಯೇವ ನ ಜಾಯನ್ತಿ, ಅನಿಬ್ಬತ್ತಾಯೇವ ನ ನಿಬ್ಬತ್ತನ್ತಿ, ಅನುಪ್ಪನ್ನಾಯೇವ ನ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ, ಅಪಾತುಭೂತಾಯೇವ ನ ಪಾತುಭವನ್ತಿ। ಏವಂ ಹೇತುನಿರೋಧಾ ದುಕ್ಖನಿರೋಧೋ। ಏವಂ ಅತ್ಥಿ ಮಗ್ಗಭಾವನಾ, ಅತ್ಥಿ ಫಲಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾ, ಅತ್ಥಿ ಕಿಲೇಸಪ್ಪಹಾನಂ, ಅತ್ಥಿ ಧಮ್ಮಾಭಿಸಮಯೋತಿ।

ಅಭಿಸಮಯಕಥಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೪. ವಿವೇಕಕಥಾ

೨೨. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ [ಸಂ ನಿ॰ ೩.೫.೧೪೯ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಾ]। ‘‘ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇ ಕೇಚಿ ಬಲಕರಣೀಯಾ ಕಮ್ಮನ್ತಾ ಕರೀಯನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಪಥವಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪಥವಿಯಂ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಏವಮೇತೇ ಬಲಕರಣೀಯಾ ಕಮ್ಮನ್ತಾ ಕರೀಯನ್ತಿ, ಏವಮೇವಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸೀಲಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸೀಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಅರಿಯಂ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕಂ ಮಗ್ಗಂ ಭಾವೇತಿ, ಅರಿಯಂ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕಂ ಮಗ್ಗಂ ಬಹುಲೀಕರೋತಿ।

‘‘ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸೀಲಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸೀಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಅರಿಯಂ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕಂ ಮಗ್ಗಂ ಭಾವೇತಿ, ಅರಿಯಂ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕಂ ಮಗ್ಗಂ ಬಹುಲೀಕರೋತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಂ ಭಾವೇತಿ ವಿವೇಕನಿಸ್ಸಿತಂ ವಿರಾಗನಿಸ್ಸಿತಂ ನಿರೋಧನಿಸ್ಸಿತಂ ವೋಸ್ಸಗ್ಗಪರಿಣಾಮಿಂ। ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪಂ…ಪೇ॰… ಸಮ್ಮಾವಾಚಂ… ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತಂ… ಸಮ್ಮಾಆಜೀವಂ… ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮಂ… ಸಮ್ಮಾಸತಿಂ… ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿಂ ಭಾವೇತಿ ವಿವೇಕನಿಸ್ಸಿತಂ ವಿರಾಗನಿಸ್ಸಿತಂ ನಿರೋಧನಿಸ್ಸಿತಂ ವೋಸ್ಸಗ್ಗಪರಿಣಾಮಿಂ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸೀಲಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸೀಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಅರಿಯಂ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕಂ ಮಗ್ಗಂ ಭಾವೇತಿ, ಅರಿಯಂ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕಂ ಮಗ್ಗಂ ಬಹುಲೀಕರೋತಿ।

೨೩. ‘‘ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇ ಕೇಚಿ [ಯೇಪಿಮೇ (ಸ್ಯಾ॰) ಸಂ॰ ನಿ॰ ೫.೧೫೦ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಾ] ಬೀಜಗಾಮಭೂತಗಾಮಾ ವುದ್ಧಿಂ ವಿರೂಳ್ಹಿಂ ವೇಪುಲ್ಲಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಪಥವಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪಥವಿಯಂ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಏವಮೇತೇ ಬೀಜಗಾಮಭೂತಗಾಮಾ ವುದ್ಧಿಂ ವಿರೂಳ್ಹಿಂ ವೇಪುಲ್ಲಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತಿ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸೀಲಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸೀಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಅರಿಯಂ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕಂ ಮಗ್ಗಂ ಭಾವೇನ್ತೋ ಅರಿಯಂ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕಂ ಮಗ್ಗಂ ಬಹುಲೀಕರೋನ್ತೋ ವುದ್ಧಿಂ ವಿರೂಳ್ಹಿಂ ವೇಪುಲ್ಲಂ ಪಾಪುಣಾತಿ ಧಮ್ಮೇಸು।

‘‘ಕಥಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸೀಲಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸೀಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಅರಿಯಂ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕಂ ಮಗ್ಗಂ ಭಾವೇನ್ತೋ ಅರಿಯಂ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕಂ ಮಗ್ಗಂ ಬಹುಲೀಕರೋನ್ತೋ ವುದ್ಧಿಂ ವಿರೂಳ್ಹಿಂ ವೇಪುಲ್ಲಂ ಪಾಪುಣಾತಿ ಧಮ್ಮೇಸು? ಇಧ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಂ ಭಾವೇತಿ ವಿವೇಕನಿಸ್ಸಿತಂ ವಿರಾಗನಿಸ್ಸಿತಂ ನಿರೋಧನಿಸ್ಸಿತಂ ವೋಸ್ಸಗ್ಗಪರಿಣಾಮಿಂ। ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪಂ ಭಾವೇತಿ…ಪೇ॰… ಸಮ್ಮಾವಾಚಂ ಭಾವೇತಿ… ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತಂ ಭಾವೇತಿ… ಸಮ್ಮಾಆಜೀವಂ ಭಾವೇತಿ… ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮಂ ಭಾವೇತಿ… ಸಮ್ಮಾಸತಿಂ ಭಾವೇತಿ… ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿಂ ಭಾವೇತಿ ವಿವೇಕನಿಸ್ಸಿತಂ ವಿರಾಗನಿಸ್ಸಿತಂ ನಿರೋಧನಿಸ್ಸಿತಂ ವೋಸ್ಸಗ್ಗಪರಿಣಾಮಿಂ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸೀಲಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸೀಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಅರಿಯಂ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕಂ ಮಗ್ಗಂ ಭಾವೇನ್ತೋ ಅರಿಯಂ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕಂ ಮಗ್ಗಂ ಬಹುಲೀಕರೋನ್ತೋ ವುದ್ಧಿಂ ವಿರೂಳ್ಹಿಂ ವೇಪುಲ್ಲಂ ಪಾಪುಣಾತಿ ಧಮ್ಮೇಸೂ’’ತಿ।

೨೪. ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಯಾ ಪಞ್ಚ ವಿವೇಕಾ, ಪಞ್ಚ ವಿರಾಗಾ, ಪಞ್ಚ ನಿರೋಧಾ, ಪಞ್ಚ ವೋಸ್ಸಗ್ಗಾ, ದ್ವಾದಸ ನಿಸ್ಸಯಾ। ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪಸ್ಸ...ಪೇ॰... ಸಮ್ಮಾವಾಚಾಯ... ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತಸ್ಸ... ಸಮ್ಮಾಆಜೀವಸ್ಸ... ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮಸ್ಸ... ಸಮ್ಮಾಸತಿಯಾ... ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಪಞ್ಚ ವಿವೇಕಾ, ಪಞ್ಚ ವಿರಾಗಾ, ಪಞ್ಚ ನಿರೋಧಾ, ಪಞ್ಚ ವೋಸ್ಸಗ್ಗಾ, ದ್ವಾದಸ ನಿಸ್ಸಯಾ।

ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಯಾ ಕತಮೇ ಪಞ್ಚ ವಿವೇಕಾ? ವಿಕ್ಖಮ್ಭನವಿವೇಕೋ, ತದಙ್ಗವಿವೇಕೋ ಸಮುಚ್ಛೇದವಿವೇಕೋ, ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿವಿವೇಕೋ, ನಿಸ್ಸರಣವಿವೇಕೋ। ವಿಕ್ಖಮ್ಭನವಿವೇಕೋ ಚ ನೀವರಣಾನಂ ಪಠಮಜ್ಝಾನಂ ಭಾವಯತೋ , ತದಙ್ಗವಿವೇಕೋ ಚ ದಿಟ್ಠಿಗತಾನಂ ನಿಬ್ಬೇಧಭಾಗಿಯಂ ಸಮಾಧಿಂ ಭಾವಯತೋ, ಸಮುಚ್ಛೇದವಿವೇಕೋ ಚ ಲೋಕುತ್ತರಂ ಖಯಗಾಮಿಮಗ್ಗಂ ಭಾವಯತೋ, ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿವಿವೇಕೋ ಚ ಫಲಕ್ಖಣೇ, ನಿಸ್ಸರಣವಿವೇಕೋ ಚ ನಿರೋಧೋ ನಿಬ್ಬಾನಂ। ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಯಾ ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ವಿವೇಕಾ। ಇಮೇಸು ಪಞ್ಚಸು ವಿವೇಕೇಸು ಛನ್ದಜಾತೋ ಹೋತಿ ಸದ್ಧಾಧಿಮುತ್ತೋ, ಚಿತ್ತಞ್ಚಸ್ಸ ಸ್ವಾಧಿಟ್ಠಿತಂ।

ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಯಾ ಕತಮೇ ಪಞ್ಚ ವಿರಾಗಾ? ವಿಕ್ಖಮ್ಭನವಿರಾಗೋ, ತದಙ್ಗವಿರಾಗೋ, ಸಮುಚ್ಛೇದವಿರಾಗೋ, ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿವಿರಾಗೋ, ನಿಸ್ಸರಣವಿರಾಗೋ। ವಿಕ್ಖಮ್ಭನವಿರಾಗೋ ಚ ನೀವರಣಾನಂ ಪಠಮಜ್ಝಾನಂ ಭಾವಯತೋ, ತದಙ್ಗವಿರಾಗೋ ಚ ದಿಟ್ಠಿಗತಾನಂ ನಿಬ್ಬೇಧಭಾಗಿಯಂ ಸಮಾಧಿಂ ಭಾವಯತೋ, ಸಮುಚ್ಛೇದವಿರಾಗೋ ಚ ಲೋಕುತ್ತರಂ ಖಯಗಾಮಿಮಗ್ಗಂ ಭಾವಯತೋ, ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿವಿರಾಗೋ ಚ ಫಲಕ್ಖಣೇ, ನಿಸ್ಸರಣವಿರಾಗೋ ಚ ನಿರೋಧೋ ನಿಬ್ಬಾನಂ। ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಯಾ ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ವಿರಾಗಾ। ಇಮೇಸು ಪಞ್ಚಸು ವಿರಾಗೇಸು ಛನ್ದಜಾತೋ ಹೋತಿ ಸದ್ಧಾಧಿಮುತ್ತೋ, ಚಿತ್ತಞ್ಚಸ್ಸ ಸ್ವಾಧಿಟ್ಠಿತಂ।

ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಯಾ ಕತಮೇ ಪಞ್ಚ ನಿರೋಧಾ? ವಿಕ್ಖಮ್ಭನನಿರೋಧೋ, ತದಙ್ಗನಿರೋಧೋ, ಸಮುಚ್ಛೇದನಿರೋಧೋ, ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿನಿರೋಧೋ, ನಿಸ್ಸರಣನಿರೋಧೋ। ವಿಕ್ಖಮ್ಭನನಿರೋಧೋ ಚ ನೀವರಣಾನಂ ಪಠಮಜ್ಝಾನಂ ಭಾವಯತೋ, ತದಙ್ಗನಿರೋಧೋ ಚ ದಿಟ್ಠಿಗತಾನಂ ನಿಬ್ಬೇಧಭಾಗಿಯಂ ಸಮಾಧಿಂ ಭಾವಯತೋ, ಸಮುಚ್ಛೇದನಿರೋಧೋ ಚ ಲೋಕುತ್ತರಂ ಖಯಗಾಮಿಮಗ್ಗಂ ಭಾವಯತೋ, ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿನಿರೋಧೋ ಚ ಫಲಕ್ಖಣೇ, ನಿಸ್ಸರಣನಿರೋಧೋ ಚ ಅಮತಾ ಧಾತು। ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಯಾ ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ನಿರೋಧಾ। ಇಮೇಸು ಪಞ್ಚಸು ನಿರೋಧೇಸು ಛನ್ದಜಾತೋ ಹೋತಿ ಸದ್ಧಾಧಿಮುತ್ತೋ, ಚಿತ್ತಞ್ಚಸ್ಸ ಸ್ವಾಧಿಟ್ಠಿತಂ।

ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಯಾ ಕತಮೇ ಪಞ್ಚ ವೋಸ್ಸಗ್ಗಾ? ವಿಕ್ಖಮ್ಭನವೋಸ್ಸಗ್ಗೋ, ತದಙ್ಗವೋಸ್ಸಗ್ಗೋ, ಸಮುಚ್ಛೇದವೋಸ್ಸಗ್ಗೋ, ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿವೋಸ್ಸಗ್ಗೋ, ನಿಸ್ಸರಣವೋಸ್ಸಗ್ಗೋ। ವಿಕ್ಖಮ್ಭನವೋಸ್ಸಗ್ಗೋ ಚ ನೀವರಣಾನಂ ಪಠಮಜ್ಝಾನಂ ಭಾವಯತೋ, ತದಙ್ಗವೋಸ್ಸಗ್ಗೋ ಚ ದಿಟ್ಠಿಗತಾನಂ ನಿಬ್ಬೇಧಭಾಗಿಯಂ ಸಮಾಧಿಂ ಭಾವಯತೋ, ಸಮುಚ್ಛೇದವೋಸ್ಸಗ್ಗೋ ಚ ಲೋಕುತ್ತರಂ ಖಯಗಾಮಿಮಗ್ಗಂ ಭಾವಯತೋ, ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿವೋಸ್ಸಗ್ಗೋ ಚ ಫಲಕ್ಖಣೇ, ನಿಸ್ಸರಣವೋಸ್ಸಗ್ಗೋ ಚ ನಿರೋಧೋ ನಿಬ್ಬಾನಂ। ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಯಾ ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ವೋಸ್ಸಗ್ಗಾ। ಇಮೇಸು ಪಞ್ಚಸು ವೋಸ್ಸಗ್ಗೇಸು ಛನ್ದಜಾತೋ ಹೋತಿ ಸದ್ಧಾಧಿಮುತ್ತೋ, ಚಿತ್ತಞ್ಚಸ್ಸ ಸ್ವಾಧಿಟ್ಠಿತಂ। ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಯಾ ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ವಿವೇಕಾ, ಪಞ್ಚ ವಿರಾಗಾ, ಪಞ್ಚ ನಿರೋಧಾ, ಪಞ್ಚ ವೋಸ್ಸಗ್ಗಾ, ದ್ವಾದಸ ನಿಸ್ಸಯಾ।

೨೫. ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪಸ್ಸ ...ಪೇ॰... ಸಮ್ಮಾವಾಚಾಯ... ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತಸ್ಸ... ಸಮ್ಮಾಆಜೀವಸ್ಸ... ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮಸ್ಸ... ಸಮ್ಮಾಸತಿಯಾ... ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಕತಮೇ ಪಞ್ಚ ವಿವೇಕಾ? ವಿಕ್ಖಮ್ಭನವಿವೇಕೋ, ತದಙ್ಗವಿವೇಕೋ, ಸಮುಚ್ಛೇದವಿವೇಕೋ, ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿವಿವೇಕೋ, ನಿಸ್ಸರಣವಿವೇಕೋ। ವಿಕ್ಖಮ್ಭನವಿವೇಕೋ ಚ ನೀವರಣಾನಂ ಪಠಮಜ್ಝಾನಂ ಭಾವಯತೋ, ತದಙ್ಗವಿವೇಕೋ ಚ ದಿಟ್ಠಿಗತಾನಂ ನಿಬ್ಬೇಧಭಾಗಿಯಂ ಸಮಾಧಿಂ ಭಾವಯತೋ, ಸಮುಚ್ಛೇದವಿವೇಕೋ ಚ ಲೋಕುತ್ತರಂ ಖಯಗಾಮಿಮಗ್ಗಂ

ಭಾವಯತೋ, ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿವಿವೇಕೋ ಚ ಫಲಕ್ಖಣೇ ನಿಸ್ಸರಣವಿವೇಕೋ ಚ ನಿರೋಧೋ ನಿಬ್ಬಾನಂ। ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ವಿವೇಕಾ। ಇಮೇಸು ಪಞ್ಚಸು ವಿವೇಕೇಸು ಛನ್ದಜಾತೋ ಹೋತಿ ಸದ್ಧಾಧಿಮುತ್ತೋ, ಚಿತ್ತಞ್ಚಸ್ಸ ಸ್ವಾಧಿಟ್ಠಿತಂ।

ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಕತಮೇ ಪಞ್ಚ ವಿರಾಗಾ? ವಿಕ್ಖಮ್ಭನವಿರಾಗೋ, ತದಙ್ಗವಿರಾಗೋ, ಸಮುಚ್ಛೇದವಿರಾಗೋ , ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿವಿರಾಗೋ, ನಿಸ್ಸರಣವಿರಾಗೋ। ವಿಕ್ಖಮ್ಭನವಿರಾಗೋ ಚ ನೀವರಣಾನಂ ಪಠಮಜ್ಝಾನಂ ಭಾವಯತೋ, ತದಙ್ಗವಿರಾಗೋ ಚ ದಿಟ್ಠಿಗತಾನಂ ನಿಬ್ಬೇಧಭಾಗಿಯಂ ಸಮಾಧಿಂ ಭಾವಯತೋ, ಸಮುಚ್ಛೇದವಿರಾಗೋ ಚ ಲೋಕುತ್ತರಂ ಖಯಗಾಮಿಮಗ್ಗಂ ಭಾವಯತೋ, ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿವಿರಾಗೋ ಚ ಫಲಕ್ಖಣೇ, ನಿಸ್ಸರಣವಿರಾಗೋ ಚ ನಿರೋಧೋ ನಿಬ್ಬಾನಂ। ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ವಿರಾಗಾ। ಇಮೇಸು ಪಞ್ಚಸು ವಿರಾಗೇಸು ಛನ್ದಜಾತೋ ಹೋತಿ ಸದ್ಧಾಧಿಮುತ್ತೋ, ಚಿತ್ತಞ್ಚಸ್ಸ ಸ್ವಾಧಿಟ್ಠಿತಂ।

ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಕತಮೇ ಪಞ್ಚ ನಿರೋಧಾ? ವಿಕ್ಖಮ್ಭನನಿರೋಧೋ , ತದಙ್ಗನಿರೋಧೋ, ಸಮುಚ್ಛೇದನಿರೋಧೋ, ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿನಿರೋಧೋ, ನಿಸ್ಸರಣನಿರೋಧೋ। ವಿಕ್ಖಮ್ಭನನಿರೋಧೋ ಚ ನೀವರಣಾನಂ ಪಠಮಜ್ಝಾನಂ ಭಾವಯತೋ, ತದಙ್ಗನಿರೋಧೋ ಚ ದಿಟ್ಠಿಗತಾನಂ ನಿಬ್ಬೇಧಭಾಗಿಯಂ ಸಮಾಧಿಂ ಭಾವಯತೋ, ಸಮುಚ್ಛೇದನಿರೋಧೋ ಚ ಲೋಕುತ್ತರಂ ಖಯಗಾಮಿಮಗ್ಗಂ ಭಾವಯತೋ, ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿನಿರೋಧೋ ಚ ಫಲಕ್ಖಣೇ, ನಿಸ್ಸರಣನಿರೋಧೋ ಚ ಅಮತಾ ಧಾತು। ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ನಿರೋಧಾ। ಇಮೇಸು ಪಞ್ಚಸು ನಿರೋಧೇಸು ಛನ್ದಜಾತೋ ಹೋತಿ ಸದ್ಧಾಧಿಮುತ್ತೋ, ಚಿತ್ತಞ್ಚಸ್ಸ ಸ್ವಾಧಿಟ್ಠಿತಂ।

ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಕತಮೇ ಪಞ್ಚ ವೋಸ್ಸಗ್ಗಾ? ವಿಕ್ಖಮ್ಭನವೋಸ್ಸಗ್ಗೋ, ತದಙ್ಗವೋಸ್ಸಗ್ಗೋ, ಸಮುಚ್ಛೇದವೋಸ್ಸಗ್ಗೋ, ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿವೋಸ್ಸಗ್ಗೋ, ನಿಸ್ಸರಣವೋಸ್ಸಗ್ಗೋ। ವಿಕ್ಖಮ್ಭನವೋಸ್ಸಗ್ಗೋ ಚ ನೀವರಣಾನಂ ಪಠಮಜ್ಝಾನಂ ಭಾವಯತೋ, ತದಙ್ಗವೋಸ್ಸಗ್ಗೋ ಚ ದಿಟ್ಠಿಗತಾನಂ ನಿಬ್ಬೇಧಭಾಗಿಯಂ ಸಮಾಧಿಂ ಭಾವಯತೋ, ಸಮುಚ್ಛೇದವೋಸ್ಸಗ್ಗೋ ಚ ಲೋಕುತ್ತರಂ ಖಯಗಾಮಿಮಗ್ಗಂ ಭಾವಯತೋ, ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿವೋಸ್ಸಗ್ಗೋ ಚ ಫಲಕ್ಖಣೇ, ನಿಸ್ಸರಣವೋಸ್ಸಗ್ಗೋ ಚ ನಿರೋಧೋ ನಿಬ್ಬಾನಂ। ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ವೋಸ್ಸಗ್ಗಾ। ಇಮೇಸು ಪಞ್ಚಸು ವೋಸ್ಸಗ್ಗೇಸು ಛನ್ದಜಾತೋ ಹೋತಿ ಸದ್ಧಾಧಿಮುತ್ತೋ, ಚಿತ್ತಞ್ಚಸ್ಸ ಸ್ವಾಧಿಟ್ಠಿತಂ। ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿಸ್ಸ ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ವಿವೇಕಾ, ಪಞ್ಚ ವಿರಾಗಾ, ಪಞ್ಚ ನಿರೋಧಾ, ಪಞ್ಚ ವೋಸ್ಸಗ್ಗಾ, ದ್ವಾದಸ ನಿಸ್ಸಯಾ।

೧೬. "ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇ ಕೇಚಿ ಬಲಕರಣೀಯಾ ಕಮ್ಮನ್ತಾ ಕರೀಯನ್ತಿ , ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಪಥವಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪಥವಿಯಂ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಏವಮೇತೇ ಬಲಕರಣೀಯಾ ಕಮ್ಮನ್ತಾ ಕರೀಯನ್ತಿ; ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸೀಲಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸೀಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಸತ್ತ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೇ ಭಾವೇತಿ, ಸತ್ತ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೇ ಬಹುಲೀಕರೋತಿ...ಪೇ॰... ಸತ್ತ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೇ ಭಾವೇನ್ತೋ ಸತ್ತ ಬೋಜ್ಝಙ್ಗೇ ಬಹುಲೀಕರೋನ್ತೋ ವುದ್ಧಿಂ ವಿರೂಳ್ಹಿಂ ವೇಪುಲ್ಲಂ ಪಾಪುಣಾತಿ ಧಮ್ಮೇಸು...ಪೇ॰... ಪಞ್ಚ ಬಲಾನಿ ಭಾವೇತಿ, ಪಞ್ಚ ಬಲಾನಿ ಬಹುಲೀಕರೋತಿ...ಪೇ॰... ಪಞ್ಚ ಬಲಾನಿ ಭಾವೇನ್ತೋ ಪಞ್ಚ ಬಲಾನಿ ಬಹುಲೀಕರೋನ್ತೋ ವುದ್ಧಿಂ ವಿರೂಳ್ಹಿಂ ವೇಪುಲ್ಲಂ ಪಾಪುಣಾತಿ ಧಮ್ಮೇಸು...ಪೇ॰... ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಭಾವೇತಿ, ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಬಹುಲೀಕರೋತಿ...ಪೇ॰...।

"ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇ ಕೇಚಿ ಬೀಜಗಾಮಭೂತಗಾಮಾ ವುದ್ಧಿಂ ವಿರೂಳ್ಹಿಂ ವೇಪುಲ್ಲಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಪಥವಿಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪಥವಿಯಂ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಏವಮೇತೇ ಬೀಜಗಾಮಭೂತಗಾಮಾ ವುದ್ಧಿಂ ವಿರೂಳ್ಹಿಂ ವೇಪುಲ್ಲಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತಿ, ಏವಮೇವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸೀಲಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸೀಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಭಾವೇನ್ತೋ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಬಹುಲೀಕರೋನ್ತೋ ವುದ್ಧಿಂ ವಿರೂಳ್ಹಿಂ ವೇಪುಲ್ಲಂ ಪಾಪುಣಾತಿ ಧಮ್ಮೇಸು।

"ಕಥಞ್ಚ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸೀಲಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸೀಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಭಾವೇನ್ತೋ ಪಞ್ಚಿನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಬಹುಲೀಕರೋನ್ತೋ ವುದ್ಧಿಂ ವಿರೂಳ್ಹಿಂ ವೇಪುಲ್ಲಂ ಪಾಪುಣಾತಿ ಧಮ್ಮೇಸು? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಭಾವೇತಿ

ವಿವೇಕನಿಸ್ಸಿತಂ ವಿರಾಗನಿಸ್ಸಿತಂ ನಿರೋಧನಿಸ್ಸಿತಂ ವೋಸ್ಸಗ್ಗಪರಿಣಾಮಿಂ। ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಭಾವೇತಿ...ಪೇ॰... ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಭಾವೇತಿ...ಪೇ॰... ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಭಾವೇತಿ...ಪೇ॰... ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಭಾವೇತಿ ವಿವೇಕನಿಸ್ಸಿತಂ ವಿರಾಗನಿಸ್ಸಿತಂ ನಿರೋಧನಿಸ್ಸಿತಂ ವೋಸ್ಸಗ್ಗಪರಿಣಾಮಿಂ। ಏವಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸೀಲಂ ನಿಸ್ಸಾಯ...ಪೇ॰... ಪಾಪುಣಾತಿ ಧಮ್ಮೇಸೂ"ತಿ।

೧. ಇನ್ದ್ರಿಯನಿದ್ದೇಸೋ

೧೭. ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಪಞ್ಚ ವಿವೇಕಾ, ಪಞ್ಚ ವಿರಾಗಾ, ಪಞ್ಚ ನಿರೋಧಾ, ಪಞ್ಚ ವೋಸ್ಸಗ್ಗಾ, ದ್ವಾದಸ ನಿಸ್ಸಯಾ। ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ...ಪೇ॰... ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ... ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ... ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಪಞ್ಚ ವಿವೇಕಾ, ಪಞ್ಚ ವಿರಾಗಾ, ಪಞ್ಚ ನಿರೋಧಾ, ಪಞ್ಚ ವೋಸ್ಸಗ್ಗಾ, ದ್ವಾದಸ ನಿಸ್ಸಯಾ।

ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಕತಮೇ ಪಞ್ಚ ವಿವೇಕಾ? ವಿಕ್ಖಮ್ಭನವಿವೇಕೋ, ತದಙ್ಗವಿವೇಕೋ, ಸಮುಚ್ಛೇದವಿವೇಕೋ, ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿವಿವೇಕೋ, ನಿಸ್ಸರಣವಿವೇಕೋ। ವಿಕ್ಖಮ್ಭನವಿವೇಕೋ ಚ ನೀವರಣಾನಂ ಪಠಮಜ್ಝಾನಂ ಭಾವಯತೋ, ತದಙ್ಗವಿವೇಕೋ ಚ ದಿಟ್ಠಿಗತಾನಂ ನಿಬ್ಬೇಧಭಾಗಿಯಂ ಸಮಾಧಿಂ ಭಾವಯತೋ, ಸಮುಚ್ಛೇದವಿವೇಕೋ ಚ ಲೋಕುತ್ತರಂ ಖಯಗಾಮಿಮಗ್ಗಂ ಭಾವಯತೋ, ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿವಿವೇಕೋ ಚ ಫಲಕ್ಖಣೇ, ನಿಸ್ಸರಣವಿವೇಕೋ ಚ ನಿರೋಧೋ ನಿಬ್ಬಾನಂ। ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ವಿವೇಕಾ। ಇಮೇಸು ಪಞ್ಚಸು ವಿವೇಕೇಸು ಛನ್ದಜಾತೋ ಹೋತಿ ಸದ್ಧಾಧಿಮುತ್ತೋ, ಚಿತ್ತಞ್ಚಸ್ಸ ಸ್ವಾಧಿಟ್ಠಿತಂ...ಪೇ॰... ಸದ್ಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ವಿವೇಕಾ, ಪಞ್ಚ ವಿರಾಗಾ, ಪಞ್ಚ ನಿರೋಧಾ, ಪಞ್ಚ ವೋಸ್ಸಗ್ಗಾ, ದ್ವಾದಸ ನಿಸ್ಸಯಾ।

ವೀರಿಯಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ...ಪೇ॰... ಸತಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ...ಪೇ॰... ಸಮಾಧಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ... ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಕತಮೇ ಪಞ್ಚ ವಿವೇಕಾ? ವಿಕ್ಖಮ್ಭನವಿವೇಕೋ, ತದಙ್ಗವಿವೇಕೋ, ಸಮುಚ್ಛೇದವಿವೇಕೋ, ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಿವಿವೇಕೋ, ನಿಸ್ಸರಣವಿವೇಕೋ...ಪೇ॰... ಪಞ್ಞಿನ್ದ್ರಿಯಸ್ಸ ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ವಿವೇಕಾ, ಪಞ್ಚ ವಿರಾಗಾ, ಪಞ್ಚ ನಿರೋಧಾ , ಪಞ್ಚ ವೋಸ್ಸಗ್ಗಾ, ದ್ವಾದಸ ನಿಸ್ಸಯಾತಿ।

ವಿವೇಕಕಥಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೫. ಚರಿಯಾಕಥಾ

೧೮. **ಚರಿಯಾತಿ** , ಅಟ್ಠ ಚರಿಯಾಯೋ - ಇರಿಯಾಪಥಚರಿಯಾ, ಆಯತನಚರಿಯಾ, ಸತಿಚರಿಯಾ, ಸಮಾಧಿಚರಿಯಾ, ಞಾಣಚರಿಯಾ, ಮಗ್ಗಚರಿಯಾ, ಪತ್ತಿಚರಿಯಾ, ಲೋಕತ್ಥಚರಿಯಾತಿ।

ಇರಿಯಾಪಥಚರಿಯಾತಿ ಚತೂಸು ಇರಿಯಾಪಥೇಸು। **ಆಯತನಚರಿಯಾತಿ** ಛಸು ಅಜ್ಝತ್ತಿಕಬಾಹಿರೇಸು ಆಯತನೇಸು। **ಸತಿಚರಿಯಾತಿ** ಚತೂಸು ಸತಿಪಟ್ಠಾನೇಸು। **ಸಮಾಧಿಚರಿಯಾತಿ** ಚತೂಸು ಝಾನೇಸು। **ಞಾಣಚರಿಯಾತಿ** ಚತೂಸು ಅರಿಯಸಚ್ಚೇಸು। **ಮಗ್ಗಚರಿಯಾತಿ** ಚತೂಸು ಅರಿಯಮಗ್ಗೇಸು। **ಪತ್ತಿಚರಿಯಾತಿ** ಚತೂಸು ಸಾಮಞ್ಞಫಲೇಸು। **ಲೋಕತ್ಥಚರಿಯಾತಿ** ತಥಾಗತೇಸು ಅರಹನ್ತೇಸು ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇಸು ಪದೇಸೇ [ಪದೇಸೋ (ಸ್ಯಾ॰)] ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧೇಸು ಪದೇಸೇ ಸಾವಕೇಸು।

ಇರಿಯಾಪಥಚರಿಯಾ ಚ ಪಣಿಧಿಸಮ್ಪನ್ನಾನಂ। ಆಯತನಚರಿಯಾ ಚ ಇನ್ದ್ರಿಯೇಸು ಗುತ್ತದ್ವಾರಾನಂ। ಸತಿಚರಿಯಾ ಚ ಅಪ್ಪಮಾದವಿಹಾರೀನಂ। ಸಮಾಧಿಚರಿಯಾ ಚ ಅಧಿಚಿತ್ತಮನುಯುತ್ತಾನಂ। ಞಾಣಚರಿಯಾ ಚ ಬುದ್ಧಿಸಮ್ಪನ್ನಾನಂ। ಮಗ್ಗಚರಿಯಾ ಚ ಸಮ್ಮಾಪಟಿಪನ್ನಾನಂ। ಪತ್ತಿಚರಿಯಾ ಚ ಅಧಿಗತಫಲಾನಂ। ಲೋಕತ್ಥಚರಿಯಾ ಚ ತಥಾಗತಾನಂ ಅರಹನ್ತಾನಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಾನಂ ಪದೇಸೇ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾನಂ ಪದೇಸೇ ಸಾವಕಾನಂ। ಇಮಾ ಅಟ್ಠ ಚರಿಯಾಯೋ।

೧೯. ಅಪರಾಪಿ ಅಟ್ಠ ಚರಿಯಾಯೋ। ಅಧಿಮುಚ್ಚನ್ತೋ ಸದ್ಧಾಯ ಚರತಿ, ಪಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ವೀರಿಯೇನ ಚರತಿ, ಉಪಟ್ಠಾಪೇನ್ತೋ ಸತಿಯಾ ಚರತಿ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ ಕರೋನ್ತೋ ಸಮಾಧಿನಾ ಚರತಿ, ಪಜಾನನ್ತೋ ಪಞ್ಞಾಯ ಚರತಿ, ವಿಜಾನನ್ತೋ ವಿಞ್ಞಾಣಚರಿಯಾಯ ಚರತಿ, ಏವಂ ಪಟಿಪನ್ನಸ್ಸ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಆಯಾಪೇನ್ತೀತಿ ಆಯತನಚರಿಯಾಯ ಚರತಿ, ಏವಂ ಪಟಿಪನ್ನೋ ವಿಸೇಸಮಧಿಗಚ್ಛತೀತಿ ವಿಸೇಸಚರಿಯಾಯ ಚರತಿ। ಇಮಾ ಅಟ್ಠ ಚರಿಯಾಯೋ।

ಅಪರಾಪಿ ಅಟ್ಠ ಚರಿಯಾಯೋ। ದಸ್ಸನಚರಿಯಾ ಚ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಯಾ, ಅಭಿನಿರೋಪನಚರಿಯಾ ಚ ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪಸ್ಸ, ಪರಿಗ್ಗಹಚರಿಯಾ ಚ ಸಮ್ಮಾವಾಚಾಯ, ಸಮುಟ್ಠಾನಚರಿಯಾ ಚ ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತಸ್ಸ, ವೋದಾನಚರಿಯಾ ಚ ಸಮ್ಮಾಆಜೀವಸ್ಸ, ಪಗ್ಗಹಚರಿಯಾ ಚ ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮಸ್ಸ, ಉಪಟ್ಠಾನಚರಿಯಾ ಚ ಸಮ್ಮಾಸತಿಯಾ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಚರಿಯಾ ಚ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿಸ್ಸ। ಇಮಾ ಅಟ್ಠ ಚರಿಯಾಯೋತಿ।

ಚರಿಯಾಕಥಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೬. ಪಾಟಿಹಾರಿಯಕಥಾ

೨೦. "ತೀಣಿಮಾನಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ [ಅಂ॰ ನಿ॰ ೩.೬೧ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಾ], ಪಾಟಿಹಾರಿಯಾನಿ। ಕತಮಾನಿ ತೀಣಿ? ಇದ್ಧಿಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ, ಆದೇಸನಾಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ, ಅನುಸಾಸನೀಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ।

"ಕತಮಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದ್ಧಿಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚೋ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಇದ್ಧಿವಿಧಂ ಪಚ್ಚನುಭೋತಿ - ಏಕೋಪಿ ಹುತ್ವಾ ಬಹುಧಾ ಹೋತಿ , ಬಹುಧಾಪಿ ಹುತ್ವಾ ಏಕೋ ಹೋತಿ; ಆವಿಭಾವಂ ತಿರೋಭಾವಂ…ಪೇ॰… ಯಾವ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಾಪಿ ಕಾಯೇನ ವಸಂ ವತ್ತೇತಿ। ಇದಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಇದ್ಧಿಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ।

"ಕತಮಞ್ಚ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆದೇಸನಾಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚೋ ನಿಮಿತ್ತೇನ ಆದಿಸತಿ - 'ಏವಮ್ಪಿ ತೇ ಮನೋ, ಇತ್ಥಮ್ಪಿ ತೇ ಮನೋ, ಇತಿಪಿ ತೇ ಚಿತ್ತ'ನ್ತಿ। ಸೋ ಬಹುಂ ಚೇಪಿ ಆದಿಸತಿ, ತಥೇವ ತಂ ಹೋತಿ, ನೋ ಅಞ್ಞಥಾ। ಇಧ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚೋ ನ ಹೇವ ಖೋ ನಿಮಿತ್ತೇನ ಆದಿಸತಿ, ಅಪಿ ಚ ಖೋ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ವಾ ಅಮನುಸ್ಸಾನಂ ವಾ ದೇವತಾನಂ ವಾ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಆದಿಸತಿ - 'ಏವಮ್ಪಿ ತೇ ಮನೋ, ಇತ್ಥಮ್ಪಿ ತೇ ಮನೋ, ಇತಿಪಿ ತೇ ಚಿತ್ತ'ನ್ತಿ। ಸೋ ಬಹುಂ ಚೇಪಿ ಆದಿಸತಿ, ತಥೇವ ತಂ ಹೋತಿ, ನೋ ಅಞ್ಞಥಾ। ಇಧ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚೋ ನ ಹೇವ ಖೋ ನಿಮಿತ್ತೇನ ಆದಿಸತಿ, ನಪಿ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ವಾ ಅಮನುಸ್ಸಾನಂ ವಾ ದೇವತಾನಂ ವಾ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಆದಿಸತಿ, ಅಪಿ ಚ ಖೋ ವಿತಕ್ಕಯತೋ ವಿಚಾರಯತೋ ವಿತಕ್ಕವಿಪ್ಫಾರಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಆದಿಸತಿ - 'ಏವಮ್ಪಿ ತೇ ಮನೋ, ಇತ್ಥಮ್ಪಿ ತೇ ಮನೋ, ಇತಿಪಿ ತೇ ಚಿತ್ತ'ನ್ತಿ। ಸೋ ಬಹುಂ ಚೇಪಿ ಆದಿಸತಿ, ತಥೇವ ತಂ ಹೋತಿ, ನೋ ಅಞ್ಞಥಾ। ಇಧ ಪನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚೋ ನ ಹೇವ ಖೋ ನಿಮಿತ್ತೇನ ಆದಿಸತಿ, ನಪಿ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ವಾ ಅಮನುಸ್ಸಾನಂ ವಾ ದೇವತಾನಂ ವಾ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಆದಿಸತಿ, ನಪಿ ವಿತಕ್ಕಯತೋ ವಿಚಾರಯತೋ ವಿತಕ್ಕವಿಪ್ಫಾರಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ಆದಿಸತಿ, ಅಪಿ ಚ ಖೋ ಅವಿತಕ್ಕಂ ಅವಿಚಾರಂ ಸಮಾಧಿಂ ಸಮಾಪನ್ನಸ್ಸ ಚೇತಸಾ ಚೇತೋ ಪರಿಚ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ - 'ಯಥಾ ಇಮಸ್ಸ ಭೋತೋ ಮನೋಸಙ್ಖಾರಾ ಪಣಿಹಿತಾ ಇಮಸ್ಸ [ತಥಾ ಇಮಸ್ಸ (ಸ್ಯಾ॰), ಯಥಾ ಇಮಸ್ಸ (ಕ॰) ಅಂ॰ ನಿ॰ ೩.೬೧ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಾ] ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಅನನ್ತರಾ ಅಮುಕಂ ನಾಮ ವಿತಕ್ಕಂ ವಿತಕ್ಕಯಿಸ್ಸತೀ'ತಿ [ವಿತಕ್ಕೇಸ್ಸತೀತಿ (ಸ್ಯಾ॰) ಅಂ॰ ನಿ॰ ೩.೬೧]। ಸೋ ಬಹುಂ ಚೇಪಿ ಆದಿಸತಿ, ತಥೇವ ತಂ ಹೋತಿ, ನೋ ಅಞ್ಞಥಾ। ಇದಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಆದೇಸನಾಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ।

"ಕತಮಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನುಸಾಸನೀಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚೋ ಏವಮನುಸಾಸತಿ - 'ಏವಂ ವಿತಕ್ಕೇಥ, ಮಾ ಏವಂ ವಿತಕ್ಕಯಿತ್ಥ। ಏವಂ ಮನಸಿ ಕರೋಥ, ಮಾ ಏವಂ ಮನಸಿ ಕರಿತ್ಥ। ಇದಂ ಪಜಹಥ, ಇದಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರಥಾ'ತಿ। ಇದಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅನುಸಾಸನೀಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ। ಇಮಾನಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತೀಣಿ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಾನಿ"।

೩೧. ನೇಕ್ಖಮ್ಮಂ ಇಜ್ಝತೀತಿ - ಇದ್ಧಿ। ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಂ ಪಟಿಹರತೀತಿ - ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ। ಯೇ ತೇನ ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ವಿಸುದ್ಧಚಿತ್ತಾ ಅನಾವಿಲಸಙ್ಕಪ್ಪಾತಿ - ಆದೇಸನಾಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ। "ತಂ ಖೋ ಪನ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಂ ಏವಂ ಆಸೇವಿತಬ್ಬಂ, ಏವಂ ಭಾವೇತಬ್ಬಂ , ಏವಂ ಬಹುಲೀಕಾತಬ್ಬಂ, ಏವಂ ತದನುಧಮ್ಮತಾ ಸತಿ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬಾ"ತಿ - ಅನುಸಾಸನೀಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ।

ಅಬ್ಯಾಪಾದೋ ಇಜ್ಝತೀತಿ - ಇದ್ಧಿ। ಬ್ಯಾಪಾದಂ ಪಟಿಹರತೀತಿ - ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ। ಯೇ ತೇನ ಅಬ್ಯಾಪಾದೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ವಿಸುದ್ಧಚಿತ್ತಾ ಅನಾವಿಲಸಙ್ಕಪ್ಪಾತಿ - ಆದೇಸನಾಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ। "ಸೋ ಖೋ ಪನ ಅಬ್ಯಾಪಾದೋ ಏವಂ ಆಸೇವಿತಬ್ಬೋ, ಏವಂ ಭಾವೇತಬ್ಬೋ, ಏವಂ ಬಹುಲೀಕಾತಬ್ಬೋ, ಏವಂ ತದನುಧಮ್ಮತಾ ಸತಿ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬಾ"ತಿ - ಅನುಸಾಸನೀಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ।

ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾ ಇಜ್ಝತೀತಿ - ಇದ್ಧಿ। ಥಿನಮಿದ್ಧಂ ಪಟಿಹರತೀತಿ - ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ। ಯೇ ತಾಯ ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತಾ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ವಿಸುದ್ಧಚಿತ್ತಾ ಅನಾವಿಲಸಙ್ಕಪ್ಪಾತಿ - ಆದೇಸನಾಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ। "ಸಾ ಖೋ ಪನ ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾ ಏವಂ ಆಸೇವಿತಬ್ಬಾ, ಏವಂ ಭಾವೇತಬ್ಬಾ, ಏವಂ ಬಹುಲೀಕಾತಬ್ಬಾ, ಏವಂ ತದನುಧಮ್ಮತಾ ಸತಿ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬಾ"ತಿ - ಅನುಸಾಸನೀಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ।

ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಇಜ್ಝತೀತಿ - ಇದ್ಧಿ। ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ಪಟಿಹರತೀತಿ - ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ। ಯೇ ತೇನ ಅವಿಕ್ಖೇಪೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ವಿಸುದ್ಧಚಿತ್ತಾ ಅನಾವಿಲಸಙ್ಕಪ್ಪಾತಿ - ಆದೇಸನಾಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ। "ಸೋ ಖೋ ಪನ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಏವಂ ಆಸೇವಿತಬ್ಬೋ, ಏವಂ ಭಾವೇತಬ್ಬೋ, ಏವಂ ಬಹುಲೀಕಾತಬ್ಬೋ, ಏವಂ ತದನುಧಮ್ಮತಾ ಸತಿ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬಾ"ತಿ - ಅನುಸಾಸನೀಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ।

ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನಂ ಇಜ್ಝತೀತಿ - ಇದ್ಧಿ। ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಂ ಪಟಿಹರತೀತಿ - ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ। ಯೇ ತೇನ ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ವಿಸುದ್ಧಚಿತ್ತಾ ಅನಾವಿಲಸಙ್ಕಪ್ಪಾತಿ - ಆದೇಸನಾಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ। "ತಂ ಖೋ ಪನ ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನಂ ಏವಂ ಆಸೇವಿತಬ್ಬಂ, ಏವಂ ಭಾವೇತಬ್ಬಂ, ಏವಂ ಬಹುಲೀಕಾತಬ್ಬಂ, ಏವಂ ತದನುಧಮ್ಮತಾ, ಸತಿ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬಾ"ತಿ - ಅನುಸಾಸನೀಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ।

ಞಾಣಂ ಇಜ್ಝತೀತಿ - ಇದ್ಧಿ। ಅವಿಜ್ಜಂ ಪಟಿಹರತೀತಿ - ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ। ಯೇ ತೇನ ಞಾಣೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ವಿಸುದ್ಧಚಿತ್ತಾ ಅನಾವಿಲಸಙ್ಕಪ್ಪಾತಿ - ಆದೇಸನಾಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ। "ತಂ ಖೋ ಪನ ಞಾಣಂ ಏವಂ ಆಸೇವಿತಬ್ಬಂ, ಏವಂ ಭಾವೇತಬ್ಬಂ, ಏವಂ ಬಹುಲೀಕಾತಬ್ಬಂ, ಏವಂ ತದನುಧಮ್ಮತಾ ಸತಿ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬಾ"ತಿ - ಅನುಸಾಸನೀಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ।

ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಇಜ್ಝತೀತಿ - ಇದ್ಧಿ। ಅರತಿಂ ಪಟಿಹರತೀತಿ - ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ। ಯೇ ತೇನ ಪಾಮೋಜ್ಜೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ವಿಸುದ್ಧಚಿತ್ತಾ ಅನಾವಿಲಸಙ್ಕಪ್ಪಾತಿ - ಆದೇಸನಾಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ। "ತಂ ಖೋ ಪನ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಏವಂ ಆಸೇವಿತಬ್ಬಂ, ಏವಂ ಭಾವೇತಬ್ಬಂ , ಏವಂ ಬಹುಲೀಕಾತಬ್ಬಂ, ಏವಂ ತದನುಧಮ್ಮತಾ ಸತಿ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬಾ"ತಿ - ಅನುಸಾಸನೀಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ… ಪೇ॰…।

ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಇಜ್ಝತೀತಿ - ಇದ್ಧಿ। ನೀವರಣೇ ಪಟಿಹರತೀತಿ - ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ। ಯೇ ತೇನ ಪಠಮೇನ ಝಾನೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ವಿಸುದ್ಧಚಿತ್ತಾ ಅನಾವಿಲಸಙ್ಕಪ್ಪಾತಿ - ಆದೇಸನಾಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ। "ತಂ ಖೋ ಪನ ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಏವಂ ಆಸೇವಿತಬ್ಬಂ, ಏವಂ ಭಾವೇತಬ್ಬಂ, ಏವಂ ಬಹುಲೀಕಾತಬ್ಬಂ, ಏವಂ ತದನುಧಮ್ಮತಾ ಸತಿ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬಾ"ತಿ - ಅನುಸಾಸನೀಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ…ಪೇ॰…।

ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೋ ಇಜ್ಝತೀತಿ - ಇದ್ಧಿ। ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇ ಪಟಿಹರತೀತಿ - ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ। ಯೇ ತೇನ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ವಿಸುದ್ಧಚಿತ್ತಾ ಅನಾವಿಲಸಙ್ಕಪ್ಪಾತಿ - ಆದೇಸನಾಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ। "ಸೋ ಖೋ ಪನ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೋ ಏವಂ ಆಸೇವಿತಬ್ಬೋ, ಏವಂ ಭಾವೇತಬ್ಬೋ, ಏವಂ ಬಹುಲೀಕಾತಬ್ಬೋ, ಏವಂ ತದನುಧಮ್ಮತಾ ಸತಿ ಉಪಟ್ಠಾಪೇತಬ್ಬಾ"ತಿ - ಅನುಸಾಸನೀಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ।

೩೨. ನೇಕ್ಖಮ್ಮಂ ಇಜ್ಝತೀತಿ - ಇದ್ಧಿ। ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಂ ಪಟಿಹರತೀತಿ - ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ। ಯಾ ಚ ಇದ್ಧಿ ಯಞ್ಚ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ, ಇದಂ ವುಚ್ಚತಿ ಇದ್ಧಿಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ। ಅಬ್ಯಾಪಾದೋ ಇಜ್ಝತೀತಿ - ಇದ್ಧಿ। ಬ್ಯಾಪಾದಂ ಪಟಿಹರತೀತಿ - ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ। ಯಾ ಚ ಇದ್ಧಿ ಯಞ್ಚ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ, ಇದಂ ವುಚ್ಚತಿ ಇದ್ಧಿಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ। ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾ ಇಜ್ಝತೀತಿ - ಇದ್ಧಿ। ಥಿನಮಿದ್ಧಂ ಪಟಿಹರತೀತಿ - ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ...ಪೇ॰... ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೋ ಇಜ್ಝತೀತಿ - ಇದ್ಧಿ। ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇ ಪಟಿಹರತೀತಿ - ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ। ಯಾ ಚ ಇದ್ಧಿ ಯಞ್ಚ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ, ಇದಂ ವುಚ್ಚತಿ ಇದ್ಧಿಪಾಟಿಹಾರಿಯನ್ತಿ ।

ಪಾಟಿಹಾರಿಯಕಥಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೭. ಸಮಸೀಸಕಥಾ

೩೩. ಸಬ್ಬಧಮ್ಮಾನಂ [ಸಬ್ಬೇಸಂ ಧಮ್ಮಾನಂ (ಕ॰) ಪಟಿ॰ ಮ॰ ೧.೮೭ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಾ] ಸಮ್ಮಾಸಮುಚ್ಛೇದೇ ನಿರೋಧೇ ಚ ಅನುಪಟ್ಠಾನತಾ ಪಞ್ಞಾ ಸಮಸೀಸಟ್ಠೇ ಞಾಣಂ।

ಸಬ್ಬಧಮ್ಮಾನನ್ತಿ ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧಾ, ದ್ವಾದಸಾಯತನಾನಿ, ಅಟ್ಠಾರಸ ಧಾತುಯೋ, ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ, ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ, ಅಬ್ಯಾಕತಾ ಧಮ್ಮಾ, ಕಾಮಾವಚರಾ ಧಮ್ಮಾ, ರೂಪಾವಚರಾ ಧಮ್ಮಾ, ಅರೂಪಾವಚರಾ ಧಮ್ಮಾ, ಅಪರಿಯಾಪನ್ನಾ ಧಮ್ಮಾ। **ಸಮ್ಮಾ ಸಮುಚ್ಛೇದೇ**ತಿ ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇನ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಂ ಸಮ್ಮಾ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ದತಿ, ಅಬ್ಯಾಪಾದೇನ ಬ್ಯಾಪಾದಂ ಸಮ್ಮಾ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ದತಿ, ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾಯ ಥಿನಮಿದ್ಧಂ ಸಮ್ಮಾ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ದತಿ, ಅವಿಕ್ಖೇಪೇನ ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ಸಮ್ಮಾ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ದತಿ, ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನೇನ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಂ ಸಮ್ಮಾ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ದತಿ, ಞಾಣೇನ ಅವಿಜ್ಜಂ ಸಮ್ಮಾ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ದತಿ, ಪಾಮೋಜ್ಜೇನ ಅರತಿಂ ಸಮ್ಮಾ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ದತಿ, ಪಠಮೇನ ಝಾನೇನ ನೀವರಣೇ ಸಮ್ಮಾ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ದತಿ...ಪೇ॰... ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೇನ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇ ಸಮ್ಮಾ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ದತಿ।

ನಿರೋಧೇತಿ ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇನ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಂ ನಿರೋಧೇತಿ, ಅಬ್ಯಾಪಾದೇನ ಬ್ಯಾಪಾದಂ ನಿರೋಧೇತಿ, ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾಯ ಥಿನಮಿದ್ಧಂ ನಿರೋಧೇತಿ, ಅವಿಕ್ಖೇಪೇನ ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ನಿರೋಧೇತಿ, ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನೇನ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಂ ನಿರೋಧೇತಿ, ಞಾಣೇನ ಅವಿಜ್ಜಂ ನಿರೋಧೇತಿ, ಪಾಮೋಜ್ಜೇನ ಅರತಿಂ ನಿರೋಧೇತಿ, ಪಠಮೇನ ಝಾನೇನ ನೀವರಣೇ ನಿರೋಧೇತಿ...ಪೇ॰... ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೇನ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇ ನಿರೋಧೇತಿ।

ಅನುಪಟ್ಠಾನತಾತಿ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಂ ಪಟಿಲದ್ಧಸ್ಸ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದೋ ನ ಉಪಟ್ಠಾತಿ, ಅಬ್ಯಾಪಾದಂ ಪಟಿಲದ್ಧಸ್ಸ ಬ್ಯಾಪಾದೋ ನ ಉಪಟ್ಠಾತಿ, ಆಲೋಕಸಞ್ಞಂ ಪಟಿಲದ್ಧಸ್ಸ ಥಿನಮಿದ್ಧಂ ನ ಉಪಟ್ಠಾತಿ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ ಪಟಿಲದ್ಧಸ್ಸ ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ನ ಉಪಟ್ಠಾತಿ, ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನಂ ಪಟಿಲದ್ಧಸ್ಸ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾ ನ ಉಪಟ್ಠಾತಿ, ಞಾಣಂ ಪಟಿಲದ್ಧಸ್ಸ ಅವಿಜ್ಜಾ ನ ಉಪಟ್ಠಾತಿ, ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಪಟಿಲದ್ಧಸ್ಸ ಅರತಿ ನ ಉಪಟ್ಠಾತಿ, ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಪಟಿಲದ್ಧಸ್ಸ ನೀವರಣಾ ನ ಉಪಟ್ಠನ್ತಿ...ಪೇ॰... ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಲದ್ಧಸ್ಸ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸಾ ನ ಉಪಟ್ಠನ್ತಿ।

ಸಮನ್ತಿ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಸ್ಸ ಪಹೀನತ್ತಾ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಂ ಸಮಂ, ಬ್ಯಾಪಾದಸ್ಸ ಪಹೀನತ್ತಾ ಅಬ್ಯಾಪಾದೋ ಸಮಂ, ಥಿನಮಿದ್ಧಸ್ಸ ಪಹೀನತ್ತಾ ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾ ಸಮಂ, ಉದ್ಧಚ್ಚಸ್ಸ ಪಹೀನತ್ತಾ ಅವಿಕ್ಖೇಪೋ ಸಮಂ, ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾಯ ಪಹೀನತ್ತಾ ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನಂ

ಸಮಂ, ಅವಿಜ್ಜಾಯ ಪಹೀನತ್ತಾ ಞಾಣಂ ಸಮಂ, ಅರತಿಯಾ ಪಹೀನತ್ತಾ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಸಮಂ, ನೀವರಣಾನಂ ಪಹೀನತ್ತಾ ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಸಮಂ...ಪೇ॰... ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸಾನಂ ಪಹೀನತ್ತಾ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೋ ಸಮಂ।

ಸೀಸನ್ತಿ ತೇರಸ ಸೀಸಾನಿ - ಪಲಿಬೋಧಸೀಸಞ್ಚ ತಣ್ಹಾ, ವಿನಿಬನ್ಧನಸೀಸಞ್ಚ ಮಾನೋ , ಪರಾಮಾಸಸೀಸಞ್ಚ ದಿಟ್ಠಿ, ವಿಕ್ಖೇಪಸೀಸಞ್ಚ ಉದ್ಧಚ್ಚಂ, ಸಂಕಿಲೇಸಸೀಸಞ್ಚ ಅವಿಜ್ಜಾ, ಅಧಿಮೋಕ್ಖಸೀಸಞ್ಚ ಸದ್ಧಾ, ಪಗ್ಗಹಸೀಸಞ್ಚ ವೀರಿಯಂ, ಉಪಟ್ಠಾನಸೀಸಞ್ಚ ಸತಿ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಸೀಸಞ್ಚ ಸಮಾಧಿ, ದಸ್ಸನಸೀಸಞ್ಚ ಪಞ್ಞಾ, ಪವತ್ತಸೀಸಞ್ಚ ಜೀವಿತಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ಗೋಚರಸೀಸಞ್ಚ ವಿಮೋಕ್ಖೋ, ಸಙ್ಖಾರಸೀಸಞ್ಚ ನಿರೋಧೋತಿ।

ಸಮಸೀಸಕಥಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೮. ಸತಿಪಟ್ಠಾನಕಥಾ

೩೪. ಸಾವತ್ಥಿನಿದಾನಂ । "ಚತ್ತಾರೋಮೇ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾ। ಕತಮೇ ಚತ್ತಾರೋ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಕಾಯೇ ಕಾಯಾನುಪಸ್ಸೀ ವಿಹರತಿ ಆತಾಪೀ ಸಮ್ಪಜಾನೋ ಸತಿಮಾ, ವಿನೇಯ್ಯ ಲೋಕೇ ಅಭಿಜ್ಝಾದೋಮನಸ್ಸಂ। ವೇದನಾಸು...ಪೇ॰... ಚಿತ್ತೇ... ಧಮ್ಮೇಸು ಧಮ್ಮಾನುಪಸ್ಸೀ ವಿಹರತಿ ಆತಾಪೀ ಸಮ್ಪಜಾನೋ ಸತಿಮಾ, ವಿನೇಯ್ಯ ಲೋಕೇ ಅಭಿಜ್ಝಾದೋಮನಸ್ಸಂ। ಇಮೇ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚತ್ತಾರೋ ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾ"ತಿ।

೩೫. [ಕ] ಕಥಂ **ಕಾಯೇ ಕಾಯಾನುಪಸ್ಸೀ ವಿಹರತಿ?** ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಪಥವೀಕಾಯಂ ಅನಿಚ್ಚತೋ ಅನುಪಸ್ಸತಿ, ನೋ ನಿಚ್ಚತೋ; ದುಕ್ಖತೋ ಅನುಪಸ್ಸತಿ, ನೋ ಸುಖತೋ; ಅನತ್ತತೋ ಅನುಪಸ್ಸತಿ, ನೋ ಅತ್ತತೋ; ನಿಬ್ಬಿನ್ದತಿ, ನೋ ನನ್ದತಿ; ವಿರಜ್ಜತಿ, ನೋ ರಜ್ಜತಿ; ನಿರೋಧೇತಿ, ನೋ ಸಮುದೇತಿ, ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜತಿ, ನೋ ಆದಿಯತಿ । ಅನಿಚ್ಚತೋ ಅನುಪಸ್ಸನ್ತೋ ನಿಚ್ಚಸಞ್ಞಂ ಪಜಹತಿ, ದುಕ್ಖತೋ ಅನುಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸುಖಸಞ್ಞಂ ಪಜಹತಿ, ಅನತ್ತತೋ ಅನುಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅತ್ತಸಞ್ಞಂ ಪಜಹತಿ, ನಿಬ್ಬಿನ್ದನ್ತೋ ನನ್ದಿಂ ಪಜಹತಿ, ವಿರಜ್ಜನ್ತೋ ರಾಗಂ ಪಜಹತಿ, ನಿರೋಧೇನ್ತೋ ಸಮುದಯಂ ಪಜಹತಿ, ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜನ್ತೋ ಆದಾನಂ ಪಜಹತಿ। ಇಮೇಹಿ ಸತ್ತಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಕಾಯಂ ಅನುಪಸ್ಸತಿ। ಕಾಯೋ ಉಪಟ್ಠಾನಂ, ನೋ ಸತಿ। ಸತಿ ಉಪಟ್ಠಾನಞ್ಚೇವ ಸತಿ ಚ। ತಾಯ ಸತಿಯಾ ತೇನ ಞಾಣೇನ ತಂ ಕಾಯಂ ಅನುಪಸ್ಸತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಕಾಯೇ ಕಾಯಾನುಪಸ್ಸನಾಸತಿಪಟ್ಠಾನಾ"।

ಭಾವನಾತಿ ಚತಸ್ಸೋ ಭಾವನಾ - ತತ್ಥ ಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ, ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ, ತದುಪಗವೀರಿಯವಾಹನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ, ಆಸೇವನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ।

ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಆಪೋಕಾಯಂ...ಪೇ॰... ತೇಜೋಕಾಯಂ... ವಾಯೋಕಾಯಂ... ಕೇಸಕಾಯಂ... ಲೋಮಕಾಯಂ... ಛವಿಕಾಯಂ... ಚಮ್ಮಕಾಯಂ... ಮಂಸಕಾಯಂ... ರುಧಿರಕಾಯಂ... ನ್ಹಾರುಕಾಯಂ [ನಹಾರುಕಾಯಂ (ಸ್ಯಾ॰)] ... ಅಟ್ಠಿಕಾಯಂ... ಅಟ್ಠಿಮಿಞ್ಜಕಾಯಂ ಅನಿಚ್ಚತೋ ಅನುಪಸ್ಸತಿ, ನೋ ನಿಚ್ಚತೋ; ದುಕ್ಖತೋ ಅನುಪಸ್ಸತಿ, ನೋ ಸುಖತೋ ; ಅನತ್ತತೋ ಅನುಪಸ್ಸತಿ, ನೋ ಅತ್ತತೋ; ನಿಬ್ಬಿನ್ದತಿ, ನೋ ನನ್ದತಿ; ವಿರಜ್ಜತಿ, ನೋ ರಜ್ಜತಿ, ನಿರೋಧೇತಿ, ನೋ ಸಮುದೇತಿ; ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜತಿ, ನೋ ಆದಿಯತಿ। ಅನಿಚ್ಚತೋ ಅನುಪಸ್ಸನ್ತೋ ನಿಚ್ಚಸಞ್ಞಂ ಪಜಹತಿ, ದುಕ್ಖತೋ ಅನುಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸುಖಸಞ್ಞಂ ಪಜಹತಿ, ಅನತ್ತತೋ ಅನುಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅತ್ತಸಞ್ಞಂ ಪಜಹತಿ, ನಿಬ್ಬಿನ್ದನ್ತೋ ನನ್ದಿಂ ಪಜಹತಿ, ವಿರಜ್ಜನ್ತೋ ರಾಗಂ ಪಜಹತಿ, ನಿರೋಧೇನ್ತೋ ಸಮುದಯಂ ಪಜಹತಿ, ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜನ್ತೋ ಆದಾನಂ ಪಜಹತಿ । ಇಮೇಹಿ ಸತ್ತಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಕಾಯಂ ಅನುಪಸ್ಸತಿ। ಕಾಯೋ ಉಪಟ್ಠಾನಂ, ನೋ ಸತಿ। ಸತಿ ಉಪಟ್ಠಾನಞ್ಚೇವ ಸತಿ ಚ। ತಾಯ ಸತಿಯಾ ತೇನ ಞಾಣೇನ ತಂ ಕಾಯಂ ಅನುಪಸ್ಸತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಕಾಯೇ ಕಾಯಾನುಪಸ್ಸನಾಸತಿಪಟ್ಠಾನಾ"।

ಭಾವನಾತಿ ಚತಸ್ಸೋ ಭಾವನಾ - ತತ್ಥ ಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ, ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ, ತದುಪಗವೀರಿಯವಾಹನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ, ಆಸೇವನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಏವಂ ಕಾಯೇ ಕಾಯಾನುಪಸ್ಸೀ ವಿಹರತಿ।

[ಖ] ಕಥಂ **ವೇದನಾಸು ವೇದನಾನುಪಸ್ಸೀ ವಿಹರತಿ?** ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಸುಖಂ ವೇದನಂ ಅನಿಚ್ಚತೋ ಅನುಪಸ್ಸತಿ, ನೋ ನಿಚ್ಚತೋ...ಪೇ॰... ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜತಿ, ನೋ ಆದಿಯತಿ। ಅನಿಚ್ಚತೋ ಅನುಪಸ್ಸನ್ತೋ ನಿಚ್ಚಸಞ್ಞಂ ಪಜಹತಿ...ಪೇ॰... ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜನ್ತೋ ಆದಾನಂ ಪಜಹತಿ। ಇಮೇಹಿ ಸತ್ತಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ವೇದನಂ ಅನುಪಸ್ಸತಿ। ವೇದನಾ ಉಪಟ್ಠಾನಂ, ನೋ ಸತಿ। ಸತಿ ಉಪಟ್ಠಾನಞ್ಚೇವ ಸತಿ ಚ। ತಾಯ ಸತಿಯಾ ತೇನ ಞಾಣೇನ ತಂ ವೇದನಂ ಅನುಪಸ್ಸತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ವೇದನಾಸು ವೇದನಾನುಪಸ್ಸನಾಸತಿಪಟ್ಠಾನಾ"।

ಭಾವನಾತಿ ಚತಸ್ಸೋ ಭಾವನಾ...ಪೇ॰... ಆಸೇವನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ...ಪೇ॰... ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ದುಕ್ಖಂ ವೇದನಂ...ಪೇ॰... ಅದುಕ್ಖಮಸುಖಂ ವೇದನಂ... ಸಾಮಿಸಂ ಸುಖಂ ವೇದನಂ... ನಿರಾಮಿಸಂ ಸುಖಂ ವೇದನಂ... ಸಾಮಿಸಂ ದುಕ್ಖಂ ವೇದನಂ... ನಿರಾಮಿಸಂ ದುಕ್ಖಂ ವೇದನಂ... ಸಾಮಿಸಂ ಅದುಕ್ಖಮಸುಖಂ ವೇದನಂ... ನಿರಾಮಿಸಂ ಅದುಕ್ಖಮಸುಖಂ ವೇದನಂ... ಚಕ್ಖುಸಮ್ಫಸ್ಸಜಂ ವೇದನಂ... ಸೋತಸಮ್ಫಸ್ಸಜಂ ವೇದನಂ... ಘಾನಸಮ್ಫಸ್ಸಜಂ ವೇದನಂ... ಜಿವ್ಹಾಸಮ್ಫಸ್ಸಜಂ ವೇದನಂ... ಕಾಯಸಮ್ಫಸ್ಸಜಂ ವೇದನಂ... ಮನೋಸಮ್ಫಸ್ಸಜಂ ವೇದನಂ ಅನಿಚ್ಚತೋ ಅನುಪಸ್ಸತಿ, ನೋ ನಿಚ್ಚತೋ...ಪೇ॰... ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜತಿ, ನೋ ಆದಿಯತಿ। ಅನಿಚ್ಚತೋ ಅನುಪಸ್ಸನ್ತೋ ನಿಚ್ಚಸಞ್ಞಂ ಪಜಹತಿ...ಪೇ॰... ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜನ್ತೋ ಆದಾನಂ ಪಜಹತಿ। ಇಮೇಹಿ ಸತ್ತಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ವೇದನಂ ಅನುಪಸ್ಸತಿ। ವೇದನಾ ಉಪಟ್ಠಾನಂ, ನೋ ಸತಿ। ಸತಿ ಉಪಟ್ಠಾನಞ್ಚೇವ ಸತಿ ಚ। ತಾಯ ಸತಿಯಾ ತೇನ ಞಾಣೇನ ತಂ ವೇದನಂ ಅನುಪಸ್ಸತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ವೇದನಾಸು ವೇದನಾನುಪಸ್ಸನಾಸತಿಪಟ್ಠಾನಾ"।

ಭಾವನಾತಿ ಚತಸ್ಸೋ ಭಾವನಾ...ಪೇ॰... ಏವಂ ವೇದನಾಸು ವೇದನಾನುಪಸ್ಸೀ ವಿಹರತಿ।

[ಗ] ಕಥಂ **ಚಿತ್ತೇ ಚಿತ್ತಾನುಪಸ್ಸೀ ವಿಹರತಿ?** ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಸರಾಗಂ ಚಿತ್ತಂ ಅನಿಚ್ಚತೋ ಅನುಪಸ್ಸತಿ, ನೋ ನಿಚ್ಚತೋ...ಪೇ॰... ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜತಿ, ನೋ ಆದಿಯತಿ। ಅನಿಚ್ಚತೋ ಅನುಪಸ್ಸನ್ತೋ ನಿಚ್ಚಸಞ್ಞಂ ಪಜಹತಿ...ಪೇ॰... ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜನ್ತೋ ಆದಾನಂ ಪಜಹತಿ । ಇಮೇಹಿ ಸತ್ತಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಚಿತ್ತಂ ಅನುಪಸ್ಸತಿ। ಚಿತ್ತಂ ಉಪಟ್ಠಾನಂ, ನೋ ಸತಿ। ಸತಿ ಉಪಟ್ಠಾನಞ್ಚೇವ ಸತಿ ಚ। ತಾಯ ಸತಿಯಾ ತೇನ ಞಾಣೇನ ತಂ ಚಿತ್ತಂ ಅನುಪಸ್ಸತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಚಿತ್ತೇ ಚಿತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾಸತಿಪಟ್ಠಾನಾ"।

ಭಾವನಾತಿ ಚತಸ್ಸೋ ಭಾವನಾ...ಪೇ॰... ಆಸೇವನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ।

ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ವೀತರಾಗಂ ಚಿತ್ತಂ...ಪೇ॰... ಸದೋಸಂ ಚಿತ್ತಂ... ವೀತದೋಸಂ ಚಿತ್ತಂ... ಸಮೋಹಂ ಚಿತ್ತಂ... ವೀತಮೋಹಂ ಚಿತ್ತಂ... ಸಂಖಿತ್ತಂ ಚಿತ್ತಂ... ವಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಚಿತ್ತಂ... ಮಹಗ್ಗತಂ ಚಿತ್ತಂ... ಅಮಹಗ್ಗತಂ ಚಿತ್ತಂ... ಸಉತ್ತರಂ ಚಿತ್ತಂ... ಅನುತ್ತರಂ ಚಿತ್ತಂ... ಸಮಾಹಿತಂ ಚಿತ್ತಂ... ಅಸಮಾಹಿತಂ ಚಿತ್ತಂ... ವಿಮುತ್ತಂ ಚಿತ್ತಂ... ಅವಿಮುತ್ತಂ ಚಿತ್ತಂ... ಚಕ್ಖುವಿಞ್ಞಾಣಂ... ಸೋತವಿಞ್ಞಾಣಂ... ಘಾನವಿಞ್ಞಾಣಂ... ಜಿವ್ಹಾವಿಞ್ಞಾಣಂ... ಕಾಯವಿಞ್ಞಾಣಂ... ಮನೋವಿಞ್ಞಾಣಂ ಅನಿಚ್ಚತೋ ಅನುಪಸ್ಸತಿ, ನೋ ನಿಚ್ಚತೋ...ಪೇ॰... ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜತಿ, ನೋ ಆದಿಯತಿ। **ಅನಿಚ್ಚತೋ ಅನುಪಸ್ಸನ್ತೋ** ನಿಚ್ಚಸಞ್ಞಂ ಪಜಹತಿ...ಪೇ॰... ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜನ್ತೋ ಆದಾನಂ ಪಜಹತಿ। ಇಮೇಹಿ ಸತ್ತಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಚಿತ್ತಂ ಅನುಪಸ್ಸತಿ। ಚಿತ್ತಂ ಉಪಟ್ಠಾನಂ, ನೋ ಸತಿ। ಸತಿ ಉಪಟ್ಠಾನಞ್ಚೇವ ಸತಿ ಚ। ತಾಯ ಸತಿಯಾ ತೇನ ಞಾಣೇನ ತಂ ಚಿತ್ತಂ ಅನುಪಸ್ಸತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಚಿತ್ತೇ ಚಿತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾಸತಿಪಟ್ಠಾನಾ"।

ಭಾವನಾತಿ ಚತಸ್ಸೋ ಭಾವನಾ...ಪೇ॰... ಆಸೇವನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಏವಂ ಚಿತ್ತೇ ಚಿತ್ತಾನುಪಸ್ಸೀ ವಿಹರತಿ।

[ಘ] ಕಥಂ **ಧಮ್ಮೇಸು ಧಮ್ಮಾನುಪಸ್ಸೀ ವಿಹರತಿ?** ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಠಪೇತ್ವಾ ಕಾಯಂ ಠಪೇತ್ವಾ ವೇದನಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಚಿತ್ತಂ ತದವಸೇಸೇ ಧಮ್ಮೇ ಅನಿಚ್ಚತೋ ಅನುಪಸ್ಸತಿ, ನೋ ನಿಚ್ಚತೋ; ದುಕ್ಖತೋ ಅನುಪಸ್ಸತಿ, ನೋ ಸುಖತೋ; ಅನತ್ತತೋ ಅನುಪಸ್ಸತಿ, ನೋ ಅತ್ತತೋ; ನಿಬ್ಬಿನ್ದತಿ, ನೋ ನನ್ದತಿ; ವಿರಜ್ಜತಿ, ನೋ ರಜ್ಜತಿ; ನಿರೋಧೇತಿ, ನೋ ಸಮುದೇತಿ; ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜತಿ, ನೋ ಆದಿಯತಿ। ಅನಿಚ್ಚತೋ ಅನುಪಸ್ಸನ್ತೋ ನಿಚ್ಚಸಞ್ಞಂ ಪಜಹತಿ, ದುಕ್ಖತೋ ಅನುಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸುಖಸಞ್ಞಂ ಪಜಹತಿ, ಅನತ್ತತೋ ಅನುಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅತ್ತಸಞ್ಞಂ ಪಜಹತಿ, ನಿಬ್ಬಿನ್ದನ್ತೋ ನನ್ದಿಂ ಪಜಹತಿ, ವಿರಜ್ಜನ್ತೋ ರಾಗಂ ಪಜಹತಿ, ನಿರೋಧೇನ್ತೋ ಸಮುದಯಂ ಪಜಹತಿ, ಪಟಿನಿಸ್ಸಜ್ಜನ್ತೋ ಆದಾನಂ ಪಜಹತಿ। ಇಮೇಹಿ ಸತ್ತಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ತೇ ಧಮ್ಮೇ ಅನುಪಸ್ಸತಿ। ಧಮ್ಮಾ ಉಪಟ್ಠಾನಂ, ನೋ ಸತಿ। ಸತಿ ಉಪಟ್ಠಾನಞ್ಚೇವ ಸತಿ ಚ। ತಾಯ ಸತಿಯಾ ತೇನ ಞಾಣೇನ ತೇ ಧಮ್ಮೇ ಅನುಪಸ್ಸತಿ। ತೇನ ವುಚ್ಚತಿ - "ಧಮ್ಮೇಸು ಧಮ್ಮಾನುಪಸ್ಸನಾಸತಿಪಟ್ಠಾನಾ"।

ಭಾವನಾತಿ ಚತಸ್ಸೋ ಭಾವನಾ - ತತ್ಥ ಜಾತಾನಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಅನತಿವತ್ತನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ, ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಏಕರಸಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ, ತದುಪಗವೀರಿಯವಾಹನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ, ಆಸೇವನಟ್ಠೇನ ಭಾವನಾ। ಏವಂ ಧಮ್ಮೇಸು ಧಮ್ಮಾನುಪಸ್ಸೀ ವಿಹರತೀತಿ।

ಸತಿಪಟ್ಠಾನಕಥಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೯. ವಿಪಸ್ಸನಾಕಥಾ

೩೭. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತತ್ರ ಖೋ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - "ಭಿಕ್ಖವೋ"ತಿ। "ಭದನ್ತೇ"ತಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ -

"ಸೋ ವತ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಕಞ್ಚಿ [ಕಿಞ್ಚಿ (ಕ॰) ಅ॰ ನಿ॰ ೬.೯೮-೧೦೦ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಾ] ಸಙ್ಖಾರಂ ನಿಚ್ಚತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅನುಲೋಮಿಕಾಯ ಖನ್ತಿಯಾ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ - ನೇತಂ ಠಾನಂ ವಿಜ್ಜತಿ; ಅನುಲೋಮಿಕಾಯ ಖನ್ತಿಯಾ ಅಸಮನ್ನಾಗತೋ ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮಿಸ್ಸತೀತಿ - ನೇತಂ ಠಾನಂ ವಿಜ್ಜತಿ; ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಅನೋಕ್ಕಮಮಾನೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ವಾ ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲಂ ವಾ ಅನಾಗಾಮಿಫಲಂ ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ವಾ [ಅರಹತ್ತಫಲಂ ವಾ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰) ಅ॰ ನಿ॰ ೬.೯೮ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಾ] ಸಚ್ಛಿಕರಿಸ್ಸತೀತಿ - ನೇತಂ ಠಾನಂ ವಿಜ್ಜತಿ।

"ಸೋ ವತ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬಸಙ್ಖಾರೇ ಅನಿಚ್ಚತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅನುಲೋಮಿಕಾಯ ಖನ್ತಿಯಾ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ - ಠಾನಮೇತಂ ವಿಜ್ಜತಿ; ಅನುಲೋಮಿಕಾಯ ಖನ್ತಿಯಾ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮಿಸ್ಸತೀತಿ - ಠಾನಮೇತಂ ವಿಜ್ಜತಿ, ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮಮಾನೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ವಾ ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲಂ ವಾ ಅನಾಗಾಮಿಫಲಂ ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ವಾ ಸಚ್ಛಿಕರಿಸ್ಸತೀತಿ - ಠಾನಮೇತಂ ವಿಜ್ಜತಿ।

"ಸೋ ವತ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಕಞ್ಚಿ ಸಙ್ಖಾರಂ ಸುಖತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅನುಲೋಮಿಕಾಯ ಖನ್ತಿಯಾ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ - ನೇತಂ ಠಾನಂ ವಿಜ್ಜತಿ; ಅನುಲೋಮಿಕಾಯ ಖನ್ತಿಯಾ ಅಸಮನ್ನಾಗತೋ ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮಿಸ್ಸತೀತಿ - ನೇತಂ ಠಾನಂ ವಿಜ್ಜತಿ; ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಅನೋಕ್ಕಮಮಾನೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ವಾ ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲಂ ವಾ ಅನಾಗಾಮಿಫಲಂ ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ವಾ ಸಚ್ಛಿಕರಿಸ್ಸತೀತಿ - ನೇತಂ ಠಾನಂ ವಿಜ್ಜತಿ ।

"ಸೋ ವತ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬಸಙ್ಖಾರೇ ದುಕ್ಖತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅನುಲೋಮಿಕಾಯ ಖನ್ತಿಯಾ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ - ಠಾನಮೇತಂ ವಿಜ್ಜತಿ; ಅನುಲೋಮಿಕಾಯ ಖನ್ತಿಯಾ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮಿಸ್ಸತೀತಿ -

ಠಾನಮೇತಂ ವಿಜ್ಜತಿ; ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮಮಾನೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ವಾ ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲಂ ವಾ ಅನಾಗಾಮಿಫಲಂ ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ವಾ ಸಚ್ಛಿಕರಿಸ್ಸತೀತಿ - ಠಾನಮೇತಂ ವಿಜ್ಜತಿ।

"ಸೋ ವತ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಕಞ್ಚಿ ಧಮ್ಮಂ ಅತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅನುಲೋಮಿಕಾಯ ಖನ್ತಿಯಾ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ - ನೇತಂ ಠಾನಂ ವಿಜ್ಜತಿ; ಅನುಲೋಮಿಕಾಯ ಖನ್ತಿಯಾ ಅಸಮನ್ನಾಗತೋ ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮಿಸ್ಸತೀತಿ - ನೇತಂ ಠಾನಂ ವಿಜ್ಜತಿ; ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಅನೋಕ್ಕಮಮಾನೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ವಾ ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲಂ ವಾ ಅನಾಗಾಮಿಫಲಂ ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ವಾ ಸಚ್ಛಿಕರಿಸ್ಸತೀತಿ - ನೇತಂ ಠಾನಂ ವಿಜ್ಜತಿ।

"ಸೋ ವತ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬಧಮ್ಮೇ [ಕಞ್ಚಿ ಧಮ್ಮಂ (ಸ್ಯಾ॰), ಕಿಞ್ಚಿ ಧಮ್ಮಂ (ಕ॰) ಅ॰ ನಿ॰ ೬.೧೦೦ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಾ] ಅನತ್ತತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅನುಲೋಮಿಕಾಯ ಖನ್ತಿಯಾ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ - ಠಾನಮೇತಂ ವಿಜ್ಜತಿ; ಅನುಲೋಮಿಕಾಯ ಖನ್ತಿಯಾ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮಿಸ್ಸತೀತಿ - ಠಾನಮೇತಂ ವಿಜ್ಜತಿ; ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮಮಾನೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ವಾ ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲಂ ವಾ ಅನಾಗಾಮಿಫಲಂ ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ವಾ ಸಚ್ಛಿಕರಿಸ್ಸತೀತಿ - ಠಾನಮೇತಂ ವಿಜ್ಜತಿ।

"ಸೋ ವತ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ನಿಬ್ಬಾನಂ ದುಕ್ಖತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅನುಲೋಮಿಕಾಯ ಖನ್ತಿಯಾ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ - ನೇತಂ ಠಾನಂ ವಿಜ್ಜತಿ; ಅನುಲೋಮಿಕಾಯ ಖನ್ತಿಯಾ ಅಸಮನ್ನಾಗತೋ ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮಿಸ್ಸತೀತಿ - ನೇತಂ ಠಾನಂ ವಿಜ್ಜತಿ; ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಅನೋಕ್ಕಮಮಾನೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ವಾ ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲಂ ವಾ ಅನಾಗಾಮಿಫಲಂ ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ವಾ ಸಚ್ಛಿಕರಿಸ್ಸತೀತಿ - ನೇತಂ ಠಾನಂ ವಿಜ್ಜತಿ।

"ಸೋ ವತ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ನಿಬ್ಬಾನಂ ಸುಖತೋ ಸಮನುಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅನುಲೋಮಿಕಾಯ ಖನ್ತಿಯಾ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ - ಠಾನಮೇತಂ ವಿಜ್ಜತಿ; ಅನುಲೋಮಿಕಾಯ ಖನ್ತಿಯಾ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮಿಸ್ಸತೀತಿ - ಠಾನಮೇತಂ ವಿಜ್ಜತಿ; ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮಮಾನೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ವಾ ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲಂ ವಾ ಅನಾಗಾಮಿಫಲಂ ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ವಾ ಸಚ್ಛಿಕರಿಸ್ಸತೀತಿ - ಠಾನಮೇತಂ ವಿಜ್ಜತಿ"।

೩೭. ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಅನುಲೋಮಿಕಂ ಖನ್ತಿಂ ಪಟಿಲಭತಿ, ಕತಿಹಾಕಾರೇಹಿ ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮತಿ? ಚತ್ತಾರೀಸಾಯ ಆಕಾರೇಹಿ ಅನುಲೋಮಿಕಂ ಖನ್ತಿಂ ಪಟಿಲಭತಿ, ಚತ್ತಾರೀಸಾಯ ಆಕಾರೇಹಿ ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮತಿ।

ಕತಮೇಹಿ ಚತ್ತಾರೀಸಾಯ ಆಕಾರೇಹಿ ಅನುಲೋಮಿಕಂ ಖನ್ತಿಂ ಪಟಿಲಭತಿ, ಕತಮಹಿ ಚತ್ತಾರೀಸಾಯ ಆಕಾರೇಹಿ ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮತಿ? ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧೇ ಅನಿಚ್ಚತೋ ದುಕ್ಖತೋ ರೋಗತೋ ಗಣ್ಡತೋ ಸಲ್ಲತೋ ಅಘತೋ ಆಬಾಧತೋ ಪರತೋ ಪಲೋಕತೋ ಈತಿತೋ ಉಪದ್ದವತೋ ಭಯತೋ ಉಪಸಗ್ಗತೋ ಚಲತೋ ಪಭಙ್ಗುತೋ [ಪಭಙ್ಗತೋ (ಸ್ಯಾ॰)] ಅದ್ಧುವತೋ ಅತಾಣತೋ [ಅತ್ತಾಣತೋ (ಸ್ಯಾ॰)] ಅಲೇಣತೋ ಅಸರಣತೋ ರಿತ್ತತೋ ತುಚ್ಛತೋ ಸುಞ್ಞತೋ ಅನತ್ತತೋ ಆದೀನವತೋ ವಿಪರಿಣಾಮಧಮ್ಮತೋ ಅಸಾರಕತೋ ಅಘಮೂಲತೋ ವಧಕತೋ ವಿಭವತೋ ಸಾಸವತೋ ಸಙ್ಖತತೋ ಮಾರಾಮಿಸತೋ ಜಾತಿಧಮ್ಮತೋ ಜರಾಧಮ್ಮತೋ ಬ್ಯಾಧಿಧಮ್ಮತೋ ಮರಣಧಮ್ಮತೋ ಸೋಕಧಮ್ಮತೋ ಪರಿದೇವಧಮ್ಮತೋ ಉಪಾಯಾಸಧಮ್ಮತೋ ಸಂಕಿಲೇಸಿಕಧಮ್ಮತೋ।

೩೮. ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧೇ ಅನಿಚ್ಚತೋ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅನುಲೋಮಿಕಂ ಖನ್ತಿಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಖನ್ಧಾನಂ ನಿರೋಧೋ ನಿಚ್ಚಂ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮತಿ। ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧೇ ದುಕ್ಖತೋ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅನುಲೋಮಿಕಂ ಖನ್ತಿಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಖನ್ಧಾನಂ ನಿರೋಧೋ ಸುಖಂ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮತಿ। ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧೇ ರೋಗತೋ ಪಸ್ಸನ್ತೋ

ಅನುಲೋಮಿಕಂ ಖನ್ತಿಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಖನ್ಧಾನಂ ನಿರೋಧೋ ಆರೋಗ್ಯಂ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮತಿ। ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧೇ ಗಣ್ಡತೋ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅನುಲೋಮಿಕಂ ಖನ್ತಿಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಖನ್ಧಾನಂ ನಿರೋಧೋ ಅಗಣ್ಡಂ [ನಿಗಣ್ಡೋ (ಸ್ಯಾ॰)] ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮತಿ। ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧೇ ಸಲ್ಲತೋ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅನುಲೋಮಿಕಂ ಖನ್ತಿಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಖನ್ಧಾನಂ ನಿರೋಧೋ ವಿಸಲ್ಲಂ [ನಿಸ್ಸಲ್ಲಂ (ಸ್ಯಾ॰)] ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮತಿ।

ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧೇ ಅಘತೋ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅನುಲೋಮಿಕಂ ಖನ್ತಿಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಖನ್ಧಾನಂ ನಿರೋಧೋ ಅನಘೋ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮತಿ। ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧೇ ಆಬಾಧತೋ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅನುಲೋಮಿಕಂ ಖನ್ತಿಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಖನ್ಧಾನಂ ನಿರೋಧೋ ಅನಾಬಾಧೋ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮತಿ। ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧೇ ಪರತೋ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅನುಲೋಮಿಕಂ ಖನ್ತಿಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಖನ್ಧಾನಂ ನಿರೋಧೋ ಅಪರಪ್ಪಚ್ಚಯಂ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮತಿ। ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧೇ ಪಲೋಕತೋ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅನುಲೋಮಿಕಂ ಖನ್ತಿಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಖನ್ಧಾನಂ ನಿರೋಧೋ ಅಪಲೋಕಧಮ್ಮೋ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮತಿ। ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧೇ ಈತಿತೋ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅನುಲೋಮಿಕಂ ಖನ್ತಿಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಖನ್ಧಾನಂ ನಿರೋಧೋ ಅನೀತಿಕಂ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮತಿ।

ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧೇ ಉಪದ್ದವತೋ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅನುಲೋಮಿಕಂ ಖನ್ತಿಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಖನ್ಧಾನಂ ನಿರೋಧೋ ಅನುಪದ್ದವಂ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮತಿ। ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧೇ ಭಯತೋ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅನುಲೋಮಿಕಂ ಖನ್ತಿಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಖನ್ಧಾನಂ ನಿರೋಧೋ ಅಭಯಂ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮತಿ। ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧೇ ಉಪಸಗ್ಗತೋ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅನುಲೋಮಿಕಂ ಖನ್ತಿಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಖನ್ಧಾನಂ ನಿರೋಧೋ ಅನುಪಸಗ್ಗಂ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮತಿ। ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧೇ ಚಲತೋ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅನುಲೋಮಿಕಂ ಖನ್ತಿಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಖನ್ಧಾನಂ ನಿರೋಧೋ ಅಚಲಂ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮತಿ। ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧೇ ಪಭಙ್ಗುತೋ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅನುಲೋಮಿಕಂ ಖನ್ತಿಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಖನ್ಧಾನಂ ನಿರೋಧೋ ಅಪಭಙ್ಗು [ಅಪ್ಪಭಙ್ಗಂ (ಸ್ಯಾ॰)] ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮತಿ।

ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧೇ ಅದ್ಧುವತೋ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅನುಲೋಮಿಕಂ ಖನ್ತಿಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಖನ್ಧಾನಂ ನಿರೋಧೋ ಧುವಂ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮತಿ। ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧೇ ಅತಾಣತೋ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅನುಲೋಮಿಕಂ ಖನ್ತಿಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಖನ್ಧಾನಂ ನಿರೋಧೋ ತಾಣಂ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮತಿ। ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧೇ ಅಲೇಣತೋ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅನುಲೋಮಿಕಂ ಖನ್ತಿಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಖನ್ಧಾನಂ ನಿರೋಧೋ ಲೇಣಂ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮತಿ। ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧೇ ಅಸರಣತೋ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅನುಲೋಮಿಕಂ ಖನ್ತಿಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಖನ್ಧಾನಂ ನಿರೋಧೋ ಸರಣಂ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮತಿ। ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧೇ ರಿತ್ತತೋ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅನುಲೋಮಿಕಂ ಖನ್ತಿಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಖನ್ಧಾನಂ ನಿರೋಧೋ ಅರಿತ್ತಂ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮತಿ।

ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧೇ ತುಚ್ಛತೋ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅನುಲೋಮಿಕಂ ಖನ್ತಿಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಖನ್ಧಾನಂ ನಿರೋಧೋ ಅತುಚ್ಛಂ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮತಿ। ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧೇ ಸುಞ್ಞತೋ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅನುಲೋಮಿಕಂ ಖನ್ತಿಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಖನ್ಧಾನಂ ನಿರೋಧೋ ಪರಮಸುಞ್ಞಂ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮತಿ। ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧೇ ಅನತ್ತತೋ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅನುಲೋಮಿಕಂ ಖನ್ತಿಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಖನ್ಧಾನಂ ನಿರೋಧೋ ಪರಮತ್ಥಂ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮತಿ। ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧೇ ಆದೀನವತೋ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅನುಲೋಮಿಕಂ ಖನ್ತಿಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಖನ್ಧಾನಂ ನಿರೋಧೋ ಅನಾದೀನವಂ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮತಿ। ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧೇ ವಿಪರಿಣಾಮಧಮ್ಮತೋ ಪಸ್ಸನ್ತೋ

ಅನುಲೋಮಿಕಂ ಖನ್ತಿಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಖನ್ಧಾನಂ ನಿರೋಧೋ ಅವಿಪರಿಣಾಮಧಮ್ಮಂ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮತಿ।

ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧೇ ಅಸಾರಕತೋ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅನುಲೋಮಿಕಂ ಖನ್ತಿಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಖನ್ಧಾನಂ ನಿರೋಧೋ ಸಾರಂ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮತಿ। ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧೇ ಅಘಮೂಲತೋ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅನುಲೋಮಿಕಂ ಖನ್ತಿಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಖನ್ಧಾನಂ ನಿರೋಧೋ ಅನಘಮೂಲಂ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮತಿ। ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧೇ ವಧಕತೋ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅನುಲೋಮಿಕಂ ಖನ್ತಿಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಖನ್ಧಾನಂ ನಿರೋಧೋ ಅವಧಕಂ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮತಿ। ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧೇ ವಿಭವತೋ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅನುಲೋಮಿಕಂ ಖನ್ತಿಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಖನ್ಧಾನಂ ನಿರೋಧೋ ಅವಿಭವಂ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮತಿ। ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧೇ ಸಾಸವತೋ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅನುಲೋಮಿಕಂ ಖನ್ತಿಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಖನ್ಧಾನಂ ನಿರೋಧೋ ಅನಾಸವಂ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮತಿ।

ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧೇ ಸಙ್ಖತತೋ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅನುಲೋಮಿಕಂ ಖನ್ತಿಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಖನ್ಧಾನಂ ನಿರೋಧೋ ಅಸಙ್ಖತಂ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮತಿ। ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧೇ ಮಾರಾಮಿಸತೋ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅನುಲೋಮಿಕಂ ಖನ್ತಿಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಖನ್ಧಾನಂ ನಿರೋಧೋ ನಿರಾಮಿಸಂ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮತಿ। ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧೇ ಜಾತಿಧಮ್ಮತೋ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅನುಲೋಮಿಕಂ ಖನ್ತಿಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಖನ್ಧಾನಂ ನಿರೋಧೋ ಅಜಾತಂ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮತಿ। ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧೇ ಜರಾಧಮ್ಮತೋ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅನುಲೋಮಿಕಂ ಖನ್ತಿಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಖನ್ಧಾನಂ ನಿರೋಧೋ ಅಜರಂ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮತಿ। ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧೇ ಬ್ಯಾಧಿಧಮ್ಮತೋ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅನುಲೋಮಿಕಂ ಖನ್ತಿಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಖನ್ಧಾನಂ ನಿರೋಧೋ ಅಬ್ಯಾಧಿ [ಅಬ್ಯಾಧಿಧಮ್ಮಂ (ಸ್ಯಾ॰)] ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮತಿ।

ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧೇ ಮರಣಧಮ್ಮತೋ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅನುಲೋಮಿಕಂ ಖನ್ತಿಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಖನ್ಧಾನಂ ನಿರೋಧೋ ಅಮತಂ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮತಿ। ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧೇ ಸೋಕಧಮ್ಮತೋ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅನುಲೋಮಿಕಂ ಖನ್ತಿಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಖನ್ಧಾನಂ ನಿರೋಧೋ ಅಸೋಕಂ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮತಿ। ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧೇ ಪರಿದೇವಧಮ್ಮತೋ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅನುಲೋಮಿಕಂ ಖನ್ತಿಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಖನ್ಧಾನಂ ನಿರೋಧೋ ಅಪರಿದೇವಂ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮತಿ। ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧೇ ಉಪಾಯಾಸಧಮ್ಮತೋ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅನುಲೋಮಿಕಂ ಖನ್ತಿಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಖನ್ಧಾನಂ ನಿರೋಧೋ ಅನುಪಾಯಾಸಂ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮತಿ। ಪಞ್ಚಕ್ಖನ್ಧೇ ಸಂಕಿಲೇಸಿಕಧಮ್ಮತೋ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಅನುಲೋಮಿಕಂ ಖನ್ತಿಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಖನ್ಧಾನಂ ನಿರೋಧೋ ಅಸಂಕಿಲಿಟ್ಠಂ ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮತಿ।

೩೯. ಅನಿಚ್ಚತೋತಿ, ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾ। ದುಕ್ಖತೋತಿ, ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ। ರೋಗತೋತಿ , ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ। ಗಣ್ಡತೋತಿ, ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ। ಸಲ್ಲತೋತಿ, ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ। ಅಘತೋತಿ, ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ। ಆಬಾಧತೋತಿ, ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ। ಪರತೋತಿ, ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾ। ಪಲೋಕತೋತಿ, ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾ। ಈತಿತೋತಿ, ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ।

ಉಪದ್ದವತೋತಿ, ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ। ಭಯತೋತಿ, ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ । ಉಪಸಗ್ಗತೋತಿ, ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ। ಚಲತೋತಿ, ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾ। ಪಭಙ್ಗುತೋತಿ, ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾ। ಅದ್ಧುವತೋತಿ, ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾ। ಅತಾಣತೋತಿ, ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ। ಅಲೇಣತೋತಿ, ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ। ಅಸರಣತೋತಿ, ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ। ರಿತ್ತತೋತಿ, ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾ।

ತುಚ್ಛತೋತಿ, ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾ। ಸುಞ್ಞತೋತಿ, ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾ। ಅನತ್ತತೋತಿ , ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾ। ಆದೀನವತೋತಿ, ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ। ವಿಪರಿಣಾಮಧಮ್ಮತೋತಿ, ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾ। ಅಸಾರಕತೋತಿ, ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾ। ಅಘಮೂಲತೋತಿ , ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ। ವಧಕತೋತಿ, ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ। ವಿಭವತೋತಿ, ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾ। ಸಾಸವತೋತಿ, ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ।

ಸಙ್ಖತತೋತಿ, ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾ। ಮಾರಾಮಿಸತೋತಿ, ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ। ಜಾತಿಧಮ್ಮತೋತಿ, ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ। ಜರಾಧಮ್ಮತೋತಿ, ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ। ಬ್ಯಾಧಿಧಮ್ಮತೋತಿ, ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ। ಮರಣಧಮ್ಮತೋತಿ, ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾ। ಸೋಕಧಮ್ಮತೋತಿ, ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ। ಪರಿದೇವಧಮ್ಮತೋತಿ, ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ। ಉಪಾಯಾಸಧಮ್ಮತೋತಿ, ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ। ಸಂಕಿಲೇಸಿಕಧಮ್ಮತೋತಿ, ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ।

ಇಮೇಹಿ ಚತ್ತಾಲೀಸಾಯ ಆಕಾರೇಹಿ ಅನುಲೋಮಿಕಂ ಖನ್ತಿಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ಇಮೇಹಿ ಚತ್ತಾಲೀಸಾಯ ಆಕಾರೇಹಿ ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮತಿ।

ಇಮೇಹಿ ಚತ್ತಾಲೀಸಾಯ ಆಕಾರೇಹಿ ಅನುಲೋಮಿಕಂ ಖನ್ತಿಂ ಪಟಿಲಭನ್ತಸ್ಸ, ಇಮೇಹಿ ಚತ್ತಾಲೀಸಾಯ ಆಕಾರೇಹಿ ಸಮ್ಮತ್ತನಿಯಾಮಂ ಓಕ್ಕಮನ್ತಸ್ಸ ಕತಿ ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾ, ಕತಿ ದುಕ್ಖಾನುಪಸ್ಸನಾ, ಕತಿ ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾ?

ಪಞ್ಚವೀಸತಿ ಅನತ್ತಾನುಪಸ್ಸನಾ, ಪಞ್ಞಾಸ ಅನಿಚ್ಚಾನುಪಸ್ಸನಾ।
ಸತಂ ಪಞ್ಚವೀಸತಿ ಚೇವ, ಯಾನಿ ದುಕ್ಖೇ ಪವುಚ್ಚರೇತಿ॥

ವಿಪಸ್ಸನಾಕಥಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೦. ಮಾತಿಕಾಕಥಾ

೪೦. ನಿಚ್ಛಾತೋ [ನಿಚ್ಛಾತೋ ಮುಚ್ಚತೀತಿ (ಸ್ಯಾ॰)], ಮೋಕ್ಖೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ, ವಿಜ್ಜಾವಿಮುತ್ತಿ, ಅಧಿಸೀಲಂ, ಅಧಿಚಿತ್ತಂ, ಅಧಿಪಞ್ಞಾ, ಪಸ್ಸದ್ಧಿ, ಞಾಣಂ, ದಸ್ಸನಂ ವಿಸುದ್ಧಿ [ಸುದ್ಧಿ (ಸ್ಯಾ॰)] ನೇಕ್ಖಮ್ಮಂ, ನಿಸ್ಸರಣಂ ಪವಿವೇಕೋ, ವೋಸ್ಸಗ್ಗೋ, ಚರಿಯಾ, ಝಾನವಿಮೋಕ್ಖೋ, ಭಾವನಾ, ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ, ಜೀವಿತಂ।

೪೧. **ನಿಚ್ಛಾತೋತಿ** ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇನ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದತೋ ನಿಚ್ಛಾತೋ, ಅಬ್ಯಾಪಾದೇನ ಬ್ಯಾಪಾದತೋ ನಿಚ್ಛಾತೋ…ಪೇ॰… ಪಠಮೇನ ಝಾನೇನ ನೀವರಣೇಹಿ ನಿಚ್ಛಾತೋ…ಪೇ॰… ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೇನ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇಹಿ ನಿಚ್ಛಾತೋ।

ಮೋಕ್ಖೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋತಿ ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇನ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದತೋ ಮುಚ್ಚತೀತಿ – ಮೋಕ್ಖೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಅಬ್ಯಾಪಾದೇನ ಬ್ಯಾಪಾದತೋ ಮುಚ್ಚತೀತಿ – ಮೋಕ್ಖೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ…ಪೇ॰… ಪಠಮೇನ ಝಾನೇನ ನೀವರಣೇಹಿ ಮುಚ್ಚತೀತಿ – ಮೋಕ್ಖೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ…ಪೇ॰… ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೇನ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇಹಿ ಮುಚ್ಚತೀತಿ – ಮೋಕ್ಖೋ ವಿಮೋಕ್ಖೋ।

ವಿಜ್ಜಾವಿಮುತ್ತೀತಿ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಂ ವಿಜ್ಜತೀತಿ ವಿಜ್ಜಾ, ಕಾಮಚ್ಛನ್ದತೋ ಮುಚ್ಚತೀತಿ ವಿಮುತ್ತಿ। ವಿಜ್ಜನ್ತೋ ಮುಚ್ಚತಿ, ಮುಚ್ಚನ್ತೋ ವಿಜ್ಜತೀತಿ – ವಿಜ್ಜಾವಿಮುತ್ತಿ। ಅಬ್ಯಾಪಾದೋ [ಅಬ್ಯಾಪಾದಂ (ಸ್ಯಾ॰)] ವಿಜ್ಜತೀತಿ ವಿಜ್ಜಾ, ಬ್ಯಾಪಾದತೋ ವಿಮುಚ್ಚತೀತಿ ವಿಮುತ್ತಿ। ವಿಜ್ಜನ್ತೋ ಮುಚ್ಚತಿ, ಮುಚ್ಚನ್ತೋ ವಿಜ್ಜತೀತಿ – ವಿಜ್ಜಾವಿಮುತ್ತಿ…ಪೇ॰… ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೋ ವಿಜ್ಜತೀತಿ ವಿಜ್ಜಾ, ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇಹಿ ಮುಚ್ಚತೀತಿ ವಿಮುತ್ತಿ। ವಿಜ್ಜನ್ತೋ ಮುಚ್ಚತಿ, ಮುಚ್ಚನ್ತೋ ವಿಜ್ಜತೀತಿ – ವಿಜ್ಜಾವಿಮುತ್ತಿ।

ಅಧಿಸೀಲಂ ಅಧಿಚಿತ್ತಂ ಅಧಿಪಞ್ಞಾತಿ ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇನ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಂ, ಸಂವರಟ್ಠೇನ ಸೀಲವಿಸುದ್ಧಿ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಚಿತ್ತವಿಸುದ್ಧಿ, ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ದಿಟ್ಠಿವಿಸುದ್ಧಿ। ಯೋ ತತ್ಥ ಸಂವರಟ್ಠೋ, ಅಯಂ ಅಧಿಸೀಲಸಿಕ್ಖಾ । ಯೋ ತತ್ಥ ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೋ, ಅಯಂ ಅಧಿಚಿತ್ತಸಿಕ್ಖಾ। ಯೋ ತತ್ಥ ದಸ್ಸನಟ್ಠೋ, ಅಯಂ ಅಧಿಪಞ್ಞಾಸಿಕ್ಖಾ। ಅಬ್ಯಾಪಾದೇನ ಬ್ಯಾಪಾದಂ ಸಂವರಟ್ಠೇನ ಸೀಲವಿಸುದ್ಧಿ...ಪೇ॰... ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೇನ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇ ಸಂವರಟ್ಠೇನ ಸೀಲವಿಸುದ್ಧಿ, ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೇನ ಚಿತ್ತವಿಸುದ್ಧಿ। ದಸ್ಸನಟ್ಠೇನ ದಿಟ್ಠಿವಿಸುದ್ಧಿ। ಯೋ ತತ್ಥ ಸಂವರಟ್ಠೋ, ಅಯಂ ಅಧಿಸೀಲಸಿಕ್ಖಾ। ಯೋ ತತ್ಥ ಅವಿಕ್ಖೇಪಟ್ಠೋ, ಅಯಂ ಅಧಿಚಿತ್ತಸಿಕ್ಖಾ। ಯೋ ತತ್ಥ ದಸ್ಸನಟ್ಠೋ, ಅಯಂ ಅಧಿಪಞ್ಞಾಸಿಕ್ಖಾ।

ಪಸ್ಸದ್ಧೀತಿ ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇನ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಂ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭೇತಿ, ಅಬ್ಯಾಪಾದೇನ ಬ್ಯಾಪಾದಂ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭೇತಿ...ಪೇ॰... ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೇನ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭೇತಿ।

ಞಾಣನ್ತಿ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಸ್ಸ ಪಹೀನತ್ತಾ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಂ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ ; ಬ್ಯಾಪಾದಸ್ಸ ಪಹೀನತ್ತಾ ಅಬ್ಯಾಪಾದೋ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ...ಪೇ॰... ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸಾನಂ ಪಹೀನತ್ತಾ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೋ ಞಾತಟ್ಠೇನ ಞಾಣಂ।

ದಸ್ಸನನ್ತಿ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಸ್ಸ ಪಹೀನತ್ತಾ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಂ ದಿಟ್ಠತ್ತಾ ದಸ್ಸನಂ। ಬ್ಯಾಪಾದಸ್ಸ ಪಹೀನತ್ತಾ ಅಬ್ಯಾಪಾದೋ ದಿಟ್ಠತ್ತಾ ದಸ್ಸನಂ...ಪೇ॰... ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸಾನಂ ಪಹೀನತ್ತಾ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೋ ದಿಟ್ಠತ್ತಾ ದಸ್ಸನಂ।

ವಿಸುದ್ಧೀತಿ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಂ ಪಜಹನ್ತೋ ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇನ ವಿಸುಜ್ಝತಿ। ಬ್ಯಾಪಾದಂ ಪಜಹನ್ತೋ ಅಬ್ಯಾಪಾದೇನ ವಿಸುಜ್ಝತಿ...ಪೇ॰... ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇ ಪಜಹನ್ತೋ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೇನ ವಿಸುಜ್ಝತಿ।

ನೇಕ್ಖಮ್ಮನ್ತಿ ಕಾಮಾನಮೇತಂ ನಿಸ್ಸರಣಂ, ಯದಿದಂ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಂ। ರೂಪಾನಮೇತಂ ನಿಸ್ಸರಣಂ, ಯದಿದಂ ಆರುಪ್ಪಂ। ಯಂ ಖೋ ಪನ ಕಿಞ್ಚಿ ಭೂತಂ ಸಙ್ಖತಂ ಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಂ, ನಿರೋಧೋ ತಸ್ಸ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಂ। ಬ್ಯಾಪಾದಸ್ಸ ಅಬ್ಯಾಪಾದೋ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಂ। ಥಿನಮಿದ್ಧಸ್ಸ ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಂ...ಪೇ॰... ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸಾನಂ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೋ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಂ।

ನಿಸ್ಸರಣನ್ತಿ ಕಾಮಾನಮೇತಂ ನಿಸ್ಸರಣಂ, ಯದಿದಂ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಂ। ರೂಪಾನಮೇತಂ ನಿಸ್ಸರಣಂ, ಯದಿದಂ ಆರುಪ್ಪಂ। ಯಂ ಖೋ ಪನ ಕಿಞ್ಚಿ ಭೂತಂ ಸಙ್ಖತಂ ಪಟಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಂ, ನಿರೋಧೋ ತಸ್ಸ ನಿಸ್ಸರಣಂ। ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಸ್ಸ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಂ ನಿಸ್ಸರಣಂ। ಬ್ಯಾಪಾದಸ್ಸ ಅಬ್ಯಾಪಾದೋ ನಿಸ್ಸರಣಂ...ಪೇ॰... ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸಾನಂ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೋ ನಿಸ್ಸರಣಂ।

ಪವಿವೇಕೋತಿ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಸ್ಸ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಂ ಪವಿವೇಕೋ ...ಪೇ॰... ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸಾನಂ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೋ ಪವಿವೇಕೋ ।

ವೋಸ್ಸಗ್ಗೋತಿ ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇನ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಂ ವೋಸ್ಸಜ್ಜತೀತಿ - ವೋಸ್ಸಗ್ಗೋ। ಅಬ್ಯಾಪಾದೇನ ಬ್ಯಾಪಾದಂ ವೋಸ್ಸಜ್ಜತೀತಿ - ವೋಸ್ಸಗ್ಗೋ...ಪೇ॰... ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೇನ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇ ವೋಸ್ಸಜ್ಜತೀತಿ - ವೋಸ್ಸಗ್ಗೋ।

ಚರಿಯಾತಿ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಂ ಪಜಹನ್ತೋ ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇನ ಚರತಿ। ಬ್ಯಾಪಾದಂ ಪಜಹನ್ತೋ ಅಬ್ಯಾಪಾದೇನ ಚರತಿ...ಪೇ॰... ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇ ಪಜಹನ್ತೋ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೇನ ಚರತಿ।

ಝಾನವಿಮೋಕ್ಖೋತಿ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಂ ಝಾಯತೀತಿ - ಝಾನಂ। ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಂ ಝಾಪೇತೀತಿ - ಝಾನಂ। ಝಾಯನ್ತೋ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಝಾನವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಝಾಪೇನ್ತೋ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಝಾನವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಝಾಯನ್ತೀತಿ ಧಮ್ಮಾ। ಝಾಪೇನ್ತೀತಿ ಕಿಲೇಸೇ। ಝಾತೇ ಚ ಝಾಪೇ ಚ ಜಾನಾತೀತಿ - ಝಾನಝಾಯೀ [ಝಾನವಿಮೋಕ್ಖೋ (ಸ್ಯಾ॰) ಅಟ್ಠಕಥಾ ಓಲೋಕೇತಬ್ಬಾ]। ಅಬ್ಯಾಪಾದೋ ಝಾಯತೀತಿ ಝಾನಂ। ಬ್ಯಾಪಾದಂ ಝಾಪೇತೀತಿ - ಝಾನಂ...ಪೇ॰... ಆಲೋಕಸಞ್ಞಾ ಝಾಯತೀತಿ - ಝಾನಂ।

ಥಿನಮಿದ್ಧಂ ಝಾಪೇತೀತಿ - ಝಾನಂ…ಪೇ॰… ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗೋ ಝಾಯತೀತಿ - ಝಾನಂ। ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇ ಝಾಪೇತೀತಿ - ಝಾನಂ। ಝಾಯನ್ತೋ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಝಾನವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಝಾಪೇನ್ತೋ ಮುಚ್ಚತೀತಿ - ಝಾನವಿಮೋಕ್ಖೋ। ಝಾಯನ್ತೀತಿ - ಧಮ್ಮಾ। ಝಾಪೇನ್ತೀತಿ - ಕಿಲೇಸೇ। ಝಾತೇ ಚ ಝಾಪೇ ಚ ಜಾನಾತೀತಿ - ಝಾನಝಾಯೀ।

೪೨. ಭಾವನಾ ಅಧಿಟ್ಠಾನಂ ಜೀವಿತನ್ತಿ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಂ ಪಜಹನ್ತೋ ನೇಕ್ಖಮ್ಮಂ ಭಾವೇತೀತಿ - ಭಾವನಾಸಮ್ಪನ್ನೋ। ನೇಕ್ಖಮ್ಮವಸೇನ ಚಿತ್ತಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತೀತಿ - ಅಧಿಟ್ಠಾನಸಮ್ಪನ್ನೋ। ಸ್ವಾಯಂ ಏವಂ ಭಾವನಾಸಮ್ಪನ್ನೋ ಅಧಿಟ್ಠಾನಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸಮಂ ಜೀವತಿ, ನೋ ವಿಸಮಂ; ಸಮ್ಮಾ ಜೀವತಿ, ನೋ ಮಿಚ್ಛಾ; ವಿಸುದ್ಧಂ ಜೀವತಿ, ನೋ ಕಿಲಿಟ್ಠನ್ತಿ - ಆಜೀವಸಮ್ಪನ್ನೋ। ಸ್ವಾಯಂ ಏವಂ ಭಾವನಾಸಮ್ಪನ್ನೋ ಅಧಿಟ್ಠಾನಸಮ್ಪನ್ನೋ ಆಜೀವಸಮ್ಪನ್ನೋ ಯಞ್ಞದೇವ ಪರಿಸಂ ಉಪಸಙ್ಕಮತಿ - ಯದಿ ಖತ್ತಿಯಪರಿಸಂ ಯದಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪರಿಸಂ ಯದಿ ಗಹಪತಿಪರಿಸಂ ಯದಿ ಸಮಣಪರಿಸಂ - ವಿಸಾರದೋ ಉಪಸಙ್ಕಮತಿ ಅಮಙ್ಕುಭೂತೋ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ತಥಾ ಹಿ ಸೋ ಭಾವನಾಸಮ್ಪನ್ನೋ ಅಧಿಟ್ಠಾನಸಮ್ಪನ್ನೋ ಆಜೀವಸಮ್ಪನ್ನೋ।

ಬ್ಯಾಪಾದಂ ಪಜಹನ್ತೋ ಅಬ್ಯಾಪಾದಂ ಭಾವೇತೀತಿ - ಭಾವನಾಸಮ್ಪನ್ನೋ…ಪೇ॰… ಥಿನಮಿದ್ಧಂ ಪಜಹನ್ತೋ ಆಲೋಕಸಞ್ಞಂ ಭಾವೇತೀತಿ - ಭಾವನಾಸಮ್ಪನ್ನೋ…ಪೇ॰… ಉದ್ಧಚ್ಚಂ ಪಜಹನ್ತೋ ಅವಿಕ್ಖೇಪಂ ಭಾವೇತೀತಿ - ಭಾವನಾಸಮ್ಪನ್ನೋ…ಪೇ॰… ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಂ ಪಜಹನ್ತೋ ಧಮ್ಮವವತ್ಥಾನಂ ಭಾವೇತೀತಿ - ಭಾವನಾಸಮ್ಪನ್ನೋ…ಪೇ॰… ಅವಿಜ್ಜಂ ಪಜಹನ್ತೋ ವಿಜ್ಜಂ ಭಾವೇತೀತಿ - ಭಾವನಾಸಮ್ಪನ್ನೋ…ಪೇ॰… ಅರತಿಂ ಪಜಹನ್ತೋ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಭಾವೇತೀತಿ - ಭಾವನಾಸಮ್ಪನ್ನೋ…ಪೇ॰… ನೀವರಣೇ ಪಜಹನ್ತೋ ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಭಾವೇತೀತಿ - ಭಾವನಾಸಮ್ಪನ್ನೋ…ಪೇ॰… ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸೇ ಪಜಹನ್ತೋ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಂ ಭಾವೇತೀತಿ - ಭಾವನಾಸಮ್ಪನ್ನೋ। ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗವಸೇನ ಚಿತ್ತಂ ಅಧಿಟ್ಠಾತೀತಿ - ಅಧಿಟ್ಠಾನಸಮ್ಪನ್ನೋ। ಸ್ವಾಯಂ ಏವಂ ಭಾವನಾಸಮ್ಪನ್ನೋ ಅಧಿಟ್ಠಾನಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸಮಂ ಜೀವತಿ, ನೋ ವಿಸಮಂ; ಸಮ್ಮಾ ಜೀವತಿ, ನೋ ಮಿಚ್ಛಾ; ವಿಸುದ್ಧಂ ಜೀವತಿ, ನೋ ಕಿಲಿಟ್ಠನ್ತಿ - ಆಜೀವಸಮ್ಪನ್ನೋ। ಸ್ವಾಯಂ ಏವಂ ಭಾವನಾಸಮ್ಪನ್ನೋ ಅಧಿಟ್ಠಾನಸಮ್ಪನ್ನೋ ಆಜೀವಸಮ್ಪನ್ನೋ ಯಞ್ಞದೇವ ಪರಿಸಂ ಉಪಸಙ್ಕಮತಿ - ಯದಿ ಖತ್ತಿಯಪರಿಸಂ ಯದಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪರಿಸಂ ಯದಿ ಗಹಪತಿಪರಿಸಂ ಯದಿ ಸಮಣಪರಿಸಂ - ವಿಸಾರದೋ ಉಪಸಙ್ಕಮತಿ ಅಮಙ್ಕುಭೂತೋ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ತಥಾ ಹಿ ಸೋ ಭಾವನಾಸಮ್ಪನ್ನೋ ಅಧಿಟ್ಠಾನಸಮ್ಪನ್ನೋ ಆಜೀವಸಮ್ಪನ್ನೋತಿ।

ಮಾತಿಕಾಕಥಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಪಞ್ಞಾವಗ್ಗೋ ತತಿಯೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ಪಞ್ಞಾ ಇದ್ಧಿ ಅಭಿಸಮಯೋ, ವಿವೇಕೋ ಚರಿಯಪಞ್ಚಮೋ।
ಪಾಟಿಹಾರಿ ಸಮಸೀಸಿ, ಸತಿಪಟ್ಠಾನಾ ವಿಪಸ್ಸನಾ।
ತತಿಯೇ ಪಞ್ಞಾವಗ್ಗಮ್ಹಿ, ಮಾತಿಕಾಯ ಚ ತೇ ದಸಾತಿ॥

ಮಹಾವಗ್ಗೋ ಯುಗನದ್ಧೋ, ಪಞ್ಞಾವಗ್ಗೋ ಚ ನಾಮತೋ।
ತಯೋವ ವಗ್ಗಾ ಇಮಮ್ಹಿ [ತಿವಗ್ಗೋ ಯಸ್ಸ ವಿಕ್ಖೇಪೋ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)], ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಪಕರಣೇ॥

ಅನನ್ತನಯಮಗ್ಗೇಸು, ಗಮ್ಭೀರೋ ಸಾಗರೂಪಮೋ।
ನಭಞ್ಚ ತಾರಕಾಕಿಣ್ಣಂ, ಥೂಲೋ ಜಾತಸ್ಸರೋ ಯಥಾ।

ಕಥಿಕಾನಂ ವಿಸಾಲಾಯ, ಯೋಗೀನಂ ಞಾಣಜೋತನನ್ತಿ॥

ಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾಮಗ್ಗಪಾಳಿ ನಿಟ್ಠಿತಾ।